

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (агд. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., агд. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 етиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція
„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламації неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакція лише за попе-
реднім вистереженням і залученням належ-
ності поштової.
В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Запросини до передплати.

Отсим числом розпочинає наша часопись 23 рік
свого існування, а zarazом і двадцять третій рік не-
втомимої праці і борби за добро нашого вічно кривдже-
ного народу. Тільки-ж, коли редакція прикладала всіх
сил, щоб орган буковинської Руси удержати на від-
повіднім рівені, то з жалем треба констатувати,
що наш загаль відноситься до своєї преси в справі
передплати незвичайно байдужно. Через сю обста-
вину неможливо нам ані збільшити обсягу „БУКОВИНИ“
ані видавати її щоденно, як се було би пожадано в ін-
тересі загальної справи.

„БУКОВИНА“ буде і на далі виходити як мину-
лого року себто три рази на тиждень в обсязі двох
листків і буде інформувати своїх читачів про кращу
і заграничну політику, дбаючи при тім про добірні
фейлетони, як оригінальні так і добрі переклади перво-
рядних авторів.

Але-ж і наш загаль повинен зрозуміти вагу
своєї преси і підпирати її надсилавем звісток
про події в краю, а що більше через точне
присилане передплати, яка остає такою самою
як досі.

Починаючи новий рік, просимо ще раз наших
читачів і прихильників не забувати в новім році на
„БУКОВИНУ“ та приєднувати їй як найбільше
нових передплатників, а особливо — вимагаючи її
по всіх наєвах, рестаураціях, кав'ярнях і т. д.

Хто до тепер не вирівняв передплати
за р. 1906, слідуєчого числа нашої ча-
сописи вже не дістане. Рекламациї оста-
нуть безуспішні.

Від видавництва.

На порозі нової доби.

(о) Двадцять і два роки минуло, як „Буковина“
стала виходити... 22 роки мозольної праці, журби
і турботи над освітленням руского народу на Буко-
вині лежить за нами... 22 роки простояли ми отже
непохитно на сторожі прав буковинської України...
22 роки провели в тяжкій боротьбі з убійними за-
тїями завзятих і сильних ворогів, а, що гірше, з бай-
дужністю ба й підлостію своїх...

Скільки поту-крови пролило, скільки жертв по-
несено за час тих 22 років нашого видавництва! Не
багато людей про се знають, міркують, турбують ся.
Що відносно, що здобуто за тих 22 роки? Не багато
з бук. Русинів про се питає, гадає, глядять в мину-
лість перед 22 роками, хоч і не довгий то в життю
народу час, хоч в живих ще багато наших, що зна-
ють, бо власними очима бачили, що перед 22 роками
не було ще нічого, що становить ознаку національного
життя народу, бо 22 роки тому могли і сьміли вороги
горлати: на Буковині нема Русинів... Нині по 22 ро-
ках ніхто не може і не сміє заперечити нашого сви-
домого національного існування. Нині, по 22 роках
Русини на Буковині є, живуть і жадають своїх прав.
Нині, по 22 роках числять ся всі з нами, як із полі-
тичним чинником, якого годі мовчки поминути...

А сьміаємо, кільки з нас, панове братя, спирало
„Буковину“ в її трудах-заздах, в її борбі за долю
вільного рідного народу? Перебираючи листки 22 річни-
ків нашого видавництва, не багато найдено в них
записаних труженників-борців із Ваших рядів. Але
навіть переглядаючи списки нашої адміністрації, най-
демо справді велику силу діячів, але мале число
точних передплатників, що піддержували наше ви-
давництво матеріально. Перебачаючи імена Русинів-
інтелігентів на Буковині, почавши від тих старших,
що то наша „Буковина“ збудила в них національне
почуте, аж до соток тих, що за час 22 років нашого
видавництва прийшли на світ і нині становлять нашу
молодь, нашу надію, бачимо між передплатниками
нашої газети ще далеко не всіх.

А чому? Чи за дорогою передплата 16 корон на
рік, місячно одна корона 50 етиків? Чи
за велика се плата хоч би для робітника, що живе
з денного зарібку, чи за велика жертва для яко-так
освіченої людини для її духового життя? Чи багато

з Вас, панове братя, понесуть хоч сей видаток, про
який просто сьміло нам розводити ся суїпроти гра-
мотних людей?...

Може не в лад Вам, панове братя, зміст нашої
газети, її напрям? Чи „Буковина“ не мала коли не-
будь перед очима добро руского народу, его мораль-
ний і матеріальний поступ, его національне і все-
людське виховане, все, що кождому Українцеві, кож-
дому чоловікові дороге і сьвяте? Чи провинила ся
наша газета сьвідомо проти сего?

Можете не впадовати собі децю зглядом форми,
добірності і багатства матеріялу, але зміркуйте зараз
такі засоби, якими розпоряджала наша газета з Ва-
шої вини.

Ні, панове братя, „Буковина“ не за дорога, хоч
би й для найбільшого освіченого робітника і не
спронежірала ся ніколи ні в чім задачі, яку має щиро-
народна преса. Але за те велика часта нечисленної
української інтелігенції провиняє ся тяжко своєю бай-
дужністю супроти свого рідного народу, не піддер-
жуючи морально і матеріально нашу газету, що слу-
жить вірно і щиро тай не без успіху ру-
ському народови вже 22 роки.

Отсе мусіли ми сказати, починаючи 23. рік на-
шого видавництва і то не ради газети „Буковини“,
а задля української справи на Буковині, котра тільки
із зростом рідної преси росте не в шир і в гору та-
ким способом нести ме національну сьвідомість і
освіту і поступ і добро в найдалшій і найтемнішій
куті нашого рідного краю. Хто сего не може зрозу-
міти, не може називати ся освіченою людиною, а хто
сего не хоче розуміти, той злюбний самолюб. Чия-ж
душа рала до сьвіта-сонця, чие серце щиро при-
хильне до рідного народу, тому справа освіти а тим
то й рідної преси не може бути байдужна.

Покажіть же, панове братя, що Ви сьмілі і щиро
Українці! Піддержуйте свою українську пресу мо-
рально і матеріально, бо що на неї дасте, Україні
дасте.

Пам'ятайте, що новий, 1907 рік то і для австрій-
ської України переважний рік, бо початок нової доби,
в якій долю народів рішати ме воля мас народних;
а щоби воля мас нашого народу вишла ему на добро,
на те треба багато сьвітла, яке перед усім ширати
може і буде своя шира преса. Отже, кому дорога
доля українського народу, той не пожаліє на україн-
ську пресу ні труду ні гроша. Отся сьвідомість най-
буде провідною думкою для Вас, панове братя, що

НАШ АЛЬБОМ.

Володимир Іванів.

Та тихо серце!

Та тихо, серце, тихо серце,
не тремти, не бий ся!
Кровце тепла, кровце хора,
перестань, не лий ся!

Хоч крові каплі з серця капуть
і нема їм краю,
мрії гаснуть, тіло вяне
без життя, без маю,

То не жури ся, хоре серце,
а любовю виши ся!...
Тихо серце, тихо серце,
не тремти, не бий ся!

26. XI. 1906.

В душі твоїй.

В душі твоїй гніздить ся біль
і яд свою у серце точить,
і ти бути здобудеш ціль,
в життю нічого не здобувши.

Так прийде ся працювати сьвіт,
і не пізнавши навіть сьвіта,
як без часу підтятий цвіт
головку, не розцвівшись, клонить.

Та в тім трагедія життя,
щоб вмерти і життя не знавши;
безсмертності бажать пити
й отруєю страшною впитись!

26. X. 1906.

Олександра Коваленко.

Правда.

На що мене, мій милий, ти питаєш,
Чи я кохала вже кого в життю?

Не вже мені ти віри не дімаєш
В найсвятійшому до тебе почуттю?

Чого тебе минуло так лякає?
Не вже другою, любий, можна стать,
Не вже все те, що в серці в нас палає,
Назад колись ми можемо вертати?

Чи не цікавлю я тебе собою,
А тим, що буде і було зі мною?
О, де-ж тоді твоя палка любов?...

Так знай же — я ще зроду не брехала:
Багато я вже раз в життю кохала
І прагну щиро я кохання знов!...
6. XII. 1903.

Між людьми.

Чудним усе мені здаєть ся,
Що люди завжди метушаться:
Той плаче, той над ним сьмієть ся, —
А більше всі скажено злять ся.

Коли-ж побачать чоловіка,
Який на їх нічим не схожий,
Той розумом для їх каліка
І ні для чого він не голий!...

Навіщо все те впробляють,
Вони й самі того не знають:
Крує ними тільки задрість.

Запевне мабуть їх лякає,
Що певний шлях їм скрізь шукає
І сам собі знаходить радість...
11. XII. 1903.

Евген Мандичевський.

Вечірня година.

Коли затихне гамір у селі
І сонце скотить ся за ліс,

Сідаємо при хаті на пенюку,
Що мохом з старости поріс.

Осінній вітер в груді шелестить
І згадує давні часи,
То плаче, то сьміє ся, як тоді,
Коли ми були молоді.

А ти кладеш головку тут — на грудь.
І простягнеш зір в простір,
Де ясні зорі о висоти падають
У пропасть неприступних гір.

Спокійно, тихо — мріємо в душах,
О всім, що цвіло на весні,
І думка шибнула, як дикий птах:
Відмолодіти хоч у сні!

В осени 1905.

Осіннь.

Було літо тай минуло,
Як усе минає.
Вже розтіло сонце
І мое віконце
Та і западає.

Було літо тай минуло,
І зима настане.
Впаде листе, цвітіння,
І ніхто закріп
Землю не загляне.

Було літо тай минуло,
І любов минає ся.
Серце охолоне
І задзвонять дзвони:
„Раз лишень жие ся!“

Петро Марієнко. Як від пристани відплину.

Як від пристани відплину
В океан життя-борби,
Як вітрила я розвину,

живете як раз в сій переважній і для українського народу хвилі. Не забувайте, що колись історія України поблагословить або прокляне Вас після Ваших вчинків у сей переважний для будучности час!

Отсим словом витаємо Вас, з новим роком, бажаючи щиро, щоб він був щасливим початком славної будучности всего українського народу!

РАДА ДЕРЖАВНА.

Мимо того, що председателі поодиноких парламентарних клубів просили своїх членів до численної участі в парламентарних нарадах, мусів в суботу граф Фетер довго чекати, заким міг сконстатувати присутність потрібного числа послів. Пос. Голань-скому захотіло ся навіть було замкнена засідання, але не наїшов для свого внесення ні одного прихильника.

Суботнішнє засіданє, на яким дебатовало ся над пропозицією про охорону свободи голосованя, характеристичне тим, що парламент привидів знова ухвалив параграф на користь сильніших, а на шкоду слабших. Маємо тут на думці § 18 зак. про охорону свободи голосованя. Сей параграф, припоручений палаті комісіїю для виборчої реформи, признає виборцям, на яких поповнено якесь карне нереступство, означене в § 5. зак. про охор. своб. голос., право виступати як приватний обвинувачувач і в тім разі, коли не понесли ніякої матеріальної шкоди. Сей параграф має на цілі, поставити границі самоволі прокураторів, який пристоїть виключне право на підставі доносення обжаловувати когось, або ні. При правосильности припорученого § 18. прокуратор мусів би бути далеко більше обережнішим при взгляданню або закінченню доносу, знаючи, що над ним стоїть сам ушкоджений в правом виступати зі скаргою як приватний обвинувачувач, що при даних обставинах моглоб принести прокураторови чи малу блямажу. Отсю провідну думку системи приватних обвинувачувачів і їм признаних прав хотіла комісія для виб. реф. перенести і на делікти означені в § 5 зак. про охорону голосованя (присилуване когось до голосованя в певнім напрямі), даючи виборцям, що повсяте в такім випадку ідеальну шкоду, право, ставити винувників перед суд. Розуміє ся, що такий параграф викликав невдоволене в деяких послів, які мого у великій мірі завдячують своїм мандатом як раз таким виборчим практикам, які з огляду на § 18 мусілиб перестати. Головно Полякам був сей параграф не до смаку; вже зараз по увісненню наради в комісії почали вони відчувати, що виборча кампанія може набрати цілком иньший характер, коли над доносом про неслухавське поступованє при виборах прокуратор не мє рішати із становища коннаціоналізму (значить, не киме доносення до пош). але було мати перед очима, що через надужите польської власти і агентів ушкоджені виборці стануть евентуально боронити ся за помічю субсидіарної скарги. Із сеї причини виступили Поляки проти сего параграфу, а пос. Біндер назвав його навіть нападом на система-

тику кар. процесу, а иньший „патріот“ думав, що при ухвалі § 18. суди не моглиб упорати ся з судствами і розправами. І парламент подбав про те, щоб судам не загрозил таке страшна небезпека. І так став із закону для охорони свободи голосованя, закон для охорони надужити Поляків супроти Русинів.

Наступаючо подаємо в короткій перебіг суботнішого засідання палати послів. Продовжало ся дебату над охороною свободи голосованя. Референт посол Гесман звернув ся в своїм слові на закінчене проти твердження д-ра Адлера, начеб постанови про свободу зборів були злишними. (Пос. Адлер обставав вже в комісії для виб. реформи за тим, щоб свободу зборів передвиборчих не записано законом — Ред.) По дальшій полеміці референта з висновками д-ра Адлера і Зайца прийнято §§ 15. і 16. (охорона передвиборчих зборів) і приступлено до спеціальної дебати над третьою групою пропозиції (§§ 17—22). Пос. др. Біндер заявив ся рішучо проти § 18. і то з огляду на обтяжене судів субсидіарними скаргами. Йому секундував словинський клерикал др. Шустершиц. Чесний радикал др. Соботка заявив ся за конечністю § 18. а др. Лекер (нім. людова партія) зазначив, що Німці не мають до прокураторів такого „довіри“ як Поляки до своїх, і що такий параграф є необхідний. Подібно говорив др. Офнер. Пос. Шахінгер (католицьке центрум) відкрив, що § 18. звернений головю проти католицького духовенства. Посол Дашинський звернув ся в своїх висногах проти Коїа, яке вимагає усунення § 18, щоб мочи свободніше „вибирати“ по старому звичаю, випрактикованому за часів Баденського. Вони хотять усунути сей параграф з боязни перед Русинами, які за помічю § 18. могли би боронити ся проти знасилувань шляхти. В Галичині повстало би страшне заворушенє, колиб панове дійсно виконали замірений атентат на Русинів, загрожуючи їм найменше 10 мандатів із їм призначених 28-ох. Бесідник буде тоді перший, що стане по стороні Русинів і кожний совісний чоловік зробить то само. Русинів покривджено і обіцяно, що тих 28 мандатів певні для Русинів; а тепер задумують вже деякі панки заробувати їм 10 мандатів. Ви оперували так довго горівкою і ковбасою — кінчив посол Дашинський, — тисячі гектарів горівки і сотки кілометрів ковбаси служили їм в політичній борбі як найліпшими аргументами. Потюки горівки і кілометри ковбаси перестануть тепер тріхти. Та коли зноснезаборону „угощеня“ напоями і їжею, то мусите знести і сей параграф. Не блямуйте ся через опозицію проти § 18. який має всі ознаки справедливого припису! По висногах д-ра Адлера подмізував пос. Абрагамович з висновками пос. Дашинського і зазначив, що Коїо тому проти § 18., щоб аючий, які мають право укладати за порядком, не виставлено небезпеці, щоб їх цитовано перед суд, до малаб боронити ся проти деліктів, яких вони (гімні теппіз!) ніколи не попоняли. У ескаціоні спростованю підніо посол Дашинський, що посол Абрагамович не опрочинув найважнішого закиду, імено закиду, що шляхта хоче забрати Русинам десять мандатів. І се як раз причина великого заворушеня в Галичині. При голосованю заявило ся за § 18-им

лише 40 послів супроти 111, між тими і референт др. Гесман, який його (§ 18) припоручав палаті. Решту параграфів прийнято без змін в редакційній комісії для виб. реформи. Тим прийнято в другім і третім читанню виб. реформи. Тим прийнято в другім і третім читанню закон про продаж державних реальностей і про конвертації гіпотечарних закладностей.

На вчорашнім засіданю прийнята палата послів закон о лупілярній беззачности залогових листів буковинського банку кравового.

Польско-руська справа в делегаціях.

На засіданю австрійської делегації, дня 5. січня с. р. порушив посол Штайн і польско-руське питання в Галичині, порівнюючи його з польско-пруським питанням. Тому, що п. Штайн бачить польско-руські відносини в досить рожевім світлі, уважав делегат Романчук за відповідне в сій справі забрати слово в австр. делегаціях. Подаємо тут його промову: Вчора промовляв тут д. Штайн. В першій часті своєї промови, котрої я не чув і про котру я довідаю ся доперва з відповіди д. Козловського, бесідник потягнув паралелю між польско-руськими відносинами в Галичині і німецько-польськими в Прусах. Як одиникий аступник 3 і пів мільонів Русинів в делегаціях, я обов'язаний реагувати на обі промови. Д. Штайн не має рації о стілько, що порівняне австрійських відносин в обох тих краях взагалі є цілком не на місці. Іменно, Поляки в Прусах не є нацією рівноправною супротив другої, тільки стоять супротив держави і то односторонньої національної держави, в котрій ніякий основний закон не забезпечує рівноправности иньшій нації; за те Русини в Галичині, цілком так само як Поляки, є членами австрійської держави і австрійські основні закони забезпечують їм цілком ті самі права, що і Полякам. Аналогія могла би бути лише в такім случаю, коли би Поляки, так як Німці в Прусах, мали самостійну, суверенну польську національну державу, та коли би Русини були до неї прилучені, — що бодай тепер ще не стало ся! Яка була би доля Русинів в такій державі, се для нікого не буде загадкою; Русини на всякий случай потерпають, що була би богато гірша, ніж для Поляків в Прусах. Д. Козловський сказав, що Русинам в Галичині не є так зає, що вони мають школи: народні, гімназії, а навіть катедри на університеті. Супротив того мущу сконстатувати ось що: до р. 1867 Русини, коли то ще не були кинені на поталу, заложили своїм власним коштом без ніякого примусу до 300 народних шкіл більше ніж Поляки; тепер мають Поляки коло 200 шкіл більше ніж Русини, при чім треба замітити, що всі рускі школи єуть утравістичні, бо наука польщици забирала в них шість, а навіть четверту часть всієї науки. Гімназій мають Русини 5. Поляки 36; одна польська гімназія припадає на 107.000 Поляків, а одна руска на 612.000 Русинів. А мимо того закладає ся що року нові польські гімназії, наколи Русини по дуже тяжких заходах ледво по 6—7-ох роках дістають одну нову гімназію, хоч рускі гімназії виказують такі числа учеників: гімназія у Львові 1064, в Перемишлі 829, в Тернополі 630, в Коломиї 558, а дві класи станиславської гімназії 257. Що до університету, то в Галичині є два польські університети а руского нема; лише львівський університет має 8 руских катедр супротив сідмдесяти польських. Коли д. Козловський осуджує трактованє Поляків в Прусах, то і я се мущу осудити, я вважаю се не лиш за велику несправедливість, але також за байд, а звісно, в політиці байд є гірші ніж злочини; на мою гадку се поступованє мусить пошкодити прускій державі ще більше, ніж Полякам. Але з другої сторони мущу сконстатувати, що Поляки в Прусах під зглядом свого парламентарного заступництва, в адміністративній і судівничій стовтє ліпше, ніж Русини в Галичині. На відносини в Галичині, котрих винувниками є зрештою не лиш самі Поляки, але і иньші чинники, я звернув би також увагу міністра війни. Нехай він тамить, що для обезпечення і скріплення держави потрібні не лиш гармати і вимуштроване військо, але також вдоволене населеня.

Пукла моя сопілонька.

Пукла моя сопілонька
У неділю рано,
Коли мою дівчиноньку
За нелюба дано.
Вже, сопілко голосенька,
Грати не заграєш,
Ти дівчино русявенька
Долі не знаєш.
Ой уклучу я з вербиши
Зелену тилинку
Та ридать му за тобою
Цілу ніч і диньку.
Ой зісохла ми хвалю —
На завтра не стане,
А дівчина як була
У нелюба вiano.

Чернівці, 7. III. 1906.

Микола Чернявський. Кривавий слід.

Була метіль вночі на дворі,
І вітер ставився стучав,
І наче плакав-би, і в горі
Кудись у степ, в пітму тікав.
А я сидів в своїй татині,
В малій кімнатонці своїй,
І у провидимій картині
З'явив ся шлях минулий мій.
І бачив біду я вусталою:
Несли ся вихри взокож П
І чорних хмар важкою тіню
Вдавали голови свої...
І каплі крови в тій пустині
Таглись червоном димом, тогом,
І вітер снігом в ті-ж хвилях
Вкривав на віні їх сльозом...
То — слід страшний душі моєї.
Куди ж я йду і йду я чим:
Я не найду мети своєї
І не зміню її нічим...

Здам ся на ігру судби;
Як веслом збушаю море,
Як вітрила заскриплять,
Хмари збють ся в чорні гори,
Хвилі лютю зашиплять...
Як поперть ся бури чорна,
Здійме море в гребін гір,
Як застогне в вихрі щогла,
Гране грім... затемнить зір;
Так тоді... тоді пропаду
Серед моря без слуху,
Як не прийде на пораду,
Не відверне смерть лиху
Моя мила, що дурала,
Що кохає лиш мене,
Що тепер мене лишила,
І не знає, чи хоч спіме...
Вість до неї не доходить,
Що лиш тін за мною йде
Й за собою нуду водить...
В чорний гріб мене веде.

Все минулось, все пропало,
Все звело ся на біду;
Вірно серце відчувало,
Що любови не найду!
Чернівці, 28./11. 1905.

Іван Підгорецько. На народний мотив.

Ой ти зазулько, чом розкувалась?
Ой ти дівчино, чом розилакалась?

Розкувалам ся — весна минає,
Розилакалам ся — краса вєхчає.

Весна минає, весна настане;
Не плач дівчино, краса не вiano.

Загаснуть очи, личко змарніє,
Краса душевна — деготом вiano.

Красо душевна, рідка ти перла,
Щоб ти у мнї вічно не вмерла.

Чернівці, 4. XI. 1906.

Події в Росії.

Голод в Росії.

Міністер внутрішніх справ пропонує радї міністрів внесенє на утворенє кредиту в сумі 71.157.000 рублів. Сею сумою задумує міністер внутр. справ збільшити фонд призначений для зменшеня нужди, в якій виходить ся населенє, навіджене неврожаєм. — Те саме міністерство зажадало кредиту півтора мільону для потреб комісії для поборюваня джуми.

Російські фінанси.

Царська рос. фінансова і торговельна агентура в Берліні повідомляє, що в місяцю надолості мало рос. правительство 209,100.000 рублів доходів, то є

39.040.000 рублів більше як тім місяці минулого (1905) року. Доходи в 11 місяців виносять 200.500.000 руб. більше як за той час минулого року.

Револьюційний рух.

В суботу вночі відбула ся в Петербурзі в домі Анни Суворки ревізія, яка скінчила ся кровобою. В Суворки мешкали три люди, яких підозрівано о революційній пропаганді. Через те з'явила ся в їх домі поліція, щоб перевести труп. Коли по зазвяхах двох не відчинено і поліція забиралась виломити їх, створено двері, вприсано офіцерові лямпу з руси розпочато нальбу. Поліція стріляла також, але колись-кінцем мусіла втікати, полишаючи чотирох трупи і двох ранених. Револьюціонери повтікали, а Суворку, в якій хаті знайдено зброю, арештовано. — В петербурзькій головній інтендантурі арештовано писаря Колотилова і Русанова, а в головній інженерській управі писаря Наймара, яких підозріває о співанні в рубіжів Павлова. Рівнож арештовано з той причини звиш 100 солдатів. — В Петровську убито поміщика Вершановського. Убийник втік. — Чоловік, що виконав атентат на петербурзького градоначальника Лавицького, на якого місце покликано тепер як на вже в телеграмах подала, генерала з Ростова н. Д. Драчевського, є золотником, якого імені ще не знають. Поліція арештувала двох співачок. — В Севастополі виконано на офіцера Славинського бомбовий атентат. Славинського не ранено, а його жінка померла легкі ушкодження.

НОВИНКИ.

Чернівці, 15. січня 1907.

Особисті вісти. Віце-маршалок др. Смоль Стоцький повернув вчора з Дрезни. — Парламентарні посли др. Штраухер і др. Скардль виїхали вчора до Відня.

Посмертні вісти. В самому розцвіті, по тріаційному мізерному існуванню, у якої ся тут вчора „Bukowinaer Lloyd“, обдарувавши культурний світ 109-ми нумерами, присвяченими інтересам незабутих Овчулів. Над сьвітлою могилкою виголосив др. Еммуель Гольденберг зворушуючу бесіду, яка виманила з однієї широкі душі слезу жалю тому, що не сказав зін сего мудрого слова скорше: „Es ist eine Art Selbstneurolog, zu dem ich mich heute verdamme“. З. а. п. — Зачуваємо, що й бабця „Buk. Rundschau“ бере ся зі смертю. Вулицями посідалих днів дають причину до оправданні побоювань.

Із життя першого шаха. Характеристичну історію про першого шаха перського а послідних часів розповідають англійські газети. Коли шах почав був недомагати, порадив ему его англійський прибутий лікар др. Ліндлі, щоби він не йв сидачи всіхлім зняєм на землі з підгоченими під себе ногами, бо то шкодить травленню; щоби міг ліпше травити, повинен сидіти за столом на перидимі крісел. Шахови не сподобала ся та рада, але що він постановив був собі робити все, що лікар приказав, то першого дня зробив все так, як лікар приказав. На другий день зализали дра Ліндлі до шаха як раз підчас обіду; він лиш кинув оком і пізнав зараз, що стіл і крісло за ніч зробили ся якісь низші. На другий день були они ще нижші і так що дня, аж наконєць шестого дня двірський столяр скінчив свою роботу і пообрізував новім ноги від стола і крісла. Музаффер-Еддін сидів знову на землі; перед ним лежав лиш верх стола а поза ним лиш опирало від крісла. — Шах Музаффер-Еддін не дбав зовсім про свій поверховий вигляд. На раду державну приходив в своїм звичайнім втертим одиш та ходив по сали в кланяючих патинках. Его перша жінка жазувала ся часто на то і домікала ему тим, що він не мие ся а то стало ся причиною, щоби він опісля розвів ся з нею. — Шах призначував шість годин справам державним, дакував листи і казав відчитувати собі денешні. Відтак сидів. Зей страви для него треба було дуже строго контролювати. Надар над кухню мав один з князів з королівського роду і був за все одвічальний. Кождий подумисок з кухні висяла до палати запечатаний а печатку розломлювано в очах шаха. Ще давнійшими часами йв він завжди на землі як кождий Перс, а замість стола стелено ему під тарелі лиш килим, якийсь замасований карпуну; але від коли набрав ся трохи європейської культури, сидав собі при їдженню на матрац, а перед ним стояв стодичок може на стону високий. Пізніше переконано его, що то краще настелювати стіл білим обрусом. Звичайно подавано на обід яких 50 або 60 страв, але шах йв лиш дві гри; найліпше смакували ему товстий риш і курята. На перекім дворі що йв він не знають ні вилок ні ложів; шах йв пальцями і товстий риш і баранину ївочі. В противності до свого батька, котрий запинав ся і що для вечерови вживав по кілька оляшок вина, не пив Музаффер-Еддін нічого. Не мав також більше лиш 60 жінок в своїм гаремі, котрі привели ему 4 синів і 23 дочок, підчас коли по смерті его батька, як звісно, остало ся 1720 жінок в серайлю.

Посуха на канарійських островах. Денешні з канарійських островів доносять, що пауюча там посуха значила цілком засів. Нори скрізь повисохали, так що

мешканці приневодені довозити човнами води для своєї потреби.

Напад на Драйфуса. Звісному Драйфусові, що перебуває тепер майором в Сен-Дені, трапила ся подібна немила пригода. В бюрі нанав на него якийсь напасник, кинув ним об землю і відорвав ему орден почетного легіону.

Голод в Хінах. В хінській провінції Тсінк'янг панує голод. Число утікачів до різних таборів виносить над 450.000. Всюди видно, як жінчини і діти виконують корінці і траву і заспокоюють голод. Положене населення невідраднє, бо правительстве не зробило нічого для нещасних.

Із університету. Іматрикуляція новоіскрибованих слухачів, що не іматрикулювали ся в грудні, відбуде ся 26. с. м. о 11-й год. перед полуднем в канцелярії ректора.

Іспити зрілости. Шкільна рада розпорядила, щоби писемні іспити зрілости в сегорічній зимовій терміні відбули ся 6. лютого для тих, що в сьонім терміні одержали поправку, зглядно в часі від 4. до 9. лютого для повного іспиту, а писемні іспити 14. (евентуально і 15.) лютого с. р.

В греко-прав. школі реальній в Чернівцях. іспити приватистів відбудуть ся 7., 8. і 9. лютого. Зголосувати ся треба вже 6. лютого між 10. а 11. год. перед полуднем в дирекційній канцелярії, при чім слід вказатись, що заплачено шкільну оплату (40 кор.) і зложити таку іспитову 24 кор. Приватисти, що через слабість бажають назначени пізнішого терміну, мають про се дати знати дирекції, в противнім разі вичеркне ся їх з каталогу.

Із III. державної гімназії в Чернівцях. Іспити приватистів, зглядно міністерством дозволені вступні іспити за I. семестр 1906/7 шкільного року розпочнуть ся в середу 30. с. м. о 8. год. рано. Ученики можуть вже у віторок 29. с. м. зголошувати ся в дирекції, показати потверджене зложення шкільної оплати і заплатити таку 24 кор. Влизші інформації на чорній таблиці.

Перепоми в желізничім русі. На лівій Лужани — Залізнична перервано на якийсь час желізничий рух.

Центральна комісія для штуки і історичних пам'яток на Буковині. Міністер просвіти затвердив д-ра Івана Полека, бібліотекаря університетського в Чернівцях, на дальших п'ять днів консерватором III. секції центральної комісії для штуки і історичних пам'яток на Буковині.

Міжнародна вистава найновіших винаходів відбуде ся під протекторатом архієпископа Йосифа Фердинанда почавши від 15. червня до 15. вересня 1907 в Оломуці в Моравії. Предметами вистави є: Винаходи на поли промислу торговлі, економії і т., отже всі новості з різних областей сьахової техніки.

Заходом тов. „Боян“ в Заставні і укр. акад. тов. „Союз“ в Чернівцях відбуде ся в суботу 19. с. м. в сали „Каспів“ вечором з танцями. Чистий дохід призначений на заставницький „Боян“. Вступ від особи 2 К. Стрій візитовий. Початок о 8. год. вечором. Запрошеня вже розіслано. — *Комітет вечорковий.*

Із дирекції руху. Ліваря желізничого в Кімполонзі др. Огана Блюма іменовано урядником X. рангі. Перенесено: адюнктів Рубіна Атліса з Іцкан до Новоселиці, Волод. Варта з Глібоки до Новоселиці, Лейбу Арона зі стації „Фолькстартен“ до Іцкан; дальше асистентів Вольфа Шренцля з Неполоківців на стацію „Фолькстартен“, Мозеса Яра з Кучурова Великого до Неполоківців; вкінці аспірантів Ник. Хоуанця з Гатин до Кучурова великого і Віктора Шиндлера з Лужан до Глібоки.

Метеорологічна стація. З 1. січня 1907. р. увійшла в життя метеорологічна стація в громаді Сторонци-Путілові. Правильне спостережене передано начальникови громадскому Маркусови Грайфови.

Загальні збори філії тов. „Руска Бесіда“ у Вишніці відбудуть ся дня 17. січня а. с. 1907 о 1. годині по полудні в вишніцькій школі хлопчачій з слідуємим денним порядком: 1) Справозданє з діяльності виділу. 2) Справозданє касове. 3) Справа основаня каси „Райфайзена“ для повіту вишніцького (вне-сок виділу). 4) Вибір нового виділу. 5) Вільні внески. 6) Відчит п. судії Івашка „Депо з правничих питань для селян.“ — Просимо о як найчисленнішу участь в снх зборах. До милого побачення. — За виділ: *Никорович, Гордійчук.*

Головні збори читальні „Рускої Бесіди“ в Раранчу відбудуть ся в неділю дня 27. січня 1907 о 2. год. попол. з отсим денним порядком: 1) Справозданє читальняної каси. 2) Вибір нового виділу. 3) Вільні внески. — *Виділ.*

Філія „Рускої Бесіди“ в Заставні відложила загальні збори своїх членів на слідууючу неділю, 20 с. м., що відбудуть ся о 12. годині в полудне в касиновій сали, і просить руску інтелігенцію сего повіту, прибути на сї збори і захопити до того в Читальниці та Стовниці тай загалом селян, щоби зібрали ся численно й приступили до „Рускої Бесіди“ що за одну корону річної вкладки дає книжки подвійної ціни.

Загальні збори читальні. Д. 20 лат. січня 1907 відбудуть ся звичайні загальні збори товариства „читальні Рускої Бесіди“ в Вовчинці о 1. годині по полудні в домі читальнянім з отсим денним порядком: 1) Справозданє касове. 2) Вибір старшини. 3) Вільні внески. — За виділ: *Петро Балам.*

Подяка. Почуваю ся до милого обов'язку зложити прилюдну подяку всім Ви. панам і паням за ласкаві щедрі дати. В минулім році зібрано на цілі наших рускої „Захоронки“ в Чернівцях 335 К. Отсимі латками милости і людскости уможливлено нашому гуманному товариству повести діти наших бідних ближніх у вербальській шкільній на дорогу культурного розвитку і приспособити їх до лекшої боротьби з життям. Також дякую Ви. панам Калужнянській, Луцькій і панні Маєривні, котрі крім своїх датків не жалували труду і помагали й самі збирати. — За виділ тов. Мирославця *Олена Піулякова*, настоятелька захоронки.

Подяка. Дня 5. лат. січня обдаровано 55 бідних і пильних шкільних дітей тут. центральної школи і філіялки тешиною одіжею за суму 295 К, когору зложили слідууючі високоповаж. пани: пос. п. Николай Василько 25 К, начальник громадський і предсідатель місцевої ради шкільної, п. в. радник судовий в пенс. п. П. Войнарьский із громадської каси 120 К, а п. в. судовий начальник п. К. Теліман, як голова тутейшого сирітського товариства із сирітської каси 150 К. Підписаний зарід школи почуває ся до милого обов'язку висказати сего дорогою названям високоп. пн. добродіям в імені обдарованих дітей прилюдну подяку. Від заряду 5-кл. центральної школи а 2-кл. філіялки, Станіслав дол. п. Ч. *Дж. Албота*, надучитель.

Із штуки і літератури.

Ілюстр. Музичний Календар на рік звич. 1907 з безплатним додатком імену Україна-Руси М. Лисенка, коляд о. В. Матюка і І. Білаковського. Зложив і впорядкував Р. Зарицький. Рік IV.; у Львові 1906. Ціна 1 кор. 20 сот. Зміст: Календарієм і часті інформаційна ст. 1—36. Часті літературна (ст. 36—80) обіймає: „Ver sacrum possum“, привіт С. Яричевського. Грунвальдська пісня в освітленю її мелодії, В. Щурата. Ти лівчаню рождество, вірш В. Шапкевича. Воловий мейует, Р. Зарицького. Строфа сонця, вірш С. Яричевського. Перепрашаю, гумореска А. Чехова. Послідний дзвін, вірш В. Щурата. Кілька заміток про т. зв. „дари“ в наших народних піснях, Ст. Людкевича. Лірика, пісня І. Грабовича. о. Михайло Вербицький, біографія І. Воробкевича. о. Писня Ватошницький, біографія Р. Зарицького. Критик з божої ласки, побрехенька С. Леоніда. Хор академічної гімназії у Львові М. Волосиня. Музичні анекдоти. Музичний додаток (ст. 1—15) містить: Ілля Рус-України М. Лисенка і колади на мішаний хор а capella укладу В. Матюка і І. Білаковського. Окрім того містить календар кілька гарно виконаних образів, як: Дениса Січовського, о. Вербицького, о. Ватошницького, та хор учеників академічної гімназії у Львові. На особливу увагу заслугоє розвідка д. др. Щурата „Грунвальдська пісня в світлі її мелодії“, як також замітки д. Людкевича про т. зв. „дари“ в наших нар. піснях. Календар, який повинен знаходити ся в кождій рускій хаті, мож замовляти у львівських книгарних, або у видавця п. Р. Зарицького, Львів, ул. Сакетуска ч. 62.

„Світ“, ілюстрована часопись для руских родин, рік II., число 1. вийшло з таким змістом: Богдан Хмельницький (портрет). — О. Ст.: На соняшних левадах (програмова стаття). — Старицькі (отець і донька): Богдан Хмельницький (історична повість). — Айдукевич: Напад в стіну (образ). — Козак-бандурист (ілюстрація). — І. Рєнін: Запорожець Іван Шиян (портрет). — В. Щурат: Пісня про похід Ігоря Святославича (переслів). — І. Браун: Похід побідників (образ). — І. Рєнін: Запорожець Яків Шиян (портрет). — Алеко Костантинов: Бай Ганю (оповіданє). — Іллія Канельгородський: Не сумуй (оповіданє). — В-і Е. К. Львователі: Культ дерева (культурно-історична розвідка). — Запороже (маня). — Вєзичина. „Світ“ виходить у Львові під редакцією д. Вячеслава Будзиновського, що 1. і 15. кожного місяця в побільшенім форматі і обемі як торік і присвячений головню для красної літератури і штуки, однакж і наукові питання будуть порушувати ся в „Світі“, якого річна передплата виносить 10, а піврічна 5 корон.

Концерти. Дня 17. січня відбуде ся в сали Тов. Музичного концерт славного оперного співача Еріка Шмедеса, 18. січня паніста Ставенгагена, а в 28. с. м. концерт славного звісної дитяни скрипки Вівієн Шартр (Vivien Chartres). Карти для концертів Шмедеса і Шартр мож вже набувати в книгарни Паранього, а на концерт Ставенгагена в торговлю муз. Гугера (ул. Паньєка).

Репертоар міського театру. В середу (на користь черновенських бідних) Оффенбахова оперетка: „Orpheus in der Unterwelt“, а четвер „Sherlock Holmes“, в п'ятницю „H. H. Manns Erzählungen“, в суботу „Die vom Hochsattel“, в неділю (по обіді) „Faust“, (вечором) „Die lustige Wittwe“.

Справа винайму черновецького театру. Директор Кароль Ванс прибув до Чернівців задля устатків переговорів з театральною комісією. Зачувати, що директори К. ванс і Дор злучили ся і в спіді убігають ся о театр.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{10}$ сторони 5 К., $\frac{1}{20}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.
За рубрики: Надіслані і Оголошені редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, виштовлюється.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від елемента.
Підлягають за анонсом марками поштовими не приймає ся.

УЧЕНИКА
приймає зараз друкарня „Рускої Ради“
Вимоги: укінчене І кл. гімназ., свідоцтво лікарське, укінчений 14 рік життя, знане руського языка.

Головні збори каси пож. і шадн. для громади Раранче відбудуть ся в неділю 27. січня 1907 о 2 год. по пол. з отрим днівним порядком: 1. Справоздане касове. 2. Вибір Ради надзорчої. 3. Вибір нового каспера. 4. Вільні внески. **Трифон Лукул, нач.**

Замовлення на газету без рівночасного надіслання передплати, не мають ніякого успіху!

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть **NERVOL**

„Назва правно забезпечена“ антикара др. Ю. Францова в Тернополі.

Се є знамените усмиряюче средство до натирання против всяких ревматичних болів, простуджєня, ломаня остей, плечий гістий і нервових недуг. Прошу уважати на напис „Nervol“ і не приймати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшчок) 8 кор. з оплатою і опакуванням. Тисячки листів з подякою. — Висилає 2 рази денно до всіх країв.

Важне для управителів шкіл.

Намість дружески

„Jahresausweis“

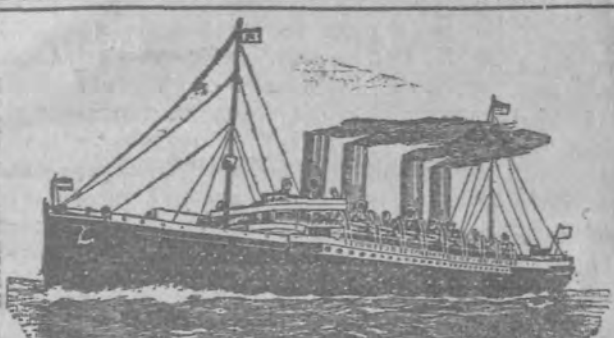
краєва Рада шкільна припоручила виготовити нову дружеску

„FRAGEBOGEN“

яку можна вже тепер набувати в друкарні „Рускої Ради“ (Чернівці, ул. Петровича ч. 2) по ціні

6 сотинів за аркуш.

До Америки
з Галичини і Буковини

До Америки
з Галичини і Буковини

свій до свого!
Що **вістівка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні поштові кораблі як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тими кораблями триває лише **5 днів**.
Що **суботи** двошрубіві поштові кораб. з Бремен до **Нов.-Йорку**.
Що **четверга** двошруб. поштові кораб. з Бремен до **Бальтіморе**.
2 рази на місяць двошрубіві поштові кораблі з Бремен до **Гальвестону** (Тексас) Аргентини, Бразилії і т. д. 96 27—30
На кожне запитанє відповідає оборотно і безплатно **єдинока руско-чеська фірма**
КАРЕШ і СТОЦКИЙ Bremen, Bahnhofstr. 29.
Хто переїжджає з нашою шікартою через границю, не підлягає контролі на прускій границі.
свій до свого!

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є **єдинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв!** — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Склад ц. к. на **двірних фабрик**
Товарів обувних А. Чапек, Відень, П. Л. Попер, Хрудім.
Капелюхів: І. Генрик Іта, Відень, Осип Піхлер і Сини, Іран.
Товарів з альпак і хіньского срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

Поручаю Ви. П. Т. Публиці товари на рідявній і новорічні подарунки в дуже великій виборі, та мимо того що все і всюди подорожіло, продаю їх по значайних цінах.
Артикули бронзові, альбоми, ташки дамські, рукавички, Manicure до шиття, підставки на листи, табакерки, тютюнярки, гаритурни до курєня, до писання, касети, бонбоньки, перфуми.
Артикули до подорожі. нецесарія, ташки, жіночі куфери до наковання, подорожі і виїзди, спеціальні куфери Mädlar-a в Липска, до пуделка на капелюхи, плади, коци (Kamethaar) англійськ. для панів і панів і т. и.
Парфуми, мила і шітки: Найліпші вироби з фабрик Roger & Gallet, Gustav Lohse, Ideal Hübighaus L. I. Piwer Paris, шіточка до волося, зубів і рідяв.
Краватки і біле. Правдиві англійські краватки, кожного місяця новий фасон. Найсолодший біле мужське під гаранцією, біле сметеку Dr-a Laman-a і м. Коньярж, маншети, і шельки і підв'язки до панчохов.
Ковняри футряні і зарукавки перські, з куни, лиса, бобра, диного кота і т. и. для панів і панночок. Шапки перські, баранкові, Гімалія, як також різні сузонні для панів і ханів, паньчохів і вонняні. Правдиве біле Єгера, др. Лямана спідня убор, правдиве біле з вонни верблюда, огрівачі черева, колін, пульсів і грудий, жовняні камізоли для Черевники правдиві Вох, Шевгеах, ланьки, Kfir-Hid, Puch, з шкряними або ланькованими обкладами, з плішовим футруванєм, або без того, для панів, панів, панночок, хлопців і Чоботи з холевани з Vohsal сузонні, для панів і хлопців. Обуа домова різнородна.
Рукавички: нитяні, шкрякові фотровані і гладкі, Glaed в Chair і шовку для панів, панів і дівчяй. Найліпші вироби.
Капелюхи найліпші плішові, з льодену, фільшові, тверді або м'які, найновішого фасону. Циліндри і клань.
Артикули до польованя. Стрілби, револьвери, пістолі і всякого рода амуниція. Торби стрілецькі, камані і коци.
Конфекция діточа. Плаші, убрания, капизи, капелюхи, шапки, рукавиці, вируканка і т. и.
Льорнети, побільшарчі шкля, найліпші французькі фабрикати.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захаря.

За редакцію відповідає: Віктор Строч

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

Вістрого-Горинці: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
 Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
 Польських держав: на цілий рік 32 гр., на пів року 16 гр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 34 гр.)
 на пів року 9 кор., вкл. 4.50 р., або 17 гр.
 Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Реданция, адміністр. і експедиция „Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламаций неопечатані вілні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженням і залученем належності поштової.

В справах редакційних можна усно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Запросини до передплати.

Отсим числом розпочинає наша часопись 23 рік свого існування, а разом і двадцять третий рік невтомої праці і борби за добро нашого вічно кривдженого народу. Тільки-ж, коли редакция прикладала всіх сил, щоб орган буковинської Руси удержати на відповіднім рівені, то з жалем треба констатувати, що ші загал відноситься до своєї преси в справі передплати незвичайно байдужно. Через сю обставину неможливо нам ані збільшити обему „БУКОВИНИ“ ані давати її щоденно, як се було би пожадано в інтересах загальної справи.

„БУКОВИНА“ буде і на далі виходити як минулого року себто три рази на тиждень в обемі двох листів і буде інформувати своїх читачів про кращу і значущу політику, дбаючи при тім про добірні матеріали, як оригінальні так і добрі переклади першоджерел авторів.

Іде-ж і наш загал повинен зрозуміти вагу своєї преси і підпирати її надсилавем звісток про події в краю, а що більше через точне знання передплати, яка остає такою самою як і раніше.

Визначаючи новий рік, просимо ще раз наших читачів і підписників по забутих і неоплачених передплатах та упередити її як найбільше до кінця року, а особливо — уважати на цілі передплатників, а особливо — уважати на цілі передплатників, а особливо — уважати на цілі передплатників.

Що до тепер не вирівняв передплати за рік 1906, слідуючого числа нашої часописи вже не дістане. Рекламаций остаються безуспішні.

Від видавництва.

Поліпшенє платні урядників і учителів державних.

На однім із попередніх засідань австрійського парламенту виїс міністер скарбу два законопроекти. В першій пропозиції ждав міністер скарбу 20-міліонного кредиту на одноразовий дорожний додаток в р. 1907 для австрійських урядників, а друге предложене обіймало зарплатня, які правительством задумувало перевести в році 1908. Сю два законопроекти відіслано до бюджетової комісії, яка перейшла над першим проектом (одноразовий дорожний додаток) до денного порядку, а заявила ся за другим проектом, то є: рішила змінити цілий закон про платню державних урядників і підвищити їх платню і то як саму пенсію від III. до XI. рангів так і активальний додаток.

Поліпшена платня державних урядників, яка після ухвали бюджетової комісії мала б з'обов'язувати від 1. п'явтія 1907. р., представляє ся так:

Ранг	Степень платні				
	1.	2.	3.	4.	5.
Корон річно					
III.	16.000	18.000	—	—	—
IV.	14.000	16.000	—	—	—
V.	12.000	12.000	—	—	—
VI.	8.800	8.800	8.800	8.800	—
VII.	4.800	5.400	6.000	6.400	—
VIII.	3.800	4.000	4.400	4.800	—
IX.	2.800	3.000	3.200	3.400	3.600
X.	2.200	2.400	2.600	2.800	—
XI.	1.600	1.800	2.000	2.200	—

Отже платня урегульована так, що найвищий степен платні рівняє ся найнижшому безпосередньо вишній рангів.

Аванс до вищих степенів платні в рангах III. аж до VIII. включно, наступає по кожних трох роках служби в безпосередньо нижшій степені платні. В рангах IX. аж включно до XI. ої, аванс до вищих степенів платні наступає по трох роках служби в безпосередньо нижшій степені платні.

Рівнож поліпшено активальні додатки, яких схема представляє ся так:

Активальний додаток у Відні: в ранзі V. 2.200 корон; в р. VI. 1.840; VII. 1.610; VIII. 1.380; IX. 1.200; X. 960; XI. 720

В місцевостях котрі мають більше ніж 80.000 мешканців: в ранзі V. 1.760 K.; VI. 1.471; VII. 1.288; VIII. 1.104; IX. 960; X. 768; XI. 576.

В місцевостях, що мають від 40.000 до 80.000 мешканців: в ранзі V. 1.540 K.; VI. 1.288; VII. 966; IX. 840; X. 672; XI. 504.

В місцевостях від 10.000 до 40.000 мешканців: в ранзі V. 1.320 K.; VI. 1.104; VII. 966; в ранзі VIII. 828; IX. 720; X. 576; XI. 432.

В місцевостях, що мають менше ніж 10.000 мешканців: в V. ранзі 1.100 K.; VI. 920; VII. 805; VIII. 760; IX. 600; X. 480; XI. 360 корон.

Сей закон повитано в кругах урядників симпатично, хоч признати треба, що найбільший хосен із сего регуляції поносить урядники трох найнижших рангів, а урядники вищих рангів не зазнають в своїй платні великої зміни до ліпшого. Для урядників вищих рангів не приносє се поліпшенє нічого, тому що поліпшенє помітне аж в найвишній степені платні, якого звичайно не осягне ся, тому що за той час перекажуть ся вже до вишній рангів. Менше відносені сям проектом 60-літні урядники, які по своїй пенсії звільняються до пенсії, новоутвореної пенсії пенсії. Цей регуляцій се в своїй ранзі до кінця року урядників. Цей регуляцій се в своїй ранзі до кінця року урядників. Цей регуляцій се в своїй ранзі до кінця року урядників.

Дальшу уlepsу обіцяє проект тим, що означує 35-літню службу, як кончину до смертури.

Се урегульоване, ожидає так довго всім верстам урядників, вимагає 15½ мільонів корон і коли міністер скарбу, який і підвищеннями обходиться ся дуже скупю, виступив з таким проектом, то свідчить

Кость Кракалія.

Стара істория.

Вечеріло. Учитель Бобенко сидів з жінкою і дочкою Марусею на ганку, дивлячись на дорогу, котрою їхали віз з снопами, та вертали домів візці, корови й телата. За сими гналась дівчора, кричучи та сльозивачи. На дворі було чудово. Був то один з тих гарних днів серпня, повний приємного запаху рослин та цвітів, — котрих буває так мало. Родина Бобенків була нині в дуже поетичнім настрою — а то тому, що вчора виграла на свій лос п'ятьсот корон і дістала п'ятьсот корон — то гарна сума — і вони радили, щоб то за них купити.

Пані Бобенко радила, щоб поїхати десь на вакацію, за чим була також і Маруся — та Бобенко, як практичний чоловік — казав, що ліпше було б купити коня і венгерський візок, котрим би можна що дня проїхувати ся. Так розмовляючи, не спостерегли вони, як до них зблизив ся по шляхоцьки убраний чоловік — і аж скинули ся, коли нараз учули його пошорване: „Мое почтеніє паньство!“

— Добрий вечер, — відповів Бобенко, глядячи на нього. — Перепрашаю паньство, щом такий сміливий просити, щоби паньство були ласкаві прийняти мене пані. Я розумію, що паньство яковось приймати чужого чоловіка та ще до того може і якогось нечесного злочинця. Я се паньство зовсім не беру за себе — бо-ж і я сам не зробив бим ніяке. Та думаю, що сумніви паньства минуть, коли я представлюсь. Мій честь представити ся Казимир Броцковський, син Брацкова, аякже — так є, прошу паньства!..

— Прошу ближше, — сказав Бобенко. Всі увійшли в хату. Бобенко лишив ся з гостем у великій хаті, а його жінка зачалась поратись у кухні з вечерею, яку гварила курка, зарізана в честь гостя...

Підчас того, як бідна курка, що з вини пана Казимира утратила життя, пражилась у кухні, — Бобенко з гостем у хаті, де сей оповідав ріжні

практики. По вечері, при якій випили не по одній чарці „паленої“, а потім доброго пива, встав нараз гість і зачав говорити, розмахуючи руками як декотрий актор на сцені: — Мої дорогі!.. Своєю гостинністю проти мене, бідного подорожного, показали Ви, що у Вас справді є чуте людське і я сего Вам ніколи не забуду і віддячусь. Та поки що, слухайте і визнайте, що мене спонукало блукати по світі!..

Я є сином дідича десятиох сіл в Галичині, одиноким сином і покінчив найвищі школи у Відні. Покінчивши, вернув я домів і став з батьком господарувати. Та не довго довелося мені жити тихим сільським життям, і тепер починаєсь моя істория. Ах, стара то істория, стара — та все вона вічно новою — зітхнув тяжко і вивив до дна досить велику склянку пива, яку Бобенко скоро знов наповнив.

— Перед двома роками поїхав я до Італії... Ах, як там чудово, чудово. Та чудовійшими ніж природи, там дівчата... В Неаполі, залюбив ся я в дівчину, довську бідного урядника. Ах — вона була чудова!.. Ми полюбились, — і як полюбились! Такої любови, здаєсь, не було відколи світу. Яко „дженгельмен“ не хотів я звести дівчину і оженив ся з нею. Не буду Вам описувати того часу, що ми прожили по пібраню — до того требаб чувств поета — а я не поет!..

За пару місяців поновили ми Італію і вернули домів до мого батька... Я не писав йому нічого о моїм пібраню, хотівши йому зробити несподіванку... Та — Боже, як згадаю ту хвилю, чую такий біль у серці, що!..

Батько не хотів о моїм пібраню нічого знати, бо він призначав для мене одну з найбогатших дівчат в краю. Та сцена стоїть мені все перед очима: перед моєю дорогою женою кричав на мене, називав мене найгіршими словами, а на решті підняв до мене руку. Я то все був би стерпів — та коли він зачав кричати на мою дорогу жену:

— Проч звідси, пуста жінчино — тут для тебе нема місця, — а вона бідна зімліла, повалилась на землю, кинув я ся на батька з кулаками!..

Що потім було — не знаю. Я розхорував ся потім і боров ся довгий час зі смертю. Аж по кількох місяцях встав я і довідав ся, що моя жінка покинула в тій метушні, що стала ся по згаданій страшній сцені, — дім мого батька. — За нею і сліду не було... Що я за хвилю прожив тоді! — В розпучі проклинав лікарів, що мене лічили — бо-ж ліпше було-б мені не жити, ніж жити не з моєю (дорогою женою)...

Від тогди — тому вже далі рік — блуджу я екрізь з надією, що найду її ще... та хто знає, може аж на тім світі, побачу ся з нею!..

Спер голову на руки і зачав плакати. Пані Бобенко і Маруся плакали також, а зворушений Бобенко обтирає також очі. Ще пізно до ночі балакали і аж десь коло півночі поклались спати. Гість спав в великій хаті, а домашні як звичайно в анкіри.

Рано встав перший Бобенко і пішов до великої хати, де був ключ від кляси, щоб сей взяти і дати служниці, що мала замінити клясу. Тут представив ся йому дивний вид. Деякі річ, що стояли звичайно в шафі, були на землі, а між ними і старі річ „госта“. Сегож не було зовсім в кімнаті. Колиж приступив Бобенко до свого бюро, то побачив ящик на пів отворений, а папері, що у ній звичайно були, лежали на землі. А з 500 корон, що були там у клясиці, не було і сліду!..

— Жінко, жінко! — скричав Бобенко. Та прибігла. Коли учула, що грошей нема, зімліла!..

Десь коло полудня довідав ся Бобенко, що раз повідомив про все жандармерню і тимчасом сконстатував, що окрім 500 корон бракував і його чорний „плюс“, плац, капелюх і ще скілька вишних річ, що його гість наймив десь по опівночі у сусіда фіру і що той відвіз його до найближшої стації.

Мимо того, що жандармерия шукала і телеграфувала на всі сторони світа про цілу „стару“ історію, не удалося злапати пана Казимира Броцковського рідчара з Броцкова, що був штудерний обманець, а більше нічого!..

се мабуть лише про те, що при тепер пануючій дорожній підвищені платні державних урядників конечно.

Щоб заспокоїти всіх урядників в державній службі, міністер просвіти предложив у вікторок палаті законопроект о урегулюванню платні для всіх категорій державних учителів.

Зміст того предложения такий: Четвертий квінквентальний додаток усіх звичайних професорів вищих шкіл підвищує ся на 1200 корон, а крім того признаєть ся пату квінквенту в рівній висоті. Надзвичайні професори достають замість двох квінквентальних додатків по 400 корон — чотири додатки по 600 корон. Професори шкіл повітух мають 7. класу ранги державних урядників і крім системових акцизних додатків достають річну плату 3.000 корон. З квінквентальних додатків по 600 корон для професорів державних середніх шкіл обі перші квінквенту підвищують ся кожда о 100 корон, а дальші квінквенту о 200 корон. До квінквентальних додатків має бути вчислений час суплентури і асистентури аж до 8. літ. Постійні учителі гімнастики в середніх школах і семінаріях можуть по досягненню 3. квінквентального додатку авансувати до 9. ої, а по досягненню 5. квінквенту до 8. ої класу рангів. Рівні постанови відносять ся до учителів школи вирав. Час служби учителів гімнастики знижаєть ся до 30 літ; час суплентури й асистентури, а також дефіцитивної служби в народних і виділових школах вчисляєть ся аж до 8 літ. Плати учительських сад в семінаріях поділяють ся так само, як плати учителів середніх шкіл. Для учителів школи вирав підвищують ся всі квінквенту о 100 корон, а крім того додаєть ся шесту квінквенту. Для учителів промислових наукових заведень, яких посуюєть ся з 10. до 9. класу рангів, має бути при вимірі квінквенту вчислюваний час, почавши від 5. року служби, проведеної в найнижшій класі. Всім учителям тих заведень при іменованню може бути вчислений час, проведений вже передше в технічній, артистичній або промисловій практиці або учительським званню, що до вимірів додатків, то пайвише до 8 літ, а для директорів до 12 літ. Ті постанови примінюють ся до осіб, які іменовано, заки закон вийшов в життя, а входить він в життя з днем 1. цвітня с. р.

Се предложение прийнято майже у всіх кругах учительських із вдовolenем. Іменно професори середніх шкіл мають причину бути вдовolenеними, бо коли се предложение стане законом, сповнять ся майже всі їх бажання. Лиш в кількох точках бажать професори середніх шкіл поправки проекту, між иншим: урегулювання функційних додатків директорів, поліпшення платні краєвих інспекторів і взглядання на можливість давнішого прийняття по три службові роки професора рівнають ся 4 рокам служби державного урядника. Колиж тепер знижено службу урядників на 35 років, то слушно було б — придержувачь ся згадено давнішого принципу — знизити число службових років на трицять. Найменше, зглядно зовсім нічого не зроблено для поліпшення положення суплентів.

Покривдженні чують ся учителі промислових шкіл, яких поставлено — що до платні — на рівні з професорами середніх шкіл. З огляду на те, що вони мають далеко більше годин тижнево, як професори по середніх школах, і що зобовязані вони до уділюванн

науки в неділі і свята, бажать вони підвищення платні, перенесена до восьми рангів по десятих роках служби, признана шестой квінквенту в сумі 600 корон, і т. д. — Невдоволені також університетські прив. доценти і асистенти, яких поборів не вчислено до сего предложена. Рівно явила с у міністра просвіти депутация оломуцького теологічного факультету і жадувала ся, що професорів теологічного факультету в Оломуці і Сольнотероді уисліджено супроти професорів факультетів теологічних в других містах. Так виносить їх найвиша платня 6400 корон, що рівняє ся найнижшій платні професорів по других теологічних факультетах.

О скільки взгляднать бюджетова комісія ої всі бажання, годі тепер знати, тим менше, що комісія мусить числити ся з категоричною заявою правительств, що коли комісія поспівить за високі бажання, правительство цюже свій проект. Рівно ж згадати треба, що правительство гріть ся на малі поправки в предложеню, а комісія бюджетова виявляє добру волю, задоволити всі круги урядників і професорів. В тій цілі зреакувала вона свої первісні ухвали, що до законопроекту о платні державних урядників, щоб зробити деякі поправки; так змінено аванс урядників від 3. до 6. рангів в їх користь, як також справлено постанову, що 60-літні урядники не можуть переходити до вищого, новоутвореного степеня платні, додатком, що такий перехід буде виключений, коли дотичний 60-літний урядник має вже 35 років служби.

Вчера розпочала комісія обради над платнею професорів і закінчила справу платні університетських професорів.

Після настрою в парламенті мож надіяти ся, що сї проект стануть небавом законом, від якого надіють ся головню урядники низших рангів тільки полегші. Однакож коли буде ся справа на денний порядок — сего і президент палати не знає тому, що тепер приходять предмети на денний порядок — цілком без порядку.

РАДА ДЕРЖАВНА.

Минули знова три дні, в яких відбули ся наради парламенту. Коли зваяжмо, що за той час окрім закону про похатну торгівлю не ухвалено нічого замітнішого, то знова мусить виступити в нас підозріна, що деякі послы уважають парламент найвідповіднішим місцем для реторичних впливів. Іменно дуже широко розбесідували ся послы про предложение про зниження послів. Стративши над сего сравою цілий день і набувши собі хрипку — відослали вони цілий проект назад комісії. В виду таких обставин треба лиш повтати ухвалу всіх клубів, просити своїх членів, щоб говорили як найкоротше.

Палата послів радила у вікторок над наглим внесенем пос. Лекера в справі посольської ненарушимости. По умотивованню внескодавця забрав слово пос. Собошка і виступав проти нагlosti внесення, критикуючи правительственне предложение, котре по его думці полишає самоволі більшости, чи неви

гідні її члени палати послів мають бути видані суду, чи ні. Пос. Сильвестер промовляв за внесенем. Пернерсторфер заявляв ся за реформою справи посольської ненарушимости, однак проти наглого трактування сї справи, бо ж тут іде о дрібний тенденційний закон. Красше переведе сю реформу нова палата. Мимо того палата послів ухвалила нагlostь внесення 108 голосами проти 28 і приступила до наради над сим проектом закона. Резерент Гр а б м а е р жадав, що палата не приступила вперед до наради над сьвітм конститутційної моксії о 76 розпорядках наданих на основі § 14. Бесідник рішучо виступив проти становища пос. Собошки, будьто би закон стрімів до зменшення значіння посольської палати. Свободи парламенту не треба мішати з свободою послів до сповнювання переступств. Виравді нинішній проект не розв'язує справи посольської ненарушимости, однак комісія не вважала можливим розглянути в послідній хвилі усі подробиці сї справи. Резерент просить кінцї о прийняті предложения; др. Старшильський заявляв, що польске коло годить ся на внесенне комісії. По довшій дискусії приступлено до голосовання. Принято внесенне пос. Пергелта о відіслане проекту назад до комісії з тим, щоби до 8 днів предложила звіт. Опісля прийнято внесенне о похатній торгівлі зі змінами, починеннми в палаті панів.

В середу радила палата над наглим внесенем в справі нечесної конкуренції. По довшій розсправі ухвалено нагlostь, а що до самого проекту деякі бесідники жадали завернення его назад до комісії, виказуючи різні браки і люки в предложеню. Однак по покінченню горячої подрібної дебати ухвалено закон в другим і третім читанню. В сїм засіданню предложив міністер судівництва три клятордні договори, підписані дня 12. червня 1903 в Гадзі: в справі управління законних коляжів сепарацийних справах, законних і судових коляжів сепарацийних справах і в справі оїки над малолітними.

На деннім порядку вчерашнього засідання-тогда справа зміни промислових законів. Подвійні дебати, в якій більшість бесідників остро критикували дотичні ухвали палати панів і млавє поступова правительств супроти палати панів — прийнято нїчого внесення і приступлено до мериторичної дебати

Угорський мін. справедливости Польоні.

Отсе не перший раз, що угорська і австрійська преса має причину, займати ся ославленою собою Польоні, міністером справедливости (!) Івана Польоні. Се не найгірші звідки в чорній книзі його провин, які викликали тепе як в прасі так і в угорській соймі чимале заворушенє. Але найновіші відкриття про джентельмена Польоні набувають тим більшої ваги, що походять вони від дуже поважної особи, а то від пенсіонованого бурмістра будищенського Івана Гальмоша. Публична опінія надіала ся, що Польоні виступить проти Гальмоша зі скаргю, але помеліла ся, забувши, що в сего добродія дуже груба шкіра. Преса підносила вже нераз значніші мementи із його діяльности, на що Польоні не реагував особисто, а власті бачили

Іван Синюк.

Чорні орябки.

(Гумореска.)

Нас п'ять студентів — так зачав мій приятель оповідати одну з своїх пригод, — мешкали у „пані“ далеко, а властиво глибоко в долині за „Димником“, там де в день і в ночи цегольники та свинарі йнорують параграфи про публичну безпечність. Але що наша паня, яка була працькою, повитухою і ворожкою, і єї чоловік, котрий робив у літї цеглу, а в зимі рубав дрова, мали в тій приємній околиці певний авторитет, то нам ніхто й волоска з голови не смикнув.

Між нами панувала найбільша згода і єдність. Ми ділили ся навіть одним цїгаром так, що кождий з нас потягне по два, три „шлюки“ і подасть цїгаро другому. Лиш у однім згляді було між нами мале непорозумінє. Кождий з моїх товаришів був заручений. Кольо, найстарший з нас і наш проводир, що вислухав три роки при канонерах, мав аж чотири „наречені“, а ті другі найменше по дві. Лиш я був вільний і не хотів на жаден спосіб заручувати ся, бо — скажам правду — бояв ся свого тата, котрий в сїм згляді не знав жартів. Мої товариші некухували, сьміяли ся з мене на всякій спосіб. Найгірше сердали мене їх докори, що я є середного роду, не маю серця і боюсь сїдницї, як жид — солонани. Щоби сим прикостям раз кінєць зробити, попросив я раз Коля, аби й мене десь „запугав“. З найбільшою втїхою перебрав він сю делікатну місію, але не безкористно. Я мусів до кінця року виробити єму геометричні і каліграфічні задачі.

Скоро нас лиш розпустили на різдвяні серії, так ми зібрались і пішли на Динисівку (Старо-Жуцку атинєнцію). Тут попасало коло коршми багато єір, Кольо пішов у коршму читати єїри, щоби хатро-мудро, без великих коштів заїхати до того села, де — як вповідають злобні язики — зїли якісь люди здохлого коня. Я спер ся на поруче коло якогось жебрака, що сидів на вазці мерви та сьпівав хранилим голосом легенду про Лазара і богача, і прислухував ся єго млим медьодям. Власне хотів я сьпитати каліку, чи не міг би я від него відписати тої легенди — не для

моєї потреби, але як етнографічну рідкість — аж тут з коршми вийшов мій товариш з якимсь фірманом, і ми поїхали. Вже вчором заїхали ми до того села. По дорозі дав мені Кольо інструкції, особливо, аби я не виявляв свого невдоволення з чимось, що мені не до подобі і щоби не зрадив єго, що він має вже три причини, бо тут — мовив він — люди не розуміють таких жартів і могли би нас добре поковатати.

Нас прийнято з великою радістю, а особливо мене, — (Кольо писав їм, що привезе нового „зятя“) — і посаджено зараз за стіл. Кольо сидів коло своєї „нареченої“, що звала ся Агдзя. Мені призначено місце між моєю будущею „нареченою“, Авророю, а доматоркою. Доматор, що власне прибав з польованія, сидів коло своєї подружної половини, а наймолодша донька, Аристен, запляла крісло коло свого батька.

Старий був лисий з виразом великого єїгларя, єго сусидка висока худя жєнщина з „невєнними“ очима. З початку не міг я розрізняти дівчат. Всі три були — як їх мати — високі, повні-повні постати з чорними очима і таким волосєм, попереживали по поверх двацять мав і мали однакове вбранє. Аж опісля вдалось мені найти між ними розрізняючі точки.

Старша була худша і мала качачий ніс. Середша мала піддерту верхню губу і до купи зрослі брови, а наймолодшу обдарила добротлива мати-природа — аби жадній дівчині не була кривда — трохи за тяжкою і тому звислою сїдною губою і за великими як сего конечність вимагає, очима.

По закусці, при котрій сконсумували ми, три заступники сильного полу — дами й не тикали страви — багато горівки і гербати з румом, висунулись „старі“ з хати, оставивши нас самих молодих.

Якийсь час сиділи ми мов стовпи, аж на рєштї зробив Кольо внесок, щоб грати ся „фантів“, на що всі згодили ся з одушевлєнем.

Фантів грати ся або по нашому лизати собі губи, є ідеалом всіх ігров для тих молодих людей, що зачали вбирати ся в пишки. Лиш лучають ся при сїй грі неприємности, особливо, як ті губки, котрі має ся лизати — як у моїм випадку — піддерті за

багато в гору або в долину. Але я перебув якийсь єї фатальність і так познакомив ся з моєю „нареченою“ і до вечері присяг їй три рази „вічну вірну любов“. При вечері просив я вже в єї рідчї о єї ручку і... що за щастє — одержав єї. За одним разом запропонувала доматорка, тримаючись пословипі: „Куй жеждо, поки тепле“, щоби там завтра відбулись наші заручини, на що я під впливом алькоголю пристає.

По вечері полягали ми, я і Кольо спали у великій хатї, а домашні пішли до кухні прилагодити ся до завітрішних заручин. Від за богато спожитих напїтків почала мене так сильно болюти голова, що я не міг она зажмурити. Довгий час качав ся я з правого на лівий бік, а потім з лівого на правий.

Так я качав ся аж десь до досвітку, потім встав, убрав ся і пішов, щоби в кухні напїти єї води і троха прийти ся по подвірю.

Всі спали і тихо було скрізь, лиш в кухні горіло ще свїтло. На єтіличку перед припїчком сиділа наймичка, сперла голову до печі і спала. В лівій руці тримала на пів обскублену чорну птицю, а чорним грубим пльвом. Перед нею на землі лежало ще кілька таких птиць, а кілька обскублених знаходились в шаєї. Я придивив ся тим птицям ближше і пізнав, що то ворони. Дівчина так твердо заснула, що не чула мого входу до кухні. Я збудив єї і вона дала мені літру води. Потім став я єї допитувати єя, що має стати ся з тими воронами. Вона крутила ба єюд, ба туд. Нарєштї довідав я єя, що ті ворони — ще я тепер страшно мені — лагодились для мене на заручини, як... орябки. Довідав я ся далі, що мій тесть великий голодає і приймає „чорними орябками“ кожного гостя. Дізнав єя я ще, що моїй нареченій тече з правого уха, що має вона шкєроєлі і т. д.

Мені було доста. Як заголомшений вийшов я на подвірє, з подвіря на улицу, з улицы на толоку, а з толоки на гостинєць. Я нічого не видів, не чув, лиш одно чувство мав: чим скорше щєзнати з вадюкєруга моєї нареченої й дістатись до дому, що мені по цілоденнім тяжким марши вдало ся.

Біла, дня 31. грудня 1906.

в його поступованню, обговорені по газетах лише некористність, а нічого каригідного.

Відкриття про його діяльність як агента німецького лорду про звелки в семигородських лісах, про вимушене у графа Нако, як заступник якоїсь вулиці, про його стичність зі злочинцями в справі Цуганьського, пів доктор переховував у себе річ, покрадені в своїх клієнтів — всі ці масенькі закиди, які в Європі заходили до криміналу такого чоловіка, що не має лиця і сили опростити їх, — видно дали кваліфікацію на міністра справедливості (!) — лишалися без відповіді.

Що Гальмош подав до відомості широкій публіці, відноситься до „дїяльності“ Польового як радний міста Будапешту. Як радний набував він свого впливу, щоб привернути користь властителям публичних домів, фабрик сірневого квасу, властителя монополії плякатованя і т. д. — очевидно не без викупу для себе Гальмош радується тепер, що Польовий вживав всього впливу (тому обійшло за те 100 тисяч зл.), щоб в радій міській перепертій експропріювати спиртосової фабрики і шівінта. Гальмош не стояв тоді на чолі міста, протиставився йому і мусів подати ся в пенсію, даючи послух брудним обіцянкам зі сторони Польового. — На ці тяжкі закиди, вірний своєму попередньому поступованню, не відповів Польовий особисто нічого. Через своїх заступників зажадав він від Гальмоша внясень. А коли сей заявив, що готов дати тільки в суді, уважав джентельмен Польовий за найвідповідніше, назвати поступованне Гальмоша політичною гецею і... сісти самосвідомо і супокійно назад на міністерський стотель.

В палаті посів не говорять про нічо инше, як лиш про аферу міністра. На партію незалежності зробила се подія дуже немале вражіння. Закиди супроти Польовий ланили на членів партії незалежності пригноблюючи, а дальший розвиток справи не дає надії на поліпшене того настрою. Очікують заяви від бурмістра Філена, що має збити всі Польовичеві зроблені закиди. Один посол з крайньої лівини заявив, що вже знає зміст тої заяви, в якій буде надбурмістер старати ся регабілітувати Польового. Інший аргумент, що послужить Польовичеві на оборону, є становище, яке займають супроти сеї афери члени пільбу незалежності. Вони думають, що Польовий нав тут жертвою інтриги зі сторони демократичної партії, що тепер захопила в свої руки всю міську власть. В кінці заявив міністер Кошут, як президент сторонництва незалежності, що партія мусить в сім разі заступатись за Польовичем.

Зовсім вищої думки є партія народна і партія конституційна. Народна партія є тої думки, що міністри не вдасть ся справу залагодити простою заявою, а лише мусить вняснити її перед судом. Тут бере думка верх, що Польовий уяв і що правительств не сьме його дальше покривати, бо наражає ся тим на небезпечність. Один з провідників партії конституційної сказав навіть, що его сторонництво не має обороняти брудних проступків одиниць, хоч вони є членами кабінету. Міністер і его прихильники доложуть всіх сил, аби справу якоє затерти.

В сім напрямі діляють головню „Budapesti Hirlap“, „Alkotman“, „Magyarország“ і др., коли в оправданім обуренню стали проти Польового „Az Ujsag“, „Budapesti Naplo“, „Nepszava“ і др. — Прихильники Польового старають ся всіма силами, щоб ціла справа не прийшла перед суд і долають своему прихильцеві відваги, щоб і тепер не реагував на „підлі клевети демократів, вимірені на знищене міністра“. Та Польовий підносить ся понад всія обиди. В клубі незалежності на пр. пос. Олай, прихиливши його в хвили, коли намовляв секретаря до фальшованя протоколу, і назвав його батяром, Цуганьським фальшивником, на що Польовий не відповів і словом. А радний Шандор назвав Пол. в повній салі підляком, що також не вразило Польового до болючого. Характеристично для пана міністра, на якого зсуювають тільки напастий.

Події в Росії.

Відручні письма цара.

В своїм новорічнім відручнім письмі до през. мін. Столиніна згадає цар хвилю іменованя Столиніна президентом міністрів, якому припала тяжка задача, запровадити лад в державі, захитаній революцією. Кабінетови Столиніна вдало ся осягнути видме поліпшене в публичнім порядку, мимо завзятій акції революціонерів та майже безперестанних злочинів, які мали на цілі, викликати заворушене в пануючих кругах. Потім згадав цар про пропозицію, які правительств приготувало для Думи, даюче міністерствови за ширі услуги і висказує надію, що по скликанню Думи і Ради державної правительств причинить ся до здійсненя царських бажань, бо лише в згідній праці правительств з законодавчими тілами бачить цар запорук лад і скріпленя Росії, покликаної до нового життя! (Як навіно!) — Подібне письмо, нове признание вислав цар міністрови фінансів Коковцеві.

Нові члени Ради державної.

Цар іменував членами Ради державної президента міністрів Столиніна, мін. справедливості Щегловітова, сенатора Коні, професора Сергієвича і про-

фесора Герієра. Коні знаний в ліберальних кругах як популярний і поважаний бесідник; Сергієвич, бувший ректор петербурского університету, члний знавць старо-російського права; Герієр належить до „лібералів“ і знаний також як автор письм, в яких остро критикує діяльність першої Думи. — Председателем Ради державної на першу половину 1907. р. іменував цар поновно держ. секретаря Фріша, а його заступником тайного радника Голубева.

Проти Столиніна.

„Magdeburger Zeitung“ доносить з Петербурга: Ліберальна двірська партія, на котрої чолі стоїть великий князь Константин, передала цареві пропам'ятне письмо супроти політики Столиніна. В тім письмі висказано боязнь, що в разі, коли би нова дума стала опозиційною, неможливе ніяке порозуміння між народним заступництвом а правительством. Цар застеріг собі відповідь на те письмо. В політичних кругах викликала ся подія велику сензацію.

Тероризм правительства.

Губернатор Екатеринославу видав розпоряджене, що кождий, в якого помешканню найде ся бомба або яка инша річ, якими послуговують ся революціонери, має бути покараний арештом до трох місяців, хоч би він і нічого не був свідомий. Таким чином думає губернатор здобути собі багато шніців, бо хто хоче хіснувати ся волею, мусить вишукувати підозрілих людей і про все доносити властям. Не знати, чи правительству удасть ся виціпати народови поліцейський змісл! — Часовиси доносять, що в огороді на хуторі князя Шереметєва найдено в якійсь скрині 14 бомб. Цікаво, як віднесе ся правительств до сего. Чи схоче воно „свого чоловіка“ потягнути перед суд? Колиб воно так зробило, то добродій князь дістав би ся на 3 місяці до цюни.

Політичний перегляд.

Французські єпископи мали недавно збори, на яких деякі обстоювали за тим, щоб для забезпечення богослуження утворити віроїсн. громади на підставі загального права. Однак більшість єпископів супротивилась і сему предложенню, маючи на увазі погляд, висказаний папою в письмі, зверненім перед кількома днями до французьких єпископів. В згаданім письмі обговорене пала теперішнє положенне французької церкви і становище церкви до візлудумчик зараджень Бріяна. Папа вказує, що держава сама хотіла полішити церкву маєтні під усливем, що церква піддасть ся організації, якої вона ніяк не могла прийати, не руйнуючи своєї божественної конституції. Проте церков почала в примусове положенне і не могла оперти ся несправедливому рабуньови. Закон о віроїсповідних союзах не годить ся з церковною єрархією, яка є божественного походження. Тому папа був приневолений відкинути той закон, не зважаючи на тяжкі матеріальні страти, боячись его наслідків. Дальше констатує письмо, що не є правдою, будьто би у Франції відкинуто то, що прийнято в Німеччині, бо там були инші відносини. Німецькі віроїсповідні союзи, які зрештою є лише толеровані, уявляють церковну єрархію, чого французький закон не робить. Жадане цілорічної декларації на відправу богослужень також не давало церкві ніякої безпеки. Зрештою церков була-б і се жадане толерувала, коли-б міністерняльний обійчик не втворював парокх в їх церквах неможливої ситуації. Що дотичить нового закона міністра Бріяна, то що до церковних маєтків є він прямо конфіскацією, а в загальні вводить анархію і заволод на шкоду цілого краю. Сей закон є лиш заостренням сепарацийного закона, так, що папа мусів его відкинути. Змаганя противників церкви, щоб одвічальність за теперішнє положенне скинути на папу, є доказом, що вони знають, що зробили щось, що не відповідає ані бажанням, ані інтересам краю. Всі ухвали державні єпископи в глибокій тайні, а подали до відомості лише те, що на своїх зборах ухвалили вислати адресу до папи.

Французський парламент. Французський сенат прийняв колісцько бюджет почт і телеграфів, а по тім приступив до наради над бюджетом міністерства заграничних справ. Справоздавець порушив в своїй бесіді мароканське питання, зазначаючи, що треба стояти на сторожі. Франція одержала від Європи мандат робити в Мароку для Європи те, що она могла би зробити для себе. Дальше заявив бесідник, що Франції було-б за тим, щоб Крету злучити з Грецією, а в кінці зазначив, що не має великого довіря до мирового суду в Газі і підійє, що треба кріпити морську силу та плекати приязні відносини з державами, і не вмішувати ся в політику инших держав. По промові міністра заграничних справ, Пісона, прийнято бюджет тогож міністерства як також красних штук. — В французькій камері інтерпелював посол Ласіє міністра віроїсповіданя, що правительств в брутальний спосіб вигонять семінаристів і безпременно присвоєне собі дієцезальні каси, що не мають нічого спільного з віроїсповідними громадами. Ласіє має надію, що Бріян, якого назвав Якобінцем, поверне назад на праву дорогу. Слідуючий бесідник, говорячи в сій справі, представив внесенне на перемінене дієцезальних кас в загальні запомогові каси. Міністер Бріян вказав на державною заведене забезпеченне старих клериків і під-

ніє, що дієцезальні каси є публичними інституціями, які протиставлять ся законам. Церков є тою, що лишає єввангелізм без помочи; папа знає се дуже добре, бо уважав навіть за потрібне звинити ся перед католиками.

Загальне право голосованя в Швеції. Шведський престолонаслідник в заступництві хорого короля отворив парламент. В престольній бесіді висказав ся про поліпшене стану здоровля короля і про добрі відносини Швеції до чужих властей: дальше і то що найважливіше заповів престолонаслідник далекосягаючі реформи, з котрих виб. реформа вже незабаром має залагодити ся на підставі загального голосованя, а легіслатурний період першої палати буде обмежений на шість днів. Також право виборче до громадської ради має бути розширене, аби дати спримогу ширшим кругам суспільности брати участь в політичній житю. Система виборча має бути пропорційною, а не такою як для обох палат так і для громадських рад.

Із наших окраїн.

Із Гатини пишуть нам:

В 144 ч. „Буковини“ з 16. грудня 1906 була поміщена допис з Гатини сучавського повіту, де обговорює ся сумні відносини гатинської школи, де на 356 обов'язаних до школи дітей і де школа істнує від більше як 48 рік, то та школа заледви двокласова і ц. к. шкільні влади не хотять раз взятись до її розширеня, щоб поліпшити обставини при сій школі. Дописи поміщують ся в часописі чейже не лиш на те, щоб ними вивовнити напір і розіслати в світ читачам на забаву, але на те, щоб ними спонукати когось — в сім разі міродайні чинники — залагодити ся або иншу справу. Та тога гатинська допис поміщена в 144 ч. „Буковини“ не мала до тепер ані найменшого усьпіху, однак як вдарив би прутком по воді. Від того часу вже було одно засідане Ради шк. кр., але то ще не одно засідане мане, а відносини гатинської школи певно не поліпшать ся, хіба погіршать ся; хіба аж як перейде ся школа в инші чужі руки як Іпотешти, тоді противники запровадять лад в сій школі і розширять на 5 або й 6 клас, а то здаєть мусить чи борше чи пізнійше наступити, коли Русинам так мало залежить на руских школах в Сучавщині, о котрих як раз треба як найбільше дбати.

Та оно в Гатині нїби є 3 класі, громада вже від трох років наймає акурат 425 метр довжк а 42 метр широк, та що, коли та класа провізорианя, учительського місця нема, лиш одно місце підучительське, а на підучителя в сучавський повіт ніякий учитель-Русин не хоче прийти. Сучавський повіт для учителя Русина рівнає ся з засланням на „Сибір“. Тому то від часу до часу посилають до Гатини шкільні влади учителів-помічників, але більша часть року побіч надучителя є лиш один учитель-помічник, а через той час стоїть наймлена хатчина порожня, дарма, що громада платить за ту класу. Як надто тепер вже від 1. грудня 1906 бракує тут учителя-помічника. Тож тепер, коли найліпша пора в школі осягнути щось (бо посіщане школи, як відомо, в зимі правильне), то вже другий місяць, як третьої учительської сили нема, тай Бог знає, коли буде.

А Рада шк. пов. в Сучаві просто кинить собі з руских шкіл, бо коли знає, що тут лиш дві учительські сили, то 13. грудня 1906 ч. 5828 надала наказ, щоб управа шкільна в Гатині до трох днів поділила діти на 3 класі, як сїдїє: 1. рік шк. хлопці і дівчата, разом 54 посіщаючих школу, мають побирати науку в великій класі а 2. рік шк. 57 дітей в тій самій класі рані; 3. і 4. рік шк. 61 дитин посіщаючих школу, мають мати цілоденну науку в малій класі, а 5. і 6. р. шк., 18 дитин, мають мати також цілоденну науку в наймленій хатчині. За сповнене сего наказу мала управа шкільна здати справу до 3 днів ц. к. Раді шк. пов. в Сучаві.

Управитель школи став перед соєю загадкою і довго думав, як її розв'язати, та не в силі був сего зробити; бо як тут розділити 2 учительські сили на 3 класі, з котрих дві класі мають цілоденну науку, а одна південну з двома групами, і кого тут з учителям роздєрти на дві половини, щоб мож рівночасно вчити в трох класах, та ще як тут змістити 61 дитину в малій класі, коли там лиш в крайній нужді змістити ся 42 дитин і то малих з 1-го або 2-го шк. року. Довго думав бідний надучитель над соєю загадкою та прийшов на то, що то відай „Witz“ зі сторони ц. к. пов. р. шк. Та чи сак, чи так, а до 3. днів треба було здати справу за сповнене сеї загадки. Управа школи здала справу в такий спосіб, що сей наказ по части сповнено — лиш по части — бо в цілоденні годі було его сповнити, а то тому, що годі змістити 3. і 4. шк. р. з 61 дитми в малій класі, то 3. і 4. шк. р. має цілоденну науку в великій класі і вчить надучитель Гелка, натомість 1. і 2. шк. рік має південну науку в малій класі так, що рано приходить 2. шк. р., а по обіді 1. шк. р. і вчить їх уч. пом. Левацька, а 5. і 6. шк. р. має цілоденну науку в наймленій хатчині і вчить Х.

В додатку замітила управа шкільна, що сей наведений поділ вступить в жите аж по іменованю Х. для сеї школи, значить ся, „post kalendas Graecas“, а тимчасом поділ такий, що 1. і 2. шк. р. має пів-

денну науку в малій класі, а то 2. шк. р. рано, а 1. шк. р. по обіді і вчить в тій класі уч. поміч. Левницька, 3. і 4. шк. р. в великій класі рано, а 5. і 6. шк. р. по обіді і то лиш 4 рази на тиждень, в понеділок, вівторок, четвер і п'ятницю і вчить їх надучителів Гелка, а в середу і суботу по обіді куре повторюють¹⁾.

В кінці замітила управа шкільна, що теперішній поділ такий практичний, що може би ц. к. шкільні влади залишили іменоване третьою учительською силі для сеї школи, а в такім разі зискає ніхто вишній, як край, і то як раз на гатнянській школі, бо-ж се прецінь руска школа в сучаснім повіті.

І треба гатнянську школу розширяти, коли тут так легко мож зарядити лихови? Зовсім ні, радше дивитись, чи би не дало ся її зсунути на однокласову, бо то тут однако лиш 356 дітей. Тож най тепер сьвіт подивляе надучителя Гелку, що він такий гений в розвязанку загадок ц. к. шкільних властей.

Наконець позволюмо собі хв. Редакцію спитати, чи не вичерпали ся засоби в краєві шкільнім фондї, бо хв. Редакції се буде відомо. До сего питання спонукує нас от що: Від грудня 1905 учив надучитель Гелка релігію в школі в Гатні в Марицеї разом 10 годин тижнево. В першім семестрі 1905/6 почисили надучителя віддалене до Марицеї школи на 3 кілометри, т. е. за кожний раз туди і назад 6 кілометрів, ц. к. шкільні влади почисили не за 6. кілометр, але за 8 кілометр і за 8 кілометр. заплатили відшкодоване. В другім семестрі 1905/6 поразував і надучитель не 6. а 8. кілометр. і предложив так званий „Ausweis“ на 1. липня 1906 ц. к. пов. шк. радї в Сучаві і ждав на зароблені грошенята. Кілько думаєте ждав бідний надучитель на ремунацію за 10 годин релігії і відшкодоване за їхане до Марицеї в сумі 176 К 80 сот.? Ждав не більше і не менше, як 6, словами шість місяців. А діждав ся? Діждав ся „оїги волоскої“. Дня 1. січня 1907, як раз в 6 місяців, прийшов надучитель Гелка до ц. к. головного уряду податкового в Сучаві і спитав там п. контролора, чи нема для него гроший за релігію, а той сказав, що прийшло 50 К. Бідний надучитель, що ждав цілих 6 місяців на ті гірко зароблені гроші, як на спасене, став здивований, мов вкопаний, а коли прийшов до себе, спитав знов пана контролора, чи той не помиляе ся, бо ему далено більше належить ся як 50 К, а той сказав „На жаль находжу такі лиш 50 К для Вас“. Тоді пішов білолаший надучитель до інспектора повітового п. Тарасевича, а той розвязав загадку в такий спосіб: „Краєва рада шкільна наказала Вам дати тимчасом 50 корон, а решту задержала, бо — мовляв — Ваш „Ausweis“ не був потверджений від предсідателя місцевої шкільної ради, чи Вам то належить ся. А хто тут винен, на Ви самі?“ Аж тепер прийшов бідний надучитель до голови по розум, що треба було потвердження від „найвищої“ інстанції, себ то від предсідателя місцевої шк. ради, чи надучителюв дійсно належить ся яка плата за релігію. Тепер зачне ся процедура на ново, знов писати і знов других 6 місяців ждати на гірко зароблені гроші.

Чоловік застановити ся над такими відносинами і не знає чи жаліть, чи сміятися, бо се справді смутне і смішне, та побачим, що будучність принесе для гатнянської школи.

За поміщене сеї дописі ще раз дякуючи, зістаю ся з правдивим поважанем *Інтересований.*

НОВИНКИ.

Чернівці, 18. січня 1907.

Др. Вільгельм Гартель, бувший міністер просвіти, помер вчора вечером у Відні в 68. році жити. Уродив ся в Двірці на Моравії, був з фаху професором і ухаживав за одним з найвишших класів класичної філософії. Був з першу домовим учителем у кн. Липкоронського, відтак учителем гімназійним, а в 1869. р. став професором віденського університету. В 1896 р. покликано його до міністерства просвіти, де обійняв управу виділу вишніх і середніх шкіл, а в 1900 р. став міністром просвіти в кабінеті Корбера. Його наукові праці обіймають кільканайцять томів і відносять ся головню до Гомера і Демостена, грецької епіграфіки і взагалі грецької старини а обсягу державного життя. Був також основателем і співредактором часописи „Wiener Studien“, посвяченої класичній філософії.

Самоубійство підчас театральної вистави. В Коломиї відбувала ся в суботу, 12. с. м. в сали каси ошадности аматорська вистава опери Желевського „Янек“ перед численно зібраною публікою. В половині другого акту роздав ся нараз вистріл в партері і в кулі саді коло дверей упав на землю молодий чоловік. Раненого в самоубійчій намірі забрано до одної з бічних комнат, де мійський лікар заосмотрив йому рану, а відтак відставлено його до шпиталю. Його життя не грозить небезпека. Недоспілий самоубійний зовсе Антін Луцкий з Городенки, має 25 літ, і є учеником агрономічної школи. В останніх часах недомагав на умі. Ся трагічна подія викликала у публіки, зібраної в сали, великий перенелок. Кілька осіб зомліло, між иншими чоловік, на котрого упав Луцкий, пострілявшись в груди.

Знесенє матури — у Франції. Французский міністер просвіти Бріан задумав о добрий кавалок вкоротити вершок традиційної педагогіки, зношуючи іспит, який давав уніченним ученикам середньої школи середньовічний титул „bachelier des lettres“, що відносиває нашій „матурі“. Найзнаменитші професори Франції витяють сю реформу особливим задоволенням. Розходять ся лиш о те, чи уніченим школярам виставляти потвердження відбугих студій, чи пускати їх зі школи без всякої формальности. — Сям законом хоче французьке правительство збути ся давних останків середньовіччя.

Дербург — почетом членом товариства домашних слуг. Нового директора німецьких колоній в Африці Дерабурга постигла недавно несподівана честь. Стало ся оно так: Посол пентра Шедлер назвав его недавно в одній бесіді „домашнім слугою державного канцлера“. Се так обидило колонієм прихильних домашніх слуг Дерабурга, що они рішили на останнім засіданню одностайно іменувати ексцеленцію Дерабурга своїм почетом членом.

Загальні збори філії тов. „Руска Бесіда“ у Вижиці відбудуть ся дня 27. січня с. р. 1907 о 1. годині по полудні в вижицькій школі хлопчачій з слідуємим днівним порядком: 1. Справоздане з діяльности виділу. 2. Справоздане касове. 3. Справа основана каси „Райфайзена“ для повіту вижицького (внесок виділу). 4) Вибір нового виділу. 5. Вільні внески. 6. Відчит п. судії Івашка „Дещо з правничих питань для селян.“ — Просимо о як найчисленнішу участь в сих зборах. До милості побачення. — За Виділ: *Никорович, Гордійчук.*

Записки бабусі. Янась 92-літня бабуся, що проживає в Дорнінг коло Лондону, провадила від найранішої своєї молодості днівник, де вона все точно записувала, що їла і в що одягалась. З її записок можна вирахувати, що вона від початку свого днівника зносила лиш 41 вбрань, (отже кожне вистарчило їй більше як на два роки), а 165 капелюхів і капуз; цікавіша статистика її пити. Випила вона за той час 33.000 шклян води і 134.320 чаю. По думці деяких лікарів така консумація чаю повинна бути вбійчою, а бабуся находити ся ще нині при добрім здоров'ю і не свій чай дальше.

Крадіж. Реставраторови Леоніи Тартаковер вкрадено у вівторок з кишені камізелки срібний годинник. Злочинця виявлено в особі 19-літньої дівчинки-волохити з Корові. Украдений годинник знайдено в шиняря на Рошоши, де его дівчина заховала за око горішки. — В почи з вівторка на середу вдерли ся незвісні злочинці до жиївської синагоги на улиці Кенеря, розбавили там дої сиринці з крімми і вкрали зібрані гроші в сумі 16 К.

Бійка. Йосиф Саварський і Ладіслав Чайковський, заняті замітанем на грудеровій ховзанці, посварились передвчеря при роботі і напали один на другого з ножами, з котрої то бійки поніс Саварський рану на щоці.

Міліонерка соціалісткою. Роза Пастор Стокс, робітниця при фабриці сигарет в Лондоні, дівчина чудової краси, віддала ся недавно за американського міліонера, що полюбив єї красу. Тепер вона виголосиє в різних клубках і кругах Нью-Йорку соціалістичні відчити. Між слухачами подибують ся часом жінчини з найвищих аристократичних родин і слухають з великим зацікавленням виводів красномовної дами. В однім із своїх викладів в товаристві для охорони здоров'я жінщини виизкала вона сензацію такою заявою: Люди, як Рокфеллер і Карнежі (звісні богатири, що жертвували міліони доларів на добродійні і просвітні цілі), є лиш на позір філантропами. Можливо, що вони в своїм серцю думають філантропічно, однак не встані залишити промислової системи, що понижує силу людей і робить їх рабами багатирів.

Мирові конференції в Газі. Звісний аюстол миру Stead посігив в суботу італійського міністра заграничних справ Тітоного. Тітени обіцяв особисто явити ся им мировій конференції, коли се зробить і англійський прем'єр Кампбел-Банерман. Stead старає ся переперти слідуєчі внески: 1. щоб кожне правительство, видаючи 1000 франків на воєнні цілі, давало по 1 фр. на цілі мирові; 2. щоб держави перед оповіщенням війни між собою признали 30 днівний суїмоні, даючи заприязненням державам спримогу, неогалодити спір мировою дорогою; 3. щоб у всяких підридних питаннях піддавати ся розсудови; 4. щоб поступаче узброєне застановилось і щоб міжнародною угодою заповнено помаху роззброєне.

Землетрясене знищило місто Кінгстон на острові Ямайці. Занш 1000 жителів пали жертвою землетрясена. 90.000 душ лишило ся без хати; шкода вичисить 10 міль. Кабель через Ямайку до Кінгстону як також до Панам перервано.

Пропала! Мозес Мошковіч подав передвчеря поліційній дирекції до відомости, що перед трома місяцями пропала з родинного дому в Кутах загадочним способом його 19-літня дочка Жанета. Згадана дівчина є високої постати, має руське волосє, смугляве обличчє і великі очі.

Англіїці про гуцульські вироби. В журналі „Studio“ (Dezember 1906 Nr. 165) появилась стаття „Old Austro-Hungarian Peasant Furniture by A. S. Levetus“ в котрій між иншими описують ся народні вироби гуцульські. Долачені там фотографії топірців,

кедлів, мисок узяті з оригінальних виробів перехованих в краєвім музею в Чернівцях.

Виріб нових нікльових монет. Правительство предложило палаті послів два законопроекти в справі вироблюваня нових нікльових монет. Після угоди з Угорщиною вироблювано в обох половинах державних 60 міль. корон в нікляю по 10 і 20 сотників, з котрих 42 міль. корон припадало на Австрію, а 18 міль. на Угорщину. Цілий сей контингент нікльових монет перейшов в рух і показалась konieczність побільшити его відповідно до потреби. Правительство задумує на підставі додаткової угоди з Угорщиною виробити для обох половин державних дальших 20 міль. корон нікльових монет, з котрих 14 міль. припаде Австрії, а решта Угорщині.

Продажа цигарет в реставраціях і каварнях. До тепер було позволено деяким ресторанам і каварням, що о те просили, в своїх льокалах продавати цигарети; однак дозвіл був обмежений на певні сорти державної і заграничної тари. На просьби інтересованих знесло міністерство скарбу пераїсне розпорядженє і дозволило продажу всіх сортів цигар і цигарет.

Оповістки.

Жертви на тов. „Руский Народний Дім“. Членські вкладки зложили ви. панове: Др. М. Лигвинович 12 К, Ос. Проскурницький 4 К, Ром. Цегельський 10 К і Густав Манастирський 2 К. На бурсу ім. Ос. Федьковича: І. Михальський 16 К, В. Ясеницький 4 К, Ер. Пігуляк 4 К, др. Ст. Стоцький 2 К, др. К. Клим 2 К, др. В. Кобилянський 3 К, Ром. Цегельський 1 К 35 сот. і Іван де Брага з Прилича 3 К. Сердечну подяку складає за виділ А. Клим, каснер товариства.

Русинам заставнечного повіту пригадуємо, що сеї неділі, д. 20. с. м., відбудуть ся о 12. годині в сали касиновій у Заставній головній збори філії „Рускої Бесіди“, на які повинні прибути члени Читальні і Січий тай усі приятелі освіти народної.

До мешканців вижицького повіту. Хто хоче бути газдою, то першим услів'єм є: він мусить мати свою власну хату. Се знає кожний, правда? — Ми Русини вижицького повіту новини також бути газдами в своїм власнім повіті, а ми сьємо поки що у наймах, бо не маємо своєї хати. Тому то не може у нас бути і бесіди о якімось добрім розвитю політичнім, або економічнім. Ми живітьмо лишень. Хати нам докочне — а жерел нема. Тому то кожний датов пожаданій. Дня 27. с. м. відбудуть ся загальні збори тов. „Руска Бесіда“ у Вижиці. Вечером відбуде ся представленє в користь будови власної хати. Прийдіть проте громадо і на збори і на представленє. Чим більше нас зійде ся, тим шворше будемо газдами в своїй власній хаті. Вілетів можна замовити у рускім склену п. А. Москви, або у пана судії Івашка, а вечером при касі. Надати приймає ся з подякою. *Виділ Тов. „Руска Бесіда“ в Вижиці.*

Із філії „Рускої Школи“ в Сторожинці. Дня 9. листопада 1906 р. відбули ся загальні збори товариства філії „Рускої Школи“ в Сторожинці при численній участі членів і ин. делегатів проф. А. Кліма і професора Бриджана. До нового виділу увійшли: надуч. Микитович, яко голова, о. Воланський, заступником, О. Влад, писарем, п. Т. Іваніцький і п. Сосевицький членами без функцій, а п. Панчак і Чесняковий заступниками виділових.

Другі загальні збори філії „Рускої Бесіди“ в Сторожинці відбули ся дня 9. листопада 1906 в сали готелю „Централь“ в Сторожинці. Збори отворив голова товариства п. Т. Іваніцький, пояснявши цілі товариства, відтак завізав віддати послідню честь покійному членови дрови Савакони через повстанє, почіи в дальшій бесіді звернув увагу зборів на се, що konieczним було би постарати ся о власний льокаль для товариства, що-б могло принести повітові яку користь. Другий бесідник пан А. Клим новитавши збори іменем головного Виділу в Чернівцях, пожелав товариству як найкрасшого розвитку, при чім підіте партією просвіти і завізав присутних до заснування епідек, на чім закінчив свою бесіду. Яко третій бесідник промовляв п. проф. Бриджан, зохочуючи селян до дальшого образованя дітей, щоб устеренись перед бідною, яка із роздроблюваня господарства виходить. В дальшій бесіді заохочував селян до раціонального газдованя і домашнього промислу. Четвертий бесідник господар Андрей Іваніцький висказав жалобу, що уряди іноують руско-український язык, через що діти шийшовши із школи, не мають практичної користі із знаня в їх рідній бесіді. На се дав відповідь п. проф. А. Клим поясняючи, що кожний горожанин має право жадати пошанованя его рідної мови. Тому, що до ніких внесень ніхто не забрав слова, тож приступлено до вибору нового виділу, до котрого увійшли п. Т. Іваніцький головою, п. надуч. Григорчук заступником голови, Ів. Кошка писарем, о. Н. Воланський і учитель Франтек членами без функцій, а Ів. Зоран і Ілія Ярошій заступниками. Відтак подякував п. дир. Іваніцький членам за участь в зборах, як також ин. делегатам за їх труд, по чім збори закінчили ся. Перед розходом подякував уч. Ів. Кошка іменем зборів Ви. л. Т. Іваніцькому за посвячену працю козо товариства і за всю працю національну в повіті, що збори одобрили гримим „Многая літа“ на честь пана Іваніцького.

Аматорське представленє. Заходом тов. „Руска Бесіда“ в Вижиці дня 27. січня с. р. в сали Фріета

¹⁾ На 5. і 6. шк. рік припадає тижнево всего на всего 8 годин науки, з котрих одна відпадає ще на релігію, а одна на фізичні роботи для дітей, а 6 годин на всі инші предмети.

відіграють тамашні аматори 4 актову штуку Барановського: „Як домі не має, той щасте минає“. Ціни місяць: першорядне крісло 2 К, другорядне 1 К 60 сот., треторядне 1 К, вступ 60 сот., для селян 50 сот. Чистий дохід призначений на будову „Народного Дому“ в Вишнівці. Наддатки приймають ся з податковою Відегіт мож набути в торгівлі п. А. Москви та п. адюнкта М. Івашка. Початок о год. пів до 9 ої вечером.

Із „Бун. Бояна.“ По довшій різдвяній павзї розпочинає наше товариство наново свою діяльність. Проби хору будуть іти як перше що середі і суботи від години пів до 8-ої до пів до 9-ої, на які запрошено всіх теперішніх членів і тих бувших членів, які схотять наново вписати ся. та в кінці цілком нових членів. Перша проба відбуде ся вже сей середі дня 23. січня. Приготовлювати ся будемо до великого Шевченківського концерту, який має відбутися дня 16. марта 1907. Як видно, час досить короткий, тож просимо, щоби всі члени відразу в комплекті являлись на проби. — *Заряд.*

Баль на добродійні цілі, а то на дохід для червоноцких огрівальних і католицкого добродійного товариства, під протекторатом Ви. пані президентової Кайлсенової і пані маршалкової Едиси Василькової відбуде ся дня 2. лютого с. р. в великій музичній салі.

Забава з танцями. В салі „Руского Народного Дому“ в Чернівцях, ул. Петровича ч. 2. устроєне в неділю, дня 20 го лат. січня с. р. товариство „Руский Міщанський Хор“ велику забаву з танцями, на котру отримало честь запросити руску громаду. Виділа старостар ся, щоб забаву удала ся як найкраще. Буфет у власнім заряді; почта і нинішні несподіванки. Вступ на салю 1 К від особи. Відегіт фамілійний на 3 особи 2 К 40 сот. Початок точно о годині 8. вечером. — За виділ тов. „Руский Міщанський Хор“: о. Гнат Вовчук, голова; Володимир Гундич, секретар; Мисифа Луца, Іван Созанський.

Вечерниці з танцями уряджені укр. акад. тов. „Союз“, відбудуть ся, як ми вже передше оповістили, 9. лютого с. р., але не в салі музичного товариства, а в салі „Народного Дому“. Призвешені до сего року ріжними причинами доложимо ми всіх сил, щоб наша публіка мала з місяцями милу пам'ятку. — Стрий вечерковий або народний. — Вступ від особи 3 К. — Почасок о 9. вечером. Запрошені розсидать ся. — *Заряд товариства „Союз“.*

Товарискі сходи з танцями. Ряд забав сего ріжних місяців розпочинає „Руско-Боян“ сходи наші в суботу дня 3. лютого с. р. в салі „Народного Дому“. — В склад програми першої частини сходу входить соля скрипки, фортеп'янові, солосольні, квартети інструментальні і деклямації. Артистичне виконане сих точок заборучують заангажовані в сій цілі як найвизначніші сили. — По концертній часті слідує танці, на які аранжери лагодять за-

адалегід ріжнородні несподіванки. — Буфет у власнім заряді. — Початок точно о год. 8. вечером. — Вступ на салю 2 К від особи. — Осібних запрошень не розсилає ся, а най уважають ся всі Ви. Гості, запрошені на давнішні Боянівські забави, отрим за прошеннями. — *Модест Лесницький, голова. Павло Шу-жович, писар.*

Із штуки і літератури.

„Батько“ українського театру. Марко Кропивницький обходить сего року 35-ті роковини своєї артистичної, літературної та громадської діяльності. Він родив ся 25. лютого (7. мая) 1841. р. в Жевайівці в Херсонщині. Учив ся з початку в повітовій школі в Бобринці, потім був в київській університеті на правничім відділі. Описав 10 літ був в державній службі. Дня 13. грудня 1871 р. дебютував в Одесі в народному театрі. Виступаючи в чужих трупах і здобуваючи собі славу талановитого артиста, проступав неохотно до одної мети: щоби поставити на Україні театр український, що був би важним чинником в національному відродженні рідного краю. На тім шляху стрічав з одної сторони славу і гучні оплески, з другої тяжкі перешкоди, так що треба було дуже твердої вдачі, щоби вийти з них з перемогою. М. Кропивницький зібрав коло себе всі найбільше талановиті артистичні українські сили, котрі потім розвили ся на кілька труп. Слава Кропивницького не обмежує ся його артистичною діяльністю; він написав багато драматичних творів, котрі значно збільшили убогий український репертуар. За те й справедливо придбав собі почесне ім'я „батька“ українського театру.

Обхід 25-их роковин літер. діяльності Бориса Грінченка, назначений спершу на д. 20. грудня 1906, відложено на місяць лютий с. р. Дня 2. с. м. відбув ся в его честь лише музично-вокальний і літературний вечір в київській „Просвіті“, на котрому деклямовано і співано переважно твори ювілянта, а д. Дорошенко в докладному і старанно обробленому рефераті подав загальну характеристику письменної і культурно-просвітної діяльності Грінченка. Борис Грінченко родив ся д. 27. листопада (ст. ст.) 1863 р. в хуторі Вільховім Ярї в харківській повіті. Вчив ся в харківській реальній школі, описав 10 літ був учителем в народній школі в Харківщині і Катеринославщині, потім служив у земстві в Чернигові, а тепер проживає в Києві. Перші свої твори випустив у світ в р. 1881.; часто були вони поміщені у львівській „Зорі“. З того часу працює він 25 літ на ниві української літератури; зразу писав він під псевдонімами Василь Чайченко і Іван Перекотиполо. Писав оповідання, повісті, новели, байки, казки і драматичні твори та збирав і видавав етнографічні матеріали.

Михайло Ноціубинський в польській перекладі. Не давно вийшла у Вродах накладом Вєста збірка оповідань М. Коціубинського в польській перекладі п. з. „W retach szatana“. Видане обнимає 218 стор. і містить оповідання: В путях шайтана; На камені; Почварка; В грішний світ; Пе-коптор; Фата моргана;

Поєдинок і Сьміх. Краківський місячник „Świat Słowiański“ і пражекий „Slovansky Prehled“ подаючи сю вістку, висказують ся дуже похвально про нашого літерата.

Ukrainische Rundschau. V. рік. Ч. 1. вийшло з таким змістом: Ein Brief aus Dresden. Von Richard Le Mang. Randglossen zum polnisch deutschen Kampfe im Grossherzogtum Posen. Von Wassil B. Das Schulwesen in der Bukowina und die Ruthenen. Von Dr. M. Korduba. Iwan Franko. Von Michael Lozynskyj. Bortnianskyj. Von Stanislaus Ludkewytsch. Der Schafhirt. Von Iwan Franko. Bilder aus Galizien: Allpolnische Nationalsteuer. Rundschau.—Ukr. Rundschau, се одинока часопись, яка в правдивім світлі представляє світові Українців, так що помалу загальна оцінка Європи змінює ся в користь Українців. Тому наші обов'язком підняти се видавництво морально, а головню матеріально. Річна передплата на Ukr. Rundschau, яка виходить раз у місяць під редакцією д. Вол. Куніфа, виходить 6 корон, які треба вислати: an die Administration der „Ukr. Rundschau“ Wien, XVII/3 Frauenfelderstrasse 2, де містять ся і редакція.

„Зеркало“, гумористично-сатирична часопись, вийшло сими днями, розпочинаючи IX. рік свого існування. „Зеркало“ виходить 2 рази в місяць у Львові (ул. Академічна 8) і коштує річно 8, піврічно 4, а чверть річно 2 короні.

Весняні ночі, пісні на оден голос в супроводі фортеп'яна уложив Я. Ярославенко. Випуск 3: „Мав я рожу“, слова Д. Млаки, з німецьким перекладом Гершовського. Наклад „Української Накладні“ у Львові. Ціна 60 сот. — Тим самим накладом вийшла на дніх Пісня без слів, фортеп'яновий утвір Д. Стчинського і стоїть 60 сот. — Звертаємо увагу на сї видання „Укр. Накладні“ у Львові, які відзначають ся не лише прекрасним виконанем технічним та низькою ціною; але і дуже добрим змістом.

Концерт Фрідмана, що відбув ся 14. с. м., випав під кожним зглядом дуже добре. Навіть під зглядом заповнення салі випав він добре, коли зв'язимо, що червоноцка публіка резервує ся сего сезону тільки для світових співачків та гравців. — Фрідман, як початковий артист, своїм милом, ліричним тенором зробив на публіку дуже мило вражінє. Відзначає ся його голос не тільки милозвучністю, глибоким чутем та великим обємом, але також добрим вишколенем в медіанійській консерваторії. В короткім часі, що минув від його першого виступу перед червоноцкою громадою, зробив А. Фрідман великий крок наперед. Добре випали його сольові пісні, ариї із „Ігнєної“, „Нічогі“ і др.; в дуетах п. Ней приглушувала його. Взагалі вже по сїм вечери можемо сказати, що А. Фрідман заповідає багато. Дуже добре диспозована була його партнерка п. Ней, наша опереткова діва, що збрала заслужені оплески за знаменито відіграні дуети з „Кармен“ і „Баяца“ і сольові пісні. Добре, хоч трохи мляво, випала деклямація п. Давбера.

Я, АННА ЧІЛЯГ

виплекала своє волосся на 185 см довге через уживанє масти, яку я сама винайшла. Ся маєть є одним средством проти випадання волосся, побуджує поріст его, зміцнює корінь, у панії прискорює поріст повної бороди, по коротким вже уживаню її хоронить волосся, надає ему правдиву полистуючу барву і хоронить перед сивінем до пізньої старости. Ніяке подібне средство не має тільки поживних частин для волосся як Чіляг помада, яка віднала собі світову славу, позаяк пані і панове пересвідчили ся що по ужитю невеликої скількості її, волосся перестане випадувати, так що в протягу кількох днів засвідало ся нове, здорове, буйне. Висвід сей потверджують тисячі писем з подякою в цілім світі, зрештою висвід нагороджує правда.

Ціна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висадка за попереднім надісланєм або за побором належитости. Адресувати належить впрод до фабрики

АННА ЧІЛЯГ,

Відень, I. Graben число 14.

Головний склад для Чернівців: Шмід і Фонтін, Дрогерія ул. Головна (Hauptstrasse 12).

Друнарія „Рускої Ради“ в Чернівцях має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

До Америки і Канади

найвигідніша, найдешевша і найпевніша їзда через

ЛІНІЮ КУНАРДА

Головне заступництво для

Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівська ч. 6.

Заступництво для Буковини: Чернів.

цї ул. Головна (Еагенберг) ч. 32.

104 15—32 н

Важне для управителів шкіл.

Намість друкурти

„Jahresausweis“

краєва Рада шкільна припоручила виготовити нову друкурти

„FRAGEBOGEN“

яку можна вже тепер набувати в друкарні „Рускої Ради“ (Чернівці, ул. Петровича ч. 2) по ціні

6 сотиків за аркуш.

Hamburg Amerika Linie

Проста переправа без пересідання. Знанням із своєї скорости почтовим і поспішним кораблем так зв. Doppelschrauben Schnell-dampfer.

З Гамбургу до Нью-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ла-Плати і Схід. Азії. Пароплав „Гамбург-Америка“ змінює ся тим, що суть заосмотрені в знаменитий харч, чисті каюти, і пасажирів їдуть ними скоро і безпечно.

Пасажирам ізраїльського віроісповідання їдучи по всіх наших кораблях межі покладом подаєть сат реальні страви.

Видача карт до всіх стаций Сполучених держав і до Канади.

Близші усліяв уділяє сютно

Генеральна агенція для Буковини,

Чернівці, ул. Паньська ч. 16.

113 (4—6) 2 н.

Ціна оголошень за одноразове їх розміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонсом обчислюється після обсягу місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслання і Оголошення редакція не відповідає.

При кількорових або при річних замовленнях, значний окуп. **Дрібні Оголошення** малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова. Належностей за анонсом марками поштовими не приймає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і шад. для громади З е л е н і в відбудуть ся в неділю, дня 10. лютого с.р. в школі з наступним денним порядком: 1. Перегляд діловодства і білянеу за рік 1906. 2. Справа платні кас'єра. 3. Вільні внесени. **Юрій Луцукенко**, нач.

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(5) 1—15

Важне для кожного!
Випрожай! по суттєво знижених цінах до 30 в.р. пишай гарний збір і містяться одяжки і предмети.

1 Німецький гравірований ремонтар системи Roskopf, добре їде, 3 літа гарантія.
1 Франц. нім. лавкушова.
1 Красний локос до годинника.
1 Гарний шпилька до краватки.
1 Елегантні перстень з голландки.
2 (1 пара) спідню до майстрів „Garantie“.
1 Поед. спідню до комірника.
2 Поед. спідню до сорочки.
2 (1 пара) правд. срібні контик урядово лунсір.
1 Омег. жеманово перлам'яно.

Остан 16 штук партих предмети разом з годинником ильованим жий самий представля тую паріть, писказо поцінають за 3 в.р. 20 кр. або на попереджух надіслати належності.

Мих. Горовіч
Дім експортний Країв, Колетек 4.

УЧЕНИКА

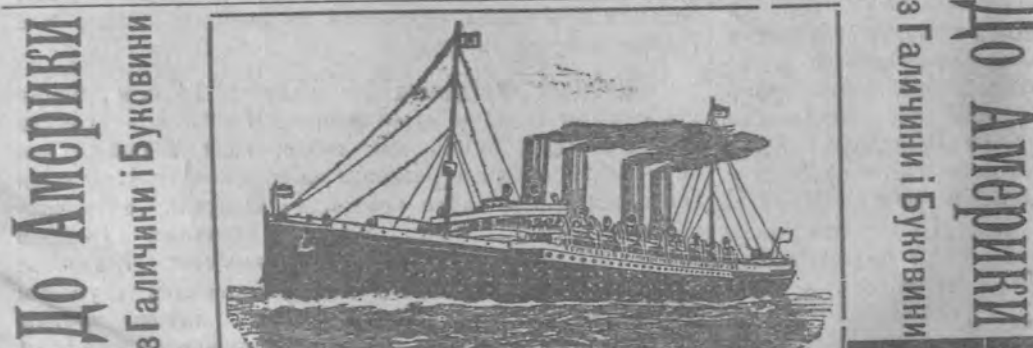
приймає зараз друкарня „Рускої Ради“

Вимоги: укінчене 1. кл. гімназ., свідоцтво айкарске, укінчений 14 рік жити, знане руского языка.

Замовлення на газету без рівночасного надіслання передплати, не мають ніякого успіху!

Г. ФАЙЛЕС
усувач нагнітон
Черківці,
ул. Руска ч. 8.

До Америки з Галичини і Буковини

Що **віатірна** відходять з Бремен до **Нового Йорку** славні поцінші цесарські кораблі як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, разом з тими кораблями триває лише **5 днів**.
Що **суботи** двошрубіві поштові кораб. з Бремен до **Нью-Йорку**.
Що **четверга** двошруб. поштові кораб. з Бремен до **Бальтіморе**.
2 рази на місяць двошрубіві поштові кораблі з Бремен до **Гальвестону** (Тексас) Аргентини, Бразилії і т. д. 96 28—30

На кожде запитане відповідає оборотно і безплатно одинока руско-чесна фірма **КАРЕШ і СТОЦКИЙ** Bremen, Bahnhofstr. 29.

Хто переїжджає з нашою шікартою через границю, не піддаєтья контролю на прускій границі.

СВІЙ ДО СВОГО!

Марка охоронна: **КОТВИЦА**

Liniment. Capsici comp. Pain-Expeller

Загально признаний знаменитий усмпраючий л'єк на втиранє по ціні **80 сот. 1-40 кор. і 2 кор.** можна купити у всіх аптеках.

Просимо жадати сей загально улюблений л'єк все лише в оригінальних флашках з нашим охоронним знаком „**котвиця**“ в аптеки Ріхтера і для осторожності приймати лише флашки тям охоронним знаком яко правдиві. 112 17—40

Аптека Ріхтера „під золотим львом“
у Празі, уліця Елисавети число 5.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

Стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

Львів Ринок, ч. 10 (дім „Просьвіти“)

платить 4% від вкладок; приймає і виплачує вкладки кожного дня, крім неділь і св'ят; уділяє пожитки на 6 проц. на гіпотеку або за порукою; дає більші позички парцелянтам на купно землі; сплату гіпотечних позичок розкладає до 15 літ; при 30 ратах піврічних виносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покритє дахів бляхою або черепом уділяє „Дністер“ пожитки на 5 проц.

Позички можуть дістати тільки члени. Яко член може приступити тільки член Товариства обезпечень „Дністер“.

Дивіденда від уділів членських виносила все 6 проц.

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки виносять 31. грудня	К 2,072.928
Позички уділені	2,042.615
Уділи членські	162.127
Фонд резервовий	30.288
Цінні папери і льок.	257.963

З чистих зисків уділив „Дністер“ на церкви, бурєи і инші добродійні ціли вже над 40.000 корон.

Виданя „Рускої Бєсїди“ і „Рускої Школи“ можна купити у всіх Філіях „Рускої Бєсїди“ і „Рускої Школи“, в друкарні „Рускої Ради“ і в книгарни І. Рехенберга.

КУПУЙТЕ ЛИШ

PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТЯ

бо они є найліпші, найтриваліші а також найдешевші! Крім тих, є у мене також на складі!

97 11—26

СИКАВКИ І КАСИ
при яких куніть суть дуже аєрд і вигідні угодина. Нїгдє не дістанете дешево, вісто не обступити Вас так ретельно і нікого не годен дати Вам таких полєкний у сплатах.
З показанєм

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машинист у бровара Штайнера
уліця Желізнїча, Чернівці.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО
Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Склад ц. к. на-Товарів обувяних А. Чапек, Відень, Капелюхів: І. Генрик Іта, Відень, Товарів з альпани і хїньского срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

двірних фабрик П. Л. Попер, Хрудім, Осип Піхлер і Сини, Грац.

Поручаю Вл. П. Т. Публіці товари на різдвяні і новорічні подарунки в дуже великій виборі, та мимо того що все і везоди подорожіло, продаю їх по звичайних цінах.

Артикули бронзові, альбоми, ташки дамські, рукавички, Manicure до шиття, підставки на листи, табакерки, тютюнярки, гарнітури до курєня, до писаня, касети, боєбоярки, перфуми, мила, спідню до маншетів, шпильки до волося і різне.

Артикули до подорожи. нецесарія, ташки, жіночі куєри до паковани, подорожи і валїзи, спеціальні куєри Mädlar-а з Липсека, до пуделка на капелюхи, наєди, коєи (Kamelhaar) англійські плєди для пань і панів і т. и.

Парфуми, мила і шїтки: Найліпші вироби з фабрик Roger & Gallet, Gustav Löhse, Ideal Habigaux L. L. Piwer Paris, піточки до волося, зубів і річїй.

Краватки і білє. Правдиві англійські краватки, кожного місяця новий фасон. Найеолідїйше білє мужєске під гаранцією, білє систему Dr-а Lamal-а і м. Ковиарки, маншети, хусточки, шельки і підвязки до паньчох.

Ковиари футряні і зарукавки перекі, з куні, лєса, бобра, дикого кота і т. и. для пань і панночок. Шаньки перекі, баранкові, Гімалїя, як також різні суковні для панів і хлопцїй.

Товари паньчохові і вовняні. Правдивє білє Єгєра, др. Лямана спідня убор, правдивє білє з вовни верблєда, огрівачі черева, колїн, пульсів і грудий, вовняні каміаськи для пань і панів, паньчохи, камаші і чєпці.

Черевики правдиві Box, Chevreaux, лєкерки, Kfir-Hid, Rusch, з шкіряними або лєкерованими обкладами, з пїшшовим футрованєм, або бєа того, для пань, панів, панночок, хлопцїй і дїтїй.

Чоботи з холевани з Boxealf суковні, для панів і хлопцїй. Обув домона різнородна.

Рукавички: нїтїані, шкіркові фєтровані і гладкі, Glacé з Chaig і шовку для пань, панів і дїтїй. Найліпші вироби.

Капелюхи правдиві російські, шведські, американські і черевики з о сїгу.

Капелюхи найліпші пїшнові, з лєдену, фїльцові, тверді або м'які, найновїйшого фасону. Цилїндри і клєки.

Артикули до польованя. Стрільби, револьєри, пістолї і всякого рода амуніція. Торби стрїлаєцкі, камаші і коєи.

Конфєкція дїточа. Пшамі, убраня, капуєи, капелюхи, ташки, рукавичі, зарукавки і т. и.

Льорнети, побільшаючі шкла, найліпші французькі фабрикати.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.
З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарна.
За редакцію відповідає: Віктор Строїч

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахат.
Рекламний неопечатаний візніт від порта.
Рукописи заставляє редакція лише за попереднім
застереженням і залученням належності
почткової.

В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дні від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Школа в Гатні.

Про школу в Гатні довідуємо ся дотично дописи, поміщеної в попереднім числі „Буковини“, з автентичного жерела, що і зглядом сеї школи „не так страшно, як написано“. Правда, що в Гатні є на перші 356 дітей, об'язаних до школи, але правда й те, що між ними є 93, котрим вже минуло 10 років, що довів ще не ходили до школи й яких годі записувати тепер до першої класи, коли звляжить ся, що се викликало би опір дотичних людей, який зараз би ужили вороги на свою користь. Після виказу заряду школи є всего на всего 232 дітей — нижче 10 літ, які можна записати до школи й яких і дійсно записано. Для сего числа дітей є три класи, а більше після права годі й виматати, а треба з розширенням школи на 4 класи ждати, аж число учеників виводити не по трох літах перебічно 240 дітей. Виходить, що не Русини в краєвій раді шкільній винні тому, що годі сю школу розширити на 5 або й на 6 клас. Най дописуватель замість нарікань спонукає громадян, аби зажадали розширення, що їх не ме нічого коштувати понад те, що платять на 3 класі, а Русини в раді шкільній радо підпоруть таке жадане, а без того годі й супроти виразних постанов закона сповнити бажане дописувателя, хоч як би тому раді, що й доказали тим, що власне за їхнім старанем отворено в Гатні й третю класу. Що на сю класу винаймлено „затчину“ а не обширну хату, і в тім не винні Русини у краєвій раді шкільній, бо вони єї не наймали, але громада. Отже обов'язком гатнянських Русинів було й є постарати ся о велику хату, а скоро така є, то най заряд школи дасть про се знати краєвій раді шкільній, а вона накаже єї найняти.

Що-ж до третього учителя, то краєва рада шкільна, жорстоко тільки довідала ся про відхід уч. Дроня, наставила на єго місце неспитованого уч. Олексюка, а коли він просив, щоби єго з родинних зглядів полиняли на єго. теперішнім місци, то зараз прийдено до Гатної уч. Подара, який мабуть там вже й є.

Зглядом поділу клас на поодинокі класи краєва рада шкільна, як зачуваємо, не має ще справоздане, але певно надасть четвертого учителя, як буде потреба. Але на жаль в цілій школі, як бачимо з допису, ходить всего на всего 187 дітей до школи, отже вже на три учителів припадає ледве по 62 дітей, ба в 5. і 6. році є всіх разом ледве 18 дітей! Се зовсім не промавляє за розширенням школи на 5 чи навіть на 6 клас. Чи й сему лихови винні Русини в краєвій раді шкільній, що напирють на Русинів шкільний? Чи не міг би радше дописуватель з Гатної, нагріваючи людей в читальні, зарадити сему лихови, проти якого одні карі не тільки допоможуть, кільки можуть бути ворогам на руку? Чи не можна би хоч

для тої сотки дітей, що має вже понад 10 років, а не ходила ще зовсім до школи, заложити курс науки читання і писання, чим спасло би ся сотню душ з аналіфабетизму і зискало би ся для рускої справи? Але сего вже годі зробити Русинам з краєвої ради шкільної, котрі зробили стілько, що жадали підмоги для таких курсів, відаючи, що в нас все робить ся лиш за гроші. Та на жаль край сказав, що нема тепер гроша, отже треба буде ждати на гроші й на такі курси...

Не знати, чи дописуватель із Гатної має жаль до Русинів в краєвій раді шкільній і за те, що тамошній надучитель не дістав усеї винагороди за науку редіції — із власної вини, не предложивши виказу після припису, бо й Русини в краєвій раді шкільній не мають епли увільнювати нікого від припису, що об'язує всіх а який повинен шанувати й дописуватель із Гатної, що пригадав всім приписи, яких газрад і не знає.

Отсе мусіли ми сказати в інтересі правди, з якої виходить, що недостаткам, які є в гатнянській школі, винні в першій лінії люди місцеві а відтак румунізаторські кирилички в повітовій раді шкільній, але ніяк не винні Русини в краєвій раді шкільній, котрих заходом відділено дітей з Марцеї, де отворено 3 класи; отворено третю класу в Гатні, отже зроблено справді 6 клас, де недавно ще була одна одніська. Сі Русини мають все на оці й школу в Гатні, та на жаль нема підпори в самім селі, що є найважливішим услівем успішної просвітної діяльності керманців нашого шкільництва, яким ніщо не може доказати недбалства.

Отсе у відповідь дописувателю з Гатної і т. п. критикам з просьбою, щоби не тільки критикували, але й самі рук прикладали, коли вони справді щирі приятелі народу.

Політичний перегляд.

Болгария. В Софії відбуло ся перед кількома днями торжественне отворення національного театру, при чім прийшло до демонстрацій зі сторони студентів. Демонстрація була звернена проти князя Фердинанда і підозрівають, що викликав і піддержував її міністер просвіти Шимпанов, який наслідком демонстрації здемісіонував. Правительство поробало цілий ряд остржих кроків: замкнуло університет на 6 місяців, видалило всіх професорів і студентів, частину студентів взято до війська а другу відіслано на місце приналежності; окрім того задумує правительство предложити „собранию“ законопроект, який забороняє жінцям вступ на університет. У виду таких зааряджень скликав у суботу академічний сенат засідане

і заявив, що замкнене університету, суспендоване професорів і редіговане студентів протизаконне і ухвалив не підчинятися тим заарядженням. Але мимо того мусіє ректор університету з оживленим протестом передати ключі правительственному комісареві. — Студенти скликали також віче, щоб зааротестувати проти замкнення університету. По зборах студенти пішли перед університет, щоби там зробити демонстрацію. По дорозі перед княжою палатою поліція здержала громаду студентів, до котрої прилучили ся соціялісти і товнятак, що всіх разом було кілька тисяч людей. Свістано і викинувано против князя, котрий перебуває тепер в замку коло Софії. Заревніровано полк кавалерії а демонстранти обкинули єго камінем. Навонець прибув ще один полк кавалерії і гвардії і по довгім опори, при ужитю оружия удало ся розігнати демонстрантів. Богато осіб арештовано. Пороблено великі заарядження військові і замкнено улиці коло княжого замку і університету. Скриплено також палатну сторожу. — З причини демонстрації при отвореню театру відправлено команданта палати Мархолова.

Новому перському шахови при обсажденю батьківського престолу не додело ся спорити з суперниками, бож авантюри його брата (але від другої матери) годі уважати поважним заміром, не допустити Магомета Абді-Мірау до обняття батьківського престолу і в суботу відбула ся його святоточна коронація. — Мабуть щоб мож лекше перевести замірені реформи, задумує шах поробити деякі зміни в складі кабінету, як також на всіх полях адміністрації держави.

РАДА ДЕРЖАВНА.

Палата послів.

Палата послів працює надзвичайно скоро, але мабуть і поверхово, тому що послы радять над законами і ухваляють їх, неспитовані до того наперед, незважаючи, що прийде під обряду. Від четверга прийнято між вишним закон торговельний, закон о вишній, закон о праві авторства і розпочато дебат над законом про платню урядників і професорів.

На четверговім засіданю мотивував п. Малашовський, яко референт промислової комісії, наглість внесення в справі промислової новелі. По переведеню загальної і спеціальної дискусії прийнято в другім і третім читаню зміни, ухвалені палатою панів і цілий промисловий закон. По сім приступила палата до нарад над наглім внесеном п. Шрота в справі предложени о торговлі вином. По умотавованю наглість перервано наради. П. Офнер заявив, що розпоряджене міністра торговлі в справі підвищення почтових, телеграфічних і телефонічних оплат противить

Альберт Е. Брах-Фогель.

Нарцис.

Драма в п'ятих діях.

ОСОБИ:

МАРІЯ ЛЕЩИНЬСКА, королева Франції, жена Людовика XV.
ЛЮДВИК ФРАНЦІЗ БУРБОНІВ, принц із Конті пріор ордену Малтійців.
МАРКІЗА ВУФЛЕР, придворна дама королеви.
МАРКІЗА ПОМПАДУР, дама палати.
МАРКІЗА ЕПІНЕ, її дама довіря.
ЕРЦОГ ШОАСЕЛЬ-Д'АМБОАЗ, граф Стенвій, преміер міністерів.
АББЕ ТЕРЕ, мін. внутрішніх справ, єзуїт, що сповідає короля.
МАРКІ СІЛЮЕ, міністер скарбу.
ЮПО, канцлер.
РАФ ДІ БАРІ, придворник короля.
ВІГЕНІЙ ДЕ СЕН-ЛІМБЕР, капітан придворної гарди.
ДОРІ КІНОЛЬ, акторка при théâtre français, лекторка королеви.
МАРОН ГОЛЬБАХ } фільозоф Енциклопедії.
ІРІМ }
ІДІЕРО }
ІНІЦАР САЛЬВАНДІ, перший. } рицар (каваліє) в службі
ІНІЦАР Д'АТРЕЙ, другий. } Маркізи Помпадура.
НАРЦІС РАМО.
ВАР'ЯК, слуга в Гольбаху.
КОЛЕТ, покоюва в Кінолі.

ДВА ПАЖИ
ЧОТИРИ ЛЬОКАІ } маркізи Помпадура.
ЛЬОКАІ }
СЛУГА в Шоаселі.

Два жовіри придворної гарди. — Гості і прислуга Гольбаху. — Пані і панове двору. — Дама королеви. — Слуги. — Нобельгардісти.

Річ діє ся ба в Парижу ба у Версай, року 1764.

Дія перша.

Париж 1764 року, по полудню. — Салон барона Гольбаху; елегантно устроений, салон тоючасного стилю. На середній задній стіні і в глибокій правій нахватах ся двіри. По лівій руці сцени ишма грубка а по правій на середній стіні. Перед грубною стілою, на столі лежать глобуси, мапи і книги, а округ стола якіс лісім стільцями. Коло вікна також стоїть. В глибокій сцени стоїть стіл для приготування чаю.

Вихід перший.

(Коли заслона підноситься, пані ЕПІНЕ, що ж раз темер надійшла, сїдає на фотель. ВАР'ЯК стоїть безрадно перед нею).

ВАР'ЯК: Я таки повідомлю пана барона. (Хоче вийти на право).

ЕПІНЕ: (скоро) Ні, ні! Не дай того Боже, Вар'як! — Є тут пан Ірім?

ВАР'ЯК: Так, вельможна пані!

ЕПІНЕ: Просіть його сейчас до мене, але щоб се не впало нікому в очі. (Дає йому гроші, він кламє ся й хоче вийти на право.) Ще одно слівце! Товариство в бібліотеці?

ВАР'ЯК: Так, пані маркізо! Бракує тільки ще Дідерого та, — здаєть ся мені, — також панні Кінолі.

ЕПІНЕ: (дає знак, щоб вийшов). Добре, добре! (Вар'як виходить на право.) І ще не можу опанувати свого роздраження. — Яка біда вона була! — Як би вона вмерла, пропали би й ми. Її слава була нашою славою.

Вихід другий.

ЕПІНЕ, ІРІМ (входить з правої боку) за ним ВАР'ЯК.

ЕПІНЕ: Слава Богу, пане, що Ви вже тут! — Страшні речі діють ся!

ІРІМ (налякано): Що-ж, моя красуне? — Дійсно, Ви дуже збентежені. (Цілує її в руку). Що-ж за тайна грижа?

ЕПІНЕ (обзирає ся за Вар'яком): О, се не тайна грижа. Небагом стане вона загальною журбою для всіх тих, що називали себе колись приятелями маркізи Помпадура.

ІРІМ: Мене обхоплює страх! — Що-ж стало ся? — Вона слабує вже від давня, але надіало ся...

ЕПІНЕ: (перевіряє йому). На жаль, не має вже чого надіяти ся; від вчора проявила ся цілком инша хвороба, що в коротці мусить зробити її конець, і до вини не розпізнали лікарі тої хвороби. Лікар думає, що всяке роздражнене було-б для неї смертю; — з нею треба обходити ся як з малою дитиною, бо будь який незвичайний переляк легко міг би позбавити її життя.

(З середніх дверей виказує ся голова Вар'яка).

ІРІМ: Диво! — Але як се можливо? — Так нечачино, так якось з воздуха? — Знаєте ви се цілком докладно?

се конституції і просить президента палати, щоб се розпоряджене приділив конституційній комісії і поручив їй розслідувати, чи годить ся воно з приписами конституції. Віцепрезидент др. Кайзер заявив, що в справі сій уже предложено нагальче внесення. Посли Аксман, Гесман і тов. поставили нагальче внесення в справі автомобілів а. п. Рошковский і тов. в справі наряд над міжнародним законом дотикаючим управління законних колизій в супружій праві. Віцепрезидент др. Кайзер повідомив, що на днешнім порядку денного засідання стоїть дальша дискусія над законом о торгівлі вином, почім імовірно придуть під наряди нагальчі внесення о урядничім законі і о конгресі.

На п'ятничнім засіданні ухвалила палата поєднати нагальче Шротого внесення, котре вводить на днешній порядок закон о вині, почім приступлено до мериторичної дискусії над сьм законом. Закон прийнято в другім і третім читанні, разом з резолюцією Штайнхендера, визнаючою правительству, щоб при переговорах з Угорщиною постарало ся о знесення імпортового мита за вино. Пп. Декер і Ерлер поставили внесення в справі правного становища учителів, з зазначенням до правительства, щоб предложило проект закона, зрівнюючий побори учителів з чотирма найнижшими класами державних урядників.

На суботнішнім засіданні по короткій дискусії полагоджено закон о праві авторства, по чім розпочались ради над пропозиціями о платних урядників і професорів. Всі бесідники вказували на лихе положення урядників і домагали ся санації тих відносин. При тій нагоді зазначували, що хоч правительственне предложене не задоволює всіх потреб урядників, то мимо того не будуть бесідники ставити ніяких додаткових внесень і поправок, щоб сьм не повалити цілого закона. П. Брайттер доказував, що правительство внесло предложене в справі урядників едано зі страху перед виборами. Він жалувал ся, що в предложенні нема бесіди о провізоричних услугах, канцеляричних помічниках, мимо того, що сї категорії потребують далеко більше помічч. Активальний додаток першої і другої класи є по думці бесідника за малий; цілий ряд більших міст повинен дістати 90 проц. віденського активального додатку. Також повинні бути підвищені активальні додатки державної служби, а провізоричній службі треба би підвищити платню. Бесідник апелює до палати, щоб в правительстві предложене починвала відповідні зміни. По промові п. Шрайтера замкнено дискусію.

На понеділковім засіданні палата признала нагальче обом предложеним законів о платних урядників і професорів, і закінчала спільну загальну дебату над обома законопроектами, по чім приступлено до спеціальної дебати над предложеним платні для урядників. Підчас дискусії віцепрезидент Зачек відобраз слово графови Штернбергові, який мимо умінь президиї в не приличний спосіб накидав ся на міністра справедливости д-ра Кляйна і ек-през. міністрів Гавча. Граф Штернберг зажадав звернути ся з апелем до Палати, чого віцепрезидент Зачек не допустив; тоді крикнув граф Штернберг до Зачека: „Ви лайдак! Се безличність!“, що викликало в палаті обурення. — Міністер скарбу в імені правительства заявив ся проти всяких будничих внесень на зміни предложення. По тім засіданне замкнено. Слідуюче відбуває ся нині.

ЕПІНЕ: Ах, Боже! Я-ж прецінь просто від неї. Повідомлена сьогодні рано карткою від Монго, віда я на повозку і чим скорше до Версай. — Ох, той погляд! — Та жінщина, що колись так очаровувала, — звичена і зломана. Кажу Вам, однісений переляк, легке роздражнене нервів — і її вже нема.

ГРИМ: О, коли з нею так, то зробимо добре, коли зачнемо оглядати ся за нинішнім сонцем!

ЕПІНЕ: Але кудя?

ГРИМ: Умре маркіза де Помпадур, то може взяти верх королева і її партія. Що з нас потім буде, легко вгадати. — Або знов можливо, що парламент і енциклопедія відверне воду від їх млина, — тоді пічне ся велика реформа. Але се було би так само зле, бо мої панове філософи зачинають вже відвертати ся від мене з своєю приязню та бажають сентиментальних проповідій Руссого про чесноти. І мені також досить вже свх шкільників.

(Бар'як часто вказує голову середними дверми, коли щось поглядає з ту сторону, ховне ся).

ЕПІНЕ: Протеж навізла я з Аббє Терє тайні зносини, щоб на всякий раз не знати ся ніякої ситуації при дворі. За чверть години довідаю ся, що мож з ним осягнути.

ГРИМ: Се добре! Спішіть сейчас туди! — Треба дати йому пізнати, що такі часом можемо помочі Ісусовій громаді при габіляції.

ЕПІНЕ: Ще лиш одну хвилю, закін прийду до себе.

ГРИМ (обзирає ся обережно): Не дай Боже, щоб хтось почув одного слівця нашої розмови! — Ви знаєте, що ми стоїмо на дуже непевнім ґрунті. — Але я не можу поняти сєї вечаянної кризи в пані Помпадур при так твердій натурі. Якже-ж думаєте, що за причина сему?

ЕПІНЕ: Се велика таємниця, яку мож розповісти лише з великим наразенням для власної особи.

ГРИМ: Як то?

ЕПІНЕ: Ми самі, товариство в бібліотеці, отже слухайте. — За порадою лікаря вчора рано виїхала

На понеділковім засіданні внесло правительство законопроект в справі будови залізної дороги з Веренчанки до Вікна. Видатки на ту ціль предлімовано на 1,900.000 К, з чого 1,600.000 К, перебирає правительство на себе, а 300.000 К має перебрати край Буковина і інтересовані. Так отже в короткій сповнять ся горяче бажане населення заставничини, що в першій мірі треба завдячити п. Василькову, який довів до того, що правительство вже так скоро виїшло з сьм законопроектом.

Палата панів.

Вчора вельможі прийняли остаточно закон о виборчій реформі. В спеціальній дебаті над зміною основного закону про заступництво заявив ся князь Шварценберг принципіально проти загального права голосовання, уважаючи демократичний парламент непомірним з монархією. Він не може мати оптимістичного погляду правительства а побоює ся, що виборча реформа доведе до відносин, які панували за часу парламенту в Кремсір. През. міністрів бар. Бек зазначив, що виборча реформа перемогла вже нечувані перепони; від коли вона на днешнім порядку усунули ся з парламенту давні сумні обставини. Президент не перечив, що реформа буде мати за собою і деякі несподівані наслідки, але вона конечно для широких мас і для скріплення сил, щоб розвизати важні питання. Найтяжше із тих питань се управлене відносин з Угорщиною і бесідник надіє ся що новий палаті послів з палатою вельмож власть ся розвизане сего важного питання. По промові графа Туна і мін. внутрішніх справ Вінерта прийнято і решту законопроекту о виборчій реформі, чим закінчено справу виборчої реформи.

Hungaria crescens.

Коли Гальмош, який закинув був Польонові, що він як радний міста Будапешту „надуживав свого становища, щоб збити маєтки“, заявив заступникам грубошкірого міністра, що лаше перед судом готов дає пояснення до сего закиду, вдоволив ся джентельмен Польоний тим, що назвав той закид політичною інтригою і... уважав ся далі чесним чоловіком. Оден тяжкий закид більше або менше — не значить в угорського маїната нічого. (Польоний числить ся тепер до маїнатів „заробивши“ адвокатурою, і т. д. — доволі грошей).

Супроти зазвичай преси, щоб виступив проти Гальмоша зі скаргою, відносив ся він цілком байдужно, тим більше, що чув за собою цілу раду міністрів, як також велику част сойму. І чого-ж йому тут боятися, знаючи дуже добре, що в його дорогій вітчизні є інституція, звана прокураторією, яка займає ся тільки меншого братією, як робітниками, словацкими патріотами і т. под.? А зрештою: що значить регабітувати честь? Перед ким? Перед демократами? О їх думку про себе міністер не стоїть, а в очах своїх однодумців-маїнатів він нічого не втратив. Вони ж знають, що він не ніякий від них. Та здає ся, зазв'язавши преси, спонукали раду міністрів до ухвали, щоб Польоний поставив Гальмоша перед суд, щоб „демократична сволоч“ не думала, що в Польоного не чиста совість. Польоний застав і в западі сказав: „Гаразд, я піду перед суд, але і другі міністри мусять

зробити те само — проти їм зроблених закидів!“ Се помогло! Чесні панів почули, що і вони мають доволі масла на голові і що їм не годить ся виходити на сонце.

Отже-ж закинено намір виступати зі скаргою — се-ж зрештою власть кожний пролетар! — і ну-ж кинули ся маїнати на дорогу „лицарську“, значить: наїконижи Гальмоша до відкидання зробленого закиду. І ну-ж почала са ратуникова акція на якій чолі стояли сам приміер др. Векерле. З першу „переконував“ Гальмоша теперішній бурмістер будапештський Барчі, потім радний Ераїх, ба навіть і сам Векерле, але... без успіху. Тепер наступили чесні добродії дорогу пресії, найшовши відповідного посередника до осягнення своєї цілі в особі домашнього лікаря Гальмоша д-ра Вайна. І сей совісний лікар переконував хоронитого на нерви Гальмоша, що він (Гальмош) не в силі стати перед судом задля свого лихого здоров'я і коли не відкине свого закиду, то впрісе в домі божевільних. Ну, а се надто звична справа, що із здорового чоловіка зробити нарізана... дуже легка річ. І старий Гальмош, якого ніхто неміг просьбою накондити до сего кроку, під погрозою домом божевільних... писемно відкинув закиди, піднесені проти Польонного, яке писмо передано міністрови в п'ятницю по опівночі. В суботу рано Польоний триумфував тим писмом в соймі, який не вгавав радувати ся з нагоди „побіди правди над брешнею!“

Однакжимо сї славетної „побіди“ справа мабуть не закінчена, бо вже в суботу вечером появилася ся в „Magyar Szo“ така заява, випечатана великими буквами: „Зазив до корол. угорського міністра справедливости Гези Польонного: Я готов доказати Вам слідуєчі каргідні учинки: 1. Ви скривали злочини; 2. Ви брали участь в крадіжжя; 3. перед судом поновляли Ви кривоприсягу; 4. Ви були агентом prisons publiques; 5. Ви поновляли пресю; 6. Ви безправно і нечесно надуживали свій мандат посольський і мандат до ради міської, щоб збити маєтки. Се все хочу доказати Вам, пане міністер справедливости, і зазиваю Вас, подати мене до суду. — Др. Е. Палій, редактор „Magyar Szo“.

Який успіх може мати сей зазив, можемо вже тепер догадувати ся! Се-ж все — закидувано міністрови вже й передше і йому нічого не стало сл. for Brutus is a honorable man.

Телеграми „Буковини“.

Дня 22. січня 1907.

Відень. Бувший посол до парламенту, лєгіонер з 48. р., др. Йосиф Рон, помер по тяжкій недугі. Пів години пізніше померла і його жена.

Могилів. В осередку міста вистрілив якийсь злочинець кілька разів на переїзджуючого поліцейського Родійного. Його не ушкоджено, а фірмана тяжко ранено. Другий напасник кинув бомбу, яка нікого не зранила. Оден винувник застрілв ся, а двоє арештовано.

Відень. При отворенні нинішнього засідання палати послів президент палати згадав теплими словами про смерть найстаршого члена Рона і виразив своє обурення проти вчорашнього поведення графа Штерн-

дитинячі справи, — і я прийму ся кожної вари, яку подиктуєте мені (дзвонить).

Вихід третій.

ПЕРЕДНІ. БАРА'К (входить середними).

ЕПІНЕ: Ох, я розумію! Без серця, як звичайно!

ГРИМ (до Бар'яка): Ге, повозку для пані!

БАРА'К: Сей час! (сидить на переді).

ГРИМ (бере Епіне під плеча): Позвольте, Маркізо? (веде її до середніх дверей.) Отже до Аббє! Я очікую Вас! (Епіне і Бар'як виходять середними дверми).

ГРИМ (вертає від дверей і кидає): Відна, своїми доказами любови стає пудною — а все-ж такі не сьмію її цілком занедбати. Мені же конче її впливу. Але коли тільки відшлю ся філософії я вступлю в службу королевої, то тоді і ся красавиця не мене турбувати. (Стукає кілька разів наперед.) Е, се не зле, коли чоловік перейде, так сказати, хороми всьвітньої історії, де ще Дідеро, д'Аламбер, Гельвецій та всі інші добрі душі крутять ся — і арозуміє сьвятощі абсолютної правди, точок всякої філософії, керму нілого сьвіта, себто: особистий інтерес, (назва) Ех, королева здивує ся, коли почує наші найновіші вісти. (Виходить на право).

Вихід четвертий.

БАРА'К (обережно входить середними дверми): Рука має картку наперу й олувець).

БАРА'К: Ся розмова, — неопційне відкриття. Панна Кіноль платить мені також добре; примістивши мою доньку при théâtre français; я її довжняк, тай вона бачить, що я розумію з відсотками платити. (Наслухає). Не вже-ж се вони вже йдуть? (Наслухає коло дверей о правій стороні). Ні, говорять ще! Добре, закін приготувати ся чай, ніхто мені не перешкодить. Біжу списати нотатки для паночки. Рука руку ме. (Виходить середними дверми).

(Дальше буде).

берга супроти президії, вибраної довірем палати. Жалують також, що ординація нарад не дає президії відповідних орєдетів, щоб відповідно виступити проти такого поступованя. Штернберг заявив, що не оправдане відмовлене йому права апелювати до палати роздразнило його і в захваті обидив віцепрезидента, що тепер жалують і перепрошують обидженого. — Палата дебатує над пропозицією платити для урядників.

НОВИНКИ.

Чернівці, 22. січня 1907.

Особисті вісти. Посол Пігулян, митрополит др. Рента і краєв. маршалок барон Василько виїхали вчора до Відня.

Чи буде ліпше? Коли повернувся з Відня депутатів православних Русинів, надійшло на дехто, що в такій Русинів і консисторії наступить якась зміна. Та вона не вийшла на наступила. Русини держалися в резерві, очікуючи сповнення царської обіцянки, а румунізатори провадили далі свою киртничу, промислову роботу. Що Русини не змінили своєї тактики, значить що напружене між ними а румунізаторами не звільнило ся, доказує і факт, що і сего року бракувало наших політиків при дії, даєм на Йордан митрополитом д-ром Рентою. В сій справі видно хитро інформована „Вук. Пост“, коли пише, що Русини взяли участь у згаданім бенкеті. Не многи Русини, які взяли участь, були запрошені не як репрезентанти Русинів, але як урядники і яко такі явили ся, а політики в консеквентності поступованя митрополита мусіли відмовити свою участь. Рівнож зазначити треба, що з Волохів і чужих позирнувано із низших ранг, наклали прав. Русинів поминено із висших.

Атак на чернов. університет. В бюджетовій комісії обізвав ся колись то годос визначного політика п. Штайнвандера, який замітив тим, що свідчить прозубу або прайну ігноранцію бесідника. В протягу дискусії над поліпшенням платні для професорів університетських та середніх шкіл заохотило ся п. Штайнвандером знисати філософського факультету на черновецьким університеті, бо — мовляв — не виплачує ся ширка за виправку. Вже саму обставину, що бесідник не умотивував свого висновок, доказує, що пос. Штайнвандер видавав дуже злий дотеп і примістив його на що гірші місця. Бо — хоч би ереквенція філософського факультету була слаба, — то вже з німецького становиска з огляду на те, що зреалізоване його висновок значає би для „градецької колонії“ а тим і для німецьких „Kulturträger“ ів, велику страту, не повинен був п. Штайнвандер ставити такого висновок. А коли мав він на думці таким способом унеможливити краєвим народам втворювати собі свою інтелігенцію, то свідчило-б се про його злобу і ненависть до розвою не німецьких народів; а коли він дійсно мав на оці лише лиху ереквенцію, то доказує се його необдуманість із обставинами на чернов. університеті. Бо коли б був він хоч трохи ознакошений із сегорішним справозданем про ректора д-ра Герцберга Френца, то не був би поставив такого висновок, яке певно не принесло йому лаяв. В згаданім справозданю читаємо: „Френценція університету збільшилася ся від 1899 року до нині о 83 проц. Таким великим зростом в так короткім часі не може похвалити ся жаден австрійський університет... Зріст нашого університету розділює ся дуже неоднаково на поодинокі факультети; правничий факультет зріс о 28 проц., а теологічний майже о 300 проц. Але що заслугоє на особну увагу, се зворот в обставинах на філософським відділі. Від 1879 упадала його ереквенція, щоб досягнути р. 1899 мінімум 38 слухачів. Від тепер наступила зміна до ліпшого і сей відділ числить тепер 229 слухачів, зріс отже в протягу 8 і полов. років о 600 процентів...“ А п. Штайнвандер подобало ся назвати наш філос. відділ злишим неоплатним. Розуміє ся, що п. Штайнвандер дістав відповідну відправу від міністра просвіти д-ра Мархета. Мабуть не треба згадувати, що се не коректне і поступоване п. Штайнвандера викликало в буковинських кругах велике обурення; бо коли наш університетський сенат бажає нового університетського будинку і розширення самого університету — давно обіцанням медичним відділом, вживає ся Штайнвандер — як Пилип з колодязя — і вживає усунення одного факультету.

Акад. тов. „Союз“ вручило сами днями інспекторови Поповичови гарно виконану грамоту почесного члена.

Дослідн в малій Азії. В „Передазятським товаристві“ в Берліні вголосив сами днями проф. др. Гуго Вількер відчит про результати своєї роботи в малій Азії, де він розкопував, шукаючи за останками гететичної культури. Не далеко міста гететичного, де тепер зявляється Богазік, найдемо більше як 2000 глиняних табличок і фрагментів глиняних. Учений уважає їх останками знищеного державного архіву гететичної монархії. Цікавий оден знахід, імено більша табличка, що в асирійській мові містить текст угоди між Рамзесом II, королем Єгипту, і королем Гететів, що царювали около 2000 р. перед Хр. Той самий текст, писаний гієрогліфами, знаходять ся на стінах святилища в Кармаку в Єгипті.

Убийство поновлено серед білої днини першого дня Різдва в Вілій Керниці. 28-літній Никітор Ефимов Ширябин продер стріху до хати 35-літньої дівчини Анастасії Атавасієвої, задушив її і забрав 200 корон. Жандармериї вдало ся ще того дня вислідити і арештувати винуватника, як також його матір.

Оповістки, іменованя і т. п.

Іменованя. Рада краєва шкільна іменовала су-плентом при школі вправ уч. семінарії в Чернівцях мійського уч. Івана Кавулю замість уч. Григорія Пальницького, якого за згодою ради громадської перенесено до мійської школи при ул. краєвої палати.

В бурсі ім. Федьковича настановлено на місце хорого проф. Ісепенка директором бурси учителя Івана Кавулю.

В комісії для одобреня руских учебників і приборів наукових переняв провід інсп. Попович, а професорови д-рови Смаль Стоцькому, що провадив комісії доси від часу перенесення інсп. Тумліржа, висказала Рада краєва шкільна за його труд признане.

Президента краю, Октавіана Бляйзевана, імену-вала черновецька громадська рада почесним горожанином міста. Із тої нагоди президент жертвував 500 К на біблїю міста а 500 К на заклад для сліпих, чим зробив початок до спасеного діла, яке поновно би найти як найбільше прихильників не тільки в місті а в цілїм краю, де є велике число сліпих, що все ще остають тільки тяжким тягаром не тільки для своїх родин а для всієї суспільности, бо нема доси в нашім краю закладів, щоб подавали сьм найнещасливішим людям поміч, заробляти собі на хліб наущний. В сїм ділі віднесла ся і краєва рада шкільна за ініціати-вою інсп. Поповича до виділу краєвого о поміч з крає-вих фондів.

При учительській семінарії в Чернівцях ви-сане місце тимчасового учителя школи вправ з рускою, волоскою і німецькою або лише з рускою і німецькою мовою викладовою до кінця лютого с. р.

Перепоми в залізничім русі. Через замітїли за-становлено залізничий рух на лінії Лужани-Заліщиць, Галибока-Бергомет-Чуднів і Галибока-Серет.

Товариство лікарів відбуде в п'ятницю, дня 25 го січня в льокалі товариства загальні збори.

Міністерство торгівлі дозволило утворити пошто-вий уряд в громадї Валяві, політичного повіту Кіц-мань. День активізації уряду поштового подасть ся піз-нійше до відомості.

Надзвичайні загальні збори „Руско-православної Спільноти торговельно-примислової“ в Вашинівцях н. Ч. відбудуть ся в неділю, дня 27. січня 1907. р. о год. 1 ій по пол. в кімнатах „Рускої Бесіди“ з огнем по-рядком денним: 1. Отворенє зборів. 2. Звіт із дотеп-рішної діяльности управи товариства. 3. Пріяте регуляменту управи і фуніціонаріи товариства. 4. На-рада над крамарем. 5. Евентуалія. З огляду на важність справ просить ся о численну участь. — За-раду товариства: Іван Герасимович, голова ради.

Сегорічні звичайні загальні збори буковинського товариства поштового і щадничого в Чернівцях від-будуть ся 28. с. м. о 8-ій год. в реставрації Енслера (передше Зонтаг) ул. семигородська ч. 7.

Із тов. „Братство сьв. ап. Тадея“ в Чернівцях. В неділю дня 20. січня 1907 при участі майже в їх членів відбули ся в салі „Братського дому“ звичайні загальні збори сего товариства. Заступник голови п. Бабчук, привітавши гостей підійс, що виділі стар-рав ся всіми силами о піднесенє і зреалізованє цілий товариства. В протягу минушого року урядив виділі 9. богослужень за померших братів-фундаторів а одно-богослуженє за прочих померших членів, уділив одно-разову запомогу цівцєви церковному і одну одно-разову запомогу вдові по бувшій члені і придбав то-вариству в минушнім році 630 кор. чистого доходу, так що маєток товариства з кінцем 1906 р. вносить 16.633 К 54 сот. По уділеню абсолютної уступлю-чому виділови приступлено до вибору нового виділу в котрого склад увійшли: А. Левандовський, старшина, о. Луцький секретар, Н. Мияк, касир, К. Термена, господар, Н. Сковронський, контролєр. На заступни-ків виділових вибрано братів: Т. Бобчука, І. Яс-няцького, А. Дудича, П. Робачека і Д. Пилиходного а на ревідентів братів: П. Іосифовича і М. Дуба. По-тім слідували вільні висноски братів Івницького і Па-вловського. На перше висноски постановлено, наділати що осени дітям бідних міщан на кітало средства то-вариства позволять, зимовою одежою а на друге вне-сєне рішенє, вислати до о. крилошанина Костецкого, яко голови комітету до будови нової церкви, 6 братів з просьбою, щоб комітет а особливо о. крилошанин яко голова, зявив ся тою справою горячіше, бо стара церковь для черновецької гр.-нат. громади багато за-мала, а справа з будовою нової церкви, котрою комі-тет з початку зявив ся був дуже ревно, з незнань при-чет від кількох літ не поступає ні кроку в перед. По-вчєрпавно двенадцяти порядком подякував председателю зборів членам за їх численну участь і закінчив збори. — К. Левандовський, секр. зборів.

Із музичної школи ім. Миколи Лисенка. Заряд сей школи почуває ся до милого обовязку подякувати Ви. пані Іосифі Касишній де Кастенедоль, жені пенсіонерки п. і в. майора, за дарованє гарної

скринки зі смиком і футералом до інвентаря нашої музичної школи. Подаючи се до публічної відомості підписаний заряд просить родимців, щоб пішли в салі за чужою особою і дарували до біблїотеки нашої школи непотрібні їм ноты, особливо педагогічні які в руках нашої музичної школи причинили би ся до дальшого улегшеня науки музики а особливо в по-чатках. — При сій нагоді Заряд муз. школи ще раз подає до відомості нашої суспільности, що має гарну музичну біблїотеку, з якої повинна наша громада ко-рїстатися. Годі припустити, щоб у нас була потреба лиш учити ся музики а вивчивши ся, щоб ніхто не бажав познакомити ся з новими утворами нашої му-зики, які то утвори як раз містять ся в нашій біблїо-теці, а годі припустити, щоб матеріяльні згляди вхо-дили тут в рахубу, бо чейже 10 сотиків за визиченє одного утвору на цілий місяць і кавиця 1 К яка звертає ся, не можуть бути матеріяльною перешко-дою. Заряд має надію, що сей поклик, повторюваний вже кількакратно сьм разом не лишиться ся без успіху і наші родимці, поспішають користати з біблїотеки му-зичної школи, яка отворена в будні дні від години 3. до 6. по пол. — Заряд.

Заходом научного кружка тов. українських студентів „Січ“ в Чернівцях відбуде ся в четвер, дня 27. січня с. р. відчит тов. Цісєка на тему: „Гри-горій Савич Сковорода — перший український філо-зоф“. Усім гостям дуже раді. — М. Радзюк, голова.

Подяка. Назше підписаний зарядив в місяці грудню минушого року збірку, з котрої справив на убрание і шкільні прибори для бідної шкільної молодіж-сей школи. Зібрано 260 К, з котрих куплено шкільних приборів за 50 К, а за 210 К: 14 сарданів, 14 пар червоних гупульських гач, 11 пар постолів, 12 хусток, 10 шапок, 6 свідниць, 4 парі сподень, 4 цілі німецькі хлопчачі убрания, 2 плащі, 4 парі черевик і 6 сукенок. Ог річн роздано 2. с. м. поміж 65 найбільшійших учеників і учениць сей школи, без ріжниць віросповіданя і народности в присутності учителів сей школи і панів гзєдів Івнатюка, Киселиці і Стефана Дутчика. На сю ціль зволіли зложити: хв. каса райфайзенська 50 К, хв. громадський уряд 40 К, потім панови: А. Дашкевич і др. Бленду по 10 К, Ельсгольд з п. 34 К, 11 сот., др. Віленц 6 К, др. Ямюлер, Штерншус і Вайда по 5 К, Лік, Чикаві, Бажаєт і о. Лучко по 4 К, Сальтер, Штерншус, Грінберг і др. Сиклер по 3 К, Івнатюк, Шерф Гарайс, Н. Н., Шерф і сян, Н. Н., Н. Н., С. Давбер Пйоронський, Х. Шерф, Дагугін, Шайвер, Н. Н., Н. Н., Н. Н., Н. Н., і Шираба по 2 К, Г. Рн-нєрт, Вайнгартен, Г. Грізлак, Рахмут, Розенвайг, Зоммер, І. Біркенфельд, Л. Зонтаг, Н. Н., Д. Швамен-таль, Н. Н., П. Шерф М., Н. Н., А. Ринерт, М. Гарнік, Б. Біркенфельд, Н. Н., С. Гугін, Н. Н., А. Шерф, Ю. Шрайбер, Вайц, Н. Н., Н. Н., Н. Н., і Н. Н. по 1 К, Назар 1 К 20 сот., Шихтер 60 сот., Маєр 80 сот., Вігарт, Ханєс, Шваменталь, Сальтер, Кляйн 1 К, 20 сот., М. Гарнік 30 сот. Заряд підписаний школи, дакує як найсердечнійше всім жертводавцям в імені своїм, як також в імені обдарованої бідної дітвори. Особлива подяка належить ся також панови учителеви Саломону Сальтерови, котрий немає натрудив ся, доні узбирав половину на сю ціль зібраних грошей, дрібнішими датками. Заряд 4 класової народної школи в Селетині, 14. січня 1907. Отімо Ельсгольд, надучитель.

Із штуки і літератури.

„Календарь Просвіти“ 1907. Як 4. книжочку видає київське тов. „Просвіта“ сей Календар, цікавий для нас з багатьох зглядів. Раз его дешевість 15 коп. за 10 аркушів дрібного друку що можливо лише при великій числі купуючих, якими ми Русини австрійські не розпоряджаємо. Відтак добірний зміст, уложеный дуже популярно. Статї не більші як на 5 сторін. З них цікаві отей: Грінченко: „Де ми і кільки нас“, Дома-ницький: „Про давний лад на Україні“, М. П.: „Ві-родженє України“, Грінченко: „І. Котляревський“, До-маницький: „Про Тараса Шевченка“, Грінченко: „Якої нам треба школи“, Дко: „Наші товариства“, Левіцький: „Як ратуватись при наєдлх випадках та калїцтвах“, Король: „Перша поміч хорій скотині“, Чикаленко: „Очнованє чи калїтовка. Календарєка і інформаційна часть дуже богата. Статї Левіцького і Чикаленка бо-гато ілюстровані, крім того уміщені портрети Кот-ляревського, Шевченка, Антоновича і Франка з їх жите-писами. Значнійші товариства описані пристудно, як Накова Тов. ім. Шевченка у Львові, Просвіта у Львові, Тов. видана дешевих і користних книжок в Петер-бурзі, Просвіта на Україні, Тов. ім. Шевченка в Пе-тербурзі, Тов. Педагогічне у Львові і Соціл в Гали-ччині. — Коли порівняти сей календар з нашими ав-стрійськими, то можна его поставити на першім місці, він побіває й календар лівівський „Просвіти“. Взагалі се треба признати Українцям, що хоть вони лиш від року в себе дома займають ся видаванєм газет і кня-жок, они виходять з під їх рук далеко поважійшими і доскональшими як наші.

Репертоар мійського театру. В середу (на дохід Стенгя) „Die Sittennote“, в четвер: „Opheus in der Unterwelt“, в п'ятницю: „Der Helfer“, в суботу: „Der Göttergatte“, в неділю (по обід): „Der gestiefelte Kater“, (вечером). „Der Göttergatte“.

Винаєм черновецького театру. Рада мійська від-ступила черновецький театр на три роки п. Марти-нові Кляйнові з Кейтсбергу. Новий директор дістане річної запомоги 10.000 К, як і дир. Ранценгсєер, але а обовязує ся вдержувати постійну оперу.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний оупуст.
Дрібні Оголошення надіям друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.
Належностий за збісом марками почтовими не принимає ся.

прийме зараз друкарня „Рускої Ради“
Вимоги: укінчене I. кл. гімназ., свідоцтво
дідка, укінчений 14 рік життя, знаніє
русского языка.

1 Ніжичевий гравірований ремонтувач системи Roskorpi, добре
йде, 3 літра гарантія.
1 франт. ніж, ланцюжок.
1 прорізок писмо до годинника.
1 гарн. спідниця до хрестика.
1 самостійні перстені з годинника.
2 (1 пара) опилок до машинки „Garantie“.
2 позла. спинки до килимків.
2 позла. спинки до сорочки.
2 (1 пара) пряди, срібні ковтки урядово пункир.
1 смєт. комозюне зеркалає.
Отеж 16 штук зартних предметів разом з годин-
ником ліквення кий самий представляє туу партієт, ян-
сизаго посіпаєтотоу за **3 зр. 20 нр.** або за попере-
дню надісланеу наєтєстєтє.

Мих. Горовіц
Дім експортний Кранів, Колетен 4.

Жадайте поясненъ
Напишіть лиш карту кореспонденційну до
Falck & Comp.
Гамбургі, Raboisen 30 Amerikahaus.
Кореспонденція у всіх мовах.

UDC 62-50

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машиніст у бродаря Штайнера
вулиця Желізна, Чернівці

До Америки з Галичини і Буковини

Хто переїздив з нашою шікартою через границю, не підлягає контролі на прускій границі.

свій до свого !

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (зг. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., зг. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 еотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция

„Буковини“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахунок.
Рекламацій неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попереднім
вастереженням і залученням належної
тости поштової.
В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

КОНГРУА.

По залагодженню справи управління платні для державних урядників і професорів, палата послів приступила вчора до обговорення наглого внесення посла Стояна, яке жадає безпосереднього приступлення до наряд над конгруєю, себ-то над управлінням платні австрійських священників. Наш теперішній закон про конгрую датує із року 1885, коли то збільшено державний додаток для кат. духовенства о 2 міль. К., року 1897 збільшено його о дальші 4 мільони; року 1904 виносив той додаток майже 11 міль. К., а тепер збільшує ся його о 4800.000 К. річно.

Що подішнена платні для священників пожадане і конечно, щоб могли жити відповідно до свого стану і відповідно до життя своїх товаришів, які посвятивши ся не теологічним, але світським студіям, се признає кожний безсторонний чоловік. Вже коли взьмемо на примір наших буковинських священників, які релативно добре, може й найліпше плачені, то мусимо признати, що платня 1400 К. до не сповна 2200 К. зовсім не відповідає і не вистарчаюча, між тим, коли урядник державний XI. рангу після нового закону буде побирати 1600 до 2200 К., а урядник X. рангу 2200 до 2800 корон.

Часто чути закиди, що до платні священників треба вчислити столу, вільне помешкане і сесію і тоді зрівняють ся їх доходи платні урядників VIII. (3600 до 4800 К.) ба й VII. (4800—6400 К. рангу. Хто хотів трохи ознайомлений з обставинами парафіяльними, той признає безпідставність, ба по части і смішність сего закиду. Припустім, що парохам живе ся в нас добре, — хоч дуже добре знаємо, що швірі душпастирі нічого не мають, — але що скажемо до животіння кооператорів, які триває зазначено звичайно десяти років — при пенсії 1400 корон і малим додатком на помешкане? Така платня видасть ся кожному недостаточною, коли зважити, що той кооператор має дбати про жінку і діти.

Отже було-б наведено тільки для зрозуміння того, що платня католицьких священників, яка є нинішня, як наших — не є достаточна і вимагає подішення. Ма бути злишно додавати, що сими висновками не хочемо заперечити факту, що немалий процент духовників має чи малі маєтки, які склали вони рішучо не з самої п'єсії і не із совісної столі.

Мабуть із подібних мотивів вніс послід Стоян своє вгале внесення і палата признала конечність управління поборів священників, признаючи його внесенню наглість. Для подішення платні для духовників потрібно чотири і пів мільона корон, які мають

бути вчислені до державного бюджету, значить, має їх зложити нарід своїми податками, так що майже мимоволі застановляємо ся над тим, чи се найвідповіднійший спосіб для покриття видатків для католицьких священників. Коли правительство вже має до розпорядимости кілька мільонів корон, зложених із податків, то мож запитати ся, чи не годило-б ся ужити їх для інших людей, для яких не має иншої дороги для подішення, тим більше, що той нарід вже безпосередно причинає ся для удешення бути духовників. Се зрозуміло і правительство, що задля підвиснення конгруи не сміє підвиснувати податків і току мовчати воно про доходи, якими задумує покрити ці нові видатки.

Ніхто не заперечить — як сказано, — що між духовними є дуже багато бідних людей, і що вони мають право на ліпшу платню, але чи застановляємо ся і над тим, чи не оправданий закид тих, які думають, що на те не конче брати державних грошей. Наклонюють нас до сего думки надзвичайні маєтки католицької церкви в Австрії, яка із обидних доходів могла би хоч почати дбати про добро своїх священників в загаль, а не лише про вибрані одиниці. Коли пізнамо в прибіженню маєтки католицької церкви які виносять 950 міль. К. (великі посілости) і єї доходи, то зрозуміємо, що замітки деяких людей не так цілком безпідставні.

В самому Відні єпископство, монастирі і т. д. називають своїм власними: 2,798.221 гектарів за будованого ґрунту, які приносять — відповідно до вичащеного податку, — річно 2 053.181 К. Се був би самий Відень. Але в інших краях має католицька церква великі маєтки. На Чехіях належить церкві 93 405 гектарів у вартости 46 мільон корон з 2,793 548 К. катастр. доходу; в Дол. Австрії 56 554 гектарів у вартости 33 932 000 К. з 1 320 000 К. катастр. чистого доходу; у Моравії 67 824 гектарів у вартости 28 776 000 К. з 1 070 842 К. катастр. чистого доходу; на Шлезку: 62 198 гектарів у варт. 15 300 000 К. з 596 000 К. катастр. чистого доходу. Великі посілости католицької церкви у цих чотирох краях виносять отже: 250 583 гектарів у вартости 128 408 000 К. з річним катастр. чистим доходом 5 160 000 К. Розуміє ся, що сюди не вчислені парафії, лише самі великі посілости.

Отже більше як 5. міль. К. річно впливає католицької церкві із цих чотирох країв, до чого требаб ще вчислити і ці малі доходи із церковних великих посіlostей в інших краях. Так наприклад належить церкві в Корунтанії із 630 вел. посіlostей 261, отже звиш 40 проц., так само і в Крайні, де на 426 великих посіlostей лежить в руках католицької церкви 176. Не малими добрами (25 процентів вел. посіlostей) розпо-

ряджає Стірія, Сольногород і Гор. Австрія. Із сего всего виходить, судячи по величезних доходах католицької церкви із своїх дібр, що сама церква могла би піти тут правительству на руку і подішнити платню своїм священникам...

Як сподівати ся мож було, виступили в парламенті проти подішення конгруи послід Шумаер, Хоц, Сайц і Чан, які старали ся доказати, що обовязок дбати про добробут священників припадає не державі, але церкві. Та тут призабули вони і на те, чого не раз самі бажають, а то на великий вплив правительства на церковні справи, якого воно ніколи не зрече ся. На сю обставину вказав дуже слушно і міністер просвіти др. Мархет, зазначаючи, що коли правительство не може зречи ся рішачого впливу на церковні справи, то обовязком його є дбати про відповідне матеріальне положення священників. Зійшовши на обговорення Сайцового внесення на розділ церкви від держави, зазначив міністер, що таке внесення після теперішнього закону не має ніякої підстави.

Так підвиснено платню католицьким та гр.-кат. священникам, яким платять держава, а до чого причинюють ся в малій мірі і катол. редігійні фонди. В виду сего ухвали, мож надіяти ся, що правительство дасть ся наклонити до дефінітивного підвиснення платні для буков. православних священників, які побирають платню із богатого прав. редігійного фонду і яким певно тяжше живе ся, як католицьким не жона-тим священникам.

Політичний перегляд.

Франція. На наділю, 20. с. м., приготували парискі робітники великі демонстрації за недільним відпочинком. Поліція вже заздалегідь поробила зарядження щоб унеможливити замірені демонстрації. На багатьох місцях прийшло між робітниками а поліцією до конфлікту, при чім не обійшло ся без ранених по обох боках. Гурток демонстрантів обрабував великий базар на площі республіки. Число арештованих виносить 149 осіб. Робітники оголосили острі протести проти заряджень правительства, а соціалістичний радний Фребург інтерпелював в сій справі префекта поліції, а соціалістичні часописи роблять Клемансови тяжкі закиди.

Автономія Ірландії. В коротці предложать парламентови англійське правительство законопроект автономії Ірландії. Той проект заводять в Ірландії наци-

2

Альберт Е. Брахмгофель.

Нарцис.

Драма в п'ятих діях.

(Дальше).

Вихід п'ятий.

БАРОН ГОЛЬБАХ, ДОРІ КІНОЛЬ і СЕН-ЛЯМБЕР (входять з правої сторони).

КІНОЛЬ (є розмові): Запевнюю Вас, пане бароне, що збирають ся над Парижем нові хмари; не знати тільки де сего разу вдарили ґрім. Зауважилисте, як дивно заховував ся ґрім? І Еліноу, якої не бракувало звичайно ніколи, не бачу сьогодні. Словом, у Версай снується ся щось, а не помиляю ся!

ГОЛЬБАХ: Не диво тому, що найліпша приятелька королевої має дуже скритий політичний інстинкт. Ну, що там діється, думаю довідаємо ся ще досить скоро. А коли вже говоримо про ґріма, мушу признати, що він стає вже й мені відразним. Відколи нема Русого, присвоює він собі якусь догматичну владу, що стає з кожним днем більше пригнічуючою. Хочби Жан Жак був суворий і недовірчивий, як собі сам хоче, то все-ж таки поважає він завжди право вільної думки.

КІНОЛЬ: І як раз се я люблю. Річ певна, що йому менше грозить небезпека, втратити свою індивідуальність, ніж ґрімови, що проковтнув би все своїм знавством.

СЕН-ЛЯМБЕР: Я вже давно назав се Гольбахови, але він та Дідеро не хотіли слухати і ось тепер кара.

КІНОЛЬ: Він тепер зневажає отверто навіть і Русого, — тепер, коли він прогнаний і не може боро-

нити ся; се ж не чесно! Обсервуйте його! — Хотий мадам де Помпадур хора, то все-ж такі, помімо своїх сухіт, може дати любовникови своєї вірної Еліне таку посяду, що він скине з себе філософа, а стане переслідувати філософію.

ГОЛЬБАХ: Думаю, красуне Дорі, що бачите в ному все за чорно, за односторонно. — Ну, що ж чувати нового в місті?

СЕН-ЛЯМБЕР: От, не багато, відчисливши деякі огидні події у Версай. Генерация танцює на своїх гробі менше, а мудрі люди очікують загальної тактики партій.

КІНОЛЬ: Ох, і мусимо чекати! Чи не досить осьмівне наше століте, чи маємо чекати, щоб воно ще гірше вирошло ся? Цікава я знати, що можуть досягнути одилиці, коли загаль знищено?!

ГОЛЬБАХ: Крий нас Боже, не пускайте історичних бульок! Людськість безсмертна і се наша потіха. (Глядять на іодикник.) Ми чекали досить на Дідерого, час просити до чаю. (Дзвонить).

СЕН-ЛЯМБЕР: І обсервуйте ґріма!

Вихід шестий.

ПЕРЕДШІ. БАР'ЯК (входить середними дверми). ГОЛЬБАХ: Скажіть принести чай! Просіть товариство до салі. (Бар'як виходить на право).

Вихід сьомий.

ПЕРЕДШІ. МАРКІЗА ЕПІНЕ (входить середними дверми).

ЕПІНЕ: А ось я вже тут! — Утратила я багато, дорогі мої?

ГОЛЬБАХ: Тому що Ви завше при собі, не втрачаєте ніколи нічого, красна пані. — Окрім Дідерого

збрали ся вже всі. Бог знає де він обертає ся тепер. Мабуть лишити ся нам винен обіцяний відчит.

Вихід осьмий.

ПЕРЕДШІ. ґРІМ, МАРКІЗА де БУФЛЕР і товариство входять з правої сторони. БАР'ЯК і слуги вносять середними дверми чай. Гольбах, Сен-Лямбер і Кіноль стають по лівій стороні і говорять між собою. Де Буфлер і деякі з товариства стають гуртком позаду. ґрім здоровить Еліне, що стає на правому боці.

ЕПІНЕ (відходить до ґріма; до Гольбаха): Ах, який шкода. (Здоровить ґріма і сідає на фотель під вікном).

ґРІМ (скоро, на пів голосно): Скористалисте щось в Аббе?

ЕПІНЕ (так само): Він ще не звільє ся нам зовсім, але дасть ся ще освоїти. — Осторожно, нас обсервують!

ґРІМ: Ви-ж не зрадили мене?

ЕПІНЕ: ґріме, кудаж Ви думаєте?

ґРІМ: Нікула, овраж що Ви... жінка! (голосно, звертаючись до товариства): Но, мое панство, думаю, ліпше покинути ґрупову забаву і розповідати, хто що нового знає.

ГОЛЬБАХ: Який Дідеро нечемний, обіцяв, що прочитає нам свій рукопис Детуша й лишив нас як на леду.

Вихід дев'ятий.

ПЕРЕДШІ. ДІДЕРО (середними дверми).

ГОЛЬБАХ (вказує на него): А ось, lupus in fabula! (до него): А, Ви не вірний чоловіче! (загальний ризь товариств).

ДІДЕРО (кляне ся): Клянню ся! — Довго вже разом?

ональне парламентарне представництво в Дубаїні. Воно має складати ся з 60 виборних представителів і з 22 дійсних перів. Проект, поданий в приватній дорозі на розгляд провідникам ірландського руху в англійським парламенті, стрітив ся з їх боку з острого критикою. В ліберальних кругах уважають негарною ознакою для автономії Ірландії те, що прихильник її, міністерський секретар для справ Ірландії Брайс, залишає своє становище, щоб стати послом в Уешингтоні. Взагалі справа автономії Ірландії стоїть тепер так, що правительство хоче дати Ірландцям деякі уступки в намірах автономії і длатого виробило свій проект, але ним невдоволені як консервативні круги в Англії, які ворожо ставлять ся до автономії Ірландії, так і ірландські борці за автономію своєї країни, які думають, що правительственный проект не дає їм країні того, за що вона принесла тільки жертв.

Загрожений турецький каліфат. Як звісно, наслідником Магомета і його каліфів вважає ся турецький султан, який провадить сей титул, хоч і не всі магометанські правовірні визнають його за такого. Та можливо, що султанові прийде ся спорити о сей титул з афганістанським еміром Хаді Булла, який перебуває тепер в Індії як почесний гість Англії. Емір хоче стати релігійним начальником магометан Середньої Азії й Індії і присвоїти собі титул і високе становище каліфа. Панісламський рух в Азії ще дуже слабкий, але емір вважає всіх ся, щоб стати релігійним начальником середньо-азійських магометан. Сей побут еміра в Індії викликають що сили Англії, оточуючи його великою пошаною. Се робить ся для того, щоб добути від нього дозволу будувати в Афганістані залізничні й телеграфічні лінії.

Японія. На вівторковім першій засіданні японського парламенту заявив президент міністрів, що при згоді правительств американського і японського справляти в Каліфорнії буде з цією певністю поладжена задоволюючо. Так само торговельні переговори з Росією поступають успішно. Президент міністрів заповів проект закону в справі дволітньої військової служби.

Перська справа починає набирати в Європі чим раз більшого значіння задля змін, які творять ся у внутрішнім життю тої старої держави. Тих змін боїть ся англійська політика, передбиджуючи, що Німеччина схоже визнає її для себе. Що Англія має причину боїти ся, доказують голоси, які дають ся чути в різних лондонських товариствах наукових, займаючих ся східними справами. В однім такім товаристві відбув ся відвіт, в котрім прелегент зазначив, що Англія в цілковитій згоді з Францією, ушанує російські інтереси в північній Персії, але за те за ціну ціну не дозволить, щоб якась третя держава здобувала собі який будь вплив в південній Персії. Не лиш перший член мусить бути під виключною контролею Англії, але й подальший континент Персії. Прелегент пригадав слова бущого міністра Ліндхольма, що Англія ніколи не дозволить, щоб третя держава усадовила ся в Персії. Ті слова ще сильніше підкреслює бущий відекороль Індії, лорд Курзон. Він заявив, що англійський міністер, котрий дозволив би якійсь європейській державі усадовити ся в південній Персії, заслужив би на назву зрадника краю. Прелегент зазначив задоволенням, що теперішнє міністерство стоїть на становищі своїх попередників.

Вістки із російської України.

Український театр.

Із київської „Ради“ довідуємо ся про українські драматичні трупи ось що:

Трупа Савсаганського дає тепер вистави в Черкасах (недавно була в Умані), Саловський грає в Житомирі, Суходольський в Харкові, Сагатовський в Бресті Литовському, В. Левинський в Кишеневі, Максимович в Стародубі, Прохорович-Кодесняченко на Кубані в Майкові, Суслів в Катеринославі. По Сибіру їздять Матусіна, Дорошенко і др. Крім тих їздять по Україні і по Росії ще чимало українських труп менше значних, як: Глазуновка, Овстлова, Поймаренка, Приходька, Дарин, Романовська, Пронського, Бродерова та Вашищенка. Є кілька укр. труп, що й досі ще мішають українські вистави з російськими. Трупа Сусліва (що тепер грає в Катеринославі) вибирає ся з власним хором і оркестром до Харбіна; веде її туди антрепренер Арнольд. Він забезпечив Сусліву 9000 карб. що місяця; 2000 карб. задатку виплатить трупі цього місяця, а трупу (60 осіб) веде на свій кошт. Вистави мають почати ся з Великодня, а скінчать ся у вересні.

Артистичний гурток в Києві виставив в Лукінівському народному театрі дня 19. с. м. драму М. Старицького „Мазепа“, а дня 20. трагедію Тобілевича „Сава Чалий“; на дня 3. лютого дадуть також якусь виставу, мабуть „Лісову Квітку“.

В 5. ч. „Ради“ появил ся пошук д. Володського до укр. акторів, щоб з'єднали ся і завели укр. театральне бюро; завданням бюро мали би бути: з'їзди укр. акторів, на котрих обмірковувалось би становище укр. театру взагалі, а з окрема заможги укр. акторам та вищі некучі справи.

Проф. М. Грушевський висловлює в тому-ж самому числі „Ради“ бажане, щоб в київським городським театрі виставляно також і українські опери, як „Різдвяну ніч“, „Утолену“, „Тараса Бульбу“ М. Лисенка, „Катерину“ Аркаса і н. Український нарід, прославлений своєю музичністю, українська пісня, мовляв народній своїм багатством і оригінальністю мають світову славу, українські співачки і співачки збирають оплески на сценах різних країв: то найкраща опера повинна хоч стільки зробити, щоб бодай там кільком операм, які маємо, дати місце у своїм репертуарі. Се дало би привід до живішого розвитку української музики, бо-ж річ цевна, що й українська опера так понови посуває ся через те, що нема для неї ніякого поля.

По довгих заходах удало ся д. Степанови виставити вкінці аж за дозволом губернатора чи навіть самого генерал-губернатора український вертеп з XVII. століть. Про саму виставу поміщено в 6. числі „Ради“ цікаве справоздає.

„Южний Край“ доносить, що заграничні, особливо німецькі і австрійські антрепренери останніми часами їздять по Росії і збирають багато співачок, особливо тенорів. Сего літа директори німецьких опер їздили по Україні і забрали п'ятьох співачок, двох незвичайних басів і трьох тенорів. Ці артисти підписали умову на п'ять літ.

Археологічний з'їзд.

XIV. археологічний з'їзд має зібратися в Чернігові і радити буде від 14. до 28. серпня 1908.

Засіданні комітету, що робить приготування до сього з'їзду, відбуло ся в Одесі під проводом графині Уварової; на засіданні зібрав ся около 70 делегатів від наукових інститутів Росії. Одеський делегат проф. Липиниченко вказав між иншим на те, що Чернігівщина зосібна, а Україна взагалі мало що виступляла по архівним жерелам. Проф. Самохвасов прочитав проект приготування праць що до зібрання і систематизації старовини Чернігівщини для XIV. археологічного з'їзду. Закриваючи засіданні, гр. Уварова висловила бажане, щоб всі наукові осередки, як Одеса, Київ, Харків та Ніжин, не відмовились попрацювати для чернігівського з'їзду. Про Львів знов не згадано, хоч чернігівські делегати просили московське археологічне товариство заснувати особливий організаційний комітет при львівським Наук. Товаристві ім. Шевченка. Московське археол. товариство признало се неможливим, бо — кажуть — заграничні товариства не можуть брати участь в організації з'їзду (хоч московське тож, брало участь в міжнародних конгресах!).

РАДА ДЕРЖАВНА.

Вівторкове і середнє засіданні замітне тим, що рішено на них питання, від яких залежала доля чл. одної людини. Палата прийняла закон про підвищення платні для державних урядників, професорів і для католицького клеру.

На вівторковім засіданні, по ухвалі закону о платні для урядників приступила палата послів до нарад над пропозицією в справі управління виборів професорів. В спеціальній дебаті над сею справою відкрив мін. просвіти др. Мархет закид (Брайтера), начеб пропозиція урядників мало свою причину в намірі їх вихисновати при виборах; він заявив, що при внесенні пропозиції правительство мало на оді єдино те, щоб сповнити оправдані бажання урядників. Заявив також, що надзвичайним професорам мусить ся забезпечити відповідну екзистенцію, хоч противний їм внесенню Крамаржа, який бажає, щоб їх поставити на рівні з урядниками VII. ранги. Щоб поліпшити сям професорам побори задумує міністер зрегулювати (читай: підвищити!) чесьне по університетам. (Чим очевидно утижить зя студії для бідних студентів.) Пос. др. Штраухер говорив в інтересі студентів, щоб роки їх студентури вчислено їм до служби і звернув ся проти внесення Штайнвендера на внесення філософічного факультету на червоноцвєтний університет і звизав правительство, щоб розширило його як і будинок так в самих науках. Потім прийняла палата закон о підвищенні платні для професорів і закон про жерела для покриття сих нових видатків і приступила до обговорення наглого внесення Стоїна, на безпоровочну нараду над законом про контруу. По признанні нагlosti розпочато генеральну дебат, в протязі якої пн. Шумаєр, Хоп і Чан заявили, що про священників не має дбати держава, але церква, яка досить багата, щоб мочи їм поліпшити побори. Міністер віросповідань др. Мархет зазначив, що коли правительство хоче мати вплив на справи церковні, то мусить і дбати про священників, так само не може міністер притягнути внесенню

СЕН ЛЯМБЕР: Розумієсь! а, Ви дотримуете слова! ДІДЕРО (до всіх): Просту простити мені моє спізнєнє; мене затримали в кафеїні „Прокон“, а там почув я за багато, щоб — висповідавшись перед Вами, не одержав від Вас прощення.

ВСІ: Що, що? — Говоріть-же! — Виповідайте! (обступлюють його).

ДІДЕРО: Ах, та Ви задусите мене! — Найнодіша подія то те, що Маркіза де Помпадур вчера рано загоріла дуже небезпечно. (Запальний переполох).

ГОЛЬБА: Знаєте се певно?

ДЕ ВУФЛЕР: Чи-ж се можливо?

ГРІМ (про себе): Ах, се знають вже всі!

КІНОЛЬ: О, коли-б се правда!

ЕПІНЕ (погишу до Гріма): Хто-ж се зрадник?

ДІДЕРО: Ручу Вам, що так є!

СЕН ЛЯМБЕР: Але-ж звідки-ж маєте сю вістку?

І Ви, Маркізо, не знали нічого про се?

ЕПІНЕ: Я через три дні була хора й не була у Версай; але сумніваю ся о вірности сеї вісти.

КІНОЛЬ: І Ви ручите за се? Се правда?

ДІДЕРО: Так єсть, о скільки носередна вістка взагалі певною може бути. Я маю її від такого чоловіка, що поставив собі за задачу, вивідувати всякі таємниці та скандали з цілого Парижу.

КІНОЛЬ: Хто ж то такий?

ДІДЕРО: Най нещасливіший, а може й найбільше геніальний чоловік цілої Франції, найбільший варіант сего часу — Нарціс! — Я був сьогодні з Нарцісом.

СЕН ЛЯМБЕР (сміючись): А так? — Но, сей може знати!

ГОЛЬБАХ: Дійсно, не злий добродій!

ЕПІНЕ (адіцїю): Ісусе Христе!... Нарціс?!

ГРІМ (так само): Нарціс?! Милій Боже, хто-ж се такий?

ДІДЕРО: Га, так можуть тільки такі люди питати, що мешкають досі цілком не в сій атмосфері, як пані Епіне та Грім. Котрий вуличник нашої рези-

денції не знає ідеалу всіх волоцюг, — братавко великого Рамого, — хто не знає Нарціса?

ДЕ ВУФЛЕР: А, пригадує собі, що чула десь про него; — має бути дуже сьмійний чоловік.

С. ЛЯМБЕР: Не бажайте його знайомости!

ЕПІНЕ: О, тепер впаде мені на гадку: свого часу говорило ся про него у Версай дуже багати сьмійні речі. Не можливо побачити сего дивака, дорогий Дідеро.

ГРІМ (по тїху): Осторожно! (голосно) Е, коли Вам се втіху робить. — Де мож найти те індивідуум?

ДІДЕРО: Скрізь, де тільки схочете! — Мені здаєсь, він мусить сюди переходити, (стає коло Епіне при вікні) — він хотів зайти до комічної опери. (Показує на дорогу.) А ось і маєте його!

КІНОЛЬ (приступає до Дідеро): Той там на розі вулиці? Се він, правда?

ДІДЕРО: Так! Дивіть ся, він читає афішу! — Отже Ви знаєте його, моя Дзаїро?

КІНОЛЬ: Ось так лише! Раз притрапила ся мені з ним анекдота. — Я цікавлю ся ним і сама не знаю задля чого. Його імя чую сьогодні по першій разі.

ГОЛЬБАХ (стає з масьмішкою): Отже Ви цікавите ся Нарцісом? — Ви?!

А то добре, — підним чоловіком, нетрудником сороколітнім?

КІНОЛЬ: А, менше з тим! — Подумайте тільки, як я його пізнала! Вже від довгого часу бачила я його за кулісами в театрі, як сидів на стільці, нерухомий, немаче мармурова статуя. Минулого тижня граля я „Родожіну“ і — думаю — не зле. Коли хочу зайти до гардероба, аж він до мене: „Дійсно, ягідко, Ви граєте майже добре, але граєтесь ще гірше, колибосьте були Родожіною!“ Я відвернула ся обличчєм. — Тоді подивив ся він на мене такими великими, палкими очима, сказала бим, так явсь над природно, що я цілком збентежила ся. „Ліше не бен-

дентий не знає ідеалу всіх волоцюг, — братавко великого Рамого, — хто не знає Нарціса?

ДЕ ВУФЛЕР: А, пригадує собі, що чула десь про него; — має бути дуже сьмійний чоловік.

С. ЛЯМБЕР: Не бажайте його знайомости!

ЕПІНЕ: О, тепер впаде мені на гадку: свого часу говорило ся про него у Версай дуже багати сьмійні речі. Не можливо побачити сего дивака, дорогий Дідеро.

ГРІМ (по тїху): Осторожно! (голосно) Е, коли Вам се втіху робить. — Де мож найти те індивідуум?

ДІДЕРО: Скрізь, де тільки схочете! — Мені здаєсь, він мусить сюди переходити, (стає коло Епіне при вікні) — він хотів зайти до комічної опери. (Показує на дорогу.) А ось і маєте його!

КІНОЛЬ (приступає до Дідеро): Той там на розі вулиці? Се він, правда?

ДІДЕРО: Так! Дивіть ся, він читає афішу! — Отже Ви знаєте його, моя Дзаїро?

КІНОЛЬ: Ось так лише! Раз притрапила ся мені з ним анекдота. — Я цікавлю ся ним і сама не знаю задля чого. Його імя чую сьогодні по першій разі.

ГОЛЬБАХ (стає з масьмішкою): Отже Ви цікавите ся Нарцісом? — Ви?!

А то добре, — підним чоловіком, нетрудником сороколітнім?

КІНОЛЬ: А, менше з тим! — Подумайте тільки, як я його пізнала! Вже від довгого часу бачила я його за кулісами в театрі, як сидів на стільці, нерухомий, немаче мармурова статуя. Минулого тижня граля я „Родожіну“ і — думаю — не зле. Коли хочу зайти до гардероба, аж він до мене: „Дійсно, ягідко, Ви граєте майже добре, але граєтесь ще гірше, колибосьте були Родожіною!“ Я відвернула ся обличчєм. — Тоді подивив ся він на мене такими великими, палкими очима, сказала бим, так явсь над природно, що я цілком збентежила ся. „Ліше не бен-

дентий не знає ідеалу всіх волоцюг, — братавко великого Рамого, — хто не знає Нарціса?

ДЕ ВУФЛЕР: А, пригадує собі, що чула десь про него; — має бути дуже сьмійний чоловік.

С. ЛЯМБЕР: Не бажайте його знайомости!

ЕПІНЕ: О, тепер впаде мені на гадку: свого часу говорило ся про него у Версай дуже багати сьмійні речі. Не можливо побачити сего дивака, дорогий Дідеро.

ГРІМ (по тїху): Осторожно! (голосно) Е, коли Вам се втіху робить. — Де мож найти те індивідуум?

ДІДЕРО: Скрізь, де тільки схочете! — Мені здаєсь, він мусить сюди переходити, (стає коло Епіне при вікні) — він хотів зайти до комічної опери. (Показує на дорогу.) А ось і маєте його!

КІНОЛЬ (приступає до Дідеро): Той там на розі вулиці? Се він, правда?

ДІДЕРО: Так! Дивіть ся, він читає афішу! — Отже Ви знаєте його, моя Дзаїро?

КІНОЛЬ: Ось так лише! Раз притрапила ся мені з ним анекдота. — Я цікавлю ся ним і сама не знаю задля чого. Його імя чую сьогодні по першій разі.

ГОЛЬБАХ (стає з масьмішкою): Отже Ви цікавите ся Нарцісом? — Ви?!

А то добре, — підним чоловіком, нетрудником сороколітнім?

КІНОЛЬ: А, менше з тим! — Подумайте тільки, як я його пізнала! Вже від довгого часу бачила я його за кулісами в театрі, як сидів на стільці, нерухомий, немаче мармурова статуя. Минулого тижня граля я „Родожіну“ і — думаю — не зле. Коли хочу зайти до гардероба, аж він до мене: „Дійсно, ягідко, Ви граєте майже добре, але граєтесь ще гірше, колибосьте були Родожіною!“ Я відвернула ся обличчєм. — Тоді подивив ся він на мене такими великими, палкими очима, сказала бим, так явсь над природно, що я цілком збентежила ся. „Ліше не бен-

тежте ся,“ сьміяв ся він, „тим — в партері подобає ся, щоб обходять Вас моя критика?“ і відійшов.

ДІДЕРО: Колиб він не дозволяв собі в своїй недотепності більше, не був би він так цілком злий, — але... (дивити ся знов через вікно). Ось, тепер стоїть він як раз на против. Можете побачити його тепер в профілю. (Кіноль і Епіне дивлять ся через вікно).

Правда?

ЕПІНЕ: Дуже добре!

КІНОЛЬ: Так, се він!

ЕПІНЕ (приступає до Гріма, по тїху): Неможливо! Маркіза не могла його думати. — А всеж таки хотіла би а з ним поговорити.

КІНОЛЬ: Просту Вас, дорогий Дідеро, дайте мені нагоду, пізнати сей оригінал ближше.

ЕПІНЕ (схоро): Мені також!

ГОЛЬБАХ (сьміючись): Ах, Господи! Снажмо, щоб вийшов на гору.

ВСІ (раді, шуртом): Добре, добре!

С. ЛЯМБЕР: Що забавимо ся, ручу!

ДІДЕРО: Але коли обидить Вас своєю простою, то в невинности мню свої руки. — Бар'є, ходіть сюди! (Бар'є йде до них, до вікна). Бачте, он того чоловіка в старім сурдугі коло прачкарні Душанової?

БАР'ЯК: Бачу!

ГОЛЬБАХ: Просіть його на гору!

ДІДЕРО: Кажіть, що до мене!

(Бар'є виходить середними дверима).

ДЕ ВУФЛЕР: Бою ся, що скомпромітуємо ся!

С. ЛЯМБЕР: Красний світ здавлює ся, що...

ДІДЕРО: О, зовсім ні! — Чиж то щось надзвичайного тримати папуду? А він папуга парижських мешканців, папуга нашого шаленого століття. — А ось, він вже й надходить! (Присутні звертають ся до дверей так, що середина вікна.)

(Дальше буде).

*) „Родожіна“, трагедія Пієра Корнеїля (Pierre Corneille) написана 1644 року.

Сайца на розділ церкви від держави, що не має законної підстави.

На сесійному засіданні виступили посли Морсєй, Пастор і Фукс проти нападів Шумаєра і соц. демократів на католицьку церкву і клер і зазначили, що обов'язком держави є дбати про добробит мат. клеру. Пос. Сайца в слові на закінченні підніс, що після основних законів держава не обов'язана дбати про священників. По чотиригодинній дебаті прийнято сей закон і закон про підвищення поборів греко-кат. священників, причому приступлено до дебатів над делегаціями ухваленими кредитами військовими в сумі 141-8 мільйонів корон.

Слідуюче засідання відбувається сьогодні.

Події в Росії.

Справа Гурко-Лідваля.

„Рада“ пише: На днях надруковано всенародне доповідне комісії Голубева в справі Гурко, та широко-мовний пояснення самого Гурко. Офіційний документ містить в собі 3 000 рядків. Подаємо з нього важливіші пункти. Виявилось, що Гурко піддав всю справу людям, яких не знав і не видав перед тим ніколи. Проте уважають пояснення Гурка, ніби він не мав можливості дізнатись про те, що таке є фірма Лідваля. Тимчасом товариш міністра внутрішніх справ мав кожної хвилини всі засоби, щоб дізнатись про те, про що потім і дізнались, що укладене товариство було товариством на вірі з капіталом 1500 рублів. Тисяч рублів були шведського підданця Лідваля, а 500 осіб, що не хотіла повідомити про своє ім'я. Виявилось, що Лідваля не мав в Петербурзі жадного рухомого майна, що банки й банкіри, яких він називав своїми, мали з ним позначні операції. Найближчий помічник Гурка Лідваля виявив злочинну інертність, коли йому поручили зібрати відомості про те, як доставляв Лідваля хліб у Нижегородську та Пензенську губ. Д. Лідваля зовсім не вважав потрібним хоч як небудь забезпечити спарб від можливих страт. Він поставив в умові договору пункт про видачу, без жадного забезпечення з боку Лідваля, авансу (задатку) 800.000 рублів. Але більше всього, вражає в сій справі те, що тільки два тижні скорше, як стався умова між Гурком а Лідваля, сам Гурко з особливою продовольчою радою, що відбулася при міністерстві, прийшов до переконання, що бажано і треба доручити закуповувати хліб місцевим інституціям. Ця постанова була затверджена міністром внутрішніх справ Б. веремін, а 20 того ж місяця всю справу годівня голодних доручили деякому незнайомому Лідваля. Всі здобуті слідчої комісією стверджують цілком все те, що було надруковано в газетах. Між іншими Гурка обвинувачують і за те, що він офіційно виправдовував ся проти обвинувачень „Рвчи“, і що подавав для сего офіційно цілком невірні факти. Що до самого Гурка, то комісія зауважає те, що він ставив ся до всієї справи з надзвичайною самопевністю. Не обговорюючи справи у земському відділі, — сам своєю волею давав всі накази. Визнали також незаконні вчинки губернатора нижнього. Фредерикса, віцегубернатора Вірюнова, та нижгородського губернського присутствія. Обвинувачування Гурка та Лідваля в злочинствах по службі державній звернули на себе височайшу увагу. Вчинки нижгородських інституцій передано на розгляд сенату. — „Русь“ приходить до переконання, що не сам Лідваля забрав до своїх рук всього аванса 800 тисяч рублів. Другого дня як стала ся умова Гурка з Лідваля, на ім'я Лідваля виписали асигнацію на 800.000 рублів, але Лідваля не забрав всіх тих тисяч до своїх рук. Кажуть, що якийсь д. Новоселів наював той аванс між учасників підраду. Але імена тих добродіїв нікому невідомі. Тільки державна влада — каже часопис — добула б правду, коли б взяла від банків рахунки д. Гурка та Лідваля.

Демісія Бірілева.

„Новое Время“ доносить, що цар прийняв демісію міністра морської адмірал Бірілева. Його наступником стане правдоподібно адмірал Скридлов.

Річниця революції.

В річницю революції, викликаной Гаценом, приготували петербургські робітники загальний страйк. В багатьох фабриках страйкувало ся, в інших, головно в державних, працювали робітники. — В Льодзі непрацювало ся в жадній фабриці, а склади і банки були також заперті. — У Варшаві неваж ся страйк. Власти принаказали на той день замкнути школи.

Правибори петербургських робітників

відбули ся в понеділок і вибрано 94 повномочників, які мають вибрати 44 правоборців. Тому що день виборів оголошено запізно голосувало із 25.000 робітників лише 10.000. Із вибраних 94 повномочників належать 38 до соц. демократичної партії, 4 до кадетів, 23 уміркованих, 22 прихильників ся до лівих, 2 до правих, 4 прилучають ся до соц. демократів а одні до революціонерів. Сі вибори уважають деякі газети залуроною на вислід виборів в Петербурзі і в цілій державі.

Нову Думу

отворить — як „Слово“ пише, — не цар, але престігну бесіду виголосить в його імені Століпін.

Заговор в Красноярську.

В Красноярську (на Сибірі) розпочав ся в поне-ділок великий політичний процес. Оскаржено звини 300 осіб, офіційрів і солдатів сибірського війська, що під час терорично-січневих страйків жовтничого прихильності ся до заснованні республіки Красноярск. Прокля-моване республіки, яка держала ся три неділі, потягла за собою повстання Ліневича з Красноярську а вилане на його місце Ренненкампа, який республіці зробив концесії і поступив собі дуже остро, стративши багато людей а решту поставивши перед суд на підставі § 100 крим. зак., який вимагає карі смерті.

Телеграми „Буковини“.

Дня 24. січня 1907.

Відень. (К. В.) Цесар прийняв в новий свій ав-диенцій краєвого маршала барона Василька.

Софія. (К. В.) На вчорашнім засіданні собрания поставлено внесення, щоб собране висказало жалі і обурення супроти демонстрації студентів, зверненої проти князя. Се внесення викликало великий опір і бучу зі сторони опозиції, причому замкнуто дебат. Університетські професори опублікували відозву до болгарського народу, в якій протестують проти замк-нення університету і суспендованні професорів і нази-вають таке поступованне протизаконним.

Варшава. (К. В.) На стадії Андреев напало кілька осіб на поштовий віз, застрілили жовіра, що супроводжав пошту, але почтар врятував торбу з грошми.

НОВИНКИ.

Чернівці, 24. січня 1907.

Поправка. Сенатор парламенту, який номер у вікторок, називає ся др Йосиф Конане, як у віктор-ковій телеграмі було надано, Роп.

Сильні морози потисли не тільки у нас але і в цілій монархії. Із всіх сторін доходить вістки про надзвичайну студію. В Чернівцях числили ми вчора і передвчора — 28°C зглядаю — 26°, у Львові, де за-мерзало 2 жовіри і зазначено злиж 250 випадків від-морозень, випало снігло на — 27° до 29°C. — В Прес-бургу — 24°, в Кеммарк — 30°, у Відні — 16°, так як в Берліні; в Петербурзі — 29° а в губернії Яро-славі — 50°C.

Катехит-ромунізатор. З Молоді пишуть нам: Тому місяць, як прийшов до нашого села за катехита вже знала фірма а Великого Кучурова о. І. Вороб-кович. Сей духовний учитель розпочав в своїй зай-лості ромунізаторку „працю“. В нас є школа лише з водоскою і німечкою викладавою мовою: та на жалі ходить до неї споре число руских дітей. Недоста того, що ті діти не чують руского слова у школі, але на-званий отчик зажадує дітям говорити по руски навіть і поза школою. Діти почувають грізби катехита, що „вештає їх буде, коли довідаєт ся, що говорять по руски“, боять ся тепер ходити до школи і плачуть, кажучи, що не підуть до школи, бо не уміють по во-доски говорити. Про се згадала депутация, що була дня 4. с. м. у митрополита з просьбою, щоб в нащій церкві уживано і рускої мови. Митрополит, здає ся, після катехитови „напівмисля“ бо в кілька днів на-кинув ся наш душастир на людей за те, що його заскаржили і сказав при тій нагоді, що буде і дальше за-казувати руску мову, бо йому так хоче ся, та що людям заст до тої школи, маючи свою в атіненцію Окони. Тож ми питаємо ся компетентних властей, чи дійсно не маємо права до тої школи де ходять наші діти, і де їх привидать, і що задумують власти зро-бити, щоб сего роду тероризм не повторив ся? — Молодієвський.

Несовісний опікуи. Дня 11. січня, коло народної школи на вул. Семигородській, переїхав якийсь фірман 8-літнього ученика Норберта Райшера, причім зломано дитячий ногу. Шкільний слуга вийшов, спер фірмана і хотів поїхати із ним з наліченим хлопцем на поді-цію. Тоді вимчав ся якийсь панок і заявив, що він сповнить сю місію. Але несовісний опікуи не віддав винувника в руки поліції, але вдовольняв ся тим, що фіяком відослав скалченого ученика до дому. По довгих заходах вдало ся поліції вислідити винувника в особі 24-літнього фірмана Вайнфельда, що служить в Тріхтера при вулиці Липі.

П. Віктор Костелеций, знаний капелмайстер 41. полку, святкує дня 2. лютого с. р. ювілей 40 літ-ньої військової служби, з чого 25 років пережив в Чер-нівцях. Солонізант управляє чернов. військовою ор-е-строю вже повних 20 літ і скомпонував за той час чимало творів, з яких зявш 40 присвятив ріж-ним товариствам і цілним особам, які відзначили за те композитора прихильними письмами і значними да-рами. В злучі знашим бл. н. Ізидором Воробковичем скомпонував п. Костелеций для Русинів кадрил п. з. „Das Echo vom Pruth“ і велике „Робрургі“ з укр.

лісень і инше. Подаючи сю нотатку, вигаємо щиро від себе шан. ювілята, що втішає ся загальною сим-патією, і бажавмо йому сили до дальшої праці і доб-рих успіхів.

Новий аптекарський закон з 18. грудня 1906. удекнує концесію на аптеку тим, що не треба впе-ред рішати, чи відповідно отворити її на бажанім місці. Проти уділенні концесії на нову аптеку іст-нуючі аптекарі мають право внести рекурс, коли-б нова аптека могла принести їм велику матеріальну шкоду. Концесію уділяє правительство в порозумінні з заступниками аптекарів (гремій і виділи гремій фар-мацевтів), далагою лікарів, з інтересованими грома-дами та повітовими заступництвами. — § 67 нового закону змінює також §§ 345 до 353 зак. кар. в ко-ристь аптекарів, які відповідають в змислі § 335 кар. зак. лише тоді, коли через їх неточність в ви-робленні ліків, загрожене життю або здоров'ю чововіка. В инших випадках будуть карані після § 41 зак. ант. адміністративно.

Нонсенсентний кандидат. Жертвою наукового погляду пав недавно учат. кандидат якийсь німецький гімназіст. Підчас студії присвоїв він собі від деяких університетських професорів погляд, що в словах, які походять з латинського, С треба вимовляти як К, а не як Ц; через те жадав він від своїх учеників, аби вони вимовляли проти дотеперішного звичаю „Незар, Кікери, Катрина“ і т. д. Через се виникав молодий професор між учениками сміх. Старші товариші кан-дидата переконували его і вмовляли в него, що наука на одній і тій самій гімназії мусить бути однакова. Однак ані вмовлення товаришів, ані кількоразові на-півнення самого директора не вдіяли нічого, так що директор був приневолений дати се до відомості вишнім властям. Колиж власти зажадали від него, щоб піддав ся звичайній вимові, то молодий професор звяз свій „циліндр“ і віддав прощальні візити, щоб покинути службу.

Язва вовків в Іспанії. В наслідок великої сту-дени і глибоких снігів, які впали в північних і північно-західних сторонах Іспанії, головно в Іаліції і в пірі-нейських округах, постохдвал з гір цілі стада голодних вовків і впали на долини, де роблять страшну шкоду та й на людей нападають; змушені голодом, не боять ся навіть діти в білий день до сніг. В однім селі в провінції Гусека забіг вовк таки до отвертої церкви і там його убили. Кело місцевості Ель Ферроль стала ся слідуюча страшна подія: Яксь жебрачка, що крім мішка повного призабраного хліба несла ще свою чотироплітну дитинку, мусіла переходити через потік по вузькій кладці з кусня якогось кругляка. Она посадила дитину на землю і насамперед перенесла мішок з хлібом. Ледви що перейшла через кладку, як звідкись надбіг вовк і в очі матери роздер і пожер дитину.

Против безжечности. Сенатор Кінні із Ст. Люїс, в північно американській державі Міссурі, приготував біл (закон), який пропонує на найближшій засіданні легіслатури, а в якій пропонує наложити на безжеч-них мужчин окремі податки, коли після 30-го року життя не запродадуть своєї свободи якийсь з доньок Еви. Між иншим радить внескодавцеві, щоб маеток такого „молодця“ сконфіскувати до половини в хосен держав-ного скарбу, а крім того наложити на упертого по-даток у висоті 10 проц. від зарібку або маетку. Серед дівчат в державі Міссурі настало з приводу того білго велике одушевлення. Вони вислали до сенатора Кінні депутатку, що вручила йому величаву китицю цвітів...

Податки американських мілітардерів. Цікаво до-відати ся кілько податку платять річно американські мілітардери. На чолі стоїть Карнеджі, що платить річно 5 мільйонів доларів; за ним стоїть: Вендербілт (2 800.000 дол.), Джон Рокфелер (2.500.000 дол.), Сейдж (2 міль. дол.), Морган (400.000 дол.), Уїлем Рокфелер (350.000 дол.), Роджерс (300.000 дол.) а Шіє (200.000 доларів).

Подяка. Заряд бурен імені Осипа Федьковича складає найсердечнішу подяку старшині каси в Лу-кавцях за те, що заплатила одноразовою даткою за бурсу за бідного ученика Юрія Мінтинського 8 корон, які стягнула з видівенд за рік 1903. — За заряд бурен: Демис Фрундза.

Із штуки і літератури.

Із „Бук. Бояна.“ Проба хору вже розпочала ся і відбувають ся що середі і суботи від години пів до 8 ої до пів до 9 ої вечером. Запрашаємо членів численно і точно являти ся. — Виділа.

„Кобзарь“ Шевченка в російському перекладі. Видавниче товариство „Знання“ випустило недавно нове видане „Кобзаря“ в перекладі на російську мову. Книжка коштує 1. рубель.

Львівська „Просвіта“ видала на днях такі ці-каві книжочки: „Порадник для дієльних робіт-ників“, написав Олександр Корис, (ціна 40 сот.) і „Гостинець з Америки або наука про се, як жити в світі“, написав Любомир Се-лянський, (ціна 50 сот.).

Ельзазія і пігульки Ельзи дозволені в Австрії. Вей на-місництво дістало із п. к. міністерств для внутрішніх справ роз-порядження, що розпродажа і опоточення зявних прецратів Феде-рового пахучого еліду з есенці рости з маркою „Ельза“ і Феде-рові прочищуючі пігульки з маркою „Ельза“ вироблені аптекарем Еженом Феделером в Стубіці (Кроация), дозволені в цілій Австрії.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціна сторони 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислююся після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошеня редакція не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленнях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.
Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Надіслане.

Др. Йосиф Порас

спеціаліст-лікар від недуг носа, шиї і грудий
ординує в Чернівцях

при ул. Крученій (Schlangengasse) ч. 22
I. поверх, від 8—10 рано і від 2—4
пополудни

Години для бідних безплатно від 1—2 по
похудня. 1—3

**Замовлення на газету без
рівночасного надіслання пе-
редплати, не мають ніякого
успіху!**

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(6) 3—15

Випросяк!
по сумішці нашої
на 3 ар. 20 кр. швейцар-
ської і швейцарської
предметів.

Важне
для
кожного!

1 Німецький гравірований ремонтув систему Roskopf, добре
йде, 3 літа гарантія.
1 Франц. швейцар. запущен.
1 Красний висок до годинника.
1 Гарна швейцар. до годинника.
1 Елегантні перстені з голланд.
2 (1 пара) епінок до манжетів „Garantie“.
2 Повоз. епінок до коньяка.
2 Повоз. епінок до сороки.
2 (1 пара) прада. срібні коньяки урядово пунсір.
1 Елег. коштовне зерцало.
Отже 16 штук швейцар. предметів разом з годин-
ником швейцар. кий самий представляє туго вартість, ви-
кладаю посильною за 3 ар. 20 кр. або за поперед-
ми надіслання належностей.

Мих. Горювіч

Діа експортний Кранів, Колетен 4.

Надзвич. загальні збори каси пож.
і шад. для громади Чорнавка відбу-
дуть ся дня 27. січня с. р. о 3 годині
по пол. в шкільнім будинку з з сліду-
чим денним порядком: 1. Доповняючий
вибір членів старшини і ради надзорчої.
2. Вільні внесення і запитання. *Старшина.*

Загальні збори каси пож. і шад.
для громади Чунки в відбудуть ся дня
27. січня с. р. в домі г. Григорія Кри-
вохижи з слідуячим денним порядком:
1. Перегляд діловодства і правяте бі-
лансу за рік 1906. 2. Вибори старшини
і ради надзорчої. 3. Вільні внесення. *Гри-
горій Кривохижа, нач. каси.*

УЧЕНИКА

прийме зараз друкарня „Рускої Ради“

Вимоги: укінчене I. кл. гімназ., свідомство
лікарес, укінчений 14 рік життя, знане
руського язика.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

Я, АННА ЧІЛЯГ

виплекала своє волосся на 185 см довге через уживане масти,
яку я сама винайшла. Ся масть є єдиним средством проти
випадуння волосся, побуджає поріст его, зміцняє коріння, у панів
прискорює поріст повної бороди, по коротким вже уживаню єї
хоронить волосся, надає ему ирравдну полистуючу барву і хоро-
нить перед снієм до піаної старости. Ніяке подібне средство
не має тільки поживних частий для волосся як **Чіляг помада**,
яка зеднала собі світову славу, позаяк пані і панове пере-
свідчили ся що по ужитю невеликої кількості єї, волосся пе-
рестане випадувати, так, що в протягу кількох днів засівало
ся нове, здорове, буйне. Вислід сей потверджують тисячі писем
з подякою в цілм світі, врештою вислід нагороджує правда.

Ціна одного слоїна 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висилка за попередним надісланням або за побранем
належностей. Адресувати належить впрот до фабрики

АННА ЧІЛЯГ,

Відень, I. Graben число 14.

Головний склад для Чернівців: Шмід і Фонтін, Дроґерия
ул. Головна (Hauptstrasse 12).

108(14 - 26) П. н.

Видання „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“

можна купити у всіх

філіях „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“,

в друкарні „Рускої Ради“ і в книгарні І. Рехенберга.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є єдинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до
заморських країв! — Є то перша переправа, котра узана народом
за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки
на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen

10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

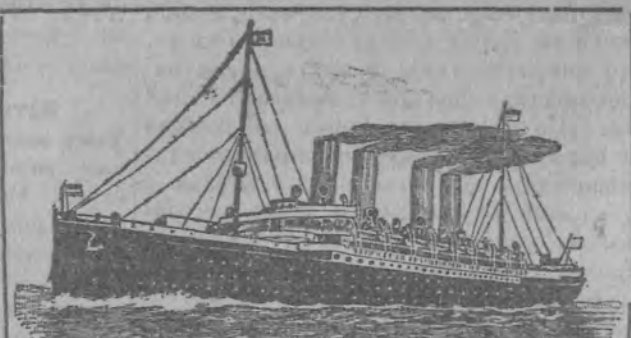
Бадає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захаря.

За редакцію відповідає: Віктор Огріч.

До Америки

з Галичини і Буковини

з Галичини і Буковини

До Америки

свій до свого!

Що **вівторка** відходять з Бремен до **Нового-Йорку** славні по-
німні імперські кораблі як: Kaiser Wilhelm d. Grosse, Kaiser Wilhelm II., Kron-
prinz Wilhelm; подорож тими кораблями триває лише **5 днів**.
Що **суботи** двошрубні поштові кораб. з Бремен до **Нов.-Йорку**.
Що **четверга** двошруб. поштові кораб. з Бремен до **Бальтімор**.
2 рази на місяць двошрубні поштові кораблі з Бремен до **Галь-**
вестону (Тексас) Аргентини, Бразилії і т. д. 96 30—30

На кожде запитанє відповідає оборотно і безплатно єдинока руско-чеська фірма

КАРЕШ і СТОЦКИЙ Bremen, Bahnhofstr. 29.

Хто переїжджає з нашою шікартою через границю, не підлягає контролю на прускій границі.

свій до свого!

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

До Америки і Канади

найвигідніша, найдешевша і найпе-
нїйша їзда через

ЛІНІЮ КУНАРДА

Головне заступництво для

Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівска ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернів.**
цї ул. Головна (Енценберг) ч. 32.

104 16—52 п

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 ер.,
на пів року 16 ер.

**Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“**

на цілий рік 18 кор. (ага. 9 рублів або 34 ер.)
а на пів року 9 кор., ага. 4-50 р., або 17 ер.

Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Реданция, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях ул. Петровача ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслані“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний rabat.
Рекламний неопечатаний візні від порта.
Рукописи звертає редакція лише за попе-
реднім застереженням і залученням належ-
ності почтової.
В справах редакційних можна устно по-
розуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Угорські скандали.

Вишколені комедіянти довели справу регабіліта-
цій міністра справедливості, якому закинуто
із не мазованих і мабуть дуже добре інформованих
яругів найбрудніші, компромітуючі річі, ба навіть
і злочини, поповнені ним як адвокатом і радним міста
Будапешту, так далеко, що погрозами домог божо-
вічних вимусили в хорого Гальмоша писемну заяву,
що його (Гальмошеві) закиди — безпідставні. Хоч о
безвідставності піднесених закидів і о невинності
чесного міністра Польового була переконана — так ска-
затиб — ціла банда угорських маґнатів, то всеж таки
агада на заяву справилася тим панам чи малу радість,
даючи їм лисарським душам заспокоєне і переконане,
що ніяке лайдацтво, поповнене котримось із них, не
може вийти наверх.

Та не довго довело ся їм „ликувати побідою
правди над несправедливістю“, бо вже по кількох годинах
знало пів світа, яким чесним способом досягнуто зга-
дану заяву. По газетах являлися ся заява за заявою,
які чим раз більше тагли Польового в грязь.

Гальмоша присилавали панів з партії незалеж-
ності, яка має честь називати Польового своїм віце-
презесом, до мовчання і виїзду за границю, але з тим
не перестала поновно розпочата боротьба проти корупції,
яка ще можлива хіба єдиною в Росії. Ще того дня,
коли сойм висловив своєчасному міністрові, який очима
Арґуса стереже над справедливостію, читав угорський
паріад знавний зазвичай Палього, звернений на
адресу „зрегабілітованого“ міністра.

Коли вже самі заявили снів Гальмоша та заяви
Палього викликали в партії незалежності мало по-
новне заворушення, то відкрити після (члена такої
партії незалежності) Менделя обурили партію
так, що Мендель, як негідного члена так чесної
партії, виключено з неї, чим міністри поновно ви-
казано повне довіре. Мендель викрив іменню, що під-
час угорської кризи Польоний, як впливовий посол,
поза плечима партії інформував королівський двір про
її положення і інтригував на дворі проти своїх союз-
ників, щоб osiąгнути тим особисті користи.

В сій справі послуговував ся він помічню своєї
давньої приятельки, баронової Шенберґер, яка
етовалася в інтимних зносинах з генералом Паром, чл.
як тепер виявляє ся з маршалком двору Ліхтенштай-
ном, який інформував двір про положення в Угорщині
(очевидно так як його Польоний представляв) і вивіду-
вав, яким вітром віє на дворі. Таким способом „пра-
цював“ Польоний не конче в користь своїх союзників,
що доказує кілька довірочних листів до баронової
і кілька немилых епізодів із спілки Шенберґер & По-

льоний, які крайню скомпромітували міністра навіть
і між самими союзниками, які поновно почали напи-
рати, щоб Польоний „не шадив злочинних обмовників“
а поставив їх перед суд. Піднесло ся також кілька
скромних голосів, що положення Польового на жаль
захищено, і він добре зробив би, подаючи ся до демі-
сії, на що — розуміє ся — Польоний ніяк не хотів
привстати, тим більше, що за ним обставив Венерле,
а головню Кошту, який також замішаний в афері
з бароновою Шенберґер. Ся п слідна обставина дала
огірченням противникам корупції почини до вислани
тайних агентів до Італії задля придбання матеріалу
із минулого життя Кошту, щоб скомпромітувати
його і мож виступити проти него.

Рада міністрів солідарно боронила Польового,
в переконанні, що Польоний такий як вони. Лише
одна міністер внутрішніх справ Андрасій не хотів
солідаризувати з радою, в якій сидить скомпромітова-
ний Польоний, і заявив, що подасть ся в демісію,
коли не зробить сего Польоний. Тайні наради кабінету
і партії незалежності довели кінцею кінцем до того,
що Польоний рішив ся вичити процес всім газетам
які напечатали „клевети“ про його особу і — як ліхті
язички говорять — подати ся в демісію.

Чи ся поголоска про скарги і демісію, яка була-б
дуже пожадана, щоб і иньшому маґнатові дати на-
году потрудити ся для розвою справедливості та
для добра населення угорського королівства, яке (насе-
лене) зазнає зі сторони угорських властей найбільшу
объективність, головню Словаки, Русини та Румуни,
про що свідчать осяні політичні процеси проти
словацких патріотів та поєднане поступоване соймової
комісії незаручимості послів проти румунських по-
слів — отже чи ся поголоска правдива, — о чім
ми сумніваємо ся, — чи газетська клячка, дасть ся
видіти. Однакж нам здає ся, що супроти так великих
панів не мож в Угорщині найти відповідних законів,
які признавали би даній досад правди достаточним.
На се є надто багато доказів.

Зрештою „незаконності“ великих панів зату-
шовує ся не тільки в Угорщині, але і в нас ся тактика
не чужа. От на примір, перейшовши Галичину, де для
панів не ужалено ще ніяких законів, загляньмо до
трієстинської пристани, то зрозуміємо і Керберу, який
піднесує собі: Lieb Vaterland, magst ruhig sein!

Наслідки польської зайлості.

Буте українських студентів на львівській, першесю
руській університеті представляє ся нам безустан-

ною боротьбою української академічної молодіжи о свої
права. Вже від коли то перетворено сей університет на
„утраківістичний“ мають Польки аж два заборона
науки, в яких Русини не мають ні найменшого права,
в яких їх угнітають і ногами толочать їх найсвяті-
тійші національні почуття. Від послідних 6 літ відно-
сини гіршали і заострювали ся чим раз більше.
Польський заряд університету не хотів признавати
Русинам ні найменшого права. Навіть на таку дріб-
ничку, як дозвіл на те, щоб Русини виповняли свої ін-
декси по українськи, не хотіла Польща згодити ся;
перед 5. роками не дозволив заряд університету, щоб
проф. Грушевський говорив на засіданнях сенату по
українськи; сего року не хотів ректор приймати при-
сиг студентів в українській мові і т. д., і т. д., —
факти, які до крайності мусіли обурювати не тільки
українську молодіж, але цілу суспільність. Таке по-
ступоване провокувало і обурювало студентів, тож
нема чого дивувати ся, коли хроніка борби укр. ака-
демиків о права української мови на першесю своїм
університеті, зазначає не тільки мирові рішучі
протести проти знасидувань Польків над Русинами,
але і чинні протести, як яечна пригода з завзятим
ректором Фіалком, сецесія з університету, заяви при
іматрикуляціях, баранади, демонстрації.

І в тім завзятім шовенізмі Польків лежить при-
чина середової бучі на львівській університеті, яку
треба уважати наслідком поступовання ректора при
осінній іматрикуляції, про яку згадували ми у дотич-
нім часі. В четвер мала відбутися друга іматрикуля-
ція, тому вислали Українці відпоручників до ректора,
які мали жадати, щоб допущено, аби Українці складали
обіти по українськи, і щоб він постарав ся, аби анульо-
вано реліґацію студ. Бучинського. Однакж нім дійшли
до ректора, прийшло до катастрофи, якої годі одобряти,
але вона ясно свідчить про те, що при таких
обставинах на університеті науки не
може розвивати ся і наглядно доказує
конечність українського університету.

Саму подію описує четвергове „Діло“ так:
Вчера о год. 11-ій перед полудном зібрало ся
на львівській університеті пістретія сотки української
академічної молодіжи на академічне віче в справі прав
української мови на львівській університеті, а головню
в справі іматрикуляції, котра мала сегодня відбутися,
і мали вислати депутацію до ректора, чтобы дав
саяло на віче. Тимчасом в університетській авді від-
бувала ся докторська промоція трох жидів-риґорозантів
і крім кількох професорів університету були в авді
присутні знаомі і своїяки риґорозантів — кілька жидів
і жидівок.

Коли на університетських коридорах було вже
велике число українських академиків, переходив про-

Альберт Е. Брахфогель.

Нарцис.

Драма в п'ятих діях.

(Даліше).

Вихід десятий.

ПЕРЕДШІ. НАРЦИС (входить серединами дверми).

НАРЦИС (входить поволи, незважаючи на нікого
і дивлячись перед себе, співая parlando):

Я бідна, нещасна людина,
пригнумлений, бідний дурак,
як в лютому морю блиина.
(схвитаюсь по світі й я так!)

(бе є долоні) Дійсно, немож з нічим порівняти! Ех!
Сеж музика!

ДІДЕРО (приступає до него): А, Ви співаете ту
врасну мелодію з „Сільського вояжита“.

НАРЦИС (немов зі сну пробудившись): Егеж! —
Правда, гарна мелодія? — Дуже гарна! — Я як-
раз співав її ось так під носом і ввійшов сюда, сам
не знаю навіть як... Небесна музика!... А, і я навіть
забув спитати ся, чого Вам від мене треба!

ДІДЕРО (до юстий): Щож, хочу представити
Вас сям панам і паням, вони бажать пізнати Вас.

НАРЦИС (здивований): Ага! — Піддешуєте ся?!

— Мене? Га, га! — Мене, Дідеро?

ДІДЕРО: А вжеж, Ви людина, яку лиш раз ба-
чить ся. Розумієтє ся, довго ніхто не видержить з
Вами. (До юстий). Мої пані й панове! Се Нарцис
Рамо, найбільший варіат цілої Франції!

НАРЦИС: Цілого світа, хотілисьє сказати! —
Вважайте! — Я, — такий собі сього радж універ-
зальний варіат, в яким видно всіх иньших людей. —
Хто мене бачить, бачить себе в зеркалі; дивіть ся
отже добре, мої дорогенькі! — (До Кіноль). А і панна

Кіноль! Наша Родогіна, наша Мерона! (До Гольбах
і Гріна). Бі-і... — а ось і горді стопни енциклопеді-
ї! (Кляне ся). Моє глибоке поважане! — Я радо
виголосив би перед Вами, Serenissimi, відчит про
світську душу, або про атоми, що Вам аж в головах
покрутило би ся, але я не маю грошей, чтобы се за-
чати!

ДІДЕРО: Менше з тим, спробуйте з нами без
грошей!

НАРЦИС (сідас по лівій до стола, коло Гольбаха
і Дідеро): Філософія?! — Се кругле нещасте, а
найпаче енциклопедія!

ГОЛЬБАХ: Що тепер говорите, друже, то про-
стацтво а не доказ!

НАРЦИС: Що?! — Я доказувати?! — Чи ж я
учений? — Я, Нарцис Рамо, зеро чоловіка, що не за-
німав ся ніколи в своїм житті факховими студіями? —
Бідна філософія, кілька мусить вона мучити ся! Вона
висліджує логічно духове й переходить при тім логі-
чно — на матеріальне; висліджує потім логічно ма-
терію й переходить логічно на — духове. — Га,
га, га! Дух і матерія — се дві вищі єйна, між якими
стоїть дорога, всесвітня філософія! (Рухи є това-
ристві).

С. ЛЯМБЕР: Ви великоумний галган! Ей Bory,
дуже здібний на рецензента при „Mercure de France“,
або при „Observateur littéraire“. Хотів би я тоді
знати письменника, котрого-б Ви не зачепили.

НАРЦИС: Розумієтє ся, жадного, хто ним є.

ГОЛЬБАХ: Письменника, що не є письменни-
ком? Мені здає ся! Ви любуете ся в парадоксах?

НАРЦИС: А, воно здає ся тільки! — Я прощаю
лише таким людям, як я, приміром: Русови.

КІНОЛЬ: Отже Русови? — А якийже то пи-
сьменник, що письменником не є?

ГРИМ: Е, він паєте дурницю!

НАРЦИС: Ось, Грім вгадав! — Тільки відмов-
ляти завше, се дуже вигідна робота, що мало мізку
коштує... Письменики, що не є письменниками, се
такі люди, що не хотять писати, — се мріючі люди,
що живуть між Парижанами, як шум на висихаючій
мочарі, — такі як я. Люди, що жають Бог зна! з чого,
тільки не з пера. Аж ось насуває ся на його душу
якесь давнє щось, якого ще не знає ніхто. Воно ви-
сигє десь у воздузі, воно є, але піймать його не
мож; воно насуває ся на чоловіка поступовно, немов
якась нова віра, що отворяє ворота до будучности,
через котрі наша туга-стремління входить в перспек-
тиву вічности. Воно відтак цілком заповнує над чо-
ловіком, сидить в серцю і мізку, неначе желізом при-
куте, а коли хочеть ся позбутися його, того „щось“
— то стає з него книга!

КІНОЛЬ: А неможливо Вам описати нам те
„щось“.

НАРЦИС: Не знаю! — Вже нераз думав я про
те, ходячи літними ночами по майданах. — (Надуму-
ючись). Я... — то я, — є, коли-б до чорта бусів його
назвати, — то назвав бим його... назвав бим його...
духом історії назвав би я його! — Але як раз сям
ще нічого не сказано, се все відгук, шум та дим!
(Схвитаючись). А, Ви учені! Ви мудрі і добрі, їсте
супокійно свою печеню, пете своє вино, урядуете, —
але... га, га, га!... за 50 років скажуть: „Дідеро був
знаменита голова, шкода, що застаріли ся його
ідеї.“ А Грім! — Гім! — Грім — Грім?! — „Хтож
се був Грім?“ питати муть: „а так той, що ганьбив
свого часу на Русого?“

ДІДЕРО: Славно! А се дуже добре! (На всім
пізнати одволене окрім Гріма та Ейноль).

ГРИМ: Образи Ваші, мій любий, для мене тупі
стріли. Котрогож значного Парижани не мішаєте Ви
з болотом?

між них секретар університету др. Вінярж, нечуваний зацїний шовініст, зненавиджений від давня в кругах української академічної молодіжї за своє вороже відношення до неї і її домагань. Переходячи поміж радами українських академіків др. Вінярж згідно глядів на них і підголосом бурмотів „hajdamacka dzicz“, „ukrainiska dzicz“. Рівночасно розійшла ся поголоска між академіками, що др. Вінярж постарав ся вже о се, щоб не допустити до віча. Сї обставини, як також давні гріхи д-ра Віняржа спричинили, що серед українських академіків вибухло велике роз'ярєне. Кількох академіків кинуло ся на д-ра Віняржа і сильно побили його по голові палицями, так що його обляяла кров. Він утратив притомність і упав. Завезено лї нарку поміч і відвезено його до дому. Др. Вінярж дістав на голові дві товчені рани.

Тимчасом инша части українських академіків кинула ся на університетську авлю і випустивши з неї „со миром“ присутних там жидів, жидівки і ректора Гривецкого, що сховав ся між жидівки, зруйнували цілу авлю. В кількох хвилях величав ся зала руйною.

Роз'ярєна до краю молодіж поломала крісла, столи і фотелї, подерла килими і дивани, подірвала, попорочила і повиячила образи всіх ректорів, потовчила свічнички і вікна. З образів найгірше знищено портрети бувших ректорів Піліньського, Біліньського, Пен-така і Цвікліньського, — за те образи цїсаря і його родичи остали ненарушені. В той сам спосіб зруйновано всі салї першого поверху, з виїмком квестури, котру пошито в сунукою, з огляду на те, що там переходять ся гроші, як і з огляду на особу квестора, котрий супротив українських академіків поведив ся завжди чинно і толерантно.

Рівночасно ще инша части української академічної молодіжї збудувала барикаду на коридорі університетського будинку і замкнула тим чином до ступ до занятого крила будинку. Один з академіків одягнув ся в ректорську тогу і бірет і вийш на барикаду, тримаючи в одній руці український прапор, а в другій ніж. За хвилию повівав той сам синьо-жовтий прапор з університетського будинку, від сторони вулиці святого Николая.

Ректор зателефонував по поліцію — і о годині пів до 1-ої прибули сильні відділи кінної і пішої поліції під проводом поліційних комісарів Райнлендера і Тавера — та оточили університет з усіх боків.

Ректор хвилию надумував ся, що має почати, однак — як пише „Wiek Nowy“ — „młodzież polska zwróciła się do rektora ze stanowczym żądaniem, by zaczął położyć kres tej wandalistycznej robocie“. Тодї ректор сгодив ся на інтервенцію поліції і відділ поліції під проводом комісара вступив в мур університету. Однак і поліція не знала, що почати. Побіч відділу поліції стояв гурт польських академіків, яких 50 люда. Комісар поліції відозвав ся до них: „Pomóżcie nam, panowie!“ Але з гурту польської молодіжї ніхто не обізвав ся на сей зазив. Тодї присутній при тім репортер „Polsko Slovo“ зачав кепкувати собі з польських академіків за їх малодушність чи нерішучість, та за хвилию і сей відважний репортер уважав за відповідне „спастися бігством“.

Ситуація ставала поважна і напружена. Українські академіки, бачучи, що боротьба з поліцією могла би довести до проливу невинної крові, а демонстрація вже і так була покінчена, заявили ректорові і поліції, що добровільно опустять університетський будинок. Ректор і поліція згодили ся на се.

і українська академічна молодіж почала виходити з університету. Та поліція зараз заарештувала кількох академіків. Тодї велика части української академічної молодіжї знов задержала ся і заявила, що не дозволить на поодинокі арештовані: як мають арештувати, то нехай арештують всіх гуртом. Поліція на се згодила ся і кордон кінної і пішої поліції оточив демонстрантів.

Утворив ся нийд, зложений зі 150 арештованих гуртом демонстрантів, оточений з обох боків шпалерами пішої і кінної поліції під проводом комісарів, що повели арештованих до поліції.

Цілий той гурт арештованих академіків, ідучи головними вулицями Львова (Академічною, Осольницькою, Словацькою і попри соймову палату), співав по дорозі патріотичні пісні, як: „Ще не вмерла України“, „Не пора“ і инші. — Один з арештованих розвинув синьо-жовтий прапор і від його лийсь час, але комісар поліції, зобачивши се, видер його. На площі Хоружини поліція хотїла провадити арештованих бічними вулицями, але арештовані оперли ся сьому і остаточно поліція по довгий торї уступила та згідно з волею арештованих повела їх головними вулицями.

В будинку поліції уміщено всіх арештованих сразу на подвір'ю, а відтах в поліційній касарні. Рівночасно також вїзвано до поліції з університету яко сьвідків неделаї і професорів, щоб в арештованих пізнавали винуватків бучі; однак ті сьвідки не могли майже нікого пізнати. Переслухуване демонстрантів тривало до першої години вночі. Всіх арештованих було 153 і всі вони відмовили всяких зізнань. Остаточно по сконфронтованню зі сьвідками і по переслуханню випущено на волю всіх арештованих, з виїмком двох, а се: Дмитра Дідуніка (медика) і Льва Ціховського (правника), котрих далше задержано в арешті.

Між арештованими знайшло ся кількох, котрі не є слухачами львівського університету, як прим. Румий, редактор „Ukrainische Rundschau“, др. В. Загайкевич, кандидат адвокатський і кількох техніків; всі ті не-академіки не брали в бучі ніякої участі і прийшли на університет в останній хвилі, аби довідати ся, що там скоїло ся.

Адвокати др. Левинський і др. Федак інтерв'ювали у директора поліції в користь арештованих і приспішили їх увільненню.

Польські газети доносять, що вправді др. Вінярж є тяжко ранений, але рани його не є смертельні.

РАДА ДЕРЖАВНА.

Палата панів.

На четверговім засіданні прийняла палата панів без дискусії пропозицію о охороні свободи виборів, закон о признанні кредитовим паперам буковинського краю банку публічного безпеченства і закон о поправі долї державних урядників. Опісля радила палата над законом о упрямленню плат професорів. Міністер просвіти др. Мархет заявив, що правительство наміряє розширити віденьскі клінки, а опісля клінки в Празі, Кракові і Львові. Закон в другім і третім читанні прийнято. Далше прийнято резолюцію генерала гр. Бека, щоб в прави-

тельство як найскорше заняло ся справою підвищення платні офіцерів і військових урядників. В кінці прийнято закон о роз'ємних урядках і закон о досвідних урядках для промислових підприємств, по чім засіданне замкнено.

Слідуюче засіданне відбуває ся иній.

Палата послів.

На четверговім засіданні приступила палата до нарад над нагlostию внесення Катрайна в справі військових кредитів. В голосованні прийнято нагlostи і приступлено до нарад над звітом бюджетової комісії о надзначеннях кредитах для війська і марицарки. Внесення пос. Брайтера, щоб над сею справою перейти до денного порядку, відкинено і закон прийнято. По короткій дискусії прийнято також закон о військових таксах. Далше прийнято нагlostи, пропозиція в справі заосмотрени вдів і сиріт по військових. По перерві приступлено до меритовичної дискусії в тій справі. Коли одержав голос референт сей справи, пос. Дем. став Шеворер кричати: „Пане президент! Вчора відбула ся в Хебі розправа по чеськи!“ Пос. Курб: „Зовсім слушно! Так і повинно бути!“ (Се відноситься до судової розправи, в котрій сторонами були Чехи і тому розправа відбула ся в чеській мові). З сего приводу склала ся бурлива сцена так, що аж по довгий перерві прийшов до голосу пос. Дем. Палата по короткій дискусії прийняла закон о заосмотренню вдів і сиріт по військових. Опісля пос. Гневоні резервував справу контингенту рекрут. Проти пропозиції виступили посол Штайн і повторив заклиди проти армії князя Франца Фердинанда, що він живає жовнів до прихватних робіт. За те председатель завваив його до порядку. На сїм нараді перервано. Посол Сільва-Тарука астави слідуюче нагlostи: „Взяв ся правительство, щоб ужило свого впливу, щоб ухвала палати послів о конгресі прийшла як найскорше під обради в палаті панів“. Колиб палата панів ухвалила зміну закона скорше, чим розпочнуть ся наради над отсам його внесенням, ставить сесідник внесення, щоб сей змінений закон взяти безпородочно під обради. Опісля відчитано инші внесення і інтерпеляції. Між ними інтерпеляцію носла Романука і тов. в справі забування на львівському університеті.

На вчерашнім засіданні прийняла палата пропозицію о контингенті рекрутів. Перед тим заявив міністер крайової оборони Лячер, що дуелї і знущання над жовнірами стають чим раз рідшими, як також, що почесні суди будуть в напрямі усунення поединків зреформовані. Міністер підніс також, що тепер працює ся над цілим рядом реформ для улепшення військової служби. — Потім прийнято львівське пропозиція, закон про поперте торговельної марицарки і приступлено до обрад над законом про розширення даматийско-морської плавби. — Слідуюче засіданне відбуває ся иній.

Київські професори і домаганя українських катедр.

Київські професори через ректора університету д. Цитовича заявили представникам українського студентства, що їхні домаганя в справі катедр з українознавства визнано зайвими і непотрібними. „Ваша петиція“,

НАРЦІС: Так, се мое найпримейше занятє, тому ж і люблю я свої здобичі. — Русого приміром не терплю, як смерті — я ненавиджу його!

С. ЛЯМБЕР і КІНОЛЬ: Чому ж?

НАРЦІС (злосливо): Не можу йому нічого закинути.

ДІДЕРО: А щож він Вам заповідав?

НАРЦІС: Нічого! — Що хотів я сказати? — Ага! Мала Гасен, що віддала ся за Маркі Міренца, у...

С. ЛЯМБЕР (сміливо перериває): Ні, ні! Вперед відповіди! Що заповідав вам Русо? — Чому не навидите його?

НАРЦІС: Бо-о... не скажу!

КІНОЛЬ (кладає свою руку на його рамена, під яку сь): О, пришу красенько, скажіть, Нарцїс, скажіть!

НАРЦІС (ідіотично): бо — бо — бо (сиомуро). Зависте Ви зависте? — Зависте, що мутить наш мізок, що нивить наше серце? (З опіречен): Правда — гага! Я схожий таки на такого, що в своїм житті міг би зазидувати комусь? — Моя зависть — дійсно — гага! Дуже — гага! — дуже сьмішна! (Паде в ком-мисію на стоді, сьміючи котає ся по його тварі) —

А все ж я так люблю себе — Боже мій — так люблю! (Мале. Всі обтирають його чолом).

ДІДЕРО: Се буває з ним часто! — Що діє ся у його душі? — Нарцїс, Нарцїс! очувайся!

КІНОЛЬ: Я сего ще ніколи не бачив! — Не щасний, мене болять серце, як глану на него!

ЛЯМБЕР: Ей, Богу в неміж мож себе пізнати. ДІДЕРО (жваво до): Рамо!

НАРЦІС (стоїмоє ся): А так! — га-га! — Ось бачте який вилзавий.

ЛЯМБЕР: Служай, я мушу Вас дуже жалувати, на Вашім місці спробував би я краще описати свої гадки, намість нічого не діяти, може і чеснійше, ввати ся до якоїсь праці, хочон і з недоволю, що не подастить Вам.

НАРЦІС: О, сего ще мені, га! Друже мій пла-

тить за мое неробство, а я мав би придивляти ся, як вмирає ся з голоду при реальній праці?

КІНОЛЬ: Е, що! Признаєтесь прецінь самі, що зазидуете Русови; та вже ж не зазидуете йому через його ролю, яку грає тепер вигнанцем по сьвітї! Лиха Ваша логіка!

НАРЦІС: А може й ні! — Коли ненавиджу Русого, то маю й свою добру причину до сего, а вона — Вас нічого не обходить. (З нехотої і з болем). В кождім людсьім житті є якесь „щось“, якого він не радо зраджує й котрого він ніколи не нарушує; а його істнованє є стремління, щоб забути те закляте „щось“. Чи в силі Ви затерти мое минуле жите? — На премісах операє ся логіка.

КІНОЛЬ: Значить: „Я не можу вже перемінити ся! Я мушу зістати ся, чим я є!“ (Зворушена бере його за руку). Не можете вже змінити ся?

НАРЦІС (тужмо): Я хочу, — але не зміню ся вже! (З жалем). Я ж не можу стати не собою. (Помуро). Я мушу зістати ся, чим я є — я так хочу!

КІНОЛЬ (поважно): Але ж Ви мусити зважити, чи Ваше минуле жите дійсно таке нещасливе-лихе, що мусите зістати ся таким. І Ви зносите се, помімо своїх таких кебет, що дали би десятком якесь певне, поважне місце.

НАРЦІС: Дорі, я безперечно дуже нещасливий чоловік. Я подібний до розбитого корабля, котрого вітра женьуть — і по що ж ще кермувати?! — Я віддаю ся левцї в музику, так скажіть, Дідеро, повірили би Ви мені свою дочечку?

ДІДЕРО: Делкативне питання.

НАРЦІС: Ні! і добре зробили би! — Учити! — Що за чертєська робота! — Але дорі, вельможна, добре, ні, ні, Боже! і коли-б коріть за плечима не була видна, то прийшло би ся здурити. Розуміє ся, всі дивлять ся на Нарцїса Рамого з погордою, але все ж таки боять ся всь, щоб я їм, часом не пошкодив. В цілїм Парижі нема десяти таких людей, щоб не робили так як я, щоб не усе і так робити,

щоб тільки зістати ся на верху води. Люди-ж живуть власною руйною, вписують самі себе, гі-гі! А се вписує людського роду самим собою — називає ся все-сьвітною історією.

КІНОЛЬ: Але Ви дуже нещасливий при сій думцї, — хоч бсьте й відказували, — я знаю се.

НАРЦІС (малюючи): Ви знаєте?! — Як то? — Ні, я не є нещасливий. — (Наївно з іронією). Або — так є, — часом, — значить, — як не маю що їсти. — Я що вже досить довго, щоб вже раз пізнати, в чім лежить щастє жита.

ГОЛЬБАХ (з усмішкою): І Ви розвизали сей проблем? — Се зробило би Вас безсмертним. — в чім лежить правдиве щастє жита?

НАРЦІС: Однісілко правдиве щастє жита лежить в правильнім страванню, а страва й напїток, се causam ovens цілого сьвіта.

ВСі (обурені, встали, між собою): Е, се!

ДІДЕРО: Безстидний чоловік!

КІНОЛЬ: Непотрапний бурлака!

НАРЦІС: Я знав се вже з самого початку. (Сьміливо, поважно). Але се вже така судьба всякої великої правди, що ровесники осьмівають її. Я розумний і моральний тоді, коли наїв ся до сьочу; а мое тіло і моя душа не можуть жити, коли я привневлений голодувати.

ДІДЕРО (до гостей): Я дуже жалую, що образив Вас його присутністю.

НАРЦІС: І знов маєте рацію, пане. Се нара для всіх людей, що цікавлять ся мною, щоб відтак злостити ся через мене.

КІНОЛЬ: Чи не бачите, чоловіче, що в природі є щось вишного? Чи не відчували Ви ніколи, що мож часом терпіти й прагнути і бути при тім великим і багатим, маючи якесь ество, якусь ідею, якусь сьвяту гадку або жаріочу надію?

НАРЦІС (абентежесий): Ви-ви-ви питаєте за богато (моче очі в мут).

НАРЦІС (моче очі в мут).

НАРЦІС (моче очі в мут).

(Далше буде).

сказав ректор університету, „не зустріла сочувствія среди довіта профессорів“.

Не зустріла співчуття... Це від сьогоднішнього дня стане пам'ятним на довгі часи для українського студентства, для українського громадянства і для цілої української нації. На сторінках історії українського народу, многострадалної і нової щирі колючок і образ, як ераза буде стояти як жива догана гнобителям, як доказ великої кривди заподіяної українським народним масам. Ми підкреслюємо це слово, бо справа українських катедр не є домаганням одного українського студентства. Студенти були тільки арфою, на якій відгравали почуття і надії, органічні потреби і певні вимоги українських мас. Вони, ці маси, покривджені соціально і поневолені національно, позбавлені культурного світла, найбільше відчували тягар тієї неволі, в якій їм волею історичної долі судилося жити, і патологічну ненормальність того становища, яке хотіли зробити законом, нормою для їхнього життя і розвою. Через те вони так живо і відгукувались на голос студентства в справі українських катедр і взагалі української народної просвіти в нашій країні. З цієї фабрики, з майстерень посинались заяви з висловом співчуття студентам за їхній почин у великій справі. В цих заявах говорив сам український народ, в них чув ся голос самого життя. І здавалося б, кому як не профессорам, сам світоточам науки, що мали змогу зазнати від неї всієї дослідити її тайни, її органічний зв'язок з життям, виключно через ті гроші, які ставувались з народу, — кому, кажу, як не їм прийти з допомогою до народу і задовольнити настиглу потребу! Але киякі професори з свого quasi наукового Олімпу кидають сам масам камінь замість хліба і вороже ставлять ся до їхньої жаги в справі національної просвіти!

Такий факт — то красномовний доказ сумного стану науки в Росії, того ненормального шляху, на який стали деякі жерці її, ставши на послуги державі і забувши про її незалежний, вільний дух, що слухається ся тільки голосу самого життя і ніколи не йде на опортунізм, на компроміси, і не схилиє своєї гордої голови перед матеріальною силою сучасної держави.

Відповідь ректора Київського університету на петицію українських студентів се образа цілої української нації, се зневага її прав на власну культуру, на власний розвій.

І ми певні, що ображені маси українського народу засудять сю відповідь, запламувавши її тавром догани і глибокого обурення. М'яка також бути певним, що й кожний культурний чоловік не української нації також засудить вчинок киявських професорів, бо його не можна внакше кваліфікувати, як некультурного громадянства.

Київські професори можуть бути певними, їхня відповідь не переконає ні українські народні маси в тому, що домагання українських катедр не має в житті глибокого коріння і що сю справу треба полишити в такому становищі, в якому вона перебувала досі. Ся відповідь відкине тільки очі незрячий і зайняв раз покаже, що серед наукових світоточів є і темні наганці, які не світять і не гриють, а тільки чахнуть і своїм димом псують молоде, свіже і буйне життя.

Ще з більшою енергією й завзяттям українське студентство стане змагатися за свої права на українські катедри, знаходячи необхідну моральну силу для своєї боротьби в тих численних заявах співчуття, які вже виявили і, ми певні, виявляти муть, ще різні класи українського суспільства.

„Радя“.

С. Пегіяра.

Телеграми „Буковини“.

Дня 26. січня 1907.

Вечерле в цїсаря.

Відень. Цїсар прийняв рано в тричверть годинний аудієнції угорського президента міністрів д-ра Венкельгофа.

Палата послів.

Відень. Палата послів прийняла у другім і третім читанні закон про провізоричне управління пошпінної корабельної служби до Далмації і плавби до Бразилії і розпочала дискусію над нагним внесенем на безпровадні обряди над предложем про локальні желїзницї.

Вибори в Німеччинї.

Берлін (К.Б.). До 9. год. рано стало звїзним 218 результатів голосованя, з того 120 остаточно, а в 98 повітах прийде до тіснїших виборів. Соціал-демократи втратили 13 мандатів, центрум не змінив ся.

Іспанський кабінет.

Мадрид. (К.Б.) Теперішній кабінет подав ся до демїсії.

НОВИНКИ.

Чернівці, 26. січня 1907.

Поклик до буков. Русинів. По тяжких заходах рускої інтелїгенції удало ся на конець Русинам здвиг-

нути для хлопців велику бурсу імена Осипа Федьковича. Здасть ся що нема рускої душі, якби не радувала ся сим чималим успіхом, бо вже від тепер виховане нашої молодіжї під скори́м і певним кроком наперед і є наші, що заповнить она ряди нашої сьвїдомої інтелїгенції, котра має попровадити наш нарід до правди і волї. Та все таки бракує нам на полі вихованя ще не одної інституції, щоби стати бодай на рівні з вищими народами краю. І так певно кожний руский інтелїгент відчув потребу інституту для дївчат. Тому то і товариство рускої православної шляхти отворило перед кількома роками дівочу бурсу. Розуміє ся, що при дуже слабих засобах ся інституція представляла ся до тепер досить бідно, хоч видїл згаданого товариства дбав поступенно і совістно о поліпшенє того заведення. На послідних загальних зборах рішено збудувати дїм і урядити той інститут відповідно пильним інститутам того рода. Деякі добродїї зволїли вже навіть жертвувати на сю цїль і зібрано доси 2300 К., котрі гроші зложені в „Рускій Касї“. Зваживши велику потребу національного вихованя нашого жіноцтва, а зати́м і відповідної інституції, звертаємо ся сею дорогою до всіх наших прихильників і патріотів з просьбою, щоб при всякій нагодї не забували на наше товариство. Всї вільні дати і членські вкладки призначені на будову нашого інституту. Тому то повинен кожний православний Русин вислати ся до сего товариства і дати зраз членську вкладку, яка вносить річно лише 2 К., а тоді певно не буде шалючка лїтєна цурати ся річної мами і не будуть кивити вороги по чисто руских селах. Рівночасно просимо засилати всякі добровільні дати і членські вкладки на руки касїєра нашого товариства п. Івана Воробкевича, п. к. управителя уряду рентового (дирекція дїбр гр. прав. фонду) в Чернівцях. — За видїл товариства рускої православної шляхти: совітний консісторїї Мелетій Галїа, голова; Ізидор Цурканович, секретар.

Із палати торговельної. Дня 17. січня відбула торговельна палата своє 521. публичне засіданє. на яким по 21 ім разї вибрано президентом палати посла до сойму п. Липівгана, який стоїть вже 20 лїт на чолї торговельної палати. Заступником президента став рад. Тітінгер. Між иньшим ухвалено подати субвенцію 600 корон на заснованє публ. салї для рисованя при чернов. промисловій школі.

Морози мали і в нас свої жертви. Полїційний рапорт доносить, що в четвер найшла поліція в Рошу наїв замерзлого робітника, якого аж по довгий ратунковий акції приведено до притомности і відвезено до дому. — В опівночи того дня пасажї привели на поліцію на пів замерзлого хлопця-сироту, якого віддано потім в опіку громади.

Пригоди. Вчєра впав з 3 метри високої драбини робітник, що був занятий при рєпарації електричних ламп в пол. дирекції, і понїс внутрішні ушкодження. Хорого відвезено до шпиталю. — У Базилїї коло Вєл. Кучурова вбїло дерево нарубка Юрія Николаєвича, що був тут занятий при рубанку дерева. — В Пожоритї Іван Матєрна підпалював на Йордан мозїри так не зручно, що експлодував порох, який лежав не далеко, і обпавив Матєрні твар і руки, так що його відвезено до шпиталю в Кїмпольонїу.

Огні. Із Львєва доносять, що передвчєра до тла згорїв шахт фїрма Бєхєра в Вирисєнєві. Робітників уратовано. — В Станїєславовї згорїла вчєра велика часть Головної вулицї.

Цїкава ревізія пашпорту в Москві. В Москві „Сьвятїй Бюрократїй“ празднує недавно великий трїюмф. В бюрі поліційним з'явила ся якось звїєна оперова співачка, що хотїла на довгий час відїздити за границю, і хотїла піддати свій пас ревізїї. Полїційний урядник привітав артистку дуже звїчливо і сказав: „Мусьте передати свою просьбу на писмї.“ — „На писмї?“ сказала жєнщина. „Мусьте се дійсно так бутї?“ — „Се необхідне, наїї добродїїко.“ — „Щоб однак Ви не тратили багато часу, можете написати поданє тут.“ По цих словах подав співачка пашпїр, кажучи: „Пишїть, що Вам подякую.“ Артистка написала, вложила просьбу в куверту і запечатала: „Що маю тепер робити?“ — „Нїчого, лише передати поданє.“ — „Кому-ж?“ — „Менї.“ І він наставив руку і сьвяточно взяв просьбу з рук здивованої петентки. Потім прибрав урядову мїну, поклав на пис цїкер і з найбільшою уважностю прочитав писмько, яке перед хвилику сам подиктував. По перєчитаню, зазначив просьбу актовим числом і положив до иньших паперів та сказав до нетерпеливої співачки: „Прочитавши Ваше писмько, мушу на жалє заявити, що Вами жаданого дозволу на виїзд — не можу удїлити.“

Маленька книжочка, мабуть найменша, що лише колись друкувала ся, виїшла з друку перед кількома днями в Падуї. Вона обіймає 208 сторїнок і мїстить лист Галїєн, писаний до якоїсь королевої. Книжочка, що числїть висоту 1.8 см, а в шир 1 см, виявляє ся нам прямо чудом друкарської штуки. На кожній сторінцї умцєно по 9 рядків по звнш 10 букв, які мож читати і вільним оком.

Гра в карти принца. Принц Віктор Італїанський, який числїть тепер 34 роки, є командантом італїанської 7. брїгади кавалерїї і мешкає в славнїм флорєнтїйськїм Palazzo Pitti, який мїстить величавї твори

класичної штуки, виїхав колисьто на кілька днїв до Рїверї, де програв в карти сїм мїлїонів лїр. Хоч і принц досить багатий, щоб мочи небавом забути сю страту, то його первий брат, король Віктор Емануєль, обурив ся ізза легкомудрости принца і задумє вислати його — на віір Вільгельма II. з Йосїмом — до Африки.

Сьвітєва вистава в Австралїї. Громадєска рада мїста Сїдней постановила в рєчї 1910 устроїти там сьвітєву виставу.

Власть тьми. В селї Ілїно вїотківської губернії сєлянїн Ілукїн жив в незгодї з своїм сїном. Коли непомогачїїїї просьби нї грозиби, удав ся старий Ілукїн до сїльської знаторки, яка порадила, щоб батько давав сїновї пити воду, в якій лежав людєвий труп. Тодї старий Ілукїн викопав на цємнтарї дитину, яку недавно поховано, і кинув труп до своєї керїницї. Та мїмо того, що сїн пив сєї заїрової води, сварки не перєставали, а протївнє відносини між батьком а сїном заострювали ся. Аж одного дня вирнуло тїло на перї і виїрїло злочин Ілукїна, який прїзнав ся до вини і помандрує на каторгїу.

Із жєлїзничого руху. Через замєтїли застановлено на 3 днї рух на лїній Гадїєвєльєв-Бродина. — На лїній Галїбока-Бєргомїт і Галїбока-Сєрєт вже їдуть поїзди.

„Сїчї!“ Подавайте з раз просьби о заїмогнї до краєвого видїлу!

Укр. акад. тов. „Союз“ устроєє при співзачастї жуцкої „Сїчї“ в недїлю дня 27. сїчня с. р. в Жуцї народний концерт з сїдуючою програмою: 1. Бєсїда тов. Цуркановича про „Козаччину“. 2. „Золотї зорї“ (хор). 3. „Чєм красна Буковина“ (хор). 4. Бєсїда тов. Галїїна про: Теперїшнє положєнє нашого народа. 5. „Гей там на горї“ хори обох товариств. 6. Кїлька поезїй Руданьського, виголосить тов. Цурканович. 7. „Дарємнє піснє“ (хор). 8. „Довбуш“, виголосить тов. Душїєвїк. 9. „Щє не вмерла Україна“ і „Не пора“ (хори обох товариств). — За просьвітний кружок: Цурканович, голова.

До Америкї. В сєреду виїхало поїздом ч. 314 із Чернівцїв 10 росїйських а 12 тутєйшїх ємігрантїв. Поїздом ч. 312 виїхало дальшїх 59 буковїнських ємігрантїв.

Балї і вечерки. Дня 2. лютого в музичній салї в Чернівцях устроєє балє товариство для удержаня огрівалєнь. Протєкторат обїяла наїї президентова Блїядєбєнова. — Дня 3. лютого відбудє ся в салї „Народного Дому“ в Чернівцях заходом тов. „Боян“ малїй концерт, почїм наступлять танцї. Запрощєнь не висїлало ся. — Дня 9. лютого устроєє в тїйжє салї акад. тов. „Союз“ вечерницї з танцями, на які розїслано вже запрошеня. — Дня 10. лютого уладжує черновєцький „Schützenkorps“ вечерок з танцями. — В Гурагуморї відбудє ся дня 3. лютого заходом повітового товариства учитєлїв концерт, по яким наступлять танцї.

Із штуки і лїтератури.

Продаж українського бунваря. Потреба в українських граматках дуже велика: не вважаючи на те, що наші читачи ще не допущєно в школи на Українї, українська граматка д. Норія, що виїшла сєї осєнї, вже розпродала ся, — а надруковано її 10.000. Тепер друкує ся другє виданє.

Українське євангєліє. Першїй випуск євангєлія українською мовою (євангєліста Матєя) друкує ся вже третїм виданєм. Дальша частина (євангєліста Марка) прєвєрїє ся як і перше — під редакцією прєдєсїяч. Партєнїя, і вже друкує ся в Москві, в сїнодальній друкарнї.

„Сьвіт“, ілюстр. часопїсь для руских роднї, ч. 2, виїшло з таким змїстом: Васнєцов: Бєрба Русї з лїкими стєнованїями (ілюстрація); В. Щурат: Пісня про похід Ігоря Сьвятославича (перєсїє); Васнєцов (ілюстрація); Старицькї (отець і донька): Богдан Хмєльницький (історична повість); Богдан Хмєльницький (портрет); Богдан Хмєльницький (портрет); Йосїф Козарац: Три днї у сина; Волков: Петро Великий в тюрмі у Полуботка (образ); Е. К. Льоватєлї: Культ дерева (культурно-історична розвідка); Золотї ворота в Кїївї (ілюстрація); Вєнїчина.

„Грім“, просьвітно популярний мїсячник, ч. I. загрємїв сїмї днями, виїшовши із друку. Заповіджено, що „Грім“, якого прєдєдїлатє вносить 1.20 К річно, будє виходити що мїєсїя з під редакції М. Грабчука. Та ми якось не хочємо вїрити в те; нам здає ся, що д. Грабчукови і тепер не пощастить ся з прїодичним вїдданїєм. Першїй зошит мїстить: Хрєст чигирїнський, поема І. Франка, прєдрукована з „Днїстрїяни“, — Простак, оповїданє Ів. Франчука, прєдрукована з „Буковини“, — Про вїховуючє значїє „Сїчї“, Константина М., і — „Народє робїтний“, заїросини до прєдєдїлати „Грому“, та — Програма вїдавництєва. Змїст сєї книжочки, першїї книжочки, не відповїдає начєрнєній програмї і нам здає ся, що треба мати на думцї, що і за дешєвї гроші треба дати народови бїльшє просьвітних статеїок а меншє бєдєтїстїки.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ сторони 40 К., $\frac{1}{4}$ сторони 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{6}$ сторони 5 К., $\frac{1}{12}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місяця не після малого тексту.

ОГЛОШЕННЯ.
За рубрику: Надіслане і Оголошене редакція не відновляє.

При кількостях або при річних замовленнях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.
Належностей за анонсом марками поштовими не приймає ся.

Надіслане.

Др. Йосиф Порас

спеціаліст-лікар від недуг носа, ший і грудий
ординує в Чернівцях

при ул. Крученій (Schlangengasse) ч. 22
I. поверх, від 8—10 рано і від 2—4
пополудни

Години для бідних безплатно від 1—2 по
полудни. 2—3

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть **NERVOL**

„Назва правдо забезпечена“
аптекара др. Ю. Францога
в Тернополі.

Се є знамените умиротворюче средство до
натирана против всяких ревматичних
болю, простудження, ломана костей, пле-
чий гістия і нервових недуг. Прошу ува-
жати на напис „Nervol“ і не при-
мати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фла-
шчок) 8 кор. з оплатою і опакowaniem.
Тисячі листів з подякою. — Виснака
2 рази денно до всіх країв.

Головні збори каси пож. і шал. для
громади Кучурів малий відбудуть
ся дня 10. лютого с. р. о 2 год. попол.
з отрим дзвоним порядком: 1. Справоз-
дане касове. 2. Вибір старшини. 3. Вільні
внесення. *Николай Сменко, нач.*

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(6) 4—15

Випродаж!
по суцільно новий годин-
ник за 3 зр. 20 кр. швейцар-
ський і швейцарський, одо-
вим предметом.

Важне
для
кожного!

Німецький гарантований ремонтар швейцарського Roskopf, добре
іде, 3 літня гарантія.
1. Формат, нім. запущено.
1. Красивий писок до годинника.
1. Гарна шпилька до краватки.
2. Єдиний перстень з годинника.
2 (1 пара) елени до манжетів „Garantie“.
3. Повод, елени до краватки.
3. Повод, елени до сорочки.
2 (1 пара) правд. елени краватки урядово пунктір.
1 елени, кеповане вертикальне.
Отрим 16 штук парних предметів разом з годин-
ником і кількома кий самий представляє туго паритет, ви-
скажу послідовно за 3 зр. 20 кр. або за поперед-
нім надісланим належностями.

Мих. Горювіч

Дім експортний Краків, Колетек 4.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Аргентини**жадайте поясненя**

Напишіть лиш картку кореспонденційну до

Falck & Comp.

Гамбург, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденція у всіх мовах.

До Америки і Канадинайвигідніша, найдешевша і найпов-
ніша їзда через**ЛІНІЮ КУНАРДА**

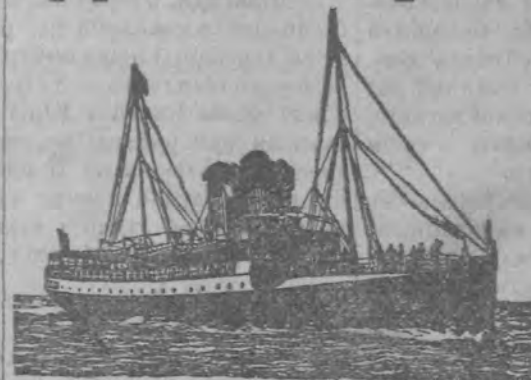
Головне заступництво для

Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівська ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернів.**
ці ул. Головна (Енценберга) ч. 32.

104 17—52 п.

Видання „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“

можна купити у всіх

Філіях „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“,

в друкарні „Рускої Ради“ і в книгарні І. Рехенберга.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Склад ц. к. на-
Товарів обувних А. Чапек, Відень,
Капелюхів: І. Генрик Іга, Відень,
Товарів а альпак і хіноного срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

двірних фабрик
П. Л. Попер, Хруди.
Осип Шклер і Сани, Грац.

Поручаю Вп. П. Т. Публиці товари на різдвяні і новорічні подарунки в дуже великій виборі, та мимо того що все і всюди подорожало, продаю їх по звичайних цінах.

Артикули бронзові, альбони, тарки дамки, рукавички, Manicure до шити, підставки на листи, табакерки, тютюнярки, гарнітура до куреня, до писани, касети, бонбоньки, перфуми, мила,
спіане до манжетів, шпильки до волосів і різне.

Артикули до подорожж. непесарія, тарки, жіночі куфери до шавовани, подорожж і вади, спеціальні куфери Mädlar-а з Липска, до пуделка на капелюхи, пледи, коци (Kamellhaar) англійські павди
для панів і панів і т. п.

Парфуми, мила і шити: Найліпші виробы в фабриці Roger & Gallet, Gustav Lohse, Ideal Hubigaux L. I. Piver Paris, шиточки до волосів, зубів і річій.

Краватки і бізе. Правдиві англійські краватки, кожного місяця новий фасон. Найсолідійше бізе мужеко під гаранцією, бізе систему Dr-а Laman-а і м. Ковнярки, маншети, хусточки,
шельки і підв'язки до панчохо.

Ковнярки футруни і шаруавки перекі, в куш, змєа, бобра, дякого кота і т. п. для панів і панчохо. Шанки перекі, баранкові, Гімалія, як також різні сукоци для панів і хлопців.

Товари панчохові і вовняні. Правдиве бізе Егера, др. Лямана снідня убор, правдиве бізе з вовни верблюда, огрівачі черева, колін, пульсів і грудий, вовняні камізоельки для панів і па-
нів, панчохи, камаші і чепці.

Черевники правдиві Box, Chevreaux, лисерки, Kfir-Hid, Puch, в шкряпаних або лисерованих обкладами, в шкряпаних футрувах, або без того, для панів, панів, панчохо, хлопців і дітей.

Чоботи а холевани з Boxcal сукоци, для панів і хлопців. Обув домова різномодна.

Рукавички: нитяні, шкряпані футрувані і гладкі, бізе в Chait і шовку для панів, панів і дітей. Найліпші виробы.

Капелюхи правдиві російські, шведські, американські і черевки з шити.

Капелюхи найліпші шиті, а льодену, фільцові, тверді або м'які, найновішого фасону. Циліндри і кляки.

Артикули до польованя. Стрільби, револьвери, пістолі і всякого рода амуниція. Торби стрілецькі, камаші і коци.

Конфекція диточа. Шаші, убрания, килеюхи, шапки, канузи, рукавички, шаруавки і т. п.

М'ягирети, побільшачі шкля, найліпші французькі фабрики.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захаря.

За редакцію відповідає: Віктор Стройч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вгд. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., вгд. 4-50 р. або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Реданція, адміністрація і експедиція
„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслані“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламації неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакція лише за попе-
реднім застереженням і залученням належ-
ності почтової.
В справах редакційних можна усно по-
розуміяти ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Остання каденція теперішнього парламенту.

Вчора відбув австрійський парламент своє по-
свідне засідання: засідання, коли помучені посли в
останнє сиділи любо оден коло другого, оглядали оден
другого, дехто усміхав ся збожно, а инший сумно
похитував головою і зітхав важко. Ба що правда,
„Scheiden tut weh“, а іменно, коли має ся на думці, що
Всевишній знає, чи доведеть ся одному або другому
побирати далі посольські дієти. Як раз ті „заступники“,
що називають ся лише тому послами, що побирають
дієти, мають повну причину розпорошити ся сердечно
з парламентом, в якому засядуть нові люди.

Посли були вже помучені і нетерпеливо очікували
святоточного заміння парламенту. Змучила їх не так
праця сеї шістьмісячної каденції, як щоденні засідання
последніх трох неділей. І так сказатиб — як раз сим
тром неділям треба завдячити, що парламент лиша-
ючи за собою якісь закони, може майже із вдоволе-
нем глянути на свою працю, бо взагалі сказавши, сеї
каденції працювано — пияло.

На те находимо — що правда — і важні оправ-
данія. Причина летаргії парламенту лежить в пер-
шій мірі в його не конче довгих сесіях, які мусіли
так відбувати ся, щоб і краєві сейми і делегації мали
достаточну часу для своїх нарад; з другоїж сторони
спинювали нормальний хід парламентарних нарад
часті обструкції, які виривали головно, ба майже
виключно, із національних непорозумінь, а по третє
спадєє трохи вини і на недостаточний парламентар-
ний регулямін.

Рівнож піднести треба, що мимо трудних обста-
вин, між якими приходило ся палаті працювати, за-
значати мож ясні хвилі, коли то парламент серйозно
порозумівав свою задачу і видавав важні закони.

Характеристична ся каденція тим, що в про-
тягу шістьох років парламент лише одні раз кори-
стував ся правом контролю над бюджетом, а всіма
іншими разами ухвалювано провізоричний бюджет,
то є виявляло ся до правительства повне довіре, давало
ся йому в справах фінансових вільну руку і ухвалю-
вало ся бюджет, не знаючи, що ухвалює ся.

Підчас свого неправильного працювання ухвалила
палата послів між иншим кілька законів — що до ко м у-
нікації. Сюди зачислити треба би: будову альпійської
железницї, як також цілий ряд льокальок (між тм
і на Буковині льокальку Веренчанка—Вікно), удер-
жавлене північної железнїці цїс. Фердинанда, яке
сподучене було з великими трудностями і т. д. Не
меньшої ваги також закон про водні будови
в Альпах, який ухвалено аж сего року, як і вноше
згадані. Назвати годить ся також закон про будову

трієстанської пристани, австрійську морську плавбу
і договір з Льйодом.

Із області торгівлі і промислу згадаємо
про новий закон промисловий, про ріжні цюві і тор-
говельні договори, про піддержану торговельної мар-
нарії і т. д. Мало зроблено для селян, в користь
яких ухвалено між иншим закон про стоварищені
селян, якого краєві сейми ще не перевели в жите. Та
треба сконстатувати також, що між Австрією а Угор-
щиною все ще панує певного роду напружене — що
до соц.-економічних справ, — якого не адало ся усу-
нути, хоч немож замовчати, що в дотичній комісії
справу обговорено і доведено майже до кінця.

Замітна ся періода австр. легіслатури — а іменно
ей послідні дні — прихильністю правительства до
своїх урядників, яке заговтувало на поліпшене їх
платні сьвіжих звиш 40 міліонів корон, а то для дер-
жавних урядників, професорів і кат. сьвященників, —
на що парламент згодив ся — і яке призначило кілька
міліонів корон для урядників почтових і железнїцї,
які дорогою розпоряджень узяють поліпшене свого
положення.

Та се все булоб дуже добре, колиб рівночасно
із ухвалою підвищення платні зрегулювало ся було
і податки. Та в сїм напрямі і в справах, що тичать
ся війська, не зроблено майже нічого. А все-ж таки
справедливість вимагала того, щоб — коли вотре ся
нові видатки, видобути і якийсь нове жерело доходів,
а не збільшувати податків, які вже і так досить ви-
сокі. Або, коли вже нарід зсуджений на те, щоб
узнавати що року підвищення — — — податків, то
треба було дати йому за те хоч якийсь відшко-
дження в роді так давно очікуваної реформи забезпе-
чення супроти неприягод та певучо-конечної інституції
для забезпечення старих людий і інвалідів.

Характеристична ся і деція австр. парламенту
і ухвалою виборчої реформи, яку підготовляло
ся роками, а над якою самою працювано серед тяжких
трудностей три чверти року. Якої ваги сей закон та
що принесе він спеціально для Русинів, над сими пи-
таннями застановляли ся ми вже доволі. Ми не маємо
права вдоволати ся або може навіть одушевляти ся
ним, він нам не багато обіцює, але всеж така дає він
запоруку, що новий парламент буде инший, сьиль-
ніший і більше сьвідомий своєї великої залячі, а його
задачаю буде зробити те, чого не міг або не хотів
зробити старий парламент; не в останній мірі по-
добати про розв'язане національних питань, про по-
ліпшене економічного положення нашого селянства,
справедливо залагодити австро-угорське питання, кон-
тролювати бюджет, змінити у відповіднім напрямі ре-
гулямін парламенту і т. д., питання, яких розв'язане

без порозуміння партій — неможливе. До національ-
них питань, які має би будучий парламент розв'язати,
належить і наше руське питання із жадаєм україн-
ського університету на чолі. І ми маємо повну надію,
що будучий парламент постарає ся о те, щоб до по-
дібних буч, як се відбуло ся колись на львівськїм
університеті, не було причин.

Політичний перегляд.

Угорські шкандали. Польового скомпромітували
відносини з графинею Шенбергер, так що він дійсно
подав ся до демісії, яка мабуть в середу буде уря-
дово оголошена. Тепер виходить на верх, що буде
можливо, що Польоний обманений обманець; іменно,
що баронеса обманила його, вповідаючи йому про
свою велику ступність із двором, якої вона мабуть
зовсім не мала, так що прямо видурила від партії
независимости 50.000 К, хоч і не оперли ся вони
в її, але Польонових кишень. Звісно, що в сїй справі
і Кошутові руки не чисті. Хістнувши ся сям фактом,
захотів віній Деріс легким коштом поліпшити своє
лиш матеріальне положення. Іменно приготував він,
в кругах кримінальних і поліцейських знав фігура,
брошуру зі змістом, компромітуючим Кошуту. Бро-
шурка мала вийти колись вночі, про що довідала
ся поліція і старала ся наклонити Деріса, щоб він
не видав ей, на що Деріс і згодив ся, коли заплатять
кошта друку і йому 4800 К на прожиток. Сам Деріс
заявив, що не ходить йому о компромітацію міністра,
але лише о те, щоб заробити на брошуру і таким
способом вийти із крайньої нужди, тому жадає грошей
від поліції, на що вона не згодилась і спонукала,
що дальше друковане застановлено.

Вибори до німецького парламенту, які відбули
ся в п'ятницю, характеристичні тим, що принесли для
соціалістів чималі страти. Коли зважимо, що сего
року кандидували вони в 397 округах, а перейшли
лише 29 тьох, то зрозуміємо, що противники соціал-
демократичної партії мають причину триюмувати, —
хоч і тра зазначити, що місцями осягали соціал-демократи
дуже багато голосів. Так в VI. пов. берлінськїм майже
100.000 і в пов. Шарльоттенбургі поперх 103.000.
Однакож мимо сего кепського результату ще не мож
казати, що соціал-демократи стратили щось з давнього
стану посідання. До тепер мали вони 79 послів; тепер
мають вже певних 29, а в 92 повітах прийде між
ними а иншими партиями до тієїж голосовани.
Бебель вже вибраний (в Гамбургу), Зінгер (в Берліні)

НАШ АЛЬБОМ.

Василь Верховинський.

Із циклю: „Шалені станси“.

Олі Легинович на спомин.

I.

Тобі казали, що в шумній столиці
В бакхантх кодї пієні я співав,
В цвітїстїм корє, в дикім карнавалі,
Немов шалений, гучно раював.

Горять як огонь чужинки-чарівницї
Шалїя там і раювали з ним,
Про рідний край забув і там вїддалї, —
— Все був веселим, — ніколи сумним —

Тобі казали: Се-ж юнак шалений,
Замотаний на все в сїльця рожевих сїт —
Спїчне хїба лиш смертю потонлений...
(Пробї!... Менї тоді не було й двацять лїт!)

Все те ти чула від отих людий, —
Що бачили мене в шаленім карнавалі, —
Що так жалїли вік мій молодий, —
І на дїмною дилї фїлістерскї жалї.

Все те ти чула від отих людий, —
Була в тїм правда, — все-ж таки не вся, —
Скажу Тобї правду: — Я бажав в тїм шалї
Затерти спомин твогої лица.

Скажу лишень: в останнім карнавалі
Спївали чудну пісню про „Тіпола“, —

А я задумав ся, — згадав і в дикім шалї
Спївав і плакав: „Мія санта Оля...“

Про се не чула Ти від тих людий,
Вони казали: вмерли в ньому жалї, —
Він так зіпсований, хоч так ще молодий,
— З бакханками гуляє в дикім шалї, —
Обмотаний в сїльця рожеві коряндолї
Тебе забув!... О мія санта Оля...

Шенбрун, 19/I. 1907.

II.

Мене жалїли за житя в столиці,
Де я за всю ціну шукав лиш забути,
Послухай лиш одну мову мого жита, —
Що відгравав ся в затишній каплиці.

Єсть в Римі образ чудної Мадонни,
Що — мовлять — коїть жалє розбитої душі.
А хто лиш гляне в чудні очі Донни
Зазна чарів солодкої тиші.

По сїм останнім дивнім карнавалі
Я мчавсь як птах смертельно поранений.
Де чудний образ я летїв шалений,
Бо душу рвали спомини і жалї...

В каплиці стиск такий коло ікони.
Туда народ тиснув ся богомільний
І я зблизив ся до очей Мадонни...
(В очах усіх настрий такий весільний).

Шумів лїтаний спїв: О Те Beata sola!
Я в очі глянув чудної Мадонни...
... І пробї! Се лице — лице моєї Донни,
І я рїдав шалено: Мія санта Оля!...

Замовк зворушений народ весь богомільний
Затих лїтаний спїв: О Те beata sola,
— Десь хтось казав: Давїть ся, божовільний,
А я рїдав: О мія санта Оля!

III.

ФїлѠ Σε γάρ, — ροѠ, Ѡ χορε!...

Гуде, шумить Венеція пїяна,
Гондолї мчуть ся, сьпїв луна!
В Гондолї кождїй мчить „кохана“,
Лиш дай дукатів і вина!

Летять завітчанї гондолї,
Звенить безжурний срібний сьміх,
Летять на море кориндолї,
Паде квіток пахучий снїг.

Десь там звенить чудова грецька мова,
— Пливе чужинка дивної краси...
„Стрївай, стрївай! Ах моя Ти чудова!
Бурлива хвиле! Разом нас неси!...“

Лунає срібний сьміх, — я кликнув „ЕвѠе“!
„Чудова Ти! Нічим ся не трївож!
Лови вінеп тїх запаших рож!
ФїлѠ Σε γάρ, ροѠ Ѡχορε! —

Ловила рожі з могої віньця
Обмотала мене в рожеве коряндолї
Я глянув на єї прекраснїй лиця, —
І відвернув ся... Мія санта Оля...

Сьмієсь чужинка: Тї κλεις? ФїлѠ се!
— А я зривав рожеве коряндолї
Чужинцї кликнув: Αλλ' εγѠ ροѠ се!
І нїжно шептав: Мія санта Оля.

Відень, 20/I. 1907.

а Лубкехт ще мусить спорити з Павлі (консервативним); до тепер зискали соц.-демократи оден мандат, а втратили 20. — Загальний вислід голосування представляе ся так: вибрано 237 послів, в 160 повітах мусить ся тіснійше вибирати. Ситуация партій така:

	до тепер мали вибр.	тепер до тісн. зиск. страт. гол.прийде мандатів.			
центрум	100	89	31	2	4
консервативні	52	41	29	7	2
соціал-демократи	79	29	92	1	20
нац.-ліберали	51	20	58	9	9
Поліки	16	18	5	2	—
правит. партія	22	10	19	2	4
вільнод. пар. пар.	20	6	27	4	2
вільнод. союз	10	1	12	—	—
інші партії	—	23	47	4	8

Отже, закім що центрум і тепер найсильнійше.

Французські учителі департаменту сенского утворили учительське стоваришене і приступили до загального робітничого союзу. Напрям стоваришеня революційний. Бріан дозволило утворене департаментових стоваришеня, але не годить ся на приступлене до соціалістичних організацій. Бріан грозить суспендованем, а учителі страйком, так що між міністром а учительством панує тепер немиле напружене.

Сербія. Погодоски о уступленю сербского президента міністрів Пасича не втихають і удержують ся загально, що Пасич хоче пошлшити дальше ведене своєї політики новому кабінетови, на котрого чолі станув би Протич. Новий кабінет розпочав би зараз переговори з Австро-Угорщиною о торговельний договір, бо показало ся, що Сербія рішучо не може дальше вести митової війни з Австро-Угорщиною без значної шкоди для своїх господарних інтересів. Протич буде намагати ся заключити торговельний договір з Австро-Угорщиною ще заки буде оголошений заключений вже з Італією торговельний договір. В молодорадикальних і народних кругах купштини добачують в тій зміні кабінету підступ і тайну роботу старорадикалів, аби вони могли удержатись і на дальше при кермі держави.

РАДА ДЕРЖАВНА.

Палата панів.

На суботнійшнім засіданю ухвалила палата панів а другим і третім читаню закон в справі забезпечення вдів і сиріт по військових, о контингенті рекрута, о військових кредитах, о провезенні хмелю, о вині, о конверсії гіпотечних претенсій, о скарбових позектах. Всі закони прийнято в редакції ухваленій палатою послів. На понеділковім засіданю прийнято також кілька законів, між тим закон о локальних желізницях. Слідуюче засідане відбуває ся нині.

Палата послів.

В суботу прийняла палата послів предложене в справі провізоричного уладженя поспішної плавби до Дальматії і Бразилії, описла ухвалила наглість внесеня дотикаючих локальних желізниць. Дальше справоздаєць п. Сильвєстер реферувал о предложеню в справі підвищення гварантії держави для кількох желізниць низшого ряду. Кредити на санацію локальних желізниць разом з поставленими резолюціями прийнято. П. Ствертія реферувал справу проекту закона о кредиті на виготовлене проекту будови ло-

кальної желізниць Ясло-Конечна. Сей закон ухвалено без дискусії. По сім розпочала ся дискусія в справі кредиту для локальних желізниць в Галичині і Буковині. Міністер желізниць др. Дершата обговорювал широко відносини пануючі на північній желізниці і заявив, що справа удержавлення желізниць Львів Белзень є предметом студій в желізничім міністерстві. Справу удержавлення желізниць Тшебіля-Скавці є рівнож предметом студій і бесідник думає, що в новій палаті вже буде міг предложити дотичний закон. П. Шенерер мотивував наглість свого внесеня в справі внесеня 30 розпорядків виданих на основі § 14. Наглість відкинуто, почім палата прийняла закон о відшкодованю за випадки спричинені автомобілями.

На понеділковім, останнім засіданю відповів през. міністрів барон Бек на інтерпеляцію пос. Паттера в справі скликаня соймів ще перед розписанем виборів до парламенту. щоб сойми могли рішати ся що до примусу до голосування і заявив, що з огляду на короткий час, який лежить перед розписанем виборів — се неможливо, але сойми будуть мати ще доволі часу, щоб поставити в сій справі відповідні рішеня. Відповідаючи на иньшу інтерпеляцію президент заявив, що правительство виробить в 1907. році відповідні проекти на засноване закладів для старих інвалідів. По довгій дебаті палата прийняла потім закон про виконуване сулївництва в вищих краєвих судах і найвищих трибуналах; без дебати прийнято предложене про акти з Альджерікас, триєстинські пристани а по короткий дебаті внесення комісії для елементарних шкіл, почім президент палати граф Фетер подав короткий начерк діяльності сєї легіслатурної періоди, висловивши надію, що будучий парламент буде працювати між літніми обставинами і подякувавши теплими словами за довіре підніс трикратне „слава“ в честь цісаря. Іменем палати подякував пос. Катрайн графови Петерови за його безпартійність і обективне проваджене нарад. На чім закінчило ся посліднє засідане сего парламенту і послі розпрацавши ся з президентом і товаришами розійшли ся, не оди — щоб більше не побачити нового парламенту.

Події в Росії.

Будуча Дума.

Міністерство Столипіна, яке здобуло собі європейську „славу“ „геройским“ розігнанем першої думи, остає ще тепер на своїм місці, вичікуючи нової „благододожної“ думи. Але воно не держить руки в кишенях, а „приготовляє“ нові вибори. На се правительство не жалє ані гроша ані часу, щоб друга дума вишла зовсім чорнобетонною. В сій цілі видає правительство ріжні укази, якими забороняє ся урядникам належати до поступових партій; в тій цілі виконує і синод репресії на духовенство, в тім самім замірі видає сенат ріжні „обясненя“, туля стремлять частійші відмовляння права активного та пасивного вибору і т. д. Досить згадувано вже про ріжні строгі заридженя губернаторів, тепер згадаємо, що в останнім часі московський генерал-губернатор на підставі тимчасових принципів о надзвичайній охороні видає поліції порученє, аби розв'язувала виборчі збори, на котрих би критиковано діяльність правительства, або похвалявано революційні діла. Преді дотелів таких зборів а тим більше бесідників треба потягати до одвічальности і карати в'язницею, засланим або карою грошевою. Супротив того строгого розпорядженя опозиційні старання діяла постановили

не скликувати передвиборчих зборів, через що не зможуть добре приготувати ся, чого якраз правительство бажає.

З кінцем січня і в лютім відбувають ся вибори уповажених, які відтак вибирають виборців, а сі голодують на зборах губернських на посла. Найвищий указ оголошує слідуєчі речниці виборів до думи по містах: В Київі, Кишиневі, Курску, Ільїнй, Володимірі, Казані, Москві, Одесі, Орлі, Ростові, Сараневі, Тулі і Ярославі дня 19. лютого; в Катерино-тоді, Тулі і Ярославі дня 19. лютого; в Астрахані 21. лютого; в Нижнім Новгороді 25. лютого; у Варшаві і Петербурзі дня 1. марта. Вибори правибораців селянських відбудуть ся дня 25., 26. і 27. січня в цілій Росії рівночасно. Ціла Росія має вибрати 524 послів, з яких 75 припадає на азійську Росію. Виборці поділені на чотири курії, а то на курії поміщичі, міст, фабричних робітників і селян. Тоджуючи закони, видані за для першої Думи, правительство позбавило виборчого права масу головно низших верств, як селян і робітників, а також всіх послів першої Думи, що підписали виборську відозву. Таким чином, і вже названими способами, хоче правительство заперити собі Думу, щоб вилла єму на руку, щоб зібравшись, кланом перед царем, висказуючи своє вірнопідданьство та прийняти всякі предложеня міністерств без опору і майже без дебати. З вірою в добрий успіх своїх заходів правительство подобає ся собі дуже добре і Столипін затирає собі руки. Однакж положеня в Росії, настрій народу та робітників зовсім не такий, щоб мож піддати ся думці Столипіна, що друга Дума буде „благододожна“. Нарід огірчений репресіями зі сторони панів і уряду, пригноблений голодом, якому правительство запобігає в так еміментний спосіб (гл. Гурко-Лідвал), ограничене права голосування і т. д. і т. д.

Цар змінив свої погляди.

„Daily Chronicle“ довідує ся, що наслідком викриття великих шахрайств, як: присвоєне державних дібр, заміреної пролажі царських дібр, як також наслідком викриття, що проводирі реакційної російської ліги за гроші кували убийників Герценштайна і організували заговор на здетоноване царя, на випадок кодіб він згодив ся на багали конституційних демократів, змінив цар свої погляди. Тепер готов він на компроміс з конституційними демократами, коли вони змінять свій аграрний проект, уступлять трохи проти шляхти і зрештучують на бажане автономії для Польщі і рівноправности для жидів.

Вибори повномочників.

В суботу і в неділю відбули ся в 23 губерніях вибори повномочників з поміж робітників і селян. Вибрано 1331 повномочників, з яких належать 600 до правих, 458 до уміркованих, 35 до кадетів а 238 до соціалістів. Між 682 повномочниками селян в 362 сільських. — В повіті Славянск (харківської губернії) вибрано на 32 мужів довіря 27 Німців-колоністів, які причислюють ся до уміркованих.

Рос. держ. доходи.

В місяці падолисті і грудня 1906. року влило державі о 513 міл. рублів більше, як преліміновано було. Звичайні доходи за р. 1906 виносять 2271 міл. рублів, отже 243 міл. більше як преліміновано було, а о 247 міл. більше як тогдішого (1905) року.

Нелюдний жарт.

В Томську ливив ся сими днями якийсь селянин, засуджений давнішими часами на поселене в тамошній околиці, і зложивши на столі зав'язану в якийсь шматі

Іван Діброва.

Вечірні хвилі.

І знову приходим у гості до мене,
Вечірня думо, сімволе розпукан,
І знову на крилах німого мовчання
Несеш мені хвилі незносної муки.

Несеш мені тугу словиту у смуток
І оловом давниш мое серце хоре —
Я тону у мріях вечірного смутку,
В безмежній задумі глибокій як море.

Мені у сій хвилі так тяжко, так сумно, —
І жаль невимовний розняв свої крила —
Я вмерти бажав би, розстатись із світом —
Гей думо вечірна, яка ти не мила!

Олеся Новаленко.

Соловейко.

(Із Дальніга.)

Соловейку любий мій,
Соловейку голосний!
Ти куди, куди летим?
Де співати ти цю ніч?
Хто убогав, як я,
Ніч прослухає тебе,
Нестуляючи очий,
Утопаючи в слюзах?
Ти лети, співаче мій,
Хоч за тридев'ять земель,
Хоч за синій моря,
За чужі береги,
Побувай у всіх краях,
В бідних селах, городах,
Не найди тобі нігдо
Безталаннійшу, як я...

Альберт Е. Брахфогель.

Нарціс.

Драма в п'ятих діях.

(Дальше.)

КІНОЛЬ (скоро): Га, що-ж се? (до Нарціса): Відповідь на мое питанє! не смієте мені втечи, (Перелідає скоро лист).

СЕН-ЛІМБЕР: А так, так, відповідайте!

НАРЦІС: Що тут панночка говорила, то розуміє ся дуже гарне й пляхетне. — Коли бувають такі речі, що дають нам відшкоджене, коли ми живемо в нужді, — то тим гірше для мене, бо в мене нема нічого, за що би я в нужді жив і терпів. Ох, Ви дурани, се-ж бо те страшне моєго проклятого істнованя, що я терплю як раз за ніщо. — А все-ж таки на мині се добре, що можу сьміяти ся із своїх учинків без стыду й ганьби, і хоч би цілий Париж ненавидів мене, — але як довго я сам себе ненавидіти не буду, Вам всім сьміятись му в очі. — Га, кодіб я був вивчений хитрун, то був би тепер славним чоловіком, — може таким як Грім, сєй білий твар, що свою якість матерії, свій талан привів аж тоді до вартости, до якогось степеня поваги, коли відтрутив від себе ногою свого приятеля Жан Жака; а все-ж таки Русо ввів його в порядне товариство, як Ви мене, Дідеро. Га-га! Не давайте ся висьмівати; всі Ви, як от тут сидите, ціла вища сфера Парижу — се Нарціс, Нарціс самолюбєць, захланець, єгоїст, — Нарціс Рамо! — Вже час до опери! — Кланяюсь! (Звертає ся до дверей).

ГРІМ (лютий): Зухвальство сего хлопця перевишє шалєну дотепність, і лише його вужденність здержує мене — (зв'язує за мч).

НАРЦІС (перериває): Га-га! Але я льогічний! (Іде сьміючись до дверей).

ЕПІНЕ (по тигу до Гріма): Він нам втече, мусимо спитати. (Голосно): Рамо, ще одио слівце!

НАРЦІС (вертає ся): Но?

КІНОЛЬ (перечитавши лист з ефектом, що чимраз змишує ся, вибіла довгий час очі з Нарціса, а відтак скоро): Нарціс, одио питанє!

ЕПІНЕ (скоро): Де були Ви вчєра рано коло одинадцятї години?

КІНОЛЬ (впадає): певно на Boulevard du temple?

ЕПІНЕ (налякана): Відііла приходите до сього питання? (По тигу): О Боже, не вже-ж вона знає о тім?

КІНОЛЬ: Отсе як раз я Вас хотіла питати (по тигу). Не вже ж се він? (Загальне зацікавленє).

НАРЦІС: Но, і що-ж? — Чя-ж се щось дивного, що я волоучу ся по Парижу? — Еге ж, я був там!

КІНОЛЬ (скоро): Бачилисьте там королівську євіпажу?

ГРІМ: Бачилисьте?

ЕПІНЕ (про себе): О Боже, вона вже все знає!

НАРЦІС: Егеж — пригадує щось собі. Шість ізабєлів в червоновім, оксамітовім убранню? Люди говорили, що то повіз Помпадури; я давби щось за те, щоб її побачити!

КІНОЛЬ, ЕПІНЕ і ГРІМ (разом мов очаровані): Се він!

(Другі ступають здивовані ближше).

КІНОЛЬ (зв'язує скоро Нарціса за руку, веде на бік, потику): Однє слівце Нарціс!

ДІДЕРО: Але щож має се значити мое паньство?

КІНОЛЬ (потіку до Нарціса): Ні словечка далі. Маю для Вас таємницю. Очікуйте мене на розі на тім боці в найменній повозці. Скоро, бийте Бога ся!

НАРЦІС (потіку): О, я талантий! (голосно): Кланяюсь! (Виходить скоро середними дверми).

ЕПІНЕ (хоче вибїти за ним): Кудя, Нарціс?!

КІНОЛЬ (стає йї тріюмфуючи в дорозі): Він кличе тільки мою повозку. На словечко, дорога

людську голову, розповів таку історію: Я дуже бідний чоловік і беру охотно все, що хтось мені дасть. Іду я нині з вечірні, аж приступає до мене якийсь двох незнайомих людей і питають мене, чи возму кусень м'яса. Я ще й подякував і они дали мені щось круглого, завиненого в шматі, і я гадав в темноті, що то бараняча голова. Я, як кажу, подякував і пішов додому в тій думці, що дам м'ясо своїй господині, щоб вона зварила мені юшку. Она й хотіла так зробити, але коли розвинула тоту пібу баранячу голову, як лив крикнула і пустила її на землю. Я тоді прайбі до неї та й сам страшно перепудився, побачивши, що мені подарували людську голову. — Поліція оглянула докладно той несамолюбий дарунок і переконала ся, що то була голова якогось вже старшого Монгола, відрізана зовсім гладко від тіла. Дальше слідство показало, що якийсь невисліджений злочинці, мабуть також Монголи, допустившись убийства, так зручно затерли сліди сего, що описи з головою своєї жертви ще й жарт собі зробили.

НОВИНКИ.

Чернівці, 29. січня 1907.

Про бучу на львівському університеті розписали ся польські газети дуже широко, не минаючи ні найменшої нагоди, щоб побрехати і полаяти на Русинів. Симпатично і щиро висловлює ся з нагоди сєї події краківський „Narzęd“ пишучи: „Демонстрація руских академиків у львівському університеті знов ярко висказала характер польско-русских взаємин у східній Галичині. Варварське знищення авлі, портретів і т. д. о таку дрібницю, як висказане іматрикуляційної формули по руски! Не повинно-ж би ся опам'ятати тих, що своїм безоглядним шовінізмом, гнобленням Русинів і заперечуванням прав, які їм належать ся, вгодували глушу ненависть, що від часу до часу вибухає шаленими проявами розпущи? Кілько вікових кривд, кілько упокорення і несправедливості нагромадило ся в глибокій кривоті, котрий так вибухає! Всі кривди руского народу кличуть голосом розпущи в сих диких ексцесах рускої молодіж! — Чи у хвили, коли наші серця живіше б'ють на вид лицарської боротьби наших дитин і батьків познанських о польський язык — чи в сій хвилі ексцесом руских студентів не повинні пробудити голосу совісті? Кличуть Поляки о справедливість для себе на західних окраїнах, нехай же єї вимірять своїм сусідам на окраїнах східних; а тоді не буде у львівському університеті шовіністичних ексцесів і замість розгорілих ворогів виховають собі приятелів і союзників“.

Архикнязь Франц Фердинанд в Буковині. Краєвий маршадок бар. Юрій Василько був в поведілок перед обідом на авдієнції у престоло-наслідника Франца Фердинанда. На просьбу маршадка відвідати раз Буковину, відповів архикнязь: Цілком певно оподію ся слідуєчого року відвідати Буковану і пізнати сій гарний край і його вірних мешканців.

Страйк на політехніці в Берні. В чеській політехніці в Берні завозить ся на страйк всіх студентів. Збір професорів зявляв, аби іспити проти дотеперішнього звичаю відбували ся в будучині в означених речиннях. Студенти на зборах задемонстрували проти сего зарядження і загрозили страйком. Два професори, присутні на зборах, вийшли зі залу з причиною сильних напасти на професорів.

Бувлер. (Стає скоро коло неї, потику). Помпадура конче хоче короновою йти в гріб; діснеє із Риму вже прайшов. Спішіть до королевої!

БУФЛЕР (крайно здивована й маллкана): О, великий Боже!

КІНОЛЬ (до Еміне): Він кличе мою повозку, бо маю давню повинну для принца Контого. (Кладе ся легкокожно). Моє поважання. (Виходить скоро з Бар'я ком середними дверми. Мала павза. Всі остовіли. Еміне мов нежить).

ГРИМ: До сто чортів, вона вже все знає!

ДІДЕРО: Що ж знає?

ЕПІНЕ (майже в розпущі): Ми зражені!

ГРИМ (біжить до вікна): Вона всьдає з Нарцісом до повозки — відіжджають — вона взяла його з собою.

ЕПІНЕ (шалено мота): До принца Контого! (В великий страх). Моя повозка! Ох, Боже, моя повозка! Мушу говорити з Шовасильом. (Виходить з Грімом серединою).

ГОЛЬБАХ: Не вже ж сплю? Що ж значить ся дивна сцена?

БУФЛЕР (потиху, таємничо): Помпадура конче хоче короновою йти в гріб; діснеє з Риму вже прайшов.

ВСІ (скрикують): Помпадура?!

ЛІМБЕР: Короновою?!

ДІДЕРО: І що ж обходять се Нарціса?

БУФЛЕР (схвально ся): Мушу з королевою говорити. (Вибіває серединою).

ЛІМБЕР: Я відироваджу Вас! (Іде за нею, другі безмовно дивлять ся їй за ним).

ЗАСЛОНА.

Два дитячі трупи в киці. До многих льондонських містечок прилучилась ще одна. Звісно, що в льондонських магазинах жезничних накопичує ся тільки пакуноків, що минають місяці, ба навіть роки, доки вони дістануть ся до адресатів. Сю обставину використовують злочинці, переховуючи там украдені або вкрадені річі. В однім з таких магазинів дав ся чути неприметний запах, що мимо всяких десінсекцій не уступав. Коли ж перешукують всі більше як рік зложені там вистилки, знайдено в скрині дві дитячі трупи, завіті в убрание. Під ними лежали кілька листів, яких писма годі було прочитати. Скринючку мала перед роком надати якась чорно вбрана жінщина.

Зізнане на смертній постелі. Стара жінка в Рагузі Гелена Клендич признала ся на смертній постелі, що перед 42-ма роками в спілці з своїм коханком, жовітром, замордувала свого службодавця, Тарміна, обрадувала його і законала в домі. Судове досліджене проти неї застановлено тоді ізза браку доказів.

Вовки і лиси. В Устеріках коло Жаби поивили ся в селі вовки і лиси, яких вигнав з гір і лісів поверх 30-степенний мороз. Вовки впадають до загород і поривають худобу і псів, а лиси дусать дріб.

Славянська літургія. Osservatore Romano оповістив підписаний кардиналом Кретоні декрет конгрегації в справі літургічного языка в славянських краях дальматинського побережя. Сей декрет потверджує уживане глаголиці в літургії в тих церквах, які можуть висказати, що славянська літургія находить ся у них від довшого часу в уживаню. Уживане языка признано лиш церквам, а не священникам. Супротив того правленя літургії славянською мовою має обмежатись лише на ті церкви, в яких се було доси дозволене. Книги, друковані глаголицею, мають бути одобрені церковними властями. Священники, що уживають сєї мови в церквах, яким не прислугує се право, будуть підчинені сусенній а divinis.

Успіх лікарської штуки. У варшавському шпиталі сьв. Роха довершено перед кількома місяцями незвичайної операції. Лікар д. р. Цхомський зашив якомусь Станиславу М. серце, пробате ножом. Після операції рана загоїла ся і отсе кілька днів тому назад Станислав М. прайшов до шпиталю та попросив лікарів і шпитальну службу на своє весіле. Йому тепер двадцять кілька років, отже не дивинця, що виратуваний від смерті, забавив зажити й подружого щастя. Доси такі операції уходили за неможливі і чоловік зранений ножом в серце, був засуджений на смерть.

Оповідки, іменованя і т. п.

Відзначеня міністрів. „Neue Freie Presse“ доносить, що цар з нагоди парлям. календції відзначив президента міністрів бар. Бека великим христом орденна Леопольда, міністрів др. Кайна, Коритовського, Внерта, графа Аверсберга і Дзедушицького орденом жезничної корони першої класи, а міністрам Форштови, Мархетови, Дершати, Пацакови і Прадому надав титул тайних радників.

Іменованя. Президія дирекції дібр буковинського релігійного фонду в Чернівцях іменовала правника Валеріяна Волчинського рахунковим практикантом при сій дирекції. — Інженера рада краєвої культури в королівстві чеськім Йосифа Матияска іменовано провізоричним інженером при дирекції дібр в Чернівцях.

Із укр. акад. тов. „Союз“. Заповіджений товариством на 2. лютого комерс. відідуваємо зі взгляду на відповільнішу пору на суботу 16. лютого. — Заряд тов. „Союз“.

Товарискі сходини з танцями. В неділю, дня 3. лютого 1907 відбудуть ся в „Народнім Домі“ товариські сходини уряджені товариством „Буковинський Боян“. В програмі сходин входить концерт і танці. Щоби початок танців не зано то опізнати, початок концерту назначений безусловно точно на годину 8-му вечером. Стр'й візитовий, пожадано як найскромніший. Вступ від особи 2 корони. До місцевих гостей мисто запрошені висилаємо курзоро (буде ходити в середі і в четвер) і просимо кожного в відповільній рубриці підписати ся в довід, що зістав повідомлений. Гості, впроваджені запрошеними особами будуть мало бачені. У кого курзор би не був, зволить зголосити ся устно або писемно до підписаних. Програма концерту: 1. М. Лисенко: 1. „Quod libet“ з народних пісень, квартет сольовий відіспівують п. В. Пігулик, І. т. п. Мод. Левицький І. т. п. К. Киретюк І. б. і п. А. Салагорський І. б. 2. М. Лисенко: Vase, opus Мг. 35, фортеп'яно solo відіграє п. н. Г. Бухер. 3. В. Маслак: „Котик“ і „Соловечко“, відікламує п. К. Киретюк. 4. М. Лисенко: Валалда з опери „Утоплена“, Р. Леонкавалло: Пісня Баяца з опери „Баяц“, відіспівує п. Модест Левицький. 5. О. Маковей: „Жалі дівчини“ і „Каминна епоха“ гумористичні пісні, відічитає сам автор. 6. І. Воробкевич: „Утоплена стежечку“ і „Випеш гарку“, Л. Цотвінський „Гей поїхав князь Ресуха“, відіспівує сольовий квартет. 7. В. А. Моцарт: Quartetto G. mol. a) Allegro, в) Andante, о) Rondo, відіграють: п. н. Н. Пігуляк, І. скринка; п. С. Шторфер, віоля; п. В. Кобилянський, вільончел; п. н. Г. Бухер, фортеп'яно. Потім танці. — Микола Дрогомирський, уприв, забав, Модест Левицький, голова.

Із жел. руху. Задля великих заметілій і морозів застановлено тягаровий рух з виїмкою транспорту худоби на ліній: Неполюківці—Вишнівка, Глібока—Бергоміт, Каранців—Чудин, Гатна—Дорна-Ватра і Вама—Рус. Молдавиця.

Із штуки і літератури.

Пам'ятник Шевченкови в Києві. Київська міська рада ухвалила дня 10 січня с. р. 32-ма голосами проти 14, п'ятсот рублів на поставлене пам'ятника для Шевченка. І на с'м засіданню не обійшло ся без опору зі сторони деяких загоріліців, які хотіли вперед пам'ятника для Гоголя. На те відповів радний Страдомський: „Хто не син України, хто тут чужинець, той не розуміє, що в серці України, в Києві перш усього мусить стояти пам'ятник Шевченкови“.

„Промінь“, перший укр. календар на 1907 рік; зложив О. Перекрестов. Ціна 10 коп. Київ 1806. Видавництво „Початок“. — Зміст: Хронологія. Святці, (Календарій). Астрономічні відомости. Міра та вага в Росії. Далечинь городів од Києва та Петербурга. Географічні відомости. Де живуть Українці. Ів. Нечуй-Левицького. Який був лад в усяких державах. Дещо про селське хозяйство, (по Е. Чикаленку). Медичні відомости. Українська преса в 1906 р., Д. Д.—ка. До селян. Дещо про податки. Реєстр державних прибутків та видатків. Короткий огляд 1906 р. Портрети (взяті з декламатора „Досвітні Огни“ видана Е. Череповського). Обивч. — Отсей календарик обимає 58 сторінок і містять в собі так багато різнородних популярних статей, що і він (так як нами обговорений кал. „Промінь“) може бути нам за взорець і то не тільки при виданні календарів, але і всяких інших популярних видань. Се повинні собі затамити всі видавці, що нашому народови треба в першій мірі коротеньких поучаючих статей.

У видавничій комісії київської „Промінь“. На зібранню комісії, що відбуло ся у вечер дня 12. січня читали ся між иншим рецензії на ті рукописи та видані вже книжки, які мала видати „Промінь“. Видану львівською „Промінь“ книжку М. Загірної „Боротьба англійських американських колоній за волю“ ухвалено видати у двох брошурах, виділивши з книжки розділ про Вашингтона, о що постановлено просити автора і звернути його увагу на деякі хиби в книзі. Зрецензовані рукописи на оті теми: „Українці на Кубані“ та „Інквізиція“ — узнано абсолютно непридатними до друку; перший рукопис передано ще на другу рецензію, а „Інквізицію“ постановлено вернути автору разом з рецензіями. Передано також на першу рецензію рукописи: „Воздух“, „Де любов там і Бог“, „Дещо про автономію“ і „Невольники“, а також прийнято проект нової окладки для видань „Промінь“ (Шевченко, патрон Товариства, здирає чорну завісу з промінь, які освітлюють назву книжки). На першу чергу призначено видати: „Оповідання про Ірландію“, Д. Дорошенка та згадану вище книжку д-ка Загірної, які сими днями будуть віддані до друку. — „Рада“.

Соломея Крушельницька, знава оперова артистка-українка, яку запрошено до Міланського оперового театру (в Італії) „Scala“, має там великий успіх. Всі Міланські газети, в один голос вихваляють її голос, та чудову артистичну гру. Найбільшу славу Крушельницька придбала собі в опері Штрауса „Сальоме“.

Із театру. На місце сальонові дами пані Боваль, яка захорувала і покинула нашу сцену, прайшла п. Дуїно з Берна і виступить вже в четвер на сцені.

Репертоар міського театру. В середу оперетка: „Orpheus in der Unterwelt“, в четвер (на дохід п. Кіна): „Geldfische“, в п'ятницю (по знижених цінах): „Sherlock Holmes“, в суботу (по обіді) оперетка: „Der Kastelbinder“, у вечер (літературний вечер): „Der Dieb“, „Die letzten Masken“, „Der gemütliche Kommissär“, в неділю (по обіді): „Der Pfarrer von Kirchfeld“, (у вечер): „Der Göttergatte“.

Посмертні вісти.

Радник санітарний др. Йосиф Лазарус. Передвеч вночі помер нагло др. Йосиф Лазарус, оден з найпопулярніших міських лікарів. Він був лікарем з великим науковим знанем і знаменитою практикою, звисний діяльність, на якого осуд можна було спуститись. Побіч лікарської практики займав ся він наукою, музикою і малюванням. — Др. Лазарус родив ся 1844. року в Тарнополі, кінчив свої медичні студії в Відні, був примарієм коломийської краєвої больниці, звідки переселив ся до Чернівців, де р. 1888. став іменованим санітарним радником. Др. Лазарус помер осамочений, бо його жена находить ся задля терпіння на нерви в Марієтріє коло Грацу, а оба сини в Берліні.

О. Антін Максимович, гр. кат. парох у Великім Кучурові, упокоїв ся по довгій недугі в неділю, дня 27. січня с. р. в 64. році життя. Похорон відбув ся нині рано в Кучурові.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціна сторони 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{8}$ сторони 10 К., $\frac{1}{16}$ сторони 5 К., $\frac{1}{32}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відновлює.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний огул.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова. Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Надіслане.**Др. Йосиф Порас**

спеціаліст-лікар від негугноса, ший і грудий ординує в Чернівцях

при ул. Кручоній (Schlangengasse) ч. 22 I. поверх, від 8—10 рано і від 2—4 пополудни

Години для бідних безплатно від 1—2 по полудни.

Загальні збори рускої каси пож. і шад. для громади Задубрівка відбудуть ся на 15. лютого с. р. в шкільнім будинку. Дневний порядок: 1. Справоздане касове, прийняте біляноу. 2. Вибір старшини. 3. Вільні внесення. — За старшину: Василь Павлюк нач. каси.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва правдо забезпечена“ антикара др. Ю. Францоу в Тернополі.

Се є знамените усмиряюче средство до натирання против всяких ревматичних болюв, простуджених, ломаних коостей, плечий гістий і нервових недуг. Прошу уважати на напис „Nervol“ і не приймати інших „Нервотин“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшочок) 8 кор. з оплатою і опакованям. Тисячки листів з подякою. — Висика 2 рази денно до всіх країв.

Я, АННА ЧІЛЯГ

Випадала своє волосся на 185 см довге через уживане масти, яку я сама винайшла. Ся маст є одним средством проти випадання волосся, побуджує поріст его, зміцнює коріння, у панів прискорює поріст повної борода, по коротким ажко уживанню єї хорошиє волосся, надає єму ирравдыву полистуючу барау і хорошиє перед сивінем до пізної старости. Ніке подібне средство не має тільки поживних частий для волосся як **Чіляг помада**, яка зеднала собі світову славу, позак панів і панове пере-свідчили ся що по ужитю невеликої кількості єї, волосся не-рестане випадувати, тає, що в протягу кількох днів засівало ся нове, здорове, буйне. Вислід єї потверджують тисячі писем з подякою в цілїм світі, зрентою вислід нагороджує правда.

Ціна одного слоїна 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висика за попереднім надісланем або за побранєм належностей. Адресувати належить впрост до фабрики

АННА ЧІЛЯГ,

Відень, I. Graben число 14.

Головний склад для Чернівців: Шмід і Фонтін, Дрогоєрія ул. Головна (Hauptstrasse 12).

108(16 26) II. н.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, пайкоротша і найдешевша дорога до заморених країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

Liniment. Capsici comp. Pain-Expeller

Загально признаний знаменитий усмиряючий лік на втиранє по цілї 80 сот. 1-40 кор. і 2 кор. можна купити у всіх антиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лік все лише в оригінальних флашках з нашим охоронним знаком „**котвиця**“ з антики Ріхтера і для осто-рожности приймати лише флашки тим охоронним знаком яко правдиві. 112 18—40

Антика Ріхтера „**під золотим львом**“ у Празі, уліця Елисавети число 5.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагніток

Чернівці, уліця Руска ч. 8.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

Товариство взаємного кредиту

„ДНІСТЕР“

Стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

Львів Ринок, ч. 10 (дім „Просвіти“)

платить 4% від вкладок; приймає і виплачує вкладки кожного дня, крім неділь і свят; уділяє позички на 6 проц. на гіпотeku або за порукою; дає більші позички парцелянтам на купно землі; сплату гіпотечних позичок розкладає до 15 літ; при 30 ратах піврічних виносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покритє дахів бляхою або черепом уділяє „Дністер“ по-зички на 5 проц.

Позички можуть дістати тільки члени. Яко член може при-ступити тільки член Товариства обезпечень „Дністер“.

Дивіденда від уділів членських виносила все 6 проц.

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки виносять 31. грудня	К	2,072.928
Позички уділені	„	2,042.615
Уділи членські	„	162.127
Фонд резервовий	„	30.288
Цінні папери і льок.	„	257.963

З чистих зисків уділів „Дністер“ на церкви, бурси і інші добродійні цілі вже над 40.000 корон.

(—)

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Склад ц. к. на
Товарів обувних А. Чапек, Відень,
Капелюхів: І. Геврик Іта, Відень,
Товарів з альпак і хінського срібла В. Бахмана і Слім, Відень.

двірних фабрик

П. Л. Попер, Хрудім,
Осип Ніхлер і Сіня, Град.

Поручаю Ви. П. Т. Публиці товари на різдвяні і новорічні подарунки в дуже великій виборі, та мимо того що все і всюди подорожало, продаю їх по авичайних цінах.

Артикули бронзові, альбоми, ташки дамські, рукавички, Манісге до шити, підставки на листи, табакерки, тютюнярки, гарнітури до куреня, до писаня, касети, бонбонярки, перфуми, мила, сніжки до манжетів, шпильки до волосся і різне.

Артикули до подорожи. нецесарія, ташки, живічі куери до якована, подорожи і валізи, спеціальні куери Mädel-а з Липска, до пуделка на капелюхи, пледи, коци (Camelhaar) англійські пледи для панів і панів і т. и.

Парфуми, мила і шітки: Найліпші вироби з фабрик Roger & Gallet, Gustav Lohse, Ideal Hubigaux L. I. Piwer Paris, шіточки до волосся, зубів і річий.

Краватки і біле. Правдиві англійські краватки, кожного місяця новий фасон. Найсолідійтше біле мужське під гаранцією, біле систему Dr-а Laman-а і м. Ковиришки, манжетів, хусточки, шельки і підв'язки до паньчох.

Ковняри футряні і зарукавки перські, з куни, лиса, бобра, двяного kota і т. п. для панів і панночок. Шанки перекі, баранкові, Гімалаї, як також різні суконії для панів і хлопців. Товари паньчохові і вовняні. Правдиве біле Егера, др. Лямана снідні убор, правдиве біле з вовни верблюда, огрівачі черева, колін, пузьсів і грудий, вовняні камізольки для панів і па-нів, паньчох, камаші і чепці.

Черевки правдиві Vox, Chevreaux, лякерки, Klir-Hid, Ruch, з шкіряними або лякерованими обкладами, з пльшовим футрованєм, або без того, для панів, панів, панночок, хлопців і дітей.

Чоботи з холевими з Voxeal суконії, для панів і хлопців. Обув домови різнородна.

Рукавички: нитяні, шкіркові футровані і гладкі, Glacé з Chaf і шовку для панів, панів і дітей. Найліпші вироби.

Капелюхи правдиві російські, шведські, американські і черевки з о снігу.

Капелюхи найліпші пльшові, з льодену, фальцові, тверді або м'які, найновішого фасону. Цалійдри і кланки.

Артикули до польованя. Стрільби, револьвери, пістолі і всякого рода амуниція. Торби стрілецькі, камаші і коци.

Конфекция діточа. Пляші, убраня, капелюхи, шанки, канузи, ру авиці, зарукавки і т. п.

Льорнети, побільшаючі шкла, найліпші французькі фабрики.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відновідає: Віктор Остроїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 гр., на пів року 16 гр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Русна Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 34 гр.)
а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 гр.

Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністр. і експедиція „Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламні неопечатані візні від порта. Рукописи звертає редакція лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової.

В справах редакційних можна устатковувати ся що дня від 9—10 рано і з 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Історія одної газети.

(Допись із Харкова).

Щей зараз в спомині у Харківчан живуть минулі дні, так пам'ятні своїми подіями. В ті часи великого підйому лібералізму і „Харківський комітет общ. грам. распространения в народъ обще полезных книг“ задумав служити народу не тільки книжками (що майже всі на московській мові), а і видавати газету, а зємство харківське дало де кілька тисяч грошей на цю ж газету як призначену служити для народу. Звичайно, хотіли видавати її на московській мові, так як у всіх таких і подібних просвітних товариствах на Україні порядкують Москалі. Але проти такого їх заміру, повстало українське харківське суспільство і заявили свої права на ту газету як дійсні представники місцевого народу.

Робити було нічого, а відмовити Українцям було не можливо і Москалі мусіли поступитись тою газетою Українцям. Ото-ж вони й почали мислити, кому здати її на руки, щоб вона не дуже була демократична, що до укр. народу. Себто більш була загальна, а ніж українська, і ввійшли в згоду з Українцями соц.-демократами, обіцяючи за їх встоювати і голосувати на зібраннях як за дійсних представників народу.

По цій справі відбулось багато зібрань, змагань між двома колами укр. суспільства, себ то укр. соц.-демократами і всіми іншими Українцями різних переконань, котрі в цім випадку йшли разом. Українські соц.-демократи і Москалі не дрімали, а збирали цілі полчища своїх прихильників і як за часів Батия татари всім кочевем вторгались в чужі володіння, так і вони прийшли на зібрані і обіцяли рішучу битву. Як не протестували їх противники, що діти не мають права голосувати і навіть не розуміють за що голосувати, марна праця, їм об'явлено було, що то є соціал-демократи і добре розуміють чого прийшли.

Правда, як і треба було сподіватись, дебати були сильні і укр. соц.-демократи бачучи свою перевагу, іронічно осміщалися з доводів противників, позираючи на свою рать. В решті-решт на голосовці вони виграли справу хоч і не зовсім, бо протест той був занесений до протоколу і мусіло бути друге зібрані, але до другого зібрання де хто з боку ображених згодив ся і пристали до табору тріумфаторів. На цьому скінчилось все, і укр. соц.-демократи одержали право видавати зємську газету. Всім свого часу було відомо і через оповістки і приватно, що вона мала вийти не-

забаром по різдвяних святах що того року. По тім чуємо: зємство мало грошей дав, а потім ніби зовсім відмовило їм тих і так не стало чути аж до осені. З осені опіть проминула чутка, що має незабаром вийти, як тільки найдуть редактора. По тім казали, що найшли. Ждемо — нема — чуємо редактор кинув. Чого? питаємо; та жак почасти до криміналу, бо його примушували прийняти такі статті, що враз мав всадити до хвортеці. Так де кілька знаходили — і що разу вислухавши умови відмовлявся від посади.

Врешті перед Різдвом оце оповіщають друзей, що вже друга чи третя коректа виправлена і має на днях вийти газета. Вей Українці вітхнули свобідно — врешті таки нас облагодітельствуют укр. соц.-демократи своєю газетою; чекали, чекали, нема, тай нема, тай по нині не маємо приємности прочитати випошене по цілім році в „утробі правотворчих дѣйств“ укр. соц.-демократії.

Багато їх прихильників задалегідь передчували „восторг і радість велику“ в появі її на світ, але певне цій першій газеті укр. соц. демократії призначено „привіттовувати російське учредительное собрание“ і вона жло, хоч це „об'явлення“ мусіло по їх доконче прийти в перші дні зібрання першій же Державної Думи але щей досі деє барить ся, а газета чекає і чекає.

На щож так рвалися вони захвачать до своїх рук її? На що вторгалися тмарами на зібрані з гімназистками і гімназистами не соромлячись приводити дітей, щоб досягти своєї мети? На що відняла у другіх право видавати ту газету? На це може відповісти один тільки їх вождь, котрому вони сліпо повинувались. Найбільший демократ, — вічний ренте, що маєть ся деє кинувши саротами своїх слухачів одводумців... їм його, „Ти Господи вѣси“.

А можна з певністю сказати, що та зємська газета виходила з того часу і до нині, коли друге коло укр. харківського суспільства взяло керму над нею в свої руки; але най історія судить їх, а лише зазначаю факт.

М. Гаевський.

Політичний перегляд.

Послідніє засіданє палати панів відбуло ся у вівторок по обіді. Прийнято всі пропозиції, полагоджені посольською палатою, між іншими також закон о конгрві. Відкинено лише закон о автомобілях мимо того, що за ним промовляли міністер судів-

ництва др. Кляйн і президент державного трибуналу Унгер. По працьальних бесідах председатель замкнув сесию.

Із кругів парламентарних. З нагоди замкнення сесії парламенту відбув ся в понеділок вечером у президента міністрів барона Бека равт, на якім явили ся, президенти обох палат, вище духовенство, багато послів, представителі науки, штуки і праси. Між послами були і Дашинський, Еленбоген і Пернерсторфер; їх присутність викликала сензацію тому, що сі послы до тепер не брали участі в подібних призначеннях. — Погоске „Колю“ вібрало ся у вівторок рано на останнє засіданє, на якому презес Абрагамович виголосив працьальну бесіду, зазначаючи, що 40 літня діяльність польського заступництва в Відні принесла славу польському імені і що „Колю“ є єдиним клубом, що 40 літ консеквентно видержав при своїх засадах. (Іменно при принципах урядового сервілізму, — як „Kurjer Lwowski“ додає. Очевидно, що такий сервілізм Полякам і поплачував ся, бо заперечував їм безграничне панованє. — Ред.). — Презес „Колю“ Абрагамович просив кошєсто барона Бека, щоб при замірених відзначеннях для заслужених мужів коло виборчої реформи не відзначено жадного Поляка! Яка скромність і що за кпини! Не вжеж шляхта думає, що своїм спиноуванем виборчої реформи заслужила на відзначенє за те, що виборча реформа стала за копом? — Барон Бек заявив супроти інтересованих чинників, що вибори до нового парламенту відбудуть ся правдоподібно між 7. а 12. маєм.

Силиканє галицького сойму. „N. Reforma“ довідуєть ся з кругів добре поінформованих, що сесія галицького сойму значє ся 14. лютого і потребає коротко, найдалше до 9. марца. Сесія не буде займати ся проектом соймової виборчої реформи, тільки рядом економічних справ. Для наряди над проектом виборчої реформи буде скликана окрема сесія в осєні. Позаяк 6-літній соймовий період кінчить ся у вересні (вибори відбудуть ся між 7. а 13. вереснем 1907) то є намір продовжити соймову каденцію о кілька тижнів або навіть кілька місяців на взорець продовження парламентарної каденції.

Польоний подав ся до демісії. Іменованє його наслідника, за якого уважають одні посла Людвика Гольбого, а другі державного секретаря в міністерстві справедливости Антона Гінтера, наступить мабуть в неділю. — Польоний виступив також зі скаргою проти посла Леанделя.

5

Альберт Е. Браххофель.

Нардіс.

Драма в п'ятьох діях.

(Дальше).

Дія друга.

Париж (другий день по обіді). Готель Шоасель (елегантний салон; на середній й на правій стороні двері; то лівій стороні отіл, на якому лежать папери).

Вихід перший.

ШОАСЕЛЬ і ДІ БАРІ (на оксамитових фотелях в палкій розмові).

БАРРІ: Її перший муж, генеральний винаймщик д'Етіоль, не міг се бути, бо вже вмер і називав ся, — о скільки можливо було вислідити, — Франсоа, а не Нардіс!

ШОАСЕЛЬ: Се мене дуже дивує. А се частий роман!

БАРРІ: І Ви дійсно нічого не знаєте о тім оклиці Маркізі?

ШОАСЕЛЬ: На жаль. Сюда принесли її цілком безпритомну, а гостинницю опустила відтак не сказавши ні словечка.

(Мала павза).

БАРРІ: І від тої зустрічі вельможна Маркіза захорувала?

ШОАСЕЛЬ: Так говорять, — але при своїй желізній натурі може ще чимало жити, — досить довго для тих, котрим вона на перешкодї.

БАРРІ: Не знаю нікого при дворі, кому стояла би вона на перешкодї.

ШОАСЕЛЬ: Менї дуже приємно се почути.

(Мала павза).

БАРРІ: А всеж таки Маркіза так ослабла, що не є не на місці, коли приятелі вітчини питають ся, що станеть ся по її смерті.

ШОАСЕЛЬ: Розуміє ся: А що Ви вже певно розважили се питанє, то прошу, яка Ваша думка? Якїж комбінації снують ся у Вашім мізку?

БАРРІ: Пане преміє, уважаєте можливим, щоби при сїм режимі правительствєнні поводи комуєс иньшому попали ся в руки, — як знов якієс жєнщинї?

ШОАСЕЛЬ: На се не відповім Вам нічого, — а й стерігби ся зробити се.

БАРРІ: Коли мадам Помпадур вмере, король буде відчувати брак в своїм житю, а той, що усуне той брак, управляти ме Францією.

ШОАСЕЛЬ: А той „той“ буде правдоподібно якась „та“.

БАРРІ: Ха, ха, ха! Вгадав! То буде жєнщина, що приває його до себе і що буде зарозом досить мудра, щоби передати судьбу Франції в руки князя Шоаселя.

ШОАСЕЛЬ: Дуже ласкаво, пане графе! Се приємно слухати... Осє возьмїм — на примір — королеву. БАРРІ (схилиє ся): До єго прїмі! Ви жарете! І на се працювало ся? — Сеж значить, нарочно приготувляти їй конєць!

ШОАСЕЛЬ: Коли поміг би Франції... щож на тім залежить? Але возьмїм другий випадок. — Отже євїжа любов?

БАРРІ: Очевидно, розуміє ся! Чи певний я Вашої помочи, коли вже виберу її?

ШОАСЕЛЬ: Як вибір хосєнний буде. — Але мадам Помпадур ще жє, а се жєнщина, якїй я дуже вдячний і яку я поважаю.

БАРРІ (встає): А, так! — Но, не хочу забирати Вам на далї Вашого дорогого часу.

ШОАСЕЛЬ (принєволює його сїдати): Ха, ха, ха! Ходїть графе! — Пізнаємо один другого; але що ми споримо о ласку короля, то будьмо отвертї одина до другого, що? Отже не завиваймо нічого в папєрї. Ви маєте ще щось на серцю, в противнїм разї будибєсьте не прийшли до Шоаселя.

БАРРІ: Правда. — Цїла розмова безхосєнна, б^о мадам жєє ще.

ШОАСЕЛЬ (заїцнаєлений): Отже передусїм жалєбсьєте, щоби Помпадур була вже нежива?

БАРРІ: Я ні, я дійсно ні — але иньші люди.

ШОАСЕЛЬ: Єє, парламент, нарід, прихильники королевої.

БАРРІ (потїгу): І король сам!

ШОАСЕЛЬ (здрїгає): Що, і се сказав він го-лосно, явно?

БАРРІ: Ах, щож думаєте? — Але коли Маркіза прибула вчєра рано до Версай і в першїм заклопотанїю сказано королеви, що вона борєть ся зі смертю, — зрадїв він був, — а коли лікар заявив, що вона може ще довго слабувати, — покинув він її комнату з глєбоким зітханєм.

ШОАСЕЛЬ: Се тільки посвідченє того, що я вже давно запрїмітив. Вона йому вже остогидла, а найпачє тепєр, коли прє його до вічнєна.

БАРРІ (потїгу): Його Величєство певно дуже прислужив би ся той чоловік, що зробив би конєць слабости бїдної жєнщини.

ШОАСЕЛЬ (здивований): Дї Баррі, се дивовльска думка!

БАРРІ (исрєлєканий): Що таке? — Щож я сказав? — Не вжеж Ви мене фалшиво зрозумїли?

ШОАСЕЛЬ: О, розумію я Вас дуже добре, майже за добре! — Ідея ся вийшла від Вас, а виконанє сєго заміру приписуєте менї. Моїй приязни не звїраєть ся в своїй хитрости, співвиновник певнїший.

(Сьміє ся). О, тільки не ображайте ся, пане графе, маскованє Вам не до лиця. Оповіджте менї свій замір, прєцїнь певно маєте його вже виготовленого в кишєни.

БАРРІ: Колиб викликало в неї удар нервів, якїєс несподіваний перєлохо? — Маркіза зімїла на boulevard du temple з оклицю „Нардіс!“ Яні були би то наслідки, колиб привєсти перед неї того не-знакомого?

Про німецькі вибори розписала ся вся європейська преса і скрізь зі здивованем зазначає ся упадок соціалістів. Майже вся преса закидає соціалістам над то велику віру в свою минулу силу, в чім як раз лежить причина теперішньої поразки над ними. Звісний італійський соціаліст посол Бісолато висловив ся супроти римського кореспондента „Berliner Tagblatt“ у так про німецьких соціалістів. „Упадок соціалістів при цих виборах дає їм добру науку, бо доводить, що нім. соц.-демократія не була речником народу. І се є те, що дивує мене найбільше. Зрештою нім. соціалісти були ні раба ні мисо, ні революційні ні реформовці і не вміли найти для своїх цілей средств. Упадок Бернштайна — се його тривога! Коли соц.-демократія хоче поступати наперед, то мусить зрештучувати із безсупинного, романтичного відмовлювання, а в залупі з ліберальними мусить старати ся о волю і о розвій конституційної держави і з правительством мусить працювати над соціальними проектами. Програма соц.-демократів удержити ся тільки на реальній праці для поліпшення народного добробуту, а вічним негованем не досягає ся нічого...“ Отже по думці Бісолато не сьміють соціалісти жити відрубно, але дучи ся з ліберальними партіями. Побіда над німецькими соціалістами зрештою не є шкодою лише для них, але взагалі для інтернаціональної соц. демократії, яка горда була на німецьких соціалістів.

Французька камера в понеділок рішила обстоювати на тім, щоб оподатковано фортеп'яни, органи і т. д., який закон сенат відкинув. По довгій дискусії прийнято державний бюджет, предложений міні. екарбу.

Церковна боротьба у Франції. Недавно відбули ся збори французьких єпископів на замку Ля Мієт і запали ухвалу поніс єпископ орлеанський до Риму. Папа згодив ся з тою ухвалою і затвердив постанову єпископів, що до з'організованя публічного культу. В понеділок відбули єпископи поновні збори під проводом єпископа Рішарда, на котрім остаточно прийняли наповню потверджену декларацію. Важніші точки цієї декларації, що має бути основою католицького культу, є ось такі: В порозуміню з сьвятим отцем жадаємо для церкви новизна і гієрархії, ненарушимості її діб і її свободи. Церковні добра, які зрабовано від нас в негідний спосіб, будуть безсупинно причати за своїм законним властивелем. В боротьбі за свої права зробимо все, щоб до останньої хвили виконувати публічні обряди в нашій церкві і обороняти її сьвяті місця перед всякою профанацією. Має ся заключити адміністративну угоду між префектами або бурмістрами з одної сторони, а єпископами і парохами з другої сторони, котра то угода позволяла би сьвященству хіснувати ся будинками, які первісно належали церкві. Головною задачею є, щоб будинки відступлено їм безплатно. Парох має послугувати ся будинком церковним 18 літ, а бурмістр зрікає ся за себе і за своїх наслідників всякого впливу в управі парохії на весь угодю призначений час. Лише парох має право на поліційну власть в церкві. Права цієї угоди переходять на наслідника пароха, котрого іменує єпископ. Се є суть новоорганізованя обряду, як

собі її уявляє збір єпископів. Тепер лише покаже ся, чи правительств не знайде в сій організації нічого, що противорічило би законам сенарційному. — Слухачі римських семінарій, числом 1250, зібрали ся минулої неділі під проводом своїх ректорів, щоб висказати своїм французьким товаришам свої симпатії. Один з бесідників, італійський семінарист, зазначив французьких семінаристів, що всі його товариші готові за своїх французьких братів умерти. Посім мученику in partibus говорили ще один Англієць, Американець, Німець, Русин і Вірменин — всі в тім самім дусі. Ректор французького клубу, монсіньоре Ле Фальш подякував зворушений сими заявами і угостив своїх молодих товаришів — тїстами та французьким вином.

В Сербії панує тепер велике заворушене і зза поголоски, що скоро рознесла ся по цілій Європі, начеб на короля виконано безуспішний бомбовий атентат. В суботу розійшла ся вістка, що в королівській палаті експлодувала бомба і заробила багато шкоди. В деталях додають, що бомба була настановлена в спальні короля і експлодувала передчасно. По експлозії зараджено острє слідство, якого результат тримає ся у великій тайні. Королівську палату стереже скріплена варт і поліція. Офіційно не представляє ся подію так: Через неосторожність слуг в суботу експлодував порох, що був приготовлений для вироблення патронів і ракет для польованя і лежав на столі коло груби. Шкоди нема ніякої. Експлозія наступила насильно за сьильного нападения в грубі.

Еспанський кабінет під кермою Вега де Арміхо, якому перед кількома тижнями, іменю при його імені, проковано довге житє і початок відродженя краю, упало мимо очертя зі сторони короля. Сей упадок викликали ліберальні групи, а головні радикали, які втерпеливля ся острожною тактикою президента міністрів, як також партія Морета, яка уважала видвижене на верх клерикального питання злишнім. Король припоручив Маврови утворенє нового кабінету. Маврови принаде мабуть і трудна задача переведеня виборчої реформи.

Упослідженє Русинів.

Пос. Пігуляк і тов. внесли на засіданю палати послів, дня 23. січня в справі упослідженя Русинів при прийнятю до духовної семінарії таку інтерпеляцію до міністра науки і віроісповідань:

Як звісно, черновецька грек. прав. консисторія, послугуючи ся всіми средствами, які має до розпорядимости, зредукувала руске духовенство на Буковині до найменшого мінімуму. Відмовленем прийнятя до духовної семінарії, допущенем секатур, ба навіть чинних насильств зі сторони подавляючої більшости румунських питомців над двома трема питомцями рускими, яких приймає ся лише задля виказів, як також нечужим переслідуванем останніх яких двадцятьох руских сьвященників, довела консисторія до того, що руска молодіж бояла ся посвяти

чувати ся духовному станові і бокувала від теологічного факультету.

Тим осягла консисторія свою ціль: Румунське вже й так шовіністичне духовенство, виховане в семінарі, де має нагоду розвивати свій нетерпимий дух, затило рускі парохії і стало тяжким, в багатьох громадах непереможним ворогом національного і культурного розвою руского народу на Буковині.

Рускі послы до союму і парламенту доложували всіх свід, щоб рускій молодіж уможливити теологічні студії. По чотирнадцятилітній боротьбі з консисторією і байдужністю правительств вдало ся їм, зломати опір консисторії і вибороти 10 стипендій із засобів реаліційного фонду для гімназистів, що хотять посвятити ся духовному станові. І фреквенція грек.-православ. теологічного факультету зі сторони руских слухачів в останнім часі значно піднесла ся. (Між теперішніми слухачами нема ще нікого, що побирав згадану стипендію! — Ред.) Ще року 1903. пробувало ся відстрашити руских богословів від вступу до дух. семінарії нічними нападами в сьмім закладі, так що богослови Копачук і Міський два рази мусили серед опівночи втікати до міста наніч. Дальшим подібним вибрикам зроблено конець публікаціями і інтерпеляціями в союмі. Тепер забавляє консисторія на пізніше відкладати усуненє надзвичайного браку руских сьвященників в той спосіб, що упосліджує Русинів на користь Румунів.

Сего року убігало ся сім Русинів о прийняте до дух. семінарії. Вільних місць було девять. У виду великого браку руских сьвященників, а великої гіперпродукції румунських, слід було думати, що консисторія в інтересі церкви радо прийме тих сімох руских компетентів. Однакж над грек. прав. консисторією чи ліпше над віроїсповідними румунізаторами з консисторії — там сидять і два рускі радники, заступлені на немічність — запазувало нараз надзвичайне почуте до справедливості і після соломоньового рішення рішили, що одна половина місць належить Русинам, а друга Волохам.

Та що — як звісно — девять немож поділити через два і не випадало розподілити руского або румунського претендента, то рішили претенденти з консисторії, точно як та мати в соломонській притчі — зрештучувати з поділу румунського претендента і надати дев'ять вільних місць — цілому, п'ятому Румуну.

Се рішене, що безусловно має причинити ся до усуненя браку руских сьвященників, могло тим лекше запасти в консисторії, що румунський кандидат має далеко ліпші кваліфікації, як руский.

1. Знанє румунського претендента із реалії кваліфіковано в маторичнім свідомстві потою „genügend“, а руского претендента лише „vorzüglich“.

2. Поведенє Румуна кваліфіковано аж „entsprechend“, а сарака Русина лише „lobenswert“.

3. Руский аспірант перебув вже рік на екстерні і закінчив перший рік з добрим успіхом і хотів хоч тепер дістати ся до семінара, а румунський претендент записав ся лиш що до першого курсу.

ШОАСЕЛЬ: Га, се добрий замір! — І колиб навіть ся зустріч не зруйнувала її фізично, то упати мусить вона через неї. — Але мусимо шукати того чоловіка!

БАРРІ: Та се як раз штука! — у великій Паризі?...

ШОАСЕЛЬ (бере ді Баррою під плече, поважно): Мусите мовчати! Завтра у Версай авдієнція; до того часу буду в яєнім, — до того часу винайду того чоловіка, (сьміє ся) і зацямтайте собі добре, що засталисте мене дуже хорого.

БАРРІ: Отже завтра по авдієнції! (Виходить середними дверми).

Вихід другий.

ШОАСЕЛЬ (самий).

ШОАСЕЛЬ: Думаєш, підла ляхайська душе, що я терплю тебе коло себе, на чолі Франції, тебе, котрий поставив собі за задачу доносити все своєму панові? Надієш ся, що дібеш ся до керми держави, коли возмеш мене за свого товариша? — Ніколи! (Ходить по жалі, — стає). Забір сего чоловіка страшний, — але він добрий. (Постукає кілька разів). Я кермую Францією, як довго Маркіза живе, — але коли вона вмере? — Я не сьмію сидіти тихо! Я мущу рішити ся за якоюсь партією, як довго ще час; рішити ся і запечатати своє рішенє упадком жінки, що — о Боже, Боже! (Паза). Сьогодні ні, ще ні. Завтра по авдієнції!

Вихід третій.

ШОАСЕЛЬ, ЛЬОКАЙ (входить серединою).

ЛЬОКАЙ: Швалє, де Сен-Лямбер, капітан Нобель-гарди, з найвищим наказом!

ШОАСЕЛЬ (блідий, напівголос): Муж довіря королеві? — Його привела сюди моя судьба. Шоасель! Хвилі до рішеня числять ся, (до слухи) хай входить! (Льокан виходить).

Вихід четвертий.

ШОАСЕЛЬ, ЛЯМБЕР.

ШОАСЕЛЬ: Рідке відвіданє, пане капітане, тим більша мені честь, що відвідує мене вірний слуга її Величества королеви.

ЛЯМБЕР: Експеленціє, розуміє ся, — се не кожний!

ШОАСЕЛЬ: Я знаю. — Ваше діло?

ЛЯМБЕР: Не маю жалного діла, експеленціє, маю питанє і то в імені її Величества королеви.

ШОАСЕЛЬ: Вже з Вашого поводженя, пане капітане, видно, що Вас королева вислала. До річи, коли приймемо.

ЛЯМБЕР: Експеленціє, йдучи сюди було мені байдужно, що може мене коштувати вірність супроти королеви. — Я дивлю ся Вам в очі, один лицар другому, надію ся, що князь Шоасель, чоловік, в котрого руках лежить судьба Франції, не збідне перед малим Сен-Лямбертом.

ШОАСЕЛЬ: А се що значить?

ЛЯМБЕР: Королева знає, що заходить ся коло того, аби звінчати короля з Маркізою Помпадур.

ШОАСЕЛЬ (цілком збентежений): Що? — Ох, Боже мій!

ЛЯМБЕР: Га, дивіть ся на мене добре! — Отже се правда? Та-ж, прецінь знають, що прийшов вже діспене в Риму, і лишать бідний княгиню волю пожнати свою біду річну платню на дворі свого усуненого з престолу батька в Лютрінгах. — Відповідайте мені, пане, відповідайте, в імені королеви, так стоїть справа?

ШОАСЕЛЬ (блідий закинує ся): Але до сто чортів, відки ви се знаєте? Чим оправдаєте се тверденє?

ЛЯМБЕР: Політик не може цілком затаїти своїх чувств. — Я знаю доволі. (Паза). Не говорю до Вас про сором, про деморалізацію, яку потерпіла Франція через ту жінку, але чи хочете купити обридле маскованє проклятем століття, упадком пануючого дому, та зломаним серцем королеви? — О, запобіжить сій страшній, безсидній залупі, пане, або — Ви не достойні носити меч французького лицаря!

ШОАСЕЛЬ (холодно і гордо): Ви безлично — відважні! Ви шалієте просто, пане. Щастє Ваше, що з Вас королева говорить, а не Ви! Тільки один пан істнує, якому я служу, якому я своє серце, свою честь, ба навіть і свою совість готов віддати, — а то Франція. (Людийше). Покажіть мені, молодий ідеалісте стежку, якою маю йти, щоби виратувати підупадаючу вітчизну, — і я підю нею; покажіть мені її! — Або знаєте може ліпшого керівника для сего корабля — держави?

ЛЯМБЕР: Я ваш противник, пане! Але — я переконаний, що тільки Шоасель в силі виратувати Францію.

ШОАСЕЛЬ: І королева сїї думки?

ЛЯМБЕР: Пане, чи в противнім разі стояв би я тут?

ШОАСЕЛЬ: А як Помпадура вмере? — Що тоді? Король хоче, щоб над ним панував хтось... і то жінщина. Коли би я був певний, що королева була би в силі... то ще і в сїй хвилі я Ваш.

ЛЯМБЕР: (ладно): Я надію ся, вона буде в силі! —

ШОАСЕЛЬ: Нерозважний хлопче! Надіями не гоїть ся рани держави, не чистить ся попламане століття!

ЛЯМБЕР (дрожачим голосом): Я вже скінчив, експеленціє, здорові були! (Передає йому письмо). Се хай затвердить Вам мое посланє. (Зазирає очі і йде поволи).

ШОАСЕЛЬ (зворушений): Боже мій! (Бере письмо, розгортає і читає скоро). Від самої королеви! — До мене? — Пождіть, Лямбер, пождіть!

ЛЯМБЕР (вертає ся скоро): Експеленціє!

ШОАСЕЛЬ (прочитавши лист в страшний душевий боротьбі): Скажіть королеві — Шоасель рішив ся завтра — рано — чи зможе допомогти.

ЛЯМБЕР (втішний, зворушений): Завтра? — Отже Ви хочете рішити ся в користь королеви?!

ШОАСЕЛЬ: Лямбер, слова не могу Вам дати. Завтра по авдієнції в Версай, хай очікує мене її Величство... колиб я не прийшов... йдіть, Лямбер, йдіть! (Лямбер виходить мовчки).

ШОАСЕЛЬ (з великим болем): О, тобі завидують, Шоасель! Сиди! Харіба дрожать тобі! або вічний сором і може конець королівського двору — або упадок, — а може — і смерть жінки, котрій ти все а все завдячуєш! — Князь обожав її, талани століття кидали ся їй до ніг, держави клонили перед нею свої голови! Вона бачила те й посмишлювала ся з погордою; а тебе Дамбоаз, тебе вона любила й піднесла, як ще нікого на сьвіт! — А колиб і все запало ся, ні, ні! — Я не можу сего зробити! ніколи! (Паза). Але що за варіант зробив ся таємничий королеві? — І той Нарціс, той незнакомий?! — Я мущу знати, хто то Нарціс! (Звопить, льокан входить). Хай прийде сейчас парижський поліційний префект. Заключте до мого кабінету секретаря Боде. (Льокан виходить серединою, Шоасель виходить на право).

(Дальше буде).

4. Русин є сином бідних селян, а Румун є сином румунського протопопа в руській деканаті і братанок страшного вуйна в раді консисторії, доволі знаного пана „рицаря Бежана“!

5. Руський аспірант був — Русин, отже після понятих претензій: уніят, а румунський — Румун, отже „настоящий“ православний.

6. Руський претендент називався лише — Танасійчук, а румунський носив горде ім'я — рицар Бежан!

Точки 4, 5 і 6 промовляли — і рішили в користь румунського п'ятого кандидата. „Відзначаючи“ і „похвалюючи“ з релігій та поведінки в Танасійчука було ще знести, але що руський кандидат був сином бідних селян, а не протопопа, або навіть братанком страшного консисторського радника, що він називався лише Танасійчук, а не рицар Бежан, що він був ненавидженим Русиною, а не Румуном, сего консисторія не могла простити. І так знова прийнято п'ять румунських жертв, які мали б відтак в найліпших руських парохіях „жертвувати ся“ для Русинів.

Так стало ся, що із сімох руських аспірантів лише чотири зазнали волосної ласки. Одному з трох не прийнятих відкинуто просьбу через провину, що в їм до брали до війська. Другому закинуто незнане отчизину, а третього постигла така судова заплата за згаданою кваліфікації. Се спосіб, в який високодостойна консисторія без перестанку ніч і день старає усунути брак руських євangelістів. Цивільніше не постунає собі жадна інституція.

А його Високопреосвященство митрополит др Рента не знає про те самоопантано ані слівця. Чого не донесуть йому сільські єпиропа, іменовані романізатором, се не їстнує в дисципліні для сего князя церкви.

А правительство? Правительство — мовчить.

Консисторія сіє, а правительство обходить той засів, а окові певно не вишпидати ся; будуть достойні живня.

Підписані питають ся:

1. Чи його Експедиції все ще нічого не відомо про події в греко-православній консисторії в Чернівцях?

2. Чи його Експедиція не годна постарати ся, щоб консисторія таким відкинутом просьб руських п'ятимців о принятиє в клерикальну семінарію не сипнула заходів о усунення браку греко-православних руських євangelістів?

Пігуляк, Романчук, др. Король, др. Кос, Барвінський, Клобач, Фресль, Яворський, Брайтер, Хоц, Черні, др. Банка, др. Соботна, Семал, др. Гладішовський.

НОВИНКИ.

Чернівці, 31. січня 1907.

Виборча реформа. Вчорашня „Wiener Zeitung“ оголосила санкціоноване законом про виборчу реформу і цісарські патенти про розв'язане парламенту, про розписане і переведенне нових виборів.

Недбалства на пошті не устають; все лашає ся при старому. Іменно наче записали ся наші поштові функціонари на листи, адресовані по руськи. Недавно притрапило ся таке, що досить важний лист, наданий „Селянською Касою“ до Галивиці, перемандрував майже цілу Буковину і пів Галичини і щасливо, по двох неділях прибув до Галивиці, заосмотревши печатками: Чернівці, Тлумач, Галич, Добришівці, Лужани — і аж змилувала ся якась щира душа і написала під вираз „Селянською рускою адресою: „Hlinica“ і тоді дійшов на місце адреси. — Знов цікаво знати, як довго триває, щоб в місці 8. січня надана картка дійшла на вул. нового світу. В Чернівцях треба на те лише 16 днів, бо 24. січня адресат вже міг читати свій лист і радував ся, коли прочитав між иншими новинами „Привіт з Новим Роком“. — Про доручення руських газет також мож сказати кілька слів. Тому звертаємо увагу компетентних на сю обставину і просимо, щоб пошт. функціонари не легковажали руських посилок.

Перший громадський будинок на український мотив. Будинок палтавського губерньського земства вже скінчено з окола, а до якої міри й в середині. Туля й перебралася уже канцелярія губерньської управи, та иньші відділи й. Як рішено було в свою пору, новий будинок губ. управи повинен був мати в собі українські прикмети. З тим і запрошено було харківського молодого будівничого Кричевського, він і орудував всею будовою, виконуючи свій український план, ухвалений земцями. Справді, палтавський земський будинок не має звичайного „казенного“ вигляду; однак се й не новітний „ренесанс“, що став уже прикметою мадо не кожної „буржуазної“ („міщанської“) палати; палати; палтавський земський будинок має зовсім особливу подоби, — власно характеру одмінного своєвиного. Його башти, покрівля, вікна, двері й инше — все те зроблено по зразках будівничих часток, що входили в наші стародавні ратуші, церкви, засібних людей. Все те, разом з мальованем, по народних вірках, — що бачимо на українському посуді, а часом на стінах в українських заможніших хатах, — дало уже гарний твір, що може бути зразком відродженого українського будівничого мистецтва.

Пир дипломатів. В Римі відбув ся колись то в якійсь реставрації пращальний пир в честь Мур-

чіда, секретаря американського посольства на італійському дворі. В пирі брали участь багато дипломатів і кілька сьпівачок. Коли наслідком ексцесивного шампанського „веселість“ товариства збижалася до верха, секретар еспанського посольства при Ватикані зачав безцеремонно залацяти ся до одної сьпівачки. Та горяча італійка видко не розуміла „жартів“ і вдарила дипломата фляшкою по голові так, що кровю облятого аматора відвезено на клініку. Між тим, що остали ся, зчиняла ся бійка, в протигу якої знищено реставраторови меблі, за які жадає те пер 2800 франків відшкодовання.

Німецький цісар Вільгельм II. святкував у неділю день своїх уродин. З тої нагоди видав він розпоряджене щоб о обідню маєстату або членів пануючої родини посуджувати лише тоді, коли винувник мав лихий намір євдимо поновити той злочин. Знаний проф. Гарнак, якого уважають будучим міністром віросповідання, виголося в університеті з нагоди цісарського празника бесіду, який задала великого релігійного змісту, принісуть велику вагу. Колиб він став міністром, наслідки б великі реформи, головню на полі конфесіональнім. — Васильом виборів цісар дуже вдоволений і орденом відзначив за те Дерибурга, який — як звісно — є посередною причиною розв'язання парламенту.

Катастрофи в копальнях вугля. В копальні вугля в Реден настав в понеділок о 8ій год. рано вибух газів, внаслідок чого згинуло около 300 робітників. Доси видобуто 164 убитих і 17 тяжко ранених. О катастрофі нема ще докладних вістей, але здає ся, що вона так само велика, як та, що стала ся була свого часу в Курієр, в північній Франції. Копальня, в котрій стала ся катастрофа, знаходиться в глибині 700 метрів і віддалена на яких два кілометри від того місця, де спускають ся під землю. Кажуть, що із 250 гірників, які спустились до копальні, врятувало ся 50. Копальня горить тепер і для того акція рятункова єсть дуже утруднена. — З Ленс доносять, що в копальні Лівен, в тій самій заглибні, де стала ся була катастрофа в Курієр, настав вчора також вибух газів і згинула значна частина робітників. З 812, які ввійшли були в копальню перед полуднем, спустило ся по полудні около 2-ої год. знов 681 і тоді настала катастрофа.

Клопоти послів. Одна чесна часопись подала недавно дуже цікаву статейку на тему: „Чого всего жадає ся від послів“, в якій говорять ся про різні клопоти народних заступників, що їх заважають послам виборці. Між иншим читаємо, що якийсь польський посол дістав від якогось зі своїх виборців лист із просьбою, щоб посол купив ему в Відні околари. „Я его зовсім не знаю“, говорить посол, „і не знаю яких околари ему потрібно, але купити їх мушу, бо чейже годі „прожартувати“ собі виборця!“ — Якийсь клерикальний посол дістав лист, в якому один із его виборців пише таке: „Скажіть там Бекови, щоб він заборонив мому євдимо тримати пса. Собака гавкає цілу ніч, а я не можу спати!“ — Один чесний посол дістав від якогось вислуженого воєки інваліда писмо, в якому послідний жадує ся перед послом, що ему зафантовано катеринку, на якій він вигравав і заробляв на хліб насуцний, а тепер мусить разом із жінкою пропадати. Добродушний посол „зарядив“ ляхови тим, що з власної кишені вислав інвалідові 70 корон на другу катеринку. — Ми того переконані, що колиб наші руські послы збирали всі подібні устні й писемні просьби своїх виборців, то певно вийшов би з того доволі грубенський томик.

Ославлене російське хабарництво ілюструє новий скандальний процес, який на домагане представника російського правительства, полковника Забуловського, прокуратор французької республіки видав фірмі Симонне, Геслюєн і С-ка. Діло ось в чім. Коли вибухла російсько-іспанська війна, царське правительство замовило у згаданій фірмі сто тисяч охоронних панцирів. Панцирі мусіли мати означену грубість і вагу. Однак в часі фабрикації представник царату, полковник Забуловський, став робити труднощі, покликуючись на те, будім то міри та ваги фальшиві. Контракт зірвано і справа вийшла на судову дорогу. Представник фірми заявив перед судом, що полковник зірвав контракт, бо не удержав домаганого хабара — 150 тисяч франків. Очевидно полковник сему перечесть, але признає, що взяв від фірми „пожачку“ в скромній вкоті 500 франків. Справу відложено, щоб наперед розслідувати подробиці.

Князь убійником. З Риму доносять, що там арештовано князя Каркачого, що отроїв 17-літню євизачку Людоу Вішу. Князь познакомив ся з євизачкою в Палармо і жив з нею в интимних відносинах, які не лишили ся без наслідків. Тоді відвіз князь свою любовку до Неаполя і отроїв єї там, щоб таким способом унеможливити всякі дальші кроки зведеної дівчини проти себе. Однакж поліція довідала ся про злочин і арештувала князя, сина міліонера.

Жандарми убійниками. Дня 25. с. м. приїхав до Требіне мостарський Босняк, що перебував через 20 років в Америці на зарібках. Він мав при собі 36.000 ерібла. Спізнівши ся до поїзду, вприсав ся він в жандармський касарни на ніч. Два жандарми, що тоді самі були в касарні, довідавшись про маєток подорожного, убивли його і ограбили. Другі жандарми, що вернули ся з патрулі, застали подорожного неживого і сей час арештували убійників і скочанях відослали до Мостару.

Землетрясенє на Ямаїці повторило ся перед кількома днями знову і знищило все, що ще остало ся було по переднім. В місті Кінгстоні, котре вже таки до нападку знищене, погнбло — як доносять тепер з Нью-Йорку — кругло тисяч людей. Загальну шкоду обчислюють на 30 мільонів доларів. Підчас попереднього землетрясення добачено замітне з'явище, спостережене впротім давнішими часами також і в полудневій Італії. На головній площі в Кінгстоні стояла статуя королевої Вікторії, обернена лицем до пристані. Підчас землетрясення статуя очевидно зложена з двох частин, з котрих горішня була може за допомогою жельзного друкка, уміщеного по середині, прикріплена до постументу, обернулася ся так, що станула лицем обернена до міста. Замітне також при сїм землетрясенню є се, що дно пристані з давньої глибини 10 сажнів підняло ся до глибини 6 сажнів. — Пос. Коллінґе розповідає, що на короткий час перед землетрясенєм був з Альфредом Джонесом, котрий приїхав був на річний конференцію до Кінгстону, в порт і там забавляв ся тим, що кидав муриньським хлопцям дрібні гроші в море, а вони поринали і виймали їх собі звідтам. Джонес вернув відтак до готелю Міртль, положеного на яких сто кроків від пристані, а небаком описля видобули його звідтам вже неживого.

В черновецькій шпиталі краєвїм остало ся з місяця листопада 478 хорих (287 муж. і 191 жєн. роду), а в місяці грудня прибуло 631 хорих (384 муж. і 247 жєн.). Загальне число хорих виносило в грудні 1109 (671 муж. і 438 жєн.). З того опустало шпиталь: вилічених 414 (266 муж. і 148 жєн.), в поліпшенім стані 110 (57 муж. і 53 жєн.); невилічених 48 (24 муж. і 24 жєн.); умерло 31 (17 муж. і 14 жєн.). При кінці місяця грудня остало ся в шпиталі 488 хорих (289 муж. і 199 жєн.).

Небезпечний арештант. В суботу серед полудня відкусив в тутешній поліційній арешті Адам Рібель вул Дулак своєму товаришови віс, за те що сей на него пакнув ся через заневищенє м'яси до Удї. Равеного арештанта відвезено разом з відкусеним носом до краєвої болниці. Рібель походить з Галичини, є робітником, а дістав ся до арешту за те, що на вулиці водограю украв з кіраманції діточу одіж, а коли его властитель задержав, то він ранив його ножем на лице.

Божевільна. В понеділок сїїтвала поліція якусь божевільну 30 літню селянку, яка приналежить до громади Молодї і вже від двох років блукає безцільно по краю. Єї відвезено до дому божевільних.

Крадіж у посла Василька. Передвчєра рано пропав з передпокою посла Василька кожух і скатерть з стола. Злочинця піяmano в особі 16-літнього кельнера з Коломиї, в котрого найдено украдені річє. Злодія передано судови.

Замерз. Дня 22. с. м. рано найдено гатняньського вартового замерзлого. Тому що хтось здер з него кожух, зараджено судові дослідження.

Сходили „Бояна“ відбудуть ся в неділю вечєром. Заряд товариства доложив всіх сил, щоб як перша так і друга частина вечерка вдовольила нашу громаду. Програму першої части оголошено вже; тепер зауважимо лише, що її пята точка віднаде. — Початок музичної части вечерка без у слов о точно о год. 8. вечєром. — За виділ: М. Левіцький голова; М. Дромирецький, управ. забав.

Подяка. На шкільну оплату для уч. І. кл. Гім. Орелєвського зложили на мої руки сїдуючі добродїї ласкаві датки: Вп. проф. Стеф. Смал Стоцький, посол Ер. Пігуляк, надр. Волод. Ясеницький, др. Т. Галич, о. Теоф. Драчницький по 2 кор., Вп. інсп. Ом. Попович, проф. Кміцькевич, проф. Артимович, проф. Іван Тіров, о. М. Сімович, о. Вол. Даскалюк, рад. др. Ключенко, др. Петровський, інж. Мак. Галицький, о. Луцький, проф. Ром. Цетельський, п. Ярєл. Веселовський, п. Петрачук, п. Гарас, п. Янів Голота, п. Нак. Дромирецький jun., по 1 кор., а п. Миколаєнко і п. Н. 50 сот. За се складаю на отсім місци сердечну подяку. — Лев Рудницький.

Із штуки і літератури.

Український концерт в Парижі. Француз Леон Мюрбо, що виріс в Катеринославщині, (де його батько служив на заводі), поїхавши в Париж, уладив там в одному з бульварних театрів концерт з українських народних пісень. Піснї ті Французам дуже сподобались. Про пісню „забіліли сїгї, забіліло тїло“ публіка читала: „се молитва?“... Веселі піснї теж сподобались, але смутні — більше: на думку критиків, сї — більш „музикальні“.

„Подолія“, російська газета, що виходить в Каменці Под. і присвячена головню справам духовним, видрукувала в 11. числі фєлетон „Ярмак“ в мові і правописї українській.

Французи виставили минулого року 897 нових драм. До сего поважного числа треба ще причислити 217 драм, які вийшли друком, але яких не виставлено на жадній сцені, так що виходить, що Французи обдарували культурний сьвіт в однім році новими 1096 драмами.

Русини! Не забувайте на будову дівочої бурси!

ПЕРЕДПЛАТА НА „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 82 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Русна Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 84 фр.)
а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламації неопечатані візні від порта.
Рукописи звертає редакція лише за попе-
реднім застереженням і залученням належ-
ності поштової.

В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

По розв'язанню парламенту.

Царським рескриптом з дня 26. січня розв'язано австрійський парламент і заряджено розписане та не реведене нових виборів послів до парламенту. Із то-го-ж дня датує закон, яким змінено § 1, 5, 6, 7, 12 основного закону про державне заступництво, закон о виборах членів палати послів, і закон, що відноситься до карних постанов в цілї охорони свободи виборів і зборів.

Тепер розв'язана палата розпочала свою діяльність дня 31. січня 1901 року, так що як раз тепер абігла II законна легіслатурна періода, і тому слово „розв'язане“ не відповідає цілком повноті фактичного закриття парламенту. Отже в протязі 40 років істнувала нашої палати притрапило ся перший раз, що вона видержала до кінця періоду, що єй не „розв'язано“, але „закрито“. Мабуть і в сій обставині лежить причина того, що в ціс. рескрипті стоїть „розв'язуємо парламент“ — отже а привички.

Попередня палата вела обструкцію; і ново скликана не могла розвинути значившої діяльності, а правительство мусіло доложувати всіх сил, щоб обструкційну палату навести на дорогу реальної праці. Се не завше вдавало ся йому, через що в протязі останньої періоди мала Австрія чотири правительства. Дня 18. січня 1901 року іменоване правительство Кербера уступило 31. грудня 1904 р. кабінетови Гавча, яке 2. мая 1906 р. замінене правительством Гогенльогого. Та Гогенлього не довго устояв в борбі з Угорщиною і вже 2. червня 1906 перейшла державна керма в руки барона Бека, що стоїть й тепер на чолі напів парламентарного кабінету. Що Гавч розпочав, а Гогенлього розвинув, довів Бек до кінця — іменом ухвалу виборчої реформи і осягнув в палаті певного роду порозуміння між поодинокими партіями та правительством, так що парламент як раз в останній часі розвинув чималу діяльність.

Розв'язавши, в першу обструкційну палату, характеризує надзвичайно велике число (3000) додатків до стенографічних протоколів. Із сего великого числа справоздаєнь, внесень і законопроектів призначена було більшість для обструкції. Небувало великим числом інтерпеляцій може похвалити ся закритий парламент, бо аж більше як 11.000; число яке майже

в двоє перевищує число інтерпеляцій, внесених за цілий час істнування австр. парламенту.

Легіслатурна праця, яку ми начернули вже в однім із попередніх чисел нашої часописи, мала за собою звиш 200 санкціонованих законів і державних умов, а окрім того видало правительство 15 розпоряджень на підставі § 14-го зак. основного, що ма-буть ясно свідчити про нездатність куріяльного парламенту. До тих розпоряджень належить і державний бюджет, який від 1901 року (бюджет за сей рік ухвалено аж 1902 р.) оголошувало на підставі § 14-го.

Отже був би короткий біляне із шістьдцятью праці закритого парламенту, останнього парламенту куріяльного і правительства того часу. У тім біляній рубриці, призначені для праці господарських, стоїть майже цілком порожній, як се від куріяльного парламенту і сподівати ся було треба.

Се пізна і правительство, коли вже заздалегідь обіцяло, що будуча палата буде мусіла займатися більшою соціально-економічними питаннями, до чого однак треба охочого до праці і здібного парламенту. Із тої причини правительство оповістило відозву до народу, яка має форму статі, поміщеної в неурядовій часті „Wiener Zeitung“. В самій відозві каже барон Бек, що в так важкій хвилі уважає своїм обов'язком сказати до виборців кілька слів, і дати справу з м'яудого і вислати обов'язки виборців, поодиноких послів і цілої палати. Барон Бек не заходить ніде в деталі і говорить тільки загальною, не виявляючи яке становище займе правительство в однім ба другім питанні, так що кожний, без ріжниць партії, міг би згодити ся на його виводи, але із застереженням, що Бек ще не сказав всего. Відозва правительства звучить:

„Новими виборами, що наступлять на підставі загального і тайного права голосування, починає ся новий період внутрішньої історії Австрії. Коли в інших державах усунене привілеїв у виборчій праві відбувало ся між довготривалими внутрішніми заворушеннями, або між заграничними комплікаціями, — то заперуку основного закону, що перед законом всі громадяни рівні, перевела Австрія що до виборчого права дорогою, тихого розвою — в дійсність. В хвилі, коли на здобутих основах має ся абудувати нову палату, є обов'язком правительства, дати добру раду і звернути ся з кількома словами до виборців про особливе значіння будучих виборів.

Всі громадяни будуть від тепер мати однакий

вплив на законодавство в Австрії і на публичні справи. Політична рівноправність усуває всякий розділ держави від народу, вона сполучує обох в одну цілість. Не сміє на дальше остатись часто прантиковане відріжнення, що правительство має дбати про державу, а задача парламенту є заступити поодинокі бажання народу. Не лиш державний інтерес, але також інтерес кожного громадянина з особна вимагає усунення ріжниць штучних ріжниць. Рівним правом голосування стає держава єдиним добром всіх громадян, а ріжниця між потребами держави а народу, що була причиною численних непорозумінь, мусить устати!

В тій самій мірі, як заступництво державне стало справою народною, мусять також заступники народу тямити свої обов'язки супроти держави. Зовсім слушно виходить всякий виборець від своїх економічних, культурних або національних потреб, однак не слід тому забувати, що вибраний мусить мати волю і здібність, зрівняти свої бажання з бажаннями всіх інших і так переперти все, що дає ся осягнути річевою і часово. На се здатні лише люди, що бачать цілї парламенту в позитивній політичній праці, яка причинює ся до добра народу, мужі, що свою задачу бачать не лише в тім, щоб подобати ся своїм виборцям за помочю часом дуже не певних средств, але в тім, щоб своєю дійсною працею привести користь державі. На вибір оттакіх мужів мусять виборці звертати свою увагу, коли хотять мати парламент зміцнений загальним поважанням. Особливо слід виборцями тямити, що економічний добробит і соціальне цитане мають творити властиву суть теперішньої політики. Все більше означає ся відносини одного народу до другого торговельними і економічно-політичними питаннями, все більше виступає наперед політика економічних інтересів. Годі нам оставати позаду сего розвитку. Богаті природні скарби Австрії ще не використані, наше господарство має віджати конкуренцію з другими, наша більшаюча індустрія жадає для себе участі в величезнім піднесенню світової господарки, наш високорозвитий промисел хоче забезпечити собі підвалини до поважного буття. Розвиток економічної і соціальної політики, веденої в одинці людсь, буде тому належати до найважливіших задач будучої палати, а ся задача потребує мужів, що хотять її служити з охотою, що можуть її служити річевим знанням. Она потребує мужів розумних і справедливих, мужів, які при своїй любові до власного народу будуть старати ся о побудову національ-

Альберт Е. Брахофгел. Нардіс.

Драма в п'ятьох діях.

Переміна.

Помешкання панни Кіноль.

Малий, елегантний салон. На ліво одні, а в середній двір двері. По лівій стороні софа; коло неї стіл з паперами, окрасками і пр. Між обома дверима задньої стіни, стоїть столик зі всякими рідкостями морських та укресами, між ними і: порцеляновий киталець з ружомою юловою (пагод), далі стінний годинник, який не ходить. По правій стороні вікно, під вікном стоїть, звернений до софи.

Вихід п'ятий.

ДОРІ-КІНОЛЬ (в рамі негліже) і Колеть, (що входить скоро середніми дверима).

КІНОЛЬ (входить): Лили, Колеть, мійшони лежать до волі добре. Глянь чи він ще спить!

КОЛЕТЬ (служач під лівими дверима): Він вже встав, я чула як приходив ся в кімнату.

КІНОЛЬ: Добре любенько. — Лили мене саму. (Колеть виходить середніми дверима).

Вихід шестий.

КІНОЛЬ (сама): Що за загадка в грудях сего чоловіка?! Між якими дивними обставинами зійшли ся вони в життя! Горда Маркіза і жовбрак Нардіс?! — Але якось зв'яз мусить бути між ними! Се відчувала вже й хитра Еліне! Се саме припускає і принц Конті, коли уважає за потрібне, скрито переховувати Нардіса і розвідати його минуле. — А чи-ж се може бути? — Ну, ні! — Однєїнсько-можливе хіба те, що Нардіс дуже подібний д'Етіольови, її першому чоловікові, якого вона покинула. Але він вже вмер і мабуть та подібність тронула її до глибини. — Своїм розумом винаходжу тільки так якусь зв'яз. (Мала павза). Його нещасливий, всім другим смішний характер значить для мене так безіменний біль, таке

щось до глибини зворушує, що я доложила би всіх сил, щоб вивести на світло сей занедбаний, пропадаючий талант, сю ззізду, що зійшла з своєї дороги, той диямант в загрозеній корі, і вести його до всего доброго і красивого, що підносить чоловіка понад себе. (Павза). Уже так пізно, а від принца Контіго немає ще вістки. — Не знати, що осягнув Сен-Лямбер в Шоссея? (Мала павза). Як закінчить ся ся нещаслива борба між партіями, хіба лише Бог знає. — Ох, я відчуваю дуже добре, що й я стала вже середством в руках моєї партії. Із зав'язаними очима йду в пропасть, що змінить ціле моє життя! Але хай стане ся! (Складає руки мов до молитви). Батьку всевишній верх зізв'яз, Ти бачиш моє серце, Ти знаєш мої гадки, суди мене, коли в небезпечній хвилі забуду справу своєї пані.

Вихід сьмий.

КІНОЛЬ і НАРДІС (входить з лівої сторони).

НАРДІС (зближає ся до неї так, що вона не бачить його): Така задумана, Семіраміс?

КІНОЛЬ (здріпає): Ах се вже ви! (По малій хвилі, мов безпритомно). Як спалося?

НАРДІС: Спався, лежав добре, а спав зле. Спав багато. — Ах, лаше щасливий може тихо спати.

КІНОЛЬ: І що-ж Ви спали?

НАРДІС: Ах, нічого, дурниці!

КІНОЛЬ: Ви мабуть не добре настроєні! — Ви може хорі? — Не добре Вам тут зі мною?

НАРДІС: Ні, Дорі, ні! Що задумуєте почати зі мною, не знаю, але я згоджую ся на те; хочу все зробити, чого лише забажаєте, але під одами усливем!

КІНОЛЬ: А іменно?

НАРДІС: Пустіть мене на волю.

КІНОЛЬ: Нардіс, Ви певно не думаете сего серіозно! Ви-ж маєте тут все, чого тільки душа забажає.

НАРДІС: Але я нуджу ся, а нудьга то найстрашніше, що я лише знаю! — Се Вас болять! — Так, але я мушу Вам се сказати, я не можу тут видержати! Щоби в Вас видержати, треба бути щасливим, або хоч надіяти ся стати таким. — Тут вічний мвр,

равоване, небесний супоній — се якраз те, чого я не можу знести. Звичайно — я предмет наруги, варіант для приємности богатих людей! Ух хвиля нудьги на те, щоб скорочували їх моїми малочисними гадками! — А тут, у Вас, забув я від вчора свою професію. — По кількох роках — я тепер перший раз самий! Я був при собі, я прийшов цілком — до себе. (Задумано). Я снів про минулий, солодкий час, коли році життя цвіли, коли мій дух був ще молодий і всі почування палали наче жертва подяки на жертвеннику людської душі — коли я чув, як серце било ся при моїм серцю — (закриває очі в одно місце, мов не при собі) тихо, тихо, лише цілком тихо; — аж ось воно насуває ся, — бліде, всміхаючись, з витріщеними очима — божевіде; потиху, без слівця, кусає зубами мій змішаний мізок, лише острым язиком моє серце, — ох, — ох, — за-богато! — Сего загато! (Зажмує ся).

КІНОЛЬ: Нардіс, я жалую Вас з цілого серця. — Я переконана, що в Вас не пропав зародок до доброго. Вам бракує тільки безперестанної борби і праці, доброго діла, що відтягнуло би Вас від того, що називаєте божевіде свого життя. Невже-ж немає для Вас нічого, що подобало би ся Вам? Чи вихиснували би Ви нагоду, щоб послужити своїй вітчизні, своїм приятелям?

НАРДІС: Вітчизна? — Приятелі? — Га, чи-ж має той вітчизну, що нічого немає? Вітчизна, се сцена моїх молодечих споминів. Мене били, мене пса, нераз недавали їсти, виховували мов черця, щоб лише волювати з мене зробити! — Отже мої молодечі спомини! — А приятелі? Чи колись в житю маємо приятелів? — Чи є дось вірність аж до гробу? — Га-га, йдїть же, — йдїть!

КІНОЛЬ: Ви суворий, Нардіс. — Скажіть, як об'ясняєте собі моє зацікавлення, що відчуваю для Вас?

НАРДІС: Чи се приязнь? — Не обманюйте себе самі! — Ви може бачите в моїх куріозитетах троха більше, ніж всі інші! Так, Ви милосердисте ся над пронащим чоловіком, бо Ви добрі! Але я питаю Вас: заликає мене Дідеро цілком привадило до Гольбаха? Питали ся Ви і Еліне мене цілком без причини, що робив я на Boulevard du temple? — Ей Бог! Мені

ного мирового стану, освободить всі сили нашої богато обдарованої вітчизни. Наради над виборчою реформою показали нам перші зародки до вирівнювання національних бажань, і сею путію мусить ся консеквентно даліше поступати.

Правительство розпорядить розписане виборів в найближшій речинці, бо воно знає, яким важним добром є безперервність парламентарних засідань. Оно не буде до того часу сидіти бездільно, а виробить предложення законів, що послужать загальному добробитови; воно приготує також средства, щоб держава з певною надією гляділа на будучий розвій.

Наслідком свого складу потребує Австрія для свого розвою більше сили як інші держави, а народи залежать своїм існуванням від сили одноцільної держави, рівній великим державам континенту.

В кождім разі виборча реформа дала австрійським народам найсильніше средство для успішної політичної праці. Чи наступить для них нова доба і чи ступлять вони на дорогу до нових висшх цілей, се буде залежати від міри їх політичної свідомости. Бо не лише одиниці, але навіть цілі народи є творцями своєї судьби.

Політичний перегляд.

Виборча реформа в галицькій соймі. Орган львівської польської соціальної демократії „Głos“ доносить, що в суботу, 26. с. м. відбуло ся довіроче засідане крайового відділу в справі виборчої реформи до сойму. Ухвалено внесене президію на заведене V. курія з 10 мандатами і явність виборчого акту. Ся курія не буде загальною, але будуть в ній мати право голосовання тільки ті, що не мають його в ніякій иньшій курії. Коли б донесене „Głos-у“ показало ся правдивим, то польські верховоди пустили-б ся на дуже небезпечну гру, бо безличну провокацію широких мас населення. Гр. Станіслав Бадені відко не розуміє, що вже минули часи, коли подобно як його сумної слави брат Казимир може дурити народні маси якимись додатковими „п'ятими“ куріями. Польська магістерія все ще має претенсії до якогось монополю рішати на основі анахронічної куріальної системи про судьбу краю. Народні маси вже занадто прозріли політично і заспокоють ся тільки загальним, рівним, тайним і безпосереднім правом голосовання до сойму. Тому прочинні зі всякими куріями!

В Угорщині вже все „благополучно“ — кажуть магістри. В соймі виголосив Польоний „трогательну“ прощальну бесіду і пішов — „веприявши“ ніякого ордену, а на його місце покликано державного секретара Гінтера, коли посол Голо не хотів прийняти сей портфель. Послам, що посміли бути непереконаними о невинности Польонного і хотіли се вимовити, тим відобрано слово. І все знов у старім руслі; навіть баронову Шенбергер, скомпромітовану зносинами з Польонием, видалено з Будапешту.

Сепарацийний закон у Франції зазнає сими днями певного роду модифікації. Як ми вже згаду-

вали, сими днями відбули французські єпископи збори, на яких ухвалено, в цілі уможливлення в церквах публичних богослужень зробити пробу організації публичного богослуження, коли правительство усуне неясности закону з 1907. року. Та проба полягала би на тім, що єпископи і парохі заключають з префектами і бурмістрами угоди (і то рівночасно в цілій Франції), після яких священники мають безумовне право безплатного уживання церковних будинків. — Вже зараз по появленню сих домагань у парижській пресі заявили радикальні і соціалістичні днівники, що переведене такого закону, що значив би уступленем правительства, неможливе, бо він представляє новий конкордат. А консервативні з другого боку потішали ся надією, що правительство мусить подати. І дійсно здає ся, що правда по стороні консерватистів. Отже зараз у віктороз почала камера наради над внесенем на заведення закону про свободу зборів. Соціаліст Аляр поборовався той закон, що містить концессию для клеру і поставив внесенне, щоб оголошене публичних зборів (богослужень) було обов'язком і щоб містило імя священника, що устроює збори і відповідає за них; а при кінці заклав правительство, що воно обернуло кожух. Міністер віроісповідань Бріян заступав сей закон (свободи зборів), який з одної сторони не відбирає католикам права виконувати свій культ, а з другого боку хосенний для всіх горожан. В своїх дальших виводах відпер заклад Алярда, начеб правительство перевернуло кожух і заставив, що правительство веде мирову але консеквентну політику і не заходить в ніякі умови з Римом але з своїми горожанами, французским духовенством. В дальшій дискусії забрав голос Клемансо, який уважав за відповідне покинути собі із творця сепарацийного закону Бріянда. Се огірчило Бріянда так, що він зараз вийшов із салі і написав просьбу о демісії. Ся криза рознесла ся скоро по камері і було треба багато слів зі сторони Клемансо і других, щоб відвернути міністра віроісповідань від свого заміру. Камера відкинула потім 501 проти 61 голосів внесення Алярда і прийняла додаткове внесенне, яким заважає ся бурмістрів, щоб для богослужень давали локалі, коли такі находять ся в громадї. Потім прийнято 550 ма проти 5 голосів закон про оголошені зборів.

Італійська камера втратила свого дотеперішного президента Віанкіро. Віанкірі зрезигнував із президентури задля свого іменования секретарем лицарских орденів як також із за лихого стану здоров'я. Його наслідником буде або Маркора або Фортіс. — Говорять також, що становиско кабінету Джіоліті захитане.

Відгуки демонстрації на львівській університеті.

(О.) Нагло і несподівано захопила нас вістка про останню демонстрацію української академічної молодіж на львівській університеті. Форма її була при тім так не-

звичайна, що не один може не міг в поршій хвилі попасти на властиву точку, із якої можна і треба осуджувати сю подію — справді небувало. Треба отже відділити тут справу принципіальну від форми самого протесту. Засадничою точкою є тут дальша борба о самостійний український університет і о права нашої мови на теперішнім львівській університеті, — все иньше має меншу вагу. Жадане наше засадниче є так ясне, що не треба про нього довше говорити. Йде лиш о вяснене як раз той форми останньої демонстрації.

Передовсім зазначити тут треба, що ся остання, як висказують ся польські днівники, „варварська і гайдамацька“ — демонстрація, не є провокацією львівського сенату, але відповіддю на всі давні прямо безпримірні наруги тогож сенату зглядом українських студентів. Брутальність знаної відозви сенату в часі сецесії, цинізм кс. Фіалка, доназаний йому в своїм часі органом так уміркованим, як наш „Руслан“, поторично зданий негакт побитого тепер проф. Віняржа із його зачинюванем дверей університетских перед нашою молодіжню або йогож таки обурюючі реліції перед репортером Slow-a-Polsk-ого о тім, немов то йому студенти наші вкрали дорогу шапку, а дальше промови ректора теперішнього в часі інавгурації, бо-сіда проф. Дуніковського на онодішнім викладі про „дич українську“, виключене студ. Бучинського без переслухання його і т. д. і т. д. Ось де треба шукати причини останнього певно для всіх прикрого факту. Колиб навіть згодити ся на се, що форма демонстрації була дика і варварська, то тимити і все і всім пригадувати треба, що щонайменше рівно варварским і диким було поступоване львівського сенату, на яке предсі треба було відповісти. Ніхто в поважних кругах нашої суспільности не бачить в того рода маніфестаціях своїх мрій і ідеалів, але признати треба, що в молодіжні все уславидити треба признаване нею засади, високазаної колись Мікшевичом: „gwałt niech się gwałtem odsciska“. Найспокійніші сфери суспільности нашої лише жаліти можуть, що шовінізм і нетолеранція галицько-польська змушують нашу молодіж до таких средств борби, якими послуговувала ся вона в своїм останнім протесті. Поважний такт суспільности польської і прихильна заява парламентарної репрезентації Поляків в kwestії самостійного українського університету — ось се одинокий шлях до розважного спокою. Поживем, то побачим.

Поки що праса польська відзиваєт ся (з дуже малими винятками) о демонстрації львівській так підло і цинічно, що полемізувати з нею — не годить ся.

Треба однак звернути на одно увагу. Днівники польські і тепер вяснюють між иньшим всю аферу „гайдамацким інстинктом“ нашою народом. На се відповідь коротка: хто глорифікує в своїй літературі та історії такі типи, як „Bartek zwycięzca“ (Сенкевича) або Ярема Вишневецький, той не має права говорити о „гайдамацких інстинктах“. Додати можна, що славна Трилогія Сенкевича є хіба найстрашнішим ворогом етики і найбільшою криницею варварських помислів. А твір сей є від лїт обовязковою лектурою в галицьких гімназіях. Одним словом інтересом польських кругів і днівників є не рухати „гайдамацтва“ і не дошукувати ся жерел його в подїях теперішніх.

майже здаєт ся, що хитра Епіне була би так само охочо дала мені вікт і помешкане, коли б лекторка королевої не була зробила се скорше. — Чи-ж се признає?

КІНОЛЬ (смішном): Що люди цікаві Вас п'знати, се-ж прецінь нічого нового. Що я Вами цікавлю ся, дивувати ме Вас тим менше, коли нагадаєт собі те, що казалисьте мені того вечера, коли я Родоґіну грала. (Поважно). Але Епіне заняла ся Вами з цілком иньшої причини, — вона хотіла зробити Вас средством для виконання своїх намірів, — а я як приклонниця королевої не сьміла сього терпіти. (Мала павза). Скажіть, знаєте Маркізу Помпадуру?

НАРЦІС: Ні, дитинко! Я дуже радо хотів її побачити, але не прийшов ніколи до сього.

КІНОЛЬ: А, знаєте може фінансового винаймщик д'Етіюля?

НАРЦІС: д'Етіюль, д'Етіюль? — Мені знакомий, Біре, Бре, Гріншон, — самі товсті поліпи — але д'Етіюль? — Ні!

КІНОЛЬ: В таких разі все мені непонятне! — Досить коли Вам скажу, що Ваше імя, Ваша особа, стоїть з одною подією при дворі в звязи, якої ще ніхто неміг до тепер відгадати. — Вами займають ся, а мене дійсно буде се тішити, коли би ся дивна подія принесла Вам якийсь хосень.

НАРЦІС: Але се стократно сьмішно! — Га, ти-сячі переходять попри бричку королевої і ніякий чорт не спитає за ними. — Но, хай буде! — Судьба була мені за часто зла, мов собака, щоб я міг ще чого надїяти ся від неї.

КІНОЛЬ: Отже додасте мені тепер, що не можу пустити Вас від себе.

НАРЦІС: А я кажу тобі, дівчино, що одна така ніч, як минула, так — (суворо) вилетить моє вікно на Сєну!

КІНОЛЬ: Алеж чоловіче, чого ти бажаєш? Милосерде і повинність-обовязок приказують мені переховувати тебе в себе. Чи-ж ти розумієш, що й я жертвую ся, що моїй честі, моїй добрій славі грозить через Тебе небезпека? — Але я служу святій справі, тому злишне всяке роздумуванє, — я нічо в порівнянню до тої ідеї, якій я посвятиую ся. Хай я пропадаю,

щоб тільки вона побідила; мені досить сліз вилаканих над моїм гробом.

НАРЦІС: А, так! В історії находимо багато людей, як Сократ, що випив отруку... — Га, і те могло їм щось, а ідеї, історії, людям? Жартуйте! Наче-б хіснував ся хтось колись науками великих мужів, — дослідами часу! Одушевлене се все, на що можемо спромогти ся, а одушевлене се дуже дешева вимівка на наше власне недбалство.

КІНОЛЬ: О, хто почувби Ваші слова, мусів би тратити надію і віру в людську природу! — Отже історія людскости для Вас лише колесо, що переходить в себе самого, Ви не признаєте ніякого поступу до лїпшого, висшого?

НАРЦІС: Лишіть се, Дорі. — Я не відмовляю нічого, і не тверджу нічого. — Історія се розвій нашого роду; — добре, хай буде й так; — але тільки безсмертне око всиді бачити її як безконечну спіралю, для нас вона заеше колесом, на котрім лазимо ми мов хробаки на помаци.

КІНОЛЬ: Негідні ті люди поважання, що вмерли в службі того розвою?

НАРЦІС: Так, вони гідні сего; але не все хочу наслідувати, що обожаю. До того треба одушевленя!

КІНОЛЬ (морально обурена): Так Ти безіменно нещасливий чоловіче, бо ти зарозум і ганебний! (Мала павза, відтак просячи): Не маєте відваги Нарцїс, як-мусь приятелєви розповісти те „щось“ Вашого житя, якого неродо нарушуєте? — Представте собі — я Ваша сестра, що дуже а дуже любить Вас, — може дістанете тоді відваги...

НАРЦІС: Не можу! То надто маловажна історія, за дуже щоденна річ, щоб Ви посьмішували ся з неї; — а для мене вона причиною всякого горя, я — не сьмію ся з неї.

КІНОЛЬ: Коли зворушила мене вже немичність твого характеру, то не мала би я серця для її причини? О, звір ся мені, друже мій!

НАРЦІС (по душевній борбі): Хай буде! — Але не сьмії ся жінко, не сьмії ся! Відверни ся (вока робить те) — не хочу Тебе бачити. — Я зроблю те коротко, бо ся сповідь мучить мене. — Діяло ся воно тому двадцять років назад, я жив з лекцій в музиці,

грав на передмістях по коршмах, бо я вже не мав батька, а дядько мій, славний капельмайстер, о мині нічого знати не хотів; він знав мої здібности і бояв ся, щоб я не перевитав його в музиці... Я мав... жінку!... Ох, яка вона красна була! Ті очі, ті уста з перловими зубками, ті мармурові, манячі груди, а що за маленькі ноги в неї були, ох, чисте раюванє! Ох, а сьмівала вона так гарно і мала серце наче для мене сотворене! — Ми присягали собі до гробу любов. Вона називала ся Жанета: хто її родичі були, не казала мені ніколи. — Вона втекла від старого до мене і я оженив ся з нею. — Правда, ми не мали багатства, але заробляли чесно свій хлїб... Аж ось... одного дня...

КІНОЛЬ: Одного дня?...

НАРЦІС: Втекла вона від мене... і не вернула ся більше! — Я лишив ся самий... Я шукав її, як згублену дорогоцінність, шукав, як плачуче дитя свою маму шукає, шукав, як проклятий за утраченим раєм, — вона не вернула ся більше... Я постарів ся, став злим і зневажаним, і ще шукаю її; — а як її найду, тоді хочу — вмерти! (Закриває втар руками й паде на колїна).

КІНОЛЬ (крайно зворушена): О, се дуже сумно хоч і таке звичайне. — Тим сумніше, що та проклята любов затроїла житє і характер чоловіка, якого талав його міг зробити найшляхотїйшим чоловіком свого часу. (Підносить його голову в гору). Скажи мені, бідний, не бачив ти вже ніколи своєї невірної жінки?

НАРЦІС (кричить): Ніколи!

КІНОЛЬ: Вона мабує вмерла.

НАРЦІС (зриває ся з місця): Але я прецінь знаю, що вона живе... Я здибав раз свого русявого дядька, музику — „Нарцїс“, і каже він до мене: „твоя колишня жінка велика пані. Коли хочеш покинути Францію, то вона дасть тобі 10.000 франків“. — „А, най се чорт благословить“, зарув я і втік в Бувльонський ліс, де доволі пусто, і... (з плачем) там закопав я ту пушку своєї людскої гідности. (Відвертає ся і плаче).

КІНОЛЬ (занята ним): Нарцїс, свята мені твоя любов, зворушуючий твій біль, — се божевіле твого житя — невидічме! — О, сьвіт ошукав Тебе не

А предіс певний поступ є. На вічу краківських академіків в справі подій на львівській університеті (гл. „Nowa Reforma“ ч. 47) освідчилися за потребою основи українського університету у Львові не лише польські поступовці (демократи, людівці та соціалісти), але і тзв. wszechpolacy. Та Краків — се не Львів.

Бути може, що по останніх досвідах піде за голосом Кракова решта суспільности польської і передасть свою нову думку своїм посланцям. Сего вимагає не лиш наш, але передовий польський інтерес.

Нині довідуємося про свідки, нечувані подвиги львівської поліції. Ідучи за покляком „Słowa Polskiego“ робить польська поліція рішучі кроки в цілі винищення „гайдамаків“ починаючи від масових арештовань руских академіків. Вже в четвер вечером зарядив комісар поліції Венц, щоб в п'ятницю досвіта була поліція на поготові, бо мають відбутися масові арештованя руских студентів; і дійсно в п'ятницю перед п'ятою годиною рано розділено зібраних півмісяців на більші і менші відділи і під проводом комісарів і шпидлів раєнсько врушено на облави. Головною ціллю поліцейного наїзду був „Академічний Дім“ при ул. Суснінського 17, де, як звісно, мешкає около 60 наших академіків. По 6. годині рано ул. Суснінського була свідком незвичайної в сих сторонах міста події: серединою улиці Суснінського машерує відділ пішої поліції в числі поверх 50 мужа, за ними плетон кінної поліції, з переду і по боках тайні поліцейські агенти і в кількох оякрах подпайні комісари. Перед фірткою „Ак. Дому“ задержався цілий похід, комісари разом з поліцейними шпидлами обсадили довкола цілий будинок „Ак. Дому“, ввійшли до середини і тут занали всі сходи і коридари в партері, на I. і II. поверсі; кінні поліцейські і кількох піших під проводом одного комісара лишилися на улиці перед фірткою. Спокійні жителі „Ак. Дому“ спали ще глибоким сном, коли у них явилася ся ангели хоронителі з півмісяцями на грудях. Арештовані і ревізії взяв під свій провід ком. Урбанович, як кажуть, з роду Русин, а нині загорілий вшехполяк і поліцейний інформатор „Słowa polskie“ про руські справи; крім Урбановича „урядувало“ ще п'ятьох вишних комісарів. Арештовано по числам і де-яких в брутальний спосіб витягано з ліжка і в асистенції одного до трьох поліцейських (більша парода залежала від росту і фізичного вигляду арештантів) відставлялося сейчас до слідчих арештів при улиці Баторія. Всього арештовано в „Акад. Дому“ 26 академіків, між ними і студ. філь. Петра Карманського. — Рівночасно з арештованими в помешканні Ак. Дому відбувала ся ревізія в льокалі „Академічної Громади“. Переводячий ревізію комісар велів витряхати поштарні всі бюрка і скритки, повітаган звідтам всякі шпартіали і всі книги товариства, переглянув їх (завів всі квітари, книги касові і книгу довжаних); перечитував і інформував ся про маєтковий стан товариства та забрав на поліцію книги протоколів загальних зборів і засідань відділу „Академічної Громади“. На увагу виділених і членів товариства, що він не має права інформувати ся про маєтковий стан „Ак. Громади“, відповів комісар бундючно, że teraz

тільки на твоім наймалішим, — він звів тебе з шляху людскости, — так, ти маєш рацію. (Героїчно). Писати ся над сям безвірним світом свободним ділом, покажи, що в груді потоптаного, вьсміяного Нардїса, дрімає божественна іскра, перед котрою завстаждений світ має кленити своє чоло.

НАРДІС: Так, так дівчино, ти маєш рацію! — Покажи мені те діло, яким міг би я кинути в очі тим сьветоріям, тій лаї присвоєних звіврів, і я виконаю його, — як люблю ще ту безвірну жінку, люблю до божівля. — Або... ні, ні, не роби сего... — В грязь був я нещасливий, але не злий, — а всеж таки, ще любив я себе, поважав, обожав в собі чуття для процалої, обожав і поважав. — Хто-ж ручить мені за те, що те твоє велике діло, котре я мав би виконати, не стане через мене зневаженим, не стане в моїй руці моїм проклятом?

КІНОЛЬ (піднесеним голосом): Я ручу Тобі своєю жіночою честію, там, що у всіх бурях служать нам за явір, святим почутем поваги і сорому! (Павза).

НАРДІС: Тремтінє серця відраджує мені, — якась неохота. — Добре, хай станеш! Але хай на Тебе паде вина, коли мене чеснога знищить!

КІНОЛЬ (розпалена): Хай паде на мене! — Є діла, шляхетні, вічно краєні діла, що можуть відшкодити нам за ціле утрчене жите, що найбільшого підносять з грязи на степені божественної сили, і котрі гідні жертви самого життя.

НАРДІС: І Ти дійсно припишеш таке діло бідному Нардїсові?

КІНОЛЬ: Так є, бо я розумію пориви сего безіменного нещасливого серця, бо Нардїс у мене мудрий і лінійший, ніж ті сяючі дураки, і я хотіла би з грязи підняти того бідного, зломаного чоловіка, — щоби він сяв мов перла, в короні людскости.

НАРДІС (зворушений протягає руки до неї): Ох, гріє мою розбитого земского щастя, свята тіне моєї утрченої любови!

Вихід осьмий.

ПЕРШІ, КОЛЕТ (входить серединою).

КОЛЕТ (стїє на дверях і з важкою міною подає Кіноль лист): Від принца Контяго!

ЗАСЛОНА.

(Дальше буде).

im wszystko wolno. Арештовані і ревізії в „Акад. Дому“ тривали до 10 год. рано і доперва тоді поліція опустила „Акад. Дім.“ — Як ми вже вьсше згадали, о 5 годині рано, розійшли ся відділи поліції у всіх напрямках міста, щоби арештувати наших академіків-демонстрантів, що мешкають по приватних домах. Арештовано їх кількадесят (60). — Число арештованих до год. 11 рано вьнісєло 89; крім сего арештовано декото з поза академіків, приміром Ярослава Весоловського, бувшого редактора „Буковини“ а навіть на провінції відбувають ся арештованя академіків і укінчених студентів, що брали участь у студентській жатю; так на примір арештував в четвер жандари в товаристві поліцей студ. прав Юліяна Колцуняка в його домі в Коломиї і відвів наперед себе до карного суду, а відтам годину пізнійше відвів його на дворець, щоби відставити до суду у Львові. — Арештованих осаджено — мабуть таки з розмислу — в найгірших келїях в'язниць при ул. Баторія; пр. в деяких келїях вікна забиті дошками, деякі поміщені в безпосереднім сусідстві виходків, всі брудні і вогкі. Львівські польські часописи пишуть, що львівські власти так енергїчно беруть ся до молодих „hajdamaków“. Справді події у Львові і терор з гори спроваджують на має ілюзію, що живемо в Росії, де царські посіпаки, духово споріднені з галицькими вшехполяками, кожний, хочби найменший протест проти їх власти, давають брутальною силою, арештованями, тюрмою і стричком. У Львові перше і друге вже маємо, а і третєго, сего вьшквогого стану з катом і шпидницею, бажали би собі на Русинів вшехполяки.

НОВИНКИ.

Чернівці, 2. лютого 1907.

Рускі старинні пам'ятники. На засіданні історичної комісії наукової академії в Кракові предложив др. Александер Чоловський між иньшими: а) Олійний образок з XVII. віка на дереві, кисти незнаного доси руского маларя Ілїї Залужанського, з руским і латинським написом і б) фотографію мурованої церкви на російській подільї над Ушицею. Та церква під покровом Непор. Зач. Пресв. Діви Марії, поставлена в половині XVI. в. через Балабанів, єсть одним з найцікавіших останків укріпленої церкви, з баштовою архітектурою, з двома рядами стрільниць на ручне оружжє і пушки. Ближших даних про образ Залужанського не подано в комунікаті з засідання комісії, тому годило би ся, аби найбільше компетентне до того Наук. тов. ім. Шевченка розвідало ся про той образ. Тим легше буде можна се зробити, що той образ мусить бути в міснім архіві у Львові, якого директором є др. Чоловський.

Надгробні пам'ятники для Вольтера і Русого. Французький міністер просьвити Бріан замовив два надгробні пам'ятники для духових богатирів Вольтера і Русого. Рішене Бріянда відповіло бажанню сенату з перед кількох років. Цікаві обставини, що спонукали сенат поставити пам'ятники обом письменникам. Під час реставрації повстала легенда, що за панованя „сто лів“ отворено трумни, що лежали в пантеоні, і вітри рознесли останки письменників. Правительство рішило отворити саркофаги. В присутності Вертолета і Сардуого піднято вкравки і проти очидяна найшли тіла в трумпах. Була то сьвятоточна хвиля, як Вертоле схиляв ся над трумною Вольтера, вияв єго череп і показуючи присутнім, сказав: Панове, се голова Вольтера. З лїва Вольтера остав ся лише скелет, між тим коли обличє Русого задержало ся в цілости. Голова його подобала на голову єлячого. Впрочім ся хвиля тривала дуже коротко, бо наслідком вдеряючого ся воздуха розпало ся тіло на пил.

Самовбийство. Вчєра рано застрїлив ся в своїм помешканні офіціал дому божєвільних Еміль Г. Слуга бачив його ще о 7-й год. рано в ліжку цілком здрового. Коли ж вступив по одній годині до покою, застав свогого пана на канані плечима до гори і запримітив разом кров на долівці. Зараз прикликано прїмарія д-ра Кобилянського, котрий сконстатував наступленє смерти. Комісія, що явилася скоро на місце, дослїдила, що він, лежачи на канані, задав собі смерть вистрілом з револьвера в пульс. Г. сповів ся вже з давна з самовольними думками і спривав собі револьвер вже перед пів роком. Причиною самовбийства має бути невдаліше терпінє.

Пам'ятник для Косцюшка піднесе ся небавом в Уешингтоні. Із надісланих моделів дістали першу нагороду два віденські артисти: Левандовский і Ераей.

Турецька театральна цензура. Італійський актор Альфредо де Сантіс виставив колись в Царгороді кілька драм і зробив при тім дуже цікаві досвіди про турецьку театральну цензуру. В „Corriere della Gera“ пише він: В Царгороді є два більші театральні льокалі. Одна зала з льожами і амфітеатер, які належать одному підприємцю і лежать в однім т. зв. публичнім городі. Обидва театри мають кілька старих мальованих декораций, яких уживає ся за сальони, кухні мужицькі хати і т. д. Найцікавіша та цензура, яку виконують дві комісії із лона міністерств внутрішних справ і міністерств поліції. Мені заборонено „Сотника Брідога“, бо він... сотник, а на турецькій сцені не вільно говорити про військові справи. Я мусїв зачати Судерманового „Честь“. На однім місці

сеї штуки говорить Гайніки до Траста: „Побачивши Тебе в перше, думав я, що стою перед цїсарем!“ Я говорив те речєне цілком невинно; при кінці дїї явив ся на сцені цензор і закинув мені, що я не повинен був говорити слова „цїсар“. Ібєнових „Духів“ мусїв я виставити під іменем „Освальд“, бо в Туреччині не сьміє бути ні „духів“ ні „безчесних“. „Отельо“ називає ся там „Зависний“, „Гамлет“ строго закатаний, бо в сїй штуці вбиває ся король. В „Кармен“ конечно було змінити слова „свобода гір“ на „чар на горах“ і т. д. — Се все сьмішне але все таки не те, що львівська цензура супроти руских драм!

Бійка між монахами. Ізза обрядових неважодив прийшло в вєдєємській церкві в Брусалині до бійки між Францисканами, вірменськими і православними монахами, при чім ранено двох Францисканів.

Льокальна желїзниця Чудин—Кошут. „Wiener Zeitung“ оголошує концесію на льокальну желїзницю з Чудина до Кошуті.

Із кругів духовних. Гр. прав. сотрудника в Венчанці Стефана Глевку іменовано адміністратором для тоїж громади.

Із желїзничого руху. Дня 28. січня заведено поновно цілковитий тигаровий рух на лініях: Глібока—Межеброд, Карапів—Чудин, Гатна—Дорна-Ватра і Вама—Руска Молдавица.

Редакція „Проміня“ просить тих осіб, котрі не бажать собі передплачувати „Проміня“, щоби звернули ласкаво вислани їм на оказ 1. і 2. ч. „Проміня“.

Заходом научного кружка тов. українських студентів „Сїч“ в Чернівцях при численній участі відбув ся в льокалі товариства у четвер, дня 31. січня с. р. відчит тов. Рожки на тему: „Початки літературного відродження на буковинській Україні“.

Тов. „Руска Міщанська Читальня“ в Чернівцях відбудє в неділю, дня 10. лютого н. ст. 1907. року точно о годині 3-ій по полудні в сали Брацкого дому ул. Кушнірска ч. 10 надзвичайні збори в справі доповняючого Відділу. В разі недостаточного числа членів, відбудуть ся збори при якім небудь числі членів о годині 4-ій. — За відділ: Й. Митцан, голова; Д. Пшигодний, заст. секретаря.

Бурса ім. Осипа Федьковича удержувала в першій півроці 1906/7 шкільного року 130 ох убогих учеників. При класифікації одержало першу класу з відзначенєм 15., і то: Розвадовский Омелья, Лабач Дм., (оба з пригот. курсу), Радис Дм., Рибюк Корн., (оба з I. кл. Ц.), Совак Вас., Кернац Василь, (II. кл.), Тотошекул Іля, (III. кл.), Стовбик Корн., Радис Конст., Бойчук Вас., (IV. кл.), Андрієць Юр., Тодерюк Х., (VI. кл.), Боднарюк Н., (VII. кл.), Київский (VIII. кл.), 108 ох першу класу, а 7-ох другу. — За зарад бурси: Денис Фрунза.

Із штуки і літератури.

Літературно-науковий Вістник, книжка перша за січень с. р. містить: Михайло Грушевський: До наших читачів в Росії. — В. Винниченко: Дім (різдвяна казка). — На нашій — не своїй землі. Уривок з записок шляхтича, з передмовою Івана Франка. — М. Старицький: З останніх поезій. — Мих. Грушевський: Справа українських катєдр і наші наукові потреби. — П. Карманський: До М. С. (поезія). — Є. Ярошинська: Останнє пристановище. — Ол. Грушевський: Сучаснє українське письменство в його типових представниках. — Ів. Манджура: З ведрукованих поезій. — Ів. Франко: Володимир Самійленко. — М. Симонівна: Остання ніч. — З Бушора (поезія). — Мих. Лозинський: „Народня політика“, остання праця Антона Менгєра. — Анастоль Франс: Вальтасар. — Вас. Доманицький: Никандр Мончановський. — Удїям Шекспір: Три сонєти. — Бернштерне Бернзон: Марі, роман. — Мих. Порш: Національнє питання та виборча агітація на Україні. — Білал Боян: Тарахавка, замість феєлетона. — П. Капель-городський: Зимою. — Мих. Грушевський: На українські теми. При кінці року. — Мих. Лозинський: З австрійської України. — М. П.: З російского життя. — Бібліографія. — Надіслани книжки. — Оголошеня. — Як ми згадували з кінцем сего року, видає ся тепер Л.-Н. Вістник у Київї і Львові, але оба виданя не ріжнять ся між собою в нічїм. Адміністрація просить кожного, хто не хотїв би передплачувати дальше Л. Н. Вістника, щоби першу книжку зволив завернути редакції. Передплата на Лїт. Наук Вістник у порівнаню до иньших подібних видань дуже не велика, бо на цілий рік вьнісєть 16 кор., які можна сплачувати в трьох ратах: у січні 6 кор., у цвітїню 6 кор., у серпїю 4 кор. Через те можуть передплачувати журнал навіть дуже незасібні люди. Поодинокі книжки будуть розсилати ся тепер усе з кінцем місяця, а не з початком, як було давнійше. Оба виданя журналу, київське і львівське будуть однакові, через що тутешні передплатники не будуть потребувати передплачувати київське виданє.

Репертоар мїського театру. В неділю (по обїді) „Der Pfarrer von Kirchfeld“, (вечером) оперета „Der Göttergatte“, в понедїлок „Der Bettelstudent“, у вівторок „Der Fall Clemenceau“, в середу „Dio vom Hochsattel“.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/5 сторони 10 К., 1/6 сторони 5 К., 1/8 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обсягу місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

Зарубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числиться по 4 с. від слова.
Належитості за анонси марками поштовими не приймає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Бродина відбудуть ся 10. лютого 1907. о 1. год. по обіді в шкільнім будинку з таким дневним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Справоздане старшини, провірене річних обрахунків і білансу за діловий рік 1906. 3. Призначене річної платні наставленому післанцеві за доручуване членам всяких повідомлень і напінням в касовій справі. 4. Доповняючий вибір двох членів старшини і двох членів ради надзорчої. 5. Вільні внесення. *Старшина.*

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Суховерхів відбудуть ся в неділю, дня 10. лютого с. р. в школі з слідуємим дневним порядком. 1. Перегляд діловодства і білансу за рік 1906. 2. Вибір старшини. 3. Вільні внесення. *Іван Семечук, начальник.*

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Рівня відбудуть ся дня 12. лютого с. р. в домі Читальні в 3. годині пополудни з таким порядком: 1. Справоздане старшини за р. 1906. 2. Вильсоване двох членів з ради надзорчої. 3. Вибір касиєра. 4. Вільні внесення. *Михайло Матейчук, начальник.*

Загальні виснянні збори каси пож. і щадн. у Виженці відбудуть ся дня 15. лютого 1907. р. о 1. годині по полудни з слідуємим дневним порядком: 1. Звіт касовий. 2. Доповнене старшини. 3. Доповнене ради надзорчої. 4. Вільні внесення. За старшину: *Н. Гулей, начальник. Др. Клим, касиєр.*

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(6) 6—15

Випродаж!
по сувачому нинішньому ціні 60 коп. за 3 ар. 20 коп. вишній гарний іа інструментів особливих предметів.

Важне для кожного!

1 Німецький хромований ремонтар систему Roskopf, добре йде, 3 айна гаранція.
1 франц. ніж, ланцеток.
1 красний нисок до годинника.
1 гарна шпилька до краватки.
3 елегантні перстені з голдінки.
2 (1 пара) еспінок до майстерів „Garantie”.
2 позод, еспінок до коньяка.
3 позод, еспінок до сорочки.
2 (1 пара) прайд, срібні коньки урядово пунсір.
1 елег. кешонкове зеркалаце.
Отенх 16 штук партих предметів разом з годинником німецьким який самий представле тую вартість, писалаю посліплатою за 3 ар. 20 коп. або за попереднуж надісланем належитості.

Мих. Горовіц

Дім експортний Кранів, Колетек 4.

КАНЦЕЛЯРИЯ

друкарні товариства „Рускої Ради” поручає

КНИГИ для ТОВ. ВИПАСУ ХУДОБИ

Всі книги до веденя товариства коштують **50 коп.** враз з стемплом, а з пересилкою **51 коп.**

КУПУЙТЕ ЛИШ

PFAFF-A

МАШИНИ
ДО ШИТЯ

бо они є найліпші, найтриваліші а також найдешевші!
Крім тих, є у мене також на складі

97 14—26

СИКАВКИ І КАСИ

при яких купити єсть дуже легкі і вигідні угоди. Ніде не дістанете дешевше, ніхто не обслужить Вас так ретельно і ніхто не годеди дати Вам таких полєкший у сплаті.

З позначанем

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машиніст у броварі Штайнера
улиця Желізнича, Чернівці.

Важне для управителів шкіл.

Намість дружесорти

„Jahresausweis“

краєва Рада шкільна припорушила виготовити нову дружесорту

„FRAGEBOGEN“

яку можна вже тепер набувати в друкарні „Рускої Ради” (Чернівці, ул. Петровича ч. 2) по ціні

6 сотиків за аркуш.

Я, АННА ЧІЛЯГ

виплекала своє волосє на 185 см довге через уживанє масти, яку я сама винайшла. Ся маєє є одним средством проти випадуваня волося, побуджає поріст его, зміцняє корінь, у панів прискорює поріст повної бороди, по коротким вже уживаню єї хоронить волосє, надає єму правдиву полистуючу барву і хоронить перед сивінєм до півної старости. Ніяке подібне средство не має тільки поживних частий для волося як **Чіляг помада**, яка зеднала собі світову славу, позаяк пані і панове пере-свідчили ся що по ужитю невеликої скількості єї, волосє перестанє випадувати, так, що в протягу кількох днів засівало ся нове, здорове, буйне. Вислід сей потверджують тисячі писем з подякою в цілїм світі, зрештою вислід нагороджує правда.

Ціна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висилка за попередним надісланем або за побранем належитості. Адресувати належить впрост до фабрики

АННА ЧІЛЯГ,

Відень, I. Graben число 14.

Головний склад для Чернівців: Шмід і Фонтін, Дрогерия ул. Головна (Hauptstrasse 12).

Видає товариство „Руска Рада” в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради” в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Струч.

Шість і пів мільонів корон відшкодованя!

Будинки, движимости, збіжє і пашу обезпечєє від огневих шєїд
одинокє рускє асекураційнє товариство

„ДНІСТЕР“

Тов. взаїмних обезпечєнь
... у Львові, Ринок число 10, ...

Шкоди опінує „Дністер” з місцевими членами і виплачує зараз признані відшкодованя.

За 13 лїт виплачено 6,474.534 корон відшкодовань.

Обезпечєня приймають агєнції по всіх містах і більших селах. „Дністер” дає агєнції письменним господарам, де єще не роблять инші агєнти „Дністра”. Агєнти „Дністра” заробили провізії 807.742 корон. „Дністер” уділяє громадам позички на 4% на закупно-сикавок.

Поліси „Дністра” приймають при позичках Банки краєві у Львові і в Чернівцях, Галицка Каса ощадности, повітові Каси ощадности і сиротинські Каси при судах.

Чистий зиск річний звертає ся обезпечєним членам; за р. 1905 припадає кождому членови 5% премії до звороту.

На житє обезпечайте ся в Краківєм Товаристві тільки через „Дністер” провізію від таких обезпечєнь дає „Дністер” на рускі добродійні ціли.

Фонди „Дністра” вносять з кінцем 1905 року; суму 1,372.538 корон.

Стережіть ся огню!

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагнітон

Чернівці, улица Руска ч. 8.

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Аргєнтини

109 (22—104) н. с.

жадайте пояснєнь

Напишіть лиш карту корєспондєнційну до

Falek & Comp.

Гамбург, Raboisen 30 Amerikahaus.

Корєспондєнция у всіх мовах.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
 Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
 інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Русна Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 34 фр.)
 а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 фр.
 Поодинокі число 10 сотинів.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністрація і експедиція

„Буковина“
 в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
 Ч. телефону 176.
 Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рахунок. Рекламні неопечатані візні від порта. Рукописи звертає редакція лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової. В справах редакційних можна устно порозуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

По сій і по тій стороні кордону.

(О.) Переживаємо важку хвилю, у якій рішаєть ся значна частина долі нашого народу по сій і по тій стороні кордону. Нова ситуація політична спричинена новою реформою виборчою в Австрії з одної, а конституційна течія в державі російській з другої сторони — вводять наш нарід на всій його території в круг нових обставин, о яких нині вже судити можна, що серед них рішати вже меть ся політична і культурна доля України. Репрезентація народу нашого в парламенті австрійській і в будучій Думі петербургській стане перед великою задачею. Надходить остання пора, йде неказано важна хвиля і треба від лийн вже дбати, щоб хвиля ся знов не перейшла по біч нас, полишаючи неполаданими всі домагання наші і потреби: соціальні, політичні і культурні.

Нині маємо вже перші гомони наближаючої ся бурі. Ще не зібрав ся австрійський парламент, ані петербургська Дума, а вже шаліють незвичайні репресії в двох найважливіших центрах наших: у Львові і в Києві. В Галичині масове арештоване українських академиків, які ще раз остро зазначили своє давнє домагання самостійного українського університету у Львові, — а в Києві (гл. Вісті з України в нинішнім числі) теж арешти і труси. В Галичині усунено з безпримірний спосіб все жваву і метку молодіж від агітації в часі передвиборчій, між загаль суспільності нашої кинено пострах і строгу погрозу, а преса польська з справді гідним подиву цинізмом намагає перелякати своїх однодумців небезпечною „гайдамакскою дачі“. В Києві знов арештовано всіх майже визначілих людей із нашого громадянства, щоб в той спосіб сивити ті сьвіжі почини національного відродження на Україні, яке почало рости там від хвилі т. зв. конституційної ери. Відмовлено теж легалізації клубови Українців, що вчать ся по висших школах Києва і т. д.

Та се ще не все. Поза масовим арештованем академиків у Львові і поза певним вже майже розв'язанем товариства: Академічна Громада, поза всіма дрібнішими атаками, стоїть перед нами найбільша небезпека в тім, що політична організація галицької Польщі: Rada narodowa постановила всею силою форсувати польських кандидатів до парламенту в руских виборчих округах Галичини. Грозить тим: „Słowo Polskie“ в 58. ч. з дня 4. лютого с. р. Хто знає, як переводять ся галицькі вибори, хто знає силу впливів

польських в Галичині, той зрозуміє, кільки сил треба буде тій борбі о права свої присвятити.

Придивляючись всьому тому, не вільно забувати нам, що борба проти народоу нашому в Галичині або на Україні — мусить займати душі всіх Русинів, отже і Буковинців. Кривда Галичан, або наддніпрянських земліків наших е теж нашою кривдою. Їх турботи і надії — мусять бути смутком і радістю нашою. Проти залучення сил ворожих ставмо єдність нашу. В тяжкій і рішучій хвилі засадою всеї політики рускої мусить стати єднотність всіх частин України. Она одна переможе помисли ворожі. А друга річ: організація мас народних на широкій демократичній підставі. Втягнати треба в працю громадянську найширші верстви, а при тім звертати увагу на всі землі рускі. В той спосіб ведена акція мусить довести до прекрасних днів. Тому навіть і в теперішній важкій хвилі не годить ся впадати в турботу; треба тільки у всіх напругах взяти ся чим скорше до пильної та консеквентної праці.

Політичний перегляд.

Сербський конгрес прийняв внесенє, після якого робить ся патріарха Бранковича відвічалним за певні неточности в управі темешварського єпископства, осуджує ся поступованє патріарха і висловлює ся надія, що патріарх потягне із сего консеквенції. Після голосованя меншість, між тими і всі шість єпископів, опустили саяу нарад.

В угорській палаті послів президент міністрів Векерле повідомив палату о демісії міністра справедливости Польовія і о заіменованю міністром справедливости д-ра Гінтера. Новий міністер Гінтер представив ся відтак палаті і заявив, що складає мандат та не буде більше старати ся о него. Відтак г-р. Гадік зголосив пильну інтерпелляцію, в котрій запитує президента міністрів, чи звістка ему вчорашня ухвала сербського собору церковного, в котрій заклинено патріарха Бранковичеві надужити грошеве; що задумує правительство зробити в цілі виконання ухвали конгресу, котрий заявив, що Бранкович недостойний сповняти дальше свій уряд; наконець, чи правительствозаміряє в інтересі заведення миру і в інтересі поваги сербської церкви усунути патріарха Бранковича? — По ухваленю кількох законів в третій чи-

таню приступила палата до дискусії над контингентом рекрутів.

Новий чорногорський кабінет. По демісії дотеперішнього президента мін. складає ся теперішній чорногорський кабінет так: Андрей Радович перебрав президентію і має портфель заграничних справ скарбу і війни; Михайло Івановіч дбає про внутрішні справи, а Гаврило Чеховіч став міністром справедливости, просвіти і віроісповіданя.

Американсько-япанський спір живо заворушив американську прасу. „Daily Telegraph“ доносить, що ньюйоркські часописи поміщують дуже острі статі, в котрих обговорюють справу грозячої війни з Японією. Мимо внесенє міністра війни Тафта, що всі ті побоювання суть цілком неоправдані, часописи доказують, що так не єсть і що одноким средством омнячення війни з Японією було би відкидання заряджень, які виключають японських дітей від спільної науки з дітьми породи білої. — „Daily News“ довідують ся з поважного жерела в Вашингтоні, що послідня нота японського амбасадора е немов би ультиматум і називає поведєне Американців супротив Японців в Каліфорнії обидою народної честі япанської.

Вістки із російської України.

Після даних до 1. січня ст. ст. до товариства „Просвіта“ в Каменці Под. вишло всего 1900 рублів. Майже така сама сума зазначена і в розході, при чім найбільшими видатками виявляють ся: Замовленє і розсилка по Поділлю книжок по більшій часті безплатно або за половинною ціною, удержанє в Каменці безплатної бібліотеки-читальні, та наєм розвозника. Товариство і в третій часті не могло заспокоїти жаданя книжок „на рідній мові“, які надходять із сіл; конечним являєть ся товариству і винайм обширнішого локалю для товариства. Подільський владика Партеній пожертвував для товариства 25 рублів. „Треба надіяти ся — додає „Подолія“ — що і духовенство з більшим зацікавленєм, ніж до тепер, віднеє ся до задач товариства і pomoже йому по можности ширше розвинути свою діяльність“.

(Із шкільно-лекційної комісії тов. „Просвіта“). На засіданю 30. січня шкільно-лекційна комісія ухвалила такі постанови: 1. вдатись до міністерства народної просвіти з проханням про дозвіл т-ву „Про-

Альберт Е. Брахфогель.

Нарцис.

Драма в п'ятих діях.

(Дальше).

Дія третя.

Версай (слідуючий день, в обід). Дуже гарно устроєний салон маркизи Помпадур, пересадженого стику того часу. Через аркади, що творять ся із стовпів в глибокій ефеми і украшені облогами, видно красний королівський город, прикрашений фігурами та водограйми. На коридарі стоїть мобель-гардіст. По лівій і правій стіні двері. На переді по лівій руці позолочений стіл, коло него оксамитовий позолочений фотель, вилонжений тужлими подушками. Коло дверей на ліво і право стоять лляні.

Вихід перший.

МАРКІЗА ЕПІНЕ і ШОАСЕЛЬ (в гарячій розмові).

ШОАСЕЛЬ: Можливо воно?

ЕПІНЕ: Він притакнув і описав докладно королівський екіпаж.

ШОАСЕЛЬ: Я в се не вірю!

ЕПІНЕ: А всеж такі той Нарцис, котрого маркиза Помпадур бачила, мусів бути Рамо, бо ледво що вийшло те слово з його уст, вийшла Кіноль і взяла з собою сего чоловіка. Від того часу, н ебачив його вже ніхто.

ШОАСЕЛЬ (що хвилю, дуже поважно): Маркізо! Ви знаєте, що очікує нас по смерті мадами Помпадур. — Мовчіть отже про все, що діяло ся в Гольбаху.

ЕПІНЕ (скоро): Ви мусите сейчас з помічю молодій винайти того чоловіка. Він певне в Кіноль перебуває.

ШОАСЕЛЬ: В таким разі був би всякий насильний спосіб неподітний. — Що королева вже раз

знає, сього не мож йї відняти. — Але ви дрожите, моя добродійко? (Веде її до фотелю). Сідайте. (Остро). Отже будете мовчати, правда? (Вона притакнує). Далі будете всіми силами старати ся, щоби прискорити вінчанє Марнізи з королем. — Коли Шоасель і слабій, то всеж таки чує він кожду іглу, що впаде у Франції. (Сьмішком). Але не бійте ся, правдивий Нарцис вже мій, Кіноль і Ви дуже помилили ся в його особі.

ЕПІНЕ (встає бліда, закинує ся): Пане!

ШОАСЕЛЬ (впадає йї в бесіду): Не забувайте жадного мого слова, добродійко, і повідоміть перед всім сьвітлу паню про мою присутність.

ЕПІНЕ (виходить неспокійною годою).

Вихід другий.

ШОАСЕЛЬ (самий): Ох, вже розвидняє перед моїми очима! Отже Нарциса вже знайшли?! По страху тої дуренької баби пізнав я, що базікала явчєно, — йї треба видалити. — Отже в Кіноль мож найти того паньча? Він в руках партії королевої. — Не можу вже видержати! Одно добре, що я представив його так, що в очах Епіню він дуже мало значить, отже можу руководити ним як сам схочу... в користь і против! Коли би я лише дізнав ся, що між ним з Марнізою спільного? — Жадної звязи не можу добачити хіба тільки, — як Барі думає — що він дуже подібний до д'Етіоля.

Вихід третій.

ШОАСЕЛЬ, ДІ БАРІ (виходить скоро аркадами).

БАРІ: Ви вже тут, пане? Отже я не помилив ся своїм надіям. Терре, Сілює та Мопо надходять як раз огорожено; я побіг на перед, щоби з Вами поговорити. Рішалисьте ся?

ШОАСЕЛЬ: По аудієнції, графе, — скорше нї. Але послухайте, — прискорєне шлюбних церемоній дуже великої ваги!

БАРІ (жидєє ся назад): Пане!?

ШОАСЕЛЬ: Так е! (На підлоско): Коли перебираю се на себе, то не сьмію випустити з рук доброї хвилі. Саме се торжество вінчаня прислужить ся нам. Роздумалисьте в який би то спосіб привести йї того чоловіка перед очі, колиб його найшли?

БАРІ (на підлоско): Як би воно було з драматичним представлєнем? Я радяв йї се до святочної програми.

ШОАСЕЛЬ: Чудесно, дорогий графе! Рівні душі стрічають ся завжди.

БАРІ: Правда, пане? — Тихо, наші товариші!

Вихід четвертий.

ПЕРШІ, ТЕРРЕ, СІЛЮЄ і МОПО (входять в розмові аркадами і вигають ся з Шоаселем).

ШОАСЕЛЬ: Вітаю вас, панове міністри!

ТЕРРЕ: Експедиція були на днях хорі?

ШОАСЕЛЬ: Так, несподіваний переляк. — Що чувати нового в Парижу?

МОПО: О, до неба воююща обиди, що спіткала пана міністра фінансів.

ШОАСЕЛЬ: Як то?

БАРІ (сьміє ся): А я був би майже забув розповісти Вам се, Експелєнціє. Подумайте собі, яквсь оїгляр витяв в чорнім папері портрет пана Сілює, розуміє ся тільки в профілю, без очей, і виставив його у всіх торговлях, де продають ся образи.

ШОАСЕЛЬ: А конєць сього дотєпу?

БАРІ: Ха, ха! Подібні образи називає нарід Сілюєтами, бо вони такі чорні, як душа нашого Маркі, а порожні як його державна скарбниця. Ха, ха! (Всі сьміють ся, окрім Шоаселя і Сілює).

СІЛЮЄ: Досить сумно, коли сьмієте ся над особистими обидами. — Справедливость вимагає...

ШОАСЕЛЬ (впадаючи): Ну, розум вимагає, дорогий Маркі, забувати такі обиди, що притягають до себе всіх пересічних людей і всіх тих, що люблять сьміхи!

світа" заснувати в Київ народну школу з викладкою українською мовою; 2. влаштувати в найближчій часі відкриття для народу на історичні теми, для чого доручено одному з членів комісії переглянути відповідний матеріал, а другому — довідатись, до кого треба звернутись за дозволом таких читань; 3. влаштувати кілька публичних відкриттів для більш широкого публіки і в тій цілі вдатися за запрошеннями прочитати лекції на якісь теми до проф. М. Грушевського, Бориса Грінченка та Дмитра Дорошенка. Член комісії Леся Українка згодилася прочитати два реферати на оті теми: "Роль юрби в сучасній белетристиці" і "Народницький театр на заході і в нас".

Наш харківський дописувач доносить, що харківська комісія українська ухвалила зробити ввечері імени Т. Шевченка 26-го лютого. Програма має бути досить широка і цікава. Мають бути крім декламацій і виступів поодиноких співців виступи хором і виділь етнографічний. З бан дурштів, будуть відомі Кучеренко, Зузуля і інші. Для їх має збудуватись хатка, де вони грати муть в часи перерв ввечері. Діяльність участь беруть в будівництві ввечора переважно молоді Українці. Під збору ввечері призначено на пам'ятник Т. Шевченкові, решта в користь української бібліотечної комісії по упорядженню виділу українських книжок.

Харківські студенти випускають літературний збірник; він мав вийти в січні, та через деякі технічні перешкоди вийде трохи пізніше.

Полтавська городська дума вибрала собі комісію, доручивши їй придумати нові назви улиць в Полтаві. В комісію вибрано: Коваржика, Павловського, Ганька, Дем'янка й Максимова. Управа додала від себе надію, що комісія виявить більшу розумність фантазії — і не назве улиць по давнійшому зразку: "Ново-Полтавська, Мало-Петровська, Вольська-Петровська" і т. п. Не дуже то змісленно названо й "Протопоповську" улицю, (не звісно навіть, якого саме протопопа ушановано тою назвою...).

Товариство під орудою Гайдамаки дає в Києві новину свого репертуару, відому оперету "Гейша", переіменовану д. Гайдамакою й названу так: "Гейша", або надзвичайна пригода в китайському чайному домику". Се з'являється "надзвичайною пригодою" теж і на українській сцені, бо до сїєї пори "Гейші" у нас ще не показувались... В Галичині українські драматичні товариства вже давно показують воєнах "Паньських баронів", та інших опереточних осіб, а у нас на Україні ще цього не було чути! Д. Гайдамака — перший заводить сей надто "веселий" розбір п'єсок, з героїнями із чайних домиків та з пригодами таких осіб... — Воно звісно можна сказати, що чому-ж і в українському репертуарі не бути тому, що єсть на всьому-світній сцені; чому не бути в нас і європейській та хоч би й "чайній" опереті? Та тільки коли вже замануло ся ширити український репертуар європейськими п'єсами, то на віщо було починати, краще? Європейська драматична література стільки може дати до вибору д-ві Гайдамаці! А навіть, коли вже хотіло ся йти слідом за галичанами, так же й там з'явилась наприклад, така шановна повинка, як "Надія"

Гейерманса й інші, що грає галицько-українське товариство у Львові.

Трусів і арешти переведено в Київ вночі із 30. на 31. січня в редакції "Ради" і "Літ. Науч. Вістника". По городу було багато трусів і арештів. Між іншими арештовано: видавця "Ради" Євгена Чкаленка і співробітників: Леоніда Пахаревського, Гр. Коваленка та Богдана Ярошевського, Бориса Грінченка, Миколу Лисенка, Кирила Стеценка, Модеста Левіцького, Василя Степаненка, Людмилу Драгоманову (дружину Михайла Драгоманова), Ларису (Леся Українка) та Ольгу Косачевих, М. Синицького (завід. конторою "Ради"). Трус був у д. Гулака, Федорченка, М. Павловського, (редактора "Ради"), д-ки Л. Старинської-Черняківської, пани О. Шликевич, Сергія Шемета, д-ра Юркевича, Олексія Коваленка, та інші. Вже впротязі другого та третього дня випущено з тюрми всіх окрім Кирила Стеценка. В редакції "Ради" взято всі рукописи до одного, навіть старі рукописи з архіву "Громадської Думки". Так само взято всі рукописи і в редакції "Літературно-Наукового Вістника".

Події в Росії.

Вибори.

До 30. січня вибрано 7835 повномочників, які мають вибирати виборців. Між ними є монархістів і їм подібних 2292 уміркованих 4024, а між рештою є 99 кадетів. Між 3301 уповноваженими дрібних власників 1516 священників. От результати, подані петербурскою телеграфічною агенцією, не годять ся ні раз з результатами, поданими російською прасою. Агенція подає, що монархісти і умірковані в більшості, коли в дійсності з різних сторін доносять о побід опозиції. Всюди вибирають членів лівої, а правий вибрано що найбільше двайциту часті. Вибори представителів робітничих виборців майже виключно на соціалістів, селяни вибрали сторонників розділу землі, а міста кадетів. Праса опозиційна каже, що доносени петербурскою агенцією о переведенні виборців обчислені лише на введення публіки в блуд. Після дат організацій робітничих вибрано в Москві на 311 правоборців 207 соціалістів, 23 революціоністів, 23 безпартійних соціалістів, 45 кадетів і лише 2 консервативістів. Агадіна лише задля похвали не взяв на лісту виборців, натомість вибрано его в Сибірську як представителя селян.

Революційний рух.

В Одесі кілька людей вже кілька разів старало ся у воздух висаджувати кораблі, що їм не вдало ся. Тепер кружить там відома, що визнає у воздух висаджувати кораблі і убивати націтанів. Наслідком сего значно скріплено патрулі. — В Петербурзі вбито одного директора в'язниці т. зв. "Дерябинської", Гудиму. Убийником був 20-літній молодець. — В Варшаві убито кількадесять революціоністів начальника слідчого відділу поліції Гріна. По убитстві винуватки розбігли ся. — Крім того було кільканадцять убийств поліційних воєнків в різних місцевостях Росії.

Обійми правительства.

Правительство видало до генерал-губернаторів, губернаторів, начальників міст і намісників Кавказу обіжниця, в якій між іншими сказано, що правительство уявляє собі трудності в справі перетворення суспільного і політичного ладу серед теперішніх незвичайних обставин. Ся задача може удати ся, коли дума буде практично розглядати пропозиції. Правительство уявляє права думи на поля законодавства, ухвалення бюджету і права інтерпелляції буде в цілій своїй діяльності держати ся строго законів. Лиш сям способом можна і на дальше задержати довіру царі до думи, яке в коначним усім є спільною роботою. Конечно вказати треба на несправдливий погляд, будто правительство хоче лиш на те окликати Думу, щоб її описи розв'язати. Правительство намірає розвинути інституцію земств і громад через фінансові реформи. Головною метою змагань правительства є поправа положення хлопів не лиш через утворення аграрних фондів, але і через се, що кождому енергічному і сильному робітникові буде дана змога вести власне господарство без порушення прав інших осіб. Правительство даєть проект закону в робітничій справі, о управлінню шкільництва і о локальній адміністрації. (Лиш золотих грошей на вербах не обіцяє ся!) Проти тих, що порушують право, правительство виступить з цілою строгістю і енергічно буде дбати о удержанні в краю спокою.

Варшавський університет.

Комісія, яка під проводом проф. Малицького рада в Петербурзі над справою висших шкіл в царстві, починяє свої праці. Рішено сили і средства варшавського університету з'ужиткувати для нового університету в Варшаві, який має функціонувати по бік старого, о сілько такий буде отворений. Догадують ся, що комісія признає можливим існування в Варшаві двох університетів: російського і польського. (До варшавського університету учасяє тепер номінально 9 студентів). Варшавська політехнічна буде перенесена до Ново-Черкаська. Агрономічний інститут в Путавах має бути перенесений до Курска. Проект перенесення згаданих шкіл буде сими днями предложений раді міністрів до остаточного затвердження. — "Приволжский Край" подає вістку, що головний голова саратовский оленжар телеграфу, що сими днями має прийти в Саратов профессор варшавського університету Оскольский, щоб вивести ся з приводе переводу варшавського університету в Саратов. "Товарищ" з певного жерела переказує, що міністерство народної просвіти утворило саме тепер проект нової висшої школи, яку називають академією. До сїєї академії увійдуть всі висші школи царства польського: варшавський університет, варшавська політехнічна, та ново-александрийский сільсько-хозяйский інститут. Всей персонал тих висших шкіл перейде до сїєї нової академії. Не визначили тільки рішуче міста для неї, чи Курск, чи Саратов. Питане се розв'язує ся дуже швидко. Сподівають ся, що академія має бути в Саратові.

Вихід п'ятий.

ПЕРШІ; (перший каваліє входить з лівої сторони).

КАВАЛІЄ: Пані маркиза Помпадур! (Стає на боці).

Вихід шестий.

ПЕРШІ: стають по правій боці є ряді на против фотелю. Перший є ряді Барі, відтак Шоасель Терре, Сілює і Мопо. — Другий каваліє виступає з лівої сторони і посправає подушечку на фотелю. МАРКІЗА ПОМПАДУР входить, опираючи ся на рамено Маркізи Еліної; вона дуже бліда і ослаблена; одишена є чудесним, раннім убранням. За нею несе одик панже на срібній підносі лікарства, а инший панже підносить оксамитовий диванчик під ноги Маркізи. Відтак слідує шість придворних дам, а при кімці два льокаї. Міністри кланяють ся. Помпадура здоровить і сідає з помічню Еліної і обох кавалірів на фотель. Панже під сучає під її ноги диванчик. Гардіет презентує при вході. Льокаї стають цілком по заді.

ПОМПАДУРА: Радую ся, що бачу вас знова, мої лицарі. — Несподівана слабість привождувала мене, виходить ся з вами. — Але я надію ся ще довго перебувати між вами. (Тримає ся за серце і дишає тяжко).

ШОАСЕЛЬ: З найбільшим півчутем — (кланяє ся). ТЕРЕ (видає йому є бесіду): Чи може сніткано щось — (кланяє ся).

БАРІ (видає): Одиак надіємо ся — (кланяє ся, Міністри мімими рухами виражають своє співчуття).

ПОМПАДУРА (перериває скоро): Не кондолойте, мої панове, бо се звучить наче помертні дзвони. Га! (жвитає ся за чоло). Марселя, моє лікарство! (Панже подає мадам Еліне лікарство а ся передає його Помпадури. Коли Маркіза бере його, говорить Барі).

БАРІ: Його Величество король питають ся про Ваше здоровля; Він все дуже зажурилий.

ПОМПАДУРА (що як раз хотіла віднести до уст лікарство). Ось! отже він журить ся? — (Заживає лікарство). О, скажіть Його Величеству, що з вами ще далеко від смерті. Просіть його в моїх імені щоб ввечері сьогодні знами. (Прикладає льогнету до очей і осядає міністри). Га-га! А ось і Марі Сілює! Сілює ступає трохи наперед і кланяє ся). Га-га бідний

Марі, змалювали з него чорний патрет, чорний як його душа, а порожний як державна каса. Га-га-га чудесно! (З неацка єввертає ся є нападі корчі на фотелю; здрикнула першого; всі ступають наляканими близько, — мала павза). Ох вже знов се хвалюване нерви. — Кров бе в голову, а відтан перебігає скоро в коліна. Поможіть мені, дорога Еліне. (Еліне нахилує ся). Утріть мені чоло. (Еліне ступає). Студений піт. — Коли сьмію ся, то заводіть мені так, — погано. — Не журіть ся Сілює, пізніше дамо і з себе знати Сілюету*) чорну та порожню. — ох чудесно, то цікаво! — О, як знова але лежать подушки. — Тиснуть знова! (Каваліє приступає). Ви дійсно вірцева незручність Сальванді! (Він хоче говорити) Добре, добре! Йдіть! (Вдає начеб аж тепер побачила Шоаселя). А бач, бач! Перший міністер так же? (Шоасель ступає наперед). Послідніми днями жили-сте з собою дуже ошадно. — Але се все однаково! Дякую впротязі за коротку гостинність, що доназав мені колись готель Шоасель. Як раз говорили мені, що Ви слабі — чи так?

ШОАСЕЛЬ: На жалі, вельможна пані. І се одні-сінка моя вимізка. Я був досить тяжко хорий.

ПОМПАДУРА: Отже, товариш — по недугі — і чого ж бранувало Вам?

ШОАСЕЛЬ: Можє би Ви зволіли дозволити, щоб я не згадував недуг з минулих днів? Шоасель вздоровів, бо його шляхетна приятелька вздоровіла.

ПОМПАДУРА: Прому бавіше, дорогой Шоасель. (Подає йому руку, сей цілює; потишу). Я мала з Вами щось важного поговорити, д'Амбоаз; мое положене було страшно.

ШОАСЕЛЬ (потиху): Коли була б моя пані в мое серце заглянула, було б їй легше (відступає).

ПОМПАДУРА: Останьтє ся дорогой д'Амбоаз при мині. (Шоасель сідає на фотелю Еліної, Еліне стає коло стола по правій руці Помпадури) грає Барі, зарядили вже Его Величество сьвято?

БАРІ: Ще не певно! Те критичне положе. — Але Его Величество говорили про якусь драматичну виставу.

МОПО: За часів великого Людвіка, брало ся

*) Silhouette; Silhouette, — образець в профілю, вирісований крейдою.

заводи якусь величаву драму як введено до придворного сьвята.

ПОМПАДУРА: А, то гарно! Бажаю також, щоб вийшло ся цікавий балет. То щось для короля. — Пане кавалер, Ви перебірите аранжоване на себе; пан де Барі видає балет зі звичайним "ballet", а Сілює покріє вадатки.

СІЛЮЕ (стискає алечима).

ПОМПАДУРА: Думаю, що не опустите при сїй нагоді нічого. Впротязі, задумую з нагоди сього сьвята, обдарувати найдорозших своїх приятелів. — На певно, дорога Еліне! — Вибрались же якусь драму, пане Барі?

БАРІ: Сю цікаву задачу перебрав на себе пан Шоасель.

ШОАСЕЛЬ (по коротесенькій павзі): Позвольте, пані, щоб я затаїв заголовок комедії.

ПОМПАДУРА: А, несподіванка! — То красно! — Але тільки до проби. — Лікарі радили мені бути оосторожною, а як раз при такім сьвяті чоловік дуже розстріпаний. Тому хочу день перед тим бачити одну пробу; моєй вигоди ради може вона відбутися тут, в моїм салоні.

ШОАСЕЛЬ: Добре!

ПОМПАДУРА: А хто буде грати?

ШОАСЕЛЬ: Ще не знаю на певно. — На героя штуки маю вже молодого чоловіка з великим таланом, і тому припоручив би я його королеві.

ПОМПАДУРА: Я люблю талановитих людей! — А як він називає ся?

ШОАСЕЛЬ: Латар!

ПОМПАДУРА: Добре! — Героїня штуки?

ШОАСЕЛЬ: Ще не знаю!

ПОМПАДУРА: А ось впала мені чудесна гадка: може би взяти Кіноль?

ШОАСЕЛЬ: Га, Кіноль! Дуже добре!

ПОМПАДУРА: Прому, мої лицарі я пані, віддавати ся на хвилю; маю обговорити лещо в преміером. (Міністри виходять на право; пані, лицарі й панжі на ліво; слуги середнього).

(Дальше буде).

НОВИНКИ.

Чернівці, 5. лютого 1907.

Львівська демонстрація академіків. Обговорюючи арештовані львівські студенти Українців польською поліцією, пише „Arbeiter Zeitung“ ось що: Годі повірити, як мож оправдати ті незвичайні зарядження, що нагадують нам Росію. Перед уєм впадає в очи, що так пізно відкрило ся, що увязнені конечні. Буца від була сі 23. січня; тоді привезено студентів на поліцію і по відобранню легітимачей їх випущено. Що за причина теперішнього арештованія? Що безпечно повторення такої буци не має, се кожному ясно. А що академіки в протигу вісних днів не повтікали, то й нема небезпек, що повтікають. А до змовлені мали вони й до тепер досить часу. Осьже годі позбутися вражіння, що менше правничі моменти, а більше політичні спричинили ці дійсно масові арештованія, і що уряд не так хоче покарати злочинців, що в анім намірі порушити чуже добро, а більше руських академіків, що відважились порушити польські святости. Можна ті буці ганьбити, однак годі супроти молодих, нерозважних людей, якими вже з студентів, приложувати цілковиту строгість закону. Також і інші студенти робили вже буці: німські, чеські і італійські і часто розбито в Австрії не одну лавку, а все таки не запроторювано відразу 200 студентів. Си арештованія в стилі Століпінна вкладають ярке світло на політичний погляд, що чинить за правительств Вака, котре то правительство має тільки терцію для своїх партій, заспокоюючи їх найрозпусніші бажання. — Не менше симпатично відісе ся до сеї справи соціалістичний „Stos“, пишучи: „Домаганя української молодіжні мати національні школи, національний університет, такі справедливі, що не можна їм заперечити, не потопгавши найпростіших принципів справедливости. А доки ці домаганя не задоволено, мусить Українці мати деякі права у львівському університеті.“ — В справі нечуваного і в Австрії мабути небувало арештовані українських студентів відбули ся в суботу в селі руського „Сокола“ (у Львові) загально академічні збори. Народами проводив академік Сьвентозовський, голова „Братньої помічї студ. політехіки.“ Ретерував Поліх Дорощ. По рефераті розвинула ся широка дискусія в якій брали участь бесідники всіх політичних відтінків польських академіків. Настрій віча був бурливий. Здавало ся хвилими, що себчас прийде до буці з якимись вшехподяками чи віддай навіть з людовцями, що відзвали ся глумливо зиді деєрей. Одному польському жидовцеві, котрий не державсь предмету нарад, боронив сенат, відобрав председателю голос, а сая обкинула його негідними привісками. Вкінці ухвалено чотири резолюції, в яких висловлені обурені університетським властям, зажадано інтервенції сенату за увільнені арештованих академіків або арештованія сенату, та резигнації ректора і вишше. По вічу, яке числяло поверх 500 учасників, хотіли академіки зробити демонстрацію перед кр. судом на улиці Баторія, але вже в Ринку і на т. зв. Зарвалиці пішла поліція розбива похід і арештувала 5 академіків, яких по переслуханню випущено. — Товариство „Академічну Громаду“ опечано. — Арештованія відбувають ся далі. Сими днями арештовано у Відні редактора „Ukr. Rundschau“ д. В. Кушніра і відставлено до Львова. — Посол Василько має у понеділок довшу конференцію з міністром справедливости Д-ром Кляйном в справі арештовань українських академіків. Міністер обіцяє скорі переведення дохотжень, щоб мож скорше поставити арештованих на волю.

В Ніцманський гімназії відбула конференція за перший пірік так: 24 ученики з визначним успіхом, 150 мало першу класу, 23 другу, 10 третю а 2 неklasифіковано; отже з 209 учеників виказало 84 процент добрий, а 16 проц. недостаточний успіх. В приготавлючій класі одержало 8 відзначеня, 27 першу а 9 другу класу, себто на 44 учеників перенало 20 проц. Помимо сего взагалі доброго успіху зібрав не. Штайнбах і надуч. Шорш компанійку недовдовіних родичів і пішли зі скаргою на одного з професорів Русинів, що він переслідує Поляків і Німців. За те терпеливі Русини мовчать, хоч в П. гімназії в Чернівцях Німці і Німчики, яких дирекція надає умовно до руських класів, наділяють руських учеників соловими двійками зі своїх предметів так, що в деяких класах н. пр. у п'ятій поперепадала майже половина всіх класифікованих. — Час би й Русинам піти слідом Поляків і Німців та обізвати ся за своїми ділами й звернути таким способом увагу шкільного начальства на господарну німецьких і знімчених професорів в руських класах, що кільки мога сивують еріст руської інтелігенції, аби було місце на німецький імпорт до краю, наков у володських класах гімназії черновецької і сучасної самі професори — Волохи, які й фабрикують володську інтелігенцію без найменшої перенони з якого небути боку. Поручаємо ою переважну для нашої національної будучности справу нашим послам, щоби вглянули в неї докладно, а побачать, що свої й чужі опікуни буквально з'їдають нашу молодіж, про що свідчать на примір факт, що у осьмій класі славної П. гімназії є в німецькій відділі поверх сорок, а в руській ледво дванадцять учеників, хоч перед 8 роками було в першій класі німецьких відділів тільки один а руських аж два. Де мало ся 90 проц. руських душ? Чи може, чи саме се

нам бути байдуже? Не вже не можим положити край господарцї знімченій Юрків, які ще чванять ся, що авчсують ізза неї?

Патріарша бібліотека в Єрусалимі. З Єрусалима повідомляють, що в тамтешній патріархії була велика пожежа, при чому згоріла дуже пінна патріарша бібліотека. В бібліотеці були старинні книжки, що ситали часів Константина Великого. Страта, яка виїшла з сього для науки, дуже велика.

Крадіжки. Колисто вправ хтось в киці Носе Цаплера плац і дві спідниці — все у вартості яких 70 К. Злодійку відпавлено в особі 15-літньої служниці, що була в Цаплера зайнята кілька днів, і арештовано. — Підчас богослуження в єзуїтській костелі в середу вправ хтось у вдови по майорови Вікторії Куневич зарукавок в вартості 18 корон.

Пропала. Домніка Якобець з Рошу повідомила дирекцію поліції, що в п'ятницю пропала її 23 літня умотора дочка Євразина. Євразина Якобець висока, має чорний волос і чорні очі і була вбрана того дня в синім каштаніку, червоній спідниці і зав'язи в чорній хустці.

Револьверовий атентат. Вчора о пів до дев'ятої вечером інфантерист Василь Дромецький, що приділений як слуга до капітана Водек, поповнив револьверовий атентат на свою 20 літню любов Вілгельмину С., що служить на вулиці дентній ч. 3. С. служила з першу в Водек, де пізнав її Дромецький і переслідував своєю любовою. Та С. не дала слугу його любові і пішла на теперішню службу. Дромецький хотів метити ся в той спосіб, що на коритарі панства своєї любови вистріляв до С. з револьвера і втік. О. не ранена; за злочинцем слідить поліція.

Про незвичайне явище природи доносить „Dziennik Kijowski“. Недалеко Почаєва під селом Комарин, що лежить над рікою Іквою і віддалене від Залозеця на яких 3 милі в північно-східній напіві, утворив ся вулкан. На площі о промірі кількох сяжнів земля поволі почала підносити ся, а горяча пара і дим ступили грубу верству снігу на тім виростаючій горбі. Нині має сей горб мати вже три сяжні висоти. В горбі потворили ся шпари, котрими безнастанно бухає дим і пара. Люде зі страхом споглядають на чудо природи і пробували вбита в стіжок довгі деревляні жертки. По витигненню кінці жерток були опалені. Пару можна би ще пояснити собі тим, що під землею утворило ся жерело горячої води; але годі збагнути, звідки бере ся дим і жар у нутрі того вулканічного стіжка, стоячого далеко від вулканічних центрів. Не знати лиш, чи се донесене правдиво. Нема злаєсь сумніву, що коли би щось подібного проявилось близько Почаєва і недалеко нашої границі, то о тім донесли би вже давно не лиш одні „Dzienn. Kij.“, але й інші янші газети та й устною перейшла би звістка о тім за кордон до нас.

Цукор дорожшає. Стоваришене фабрикантив цукру підвишло ціну своїх виробів о 50 сот. на сотнарі. В виду сего цукор подорожів.

Алькоголь. В неділю арештувала поліція 7 пияниць. В протигу дня спиткала ше на трох людей, що пияні лежали в снігу. — По обіді авізовано ратункову стачию до готелю „Париж“ де лежав безпритомний чоловік, сточар із Клокучки. Лікар сконстатував в него цілковиту безпритомність ізза пиянства і зарядив його перевезення до поліції. На Каменній вулиці арештовано 70 літню робітницю із Клокучки, яка випла ся і повизивала в шпанку шиб. — Вечером арештовано на вул. Водогрому пияного робітника, що кричав і зачіпав ся з перехідними людьми. — Вже над ранком арештовано на вул. Резиденції пияного чоловіка, що викликав якийсь експес.

Нова експедиція до полудневого бігуна. Бельгійська рада міністрів під проводом Бернерта постановила в принципі уладати нову бельгійську експедицію до полудневого бігуна.

На кризі льду в морі. В морських заливі в Ризі захопила морська флія 14 рыбаів, що стояли на кризі льду і пігнали ними на серед моря. Дві години опісля виїшла з Риги ратункова експедиція і ледодомови „Оренбург“ удадо ся уратувати всіх рыбаів.

Оповіді, іменованія і т. п.

Віче загально приступне в справі львівського університету скликають Українці студенти черновецького університету на день 10. лютого (неділя) 1907, в селі „Народного Дому“ в Чернівцях; початок о годині 2. попол. Зі огляду, що рік се незвичайно важка, і дотикає цілий наш народ, просимо також і найчисленніше зібрати ся; просимо також і провінцію о участь або бодай делегатів. Віче має зайняти ся не лише послідними подіями на львівському університеті, але також справою українського університету. — Комітет.

Заходом научного кружка товариства українських студентів „Січ“ в Чернівцях відбуде ся у четвер, дня 7. лютого 1907 відчит тов. Павлусевича на тему: „Огляд української етнографії до 60 рр.“ Початок о год. 8. вечером. Усім гостям дуже раді. — М. Разлюк, голова науч. кр.

На будову руського театру у Львові зібрано в місяці грудня 1906. року 1355 кор. 8 сот.; за

цільний минулий рік випало 7157 кор. 62 сот. Загальна сума вносить 190.101 кор. 69 сот.

Тов. „Взаїмна Вигода“ в Раранчу скликає на неділю, 10. лютого 1907 на 3-ту год. по пол. загальні збори товариства в домі читальні в отрим дивним порядком: 1. Справозданє насоне. 2. Вибір ради надзорчої. 3. Вибір нового писаря. 4. Вільні внесеня. — Іля Дутка, голова; Григорій Миронюк, писар.

Академічно технічне товариство. Дня 30. січня с. р. відбули ся річні збори буковинського академічно-технічного товариства, на котрім інженер н. Ю. Демант виголосив відчит про бездротний телеграф злучений з відповідними демонстраціями. Відчит дуже подобав ся публіці задля свого наукового і актуального змісту. По справозданню уступаючого виділу наступили вибори нового, в якого склад увійшли: будівельний надрадник Габерланд, проф. Віккер, надінженер-гольдерухт, та надінж. Веґ.

Служба санітарна при желізницях. На місце помершого санітарного конзулента при желізничих д-ра Лазаруса іменовано конзулентом сан. радника д-ра Маєра.

Конкурс. В черновецькій учительській семінарії розписаний конкурс на дефінітивне обсяжене професорського місця для руської мови в злученню з німецькою мовою або з географією і історією в руській і німецькій викладовій мові. Подання оцід вносять до ради шкільної краєвої найдалше до кінця лютого с. р. — Також треба зазначити на подання евентуальні бажання ще до заратованя до пенсії відбутого в службі часу.

Товариство гімнастичне і сторожи огневої „Січ“ в Нарачеві н. Ч. (Вали) і товариство „Читальня“ скликають на неділю дня 10. лютого 1907 загальні збори. Початок точно о год. 1. по полудні. По зборах відбудеть ся в домі тов. „Читальні“ забава злучена з деклямаціями і танцями, на яку маємо честь запросити всіх прихильників наших товариств. Початок забави о год. 6. вечером. Вступ від особи 50 сот., карта роднина для 4 осіб 1 К. — За комітет: Нестор Данчул, Дмитро Клязкий, Николай Поповецкий, Я. Помич, Лазарина Омчул.

Вечерниці „Союза“. Події на львівському університеті і їх — у Австрії мабути не бували — тяжкі наслідки, не є того роду, щоб у виду їх мож відчувати потребу забавляти ся, щоб з веселим серцем виступили на багевих паркетах, коли наші товариші по тюрмах терплять за народну справу. Не до забав нам, студентам, тепер! Для ознаки того, що ми і наша громада відчуває з львівськими товаришами годило-б ся здержувати від всяких забав, маніфестуючи тим народну жалобу. Та зваживши що наші приготовленія, злучені з великими видатками, пішли вже за далеко, так, що відкликане вечериць мало-б за собою матеріальну руїну і так не багатого товариства, рішили ми проти свого морального переконання, не відкликати вечериць і надіємо ся, що наша суспільність не возьме нам сего кроку за зло, тим менше, що частину доходу призначаємо для львівських інквізитів. — Вечерниці відбудуть ся в суботу, 9. лютого в селях „Народного Дому“. За виділ: Ізидор Цурканюк, голова.

Із штуки і літератури.

Твори Ольги Кобилянської в ческім перекладі. В серії видань знаменитої чеської Svetovoi Knihovni-и появили ся недавно том оповідань Ольги Кобилянської н. з.: О. K. Maloruske povely (et. 142, ціна 40 сот.). Переклад зладил д. Тераса Турнерова. Книжочка сбиймає оповіданя: „Битва“, „Природа“ і „Некультурна“, отже ті новелі, які появили ся вже давнійше в німецькій мові в збірці авторки н. з. Kleinerussische Novellen (Bruns' Verlag, Minden). Згадані оповідання напевно добре знапі читачам „Буковина“, тому не треба про них на тім місці згадувати. Чеський переклад гарний і стараний, а вартість його тем більша, що д. Турнерова попередила його справді добре написаним вступом, в яким подає характеристику і огляд всієї дотеперішньої творчости д. Кобилянської. Ческа критика прийняла оповідання авторки „Землі“ вельми симпатично. Треба надіяти ся, що за Maloruskimi poveli-ми слідувати муть дальші переклади чеські із цінних творів нашої знаменитої письменниці. (О. Л.).

„Промінь“, незалежний орган українського учительства. Рік IV. Ч. 3., вишов з таким змістом: Учитель а нарід. — Чорносотенці в буковинських школах. — Учителі мучениками і жертвами галицької автономії. (Провінціоальний учитель Полак). — Залунав вічевий дзвін. — Відозва до товаришів(ок) П. Т. учителів(ок) Русинів в Гусатинщині і з Гусатинщини перенесених до інших повітів східної і західної Галичини. (П. Гоменюк). — Циркуляр Дирекції товариства „Взаїмна Поміч гал. і буков. учителів і учительок у Львові“ до відділів окружних і всіх П. Т. членів товариства. — Причинок до положеня нашого народу на Буковині в половині XIX. столітя. — Кілька думок про виклади і відчитів для селян. (Коліць). — Школа а борба проти алькоголю. — Фейлетон: 3 оповідань Леона Фране. — Всячина. — Анонс.

Репертуар мійського театру. В середу „Die vom Hochsattel“; в четвер (на дохід Ерінґера) „Lachende Erben“; в п'ятницю (по знижених цінах) „Der Rastelbinder“; в суботу (на дохід секретаря Лішке) „Die Hochzeit von Valenz“; в неділю (по обіді) „Lumpaci Vagabundus“; вечером „Die lustige Witwe“.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{8}$ сторони 10 К., $\frac{1}{16}$ сторони 5 К., $\frac{1}{32}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

Зарубрики: Надіслані! Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Надходження за анонс марками поштовими не приймає ся.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Шубранець відбудуть ся дня 17. лютого с. р. о 2. год. попол. з отсим дневним порядком: 1. Справоздає касове. 2. Вільні внесень. *Старшина.*

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Мереця стов. зареєстроване з необи. пор., відбудуть ся в неділю, дня 10. лютого 1907. о год. 11-й перед полуднем в домі господаря Івана Дрішні з таким порядком нарад: 1. Установлене стони процентовой для вкладок щадн. і пожичок; 2. Установлене висоти паїв, вкладок щадн. і пожичок; 3. ухваля в справі запомоги краевой; 4. вибір ради надзорной. *Артемидор Проданюк, начальник.*

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Потгорилівка відбудуть ся в неділю дня 10. лютого с. р. о год. 1. пополудня в шкільнім будинку з отсим порядком дневним: 1. Справоздає касове і рахунок біляну за рік 1906. 2. Вибір і зареєстрованя; члена старшини; 3. Вільні внески; за виділ старшини *Михайло Потурман, начальник.* *Іван Малішук, писар.*

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(6) 7-15

Випродаж!
не оцінює ніякий історичний цін за 30-40-50-60-70-80-90-100-120-140-160-180-200-220-240-260-280-300-320-340-360-380-400-420-440-460-480-500-520-540-560-580-600-620-640-660-680-700-720-740-760-780-800-820-840-860-880-900-920-940-960-980-1000-1020-1040-1060-1080-1100-1120-1140-1160-1180-1200-1220-1240-1260-1280-1300-1320-1340-1360-1380-1400-1420-1440-1460-1480-1500-1520-1540-1560-1580-1600-1620-1640-1660-1680-1700-1720-1740-1760-1780-1800-1820-1840-1860-1880-1900-1920-1940-1960-1980-2000-2020-2040-2060-2080-2100-2120-2140-2160-2180-2200-2220-2240-2260-2280-2300-2320-2340-2360-2380-2400-2420-2440-2460-2480-2500-2520-2540-2560-2580-2600-2620-2640-2660-2680-2700-2720-2740-2760-2780-2800-2820-2840-2860-2880-2900-2920-2940-2960-2980-3000-3020-3040-3060-3080-3100-3120-3140-3160-3180-3200-3220-3240-3260-3280-3300-3320-3340-3360-3380-3400-3420-3440-3460-3480-3500-3520-3540-3560-3580-3600-3620-3640-3660-3680-3700-3720-3740-3760-3780-3800-3820-3840-3860-3880-3900-3920-3940-3960-3980-4000-4020-4040-4060-4080-4100-4120-4140-4160-4180-4200-4220-4240-4260-4280-4300-4320-4340-4360-4380-4400-4420-4440-4460-4480-4500-4520-4540-4560-4580-4600-4620-4640-4660-4680-4700-4720-4740-4760-4780-4800-4820-4840-4860-4880-4900-4920-4940-4960-4980-5000-5020-5040-5060-5080-5100-5120-5140-5160-5180-5200-5220-5240-5260-5280-5300-5320-5340-5360-5380-5400-5420-5440-5460-5480-5500-5520-5540-5560-5580-5600-5620-5640-5660-5680-5700-5720-5740-5760-5780-5800-5820-5840-5860-5880-5900-5920-5940-5960-5980-6000-6020-6040-6060-6080-6100-6120-6140-6160-6180-6200-6220-6240-6260-6280-6300-6320-6340-6360-6380-6400-6420-6440-6460-6480-6500-6520-6540-6560-6580-6600-6620-6640-6660-6680-6700-6720-6740-6760-6780-6800-6820-6840-6860-6880-6900-6920-6940-6960-6980-7000-7020-7040-7060-7080-7100-7120-7140-7160-7180-7200-7220-7240-7260-7280-7300-7320-7340-7360-7380-7400-7420-7440-7460-7480-7500-7520-7540-7560-7580-7600-7620-7640-7660-7680-7700-7720-7740-7760-7780-7800-7820-7840-7860-7880-7900-7920-7940-7960-7980-8000-8020-8040-8060-8080-8100-8120-8140-8160-8180-8200-8220-8240-8260-8280-8300-8320-8340-8360-8380-8400-8420-8440-8460-8480-8500-8520-8540-8560-8580-8600-8620-8640-8660-8680-8700-8720-8740-8760-8780-8800-8820-8840-8860-8880-8900-8920-8940-8960-8980-9000-9020-9040-9060-9080-9100-9120-9140-9160-9180-9200-9220-9240-9260-9280-9300-9320-9340-9360-9380-9400-9420-9440-9460-9480-9500-9520-9540-9560-9580-9600-9620-9640-9660-9680-9700-9720-9740-9760-9780-9800-9820-9840-9860-9880-9900-9920-9940-9960-9980-10000-10020-10040-10060-10080-10100-10120-10140-10160-10180-10200-10220-10240-10260-10280-10300-10320-10340-10360-10380-10400-10420-10440-10460-10480-10500-10520-10540-10560-10580-10600-10620-10640-10660-10680-10700-10720-10740-10760-10780-10800-10820-10840-10860-10880-10900-10920-10940-10960-10980-11000-11020-11040-11060-11080-11100-11120-11140-11160-11180-11200-11220-11240-11260-11280-11300-11320-11340-11360-11380-11400-11420-11440-11460-11480-11500-11520-11540-11560-11580-11600-11620-11640-11660-11680-11700-11720-11740-11760-11780-11800-11820-11840-11860-11880-11900-11920-11940-11960-11980-12000-12020-12040-12060-12080-12100-12120-12140-12160-12180-12200-12220-12240-12260-12280-12300-12320-12340-12360-12380-12400-12420-12440-12460-12480-12500-12520-12540-12560-12580-12600-12620-12640-12660-12680-12700-12720-12740-12760-12780-12800-12820-12840-12860-12880-12900-12920-12940-12960-12980-13000-13020-13040-13060-13080-13100-13120-13140-13160-13180-13200-13220-13240-13260-13280-13300-13320-13340-13360-13380-13400-13420-13440-13460-13480-13500-13520-13540-13560-13580-13600-13620-13640-13660-13680-13700-13720-13740-13760-13780-13800-13820-13840-13860-13880-13900-13920-13940-13960-13980-14000-14020-14040-14060-14080-14100-14120-14140-14160-14180-14200-14220-14240-14260-14280-14300-14320-14340-14360-14380-14400-14420-14440-14460-14480-14500-14520-14540-14560-14580-14600-14620-14640-14660-14680-14700-14720-14740-14760-14780-14800-14820-14840-14860-14880-14900-14920-14940-14960-14980-15000-15020-15040-15060-15080-15100-15120-15140-15160-15180-15200-15220-15240-15260-15280-15300-15320-15340-15360-15380-15400-15420-15440-15460-15480-15500-15520-15540-15560-15580-15600-15620-15640-15660-15680-15700-15720-15740-15760-15780-15800-15820-15840-15860-15880-15900-15920-15940-15960-15980-16000-16020-16040-16060-16080-16100-16120-16140-16160-16180-16200-16220-16240-16260-16280-16300-16320-16340-16360-16380-16400-16420-16440-16460-16480-16500-16520-16540-16560-16580-16600-16620-16640-16660-16680-16700-16720-16740-16760-16780-16800-16820-16840-16860-16880-16900-16920-16940-16960-16980-17000-17020-17040-17060-17080-17100-17120-17140-17160-17180-17200-17220-17240-17260-17280-17300-17320-17340-17360-17380-17400-17420-17440-17460-17480-17500-17520-17540-17560-17580-17600-17620-17640-17660-17680-17700-17720-17740-17760-17780-17800-17820-17840-17860-17880-17900-17920-17940-17960-17980-18000-18020-18040-18060-18080-18100-18120-18140-18160-18180-18200-18220-18240-18260-18280-18300-18320-18340-18360-18380-18400-18420-18440-18460-18480-18500-18520-18540-18560-18580-18600-18620-18640-18660-18680-18700-18720-18740-18760-18780-18800-18820-18840-18860-18880-18900-18920-18940-18960-18980-19000-19020-19040-19060-19080-19100-19120-19140-19160-19180-19200-19220-19240-19260-19280-19300-19320-19340-19360-19380-19400-19420-19440-19460-19480-19500-19520-19540-19560-19580-19600-19620-19640-19660-19680-19700-19720-19740-19760-19780-19800-19820-19840-19860-19880-19900-19920-19940-19960-19980-20000-20020-20040-20060-20080-20100-20120-20140-20160-20180-20200-20220-20240-20260-20280-20300-20320-20340-20360-20380-20400-20420-20440-20460-20480-20500-20520-20540-20560-20580-20600-20620-20640-20660-20680-20700-20720-20740-20760-20780-20800-20820-20840-20860-20880-20900-20920-20940-20960-20980-21000-21020-21040-21060-21080-21100-21120-21140-21160-21180-21200-21220-21240-21260-21280-21300-21320-21340-21360-21380-21400-21420-21440-21460-21480-21500-21520-21540-21560-21580-21600-21620-21640-21660-21680-21700-21720-21740-21760-21780-21800-21820-21840-21860-21880-21900-21920-21940-21960-21980-22000-22020-22040-22060-22080-22100-22120-22140-22160-22180-22200-22220-22240-22260-22280-22300-22320-22340-22360-22380-22400-22420-22440-22460-22480-22500-22520-22540-22560-22580-22600-22620-22640-22660-22680-22700-22720-22740-22760-22780-22800-22820-22840-22860-22880-22900-22920-22940-22960-22980-23000-23020-23040-23060-23080-23100-23120-23140-23160-23180-23200-23220-23240-23260-23280-23300-23320-23340-23360-23380-23400-23420-23440-23460-23480-23500-23520-23540-23560-23580-23600-23620-23640-23660-23680-23700-23720-23740-23760-23780-23800-23820-23840-23860-23880-23900-23920-23940-23960-23980-24000-24020-24040-24060-24080-24100-24120-24140-24160-24180-24200-24220-24240-24260-24280-24300-24320-24340-24360-24380-24400-24420-24440-24460-24480-24500-24520-24540-24560-24580-24600-24620-24640-24660-24680-24700-24720-24740-24760-24780-24800-24820-24840-24860-24880-24900-24920-24940-24960-24980-25000-25020-25040-25060-25080-25100-25120-25140-25160-25180-25200-25220-25240-25260-25280-25300-25320-25340-25360-25380-25400-25420-25440-25460-25480-25500-25520-25540-25560-25580-25600-25620-25640-25660-25680-25700-25720-25740-25760-25780-25800-25820-25840-25860-25880-25900-25920-25940-25960-25980-26000-26020-26040-26060-26080-26100-26120-26140-26160-26180-26200-26220-26240-26260-26280-26300-26320-26340-26360-26380-26400-26420-26440-26460-26480-26500-26520-26540-26560-26580-26600-26620-26640-26660-26680-26700-26720-26740-26760-26780-26800-26820-26840-26860-26880-26900-26920-26940-26960-26980-27000-27020-27040-27060-27080-27100-27120-27140-27160-27180-27200-27220-27240-27260-27280-27300-27320-27340-27360-27380-27400-27420-27440-27460-27480-27500-27520-27540-27560-27580-27600-27620-27640-27660-27680-27700-27720-27740-27760-27780-27800-27820-27840-27860-27880-27900-27920-27940-27960-27980-28000-28020-28040-28060-28080-28100-28120-28140-28160-28180-28200-28220-28240-28260-28280-28300-28320-28340-28360-28380-28400-28420-28440-28460-28480-28500-28520-28540-28560-28580-28600-28620-28640-28660-28680-28700-28720-28740-28760-28780-28800-28820-28840-28860-28880-28900-28920-28940-28960-28980-29000-29020-29040-29060-29080-29100-29120-29140-29160-29180-29200-29220-29240-29260-29280-29300-29320-29340-29360-29380-29400-29420-29440-29460-29480-29500-29520-29540-29560-29580-29600-29620-29640-29660-29680-29700-29720-29740-29760-29780-29800-29820-29840-29860-29880-29900-29920-29940-29960-29980-30000-30020-30040-30060-30080-30100-30120-30140-30160-30180-30200-30220-30240-30260-30280-30300-30320-30340-30360-30380-30400-30420-30440-30460-30480-30500-30520-30540-30560-30580-30600-30620-30640-30660-30680-30700-30720-30740-30760-30780-30800-30820-30840-30860-30880-30900-30920-30940-30960-30980-31000-31020-31040-31060-31080-31100-31120-31140-31160-31180-31200-31220-31240-31260-31280-31300-31320-31340-31360-31380-31400-31420-31440-31460-31480-31500-31520-31540-31560-31580-31600-31620-31640-31660-31680-31700-31720-31740-31760-31780-31800-31820-31840-31860-31880-31900-31920-31940-31960-31980-32000-32020-32040-32060-32080-32100-32120-32140-32160-32180-32200-32220-32240-32260-32280-32300-32320-32340-32360-32380-32400-32420-32440-32460-32480-32500-32520-32540-32560-32580-32600-32620-32640-32660-32680-32700-32720-32740-32760-32780-32800-32820-32840-32860-32880-32900-32920-32940-32960-32980-33000-33020-33040-33060-33080-33100-33120-33140-33160-33180-33200-33220-33240-33260-33280-33300-33320-33340-33360-33380-33400-33420-33440-33460-33480-33500-33520-33540-33560-33580-33600-33620-33640-33660-33680-33700-33720-33740-33760-33780-33800-33820-33840-33860-33880-33900-33920-33940-33960-33980-34000-34020-34040-34060-34080-34100-34120-34140-34160-34180-34200-34220-34240-34260-34280-34300-34320-34340-34360-34380-34400-34420-34440-34460-34480-34500-34520-34540-34560-34580-34600-34620-34640-34660-34680-34700-34720-34740-34760-34780-34800-34820-34840-34860-34880-34900-34920-34940-34960-34980-35000-35020-35040-35060-35080-35100-35120-35140-35160-35180-35200-35220-35240-35260-35280-35300-35320-35340-35360-35380-35400-35420-35440-35460-35480-35500-35520-35540-35560-35580-35600-35620-35640-35660-35680-35700-35720-35740-35760-35780-35800-35820-35840-35860-35880-35900-35920-35940-35960-35980-36000-36020-36040-36060-36080-36100-36120-36140-36160-36180-36200-36220-36240-36260-36280-36300-36320-36340-36360-36380-36400-36420-36440-36460-36480-36500-36520-36540-36560-36580-36600-36620-36640-36660-36680-36700-36720-36740-36760-36780-36800-36820-36840-36860-36880-36900-36920-36940-36960-36980-37000-37020-37040-37060-37080-37100-37120-37140-37160-37180-37200-37220-37240-37260-37280-37300-37320-37340-37360-37380-37400-37420-37440-37460-37480-37500-37520-37540-37560-37580-37600-37620-37640-37660-37680-37700-37720-37740-37760-37780-37800-37820-37840-37860-37880-37900-37920-37940-37960-37980-38000-38020-38040-38060-38080-38100-38120-38140-38160-38180-38200-38220-38240-38260-38280-38300-38320-38340-38360-38380-38400-38420-38440-38460-38480-38500-38520-38540-38560-38580-38600-38620-38640-38660-38680-38700-38720-38740-38760-38780-38800-38820-38840-38860-38880-38900-38920-38940-3896

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

- Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
- Росії: на цілий рік 8 карбованих, на пів року 4 карб.
- інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

- на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 84 фр.)
- на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рахунок. Рекламний неоплатаний вілний від порта. Рукописи вставляє редакция лише за попереднім застереженням і залученням наданості поштової.

В справах редакційних можна усно порозуміватись щодня від 9—10 рано і 2—3 го пол. крім неділі і свят.

Буковинські справи.

Християнсько-соціальна агітація на Буковині.

Християнські соціали вже від давна дістали смак на оден з буковинських німецьких мандатів. Тому надворний радник Гесман і Аксман рішили явити ся особисто на Буковині і на вічах в Радівцях і Гурагуморі поагітувати в своїм напрямі. Наперед роздано масу запрошень, підписаних князем Ліхтенштайном, надворн. радн. Гесманом і Аксманом. З буковинських христ. соціалістів фігурував на запрошеннях пастор Свобода. Також величезні плакати оголошували приїзд відомських матерів до Радівців і Гурагумори.

В суботу рано приїхали наші панове до Радівців. Повитані членами католицької читальні, акад. товариства „Франконія“, урядом Свободою в імя католицьких священників і депутатів угорських мешканців з Галикардії, розпочали о 4. год. по пол. віче. Гесман повитав присутніх, при чім передовсім застеріг ся проти всяких перешкод зі сторони невдоволених, навісши § 2 і 15 закону о охороні зборів. Обіцяв ватомісті всьому вільне слово.

Потім промовив д. Юлій Аксман. Запротестувавши проти нападів зі сторони „Buk. Nachr.“ і їх одумців, пояснював „якими є христ. соціали, відкаришши і чого хочуть“. По его мові забрав слово Гесман.

Гесман збивав закид, будто би його й товариша запросили проводити буковинських Німців. Потім звернувшись до нього в листі, щоб він зняв ся з сими питаннями. З проф. Скедалью не говорив він ані слівця. Аж останнього дня парламентарної сесії просив його проф. Скедаль, щоб він не йшов до Буковини. Стверджує се Гесман словом честі. В дальшій промові обговорював бесідник закид, що християнські соціали шпидують релігійному мирові і що є ворогами школи. Скінчив свою бесіду словами: „Сповийте свій обов'язок, дайте нам мужа довіри, щоб він в нашім сторонистві висказав ваші бажання.“ По словах Гесмана підняли ся гучні оплески. Тут зголошала ся до слова червоноцка опозиція.

Почав промовляти п. Відман, але замовк, заглушений численними „ганьба“ клерикального збору. Відповідав Відманови д. Аксман, а коли Відман хотів на слова Аксмана реагувати, підняв ся в салі страшенний крик і свист. Мандаринний учитель Шнайдер утратив по кількох хвилинах слово, а проф. університету Кромаер зрік ся слова зі страху перед ще гіршими „посрамленнями“.

При кінці прийнято резолюцію кооператора Шітлера, в котрій вистає ся як найсердечніше гостину христ. соціалів на Буковині, дякує ся пп. Гесманови і Аксманови за їх приїзд і висказує ся надія, що в

нім. сільнім опрузі наидикувати буде християнський соціал. — В неділю відбуло ся подібне віче в Гурагуморі, в шкільній кімнаті, бо салі громадської вічовикам не відступлено. На сьм вічу говорило ся подібно як в Радівцях. Суд. радн. Майкнер назвав приїзд христ. соціалів небезпечкою для буков. Німеччини, яка мусить всіма можливими засобами виступити супроти них. — В сусідній салі відбували ся збори повітових учителів. Тут виступив Відман і Лев весь свій жал на відомських зайдів.

Справа християнсько-соціальної агітації на Буковині — се справа чисто німецька і ми хотімо її лишень для інформації наших читачів. Німецькі часописи доносять однак, що на вічу в Радівцях д. Відман зв'язав ся з справою із фантомом „der slavischen Gefahr in der Bukowina“, і то особа з боку рускої. Відповім д. Відманови коротко: Ніхтий неуцреджений чоловік не потвердить думки його про славянську небезпечку в Буковині. Русини ніколи і нічим не загрожують Німцям в їх справедливіх правах. Коли однак домагають ся Русини того, що їм по всій слушності належить ся, а що в давнім разі могло би вкоротити навіть несправедливі германізаційні впливи на Буковині, то се ж хіба тільки шлях до правди і справедливості, а не до кривди Німців. В прочім д. Відман не попер свого твердження ні одним доказом.

Солодке слово п. Кісановича.

Звісний всім д. Кісанович справді вміє пристосувати ся до кожної ситуації, в якій тільки знайде ся. Свідчить о тім дуже ясно остання стаття його в 65. числі інтернаціональної „Neue fr. Lehrerzeitung“, яка, як відомо, стоїть на безумовних услугах волюнтарської війни. Справа має ся так: Др. Волчинський підніс в однім інтерв'ю із членом редакції „Neue fr. Lehrerz.“ претензію порозуміння учительства з духовенством. Що ж на те д. Кісанович, залий і принципіальний ворог всіх, що носять реверенду? Очевидно сльчас зложив статтю, у якій незвичайно солодко признає, що учительство повинно позіставати з духовенством у як найкращій згоді і любові і що обі сї організації вже з природи річ люблять ся взаємно і т. д. Щоб відтолкувати давні напади „Neue fr. Lehrerzeitung“ на духовенство, додає д. Кісанович, що учительство і його репрезентатка „Neue fr. Lehrerzeitung“ виступали тільки проти несовісних священників, а не проти духовенства взагалі.

„І в тім лежить велика різниця між нашою церковною політикою, а „антиклерикалізмом“ провідників Русинів („Jungruthenen“), які виключно в цілі політичної агітації поборюють кожного румунського і москвофільського („altruthenischen“) гр. прав. священника, без огляду на те, чи він порядний чи ні... і без огляду на те, що тим видають народи із серця віру!“ — так каже д. Кісанович. Хто не знає коме-

діанта Кісановича або нашої політики церковної, то гадав би, що дійсно Кісанович великий попофіль, а Русини то великі вороги церкви і її репрезентатів. Там часом згадана стаття то лише captatio benevolentiae і являє ся нам не добре уміщеним лицемірством.

Д. Кісанович, кандидат на посла, отже мусить йти до Каноси. На що однак придасть ся лож під адресою „Jungruthenen“?

Всім звісно, що як раз наша політика ділять кожного порядного чоловіка, а поборює лише надужити та вибрики „дичів“, що на кождім кроці старують ся пошкодити нашою народови. Проти тому мусить виступити кождий чоловік, якому лежить на серці добро народу.

Збори виборців в Садагурі.

На запрошене тов. „Цюн“ в Садагурі удав ся туди в неділю З. с. м. др. Штраухер з кількома прихильниками з Черновців, де відбули ся збори виборців під проводом п. Реслера. Збори зробили д-рови Штраухерови велику овацію. Його бесіди товаришували гучні оплески. По промові ще кількох бесідників прийнято одностайно кандидатуру д-ра Штраухера до парламенту.

До виборів парламентарних.

28. січня зібрали ся в Заставні всі начальники і писарі громадські заставницького повіту на нараду в справі надходжачих виборів до ради державної. Зібрані заявили ся за кандидатурою п. Антона Лукашевича на сей повіт і словом честі зобов'язали ся всьому підпирати сїю кандидатуру. По тім вислано привітні телеграми до президента краєвого, до посла Василька і до віце-маршала д-ра Смоль-Стопкого з проханням о поперте згаданої кандидатури, яку населене заставницького повіту вітає з великою радістю.

З буковинської преси.

Небавом було виходити в Чернівцях три рази на тиждень нова німецька часопись, яко орган „Stovarišenia Nijmців на Буковині під іменем „Bukowiner Deutsche Zeitung“.

Політичний перегляд.

Парламентарні гороскопи. „Neue fr. Presse“ предвиджує, що австрійська палата послів збереть ся щойно 12. червня і що президентом зістане Ебенгох. Засідання відбувати муть ся перед літніми Ferienami лише через кілька тяжків і займуть ся адресовою дебатом і бюджетовою провізорією. Своїм обрадувати будуть у вересні, почім пічветь ся при кінці жовтня зі-

Альберт Е. Брахфогель.

Нарцис.

Драма в п'ятих діях.

(Дальше).

Вихід сьмий.

МАРКІЗА ПОМПАДУР і ШОАСЕЛЬ (самі).

ПОМПАДУРА (по короткій хвилі, змучена): Сидайте коло мене, Шоасель, (моєю присуває до него двиллик з від мн; він сідає). І ось ми самі. (Павза). Пригадуєте ще собі д'Амбоаз, коли то Ви сьвіжий вернухи до Парижу з походу на Мастріах й коли мені ред-ставлено Вас на дворі? Ви той скромний офіцер із підупалої шляхти. Ви той молоденький панчик, що ввійшов із мідан!... Ми обоі любили пригоди, ми йшли на лови за славою. — Зеркало говорить мені правду: шорщки, безбарвна шкіра, мутне око. — І ось ожидає часте вже є, — лиш молодість і — і — невинність не вернуть ся ніколи! — Ох — моя молодість! — моя молодість!

ШОАСЕЛЬ: Але по що-ж тепер сих споминів, світла пані?

ПОМПАДУРА: О, опустіть друже, сей апостроф, сьо сьмішну назву сього мізерного, бездіяного життя. Ми д'Амбоаз, не так обходили ся одно з другим — для нас ся маскарада — лише — маскарадою — га-га! (Хвитає ся скоро за серце). Ох се біття серця! — І ось дійшли ми аж сюди. — Але тепер вже кінець.

ШОАСЕЛЬ: Господи! (Хоче вставити).

ПОМПАДУРА (стримує його за руку, він сідає нова): Хай дієть ся, що хоче, д'Амбоаз, — я на все приготовлена; — однак лише — отвору свою душу —

і то улекшити мені смерть. — Хочу з Вами говорити як чоловік з чоловіком, як вірний товариш з товаришом. — Я багато знижувала себе в своїм житю, але мое серце не підсентувало мені ніколи таких почувань, яких я не мала. Як довго ми знаємо ся д'Амбоаз, як довго я при дворі: не любила я ніколи.

ШОАСЕЛЬ (схопляє ся): Ви мене ніколи не любили, Маркіза? Ніколи?!

ПОМПАДУРА (подає йому руку й тисне знова на двиллик): Ні, д'Амбоаз, ніколи! Честилюбивість, се наче якась іграшка, вона вбиває всяку правдиву любов! Жанет Поазон, дочка крамаря — любила; мадам д'Етіоль і Маркіза Помпадур не любила ніколи!

ШОАСЕЛЬ! Та, сього за багато!

ПОМПАДУРА (ладить його руку): Се вкололо Ваше пусте серце, Шоасель?! Так — так! — Пустоту мусите собі відзвичайти, коли хочете стати великим чоловіком. Я ніколи не була-б подумала, що Ви врювали собі щось такого — се мені дуже жалє, дороженький; але Шоасель, Ви лишите ся приятелем бідної Жанети, ні?

ШОАСЕЛЬ: І Ви хоч хвилюк можете о тім сумнівати ся?

ШОАСЕЛЬ: Я перед смертю хотіла би заповісти собі хоч одну сльозу. — Ох д'Амбоаз, що не дала би'я за одну горячу, людську сльозу, сльозу зі щирого серця виплакану на моїм гробі. Я втратила неоціненне життя й воно вже не вернеть ся. Я кинула свою молодість за один фантом: „честилюбивість і раюване“. О, великий мій Боже! (Складає на грудях руки до молитви. Мала павза). Коли я ще молодою була й цвіткою цвіла, любила мене всі; світ подивляв мене, лежав на вколінках переді мною; навіть Марія Тереса не була горда переді мною. — Тепер я відчуваю, як вони

відтягають ся від мене. — Нарід мене проклинає; парламент і партії вже чекають на мою смерть, а Людвіг, він вже чигає ласим оком за моєю наслідницею. (Шоасель хоче говорити). Не переривайте мене, д'Амбоаз! — Раз любила я в своїм житю, один раз, через короткий час, але не вимовно горячо. — Як я прийшла на сей двор, ніхто не знав і ніхто не довідав ся, що я перед д'Етіолем була вже жінкою другого.

ШОАСЕЛЬ: Се неможливо!

ПОМПАДУРА: А вже-ж се так, д'Амбоаз! — Хто мої родичі були, — вже знаєте. Через них я завчасно навчила ся зневажати своє століття. — Я любила бідного музикю, що по коршмах заробляв свій маленький кусок хліба; я любила вірно і щиро, — одвісний раз в своїм житю. — Я вткнула від своєї матери й пішла до него. — Але я не знала нужду життя, я не знала, що се біднота. У него пізнала я любов, але також і нужду. — Ах, але вже по однім році звала ся я Мадам д'Етіоль. — Коли-ж зломала я віру тому, котрого я любила, що-ж за диво, що при своїм відважнім дує, при своїй непохитній волі — стала володаринею Франції?

ШОАСЕЛЬ: А як називав ся той чоловік?

ПОМПАДУРА: Нарцис, братанок Рамого!

ШОАСЕЛЬ (про себе): Га, преінь він!

ПОМПАДУРА: Я довго не бачила його, — в тім шумі гордості, — в бакхантичній радості зі слави — придушила я своє серце, але про него не забула. — Щоби він міг жити, передавало ся для него його дядьком славним музикю, значні суми, і я думала, що за безнечу його від нужди, — але той безсовісний чоловік, той скупий надлюка, якого я нагородила гербом шляхти поневірив ті суми, бо передвчера бачила я його

мова сесія, на якій з'явиться справа поладнання відносин Австрії зглядом Угорщини. — На будуче має установити ся сталі речниці для сеймів і палати послів. „Neue fr. Presse“ предвиджує, що в новім парламенті з'являть ся в більший, ніж досі, скількості німців та чеські аграрії. Християнсько соціальні посли схотять притягнути до себе наслідників старих клериків і забажають заняти домінуюче місце, тим певніше, коли задержать свою позицію у Відні. — Між Чехами розпочала ся вже боротьба о провід в політиці. Крамаж тратить імовірно прихильників. Обчислюють, що із 108 чеських мандатів, може лише 22 до 25 дістануть ся прихильникам Крамажа. Натомість думає „Neue fr. Presse“, що Русини, які можуть здобути до 30 мандатів, будуть переважно при вазі в важких справах парламентарних. Соціалістам ворожить „Neue fr. Presse“ 50 послів.

Перше богослуження схизматичної громади в Парижі. Звісно не всі французькі священники сконсолідували ся з французьким єпископатом по введеному в життя закону сепаративного. Сего тижня відбуло ся в Парижі богослуження схизматичної громади „Апостольна французька церква“. Ся нова громада одержала на підставі закону сепаративного церковний будинок і приналежне добро до ужитку. Екскомунікований архієпископ Відал задержав при богослуженні всі канонічні і літургічні речі. В церкві було около 400 осіб, але показало ся, що певна з них частина „вірних католиків“ прийшла лиш на те, щоб задемонструвати. По богослуженню держав парох Руссін казане. Вже при перших його словах дав ся чути в церкві свист, а далі поспішали ся клики „шахрай“, „зрадник“ і т. п. Руссін виказав в своїй проповіді, що витає з вдоволенням день незалежності французької церкви. Архєпископ не прийшов до слова, бо в церкві запанував страшенний крик. Відал е екоммунікований задля привоєння собі неналежного йому єпископського титулу і відзнак. Руссін екоммунікований за опубліковане перед роками писма проти celibату і тайної сповіді.

Знесенє кари смерті в Чорногорі. Князь Николай заявив ся на конференції з новоіменуваними міністрами за знесенєм кари смерті і приказав міністрови сираведливости Черовичеві внести відповідне предложєне скупштині. Сей акт князя повитано вельми емпіпатично.

Тісніші вибори в Німеччині. Оскільки можна покищо осудити, то з борби виборчої вишли побіджені соціаль-демократи. Пораженє їх спричинєне доктринарством старших провідників сторонництва. Вже перед тим жадали деякі члени сторонництва відповідної до часу зміни партійної політики. Вислід виборів показав, що ревізійністи мали рацію; поражєне партії е властиво моральною побідою ревізійнізму; вправді гірка се побіда, бо навіть провідники ревізійністи Бернштайна, не вибрано. Невдача соціаль-демократів в головних виборах потягла за собою також неудачу в тіснійших виборах. Маси, що біжуть скоро на стрічу побідному прапорю, утівають богато скорше, коли їх прапор налє. Канцлер Білов рушив на поле битви проти центру, та воно не змінилось, слухай хотів, щоб Канцлер відніс побіду над ним ворогом. Режім в Німеччині не змінить ся, бо Білов певно поєднає ся назад з центровцями, хіба бюрократія набере ще більшої сили, як мала досі. Вислід виборів єсть досі слідуючий: Центрум 105 мандатів, консерватисти 58, народ. ліберали 54, соціалісти 43, вільнодумці 28, партія державна 20, Поляки 20, господарський союз 15, вільнодумний союз 11, дікі 10, союз рільників 8, Вельф 1, Данці 1. — Межи вибраними знаходить ся провідир соціалістів в Монахові

на Boulevard du temple в бідноті, одітого в лахах — в лахах! (Ділом зворушена, лепече далі) — і я люблю його ще й нині.

ШОАСЕЛЬ: (блідий, трясє ся й піддержує її): Га, вона вирає в моїх руках!

ПОМПАДУРА: Ох ні, ще ні! (Приходить до себе). Шоасель дайте мені слово... по поїї смерті... (скреоче зубами) впакуйте того нуждара в тюрму. Хай він умре без світла, без воздуха, як жадний орел у клітці.

ШОАСЕЛЬ: Ваше бажанє, — моя сьвята повинність!

ПОМПАДУРА: Так знаєте все! — Мое життя, се пімета на сій здичілій людській громаді, на сім проклятім стоїттю, що мене зродило, що вже з самого початку відчувало мене всякій чесноті, що подоптало мое найдорожше ногами. — Я була всміхаюча ся Бірі Франці і доведла її на край безодні. З важким шумом вона повалит ся, і гвяти буде, аж заки кривава будучність не винесе з потоку корабель нового покоління. — Вони чули силу моєї руки, — я вдоволена! (Мала павза). Я побачила його знова і в мнї вирнули старі минулі роки, наче страшні сніги. В сніж дитинячих очах бачу свою молодість блага ючу і бідну, і сльозами полит. спомини утраченої земської краси... Я не відчуваю більше нічого, як тільки величезну відраду до життя. — Я тішу ся тою тихою хвилею, коли приїде смерть... і придушити се зіває серце... чорне і порожнє... Га, га, га.

ШОАСЕЛЬ (скоро і гостро): А шлюб?

ПОМПАДУРА (скоро): Га, його конче прискорити, закім ще не запізно. Вмираючою рукою буду тримати короля, закім не почую на своїм палці зодоту обручку.

ШОАСЕЛЬ: Там більше треба прискорити шлюбні церімонії, що королева знає вже все.

Фольмар. При тіснійших виборах зискали соціалісти 6, а стратили 20 мандатів; народні ліберали зискали 8, а стратили 11 мандатів. — Силикане парламенту єсть намірене на 19 лютого.

Грізний конфлікт між Япаном а Злученими Державами. З північної Америки надходять вісти, що заострів ся конфлікт між Япаном а Злученими Державами. Конфлікт пішов ізза япанських дітий в Каліфорнії. Коли перед кількома місяцями зголосив ся там одєн япанський хлопець до висшої школи, каліфорнійські власти не лиш не прийняли його до школи, але користаючи з нагоди виключили всі япанські діти з публичних шкіль, до котрих учащають діти білої раси. Сей розпорядок викликав в Япані величезне обурєнє. Япанське правительство звернуло увагу в Вашингтоні на се, що сей крок противить ся трактатові заклученому в р. 1895. між Япаном а Злученими Державами, який признає Япанові права найбільше „уривилейовної заграничної держави“, а япанська преса назвала се найбільшим афронтом, який лиш можна зробити державі і цивілізованому народови. Президент Рузвельт відразу зрозумів, що всеж така Япанія з огляду на заклучений трактат мають за собою право і слушність, тому старав ся наклонити каліфорнійські власти, щоб взяли назад свій розпорядок, та безуспішно. Тоді правительство вивело проти каліфорнійських властей два процеси перед судом за нарушенє трактату а Япаном з р. 1895. Та суд боячись публичної ошії яка рішучо є проти Япанців, зволікає з присудом. А тимчасом, як ми вже вчєра доносили, япанське правительство вручили правительству Злучених Держав ноту, щось, в роді „ultimatum“. — Одєн діяльний французький дипломат заявив перед кореспондентом „Wt. Allg. Ztg.“, що в Япані є сильне сторонництво що пре до війни з Америкою. З уваги на се япанське правительство стоїть перед альтернативою: або революція в краю, або війна з Америкою. Сим поясняє ся зброєнє Япану по закінченю війни з Росією. Однак по думці сього дипломата не прийде скорше до війни, доки не буде викінчений панамериканський канал. Америка добре знає, що не видержалаб атаку Япану, бож ціла американська флота є сконцентрована на Атлантичськїм океані. Тому президент Рузвельт піде в концєсиях для Япанців до найдалших можливих границь. З другого боку і в Америці є сторонництво, що не хоче стерпіти визиваючого тону Япану. Однак згадавши дипломат є гадка, що Рузвельт своєю мировою політикою побідить. — З Токіо доносять, що значіє, яке в Америці прикладають до афєри в Каліфорнії, викликає тут зачудованє. Кермуючі круги заявляють, що між державами, з котрими Япан мїг би прийти до війни, на послїднім місці стоїть Америка. — До Лондону доносять, що акція Рузвельта є спрямована до того, щоби противділати зростови расової ненависті і обезпечати права япанських емігрантів. Та попри те американське правительство числить ся з можливістю конфлікту і буде фортефікації на гавайських і філіппінських островах.

Вістки із російської України.

Масові арештованія. Сумну телеграфічну відомість приносить останнє число „Ради“, а імені про масові арешти і туси в Полтаві. Поліція перевезла ревізію також і в редакції „Рідного Краю“. Арештовано служачого Клуного з нелегальною літературою. В протязі одного дня заряджено ревізію в „Р. Краю“ аж двічі.

ПОМПАДУРА (мов шалєна): До єто чертів! Хто-ж се мені заплідив?

ШОАСЕЛЬ: Передвчєра дізнала ся о сїм королєва від акторки Кіноль; передвчєра, як пані Епіне була в Гольбахів на вечері.

ПОМПАДУРА: Що?! — Ох, приязне, приязне! Добре! — Тільки Ви ще д'Амбоз — Ви послїдній! (Дзвонить).

Вихід осьмий.

ПЕРЕДНІ; ПЕРШІЙ КАВАЛІЄ.

ПОМПАДУРА (скоро і остро): Хай ввійдуть! (Каваліє зтворєє двері по лївій і правій стороні).

Вихід девятий.

ПЕРШІ і всі особи шєстого виходу (входять і стають в тім самім порядку. Пазєі на самім заді).

ПОМПАДУРА: Маркіза д'Епіне!

ЕПІНЕ (виступає змішана): Сьвітла пані! ПОМПАДУРА: Увільняємо Вас в сій хвилі від всяких обовязків супроти нас. — Думаємо, відшлюдять Вас філософія Гріма та особистий інтерес, а може й також Ваші нові меценати, яких безперечно здобули собі передвчєра.

ЕПІНЕ: Ах Господи! що за обиди!

ПОМПАДУРА: Мовчіть, моя любє, будьте вдоволені, що караємо Вас лише утратою Нашої ласки. Швалє д'Атрейє, випроводьте сю даму за двері. (Епіне виходить серединою при помочи другою каваліра і захитує ся зі злості і страху). — Мої панове, відпускаю Вас. Бажаю, щоб в найкоротшій часі було все приготовленє до шлюбу; по чотирех днях відбудє ся церемонія. Мє так бажаємо! Завтра рано очікуємо Вас при представленю, Аббе Террє, Ви відпроводите нас зараз до Його Величєства короля;

Відповідь українським студентам київського університету, заявляюча, що петиція Українців о відкритє укр. катедр не найшла посіху в радї профєсорів, — відбила ся досить голосним гомоном в закордонних наших часописах. „Рідний Край“ присьвятив заяві ректора, д. Цитовича, особну статю, у якій висказує думку, що відмова профєсорської ради повинна бути обговорєною в новій Державній Думі. Радить теж „Р. Край“ подати сю відмову до відомє всего культурного сьвіта. „Хай увєсь культурний сьвіт, — сказано в статі — хай профєсори усьєї Славянщини і других народів скажуть своє правдивє слово про такий вичнок профєсорів.“

Чи наш мужик на російськїм Поділї розуміє російську мову? Сим питанням займаєт ся „Подоліє“, дєвнник, що як відомо виходить в Камінці подільськїм. В 272.—273. ч. „Подоліє“ писав сьвящ. Любінський, що російська мовє не чужа нашому простому народови і що проповіді церковні російські мужик наш добре розуміє, коли тільки нема в них научних, книжних слів. Проти тому виступив дуже рішучо д. Азорлєв. В 16. ч. сєйж часописи помістив велику статю (о способах рєлігійно-правствєного вгладїствія на народі), у якій показуючи ся на всія свої житєві досвідє доказує, що сєлянин український навіть будєнної мови російської не розуміє. Добр. Азорлєв питає отже: „І чи-ж можна при тім всім морально виховувати сєй народ російською мовою?“ — Для нас очевидно ніяка се новина. Цікаво однак, що до думки сєй доходять також і деякі православні сьвящєники на російськїм Поділї, про що нераз писала „Подоліє“.

На пам'ятник Шевченка в Києві зложив д. О. Мишуга 200 карб. Гроші віддано до каси городової управи.

З початком біжучого шкільного року має бути заложєна в київській Духовній Академії катедрє історії західно-української церкви. „Рада“ висловлює надію, що управа Академії та й студенти-Українці подбають про те, щоби вислали історію української церкви для студентів-Українців відбували ся українською мовою.

Петербургська Академія Наук просила Б. Грінченка написати рецензію на книжку Л. Н. Малинки „Сборникъ матеріаловъ по малорускому фольклору“, котру Малинка подав на Гоголівську премію. Академія Наук признала Б. Грінченкови золоту Гоголівську медаль за його рецензію.

Трупа Гайдамаки, що дає українські вистави в Києві, гостює також у Білій Церкві. Трупа Садовського переїздить з Могилєва подільського до Камінця подільського.

Чернигівська що-йно заложєна „Прєсєвіта“ мала дня 2. с. м. відбути свої перші загальні збори, та адміністрація на підставі „небільшєної охорони“ не дозволила на се.

Погроми жидівські находять дуже добрий терєн в Одєсі. Від довшого часу не було ніяких нових вістий про протижидівські забурєня в Росії, лишє часом лунав голос тривоги про Жидів в Одєсі. В останних днях (4. с. м.) подає „Zeit“ телеграфічну відомість, що в Одєсі знова запанував шалєний тероризм звернений в першій мїрі проти Жидів. Напад сї і розбої організує очевидно „Чорна єсїня“. „Zeit“ пише, що надія на безпечєнєство особивє в Одєсі тепєр менша, як колинобудь перед тим.

Київська городовєка Дума, а Шевченко. В останнім числї „Р. Краю“ читаємо, що київська громадська Дума вибрала виравді комітет, який має піклувати ся про поставленє пам'ятника нацїональному гєнїєви України Т. Шевченкови, але в ко-

граф ді Барі, зголосить мене йому! — Мадам Тансен, (одна дама виступає) Ви перебираєте місце маркізи д'Епіне. (Маркіза робить рукою поздоровлюючий рух, всі кламають ся, вона виходить по відруч з Шєррє, дамами, лицарями і пажєами на лїво. Всі иміє, окрім ді Барою і Шоасєля, виходять на право. Шоасєль виступає на перед, ді Барі слїдить йому з задю)

Вихід десятий.

ШОАСЕЛЬ і ДІ БАРІ.

ШОАСЕЛЬ (про себе): Вона мене ніколи не любила! Га, бурліка в лахах — мій суперник. — Що за бездонна пропасть характер сєй жєнщини! Як сьвітло, як обманчиво грала вона свою родню черцїє жите гігантично чаруючо і ошукала навіть горле серце хитрого Шоасєля. — Вона ніколи мене не любила! — „Пустоту мусите собі відзвичайти, коли хочєте стати великим чодоріком.“ Добре, Маркізо, добре — Шоасєль був рабом Жакєти Шоазон, дочки крємаря, — був ним! — Він вихїєнує науку і — зни! щить Тебє... Тебє й його!... Але коли вона не порєжєє свого упадку, коли... Бог знає, я не маю наміру її вбити... але внасти вона мусить в кождім разі.

БАРІ (що приступив по малу на перед): Чи згідні Ви з собою, пане?

ШОАСЕЛЬ (берє його за руку): Згідний! (Обєртає ся).

БАРІ (задержує його): Кудє так скоро?

ШОАСЕЛЬ: До герон нашої драми!

БАРІ (здивований): Маетє його? — Нарцїєса?

ШОАСЕЛЬ (сьміє ся): Маю! (Виходить скоро арнадами, Барі за ним здивований. Заслона паде скоро.)

(Дальше буде)

мітеті тім становлять більшість ретрогради, які напевно будуть лиш спиняти справу. Видно Дума цього тільки й бажає собі. Впрочім сама Дума призначила на пам'ятник лише 500 карб. Се явне свідомство неохоти. Так отже поставлені пам'ятники Шевченкові в Києві може провадити ся. — Та годі тут не завважати такої речі: від довшого часу ходять вісти, що є вже готовий пам'ятник Шевченка у Львові. Годі лише дізнати ся, коли уставлять його і відкриють для всіх?

Події в Росії.

Голод.

Телеграми подають все нові вісти про голод в царстві російським. І губернії саратовський голод приносить людей шукати наживи дорогою узброєних нападів. Ще гірші оставили в казанській губернії. Справознавець англійської "Тribune" пише, що в селах сєї губернії гине з голоду худоба і дріб. До голоду долучують ся терпіня викликані величезними морозами. Стріхи з хат поздирані, людність кривить ся по ворах. В деяких селах розшарують ся всякі пошести, передовсім голодний тиф і шкорбут. Хліб належить до рідкості, а той, що є, то хіба символ звичайного хліба. Російка і нужда огорнула тамошні селянство так, що родичі продають пр. свої дівчата, за які платять їм 60 до 120 рублів. Справознавець названої англійської часописи наводять 14 фактів такої продажі. Можна собі представити, як велике горе розділо ся в тих околицях. 60 проц. людности не може вийти в тих обставинах ніякого зарібку. Помочи майже жадної нема, або лиш дуже незначна. "Дешеві кухні" позамикано ізза нестачі фондів. Свідки не щастя, яке запанувало в казанській губернії, заповідають, що на весну з'являть ся там напевно страшні пошести, коли в найбільших часах не прийде ніхто з допомогою сям нещасним і збідняним людям. — Голод в Росії аростає незвичайно. Останнє число "Рада" доносить, що досі захопив вже голод 34 губерній. Голодує 80 мільонів селян.

Д. Менделєєв.

Помер в Петербурзі найзнаменитіший хемік російський, Дмитро Іванович Менделєєв, професор петербурського університету. Головні і найцінніші наукові праці покійного обіймають фізикальну хемію. Найславнішим твором Менделєєва є його "Засади хемії". Заслугою Менделєєва є то, що установив першочинну систему хемічних перетворив, значить ся таких творив, які вже не дадуть ся розділити. Він викрив, що всі ті перетворива мають щось спільного і що лиш їх найменші частинки, котрі сполучають ся разом в одну більшу частку, в одно тіло, мають неоднакову вагу. З того пішов здогад, що на світі є мабуть якийсь один перетворив, якого частинки ми не можемо розділити, а котрі сполучаючи ся, творять всякі нові творива, які ми уважаємо за перетворива. Праці Менделєєва толковано на всякі європейські мови. Часописи доносять, що цар зарядив, щоб похорон Д. Менделєєва відбув ся на кошт державний.

Університети.

Деякі днешні російські доносять, що заступник міністра просвіти Герасимов звернув ся з проектом реформи російських університетів до аналогічних заведень наукових заграничних. Як відомо, справа реформи університетських в Росії належить також до відвічних болячок державних. Заворушення університетські відіграли визначну роль в революційній акції російській, а хронічне завішуване викладів на університетах російських має вже свою довгу історію. "Вірженія Вѣдомости" доносять, що на проект заст. міністра Герасимова відповіли вже університети французькі, бельгійські, англійські та німецькі. Поки що нема в тій справі ніяких ближших відомостей. Годі знати, які реформи обіймає проект міністерський і що яраз відповіли д. Герасимови заграничні університети.

Дальші гомони террору.

Розгін революційної бурі, яка не так давно ще, захопила цілу Росію, очевидно слабне. Із справознавч. часописів і з оповідань наочних свідків теперішніх відносин російських виходить, що революція в агонії. Все таки повторюють ся давні терористичні експедиції і то так з раними деспотичного уряду, як і зі сторони революційних організацій. Останні вісти доносять пр. про напад на поліціянтів в різних частинах Одеси. Одного поліціянта вбито, другого ранено. Повторюють ся теж напади в цілі зрабована гроши. "Русь" доносить, що в Петербурзі відкрито і ударемно замах на відділ поліційної поліції.

Телеграми „Буковини“.

Дня 7. лютого 1907.

Подорож цісаря до Праги.

Прага. „Narodny Politika“ доносить, що цісар руководитиметься порадою лікарів, не відбуде задуманої подорожі до Праги.

Єпископ Ріа.

Будвайс. (К. В.) Тут помер сьогодні єп. Ріа.

Пригода балет. короля.

Брукселя. (К. В.) Віз, котрим їхав король, здивав ся з трамваем. Директор королівського воза пробив шибку трамваю; ніхто не має рая, лише короля кинуло до задньої стіни повоза.

Атентат на Христіа.

Царгород. Проти Юрія Христіа, недружного сина короля Мілана, виконано в Пера атентат; на щасте травив ніж на книжочку запасок, так що Христіа остав без рая. Причини нападу незвісна.

НОВИНКИ.

Чернівці, 7. лютого 1907.

Віче віденське в справі подій на львівському університеті. З Відня пишуть нам: За старанем тутешньої академічної української молодіжки відбули ся тут дня 3. с. м. довірочні збори в справі і поспіди них подій на львівському університеті. Ухвалено слідує резолюцію: „Українська академічна молодіж перебуваюча у Відні, зібрана на довірочний нараді дня 3. лютого: 1.) глядить з правдивим подивом і одушевленням на рішучу та спільну демонстрацію на львівському університеті проти безнастанного нехотання наших прав на тім університеті і жадає, що силою обставин є примушено бути, бодай покичи лише моральним учасником піднятої боротьби. 2.) протестує проти нечуваного знаслування прав академічного громадянства, яким безперечно є безоглядне віддане української академічної молодіжки у Львові на поталу поліції і кариного суду без попереднього розслідування справи університетськими властями, та виказує за таке поведене львівському університетському сенатові з ректором д. ром Грізеким на чолі — своє крайнє обурене. 3.) заявляє рішучо, що раз поставлені нами домагань не залишило і що ніякий терор ні репресії не спинять розпочатої боротьби з засноване окремого українського університета у Львові.“ — Особно довідуємо ся, що небагом відбудеть ся у Відні в тій самій справі все студентське віче.

Піднесене промислу на Буковині. За старанем краєвого відділу в міністерстві торговлі устроєно ся тепер в Кришатику курс для камінарів, що потребає через 8 тижів. Околиця над Дністром має, як звісно, багаті і знаменні камінозони; мешканцям тих околиць, що вже від давна займають ся камінарством, дає ся спростою удосконалювати в тім фаху. З Відня прибув майстер, що буде уділяти науки, а краєвий відділ заповнив на свій курс свою субвенцію. — В осени минулого року займав ся краєвий відділ студіями в справі виробу керамічних предметів і удосконалення гончарства, і дійшов до переконання, що ріжні роди почви на Буковині, головні в Чернівцях, Старій Жучці і Глибоці надають ся до виробу керамічних предметів; через те рішено виробити проект основи керамічної і гончарської школи в Чернівцях.

Урегульоване платні місних учителів. В суботу 2. с. м. по обіді відбули ся в ратушевій салі прилюдні збори учителів, в яких брало участь 80 осіб, головні учителів і учительок. Провів зборами надучитель Дубенський, а уч. Кісанович виголосив свій реферат на тему „Платня черновецких учителів“. В своїх виводах представив він матеріяльну біду черновецького учительства і зробив раду міську відвільчально за сі невідрадли обставини. По рефераті розвинулась довша дебата, в котрій брали участь: суд. надр. Сімбонович, учитель Маєр, суд. надр. Тромбетер — останній в імя польських членів ради громадської, — др. Білігі, Вальштайн і др. Фуке, обіюючи учителям своє поперте. Др. Фуке навіть дав надію на інтервенцію робітників в користь учителів. Уч. Кісанович поставив на конець внесене, щоб платню місних учителів зрівняти з платнею держ. урядників чотирох низших рангів, згідно з платнею учителів шкіль вирав, як також — щоб вибрано комісію із шістьох членів, що мала би зайняти ся сею справою і подати до відомости міродайним кругам. У комісію увійшли п. н. Лінде, Тельман, та п. Федорович, Кісанович і Бенка.

Фатальна подібність. Помилка судова викликала в Лондоні сенсацію. Молодого урядника банку, Жоржа Левіса, засуджено за фальшоване вексель на 15 мільонів арешту. Випадок найденно його на підставі приписи зложеної дівчини, яка запевнила, що Левіса знає вже від років і що він їй говорив про фальшований вексель. Хоч Левіс присягав ся, що він дівчини нігде не бачив, нічого не помогал; його засудили. Тепер дівчина зголосила ся в суд і виказала, що вона зложила фальшиву присягу, щоб охоронити від арешту свого коханця, незвичайно подібного до Левіса. Тепер обходив ся однак з нею коханий дуже погано, тому она рішила ся вижити всю правду. Лондонські часописи остро ганьблять прокуратора, що ще досі не випустив на волю несправедливо засудженого.

Оповістки, іменованія і т. п.

Віче в справі львівського університету відбуде ся не, як було оголошено дня 10. лютого, але 12. лютого (вівторок) з тою самою програмою. Просимо конечно о найчисленнішу участь, бо се справа цілого народу. — Комітет черновецької української академічної молодіжки.

Загальні збори старшини „Союза Січій на Буковині“ відбудуть ся безпроводочно 15 с. м. в читальню о год. пів до 2-гої по полудни в салі „Народного Дому“, Чернівці, ул. Петровича ч. 2. Управшає ся отамом всіх кошових „Січій“, приналежний до „Союза Січій“, щоби явили ся як найчисленніше. Порядок днешній: 1. Справознавче уступаючого виділу. 2. Вибір нового виділу (старшини). 3. Вільні внесення. За старшину: Єврей Пітуляк, атаман, Плятом Мігуля, ген. секретар.

Конкурс. В грек.-прав. мужескій школі в Чернівцях розписує ся конкурс на стале обсяжене підучительського місця, з котрим злучена річна платня 1200 К, шість додатків службових по 100 К і до часу урегулювання учительської платні річний дорожний додаток 200 К. Хто убігає ся о се місце, мусить бути гр. прав. віри, мусить мати винадкові мову німецьку, волоську і руску. Подання слід подавати до буковинського правительства найдалше до 28. лютого 1907.

Звичайні збори філії тов. „Русна Школа“ відбудуть ся дня 12. с. м. о 2-й годині по полудню в шкіль будинку в Товтрах з слідуєчим днешнім порядком: 1. Привіт, 2. відчит, 3. образуюнок каси за рік минулий, 4. регуляція платні, 5. вільні внесення. Піднятий виділ має честь запросити отамом всіх членів і привітальні школи явитись чисельно на зборах. — Ол. Кушчанко, голова, Кость Только, писар.

Загальні збори читальні „Народного Дому“ в Чернівцях відбудуть ся в понеділок (11. с. м.) о год. 7-й вечером в комнатах читальні з слідуєчим днешнім порядком: 1. Звіт комітету за минулий рік; 2. Вибір нового комітету. — Комітет.

Заходом товариства „Січ“ відбуде ся у вівторок, дня 12. лютого концерт в честь Тараса Шевченка в Кучурові великим в школі сів. Марії точно о годині пів до 8-й вечером. Програма подана в „Рускій Раді“. — Виділ тов. „Січ“.

Тов. „Жіноча Громада“ в Вашківцях н. Ч. устроєв дня 10. лютого с. р. в салі Глизера вокально-декламаторський вечерок для селян. Початок точно о годині 6-й вечером. Вступ від особи: для селян 10 сот. а для прочих 1 кор. — Виділ.

Служби пошунує Семен Москалик, що скінчав школу господарську. Мешкає в Гаврилівцях, п. п. Іванівці.

Подяка. На „Народний Дім“ у Вишніж жертвували: п. Осип Кропильницький 13 К, п. Завадюк з Мілєва 6 К 24 сот., п. Ераст Бурачинський 3 К, п. Мих. Коралевич 2 К, п. Мих. Данчуд, Стефан Зотта, Хоровик, п. н. Магас і Зотта по 1 К, п. Заць з Підзахарча 3 К. Крім того зобразили на блокнотички Москва і Михайло Данчуд по 10 К. — За „Народний Дім“, Михась Івашко.

Крадіж. На ринку скоплено передвчера 45-літню безробітну Кароліну Фалишук, що викрала з ятки кілька кілограмів свинського мяса вартості 12 корон. Злодійку, в котрої знайдено украдене мясо, передано судови.

Із штуки і літератури.

Київська „Просвіта“ видала дотепер такі брошурки: 1. „Про укр. Козаків, татар та турків“. Зложив М. Драгоманів. З додатком про життя Драгоманова. У Києві 1906, стор. 54, малю 8°, ціна 8 коп. 2. „Земельна справа в Новій Зеландії“. Переклала М. З. у Києві 1906. Стор. 15, малю 8°, ціна 2 коп. 3. „Як ратувати ся при наглих випадках“. Нависав лікар М. Левіцький у Києві 1906, стор. 24, малю 8°, ціна 3 коп. 4. „Календар“, який ми вже обговорили. — Всі ці видання відзначають ся надвичайно првствним укладом і мовою, так що в сім згляді моглиб нам послужити за примір віршевої популярної літератури.

Найновіша драма Гавптмана „Die Jungfern von Bischofsberg“ перенала в суботу в берлінським театрі Лесіба. Сцени були, як доносить „Vorwärts“, крайно нудні, нічого не пригадувало творця „Ткачів“, Візіниа Гешля“ і т. м. Лиш кілька прихильників поета справляли йому голосні овації, скоро лише спаладала заслона. З початку прислухувала ся публіка терпеливо, але вкінці виявила своє невдоволене енергічним бурмотінням. Гадали, що навіть послідного акту, що кишив від всякої тривіальности, прийде ся не відгравати. Публіка понесла вражіння, що драма написана піддоптанним чоловіком, котрому здало би ся якийсь час відпочити.

Управшає ся всі каси пожичкові і щадничі, що оголошують в „Буковині“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом вислали на адресу Друкарні і належитість (1 кор.) за випечатане оголошення!

Адміністрація.

Русини! Не забувайте на будову дівочої бурси!

Ціна оголошень за односторонню їх розміщення: Ціна сторони 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонсом обчислюється після обсягу місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрику: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількостях або при річних замовленнях, значний дисконт.

Дрібні Оголошення малюм друком (petit), чистять на по 4 с. від слова.

Надходження за анонсом марками поштовими не приймає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади М. Л. в. відбудуть ся дня 10. лютого 1907 року о годині 1-шій пополудні в шкільнім будинку з наступним порядком денним: 1. Справоздане старшини за рік 1906. 2. Справоздане касове і замкнене рахунків за рік 1906. 3. Вибір касєра. 4. Вильосуване 2. членів старшини. 5. Доповнене ради надзорчої. 6. Вільні внесення. Старшина.

Загальні збори каси пож. і шадн. для громади Сергіїв відбудуть ся на Стрітені Роси. в п'ятницю, дня 15. лютого 1907 в шкільнім будинку з наступним денним порядком: 1. Справоздане касове, прийняте білянсу. 2. Вибір старшини. 3. Вільні внесення. Іван Чокан, мазальник.

Звичайні Веснянні збори каси жож. і шадн. для громади Гаврилівці ст. з в. п. в. відбудуть ся дня 15. лютого 1907. о год. 1. попол в місцевім шкільнім будинку з наступним порядком денним: 1. Справоздане касове і білянсу. 2. Ухвала як ужити чистий дохід з року 1906. 3. Вибір старшини і ради надзорчої. 4. Вільні внесення. Старшина.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва правдо забезпечена“ антикара др. Ю. Францога в Тернополі.

Се є знамените умиротворюче средство до натирання протав вських ревматичних болю, простудження, ломання костей, плечий гістичі нервових недуг. Прому уважати на напис „Nervol“ і не приймавати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (флішчок) 8 кор. з оплатою і опакуванням. Тисячки листів з подякою. — Вислава 2 рази денно до всіх країв.

КАНЦЕЛЯРИЯ

друкарні товариства „Рускої Ради“

порукає

КНИГИ для тов. ВИПАСУ ХУДОВИ

Всі книги до ведення товариства коштують 50 коп. враз з стемпем, а з пересилкою 51 коп.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

Стоварищене зареєстроване з обмеженою порукою

Львів Ринок, ч. 10 (дім „Просвіти“)

платить 4% від вкладок; приймає і виплачує вклади кожного дня, крім неділі і свят; уділяє позички на 6 проц. на гіпотеку або за порукою; дає більші позички парцелянтам на купно землі; сплату гіпотечних позичок розкладає до 15 літ; при 30 ратах піврічних виносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покриті дахів бляхою або черепом уділяє „Дністер“ позички на 5 проц.

Позички можуть дістати тільки члени. Яко член може приступити тільки член Товариства обмежень „Дністер“.

Дивіденда від уділів членських виносить все 6 проц.

Вклади можуть вкладати також не члени.

Вклади виносять 31. грудня	К 2,072.928
Позички уділені	2,042.615
Удїли членські	162.127
Фонд резервовий	30.288
Цінні папери і льок.	257.963

З чистих зисків уділив „Дністер“ на церкви, бурси і інші добродійні цілі вже над 40.000 корон.

(—)

Я, АННА ЧІЛЯГ

виплела своє волосся на 185 см довго через уживане масти, яку я сама винайшла. Си масть є одиним средством проти випадання волосся, побуджає поріст аго, зміцняє корінь, у панів прискорює поріст повної бороди, по коротким вже уживанню аго хоронить волосся, надає ему кравдиму полистуючу барву і хоронить перед сивієм до півної старости. Нїяке подібне средство не має тільки поживних частий для волосся як Чіляг помада, яка зєднала собі світоу славу, позаяк панї і панове пересвідчили ся що по ужитю невеликої кількості аго, волосся не рестане випадувати, так, що в протигу кількох днів відбавляє ся нове, адовроє, буйне. Вислід сей потверджують тисячі писем з подякою в цілїм світі, прештою вислід нагороджує правда.

Ціна одного слоїна 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висадка за попереднім надісланням або за побраням належності. Адресувати надешить впрот до фабрики

АННА ЧІЛЯГ,

Відень, I. Graben число 14.

Головний склад для Чернівців: Шмід і Фонтін, Дрогерия ул. Головна (Hauptstrasse 12).

Важне для управителів шкіл.

Немість друкурти

„Jahresausweis“

краєва Гада шкільна припоручила виготовити нову друкурти

„FRAGEBOGEN“

яку можна вже тепер набувати в друкарні „Рускої Ради“ (Чернівці, ул. Петровича ч. 2) по пів

6 сотиків за аркуш.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагнітон

Чернівці, улица Русна ч. 8.

До Америки і Канади

найвигідніша, найдешевша і найповніша їзда через

ЛІНІЮ КУНАРДА

Головне заступництво для

Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівська ч. 6.

Заступництво для Буковини: Чернів.

цї ул. Головна (Енценберг) ч. 32.

104 20—52 н

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Склад ц. к. на двірних фабрик Товариств обувних А. Чанек, Відень, Н. Л. Понер, Хрудім, Напелюхін: І. Гейрлік Іта, Відень, Осан Піхлер і Сини, Грап. Товариств з альпани і хінського срібла В. Бахмана і Спілкі, Відень.

Поручаю Вп. П. Т. Публіці товари на рідявній і новорічні подарунки в дуже великій виборі, та мимо того що все і везди подорожіло, продаю їх по звичайних цінах.

Артикули бронзові, альбому, ташки дамські, рукавички, Манісєре до шити, підставки на листи, табьєрки, тютюнярки, гарнітури до куреня, до писання, касети, бонбоньки, перфуми, мила, спінки до м'яшкетів, шпильки до волосся і різне.

Артикули до подорожж. несеєсарія, ташки, жіночі куфери до накованя, подорожж і валізи, спеціальні куфери Mädlar-а в Липека, до пуделка на капелюхи, пледи, коци (Kamelhaar) англійські пледи для панів і панів і т. п.

Парфуми, мила і шпїтї: Найліпші виробы з фабрик Roger & Gallet, Gustav Lohse, Ideal Hubigaux L. I. Piwet Paris, шпїтї до волосся, зубів і річий.

Краватки і білє. Правдиві англійські краватки, кожного місяця новий фасон. Найсодійніше білє мужське під гаранцією, білє систему Dr-а Laman-а і м. Ковнярки, м'яшкети, хусточки, шельки і підважки до паньчох.

Ковнярки футряні і зарукавки перські, а куні, лєса, бобра, дикого кота і т. п. для панів і паньчох. Шанка перекі, баранкові, Гімалія, як також різні сукої для панів і хлопців. Товари паньчохові і вовняні. Правдиве білє Еґера, др. Лямана єдїни убор, правдиве білє з вовни верблюда, огрівачі черева, колуї, пудьєї і грудий, вовняні камізельки для панів і паньчох, паньчохі, камані і чепці.

Черевияки правдиві Fox, Chevreaux, лякеря, Kfir-Hid, Puch, а шкїрянами або лякерюваними обкладами, з пільшовим футрованєм, або без того, для панів, панів, паньчох, хлопців і дїтий.

Чоботи з хольєвами з Vohsalf сукої, для панів і хлопців. Обув домова різнородна.

Рукавички: нїтані, шкїркові футровані і гладкі, Glacé в Chai і товку для панів, панів і дїтий. Найліпші виробы.

Кальоні правдиві російські, шведські, американські і черевияки з о сїтїу.

Капелюхи найліпші пільшові, а льодену, фільшові, тверді або м'які, зайновішого фасону. Цяїндри і кляки.

Артикули до польованя. Стільби, револьвери, пістолі і вського рода амуїїїїї. Торби стрілені, камані і коци.

Конфекція дїточа. Шпїлі, убрания, капелюхи, шапки, кацуаї, рукавичи, зарукавки і т. п.

Льорнети, побільшачі шкїла, найліпші французькі фабрикаці.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відіовідає: Віктор Строїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

■ Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
■ Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
■ інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

■ цілий рік 18 кор. (згл. 9 рублів або 34 фр.)
■ на пів року 9 кор., згл. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровица ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламні неопечатані візні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової.
В справах редакційних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Буковинські справи.

Посол др. Скедль перед своїми виборцями в Сереті.

В середу 6. с. м. прибув др. Скедль раннім поїздом до Серету. На двірці повитала його громада мійська з своїм бурмістром Байлем на чолі. На шесту годину вечером оголошено збори в салі громадській. В призначеній годині була сала битком набита. Предсідатель бурмістр Байль повитав всіх присутніх, по чім др. Скедль здав справоздане із дотеперішньої своєї діяльності. Др. Бенкендорф поручав збори кандидатуру д-ра Скедла, що завжди заступає успішно інтереси своїх виборців. По тім говорив ще в волоській мові д. Сіаїон, по чім, на винос бурмістра Байля, висказано д-рови Скедльови одноголосно вотум довіри. Др. Скедль, забравши ще раз слово, заявив, що він лиш тоді увійде до парламенту, коли його виплюють три міста (Серет, Радівці, Сучава); кандидатури в Чернівцях західних він ніяк не приймє. Він признає радо, що Жидам належить ся ще оден мандат, і він буде старати ся всіма силами, щоб в західних Чернівцях вишшов жидівський кандидат. Вінниці подякував зібраним за довіру, а учасники розійшли ся з гучним „славно“ на честь д-ра Скедла. Між тим уряджено в честь д-ра Скедла похід з смолоскипами. — В четвер (7. с. м.) явив ся др. Скедль перед своїми виборцями в Іцканах, а потім відїзав до Сучави до бурмістра Де Льюжа. В салі ратушевої при звуках музики передано д-рови Скедльови диплом почетного горожанина міста Сучави. Всі бєсїдники висказували надїю, що др. Скедль прийме кандидатуру в групі міст.

Уконституованє нової ради громадскої.

В четвер 7. с. м. відбуло ся уконституованє нової ради громадскої. Атмосфера салі ради громадскої значно змінилася ся. Майже половина нововибраних є новими людьми. Точно о 5-й год. було присутніх 47 радних. Др. Вайсольбергер і др. Квятковский звинили свою присутність, а д. Бориславський явив ся аж по виборі бурмістра. Тривало якийсь час, поки упорано ся з укладом місць поодиноких радних. Впадає в очи, що польські радні сидять разом, згуртувавшись в клуб. Радний п. Василько сидить коло д-ра Лупу. По привітанню нової ради громадскої дотеперішнім бурмістром д-ром Райсом, почато вибори бурмістра і двох заступників. Бурмістром вибрано наново д-ра Райса 42. голосами. Волохи віддали незаписані карточки. Оден голос одержав барон Фірт. Др. Райс дякує за довіру, розвинув програму, в котрій склад входять: розширене мійського уряду будівничого, скорє переведенє реґуляції платні мійських вчителів, зрівнанє мійських урядників з урядни-

ками державними що до платні, реформа громадского статуту, реформа виборчого права громадского, по дешні що до податку від води для купців, докінчено бруківани міста, уложєнє нового ярмаркового порядку, збудованє різниці і епідемічного шпиталю, урегульованє справ бідних і основанє добродійних закладів, головню збудованє мешкань для робітників, закладу добродійного з нагоди 60-літнього ювілею панованя. Його Величєства цєсаря і т. д. „Добра, поважна воля, — кінчав др. Райс — є в нас всіх. Коли Ви всі будете мене підирати в моїх безкорисних намірах, тоді з Вашою помічю і з помічю маїстрату здійснить ся всі мною ось тепер піднесені справи, що вийде на добро місту і його горожанству“. — По сїм вибрано обох дотеперішних заступників бурмістра, наново барона Фірта 1. заст. бурм., прав. радника Вальмоша 2. заст. бурм. Далше наступили вибори радників міста, як також вибори до поодиноких секцій. До першої секції (правничої) входять із Русинів надр. Ясенякий, до третьої (секц. будов.) др. Теодот Галїп, до четвертої (санітар.) др. Кость Клим, а до п'ятої (шкільної) знова др. Т. Галїп. До виділу для виборчої реформи входять із Русинів: надр. Ясенякий і др. Т. Галїп, в склад комісії предлїментарної входять др. Кость Клим, а руским членом театральної комісії вибрано д. Н. Василька. У видїл каси шкільної увійшли др. Штрахер і Вілгелм Тельман, заступником до ради шкільної кравею вибрано д-ра Франка, членом комісії для промислової школи Ернєста Маєра.

З польского обозу.

Послїднє число червонової „Gazety Polskiej“, обговорюючи політичну ситуацію Польщі на Буковині, а спеціяльно відношенє Полякам парламентарного заступництва з заведенєм нового виборчого закону, так пише: „Від розуму і зрілості політичної всіх стороництв народних в краю залежить, чи дістануть Поляки належні собі права справді дорогою важкої борби о мандат, чи шляхом компромісу“. — Розуміємо нехотїюжї жаданї жалїв польських, здаєть ся нам однак, що червононі Нїмці не згодять ся на відступленє свого мандату в Чернівцях в користь Поляків. — Дня 3. с. м. відбули ся загальні збори польского „Товариства братної помочи і Чистоти“ в Чернівцях. Із справозданя довідуємо ся, що фінансово стоїть товариство ненайліпше. Видїл не міг помочи матеріяльно своїм земацям в Сучаві і Вашківцях, а на бурсу польску в Чернівцях міг присвятити в тім році лишє 1200 К. Товариство удержує бібліотеку і читальню, з котрої користало однак дуже мало людей. Належить до товариства 377 членів. На загальних зборах узвально віддати честь львівському сенатови „за патріотичну об'єрону“ польских прав.

Коли брутальнє і шовіністичнє кривдженє рускої мови сенатом львівским, коли відтак всі нечувані поступки тогож сенату зглядом студентів Русинів справді заслугують на похвалу, то загальні збори польской читальні мають радїю. Ми однак анї червонової читальні, анї сенатови тих патріотичних ларів не завидуємо! — Поляки, радні громадські в Чернівцях, завязали особний клуб. Презесом клубу є др. С. Квятковский, а секретарем Т. Коссовський. Дня 27. січня с. р. відбули ся загальні збори червонової „Польского бану“. Справозданє підносить зріст членів товариства і зріст вкладок щадничих, які дійшли до суми 300.000 К.

Нові рускі часописи на Буковині.

В лютім пічє виходить в Міговій новий руский двотижневник, в обемі 1—3 аркушів друку п. н.: „Хлопська Правда“. Часопис містити буде популярно наукові статї, вісти громадянско-полїтичні, вісти з чужих земель, оповіданя, поезїї і т. д. Коли згадати „Грім“ д. М. Грабчука, та „Іскру“ д. К. Кракаї в Чернівцях, то „Хлопська Правда“ є вже третьою новою українською часописню на Буковині в 1907. році.

По масовім арештованю львівських академіків.

Арештованя рускої молодїжї, мимо запевненє польских часописів, досї ще не покінчили ся. Останнє число „Дїла“ повідомляє, що арештовано знов двох академіків. Видно, що правительство галицке послужало ради репрезентантів львівского університету і забрало ся до діла вельми строго. Під напором міністра судівництва, із яким, як відомо, конферував в тій справі посол Николай Василько, суд львівський переводить слідство досить скоро. Вже зголосили ся навіть адвокати до безкорисної оборони ув'язнєних. Всіх арештованих вже переслухано. Далше слідство застановлено однак на якийсь час із причин формальних, як доносить о тім „Kurjer Lwowski“ в останнім числї. Ув'язнені академіки внесли просьбу до апеляційного суду о випущенє їх на волю, а заразом зажадали виделегованя позагалицкого (віденського) суду для переведеня їх росправи. Як порішать компетентні чинники сї жаданя наших академіків, покищо годї знати. — Тимчасом перебувають всі арештовані в сїрих келїях в'язниці. „Дїло“ помістало в 20. ч. цїнаві вражїня одного із потерпівших — і кінчить ті релїації тими словами:

„Минає другий день. Ми освоємо ся зі своєю судобою. Наше положенє стає для нас вже не таке важке, як в першій хвилі. Рівно з ударом четвертої

Дїяльність чєских жінок і участь їх в відродженю Чех.

Нїколи праця наша на полі просвітнім і культурнім не видаєть ся такою малою, як коли порівнаємо єї з працею інших народів, коли кинемо оком поза тісні межі нашої провінції. А вже-ж найменше видне місце в тій працї припадає жіноцї Русинї. Коли порівнаємо єї дїяльність а властиво неробство з дїяльністю жінок інших народів, то аж соромно, що жіноцтво наше поза своїм саховим занятєм так мало а властиво нич не зробило досї для економічного і просвітнього піддвигненя руского народу на Буковині.

Та коли і у нас під тим зглядом видно бодай надїю на зворот на ліпше, інтересно — гадаю — буде познакомити ся з дїяльністю чєских жінок, котрих доля в дечім подібна до нашої, бо і Чехи були довгий час під впливом нїмецьким.

В історїї Чех стрїчаємо багато імен жінок, котрі визначились чи то яко філантропки, як на пр. Агнєшка, дочка Перемислава, Елісавет-Поморєка жінка Кароля і Анна, жінка Фердинанда, чи то яко героїні, котрі з оружієм в руках бороли батьківщину від ворогів як пр. Дорота з Високого і Агнєшка з Устї. Підчас 30-літньої війни в цїлїм релїгійнім руху брали чинний удїл жінки; вражливїші від мужів, не звязані інтєресами політичними, ревно горнулись до нової релїгїї, богато з жінок утратило за се майно, а навіть жите, як Кляра і Марта з Праги, які спалено на стосї.

Цїсар Йосиф II. постановив з воїляких народів

замешкуючих єго державу утворити один, силою на кинєня одної мови. Вибрав на се мову нїмецьку.

Не так однак склало ся, як ждалось. Патріоти чєскї розуміючи, що їм грозить, постановили боронити своїх прав, а яко оружіє в борбі взяли мову чєську і постановили розбудити до життя літературу чєську. В перших радах борців майже не було жінок, бо ті виховані в нїмецькїм душі, не відчували потреби протївдїяня. Помало однак патріоти почали впливати на ближше і далше окруженє, і небагом поміж ними наїшли ся жінки. Першу тут стрїчаємо Йосифу Педальову. Все що відносилось до справ народних горячо займало її. Вона пізнала головних дїячів, перепісувала ся з ними, а плодами свого духа ділилась з своїм окруженєм. В високїй мірі видївала на дїячата віддані на вихованє до монастирських шкіл, так що відси вийшло багато дїячєлок на народній нивї.

Рівночасно появилася Добромїла Реттїгова, котра працювала пером над відродженєм Чех. Збогачувала всі часописи своїми творами, чи то оригінальними, чи то в перекладах. Щоби розбудити замишленє до читаня, заложила в олозіцї Літомишлї виножичальню книжок.

Жінки, котрі брали менший удїл в житї публічнім, творили менше податний ґрунт до розповсюдженя ідей патріотичних. На однім з засїдань патріотів, за радою Каєтана Тїла, рішено, що піднесенє жінок до нормального стану має відбуватись за посередництвом самих жінок. Головну ролю мала відіграти в тім відповідна школа. „Постараймо ся“ мовив Тїл, „щоби жінки не соромали ся виступати яко Чєшки, а буде вже великий поступ; коли жінки стають на чолі борців о піднесенє народного духа, віхто не в силї оперти ся на нї“. Такого самого змісту статї в одній

часописи взявала жінки чєскї, щоб полюбилі по прабабках одїичний жемчуг дороцїнний: мову рідну.

В році 1834. Кароль Сливой Амерлінґ начернув план школи початкової і семінарії, котра мала підготувати нові народні сили. Відділ жіночий сїї школи повірений був Антонїї Райсовї. Від найвчашїшої молодости мала она замишленє до научаня молодїжї. Занята гадкою заснованя школи, їздила за границю, роздїєлялась у всяких заведенях наукових і через два роки приготувалась до ієниту державного, без котрого не могла би обняти науки в школі. З цілою ревностю ширила в своїм окруженю ідеї поступу і патріотизму і по зложеню ієниту зачала вискази в чєській мові.

Незвичайні заслуги в піднесеню народного духа положила Боженє Нємова. В перших єї байках записів єї незвичайний талант. Боженє писала лиш для народу, притїм ширила освѣту всіма способами. За єї приміром і інші жінки звязались до літературної працї.

За старавєм Запєвої повстало в Празї товариство, котрого цілю було вихованє молодого поколїня в народнім душі. Товариство невдової упало, але Запєва працювала далше і за її старавєм основано нову школу. Рівночасно Лявра Ганушова оснєвала товариство гімнастичнє для жінок. Анна Кавалєрова Фрічова, котра писала під псевдонїмом „Sazavska“, належала тоді теж до ревних патріоток. Незвичайною енергією відзначала ся Анна Дроєка Нуреткова, мати славнозвісного Войти. Жінка його Йосифа завязалась зорганізованєм чєского відділу працї для жінок на виставі в Чикаго і відділу гастів народних на виставі в Празї.

Визначне місце займає Каролїна Свєтля. Зна-

і семої години греміть з усіх келій тюрми могуте слово нашого гімну; в сій хвилі ми творимо одну душу. Наші „курні“ розсвітлюють ся, вертає молодий жар і юнацький гумор. Вся тюрма з українізована. Нашою передобідою молитвою народний гімн; в залізці гомонить наша колада, цілий суд говорить українською мовою. По келіях заведе ся щира признань, а всякий дар приватної особи розійжеть нас до сліз і стає спільністю комуні даного „курня“. Ми відчуваємо, що ціла суспільність живе нашим життям і нашими ідеалами і ніколи не любимо ми своєї суспільності так щиро, як тут в тюремних казнях. А з другого боку ніколи не вириває перед нами так ясно обов'язок зглядом суспільності і цілого народу, як в сій хвилі. Не страшний погрози абожеволілої гакати. Скорше сонце згасне, чим безсмертна ідея, яку роздула євдистія вікової кривди і насильства!

Взагалі треба признати, що Польська галицька естріла велику дурницю, коли вічно домагала ся як найострішших репресій. Масове, нечуване і небувале, жорстоке арештоване академиків заворушило всю суспільність руску в Галичині; її потенціальна енергія перемінилась ся нагло в динамічну і не улягає сумніву, що раз розбужена сила народна не підпаде марно. При консеквентнім грубим і розбишацьким егоїзмі політичним галицьким всеполює, годі було і перед тим думати о мирнім пожиттю Русинів з Поляками. Тепер пропасть між одними й другими дійшла до краю. Ситуацію сю починають розуміти вже самі Поляки, як євдистія о тім відповідала стаття краківської „Nowy Reformy“. Натомість досить несподівано закричав гримким „расини! Polizei!“ — толерантний досі краківський місячник: „Swiat Słowiański“ (ч. 26, за лютий 1907). Поступок до краю роснуки доведеної львівської акад. громади рускої називається там знова „бандитизмом руским“, — молодіж руска „здічила“, — „в Русинах живе зла сила, що прибирається ся лиш в стрій народних ідей“, тому „із всею безоглядністю, жезліною рукою треба боронити суспільність перед гайдамацтвом“ (ст. 166). Не будемо полемізувати з „Sw. Słowiański“ (ч. 26), бо се на нічо не прадасть ся. Хто не хоче бачити пинізму кс. Фіалка грубого нетакту Віняржа, хто не хоче чути о всім нечуваном дичім поступованню львівського сенату, хто нехоче видіти кривди — рускої мови на львівській університеті, того переконують хиба дальші події.

Опикується ся арештованими вся суспільність, яка наслідок до тюрми поживу і складає фонди для раціоналізації. Справою інтересується ся незвичайно живо вся провінція, молодіж позальвівських університетів скликує віча, на яких ухвалюється ся резолюції звернені проти поступованню львівського сенату, тут і там відкликано заповіджені бали, навіть на закордонній Україні викликала вистка про арештовані студентів України значний відгомін, о чім найєвдисті між іншим і надіслана нам допис з Одеси, яку містимо в найніжнім числі.

Цікавий причиною до життя наших студентів в тюрмі подає в останнім числі „Kurjer Lwowski“. Доносить іменно, що в в'язниці, у якій пробувають академіки, дозорці знущаються ся в брутальний спосіб над в'язнями неакадеміками. Одного в'язня побили до ворці так страшно, що той зімів. В'язні почали непокоїтись ся, побоюються ся, що зніме ся бунт у в'язниці. По сторонній пошкодованій станули і наші академіки.

В найніжніх числах руских і польських левенників львівських (се е з д. 9. с. м.) наводяться ся нові вісті в справі університетській. І так доносять що складки ючи, яке становиско займає жінка в родині, була она переконана, що без співучасті жінок наряд не підорогого поступу. Простановила проте Свєтла розбудити жіноцтво і взялась до праці. В році 1871. заснувала „Zeński ugrupnie spolek“ в цілі забезпечення способу до життя жінкам, котрі потребували працювати. Крім сего брала она чинний уділ в інших товариствах жіночих, чи то яко член, чи яко протекторка. Ніжка справа важніша на тілі поступу не обійшла ся без її співучасті. Не шукала она слави поза границями краю, ні яко сучасна діятелька, ні яко здібна писателька, але вдовольняла ся щирим признанням земляків.

Софія Рот вихована в душі німецькій, коли лиш повилло духом народним, почала учить ся рідної мови. З замишуванням студіювала історію рідного краю, що дало підставу до її знаменитих повістей історичних. Через чверть століття була ревною помічницею Войти Ниртквє в справі еменіціації жінок. Крім великого числа товариств, в котрих брала участь, з особливим замишуванням, заняла ся „Онікою над за недбавими і опущеними дівчатами“ і через 10 років була председателькою сего товариства.

Діяльність Елішки Пехової, звісної в літературі під псевдонімом Красногорської, розпадається на два відділи: писателський і суспільний. Відчувши упосліджене життя в суспільності, особливо чеській, де тількитний вплив німецький зробив з неї лиш гадзину і няню, постановила вийти на се світ, і нашла его в відповіднім образованню жінок. Обняла управу товариства „Zeński ugrupnie spolek“, котре за час 30 літнього існування ввобразувало 15.000 жінок, і за її старанем викінчено величаву будівлю сего товариства, оцінену на пів мільона корон. В 1890. році оснувала она товариство „Mінерва“, котрого задачію є ширити серед жінок замишування до вистого образовання. Переважно з приватних фондів отворено тоді школу, відповідаючи 4-ом висшим класам гімназії. Праця ся увінчалась повним успіхом, бо „Мінерва“ поправа-

на арештованих академиків в краєві Союзі кредитовім дійшли вже до квоти поверх 1000 корон. Дальші ленти напливають. Поза тим не треба забувати о всяких приватних складах на сю ціль. — Рекуре внесений академіками проти рішення палати радних що до слідчої в'язниці, апеляція полагодила так, що затвердила рішення палати радних, але ухвалила уст. 4 § 175., на яснові якого палата радних зарядила арешт. В уст. 4-ім є мова про небезпечну повторення або доконання наміреного учинку. В наслідок ухвалення сего уступу, арештовані будуть могли по слідстві вийти на волю за навією. — На великим вічу всеї поступової молодіж акад. у Львові, яке відбуло ся перед кількома днями, ухвалено між іншим резолюцію осуджуючу поступованню сенату та взиваючу ректора Грізєцького до резигнації. В четвер, дні 7. с. м. відповідала делегація вручила ректорові резолюції віча. Ректор прийняв делегацію дуже чинно, толкував ся однак, що ніяк не впливав на арештоване руских академиків. — В четвер відбули ся теж у Львові великі довірочні збори українських академиків в справі університетській. Присутних було поверх 400 учасників. Ухвалено одностайно слідуючі резолюції: 1) українська молодіж солідаризує ся з послідною демонстрацією українських студентів з дня 23. січня с. р. і уважає її за єдину відповід на провокації з боку університетських властей; 2) протестує проти масових арештовань українських студентів і уважає єї арештовані актом політичного терору; 3) п'ятує поведене сенату львівського університету, ректора Грізєцького, і загалом професорів Поляків, котрі з привиду послідних подій в університеті перебрали на себе роль поліційних агентів. П'ятує поведене намісника Петого, котрий у відповіді денуцатії польських університетських професорів прирік постарати ся о „примірне“ укаране українських студентів; 4) заявляє, що ні терор, ні тюрма не зібють її з того шляху, який уважає за кінечний для здійснення культурного поступу — основа на окремого українського університету у Львові, і що на ементальне насильство з гори відповість оружем, яке проти насильства одиного можливе, а приймаючи визов до боротьби, визнає українську суспільність піддержати її в тій боротьбі; 5) уважає основане українського університету у Львові за справу як найтісніше звязану з політичною еманіцацією нашого народу в Галичині та заявляє, що при виборчій акції до парламенту возме як найживішу участь; 6) товаришам, котрі потерпіли з привиду послідної демонстрації, особливо тим товаришам, що сидять тепер за тюремними ґратами, пересилає слова найщирішої симпатії і найбільшої поваги.

Около пів до 11 скінчили ся збори, почім уформував ся демонстраційний похід, що зі сьнівом „Не пора, ще не умерла, який то вітер в Шалите“ по тигав на вулицю Баторія. На розі вулиці Баторія від площі Марійської стрінув ся похід зі сильним відділом кінної і пішої поліції.

Не обійшло ся і без арештовань; арештовано кількох академиків, котрих по списанню протоколу на поліції пушено на свободу.

При вчєрашніх пописах львівської кінної поліції оден кінний поліційант, пустивши ся галлопом у вулицю Сенкевича, де сгорювала ся часть демонстрантів, упав з конем на вулицю і поламав собі ноги; зараз відвезено його на ратушкову станцію, а відтак до шпиталю. Українські академіки, що зібрали ся по демонстрації в „Народній Гостиниці“, зложили для потерпілого поліційанта кількадесяті корон.

диди свої учениці по зложенню іспиту зрілости до університету. За ініціативою Красногорської внесено перші петиції до парламенту о право вільного голосування для жінок.

Анна Кубатова, звісна під псевдонімом Віленти Люжаків, попірала справи філантропії і суспільні кожної хвилі рада була служити відчутами, котрі всесторонно розбирали справу жіночу.

Саме в тім часі почалась будити шляхта чеська, опанована до тепер впливами німецькими. З жінок тої етери відзначилась графиня Куніцова. Належала она до всіх товариств і не жалувала гроша на народні цілі. Марія Рігрова Червінкова поєвлятила ся праці літературній і суспільній, котрої плодами були численні відчити і реферати. Одним із значніших результатів її праці були численні заведення філантропії як „Оніка над заведбавими дїтьми“ і „Zastita“ запевняюча за дешові гроші утримане бідним дівчатам, котрі хотять образуватись в якім небудь заводі.

Юлія Кумінікова значними фондами попірала товариства, яких цілю була оіка над молодіжю, а крім сего щиро занялась она товариством „Vesna“ в Берні, офіруючи 20.000 злр. на дім для згаданого товариства!

Ось короткий виказ більше заслужених одиниць. Крім сих стрічаємо в Чехах цілі рили визначних жінок, котрі на всіляких полях причинили ся немало до освідженія і піднесенія духа народного, розвитку sztuk і наук.

Узнаючи, що громада великий чоловік, жінки чеські за приміром мужики зачали вязатись в товариства. Перше товариство з цілю філантропією заважали паві чеські під покровом патронки Чех, сьвєтї Людмілі 1862. р. Сегодня число чеських товариств жіночих доходить до поважного числа 200.

(Конець буде.)

Допись з російської України.

(З поводу буці на львівському університеті).

Одеса, 24/І. ст. ст. 1907.

Сьогодні телеграф приніс нам звістку, що знову заарештовано більш сотні студентів Русинів, що зробили Полякам демонстрацію, позаяк ректор дістав листи з погрозою.

Я не кажу вже про велику персону ректора, за погрозу тільки якому можна забрати в тюрму людей еторацию, а хочу лиш з'ясувати цей факт.

Або це провокація і тоді ганьба Полякам-шовіністам, що в своїй сліпоті можуть до того морально власти, — або це факт і він з кінечністю доводить, що терпєць студентам Українцям урвав ся і вони переходять до революційної боротьби.

Чи так, чи інак, а Полякам, що можуть ще твєрєзо дивити ся на цю справу, треба подумати... Справа „хлєпська“ стає гостра, як ніж.

Що же ми бачимо? Слівє вся польська прєса, крім соціалістичної, забила в дзвон: „гайдамаки! варвари!“

Навперейми всі шовіністичні часописи поспішають рознести по Європі звістку, що між культурами Поляками живуть дикі Русини, які руйнують університети. Але ці засоби давно вживають Поляки. Європа добре знає, хто управляє Галичиною і чому там доси ще не вивелись „дикі“ Русини.

Такі само брєхні у свій час ширила через свої часописи й у нас російська бюрократія, коли наші студенти розбивали свої університети, били інспекторів, неделей... Але правда, хоч вона дєтєла ницє урядових телеграм, то підіймала ся врєштї вище їх, і чим далі призилились до наших „варварів“ усе більш і більше народні симпатії. Врєштї стала ся всєросійська революція, по ній акт 17. жовтня, яким зараз користується ся й Поляки російські.

Такою самою дорогою і до того-же самого веде польська шляхта й наших братів Русинів в Галичині. Після великої сєсєсї студентів Українців в львівського університету, що здивувало цілу Європу цим до того їм невідомим звичком студентства, Русини показали Полякам свою єдність. Це була перша і грізна пересторога. По те адміністрація львівського університету тільки радїла з того факту, що позбулась в стїнах університету небажаного їй елемєнту.

В університеті стало тихо, аж поки не набралось там знову кількєсот Русинів, які почали знову дономинатись своїм правам, а як їм не тільки категорично було відмовлено, а навіть ображено всіх їх назвою, ганєбною в чєтах Поляків, „гайдамаками“, то вони вчєнили бучу. Після єдності студенти наші показали сїлу. правда, покищо невелику, але кожна отвєрта боротьба починала ся невеликими вибухами проти гнобитєлів, а вже згодом ставала народним ділом. Не тільки студенти Русини, а весь український народ, і вся вже Європа добре знає, що як би Поляки дбали про народ, то в Галичині могло б бути не тільки два польські університети, а й два українських.

Але поляки волїють тишати Європу безглуздинми байками, буцім то у Русинів нема сил наукових. Хто з рєшєтєних цєвєрїть, що наукові сили родять ся, а не роблять ся в самому університеті? Колиє не було цих сил і у Поляків і у Москалів, і в Росії навіть і доси немало профєсорів з Німців, що так сєк говорять по московському.

Усе це добре знають студенти Русини і така відповід польських шовіністїв тільки й може привести до всяких буч.

Сьмішні Поляки для нас, російських Українців, бо вони хитро-мудро і зарєзом безглуздо намагають ся захищати неправе діло, самі стають гнобитєлями українського народу, а між тим криком кричать про свої кривди в Германії й Росії. Сьмішні Поляки, щоб не сказати: „жалє нам на них...“ Та на їх щастя, на щастя польського народу стан річєй довго таким бути не може. Ми чуємо вже сьвєжі, нові голєси польського народу, що там в Галичині, не подєрує шлєхтї всіх своїх і чужих кривд. Ми єднємєсь з тими людьми тут і там і кльчємо до єдності всє живє, сильнє й сьміливє. Ми, Українці російські, для визволеня з під гнїту нашого безправного, прїгноблєного тут і там народу, єднємо ся в єдиному визволюєничому русї і кльчємо:

„Або слави добути, або дома не бути!“ За ними, за польською шляхтою, що гнобила, гнобити і буде гнобити наш народ, поки вона сама істнуєтї мє, за ними ганєбнє минулє, а за нами славна будучина!

Визвольний рух, що почав ся в Росії, перєскочив уже в Європу... і тут і там усі пригноблєні уже не просять, не вимагають, а беруть з бою. І ми Українці по обидва боки кордону не можемо бути байдужні, а вживемо всіх засобів, аби зробити наш народ господарем на нашій власній землї. Або тепєр, або ніколи!

М. Міщанин.

Телеграми „Буковини“.

Дня 9. лютого 1907.

Стан здоровля д-ра Люєгєра.

Відєнь. (К. Б.) Стан здоровля д-ра Люєгєра значно поправив ся.

Арештоване російського громадянина в Швеції.

Штокгольм. (К. В.) Російське правительство зажадало видачі арештованого тут російського громадянина Яніка Черняка. Шведське правительство домагається з його сторони, щоб Черняка не поставили перед військовим судом. На те російське правительство не пристало, через що пущено Черняка на вільну сторону. В протязі 24 годни мусить він однак опустити Швецію.

Страшна пожежа.

Петербург. Стверджено, що в Одесі повішено 4 людей через помилку судову. Мати одного із невинно повішених збожеволіла.

Політичний перегляд.

Розписане виборів до парламенту в Австрії. Розписане виборів до ради державної на підставі нового права виборчого наступить десь в середній лютого, а вибори відбудуться в першій половині мая. Не було можливо назначити вибори на скоріший речень. Було підготовлено до переведення їх на підставі загального і рівного права голосування вимагають багато праці. Вже само уложенне лист бурмістрами і начальниками громад мусить ся перевести з найбільшою увагою і точністю з огляду на їх важність на проче поступоване в виборах. Вибірчі листи має після перевірки політичний уряд (староство); коли ж листи поправлені, тоді виставляється їх через 14 днів в громадах. Тоді можна робити рекламні, коли хто незаписаний в листі, або коли хто взятий до листи протизаконно. Внесені рекламні мусить уряд громадський в протязі 3 днів подати до староства, котре має порішити справу по перевірці всіх мірдатних обставин. Западні поришення подає ся до відомости партіям. По сім наступне виготовлене і доставлене легітимний виборчим.

Росія. Навіть при знавчих репресіях адміністративній підчас виборів, скрізь виходить т. зв. „ліва“. Вже тепер можна цілком певно думати, що друга російська Дума буде опозиційна. Числять ся з тим нині вже само правительством Росії. Останні телеграми доносять, що Рада міністрів постановила згодити ся із імовірним жаданем будучої Думи в справі амністії, застерігаючи ся однак проти „надто широкої“ амністії. „Товарищи“ доносять, що Рада міністрів на зібранню дня 5. с. м. постановила дати сатисфакцію другій Думі, змінюючи міністрів, а навіть покласти юючи поступових міністрів до кабінету, під усливом однак, що нові міністри не будуть відізначені перед Думою. — Століпін догадується, що опозиція нової Думи буде числити 60 проц. із всіх послів. Говорять теж про близьку димісію Сголавіна.

Потверджене вироку в процесі Небогатова. Цар Николай затвердив вирок військового суду супроти адмірала Небогатова і інших разом засуджених офіцерів, після котрого вирок засуджено Небогатова на 10 літ в'язниці, а прочих офіцерів на кріпостний арешт різного розміру. Звісно Небогатова засуджено зрадою на кару смерті, але по зв'язанню на об'єктивні обставини, перемінено йому кару смерті на 10 літ в'язниці.

По виборах в Німеччині. Соціальна демократія втратила, як відомо, майже половину давних мандатів в Німеччині. В році 1903. мала 81 послів, тепер має тільки 43. Сей унадок соціальної демократії в парламенті німеччини тривожить всіх поступовців, які не можуть байдужно дивити ся на політичну беззвідність робітничих мас, які видвинули квестію визволення політичного і суспільної реформи в Німеччині. Соціальна демократія се вічний ворог німецького пезаризму, грізного для всіх європейської демократії. Не даром цісар Вільгельм так дуже радує ся побідою свого канцлера. Цісарські слова висказані сейчас по виборах, що тепер він з такою дружиною парламентарною потрафить „ізидити“ і „тратувати“ все що стане на перешкоді, звернені без сумніву проти покonzаних соц. демократів. Щоб охоронити себе від такого „тратування“, деякі провідники німецького соціалізму заповіді внутрішню об'єктивну своєї партії. Відзивають ся теж голоси за злукою всієї демократії в берлінським парламентом.

Сербська Скупштина. Скупштина прийняла по короткій дебаті предложене о бюджетовій провізорії на місяць листий а потім розпочала дебату над інтерпелляціями в справі поступовання поліційних органів супроти членів опозиції. Ратарац (молодорадикал) обговорює поведінку органів і заявляє, що поліція поступовно собі насильно, через що й тепер панує в краю рід військовий стану. Тімотієвич заявляє, що міністер внутрішніх справ покриває всі „здалки“ своїх підчинених. Він так занятий партійною політикою, що мимо великої смертності в однім повіті не іменував ще доси лікаря, маючи на оді партійної політичній справі. Міністер внутрішніх справ Протичевич кричить: То не правда! Брехня! Тімотієвич заявляє, що Протичевич яко шеф жандармів не в стані образити його, тим більше, що річи, які він наводить, не відповідають правді.

Становиско Пашіча. Білгородські часописи обговорюють устуклене Пашіча, яке незабаром певно настануть і висказують одноголосно своє переконане, що

Пашіч сам розповсюдив пість про свою димісію, щоб виставити себе яко невинну жертву Австро-Угорщини; часописи зазначають однак, що Пашіч впаав радше як жертва своєї власної нечесної політики.

Креоване японського заступника в Царгороді. Японський і турецький амбасадор в Лондоні мали конференцію на котрій обговорювано креоване японського дипломатичного заступника в Царгороді. Англійське правительство піднімає справу Японії. Заступництво японське в Царгороді мало-б тільки політичне значення, бо в Туреччині є дуже мало японських горожан а торговельні зв'язки дуже незначні.

НОВИНКИ.

Чернівці, 9. лютого 1907.

Відзначення парламентаристів. Цісар відзначив бувшого президента палати послів Гр. Фетера і бурмістра д-ра Кароля Люєгера великим хрестом ордену Франц Йосифа.

Вісти з закордонної України. Дня 4. с. м. увільнено з тюрми арештованих підчас турсу в „Громадський Думці“ ще в серпні мин. року: М. Виноградова і В. Винниченка за кавницею 500 карб. Сими днями мають випустити С. Євремова за кавницею 1000 карб. — Дня 5. с. м. почав викладати по російськи в київській університеті проф. Петерц українське письменство XVII—XVIII століття. Проф. Петерц не згодив ся при тім на офіційну назву: „Курсь юго-западної літератури...“, і зве свої виклади курсом „української літератури“. — В Києві переведено вночі з 22. на 23. січня (ст. ст.) ревізію в домі проф. Ів. Лучицького. Не найдено нічого протизаконного. — В Харкові ідуть турси серед місцевих діячів української революційної партії. — Вибери на Українській гарно. Майже всюди вибрано прихильників будучої „лівиці“.

II. міжнародний конгрес для шкільної гігієни в Лондоні. В часі між 5. а 10. серпнем 1907 р. відбуде ся в Лондоні II. міжнародний конгрес для шкільної гігієни. В сій цілі утворив ся краєвий комітет, до котрого належать між иншими д-р Василь Ключенко і кр. ієсп. Омелян Попович. Особи, що задумують брати участь в сім конгресі, овегують лагодити ся до відкиту або мають гадку вислати що на виставу залучену з конгресом, зволить згодосити ся в краєвім комітеті.

Цікава збірка на церкву. Минувшої неділі уряджено в Вартербері (німеччина Америка) збірку грошеву на церкву. Збірка ся перевиспала своєю організаторністю помісць ньюорського пароха баптистів, який замовив до церкви артистку з святаткою, щоб привадили більше богомольців. В Вартербері було так: В першій згасло нараз електричне світло, а запалавало ся те сотки свічок, що показували проповідницю в чудовім освітленю. Присутні здивувались однак на добре, коли знід мовниці вийшла якась давня проповідь. Насамперед появил ся, вбраний в мерехтлічу білу одіж „ангел світла“ з золотими крилами на плечах, представлений молодію красавицею. Далше слідував в чорнім убраню „ангел тьми“ з зливковими крилами. По сім поступало мірним кроком 12 апостолів, а дотепний парох йшов на самім кінці. Паламар прочитав імена присутних в церкві, а до кожного названого по імені наближав ся оден з апостолів з словами: „Прощу оден долар! Церква потребує грошей“. Кола дано долар, або обіцяно дати, тоді приближав ся ангел світла і нагороджував жертводавця небесним усьміхом. Хто не дав долара, до того приближав ся ангел тьми і гасив йому світло жити, т. е. свічку в руках.

Поляків коле в очі німецька гімназія в Бродах. Тому они не знали і не їли, доки їй не перетворено на польську. На днях потвердила найвисша інстанція перетворене бродської гімназії в польську.

Проти здоймана капелюхів. Рада громадська в Хрудині (Чехи) видала оповіщення, в котрім визнає ся всіх дорослих мушун, підчас зимної пори року, то є від 1. листопада до 30. цвітня кожного року, не зніматиме капелюхів, лише, кланятися нахилом або в роді жовнірського привіту прикладаючи руку до капелюха. За сю полекшу має кождий дати корону на міський заклад для сиріт. Цілий ряд осіб піддав ся вже сему зарядженю. Цікаво, як би прийнято таке заряджене в Чернівцях?

Оповістки, іменованя і т. п.

Іменованя і перенесеня. Президіум дирекції скарбу в Чернівцях іменуєла практиканта прав при краєвім суді у Відні д-ра Теодора Мебіуса, концентом практикантом скарбу в області буковинської управи скарбу. — Президент краєвий переніс скарбного асистента д-ра Іздора Шайдта з Чернівців до Вашківців, а тамошнього сан. асист. д-ра Гайриха Замлера до Черновців.

„Вашківський Боян“ устроє в четвер дня 14 го лютого 1907 в Вашківцях н. Ч. в сали давного касина (Глазер) концерт з слідуною програмою: 1. І. Річенка (хор міш.) Головацький-Лаврівський 2. „Да-

ремне пієне“ (хор муж.) Франко-Січинський. 3. З опери С. Артимовського „Запорожець за Дунаєм“ (дует тенор. сопран) відспівують Вл. Ясінчуки. 4. „Думи мої“ (хор. муж.) Шевченко-Воробкевич. 5. „Було колись“ (хор. муж.) Шевченко-Колесса. 6. „Хор циганів“ (хор міш.) Шуман. 7. „Огні горять“ (хор муж.) Шевченко-Воробкевич. 8. „Бодомийки“ (хор міш.) Лисенко. Вступ на концерт 2 кор. По концерті слідуєть ввечерниця з танцями. Початок о годині 8-ій ввечером. Вступ на танці 1 кор. Стрій для панів і панів звичайний. Запр. шени розсилаєсь. Хтоби через ошибку запрошеня не дістав, зволить зголосити ся до Івана Рінпля (Рінсель) учителя в Вашківцях н. Ч. — *Видіа.*

Товариство „Руский Міщанський Хор“ устроє в неділю дня 10. лютого нов. ст. с. р. в сали „Руского Народного Дому“ велику забаву з танцями. Вліта постарав ся, щоб забава удала ся найкраще. Булет у власнім заряді, почта і мінші несподіванки. Вступ на сацию 1 К від особи. Білет фамілійний на 3 особи 2 К 40 с. Початок точно о годині 8. ввечером. — *Видіа.*

Заходом научного кружка товариства українських студентів „Січ“ в Чернівцях відбуде ся у понеделок дня 11. лютого 1907 відчит тов. Павлусевича на тему: „Огляд української етнографії“, часть II. Початок о год. 8-ій ввечером в локалі товариства. Усім гостям дуже раді. — *М. Равлюк*, голова научн. кружка.

Загальні збори Читальні „Рускої Бесіди“ в Чортотрії відбудуть ся у вівторок 12. с. м. о год. 1-ій по пол. в домі читальні з слідуіючим двенним порядком: 1. Звіт відліду за минулий рік; 2. Вибір старшини; 3. Вільні внесеня. — Заходом просвітної секції філії „Рускої Бесіди“ в Вашківцях н. Ч. відбудеть ся по зборах забаву з відчитами, співками і декламаціями. — *Старшина.*

Товариство „Читальня“ в Мамаївцях нових складає як найшпирішу полягу Вл. панні Олі Савіцькій, що зволела обдарувати нашу читальню 10-ма гарними книжками. — *Іл. Кудринський*, заст. голова.

З почти. Місце почтмайстра II. класи при уряді почтовим і телеграфічним в громаді Красна Ізські надано офіційно почтовій Людмилі Марціняк в Сторожинці.

Із штуки і літератури.

Учитель, орган руского Товариства Педагогічного, число 2. і 3. містять слідуіючі статі: Буквар для неграмотних. — 3 книжки д-ра Августа Фреля п. з.: Гігієна нервового і духового жити. — Проф. Ф. Паузен: Короткий огляд історії німецьких університетів. — Причина неправильного кінчення науки в школах міських. — Справа регуляції платні учителів народних. — Звіт з діяльності Товариства „Взаємна поміч галицьких і буковинських учителів і учительок“ у Львові за час від 1. вересня 1905 до кінця року 1906, с. е. за цілий перший рік адміністративний. — Вказ жертв на цілі Руского Товариства педагогічного у Львові за час від 15. грудня 1906 до 15. січня 1907. — Новинки для учасників Краєвого Віча учительського. Комунікат Кр. Комітету виконуючого учительства народного. — Критика і бібліографія. Предплата на пів року 3 кор. 20 сот., на цілий рік 6 корон. Слати передплату треба на адресу: Львів. Кхановського ч. 15. Б. „Учитель“ виходить 5. і 20. (н. ст.) кожного місяця.

„Swiat Słowiański“, краківський місячник під редакцією д-ра Ф. Ф. Конечного, помістив як звичайно в останнім числі (26) за місяць лютий „огляд часописів руских“ (N. M.) та „хроніку руску“ (X), а надто довшу замітку самого редактора п. з.: „З нагоди статі проф. Грушевського (Галичина і Україна — прим. „Бук“) в Л. Н. Вістнику“.

Мійський театр. Сегорічний сезон кінчить ся дня 31. марта, а від 31. марта до 15. цвітня перебирає театр режісер Людвик Штерк що задумує запросити в гостину панну Остгайм і інших і виставити кілька модерних трагедій та французьких комедій.

Репертоар міського театру. В суботу: „Die Schützenhiesel“, бенфеіс п. Лішке; в неділю „Lumpaculus Vagabundus“ (предст. пополудневє, поч. о год. пів до 3.); ввечером „Die lustige Witwe“, (початок о год. пів до 8-ої).

Упрашає ся всі наші поміжникові і щадничі, що оголошують в „Буковині“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом вислали на адресу друкарні і належитість (1 кор.) за випечатане оголошеня!

Адміністрація.

Русини! Не забувайте на будову дівочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціна сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошені редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малюм друком (petit), числять ся по 4 с. від слова. Належностей за анонсом марками поштовими не приймає ся.

Загальні збори каси пож. і шадн. для громади Рогожешти відбудуть ся в неділю 17. лютого 1907. о год. 11. перед полудням в громадській канцелярії з таким денним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1906. 2. Наради в справі вступу в члена товариства „Снілка для продажу і закупки“. 3. Вибір ради надзорчої. 4. Наради дотично резервного фонду. 5. Вільні внески. — *Дмитро Коричук, застп. гол. С. Альбота, касвер.*

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(6) 8—16

Випродаж!
по сумлінно, пильний підбір
до 3 зр. 20 кр. пишаний гар-
тур із пишаними одяжними
предметами.

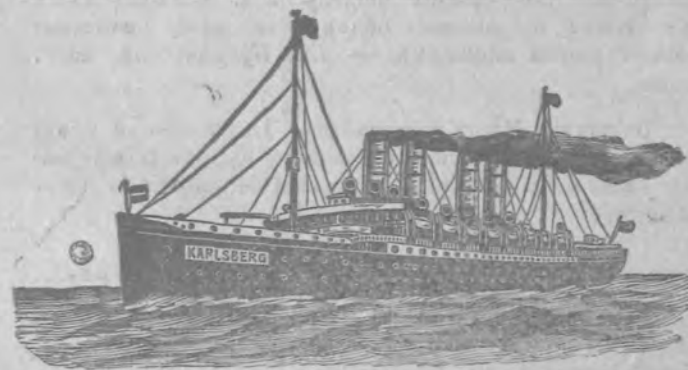
Важне
для
кожного!

- 1 Німецький гарантований ремонтар електрики Roskopf, добре знає, 3 літня гаранція.
- 1 ерал. піл. ланцюжок.
- 1 красний висок до годинника.
- 1 гарна шпилька до краватки.
- 2 елегантні перстені з голландки.
- 2 (1 пара) еспінок до манжетів „Garantie“.
- 2 повоз. спіжки до ковчирки.
- 3 повоз. спіжки до сорочки.
- 2 (1 пара) правд. срібні копчик урядово пунсір.
- 1 есег. кешонкове зеркала.

Отже 16 штук різних предметів разом з годинником німецьким який самий представляє туго партію, писану послідовно за 3 зр. 20 кр. або за попереднім надісланим належностями.

Мих. Горовіч

Дім експортний Кранів, Колетен 4.

**До Америки
Канади, Полудневої
Америки і Африки**

перевозять лиш
перворядними поспішними і
поштовими парівцями

скоро і дешево
B. Karlsberg, Hamburg

Генеральна корабельна ек-
спедиція. 26 1—10

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen

10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

25 1—20

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

КУПУЙТЕ ЛИШ

PFAFF-AМАШИНИ
ДОШИТА

бо они є найліпші, найтриваліші а
також найдешевші!
Крім тих, є у мене також на складі

97 15—26

СИКАВКИ І КАСИ

при яких купці суть дуже легкі і вигідні усло-
вини. Ніде не дістане дешево, ніхто не об-
служить Вас так уважливо і ніхто не годеє дати
Вам таких позички у сплатках.

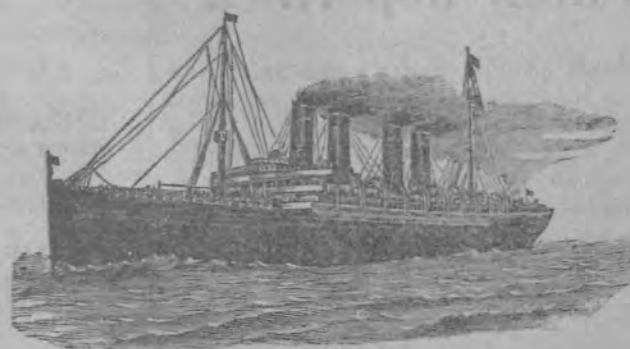
З поважанням

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,

машинист у броварі Штайнера
улиця Желізнича, Чернівці.

В 6 днях до Америки,

ПЕРЕЇЗД ПОДОРОЖНИХ ДО

Канади і Аргентини

103 (24—104) н. с.

ЖАДАЙТЕ ПОЯСНЕНЬ

Напишіть лиш картку кореспонденційну до

Falek & Comp.

Гамбург, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденція у всіх мовах.

Видання „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“

можна купити у всіх

філіях „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“,

в друкарні „Рускої Ради“ і в книгарні І. Рехенберга.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.**Я, АННА ЧІЛЯГ**

108(20—26) II. н.

виплекала своє волосся на 185 см довге через уживання масти, яку я сама винайшла. Ся масть є єдиним средством проти випадання волосся, побуджує поріст его, зміцнює корінь, у панів приєкорює поріст повної бороди, по коротким вже уживанню її хоронить волосся, надає ему ирравдыву полистуючу барву і хоронить перед сивінем до пізньої старости. Ніяке подібне средство не має тільки поживних частин для волосся як **Чіляг помада**, яка зєднала собі світову славу, позаяк пані і панове пере-свідчили ся що по ужитю невеликої кількості її, волосся перестане випадувати, так, що в протягу кількох днів завівало ся нове, здорове, буйне. Вислід сей потверджують тисячі писем з подякою а цілим світі, зрештою вислід нагороджує правда.

Ціна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висилка за попереднім надісланим або за побраням належностей. Адресувати належить вироб до фабрики

АННА ЧІЛЯГ,

Відень, I. Graben число 14.

Головний склад для Чернівців: Шмід і Фонтін, Дрогоєрія ул. Головна (Hauptstrasse 12).

До Америки і Канадинайвигідніша, найдешевша і найпев-
ніша їзда через**ЛІНІЮ КУНАРДА**

Головне заступництво для

Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівська ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернів.**

ці ул. Головна (Енценберг) ч. 32.

104 21—52

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (зг. 9 рублів або 34 фр.)
на пів року 9 кор., зг. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі число 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рахат. Рекламний неопечатаний візні від порта. Рукописи вортає редакція лише за попереднім застереженням і залученням наажитости поштової.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Перед скликанням другої Думи.

Коли урядом вже було порішено скликати в друге Державну Думу, але ще не було про се оповіщення, міністер торговлі і промислу Філософов на зібранні купців та фабрикантів в Москві казав, що ціль сього скликання — порозуміння з торговою і промисловою буржуазією.

Ледве чи можна було хоч хвилину сумнівати ся в правдивості цих слів авторитетного промовника. Все, що робить ся і робило ся, все мало на увазі усунути, о скільки можливо, неспокійні, „неблагонадежні“ елементи суспільства від участі в виборах до Думи і в Думі. Амплітуда звичайних юридичних хитань сенату в його поясненнях доведена була, здасть ся, до максимуму, коли взяти на увагу, що хитання були все-ж таки хоч трохи обмежені з одного боку „царським“ маніфестом, з другого боку законами. Чого не міг зробити сенат, те виконала вигадливість міністерства в його екскурсіях в сферу виборчого права. Спроба агітації доведена для опозиції і лівих до нуля.

Парламентарна боротьба в підземеллі, се справді нечувана річ в історії парламентаризму. Але коли народила ся на світ Божий нова форма порядкування державою, як се не щодавно відшукав Пантелеєв в Almanach de Gotha, де сказано, що Росія — конституційна монархія під властю самодержавного імператора, — так певне і в сфері парламентарної боротьби Росія повинна сказати своє, нове і не менш оригінальне слово.

Натуральна річ, що така атмосфера виборчої агітації у маловірних людей викликає песимізм, буцім то Дума буде — що найбільше — збором прихильників маршого обновилення.

Розуміть ся, коли опинити ся на чисто поліцейському розумінню визвольного руху, яке бачить визвольний рух в барикадах, та в крівавих подіях, тоді, можливо, і знайде ся ґрунт для такого песимізму.

Справді, Думу розігнано. Народні маси мовчазно стріли сю велику подію в політичній історії країни. Реакція урочисто святкує свою перемогу над народними масами. І знову в такий момент маси наче індіферентно приймають, що чинить бюрократія.

Але коли ми відкинемо сей погляд, коли заглянемо глибше в народне життя, в народню психологію, ми скажемо, що навіть і тоді, коли народні маси мовчазно, визвольний рух розвиває ся і в ширину і в глибину, коли для сього є об'єктивні соціально-економічні умови. Мовчання має то не психологія індіферентизму, то психологія думання над усіма політичними полями. Досить тільки приводу і наслідки

тієї захованої внутрішньої психологічної роботи виявлять ся, як певна політична подія.

Не вже роспуск Думи, голод та історія Гурко-Лідваль, Естер й таких ин., поясненя сенату і т. п. дали мало матеріалу до цієї „революції“ розуму на родних мас? Найбільшим показником в сій справі для нас можуть бути сподівання бюрократії. Звідусіль, від усіх губернаторів приходять в міністерство офіційні донесення, що люляють вибиратиме до Думи неперехильників уряду. Майже скрізь відбувають ся вибори нових десятидворників. Ідуть тайні з'їзди, конференції селян, робітників. Під спокійним політичним наверхом йде могутня психологічна і політична праця.

Не дурно же, швидко реакції, нововременці, передчуваючи опозиційну більшість, благають всіх опам'ятати ся, та вибирати не к. р., не с. р., або с. д., бо в протинному разі уряд примушений буде знову розпустити представництво того народу, який ще оче-видачки, „не доріє до парламентаризму“ нововременських льокалєв.

Але ні кадети ні ліві, як от соціал-демократи, мабуть не дадуть приводу урядови для роспуску Думи. Опозиція і ліві перейняті тепер одною основною думкою: друга Дума не повинна бути розпущена.

В боротьбі демократії з бюрократією виявила ся вся слабкість демократії. Роспуск першої думи показав, що без зв'язи з народом має народне представництво не має сили. Таким чином, роспуск Думи поставив і чергову проблему — організацію народних сил. Ми нули вже ті часи, коли к. д. певні були, що стіни бюрократичного еріхона вилізуть від думських трубних звуків. Народний голос — ось хто розвине давню суперечку між бюрократією! Новий роспуск Думи, каже той же Набоков, „стане неможливим а тої змилни, коли для широких верств населення замах на Думу стане дійсно замахом на життєві інтереси самого народу“. Про лівих, розуміть ся, говорити не потрібно, бо вони від давніх часів тримали ся і тримають ся такої тактики.

Перша дума була стогоном змученої душі на родної, штурмом народних денугатів на бюрократію. Друга Дума штурм замінить довгою облогою. Робота, хоч може не для всіх і не завше „органічна“, заступить місце ораторських ракет першої Думи. Ні одна політична партія не відмовлять ся тепер від законодавчої діяльності в Думі. Така тактика виявляє ся єдине вірною супроти нинішніх обставин.

Поставлена перед ґризною небезпечною демократія таким чином безпосередно підійшла до питання про коаліцію. „Реакції країна мусить мусить протиставити блок з сього, що в країні живе думає, готове на боротьбу за свої ідеали“. Поминаючи ідею блоку, котра в сю хвилину не стріє прихильності

ні в рядах опозиції, ні в рядах лівих партій, ми вбачаємо тут лише свідомість, того, що певне єднання в тій чи иній формі неминує. І коли деякі ліві елементи ставили ся вороже до ідеї коаліції, так тепер справа і у них посунула ся значно вперед і притому в гарний бік. Те, чого не могли зробити довгі дієсисі в літературі, те рішуче, розвивало кожне поясненя сенату, кожна інструкція міністерства. За-лізана історична необхідність є дужча від льогічних схем! Поруч з тим і у опозиції зникає страх перед лівими, буцім то вони йдуть до Думи з метою зіврати її. Не втрачуючи своєї політичної самостійності, всі партії протиставлять силі реакції силу коаліції демократії — *getrennt marschieren zusammen schlagen*.

Ще кілька тижнів і вибори вивесуть народний приєуд над станом річей. Ледве чи можна бути двоох думок що до його характеру. Все зроблено для того, щоб просвітити голову темного народу. Завдячувати се ми повинні бюрократії, що не покладаючи рук ірраціонала над розвитком свідомості народних мас. І переводячи реставрацію, бюрократія кожним своїм кроком робила її в решті решт неможливою. З повним правом вона могла б пишати ся сією своєю діяльністю і про себе сказати словами Мефістофеля: *Ich bin der Geist, der stets das Böse will und stets das Gute schafft*.

І з гавбокою, гарячою вірою в нове життя, в ліпшу будучину вступают народи російської держави в третій рік визвольного руху.

(„Д. Н. В.“)

Буковинські справи.

Подяка послови Николаєви Василькови.

Буковинська палата торговельна і промислова вислала послови Василькови письмо слідуючого змісту: „Тому, що в правительстві предложено догично участі держави в здобуту капіталу для кількох льокальних желізниць не взглянемо Буковину мимо того, що будова льокальних желізниць показує ся ковечною, підписана палата звернула ся до Вас з просьбою інтервенювати в правительстві, щоб держави хоч для найважніших ліній льокальних желізниць перебрала гарантію. Вашій енергійній праці удало ся, що правительство в послідній хвилі внесло предложене, котре його уповноважило призначити 1,600.000 кор. на будову желізниці В е р е н ч а н к а і К и о Предложено правительством принято в обох палатах і тим запевнено будову переважної для економічного розвитку північної часті Буковини будови льокальної желізниці, що головню є Вашою заслугою. Підписана палата позваляє собі за Вашу

Діяльність чеських жінок і участь їх в відродженю Чех.

(Конець).

Одним з перших товариств був „Ческо-американський Клуб дам“ в Празі заснований старцем Войти Нпретка 1865. р. Почав він від відчитів, котрих зміст відповідав тодішньому світоглядові жінки, головню з області господарства домашнього. За час 1865—1885 відбулось 475 відчитів, на котрих було річно 1300 жінок, а через час вигомошувани відчитів 626.750 слухачок. Учасниці „Клубу“ користали з багатой бібліотеки Нпретка і в протягу 16 літ 57.550 жінок брало віден книжки. Уряджувано прогульки в околиці Празі в ціли пізнання Чех під взглядом історичним, промисловим і природничим. Заная ся рівнож „Клуб“ дітьми, для котрих уряджувано прогульки за місто так для здоров'я як і науки, уряджувано захоронки, шито для них одіє і роздавано їду. Як уснішна була ся діяльність, свідчить факт, що на дім для світ зібрано тоді 40.000 зл.

В часі руско-австрійської війни пані з Клубу відвідували шпиталі, читали хорим книжки, подагджували їх кореспонденцію і опікували ся їх ріднею, а щоб вдовам і сиротам дати можливість зарібку, засновали нх школу промислову і торговельну.

Нині школа сеєя числить 40 учительок і 600 учениць, а від початку свого істнованя дала 15000 жінкам хліб в руку. В тім самім часі засновано „Žeňsky učitelský spolek“, і відділ для доглядочок хорих, де лікарі викладали безплатно. В 1873. р. вітворено sklep з білем і школу шити, котра дає знов заробок 50 жінкам.

В 1890. р. основано више згадане тов. Мінерва.

Щоби забезпечити дівчата від впливу німецького, основано на Мораві тов. „Vesna“, котре має на цілі виобразуване чувств патріотичних. В 1886. р. засновано школу для дівчат в Берні, щоби запобігти висиланню дівчат на докінчене студій до Відня. Школа сеєя ділить ся на кілька відділів і так 1.) вища 6-класова, 2.) школа промислова, 3.) курс торговельний, 4.) курс чужих мов. Крім сего уряджено вакаційні курси для учительок, на котрих учать шити, крою, ираня, вареня. Також засновано вечірні курси для жінок занятих господарством домашнім і для робітниць фабричних. „Vesna“ має величаву будівлю і в ній інтернат на 150 учениць. В 1900. р. отворено при школі ліцей.

Товариство „Опіка над опущеними дівчатами“ утримує два заведеня, в котрих виховуєть 59 дівчат. Задачею товариства є заступити тим нещасним родину, одже головню кладуть натиск на розвій характеру. Дівчата ходять до школи до 15. року жити. В 15. або 16. році покидають се заведенє, але перед вступленем до обовязку, кожда відбуває практику у одній з пань завідательок. „Zastita“ опікує ся жінками ріжної сфери: 1.) за малу оплату дає удержанє дівчатам незасібних родин з провінції, котрі ходять до якої небудь школи, 2.) опікуєть 24 сиротами, котрі покинули приют архикапінні Гізелі, де можуть перебувати лиш до 14. року жити, 3.) в заведеню є комнати, де за ціну 30 кр. на добу приїзди жінки можуть мати пічаль, 4.) провадять вечірню школу кухарску 5.) курси ираня і прасованя, 6.) курси шити і крою.

Незвичайною симпатією тішать ся „Дамске коло“, засноване за починєм Дори Ганушової. Цілю „Колу“ є запевненє самітним жінкам сталого удержаня.

В 1869. р. основано „Тов. гімнастичне для пань“. Члени сего товариства через протяг 11 літ учили безплатно рухавки в заведеню для гаухонімих. 1891. р. залучено се товариство з товариством „Годівлі цвітін дітьми“, щоби спільними силами образувати чувств естетичні. Учителки чеські мають з товариства, з котрих „Товариство чеських учительок в Празі“ і „Коло учительське пільпенське“ мають цілє виключно педагогічну, а „Товариство пошираня незасібних кандидаток на учительки“ філантропійну.

„Дібума“ захоує своїх членів до читаня і утримує виножичальню книжок; „Domasnost“ займає ся господарством домашнім; провадять школу кухарску, з відділом приготювання консерв, конфітур, тіст і цукрів. При заведеню є реставрація відвідувана численно, бо страви там приладжені є здорові і смачні.

Найбільше число товариств має на цілі добродійність, 20 товариств науку, 10 товариств утримує школи єерблівські, 8 займає ся спеціальним образованем жінок, 30 співом і самообразованем.

Товариства видають 2 часописи, іменно „Žeňsky listy“ котрі видає „Žeňsky spolek“ і „Žeňsky svet“ котру часопис редагує звітна літератка Тереса Новак.

В цілі близшого порозуміння зібралась Чешка і Моравянки дня 15. і 16. мая 1897, на перший загальний з'їзд жінок під протектором Кароліни Свєтлі і графині Куніцовой. На з'їзд прибуло 500 жінок зі всіх еторін краю, делегатки всіх товариств утворених зі всьляких верств суспільности, почавши від учительок і літераток, а покінчивши на служницях і робітницях. Є се доказом як квестія жіноча є тут популярна і як бере в ній участь загаль жінок, без ріжницї стану і віку.

успішну інтервенцію висказати Вам свою найгорячішу пожелання з проханням, щоб Ви як до тепер так і на далі уживали Вашого далеко сягаючого впливу для економічного піднесення Буковини на добро всего краю.
— Ламлеман, президент, Декер, секретар.

В справі скликання буковинського союму.

Знов показало ся, хто прихильник поступу, хто прихильник пароду, а хто його ворог. В п'ятницю і в суботу відбула ся під проводом маршала краєвого барона Василька парада між заступниками всіх партій союмових. Галку таких переговорів подав н. Волчинський в тім намірі, щоб прискоривши сесию союмову, примусити правительство, аби предложило доволі значний проінаційний проект союмовий, щоб сойм упорядкував свої фінанси і сповнив свій обов'язок супроти уряду, секретарів і лікарів громадських.

Пос. Николай Василько, що завжди стоїть на сторожі краєвого добробуту, знаючи добре, що проінаційне питання насамперед сумнівів висказаних зі сторони міністерств, поки що годі порішити, заважив, що він і його одводумці будуть обстоювати за як найскоршим скликанням сойму, щоб вже раз перевести регуляцію учительської платні і без подаждження проінаційної справи.

Зовсім згодично представив пос. Василько невідрадне положення краєвих фінансів, бо довг краю виносить 2,000,000 кор., а неоплатних річних потреб лишає ся ще 1,300,000 кор. Тому треба як найкорше ще перед уложенням предліментару на слідуєчий рік чи то дорогою проінаційного проекту, чи то иншим способом запобігти сему стану. 215,000 кор., що конечно потрібні на піррік 1907 для доповнення дорожнього додатку для учителів, багато не заважать. Колиб партія спротивилась ся призначити сего суму, то можна би задоволитись 170,000 кор., чим уможливлено би піднесення дорожнього додатку для учительства з 25 проц. на 50 проц.

Сі виводи стрінули ся із згодою не лише одводумців пос. Василька, аде також із згодою др. Лупу і барона Гормузакаго. Посол Волчинський і заступник вірменської великої посілости заявили, що учительство не сьміє нічого жадати без переведення проінаційного закону. Сі „прихильники“ учительства раді-відпочити справу ad calendas Graecas.

З сего найкраще пізнати хто прихильник учительства, а хто їх ворог. Панове, як Волчинський і тов., не є прихильниками учительства, а також і ті учителі, що віддали ся на ласку і веласку боярні. Прихильники учительства являю ся вже в друге з позитивними внесками, які можуть сей час допомогти учительству, міжним коли боярня в своїй прихильності до учителів завжди виходить з незрілими до санкцій проінаційними. Вкінці згодили ся партії на слідуєчі точки:

1. Вже зі згляду на зазначене становище в справі виборчого обов'язку вважає більшість скликає сойм конечним.
2. Предметом нарад будиби окрім предліментару також завершення правительством давніші проінації.
3. Подажджене учительської платні вважає ся необхідним.
4. Рівночасно жадє ся з огляду на справу учительської платні, щоб правительство як найкорше зазначило своє становище в проінаційній справі.

Із перебігу зборів оказав ся в цілій величчї обем, який обняла діяльність жінок; бесіди були знамениті, бо в численних товариствах мають Чешки нагоду виобразувати талант красноріччя.

Передовсім представлено зміст дотеперішньої діяльності жінок, обговорено становище жінки в родині, підносили обов'язки її яко жінки, матері і хазяйки. Щоб підготувати дівчата до належного виконання цих обов'язків, запроєктовано реорганізацію шкіл міських, при котрих могли би бути запроваджені курси варення, шиття і прання. Інша референтка звертала увагу на виклади гігієни і педагогіки, щоб підготувати відповідно будучі матері; реферати про поширення чеського промислу поручали закупку товарів виробу краєвого. Піднесено рівнож справу підкинутих і непрацьких дітей. Котрих майже 3000 приходять на світ в самій лш Празі. Із причини браку дозору умирає майже 50% цих дітей, а прочі є занедбані морально і фізично. Із цією піднесеною здоровля жадано запровадження викладів гігієни і співучасті дівчат в гімнастичних вправах.

Щоб змолга ся моральність суспільності треба передовсім убагородити родину, а в першій мірі молодіж. Причина се злі книжки, переважно толковання з французького, вистави образів і невідповідні штуки театральні.

З уваги, що по окінченню школи далше образоване дівчат заможніших родин в чужих мовах, музичній, сьвітій, не дає їм відповідного знання, потрібного в життю, і що 14 літні дівчата бідніших родин, не сьуть в школі належно підготувані до самостійної праці заробкової, ухвалено, щоб для них завести курси вечірній історії, літератури, гігієни, педагогіки і господарства домашнього. Наука сесь була би обов'язкова і тривалаби 2 літа, 3 рази тижнево по дві години. Учителки жадали: 1. щоб основано еще одну семінарію для дівчат, бо щорічно усувають багато кан-

Кооперация.

В часах, коли правительства займають ся по множенем оружною силі зацля удержання мира та не покорають своїх горожан все новими і новими податками, горожани під тягаром цих податків змушені до невпинної а певної самооборони, до творення спілок. Кооперация на всіх полях нашого господарского життя є наймогутнішим средством убогої верстви; вона є рівночасно школою економічного і торговельного образования; она дозволяє теж убожшій веретві жити тавше, зростати в сили, бути більше незалежною а що знаходить прихильників в кождім політичнім становищі, може з часом обняти всі галузи нашого життя. Сьєлї тїсний і зле понятий егоїзм потрафив втиснутись у всі діла нашого життя, господарского і суспільного, то кооперацияна засада, ему вирост противна, зможе его лише тоді подлати, если так само зможе втиснутись усяди і цілковито заступити місце сего самолюбовства. Засаду кооперацияї можна пристосувати усяди не виключаючи і політики.

Закладаючи пр. спілки будівляні, можемо мешкати у власних хатах, в виставлених за власні гроші домах та в сей спосіб звести антагонізм між властителям дому а льокатором. Закладаючи споживні спілки, зможемо заспокоїти всі свої потреби домові зі своїх склепів, які нам достарчать не лиш поживи, але і меблів, кухонних уряджень, тапіцерських виробів, столарських, убрання, оналу, сьвітла. Закладаючи спільні власні пекарні, різні, молочарні, уявляємось від фальшованих артикулів, запевнимо собі умірковану ціну та достаточну їх скількість. Кооперация може нам дати й антики, шиталі, школи, читальні, бібліотеки, газети, банки і т. п. Кооперация споживна викличе з бігом часу і продукційну, яка є достаточною цілком господарского устрою. Кооперация має однак не лиш економічне і суспільне значінє, бо злагоджує суперечність між властителем дому а льокатором, між довжником а вірителем, між продуцентом а консументом; она зносить і ріжницї класові. Як бачимо отже значінє її дуже велике.

Від пів віка сей кооперацияний рух зростає що раз більше в євду. Англія має вже коло 2 міль. членів по ріжних стоваришенях, які враз з родинами становлять коло 10 міль. стоваришених. Оборот їх виносить річно до 2 мільярдів франків. В Німеччині самі споживні спілки числять понад 1 міль. членів. У Франції кооперация здобуває собі з кождим днем нові галузи і числить теж кількост тисяч стоваришених. Італія рівнож виказує великий поступ на сїм полї. Галичина числить вже тепер коло 600 тисяч стоваришених, що супротив з року на рік зростаючого числа ріжних спілок каже нам припускати, що ідея кооперацияї в нас видаєть ся сильнішою вьсхіду.

Після статистики з загального числа 91,066 кооперацияї, євствующих в р. 1904 на сьвітї найбільше число припадало на Німеччину бо 19,380, на Швайцарію 17,007, на Фінацію 13,800, на Австрію 7,616, на Зєдінєні Держави 4,568 і т. д. Оказує ся отже, що територіяльні згляди цілком не мають впливу на число спілок але ступінь культури і державний екскалізм. Де ступінь культури вищий, там кооперация сама з себе; де екскалізм великий, там кооперация, помимо гнету, росте яко одно із средств рятунку. Подія стоваришень на ріжні роди не вьсєди однаковий. Взагалі переважає число стоваришень і синдикатів ріжних 44,176, кредитових 27,439, споживних 11,530. Найнижше число дають вьтворчі спілки 1,519. Сих послїдних має Італія 607, Франція 328, а Англія 146. В Галичині було їх 57.

Зваживши, що Буковина є краєм консумційним

дидаток з причини браку місця; 2. щоб більше місць обсаджувано учительками, бо до тепер займають они ледви сьм часті посади учительських; 3. щоб зрівняно платню учительок з платнею учителів. О се послїднє уюминали ся також уряднички почтові, телеграфічні, при банках і робітничі торговельні.

Реміснички представили таке положення родини з причини браку відповідного зарібку, з причини, що публіка попирає виробу фабричні. Служницї жадали жальше людного обходження і онки пань, часу відного по вечері, ходження в неділі і сьвята на богослуження. Від товаришок жадали совісної праці і самособразования через відповідну лектуру.

В цілі поправи своєї судьби, робітничі фабричні жадали, щоб зростати жіночі відділяти від мужеских, щоб їм збільшити платню і занехати працю нічну.

Пропоновано оснувати „клуб жінок чесько словянських“, котрий мав би власний дім в Празі. Члени з провінції мали би там пристановище; можнаби заложити бібліотеку творів, що розбирають kwestію жіночу.

В 1898 р. відбув ся подібний зїзд на Мораві в сєлї Гадєловіцях. Радилі о школах жіночих, відносинах служниць та робітниць фабричних і їх потребах економічних. Розглянено проект суільної організації на основі зібрань і зїздів делегаток.

В рік пізніше відбув ся зїзд делегаток товариств жіночих моравських в Сохачеві, вьслідом котрого був „Центральний збір жіночих товариств в Бернї“.

В сей спосіб жінки чеські, отамивши ся з апатії, працують ревно над відродженем свого народу, прихильючи ся до щасливої будучности Чех. А у нас?

Переклала Трусовичісна.

а мало промисловим, треба нам конче вьтворювати місцевий промисел, який заспокоював би передовсім артикули щоденної потреби. Вьтворенє великого промислу вимагало би спеціальних умов, які утрудняють его розвій; кооперацияний однак промисел, опертий на цілій масі одиниць, які є рівночасно консументами, знаменито улежше і прискіше пожадану в краю вьтворчість спілок, розєяних густо по краю. Повинні отже й ми зрозуміти вже раз силу, яку представляємо яко консументи. Сила ся повинна всіх наших консументів злучити в спілки і вьтворити з них не лише власних купців але і власних продуцентів. Економіст.

Політичний перегляд.

Скликанє краєвих соймів. „Wiener Ztg.“ оголошує скликанє соймів в Галичині і Сольдгороді на 14. с. м., в Чехах, Шлєску, Горьдні і Градську і Фюрарльбергу на 18. с. м. В найближших днях буде скликаний сойм в Моравії, євентуально зїдуть ся і инші сойми, однак покищо речинсьє їх скликання ще не знаний.

Відгомін виборів до німецького парламенту. Велика, а несподівана програма німецьких есоциалістів при останніх виборах до німецького парламенту вьстроїла керманічів німецької держави вельми бундючно. Скрізь говорено про близку і знамениту побіду. Нині справа ся представляєть ся троха инакше. Властивою цілею розписання нових виборів була кампанія проти „центрум“, а не проти есоциалістичних демократів. Ререн, Ерцбергер та другі провідники центрум, були тут вогором, якого знищити постановило собі німецьке правительство, а не Бебєль і тов. Найвращє доказують се тайні листи канцлера Біллова до генерала Кайма, впливового голови одного із неолітичних товариств. Листи сї оголосив тепер орган базарних центристів, іза чого у всій Німеччині повстала волька сензаций. Оголошені листи компроментують вельми канцлера Німеччини. Довідуюмо ся із них передовсім, що правительство постановило не допустити не лиш центристів в давший числї до нового парламенту, але що ряд задумав вьступити загально проти всіх католіків. Канцлер жадє в згаданих листах, щоб в агітації проти центрум послугувано ся роздуванєм вороженєчі релігійної зі сторони протестантів проти католиків. В агітаций передвиборчій, на розказ головного команди, мусїли брати живу участь есоциалістичні протестанти. З опублікованих документів довідуюмо ся, що канцлер Білов виплатив генералови Каймови 30,000 марок на агітацію проти „центрум“ і есоц.-демократам. Не улягає ніякому сумнівови, що оголошені центристичні листи канцлера є автентичні. Навіть сам канцлер Білов заскаржив редактора часописи, у який поміщено сї листи („Bayerischer Kurier“) за те лиш, що той оголосив „очиндиво вкрадені листи приватні“. Ціла ся афера є великим скандалом і незвичайною компроментацияю Біллова і його товаришів. Провідники „центрум“, н. Ерцбергер і Гребер внесуть в тій справі нагау інтерпелляцію на першій засїданю найблизшої сесії німецького парламенту. Тоді вьяснить ся справа ще докладніше. Та і тепер вже видно, що властиво о побідї правительства не конче можна говорити. Припадок лише хотїв, що використовуючи упадок есоц.-демократів ряд німецький міг ролю покінчаного сейчас переіменити в ролю вьтязя.

Англія. 2. цьвітня с. р. має почати ся в Лондоні конференція англійських колоній. Предсїдателем конференції буде премієр Ваннерман. Канади, Австралії й инші колонії будуть заступлені на конференції своїми премієрами. Індія і Трансвалд муть брати участь у такій конференції перший раз. Конференція розглядатимє такі справи: утворення загальної ради імперії; участь колоній у видатках на флоту; суільна діяльність вїйск метрополії і колоній в справі оборони імперії; заведення загальної митної тарифи. Останнє питання являєть ся найбільшою спорною і важною.

Швеція. Як ми вже доносили, при відкриттю нової сесії шведского парламенту правительство заповило переведення виборчої реформи. Отже тепер доносять, що воно вже подало в парламент свій законопроект виборчої реформи. Сей законопроект виборчої реформи заводить загальне виборче право і пропорційнальну систему для виборів до пнісної палати. Вьбори до вищої палати мають відбувати ся на основі пропорційнальної системи через органи місцевої самоуправи. Законодатний період вищої палати, який доси тривав 9 літ, по сьому законопроекту мав би виносити 6 літ. Довладніших зїсток про сей проєкт виборчої реформи в Швеції поки що нема.

Револуция в Аргентині. Вїсти з Аргентини доносять, що там вьбухнула вїйськова револуция. Якійсь полковник Саріємонто прокламував себе провідником револуційної армії. За помічю кількох прихильників удалось йому по п'ятигодинній борбі усунути губернатора і захопити в свої руки правительственну владу. Підчас борби повстанці кидали бомби, що євєнєлудували з страшенною силою. Повстанці побідили, а губернатор, як також і прочі урядники, дістались в полон. Частина міста Сан Хуан має находити ся в полоні. Полковник Саріємонто оголосив прокламацію, в котрій зазиває всіх незадоволених прилучитись до него, щоб усунути центральне правительство, а його

оказати президентом республіки. Правительство посилає військо до Сан Хуан, щоб небезпечною полковника зловити.

Япансько-американський конфлікт. Япансько-американський спір буде полагоджений компромісом. Палата торговельна в Лос Ангелос (Los Angeles) поручає залишити всякі перепони в справі побирання науни япанськими дітьми в каліфорнійських школах; за те має япанське правительство зобов'язати ся: не спривалжувати япанських робітників до Каліфорнії. В Вашингтоні годять ся з сим пропозиціям. — Коре-спондентови „Трібуне“ припоручив президент Рузвельт здементувати численні в останнім часі пого-лоски про грозачу війну між Япаном а Америкою.

Вістки із російської України.

Кандидати „української поступової демократичної групи“ в Одесі.

В Одесі ширить ся реєстр кандидатів на вибор-ці до нової Думи, зложений від імени „укр. дем. пост. групи“. В сим реєстрі зазначені деякі особи, вистав-лені також і мирнообновленцями, але є імена вибор-ців і поступово демократичного блоку. Крім сего ре-єстру є ще (як виходить се із доносень „Рада“ в 22. ч.) другий реєстр поступово демократичних виборців, в яким нема імен прихильників партії мирного об-новлення. Добр. Луденко, зв'язний український діяч в Одесі, велим заходив ся за партією мирного обновлення. За те вичернено його із другого реєстру чисто демо-кратичних виборців, а вписано там таких Українців, які стоять осторонь від партії мирного обновлення.

Нагана б. посл. Чижевському.

На надзвичайнім зібранні подтавського дворян-ства раджено над тим, щоб виключили буйшого дему-тата до Думи за підписане виборської відозви. Поста-новлено признати підписане виборської відозви зчин-ком нечесним і уділити за се нагану д. Чижевському.

Міністерський проєкт загальної початкової освіти.

Теперішній псевдоконституційний кабінет ро-сійський стараєть ся ще перед скликанням другої Думи ушасливити народи російської держави всякими лібе-ральними реформами. Так отже по законі про „об-щину“, про упорядковане праці в торговельно-проми-словних підприємствах і т. д., внесло міністерство в раду міністрів і свій дуже важний проєкт про за-гальну початкову науку. На жаль проти сему про-єктові підносять всякі важкі заміти. І так нема мови в проєкті про т. зв. примус шкільний, як то є в інших державах (прим. в Австрії), а сказаво лиш, що всім дітям мусить бути дана змога пройти цілий курс науки (4 роки) в стало з'організований школі. Далше: кошти будови і удержання тих шкіл звалив рад на убогі інституції самоуправи, а нато-мість застеріг собі неслухно головний заряд школами. Зі своєї сторони обіцяв рад для шкіл по 390 карб. на кожних 50 душ шкільних дітей. Ясно, що таке зариджене з одної сторони спинювати ме заведене загальною наукуваня в Росії, а з другої сторони потягне за собою шкідливе централізоване шкіль-ництва, — для України вельми небезпечне. Поза тим проєкт міністерства не згадує нич про метод науки, ані про її мінімум.

Вибори на Україні.

Як відомо по всій Росії опозиція сконсолідува-лась і тим способом до нової Думи ввійдуть певно опозиційнети як її більшість. На Україні теж повхо-дили виборцям головою т. зв. „ліви“. На жаль в де-яких містах України консолідація опозиції розбила ся. Передовсім в Подтаві, де не прийшло до згоди з місцевим трудовим блоком. Рада пише в тій справі: „Ми не знаємо докладно тих причин, які створили та-кий стан річей, але, коли відомості газетні про те, що трудовики і кадети розійшли ся тільки через те, що останні не дали першим ні одного міста в посту-повому виборчому спискові по Подтаві, — коли, ка-жемо, ці відомості є певні, то вся вина за небажані наслідки виборів спадає безумовно на подтавських кадетів“.

Дрібні вістки.

Дня 25. січня в друкарні Барського з наказу місцевої адміністрації сконфісковано брошури: „Хібаж так треба“ Льва Толстого і „Автономія й цілість держави“ Е. Піменової в перекладі на українську мову Ол. Коваленка. Скопфісковано 3000 примірників. — В неділю 28. січня в 12. год. в пол. в помешканію товариства має зібратись артистична комісія „Про-світ“. Запрошують усіх чинів комісії неодмінно прибути на засідання. — Сьогодні в 5¼ год. вечером в 10. університетській аудиторії призначені загальні збори „Українського студентського гурту“.

НОВИНКИ.

Чернівці, 11. лютого 1907.

Особисті вісти. Посол Николай Василько по-вернув вже на довший час до Черновців.

Розпоряджене ради шкільної дотично вправ в читанні кирилиці. Рада шкільна приказала учите-лям і учителькам шкіль пародних на Буковині, щоб старали ся, аби діти на шкільній устані в читанках руских і волоських, писаних кирилицею, причувались читати молитвенники і інші книжки печатані кири-лицею. Повітові інспектори мають стеречи придер-жування ся сего заридження.

Гадяцкі постулати. Старшина львівського това-риства „Сокил“ рішила отворити дня 12. с. м. диску-сію над питанням, чи не годило б ся нам святкувати торжественно припадаючих в 1908 році 250-их роко-вин „гадяцких постулатів“ і проєктует еще отворене загально-національного комітету, котрий заняв би ся віднайденем гробу автора гадяцких постулатів, това-риша і дорадника славного нашого Богдана Хмель-ницького: гетьмана Івана Виговського. Іван Виговський похований в Галичині і є надія, що его гріб буде від-найдений.

Нове відкрите в медицині. Сучасна медицина збогатила ся в останньому часі новим важним відкритем. Австрійському військовому лікарю Доєру пощастило від-крити серум против дезінтерії. Справоздання про се відкрите прочтав він на засіданні лікарів австрій-ського медичного товариства, а проби з новим ліком будуть робити ся у віденському серотерапевтичному інституті. Др. Доєр разом з проф. Краусом пробував се серум у протягу цілого року; результати з сього вийшли дуже гарні.

Нова планета. Молодий російський астроном Ляпін знайшов нову планету з астероїдів, що має такі прик-мети, яких ще не добачили серед планет нашої со-няншої системи. Се перша планета, віднайдена росій-ським астрономом за весь час існування Росії.

Мозок проф. Менделєєва. Як доносить російські газети, мозок помершого недавно знаменитого хеміка Менделєєва важить 1.500 грамів, отже около 350 грамів більше повад вагу мозку нормального чоловіка. Мозок сего ученого буде перехований в анатомічній музею.

Нещасте в домі Толстого. Звісного російського письменника, скоїло ся перед кількома днями. Відбу-вало ся там якесь родинне торжество, на котре спро-шено до Ясної Поляни, маєтності Толстого, багато гостей. Частина тих гостей лишила ся на ніч. Слуга хотів напалити в печі і ужив до того наєти, котра експлодувала. Вибух був такий сильний, що всім осіб стратило жите. Ратунок не довів вже до нічого.

Санітарність в російсько-японській війні. Армія російська числила в останній війні 1.365.000, а япон-ська 1.500.000 воєвків. Число захорілих підчас війни виносило 20 проц., число ранених 15 проц. З ране-них померло 20 проц., з захорілих 10 проц. Всего на всего умерло із 470.000 заслабших і із 400.000 ра-нених понад 100.000. Матеріал санітарний не вистар-чав навіть у Японії, що були приготовані до війни; показав ся потреба збільшити його п'ятикратно. Ваїр-цевою організацією визначив ся „Червоний Хрест“ в Японії. Се товариство числить в Японії верх мільон членів. Кожний 50 тий мешканець (вчисливши же-нщин і дітей) є членом червоного хреста. Річні член-ські вкладки виносять 6 мід. корон.

Красне материнське товариство в Будапешті. На взір французького товариства: Ecole des Parents та англійського Parents Educational Association, Zalo-жено в останніх часах подібну школу в Будапешті. Вчать ся там самі жінки, будучі матері. На най-ближній курс заповіджено виклади: про гігієну мате-ринства, про плекане дітей, про охорону дітей пер-ед недугами, о штучний кормленю дітей і т. д. Хто здає собі справу з так важкої квестією, як розумне виховане дітей, для сучасного покоління особливо, — той зрозуміє, яку велику прислугу може віддати су-спільности угорській така школа. Та тут насуваєть ся питання: чи не треба такої школи і для батьків?

Потомок богатира. Недавно помер пранепіт славного французького проводира Морого, яко робітник в фабріці цигарет і лічний сторож. Звісно, що Моро переріс французького війська три рази побідно через Рен. Його правнук Вільгельм Моробув внаком офіцера Морого, що зі страху перед карою дезертував і проводив дні яко робітник в добрах якогось князя. Пізніше повернув назад до Франції, однак був приневолюний наново опустити край. Вернув ся на давніше місце, де оженив ся з сільською дівчиною. Син його понав в велику біду, в котрій не міг виратуватись і помер-ший тепер внук його.

Вчинок божевільної. В Тиролю селянка по-рерізала шії двом дітям свого швагра. Коли явили ся домашні, то вона сказала, що зробила се на при-каз божий. Нещасливу передано до дому божевільних.

Томас Едізон. Томас Алва, Едізон, найбільший винахідник теперішности, святкував (обходив) 10. лютого с. р. 60 рік своїх уродін. Він родив ся 1847. в Мілянї в Огійо (Злучені держави). З початку був рознощиком часописів, а при всій роботі притягала його до себе наука хемії. Однак заробок на жите по-лишав йому мало часу на наукове занятє. Працюючи по-чалам, навчив ся телеграфувати і став урядником при телеграфі. Небавом вславив ся так своїми винаходами, що в 21. році жити одержав вищу посаду при теле-графічній уряді в Бостоні. З лабораторії Едізона в Нью-Йорку вийшли слідуєчі винаходи: фотограф, мі-крофон, фонометр, мікродіаметр, асфон, мегафон апарат: квадруплекс (для рівночасного телеграфуваня чотирох депеш) і т. Особливу заслугу здобув собі Едізон удосконаленнями динамічних машин і своєю еле-ктричною лампкою. Всі його винаходи стали силь-ним добром цілого культурного світа і запевнили йому перворядне місце в області винаходів.

Оповістки, іменованя і т. п.

Збори „Національної Ради Русинів на Буковині“. В суботу, дня 16 лютого с. р., від-буде ся в сали „Народного Дому“ в Чернів-цях нарада членів „Національної Ради Руси-нів на Буковині“. Зваживши, що на нараді сій буде обговорювати ся незвичайно важні справи, Виділ просить всіх членів о як найчисленнішу участь.

„Жіноча Громада“ в Оршівцях. В п'ятницю дня 15. лютого відбуде ся отворене кружка „Жіночої Громади“ в Оршівцях з слідуєчим двеним порядком: 1. отворене зборів, 2. поєнене статутів, 3. випис членів, 4. вибір старшини, 5. вільні вписеня. — За тимчасову старшину: *Ольга Дамчул*.

З правительства. Повітовий лікар Атанасій Окуневський в Вашківцях н. Ч. подав ся на пенсію.

Посмертні вісти.

В четвер померла в Чернівцях жена радника двору, панї Филиппа Випиницка, жєнщина ви-сокого цїнена серед черновецького суспільства. Похорон відбуд ся в суботу 9. с. м. при численній участі. — В. І. н.!

Евгенія Рихло род. Малик унесла ся по довгій тяжкій недугі дня 11. с. м. о 7. год. рано в 45-ім році жатя. Похорон відбудуть ся в середу 13. с. м. о другій годні по полудні із побічної Стрільничої уллиці ч. 8.

Із штуки і літератури.

Накладом „Проміня“ вийшли з друку слідуєчі книжки: Ів. Галущинський: Дарвінізм або наука о походженю (4 арк. друку) 50 сот. Віра Лебедова: 3 трагедій діточих душ. (Містить: Ветунне слово. Син дефранданта. Мужичка дитина. Гріх. Мур. За провини батьків. Мачоха) 40 сот. Іларій Карбулицкий: Роз-вії народного шкільництва на Буковині, 1 К. 60 сот. Всі ті видали свідчать гарно про добру волю ре-дакції вашковецького „Проміня“: подати нашим учи-телям а разом і іншим кругам нашої громади зразки потрібної і пожиточної лектури. Передовсім годить ся звернути увагу на старану і хосенну працю д. Карбулицкого про розвії букованського народного шкільництва. Оповіданя д. Віри Лебедової визначають ся, як все, безпосереднім теплом щирого серця.

„Світ“, ілюстрована часопись для руских родин ч. 3. Зміст: Богдан Хмельницький (2 портрети з XVII. віку). — В. Щурат: Пісня про похід Ігоря Святославича (пересїлів): — Старицькі (отець і донь-ка); Богдан Хмельницький історична повість). — Ре-ція: Запорожець (І. рисунок). — Реція: За-порожець (ІІ. рисунок). — Семірадзкий: Похорон руського князя в X. віці (ілюстрація). — В. Будзюновский: Галичина і Україна. — М. Л.: Рутенство в народній пісні. По нападі на хутір (ілюстрація). — Ів. Джиджора: Український вер-теп. — Іво Піляр: Перший поцілуй. — Всичина. Адреса: Редакція (адміністрація) часописи „Світ“. Передплата з поштовою пересилкою: на цілий рік 10 К, на пів року корон.

Репертоар міського театру. Понеділок: „Lachende Erben“; вівторок: „Die vom Hochsattel“; середа: „Die letzten Masken“, „Der Dieb“, „Der gemütliche Kom-missär“; четвєр (на дохід Травнера): „Die Welt ohne Männer“; п'ятниця: „Faust“; субота (на дохід Карла): „Fürstin Ninetta“; в неділю по обіді: „Sherlock Hom-les“, вечером: „Die lustige Witwe“.

Упрашає ся всі каси пожичкові і щадничі, що оголошують в „Буковині“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом вислали на адресу дру-карні і належитість (1 кор.) за випечатане ого-лошення!

Адміністрація.

Русини! Не забувайте на будову дівочої бурси!

При кількох разовах або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Належистий за анонси марками поштовими не приймає ся.

Сидір Винницький.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (аг. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., аг. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рахат. Рекламний неопечатаний вільний від порта. Рукописи звертає редакція лише за попереднім застереженням і залученням належності почтової.
В справах редакційних можна устною порозуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Дальші відгуки демонстрації на львівській університеті.

В подолі ув'язнених академиків — нічо не змінило ся. Сама справа заворушила шарокі круги української суспільності — і се повинно відбитися на всіх громадянських справах руских, передовсім в Галичині. Негерцеливо вичікують всі вислідів слідства, всі дивують ся, що до сего часу не випущено ув'язнених на волю. Але дармо. В Галичині верховодять шляхотська примха польська! Одно лише певно, а іменно, що та „культурність“ польська оздобила вже до краю всіх найспокійніших Українців. „Наше серце з людським не зідаєт ся!“ В борбі о свій університет зложили Українці вже великі жертви. Останній поділ, — ув'язнене сотки академиків Українців, — се вже той момент, де всі бачать, що нестримно борбу вести треба всіма способами далі. З акцією студентів лучить ся весь нарід. Бідні селяни галицькі шлють вже відповідні заяви, а між гримши з бранцями на жертви репресив польських в справі університетській є і гірко заправований грим мужицький, як се бачимо в справозданнях. Поза тим скрізь скликають ся віча і наради, і то не лиш рускі, і не лиш в Галичині та Буковині. Від було се в тій справі віче поступової молодіжї академічної в Кракові, для Русинів вельми прихильне, а отсе подаємо допис з Відня про тамошнє публичне віче.

Відень, 11. лютого 1907.

Загально академічне віче у Відні в справі масового арештованя українських студентів відбуло ся 11. лютого с. р. в великій залі „Budweiser-Restaurant“ при співучасті поверх 600 академиків різних народностей, щоби заперестувати против бруталного поведєня львівських властей. — Предсідателем зборів вибрано тов. Штерна (нім. соц.), міт-предсідателем тов. Марисюка (укр.), а секретарями тов. Каку (чех), Таранова (своп.), тов. Еренкрайца (поляк) і тов. Гуса (жида соц.). — Предсідатель подякувавши в імені президії за вибір і повітавши гостей д-ра Гарниера, д-ра Офнера і п. Пернерсторфа, заявляє, що на порядку деннім стоїть справа масового арештованя укр. студ. у Львові. Передовсім звертає увагу на се, що тут ходять не о оправдуванє самої демонстрації, але о поступованє сенату і намісника, котре, кидає тінь знасилуваня закону. В цілі збереженя поважного і спокійного настрою віча, просить бесідник присутніх, щоби без огляду на особисті почуваня розглянули справу з правничого боку і через „iudicium tanciturnitatis“ заперестували проти небувалого терору.

По сїм віддає предсідатель голос тов. Кічурі, котрий в своїм рефераті дає повний образ цілої борби о університет аж до послідної демонстрації. Що до

психічного настрою нашої молодіжї, референт виразно зазначає, що зрозуміти можна его лише тоді, коли узгляднить ся відношення, серед яких живе наш народ в Галичині і той гнет зі сторони пануючої кляки, котра що йно так безсоромно обрабувала укр. народ при поділі маждатів.

Перший забирає голос в дискусії д-р. Гарниер, звисний адвокат віденський, котрий з кодексом кримин в руках пояснює, чи масове арештованє законно оправдане і конечно, а порівнюючи львівську демонстрацію з подібними подіями на інших університетах, догадує ся в арештованю по розвизаню парламенту укр. тої цілі ізольованя молодіжї від народу в хвили нових виборів до парламенту.

По тїм забирає голос бувший посол до ради державної п. Пернерсторфер, котрий критикуючи галицькі відношення, доходить до висновку, що „Прусакя сто раз ліпше трактуєть Польків в Познаньщині, як Українців в Галичині шляхотсько-польська кляка“. Виноминеє рядови, що своїх „Тирольців сходу“ так кривдять дже а згадуючи про вискази кількох міністрів, що їх власть до Галичині не досягає, додає: „Але власть польско-шляхотської кляки сягає навіть до Відня, де на єї бажанє арештовано без причини редактора Кушніра“. Кінчить виразом надії, що в добі справдїшного демократизму український народ займе непослїдне місце між народами Європи.

Третий промавив бувший посол до ради державної і провадир соц. політиків д-р. Офнер. По его думі, львівський сенат прийде еще до пересвідченя, що сповнив нікчемний вчинок, котрий понижає акад. автономію. Були грізніші бучі і нігде так по драконськи не поступовано і він сподіє ся, що в недовзі вивести українських студентів, а слїдчу вязницю почислить їм яко відбуте кари.

Тепер узхвалено резолюцію всіма голосами проти 3 (розуміє ся швидкопольських), в котрій віденська молодіж вибрана на вічу протестує против негідного поведєня сенату львівського, протестує мішав ся намісника в судове поступованє, против масового арештованя і жадає увільненя українських студентів.

Дальше в дискусії забирає голос тов. Гросман (соц. з України), котрий звертає увагу на се, що не лише шляхта, але також так звана польська демократія заперечена швидкопольською дурійкою, чого доказом є становище „Nowej Reformy“ в справі демонстрації.

Тов. Гайнфельд (польск. соц. закорд.) іменем тов. „Spójnia“ складає заяву, що поступова молодіж польська прилучає ся до протесту.

Тепер наступає найінтересніша часть віча, а іменно забирає голос тов. Заваїка (швидкополяк), котрий повтарає всі бляги зі „Słowa polsko go“ на тему добродійств, якими обсяпують Польки Українців в Галичині, виглашує апологію в обороні сенату, а політи на університеті старає ся представити в як найчор-

нійших красках. По вїм забирає голос „ad maiorem Poloniae gloriam“ тов. Вольф (чистий поляк), котрий дальше торочить балаканину свого попередника.

Розуміє ся, що бесїду обох сих „schrobrych obrobów“ переривали що хвиля оклики обурєня і гомірничий ємїх. По тов. Кічурі, котрий еще заявив, що безглуздяних швидкопольських замітів навіть простувати не варто, забирає послідне слово предсідатель тов. Штерна, котрий даєє присутнім за численну участь на вічу, замикає збори і кінчить словами поета Фрай-аїрата:

Nicht betteln nicht bitten,
Nur mutig gestritten.
Es kämpft sich nicht schlecht
Für Freiheit und Recht.

Віче тривало більше як 3 і пів години. Поляки пробували робити бучі, але се їм не удавало ся.

З. Ціховський,
студ. вільнової.

Відвидини ув'язнених.

Два рази в тижни можна бачити ся з ув'язненими. Не даю, що ємїшаті тоді до судового будинку при ул. Баторія всі рідні, знакомі і товариші та товаришки тих, що видвинувши високо знама борби о право української мови, тепер найшли ся у вязниці. В 24. числі „Руслана“ находять ся гарний опис такої стрічі з жертвами борби. Позаяк в описі тїм вай-красше відбиваєт ся образ обставин, серед яких живуть ув'язнені, і позаяк спеціально в описі тїм є ширша згадка про справді вельми важке горе, яке стрїнуло б. редактора „Буковини“ д. Я. Весоловського, тому подаємо із опису „Руслана“ важніші деталі і нашам читачам.

„О 12. годині — (важеть ся там) — почали впускати поодинокі до слїдчого суду п. Франке, який записував бажання до побачєня і казав очікувати їх в салі III. В тій самій салі відбували ся відвидини засуджєних, звичайних злочинців з їх знакомими і ріднею. Інтелїгентна публіка мусїла стояти враз з ріжними загальними індивідуами та жалати, аж їх відвидини скінчать ся. Нарешті коло 1. години прийшла черга на наших академиків. Приводжєно їх партиями по 8—10 до салі, де чекали вже на них знакомі і родина. На лицях їх сум і повага, але заразом рішучість. Тільки деякі молодші мають веселі і безжурний вигляд, беручи справу очевидно з легкої сторони, а деякі знов зраджують зденервованє і своєю блідостию дають причину до жури своїм найближшим. Пішли розитувати, потїшати, стискати і цілувати. Серед тої повенї сердечности навіть неспричасному безпосередно видивєні робило ся тепло коло серця і ушерта сльоза закрутила ся в кутину зіниці. Вельми драматичний епізод случив ся з п. Ярославом Весоловським. Его

Др. Август Форель.

Вихованє а дідицтво.

(Виймок із твору: „Гігієна нервового і духового життя“.)

Один учитель сказав раз, що се щастє, що діти в школі не уважні, бо інакше вони зничили би ся наслідком перепрацюваня. В тих легких словах виражений осуд нашого цілого шкільного систему, бо на що вчит ся, на що не звертає ся увага! Є се крім того признанє власної безсилности і не вірнє. Що передовсім руйнує дїтий, то не напружена увага, але страх перед карами, екзаменом і злими потами. Те страхище угнітає безнастанно їх чутє, псує їх житє і охоту до науки. Коли навчуть ся усувати той страх і удержувати у рівновазі гармонію психічної чинности через відповідну зміну роботи, тоді увага не буде сиравляти клопоту; вона не мучить ся так швидко, а дитина остає весела і жвава, як лише дасть ся їй досить часу на випочинок.

Розуміє ся само собою, що треба надї все плати всі вищі і красші прикмети чоловіка, передовсім почутє суспільного обовязку, працю і симпатію для дань інших людей, задовольнюванє себе малим, униканє всего неопотрібного хвалєства, образованє і консеквентне переведєнє позиточних постанов і т. д.

Таким способом через відповідну виправу мозок приспособляєт ся до людського суспільного житя. Групу чинників, які впливають на мозок у розвою,

можемо назвати виразом: приспособленє або вихованє. Коли говорити ся про вихованє, не треба забувати, що вихованє найменше осагає своїм особистим говорєнем. Найбільше виховує окруженє, приклад, наслідкованє, чинність самої дитини. Тут зараз треба додати, що впливи вихованя або приспособленя не кінчать ся зовсім з устанєм зросту. Право виправи ділає аж до старєчого віку, аж до смерті. Ціле житє се боротьба приспособленя. Але тут оказує ся дивний прояв. Консеквентно переведєна всестороння житева праця зміцнює не лише мозок, але також його дальшу здібність приспособленя. Чим більше мозок працює, тим стає здібніший відбрати нові вражєня і перероблювати давні. Сама собою старість має нахил робити мозок закрєплєним та автоматичним; старий чоловік повтарає ся в своїх від давна звичних абстракціях, способах мисленя і говорєня. Але дїтний чоловік, що не працює нічого або мало, старієє духово пересїчно значно швидше, як той, що працює; останний остає більше еластичним і здібнішим до приспособленя.

Все тут сказанє — се лише часть чинників розвою ума людського. Друга так само важна часть уміщена вже в обох залучєних зародкових клітинах. Се чинники дідицтва. Ті мають вельмезне значінє. Так само, як не може повстати качка з курячого яйця, не може повстати музик з зародків немусикальних родичів або гєнійальний чоловік зі залучєних зародків немудрих родичів. Випава може сиринчати нормально, можливо докладне і відповідне використання енергії, що є в зародку; але нігде їй ніколи не може вичарувати річий, що бракують зародков. Зі ськазаного висше знаємо, що зародкові енергії представляють дуже ріжнородну мішанину предмет предків.

А та візмом називаємо появу якої небудь властивости у індивіду, якої его родичі не мали, але яка буда у якогось предка, пр. у бабки. Правдоподібно в таким випадку сиринчила заплодненє тама зародкова клітина батька, яка як-раз затримала пр. властивости батькової матери. Стисле означєнє тих зародкових енергій дідицтва лежить поза межами нашого пізнаня. Але їх впливи можемо дуже докладно пізнати. Все дідичить ся: фантазія, сумлінє, замилованє до штуки, злобність, сильні або слабї тони, так само як руде або чорне волосє або кривий ніс. Однак ясна річ, що для чоловіка найважніший завязки мізку. Наука з сего така: здорові і здібні люди повинні розмножувати ся, а слабї, нездібні і аномальні ні; бо всі напруженя вихованя розбїють ся о брак достаточних зародкових завязків. Тут обговорєні справи можемо назвати дідицтвом у властивім значіню слова. Впливи зовнішнього сьвіта, які дотикають уже здеференціонованих клітин тіла, а не зародкових, можуть дідичити ся лише дуже мало.

Можна 2000 літ утинати хвіст якомусь звіряти, а все таки по 2000 літах уродять ся молоді з тим самим хвостом. Швидко і величезна змінистє в однім роді залежить від безнастанних змінувань зародкових енергій при згаданих конюнкціях зародків. Се виказують огородинки і годовчі звіряти; вони постєпенно витворюють нові відмини і раси рослин і звіряти через відповідний добір насіння і звіряти і через консеквентно переведєнє заплодненє таких індивідуів, які мають особливї прикмети, що їх хочуть зміцнити.

Та між дідицтвом, а згаданим уже приспособленєм є ще посередня категорія чинників, що впливають на розвій індивіду: їх можна назвати хобрами зародка (блястоєторія), і вони творять середину між

*) Твір сей вийшов в українськїм перекладі накладом „Видавничої Спілки“ у Львові. Цїна оправ. примірника 2 К 40 с. — Прим. Ред.

знакомі робили старана, щоб его випущено на хвилю до дому, до небезпечно хорої матери, а що сі старана натрапили на труднощі, ураджено нічо не говорити ему, щоб не збільшати горя зачиненому в вязничні мурах. Однак хтось, здає ся, з необережних товаришів першої партії повідомив его про те, і коли п. Веселовський явив ся на саді і повів тільки оком по сумних ликах знайомих собі осіб, — відгадав всю сумну правду і вибухнув неовладним, потрисяючим плачем. Его стали потішати і успокоювати, пояснюючи, що президент суду на інтервенцію д-ра Федака заявив, що можлива була би тільки подорож в асистенції жандарма. „Вся мена одно“ — відповів — „робіть тільки, щоби я був в дома, щоби я побачив ся з матюю!“ Присутні були глибоко тронуті сею сценою і бажали в серцю, шануючи біль люблячого сина, щоби Господь відвернув удар від его родини в таку привру хвилю... За 10 минут аудієнція скінчена — обвинені стають до ряду і назад в асистенції вязничного сторожа ідуть через судове подвір'я до арештів. Знакомі еще через вікно посилають поспадні поздоровлення.

„Руслан“ кінчить: „Мусимо звернути увагу судових властей, що таке трактоване рускої публіки, відвідуючої увязнених академиків, яку становлять їх превні і знакоми, в дальше неможливе. В виду великого числа увязнених треба найти якийсь культурний спосіб уможливлення користати тими „надзвичайними полеміками“ для увязнених, якими так чваняли ся польські днівники...“

Віче Русинів у Львові.

Дня 12. с. м. відбуло ся в справі університетській віче всеї укр. громади львівської. Проводив збори д-р. Кость Левинський, ретерат в справі українського університету і останних подій на львівському університеті виступив д-р. Загайкевич. В дискусії промовляли: д-р. Охримович, Л. Цегельський, д-р. В. Старосельський і другі. Ухвалено резолюції в яких містять ся обурення для сенату і намісника а при тім зазив до суспільности, щоб при виборах дбала про вибір таких послів, які енергійно старати муть ся о український університет. Деяким уступним резолюції спротивили ся присутній комісар поліції. Віче покінчило ся походом в напрямі вязниць при ул. Ватория. Похід здержано, по чім прийшло до великої демонстрації. Одного гімназиста арештовано.

Буковинські справи.

„Neue Freie Lehrer-Zeitung“ — юдить!

В останнім (6) числі „N. Fr. L.-Ztg.“ находимо знов довшу замітку про учительство руске на Буковині п. з.: „Die ruthenischen Lehrer“. Замітка ся незвичайно характеристична. Раз, тому, що вказує на глядио, чого б то собі д. Кісанович, душа сего органу, бажав із сторони наших учителів, а по друге замітка ся в безконечнім раді давніших, новим і наглядним доказом, яких поганих средств живає „N. Fr. L. Ztg.“, коли йде о справу учителів руских і Русинів взагалі. Средства сі, — се, як викажемо зараз, з одної сторони прямо безпримірна перфідність, а дальше свід-

дідством та приспособленем. Все, що ушкоджує чи то вже зародки в нутрі родичів, чи ембріона, ділає шкідливо на постане індивіду, і здорові родичі можуть мати духово або тілесно уломних наслідників. Приклади:

Здорова пара Індій з двома здоровими дітьми приходять до європейського міста і навчить ся пити алкоголь. Обое стають алкоголістами і затроюють алкогольем свої зародкові желези. Вони мають потім еще 4 дітей, з яких одно родить ся ідіотом, друге рахитичним (з алкалією хворою), третє епілептиком, а четверте неживим. Се називає ся дідством алкоголю, штучне затроєння зародків наших наслідників, що відбуває ся перед конюнкцією, а яке на жалє так люте в нашій цілій європейській суспільности.

Двоє здорових родичів починають здорового зародка, який розвиває ся з початку як здоровий ембріон. В часі вагітності мати хорує на тиф. Дитина прийде на світ слабовита і слабоумна; або при породі дитина дістає ураз у шашку, мозок буде в часті здавленій, а якась скількість нервових знищена. Дитина розвиває ся з духовими дефектами і терпить на корчі або поражена.

Здорові родичі мають здорову дитину. Та вона дістає в другім році життя якусь слабкість пр. запалєніє мізкових опон, або випадє з вікна і дістає кровоток мізку; в обох випадках терпить мозок і не може розвивати ся нормально; дитина стає слабоумною або морально упалою з ріжними лихими прикметами, що роблять еї на ціле жите непрадатним членом суспільности.

Я мав навіть такий випадок, де порядний уже двадцятирічний молодий чоловік став неоправним марнотратником по тяжкій тифі і поновив такі абсурди, що мусів его перевести до закладу божевільних. Баццлі твою впливали так згубно на его мозок, що наслідком того було тривале ушкоджене его духової особистости.

Останній випадок творить уже перехід до звичайного умового забурення. На тих випадках хотів

дома хіба лож, обчислена на ефект, але дужа нерозумна, а навіть і недотенна. „N. Fr. L.-Ztg.“ пише, що „die jung-ruthenischen Machthaber“ і тепер не признають руского учительства гідним, щоб воно мало свого посла-учителя в парламенті, хоч між учителями Русинами є немало людей відповідних до сего. „Др. Стоцький, — каже „N. Fr. L.-Ztg.“ — мав заявити, що із практики своєї, як голова іспитової комісії для кваліфікаційних іспитів учительських, знає що учителя рускі до мандату свого ще не зрілі (!)“ Винні однак сему самі учителя рускі, кляче патетично „N. Fr. L. Ztg.“, коли не ставлять ся остро проти своїх всевластиям. Румуни вказують Русинам дорогу, бо ставлять кандидатуру д. Кісановича. Такий менше-більше зміст згаданой статі. — Констатуємо, що чистого ложю є приписане віце-маршалаку д. Стоцькому наведеного нами із „N. Fr. L. Ztg.“ висказу про зрілість або незрілість руских учителів. Лож ся вийде ще яснішою, коли зазначити, що проф. Стоцький навіть не є головою комісії для учителівських кваліфікаційних іспитів, як се ложно сказано в згаданій статі. — Перфідність знова тих злобних заміток вписують хіба найкрасше такі слова д. Кісановича, випечатані в тім самім числі „N. Fr. L. Ztg.“ в статі: „Generalversammlung des Guraumorer Bezirkslehrervereines: ... Навіть, колиб посла Луну і Ончула поновили не оди блуд, проти чому бесідники (Кісанович — пр. „Бук.“) рішуче застерігаєть ся, то і тоді треба се тихо прийняти до відомости, бо кожде вороже виступлене проти них, се вода на млин наших противників“. Така рецепта для Румунів, о яких ласку дбає служба їх д. Кісанович, а для руских послів — війна із сторони руских учителів, бо сего бажав знов він, д. Кісанович! Розуміємо кожду поважну, серйозну думку, але мусимо гадити ся таким брудним цинізмом, яким пропята, як викажемо, статя „N. Fr. L.-Ztg.“. Тим, що не знають нічого иншого, як лиш кожен учителя руских проти послів руских скажемо, що учительство руске напевно добре розуміє, чому такі клячі кдає „N. Fr. L. Ztg.“. Учителство руске звязане із всіма чільними представителями Русинів буковинських має перед собою завалто великі і важні цілі загально національні, щоб зійти могло із своєї дороги на приказ ложних і цинічно порфідних мірковань „N. Fr. L.-Ztg.“. Се певно. Хатра штука не вдасть ся!

3 волоского табору.

На 21. с. м. скликає „Арґагеа“ до Сучави велике народне віче, на котрім має ся обговорити політичну ситуацію в краю і будучі вибори до ради державної. — В „Palatul Național“ відбула ся в неділю 10. с. м. політична конференція. Скликували еї Д. Ріпар де Бежан, Александер Бубурдазан, Теодор р. де Флордор, др. Флореа Луну, др. Аврел Ончул, Т. Ончул, Константин р. де Поновіч, Теофіл Сіміонівіч і Іван р. де Вольчинський. Окрім них брало участь 96 мужів довіри зі всіх волоських околиць. На місце дотеперішного президента „Dirigent“ — скликуваної в прочім тоді лише, коли бояри щось потребують від виборців — Молестра р. де Гріґорча, вибрано председателем д-ра Вольчинського. В президію номіновано ще унів. проф. д-ра Гайну і Нік. Флордору яко місце президентів, а Алекс. Бубурдазана і Т. Ончула вибрано секретарями. При обговореню точки „політична ситуація

я показати, як через слабости зародків виступають усі переходи між одличеними прикметами і слабостями індивіду. Заразом всі приклади ілюструють цілий ряд аномальностей онтогеніи людского мізку. Можна сказати, що всі ушкодження зародків ембріона, а навіть дитини, о скілько вони дотикають мізку, спричиняють більше або менше глибокі і тривалі загамованія его духового розвою. Є отже патологія дідництва, що творить через паталогію ембріона і дитини перехід до паталогії дорослого чоловіка.

Сей розділ кінчимо ствердженням факту, що чоловік є в кожній хвилі свого життя мішаним продуктом одличених прикмет і приспособленія або виховання. Дідництво і приспособлене творять величезні групи чинників розвою мізку, які співділяють усе комбіновано. Часто неможливо розібрати, що треба привнести одному, а що другому. Коли дитина бреше або краде, то часто пр. тяжко сказати, кільки тут одличеного, а кільки звичаеного, вивченого або суґерованого. Богато знає ся нам привченим, набутом, а в дійсности воно впливає лише з дідничих завязків, що потребують тільки малого побудження, аби розвинути ся (пр. Моцарта музикальний геній у дитинстві). Аби добре осуджувати, треба все узглядити дідничий завязок і набуті прикмети. В слабостях зародків находимо навіть перехід між одличеними завязками і впливами зо внї часі життя.

То-ж годі поновити більшу похабку, як творити штучно суперечність між сими обома великими причинними групами нашого я. Хто очікує всего від виховання, милить ся. Та хто бере все фаталістично як з гори призначене дідництвом, милить ся не менше. Той, що вважає одну з обох груп чинників з розумілістю за теорію, повстає лише в головах учених, виказує тим лише свою іґноранцію. Не треба бути навіть учнем, аби пізнати оба ті ряди фактів; бо вони кидать ся кождому мислячому чоловікови всюди перед очі.

в краю“ предложив др. Аврел Ончул програму партії румунської зложеної з консервативних (бояр) і демократів (таких як Ончул — прим. Ред.). Ся програма містить 7 точок, що окрім політичних питань дотикають також церковних, шкільних, університетських і інших культурних питань. На полі церковнім жадає ся утворення церковного конгресу. По тім прочитано проект організації дотично недалеких виборів до ради державної. Кождий кандидат зобовязує ся зголосити свою кандидатуру в „Dirigent“ а аж по еї згоді робити дальші кроки. В найблизших днях постановлено скликати 10 до 15 віч у всіх волоських округах а потім наступить назначене кандидатів „Dirigent-ю“. Дебата над кандидатурами була дуже горяча. Кілька бесідників жадало, аби в волоських мандатів розділити так щоб оден принає ся учителям, оден священникам, оден консервативним, оден демократам, а пятій „анараристам“. Однак присутні селяни спротивили ся сему предложеню і заявили рішучо, що вони в таким разі вишлють в парламент 5 селян. По причині сих незгоди не прийшло до порозуміння. Цікава річ, що з того вийде?

Жидівські народні збори.

В неділю 10. с. м. відбули ся в саді жидівської гімназії школи під проводом д-ра Шгавхера збори Жидів, на котрі зійшлись мужі довіри зі всіх околиць Буковини. Всі бесідники заявили, що Жиди мусять одержати другий мандат до ради державної. Колиб не вдало ся здобути для жидівського кандидата міста Радівці-Сучава-Серет, тоді коначно є поставити жидівського кандидата в західних Чернівцях, щоб задержати стан посідація. Постановлено основати політичні товариства у всіх околицях краю, де мешкають Жиди, а остаточно рішенє в справі виборів положено на пізнішє. — В суботу уконституовало ся новозасноване жидівське політичне національне товариство, вибравши д-ра Шгавхера головою, д-ра Салітера місто-головою, д-ра Діаманта секретарем, а п. Рімера касиром.

Німецько-сільський округ і західні Чернівці.

Найбільше борби при виборах буде в німецькім сільськім окрузі і в західних Чернівцях. В нім. сільськім окрузі кандидує або маг. д-р. Відман або д. Ландвер; „Стоваришене Німців на Буковині“ кандидує проф. Губера. Дальше можлива ще кандидатура христ. соціала, соціал демократа Цернсторфера з Відня, а в кінці кандидата на власну руку Савал Шібера з Гурдумори. Волохи задумують при своїм 18процентнім населеню в сім окрузі ставити „Zählkandidat“ а. Це більш скопикована ситуація в західних Чернівцях. Тут вже говорять ся о 8 кандидатах.

Події в Росії.

Чорна сотня.

Нахабна епілка „истинно русских“, т. зв. чорна сотня знов віджила і використовує свою легальність, ширить знова пострах на улицах городів російських. Цілий склад зброї, бомб, відповідної літератури — все те має в своїх руках чорна сотня. Останні виступи „истинно русских“ в Одесі вражають своїм нахабством навіть тих, що уже привикли до їх роботи. Юрба озброєних чорносотенців впаде в центрі города до бюрових комнат партії мирного обновленія, грабила там та нацила все, що торнаєть ся виборів, а — відтак безслідно і безкарно пропала. Чорносотенці грозять смертю всім жителям Одеси і остерігають жидів, щоб не явивсь при виборах. Вироки смерті вислано тим офіцарам, що не хотіли видати приказу на розстрілене революціонерів. Чорна сотня рабує в Одесі склепи. — В однім дні свої різанини потурбовано до 50 людей. Се все є страшною картиною теперішних відносин російських. Коли-ж властиво усануть там ті чорносотенці, яким не сипитоваї, легалізовані злочинства?

Дальші вісті про голод.

Російський президент мін. Столиці, розпредражаючи не надто впрочім значною запомогою державною для голодуючих горожан Росії, вислав підчиненим зверхникам адміністраційним тайну ноту, у якій приказує, щоб запомогу сю розділювано між нарід нерівномірно. Більші запомоги мають дістати ті громади, що не беруть участі в антидержавній аґції виборчій, або ті, що евенгуально зобовязують ся підпирати правительственного кандидата. Як відомо, у всіх майже губерніях проти правительственні кандидати горю. Вийшов тепер отже з тим розділом запомоги не малій клопів і для Столиці і для російської адміністрації. На всякий спосіб се знова поганий документ столицинського варварства. Навіть така велика нужда, як голод мільонів населенія, не може у менерів російських висвободити чисто людських інстинктів із глибоко, як видно, запавшого в їх душу багва.

Побіда лівих.

Побідили при виборах „ліві“ навіть у Москві, хоч ся позиція була до останного часу досить непевна. Мимо того, що всяка аґітація була строго зборонена, а кожді збори передвivorчі сейчас розязувано, кадети одержали 21.140, октябристи 9.500, соціалістичний блок 4.820, монархісти 2.850 голосів,

Побіди лівих в Москві приписують велике і далеко сягаюче моральне та політичне значення. Так само побіди опозиції в Одесі. В тій Одесі, де так шаліла чорна сотня, вийшла зліта кадетсько-соціалістична. Місто огорнуло по тій причині великий ентузіазм. — В Петербурзі поставлено як кандидатів при виборах: Гессена, Ковалевського, Кутаєра, Петрова, Родічева і Струвого.

Руські мови в католицьких богослужіннях.

Петербурзьке бюро інформаційне доносить, що відповідно до папського обізнання, справа уживання російської української і біло-руської мови в католицьких богослужіннях в Росії поступово скоро вперед. В Петербурзі печатають вже також католицький в російській, українській і біло-руській мові для тих католиків в Росії, що польської мови не знають. З Вільна замовили вже 50.000 примірників такого католицького. Пельську пресу тага відомість дуже занепокоєла.

НОВИНКИ.

Чернівці, 14. лютого 1907.

Черновецьке віче в справі львівського університету. Дня 12. с. м. відбуло ся в сали „Народного Дому“ в Чернівцях велике віче в справі подій на львівському університеті, скликане репрезентантами туземного українського студентства. Явило ся там дуже багато людей, так із кругів місцевої інтелігенції і міщанства, як і з доколичного селянства. Проводив зборам студ. філь. С. Цурканович. Перший промовляв посол Н. Василько, відтак виступив реферат студ. пр. І. Стрийський, потім промовляв ще: др. Т. Галін, студ. пр. А. Галін, ред. Остап Луцкий, студ. пр. Дрімєр (голова жид. тов. „Земля“), студ. пр. Рім (іменем жид. тов. „Емуна“) і д. М. Огородник. Крім посла Н. Василька, був на вічу посол і заступник маршала краєвого, проф. др. Ст. Стоцький. Шарше справоздане з віча одержали ми так пізно, що мусіли відложити його до спадуючого числа. Покищо подаємо самі резолюції, значущі при тім дуже поважній настрій віча. Ухвалено: 1.) Віче домагає ся від правительств безпартійного утворення університету у Львові з укр. мовою викладавкою; зволікане уважає віче за порушення прав заборонених основними законами кожному народові, а дотеперішню недостатку українського університету уважає віче за висад ділана ворожого нашої нації елементу, який змагає ся для своїх цілей знищити нас культурно і економічно. 2.) Віче заявляє, що український народ не перестане жадати власного університету, буде за сю справу бороти ся до останньої хвили і уважає вдоводжене сего постулату необхідним для високого значення культурної, політичної і економічної будучности укр. народу; віче визнає весь укр. загаль пошляти як найбільше енергій для справи — і не відступити від борби без перемоги. 3.) Віче висказує повну єдинність і солідарність українським студентам борцям у Львові, пересилає їм привітання, висказує їм пошану і протестує против небувалого переслідування їх, та перестерігає правительством перед дальшими репресіями, котрі мусять потягнути за собою найтяжкі наслідки. 4.) Віче висказує своє повне обурення й погорду сенатори львівського університету, а особливо ректорови Грізєнському за брутальне пошляване зглядом укр. акад. молодіжи. 5.) Віче висказує своє повне обурення й погорду галицькому намісникови за брутальне пошляване зглядом укр. акад. молодіжи й домагає ся як найскоршого визволення арештованих академиків. — Віче покінчило ся відсвяткуванням народних гимнів. При тім нагоді збирали теж датки для жертв останньої демонстрації.

Вибори до австрійського парламенту відбудуть ся, як тепер остаточно назначено, дня 14. мая, а тілішні дня 23. мая.

З судових кругів. Краєвий суд у Львові іменував поліційного практиканта коментового у Львові Тадея Держинського, фін. прак. коңд. в Новім Санчі Анто́ва Варжинського і фін. прак. коңд. в Чернівцях Карля Славика, дальше канд. прав Гайриха Дамма, д-ра Лео Розенвайга, Йосифа Терлецького, Йосифа Краєцького і Стефана Залеского авсудантами в окрузі вишого суду львівського.

Морози. Статистика центрального заведення для метеорології виказує, що в ділі Європи морози в сих днях були найбільше в Чернівцях. Між тим коли термометер показує в Відні 4°, в Петербурзі 10°, в Тарнополі (найзимнійшій місці в Австрії) 18°, то в Чернівцях аж 22° С.

На фонд для потерпілих академиків в борбі о укр. університет, зложили в Чернівцях слідуєчі Вп. паві і панове: посол Ник. Василько 100 К, укр. йське акад. тов. „Союз“ 50 К, Др. Стоцький 10 К, Др. Галін 10 К, Вол. Кміцик 5 К, О. П. 5 Кор., Др. Келлер 5 К, Мартинюк 5 К, проф. Сімович Василь 3 К. — По дві корони: Дрогомирецький Николай, Цурканович Ізидор, Антін. Клим, Дроздовський, Наталя Стефанович, Каролина Суханос, Гаврило Гордий, Іван Дошівник, Авт. Монастирський, Костюк, Агенор

Артимович, о. Мих. Сімович, о. Луцкий, Муса Стрийська, Ірина Лануєвська, Лукіановичова. — По одній короні: Якуста Святослав, Вацяк Євген, Суховерський Осип, Антін Гриняк, Методій Огородник, Др. Лев Когут, Володимир Федорович, Микола Равлюк, Іван Гадучинський, Лев Рудинський, Павло Шухевич, Іван Сорочан, Омелян Цісяк, Іва Попович, Іван Михалюк, Володимир Данчул, О. Захаріяевич, Емануїл Стратичук, Ів. Ясеницький, Євген Маєр, Др. М. Литвинович, Меленка з Рогізної, Гаврилець, Іван Крайко, Роман Цегельський, Мисолженко, Мелест Левицький, Остап Луцкий, і пав. Юресь Хоміська, Іван Прийма, Данилевич, Лушчинський Платон. — Глиньський 120 К. Петрашук 90 сот., Ярошинський 50 с., Денис Фрунза 40 с., А. Г. 20 с., пав. Левицька 10 с. — Разом 261 кор. 30 сот.

Вісти з наддніпрянської України. Київська „Прогрессивна“, щоб вшанувати ювілей невідомої праці звісного письменника, д. Б. Гринченка, збирає гроші на фонд його імені. Цілюю фонду сего: видаване гарних, а дешевих книжок для народу. Вже нашіли перші складки. Таж сама „Прогрессивна“ устроє в тім місяці четвертий з черги музичний, вокальний та літературний вечір. В вечір сьому беруть участь окрім інших музиків та декламаторів: шановний композитор Микола Лисенко, скрипачка Вонсовська та артистка М. Старицька, які вклали стілько енергій в попередні вечери „Прогрессивної“. — В народній аудиторії, в Києві, відбуло ся дня 16 с. м. народний концерт. Більшість співів і декламацій — українські. „Треба щиро витати. — пише „Рада“ — заряджене народної аудиторії, яка вже на кількох попередніх народних концертах сего сезону показала народови чимало красивих творів української музики. — Під редакцією д. Доманицького вийшло нове видане творів Т. Шевченка. Крім виправлення тексту на підставі автографів майже у всіх відомих док. письмах Шевченка, оголошено в тім виданні перший раз цілого „Ів. Гуса“ і ще чотири новонайдені поезії. Всіх поезій в сім Кобзарі є 215, а з них тільки 8 не провірено з автографами. До видання долучено відбитку одного із найкрасивіших портретів Шевченка. — Велику животність проявляє „Прогрессивна“ в Катеринодарі (на Кубані) яка урядила в останніх часах два вечери з відчитами про історію України а тепер задумує двома концертами відсвяткувати пам'ять Ів. Котляревського і Т. Шевченка. — „Рідний Край“ доносить, що студенти Українці казанського університету завзяли своє українське академічне товариство. Громада їх складаєть ся із 89 членів. Належає до військових партей, але всі поступові. Громада галає заложити бібліотеку; для відчитів є особливі референти.

Нолисна в палаті сербського короля. Часопис „Правда“ доносить, що до кінця прийде хтось колись. Се здавало ся всім мешанцям сербської столиці, бо в сербській королівській родині не має замужніх членів. Самою подією чуже ся ображена нежамужна дочка короля Петра, Олена. В сій справі буде на найближшій засіданні скупщини внесена інтерпелляція.

Ізда самоходом з Парижа до Пекінгу. „Matin“ пише, що в Парижі задумало десять людей позвонити собі на перегони самоходом з Парижа до Пекінгу. Вони роздумують, котра дорога була би найвідповідніша для їх їзди. Треба преїхати 14.000 кілометрів, з котрих більша частина припадає на край, що не обізнані з культурою. Дорога через Кіахту має бути найпригодніша. Вони веде в сьїх через Сибір і їздять нею російські і хінські вози почтові. В посуху пече сонце досить сильно; 20. липня починає ся пора дощова. Тому наші самохідці мусять справу добре облудати!

Перепопи в русі желізничім. В послідних днях опізнали ся потяги почтові, через що наступили не правильности в носилках почтових. Рух желізничий на лівій Лужани—Заліццки і Неполоківці—Вижниця все ще перерваний, через що почтовий рух на згаданих лініях утримує ся їздою шинною.

„Eine alte Geschichte“. В р. 1904. прийшов до Риму на університет Джузеппе Ардуїні і посвятив ся студіям літературі. Тихою течією йшло його життя і студії, аж нещаслива любов забрала йому всю охоту до науки. Він захорів, а щоб все забути, пустив ся на гуляння, роблячи з ночі день. Та тут знав любов його знова розгорілась, а предметом була акторка з театру „Аргентіно“. Її присвячував бідний студент довжезні листи, поезії, новелі; однак не мав відваги все те посилати їй. Аж по її знаменитім виступі в театрі напав на неї лист до неї, в котрім висказує їй свій подив і говорить теж о поханю. В одвіт одержав він таке: „Добродію, я Вам вдячна за привітні слова. Мое життя належить мійому чоловікові і мій штупці!“ Се розчароване навело Ардуїна на вільну гадку. В листі до тої самої акторки зажадав він від неї 1000 лірів, під загрозою, що він як рецензент скритикує її неприхильно. Акторка подала сей лист до поліції. На урядника в поліції зробив Ардуїні таке нещасливе враження, що урядник задовольнився удалити йому лише упійнення. Ардуїні був певний, що на него судба заносилась і вже дальше не зважав на своє життя. Баукав по Кампанії, спав з пастухами в одній колибі, а вони радо поділились з ним хлібом. Аж одного ранку нашли його на шинах колієвих — неживого.

Оповістки, іменованія і т. п.

Від „Національної Ради Русинів на Буковині“. Виділ товариства ще раз пригадує Вп. членам, що в суботу, дня 16 лютого с. р. о годині 7-їй вечером відбуде ся в сали „Народного Дому“ в Чернівцях нарада членів „Національної Ради Русинів на Буковині“. Зі зглядом, що на порядку деннім будуть дуже важні справи, Виділ просить всіх П. Т. членів о як найчисленнішу участь!

Черновце. Краєвий президент надав гр. прав. парохію в Старій Жучії Ємілянови Никоричеві, дотеперішньому парохіальному експозитови в Слободзії Комарештах.

Із укр. анад. тов. „Союз“. Комерс товариства заповіджений на 16. с. м., відбуде ся невідкладно аж в понеділок 11. марта в „Централю“. Всі Вп. паньства, що були запрошені на вечерок, хай вважають ся запрошеними на наш ювілейний комерс. — Сидір Цурканович, голова.

Із „Бук. Бояна“ Проби „Бояна“ почали ся і відбувають ся що середі і суботи від години пів до 8. до год. пів до 9. вечером. Зі зглядом, що шевченківський концерт, до якого приготуємо ся, відбуде ся вже дня 16. марта, нема часу до страчання і треба вже тепер точно учащати на проби, бо інакше не зможемо докладно приготувати ся зі всім матеріалом. Сей суботи проба буде тривати довше а то з тої причини, що тамтого тижня одна проба відпала. На сию пробу запрашаємо цілий хор жіночий і мужеский а особливо панни артистки. — Виділ.

Народний концерт в Кичері. Кичерська „Січ“ устроє при співучасті укр. акад. тов. „Союз“ з Черновців в п'ятницю дня 15. с. м. (Стрітене) о 4. год. по обіді в школі народний концерт. В склад програми входять промови, декламації і співви. — За комітет: надуч. Ілюк, Стрильчук, кошовий „Січ“, Цурканович, голова тов. „Союз“.

З товариства „Руска міщанська Читальня“ в Чернівцях. В неділю дня 10. лютого с. р. відбули ся надзвичайні загальні збори сего товариства в справі аспіраційного вибору видлу. П. Мисак отворивши збори подякував за численну участь і поручив зборам вибрати предсідателя. По виборі предсідателя і двох секретарів приступлено до денного порядку. До видлу вибрано пп. Терлицького Теодора, Сковронського Теодора, Тарка Теодора, Глиньського Василь, Циганюка Йосифа і Рущкого Дмитра, а до контрольного комісії пп. Йосифовича Петра, Шевчука Теодора і Андрушка Івана. На сім вичерпано денний порядок, п. предсідатель визвав присутних, щоб старали ся як найбільше нових членів притягати і замкнув збори. — К. Левадовський, секр. зборів.

Із штуки і літератури.

З нагоди наближаючих ся виборів. До всіх русинів на провінції а надго до тих, що займають ся громадською роботою серед нашого народу, звертаємо ся з увагою, щоби вони справили собі новий закон про виборчу реформу, виборчий порядок, про виборчу охорону і нові устава, що до порядку про публічні передвиборчі збори. Книжочка не обходима для кожного інтелігента, що займає ся виборчими справами. Замовляти можна єї у книгарні Шалього і коштує всего 1 К. Найліпше видане, се брошурка д-ра Гелера.

„Дзвінок“, ілюстроване письмо для науки і забави руських дітей і молодіжи, яке виходить у Львові 10 го і 25-го кожного місяця, містить в третім числі: „На вашій Вірнії“, вірш Ф. Коковського; „Що розказував мені стоїтний дідусь про Запорожців“ (за Еварицьким, з Малюнком запорожця); „На крилах“ (опов. Красногорської, пер. з чеського); „Хатка в лісі“, (вірш В. Л.); „Герої во імя науки“, (з Малюнком в. н.: Між небом а землею); Не зломають, опів. К. М.; Праця і забави, Загада; Перелиска. Річна переплата вносить 6 К, лівірча 3 К. Адреса редакції і адміністрації: Львів, Сикстуска 47.

Упрашає ся всі каси пожичкові і щадничі, що оголошують в „Буковині“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом вислали на адресу друкарні і належитість (1 кор.) за випечатане оголошення!

Адміністрація.

Русини! Не забувайте на будову дівочої бурси!

Наложностей за анонси марками почтовыми не принимае ся.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (ага. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., ага. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція
„Буковини“

в Чернівцях ул. Петрівича ч. 2.
Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламний неопечатаний відбит від порта. Рукописи завертає редакція лише за попереднім застереженням і залученням належної поштові.

В справах редакційних можна устною порозумівати ся щодня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

В справі укр. університету.

Віче в Чернівцях.

По всій землі рускій залунав паново голосний гомін вічевого давону. Останні, зворушуючі і незвичайні події на львівському університеті тронули весь наш нарід і він сходиться тепер по містах і по селах, щоб в тій так дуже важкій хвилі висказати свою думку про всі свої старання давніші і овій університет і щоб обидати средства дальшої боротьби в тім напрямі. Знаєть ся, не треба пригадувати на тім місці яке велике значіння для всего життя народного має свій університет і не треба пригадувати, яке справедливе право має наш нарід до самостійного українського університету. Се знають вже хіба всі наші читачі. Знають они теж напевно, яку важку борбу ведуть в тім напрямі галицькі брати іх і на чім та борба в нинішній хвилі опинилася. Сотка, брутальністю польскою спровокованих і до розпущки доведених академиків наших сидить в воцках мурах вишниця! Сенат львівського університету використав поза формальні межі закону виступаючи іх поступок, і хоч сам був причиною тих подій, не заважав ся, чого ще в таких случаях ніде не було, видати молодіж академічну поліції і судови. Професори львівського університету просять намістника о строгу кару для „винувників“, а польська преса формально вие і грає в тоту саму дудку, удаючи, що від Польків не залежить, чи буде український університет у Львові, чи ні, — так, як би то у віденському парламенті не було „польського Кола“. — Справа українського університету у Львові, се не галицька, але всенародна справа, тому не даво, що і в Чернівцях викликала она голосний гомін, і що українське студентство тріпотіло скляло для обговорення її публично віче на день 12 го сего місяця.

Віче повело ся знаменито. Побіч численно зібраного студентства, відшав ся значний гурт місцевої інтелігенції. між тим багато пань. Поважно заступлене було тутешнє міщанство руске, а навіть селяни приїшли із недалеких сел, щоб послухати опусу борби о найвищу руску школу. Між присутними були послы Вп. пп.: проф. і віце-маршалок др. Стефан Стоцький і посол Николай Василько. Гарною і сердечною промовою отворив збори студент філософ Фёдорович. Навязуючи до останних львівських подій і вка-

зуючи на велику ціль сходив, привитав іменем студентського комітету всіх гостей, які батком заповнили сальо „Народного Дому“. Проводив зборам студент С. Пурианович. Настав правдивий і великий ентузіазм, проявляючи ся в бурі неможлимих оплесків, коли перед приступленем до дневного порядку появи ся на естраді

посол Николай Василько.

Заслужений посол вказав передовсім на вагу хвилі, яка приневольила українське студентство черновечке сиджати публично віче, щоб на ній застановити ся над тими ворожими силами, які не лиш молодіж український, але всему українському народови хочуть зрабувати навіть основними законами застережені права. Причина останніх подій лежить в тім, що львівські академіки спротивили ся зложенню присяги при іматрикуляції в польській мові. Серед інших обставин не дало би відмовлене присяги в рідній мові причини до незадоволення, яке у Львові всіх захопило.

Однак тут жадано від академиків присяги в такій мові, в якій що дня, ба навіть що години, поповняють ся насильства, що нагадують нам російський деспотизм. День, в котрім рускі академіки відказали послуку унів. сенатови, є для нас святоточним днем! Най делні люди, які бачать в тім знищене будучности, ба навіть цілого життя всіх молодих людей, ся подію осуджують як хотять, — ми мусимо годити ся, ми мусимо солідаризувати ся з львівською академічною молодіжкою. Се є першою точкою нашого дневного порядку. Тепер треба однак подумати про цілі сєї події і про будучність.

Що хотіло ся осигнати сим кроком? Сего поступку не зроблено в намірі, щоб звернути на себе увагу всіх народів, тут розходило ся о виборене права для сего многомільйонного народу, щоб ему була дана спромога в Австрії обиджати ся в своїй власній мові. — Приступаючи до справи самого університету, говорив далі бесідник: Чому ми жадаето за дозвону руского університету як раз у Львові, се знайде своє пояснене в тім, що ми Русини маємо історичні права університетські у Львові. Радо дали би нам університет в Чернівцях, щоб нас відірвати від нашої матерної землі і кинути між Русинів а інші народи Буковини зарево вічного спору. Русини не бажать собі того! Коли ми далі поситаето себе, як понсити такі насильства в конституційній Австрії, де маємо вільнодумних му-

жів, де маємо вільнодумного міністра просвіти, то все тямити мусимо, що такі репресалії можливі лиш в Галичині. В Галичині право Австрії не має значіння! І тому ми, маючи тут вільне право зборів і стоваришень, де наші збори не розв'язує правительственный комісар при найлагіднішій закладі, — мусимо піднести протест проти сих репресалій, яких галицьке правительство певно само навіть стидася в своїй найглибшій душі. Все віруючи в здоровий змісд наших братів-студентів, що знають як за далеко сміють іти і що їм треба ділати, заявляю, що ми послы на сійм солідаризуємо ся з нашою молодіжкою і жадаето сегоднішним зборам її найліпшого успіху.

Бесіда посла Н. Василька, виголошена з великим темпераментом і щирим теплом одушевила всіх зібраних. — Вітак уділила президія віча голосу студентова Ів. Стрийському, як референту першої точки дневного порядку: про потребу українського університету. Бесідник поставив kwestию українського університету на широкім історичнім тлі, виказав, від яких давних часів стараєть ся наш нарід о своє пристановище найвищої освіти, згадав про високу культуру, яка зросла серед нашого народу в XI і XII століттю, згадав відтак про основане і вплив славновісної Мстиславської колеї в Києві, основаної на взір тодішних університетів, не помянув теж той точки в гадацких договорах козацких, де говорять ся о конечнім основанню українського університету. Ті вічні заходи о свою культуру становлять світлу традицію нашого народу, який серед найпотійніших нападів татарських і війн козацких високо держав стиг своїх культурних потреб. По тім звернув ся бесідник до тих часів, від коли часть нашого народу дістала ся до конституційної Австрії — і тут знова представив історію львівського університету на тлі всеї як найважливішої тодішньої політики рускої. Добродій референт представив, як той університет львівський зразу німецький, був колись більше руским, як польським, як що йно в 1879 році постановлено, що урядовою мовою в Галичині, отже і на університеті є мова польська. Так отже ми навіть до теперішнього університету можемо маги своє історичне право. Відтак звернув ся бесідник до висвітлення конечної потреби українського університету і тут виказав, що для тиенки студентів українських мусить повстати свій університет із поліатик руского народу, коли основувано університети пр. для 260 чернечевих

10

Альберт Е. Брах-Фогель. Нардіс.

Драма в п'ятьох діях.

(Дальше).

Дія четверта.

Париж, королівська палата, сальон королеви. Вечір того самого дня. Гарно уладжений сальон, але без люксу. На середній із лівого боку двері. По лівій і правій стороні столи, на кождім лістари зі свічками. Кілька фотелів.

Вихід перший.

Коло стола по лівій стороні сидить королева; коло неї Дорі Кіноль читає книжку. На друім кінці стола сидить Маркіза Буфлер. Коло стола по правій стороні тратьть принц Конті і Сен-Ламбер в шати.

КІНОЛЬ (читає):

Що роблю, роблю для ліпшого віку, тепер живу в нужді, але не без ціли; о щоб надія в серцю мому все була потіхою для мук, що терплю їх без міри! (Мала павза; Конті і Ламбер перестают ірати).

КОРОЛЕВА: Правдивий се вірш і красивий, дорога Кіноль. Він мабуть не раз потішав свого автора, що у витворах своєї уяви міг находити якесь відшкодоване. Вже пізно, мої дорогі; — бою ся, що будемо мусити зрезигнувати з гостини, яку обідали нам панове Конті і Сен-Ламбер.

КОНТІ: Майже бою ся, Ваше Величество, що я не дотримав слова. Я завжди не довіряв постійности характеру Шюаселя, але сьому винна заява капітана.

ЛЯМБЕР: Я ще не втратив надії, Ваше Величество, — що приписую тільки чести д'Амбоазови, що не лиш французьку королеву без відновіли.

КОРОЛЕВА: Не вірте, Ламбер! — Коли через більш як двадцять років не опускало ся нічого, щоб я жила в недостатках, то й тепер будуть найменше чемні, коли йде річ о те, щоб завдати мені смертель-

ний удар? Я вже тільки напалакала ся в своїм житю, що ся мала нужденна справа вже не викликує в мене жадної сльози. — Мій замір непохитний! — Коли стане ся те страшне діло, і ся гінерация через те не спалахне зі сорому, коли жаден європейський кабінет не відважить ся за немічну жінчину кинути свій меч у вагу нужденної справедливости сєї держави — тоді — (грко) тоді піднішу.

КОНТІ (блідий): Ваше Величество! (Всі налякали ся).

КОРОЛЕВА! Тиша! Я так хочу! — Тих кілька років, що оставлять мені гризота та нужда, присвячу своему битьови, посвячую їх памяти своїх діток, яких мушу лишити в невдячній Франції. — (До Конті): Пригадуйте все до відъзду. Як тільки підняшу розвідний акт, так покидаю на віки сей безрадінний край.

КОНТІ: Але позвольте мені, світла пані, щоб я посмів Вам товаришувати. Я продам свої добра в Провінції й Анжу, скину зі себе (обурений кричає з груди хрест мальтійців) сю брехливу відзнаку величчя й самовідречення, що стало тепер для світа глухим голосом, — і світ нехай скаже оісля: Марія з Франції мала хоч одного приятеля.

БУФЛЕР: О возміть нас з собою, світла пані.

СЕН ЛЯМБЕР: Сю посліду ласку —

КІНОЛЬ (видає): І Вашу білу слугу —

КОРОЛЕВА: Не так, мої діти, ні! — Лихо робите, принце, коли скидаєте з себе сю почесть, сю відзнаку, яку Вам край дав, яка ще по моім урядку богато значить. Ся почетна прикраса, яку Ви яривали з своєї груди, се святний знак нашого спасення, спасення до далекої святині миру і любови, се надія на увільнене нашої душі від сього нужденного життя.

КОНТІ (рішучо): Ваше Величество не скотять мене присилувати, щоби я пішов за Вами проти Вашої волі.

БУФЛЕР: О. позвольте се нам!

КОРОЛЕВА (подає Конті й Маркізі руку, щоб ті поцілували): Дякую Вам, дорогой Конті, і Вам моя дорога Буфлер! — Коли вже хочете — хай стане ся! Але в жадім рбзі не допущу до того, щоби

йшов зі мною Сен-Ламбер, а що найменше, щоби товаришувала мені біда Кіноль. (Ламбер і Кіноль поспішають наперед; Кіноль падає перед королевою на коліна й обіймає її руки). Дорогий Ламбер, Ви без матеріальних засобів, меч — се Ваше ремесло, — і воно шкідливе! Служіть далі Франції, зберігайте свою силу для моего сина, Дюфена, щоби йому вдало ся піднести із гризот діла!). (Кладає руку на голову Кіноль). А Ви, моя агідко, мусите лишати ся при Вашій професії. Ви ще молода, красива, кебетна, поважана і улюблена всіми. Не покидайте сього чесного шляху до слави, любя, дорога дитино! (Зворушена цілує її в чоло). А коли будете грати році нещасливих королів, огірчених жевцинь і материй та нещасливих дочок, — мабуть не забракне Вам примірів. (Ловить ся за чоло, потім встає. Кіноль встає, а друі відступают на зад). Прощайте на сьогодні, діточки! (Змушена). Прощу в мій кабінет, Буфлер. (Хоче відходити. Конті, Ламбер і Кіноль кланяють ся).

Другий вхід.

ПЕРШ. СЛУГА (вносить середнього лист на срібній підносі).

КОРОЛЕВА (стає): Що ж там приносите?

СЛУГА: Якийсь чужинець, Ваше Величество, передал сій лист для пана Сен-Ламберта, а сам чекає в прихожій.

КОРОЛЕВА: А!

КОНТІ: Знаєте хто він?

СЛУГА: Ні, Ваше Величество. Лице його закрите плащем (передає лист Ламбертові).

ЛЯМБЕРТ (отворює скоро): Се він прийшов (дає лист Конті).

КОРОЛЕВА: Отже ще є надія? (Зворушено тримає ся стола, а потім сідає).

КОНТІ: Прощу приготувити ся, Ваше Величество. Він вже тут. В сій хвилі може змінити ся оплата доля Франції.

*) Лілія в гербі дому Анжу.

студентів. На числі населення ілюструє бєсїдник кривду Русинів. І так: 9 мїлїонів Нїмцїв має 5 унїверситетів, 3¼ мїл. Польскї має 2 унїверситети, а 3¼ мїл. Русинів не має свого унїверситету. Статистикою ілюструє бєсїдник, як то при своїм унїверситетї росте число студентів і вказує, що навіть науковї сили українскї найшли би ся в данїм разї. Та проти українского унїверситету стають відвїчні вороги Русинів — галицькї Польскї. Бєсїдник статистичними даними освїтлює всю кривду Русинів під польською опікою. Наводить данї, як опікує ся Польща галицьким руским шкільництвом, рускою наукою і всім населенєм руским, його здоровлєм, його культурними і політичними потребами (от хочби при нагодї виборчої реформи). Бєсїдник представив остаточно всю борбу української молодїжї львівської і тим ще раз підпер свої висновки про konieczну потребу як найскоршого основаня українського унїверситету у Львовї.

Відтак приступлено до другої точки дневного порядку: основанє українського унїверситету — потреба всего народу. Сю справу реферував др. Т. Галїн. Бєсїдник вказав насамперед на те, що до тепер так сторонники, як противники українського унїверситету, говорили більше про культурне значїне унїверситету, а політичної сторони боять ся рухати тай вимисне не видвгають, сего питання при дискусїї. А тимчасом політичне значїне виходить на кожїм кроцї на верх. Як звїсно, не хочуть нам давати середних шкїл через те, що ученикови рускої гімназїї тяжко буде студіювати на унїверситетї з чужою мовою. Сей аргумент пятає бєсїдник перфїдним, котрий необнаємленого зі справою може легко впровадити в блуд. Як би ми дістали свій унїверситет, тоді мусїв би такий аргумент відпасти. Унїверситет має однак велике значїне не лиш для середньої школи, але також для нашого культурного стану. Ми би тоді заняли инше становище в унїверситетї європейских народів, бо як звїсно нарід без унїверситету вважають некультурним племенем тай кладуть его на рівні з Аїянами тай иншими дикими племенами в Азїї. Коли нам не хочуть дати унїверситету, то значить, що хочуть нас далї тримати Аїянами тай мати у такїм положеню, на котрім могли би оправдувати усі свої лайдацтва. На котрї наводять бєсїдник аргументи Польскї при виборчїй реформї.

Далї вказує бєсїдник значїне унїверситету для краєвої адміністрації. З свого унїверситету виходили би урядники лишень з українською мовою, а се конечно дало би приступ нашїй мовї до адміністрації. Пригадує висказ Голуховського: Я все зроблю лиш дайте польских урядників. Коли нїяк трудно добути свого унїверситету, то стоїть сему на перепонї двї спли: традиція германсько-централїзаторска злучена з такою самою ідеєю польською. Але на противних двох сил мусимо покласти силв народу, коли хочемо добути унїверситет. Ми лиш тоді дійдемо до цїли, як унїверситет стане загально національною справою, як кожний кожух тай сїрак перейме ся таким переконанєм. Тодї ми унїверситету заждаємо, а нам его будуть змусенї дати. Унїверситет так потрібний для всієї нації, що се не якась паньска, але всенародна справа. Тому то й масу треба позискати до борби о унїверситет український. — Промова др. Галїна була одною із найкрасших, як раз із заацентования значїня унїверситету для всего нашего народу.

По др. І. Галїні промовляв студ. А. Галїн, який іменем акад. молодїжї червонової повитав останнї подїї львівскї та висловив, що академіки львівскї мусїли зїйти на нелегальну дорогу боротьби, коли „легално“ до нічого не можна було дійти. Нелегальна дорога тут одинока. Русини були досї аж надто легальні і тому такі покривдженї. Промова студ. Галїна викликала ентузіастичний відгомін між зібраними. По нїм промовляв ред. Остан Луцький, вказуючи, що квестія унїверситетська, се передовсім квестія політична. Тодї дістанемо унїверситет український, коли втворимо таку свою політичну силу, що парламент австрійський буде нам його мусїв дати. До того дійдемо, коли всі звернемо ся до громадянської працї і трудом приведемо до сили наші народні маси. „Зруйнували Запороже, буде колись треба“ — говорить ся в народній думї. Воскресаючий нарід руский рве ся до нової повнї своєї житї, але лиш щира і невинна праця всіх для всіх допровадить наш нарід до щасливого васлїду. Всякі концесїї дають тоді, коли мусять. Працюймо, щоб нам їх мусїли дати! — По тїй промовї наступили привїти, які зголосили представителї тутешньої національної жидївської громади академічної: студ. Дрімєр (голова тов. „Зєфіра“) і студ. Рїм (іменем тов. „Емуна“). Жиди самї покривдженї, отже розуміють кривду других і солідаризують ся із борбою Українцїв о свій унїверситет, протестуючи проти арештованя академіків львівских. Останній промовляв д. М. Огроднїк. Бєсїдник, член соц.-демократичної партїї, заявив, що соціялїсти жадають автономїї народів та таких відносин, щоб кожний нарід мїг серед них розвинути всі свої сили і тим способом причинити ся до збогаченя всесвітньої культурної скарбниці. Тому стоїть соціялїсти також за справою основаня українського унїверситету. Однак до сїї цїли не ведуть (говорив бєсїдник) вічна манїфєстації. Треба йти в народ і рухати його в імї його ж таки потреб. Тодї нарід прийде до сили; не вижидуючи віденської санції, виборє собі все, що хочє, все, що йому належить ся. Бєсїдник дивав ся, що важнїйшї подїї (пр. виборча реформа, або подїї в Лїдсїм) не ворухать так суспільности нашої, як справа унїверситетска. Кінчить заявив, щоб інтелїгенція руска освїдомлювала робїтників і мужиків, а не йшла до них лашєнь тоді, як наближають ся вибори. Бєсїду д. Огроднїка припало гучними одлєсками.

По поясненю від президїї зборів, як погано на тїї останнїх подїї у Львовї поступив собі сенат львівського унїверситету і галицький намістник, приступлено до відчитаня резолюції, якї одноголосно і з одушевлєнем ухвалєно. (Резолюція тї поданї „ми“ в попереднїм числї „Буковини“).

Коли вже ніхто не зголосив ся до слова, голова замкнув збори, по чїм присутнї відспївали: „Щє не вмерла“, „Який то вітер“ та „Не пора“. На фонд для жертв борби о український унїверситет зібрано на вїчу 261 К 30 сот.

По поясненю від президїї зборів, як погано на тїї останнїх подїї у Львовї поступив собі сенат львівського унїверситету і галицький намістник, приступлено до відчитаня резолюції, якї одноголосно і з одушевлєнем ухвалєно. (Резолюція тї поданї „ми“ в попереднїм числї „Буковини“).

Коли вже ніхто не зголосив ся до слова, голова замкнув збори, по чїм присутнї відспївали: „Щє не вмерла“, „Який то вітер“ та „Не пора“. На фонд для жертв борби о український унїверситет зібрано на вїчу 261 К 30 сот.

КОРОЛЕВА: Я вже при собі. (До слуги): Випустїть чужинця. (Слуга вигодить серединою).

Вихід третїй.

ПЕРШІ. ШОАСЕЛЬ (входить серединою, дивить ся на раз на королеву і паде їй до нїг. Пауза).

КОРОЛЕВА (зворушена): Отже Ви додержали слова. — Несподїванка для мене. Я вже не надїяла ся, що відвідаєтє нас. Що не обманїлисте нещасливої хоч в єї останнїй надїї, заслугоуетє на мою подяку. — Встанїте.

ШОАСЕЛЬ: О позвольте менї влячати, влячати перед женщиною, що в слївах родила ся, що бачить цїлу свою муку, цїле горе свого великодушного серця в однїм іменї Шоасель! — Я прийшов до Вашого Величества покаяти ся як чоловік, що бажає поправити свій проклятий шлях безустанною працею й вірністю для своєї королевої і бажає знова здобути спокій для своєї душі.

КОРОЛЕВА: Дїйсно! Дивую ся з Вас! Таке каянє, як се Ваше, не може бути лишє придуманєм; і щож помогла би Вам обмана такої женщины, що звилла на обмані? — Витаво Вас сердечно! (Шоасель встає). — Щож маю надїяти ся?

ШОАСЕЛЬ: Всего, Ваше Величество, всего! Шоасель був би ніколи не відважив ся, переступити порїг королївської палати, колиб він не мав з собою доказу на шєрість своїх замірів.

КОРОЛЕВА: Чи ж се можливо, Шоасель? ШОАСЕЛЬ: Так є! — Та церемонїя не переведе ся ніколи! — Маркіза Помпадур покине на завше двір, а Марїя знова стане жєною Людвика, короля Француского.

КОРОЛЕВА (одушевлена): Дїти мої! — Се за багато щастя, за багато! (Всі, окрім Контї приступают до неї, вона подає Шоаселеви руку). Спасибї, велике спасибї, пане!

ШОАСЕЛЬ: О, Ваше Величество, Ви нагороджуєтє передчасно! (Цїлує їй руку).

БУФЛЕР (недовірливо): Чи не дурите Ви нас, пане міністер?

КОНТІ (так само): Як же ж се можливо?

ШОАСЕЛЬ: Не питайте, королевичу, справа так має ся, як кажу. Все ще таємниця, глибока та-

ємниця. Король сам не бажає свого подружя! — Окружений приятелями тої женщины, був він до тепер за слабкий, щоби отверто сказати свою гадку. — Але Помпадур впаде, — впаде, а нї, то Шоасель д'Амбоз не вить ся Вам більше перед очі. — Але коли маю приложити своїх рук, то мушу мати хоч те переконанє, що Ви, Ваше Величество, вірите в те, що я приготував.

КОРОЛЕВА: Я вірю Вам. Тепер не довіряти Вам, коли Ви може вагаєтє ся своїм житєм — було би для мене ганьбою.

ШОАСЕЛЬ: Мое діло хай стане менї подякою — перед усім обичаєм двір у Версай від всего ілюмінація, що затроїло атмосферу короля. — Його Сїятельство принц Контї може буде так ласкавий зговорити ся зі мною про будучї конечнї зарїдженя.

КОНТІ: Дуже радо.

ШОАСЕЛЬ: Перед усім мушу бути певний помочи панни Кїноль і чоловіка іменем Нарїс Рамо. Де він живе, знає тільки ся панна! Обє менї конечнї до упадку Маркізи.

КОРОЛЕВА: Дивую ся з Вас, пане воеводо! Отже той чоловік стоїть так в якїсь звязи з долею тої честїлюбивої женщины?

КІНОЛЬ (про себе): Я предчувала се!

ШОАСЕЛЬ: Він подібний до її першого чоловіка, д'Егіолева, як одна кропля води до другої. Колїсьто побачила вона його на Boulevard du Temple і то зробило на ню велике вражїне. І так, коли побачить вона його перед зібраним двором, завстидає ся і в тїй самїй великій хвилї, коли паде ся зробити своє минуле жите чеснєм, — буде виставлена на сором — і покине на завше сей двір. Я ручу за те.

КОРОЛЕВА: Панє, пане! Ви надмірно числите на обиджену честь такої — такої женщины!

ШОАСЕЛЬ: На її честь нї, але на її смертельно ранєну кокетливїсть, на загальну опїнію. Коли я певний поможи сих двох осіб, так присягаю при Всемогучім, що вона покине двір!

КІНОЛЬ: І потім побідить справедлива справа нашої великодушної мучениці (приступає до Шоаселя). Стаю Вам до услуги — на сїно! Прикажіть, що має стати ся, а побачите, що Дорї Кїноль не лїнає ся й смерти!

Відгук унїверситетської справи в галицькїм соїмі.

Дня 14. с. м. зїйшов ся на нову сесїю галицький соїм. Як сего можна було надїятися, справа останнїх подїї на львівскїм унїверситетї відбула ся і в соїмовій палатї голосним відгомном. Згадували о нїї в інавгураційних промовах: краєвий маршалок гр. Баденї і намістник гр. Потоцький, а очевидно і клуб соїмових послів руских зголосив в тїй справї відповідну інтерпелляцію. Маршалок гр. Баденї говорив: На жаль, тажко увільнити ся від прикрого чувства, що в послїднїх часах зайшли подїї, котрі не можуть лашити ся без пражїня і впливу на маси і чувства сїї палати і котрі тяжку моральну шкоду, зроблену вже поза соєю палатою, могли би перенести, до її працї. Позвольте менї нанове висказати надїю, що навіть на тї тих сумних подїї, що нічим не дадуть ся виправдати, знайде ся в тїй палатї, безрїжнїї народности і сторонництва, одидушнїсть в двох направах: першїй, то вираз обурєня і осудженя тих відражаючих актив насильства, а другий, то ствердженє на будучнїсть, що в тїм соїмі і в тїм краю, бруталнїсть і терор не веде до здїйсненя поступатї так національних як і політичних. До сїї цїли веде виключно дорога, на жаль нинї вининана і що раз більше заростаюча, до котрої поворот є і буде конечний, а се — дорога єдиного обєктивного порозумїня і лагодженя протавїстєв. Грєф Потоцький зазначив, що цїль до якої змагає руска унїверситетска молодїж, є благородна і вія против тої цїли нічого не має, але мусить ся рішучо виступити против нелегального способу боротьби, яку підняла руска унїверситетска молодїж, при чїм намістник застерїг ся, що до судового слїдста в сїй справї він зовсім не мішав ся. Перед приступленєм до дневного порядку, рускї послїи поставили отче внесенє: Сумнї подїї, які лучили ся на львівскїм унїверситетї 23. сїчня і які суть продовженєм подїї попереднїх, звертають нинї живу увагу цїлої суспільности і суть в нинїшню хвилю одною з найважнїйших і найбільше пекучих справ в краю. Як з одної сторони інтерєс науки і поваги найвищої інституції наукової в краю вимагає безперечно як найскоршого привєрненя нормальних відносин на львівскїм унїверситетї так з другої сторони не може підпадати сумніво, що стам сїї трєвало дасть ся осягнути лишє синовомєм оправданних бажань, які на подї унїверситетської квестїї підносять ся зі сторони рускої молодїжї і рускої суспільности, — а іменно тим, що уможливить ся хоч би поступєнне осягненє руского унїверситету у Львовї, а поки се наступить, забезпечить ся на теперїшнїм львівскїм унїверситетї рускїй молодежї, числїчої близько тисяч слухачів, заспокоєнє наукових потреб і національних прав, які по мисли обовязуючих законів всім горожанам держави належать ся. Не дасть ся осягнути сїїї стам безуслєвно терором і репрєсїями, які можуть довести лишє до дальшого заострєня відносин і до необчислєних насїдків серед молодїжї і суспільности. — З уваги на те вносять підписанї:

Високий Соїм звольть ухвалити: Взяв ся ц. к. Правительство, щоби: 1.) як найскорше взяло під розвагу національні відносини на унїверситетї у Львовї, признало конечнїсть заснованя окремого руского унїверситету у Львовї і привязало за приготуванєя ведучї до сїї цїли; 2.) закам се наступити, отворило на

КОРОЛЕВА: Нї, пане, на се не позволю. Стїбїднїй дївчинї, що в нещастю й сумнїх хвилях була приятелькою нещасливїй Марїї, не сьміє грозити і найменша небезпєка.

ШОАСЕЛЬ: Ніхто її не нарушить, нічо їй грозити не мо, як довго Шоасель ще діше. В рішучїй хвилї будемо всі округ неї, а кїзїган Сен Лямбер того дня буде мати коменду над королївською вартою в Версай.

КОРОЛЕВА: Тепер я заспокоєна.

ШОАСЕЛЬ (до Кїноль): Чи сьмію, панї, за двї години у Вашім помешканю поговорити з Вами і Нарцїсом.

КІНОЛЬ: Як відпустять мене й Ваше Величество. (Приступає до королевої, ся простїає до неї обї руки, а Кїноль паде перед нею на колїна; королева прирїгтає їй до себе й цїлує в чоло).

КОРОЛЕВА: Йдїть з Богом, дорога, сердешна дїтвино. Хай Він Вам помагає! — (До Шоаселя): Роздумайте все добре, пане, щоби жадєн новий крок не принїс на Францію сьвіжого дїха. (Встає й виходить з Буфлер на лїво, друїї кланяють ся. Кїноль виходить серединою, кланяючись до Шоаселя. Шоасель, Контї і Сен-Лямбер поступают наперед).

КОНТІ: Коли зможу очїкувати Вас завтра, пане?

ШОАСЕЛЬ: Як зачне вечєрїти, Ваше Сїятельство. Так певнїйше. Пан Сен-Лямбер буде ласкавий тажко явити ся.

СЕН ЛЯМБЕР (кланяє ся).

КОНТІ: Се добре! — Ви вже довго не бачили й Ваше Величества королевої, пане — вона дуже змінилась ся.

ШОАСЕЛЬ: Так є, — вона стала Ніобєю Франції.

КОНТІ (суворо): Ніобєю Франції! (кланяючись ся вигодить з Лямбертом на лїво, Шоасель кланяє ся).

ШОАСЕЛЬ (протирає чоло і глибоко зітхав): Ось вже й рішено! (вигодить поволи серединою).

Заслїна.

(Дальше буде).

теперішнім університеті у Львові потрібне число кандидатів з руским викладом і забезпечило професорам і слухачам Русинам, що до урядованих бодей ті права національні, які по мисли обов'язуючих законів приєднують всім горожанам держави; 3.) спричинило, щоб карне поступоване по причині подій з дня 23. січня с. р. як найскорше було покінчено і переведено згідно з постановами законів.

Олесьницький А. Шеніцький, митрополит, Король, Мазеєвич Ефимович, Могильницький, Глібчук, Яворський, Гурик, А. Барабаш, Курилович, Болачевський, Остапчук, Старух, Охримович, Чехович, єпископ.

Слідуюче засідання в суботу 16. с. м. На тім засіданні посол Олесьницький буде мотивувати наведені висше внесені руских послів в університетській справі.

Про дискусію союзу в тій справі повідомимо читачів в слідуючій числі.

Політичний перегляд.

Австрія. Зі згляду на наближаючі ся вибори, звертаємо увагу інтересованих, що відповідно до обов'язуючих принципів можна замовляти листи виборчі лише в протязі вісьмох днів по розписанню виборів. Позніші замовлення не будуть узгоджені. Дістати можна листи виборчі у начальників громад. Кожен виборець може набути лише одну листу. Коли хоче ся набути також еwentуальні додатки до листів, то ті теж мусить ся замовити вперед, вже в протязі тих перших вісьмох днів від дня розписання виборів. Листи виборчі, — се дуже важний момент при нових виборах, тому не можна їх занедбати.

Нові угорські скандали. Перед днями викрито крадіж актів в угорським трибуналі рахунковим і в наслідок того арештовано одного урядника. Розходять ся тут о акти про уживане грошей міністерством Ферварого без ухвали парламенту. Після иншої версії іде тут о подібні розпорядження Кешута. Але що пікне при тім, то се, що посол Ленгел має фотографічні копії згаданих актів. Партия незалежності в процесі Польонія супроти Ленгеля голосувала, аби останнього видати судам. Через те задумав Ленгел задати партії незалежності важкий удар публікацією згаданих актів. Покинула справа не розяснена, однак се явне, що Угорщина збогатилась о дальший скандал. Подібні вісті доносять, що викрадені акти тчуть ся субвенцій, виплачуваних угорськими держ. желязничними часонисям будапештенським, а один акт говорить про удрелене заимоги на цілі соціальної на уковій подорожі за границю. Що до сеї заимоги, то розходять ся тут о угоду правительств з публіцистом Горнатором, на підставі якої правительство зобов'язує ся Горнатору виплатити 100.000 корон яко надгороду за заслугу, яку здобув собі рилою покінчення кризи на Угорщині. Урядник в міністерстві торгівлі Гайду, що викрав ті акти, зложив вже зізнання. Він каже, що прочитавши в часонисях газет Ленгеля, щоб подати йому вені дані до скандалу з Польоном, удав ся до Ленгеля, заявляючи йому, що він має спромогу дати йому папери дотичні загодочню великого загадочного субвенціонування одної часонисей. Колиж відтак одного дня всі з уряду вийшли, то він взяв згадані папери і удав ся до Ленгеля. Сей зробив собі відпис з актів, задержуючи в себе лише один папір. Ленгел хоче тепер обмити ся і опублікує, що опція Гайду, з власної волі появив ся у него і заявив, що годі йому дальше придляти ся, як розсіває ся публічно добро. Гайду відмовив ся від всякої на нагорода і не прийняв навіть поданої йому Ленгелем цигарети; лише патрістичне почуте і любов до народу привелили його подати Ленгелю відомі дані. Прокураторня обжалувала Гайду о крадіж, а Ленгеля яко спричинника крадежі. На всякий спосіб скандал вийшов немалий.

Англія. Король Едвард отворив нову сесію англійського парламенту не півною престольною бодією, в котрій висказав ся про приязні відносини Англії до всіх держав і заповів нові реформи із ріжних областей. Міністер Банерман, запрошуючи послів на нову сесію, підніс, що палату ждуть справи поважного значіння. Міністер Бірель заповів в палаті послів закон в справі заведення іриської ради. Здає ся, що правительств вже сеї сесії задумує поважно забрати ся до іриської квестії, щоб усунути віковичні привиди заподіяні іриському народові. Також почав ся в Англії рух, що має на цілі здобути право виборче жінцінам. В день отворення парламенту около 800 жінцим зійшло ся на збори, по тім удали ся всі до палати послів, жадаючи силою вступу. Між ними а поміжкою прийшло до бучі, в протязі котрої поліція заарештувала около 30 осіб, між иншими паню Деспард, сестру генерала Френха. Арештованих жінцим покрано грішми до 40 мілінів або вишніздо до місяця. Всі згодили ся відсвідіти за ідею „еманципації“.

Телеграми „Буковини“.

Дня 16. лютого 1907.

Принцеса Кобург померла.

Відень. (К. В.) Принцеса Клементина з Кобургу померла вийн рано.

Стан здоров'я д-ра Люегера.

Відень. (К. В.) Стан здоров'я бурмістра д-ра Люегера значно погіршив ся.

Виб рче право для жінцим в Англії.

Льондон. Посол Діксон оголосив в палаті послів внесок о признание виборчого права жінцінам. Закон, здає ся, буде ухвалений.

НОВИНКИ.

Чернівці, 16. лютого 1907.

Мова малп. Дослідя про мову мали не дала ще доси багато стійного матеріалу. Американський природознавець Гарнер поновно уживав грамофона для студий мови мали. Він вже зібрав 200 слів. Між иншим мають малпи називати сонце, вогонь і тепло спільним словом „Ерен“. Вода, дощ і студія зовуть ся спільно „нука“, пожива „гашку“. Гарнер думає, що йому бракує лише двадцять до тридцять слів до цілковитого посідання малпачої мови. Мова мали, жи вучих в менажерних, має значно ріжнитися від мови мали живучих на свободі.

Гимназист убийником. В Германштадті замордував 18-літній гимназист, Николай Карауш, свою до маторку, молоду вдову Преску. Він був учеником 5. класу волоскої гимназії і мешкав від ронів у пані Прески, з котрою стояв в любовних зв'язках. Послідньої неділі застав він у неї чужого чоловіка, за що потягнув її до відвічальності. За се вининула она його з комнати і винувіла йому мешкане. Молодий гимназист взяв собі се так до серця, що вийшов з хати і вбив ся, а вернувши назад, кинув Преску до землі і піхнув її ніж в ший.

Процес Штаера. Сего тижня відбув ся перед черновецьким кримінальним трибуналом процес проти офіціала при визначі, Штаера, якого оскражено о підкупство, відмову свідків і т. и. Процес покінчив ся цілковитим ув'язненням Штаера; прокураторня зголосила відклик до апеляції.

Оповістки, іменованія і т. п.

Іменованя. Міністерство освіти іменовало уч. в Нових Мамаївцях Николая Хемичука пров. учит. приготавлючої класи в гимназії в Кіцмані. — Акцесит при краєвім банку д. Николай Руснак став іменованим асистентом тамже.

На виділовім засіданні тов. „Руска Бесіда“. яке відбуло ся дня 8. лютого, ухвалено на внесок інсп. Поновича, щоб певну кількість видань товариства розіслати на розпродаж філіям, книгарні тов. імени Шевченка у Львові і книгарні Рехенберга в Чернівцях, а заразом пошлати певне число книжок друкарні „Народного Дому“. Голова повідомив далі, що в Ошпахбах має небагом заснувати ся читальня, на отворене котрої запрошено делегата з рамени центрального виділу. Рішено поручити філії підманьській, аби вона вислала відпоручника на загальні збори тої читальні. Ухвалено на внесок проф. Стоцького, щоб оголосити конкурс в „Рускій Раді“ на премії, які по мисли рішення виділу має дістати 20 найрухливіших читальень в добірних книжочках ріжнородного змісту. Читальні повинні о ті премії убігати ся через філії, яким мають описати свою діяльність. Рішено далі на внесок проф. Стоцького, подати просьбу до міністерства рільництва — через раду культури краєвої — о субвенцію на книжки господарського змісту для читальень. В справі видань прийнято внесення інсп. Поновича, щоб чверть річно видавати книжочки ріжнородного змісту. Всі ті книжочки мають творити особний учебник, після системи читанок шкіл виділових. Редакцію тих видань поручено інсп. Поновичови.

Сестри! Відоме Вам невідрадне положення нашого сільського жіноцтва! Чиж серце не стискаєсь Вам на саму гадку, що в курних хатах живуть люди позбавлені всяких здобутків культури; що в тих курних хатах, де не заходить луч світла, живуть жінки, котрі мають виховувати молоде покоління? Самі темні, як зможуть они просвітити своїх дітей — надію народу? Прийти в поміч тим масам темного жіноцтва, нести поміч моральну і матеріальну є нашим обов'язком, і саме таку цілі начеркнула собі основана м. нувшого року „Жіноча Громада“. На прапорі нашого товариства є „просвіта руского жіноцтва“ і під прапор сей повинна горнути ся кожда Русинка і єї святим обов'язком повинно бути побиляти ради свідомих жінок. А число се побиляємо, коли в кождім селі злучимо жінок до одної спільної мети, засновуючи „Кружки Жіночої Громади“, яких доси за весь час існування нашої Громади є на Буковині всего на всего тільки п'ять на майже двіста руских громад. Тож звертаємо ся до Вас сестри, до Вас, що мешкаючи на селі бачите нужду моральну і матеріальну

Ваших сестер селянок, і кличемо ще раз і ще раз: „Розясніть ту тьму, що сповиває Ваші села і спинає всяку вільну думку! Несіть світло правди і любови під темні курні стріхи! Снішіть, бо час не стоїть, а втікає і нас жінок Русинок позад усіх лишає! Спасайте ся, поки час, доки не запізно!... Засновуйте у себе „Кружки Жіночої Громади“, присилаючи з а р а з на руки годови тов. (Чернівці, ул. Камінна ч. 22) 5 К на статут і статуту та й 10 імен жінок чи дівчат, що хотять оснувати у себе Кружок нашого товариства. Не надумуйте ся, не гайте ся і рішайте ся, ділайте, бо время лютє! — За головний виділ тов. „Жіночої Громади“ на Буковині: Е. Кумановська, голова, М. Трусовичівна, секретарка.

Із музичної школи ім. Миколи Лисенка. Щоби відповісти відчутій потребі, виводить заряд з дням 1. марта 1907 два нові курси, а то курс декламації і курс хорального співу. Один і другий курс може бути отворений лиш тоді, коли зголосить ся на кождий з них що найменше по 6 учеників, пань або мушун. Оплата вносить на кождий з них по 4 кор. місячно, а внесове 4 кор. одноразово, так що цілий курс до кінця року винеє за час 4 місячний 20 кор. Наука буде ся подавати на курсі декламації 2 рази на тиждень, а на курсі хорального співу 3 рази на тиждень. Один і другий призначений для дорослих, яким вже годі починати методичне образование від початку. Курси єї потрібні особливо для Бояківців. — Дуже часто дає ся чути закид, що вимова наших хорів незрозуміла і віддане гадок новизна, а знов самі члени знають, кілька туду коштує ввучене хоч би найдрібнішої пісні, а то з причини, що не мають они образования в співанню хором. — Курс хорального співу вести буде учителька сольового співу пані Р. Шульц, звана нам також зі свого удалого виступу на нашім концерті дня 9. грудня м. р. Курс декламації буде провадити пан О. Луцький, знаний декламатор, який сам побирав науку в школі декламції в Краківі. — Для поінформованя загалу про спосіб научаня відбудуть ся безплатні пробні лекції без обов'язку випускати ся на котрій небудь курс. — Пробна лекція хорального співу відбуде ся в понеділок дня 18. лютого від год. 5 ої до 6 ої, пробна лекція декламації відбуде ся в вівторок дня 19. лютого від год. 6 ої до 7-ої вечером. — Заряд музичної школи.

Відозва. На п'ятницю 15. с. м. були скликані загальні збори „Союза Січій на Буковині“, але по мимо того, що були завчасу оголошені в „Буковині“ і „Рускій Раді“, не явило ся відповідне число відпоручників поодинових „Січій“, так що іза недостатці членів, збори не могли відбутися. Се дуже сумний проив в нашім організаційнім життю, що більше число наших „Січій“ мов би заснуло і не дає майже нічого чути о собі. Уважаємо теперішню хвилю — значить час передвиборчий — надто важним, щоб ту індоленцію не осудити по заслугі. Було багато справ велима важних до обговорюваня, а головню справа що до поновного переведення тіснійшої організації межі „Січачим“. Ми не сміємо допустити до того, щоб в так важній хвилі можна нам зробити закид, що ми справу заснапи, ми мусимо показати, що наші „Січі“ ще є, що они не сплять і що стоять на сторожі як один муж в обороні наших прав народних. Для того вже тепер закликаємо всі „Січі“, щоб вислали своїх відпоручників на загальні збори „Союза Січій“, які відбудуть ся о годінні пів до 11-ої рано в сали „Народного Дому“ в Чернівцях, і сподіємо ся, що сей наш поклик не буде даремний. З окрема вишлемо друковані завізання до всіх „Січій“, щоб тим певніше мож надіятись як найчисленнішої участі в зборах. В наступнім числі „Рускої Ради“ вишлемо також як додаток вестигонар, який треба буде нам переслати як найскорше на адресу редакції „Буковини“. Чернівці 16. лютого 1907. — За старшину: Євотей Пігулик, атаман, Плятон Мігулик, ген. секретар.

Головні збори читальні „Рускої Бесіди“ в Нових Бросківцях відбудуть ся 20. лютого б. р. в 2. годині по полудні у домі Георгія Многодїтного з звичайним дневним порядком. — За виділ: Йосиф Грігорчук, голова.

Школа в Гатні. На статю поміщену в сій справі в ч. 4. „Буковини“ автор дописи з Гатні в ч. 2. і 3. „Буковини“ заявляє нам, що не хотів нияи робити незаслужених закидів Русинам, що засідають в гравій раді шкільній, бо признає їх ревність і здобутки, а хотів тільки звернути їх увагу на повитову раду шкільну в Сучаві, що спинає розвій руских шкіл.

Із штуки і літератури.

„Ukrainische Rundschau“. П. Володимир К у ш н і р, (редактор „Ukrainische Rundschau“), який, як відомо, пробував тепер в слідчій вязниці краєвого карного суду у Львові за мниму участь в демонстрації укр. студентів на львівським університеті, просить нас помістити отсю замітку, звернену на адресу передилатників редагованого ним журналу: Повідомляю і прошу наших нов. передилатників дарувати, що 2. число „Ukrainische Rundschau“ виїде сально припізнено. Речиниць появи сего числа залежать ме від того, коли ц. к. львівський краєвий суд пустить мене на волю. — З високим поважанням Володимир Кушнір.

Посмертні вісті.

В Кіцмані номер 14. лютого с. р. Михайло Матійчин, ученик III. класи гимназії. Вічна ему пам'ять!

Русини! Не забувайте на будову дівочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після об'єму місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відіовідає.

При кількоразових або при річних замовленнях, значний ошуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Палезитостий за анонси марками поштовими не приймає ся.

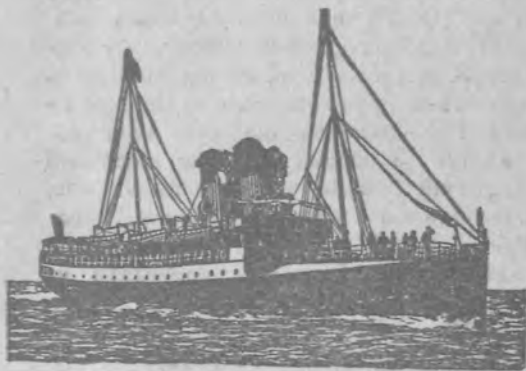
Отрим маємо честь повідомити що **Загальні збори** каси пожиткової і шадничої для рускої міщанської громади в Чернівцях стоваришене зареєстроване з необмеженою порукою, які відбудуть ся в неділю дня 24. лютого 1907. в. ст. о годані 3 ій пополудня в сазі „Братства сьв. Тадея“ ул. Кушнірска ч. 10. із слідуємим порядком дневним: 1. Прочитаніє протоколу з послідних загальних зборів: 2. Справоздане касове за рік 1906. 3. Вибір Начальника взагально Заступника. 4. Вибір одної третини уступаючий ради надзорчої. 5. Установлене платні касиєрови на рік 1907. 6. Установлене %гу на виплачене дивідендів від паїв. 7. Вільні внесення. Накопич о 3 ій не явилось достаточне число членів, то загальні збори відбудуть ся о 4 ій годіні по обіді тогож дня, без огляду на число явивши ся. До численой участі в загальних зборах запрошує ся. — **Микола Григорович** касиєр. **Иосиф Захарієвич**, заступник голови.

Звичайні загальні збори каси пожит. і шадн. для громади Кабачів відбудуть ся в неділю дня 24. лютого сего року о год. 2. попол. в шадничім будинку з отсим дневним порядком: 1. Справоздане за діловий рік 1906. 2. Ухвала підвешення пожиток по одиноким членам. 3. Уступлене двох членів ради надзорчої і вибір нових на їх місце. 4. Вибір касиєра і назначенне платні для него. 5. Вільні внесення. — **Старшина**

Звичайні загальні збори каси пожит. і шадничої для громади Синівці відбудуть ся дня 3 марта 1907 о 1. год. попол. в хаті всіх місцевих руских товариств з отсим дневним порядком: 1. Справоздане з діяльності товариства з р. 1906 2. Справоздане дотичне рокового рахунку, білансу з р. 1906. 3. Доповняючий вибір 2 членів старшини. 4. Вилосоване і вибір членів ради надзорчої. 5. Вибір касиєра. 6. Нараша дотична зиску з р. 1906. **Василь де Томо ру**, нач.

Загальні збори каси пожит. і шад. для гр. мади Карачів н. Ч. відбудуть ся дня 24. лютого о 2 год. по обіді в „Народнім Домі“ з слідуємим дневним порядком: 1. Вибір старшини і начальника. 2. Вибір ради надзорчої. 3. Справоздане касове. 4. Вільні внесення. **Старшина**.

До Америки і Канади

найвигідніша, найдешевша і найповніша їзда через

ЛІНІЮ КУНАРДА

Головне заступництво для Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівска ч. 6.

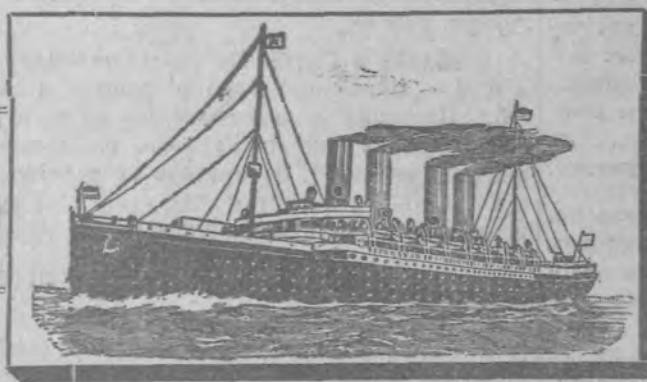
Заступництво для Буковини: **Чернів. ціл. уш. Головна** (Ейденберг) ч. 32. 104 23—52 н

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шкарти, доки не зацікавите ся в

Міжнароднім Бюро подорожж Гальобус о ціну!

Уважаєте на номер 14 ул. Ратушева бо а н ш там

знаходиться Бюро Подорожж Гальобус 28 1—20 н. с.

прямо без пересідання

переправляє **найскорше і найдешевше**

Вис. ц. к. Правительством концесіон. міжнародне

БЮРО ПОДОРОЖЖИ

Гльобус

Чернівці, ул. Ратушева ч. 14. (Буковина).

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відіовідає: Віктор Стротч.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть

NERVOL

„Назва правно забезпечена“ аптикара др. Ю. Францоца

в Тернополі

Се є анімените усмиряюче средство до натирания против всяких ревматичних болів, простудженя, ломаня костей, плечий гієтця і нервових недуг. Протну уважати на напис „Nervol“ і не приймаати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (для пошток) 8 кор. з оплатою і опакованем. Тисячки листів з подякою. — Вислика 2 рази денно до всіх країв.

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(6) 11—15

Випрохайте! по сумлінно вибрати між 60 літ на 3 зр. 20 кр. шийний годинник із міхуром, одобреним предметом.

Важне для кожного!

- 1 Німецький гарантований ремонтар естетку Roskopf, добре йде, з літня гаранція.
- 1 франц. ший. ланцюжок.
- 1 красний місок до годинника.
- 1 гарна шпилька до годинника.
- 2 елегантні перстені з годинника.
- 2 (1 пара) спинок до годинника „Garantie“.
- 2 позол. спинок до годинника.
- 3 позол. спинок до годинника.
- 2 (1 пара) правд. срібні новіки урядово пунсир.
- 1 естет. годинникове зеркалацьє.

Отсим 16 штук шийних предметів разом з годинником міхуром який самий предствляє туго шийність, висилою посиланою за 3 зр. 20 кр. або за попереднім надісланем належностей.

Мих. Горювіц

Дім експортний Країв, Колеген 4.

КАНЦЕЛЯРИЯ

друкарні товариства „Рускі Ради“ поручає

КНИГИ для тов. ВИПАСУ ХУДОБИ

Всі книги до ведення товариства коштують **50 кор.** враз з стемплем, а з пересилкою **51 кор.**

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Аргентини

109 (26—104) п. с.

жадайте пояснені

Напишіть лиш картку кореспонденційну до

Falek & Comp.

Гамбург, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденція у всіх мовах.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинокі справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen

10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

25 2—20

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагніток

Чернівці, улица Руска ч. 8.

Я, АННА ЧІЛЯГ

виплекала своє волосє на 185 см довге через уживанє масти, яку я сама винайшла. Ся маєє є одиноким средством проти випадувания волосє, побуджає порієт єго, зміцняє корінь, у паців прискорює порієт повної борода, по коротким вже уживаню єї хоронить волосє, надає єму ирравдіву полистуючу барву і хоронить перед сивінєм до піаной старости. Нїяке подібне средство не має тільки поживних частій для волосє як **Чіляг помада**, яка веднала собі сьвітлову славу, позаяк пані і панове пересвідчили ся що по ужитю невеликої скількості єї, волосє перестанє випадувати, так що в протнгу кількох днів засьвало ся вовє, здоровє, буйне. Вислід єєї потверджують тисячі писем з подякою в цілїм сьвітї, арентною вислід нагороджує правда.

Ціна одного слоїна 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висилка за попереднім надісланем або за побранем належностей. Адресувати належить виросот до фабрики

АННА ЧІЛЯГ,

Відень, I. Graben число 14.

Головний склад для Чернівців: Шмід і Фовтін, Дрогерия ул. Головна (Hauptstrasse 12).

108 (23—26) п. н.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росії: на цілий рік 8 карбованих, на пів
року 4 карб.,
в інших державах: на цілий рік 82 ор.,
на пів року 16 ор.

**Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“**

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 84 ор.)
а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 ор.
Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція
„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахат.
Рекламний неопечатаний візні від порта.
Рукописи звертає редакція лише за попе-
реднім застереженням і залученням належ-
ності поштової.

В справах редакційних можна усно по-
розумівати ся по днях від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Вибори йдуть!

Вже визначено речинець нових виборів до австрійської Державної Рада! Дні чотирнадцитого мая покличуть всіх управнених до виборчої урни — перший раз на підставі нової виборчої системи, опертої на рівнім, тайнім, загальнім і безпосереднім праві голосованя. — Перший раз голосувати муть з рівним правом найширші маси народні, а воля люду покликати має нових заступників своїх горожанських прав і потреб! Речинець виборів недалекий, з тим більшим отже запалом, тим більш живо і енергічно треба тепер брати ся до невиспучої праці, щоб у всіх руських округах виборчих запевнити перемогу посольським кандидатам, які стануть до виборів з рамени руського народу! Сповнило ся горяче бажане Русинів нашого краю, бо можемо вислати тепер до парламенту своїх послів із п'ятих виборчих округів. Всіх сил проте доложити треба, щоб не пропав нам ні один заступник! Честь, конечно потреба все живого публичного життя нашого, незвичайно важні для нас справи, які рішати буде нова Рада Державна, темерішність і будучність наша зобов'язують нас до того! Розуміючи вагу справи, політична організація наша „Національна Рада Русинів на Буковині“ вже заздалегідь зарядила всі підготовлені до виборів, а на останній нараді, дня 16. с. м., при однодушній згоді мужів довіря із всіх виборчих округів, усталила і затвердила всі руські кандидатури. Кандидатами тим є:

1. на округ вижницько-селетинсько-путилівський: б. посол до парламенту і посол до союму п. Николай Василько,
2. на округ васьківсько-становецький: б. посол до парламенту і посол до союму п. Єротеї Пігуляк,
3. на округ кішмансько-садагурський: радник суд. в Кішмані, п. Іля Семака,
4. на округ заставницький: секретар Виділу краєвого, п. Антін Лукашевич, і
5. на округ черновецько-серетсько-сторонницький: окр. інспектор шкільний, п. Николай Спинул.

Виготовлюючи лісту кандидатів, „Національна Рада“ дбала, щоб між будучими послами найшли ся дотеперішні, так дуже заслужені і невтомимі заступники руські, а побіч них, щоб станули вибрані, нові, свіжі, молоді сили. Всі Русини буковинські знають, як багато праці вложили в наше життя публичне наші давніші послы пп. Николай Василько і Єротеї Пігуляк. Своєю діяльністю в парламенті і союмі, довголітнім трудом в цілм нашім життю громадянським, у всіх інституціях і товариствах руських з'єднали собі вони давно вже добре заслужену славу і пошану. Новий кандидат, п. радник Іля Семака теж добре знаний нашої громадї. Він то був членом депутації від буковинських Русинів до цесаря в справі наших національних домагань церковних, він є душею і щирим опікуном селянської бурси в Кішмані, він то немало добрих порад уділяв все нашим людям, як судовий радник. Пан А. Лукашевич теж як політичний урядник (в Заставні пр.) не малі прислуги віддав нашим людям і руським громадам, а тепер, від 3. літ, як секретар при Виділу краєвим все і всюди дбав про добро Русинів, скрізь піддержував товариства наші на провінції, так, що не одна каса, не одна „Січ“

завдяки його заходам зросла та розвинула ся. Всім знаний теж довголітній, тихий а невиспучий, ширий і горячий діяч руський, п. інспектор Н. Спинул. Працю і заслуги його знають всі товариства руські і ті люди, серед яких працював він ще як учитель в Заставні, а відтак як інспектор в Вашківцях і Чернівцях. — Ставлячи тепер кандидатуру п. Спинула, „Національна Рада“ сплачує учительству руському якби довг за ту поверх двадцятилітню, повну пожертвованя, ідейну і патріотичну діяльність громадянську, яку віддали руській справі учителі наші. З кругів учительства виринула вперед кандидатура п. інсп. Купчанка на округ заставницький. Дійсні однак обставини в заставницькім окрузі оказали ся такими, що „Національна Рада“ в інтересі народної справи рішила поставити учительського кандидата в окрузі черновецькім. При змінію округу виборчого для учительського кандидата, мусіла наступити однак і зміна особи. Замість п. Купчанка, інспектора в окр. заставницькім, кандидатує п. Спинул, інспектор в окр. черновецькім.

Щоб однак зазначити повно поважане для всіх заслуг п. Купчанка, ухвалено на засіданні „Національної Ради“ вислати йому письмо з висказом глибокої і правдивої пошани і довіря. Уповажненій до того п. Н. Василько письмо таке справді вівслав. Кандидатура учительська стрінула в „Національній Раді Русинів“ як найщиріше повитане і се є найкращою відповіддю на всі ті нікчемні проби: викликати якесь непорозуміння між провідниками нашого народу а учительством руським. Щоб уможливити як раз сю учительську кандидатуру, віцемаршалок краєвий проф. Ст. Смал-Стоцький (сей „найбільший ворог учительської кандидатури“, як писала „Neue Freie Lehrer-Zeitung“), зрік ся офірованого йому і вже затвердженого „Н. Радою“ мандату із черновецького округу. Згадати тут треба, що учителі руські, устами п. директора Д. Пігуляка зложили за се п. д-рови Стоцькому щирю і горячу подяку.

Так отже представляють ся кандидатури в усіх п'ятих руських виборчих округах. А що є тих п'ять округів виборчих, що Русини можуть мати таке поважне число заступників, в тім побіч всего зросту політичної сили Русинів, велика заслуга посла Н. Василька, одинокого руського члена в колишній комісії для реформи виборчої. Його головню заходом завдячити треба сей здобуток. „Національна Рада“ висказала отже свою сердечну і горячу подяку п. Василькови за всі важкі і успішні старання в тім напрямі.

Маємо п'ять кандидатів — мусимо мати п'ять послів! Йдм до виборів збитою лавою всі, як один муж! Як в „Національній Раді“ однодушно ухвалено сі кандидатури, так і весь загаль руський найоднодушно піддержить їх в часі виборчої борби! Передовсім учительство руське, якому „Національна Рада“ признала тепер їх кандидата на посла, всю свою так добре знапу, патріотичну акцію повинно звернути в напрямі освідомлюючої і організаційної праці у всіх руських округах виборчих. Ми певні, що учительство наше не заведе в тім нашого кріпкого довіря і радо сповнить свою ідейну повинність! Най соромом вкриють ся противники наші, у нас най буде сила і слава! Не легковажмо великої справи і не засипляймо!

В єдності сила, в єдності перемога! Най всі люди доброї волі понесуть відомість про кандидатів руських скрізь, де живе нарід руський. Най не буде села, де би не переведено організацій в цілі вибраня послом наших кандидатів! Добро народу нашого вимагає того і всім нам вірити треба, що всі свідомі люди наші всіма силами подбають, щоб перемогла руська справа!

До праці отже берім ся всі і сейчас! Єдність і щира невиспуча праця дадуть нам перемогу!

В ТЮРМІ.

Із найневійшого жерела одержала редакція „Буковини“ докладні, та при тім вельми сумні і прикрі вісті про важку і гірку долю арештованих академиків наших, про ті страшні прямо обставини, в яких сходять їм довгі дні серед сирх і студенх стін тюремних. Вже сама визнація львівська, стара перерібна із кармелітського монастиря, темна і вонюча — вистарчає, щоб до краю пригнобити кожду людину, в якій не затер ся ще слід людських почувань. Ще страшніше виглядають келії тюремні. В деяких із них вікна позабиті дошками, по стінах лазить вонюча гідь насікомих, протяги неможливі, а при тім прямо вбиваючий, отруйний воздух, коли звачить ся, що кібкі стоїть скрізь серед хати. Лікарська опіка в львівській визнації не відповідає найменшим вимогам. Се прямо сміх і пародія. Всіні порошки завивають там в брудні кує старих газет і так подають їх хорим. Харч теж поганий, деколи навіть плагавий. Серед таких обставин живе тепер 83 студентів наших за свій розпучливий протест проти польського гнету! В тих брудних і плагавих казнях, призначених для шістьох, держать по одинадцять молодих людей, держать калі і хорих на груди! Відорвано від праці і науки майже сотню людей і замкнено їх в тюрмі, де очевидно тратять своє здоров'я, що можуть доказати щоденні ординації тюремного лікаря. Минають довгі дні і тижні від хвилі масового арештованя нашої молодіжи, ведуть слідство ніби то скоро і пильно, а преді не видно краю тих гірких терпінь. Не дивно отже, що скрізь в суспільності нашій і в кругах неупереджених чужинців родить ся чим раз кріпша думка, що все те арештоване і ув'язнене, се лиш незвичайна секатура і терор! Придивім ся справі ближше: За дозволом представника науки і зашитника університетських свобод, ректора львівського університету потоптано недоторканість університету впушеном в пороги „Almae Matris“ поліцейське тоді, як сего не вимагала ніяка найменша потреба. Вслід за тим під впливом цькування польської шовіністичної преси, а очевидно і патиском керівників краєвої адміністрації, докрано нечуваного в цивілізованім світі масового арештованя університетської молодіжи, і то в девятий день по демонстрації, що мала бути причиною сего арештованя. На підставі § 175 к. п. держать в слідчій вязниці з безбезпеки: а) повторення „картінного чину“, б) утечі, в) впливання на свідків і т. д.

Ні один з тих випадків тут абсолютно не заходить, бо: а) імагрикуляція, задля якої счиняла ся буча, буде аж за пів року, а до того часу — думаємо — навіть галицько-польський суд не хоче тримати українських студентів в слідчій арешті; б) ніхто з придержаних поліцією і випущених по переслуханню про утечу не думав; доказ: всіх арештовано у Львові, або в домі їх родичів, деякі прийшли самі, а й інші прийдуть самі, коли будуть певні, що не чекає їх секатура в виді цілковитого злишнього держаня в переповнених і брудних камерах; в) так само є виключено, щоб заряджене ув'язнення в дев'ять днів по сповненню інкримінованого звинув, могло запобігти якому небудь впливанню на свідків, порозуміванню із співбжалованими, або усуванню слідів злочину, коли б навіть припустити, що хто-небудь до того змагав! Тимчасом є факт, що за тих 8 днів не зайшло нічого, що давало би який небудь позір таких старань. Всініж листя із погрозами, про які пішла чуток у ворожій нашому народови пресі, як вони були справді, то походило із кругів шехпольських провокаторів, які тільки хотіли роздути „українську університетську тривогу“ до небезпечних розмірів. Про се могли буці міродати,

пруги легко переконатись через свої вивідуючі органи. Також грубою брехнею є безглузді клевети польско-шовіністичної преси про кражу хліба у поліційних жовнірів.

Так само не може порозуміти суспільність перебігу дотеперішнього слідства. Здається їй, що воно по 8 днівним підготовляванню від часу поліційного донесення до масової облоги на підозрілих повинно йти незвичайно швидким темпом, особливо, що палата радних і апеляційний трибунал перейшли до дневного порядку над зажаданням арештованих проти зарядження слідчої визначки. Тимчасом перебіг слідства є так пиявий, що до нього не переслухано ще навіть всіх свідків що до alibi, не кажучи вже про вивідних. За те-ж не перириває ся польована за неарештованими ще студентами, яких спроваджують під ошкією жан дарських підстав і багнетів навіть тоді, коли самі академіки зголошують свій приїзд до суду.

Що більше навіть ті уступки, які признано арештованим давніше, тепер позаять ся, хоч они тих уступок ні разу не надужили, як наприклад відвідання своїх родичів, своїх і знайомих: ті відвідання тривали зразу понад 10 хвилин, тепер тільки 2 хвилини так — що арештовані тільки денервуют ся тим „добродійством“: мабуть щоб заощадити їм денервовання, заряджуює ся тепер друге „добродійство“: внесене відвідання в середу.

Якби для доповнення тої картини, останнє (27.) число „Діла“ доносить, що в останніх днях переведено ще дальші арештовані академіків. Спровоковано в тюрму студ. О. Назарука (з Бучача), О. Булку (з дому родичів в Григоріві коло Рогатина) і І. Кука (з дому родичів в Колоденці коло Львова). Зваживши те все, починаємо вірити в ту страшну відомість, яка дійшла до нас в останній хвилі, а іменно в те, що з днем 21. с. м. починають ув'язнені академіки голодовий страйк! В той спосіб задумують арештовані спонукати відповідні чинники до справді скорого переведення слідства і до випущення ув'язнених на волю. Арештовані мають внести відповідну заяву до президії суду у Львові. Поступок сей зворушить певно всіх, в першій мірі нас, Русинів. Може відобець ся він (в що вже годі нам вірити) гуманним гомоном і в тій суспільності і пресі польській, що так опльовує молодіж нашу, як не робили сего Німці з чеськими студентами, коли останні дійшли до убійств в обороні своїх прав на праскім університеті, як не поступали і зневажені Поляки Німцям зглядом Італійців, що теж в таких обставинах допустили ся убійства. Суспільність руска глядіти не на голодовий страйк студентів, як на протест проти всіх довготривалих кривд, які із сторони Поляків терплять нарід руский, — як на протест проти всього галицько-польського пекла! Ми не бажаємо собі ніякої пожежі не нависти і будем жаліти, як дійде до неї, але ясна річ, що есентуальна одвічальність не впаде в данім разі ні на нас, ні на молодіж нашу!

Saveant consules!

Буковинські справи.

„Deutsche Treue“.

„Християнські“ Німці-Відманівці дають що дня нові докази про стійність „німецької вірності“. Відман, вибраний головою за допомогою Жидів і Русинів а проти Волохів і їхніх прихвостів послом до сойму, зраджує „Вільнодумний Союз“ і пристає до волоської спілки, а его орган „Buk. Nachrichten“ палає есантичним ворогованем проти Жидів і Русинів аж — до громадських виборів в Чернівцях. Тут Відман і тов. зраджують Волохів і їх прихвостів, пристають до Жидів, Русинів і Поляків і ратують за їх допомогою свої мандати до ради громадської. Здобувши їх, видають похищо частину нових союзників, Поляків і Русинів. Проти Поляків виступають „Buk. Nachrichten“ з нагоди віча християнських соціалів, де Відман видає громи на польських єсєндзів і „славянську небезпечу“ з боку Поляків і Русинів. В числі з четверга „Buk. Nachrichten“ риють знов проти Русинів в статі „Neu-Broskoutz“, якою хотять примилити ся знов Волохам, яких зрадили при черновецьких виборах. В сій статі повторяють брїхї з „Voitja Pororului“ про зрушене Нових Брошківців тамошньою школою. Пердусім констатуємо загально звисний факт, що волоські школи зрумували багато Русинів, які нині є стовпами румунії на Буковині, починаючи від митрополита Ренти аж до паламарів катедральної церкви, від гофрата Мольника-Moragia аж до возьних, від проф. унів. Тарнавських аж до сторожів шкільних і т. д. Волоські школи в Босанчу, де було ще недавно 2000 уніятських Русинів, в Петрівцях під Сучавою, де є ще нині Русини, в Старих Брошківцях, в Острі, Фрасині і м. п. винародовили і винародовлюють Русинів. За те не докаже ніхто, що школа зрушила й одного Волоха. Німецькі школи втворюли з Русинів знівчених Юрків, що „гірше Лаха матір розпинають“, підготували ґрунт до кацанства і всякого ниньшого ренегатства, плакаючи й доси національний індефентизм. Що денече руска маса видивула на чужу меншість силою більшости, се природний об'яв, який подібнемо всюди, але се не стало ся штучно і вми-сно, як то з нами заповідують румунізатори і германізатори. Вирочім школу в Брошківцях і т. п. селах заснували Німці в спілці з Волохами тоді, коли ще в краєвій радї шкільній і руский дух не пах, ви-

хаючи до чисто руских громад навіть поза Прутом волоську мову, а не то щоби колинебудь і денсбуди у волоській селі запровадили були руску мову. Так то було й у Брошківцях Старих, де ще р. 1873, і в Брошківцях Нових, де р. 1892 запроваджено волоську і руску мову викладову. Як би се була чисто волоська селга, то певно тодішня німецько-волоська краєва рада шкільна не допустила-б до них рускої мови. Румунізатори і їхні найновіші приятелі-Німці скажуть може на се, що вже тоді були сї колись ко-рінно волоські села зрушені. Припустім, що воно так було, то чи ж школа їх зрушила, якої доти не було? Протівно, школа в Старих Брошківцях довела того, що се село, в яким 1873. року заснувано волоську руску школу, зрумуничило ся так, що кілька років тому звантизовані поном ренегатом Косташом Русини „волоської“ віри пристали на те, що руску мову викли-нено зовсім із сєї школи. Сего забав тепер ніп-риму нізатор Ророрісі і в Нових Брошківцях, де є всего дві родині „волоські“, Іліків і Малничів. Ось так виглядає та „руська небезпечка“, про яку трубають „Buk. Nachrichten“, аби примилити ся Волохам, яких перед кількома неділями зрадили задля помочи Поляків і Русинів, а яких тепер потребують задля виборів до ради державної в Чернівцях і в німецьким виборчим окрузі. Задля такої самої помочи жидівської проти християнських соціалів „Buk. Nachrichten“ вдариють нині нібито і на антиєсємітизм, який проповідували доси так завзяті. Отсе той підлий єзїтизм тих „християнських“ Німців, що нині нібито горають і на клерикалізм тому, що він їм грозить утратою мандату, на який гострить зуби Відман.

Отсі всі різні факти безхарактерної політики, що за пид чаєм змінє ся мов замаскою, повинні би всім отворити очі, що сї культуртреґери не лущать, а ділять; не мирять, а розєднюють; не лагодять, а кодять всі прочі народности на Буковині. Сї намацальні факти повинні доказати всьому свєтї, що культуртреґери не хотять спокою і добра-культури краю, а неспокою і некультурности задля свого панованя над усіма. Отсе все повинно переконати всіх, яка то на ділі та славна „німецька вірність“, що то єї ніхто ниньшій як знаменитий і обєктивний учений Німєць Теодор Лінднер характеризує словами: „Die Wahrheit erfordert das Geständnis, daß die vielgerühmte, germanische oder deutsche „Treue“ mehr der nationalen Bewunderung als der tatsächlichen Geschichte angehört“. (Theodor Lindner, Weltgeschichte, Band I, S. 80).

3 волоського табору.

Волоське сторонництво „Араґагеа“ задумує в кож-дім повіті ставити своїх кандидатів і в тій цілі скли-кує віче на 21. с. м. в Сучаві. На дневнім порядку стоять: 1. Політична ситуація в волоській таборі; 2. Національна організація; 3. Економічна ситуація з особливим угляданнем краєвого банку і ниньшх кредитових інституцій; 4. Вільні внесени. В відозві, виданій в справі сїх зборів, говорять ся, що „сїни румунського народу“, підпоможені стійними ворогами Волохів, викликали неморальну і несправедливу борбу між собою, бо ж она кинуть між братами, а оруже, вжити обома партиями, неоднакове. Хай тепер народ сам осулить, по чий стороні несправедливості. — Ситуація в волоській таборі дуже спомпкована і небез-печка для дотеперішніх волоських проводирів що день більша, бо ради „анаристів“ збогачують ся в при-хильники. Навіть барон Гормузані кокетує з ними, під покровом, що він ніби то „хоче в останнє спробувати погодити між собою волоські сторонництва. Коли однак ради „анаристів“ ростуть, то число прихильників Очучула чим раз меншає. Недалека будучність покаже, оскільки ще довіряє волоський народ до родини Очучула. Але як вірити всім знакам, то здає ся, що набляжають ся для неї сумні дні. Аврел Очучула не огля-дає ся на сумну минулість двох років, а починає виборчу агітацію. Щось йому однак не конче щастить ся. В Дорні це якось пів біда. Там зібрав ся около 300 візників, що прислухувались рефератам і обіцянкам д-ра Лунула і др. Очучула і ухвалили кандидатуру посліднього. Але в коріннім повіті Очучула, в Кімпо-люнзі, йому не пощастилося. Бурмістр Продавчук скли-кав на 15. с. м. збори, в котрих взяло участь понад 2000 селян, майже всі сьвященники деканату, а також всі учителя повіту. Др. Аврел Очучула і др. Флорєа Луну-ляни ся на зборах в супроводі 150-ох робітників з дор-нянського округу. Однак мило всяких змагань не вдало ся їм прийти до слова, бо з усіх сторін дували крики „проч“ і „на двір“. Др. Боканча представив в довшій бесіді нещасливі три літа очучульської політики. В такім самім зміселі говорило ще декількох сьвященників і селян. В присутності д-ра Очучула ухвалено серед гучних оплесків кандидатуру до парламенту надрад. Стефанєлі. Аврел Очучула, не прийшовши до слова, бачив ся при неволєним удалитись з сали супроводжений відповід-ними охляками. Такі то лаври позбирав в Кімполонзі Аврел Очучула, колишай ліберал, а тепер горячий при-ятель боярї.

„Kolo polskie“.

В неділю уконституовало ся „Kolo polskie“ і ви-брало посла на сойм Абрагамовича презесом. По тім обговорено надходячі вибори до ради державної і рі-шено в західних Чернівцях поставити власного кан-дидата. До 8 днів мають ся зголосити кометенти на згадану кандидатуру. Дальше постановлено порозу-міти ся з сторонництвом д-ра Штраухера і з „Diri-gept-ю“, щоб забезпечити вибір польського кандидата. Ми цікаві знати, хто з них поваже ся таким прихиль-ником Поляків і відступити їм один з своїх мандатів?

Здає ся, що союзникам польським — Румунам годило-б ся так поступити.

Кандидатура соціал-демократа.

Віденська „Arbeiter-Zeitung“ доносить, що з лона бун. соціал-демократичної кандадує д. Георгій Гріґоровіч в західних Чернівцях.

Кандидатура Відмана.

„Bukowiner Nachrichten“ пишуть, що „Нім. на-родне товариство“ постановило поставити Відмана кандидатом в західних Чернівцях, а назначене канди-дата на нім. сільський округ наступить пізнійше. Зга-дати-б ще, що і Волохи дуже інтересують ся сєм округом, а „Voitja Pororului“ каже, що Румуни будуть в згаданім окрузі підирати христ. єсєцїяла у відллату Німцям за черновецькі вибори до ради громадської.

Наша заморська еміґрація.

(Дописи).

Під сєм заголовком писала „Буковина“ (ч. 153. з дня 6. січня н. ст. 1907) о еміґрації наших лю-дей до заморських країв, але не згадано там про ті болючі обставини, серед яких їдуть відси наші ру-ські еміґранти.

Треба знати, що аґенти, до котрих наші люди удають ся за картами корабельними, се дуже часто найбільші хитраки, а по більшій часті люди без Бога і без совєсти. Они пишуть до наших людей со-лодкими словами, а як вже перехваляють ту Канаду, то годі справді не можна описати! Мапа, образки, ху-стинки і стоси всяких друків розсилають они в свєт, задурюючи бідного мужика кождий до себе. А мають они доста грошей на таке драґа, бо прецінь наш мужик платить аґентови кілька він сам хоче. Не хочу багато говорити, але таки по правді скажу, що най-більшими такими хитраками є тєв. „генеральні“ жи-дівські фактори брїшники. Такий генеральний аґент часом називає свою переправу „руською“, та що в ній є руского, годі знати. Хаба не ті нахабні писарі і сауги!

Такий аґент пише до руских людей, — знаючи що они темні, — що лиш у него еміґрант найде лю-диність, а тої людиности і справедливости годі там найти. Се вже я докажу присягою, бо те все сам на собі зніс. Крім того в бюрах тих отверто називає ся наших руских еміґрантів „гоями“, але аж тоді, як люди вже заплатили за карти. Зовуть гоїями, а жи-ють всі із праці наших людей!! Держать часом лю-дей і по три неділи в Антверпї, нїм они садуть в корабель, а люди мусять платити по тамошних го-телєх (корчмах) по 2 кор. денно (за особу) за дуже кинеске удержанє. В нивинці неодного бюро (можу виазати фірму) є десять пакуників людської праці. Лю-ди із Товтрів докажуть на жаданє, як одно із таких „генеральних“ наших бюр обходять ся з християнами, а люди із Комарна докажуть як то витручає ся на-ших руских еміґрантів за двері, тоді як вже возьме ся гроші від них за корабельні карти.

Се власне є велика несправедливості, а ніхто із старшини не хоче тут подивити ся. Пишуть га-зети о еміґрації не раз, але о тій недолі еміґрантів ніколи. Чоловік прецінь платять провазо зароблені гроші за подорож, тож повинен як чоловік їхати. Тамчасом по дорозі обходять ся з ним, як з худобиною.

Навіть ниньшю віри мусять Русини ставати за морем, бо в бюрі пр. Фрайдберґа пише ся все: По-ляк. Той протокол їде до еміґраційної комісії і як там записано, так вже і лишає ся. Тому то в Сполу-чених Державах багато Русинів мусить бути Поля-ками, бо тамошні єсєндзи кажуть: „Ти записаний до Поляків“. Сю всю правду сказав я тому, бо се мене обходить, як і кожного чесного чоловіка, а свєт-ла Редакція зробить багато для руских еміґрантів тим, що помістить сю правду в своїй газеті.

Може би подбати, щоб випукувати для наших людей якесь таке бюро, де не знущають ся над на-шими людьми?

Потєраївший.

Начерк проекту Секції чи Експозитури „Взаїмної Помочи“ для Буковини з осідком в Чернівцях.

Віповідно до ухвали довірочної наради, яка від-була ся в Чернівцях дня 23. грудня р. 1906, в при-сутности директора Товариства п. А. Алиєскєвича в справі з'орґанізована укрїнського учительства на Буковині в нїдрі нашого Товариства, піддаєм усім буковинським учителям (лькам) ось ті точки під увагу і дискусію:

1. Укрїнське учительство на Буковині органі-зує ся в станових і національних справах в Тovar. „Взаїмна поміч гал. і бун. учителів і учительок“ не роблячи ніякої ріжнїці між собою чи то що до віри, чи пола, чи походження.

2. Головна Управа для члєсїв на Буковині є в пер-шій мірі Секції чи Експозитура Товариства на Буковині з осідком в Чернівцях. До сєї Секції входять ме всеь Виділа Відділу окр. в Чернівцях, а крім того по два делегати кождого Відділу окр. на Буковині; де би не було Відділу окр. на Буковині,

там іменує Виділ окр. в Чернівцях або коштує собі з учителів сего округу 1—2 мужів довіря.

3. Ся Секція уложити регулямін для відносин своїх членів до неї і до Головної Управи всего Товариства у Львові як також і свої відносини до Львівської Управи. Сей регулямін має Гол. Управа у Львові апробувати з тим однак, що Секція буковинська рішати не сама що до відносин до своїх членів на Буковині.

4. Секція становить с. е. рішає о всій роботі і організації становій і націо-пальній на Буковині — узгляднюючи все потреби усіх своїх членів. Она радить ме о таких справах як: вічу, меморіялах, делегаціях до властей, о правній обороні своїх членів, о закладанню гуманітарних інституцій (як приютів, санаторій, буре і інтернатів учитецьких) і т. д. Управа у Львові дістає лишень місячні а бодай кварталні звіти і реферати зі всего руху і розвитку акцій, при чім застерігає собі Львівська Управа лиш голос дорадчий (а не рішальний) в важнійших справах. Лиш там, де буде розходитись о сторону фінансову, буде Секція спільно радити з Львівською Управою через делегатів і піддаватися ме рішенням сей спільної анкети зложеної з Дирекції у Львові і з Президії Секції в Чернівцях (по двох членів з кожної Управи). — Ті точки означити регулямін уложений обома Управами.

5. Каса буде спільна. Члени з Буковини платити муть своєї влади по 1 К місячно а 2 К внісового на чеки Гол. Управи у Львові; члени опомогаючи платять 2 К річно. Гол. Управа у Львові висилати ме Секції в Чернівцях що місяця сине виплатених вкладок з Буковини і стан майна Секції. Секція може на свої потреби вибирати, с. е. асигнувати собі з Головної Каси (пр. на підручні каси, на організаційні акції як: віче, меморіали, делегації і т. д.) певну квоту, но не вищу як половину вкладок. Внісове остає яко основний фонд ненарушене. Грошій буковинських членів не оміє нарушити Гол. Управа у Львові, они будуть окремо в евіденції.

6. В справі асекураційних посередництв по-жадане буде співділяне обох Управ з тим, що Секція дістане від Львівської Управи відповідний процент на свої цілі і потреби. Так само дасть ся сказати і о кредитово економічній Відділі „Взаїмна поміч учительська“. Секція виліває на своїх членів, щоб вступали і до сего Відділу з уділами (яко своїм майном) внісачими 10 К (попри внісове 2 К); в тім Відділі брати можуть члени з Буковини по-жички (очинливо за певною порукою) подібно як члени з Галичини; Львівська Управа не буде робити тут ріжниць — наколи вступити до кредит. економ. Відділу що найменше 25 членів (з уділами). Асекураційне посередництво через Беамтенвергеін дає премної користи; треба вирабляти нові подіси і стягати давні подіси, щобі премії були плачені через наше Товариство. Дотичні дружи є у нас на складі і на жадане можемо післати усе що потрібно. Беамтенвергеін уділяє учительским Товариствам, які є з ним в злучі, що року більшу суму на стипендії, отже чим більше обезпечень, тим більші придуть зиски і підмоги, з яких і Секція одержить свою пайку. То само дасть ся сказати і о інших посередництвах (пр. в доставі артикулів споживчих), замічує лишень тут, що Секція могла би собі сама в Чернівцях наплатити фірми і побирати для себе проценти за посередництва. Доходи з представлень, вечерниць і т. п. — йшли би до власної каси Секції чи Експозитури.

Перші загальні збори Секції чи Експозитури „Взаїмної Помочи“ для Буковини приготувались на початок лютого, або початок марта с. р. — Перед тим однак повани в протягу лютого так усі буковинські Відділи округні „Взаїмної Помочи“, які ціле укр. бук. учительство взагалі взяли під обрану новий проект та дотично кожної точки висказати свою гадку і прийти на збори із певними конкретними внесеннями і жаданнями.

Вістки із російської України.

Знесене воєнного стану в Київі.

Дня 14. (н. ст.) с. м. знесено в Київі й київській губернії, воєнний стан, який заведено там в перших днях 1906. року, після збройного повстання саєрів. Замість воєнного стану заведено тепер т. зв. скріплену „охрану“. Як нежданно і припадково заведено в Київі воєнний стан, так і знесено його. Даром прийшло би ся шукати причини введення і знесення його в справних інтересах і потребах місцевого громадянства. В дійсності стоять сі явища у залежності від загально-політичних планів. Знесено воєнний стан у Київі на другий день після висловлення, що вибори в Київі дади добрі для ряду результатів. За час воєнного стану закрито в Київі 24 видавництв: 19 часописів (в тім українські „Громадську Думку“, „Громадське слово“, і „Боротьбу“) і 5 журналів (в тім укр. місячник: Нове Життя, що перед виходом першого числа). Воєнний стан спинив теж в часі виборів всяку виборчу агітацію опозиційних партій в Київі. Вибори дали „правим“ гарний вислід, отже воєнний стан, як би в нагороду за се, знесено. Се теж знаменита

картина тої нби то конституції російської, яка властиво є лишень грубим насильством і деморалізацією. Треба надіятися, що закриті на час воєнного стану видавництва українські, почнуть тепер з'являти ся вже без перешкоди.

Вибори на Україні.

Коли на всім просторі Росії при нових виборах побідниками виходять поступові партії, — на Україні, що найменше в деяких округах, побідають „лівих“ — „правих“. „Рада“ доносить, що в Києві пере-могли поступових. Вибрано 42 виборців із більшою „правих“, а 40 із гурту „лівих“. Причинили ся до сего всякі незаконні обмеження, заборонене агітації „лівих“, безсоромні шахрайства „правих“ вже при самих виборах, а в рещі і зірване угоди із сторони деяких поступових гуртків з загальним більшовом поступових партій. Бути може, що київські вибори уне-важнять ще ізза наведених вище недержавних пере-поп в свободі виборів. — На Поділю російські помі-щики з'єднали ся з духовенством із Поляками проти селян. Так само і на Волині духовенство, злучене з поміщиками і Поляками, веде шалену агітацію в дусі „союзу руского народа“. Польські часописи до-носять в останніх днях, що праві вибори в Київській і на Волині вийшли для Поляків невкористно. — Най-сумнішше те, що на Україні якось не видно тепер сліду виборчої агітації під національним, українським стягом. В тім згляді застидали Українців Поляки, а навіть Чехи волинські та хиронські Німці кольо-ністи. Українці, як такі, виступили при виборах в Одесі, але як досі знаємо, без поводження. Щоб публично виставити свою лісту кандидатів, треба бути „дегалізованою“ партією, а такої України поки що не мають.

Дрібні вістки.

Історично-філологічне товариство при харків-ській університеті звертає ся до громадянства з просябою дарувати йому цікавіші предмети народ-ного побуту, передовсім такі, що виходять з уживан-ня, щоб можна було доповнити колекцію української етнографії, зібрану на XII археологічний з'їзд у Хар-кові. Так повстали мзе український етногра-фічний музей у Харкові, для якого тепер університет харківський згодив ся відступити нові просторі комнати. Не треба додавати, яке велике, культурне значінє буде мати такий музей для науки і для всієї культури української! Селянський концерт відбув ся недавно, як доносить „Рада“ (ч. 25) в Холмі. Був се властиво духовний концерт селянського хору під провідом одного із тамешних батюшок. Добре воно й гарно, що й між духовенством холмським пробуджуєт ся совість. На духовній часті програ-мовий, хор співав українські пісні. — Натомість ви-бори в Холмщині не повели ся; Українці перепали. — В Житомирі ставлять громадяне в кандидатів на посла між вишними теж звісного українського письменника М. Славинського. Іде сильна агітація проти.

НОВИНКИ.

Чернівці, 19. лютого 1907.

Маніфестація галицького народного учитель-ства. Дня 17. с. м. відбув ся у Львові величавий з'їзд народного учительства із всієї Галичини. Число учасників, які мимо снігових і дощу прибули на віче, сягало понад шість тисячів. Часописець львівський зазна-чуєть незвичайну повагу зборів вже ізза числа зібраних, а відтак і тому, що в вічу тім пробиваєт ся сила нового, великого, свідомого чинника в галиц-ькій суспільній житю. В склад президії віча входили Русини: К. Малицький (Щирець), В. Витвиць-кий (Коломия) і О. Властичун (Яворів). Оговорив збори, найстарший віком в вибор. комітеті д. С. Го-гошевський, відтак промовляв д. С. Новак, го-лова заряду „Краєвого учительського союзу“, почім слідували два реферати: о зрівнянню учитель-ської платні з поборами держ. урядни-ків 3. останніх ранг (реф. по польски уч. С. Палка) і заосмотренню вдів і сиріт по учителях (реф. по руски уч. М. Якимовський). По рефератах перший говорив руский митрополит Анд. Шенгеліцький, викликаючи своєю промовою бурю оплесків, відтак йшли бесіди послів: Малахов-ського, Брайтера, Станіньського, Дашин-ського і Данельюка. Послови проф. унів. І. Лом-біньському, славяно-всехноякович, віче не по-зводило говорити. Свастом не допущено його до слова. Ухвалено резолюції із званням жаданем най-скоршого підвищення платні, яка залежати має лише від літ служби, відтак в справі обезпечення вдів та сиріт по учителях. — Ухвалені резолюції вручено краєвому маршадкович, який жалувал ся пе-ред депутацією на тон віча. З рамени Ради шк. кра-євої були на зборах: віцепрез. Плажек і радн. Барановський.

Вісти з українсько-руських кольоній в Америці. З початком с. р. 14 студентів, які покінчили руско-англійську учительську семінарію в Вінніпегу, одержали місця учителів в руско-англійських школах провінції Манітоби. — В половині січня с. р. удала ся до про-вінціального міністра освіти С. Н. Campbell а де-

путация Українців з північного Вінніпегу з просябою, щоб в міській школі вінніпегській заведено науку укра-їнської мови і визначено для неї відповідного учителя. Міністер прийняв депутацію і обідав прихильно поза-годити се жадане. — Від лютого стане виходити в бразильйській місті Куритибі перша українсько-руська часопись в тім краю п. н.: „Русини в Бразилії“. — Гурток наших емігрантів, що групують ся в „читальні-“ імені Шевченка у Вінніпегу, видає від початку сего року місячник: „Відьна думка“. Напрям видання — соціалістичний.

Субвенція для „Селянської Каси“. Міністерство різництва призначило для союзу руских „Селянських Кас“ за минулі роки 1905 і 1906 по 5000 К.

Сербський скандал. Недавно писали ми про ко-лиску на королівській дворі в Сербії, про яку загово-рила білгородська „Правда“. Сей скандал стягнув на редактора сербської часописи, посла Маріковича, не-малі наслідки. Три поручники явили ся іменно в його домі і зажадали від него сатисфакції. Однак він не давши ніякої сатисфакції, повозити цілу справу до пар-ляменту, жадаючи покарання офіцрів, що відважили ся нападти його в помешканню. Правительство не зро-било нічого, що запобігло би інсультуванню послів зі сторони офіцрів. В суботу егрінув поручник Міло-савлевич посла Маріковича в супроводі посла Георг-євича і зажадав від него поновно сатисфакції. Під-час острій перепалки вдарив посла Георгєвича поруч-ника палицею по лобі, а сей витягнув шаблю і ранив Георгєвича на голову, а послів Маріковичевих тряснув кілька разів батоном по вухах. По тім всім відомий скандал став ще голосніший.

Оповістки, іменованія і т. п.

Учительська семінарія. Міністер просвіти і віроісповіданя іменував провізоричного професора в учительській семінарії в Чернівцях Романа Це-гельського сталим професором в тій самій школі.

На фонд для жертв борби о український уні-верситет збирає комітет черновецького українського студентства. Адресувати просямо: Святослав Лакуста, студ. філь. Чернівці, Priestergasse 3.

З музичної школи Микола Лисенка. Друга і по-свідна пробна лекція хорального співу відбуде ся в п'ятницю 22. с. м. точно о годині 5-ій вечером, так само друга і посвідна пробна деклямацій від-буде ся в суботу дня 23. с. м. точно о годині 6-ій вечером. Услів є слідуєчі: наука деклямацій буде відбувати ся два рази на тиждень, а хорального співу три рази на тиждень. Оплати вносять за оден і другий курс по 4 К місячно і 4 К внісового одноразово, так що за цілий курс (4 місяці) внісе-оплата 20 К. Курси можуть лиш тоді ввійти в жите, коли на кожний з них внісе ся що найменше 6 учеників.

Конкурс. В гімназії в Кідмани з рускою і ні-мецькою викладовою мовою розписує ся з початком шкільного року 1907/8 конкурс на стале обсаджєне місце для гр. кат. реалії. Подани треба вносити до міністерства просвіти і віроісповідань найдалше до 15. марта за посередництвом бук. ради шкільної. Хто хоче, аби йому зарековано відбуті роки суплентури, най зазначити се на поданю.

Прилюдна подяка. Для тутешньої бідної і пильної шкільної молодіжки закуплено річчй за суму 314 корон 50 сот., яка складає ся з отсех грошій: 1. 5-літні відсотки від шкільних облігацій 160 кор. 2. 3 1/2 літні відсотки від ювілейного фонду 58 кор. 50 сот. 3. До-бровільні жертви 96 кор. Разом 314 кор. 50 сот. І так зводили пожертвувати отсі пані і панове: П. посол Николай Василько 25 кор., п. дідич К. Богосевичі о. Теодор Шраба по 6 кор., ком. пов. др. Лев Єхі-власт. реалістичний Ст. Джурумів по 4 кор., управ. дїбр Ераст Бурчинський і о. Мануйл Малик по 3 кор., о. Стефан Маланчук, пані Христина Маланчук, управ. пошти Віктор Гімен, учитель Ерміль Комаровський, півець церк. Євген Лунашко, вахмайстер Нуберт, син дідича Леон Френкель, управ. дїбр Іван Соколовський, учителька Тіліх, господар з Гаврилівців Георгій Коз-минка по 2 кор., постенфірер Паскевич, пенс. постен-фірер Іля Марчук, учитель Атанасій Руснак, півець церк. Алексій Шинярок, начальник грот. Іван Ісатій, севр. грот. Іван Гец, учитель Лесь Киселиця, учитель Рудольф Ріліні, Анна Козминка, учителька Наташка Данчул, Петро Мілер, Айзенкратт, Семен Бойко Васи-лів, Іля Киселиця, Верко Лихад, Николай Старчук, Николай Киселиця Іванів, Михайло Софроняк, Данчул Станіслав, Йосель Фішер, Вільгельм Мілер, Танацій Гелюк, Дмитро Одолюк Іванів, Николай Ооовський, Казімір Ціцер по 1 кор. Разом 96 кор. Підписана місц. рада шкільна почуває ся до милого обовязку, виразити згаданім благороднім Добродіям як найсер-дечнійшу подяку. Лунавець н./С. в лютім 1907. — о. Стефан Маланчук, голова місц. ради шкільної.

Репертуар міського театру. Серєда: „Lachende Erben“, четєр: „Das grosse Glück“, п'ятниця: „Hoffmans Erzählungen“, субота: „Wien bei Nacht“, „Die Zaubergeige“, неділя (по обіді): „Lumpaci Vaga-bandus“, (вечером): „Wien bei Nacht“, „Die Zaubergeige“.

Переписка Редакції.

Авт. дописи з Гліту. Просимо подати своє вла-стиве імя, бо інакше годі допись Вашу містити.

Добр. ім. Нарб. в Стан. Брошура вже печатаєт ся. Пишіть!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення. Ціна сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{10}$ сторони 5 К., $\frac{1}{20}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обсягу місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.
Зарубриж: Надіслані і Ого-
лошення редакція не відновляє.

При кількоразових або при річних замовленнях, значний окуп.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.
Надежності за анонси марками поштовими не приймає ся.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Склад ц. к. на-
Товарів обуваних А. Чапек, Відень,
Капелюхів: І. Геврик Іта, Відень,
Товарів з альпани і хіньського срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

двірних фабрик
П. Л. Понер, Хрудім,
Осін Піхлер і Сіни, Грац.
Відень.

Поручаю Ви. П. Т. Публічні товари на різдяні і новорічні подарунки в дуже великій вибірці, та маю того що все і всюди подорожало, продаю їх по звичайних цінах.

Артикули бронзові, альбоми, ташки дамські, рукавички, Манісире до шиття, підставки на листи, табакерки, тютюнярки, гарнітури до куреня, до писання, касети, бомбонірки, перфуми, мила, еніжки до міншети, шпильки до волосся і різне.

Артикули до подорожі. несеарія, ташки, жіночі куфери до чаківана, подорожж і валіз, спеціальні куфери Mädlar-a з Липека, до пуделка на капелюхи, пледи, коці (Kamelfhaar) англійські пледи для пань і панів і т. и.

Парфуми, мила і шітки: Найліпші виробы з фабрик Roger & Gallet, Gustav Lohse, Ideal Habigden L. L. Piver Paris, шітки до волосся, зубів і річній.

Краватки і білз. Правдиві англійські краватки, кожного місяця новий фасон. Найсолідійше білз мужське під гаранцією, білз системі Dr-a Lampa-a і м. Коширки, маншети, хусточки, шельки і підвзакки до паньчох.

Коширки футруні і зарукавки перекі, з куни, лмса, бобра, дикого kota і . п. для пань і паньчох. Шаньки перекі, баранкові, Гімалай, як також різні суковні для панів і хлопців. Товари паньчохові і вовняні. Правдиве білз Етера, др. Лямана сідня убор, правдиве білз з вовни верб'юда, огрівачі черева, колія, пультів і грудий, вовняні камізельки для пань і панів, паньчох, камані і чепці.

Черевики правдиві Vox, Chevreaux, ляркеря, Kilt-Hid, Ruch, з шкряними або ляркеряними обкладами, з шкряними футруні м. або без того, для пань, панів, паньчох, хлопців і дитий.

Чоботи з холевани з Vossal суковні, для панів і хлопців. Обув домово різнородна.

Рукавички: нитяні, шкрянні футруні і гладкі, білз в США і шовку для пань, панів і дитий. Найліпші виробы.

Кальози правдиві російські, шведські, американські і черевки з о ситіу.

Капелюхи найліпші пайшні, з льодену, фільцові, тверді або м'які, найновішого фасону. Ц. ліндрі і клань.

Артикули до польованя. Стрільби, револьвери, пістолі і веского рода амуніція. Торби стрілецькі, камані і коці.

Конфекція діточа. Плящі, убрани, капелюхи, шаньки, канузи, рукавиці, зарукавки і т. и.

Льорнети, побільшачі мила, найліпші французські фабрики.

Марка охоронна: **ЛОТВИЦЯ**

Liniment. Capsici comp.

Pain-Expeller

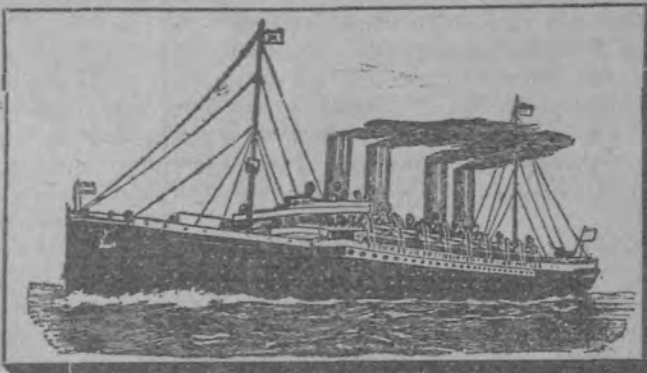
Загально признаний знаменитий усмиряючий лік на втиранє по ціні **80 сот. 1-40 кор. і 2 кор.** можна купити у всіх антиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лік все лише в оригінальних флашках з нашим охоронним знаком „ЛОТВИЦЯ“ з антики Ріхтера і для осто-
рожности приймати лише флашки тим охоронним знаком яко правдиві. 112 20-40

Антика Ріхтера „під золотим львом“
у Празі, улица Елисавети число 5.

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте
шикарти,
доки не зами-
тає ся в

Уважайте на
номер 14 ул.
Ратушева
бо там

Міжнароднім
Бюро подоро-
жж Гльобус
о ціну!

знаходить ся
Бюро Подоро-
жж Гльобус
28 1-20 н. с.

прямо без пересіданя

переправляє
найскорше і найдешевше
Вне. ц. к. Правительством концесіон.
міжнародне
БЮРО
ПОДОРОЖИ

Гльобус
Чернівці,
ул. Ратушева ч. 14.
(Буковина).

До Америки
Канади, Полудневої
Америки і Африки
перевозить лиш
перворядними поспішними і
почтовими парівцями
скоро і дешево
B. Karlsberg, Hamburg
Генеральна корабельна ек-
спедіція. 26 3-10

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до
Канади і Аргентини

жадайте поясненъ
Напишіть лиш картукореспонденційну до
Falek & Comp.
Гамбург, Raboisen 30 Amerikahaus.
Кореспонденція у всіх мовах.

109 (27-104) н. с.

КУПУЙТЕ ЛИШ
PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТТЯ бо они є найліпші, найтривалійші а також найдешевші!
Крім тх. є у мене також на складі

97 17-26

СИКАВКИ І КАСИ
при яких хуші єть дуже легкі і вигідні усло-
віям. Нігде не дістанете дешевше, ніхто не об-
служить Вас так ретельно і ніхто не годед дити
Вам таких полєкний у сплатіх.
З поважанєм
ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машиніст у бровари Штайнера
улица Желізнича, Чернівці.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
має на складі
Книги і друки для Кас райфайзенських.

До Америки і Канади

найвигіднійша, найдешевша і найпєв-
нійша їзда через
ЛІНІЮ КУНАРДА
Головне заступництво для
Галичини і Буковини
Львів, ул. Браєрівска ч. 6.
Заступництво для Буковини: **Чернів.**
ці ул. Головна (Енценберг) ч. 32.
104 24-52

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.
З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.
За редакцію відповідає: Віктор Стріч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 еот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб., на місяць державних: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Русна Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 84 фр.) а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция „Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 170.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламний неопечатаний відні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженням і залученням належності почтової. В справах редакційних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Чернівці, 21. лютого.

З кожним проминаючим днем близькою стає нам хвиля, у якій перед виборчою урною стають перший раз сотки тисячів нашого народу, щоб вибрати нове парламентарне заступництво. Навіть у звичайних відносинах хвиля така заворушує все великі маси людю, бо від вислідів голосовани залежить відтак найбільша і найважнійша частина всего народного суспільного життя. Найближші однак вибори незвичайні ще й тим, що тепер вперше відбудуть ся они на підставі нового виборчого закону, який всім горожанам дає право голосу і в той спосіб переносить борбу із давних гуртків куріальних на всю широку, многочисельну масу народау. Коли давніші вибори вимагали вже так великого осьвідомлюючого та агітаційного труду, то, ясна річ, що новий закон виборчий приневолює нас до ще більшої, ще ширшої і інтенсивнійшої праці! Побідає тепер ті, що сотки тисячів людю будуть мати за собою! О тім все пам'ятати треба всім діячам нашим, що мешкають в руских округах виборчих. Вибори вже розписані, отже від 19. с. м. вільно скликати скрізь передвиборчі збори без повідомлення і позволення політичної власті. Лиш збори під голім небом мусять мати дозвіл старостинський. Веї, яким на серці лежить наша руска справа, най сейчас використають її постанови, най скликають нарід наш на кіча і збори і там най представлять йому всю вагу хвилі, всі наші теперішні потреби і змагання! В кождім виборчій окрузі повинен повстати сейчас виборчий комітет, а той знов най всю свою увагу зверне в найближших днях на виборчі дісти, бо від сего в великій мірі залежить весь дальший вислід акцій. В громадах понад 5.000 мешканців треба сей-

час (найдалше до дня 27. с. м.) замовляти печатані лісти і евентуальні додатки до них, сейчас треба їх докладно контролювати, а в потребі і реклямувати. Непросьвічені в більшій мірі маси народау не будуть могли поради собі самі в отсих нових виборах; тому веї наші народні ділчі най звернуть ся до людю нашого, най працюють серед него, най причинюють ся в сей спосіб до сего великого діла, яке видіє перед нашим народом! Впали курі, впали панські привілеї, най жеж на їх місце ввійде воля людю! Велике значіє мають сї вибори для Русинів, бо теперішні наші фактичні здобутки виборчі будуть міродайні і на далеку будучність. Треба отже конечно, всіма силами і за всяку ціну довести до сего, щоб те писане наше право на п'ять мандатів до Державної Ради, стало і фактичним нашим здобутком і правом! Се не лиш можливе, але й конечно! Коли в тім напрямі попрацюємо гарно, то оно ще й певне!

Буковинські справи.

Сойм.

Буковинський сойм, як телеграфують з Відня, не буде скликаний. Причина в тім, що ані одно предложене законів, ухвалене свого часу — не зріє до обряд, а заразом нема жерел, з котрих би можна покрити підвишене платні учителям.

Виборчий рух в волосних округах.

Дня 19. с. м. відбуло ся в Гурагуморі віче скликане „Dirigent-ом“, а радше др. Луцу і Ончулом. Віче назначено на 3. годину. Уже пів години передом була сая наповнена противниками др. Ончула, а прихильниками „апаристів“. Коли др. Ончул появив ся на естраді, повитано його кількома „Sa trăiască-mi“. Отворивши збори, обговорив др. Ончул добродійства нового виборчого права. По нім забрав голос др. Лу-

цу, розмалював свої (і др. Ончула) заслуги около селян, покликуючись на здобуті результати, а відтак як звичайно обіцяючи золоті гори, припоручив зібраним уч. Кісановича, як кандидата до Ради Державної. По бесіді др. Луцу хотів уч. Кісанович виголосити свою кандидатську промову. Та тут зголосив ся до слова „апарист“ селянин Евстафій Паскович і закинув ся проти назначення вже тепер кандидата в особі Кісановича, тому що селяни задумують скликати селянське віче і справу добре обговорити. Сей внесок стрінув ся із загальною згодою, розуміє ся з вином кількох Ончулівців. Якось вдало ся Ончулови успокоїти зібраних і уч. Кісанович прийшов до слова. В своїй бесіді критикував Кісанович діяльність колишнього маршалка краєвого Луцула, дальше Фльондора, а розумієть ся, захищавовав політику Ончула і Луцу. По тім говорив ще перк. півець з Браештіа Берлеан, заявляючи ся за відсуненням назначення кандидата на 4 тижні. Також барон Гормузані був на вічу, але якось не зголошував ся до бесіди. Віче закінчило ся о три чверти на чверту. Ончулівці, вчиляючи тут і учителів, відійшли щось дуже пригноблені. — В середу 20. с. м. відбуло ся віче в Солці, скликає також „Dirigent-ом“. Тут віче випало, як каже комунікат виданий „Dirigent-ом“ — знаменито. Справоздане др. Луцу і др. Ончула прийнято з одобренням і висказано їм довіре. Кандидатом поставлено д. Кісановича.

З жидівського табору.

Жидівська організація національна („Jhd. Nationalverein“) скликала на день 17. с. м. великі збори до Черновце. На вічу тім зложив др. Штраухер рішучу заяву, що Жиди не відступлять ніколи від жадання двох мандатів і візав всіх до солідарної борби о ті мандати. Др. Штраухер згадив агітацію т. зв. независимих Жидів, які працюють на шкоду жидівської справи. Збори висказали др. Штраухерови повне признание і офірували йому мандат із східного округа міста Черновце. Рівнож прийняли збори внесенне д. Таубеса, щоб Жиди ставили своїх кандидатів у всіх округах німецько жидівських, коли би їм не відступлено жаданих двох мандатів. — „Независими Жиди“ скликали збори в Садагурі. Се їм однак не поведло ся, бо прихильники др. Штраухера так енергічно виступали проти аранжерів віча, що комісар розв'язав збори.

11

Альберт Е. Брахфогель.

Нарціс.

Драма в п'ятих діях.

(Дальше).

Переміна.

Мешкане Кінолі (того самого вечера). Декорацій їй сче нові уладженя такі як в другій дії; слабе осьвітлене, на столі горить свічка.

НАРЦІС (виходить помало з лівої сторони): Ох яка страшна нудьга! — Уже два дні сиджу тут у клітці і не знаю, що почати з собою. — Колиб вона хоч дома була, щоб мож часом розбалакати ся... але вона сидить цілий день Божий в королевої. Вадумують мабуть те велике діло, що виконати маю. — Мені здаєть ся, що се також та стара байка про малпу й каштани, — а лише цікавий, о скільки попечу собі руки. — Каже, що маю щось великого, щось шляхетного зробити, — що хоче зробити з мене порядного чоловіка — гм! — Чи є в світі шляхетні діла, дійсно шляхетні? — Мусять бути! Я відчуваю се по охоті, стати добрим, що проявляє ся часом в моїй душі. (Проводжує ся). Не знаю — але мені сьогодні тут так дивно-нудно (кладає руку на серце) так до плачу, так жалко. — Мені так якось, начеб я мав відсіля відходити, начеб мусів з так багатьома прощати ся. — Чи може мій конець вже зближає ся? — Ну! Якесь щось шепче мені, що їй найду, — що побачу ще Жанету, закім умру, (сідає на сталець; довша павза). Уява. — Се дійсно дуже гарна річ, як лише має хто силу будь коли уявляти собі. — Колиб не вони, я був би вже давно вмер. Як мені лише сї два дні без них пережити було? — Но, але тепер їде вже якось. (Наче в сні) Се мое помешкане — плачу за него 300 франків: прецінь жена моя стала спадкоємцею — можемо тепер вважати на себе. (Дивить ся в ауге, в сторону зруби). О, я бачу її — вона приладжує собі капелюшон, і вона покладе його на голову, як завтра схочемо вийти на прохід на Елєзій-

ске поле. Ось, з міста виходжу з нею понідруч. Веї дивлять ся на нас, панські фаети кокетують до моєї жени, але вона не уважає на се. А, ось і музика! потанцюємо, серце! Ла, ла, ла, тра ла... (танцює; неосидано зауважує на столику китайця і стає скоро) А, до чорта! Ось пагод! — Вдивив ся в мене поганець своїм нудним лицем і ілюзия пропала; — але се завше так, — вона не лишає ся, ніколи. — (Схоплює ся). Ох, до сто чортів вже не видержу більше! (ступає кілька кроків). Але вона мені приобіщала, що сьогодні скінчить ся, або сяк, або так! — Почекаю ще, бо дав їй слово, (сідає; мала павза) а то буде дуже гарно, як мене поховують. — Шість гайдеїв винесеут мене... фірманським кроком. Гігі, а горілки що вишють грабарі, як винуть мене в діру! — Але се так сумно, — дуже сумно! — О, я знаю одного, що дуже плакав би над моїм гробом, коли би міг, — а то — такий я самий (схоплює ся, тре чоло). Га, ото бо ми житий народ — пульє людського роду бе помалу — (дивить ся на китайця) самі пагоди на столі нашого Бога. (Підходить до фігурки). Ходи сюди, хлопче, хай тебе огляну! (здіймає пагода й кладе його з лівого боку на стіл, а сам ставить ся напротив). Ти досить грубий, щоби виглядати на якогось Креза свого світа. — Чи є якийсь розвій людського роду? — Є?! (кидає фігуру, так що вона притакує головою) А, е! Очевидно, він се прецінь знає, він учений, а до того ще й багатий! Може член французької академії? — так? (кидає фігуру). Розуміє ся! Я гадав собі ще з самого початку! Скажіть мені, пане професор: істнує про видіне, істнує якийсь могучий праобраз нашого я, що сотворив нас, істнує якийсь край спасеня і миру, що злучує тих, що були тут розлучені? — Істнує щось таке? — (кидає фігуру). А певно, очевидно! — Але, простіть мені наймудрійший пане, навіть найпобожнійший чоловік не може завше здержати єя сумніву, а головню коли нема що їсти. — Може можливо, що нема нічо сього, що світ цілий лише конгломерат рухомої матерії, а магнетизм то persona agens, що злучена матерією! — Не маю я рації? (Киває фігуру). — Га-га-га то се

твое знане, се твій характер! Прокляте створіне! (Кидає пагода до землі, так що він розбиває ся). Хай черепе з тебе станєть! — (Паде змучений на фотель й підтирає голову рукою; підносить ся відтак помало з боєм). Ох, чи є щось нужденійшого як чоловік? — Червак зі серафимовими крильми, що стає змією і живить ся відтак своїм плодом. (Приступає поволи до вікна й оглядає його, свічка вже потає). Вічні олева, що стоїть високо на небі, сяючи очі, що тужно глядять у пірване мое серце, чи й Ви замешкані дітьми нужди, як наша земля? — Ви мов сестри на небі, кружляєте мирно в любові та гармонії округ вашої матери-сонця, — ви народ з тихих веселих людий, вічно мвлий образ, ідеал, неосягнний! (Горлячо.) О, тугу, тугу! ти тримаєш світ до кущи, ти ще найдійша у житю. Хто вже не відчуває туги, той повинен вмерти — та гинти. — О, Боже мій, збережи в мені тугу! — (Задумує ся).

Вихід п'ятий.

НАРЦІС, ДОРІ КІНОЛЬ (входить середними дверми, по правій руці й сідкує Колет з ліхтарем. Салом цілковито осьвітлений).

КІНОЛЬ: Добрий вечір, любий Нарціс! (Нарціс здригає ся). — Мусілисьте довергенько на мене чекати (обертає ся) о, Ви потовкли мені пагода!

НАРЦІС: От так з нудьги, — грав ся трохи провідіня, не турбуйте ся, Дорі, в світі є так багато пагодів, що не є ніяка рідкість мати такого. Здаєть ся, Ви також не дуже веселі, — булисьте в королевої й приносите мабуть обіцяне рішене!

КІНОЛЬ: Так є, Нарціс! (до Колет, що ставить ліхтар на стіл) Забери черешки і остав нас самих!

НАРЦІС (відчас коли Колет в подолки збирає черешки). Черешки і сміття і судний день!

(Колет виходить середними дверми по лівій руці).

КІНОЛЬ: Що думаєте сим?

НАРЦІС: Думаю судний день, коли всіх пагодів запліювати будуть. То буде десектний, але чесний збір.

КІНОЛЬ: Я вас не розумію, дорогий Нарціс,

Із наших товариств.

З Вашківців п. Ч.

Не мало є у нас доброго, не мало показується проявів справдішнього народного руху, життя і поступу — на жаль — про кожний такий прояв знає лише гурток людей, що коло виконання якогось діла стоїть найближше. На мою думку повинен знати о тім як слід як найширший загальний і то в своїй часі. Такі відомості були б не лише нагородою для ініціаторів якого-небудь діла, але і моральною заохотою до дальшої праці так для них самих і для тих, що за їх покликом ідуть. Такі вісті були б пригадкою також для тих, що зневірені в успіх своєї праці, не беруться до нічого, а що більше, є і формальною заохотою до дальшого життя і поступу. Однак виходить, що на цілій буковинській Україні (судячи по дописах до „Буковини“) або дуже мало показується проявів народного життя, або ваші редакції про це не знають (в чім був би винуватий загальний за своєю байдужністю на такі справи). Подибується вираді оголошення про збори, концерти, вистави, представлення і т. д., але лише деколи можна довідати ся, чи удало ся і з яким успіхом, а се — на мою думку — не маловажне. *)

Такі думки насунулися мені із причини так довгої мовчанки Вашківчан про „вечерниці“, устроєні тов. „Жіноча Громада“, дня 10. м.

Зваживши не дуже то високий рівень просвіти нашого селянського жіноцтва на Буковині, дуже відрадіююся факт, що вашківське жіноцтво згуртувало ся в товариство, прагне, в нім з доказом зрозуміння організації, просвіти і праці в товаристві були саме згадані вокально-декламаторські „вечерниці“, устроєні по несповна півріччю існують товариства.

Різнобарвними „скорцями“ окриті стіни салі, з узорами, по мистецтві жінками придуманими, освітлені світлом ламп притягали до себе, як пестрі зілці серед темної ночі, обнесені срібним світлом місяця. Під однією стіною виринули жіночі статі тай почали ся співати, декламувати такі, що і не мож на перший раз ліпших вимагати. Тому і слухачі, велика маса селянства, вашківська руска (а по часті і не-руська) інтелігенція — не щадилі оплесків.

Скінчили ся продукції, роздав ся спів скрипки, дзвеніт цимбалів та трохжане одеті і почали ся танці, що протягнули ся до ранку. Весело проминув час і певно на довго полишив млі спомина. — Як велике було зацікавлене, показує досить значний дохід, близько 100 К.

Добр. Лучанський дакувати треба, що головню завдяки її заходам міг відбутися згаданий вечір. Подяка належить ся всім тим, що так гарно організували і велить вашківське жіноцтво. Праця їх виїде нам певно в хосен — і то не малий. *Лес Я.*

*) З висказаною тут думкою шан. автора сеї допису вповні годимо ся і просимо наших П. Т. Читачів із провінції, щоб прислали нам ласкаво дописи про всі прояви громадянського життя в їх сторонах, особливо про ті в них, що безпосередно відносять ся до життя Русинів. Таких дописів редакція досі не жаль не мала. (Ред. „Бук.“).

але бачу як сумно у Вашій душі. (Оглядає ся.) Ми самі, Рамо, я очікую кожної хвили воеводи Шоаселя; він має сюди прийти.

НАРЦІС: Шоасель? Що, противник королевої, муж довіря Помпадури?

КІНОЛЬ: Він вже не є ним. — Він взяв ся за справу вешає королевої, бо прийшла хвиля, щоб би допомогти їй до свого права.

НАРЦІС: Плетеш байки дівчино!

КІНОЛЬ: Самі побачите, Нарцисе. Маркіза Помпадура видалить ся з двору, а Марія Лесціньска стане знова французькою королевою. Все приготівлене і вдасть ся, мусить вдатися. Нам бракує тільки помочи, вірного пожертвована, гордої зневаги смерті, нам бракує помочи одного чоловіка.

НАРЦІС: До чорта, та хтож він?

КІНОЛЬ: То чоловік з величавою, шляхетною душею, з великими кебетами, гідний того, щоб з пошаною згадували його імя в світі. — Він нещасливий, понижений, але великий в нещастю — помімо зневаги — се — Нарцис Рамо.

НАРЦІС: Дівчино, чи ти здурила, чи ти шалена? Не глузуй надімною! — Я замало дурний, щоб повірити в се, що говориш, а за мало варіят, щоб собі представити, що я в світі в той спосіб прислужатися як королеві.

КІНОЛЬ: Ти ним є і Ти те зробиш! Се те діло, яке я зберегла для Тебе, за яке я честь і душу пожертвувати готова, як зробиш його.

НАРЦІС: Але мені так крутить ся в мізку! А се чиста фантазія, навіть аж смішно! Я, я Рамо, малесенький, висміяний, я мав би з місяця прогнати того веліта, перед яким пів світа голови клонить? — Сей замір дуже дуже дурний, а не здібний до него!

КІНОЛЬ: Послухайте й наберете до себе довіри. — Перед своїм приходом на двір була маркіза Помпадура женою фінансового винаймика д'Етіоля.

НАРЦІС: А, правда! Пригадую собі, Ви вже раз питали ся мене про него.

КІНОЛЬ: І тому чоловікові, котрого вона безсовісно покинула, хотів він її дуже любив і вмер відтак з гризоти через її невірність, — подібні Ви як брат братови.

З Ошихлібів.

Дня 12. с. м. відбули ся перші загальні збори і отворене читальні „Рускої Бесіди“ в Ошихлібах. На збори прибули з Кіцманя: пп. І. Семака, радник суду, др. Воевідка, лікар, Остап Попович, учитель і Токарик учитель гімназичний, за що їм отсею дорогою складаємо сердечну подяку.

Збори отворив тимчасовий голова п. Никола Маринович і попросив на председателів пп. радника І. Семака, на его заступника надучителя Е. Томоруґа, на секретаря учителя І. Бронського. П. І. Бронський відчитав статут й пояснює кожний уступ, згадав, що вже перед заснованем читальні висалось до неї 91 членів, вилативши 65 К 68 сот. вкладок. За звизав отже, щоб по їх приміру висалось до читальні як найбільше, бож читальня є душею громадянського життя. Згадавши про засновуючу ся крамницю, завизав присутніх, щоб взяли ся до того діла з більшим житем, не дали йому приспати і як найскорше здійснили. Бесідник завизав дальше всіх, щоб висували ся чисельно до товариства „Просвіти“, обезпечували ся лише в своїм, себто руским товаристві обезпечені „Дієтер“, щоб займали ся більше вихованем своїх дітей, улажкуючи їм таки дома читальні і заохочуючи до читання, та висилаючи спосібніших до середніх шкіл, вищих до ремісла і шкіл промислових.

В виду наближаючих ся виборів до парламенту і санкціонованого вже закону о виборах, заповів п. І. Бронський на найближшу неділю публічний відчит в школі „о реформі виборчій“ мовлячи, щоб ми могли як слід познакомитися з новим законом і способом вибору. Описав прочитав бесідник лист від місцевого дідачка Поляка п. Казимира Богдановича, що будучи хорим, не міг явитися лично на наш збори.

Для приміру галицким дідачам, переповненим повністичною дурійкою, наводимо нароком шановним читачам зміст того листа в цілости:

„До панів господарів Стефана Лунула і Никола Мариновича! Жалую дуже, що на запрошене з поводу слабости прийти не можу. Дуже мене тішить се засноване читальні і склепу; аби се дві інституції були на пожиток громад і для народу руского. По звольте нанове господарі на початок заснованя сеї інституції вложити яко складаю 20 К. Клянню ся всім членам заснованя сеї читальні і пещорівате від мене сьогоднішніх Ваших чесних гостей з Кіцманя. Казімір Богданович.“

Як бачимо, є в нім як не щира, то бодай подітична прихильність. На висесене бесідника і п. дра Воевідки ухвалено, вислати до п. Богдановича підпоручників читальні, котрі мають лично подякувати йому за привітне писмо і ширшій даток. В дальших промовах пізнали ми, оскільки се певне, нашого будучого посла до парламенту, радника суду в Кіцмані п. Семаку. В своїй гарній промові завизав присутніх до духової праці, згоди, єдності і організації, вказуючи на інші народи, що лише тим чином виборили собі різні права, свободніші і вигідніші жите.

П. др. Воевідка говорив на тему поступового господарства, доказуючи даними числами, як другі народи побогатіли лише тим, що взяли ся до рацво-

нального плеканя худоби, снілкового молочарства і годівлі доброго дробу.

П. надучитель Томоруґ звизав, щоб найняти як найскорше для читальні хату і заплатою з'обовязати на рік чоловіка, котрий мав би що неділі і свята з обовязку читати часописи і книжки.

П. учитель Остап Попович згадав про нашу давнішню засновану „Сті“, завизав батьків, щоб ті виділили на своїх синів і помогли їм ввести се так конечне товариство до життя. З жалем і встидом мусимо признати ся, що наша „Сті“ лише на папері, як з запалом засновала ся, так і скоро замовкла. Не те, щоб розвизалась, а таки от так собі дрімає, не даючи нічим про себе знати. Надіємось однак, що і під тим зглядом не лашаємо ся по заду.

На висесене п. уч. Бронського вибрано до виділу: голова Никола Маринович, заступник голови Парастей Гірбійчук, секретар Козьма Никифоров, касвер Проць Лулул, бібліотекар Гіргорій Бабюк, перший заступник виділових Іван Бабюк Василів, другий Никола Івасюк, уей господарі в Ошихлібах.

При відлих висесенях ухвалили збори удатися з просьбою до ради громадскої, щоб відступила нам кілька пражин громадскої толоки під народний дім. Маємо налію, що найдалше за два роки згуртуємо ся в власній хаті.

В Ошихлібах 17. лютого 1907.

Присутний.

Політичний перегляд.

Австрія. „Wiener Zeitung“ з дня 20. с. м. оголошує санкцію законів дотичних підвищення платні державним урядникам. — В неіформованих кругах ходять чутка, що новий парламент зійде ся 11. червня.

Міністерство Бека, яке перевело виборчу реформу в дієність, задумувало перетворитися цілковито в парламентарний кабінет. Тому пішла чутка, що члени кабінету, які не є нослами, Бек, Коритовський, Аверснер і Біверт будуть кандидувати. Про Біверта писали буковинські часописи, що він мабуть поставити свою кандидатуру в однім з німецьких округів на Буковині, а барон Бек мав на думці оден віденський округ. Та виборці з дотичного округу висказали ся рішучо проти кандидатури Бека, що привело його покинути всяку кандидатуру; також прочі не-парламентарні міністри, з виїмком міністра скарбу Коритовського, відступують від кандидатур. Кандидувати будуть всі три міністри краля, Пацак, Дзедушицый і Праде, як також міністер торгівлі Форшт і жезізняц Держата. Новий парламент не стерить непарламентарного міністерства, що потягне за собою небезпечні кризи.

Отворене німецького парламенту. Вчора отворено німецький парламент. Цісар Вільгельм відчитав промову, в котрій передовсім заявив, що німецький нарід доказав, що бажає щиро і без партійно духа стояти на сторожі народних здобутків і народної чести. Нема сумніву, що в такій силі народних почувань спочиває доля вітчизни. Я — каже цісар —

шого червана приводить до слави і чести. (Вилкає й молить ся під отвореним вікном. Мала павза).

Вихід шестий.

ПЕРШІ. КОЛЕТ (входить середними дверми по правій руці).

КОЛЕТ: Пан воевода Шоасель! (Кіноль каже на Нарциса й киває їй пальцем, щоб була тихо. Мала павза. Нарцис підносить ся. Кіноль киває Колеті, щоб виустила Шоаселя. Колет виходить).

НАРЦІС: Дякую Тобі, дорога дівчино! Твої заходи, піднести мене, не остали ся без успіху.

Вихід сьмий.

ПЕРШІ. ШОАСЕЛЬ (є палті, входить середними дверми по правій руці. Нарцис і Кіноль кланяють ся).

ШОАСЕЛЬ (дивить ся трохи відривно на Нарциса, відтак скидає пальто й капелюх). Се мабуть пан Нарцис Рамо?

КІНОЛЬ: Так є, Ваша Експелерціє. (До Нарциса): Се пан воевода Шоасель.

НАРЦІС: (Кланяє ся низько).

ШОАСЕЛЬ (подає йому руку): Дуже мене тішить, що пізнав раз чоловіка, якого знаю вже здавна як дотенну голову столиці.

НАРЦІС (майже): Просту дуже! — Коли я дотенний, то се тому, що я бідний. Нужда зміняє талан відчувати. — Коли б я багатий, може й конець був би могому гуморови.

ШОАСЕЛЬ: О, відразу даєте мені доназ своїх здібностей. — Але бувають і виїмки з виного правила, небавом пізнаєте одні такий. (До Кіноль). Коли вже про се говоримо — приготували Ви вже пана? — Знає він, о що розходять ся?

КІНОЛЬ: Все знає й готов до всього!

ШОАСЕЛЬ: Дуже гарно, дуже шляхетно!

НАРЦІС: Лиш се одно питаю, Ваша Експелерціє. — Як називав ся перший чоловік Маркіза Помпадура?

ШОАСЕЛЬ (збентежений): Як то? (всьміхаючися). А так, називав ся Нарцис Франсоа д'Етіоль і був винаймиком фінансовим.

НАРЦІС: Тепер вже мені ясно!

ШОАСЕЛЬ: Ну-ж — коли Ви ознакомлені зі всім

привик шанувати собою всі конституційні права і тому надіюся, що новий парламент, розуміючи свої задачі і будучи готовим до діла, скріпить наше становище серед культурних народів. Тільки криза в німецькій полуднево-західній і східній Африці вже позади нас. Борба з завзятими ворогами причинила славу німецькому оружию і вітчина за те вдячна торобрам жовнурам. Далше заповідає пресгольна бе-седа утворене окремого колоніального уряду і при-знає відшкодування тям, котрі понесли в Африці які небудь шкоди. Виборча борба повздержала рух спра-мований проти безперервності мирового розвою держави і суспільности. Правительсто е готове вести суспільні справи в душі Вільгельма Великого. Престолина бе-седа заповідає також предложена о обиді маестату. Політична ситуація велить надіяти ся удержави мира. Давні сердечні зносини з союзни-ками не змінили ся, а з иншими державами удержує Німеччина добрі взаємини. Німеччина прийняла запро-шене на другу мирову конференцію в Гааг. Цісар нічить: „Дай Боже, щоби у всіх працях парламенту супровожали його народні почування і готовість до діла, з яких він і вийшов!“

Вибори в Росії Вчора розпочали ся в Росії ви-бори до державної думи. Як до тепер, то опозиційні сторонники виходять з виборчої борби побідою. По-низше подаємо короткий образ теперішнього виборчого руху в Росії і його вислідів. Петербурска губерніяла комісія уважала вибори в петербурській губернії в групі земських власників тому, що в часі виборів були присутні також дивенікарі і фотографи. Щоби перевести другий раз вибори, на те нема вже часу і тому кадети стратять 4 мандати. Вибори в Петер-бурзі комісія затвердила і вибору о. Петрова не уне-важнила з тої причини, що начальник поліції не вий-казав, що о. Петров стратив своє священниче до-стоїнство. З Варшави доносить, що при виборах до думи в цілім Польскім Королівстві побідила „наро-дова“ концентрація. Вибрано доси 34 послів партії народно-демократичної (вшехольської) і 2 Литовців. В вильненській губернії, в витебській і в гродненській вибрані самі Поляки. В Київ (місті) вибрано архи-єрея Платона, 43 голосами проти 38. В київській гу-бернії вибрано до тепер одного робітника (мабути трудовика), двох Росіян, та 7-ох українських мужиків. Усі належати муть до лівниці. З Петербурга доносить, що між вибраними є ки. Павло Долгоруков, голова московської партії кадетів, антисеміт Крушевскі з Ка-шенева і Дашенков з Курса. До тепер вибрано 104 послів, іменю 4 монархістів, 2 октябристів, 1 умі-реного, 21 кадетів, 18 соціальних демократів, 3 тру-довиків, 29 із крайньої лівниці і 23 націоналістів, 1 ро-бітників соціаліст. Поміж вибраними з петербурської губернії є бувші послы до думи Кузьмін-Караваев і Родічев. В місті Балта вибрано між иншими також міського лікаря Уренева, та губернатор велів його ви-черкнути. Се між населеном викликало велике заво-рушення, а місці лікарі заявили, що розпізнають страхи і жалати муть знесення резпярядку губернатора. Пра-вибори на Кавказі вишались всюди в користь опози-ційних сторонників.

Болгарія. Університет у Софії, закритий після демонстрації студентів против ки. Фердинанда, має

як і бачу, — то обговоримо тепер паян, який я ви-робив собі. (Сідає). Я приніс ось тут трагедію, першу пробу молодого поета (виймає кілька карток паперу). Позавтра відіграємо з неї в Версай першу дію. Ду-маю, вона зробить відповідне вражіння. Трагедія нази-ває ся: Аталія, королева Юдей. Ви, пані, будете грати Аталію, княгиню, що віроломством дійшла до престолу. В рішучій хвилі являє ся перед нею її перший чо-ловік, Самуїл — Ви, пане Рамо, — й закидає її її провиш. — Се мабути вистарчать.

КІНОЛЬ: Ідея чудесна, мусьт вдати ся.

НАРЦІС: Я Самуїла буду так грати, щоб Аталія, блідла перед мною.

ШОАСЕЛЬ: Ось тут роль! Перегляньмо той вихід. (Кіноль і Нарцис беруть роль, стають проти Шоаселя).

КІНОЛЬ (рецітує з ролі):

Надходять ніч. І сонце могого життя зближаєсь сумно д' гробови на заході, — а з темряви, що обгортає скрізь мене вилазить море духів та заклятих мар із ранами на серцю, з сумом на очах й вичислюють мені всю пужду свою, стид, що раз знесили через мене у житю. Ох, горе! ще один блідий надходить — Ох, горенько! Мій перший муж! —

НАРЦІС (рецітує з ролі):

Се я, кого зневажилась, прогнала! Однак на діл зірву твій сяючий вінець, що ти силела собі з горячих моїх сліз гірких. Нехай пізнаєть тебе трусливий світ й імя твоє пусте з погордою хай зве! Проклята Богом ти, на тілі і душі, простила гріхом здохла — жінка жебрака!

(з сетазі ждає ролю на бік). Так, нею ти є, нужденна, що надармо пурпурою кривеш свій жах, коли мене бачиш! Пропайдай, минай ся, пороше, на порох! (Зму-чуєть замовкати).

ШОАСЕЛЬ (схоплює ся, бе в долоні): Славно-славно, Нарцис! Пропайдай, минай ся, пороше, на по-рох! Га-га-га! (Заслона).

(Далше буде).

бути 1. марта знов відчинений. Його автономія буде „зреформована“. В якому напрямі піде ся „реформа“, про се найліпше свідчать слова президента міністрів Цеткова, сказані до народних представників: „Авто-номія університету остаеть ся ненарушена, тільки уряд буде назначати й усувати ректора і професорів по своїй волі“. А ще докладніше говорять про се постанови нового закона. Ось вони: „Жінки в універ-ситет не допускають ся“. — „Студентам забороняєть ся буту членами яких-небудь політичних союзів і каю-бів, брати участь у демонстраціях і політичних збо-рах. За порушення сеї постанови студент буде вики-нений з університету“. Ось такими мірами думає болгарський уряд винищити „крамолу“ серед болгар-ського студентства. — З огляду на те, що болгарський народ якось ніяк не може полюбити свого монарха, болгарський уряд провадить новий закон, який має на меті охоронити особу монарха від „любови“ підданих. Сей закон, таж званий „закон про особу“, такий: „хто в посередній, замаскований, алегоричний чи невинний формі, при помочи натаку, інсинуації, научувани, або остереження, або в якій-небудь иншій формі, яким-небудь вишнім способом образить голову держави, його жінку або наслідника, припише їм діяльність, шкідливу з гро-мадянського або державного погляду і дозволить собі критикувати їх, — той підпадає тюремній карі від одного до трох років і грошовій карі від одної до п'ятьох тисяч левів“. Видання, які зроблять такий „здо-чин“, адміністрація має право конфіскувати й нищити. Таким чином болгарський князь на основі свого закона стає для болгарських громадян понятєм, про яке за-галом не вільно згадувати, бо що про нього не ска-зати або написати, все можна підтягнути під зга-даний закон.

Справоздане тов. „Дністер“ у Львові.

В Товаристві взаїмних обезнечень „Дністер“ дістають обезнечені члени 10 проц. звор-оту з премій оплачених в році 1905.

В протягу 1905 року видано 205.486 важких політ, на обезнечене 204.241.280 корон вартости, а премією 2.017.277 корон; в порівнянню з роком попереднім було більше о 14.854 політ і 189.279 ко-рон премій; в реаскурацію віддано 94.524.545 корон обезнеченої вартости за премією 917.058 корон (= 45½ проц.).

Шкід було 1883 на суму 1.067.345 корон (= 53 проц. від суми премій); то є менше о 66.891 корон від попередного року; з того на реаскурацію при-пало 539.585 корон. Видатки адміністраційні (разом з провізією агентів, котра виносила 161.766 корон і поборами персоналу, котрі з ремунаціями вино-сили 144.698 корон в самім Товаристві обезнеченя) коштували квоту 404.870 корон наші видатки і аморти-зації 48.856 корон. Фонд резервовий побіль-шав ся в протягу року о 105.867 корон і виносить 846.189 корон. Фонд емеритальний урядни-ків виносить 185.810 корон (побільшав ся о 37.327 корон); резерву премій побільшено о 134.547 корон до суми 550.110 корон.

Всі фонди Товариства виносить 1.686.964 корон. Уміщено в цінних паперах 1.035.966 корон, — власні реальности (2 нові домн) 715.000 ко-рон, — вкладки і готівка 82.936 корон. З надвижки (зиску) по відчисленю приписаної часті до фонду ре-зервового і фонду спеціального на звороти, — діста-нуть члени зворот в явоті 10 проц. (попередного року діставали тільки 5 проц.).

В Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“ вложило в протягу року 2575 сторін 1.427.082 корон вкладок, звернулось 938.469 корон, уділялось 1836 позичок на суму 1.254.218 корон; сплачено з позичок 784.197 корон. З днем 31. грудня 1906 остало 4331 членів, котрі декларували уділв в сумі 244.650 корон, на то виплатили своїх уділв 193.659 корон. Позички виносить 2.278.993 корон, на 3424 скриптах і 233.641 корон на 317 векселях. Вкладки виносить суму 2.561.541 корон на 2181 книжочках.

Кошти адміністраційні виносили 42.751 корон, в тім 5.145 корон на публічні добродійні цілі. По-зички оплачувані дуже точно, — залеглости дуже малі. Фонди товариства побільшили ся. Цілий капітал оборотний виносить 2.955.139 корон. Позички уді-ляємо на 6 проц., для союзних товариств задаткових на 5 і ½ проц. Від вкладок платять товариство 4 проц. Остала надвижка (зиск) в квоті 18.847 корон, — з котрої члени дістануть 6 проц. дивіденди від своїх уділв.

Дирекція.

НОВИНКИ.

Чернівці, 21. лютого 1907.

Із львівської в'язниці. В четвер 21. с. м. розпо-чали ув'язнені академіки львівські голодний штрайк, передавши вперед презадії суду ухвалу дотичну голодівки. Президія карного суду у Львові відповіла на се письмом, що голодівка ув'язне-ним нічого не пособить. Голодівку управляют в Росії політичні в'язні з нималым успіхом. Будемо бачити, що стане ся з тим средством в Галичині, яка

належить до конституційної Австрії. — „Słowo Pol-skie“ не залишає цюкувати на руських студентів, а свою młodzież підбальорює, щоб она свідчила су-проти демонстрантів. І та патріотична молодіж польська зголошує ся до суду і свідчить проти руських акаде-миків, заперотених у гідкій тюрмі. Маючи таку па-тріотичну молодіж, можуть тепер Полляки заснівати собі „Jeszcze Polska nie zginie!“ — Фонд для жертв демонстрації зростає. На книж. вкл. ч. 2000 „Кра-евого Союза Кред.“ у Львові зложено досі на сю ціль 4.869 корон 97 сот.

Вісти із російської України. Дня 18. с. м. від-були ся в Києві загальні збори „Просві-ти“. Рада товариства запропонувала обікрати почес-ним членом товариства відомого історика України, проф. В. Антоновича, з приводу ювілею його науко-вої, громадської та літературної діяльности. Внесене се прийнято одностайно. — Дня 19. с. м. прочитав в київській університеті проф. Перетц реферат на тему: „Українці в Москві по донесенням Єзупів“. — Київська студентська комісія в справі у-країнських катедр звернула ся до ради сту-дентських представників з заявою, щоб на найбли-зшій загальної студентській збірці встановлено в порядок винову київського ректора в справі українських катедр. Українські студенти надіють ся, що представ-ники всього студентства, як обіцяли се, так тепер підпруть борбу Українців о свої катедри. — У ч-я київської гімназії звернувшись з прось-бою до директора, щоб в гімназії сій заведено укра-їнську мову. Просьба ся ввійде на наради з'їзду ди-ректорів, який відбуде ся в Києві.

Пересторога перед вивандровуванем до Порту-галії. Після вістий, які дійшли до відомої міністерства внутрішніх справ, збільшило ся число виїжджаючих до Португалії. Тому, що зарібку в тім краю дуже тяжко знайти, головні особам, що не знають порту-гальської мови, міністерство внутрішніх справ пере-стерігає перед виїздом до Португалії.

307. річниця смерті Джордана Бруна. Минає 307 років, як погіб славний моністичний філософ Джордано Бруно, засуджений римською інквізицією. З нагоди 307-ї річниці його смерті відбули ся в бо-гатових містах Італії антиклерикальні демонстрації. В Римі устроєно похід, що удав ся під пам'ятник Бруна, де зложено много вінців.

Смерть Кардуччо. Минулої п'ятниці помер в Болоні славний італійський поет Йозуа Кардучі. Він родив ся році 1835. у Вальді Кастелло коло Пізи. Вже в 24. році життя став професором на університеті в Болоні. Першим томиком поезій, що появил ся під заголовком „Juvenilia“, постановив Кардучі знаймуру-вати нову добу в італійській літературі. Збірка ся не найшла однак з початку симпатії. Подражавний непри-хильною критикою написав Кардучі свій „Гімн до сатани“. Сею поезією, написаною в 50 строках, здобув собі відразу признание і славу. Його далші твори „Odi barbare“, „Nuove Poesie“, „Levia gravia“ всі революційного змісту. Кардучі є знаменитим май-стром форми. Його заслугою є введене старих строк в італійську поезію в майстерським вдосконаленю. Ми-нувшого року признано йому нагороду Нобеля для лі-тератури. Вже від давних літ побирав він від італій-ського правительства почесний гонорар 12.000 лірів. Похорони його відбудуть ся на кошт державний. Таїні останки постановлено зложити в Пантеоні (Santa Croce) у Флоренції, побіч гробу Дантего. З Кардучім відходить від нас геній світової слави.

Оповіді, іменовані і т. п.

Курс ткацтва. З причини всяких труднощій около підготовки, пічне ся заповіджений давнішє курс килимкарства для жінок і дівчат літших кру-гів суспільства аж з днем 1. марта 1907 р. Курс буде відбувати ся через два місяці в краєвій школі ткацтва (Новий Світ 10) що вівторка, четверга і су-боти від 6—8 год. вечером. Шкільна олата вино-сить 50 корон і може бути зложена в двох ратах 1. марта і 1. цвітня. Зголошувати ся треба до 1-го марта в управителя Краєвої школи ткацкої в часі від 9.—12. год. рано і від 3.—6. по обіді.

Засідане головного віділу „Жіночої Громади“ в Чернівцях відбуде ся дня 24. лютого с. р. о годній пів 4 з поудня. З причини, що маємо обговорити незвичайно важні справи, просимо п. віділових, щоби явили ся в кометі. — За Виділ: Е. Кулаковска, голова, М. Трусовичівна, секретарка.

Курс шитя і крою. „Кружок Жіночої Громади“ в Чернівцях отворив при уа. Петровича ч. 2 курс шитя і крою. Се є гарний і великий практичний почин організованя нашого жіноцтва і треба надіяти ся, що інтересовані круги рускі піддержать його дуже радо. Дати науку і спосіб до самостійного життя заробко-вого дівчатом і жінкам руским, — отсе цілє черно-вецького „Кружка“. Вся олата на курі виносить лише 6 згр. Важати треба, щоб із сих малих покищо по-чатків розвинула ся у нас така інституція, як львів-ський „Труд“. Щастя Боже!

„Кружок Жіночої Громади“ в Оршівцях складає щирю подяку Вп. п. Олені Пігуляковій за дарунок 45 книжочок. — Марія Мендришора, бібліотекарка.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ сторони 40 К., $\frac{1}{8}$ сторони 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний окуп.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Належитості за анонсами марками поштовими не приймає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Неполюківці відбудуть ся 3. марта 1907. о 1. год. по обіді в Чатальні з таким денним порядком: 1. Прочитане рахунків з попереднього року. 2. провірене річних видатків за рік 1906. 3. Призначене річної платні касиєрови. 4. Призначене річної платні наставленому післядому за дорученням членам всяких повідомлень і напимень в касовій справі. 5. Вибір двох членів старшини. 6. Вибір Ради надзорчої в загальні. 7. Вільні внесення. **Стефан Пиллук**, голова.

SELTENE OCCASION

500 Stück für bloß fl. 1.95.

1 pracht. Taschen-Uhr „System Roskopf“ mit Gloria Silber Anker-Werk, samt vergold. Panzerkette, 1 reiz. Herren oder Damen-Ring mit Edelstein, 1 eleg. Cravattennadel mit Imit. Simillstein, 1 Reisetasche, 1 Garnitur Kragen, Brust- und Manschetten-Knöpfe 8 0/10 Gold, 1 f. Zigaretten Spitze mit Bernstein, 1 Pariser Damen-Brosche (Neuhelt), 1 Halsband Perl, 1 Taschmesser 4 theil, 1 prima Schreibzeug, 1 Paar Boutons Imit. Brillanten und noch 450 Stück diverse Gegenst. im Hause unentbehrlich. Alles zusammen mit der Tasch-Uhr kostet bloß fl. 1.95. — Versandt per Postnachd. od. Cassa Voraus auch Briefmarken.

D. Kessler, Gloria-Export

Krakau, Nr. 812. 39 (1—3)

N. B. Bei Abnahme von 2 Paquete wird ein engl. Rasirmesser Gratis beigegeben. — Nichtpassendes, Geld retour.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(6) 12—15

Важне для кожного!

Випродаж! по суцільно новий годинник за 3 зр. 20 коп. з гарантією на рік і післяпродажним обслуговуванням.

1 Німецький гравірований ремонтувач ескетку Roskopf, добре йде, 3 літня гарантія.
1 Франц. пілка, ланцюжок.
1 Красний шпек до годинника.
1 Гарна шпилька до краватки.
2 Елегантні перстені з голландки.
2 (1 пара) еспіно до манжетів „Garantie“.
2 Позол. еспіно до краватки.
3 Позол. еспіно до сорочки.
2 (1 пара) прала. срібні контих урядово пуніер.
1 Ескет. ескетковий веркальне.
Отже 16 штук партити предметів разом з годинником підлягає який самий представляє тую партію, писанню поспішають за 3 зр. 20 коп. або за попереднім надісланим належностями.

Мих. Горювіч

Дім експортний Кранів, Колетек 4.

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть

NERVOL

„Назва правно забезпечена“
аптекара др. Ю. Францоу

в Тернополі.

Се є знамените усмиряюче средство до натирання против всяких ревматичних болю, простудження, доманя коостей, плевний гістиді і нервових недуг. Прому уважати на напис „Nervol“ і не приймати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшчок) 8 кор. з оплатою і опакуванням. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всіх країв.

Товариство взаємного кредиту

„ДНІСТЕР“

Стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою

Львів Ринок, ч. 10 (дім „Просвіти“)

платить 4% від вкладок; приймає і виплачує вкладки кожного дня, крім неділь і свят; уділяє пожитки на 6 проц. на гіпотечку або за порукою; дає більші пожитки парцелянтам на купно землі; сплату гіпотечних позичок розкладає до 15 літ; при 30 ратах піврічних виносить рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покриті дахів бляхою або черепом уділяє „Дністер“ пожитки на 5 проц.

Позички можуть дістати тільки члени. Яко член може приступити тільки член Товариства обезпечень „Дністер“.

Дивіденда від уділів членських виносить все 6 проц.

Вкладки можуть вкладати також не члени.

Вкладки виносять 31. грудня	К	2,072.928
Позички уділені	„	2,042.615
Уділи членські	„	162.127
Фонд резервовий	„	30.288
Цінні папери і льок.	„	257.963

З чистих зисків уділів „Дністер“ на церкви, бурен і вишні добродійні ціли вже над 40.000 корон.

(—)

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen

10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

25 3—20

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

Я, АННА ЧІЛЯГ

виплекла своє волосє на 185 см довге через уживанє масти, яку я сама винайшла. Си маст є однимим средством проти випадувания волосє, побуджає поріст его, зміцняє корін, у панів прискорює поріст повної борода, по коротким вже уживаню єї хоронить волосє, надає ему ирравдну полистуючу барву і хоронить перед сивінєм до півної старости. Німаке подібне средство не має тільки поживних частий для волосє як **Чіляг помада**, яка веднала собі світову славу, позаяк пані і панове пере-свідчили ся що по ужитю невеликої кількості єї, волосє перестане випадувати, так що в протягу кількох днів засівало ся нове, здорове, буйне. Вислід сей потверджують тисячі писем з подякою в цілім світі, арештою вислід нагороджує правда.

Ціна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висилка за попередним надісланим або за побранем належності. Адресувати належить впрот до фабрики

АННА ЧІЛЯГ,

Відень, I. Graben число 14.

Головний склад для Чернівців: Шмід і Фонтін, Дрогерія
ул. Головна (Hauptstrasse 12).

108(24—26) П. н.

КУПУЙТЕ ЛИШ

PFAFF-A МАШИНИ ДОШИТЯ

бо они є найліпші, найтриваліші а також найдешевші! Крім тих є у мене також на складі

97 18—26

СИКАВКИ І КАСИ

при яких купити єсть дуже легкі і вигідні умовини. Нігде не дістанете дешевише, ніхто не обслужить Вас так ретельно і ніхто не годеє дати Вам таких колекцій у сплату, з поважанєм

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машиніст у броварі Штайнера
улиця Желізнича, Чернівці.

Важне для управителів шкіл.

Намість дружесорти

„Jahresausweis“

краєва Рада шкільна припоручила виготовити нову дружесорту

„FRAGEBOGEN“

яку можна вже тепер набувати в друкарні „Рускої Ради“ (Чернівці ул. Петровича ч. 2) по ціні 6 сотиків за аркуш.

До Америки і Канади

найвигідніша, найдешевша і найпевніша їзда через

ЛІНІЮ КУНАРДА

Головне заступництво для

Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівська ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернів.**
ці ул. Головна (Есенберг) ч. 32.

104 25—52 н

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (аг. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., аг. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламний неопечатаний вілні від порта.

Рукописи звертає редакція лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової.

В справах редакційних можна устно порозумітись ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Перед виборами.

Закі появлять ся особна наша брошура про новий виборчий закон, подаємо до відома нашим читачам і діячам найважливіші і найпотрібніші постанови цього закона. І так:

Закон з 26. січня 1907

про карно-правні постанови для охорони свободи виборів і виборів.

За згодою обох палат державної ради розпоряджує ся як слідує:

§ 1.

Слідуючі в низу постанови приміює ся лише о стілько, о скільки діляне не має знамен якогось учинка, каригідного вже після загального карного закону і загроженого якоюсь острійшою карою.

I. Постанови для охорони свободи виборів.**§ 2.**

Постанови отсього закона про охорону свободи виборів мають стійність для виборів до палати послів державної ради, до краєвих сеймів, громадських і повітових заступництв та до всіх інших корпорацій і заступничих тіл, покликаних законом полагоджувати вселюдні справи.

§ 3.**Виборче підкупство.**

Хто нарочно 1.) в намірі підкуплення якогось управненого до вибору, або не виконувати свого виборчого права або виконати його в якимсь означенім зміслі, ему або комусь третьому предкладає, дає чи обіцяє якусь маєткову користь, або 2.) хто для себе чи когось третього жадає якоїсь маєткової користі, приймає або дає собі її приречи, під обіцяницею або мизором, що дасть ся тим перекупити, або не виконувати свого виборчого права чи виконати його в якимсь означенім зміслі, допускає ся провини, за яку карає ся строгим арештом від одного аж до шістьох місяців. Приспорепа маєткова користь або її грошева вартість пропадає в хосен фонда для убогих громади.

§ 4.**Прилюдне угощування виборців.**

Того, хто в день виборів в гостинницях чи шинівнях (корчмах) чи на інших прилюдних місцях видає або веде видавати виборцям безплатно або по низьким цінам страви, напитки чи інші споживні річи, карати ме ся порядковою гривною від 10 до 200 корон, хіба що заходить ество чину виборчого підкупства (§ 3).

§ 5.**Виборчий примус.**

1.) Того, хто нарочно в тім намірі, аби спонукати управненого до вибору, не виконувати свого виборчого права або виконати його в якимсь означенім зміслі, пориває ся чинно проти управненого або якоїсь близької ему особи, наносить їм шкоду на тілі, свободі, честі або на маєтку чи доході, або шкодить їм у їх заводській діяльності чи занятю, погрожує тим, або затрушує вибори чи близьку ему особу заповіді, чини погрозою вибори, дімаючого для них лиха, карає ся за провину строгим арештом від 1 до 6 місяців. При обтяжуючих обставинах, особливо, коли винуватець довів до наміреного успіха або вчиню годен був спричинити дуже значну маєткову шкоду для управненого до вибору, чи для якоїсь близької ему особи, треба присудити строгий арешт аж до одного року. 2.) Тим самим карам підлягає той, хто сейчас по виборі нарочно пірвав ся чинно на управненого, чи близьку ему особу або заповіді їм втрати чи шкоди, означені в 1-ім уступі, за те, що управнений вибрав насупереч тому впливові, який виконано на него перед вибором.

§ 6.**Розширюване ложних вістей при виборі.**

Хто з розмислом ширить вселюдно неправдиву вість про місце або час вибору, про відступлене якогось кандидата або про вищу яку обставину, що годна здержати управненого від виконання виборчого права або їх спонукати виконати се право в якимсь означенім зміслі, і ширить її в такім часі, як виборці або їх час вже не в силі провідати правдивого стану справи, допускає ся переступа, за який карає ся арештом від одного тижня аж до трох місяців.

§ 7.**Фальшоване виборів.**

Того, хто нарочно 1.) при виборі фальшує голосоване або его вислід, 2.) проти поручення виповнює картку голосовання, передаву ему, аби вписав назвиско вибраного, або 3.) хто, виклюючи блуд що до свого управнення до вибору, а особливо уживаючи пофальшованих або підбавлених легітимацийних грамот, виконує виборче право, що ему не прислає, або виконує право, прислугуюче ньшому, без его згоди, карати ме ся за ту провину арештом або строгим арештом від одного до шістьох місяців.

§ 8.**Спинюване у виборі.**

Хто нарочно 1.) в тім намірі, аби управненому утруднити виконане виборчого права чи его спинити або собі чи иншим неуправненим особам уможливити участь у виборі, присвоює собі безправно чи захо-

плює чужі легітимацийні карти, карти голосовання чи інші грамоти виборчої легітимациі або задержує повірені ему такі грамоти і не видає їх управненому або спричинює, що такі грамоти видає ся инший, не називає у них особи, 2.) хто в тім намірі, аби вплинути на виконане виборчого права в якимсь означенім зміслі, утруднює виборцям виконувати свободі своє виборче право тим, що самовільно виповнює картку голосовання, видану виборцям властною, або 3.) в тім намірі, аби ударемити виконане виборчого права, спинює виборця у відданю голосу, допускає ся провини, за яку карає ся арештом від одного тижня до трох місяців.

§ 9.**Неуправнене виконуване виборчого права.**

Того, хто при виборі свідомо насупереч обов'язуючим приписам 1.) виконує виборче право другого за его згодою, або 2.) велить чи допускає, аби его виборче право виконав хтось другий, карає ся за той переступ арештом від одного тижня до трох місяців.

§ 10.**Ударемнене вибору.**

Хто з розмислом в тім намірі, аби недопустити до справдження вислуду виборів, усуває, розкидає або робить непридатними цілком чи вчасті дісту голосів або карти голосовання, допускає ся провини, за яку карати ме ся строгим арештом від одного тижня до шістьох місяців.

§ 11.**Нарушене тайних виборів.**

Хто при тайнім виборі свідомо здобуває собі протизаконним способом відомість про голосоване поодиноких виборців, допускає ся переступа і підпадає карі арешту від одного тижня до трох місяців.

§ 12.**Перепопи в кандидатурі.**

Того, хто нарочно в тім намірі, аби когось здержати від поставлення своєї кандидатурі о мандат до одного з означених в §-і 2 заступництв, або зневолити его до залишення своєї кандидатурі, пориває ся на его особу чинно, нарушєть его безправно на тілі, свободі, честі або на мліні чи доході або тим грошам, карає ся за ту провину арештом або строгим арештом від одного до шістьох місяців.

§ 13.**Виборча комісія.**

Виборчого комісара, членів виборчої комісії та її письмоводця треба уважати урядниками в понятю §-а 101 карного закона, а виконуючи свій уряд, користують ся они охороною, яку признає карний закон особом начальства.

НАШ АЛЬБОМ.

П. Марієнко.

* * *

На горах сніг розстав, стопив ся,
Широко води розілялись;
З коханою я розлучив ся,
На віки ми вже розпрощались.

Поперли в греблю хвилі — зморі,
Прірвалась гребля, повільно грає;
Здавили серце біль і горе,
Пробилось серце, кров стікає....

Ніхто не спинить струй шалених?
Ніхто потопа не вгамує?
Ніхто не злучить розлучених?
Ніхто мене вже не вратує?

О. Коваленко.

Хмари.

Сонет.

Небесні гості, любі дорогі!
В повітрі ви гуляєте гурбою,
Обнявшись, мов подружчя молоді,
І сонце закриваєте собою....

Коли-ж докучить тихо вам гуляти,
Ви гратесь починаєте громами
І грізно блискавицею сіяти
Над чорними лісами та горами....

А потім землю вмиле дощами,
Цвіла щоб та пишлась овочами
І людям щиро очі веселила...

Річки після дощу біжать скоріше,
Природа вся тоді стає пишнійша
І всюде прибува сцілюща сила...

24./XII. 1903.

Ів. Підгоренко. Дрібні вірші.

(Арістей I.)

I.

Усі жалі, усі болі
Виливаю на папір
І риданням по неволі
Наповняю цілий мір.

Раз у тині під вишнями
Щастє сніло ся мені.
Дні збігають поза днями,
Щастє бачу — тільки в сні.

II.

Коса біла, очі сині,
А усточки-квітоньки,
Лийш виватись цілуванням,
Як медочком пчелоньки.

Кожде слово — шибетання
Соловія у гаю,
Всякий усміх — чисте срібло,
А все разом — рай в раю.

Михайло Жук.

* * *

Таких зірок, як твої очі,
Я не знайду, я не зустріну!
Хочби чекав я довгі ночі,
Хочби шукав їх без упину.

Та де знайти? Не знайдеш долі,
Не скажуть, де вона блукає,
Чи де в лісах, чи де у полі,
Схилившись, стомлена дрімає.

Побачив раз — і снять ся очі...
У мозок дивлять ся, у душу —
Мов ясні зорі о півночі...
Чому ж покинути їх мушу?

В руках стерно... вітрила бють ся,
Як ясні і могутні крила;
Здалека хвилі лиш сьміють ся...
Невже-ж тебе покину, мила?

Чернівці, 1906. р.

§ 14.

Утрата права вибору і вибираємості.

Засуд за провини, означені в §-ах 3, 5, 7, 8, і 10, коли хто допустив ся їх при виборах до палати послів державної ради або до краєвих соймів, спричинює утрату активного і пасивного права вибору до тої палати послів, краєвих соймів і громадських та повітових заступництв на час шістьох літ по відбуттю кари. Се має бути висказане в засуді. Із впливом сего часу погасає також виключене від права вибору і вибираємості, приписане в §і 8, ч. 6, виборчого устава для державної ради.

II. Про охорону свободи зборів.

§ 15.

Ударемнене зборів.

Хто з розмислом сам або в злучі з другими ударемнене збори виборців, скликані в цілі вислухання кандидатів, обговоріння виборів чи вислухання посольських звітів, або розібе збори, що підходять під закон о товариствах чи зборах і покликані після закона до обряд над всеюдними справами, і то, ставлячи управління особам перепони у приступі на збори, відраючи ся туди безправно, проганяючи присутніх або людей, що мають там проводити і удержувати лад, або ставлячи насильний опір формальним приказам сих послідних осіб, дотикаючим ходу зборів, допускає ся переступства, за який карати ме ся арештом від одного тижня аж до трох місяців. Серед обтяжуючих обставин, а особливо підмовникам і учасникам ударемненя зборів, піднятого кількома у змовленій злучі, треба присудити строгий арешт аж до шістьох місяців. На зборах, які не має оцінювати ся після закона о товариствах, уважає ся людьми, що мають проводити зборам і удержувати на них лад, поки збори їх не постановлять, тих, що збори скликали.

§ 16.

Неправна участь у зборах.

Хто свідомо бере неправно участь у зборах означеного в §-і 15 рода, які після скликання обмежені на виборців або на якийсь означений завужений гурт виборців, на членів якогось товариства або на прошенях учасників, і мимо зазиву осіб, покликаних проводити й удержувати лад, зборів не опустить, підпадає грошовій карі від 10 до 200 К.

III. Наконечні постанови.

§ 17.

Поступати і судити в карних случаях, означених в отсім законі, прислугує повітовим судам, а за прилюдне угощувание виборців і за неправну участь в них зборах (§§ 4. і 16.) карати муть політичні власти.

§ 18.

Постанов §§ 3 до 12 і 14 до 16 не примінює ся до ділань, яких допустив ся хтось, заки отсей закон став обовязувати.

§ 19.

Артикул VI. закона з 17. грудня 1862. р., в. з. д. ч. 8 з року 1863., терас свою силу із хвилию, як стає обовязувати нинішній закон, із тою відміною, що вибори, які відбули ся перед сею хвилию, осуджувати ме ся після VI-го артикула згаданого явраз закона, мимо того що нинішній закон став обовязувати.

§ 20.

Рівночасно з розписанем виборів до палати послів державної ради або до краєвого сойму треба отсей закон оповістити у всіх громадах виборчого округа, прибавши его на всеюднім місці. Крім того має бути ественний зміст закона випечатаний на відворотній стороні виборчої легімації.

Голодовий страйк увязнених студентів.

Стало ся! Сповнилася страшна відомість, яку подали ми нашим читачам у 16. ч. „Буковина“. Ув'язнені студенти наші почали голодовий страйк з днем 21. с. м. До президії львівського суду внесено відповідне письмо, на яке одержали підписані в'язні наші строгі відповіді, що навіть голодовий страйк не заверне галицьких потентатів з раз вибраної ними дороти. Іншої відповіді не міг надіти ся ніхто, хто знає галицькі відносини. Та не довго триумфував шляхотско-польський цинізм, не довго раділа безлична преса галицько-польська, яка в страшнім і до краю зворушуючим голодованню бачила „лиху комедию“ („Słowo Polskie“)! Страйк голодовий тронув публичну опінію всієї Австрії, так, що вже д. 21. с. м., себ-то в першій дні голодовки одержали ми телеграфічну відомість із кореспонденційного бюро, у якій говорять ся, що міністерство справедливости звернуло ся сейчас до президії львівського суду з жаданем як найбільшого прискорена слідства. Також міністерство просвітні заляло ся тепер справою увязнених академиків. Ся відомість і ся акція центрального правительства, се очевидна пошпочина, якою наділено краєві чинники в Галичині. Се найкрасша заразом відповідь на ті

всі пілі брехні польських часописів, на їх брутальне фарисейство, із яким прославляно невинно ті мвинні уступства зглядом наших в'язнів. Найбільшою однак компромітацією всего багна галицько-польського є голоси всеї німецької преси, яка громадно і то у вступних статях, голосно і отверто заговорила тепер про польську „культурність“ і „справедливість“. Галицько-польські всевлади перетягнули струну і довели до великого скандалу, якого довгі літа хвиля каяти ся будуть. Вся Австрія заглянула тепер в галицькі порядки, а се вистарчить, щоб скомпромітувати перед всім світом польську дволичність, польське фарисейство. Щоб заховати як найбільшу об'єктивність, наведемо читачам слова віденської „N. Fr. Presse“, яка про слідство проти студентів Українців говорить широко аж у двох великих вступних статях. Сказано там:

„79 українських студентів знаходять ся від трьох тижнів в слідчій в'язниці львівського карного суду! Що ті молоді люди зробили, будь воно й порушенням закону, про те має рішати дотичний суд. Від кількох десятків літ, ба навіть від славних жовтневих днів у Відні, нелучило ся однак, щоб 79 студентів з причини порушення спокою в університеті, сиділо так довго в слідчій в'язниці. Чому зглядом руских академиків мають строгіше поступати, як супроти студентів інших націй? І чому супроти них має ся інтерпретувати постанову карного закону в такий спосіб, який ледво що годить ся з буквою закона, а певно не годить ся з його змістом і духом? Хай діло, якого допустили ся молоді люди, буде досить лихе, однак оно не належить до тих переступств, за котрі мусить з конечних причин наступити слідча в'язниця. Також годі трактувати українських студентів як таких, що мали намір утечи, як і годі вважати їх чужинцями. Ще менша боязнь, що они перемовлять ся з польськими свідками і наклонять їх до фальшивих зізнань або по трох тижнях слідчої в'язниці затемять саму подію. При тім годі не припустити, що молоді люди нарушили закон лише в національнім пориві. Розходило ся о те, що они хотіли зложити присягу послушну супроти академічних властей не в польській мові, але в українській. Сего не міг дозволити львівський сенат, що привело до подій, які були досить поважні, але для котрих знаходять ся більше або менше подібні приміри на австрійських університетах, що однак нігде не потягло за собою таких сумних наслідків для студентів.

Власне Поляки, що самі мають таку довгу історію національних кривд, і ще тепер жаліють ся на гнет в Познаньщині, повинні дагіднійше судити проступки із національних мотивів. Се видає погане світло на австрійське судівництво, що 79 студентів, грозять хотіти лише голодіти. Цивілізована людність знає, що слово „голодіти“ втворилося серед крайного зличення російської суворости і стало там останнім средством увязнених, коли немає ніякого иншого рятунку перед найнизшим опоганенем у мушці або перед знасилуванем у женчан. Як взагалі сьміє летіти у світ вість про крайню самопоміч, коли мова про австрійські суди і про австрійських в'язнів? Се є злий знак для відносин між польською а рускою народностями, коли тільки молодих людей в тім віці, що найбільше чутливий для духових вражів, коштує гіркости національного мучництва і на ціло жите набиває почуття ненависти проти польського народу! По тринедільній слідчій в'язниці певно покаже ся можливість, випустити на волю молодих людей, які певно не ухилили ся від кари, — без небезпек або труднощів в доходженю правди. Припустім, що студенти в роздражненю ізза невідержимого положеня у в'язниці за далеко пішли, грозячи в письмі до президента вишного суду краєвого — голодіти. Навіть той, що звик бачити в тім пересаді, признаєть, що се було би дуже суворо, допустити і приволати студентів морально до виконання своєї погрози! Коли прийде до того, що найменше нестане небезпека, що они потерять на здоровля і наслідки їх дід підуть поза міру того, чого бажає закон і що стоїть в практичнім відношеню до страшних вправді університетских буч.

Се лиш певно, що людяно думаючи народність Австрії писмо студентів (до вишного суду краєвого у Львові) буде читати не без співчуття, і ме мати сильне бажане, щоб суди і управа судівництва була доступними людському чуттю і щоб не покарали руских студентів за їх національність, та щоб не поступлено супроти них инакше, як супроти їх університетских товаришів інших народностей.

Так говорить чужа нам часопись, — так пише вся майже німецька преса. Як же поганим виходить тепер нестримні брехні польських часописів, які (як пр. Gazeta narodowa) в справозданю промови п. Олесницького свідомо перекручують жаданя і мотиви Русинів, свідомо і цинічно кидає собі досі із всеї гуманости і правди?

Послідні в'їсти: Карні власти при ул. Баторія рішили ся вікни переслухати свідків. У великий салі розпирив відбула ся генеральна конференція увязнених студентів зі свідками. Вей коритарі, вей входи обсадила тьма поліційних агентів і тюремної служби і недопускала нікого з посеред публіки. В салі розпирив лаву присягних заявив сенат львів-

ського університету. Число свідків виносило около 50, в чім спора пайка вишепольських студентів, що були тоді на університеті і тепер ргорію поліц зголошувать ся до суду, щоб свідчити проти наших студентів. Аж гідь бере подумати, які моральні крахтури виростають на галицько-польській ниві. Вслід конфронтації після ревелаций живіської русифікації преси (автентичних вістей що до сего ми ще не маємо) вишпов для арештованих некористно. „Słowo Polskie“ подає, що свідки пізнали поміж арештованими 19 яко учасників „параду“. „Słowo Polskie“ доносить, що свідки мали заявити, що бракує багато з „parastników“, які крутять ся по Львові і не зістали досі арештовані. І знова так любенько „Polizei! Polizei!“ Вчора були вже перші наслідки голодівки. Один з арештованих хорий на нервах, дістав нервового атак, став кричати, драпати ся по стінах так, що його мусили перенести до окремої темної казни і привикати лікаря, котрий для зладження нервового атак мусів хорому застракувати морфіну. Нині число хорих побільшило ся о кільканайять, але всі вони рішили мимо того не приймаати поживи і даліше вдержати в страйку. Коли голодівка потреває що день, два, катастрофи є неминучі. Остаточно застановлено карне слідство що до 15 увязнених студентів. Тих 15-тих рішено винустити з слідчої в'язниці, однак вони не хочуть добровільно вийти. Що до цілої справи має відбутися сьогодні довші засідане судової палати радної. По причині, що русифікація польська преса і офіційні львівські чинники голосять буд-то би увязнені студенти зазсмотрили ся вже наперед в средства поживи, жадають всі увязнені виділятися спеціальної судової комісії, щоб вона зревідувала всі казни, в котрих поміщені увязнені демонстранти і переконала ся, що вони у себе не мають ніякої поживи. — Свіжі числа німецьких часописів містять знова воєнні статі про голодівку. „N. Fr. Presse“ помістила редакції міністра Мархета, послів: Барвінського, Романчука і Н. Василька. Посол Василько хоче зложити кавцію за арештованих в висоті пів мільона корон і заповідає, що епровадить до Львова члена віденського кореспонденційного бюро. В Галичині задумують скликати Русинів велике демонстраційне віче в справі голодівки. „Австрія зблямує ся в онійї всего світа, коли не прийде сейчас до скінчення голодового страйку!“ — пише „N. Fr. Presse“. Ситуація крайню гризна.

Отворене қаси в Марицеї.

(Допись).

День 10. лютого 1907 був для громади Марицеї суч. пов. дуже урочистим і довго буде в паміти кожного Марицеяна, бо в сїм дні отворено в Марицеї за старанем і помічню п. надучителя Арт. Продавню касу пожиткову і щадячку для громади Марицея.

Кому відомі обставини Русинів Сучавщини, то певно признаєть, що до отвореня каси серед таких обставин треба було не мало витревалости і праці, та ще якої праці!

Зараз, коли лиш рознеслась чутка по селу, що задумують отворити касу, до котрої перший вписав ся начальник громадский п. Барбір, почалась велика агітація против отвореня каси, так, що п. Барбір така перший відступив від каси, мотивуючи свій виступ тим, що він чоловік маючий і боїть ся, щоб не втратити свій маєток через касу; так мовляв, відговорують его розумні люди. Та помимо великої агітації окрім п. Барбіра не виступив ніхто і касу втворено людьми на пожиток, а ворогам на смуток.

На отворене каси в Марицеї прийхав сам віце-маршалок п. др. Стоцкий. Не пожалував труд сей правдивий добродій і апостол народу, а прийхав помимо великої студени, щоб загрів своїх людей в сїм закутку Буковини, бо знав, що вони нетерпеливо ждуть, щоб почути слово правди з уст такого достойного добродія. Слів його не доводилось ще ніколи почути мешканцям Марицеї. Тепер доперва кажуть, що ще ніхто їм так не приговорив до серця, як пан віце-маршалок др. Стоцкий.

Через цілих 3 години говорив і научав пан віце-маршалок зібраних поверх 100 господарів з Марицеї і Гатної в битком набитій хаті господаря Івана Дрішків. Як правдивий і дбалий отець научав п. др. Стоцкий і всі одушевляли ся его наукою, а щирі слова правди збудили не в одного з присутних свідомість, не одного переконали, що руске письмо і слово таки дуже красні і мають до всякого уряду приступ, а не як п. Барбір в своїм нерозумі говорить, що руске письмо різнає ся жидівському, котре нігде не приймає ся.

По відході п. віце-маршалка д-ра Стоцкого тільки чутя було, що такого пана в Марицеї ще не було, котрий би так красно і правдиво научав, тож не дивно, що число членів в касі чим раз, то все росте, чим раз, то все свіжі члени вписують ся.

Окрім п. віце-маршалка д-ра Стоцкого явили ся на отвореню каси п. надучитель Гелка з Гатної з женою, п. учитель Подар і п. уч. Левицька з Гатної і уч. з Шербівців Дульгир, не споминаючи вже за господаря і основателя каси п. надучителя Продавню, що явив ся розуміє ся також і то з женою.

Присутний.

Події в Росії.

Поліція в петербургському університеті.

Ясна річ, що напад поліції на храми знання і науки, міг відбутися поза Львовом лише в російському царстві! Польсько-шляхетський і царсько-чиновницький режим навішлює себе на однім шляху! Признати однак годиться, що поліційна інвазія петербурзька в цілому представляє собою значно гідніше від львівської. В залах петербургського університету відбувалося віче, в якому брали участь і не студенти, головні робітники. Поліція довідала про це, вийшла до університетської сади і арештувала там візовиків і студентів. І що ж далі діє? Студенти петербургського університету скликають сесійні збори, на які явилось величезне число академіків. Народи були величезні. Богато безбідний демократ, щоб на інвазію поліції відповісти студентським страйком. Внесене таке уявлення, бо сконстатовано, що страйк посередби би лише реакційним кругам. Ухвалено натомість таку рішучу резолюцію: „У відповідь на самовільне вступлення поліції до салів університету, студенти заявляють, що передають університет для революції“. Значить, користуючись із автономії університетів, студентство буде скидувати в університеті революційні віча, на яких будуть моїти бути і нестуденти. Та це ще не все. Прадивим ся, як поступала рада професорів петербургських? Вона сеччас звернула ся до міністерства з протестом проти поліційної інвазії до університету! Коли порівняти ці події із поступком польсько-галицьких вчених, які самі кличуть поліцію проти Русинів, то ясно стане хіба кожному вся гідь галицько-польська.

Вибори.

З 304 вибраних досі послів до нової Думи належить 77 до правих, 43 до народників, 182 до лівих і 2 невідомого політичного переконання. — Є певною річю, що на 412 мандатів з європейської Росії (з винятком польського королівства) перейде 211 опозиціоністів, а як добре піде, то навіть 287. Говорять, що опозиція числить ме загальною 370 голосів, а правительствена партія лише 150. Такий строгий осуд всього деспотичного режиму висказав знова віками кривджений і гноблений, полемісними судами і воєнними станими тероризований російський народ. — „Wien. Allg. Ztg.“ оголошує розпит у одного дипломата в справі нових виборів. Сей дипломат висказав думку, що погром російського правительствена є вже довершеним фактом. Дума буде тоді спосібною до праці, як правительствено заклучить компроміс з кадетами. Розв'язане Думи було би для правительствена погубне, бо єдино конституційна Росія може числити на фінансову поміч Франції.

Погром жидів в Одесі.

Годі описати страшний епізод одеського погрому. Чорносотенці справляли тут правдивий оргі. Тревав погром чотири дні і за той час вбито або зранено тяжко до 250 людей. Порозбивано склени і реставрації; — чорносотенці з револьверами в руці їздили по місті і стріляли до дітей, старців та приватних мешканців. На надзвичайній нараді заграничних консулів сконстатовано публічно, що місцеві влади нічого не зарядили в обороні мешканців Одеси. Консули поставили звернути ся в тій справі до своїх держав.

НОВИНКИ.

Чернівці, 23. лютого 1907.

Іменования. Краєва рада шкільна іменувала на засіданні з дня 22. с. м. надучителем Якова Залця в Підзахарчу, управителями Івана Стингача в Давнячу, Дмитра Мокитюка в Врзят-Бенті і Юрія Майковського в Лукавиці Майдані, учителями: Остапа Поповича в Кідмани, Дмитра Покаріти в Вовчинях, Матея Драчівського в Рускій Молдавиці, Івана Тотоскула в Южнці, Костя Сарматюка в Виллчу-Бережонці, Івана Бережана і Олексу Киселицю в Старих Мамаївцях, Федора Городського в Лукавиці-Майдані, Романа Івасюка в Чагрі, Костя Друмева в Карапчеві-Місові, Дометія Товстоюка в Карапчеві-Глибичку, Олександра Фрундузу в Васловіцях, Опанаса Руснака в Бергометі-Підраю, Омеліана Жуковського в Кадобівцях, Василя Олексюка в Заставній, Нестора Данчула в Барбівцях, Івана Макаревича в Брідку, Юрія Майковського в Банилові-Бережонці; учителями: Агала Цуркановича в Замістю, Марію Буюкі в Малайніцях, Ольгу Данчула в Горосівцях, Єлену Дутку в Чорнавіці, а Ірину Ласинецьку в Рускій Банилові; підучителями: Дмитра Тотоскула в Шилківцях, Юрія Князького у Вашиківцях н. Ч., а підучительками: Ядвигу Князькову в Чорткові, Марію Костецьку в Топорівцях, а Єлену Ебергарт в Чагрі.

Збори каси в Шубранцях. Дня 17. лютого с. р. відбули ся в Шубранцях загальні збори „Тов. каси пожичкової і щад.“. Збори отворив начальник товариства Василь Патрик, назначаючи писарем Георгія Мудрія. Відтак наступило справоздане касове і зам-

кинене рахунків за рік діловий 1906. До сей точки забрав голос Г. Мудрий, пояснюючи кождо точку білансу. По докладним провіренню білансу прийнято рахунок одноголосно, відтак приступлено до сідуючої точки дієвнього порядку: „Вільні внесени“. Присутні учителя представили членам властиву ціль товариства, заохочуючи членів до ошадности, причім вказано дорогу і користь з ошадности для нашого руского народу. Через ошадність лиш годен наш народ видобути ся із нужди та лихви. Нічого не поможє каса, скоро народ не буде учини ся щадити. Тут звернено також увагу родичів, щоб вони заохочували дітей своїх до ошадности, бо другі народи (от хоть би Чехи) зробили на тій дорозі вже великий поступ. Там в році 1904 зложили діти в 512 класах 1.529.826 К 92 сот. А у нас? Дасть Бог! Кількох членів згодило ся сеччас знати се хосенне діло. Щастє Боже! По сїм начальник замкнув збори. — Учасник.

Загальні збори товариства читальні „Рускої Бесіди“ в Корчештах відбули ся дня 10. лютого 1907 р. в „Народнім Домі“. Збори отворив заступник голови Василь Гуцулак гарною промовою, обясняючи членам про ціль товариства, та впеняючи, що лишень в згоді і єдності наша сила і будучність. Готівку з вкладов членських призначено на сплату „Народного Дому“. Відтак приступлено до обрахунку з діяльності уступаючої старшини, по чім відбув ся вибір нового виділу. До нового виділу вибрано: Василя Томнюка головою, Никифора Рипчука, заступником голови, Семена Чурюка, писарем, Прокона Марла, касіером, Івана Унгуряна, бібліотекарем, Василя Гуцулака і Стефана Кунецького, контролорами, Івана Гуцулака, Ілю Кунецького, Николая Вітоняка, Петра Нікоріча і Івана Кунецького виділовими. При вільних внесених указано в короткій часі оснувати крамницю. На конєць закінчив збори Василь Гуцулак, а Січовики відспівали піснї: „Ще не вмерла Україна“ і „Не пора!“ — Василь Томнюк, голова, Симен Чурюк, писар.

Руский церковний музей у Львові. Митрополит Шентицький закупи дїм з малярним ателє Яна Стини при площі св. Юра за 120.000 корон. Сей дїм буде перетворений на церковний музей, заложений недавно митрополитом.

Розширено школу в Слободзі Комарівцях на 3 класи.

Збори „Жіночої Громади“ в Оршівцях з дня 15. лютого 1907. Збори відкрила п. Ольга Данчул і повитала присутних, а з окрема делегатуку головного Виділу. Рішено вислати привітну телеграму Ви. д. О. Поповичови. На представельку вибрали п. Трусевичу. П. Трусевичівна привітала зібраних в імені головного Виділу і в довгій мові похвалила користа сего товариства; говорила про спілки господарські, спілки промислові, охорону дітей, уряджене захоронки, а ако хосенне заняте для дітей поручила годівлю крішків; далше споминала про вистави, театри, концерти, уряджене чайні. По промові делегатику забрав слово господ. Дмитро Мендритора і радив, щоб товариство заняло ся сировадженням бавовни (бомбаку); п. Ольга Данчул пояснила користь бібліотеки. З причини, що членська вкладна назначена годов. (1 К) рішучо за висока, рішено знизити єї до 50 сот. Вписалось до 30 членів звичайних, а двоох спомогаючих, а іменно п. надучитель Войновский і учитель Ковіун. Потім вибрано з поміж себе Виділ: пп. Козарищукі, голова, Ольга Данчул, секретарка, Марія Мендритора, бібліотекарка, Елена Чобан, касіерка, Агафія Нагичук, контролорка, Марія Николаїчук, господарка. Предсідателька зборів подякувала присутним за участь і виразила надїю, що „Кружок“ сповнить свою задачу. При звуках піснї „Ще не вмерла Україна“ закінчили Оршівчане свої збори. Се є перший „Кружок“ в відманьскім повіті. — П. Козарищукі, голова, Ольга Данчул, секретарка.

Справедливо. Від п. І. Стрийського одержали ми таке писмо: Місто весільного букету з нагоди вінчання Ви. п. Гарасів в Вашиківцях н. Ч. уважаю красним, ако дружба зложити відповідну квоту на бурсу ім Федьковича в Чернівцях. Моя думка є, що в таким лютім времени, як тепер наш народ переживає, є патриотична ціль союдною паміткою, як марна цвітєть; надїюсь, що і Ви. панночка дружка буде тої самої думки. — Ів. Стрийский, правник.

Самобійства. З Ражанці писуєть нам: Сего місяця мало наше село аж два самоубійниці. Перша, дівчина Фрозіна Тулик повісилася на тому, що родичі ганьбили єї за те, що мала нешлюбну дитину; друга жертва, 19 літня дівчина Домілка Серимак строїла ся сїрниками через те, що любила ся з одним парубком і чула ся вже матерію.

Власть тьми. Недавно доносили ми, що в домі Толстого лучило ся велике нещастє, якого жертвою впадо 7 осіб. При похоровах, трагічно померших осіб, позволило собі духовенство на таку комедію: Разом з людьми погоріли також гарні пси. Священники не хотїли благословити трупів, кажучи, що кости людські помішані з кістками псів і вперед треба відріжжати одні від других. Чи відбув ся похорон, про се не чути нічого.

Російські заведеня в Чорногорі. Член академії красивих штук в Петербурзі, Кібалчін звернув ся до чорногорської скупщини з просьбою о відступлене двох більших парцель в Дуалїно на будову лічничого

заведеня разом з готельом, музеєм і бібліотекою — з російських капіталів. Правительствено, котрому поручила скупщина узгляднене сего прохання, прихилиє ся до просьби, бо таким чином увійде російський капітал в Чорногору.

Оповідки, іменованя і т. п.

Звичайні загальні збори черновецької філії товариства „Руска Школа“ відбудуть ся в неділю дня 3. марта в сали „Народного Дому“ точно о год. 1 ії по обіді з сідуючим порядком дієвним: 1.) сироваздане виділу, 2.) сироваздане касове, 3.) касове сироваздане „крейцарової бібліотеки“, 4.) вибір виділу, 5.) наше становиско проти „Взаїмної Помочи гал. і бун. учителів“. — Зі згляду на останню точку програми просьмо о ласкаву і громадну участь також Ви. учителів із сторонничного та серетського повіту. О. Іванічкий, голова.

Аматорське представлене. Товариство „Руский Міст. Хор“ відиграє дня 3. марта с. р. в театральній сали „польского дому“ при ул. Паньскій ч. 40 „Ой не ходи Грицю, та на вечерниці“. Карти вже від тепер можна набувати в „Рускій Касі“ від 9—1 а 3—5 год. Ціни місць: Льожа 10 К, крісло I-рядне 2 К, II-рядне 1 К 40 сот. III-рядне 1 К, Партер 60 сот. (Ціни розуміють ся без податку від карт).

3 муз. школи ім. Миколи Лисенка. Подаємо до відомости, що перешкоди, які заходили при вишій шкільній учительській семінарії вже усунено. Від тепер кождий питомець має лише внести подане до дирекції учит. семінарії з просьбою о дозвіл учацати на науку до нашої муз. школи і коли петенти відповіли лише всім вимогам шкільним, то тоді се позволене буде уділене без жадної перешкоди. З тої причини приймає зараз сего року випис вишківської і середньої, головної, щоб дати можливість як найбільшому числу учеників користати із окінченя науки в нашій школі, з низше поданих низьких шкільних оплат, які на другий рік для нових учеників будуть піднесені. Звертаємо увагу головно на науку сольового співу. Наша сусильність все живе се в мильнім переконанні, що вистарчить бути членом „сїпівольової української нації“, щоб співати як сольовий. А коли вже хто і зважить ся розпочати учити ся сольового співу, то хотїв би вже за 2—3 місяці стати скінченим артистом. Так поясняє ся, що з початку року вписало ся на курс сольового співу більше число учеників-Русинів, а тепер учать ся сего предмету лише чужі. Колиж прийде наш більший концерт, то мимо нашої „славнозвісної сїпівольовості“ не можна знайти відповідного(ї) соліста(тки) і треба брати чужих або своїх з далека сироваджувати. Попри годовні предмети вводять ся в житє з днем 1 го марта курс декламації і курс хорального співу. Оплати виносять: Випсове одноразово 4 кор., а місячно за науку сольового співу і гри на фортепіані по 8 кор., за науку гри на скрипці по 6 кор., а за науку декламації і хорального співу по 4 кор. місячно. Наука відбуває ся 3 рази на тиждень в годовнім предметі, а 1 раз на тиждень наука теорії музики або гармонізації. Наука декламації відбуває ся 2 рази на тиждень. Інформації можна засягнути в локально школи що дня від 3—6 год. вечером. — Заряд.

Із штуки і літератури.

Твори Амвросія Метлинського і М. Ностомарова. (Руска Письменність, IV.). Видане товариства „Просвіта“. Львів 1906. Стор. 496. 16°. Ціна опр. примірника 1 корона, в красивій опр. 1 К 50 сот. — Завдяки великій витривалості і силній волі д. Ю. Романчука сусильність наша одержала новий, справді гарний і хосенний дарунок в отсім четвертїм томі „Рускої Письменности“. Мало знані твори обох старших письменників стають приступними тепер для найширшого загалу, тим більше, що і ціна виданої книжки (як і попередних томів) — незвичайно низька. Признати треба, що вибрану собі нову отсю задачу сповнює д. Романчук великим стараном і поважно. Одного лиш можна би собі ще бажати, що не входить в наміри видавця, — а іменно: ширших, докладніших вступів. Прикінці сего четвертого тому помістив д. Романчук „послєслово“, у яким полемізує із деякими своїми рецензентами. Не входячи поки що в подобриці полеміки, наводимо із послєслова видавця такий уступ: „Але найсумніше, що деякі вискази д-ра Франка виходять просто на іспитуацію“ і т. д. Чи д. Романчук справді думає, що ще й тепер така замітка його потрібна, або нова, незнана? Четвертий том „Рускої Письменности“ поручаємо як найгорячіше. При тій нагоді звертаємо увагу на поміщений в тім томі гарний а незнаний портрет А. Метлинського.

Упрашає ся всі наші пожичкові і щадничі, що оголошують в „Буковині“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом вислали на адресу друкарні і належитість (1 кор.) за випечатане оголошеня!

Адміністрація.

Русини! Не забувайте на будову дівочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{8}$ сторони 10 К., $\frac{1}{16}$ сторони 5 К., $\frac{1}{32}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

SELTENE OCCASION

500 Stück für bloß fl. 1.95.

1 prachtv. Taschenuhr „System Roskopf“ mit Gloria Silber Anker-Werk, samt vergold. Panzerkette, 1 reiz. Herren oder Damen-Ring mit Edelstein, 1 eleg. Cravattennadel mit Imit. Stimlfestein, 1 Reisetablet, 1 Garnitur Kragen-, Brust- und Manschetten-Knöpfe 3 0/10 Gold, 1 f. Zigaretten Spitze mit Bernstein, 1 Pariser Damen-Brosche (Neuheit), 1 Halsband Perl. i. Taschenschlüssel 4 theil. 1 prima Schreibzeug, 1 Paar Boutons Imit. Brillanten und noch 450 Stück diverse Gegenst. im Hause unentbehrlich. Alles zusammen mit der Taschenuhr kostet bloß fl. 1.95. — Versandt per Postnachsch. od. Cassa Voraus auch Briefmarken.

D. Kessler, Gloria-Export
Krakau, Nr. 812, 39 (2-3)

N. B. Bei Abnahme von 2 Papuete wird ein engl. Rasirmesser Gratis beigegeben. — Nichtpassendes, Geld retour.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагнітон

Чернівці,

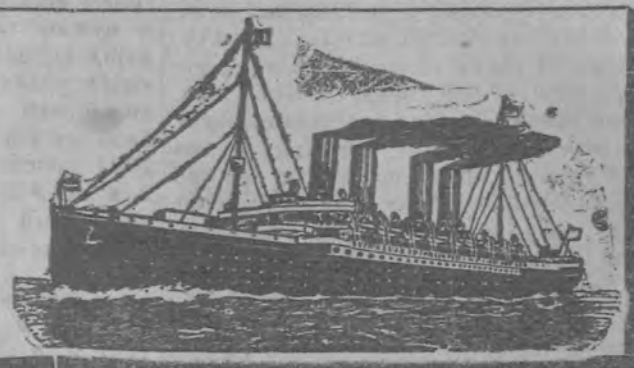
ул. Руска ч. 8.

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте
шикарти,
доки не запитаете ся в

Міжнародним
Бюро подорож
Гльобус
о ціну!

Уважайте на
номер 14 ул.
Ратушева
бо лиш там

знаходиться
Бюро Подорож
Гльобус
28 2—20 н. с.

прямо без пересідання

переправляе

найшкороше і найдешевше

Вис. п. к. Правительством концессион. міжнародне

БЮРО ПОДОРОЖИ

Гльобус

Чернівці,

ул. Ратушева ч. 14.

(Буковина).

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Аргентини

жадайте пояснень

Напишіть лиш карту кореспонденційну до

Falek & Comp.

Гамбург, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденція у всіх мовах.

108 (28—104) н. с.

Я, АННА ЧІЛЯГ

108 (25—26) II. н.

виплекала своє волосся на 185 см довге через уживане масти, яку я сама винайшла. Си масть є одним середством проти випадання волосся, побуджає поріст его, зміцняє корінь, у панів прискорює поріст повної борода, по коротким вже уживаню єї хоронить волосся, надає ему нравдву полистуючу барву і хоронить перед свінем до піаної старости. Ніяке подібне средство не має тілько поживних частий для волосся як **Чіляг помада**, яка заднала собі світову славу, помяк пані і панове пере-свідчили ся що по ужитю невеликої кількості єї, волосся перестане випадувати, так, що в протягу кількох днів засівало ся нове, здорове, буйне. Вислід сей потверджують тисячі писем з подякою в цілм світі, арештою вислід нагороджує правда.

Ціна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.

Щоденна висилка за попередним надісланем або за побранем належності. Адресувати належить вироб до фабрики

АННА ЧІЛЯГ,

Відень, I. Graben число 14.

Головний склад для Чернівців: Шмід і Фонтін, Дроґерія ул. Головна (Hauptstrasse 12).

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

**До Америки
Канади, Полудневої
Америки і Африки**

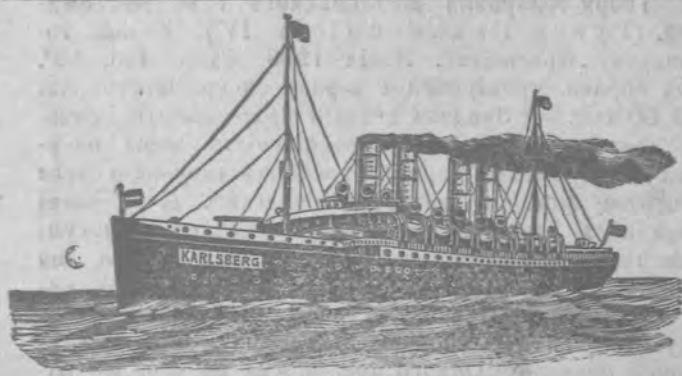
перевозить лиш

перворядними поспішними і
поштовими парівцями

скоро і дешево

V. Karlsberg, Hamburg

Генеральна корабельна експедиція. 26 4—10

Важне для управителів шкіл.

Намість дружески

„Jahresausweis“

краєва Рада шкільна припоручила виготовити нову дружеску

„FRAGEBOGEN“

яку можна вже тепер набувати в друкарні „Рускої Ради“ (Чернівці ул. Петровича ч. 2) по ціні

6 сотинів за арнуш.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Склад ц. к. на-

Товарів обувних А. Чапек, Відень,

Капелюхів: І. Генрик Іта, Відень,

Товарів з альпаки і хілінського срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

двірних фабрик

П. Л. Попер, Хрудім.

Осип Піхлер і Сми, Грац.

Товарів з альпаки і хілінського срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

Поручаю Вп. П. Т. Публіці товари на рідяні і новорічні подарунки в дуже великій виборі, та зимо того що все і везді подорожіло, продаю їх по авичайних цінах.

Артикули бронзові, альбоми, ташки дамські, рукавички, Manicure до шия, підставки на дисти, табакерки, тютюнярки, гарнітури до куреня, до писаня, касети, бонбонярки, перфуми, мила, спінки до маншетів, шпильки до волосся і різне.

Артикули до подорожж. неперсарія, ташки, жіночі куфери до наковання, подорожж і ваїзм, спеціальні куфери Mädlar-a з Липска, до пудека на капелюхи, пледи, коци (Kamelhaar) анґлійські пледи для панів і панів і т. н.

Парфуми, мила і щітки: Найліпші вироби з фабрик Roger & Gallet, Gustav Lohse, Ideal Hubigaux L. I. Piver Paris, щіточки до волосся, зубів і річій.

Краватки і біле. Правдиві анґлійські краватки, кожного місяця новий фасон. Найсолідніше біле мужеске під гаранцією, біле састему Dr-a Laman-a і м. Ковнярки, маншети, хусточки, шельки і підв'язки до паньчох.

Ковнярки футряні і зарукавки перські, з куни, лиса, бобра, дикого kota і т. п. для панів і паньчох. Шанки перські, баранкові, Гімаляя, як також різні сукольні для панів і хлопців.

Товари паньчохові і вовняні. Правдиве біле Еґера, др. Ламана спідня убор, правдиве біле з вовни перлюда, огрівачі черева, колін, пультів і грудий, вовняні камізельки для панів і паньчох, паньчох, каміші і чепці.

Черевники правдиві Vox, Chevreaux, лжерки, Kfir-Hid, Ruch, з шкіряними або лжеркованими обкладами, з пльшовим футрованем, або без того, для панів, паньчох, хлопців і дитий.

Чоботи з холевани з Vossal сукольні, для панів і хлопців. Обув домова різнородна.

Рукавички: нятині, шкіркові футровані і гладкі, Glacé з Chair і шовку для панів, паньчох і дитий. Найліпші вироби.

Кальони правдиві російські, шведські, американські і черевники з о снігу.

Капелюхи найліпші пльшові, з льодену, фільцові, тверді або м'які, найновішого фасону. Циліндри і кляки.

Артикули до польованя. Стрільби, револьвери, пістолі і всякого рода амуніція. Торби стріленці, каміші і коци.

Конфекції диточа. Плящі, убрания, капелюхи, шанки, каузи, рукавички, зарукавки і т. п.

Льонети, побільшуючі шкла, найліпші францускі фабрикати.

Вдає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.,
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із

тижневником „Руска Рада“
на цілий рік 18 кор. (аг. 9 рублів або 84 фр.)
а на пів року 9 кор., аг. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция
„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Т. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламацій неопечатані вілні від порта.
Рукописи звертає редакция лише на попе-
реднім вистереженні і залученні належ-
ности почтової.

В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

П. Т. Виборці!

Освідомлюйте братів і гуртуйте їх
до недалекої виборчої борби! Контро-
люйте дісти і заводьте виборчі комітети!
Всіма силами агітуйте за кандидатами
затвердженими „Національною Радою“.
Най послами вийдуть оборонці працюю-
чого люду, щирі сини руского народу,
яких болить кожда кривда руска! Най-
ніде не дістане ся наше народне майно
в руки ворогів руского люду! Будуймо
храм народного добра, народної свободи
і волі і не допустім до сего храму нія-
кого зрадника і ошуканця! Вічевий звін
най залунає по всіх наших селах і най-
сходить ся на свободні тепер збори весь
люд руский, най непереможною лавиною
розіллеть ся сила нашого люду! Вре-
мя, тож не марнуймо ні одної хвилини!
Великанську працю треба нам тепер вло-
жити в нашу боротьбу і ми її
мусимо вложити!

До праці отже Панове Громадо! Зби-
райте ся і повідомлюйте нас о вічах Ва-
ших і постановах!

До праці кличе нас нині право на-
шого люду, судьба його і доля!

День славної перемоги.

Випущено остаточно на волю всіх
увязнених академиків! Під напором євро-
пейської опії публічної, під напором героїчної по-
стави наших студентів, голодуючих а неборимих
мусла приврати ся польська миста дика і шалена!
Перед всім культурним світом розкрило ся тепер,
як піколи досі, все пенло шляхотско-польської госпо-
дарки, всім ясною стала брутальна сила польська, яка
всю навколо себе безкарно загартувала, або знищила
хоче. Скажеш, ординарний егоїзм польської політики,
який свobodно шалів на землях Червоної Руси, що
йно тепер найшов першу перешкоду і внаслідок побор-
ний героїзм нашої молодіж! Прокураторія дор-
жавна, яка зразу кваліфікувала поступок українських
студентів, як таке ушкодження тіла і чужої власнос-
ти і вже задалегідь готовила увязнення кару від
10—20 літ, ані на хвилину не думавши о випущенні
арештованих на волю, навіть за кавцією, — мусла
спустити з тону, а суд мусів змінити сю кваліфіка-
цію під напором публічної європейської опії і на-
рішуче жадане децідуючих чинників віденських. Про-
ти всього терору польського, проти всього снаженної лю-
тості галицьких матадорів, проти злілости польської
преси стануло завзяте і лицарське послівата молодече,
незнаючи компромісів, коли йде о свyгy і справе-
дливу справу — і тому нині святкує галицька Русь
велику перемогу, на домах товариств наших повівають
синьо-жовті хоругви, а серце народу бе так живо
і радісно, як хіба колись дуже давно по боротьбах
корсунських, плавцевських... Перший раз упорали Ру-
сини і здемаскували перед всім світом шляхотско-
польське лайдацтво, молодіж українська вказала всьому
народові шлях до перемоги, з вільної борби, шлях до но-
вих перемог, а перед всім світом ясною стала правда
руского народу перед відокремленням галицького краю,
якою стала безпека, яка грозить всій культурі
і гуманності, колиб галицька Польща дістала до краю
вільну руку в публічних справах і не потребувала
оглядати ся на голос зневажливого Польщаками Відня.
Гарна се річ автономія, але в Галичині булаб се
лише охорона дикої, шляхотської самоволі, яку тепер
у всій її гідоті нобачив весь культурний світ. Тому
справді тільки ся треба, що героїзм молодих душ
дав спромогу рятунку і оборони для всего наляка-
ного досі і затрівоженого вже нашого люду. — В по-
дробних справах увільнення увязнених академиків так
представляє ся:

Незвичайна солідарність голодуючих студентів,
котрі виразно заявили властям, що вийдуть або всі
або ні один і що в случаю упору властей готові
померти голодовою смертю, як не менше натиск
з гори, мали той наслідок, що вже другого дня голо-
дівки карні львівські власті рішили ся на перші
уступки агадом голодуючих. В п'ятницю рано відбуло
ся засідання палати львівського крайового карного суду
під проводом президента Пшилуєвського і на тім засі-
данні загалом рішення здержати проти 15 увязнених
карне слідство і випустити їх сейчас на волю.
З огляду на рішучу постанову увязнених вдержати
солідарно далше в голодівці, відбула ся в п'ятницю
по полудні друга нарада палати радної і знова суд
зробив нову уступку, узавляючи випустити за кав-
цією 41 увязнених а одного без кавції, а здержати
тільки 28. Сю ухвалу проголосив увязненим прези-
дент Пшилуєвський і старав ся вмовити увязнених до
добровільного опущення в'язниці — але без наймен-
шого успіху, бо всі одногласно постановили по-
шистити ся в в'язничних казематах. Піддурено тільки
трех із 15 перше увільнених і коли вони вийшли зі
своєї казни, в'язнична сторожа силою не допустила їх
до повороту до казни. Прочих вивнесено силоміць
з казни на другий день.

В суботу коло 1-ої год. в полудне відбуло ся
засідання апеляцій під проводом президента висшого
суду крайового Тхужийського, де рішено третю з ряду
уступку — випустити на волю всіх арештованих
і то без ніякої кавції, а здержати лишень п'ятьох
(Крата, Рахильського, Назарука, Кушніра і Галуцько-
ського) в слідчій в'язниці. На сей урядовий комунікат
відповів увязнений, відбувши перед тим віче, що так
довго не покинуть раз розпочатої голодівки і не вийдуть
з мурів в'язниці: 1.) поки не будуть випущені на
вільну стону і п'ять останніх увязнених, есентуально
за кавцією; 2.) поки не одержать письменної запо-
вяди з президії суду, що оба товариші, росийські під-
дані, не будуть відставлені до росийської границі;
3.) що ніхто із випущених тепер на вільну стону не
буде в сій самій справі більше арештований аж до
головної розправи. Резолюції ті переслали в'язничні
вічєвики на руку президента апеляції Тхужийського.
Тимчасом устроїли увязненим їмчазисти величаву
овацію. Помимо одержаного запевнення, що аж до за-
сідання палати радної, яке мало відбутися в неділю
перед полуднем, всі увязнені остануться поодинокі
в сповою, бояли ся арештовані студенти нового під-
ступу зі сторони в'язничного заряду і щоби не до-
пустити в'язничної служби до своїх каземат, рішили

12

Нардіс.

Драма в п'ятьох діях.

(Далше).

Дія п'ята.

Версай (два дні пізнійше; вечір). Салон Маркізи Пом-
падур. Обстановка така як в третій дії Аркади засло-
нені, а сцена ясно освітлена зіграндолями та канде-
лябрами. Окрім фотелю Помпадури й отамани позаду
на право нема на сцені ніяких меблів.

Вихід перший.

ШОАСЕЛЬ і ДІ БАРІ.

БАРІ: Але Вашими внаєннями я ще не заспо-
коєний. Кажете, що командант придвірної сторожі
чоловік, на якого можна здати ся, що та зустріч му-
сить зробити на Помпадуру бажане вражіння — се
дуже добре — а як не вдасть ся?

ШОАСЕЛЬ (з погордою): Заспокойте ся, добро-
дню! Коли побачите, що Шоасель блідне зі страху,
тоді можете тратити надію. Я почав діло, відпустіть
мені і конець. А припустім, що не вдасть ся, кому ж
з того шкода? — Тільки мені. Малому ді Барі не
привисе ся подібних річий. Прощу до своїх, бо я не
скінчив ще всего, а ви перешкоджаєте мені.

БАРІ: Хай так! Як Ви такі певні, то бажаю
як найліпшого успіху! — Незабуйте на нашу зго-
ду (виходить на право).

ШОАСЕЛЬ: Йди, мишко, йди в сітку! (Вийо-
ючи перед собою) а всеж вона чаруючий характер! —
Я майже каю ся! — Й упадок рознесе ся скоро по
всій Європі. А як любив я її! — А щоб того Нар-
діса! (скоро) Гадка на се охолоджує мене! (підносить
грози заслону аркади і дає рукою знак).

Вихід другий.

ШОАСЕЛЬ і ДОРІ КІНОЛЬ (входить серединою).

КІНОЛЬ: Ви кликали, Ексцеленціє! (Павза).

ШОАСЕЛЬ: Надійшла хвиля, панночко! Пока-
жіть, що в силі Ви зробити для своєї королеви. На-
беріть відваги і ми побідимо!

КІНОЛЬ: Я маю відвагу, хоч серце тріво-
жить ся.

ШОАСЕЛЬ: Наш замір великий і тяжкий. Хоч
ціл наших ловів хора лавина, але такі лавида —
приложіть всіх сил, аби Вас ніхто не підозрівав, що
Ви знаєте, чому граєте... Вирочім оточують Вас самі
чужі, будьте холоднокровні. — Однісінька незруч-
ність і Марія пропала.

КІНОЛЬ: Я знаю се.

ШОАСЕЛЬ: Подумайте далі, що перемога наша
лише тоді певна, коли Маркіза побачить Нардіса.

КІНОЛЬ: Як можете се з такою певністю гово-
рити? Хто може напевно знати наперед, що її зво-
рушать?

ШОАСЕЛЬ: Я мушу, бо знаю, що вона не змо-
же знести перед собою чоловіка в лахах, котрого во-
на любила й покинула, а котрого вона через ціле
життя в душі не покидала; вона не зможе знести,
щоб той самий чоловік обжаловував її. Се мусить
її знизити.

КІНОЛЬ (маленько дивить ся на нею, відган-
яючись): Думаєте винаймишчака фінансового д' Етіоля?!

ШОАСЕЛЬ: Нардіса Рамого думаю!

КІНОЛЬ (крайно здивована): Ох Господи! Що
мовите?

ШОАСЕЛЬ: Так, так, я певний своєї перемоги, бо
Жанета Празон буде приневолена признати свої гріхи,
свою ганьбу, коли побачить свого першого мужа!

КІНОЛЬ (перелікнута і крайно здивована): Пом-
падур жєна Нардіса?!

ШОАСЕЛЬ: Не так голосно, дівчино! — Егеж,
його жєна!

КІНОЛЬ (з болем): Ох, вічний мій Боже, що
я наробила! Ох, я віроломна, нужденна істота! (про-
сячи) о, вибачте бідну, невинну дівчину від сєї
страшної стрічи!

ШОАСЕЛЬ (здивований і тріває в страху): Вже
запізно, вона мусить внасти. Подумай на королеву!

КІНОЛЬ: Королеву?!... (з жалем)... Ох... я буду...
грати! (виходить серединою).

Вихід третій.

ШОАСЕЛЬ, ГОЛОС З НАДВОРУ.

ШОАСЕЛЬ (біжить скоро до дверей на лівій сто-
роні, отворяє їх і питає): Сторож! був хтось в сій
галерії?

ГОЛОС: Ні, не було нікого!

ШОАСЕЛЬ: Ограничай ся на бічний хідник!
(запирає двері і сійшиє до правих дверей в середній
стіні). Не було нікого коло тебе?

ГОЛОС: Ні думечки.

ШОАСЕЛЬ: Твоя стойка вже скінчила ся, йди
між аркади до товаришів. (Запирає двері). Но, хвала
Господеві, ніхто не почув! (сече, павза). Егеж, дійсно!
Ся дівчина любить Нардіса... З таким жахом, наче
перед смертю мовить лише любов!... Той жебрак!...
Дві жєнщини люблять його, рівні в своїм роді, одна-
ково красні і однаково завидують йому... обох подивляв
цілий світ... а що маєш ти, Шоасель, на своїй са-
мотній висоті, що ти маєш? (заздрісно) Га, той чоло-
вік, вмираючи вже блідими устами може ще насмі-
вати ся з д' Амбоаза, — жєбрак із управителя Фран-
ції (задумує ся).

Вихід четвертий.

ШОАСЕЛЬ, МАРКІЗА ПОМПАДУР і три придворні
дамі (виходять з лівого боку).

всі двері до казені забарикадувати. Добули останніх сид і в одній хвилі збудували коло дверей в кожній казені сильні барикади з ліжком, стільцем і лавок.

В неділю о годині 11-й явилися в суді рускі послы і інтервенювали у през. Пшидуского і през. Тхуніцкокого. Разом з послами явився суді оборонець студентів др. Шухевич, обіруючи кавцію за двох арештованих російських Українців, яких суд зводивав випустити навіть за кавцією. Небавом потім виїшли послы і адвокати з суду та заявили, що рішено випустити на волю всіх, лише за п'ятьох зажадано кавції 30.000 К, а іменно 15.000 К за Крата, 8000 К за Рахінського (оба Українці з Росії), 3000 К за Кушніра, а по 2000 К за Назарука і Галушницького.

Сейчас зложено кавцію. — Узв'язнені виїшли з тюрми і побачили перед в'язницею 10 тисяч зібраного люду. Взявши обкинено цвітами, вручено їм вінець, а весь народ серед небувалого ентузіазму, серед радісних окликів відвів молодих героїв до „Народної Гостиниці“. Сейчас увільнені в'язні вислали телеграму до п. Василька з подякою за всі його заходи в тій справі. (Посол Василько був у Львові в суботу, і його старанням треба приписати розбуджене всієї оцієї австрійської в справі голодів укр. студентів). До зібраного многотисячного люду промовляли ред. Цегельський, акад. Крат і ред. Весоловський. Ще раз відсвіцано „Не пора“ і „Ще не вмерла“ і всі розійшлися спокійно. Так величавої маніфестації рускої у Львові ще не було! Віджила енергія і запал. В цілім краю радість непомірна. Побідила справедливість, соромом верила ся облуда і насильство польське!

Буковинські справи.

Перші рускі передвиборчі збори.

Дня 24. с. м. о год. 3-й по полудне відбули ся в селі „Народного Дому“ в Чернівцях перші передвиборчі збори всіх учителів руских із черновецького виборчого округу. Із 26 громад сего округу явилось на нараді 60 учителів і надучителів. Годять ся зазначити, що явилися на зборах також наші послы соймові: п. відмаршалок др. С. Стоцький і п. Николай Василько. Промовляв на зборах кандидат руский, п. інспектор Спинул. В довшій бесіді ще раз обговорив він всю історію учительської кандидатури, зазначив всі заслуги учителів, по яких могло прийти до поставлення учительського кандидата, а в кінці підчеркнув бесідник прихильність п. д-ра Стоцького, що цю оцінку своєї кандидатури уможливив кандидатуру учительську. Рівнож висказав п. Спинул щиро подяку п. Василькові за його труд в справі виборення п'ятих округів руских на Буковині. Бесідник прирік, що справу руску буде, як посол, скрізь боронити так, як боронив її як працював і працює для неї від давних літ. Учителі можуть в великій мірі причинити ся до побіди руского кандидата в черновецькому окрузі, — тому бесідник звернувся до них з проською, щоб они сю першу кандидатуру учительську на Буковині всіма силами поперли, бо вимагає сего народна справа і честь учительського стану. Бесідник кандидата прийняв присутні з одушевленням до відомості і заявили, що в найблизших днях почнуть вже складувати віча, на яких представлять широким масам кандидатуру п. Спинула. Між іншими промовляли ще пп. др. С. Стоцький і Николай Василько. Оба зазначили, що учительського кандидата будуть всіма силами радо і щиро поперати і що від себе не жа-

лти муля ніяких заходів і трудів, щоб лиш сего кандидата руского учительства став послом руским із черновецького округу.

А все таки їдуть.

Коли в заголовку є слово „їдуть“, то кождий знає що бесіда йде про п. Кісановича та „N. fr. Lehrer Ztg.“! Треба признати, що в антирусских кликах, часописів ся в останнім числі значно спустила з тону. Всеж таки знаходимо в статі: „Zu den bevorstehenden Reichsratswahlen“ — таку замітку при нотації про затверджене руского учительського кандидата: „Wenn es sich nur nicht um eine Ente oder ein Scheinmanöver handelt“. Не хочемо думати, що п. Кісанович такий дурний, щоб міг вірити в тій разі самому собі, за те ясним є для нас його віче, діванке юдаєне. Та воно йому на ніщо не придасть ся. П. Кісановича давно вже добре знає учительство руске і тому і „Промінь“ (на якого жалують ся у тій статі п. Кісанович) не бачить ніякої причини, щоб аїмутьвати себе і других кандидатуру тогож п. Кісановича. Щоб стати послом п. Кісанович перемінюєть ся як хамелеон. Раз є проти духовенства, то знов осьвідчає ся за згодою учителів із духовенством, — раз накидаєть ся на послів руских, то знов на зборах учителів заявляє ся за тим, щоб п. Васильков зложити подяку за оборону учительських домагань і т. д. і т. д. П. Кісановичови йде о мандат, а не о правду і честь. Тому з ним і його органом не числять ся.

Нацапські кандидатури в руских округах.

Довідуємо ся, що на недавній нараді кацапських киривників, зрадників народної ідеї і народних інтересів — ухвалено із сторони сих ворогів люду поставити в округах руских такі кандидатури: на округ васьковецкий о. Богатирца, на округ заставнецький рад. Ганмана, на округ кіцманецкий о. Козарищука, а на округ черновецький о. Евг. Козака. Ми певні, що при відповідній осьвідомленю широких мас, нарід наш дасть тим напам відповідну відправу, яку пам'ятати будуть ті господинове довгі літа!

MORITURI.

В цілім нашій світі, у всій земній природі обов'язує закон, що жити може лиш те, що є в зароді своїм життям. Згинуть мусять все, що не має в собі ніяких природних сил, що не вишло із природної потреби, не сягло коріннями своїми в життєву почву, що не може підняти ся до висхідного, до величавого, до соняшного цвітіння. Те правило обов'язує також в суспільнім житті. Лише та струя суспільна, той напрям суспільних змагань може жити і всіх до жати і розцвіту вести, що має в собі силу природну, що виріє на ґрунті природної потреби, що є кінечністю всіх сердечних почувань і потреб, євечіно нових бажань. Коли приглянемо ся громадянському життю нашого народу, його політиці, — то побачимо там дві філії: українську і всеросійську (кацапську). Українська, народна жила збудила всю народну масу, її гомін будив всі живучі серця, життєві ключі вложила вона в уста руского люду, вела нарід до нової праці, організувала маси люду, вела їх до добра і просвіти, на народній ниві засіяла вона свіжі, пишні цвітіння науки і культури, дала світові Шевченка, Федьковича, Куліша, Драгоманова, Костомарова, Руданського,

Франка, Кобилянську, Стефанька, Коцюбинського, Л. Українку, Лепкого, Винниченка, Самійленка, Крижового, Грушевського, Сумцова і многих, многих других жреців краси і знань. Куди лиш звернула ся тота філія, всюди будило ся нове життя, перед яким видніми ставали далекі овиди на будучність. Так є і в теперішній хвилі. Українська свідомість національна задунала на землях російської України, — її словом заговорив гурт послів із першої Думи, заговорили нові часописи і книжки, студентство кийського, харківського і одеського університету, її словом озвали ся товариства всяких городів, мужики і робітники, її гомоном озвало ся все, що живе на закордонній Україні, що рве ся до праці, все, що жити хоче! Си філія видвинула вже так висококультурний ключ, як жадає українських катедр на університетах, що знаходять ся на українській території.

Не инакше грає ся філія і в австрійських руских землях. Національна струя захопила тут широкі круги суспільного життя, веде маси до бою о красу долю, — під знаменем української ідеї веде ся тут бій о університет український у Львові, о нові права і добути для народу — і признати треба, що під тим знаменем йде народ до добра, стає жити і стає бачити будучність для себе! Се є та жива струя, що виїшла із сердець живих і тому до серця народнього трапляє.

А при всім тій — остає нам угорська Русь, студент, змива, скаменіла, замираюча. Тота землем руского перейшла на кацапська струя, — струя всеросійського обєднання. І всюди, де лиш залунає москофільське слово, — сейчас настає мертвечина і студент бездіяльність. Живе лиш може жити, а гинуть мусять — все штучне і фальшиве. Не вважаючи на величезні пособи, на всі коншахти із сильними мира сего, кацапство із за природних законів мусило внасти, бо сіяло скрізь лиш каліцтво думи і діла, себе і своїх вело лиш до гробу. Відходить від нас те кацапство, — живе тіло народу позбуває ся вічної рани, але й тепер ще від часу до часу озиваєть ся тота кацапська струя. Таким моментом вважають треба ті голоси кацапені, які в хвилях життєвого заворушення всего нашого народу озвали ся тепер в Галичині і на Буковині. Коли Українці організують народ до виборів, кацапи ставлять тут і там кандидатів і заповідають, що їх послы отворять російський клуб і до руского клубу не вступлять; — коли молодіж українська жите своє оїрує для справи українського університету, кацапи студенти у Відні ухвалюють, що они бажать собі російського університету, а якийсь „ein jüngerer Altruthene“ пише у 934 ч. „Czern. Allg. Ztg.“ про себе і своїх: „Wir haben kein Interesse an der Gründung einer ruthenischen Universität, da unsere Bestrebungen auf die Wahrung der nationalen Einheit mit den Russen im Reich und auf die Verbreitung der russischen Schriftsprache sind“. Це треба пом'янути з тими оцінками нисейтництвами, бо всі знають, яка сила люду, які живі потреби стоять за українським університетом і яке нужденне каліцтво стає проти сему змаганню. Хто бачить, що тратить землю під ногами, а ворог його живе і про живе думає, тому вже нічого не лишаєть ся, як кинити, рити, плювати і цинічно брехати. Цинізм останніх ключів кацапських є того рода, що ясною при ній стає вся кацапська огида. Се пугають струї, останні струї. Перед людом нашим жите і тому лиш шляхом жати підє він! Лишим кацапську твар при дорозі і йдім далі! Живе жите, сила природного розгону життєвого змете все, що гниє і згинати мусить!

ПОМПАДУР (дивить ся хвилю на Шоаселя, відтак): Так задумано, пане добродію?

ШОАСЕЛЬ (схилює ся, поблід): Ах!

ПОМПАДУР: І так без пам'яті, так наляканий моїм поглядом?

ШОАСЕЛЬ: Якраз тепер закінчив я, достойна пані, останній зарядження до проби і тепер ще раз передумував всі сцени. А до того прилучило ся ще й те, що побоюю ся за удачу штуки через дедеснозцію пані Кіноль (сміється). Взагалі артисти скоро тратять пам'ять, коли заглядає ся їм за куліси.

ПОМПАДУРА: Ага, закид для мене! Я мала згомосити ся! Но, но, не бійте ся, я прийшла мабуть вже за пізно, щоб могли підслухати се.

ШОАСЕЛЬ (про себе): На моє щастє!

ПОМПАДУРА: Отже Кіноль хора? — Скажіть їй, я надію ся, що вона збере свої сили — позавтра має час, щоб відпочати. (Приступає до Шоаселя, дивить ся на него, наче питала б його очима, а коли він абентежеский віддає ся від неї, киває дамам, щоб віддалили ся. — Дами відходять на ліво). Ви сьогодні дуже бліді і заховаєте ся дуже дивно! Звичайно я не привикла до сього — і на передодні свого триумфу уважаю се майже злим знаком.

ШОАСЕЛЬ (опановує собою): Отже, скажу Вам: Рано мав я знова нервовий напад, що повторив ся як раз тепер. Я думав, що того ніхто не завважить. Але тим більше я щасливий, достойна пані, що бачу Вас так свіжою, що дійсно, мене аж дивує.

ПОМПАДУРА: І Ви се кажете мені з міною гробаря, немов би Вас се боліло? (Бе його вихляк). Ей, ей! Старому приятелю, як Ви, треба багато пропатити. — Признаю ся, що почуваю себе сьогодні якось дивно здоровою, хотів і не приписую сій обстанові великої ваги. Але почути, що на завахи знищала

я свою суперницю, що осягнула блискучу мету жати, що з неосажної висоти з усмішкою давлю ся на задрісні істоти, що мене оточують, — се почути зачарувало мою душу, мое тіло так дуже, що я дійсно думаю, що маю ще довго жити. Буду носити на пальці шлюбну обручку і потахне біля усіх, потахне і ганьба. (Ступає близько до неї, з одушевленням.) А затерши ту ганьбу, ставши чистою перед собою й світом, хочу тоді побачити дорогого покиненого — і висувити всі сльози, що проливав він за мною. — Дивуйте ся лише, Шоасель, як я змінилася! Я питала ся сьогодні зеркала — і воно думає, що я ще не втратила всі чари, що одушевлене і віра в побіду може оживити і мармур і надати йому ніжність молодості.

ШОАСЕЛЬ: Дійсно, достойна пані, бажаю Вам сього з цілою душою.

ПОМПАДУРА: Що-ж, приготовлена вже штука, мож зачинати?

ШОАСЕЛЬ (абентежеский): Ожидаето тільки Вашого приказу (захищує ся).

ПОМПАДУРА: Але, пане, Ви дійсно хорі!

ШОАСЕЛЬ (змучений): Знов вдариває кров! — Голова ходором ходить (отирає піт з чола, емергічно). Минє ся!

ПОМПАДУРА (сердечно бере його за руку): Я дійсно бою ся за Вас, д'Амбоаз! Коли по представленню не буде Вам лекше, то я на певно не пушу Вас до Парижу; хай тут обходять Вас мій лікар.

ШОАСЕЛЬ (зворушено цілує її в руку): Сердечно спасибі!

ПОМПАДУРА: Лекше Вам?

ШОАСЕЛЬ (опановує собою): Вже, вже! Скоро переходить!

ПОМПАДУРА: То зачинаймо! (Сідає на фотель).

Я дуже пікава! (Шоасель кланяє ся, йде рішучо до дверей по лівій стороні і відчиняє їх).

Вихід пятий.

ПЕРШІ; придворні дами, пані і обидва каваліри (входять з лівої сторони; один кавалір отворяє двері по правій руці), міністр Терє. Мапо, Сілює і ді Барі (входять з правої сторони. Всі кланяють ся. Помпадура поздоровляє. Мала панна).

ПОМПАДУРА: Скажіть нам тепер, пане д'Амбоаз, заголовок і дійствуючі особи сєї штуки!

ШОАСЕЛЬ (виймає папір): Заголовок штуки такий: „Аталія, королева Юдей“. Буду так сьмільний, сказати імя автора аж по представленню. Особи такі: Королева Аталія — панна Кіноль; Клеомон, сотник придворної сторожі — Превіль; Поліорект, Грек, її муж довіря — Диміль; Азасіель, первосвященник — Лекен; Рагел, його дочка — панна Клерон; Самсон, жебрак — пан Летар; дружина.

ПОМПАДУРА: Отже якась подія із жидівської історії, може із часів малих пророків?

ШОАСЕЛЬ: Так є. Перша дія відбуває ся в селі. Вечір. Сторожа спить. Аталія неспокійно блукає по хідниках.

ПОМПАДУРА: Зачинає ся досить страшно! Прому зачинати! (Шоасель аблід і одивляє ся в неї). Господи, що-ж роздумуєте?

ШОАСЕЛЬ (здрінає): Сейчас! (Підходить до музики сцени і рукою дає знак, відтак вертає ся скоро і стає за плечима Маркізи).

(Конець буде.)

Вістки із російської України.

Вибори на Україні.

В київській губернії вибрано 15 послів до Державної Думи. З них тільки один більш менш „правий“, — решта „ліві“. Двох з них інтелігенти, прочі селяне. Продажних послів з Київщини подає „Рада“ бавиші інформації. І так: посол Нечитайло — етихійний українець і в Думі, коли складе ся там клуб українських послів, вступити до укр. клубу і виступати ме, як посол Українець. Пос. Ів. Кірієнко, образована людина, по своїм поглядам нахляється ся до української „Спільної“ російської соц. дем. партії. Пос. М. Вовчипський, селянин, вважає автономію немануче потрібною для України. В Думі буде заступником укр. робітників. — В Харкові вибрано від селянської курії сел. О. Лопатина (беспарт. поступовці). З губерній вибрано двох трох: Богуславського (с. д.), Попова (труд.) і робітника Ригальченка. — В Камінці Подільським вибрано: Рогожу (селян. „лівий“), Мороза, Дубоноса, Каташинського, Солова (всі 4 селяни беспарт.), далі Гриневича (селянин-українець „лівий“), Лісовського (поступ.) і ще 5 селян (в тім один „правий“). — В Чернігові, не вважаючи на всі заходи черної сотні, побідила опозиція. Вибрано 2 соц.-демократів (Приходька і Лосика), двох народних соціалістів, зем. власників: Вовка Каричевського (українець) і Трохименка, соц. револ. козака Хаюста, двох надетів: Рубіса і Юренева, мирнообновного Іскрицького, одного селянина Деметєва і одного лівого козака Веремєнка. — В Катеринославщині вибрано 3 кадетів, 2 соц. дем., і 4 селян: Носика, Аляшова, Пройду і Коостенка (трудовики).

Петербурзька „Академія Наук“ про укр. правопис.

Звісна річ, що у нас (головно на російській Україні) кожний пише, як хоче. В кінці 50-их років м. ст. Куліш ясно і просто поставив справу, завішав у своїх виданнях т. зв. „кулішівку“. Були відтак пильні проби правопису (Драгоманова пр.), але ті не вдержались. „Кулішівку“ прийняли в Галичині, додавши до неї ті зміни, які зробив в ній пок. Желехівський, прийняли її і в російській Україні („Рада“, „Рідний Край“) знова з малими змінами. Відмінного однак правопису придержується місячник київський „Україна“ і деякі укр. письменники (пр. Ів. Нечуй Левицький). Щоб справу сю раз вже рішучо поладнати, подала петербурська „Академія Наук“ свій проект українського правопису. Зложено його на засіданню Української комісії петерб. Академії, під проводом академіка Форшута, при співучасті Хв. Вовка, О. Лопатинського, П. Селезньова, П. Селезньова, А. Шахматова. Комісія прийшла до висновку, що єдиним, придатним правописом українським є правопис Куліша-Желехівського. Відтак порішено такі важливі питання:

1. Рада визнала необхідним уживати знак у тільки для зазначення її, як в початку слова, так після гласної й, мої, а також після з'єдн. Вживати і для зазначення того і, перед яким у всіх українських говорах замітно повне знячення согласних л, п, д, ж, с, з, ц (напр. ні-лєсь, дід-дідь, і навпаки ніс-нос), рада признала незручним уже через те, що далеко не всі українські й галицькі говори додержують ріжниць в зняченню сих согласних перед і. Не бачучи ні практичної вигоди, ні теоретичного інтересу, на рада відкинула рішучо вживання знака і після согласних.

2. Рада відкинула уживання в таких словах як сміх, цвіт, звізда; постановлено писати: сміх, цвіт, звізда, себто не зазначувати особливим знаком м'якості с, з, ц перед слідуючими за ними губними.

3. Що до питава, як передавати звуки жо і о, яке йде після м'якої согласної, рада не признала зручним писати йо та о його, слюза, а визнала потрібним вернутись до старого зазначення через літеру ё ёго, ёго, ёзби.

4. В справі, як писати п'ять, п'ю чи п'ять, п'ю, чи п'ять, п'ю, рада признала потрібним уживати в п'ю, п'ять, з'єдн.

5. Питава про те, як писати знання чи знане, життя чи жите, може бути порішено на підставі місцевої вимови: українському знання відповідає галицьке знанє. Такий же опосіб писати, як знання, житесть і тудий і його не слід уживати.

Нарешті постановили надруковати протокол свого засідання, віддати його на затвердження відділу російської мови й словесності при академії, вислати на розгляд відеутних членів комісії, а також відомих знавців української мови: Б. Грінченка, М. Грушевського, В. Доманицкого, П. Житенця, А. Кримського, О. Кульбакія, М. Лободовського, Б. Ляпунова, К. Михальчука і В. Науменка, просячи їх прислати свої уваги, яко мога швидко.

Добр. Дорошенко сирвадало зазначує однак в 33. ч. „Ради“, що постанови ті треба би ще післати до розгляду (і то передовсім) „Науковому Товариству ім. Шевченка“ у Львові, та професорам укр. мови на львівським і черновецьким університеті.

Дрібні вісти.

Рада студентських представників львівського університету надіслала студентам Українцям таке писмо: „Цілом спочувуючи домаганням студентів укр., що до заведення укр. катедр, ставимо се питання

(іза неприхильної відмови ректора — Ред. „Бук“) в першу чергу для обговорення на загально студентській збірці“. — Знято заборону з комедії М. Кропивницького: „Скрутка Добра“. — Молодий укр. композитор Ф. Якименко давав недавно концерт в Харкові, виключно з своїх музичних творів. Критика вітає композитора нашого велим прихильно. — Дня 8. марта відбуде ся в Київі заходом товариства „Вояк“ великий концерт для вшановання смерті Т. Шевченка. — Яке вражіння викликає укр. книжка між селянами на Україні, свідчить допись в 33. ч. „Ради“ із села Писарівки (на Поділі). Подільська „Просвіта“ надіслала в те село (на попередню просьбу селян) 39 укр. книжочок (за 2 рублі!). За три-чотири дні люди розібрали всі книжки. Все село ожило заворушилось. Се найкраща картина нового життя на Україні.

НОВИНКИ.

Чернівці, 26. лютого 1907.

Загальні збори „Читальні при Народнім Домі“ в Чернівцях рішили дня 11. с. м. на вносене комітету прибрати кімнату Читальні а надто закупити біляр і т. п. для розривки членів, — а що се получене з більшими видатками, рішили збори рівночасно підвищити членську владку місячну з 2 К на 2 К 50 сот. від 1-го марта с. р. з тим, що комітет Читальні може сю владку в деяких разях знизити на 1 К 50 сот., о чім повідомляє ся ч. членів Читальні.

Примірний катехит. В учительським семінарії в Чернівцях вчить релігії старенький вже собі, колишній Русин, а тепер зайвий ромунізатор, Бендас. Тому чоловікові вже давно варт було йти на піч спати, та він почуває в собі ще настільки енергії, щоби як не на годині релігії, то бодай підчас екзорт напасти на Русинів і помінати їх з болотом. Звичайно ганьбать він наші „Січи“ і перестерігає перед ними молодіж як перед огнем. Та в останнім часі накинув ся він на нашу академічну молодіж і конкував з нею в поганій спосіб. Він справді того явно не говорив, але і найменша дитина могла зрозуміти зміст його „наук“. „Ого, каже яка тепер владка молодіж. Ти його вчи, а він тебе ножем трахує. А як йде за те до криміналу, то виправляє дурниці і голодом змушує властий, щоби ті випустили його. А там диньсе йому живе ся, як мені і т. д.“ Ми цікаві, чи такі „науки“ належать також до „наук“ і чи властий шкільній знаток про такі величезні подвиги катехита Бендаса?

Наша почта. Вже від давня надходять скарги, що наша почта не сповняє своєї служби, як би то вдало ся. Лісти післані до найблизших околиць, блукають по цілій Буковині, відтак переходять в Галичину і промандрують там далекі простори, а відтак вертають ся назад до Буковини і дістають ся властителям, і то лиш тоді, коли хтось змалує ся і допише олівцем адресу латинськими буквами. А що вже часописи не доходять в пору, се вже не повинна. Господар з Усти Путилова жалув ся в нашій Реданції, що він „Руску Раду“ або зовсім не одержує, або як одержить, то аж два числа нараз. На запит господаря, чому йому привносять ся аж дві газети нараз, відповів достонош: „Бо мені так хоче ся!“ Часом привнесе часопис бес адреси, подерту, поламлену, що й годі прочитати. З сего виходить, що або управа почти не провадить ніякої контролі над своєю службою, або та служба така нездала, що навіть не свідомо своїх обовязків, або може причини шукати й в тім, що достоноші чисті анальогети в рускій мові, бо не вміють читати руских адрес. Звертаємо на се увагу управи почтової.

Найбільший ліньок на світі. Що здоровий чоловік може 29 днів лежати в ліжку, сего годі припустити. Однак воно справді можливе, що доказує примір з Ірландії. В селі Сурган жила сім'я Томзон, Старий Томзон умер в році 1877, оставляючи вдову з трема синами. Старших обох синів вислала мати в світ, а наймолодшого лишила при собі. Не можучи його вбирати власними руками, наклоняла його лежати в ліжку, тимбільше, що він був вже з роду крайню дивний і найрадше вилежував ся. Так она цідувалася ним десятки літ, а як захворіла, то „вельичимий хорон“ остав ся без веної помочи і мусів бути перевезений до дому бідних. Тут оглядав його лікар і знайшов, що він зовсім здоровий, але що ліньість стала для него другою природою. Незабавком мати його владжала і забрала сина назад до себе. Але сей раз мусів він їти пішки, бо громада відказала йому всякого воза. Спершиєсь на двох людей, робив він один крок на мінуту, а допавшись до хати, вліз як стій на ліжко — найбільший ліньок на світі.

Папуга — сторожем дому. В старім Римі уритували гуси кацітоль перед Галіцями, а що гусем вдало ся, то вдасть ся ще папугам, тим більше що они можуть навіть говорити людськими звуками. В одній часті міста Парижа, замешканій заможаїйшими людьми, процвітає злодійський промисл, бо поліція, маючи багато занятя на різних політичних вібраниях, майже не показуєсь туди ніколи. В дім Фредерика Жірарда вдерла ся злодійська шайка, а Жірард чуючи їх труси по хаті, трохі що не умер зі страху. Нараз дав ся чути хрипливий голос: „Bien le bonjour,

messieurs, bien le bonjour“. Злодій думаючи, що то господарі дому, втікли, лишаючи не лише все, що хотіли унести, але також свої інструменти. Се була папуга, що вратувала цілий дім від злодійської ватаги.

Оповістки, іменованія і т. п.

Краєва рада шкільна перенесла уч. Федора Дудинського з Кучурова малого до Боянчука, уч. Марію Немецова з Галанча до Добринівців, уч. Йосифу Циганюк з Топорівців до Васелева, уч. Николая Немеца з Топорівців до Горошівців, а уч. Альбіну Драчиньску з Нових Мамаївців до Рускої Молдавини. — Уч. Майковського іменовано не до Луковця-Майдана, як се сказано було на іншій місці попереднього числа „Буковини“, а до Банилово-Бережний.

Спенсіоновано надучителів в Кадобівцях Михайла Кракалію ізза недуги.

Товариство українських акадєміків „Січ“ в Чернівцях, врадуване світлою побідою львівських товаришів, постановило урядити вечериці із танцями в суботу, дня 9. марта, в саді „Народного Дому“. Близші відомости про сю забаву подасть товариство вже небавом.

Виназ дальших жертв для українських демонстрантів у Львові. Пані Олена Пігулак 20 кор., п. а. Ксеєня Лисиньська 2 кор., проф. Т. Бриндзас 2 кор., члени читальні „Рускої Весілі“ в Вилавчу 2 кор. 61 сот., п. Галі Прозайна з Відня 2 кор., сов. Іля Семака з Кіцманя 1 кор., інсп. Спінуд 1 кор. і тов. Капустинський 1 кор. За сі датки дякує комітет українських студентів і просить прислати дальше на адресу тов. Святослава Лакусти в Чернівцях, Priestergasse 3.

Велике народне віче в Топорівцях відбуде ся дня 24. марта 1907 о год. 1-ій по полудни коло громадського уряду. Просимо о як найчисленнійшу участь. — Комітет.

Посмертні вісти.

Омелян Глипка народний уч. в Рогізіні, упокоїв ся по довгій недугі дня 21. лютого 6. р. Похорони покійника відбули ся дня 22. с. м. при численній участі учительства і шкільної дівтори. В. е. п.

Із штуки і літератури.

Ольга Кобилянська: Ніоба, повість. Львів 1907. Стор. 170. 8°. Нова знаменита повість славної авторки вже появилася і коштує лишень 1 К 20 сот. Повість оїй присвяtimo небавом цілий фейлетон. Поким-що звертаємо увагу читачів на сю оповістку і додаємо, що набути сю книжку можна також в редакції „Буковини“. „Ніоба“ повинна найти ся в кожній нашій хаті. в руках кожної образованої людини на Русь.

„Світ“, ілюстр. часопис для родин, ч. 3. містить: Київська катедра сьв. Софії. — Старички (отець і донька): Богдан Хмельницький (історична повість). — В. Вудзюновський: О руский університет. — В. Щурат: Пісня про похід Ігора Святославича (пересьїв). — В. Вудзюновський: Галичина і Україна. — Веселина. Відтак слідують всікі ілюстрації. Передплата на рік 10 кор. Адреса: Адміністрація час. „Світ“ у Львові.

Із черновецького театру. — Починаючи серию рецензій із представлень в нашім міським театрі мусу висказати вперед засадничий мій погляд на ціл всякого театру. В моім понятю театр повинен бути святинєю штуки, місцем, де находить пріют новага людської думки, де душі людські, відбігши на якийсь час від клопотів буденного життя, находить золоту нитку, яка в'яже їх, або повинна визати із всім шліхетним, гарним, благородним. Театр се святина слова, місце, де артистична творчість драматична може найти все гідну, поважну форму пластичну, — се вічно свіжже жерело, до якого сходять ся люди, щоб скріпяти благородність свого духа. Таким театр повинен бути, таким може бути, таким і є деінде, на жаль — не в Чернівцях. Черновецький театр схильний занадто часто низьким інстинктам забавних людей, але не викове, не убагородише, не привневолює до думаня. Театр черновецький робить казу. Властивої місці не сповняє. Поважних вистав у нас надто мало. — До рідких сензаций належав тому минувший четвер, коли виставлено у нас драму славного польського письменника Ст. Пшибиш-євського: „Das grosse Glück“. Се твір справді поважний, видна в ній велика культура артистична, смак. Твір без формальної акції (така собі звичайна любовно-зміслова історія), але в ній гарно введена драма душі. Автор визначний модерніст і в польським письменстві побіч Виспяньського найлучший драматург. Односторонний в своїм філософованю, хоробливий, але талановитий. „Das grosse Glück“ не найде однак прихильників між тими, що люблять фарсу, оперетку і т. д. Грали твір з видним зрозумінням, протягло але досить рівно. Добр. Камаге — був лише тут і там троха різкий, а п. Гальперіна не все зміла трагити в демонічний тон. Прочі грали добре. Там більша шкода, що поважна штука так рідко з'являєть ся у нас. (О. Л.)

Репертуар міського театру. Вівторок: „Eiga“ (на дохід Штерка), середа: „Das grosse Glück“, четвер: „Eine Nacht in Venedig“, п'ятниця: „Die von Hochsattel“ (при знижених цінах), субота: „Ein armes Mädel“ (на дохід Карла), неділя (по обіді): „Der Wider-spänstigen Zähmung“, (вечером): „Die lustige Witwe“, понеділок: „Eiga“, вівторок: „Vergelt's Gott“.

Ціна оголошень за одноразове їх розміщення: Ціна сторони 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ сторони 40 К., $\frac{1}{8}$ сторони 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова. Належностей за анонсами марками поштовими не приймає ся.

SELTENE OCCASION

500 Stück für bloß fl. 1.95.

1 pracht. Taschenuhr „System Roskopf“ mit Gloria Silber Anker-Werk, samt vergold. Panzerkette, 1 reiz. Herren oder Damen-Ring mit Edelstein, 1 eleg. Cravattennadel mit Brillant, 1 Reisetablet, 1 Garnitur Kragen-, Brust- und Manschetten-Knöpfe 3 0/10 Gold, 1 f. Zigaretten Spitze mit Bernstein, 1 Pariser Damen-Brosche (Neuheit), 1 Halsband Perl, 1 Taschennmesser 4 theil. 1 prima Schreibzeug, 1 Paar Boutons imit. Brillanten und noch 450 Stück diverse Gegenst. im Hause unentbehrlich. Alles zusammen mit der Taschenuhr kostet bloß fl. 1.95. — Versandt per Postnachn. od. Cassa Voraus auch Briefmarken.

D. Kessler, Gloria-Export
Krakau, Nr. 812. 39 (3-3)

N. B. Bei Abnahme von 2 Paqueten wird ein engl. Rasirmesser Gratis beigegeben. — Nichtpassendes, Geld retour.

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(6) 13-15

Випродаж!
60 штук
по 3 ар. 20 кр.
за 3 ар. 20 кр.
за 3 ар. 20 кр.
за 3 ар. 20 кр.

Важне
для
кожного!

1 Німецький гравірований ремонтувальний механізм Roskopf, добре йде, 3 літа гарантія.
1 Франц. пістолет, запалювач.
1 Красний виступ до годинника.
1 Гарна шпилька до краватки.
2 Елегантні перстень з топазом.
2 (1 пара) есимо до манжетів „Garantie“.
2 Позол. есими до краватки.
2 Позол. есими до сорочки.
2 (1 пара) прав. срібні кнопки урядової пункції.
1 Елегант. есимо до годинника.
Отже 16 штук різних предметів разом з годинником і вилученням який сакай представляє туго варієт, вилучено поспішати за 3 ар. 20 кр. або за попередн. надісланею належності.

Мих. Горювці

Дім експортний Кравів, Колетен 4.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва правдо забезпечена“
аптекара др. Ю. Францопа
в Тернополі.

Се є знамените умиротворює средство до витирання против всяких ревматичних болю, простудження, ломаня костей, илечий гістия і нервових недуг. Прому уважати на напис „Nervol“ і не приймати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшочок) 8 кор. з оплатою і опаківкою. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всіх країв.

В Чернівцях на складі у Шмідта і Фонтіна.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагнітот

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

Hamburg Amerika Linie

Проста переправа без пересідання. Знанням із своєї шкороности почтовим і поспішним кораблем так зв. Doppelschrauben Schnell-dampfer.

З Гамбургу до Нью-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ля-Плати, Пол. Африки, Схід. Азії. Парівні „Гамбург-Америка“ з'їзду відзначають ся тим, що єуть заосмотрені в знаменитий харч, чисті каюти, і пасажирів дуть ними шкоро і безпечно.

Пасажирам ізраїльського віроісповідання іудич по всіх наших кодрах межі покладом подасть сят реальні страви.

Видача карт до всіх стаций Сполучених держав і до Нанади. Визначні услівя уділяє охотно

Генеральна агенция для Буковини,
Чернівці, ул. Паньска ч. 16.

113 (2-6) 2 п.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправляти

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте здатки на шіфкарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen

10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

25 4-20

Видання „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“ можна купити у всіх

філіях „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“,

в друкарні „Рускої Ради“ і в книгарни І. Рехенберга.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Бенкенберга ч. 3.

Склад ц. к. на

Товарів обувяних А. Чапек, Відень,

Капелюхів: І. Генрік Іга, Відень,

Товарів з альпани і хінського срібла В. Бахмана і Спілки, Відень.

двірних фабрик

Н. Л. Попер, Хрудім.

Осип Піхлер і Сини, Грці.

Поручаю Вн. П. Т. Публіці товари на рідявній і новорічні подарунки в дуже великій виборі, та мимо того що все і всюди подорожіло, продаю їх по звичайних цінах.

Артикули бронзові, альбоми, ташки дамські, рукавички, Манісге до шати, підставки на листи, таблички, тютюнкири, гарнітури до куреня, до писання, касети, бонбоняри, перфуми, мила, есими до манжетів, шпильки до волося і різне.

Артикули до подорожи. неперсари, ташки, жіночі куфери до паковани, подорожи і валяти, спеціальні куфери Mädlar-a в Липека, до пуделка на капелюхи, пледи, коци (Kamelhaar) англійські пледи для панів і панів і т. и.

Парфуми, мила і штиги: Найліпші виробы з фабрик Roger & Gallet, Gustav Löhse, Ideal Hubigaux L. I. Piwer Paris, штички до волося, зубів і річий.

Краватки і біле. Правдиві англійські краватки, кожного місяця новий фасон. Найсолідійше біле мужеске під гаранцією, біле систему Dr-a Laman-a і м. Ковирирки, маншети, хусточки, шельки і підваски до паньчох.

Ковири футряні і зарукавки перські, з куни, лиса, бобра, дикого kota і т. и. для панів і панночок. Шанки перекі, баранкові, Гімалайя, як також різні сукопні для панів і хлопців. Товари паньчохові і вовняні. Правдиве біле Егера, др. Ламана спідня убог, правдиве біле з вовни верблюда, огрівачі черева, кофти, пульсів і грудий, вовняні камісельки для панів і панів, паньчохы, камаші і чепці.

Черевники правдиві Вох, Шевгеаих, ляркери, Kfir-Hid, Rueh, з шкрянними або ляркорованими обкладами, з пльшовим футрован-м, або без того, для панів, панів, панночок, хлопців і дітей.

Чоботи з хелевами з Vozsalf сукопні, для панів і хлопців. Обув домово різнородна.

Рукавички: нитні, шкрянкові футровані і гладкі, Glase з Снігі і шовку для панів, панів і дітей. Найліпші виробы.

Кальони правдиві російські, шведські, американські і черевники з о снігу.

Капелюхи найліпші пльшові, з льодену, фільцові, тверді або м'які, найновішого фасону. Цаліндри і клики.

Артикули до польованя. Стрільби, револьвери, пістолі і венного рода амуніція. Торби стрілецькі, камаші і коци.

Конфекция діточа. Пляші, убрана, капелюхи, ташки, капузи, рукавички, зарукавки і т. и.

Льорнети, побільшачі шила, найліпші францускі фабрикаці.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відіодає: Віктор Стротч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із

тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 84 фр.)
а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністрація і експедиція
„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Т. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахат.
Рекламацій неопечатані віллі від порта.
Рукописи звертає редакція лише за попе-
реднім застереженням і залученням належ-
ности поштової.

В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

ВИБОРИ.

Чимраз ближшою стає нам днина, у якій
рішати меть ся політична ситуація нашого
народу на Буковині. Тяжким трудом здобули
Русини можливість гідної репрезентації парла-
ментарної, отже хіба не треба доказувати, що
всіма силами треба тепер виступити до вибор-
чої борби, щоб не лиш теоретично, але і прак-
тично добути признане нам і виборене нами
право. Добуте усеїх п'ятих руских мандатів на
Буковині має незвичайне значінє. Се буде під-
ставою всеї акції рускої на далеку будучність,
не лише заспокоєнем наших теперішніх потреб.
Вже при нагоді парламентарних нарад над ви-
борчою реформою бачили ми як не мож краспе,
що то значить фактичний стан посідання. Вже
тоді бачили ми, які користи змогли добути пр.
галицькі Поляки, які вічно воювали як-раз тим
своїм атутом давного стану. В виду сего Ру-
сини буковинські, розуміючи вагу сего аргу-
менту, повинні всіма силами старати ся, щоб
не лише зі згляду на нинішній день, але і зі
згляду на далеку будучність, опанувати всі свої
округи виборчі. Ще яснійшою є справа тепе-
рішніх наших потреб, звязана із найближшими
виборами до Державної Ради. Всі знаємо, яке
велике значінє має парламентарне заступництво
в цілім суспільним життю кожного народу. Від
него в великій мірі залежить все культурно-
просвітне і господарско-політичне жите на-
родне. Поважне заступництво руске в Держав-
ній Раді дасть нам спромогу виведати всякі
користи, у всіх напрямках громадянського жита,
а нарід руский на Буковині, маючи перед со-
бою сильне заступництво парламентарне, почує
в собі ту вічно живу силу, яка в громадян-
ським життю народнім велике має значінє. Зі
всіх зглядів треба нам дуже дбати о теперішні
вибори!

Тямити треба, що побіч кандидатів за-

тверджених „Національною Радою Русинів“
виступають із своїми кандидатурами всякі ки-
ринники москвофільські. Як небудь не страши-
они і не небезпечні, то все-ж таки із зглядів
хотай би лише освідомлювання широких кру-
гів нашого люду, треба, щоб всі організатори
наші, всі свідомі люди доброї волі вийшли
тепер на виборчий терен, скликували народ на
свобідні тепер збори і там толкували всім
виборцям, що лише народні, демократичні кан-
дидати затверджені „Національною Радою“
є тими, що спротивлять ся всім
кривдам мужицким, стануть в обо-
роні мужицкого добра і не допу-
стять до розросту гордої пань-
ської самоволі.

Та ще оден дуже важний момент насу-
ваєть ся при згаданю нахочащих виборів,
а іменно: момент загально-русского
інтересу в межах австрійської держави.
Йде тут о будучий клуб галицьких і буковин-
ських послів. Знаємо, серед яких страшних об-
ставин ведуть теперішню виборчу борбу наші
галицькі брати. Там єзуїти і москвофіли, Поляки
і не-Поляки виступають проти Русинів. Москво-
філи заповідають навіть, що зложать евен-
туально свій російський клуб посольський в бу-
дучім парламенті. Коли зважити ся, яке ве-
лике значінє для всіх (отже і буковинських)
Русинів має сильний і поважний клуб всіх
руских послів, тоді ясною стане нам вся не-
безпека і весь обовязок наш зглядом недалеких
виборів. Най отже по всім краю нашим ши-
роко розіллеть ся тепер гомін нашої народної,
демократичної програми, най у всіх округах
наших загудуть віча і збори, всі стараймо ся,
щоб день 14-го мая приніс нам радість і по-
биду, бо лише побіда наша вдержить наш
нарід на висоті тої задачі, до якої він по-
кликаний.

ПО ПОБІДІ.

Так отже німста галицько-польських шляхтичів
і вся її брутальна огида покінчила ся вже генераль-
ним скандалом, із яким імя польської господарки в Га-
лицині вьзати меть ся ще довгі літа. Завдяки силь-
ному напорови справедливої, безсторонної оінії євро-
пейської — децідуючі круги центрального правитель-
ства зваяжили ся викинути з польських рук той меч,
яким так плюгаво і безварно воювали досі галицько-
польські потентати. Перед всім світом стануло тепер
в цілій „красі“ шляхотско-польське божевільє, шля-
хотска залість і її шалена безпардонність, — всі по-
бачили єзуїтизм польський і польську дволичність! Сей
„лицарський, гноблений Прусаками, вільнодумний на-
рід“, — бо таким вважав його досі дехто в Європі,
— об'явив ся нараз всім, як шалений і дволичний
деспот. Аж тепер пізнали всі, що бісмарківські теж
політичні найшли якраз між галицько-польськи-
ми всевладцями такий послух, що вшехпольський
єгоїзм „народовий“ перейшов всі гакатиєстичні, прускі
помисли! Колись говорив із наболілого до краю серця
найбільший геній Польщі, Словацький, про вітчизну
свою: „prawie narodów jeste i rapuga“! — а нині
треба би сказати: „Польське, твої вшехпольські зулі-
гани вбили душу в тобі і зробили з тебе шалену,
безумну і дику пантеру!“ — Ясна річ, що задурена
і оголошена шовінізмом преса польська, не може ще
прийти до рівноваги і не може зрозуміти, яким чи-
ном сьмів перешкодити її хто-небудь в такий „домаш-
ній, автономічно-краєвий“ шалений авантурі? Тому
всі часописи польські верещать до нестями проти „те-
рорів“ позакраєвих чинників. Бідна ся польська преса,
— бідна, бо коротка в неї память! Та ми пригадає-
мо її децо — і спитаємо: хтож нинішній воював те-
рором, як не ті всі „Słow a Polsk“ та „Słowianski
Swiat“, які всіх демонстрантів слали в тюрму, хто то
тіпав ся так, як бажане се сповнено, хто до краю
боронив поступоване саїдних судів, поступоване край-
но нетактовне, як тепер показуєть ся, — хто то хо-
див до намісника з просебою о як найостріїше по-
каране демонстрантів? Чи не Поляки, не праса поль-
ська? Хто то воював (спитаємо далі) всякими брехня-
ми проти нашої молодіжкі на тему пущок, напіросів,
шапок, та грозячих листів? Яка ціль сього була?
Се не тероризм? Тероризмом зветь ся лиш відгомін люд-
ського почування, яким переповнена була „N. Fr. Presse“
і всі майже дньовики заграєвичні? — Та годі диспу-
тувати з пресою польською. Вона так розхорувала ся
на атрофію етичну, що люті і справедливості годі

18

Альберт Е. Брах-Фогель.

Нардіс.

Драма в п'ятих діях.

(Кінець).

Вихід шестий.

ПЕРШ. ДОРІ КІНОЛЬ (в костюмі Аталії виступає
блїда ізза заслони перед аркадами; захитує ся і дро-
жить із боязни та заворушення).

КІНОЛЬ (тремтячим голосом):

Надходить віч. — І сонце могого жита —
зближаєть сумно — д'гробови на заході, —
а з темряви, — що огортає скрізь мене, —
виходять море — духів — та заклатих мар
із ранами на серцю — з сумом на очах —
й вислідують — мені всю нужду свою, — етид, —
що раз — зносили — через мене — у жито! —
Ох, милостивий Боже, вже не могу далі!

(говаристо заворушує ся)

Ох горе! Ще оден — надходить (оглядає ся крайно
налякана)

Так... і ще оден... блідий надходить —
— О, Христе мій! — Ох, горенько! — Мій перший
муж! (скрикує): Ах! (Помпадура здригнула черв'яками).

Вихід сьмий.

ПЕРШ. НАРДІС (в костюмі Самсона виступає ізза
заслони).

НАРДІС (моучим голосом): А ось, дивись!

КІНОЛЬ: Ох, як страшно! (Вона все старає ся
стояти між Помпадурою а Нардісом, щоб одно дру-
гого не побачили).

ПОМПАДУРА (змішано): Що се?! (встає з фо-
телю) Сей голос?!

НАРДІС: Се я, кого зневажала, прогнала!

ПОМПАДУРА (крайно здивована): Зійшла я з
розуму? Се...

НАРДІС: Однак на діл зірву твій сяючий вінець...
(Помпадура насильно відтворює Кінолю на бік. Пом-
падура і Нардіс стоять здивовані одно проти другою).

ПОМПАДУРА (скрикує): Нардіс! (міє і з мубо-
ким стоном паде в фотель).

НАРДІС (скрикує): Господи Боже! Моя жінка!
(Кидася до неї, паде перед нею на коліна і обцілю-
є її руки).

КІНОЛЬ (зі жселем): Ох, Господи! (Дивить ся
боязливо та безмовно на Маркізу й Нардіса. Мала
пава. Всі здивовані. Шоасель стає по правій стороні
і пильно дивить ся на Помпадуру).

НАРДІС: Дорога моя, однієнька моя жіночко!
Я маю тебе знова, — маю тебе знова! — Я шукав
тебе й шукав, а ти, голубко, не давала ся найти! —
Де-ж бувала ти так довго?

КІНОЛЬ (змішана скоро): Га, вона приходить
до себе, вона не вмире!

ПОМПАДУРА (приходить до себе, обіймає Нар-
діса, змучено): Нардісе мій, мій любий, дорогий Нар-
дісе! (Цілує єго). Боже мій! Можеш простити мені,
що я зробила тебе безіменно нещасливим, що я за-
гірчила тобі жите? — (Голосійше, радісно й міжно)
Але бач, я маю тебе знова. Маю тебе в своїх обій-
мах, заким задрісна смерть не вирве мене від тебе...
Але, аї! Я хочу жита, я ще буду жити! Твоєї лю-
бови ради та задля твогого щастя! (Щиро) Я іванше
рішила була! Ще лише одну хвилику — і ти був
би мав мене знова, але ліпшу, — ліпшу, Нардісе,
не покриту ганьбою, як тепер. (Святочно). Але ся
ганьба пащить ся; минає ся в єїй хвили перед огид-
ною підлостью єї людянн, (показує на Шоаселя) сього
підлого чоловіка, якого я виплекала кровію свого
серця. (Скрепоче зубами) Але в мене ще є сила, щоб
стерти його на порох, — і я зітру його! — Вони

привели тебе сюда, щоб ти своїм милим поглядом
убив мене. І всі єї — се мої убійники, всі вони ціля-
ють до могого серця. — Се заговор королевої проти
мене, а фальшивий Шоасель запродав королеві свою
розбишацьку руку. — Сид і ганьба! Юда!

ШОАСЕЛЬ (на ціголос): Господи, вона прихо-
дить до себе, вона буде жити!

ПОМПАДУРА (встає з величезною енергією, Нар-
діс помагає їй): Так, буде жити! Маркіза Помпаду-
р ще володіє Францією. Хто хоче бути наслідником
д' Амбоаза, хай повідомить короля, що стало ся, і хай
попличе сторожу! Ви мусите мене вбити, Шоасель!
— Вбити з холодною кровію — немичну жінку! Про-
шу, відважте ся! Але коли заверіє на вашім мечу
моя кров, то (шуткуючи) на Марію Лещинську спале-
тапа ганьба, що вона не зможе бути королевою;
(а сега забули Ви вчислати при своїх заходах. — Ох!
Помпадура в фотель протиснувши руки Нардіса). Нардісе
мій! (Нардіс дивить ся на неї здивований).

ШОАСЕЛЬ (кличе): Капітане Сан-Лямбер! (За-
слони аркад розходять ся: на відмичку видно розстав-
лених жовкірів).

Вихід осьмий.

ПЕРШ. СЕН-ЛЯМБЕР (входить середимою, за ним
йдуть два гардісти і стають на лівих і правих дверях).

ЛЯМБЕР (приступає): Вона вмирає.

ШОАСЕЛЬ: Я її вбив, — але я її побіджу.

ВАРІ (приходить до себе по крайнім черв'яку
і здивовано): Він обманив мене!

ПОМПАДУРА (оперла ся на Нардіса, змучено до
Шоаселя): Ви числяли, пане, на мою слабість; вона
була для вас так сказатиб помічницею. — Гарна
штука, д' Амбоаз! Доказ щирої любови!

ШОАСЕЛЬ: Любови? — Від пустоти треба від-
звичати ся, коли хочеть ся стати великим мужем!

від неї вимагати. Побідила справа руска, панове Польки, тому, бо є ще люди, які не уявляють тез ваших вшехпольських і думають, що поняття справедливості сягає часом даліше від брутального насильства. Побідила справа руска, бо по стороні рускій найшов ся героїзм, а по нашій була лише злоба і низька жадоба пімсти. Наша молодіж солідарністю своєю дивувала світ, а вшехпольські студенти свідчили проти своїх університетських товаришів, помагали тим славним судам... Шляхотність стралялисте панове, виродивсьте на грунті Сенковичівських ідеалів, а не в атмосфері теї прегарної частини вашого народу, що так гідно боролась і боре ся о красші дні! Не „Nene Fr. Presse“, але вшехпольська дурійка, шалена і дика екоміромітувала польську справу перед лицем всего світа. Зайдість вшехпольська викликала реакцію в рускім народі, а се, що тепер стало ся, се лиш довершене сих двох стремлінь: рускої оборони і вшехпольского розбишательства! Останній поділ, злучені з всіма давнішими насильствами польськими, повинні викликати в народі нашім таку відпорність, що тепер не повинна нам бути страшною навіть мара „історичної Польщі — од morga до morga“! Проти здемаєваної і екоміромітованої нахабності польської наші повинні стати так кріпко, щоб сили теї ніхто не міг здавити! Правда, шаленої треба нам тепер праці, але ми її вложимо, панове вшехпольки!

*

„Dziennik Polski“ і „Czern. Tagblatt“ подають в останніх числах телеграфічні вістки, що міністерство судівництва має намір цілу справу львівських подій і слідства веденого проти українських студентів представити цісареві в дорозі за сьмк вивідати застановлене всякого слідства. „Dziennik Polski“ додає, що вість сю одержав із найліпше поінформованих кругів.

Рада міста Львова ухвалила на останнім засіданні таку евуаціяцію:

„Рада міста висказує своє обурення з причини ненавистних, повних фальшу і обуди артикулів віденьської преси в справі карній нападу руских студентів на львівський університет — артикулів, котрі могли викликати в офіцій позакраєвій фалшиве поняття о польській судівництві і о почуттю справедливості і гуманності польського народу. Рада висказує обурення з причини кидань квівет на улицах польського (?) міста Львова проти польської народности при нагоді демонстрації, урядженої з причини увільнення руских студентів. Рада міста висказує однак надію, що руска суєнільність зрозуміє, що будуччина краю лежить в згідній співділалю обох народностей і що в місце виняткової пожадування гідної раси (rozterki) і вичив неавивисти, настане згідна, спільна праця для краю“.

Подібно і в сьомі галицькім внесено інтерпеляцію в справі останніх подій. Інтерпеланти жадають, щоб державні влади вневняли всім, що тепер і на будуче вимір справедливості не залежав і не буде залежати від преси.

Загальне віче 25. лютого, скликане комітетом віденьських адвокатів і редакторів в справі голодового страйку українських студентів і надзвичайних польських верховодами, випало дуже везичаво. Ухвалене висказати горячу симпатію для молодих мучеників-героїв українського народу та острі резолюції, протестуючі проти поведення польських властей в Галичині і жадає до правительств потягнути до найострішійої відвічальности Потоцького, Ткужницького і Пшидуского. Поляк Гоємоль, висланий зі Львова на оборону польського режиму перед форумом Європи, притиснений аргументами признав сам, що „Unsinn“ поновили висші круги, а тепер криють ся

ПОМПАДУРА: Добре, дуже добре! — Ви гідний мій ученик, але тільки ученик! — О, Помпадура великанка, вона не вміє зі стида, бо се було би пониженом для людської природи, естидати ся перед вами — в сьм стоїть! — Я хочу жити, я мушу жити — сього нещасливого ради! Я маю заплатити йому вічний довг, і сплячу його, а хочби мусіла зробити і рай безлюдним і зірвати небо до землі, щоб вони разом зі мною лежали перед його ногами. (Хоче обняти Нарціса).

НАРЦИС (дикує, атакуючи її за руку): А! А хоч би ви обоі, ти і рай, лежали перед моїми ногами, то я розтоптав би вас! (Кидася в фотель).

ПОМПАДУРА (схрикує, потім плаче): Ох прості! **НАРЦИС** (плаче): Ти покинула мене, безвірнице, ти в щастю раювала, коли я жебрав; задля марного фантому слави і сили понижила й обезчестила себе, яку сотворив Господь по своїм подобю, се хай простить Тобі, бо бесечезна старість вже покарає Тебе! Але що Ти тою Помпадуру була, бути сьміла, сього не прошу Тобі ніколи. Чи-ж ти, гієно, не розумієш, що в моїй особі дивить ся на тебе обдерта, божевільна вітчизна, що минає ся з розпуки, вітчизна, яку ти тілом і душею в жертві принесла для ідола свого власного „я“? — Я стою перед Тобою як людекість, як твоє стоїть! Диви ся на мене, се ти зробила! Що думаєш дати нам за наші дахи, за наші сльози, за втрачену невизнаність, за зіпсовані душі? Що?! — Чи вернеш нам їх? (Трясє її). — Наступає судний день, труби ревуть, сонце затемнює ся й зізвіди ми нають ся, а смерть ходить по землі та косить, та косить, бо й віддані бідні люди через Тебе, через Твій гріх, — а як і Тебе вже хайне і коли станеш в ряді проклятих, то зрадять чорти — га-га-га, бо прийшло їх спасення і вони стануть чистими ангелами

поза судию Франкого. Промовляв на вічу теж др. М. Кордуба. Бувші послы Василько і Пернестор-фер вислали на віче привітні телеграми.

Буковинські справи.

З волоського табору.

Минаюлого четверга (21. с. м.) відбуло ся в Сучаві віче „Арагаге-я“. Зібрано ся около 3 тисячі вічевиш, між тим учителя, сьвященники, урядники і селяни. Збори отворив радник адм. Пуркан о 12 год., а реферував суд. секр. Тома. Бесідник критикував остро політику Оичула, що потягла за собою для Румунів страти із всіляких областей. Далше вдарив на Русинів, що вирвали Волохам по часті керму з рук і вказував на небезпечу зі сторони Русинів. Ог, зичайне і безвідставне говорене Румунів, в яке хіба самі они не вірять. Далше говорив адм. ад. Дорі Поповіч, розбираючи ширше програму „апараристів“, а п. Проконовіч говорив про краєвий банок, зачитуючи ся, чи присутні задоволені з нею, на що вічевики загомоніли: „Ні! Проч! Нам не треба краєвого банку!“ О 11. год. перед вічем „Арагаге-я“ відбуло ся в тій самій саль віче „Dirigent-я“, на яким по рефераті барона Гормузакого ухвалено його ж таки кандидатуру. Збори „Dirigent-я“ в Радівцях ухвалили кандидатуру п. Сіміоновича. — Серед членів „Dirigent-я“ панує явесь непорозуміння. Зачувати, що п. Ніко Флондор зложив своє місце віцепрезидента „Dirigent-я“. Безпосередню причиною до сего кроку мало бути писмо, що дісталось в його руки, в яким один з членів відлу „Dirigent-я“ висказує своє незадоволення з „борина“ Флондора.

Німецько-жидівські округи.

В понеділок 25. с. м. відбули ся в черновецькім магістраті німецькі збори. Предсідатель зборів Відман, заявив, що збори мають рішити дві справи: 1.) чи Німці мають зречи ся мандату до Ради державної в західних Чернівцях і 2.) врай заперечени хто має бути поставлений кандидатом в дотичнім окрузі? На виносене проф. др. Кайндля вибрано по довшій дебаті, в котрій брало участь також кілька соціал-демократів, — комітет, що має порозуміти ся з вишніми партиями і на найближших зборах оголосити кандидата. Дир. Відман заявив, що він не кандидує в західних Чернівцях, але в нійм сільскім окрузі, за що висказав Відманови на внесене учнів проф. др. Роммана довіре і подяку за „його дотенерішну національну працю“ — „Союз Німців на Буковині“ задумував на нійм-сільскій округ поставити кандидатом д-ра Грубера. Однак, як зачувати, відступив „Союз“ від того плану і ухвалив кандидатуру колоніста Негера або колоніста Фріда Кінера. — На черновецькій західній округ гадає кандидувати також писатель п. Конрад Пенельман. Тяжко обрахувати, кілька кандидатів зголосило ся до тепер на західній округ в Чернівцях. До сего треба догарітмів.

Кацапські кандидатури.

„Allg. Ztg.“ пише, що комітет виборчий кацапський відбув засіданє в „Централю“, де затверджено ось такі кандидатури: на округ Чернівці-Серет-Сторожинець: др. Евг. Гакман, на Кіцмань Садагурса; селянин Іван Савчук з Кліводина, на округ Вашківці-Станівці: о. Богатирець. Так отже справляємо в тім напрямі наше донесення в попереднім числі „Буковини“. — Як бачимо др. Гакман втік перед нашим кандидатом з свого „так прихильного йому“ заставницького округу і рие тепер під учительським кан-

в порівнянню до Твоєї вини. Вони бокують і лаяють ся, втікають від Тебе, а Ти лишиш ся на стінах, де мука і страх і скрегіт зубів — і будеш сама!

ПОМПАДУРА (схрикує божевільно, схоплює ся). Хай й так! По мені хай буде потоп! (Паде і вмирає).

ВОІ (прислухають, мучо). Умерла!

ШОАСЕЛЬ: Не оцінює його діло!

НАРЦИС (не заважаючи на ніщо, з збільшеним божевільно). Га-га-га! Так, потоп! — З неба паде вогонь і сльози і смола! Із грузин нужди й злочину виступає здичавілий народ і рує по дорогам: Крови! Крови! Крови! русса! гурра! — А з реготом котять ся в грузь безголові трупи, діточі й материнні, приятьські й неприятельські трупи... На порожнім Божім престолі сидять вишкірена „чеснота“ сього світа, чеснота, що збожеволіла в членстві і рахує, бо й не стає ще 5000 трунів, щоб сама могла жати — рівночасно настає потоп, продирає ся аж до неба і там, га-га-га-га! ми зійдемо ся знова. (Схрикує, паде і вмирає).

ШОАСЕЛЬ: Божевіє його вбило!

КІНОЛЬ (зворушена, щиро і сьвяточно): А з потопу в свіжій красі виступає просьвічена людекість і знова молисть ся до перепрошеного батька в небі! Але тоді вже не буде Нарціса!

ЛЯМБЕР (виступає наперед): Й Величество королева як-раз вступила в комнати короля!

ШОАСЕЛЬ: Добре! За мною, мої панове міністри! (Всі звертають ся до відходу. — Заслона).

Переклав 1903 р. Володимир Карбулицкий.

дидатом Русинів. Поставлений кацапами в кіцманьскім окрузі селянин Савчук сам заявив, що кацапи хочуть хіба себе і його на сьміх виставити, коли оголошуют його кандидатуру.

Із заставницького виборчого округу.

Отверте писмо з Заставни до д-ра Гакмана. Зібрані в Заставні 26. с. м. 1907 громадені начальники і секретарі заставницького округу виборчого прийшли однодушно до переконання, що лише кандидатура краєвого віцесекретаря пана Лукашевича є в інтересі цілого округу. Тому за згодою виборців витають они сю кандидатуру і заявляють що не відступлять від сего рішеня, бо бачать у кожній контраркандидатурі лише захоли сьміх незгоди між спокійний народ. Зібрані вислали відповідне писмо до д-ра Гакмана. „Зачуваємо, сказано в тім писмі, що Ви, Високоповажний пане, хочете кандидувати проти пана Лукашевича, тому просимо Вас в інтересі заступлених нами громад, відступити від Вашого плану, коли Вам лежить на серци добро руского народу, і не псувати миру згоду нашого народу“. (Писмо се підписали всі двірники і секретарі). — По ухваленні кандидатури пана Лукашевича „Національною Радою“, вислали двірники і секретарі громадські заставницького округу, зібрані на урядовий день в Заставні, — писмо з підписами і печатками громадськими до „Національної Ради“ на руки пана віцемаршала д-ра Смал-Стоцького, в котрім висказують „Національній Раді“ подяку за ухвалення кандидатури пана Лукашевича, чим — як каже ся в дотичнім писмі — відповідає ся бажанню більшости народу сего округу. Просимо й на далше підпрати сю кандидатуру“. Рівночасно вислали писмо до бувшого посла до державної ради п. Николая Василька, в котрім дякує ся йому за його мужне старанє около ухвалення кандидатури п. Лукашевича і просить ся й надалше заступити ся за сего кандидатуру. І те писмо підписало 38 начальників і секретарів громадских.

Із вашківського округу.

„Buk. Post“ (ч. 2039) доносить, що в неділю, дня 24. с. м. відбуло ся в Вашківцях передвиборче жидівське віче, на яким явили ся оба кандидати із вашківського округу: дотенерішний посол Ер. Пігуляк і о. Богатирець. Оба кандидати виголосли своє програвові промови. Віче починило ся очевидно великим блямажом для о. кандидата. Всі зібрані одностогосно заявили ся (на внесене виборця Шаєра) за кандидатуру о. Еретен Пігуляка. Цевна річ, що і на інших зборах стріне о. Богатиреця таку саму відправу, бо тепер вже і на сьміх вимірають ті, що їх можна було дурити.

Політичний перегляд.

Виборчий компроміс між Старо- а Молодочехами. Старочехський комітет виконуючий рішив на просьбу Молодочехів, іти сьміжно при виборах до ради державної і до сьміу і старати ся отворити спільний клуб.

Санкціоновані закони. Законопроекти дотично урегулювання платні державного персоналу учительського, як також католицких і греко-православних сьвященників одержали найвишшу санкцію.

Мирова конференція в Газі. З початком червня розпочне ся мирова конференція в Газі. Власть, що задумують вислати своїх делегатів, роблять тепер приготування. Англія задумє поставити виносене на загальне розоруження. Здає ся однак, що ніхто не вірить в таке розоруження, навіть і самі внескодавці, Англійці. Як народи Європи, що торплять під татаром мілітаризму, думають про справу розоруження, се зовсім ясне. Нічого вони скоріше не бажать — але оно останеє ся ще на довго лише по-божним бажанєм. Практичної вартости такі конференції покищо не мають, бо час не є пригожий для здійснення мирової думки, а поодинокі правительств ані не мають покищо доброї волі, ані не є в тім положенню, щоб гадку обернути в дійсність.

Розбрат в угорській коаліції? „Budapesti Naplo“ приносить вістку, яка справді не імовірно звучить, яка однак наглядно доводить, що окардали з Польонієм як також всілякі крадежи в найвишнім рахунковім трибуналі і в міністерстві справедливості, чимало причинились до неспорозуміння між поодиновими стороппництвами як також і членами кабінету. Згадана часонись пише, що перед десятима чи чотирнацятьма днями мала заключити ся між конституційною і пародиною партияю угода, після якої мають міністри належачі до сьмх стороппництв в певну пору демісонувати, а оба стороппництва мають вступити з коаліції. По міністерстві Венерального наступити міністерство Селя, в яке вступлять також граф Юліус Андраші і Стефан Раковскі; можливо що і граф Аноній відпаде Кошут. Новий кабінет має зайняти ся заключенням угоди між обома половинами держави як також і справою підвищення континенту рекрутів, при чім буде кабінет опиратись о феодальні і клерикальні елементи в партії незалежности.

Італія. Недавно в Англії при отворенні парламенту скликали англійські жінки віче, на котрім поста-

новели домагаєся для себе виборчого права як і вишніх політичних прав. Сей рух обхопив тепер і Італію. В італійській палаті депутатів здала в поведілок комісія справоздане з проєкти жінщин, щоб надати їм політичним правом голосування. Президент міністрів Кіоті заявив, що при великих реформах можна поступати лиш крок за кроком. Годі йому віддати якусь обов'язуючу заяву, однак він обіцяє справу простудіювати. По парламентарній дебаті про жіноче право голосування устроїли жінки перед палатою парламенту велику демонстрацію. По тім відбули збори, на яких рішили не відступити від агітації аж до досягненні своєї цілі.

Галицькі вісти.

В справі нових виборів.

Виборча борба, яку перевозить тепер мусять галицька Русь, буде незвичайно важна, але і дуже важка. Спарикатурована виборча реформа, завдяки есприту „Polskogo Koła“, скривдила галицьких братів наших в страшний спосіб. Та і на сю жмівку мандатів, які остали рускими, чигають ще Поляки, а їх „Рада Народова“ всіма силами стареє ся опанувати в польську користь хоть 10 руских округів. З другої сторони проти Українців стаєди тепер москвофіли піддержувані сильними галицького міра, а надто витворюєть ся ще в Галичині і клерикальна руска партія. Як вийдуть при тім всім вибори в руских округах, покищо годі предвидіти. Центр. організація політична Українців, „Народний Комітет“ затвердила досі такі кандидатури: 1.) На округ Долина-Калущ-Надвірня: пр. Ю. Романчук (з більшости); о. Богачевський (з меншости); 2.) на округ Бережани-Рогатин-Болехів-Журавно: др. Кость Левицький (з більшости), а проф. унів. др. Дністрянський (з меншости), (Л. Цегельський як заступник); 3.) на округ стрийський: др. Евг. Олександрович і як заступник др. М. Здерковський; 4.) на округ перемиський: дир. Цегельський і як заступник З. Сварко; 5.) на округ самбірський: о. Онішкевич і як заступник др. Стахура; 6.) на округ тернопільський: др. І. Голубович і як заступник др. Давидович; 7.) на округ спитинський: др. Т. Окуневський і як заступник др. В. Охримович; на округ бучацький: В. Брудзінський. Інші кандидатури „Нар. Ком.“ лише припорушив покищо. — Українська соц.-демократія теж оголосила своїх кандидатів, а імено: 1.) в окрузі дрогобичім: Семен Вітик; 2.) в окрузі тернопільсьім: Я. Остапчук (Ю. Вацьківський як заступник); 3.) в окрузі місьім Бучацьким: др. Р. Ярославич. — На цій виборчій території відбувають ся тепер віча і наради. Борба княть вже голосно і широко.

Петиції о нові рускі гімназії.

На теперішній сесії галицького сойму послали рускі зголосили внесення о крєованє нових гімназій руских в Галичині. І так: п. Олександрович зажадав основаня рускої гімназії в Стрию і Бережанах, п. Мазикевич задав основаня рускої гімназії в Раві рускій, а п. Король подав таке ж внесенє в справі основаня рускої гімназії в Самборі.

Новий проєкт „na zniszczenie Rusi“.

Нічим не здержуваний апетит польський вєднав собі від центрального правительства запереченє сакції нового велим для Русинів небезпечного проєкту, тим разом в справі розширення компетенції правої Ради шкільної. Після нового проєкту, над яким радить тепер галицький сойм, компетенція Ради шкільної в Галичині обійматиме буде: 1.) номінації окр. інспекторів і перенесення їх, 2.) уділюванє необмежених відпусток для гол. учителів при семінарних учительських і для учителів гімназійальних, 3.) укладанє планів наукових, 4.) предкладанє терна із якого мусить бути вибраний кожний новоіменований директор середних шкіл, 5.) самостійне іменованє учителів гімназійальних і 6.) апробата що до шкільних книжок і средств наукових. Проти того внеску виступили згідно всі рускі послы, але внесенє се ухвалить і затвердить. Се внесенє, то вода на млин польського панованя в Галичині та відокремленя Галичини.

Телеграми „Буковини“.

Дня 28. лютого 1907.

Двобій між Раковским и Мерай-Горватом.

Будапешт. (К. Б.). Сьогодні перед полуднем відбув ся між Раковским і соціологом Мерай-Горватом двобій на шаблі. Горват вийшов легко раненим на плечі, долі і на лікті.

Вибори в Росії.

Петербург. (К. Б.). Досі вибрано 472 послів до Думи, між ними 292 лівах, імено 76 кадетів, 49 соціал-демократів, 12 соціал-революціонерів і 93 лівах, невідомої партійної приналежності.

Зміна у вишній науці в Румунії.

Букарешт. (К. Б.). Камера радить над законопроектотом дотично зміни вищої науки. Профессори застановили виклади, студенти страйкують.

НОВИНКИ.

Чернівці, 28. лютого 1907.

В справі борби о український університет завазяв ся у Львові особний комітет редакційний, який постановив зібрати всі матеріали, що відносять ся до останньої фази борби о укр. університет і видати їх особною книжкою. Комітет сей оповістив вже відно відну відозву, яку подаємо тут в скороченому ізза незвичайної нестачі місця в нашій часописі. „Коли сторонні люди, — читаємо в оповістці комітету — заваляють глибоку пошану нашій молодіжці, а через те усе українському народові, — то нехай усі наші привіти, усі наші вирази почести і солідарности загалу з акцією нашої молодіжці заявлять світові, що ми дійсно народ один в собі, солідарний і готов як іно що наші академіки в тюрмі постоїти або і гинути „одні за всіх, а всі за одного“. Тому нехай всі заваля до нашої молодіжці з усіх закутків нашого краю наспівують як найшвидше, аби їх можна скоренько передати всьому світові, що днес з напруженням і очікуванням глядять на новоідеїсний народ. В тій цілі заваляв ся комітет, якого найблизшою задачею буде видати як найскорше історію „Лютого времени від 23. січня до 24. лютого“ на кількох європейських мовах. Усі товариства, усі читальні, родини чи одиниці нехай присилають свої заяви на руки сего комітету, а він оголосить їх сейчас в часописах галицьких і заграничних, що сего домагають ся. — За комітет: Олександр Кушак, Михайло Якім, Василь Пачовський. — Адреса: Василь Пачовський, Львів, (Академічний Дім), уа. Суніського, ч. 17.

Слово до новоіменований панів учителів. Заєр таємо увагу наших учителів на ту стару, але не менше прикру аномалію буковинську, що у нас всі новоіменовані учителі складають присягу службову в німецькій мові. Так не повинно бути і не буде, коли лише п. учитель зажадають від Рад шкільних повітових, щоб ті вистарали ся о роту руску. Складають присягу по руски поєли соймові і т. д., то можуть складати й так і вишні учителі. Ми певні, що учителі рускі гідно уявляють ся о те своє право!

Залишенє семестральних свідочств в середніх школах. Міністерство просвіти задумє залишити семестральні свідочства в середніх школах, а заступити їх так званими „Zeugnisschein“-ами. В тих цензурних посвідченнях не буде як досі напписано „перша класа“, „друга класа“, „трета класа“, а написані будуть лише поти з поодиноких предметів. Свідочства першого семестра, які не є міродатними зглядом вступу ученика до вищої класи, не мали і досі великого значіння, а робили лише багато клопоту в родинах. Тому тепер відпаде рубрика загального успіху в науці, а міродатним буде лише свідочство з другого семестра. Ще не знати, як буде з шкільною оплатою в першій семестрі, коли є в посвідченню зла нота з якого предмету. Посвідчення нові не будуть остемпльовані.

Похорон черниці з військовою парадом. В будапештєнсьім гарізоні шпиталю померла черниця іменою Адела, що довгі роки з самопожертвованєм піклувала ся хорими жовірами в загадній болниці. Командант місцевий зарядив зі згяду на великі заслуги сестри Адели, щоб єй тіло супроводжало повна військова канєла від шпиталю аж на цвинтар. Також мають взяти участь в похоронах офіцери.

Оповідки, іменованя і т. п.

„Союз Січий“ пригадає ще раз всім „Січам“, що загальні збори „Союза Січий на Буковині“, відбудуть ся в неділю, дня 3-го марта с. р. в „Народнім Домі“ о годині пів до 11-ої перед полуднем.

Звичайні загальні збори черновецької філії товариства „Руска Школа“ відбудуть ся в неділю дня 3. марта в сали „Народного Дому“ точно о год. 1-ій по обіді з наступним порядком денним: 1.) справозданє виділу, 2.) справозданє касове, 3.) касове справозданє „крейцарової бібліотеки“, 4.) вибір виділу, 5.) наше становиско проти „Взаємної Помочи гал. і бум. учителів“. — Зі згяду на останню точку проєкту просимо о засігаву і громадну участь також Ва. учителів із сторожинецького та серетського повіту. О. Іванюк, голова.

Загальні збори Чернівецького окружного відділу „Взаємної помочи галицьких і буковинських учителів і учительок“ відбудуть ся в неділю, дня 3. марта с. р., о 3. годині по обіді в сали „Народного Дому“ в Чернівцях зі наступним денним порядком: 1. справозданє виділу, 2. наради над заснованєм Сєнції чи Експозитури „Взаємної помочи“ для Буковини з осідком в Чернівцях, 3. випис нових членів, 4. вибір виділу і 5. вільні внесення. — За виділ: Лєсь Киселиця.

Аматорська вистава. Товариство „Руский міщанський Хор“ в Чернівцях відіграє в неділю дня 3. марта с. р. в театраль-

ній сали „Дому польського“, при улиці Пальєвській ч. 40, народну драму із сьпівами і танцями дра Александрова і Старицького під загол. „Ой не ходи Грицю, та на вєчєрницї“. Звіт отсєй щиро-назрєлої нашої штуки аж надто званий тан нашій інтелігенції як і робітничому стаюви. Та мимо того „Миц Хор“ доклав всяких старань, аби вистава сєй нашої старинної драми вийшла під кожним зглядом без закиду. Справлено нову гардеробу виключно до сєй штуки і вже тепер можемо упевнити Ви. Публику, що хори і танці йдуть знаменито. Сподіваємо ся протє, що наш загаль радо відоре щиро просвітні змаганя „Міщанського Хору“, який нераз визначував ся своєю рухливостю, своїм совісним публичним продукціям. „Миц Хор“ ніколи не рєфлєктував на зиски як ось і тепер того й на думці не має, а стрємів і стрємив до одної цілі: ширити просвітну між своїми членами на хосєн меншої братії. Тож гадаємо, що в день 3. марта нї одна наша інтелігентна людина не відкаже ся від відвіданя сєго представлєня, що вєй громадно поспішає підєрти шляхотну ціль товариства вже для того, що місця не дорогі, що певна тут добра гра і вистава, а врєштї і тому, що треба нагородити працю членів того товариства. Ціни місць (без податку від карт) слїдуючі: Льожа 10 кор., I. крісло 2 кор., II. крісло 1 кор. 40 сот., III. крісло 1 кор., партер 60 сот. Карти скорше можна набути в „Рускій Касї“ від 9—1 раню, і від 3—6 по пол. Отже Вєсєчєсна П. Т. руска Громадо! Дня 3. марта до театру!

3 жіночого руху! Сам подає ся до відомости, що дня 3. марта о 1. годині по полудни відбудуть ся загальні збори „Жіночої Громади“ у Вєжєнцї з слїдуючим денним порядком: 1. Справозданє виділу. 2. Звіт касовий. 3. Ухвала членської вкладки для центрального відділу „Жіноча Громада“ в Чернівцях. 4. Де і по якій ціні збувати вишивки. 5. Вибір нового Виділу. 6. Вільні внесення. Рівночасно заирашає ся єусїдок і єусїдів прибути до нас не лише на збори, але також і на представлєнє театральнє „Капраль Тимко“, котрє урєжкують у нас члєни „Жіночої Громади“ і читальні „Рускої Бєсїди“ в сали шкільній в день 10. марта о 6. годині вєчєром. Вєступ від особи 30 сот. Чистий дохід призначєний на будову власної хати. — За Виділ: Іванна Гоордійчук, голова; Докія Калл, секретарка.

Читальня „Рускої Бєсїди“ в Садигорі устроює в єуботу, дня 2-го марта 1907. р. в сали п. Піматійке великі вєчєрницї з танцями. Підчас павз миді несподіванки. Вєступ на салью від особи 1 К., єамілійний білет на 3 особи 2 К. Стрїй звичайний. Пєчаток о год. 6-й вєчєром. Бувєт знаменитий. — За комітет: Учїтель Бучко, голова; Дмитро Грїщук, Пабурик, комітетові.

Із штуки і літератури.

Із нашого міського театру. Останні дні належали безперечно до щасливіших і краєших в нашім театральнім сезоні, коли згодимо ся на се, що сталий мійський театр в такім осередку культурнім, як Чернівці, повинен бути гідний і поважний. Неважко по поважній драмі Пшибишевського виставив театр наш д. 26. с. м. другу гідну штуку: „Elga“, Г. Гауптмана. В морю фар, дешевих опереток і трєторядних комедій, обі названі штуки виглядають як довго і тужно вижидані, цвітисті, свіжі острови. Як небудь „Elga“ Гауптмана є безперечно менше вдатним твором знаменитого поєти і драматурга, то все-ж таки вадно і в тім творі слїди великого артизму, щирої краси і поєзії, які все йдуть ся у творця тої міри, що автор останньої премієри. Не треба великої бистроумности, щоб доглянути всі нестачі „Elga“, — аж надто яєне в ній незнанє польської атмосфєри і польських шляхотських типів, скривлєнє драми в другій її половині і недокінченє рисунку деяких осіб (самой пр. Ельги) — але хто лиш вміє відчувати і глядїти, той не може не завважити великої поєзії і краси в самій дуже простій, романтичній концепції драми, в приваді поєтичного слова, в знаменитій плястиці того романтичного сну, який представляє нам автор, опираючи ся на одній звисній новелі Грільпарцєра. „Elga“ — се поєтичний, настроєвий образок, — драматизована казка. Розумієть ся, таку річ треба відповідно зазрати. Для вистави такого твору треба незвичайної дискрєції і субтєльности в акторській грі, треба чудєсної вистави тєхнічної. На жаль того всєго не було. Грали у нас „Elga“ так, що бєсїди не може бути о якій небудь ілюзії. При тім всім безмєжнє міш-маш в сцєлю. Комнати, стрїй, хатня обєтановка всє те подєстроєнє, з ріжних кути і часів позбїранє, — варварськє, горєндальнє! Пє Дуїно не вміла попастї в граціозний тон, а крєация п-и Кїна у сє рішучо не образ польської матрєни. Добре грав п. Штерн, дуже добре і стилєво грав п. Піндо. Він один траєв в тєя. — Всє-ж таки видно було добру волю режисєрї і авторів, а сє теж має свою вартість. — (О. Л.)

Русини! Не забувайте на будову дівочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{8}$ сторони 10 К., $\frac{1}{16}$ сторони 5 К., $\frac{1}{32}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обуму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний зиск.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.
Належитості за анонси марками поштовими не приймає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Барбівці, відбудуть ся 10. марта 1907 о год. 1. попол. в шкільнім будинку з таким денним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1906. 2. Вибір ради надзорчої. 3. Назначене платні касирова. 4. Вільні внесення. За старшину: **Н. Кушнірюк**, начальник. **І. Николіччук**, заступник.

Загальні збори каси пож. і шадн. для громади Малаїтинці, відбудуть ся 10. марта 1907 о 12. год. в полудне у громадській канцелярії з звичайним денним порядком. За старшину: **Партемій Власійчук**.

Г. ФАЙЛЕС

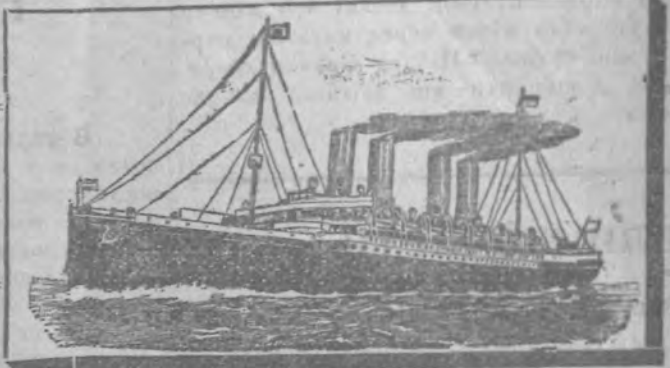
усувач нагніток
Чернівці,
ул. Руска ч. 8.

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шифарти, доки не запитаете ся в

Міжнароднім Бюро подорожж Гльобус о ціну!

Уважайте на номер 14 ул. Ратушева 60 днів там

аналодите ся Бюро Подорожж Гльобус 28 3—20 н.с.

прямо без пересідання

переправляє
найшкорше і найдешевше

Вис. ц. к. Правительством концессии. міжнародне

БЮРО ПОДОРОЖИ

Гльобус

Чернівці,
ул. Ратушева ч. 14.
(Буковина).

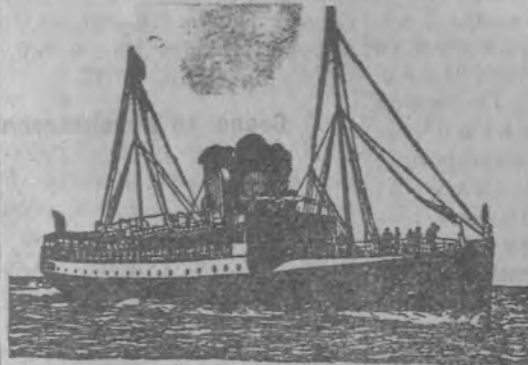
Бергмана і С-ки в Дрезні і Тешині над Ельбою

Молочне мило з лелії, (Steckenpferd-Lilienmilchseife)

після одержування щоденно писем з признанем, ві остане ся із всіх медичних миль найуспішнішим, проти соряшних виписків на шкірі, як також служить до одержання і плекання свіжої м'якої і рожевої пери. — Штука 80 сот. у всіх дрогериях, складах парфум і торговлях мила. 44 (1—50) п.

Головний склад у Шміда і Фонтіна ул. Головна.
(Enzenberg-Hauptstrasse)

До Америки і Канади

найвигідніша, найдешевша і найповніша їзда через

ЛІНІЮ КУНАРДА

Головне заступництво для

Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівська ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернів.**
ул. Головна (Енценберг) ч. 32.
104 26—52 н

Я, АННА ЧІЛЯГ

виплекала своє волосе на 185 см довге через уживане масти, яку я сама винайшла. Ся масть є одиним средством проти випадання волоса, побуджає поріст его, зміцняє корінь, у панів прискорює поріст повної бороди, по коротким вже уживанню її хоронить волосе, надає ему ирравдыву полистуючу барву і хоронить перед сивієм до пізної старости. Нїяке подібне средство не має тільки поживних частей для волоса як **Чіляг помада**, яка веднала собі світову славу, позаяк пані і панове пересвідчили ся що по ужиттю невеликої кількості її, волосе перестане випадувати, так, що в протигу кількох днів засвівало ся нове, здорове, буйне. Вислід сей потверджують тисячі писем з подякою в цілїм світі, врештою вислід нагороджує правда.

Ціна одного слоїка 1 зр. 2 зр. 3 зр. і 5 зр.
Щоденна висилка за попереднім надісланем або за побранем належитості. Адресувати належить впрост до фабрики

АННА ЧІЛЯГ,
Відень, I. Graben число 14.

Головний склад для Чернівців: Шмід і Фонтін, Дрогерия ул. Головна (Hauptstrasse 12).

108(2) 26) П. н.

Важне для управителів шкіл.

Намість друкурти

„Jahresausweis“

краєва Рада шкільна припоручила виготовити нову друкурти

„FRAGEBOGEN“

яку можна вже тепер набувати в друкарні „Рускої Ради“ (Чернівці ул. Петровича ч. 2) по ціні

6 сотинів за аркуш.

Liniment. Capsici comp. Pain-Expeller

Загально признаний знаменитий усмиряючий лїк на втиранє по ціні **80 сот. і 40 кор. і 2 кор.** можна купити у всіх антиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лїк все лише в оригінальних флашках з нашим охоронним знаком „**котвиця**“ з антики Рїхтера і для осто-рожности приймати лише флашки тим охоронним знаком яко правдиві. 112 21—40

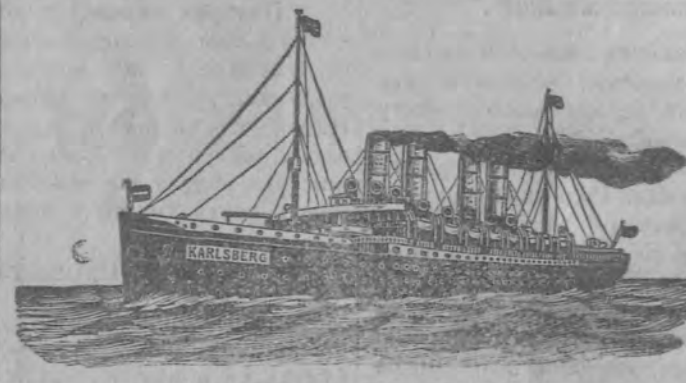
Антика Рїхтера „під золотим львом“
у Празі, улица Елисавети число 5.

До Америки Канади, Полудневої Америки і Африки

перевозить лише
перворядними поспішними і
почтовими парівцями

скоро і дешево
B. Karlsberg, Hamburg

Генеральна корабельна експедиція. 26 5—10

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Отсим подає Вп. П. Т. Клієнтелі до ласкавої відомости що надходять найновіші артикули весняні:

Склад

Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відні, Черевки з ц. к. надвірних фабрик Антона Чанека у Відні, Осип Шіхлер і Сани в Грацу. Ф. Л. Попера в Хрудимі коло Праги.

Дамська і дїточа обув.
Дамські і дїточі капелюхи.
Дамські і дїточі рукавички.
Дамські і дїточі парасолі від сонця і дощу.
Дамські і дїточі рукавички і парасольки.
Дамські і дїточі паньчоки.
Дамські і дїточі гребіні і шїтки.
Дамські і дїточі підв'язки.
Дамські і дїточі пояски.
Дамські і дїточі шапочки.
Дїточі убрания і жакети.
Парфуми мила і т. п.

Артикули до подорожж. спортові і Tennis.

Найліпші тукраві і за-
граничні фабрики

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і циліндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі каміньєльки.
Мужескі домові черевки.
Мужескі парасолі і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпетки.
Мужескі тапки на листи і візтки.

Револьвери, стрільби до полювання і амуніція.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Стріч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вгл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., вгл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция

„Буковини“

в Чернівцях уз. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламні неопечатані вілні від порта.
Рукіпси звертає редакція лише за попе-
реднім застереженням і залученням належ-
ности поштової.

В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Перед виборами.

Всі народи нашого краю жваво і енер-
гійно взяли ся до агітації передвиборчої, бо
всі розуміють, що найближші вибори, се ве-
ликий іспит, який мають зложити дня 14. май
поодинокі нації із зрілості своєї і своєї сили.
Часовиси буковинські подають від довшого
часу в кождім числі багаті вісти про збори
і наради Жидів, Німців та Румунів. Висту-
пили вже до виборчого бою всі буковинські
народи і їх партії. Не чуємо лише голосного
голосу руских виборців. Тут і там відбуло ся
вже менше, або більше зібрань, але широкої,
громадної акції рускої покищо не видно. Ми
певні, що організатори наші не занедбують ні-
якої відповідної нагоди і живо освідомлюють
поодиноких виборців або і цілі гуртки, але
констатуємо се, висказуємо разом свою
думку, що хвилю теперішню треба нам ліпше
використати. Новий закон виборчий віддає ве-
лику власть в громадянськім життю масам
люду; до них отже треба тепер звертати ся.
Освідомлюючи визначніші одиниці треба па-
мятати рівночасно о найширших масах люду,
треба скрізь скликувати віча і збори, бо лиш-
тим способом втягнемо в роботу широкі круги
суспільства, лиш на тій дорозі доведемо до
належного освідомлення народних мас, таким
лише трудом опremo все життя наше публичне
на широкій і тривалій підставі. Полишаючи
провінціональним організаторам нашим децизію
що до практично найуспішніших средств
в агітації при теперішніх наших виборах,
звертаємо їх увагу на засадничу сторону на-
шої акції публичної, яка, як не скрізь вже
тепер, то в найближшій будучности мусить захо-
пити як найширші круги. Передвиборчий час,
се найкраща нагода політичного освідомлення
всього народу, тому побіч кличів дня
треба нам тепер кидати між народ і те золоте,

здорове зерно, якого плоди розсвітлять всю
політичну будучність нашу. Ми му-
симо суспільну, політичну і народну свідомість
нашого народу довести до тої міри, що оди-
ноким кличем нашим в будучности буде і при
виборах лише наша національна політична
програма! „Національна Рада“ випрацювала
вже давно програму своїх стремлень, тому як
раз тепер попри всі практичні і конечні інші
способи треба нам спопуляризувати сю про-
граму між всім нашим народом. „Національна
Рада“ оповістить вже небагом прокламацію
до виборців, в якій ще раз ширше розяснить
свої програмові домагання і в той спосіб
і організаторам нашим облегчить їх працю.
Треба отже в напрямі розширення програмо-
вих кличів наших розвинути нам тепер як най-
живішню акцію. Треба як найскорше виясни-
ти народови всі домагання наші — що до
шкільництва, що до церкви, в справах аграр-
них, — треба вияснити народови демокра-
тизм програми рускої, який на цілій лінії
стремить до охорони мужиків перед насиль-
ством паньським, треба вияснити всім ту вели-
ку працю на полі економічнім (пр. каси), яку
вже зробили в користь народу провідники бу-
ковинських Русинів, треба виказати масам на-
шого люду, що наша програма стремить до
того, щоб нарід довести до цілковитої і справ-
дісної рівності, до кращого життя при таких
великих тягарах і обов'язках, які має на собі
руский нарід. Йдём в народ, пізнаймо недолю
і домагання люду, вияснім йому причини теперіш-
ного зла і подаймо йому раду на будучність,
— покажём народови щиро і сердечно всі ста-
рання наші, щоб двигнути бідний наш люд із
петрів здирства і обманства, вкажём йому на
практичні наші добутки для загально-народного
добра, а тоді народ не піде за румунізатор-
ско-кацапескими ретроградами, ворогами мужи-
ків, а піде все з нами! Сповнити то все, —
се велика задача і ми розуміємо, що ані за

місяць ані за два місяці не зробить ся того
всього; та се ще не доказ, що якраз тепер,
коли свобідно можна скликувати збори, не час
для тої праці.

Вертаючи до найбільш наглих вимогів дня,
звертаємо ся з горячою просьбою до всіх на-
ших свідомих і щирих виборців, щоб сейчас
розвели широку працю в справі найближших
виборів. В кождім окрузі виборчім треба скли-
кати віче, на яким обговорити треба всю ситу-
ацію і всі средства потрібні до успішного пе-
реведення виборів. На тих вічах треба ви-
брати одного або двох свідомих і рухливих
людей з кожного села в данім окрузі і їм
поручити дальшу акцію в справі виборів.
З тими вибраними людьми треба порозумівати
ся вічно, і вічно бути в контакті з ними. Про
кожді такі збори і їх ухвали треба повідомити
сейчас „Національну Радку“ в Чернівцях. Коли
того буде треба, то „Національна Рада“ вишле
на кожді такі збори своїх відпоручників, а певно,
що і кандидати не відмовлять по можности
своєї співучасті. До того всього ще одна за-
мітка та просьба. А іменно: редакція „Буко-
вини“ і „Рускої Ради“ спеціально просить
всіх скликаючих такі віча чи наради, щоби они
сейчас по вічу надсилали до наших часописів
ядерні, але докладні справоздання. В той спосіб
весь загаль наш буде мати потрібні, автентичні
інформації, в той спосіб можна буде мати кон-
тролю над всею нашою роботою, а се теж справа
дуже важна.

Тих кілька думок вважали ми за відпо-
відне подати нашим організаторам і виборцям.
Ще раз просимо їх і звизаємо, щоби як най-
скорше розвинули широку і горячу діяльність.
Хвиля така важна, що легковажити їй ніяк не
можна. Хто любить руский нарід, хто бажає
йому красної будучности, що здає собі справу
з того, що вороги не сплять і нині-завтра го-
тові з'явити ся перед нами, хто всім серцем
бажає собі побачити наш нарід в красних об-

НАШ АЛЬБОМ.

Остеп Луцький. Дрібнички.

I.

Поганий вечір... Вітер вие,
мов божевільний, улицями...
Важке, брудне, невміте небо —
і дощ — і гірко до нестями...

Надходить ніч... Так пусто, глухо...
ніхто ні словечком не кине, —
в душі неясна пісня грає —
і на устах даремно гвие...

Перелетіли ясні хвилі,
як перелітали ким серни...
Думки погідні розбрили ся
по всіх усядах... Хто їх верне?...

Без вину вихор вие, вие —
Даремна мрія... Годі ждати...
Прийшла нестримна фля жаля
і плаче гірко біля хати...

1/XII. 1906.

II.

І стало жаль мені кождісенької хвилі,
що біля нас пройшли у безвість темну...
Могли нам радість принести безмірну,
а жаль лишили і журбу даремну...

Трояндами, — рожевим, ясним криниом,
червоним маком мали нам зацвітати, —
вони одні лиш вивести могли нас
з ярів невидних в поле ясне, чисте...

Могли веселим співом залунати,
як грають шумно гірські, дні ріки, —
дугою чарів могли нам засясти
і в споминах остати нам на віки...

— а ми їх, любя, провели так марно...
І знов над нами мрани вють ся хмарно, —
чудесних днів вернути — ми не в силі!
... І стало жаль мені кождісенької хвилі...
1906.

III.

(За Розенфельдом.)

Сьміяв ся я і плакав нераз,
Мій сьміх знав сльози чисті, як алмаз...
По щастю гірко стало — —

— слухати мало...

Раз говорив, — то знов весь час мовчав, —
І з мовчанки мене найкраще всякий знав...
Божу ся: так бувало — —

— слухати мало...

Ненавидів багато, — та багато так любив, —
Я за любовю вік перетужив!
В кінці — терпцю не стало — —

— слухати мало...

Іван Підгоренко. Мої мрії.

(Апостол I.

Я вічно вас, солодкі мої мрії,
До груди горну, серцем нагріваю,
В душі моїй я вічно вас кохаю,
А ви все мріями, далеко від надії!

Нераз гадав, що вже зоря зоріє...
В нічній тиші стою і визираю —
І бачу — хтось іде — назустріч вилітаю,
Стаю, гляджу, — а то давній мрій...

Не хочу слави, ні внів лаврових,
Ані майна, ані богатства сьвіта,
Крихітку лиш бажав би я любови,

А щастя всім. Минають тишком літа,
І старість вже несе свої окови,
А в мене мрії лиш і жаль до сьвіта.

Чернівці, 19./XII. 1906.

Михайло Жук. В пленері.

Простяглась дорога рушником,
А по дорозі спека лиш танцює;
В повітрі тиша. Ані згук
Не прийде зрушити спокою людських мук.

І душно так і сумно... Боже!
Чого мовчить невілля земля,
Чому квітки так марно гинуть, —
Невже загину марно так і я?

Простяглась дорога рушником,
А по дорозі спека лиш танцює,
Сьмієть ся спека... „Сни, засни!
Забудь, забудь!“ — гукають голоси сумні.

Пробі! бий у дзвін... ратуйте... ой!
Людські ниви сонце підпалало...
Порепалясь земля... від жару
Квітка долі голову схилила!...

Простяглась дорога рушником,
А по дорозі люд голодний блудить;
В повітрі тиша. Ані згук
Не прийде зрушити спокою людських мук.

Київ, 1903. р.

ставинах життя, той не відкаже ся тепер від праці, а забере ся до неї з всею ширістю, з всім запалом! Вибори — се не особиста справа будучих послів, — се незвичайно важний момент в громадній життю народу. Проте в ім'я народної, святої справи звертаємо ся до всіх свідомих синів нашої вітчизни: „чим скорше берім ся до праці!“

ШАКАЛІ.

(Примітки до історії останніх університетських подій у Львові).

Редакція наша одержала від одного із визначних наших провідників на Буковині незвичайно цінні листи: д. В. Кушніра, ред. „Ukrainische Rundschau“, обжалованого теж о мнимому важному співучасті в останній демонстрації наших студентів у Львові. Не упереджуючи повноту певного для нас вислідку розправи судової проти д. Кушніра, містимо в „Буковині“ один із листів ш. редактора. Містимо лист сей дуже радо, бо в ній пробивається ясно і прозоро все багнотко-польського пановання в Галичині, вся до неба о німстою звизаюча поганя галицьких відносин. Подію, про яку пише д. Кушнір в своїх листах, можливі справді лише в Галичині. Зазначимо ще, що листи д. Кушніра появляються теж в тодішній в заграничних дивніках. — Добр. В. Кушнір пише:

„Високоповажаний Пане! Щоби Вам наочно показати, що на мене панове зі Львова мають великий апетит, розкажу про ось яку провокацію моєї особи: Коли мене відставлено до Львова, треба було переночувати в краківській арешті. Там була виставлена „Marschroute“. Я прийняв за напарника (Justizsoldat) в п'ятницю (8-го) до Кракова о год. 11. вночі страшно змучений. Ні жовнір, ні я не знали, де арешт і ми шукали по місті. Не було видно ніде живої душі. Нараз надходить якийсь панок і питає ся: „Wohin gehen die Herren?“ Я відповів, що шукаємо арешту і що я маю бути відставлений з Відня до Львова. На те сей незнайомий мені чоловік (в Кракові загальним німцям знайомих не маю) каже мені на моє превелике здивування: „Ach so! Sie sind doch der gewisse? Aber ja, wir wissen's schon, Sie sind ja der gewisse Kuschnir. Мене мов громом хто вразив. Нараз сей панок робить таємничу міну і питає, чи мій ескортант вміє по польськи, а коли я сказав що ні (сей жовнір був Чех Korporall Franz Prihoda), значить таки трохи по польськи розумів! Панок став в мене вговорювати по польськи, що на мене піднесено страшні річі, що мене живим з арешту не випустять, щоби я втік до Росії, а се радить мені як ученик мого батька, який нібито був учителем в Бохні, (в дійсності мій батько не був ні в Бохні, ані учелем і мій батько давно вмер!), бо чую велику пошану до мого батька і не хоче дати пропасти його синові. Я, будучи дуже втомленим з дороги і страшно зажуреним, бо дома лишив хорю жінку на божу опіку, був в такім глумлім настрою, що зачав ся перед ним оправдувати, що я нічого не винен і що моє арештоване се тільки помилка. Тоді мій панок представив ся як поліційний агент і каже, що він все знає, що він навіть мав мене ескортувати, отже я не повинен нічого укривати, бо то все на дармо. Колиж я і по тім, змирнувшись, з ним маю діло, сказав, що се все пусте і що я себе до вини не почувую, сей панок сказав отці слова: „Aber mein Herr, sie kriegen eine Schale Suppe, schöne Suppe, gute Suppe und in 10 Minuten sind Sie fertig! Panie! rana otruja, uciekaj ran do Rosji!“ Мене мов шилом вколало. Тоді панок, бачучи мій переполох і мого вибідливе лице, каже, звертаючись до жовніра: „Sie, Herr Zugführer, töten wir den Mann! Bo ja rana mówię, lepiej dla Pana, czem przedzej tem lepiej.“ Я просто приміряв зі страху. Ми прийшли так аж під арешт і тоді сей панок, перестерігаючи мене, що се, що він сказав, правда і що він оставив мені цілу ніч до намісту, вибігав собі себе як агент поліційний, показуючи при тім свою легітимізаційну книжечку з фотографією, але закривавши свій підпис і сказав, що прийде на другий день рано на дворець по відповідь. Приблизно сего лічного сценарію між старими мурами міста Кракова я ввійшов до арешту. Мене завели до якоїсь камери, без світла. Я постояв хвилину, протираючи очі, аж якийсь старий жид арештант, снітавши хто се, поспів мені, де мені власти ся спати. Я намацав ліжко, але на ньому не було ні простирала, ні покривала. Я сидів зо три години, але потім утомлений положив ся в убранні на тапчан, прикривавшись своїм плащем, але цілу ніч ока не примкнув. Я розказав сцену одному арештантові, а сей коли я йому описав сцену, щоб зановити час, а потім ще описав вигляд того панка, сказав, що се агент поліційний, оден з братів Карч (двох братів того назвиска є детективами). Не примкнувши ока ні на хвилину я пролежав до рана і мене ескортували жовнір далі. Нашого агента вже не було“.

Буковинські справи.

Нацапська гідь.

„Czernowitzer Allg. Ztg“ (ч. 942) доносить, що черновецькі студенти напани заявили ся на своїх зборах дня 25. лютого проти основи руского університету, а за заснованем університету російського. Ухвали є подано до відомости ректору черновецького університету. Заява наших нацапків занадто дурна і сьмішна, а до того гідка і плюгава, щоби нею ширше займатися. Застерігаємо собі лиш те, що кияники не мають права судити поступків ідейних. Імпертиненція нацапська тим сьмішніша, що поза нею стоїть в Чернівцях таке число студентів, що його на палцях двох рук розібрати можна. І так на всіх університетах. Така quantitas, a qualitas... занапа.

Вижницька депутація.

В п'ятницю 1. марта явила ся у маршалка краєвого барона Ю. Василька депутація з Вижниці, щоб передати йому диньом почесного горожанина міста Вижниці. П. маршалок подякував за горячі слова бурмістра п. Давбера, а цілій депутації за почесність і запевнив їх о своїм дальшнім старанню для міста. В дуже прихильний спосіб розпитував ся пан маршалок у поодиноких учасників депутації про обставини, бажання і потреби міста. — Потім удала ся депутація до посла на сойм з вижницького повіта п. Николая Василька, щоб також і йому особисто передати диньом почесного горожанина міста. На промову бурмістра Давбера, в котрій бурмістр обговорив заслуги п. Василька яко посла до парламенту від міста Вижниці як також яко посла на сойм з вижницького округу, посол Василько відповів ось що: „Перед 9 роками наділив повіт вижницький мене, в краю а ще менше в державі знаного, своїм довірем, висилаючи мене своїм заступником до сойму, в рік потім до парламенту. Хоч тоді лиш мала частина уважала мене гідним до сего звана, а многи навіть уважали мене просто неспосібним або й шкідливим, — виборці вижницькі мимо того держали ся мене і йшли за мною підчас моєї борби з тодішнім, лихим президентом краю. Сьогодні, по 9 літах, нема руского округу на Буковині, котрий би мені не припоручив свого мандату, і де би я не мав вигляду на цілковитий успіх. Тому уважаю я своєю повинністю, за тодішнє довіре, за велику прихильність супроти мене і за сьогоднішню почесність відилатитись тим, що тепер, коли наслідком зменшення колишнього парламентарного виборчого округу буде багато лекше для посла з вижницького округу, працювати на добро сего округу, — а буду держати ся Вижниці з тою самою витревалістю, як тоді Вижниця мене, і відкину всяку канделатуру так довго, як довго вижницькі виборці абережуть своє довіре до мене. Я маю певну надію, що по утворенні нового періоду парламентарного, отже по 6 роках, сповню всі бажання міста і цілого повіта, які мені лежать на серці: середня школа в Вижниці, міст через Черемош з Вижниці до Кутів і залізниця дорога з Путилова через Селетин до Бродини. Ослабнувши се, віддаючись Вам за Вашу вірність і приязнь і за Ваші почесні.“ З великим задоволенням прийняли учасники сїх висловів п. Василька до відомости і розпрощались в одушевленім настрою.

Політичний перегляд.

Німеччина. Партийний склад у новому парламенті такий, що урядову більшість складають різні ліберальні групи разом з консервативними. Супротив них стоїть партія центра, з якою в деяких випадках їти муть разом соціаль-демократи. Сей склад виявив ся вже при виборі президії. Партія центра поставила кандидатом на президента д-ра Шпана, спільним кандидатом лібералів і консервативів був дотеперішній віцепрезидент палати, консерватив Г'раф Штолберг. При голосуванні Штолберг дістав 214 голосів, Шпан 164 голоси — від центра і від соціаль-демократів. Проголошення Штолберга президентом послы центра привитали голосним сьміхом. Віцепрезиденти вибрали націонал-ліберал д-ра Паше і вільнодумний Кемпе. При виборі віцепрезидентів центр і соціаль-демократи віддали чисті картки. В ліберальних кругах ведеть ся дискусія над тим, щоб всі ліберальні групи злучились в одну ліберальну фракцію. Чи прийде до такої злуки, ще не знати, але в кождому разі окремі ліберальні групи їти муть разом, а крім того їти муть поруч з консервативами. Сей союз лібералів з консервативами думає центр розбавити таким способом, що власти ме різні демократичні внесени, яким консерватисти мусять противити ся, а за які ліберали мусять голосувати. Своє вороже становище супроти державного канцлера Більова послы центра зазначили тим, що складаючи по звичаю візиту найвищим державним чиновникам, поминули зовсім Більова.

Франція. З приводу церковної політики міністра просвіти Бріана загрожувала Франції міністерияльна криза. Однак в останній хвилі Бріан і президент міністрів Клемансо дійшли до порозуміння, і велика цар

ляментарна дебата про церковну політику скінчила ся побідою кабінету Клемансо-Бріан над тими, що хотіли його повалити з приводу церковної політики. Дебати почали ся інтерпеляцією до кабінету з приводу його церковної політики, а саме з приводу переговорів префекта Сена з парижским архієпископом про формулу контракту, яким громадське начальство має відступити церковні будинки для церковних служб. На інтерпеляцію відповідав Бріан, доказуючи, що його політика має на увазі заспокоєне держави, але не в ніякою уступкою перед церковними властями; його промову переривав від часу до часу Клемансо якимсь оканком, зазначаючи свою солідарність із висловами Бріана. Врешті від промови Бріана було таке велике, що Клемансо вже не вважав за потрібне промовляти в обороні політики свого кабінету. Палата ухвалила 384 голосами проти 33 довіри кабінетови Клемансо-Бріан. Після сього становище теперішнього кабінету вважають ся на довший час забезпеченим. Бріан вести ме свою політику далі в дотеперішньому напрямі. Переговори префекта Сена з парижским архієпископом вести муть ся далі а формулою контракту, уложеного ними, зможе користувати ся скрізь громадське начальство, очевидно, коли захоче, без ніякого примусу.

Вістки із російської України.

Вибори на Україні.

Вибори послів до Державної Думи на Україні вже скінчили ся. На правобережній Україні селянини правик дивити ся на пана тільки як свого ворога, а що виборці від селян мали в лівобережних губерніях переважне значіння, то й вибирали вони послами до Думи здебільшого селян. Розуміється, се, німе „Рада“, що такий склад послів від нашої країни, не можна признати щасливим. В Думі — нам бажало ся би мати представників різних станів місцевої людности. Сі народні представники повинні би всесторонне знати життя нашої країни і не тільки знати, а й уміти розказати про нього перед всіма, та оборонити те, що було-б на користь місцевій людности. На жаль серед послів лівобережної України таких людей, з ширшою освітою і знанням життя дуже мало. „Правих“ серед послів від правобережної України небагато, але покладали великих надій на те, що вони справлять як слід свої обовязки, не можна. На лівобережній Україні селяне, очевидно, ставлять ся до панів з більшим довірям. Серед послів ми зустрічаємо не селян переважно, а й робітників, учителів, інженерів, судів, поміщиків, земських діячів і т. д. Чернявщина, Харківщина, Катеринославщина та Таврія дали послів поступових, за те в Херсонщині, Весарабії і Полтавщині на послів до Думи обрано самих „правих“. Адміністрація вжила всіх заходів, щоб „праві“ взяли гору, а коли і се не допомогло, тоді ті вибори, де пройшли поступові люди, скасовано. Найшкідливіше відбило ся се на виборах у Полтавщині. Коли наслідки теперішніх виборів не можна назвати щасливими взагалі, то для української справи їх треба признати ще сумнішшими. В першій Думі більшість українських послів складала ся теж з селян. Але поруч з ними сиділо чимало і свідомих українських інтелігентів. Останні свою енергію і вплив привнесли на користь української справи. Вони почали вже були гуртувати коло себе малосвідомих селян, стійких Українців, заснували український посольський клуб, що подавав дуже гарні надії. Трохи иніше стояти ме національна українська справа тепер. Розуміється, що угадати те, що буде наперед, трудно. Але вже й тепер, маючи в руках список послів, дуже блискучих перспектив українській національній справі в Новій Думі пророкувати не можна. Найбільш розвинутою з національного боку у нас є Полтавщина, але розуміється, що теперішній полтавський посол, хоч би навіть у де кого з них і знайшли ся українські симпатії, не стануть так обороняти українську справу, як би се робили свідомі Українці. Вони тільки підпирати муть інтереси тих заможних станів, що провели їх у Думу. З інших губерній пройшло де-ніде свідомих Українців, але число їх не велике. І от на них тепер надають великі, поважні обовязки. Вони мусять напружити всі свої сили на те, щоб добре познайомитись із своїми товаришними земляками, розбудити у них національну свідомість, сполучити їх в один тісний гурт. Вони мусять подбати про те, щоб заснувати посольський український клуб, який був би у найтісніших зносинах з всею Україною.

Тайна українська печатня.

Оноді відшукала поліція в Києві тайну печатню українського комітету соціально-демократичного союзу. Забрали велику скількість черепок і дві тисячі прокламаций.

Холмщина.

Цар затвердив закон, поданий Радою міністрів про те, щоб Холмщину відділено від Польщі. В Холмщині буде особна адміністрація.

Українські соціал-демократи.

Уже коло 3-місяців тому назад почали ся змовини про зєднання української „Спілки“, (котра, як відомо, входить у склад російської соц.-демократичної партії) і самостійної „української соц.-демократичної партії“. Змовини сї скінчили ся виробленням проекту приєднання української соц.-демократичної партії до такої ж російської; умови приєднання такі: українська

Звертаємо увагу інтересованих на оголошені в тім числі „Буковини“ рускі перед-виборчі збори!

НОВИНКИ.

Чернівці, 2. марта 1907.

соціал-демократична партія входить у склад російської соціал-демократичної партії, одмовившись від назви — „партія“; українська соціал-демократична партія приймає всю програму й устав російської соціал-демократичної партії, зоставляючи при собі всі пункти, що до автономії України; члени української соціал-демократичної партії в Державній Думі входять у склад Думської фракції російської соціал-демократичної партії; українські соціал-демократи беруть участь в загально-партійних з'їздах і мають своїх представників у складі загальної делегації російської соціал-демократичної партії на між-народних соціалістичних конгресах; українські соціал-демократи мають право скликати окремі наради з приводу автономії України і мати виборний на них наради вищої виконуючий орган.

Події в Росії.

Атентат на вел. князя Николая.

Часописи подають відомість про новий, скажимо, відразу невдалий, атентат на одного із великих князів. Якийсь незнаний чоловік дістався при помочі доробленого ключа на двері в Царскім Селі і підложив під шини бомбу, знаючи, що шляхом тим їхати буде вел. князь Николай. Бомбу підложено на 3 хвили перед від'їздом поїзду. Спостерігачи за залізничним урядником, кинув ся за вивовняком, але не спіймав його. Поїзд великого князя перепроводили сейчас на вийшій тор, а князь Николай від'їхав того самого дня, вечером.

Погроми.

Годі подумати собі, щоби в якій небудь державі європейській могли діяти такі страшні погроми, які тепер на порядку деннім в Росії. Уряд і „істинно рускі“ чорносотенці цілком цинічно, брутально і безкарно вбивають невинних людей, рабують, крадуть, палять і нищать. Се вже верх всякої аvarхії. Останні часописи розказують про такі погроми в Бессарабії, звідки громадно йтивають люди перед дакими розбоями чорної сотні. Рівночасно „Vossische Zeitung“ доносить з Кишенева, що провідник тамешних чорносотенців Крушевач, вибраний тепер послом до Думи, так промовляв на бенкеті, уладженім в його честь: „Скажу Думі, що терпелівість російського народу вичерпала ся. Нарід російський змете своїх ворогів. Кров ріками поллє ся! Всіх грозою пройме строгий суд російського народу!“ Здається, що Крушевач ясно висказав, чого тепер сподівати ся треба. Воно вже й справджується. „Neue Fr. Presse“ доносить, що в Москві пр. готувалась вже чорносотенці до погрому. Має се бути „демонстрація“ проти побіди опозиційних кандидатів в Москві при недавніх виборах.

Нова Дума.

Нова російська Дума не удостоїть ся царської промови. Отверить її віцепрезидент Державної Думи Голубов. Важна й цікава справа, хто буде президентом Думи. Центральний комітет кадетів заявив ся за Головіном, предсідателем московського земства. Віцепрезидентом мав би стати по думці кадетів один Поляк і один заступник робітників. — Центральний комітет кадетів одобрив вже проект Милюкова в справі тактики кадетів в другій Думі. Милюков доказує, що партія має не тільки змогу, але й обов'язок вести самостійну тактику, нічим не поступаючись, ні в право ні в ліво. Між законопроектми, які партія внесе сейчас по отвореню Думи, буде проект закону про демократизацію місцевої самоуправи. Кадети сподіваються ся, що їх підопрут тепер Поляки, умірковані поступовці і партія незалежних мужиків, так, що кадетів знова будуть творити парламентарну більшість в Думі. Від тактики кадетів залежати ме головню, чи Дума остойть ся, чи розженуть її так, як першу. Задача кадетів тепер дуже важка і дуже одвічальна. О тім, що правительству хоче із згладу на вислід виборів розігнати і сю Думу, говорять ся в світлі немало, але певних інформацій покищо нема. Міністер фінансів Коковцев категорично заперечив єю погрозі. Велике значіння для Думи буде мати також тактика соціално-демократичних послів. Кореспондент „Neue Fr. Presse“ доносить, що в тій справі відбув ся дня 27. лютого соціалістичний конгрес в Москві. Справи тактики соціал-демократів в Думі на конгресі ще не порішено.

Телеграми „Буковини“.

Дня 2. марта 1907.

Замкнення київського університету.

Київ. (К. Б.) Київський університет замкнено, через те, що студенти мимо заборони процесорської колєгії збирали ся на віча.

Напад на залізничний потяг.

Екатеринослав. (К. Б.) На стації Грєв стріляно на надходячий потяг, наслідком чого загинув начальник стації і один урядник, а кількох ранено небезпечно. Рівночасно стріляно з потягу, чим ранено трєх урядників. Злочинці зрабували 50 тисяч рублів, перетяли телеграфічні дроти і утекли льокомотивою.

Дальший терор Поляків в справі борби о український університет. Розуміється, що несподіваний оборот в слідстві та ув'язненю українських академіків страшно розлютив галицьких Поляків. Дють їх дійшла до неімовірних границь, коли в пресі європейській з'явили ся вістки про застановлене дальшого слідства. Тоді Поляки ймили ся дальшого терору. Тим разом відвернули ся від наших студентів, а тероризують правительством своїми ухвалами в львівській Раді громадській і в галицькій соборі. В останніх днях подають часописи дальші відомості про сей новий польський терор і пишуть, що всякі найвищі урядники львівського суду зголосили свою демісію, щоб задемонструвати проти акцій міністра Кляйна. Мав се зробити вже през. Тхужийський і през. Пшвицький. Та бо і се ще не коєць. Вчорашнє „Słowo Polskie“ пише, що не замовк і міністр — redak Вейтко Дзедушицький. Мав він виступити против міністра Кляйна на зібраню Ради міністрів, з чого мало прийти до таких неспорозумінь, от от, а кабінет розлетить ся... Так то осмішують себе самі Поляки. На всякий спосіб події останні, як видно, добре заворушили хоробливо шалєну амбіцію польських шляхтичів. — Щоб ратувати ситуацію, Поляки домагають ся делегації негалицького суду до переведення розправи проти наших демонстрантів. Студенти української такої делегації ані раз не боять ся! Противно, надіють ся, що аж тоді вийдуть на верх всякі цікаві, а дуже прикрі для галицько-польської влади несподіванки.

По побіді українських студентів. Рівночасно із вістю про аболіцію кружати вісти о делегації негалицького суду до переведення розправи проти оскаржених студентів Зразу говорено о віденському суді, а тепер згадують і про делегацію червоноцвєткого суду. — Ув'язнені студенти відфотографовували в часі свого слідства всі свої казні, а відтак заклали фотографію всього свого гуртка. Фотографії сі (головно перші) призначені для заграничних ілюстрованих видавництв, будуть також гарною памятною і для нашої суспільности. — Кореспондент віденської „Arbeiter Ztg.“ говорив із студ. Крат висловив віденського кореспондента, що казні львівської визнації є о много гірші та огидливіші від російських темниць. Се чули ми не раз від людей, що знають російські тюремні відносини. В тім згляді Росія не потребує червоної ся, бо Галичина випередила її в некультураности. Та чи лише в тім згляді?

Пересторога перед яничарами. Як наші вороги воюють супроти наших товариств, доказує найліпше слідуюча історіяка з Кичери. Щоби наших правдивих заступників народних адисредитувати в очах цілого кичерського населєня, якийсь чоловіча — певно яничар — замовив зброю в фабриках оружя на імя начальника каси Стрігучка, а вже кілька днів пізнійше надійшов на імя дир Ілюка накупно з 5 гверами і патронами. Розуміє ся директор Ілюк не прийняв посылки, а зажадав від фабрики власноручного писма того, що замовив зброю. Се яркий зразок воєводства кичерських яничар супроти немилых їм людей, а директора Ілюка раді би вони як найскорше збути ся з сєза, та шукаючи ключа ще й досі є не наїшли. Найгірші вороги народу є ті, що вийшовши з під рускої стріхи, невинили її і пішли служити чужим богам, а таких яничар, багато. Перестерігаємо перед ними наших людей і наші товариства.

Святкованє річниця битви коло Маратону. В грецькій камері виринула гадка святкувати річницю битви коло Маратону. Посол Панаміхалондос вказав на то, що в році 1910 минає 2400 літ від битви коло Маратону (490). Голило б ся в тім році зі згладу на значінє тої побіди не тільки для Греції, але для цілого цивілізованого сьвіта обходити той день свято, що можна би здучити з олімпійськими іграми, які відбудуть ся 1910 року. Посол звертає на се увагу, що місто Марсей праздувало 1900. року 2500 літні роковини свого заснованя Фокійцями. Правительством відноситься ся прихильно до цілої справи.

Оповідки, іменованя і т. п.

Збори! Дня 10. марта с. р. відбудуть ся в Галицькій в рускій школі загальні збори єврейської філії тов. „Руска Школа“ з слідуючим порядком: 1. Відкритє зборів і прочитанє протоколу. 2. Відчит на тему: „Що має робити школа, щоби нарід ставав їй прихильнійшим?“ 3. Вільні внесеня. Початок зборів о 2-ій годині з полудня. — По зборах відбуде ся передвиборча нарада делегатів громад єврейського судового повіту, яку скликає Учительський Комітет.

Позір! Підписаний комітет запрошує єсю дорогою Вл. учительство відманецького повіту на передвиборчу нараду, яка відбуде ся дня 10. марта с. р. о годї 10-ій перед полуднем в сєлі громадського уряду в Кіпмані. — Комітет: Віктор Івасюк, Дмитро Павел, Володимир Кукелка, Дмитро Марячун, Остап Полювич.

Народне віче в Вилавчу відбуде ся дня 3-ого марта 1907. р. о 1-ій годині по полудні на шкільнім подвір'ю. — Комітет.

Звичайні загальні збори „Вашківського Бояна“ відбудуть ся в неділю, дня 10. марта с. р. в сєлі „Рускої Бєсїди“ о годї 2-ій по полудні. — За ви-діл: А. Гринцишин, голова.

Із Драчинець. Слюб п. уч. Юрія Івончи-скулє із п. уч. Меланією Микитович відбуде ся 9. марта с. р. о 4-ій годині по полудні в тутешній парохіальній церкві.

Із штуки і літератури.

Український калєндар „Рідний Край“ на р. 1907. (Видання часопису „Рідний Край“.) Полтава, 1907. Ст. 132. Ціна 15 коп. Зміст: До читачів, Показачик чисел, Святці, Зосподарські поради, Про реформу калєндаря, Пости та м'ясениці, Католицькі святя, Єврейські святя, Почтові правила й яніші, Царська родина, Астрономічні відомості, Про землю й племена людські, Держави всього сьвіта, Відомості про Європу, Російська держава, Україна, Хронологічний огляд історії України, Українська мова, Українська література, Нові українські книжки, Українські часописи, Просьвітні товариства, Про будову пам'ятника Шевченка, Жіноча справа, Про що треба дбати, Про пчільництво на Україні, Українські музеї, Кобзарська дума про Маруся Богуславку, Вірші ріжних письменників, Жарты, Приселія й загадки, Оповідки. — Як бачимо із змісту зложено сей калєндар цікаво. Виданє чєпурне.

Нове українське видавництво. В Полтаві засновано нове видавництво під назвою „Учитель“. Завданням його буде помагати сїм'ї і школі учити та вєдувати дітий. Перша книжка сього виданя „Українська граматика“, Г. Шеретюка, — як сповіщає „Рідний Край“, — вже друкуєть ся і незабаром вийде в сьвіт. Видавництво „Учитель“ просить прихильніє націєнальної української школи прийти на поміч видавництву своїми писаннями. Адреса: Полтава, Єкатеринєвська ул., ч. 16. Г. Шеретюку.

Krytyka, одяновий поступовий єсєніально-науковий та літературний місячник польський, який виходить в Кракові під редакцією звісного критика і письменника Вілгєльма Фєльдмана, містить в останнім числї передову єтатю самого редактора п. з.: „Krytyka w sprawie polsko-ruskiej“. Із згладу на відну добру волю автора і його влучні спостереженя та висновки, познакомимо згодом докладнійше наших читачів із єєю єтатєю. В тім самім числї „Krytyka“ находить ся критична замітка про першу книжку сьогорічню „Л. Н. Вієтніка“. Замітка підписана ініціалом: О. Ж.

Складанка, 12-та книжочка вид. львівської Просьвіти, за р. 1906. Стор. 24. Ціна сот. Зміст: В. Герцинович: „Де що з життя Муравйєв“; М. Коцюбинський: „Харитя“; Гр. Коваленко: „Пригода Дионісія Сиракузского“.

Стипендії для артистів і літератів. В цілі признання стипендій літератам і артистам, які не мають средств на дальше удосконаленє, завзиває міністерство просьвіти артистів країв австрійських, що хотїли би одержати заемогу, абж внесли свою просьбу найдалше до 1. мая с. р. до дотичних властей краєвих. Убїгати ся о таку стипендію може кождий самостійний артист. Учєники всїх категорій виключєні від конкурсу. На поданю треба зазначити: єтєпєнь образованя пєтєнта, його місце уроднї і приналежностї, вік, стан, місце побуту, матеріальнє положєнє; 2. спосіб, в який замислює пєтєнт вжити стипєндію на цілє дальшого внобразованя; 3. треба задуčiti зразки артистичної творчєстї, з котрих кождий має бути підписаний пєтєнтом.

Почутє авторської гідностї. Від якогось часу містить „Діло“ короткі, солодєніє узаги про всякі наші книжки. Сї узаги вхлєдуть у фєйлетон сєї часописи, хоча некритичний, солодкий тон вказує, що се не замітки читача для читачів, але радше гєшєтєрськї словєчка єнигаря-куцї, який прихвалює всїм свій товар без розбору і поважаня, навіть тоді, коли говорить про справді гарні і поважні творї. Такою солодкавою заміткою надієсно і збірку оповідань д. М. Яцкова. Обурєний автор надієслав „Ділові“ як бачимо се в 36. числї таку відповідь: „У вчєрашнім „Ділі“ ч. 35. в фєйлетонї п. н. „Що читати?“ між иньшим радить хтєсь, що мою книжку „В царствї Сатанї“ — можна читати. Я є протївної гадки і моїх книжок не раджу читати. — Михайло Яцків“.

Йосиф Левінський. В сєрєду номер у Відні актор придворного театру, Йосєф Левінський. З ним перейшов на той сьвіт єден з того малого гуртка великих артистєв, що були окрасою старого придворного театру. Левінський родив ся 1835. р. у Відні в родїні бідних мїщан і вже в 17 літ виступив на сценї. В Бєрнї зробив він вражєнє на Зонєнталє, котрий його припоручив Лєвбєму. Ширшій публіцї заїмпоував Левінський в ролї інтрїгантїв „Клєвіга“ і „Франца Мора“. Дальше виступав він в ролях „Ришард III.“, „Вурм“, „Польоніус“ і т. я., вписуючись в тямку тисячів. Левінський звїсний також єво письменник; він пробував поставити теорію „красного акторства“, дальше рецитувар він перед робітниками твори найбільших майстрів, а ще недавно прочитав перед публікою в єднім з відєнських товариств робітничих новєлю Фердинанда Зара „Камінарї“ і Франсєя Коппє „Страйк ковалів“. Левінський виступив в бїльшє як 300 ролях. В послєднім часї дїткєний ударом, вїдїв він з кождим дєм, аж в сєрєду заснув вїчним сном.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{10}$ сторони 5 К., $\frac{1}{20}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обсягу місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількоразових або при річних замовленнях, значний окуп.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Загальні збори каси пож. і шадн. для рускої міщанської громади в Чернівцях стоваришене зареєстрованого з не обмеженою порукою які відбудуть ся в неділю, дня 10. марта 1907 н. ст. о год. 2. пополудни в сали "Народного дому" ул. Петровича ч. 2. із слідуєчим порядком днями: 1. Прочитане протоколу з послідних загальних зборів. 2. Справоздане касове за рік 1906. 3. Вибір Старшини. 4. Вибір ради надзорчої. 5. Установлене проценту на виплачене дивідендів від паїв. 6. Установлене платні касиєрови за рік 1907. 7. Зміна статуту. 8. Вільні внесення. Накоплено 2. не явилось достаточне число членів, то загальні збори відбудуть ся о 3-ій годині по обіді тогож дня, без огляду на число явивших ся. — До чесленної участі в загальних зборах запрошує ся. **Микола Григоревич, касиєр. Писий Захаряевич, заступник голови.**

Звичайні загальні збори каси пож. і шадн. для громади Прилибче відбудуть ся в неділю дня 10. марта с. р. в 1-ій годині пополудни в громадській канцелярії з таким днем порядком: 1. Справоздане касове за діловий рік 1906. 2. Вибір одного члена старшини. 3. Постановлене висоти позик і вкладок шадничих. 4. Вільні внесення. За старшину: **Юрій Калинюк пр. пр. парох, начальник.**

Головні збори каси пож. і шадн. для громади Карапців н. Ч. відбудуть ся дня 10. марта 1907 о 1. годині попол. в домі читальні в Куті Вали з таким днем порядком. 1. Звіт діяльності старшини каси за минулий рік. 2. Річний обрахунок і біланс. 3. Вибір ділової старшини. 4. Вибір двох третин ради надзорчої. 5. Відложено обічного загального збору до весни. 6. Вибір касиєра і пазначене платні для него. 7. Народи в справі вступу в члени товариства "Спільна для продажі і закупки". 8. Призначене річної платні наставленому післядєви за доручене членам всяких повідомлень і нашімнен в касовій справі. 9. Вільні внесення і за питаня. **Еліазар Лазар, начальник.**

ВАЖНЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(б) 14-15

Випродак!
по сумійно низькій ціні 60 коп. за 3 ар. 20 кр. пишій гарнітур із шістьма різними предметами.

Важне для кожного!

1 Німецький гарантований ремонтар електрику Roskopf, добре знає, 3 днів гарантія.
1 Фран. віск, запашков.
1 Красий висок до годинника.
1 Гарна шпилька до краватки.
3 елегантні перстень з голланди.
2 (1 пара) етикет до машини "Garantie".
2 позол. етикет до ювелірки.
2 позол. етикет до сорочки.
2 (1 пара) прамі, етикет до урядової купюр.
1 етикет, кешонізове зеркала.
Отже 16 штук цінних предметів разом з годинником ліктем який самий представляє туя цінність, виснажно послідатістю за 3 ар. 20 кр. або за попереднім надісланням належностей.

Мих. Горовіц

Дім експортний Країв, Колектор 4.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

"Назва правно забезпечена"
аптекара др. Ю. Францоу
в Тернополі.

Се є знамените умироточне средство до натирания против всяких ревматичних болей, простудження, ломаня костей, плечий гістця і нервових недуг. Просту уважати на напис "Nervol" і не приймати ніяких "Нервотонік".

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшочок) 8 кор. з оплатою і опакуванням. Тисячки листів з подякою. — Виснака 2 рази денно до всіх країв.

В Чернівцях на складі у Шмідта і Фонтіна.

Hamburg Amerika Linie

Проста переправа без пересідання. Знанням із своєї скорости почтовим і поспішним кораблем так зв. Doppelschrauben Schnell-dampfer.

З Гамбургу до Нью-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ля-Плята Пол. Африки і Схід. Азії. Парівці "Гамбург-Америка" ліній відзначають ся тим, що суть заосмотрені в знаменитий харч, чисті каюти, і пасажирів їдуть ними скоро і безпечно.

Пасажирам ізраїльського віровіповідання їдучи по всіх наших кораблях межі покладом подаєть єст реєльні страви.

Видача карт до всіх стаций Сполучених держав і до Канади. Ближні услія у ділає скотію
Генеральна агенция для Буковини, Чернівці, ул. Паньска ч. 16.

113 (2-6) 2 н.

КУПУЙТЕ ЛИШ

PFAFF-A МАШИНИ ДОШИТЯ

бо они є найліпші, найтриваліші а також найдешевші! Крім тих є у мене також на складі

97 19-26

СИКАВКИ І КАСИ

при яких купіві суть дуже легкі і швидкі устанавляти, нігде не дістають дешево, ніхто не обслуговує. Все так ретельно і швидко не годен дати Вам таких полєзний у сналах.

З поважаннем

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машиніст у бродарі Штайнера
улиця Желізнична, Чернівці.

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Аргентини

109 (30-104) н. с.

жадайте поясненъ

Найшїть лиш картку кореспонденційну до

Falck & Comp.

Гамбург, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденция у всіх мовах.

До Америки і Канади

найвигіднійша, найдешевша і найпевнійша їзда через

ЛІНІЮ КУНАРДА

Головне заступництво для

Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівска ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернівці ул. Головна (Енденберг) ч. 32.**

104 27-52 н

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Енденберга ч. 3.

Отсим подає Вп. П. Т. Клієнтам до ласнавої відомости що надходять найновіші артикули весняні:

Склад

Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відні, Осен Піхлер і Сини в Грацу,

Черевики з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відні, Ф. Л. Попера в Хрудімі коло Праги.

Дамска і діточа обув.
Дамські і діточі капелюхи.
Дамські і діточі рукавички.
Дамські і діточі парасолі від сонця і дощу.
Дамські і діточі рукавички і парасольки.
Дамські і діточі паньчохи.
Дамські і діточі гребіні і шїтки.
Дамські і діточі підв'язки.
Дамські і діточі пояски.
Дамські і діточі шапочки.
Діточі убраня і жакети.
Парфуми мила і т. и.

(—)

Артикули до подорожж. спортові і Tennis.

Найліпші туфляві і заграничні фабрики

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і циліндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камізелі.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолі і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпетки.
Мужескі тапки на листі і візенті.

Револьвери, стрільби до польовани і амуніція.

Видає товариство "Руска Рада" в Чернівцях.

З друкарні товариства "Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захаря.

За редакцію відіовідає: Віктор Строїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.,
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (згд. 9 рублів або 84 фр.)
а на пів року 9 кор., згд. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністрація і експедиція
„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 178.

Адреса для телеграфу: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахунок.
Рекламацій неопечатані вільні від порту.
Рукописи звертає редакция лише за попе-
реднім застереженням і залученням належи-
тості поштової.

В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

КИРИНЯ?

Ну оден із буковинських народів не ви-
ступив до близької виборчої борби так солід-
дарно, як ми, Русини. Ся єдність наша ім-
понує ворогам нашої справи, бо слушно в єд-
ності наші бачуть всі певність нашої перемоги.
Невпинна, щира праця провідників руских, —
праця в школах, читальнях, касах, „Січах“,
у всіх товариствах і у всіх напрямках публич-
ного життя, праця, за котрою стоять вже по-
важні і тривалі а для найширших верств на-
роду так хосенні здобутки, — отся праця важка,
але щира довела єсущільність нашу до єдності
і єдності і се з'єднало нам поважання у всіх,
навіть у наших ворогів. Черновецька громада діячів
руских збирає до праці всі характерні і тру-
додлюбні одиниці і в той спосіб дає кожному
спромогу виказати спосібність свою, своє ро-
зуміння публичної роботи, свій запал і свою
енергію. Одного лишень бажаємо безумовно,
а іменно: характерності і справдішної праці!
Така тактика згуртувала всіх щирих, посту-
пових і діяльних Русинів в одну карну гро-
маду і тому тепер всі бачать в нас поважну
громадянську силу, з якою поважно числити
ся треба. Та се і ворогів нам придало. Від
якогось часу німецькі та румунські часописи
з видимою зацікавленістю почали писати про незломну
єдність руского табору на Буковині, а в остан-
ніх днях стрічаємо в ворожих нам органах
вічні цькування, яких наміром є підюдити сего,
або того із наших людей, щоб станув проти
з'організованої сили рускої і виступив до ви-
борчої борби без огляду на звані постанови
буковинської „Національної Ради“. До най-
нижших інстинктів, до особистої, сліпої
амбіції одиниць хочуть промовити вороги.
Се для нас зрозуміле. Wie der Schelm ist,
so denkt er. Та досі робили се лиш чужинці,
вороги наші. На жаль, юдженя ті повторив

в 13. числі і галицько-руський радикальний
„Громадський Голос“, в якого статті находимо
ще на сю тему сьмішно-наївні, хоч злові-
сти, із якими не треба навіть полемізувати.
Із патріотизму народного ані із праці і здо-
бутків для народу — буковинські заступники
Русинів не будуть здавати іспиту перед ре-
дакцією „Гр. Голосу“, бо на се є об'єктивна
справедливість інших авторитетів, на те ма-
ємо совість і самосвідомість самих діячів
а дальше понад всім тим остаючий осуд істо-
рії нашого люду. Відповімо „Громадському Го-
лосові“ лише на ті його уваги, які можуть
мати жерело в несвідомій незнаній ситуації.
Називає пр. „Гр. Голос“ поппхачем поппським
нашого б. посла д. Є. Пігуляка. Се вже справді
сьмішно. Поппхачем поппським став чоловік,
що все так пильно трудиться за націю, за на-
ціоналізоване румунізаторської церкви правосла-
вної, чоловік, що в тій справі вів буковинську
депутацию до цесаря і проти якому тепер ру-
мунсько-кацацька кліка панотців ставить
свого контркандидата: о. Богатирца!
Такі самі вісенітничі плете „Гр. Голос“ про
нашого заставницького кандидата. Завважимо,
що ми, тутешні люди, аж надто добре знаємо,
кілько доброго зробив в наших народних спра-
вах д. Лукашівич, — знають о тім — та-
кож наші громади. За кандидатуру о. Лука-
шівича заявили ся і заявляють ся дальше
(гл. „передвиборчі вісті“) не лиш двірники та
писарі, але цілі села, люд зібраний численно
на вічах. Скажемо ще, що двірники і писарі
наші, се не конче ще „хруні“ на галицький лад
і ми не маємо ніякої причини виключати їх
від громадянської праці. Кандидатів наших
поставила „Національна Рада“ в порозумінні із
людом, на нараді вибраних відпоручників із всіх
місцевостей в поодиноких округах, по доклад-
нім роздивленню ся в ситуації. Не можна про-
те без здання себе на посміховище, говорити
о якимсь самовільним іменованню будучих по-

слів. Ще одна справа: „Гр. Голос“ висуває проти
кандидатів затверджених нашою „Національ-
ною Радою“ д-ра Галіпа. Поміняючи всю
деморалізаційну сторону таких кличів, звер-
таємо увагу, що і в тім згляді хибя записав
собі хтось із самого „Гр. голосу“. Як-раз др.
Галіп сам зрік ся офіорованого йому „На-
ціональною Радою“ (а тепер „Гр. Голосом“) за-
ставницького мандату, коли розглянув
ся особисто по виборчих терені, —
як-раз др. Галіп брав участь у всіх нарадах
„Національної Ради“ і все сам голосував
за теперішніми кандидатурами, причім, як се-
кретар нарад, сам навіть вписував всі ухвали
у книзі протоколів! Нам здає ся, що „Гр.
Голос“ хибя сам відступив тепер від думки
про „народну“ кандидатуру д-ра Галіпа і зро-
зуміє, що вона невмісна тепер із всіх зглядів, коли
зважає ся ті всі події, які на тій виборчій
акції зв'язані з особою д-ра Галіпа. Ось і всі
бомбастичні уваги і кличі, які порушив „Гр.
Голос“. Сподіваємо ся, що жерелом їх — не-
свідомість ситуації і справи, бо годі думати,
що із яких інших причин хотів би „Гр. Голос“
розбивати нашу народну єдність вже тоді, коли
розгоріла ся виборча борба і коли нам всіх сил
доложити треба, щоб добути мандати у всіх
і так загрожених руских виборчих округах.
Заявляємо однак, що коли-б дальшою метою
всіх поголосок теперішніх була яка-небудь ки-
риня в нашої акції виборчій, то ми зберемо
потрібні сили і без пардону скрутимо голову
тій гидрі! Шалуємо кождо позитивну, щирю
працю, але станемо рішучо проти всіх кири-
ників! Не стерпимо ніяких галабурд, коли ними
захоче хто захитати гірко добуте вже народне
майно. Проти акції очайдухів, проти всієї упертої
самоволі виступимо без застережень і без згладу,
звідки би єї інтригантські помисли не походили.
Розуміючи вагу хвилі і наші народні конечні
потреби, висказуємо се ясно і рішучо!

О. Кобилянської „Ніоба“.

(„Ніоба“, — повість. Львів 1907. Ст. 170. 8°. Ціна
1 кор. 20 сот.).

Савітарному совітникови і доцентови др.
Ф. Маєрови — присвятила авторка сю повість.
Се мимоволі пригадує нам ті нещасні дні ве-
ликого терпіння, яке колись прийшло до автор-
ки і в своїм часі кинуло між всіх рідних, то-
варивів і прихильників її грізне почуте сер-
дечної тривоги. По довгих днях незмірно важ-
кої недуги прийшла авторка знова до сил, що
найменше о стільки, що вже в часі свого пер-
шого побуту в Наугаймі могла приступити до
дальшої творчої праці. Там, серед чужої при-
роди, далеко від рідних піл і гір і лісів, щоб
вспокоїти тугу свою сердечну, почала Коби-
лянська писати свою нову повість „Ніобу“.
Так звана „тема“ повісти давно вже вору-
шила душу авторки, та аж тепер прийшло до
здійснення давнього наміру. Сейчас по повороті,
горячково взяла ся авторка до дальшої праці
і остаточно в розмірну дуже скорім часі
викінчила свій твір. Городець цвітів, ясне і по-
гідне літо, перші дні осені, які авторка не-
звичайно вразливо відчувала, ось і місце і час,
серед яких оживали і розвивали ся помисли
авторки, серед яких повстала отся нова і ска-
жім відразу незвичайно інтересна і поважна
повість. До правдивого здоров'я не повернула
на жаль д. Кобилянська і по нинішній день.

Поза тим сирим реверсом зовнішніх фак-
тів криється ся очевидно ціле море найсердеч-
ніших почувань, плывуть найтихші відгуки
надії, любови, туги, жалю, смутку і далекої,
глибокої задуми. Та се вже царство, у яке
поза авторкою ніхто не сьміє входити. Хто
має в душі своїй ясний образ всієї дотеперіш-
ньої творчості д. Кобилянської і хто вмючи чи-
тати, добре привгляне ся останньому її творови,
той як слід все зрозуміє і відчує.

*

Коли появилася передостання мопумен-
тальна, — не лиш гарна, але і велика — по-
вість нашої шановної письменниці: Земля, —
тоді з України звертав ся дехто до авторки
з просьбою, щоб по незмірно гарних описах
земної природи, звернула ся она до своїх дав-
них небесних зір і щоб вдививши ся знова
в блакити, написала повість про небо. Та-
ємне небо — се царство всієї влади нашої
авторки. Небом її, як звісно, — душа людська,
повна гордих але тихих і незмірно тонких по-
чувань. Як вмів Стефанік незвичайно тронуту
і зворушувати нас поражаючою хвилею психі-
чного некла або якимсь одним субтельно лірич-
ним та сердечним моментом, — так Кобилянська
у повістях кладе перед нами великий образ
душі, у яким містять ся припливи і відпливи
сердечних почувань із всім їх шумом і шепо-
том, не раз так дивно тонким, що зловити його
може тільки ухо незвичайно вразливе. — Колись

грало і шуміло те море — голосно і широко, —
горді сосни Магури відбивали ся на його філях,
але від довшого часу із шумом його плыве
до нас із всіх майже творів Кобилянської
— смуток. Не роспука, але довгий, монотон-
ний, знов широкий, поважний і глибокий
смуток. І як давніше у своїй енергіч-
ній „Людий“, чи „Природі“, в тужній „Ца-
ривні“, чи грізній „Землі“, — так тепер в тих сум-
них піснях своїх віднаходить авторка свою
поезію і музику, своє нове небо. Там жде
на нас сліпець, до якого очі людські ніколи
широ не звертали ся (Сліпець), — там
старик думати ме свою поважну думу (Думи
старика), — там по похороні остане самот-
ний, болючий хрест життєвого терпіння (Хрест),
— там по всіх гірких розчаруваннях зійде-
ть ся з своїм нещасним сином і внуком, до краю
горем похилена, мати — Ніоба. Найсубтель-
ніші відрухи серця із всім їх пригнобленем
і жалем стають тут перед нами, як сумовита
пісня. Для неї не треба вже навіть тої чудес-
ної природи, яку все поезія зв'язати вмів
із сердечним почутем людини; в „Ніобі“ майже
не находимо її; серце, одно незмірно шире, —
глибоке в любові, — боєм закрывавлене, людське
серце є тут початком і кінцем, — жерелом
всіх гірких колізій, всіх терпінь. Трагізм серця,
трагізм безкорисної, ясновидючої, глибокої, сер-
дечної любови, — біль який всім докола мов-
чане приказує, глухий, тихий смуток — ось
те, що бачить нині Кобилянська в душі своїх

Вшехпольський погром на львівському університеті.

За відомостями польських професорів в понеділок рано вшехпольські хулігани з „Czytelni akadem.“ напали коло пів до девятої на університет, узброєні в палиці і револьвери. Польські професори були очевидно про се повідомлені і кінчили виклад перед девятою. Озброєні в першій мірі впали рускі слухачі теології. Узброєні в револьвери і палиці вшехпольські студенти впади до викладових саль теології і грозичи палицями і револьверами, силою виперли їх з саль. Кількох наших слухачів теології вшехпольські поранили, а тим, що лишалися в саль, грозили револьверами. Теології вийшли з саль викладових і заняли цілу палату перед університетом, де до них прилучилися сьвітські рускі студенти. Вшехпольські коло одинадцяті години хотіли вийти з університету, але наші студенти утворили блокаду і вшехпольців не пускали. Проти себе станули дві ворожі армії студентства, відділені від себе поліційним кордоном, котрий окружив вшехпольців, що стояли на університетських сходах. В блокаді взяло участь що найменше 300 наших студентів. У вікнах університету появлялися час від часу голови польських професорів і педерів; за кождо такою появою наша академічна молодіж знімала оклики: „ганьба! сором таким представителям польської культури!“ Ситуація була дуже грізна. Декан правничого відділу, проф. Тіль, телефонував до намісництва до старости Цюля, що він має почати по причині грізної ситуації в університеті.

Коло 1. год. в пол. зібрався сенат на нараду і рішив університет замкнути аж до відлякання. Вшехпольці вийшли з університету і до них прилучилися всіа вшехпольська бранжа з міста, а коли побачили, що по їхній стороні є нумерична перевага, зчинили бійку з нашими студентами. В бійці помагала їм львівська поліція, виняючи наших студентів від університету, а навіть окладаючи їх кулаками. Вшехпольські студентські чорносотенці хотіли з від університету удати ся до руского академічного дому і його здемолювати, але на розі ул. Мохнацького замкнула їм дорогу кінна поліція і не допустила їх далше, боючи ся, щоби вшехпольці по дорозі до рус. академії не зробили демонстрації німецькому конзулеви, котрий мешкає як раз при ул. Мохнацького. Коло 3. год. по пол. площа перед університетом опорожнилася сь цілком. Частельники укартовали все з гори і дістали на се пласет зі сторони університетської власти. З причини нинішнього подвигу вшехпольської молодіж серед львівських Поляків повстала велика констернація. Пос. Олесницький порушив сю справу в соймі. Молодіж українська зиває всіх товаришів, щоб сейчас явили ся у Львові, бо як бачимо знов шаліє лайдацько польська гаката. Поляки ухвалили не допускати Українців до університету. Так велить їм їх „kultura“. Приватно довідуємо ся, що деяких Українців поранили тяжко вшехпольські хулігани. Поліція знов пошукує за студ. Кратом. Ситуація грізна. Кождої хвили може прийти до поважної, лютої борби!

Звертаємо увагу інтересованих на оголошені в тім числі „Буковини“ рускі передвборчі збори!

людей, в своїм коханім царстві, в своїм небі. Кажу: в небі, бо і той найбільший і смуток не вражає нас, як крик роспуки, ані як гомін голосного голосу, що всіх зове о поміч і ратунок, — не кровавий се плач людини, що нечаянно станула над пропастью або серед огненних язиків пожежі, — се лиш тиха, до краю сумовита і від всіх давніших найбільш жалісна пісня, немов симфонія музична, що з блакитів сходять до чутливих душ і знов у небі кінчить ся. Сей глибокий, щирий смуток — се заразом поезія і багатство авторки, — багатство її наболілого серця.

В глухім селі живе спокійно попівська родина. Здається, що крім вічного гомону церковних дзвонів нічо не заворушить її патріархального спокою. Над хатою Яновичів пройшло вже й так немало хмар... Всіх дітей було тут колись дванадцятро, а тепер лиш семеро остало. Старенькі, побожні, добрі, щирі, працюючі родичі йдуть лиш праведним шляхом, — в книзі їх життя ангели не впишуть хіба ніякої провини... Самі-ж старенькі із шляху свого не зійдуть, бо шлях сей такий прямий! У них все одна лінія, одна ціль. І діти їх такі добрі, а при тім такі даровиті! Розвинуть ся кохані і певно, як горді птахи, полетять в широке житє!

Полетіли... і ніодно з них не дійшло до вдоволення, до щастя. Гіркі розчарованя стрінуло кожде з них на своїй дорозі. Одні померли в самім розцвіті життя, а в душах других все нашла ся така струна, що звуку її

Передвборчі вісти.

Із черновецького руского округу.

В неділю 10. марта с. р. відбуло ся в Жадові о 2-й год. по обіді всепарольне віче. Зі згаду на те, що на вічу зивать ся п. інспектор Спинул і виголосить свою кандидатську бесіду, просять ся о як найчисленнішу участь.

Із заставницького виборчого округу.

В неділю, дня 3. марта відбуло ся велике передвборче віче в Веренчанці. Віче се заслугує тим більше на увагу, що зібрало ся на нім дуже багато народу. Всі місцевості заставницького округу повинні собі брати примір із веренчанських зборів. Піднести теж годить ся численну присутність на вічу нашого руского учительства. На зборах обговорено справу наближаючих ся виборів і остаточно на виносене п. надчителя Малика одноголосно ухвалено всіма силами поперти кандидатуру п. А. Лукашевича проти всіх інших кандидатів. Відтак ухвалено зложити сердечну подяку посл. Нак. Васильковича за всю його діяльність публичну, передовсім за те, що виеднав отворене шляху залізничного: Веренчанка—Вікно.

Того самого дня відбуло ся віче в Кисилеві, на яке зійшли ся мешканці обох близших громад Борівці і Кисилів. На віче з'явилось около дві тисячі народу усіх ставів, громадські заступництва Борівців і Кисилева, повітовий протопопа Еміліян Бежан, учительство обох громад і велике число Жидів. Около 3. год. по обіді з'явив ся кандидат на заставницький округ п. Лукашевич, якого начальник громадський п. Олександр Скорейка повитав хлібом і солем. Зборам проводив о. Бежан, що тішить ся в сьім окрузі загальними симпатіями. Пан Лукашевич розвинув свою програму, заявляючи, що він в разі свого вибору буде старати ся всіма силами відповісти справедливим бажанням виборців. Його вводи переривано часто окликами „славно!“ По тім забрав слово сам передсідатель о. Бежан і підносячи заслуги п. Лукашевича около заставницького округу, заявив що він буде оскільки лише можливо заступати ся за кандидатуру п. Лукашевича. По промовах ще декількох бесідників заявили зібрані, що вони в цілості готові віддати свої голоси на п. Лукашевича і що всяка иньша кандидатура безцільна.

Із кіцманьсько-садагурського округу.

В неділю, дня 3. с. м. відбуло ся в Неполюківцях в громадській нащепарній віче, на яким явилось велике число виборців. Офіційний кандидат п. радн. суд. Іля Семака виголосив кандидатську бесіду, розвиваючи свою програму, котра має на цілі в неостанній мірі довести до порозуміння між всіма народностями Буковини. Бесіду прийнято численними оплесками і одушевленням. По тім рішено одноголосно підпирати якнайенергічніше кандидатуру п. Іля Семака до ради державної.

ні з серця вирвати, ні з життя і сьвітлом погудити! Найстарший син і найстарша віддана дочка померли. Другий син, проти волі родичів оженив ся із гарною Жидівкою, яка згодом стала йому, як семиголова, страшна гадюка, віддаючи йому за всю його горду людов — нещасну, сліпу дитину, — а третій, зломаний і пригноблений, вертає до батьківської хати, щоб тут розпити ся до краю, мучити тим себе і всіх, проклинати житє і свою кохану, надмірно добру маму. Так само гинуть дівчата. Одна тоне в житейськім болоті, друга, добра як ангел, що всім лиш щастя і добра бажає, трудяща і запопадлива кінчить сьамовбивством. Навіть трета, Зоня, вже остання, найгарвійша, найніжнійша, що як ластівка злетіла весело під небо, що так дуже любила і розуміла красу, помимо своєї ніжної долоти й сердечної любови до всього, що гарне й тонке, а може як раз для того, — і она не втіче від страшної, сердечної бурі і она не потішить своєї бідної мамі. Старенький батько, зломаний надмірною журбою, гине і лишаєт ся біда мати, сама саміська із своїм сином-паницею. Нічого їй вже не остало. Житє забрало їй всі надії, взяло їй всю кров з її материнського серця, вона вже нічого собі не бажає. „Поховайте мене гарно!“ Перед очима нашої душі видаєт ся каменюча стаття нещасної матері-Нюби.

(Конець буде.)

Пасрамленіє...

З Вашківців п. Ч. пишуть нам:

В суботу, дня 23. с. м. складав б. посол до державної ради і посол до краєвого сойму, п. С. Пігуляк перед жидівською громадою у Вашківцях п. Ч. звіт своєї посольської діяльності. Між запрошені гості ухвалює ся також кацапський рабін Багатірець. В бесіді, яка тревала майже півтора години, виявив посол Пігуляк своє становище в палаті послів і між иншим вказав, о скільки трудною була его праця. Так серед як і по бесіді роздавались по саль бурі оплесків і оклики вдоволення. На виносек п. Д. Шавера висказали збори п. Пігулякови вотум довіри і постановили його одноголосно своїм кандидатом.

По промові п. Пігуляка забрав голос Багатірець і в першій, потім собі спосіб, перекрутив вискази п. Пігуляка кажучи: „Я не можу похвалити ся, що я через 16 літ нічого в соймі, а через 6 літ нічого в парламенті не зробив, але прирікаю, що ставши послом, буду ваших інтересів боронити“. Зауваження, яких Багатірець з собою до божниці привів, зачали бити в долоні, але видаючи, що ніхто не дає ся зловити на кацапську вудку, скоро перестали, а при голосованні ніхто й не важив ся голосувати проти п. Пігуляка.

Як невинний вийшов Багатірець перший з божниці і по давньому звичаю постановив справу заняти. В тій цілі затаскав ся до гостинниці Простак, а вийи мимоходом кажучи вже раз виставив на небезпечку свою бороду і допустив ся карягідного вчинку; здибавши там кільканадцять Жидів, зачав свою агітацію. Довідав ся про се студ. філь. п. Ярмолевич і зайшов до тої самої гостинниці, щоб почути милозвучні, хитро облумані ложі Багатірца. По промові, в якій кацапський кандидат висказав свою любов до жидівського народу, промовив ст. філь. Ярмолевич, котрий ту его любов близше пояснив, навівши факт, що той самий Багатірець в своїй часописі „Народна Рада“ свого часу хвалив різну Жидів в Кишиневі. Жидів се обурило до крайности, одного заушника Багатірца в особі Яворовського викинули они за двері, а стрінулоб се й маститого о. кацапа, слаб ст. філь. Ярмолевич був мав як раз під рукою „Народну Раду“ з 1903. р. Навіть в шинку, де сей кацапина мабуть все є перший, не удалась кириця і він в друге уважно попрацював ся з Жидами, які за его санями на глум кричали „гурпа“.

Sic tibi, Herostrate.

Н. Н.

Справа українських катедр на загально-студентській збірці київського університету.

Результати петичії українських студентів про заведення катедр на рідній мові всім відомі. Ректор відповів, що в Росії на університетах можуть бути вклада тільки на державній мові, що університети, на удержання яких дає гроші уряд (!), не можуть задовольняти вимоги других національностей, окрім російської. Українське студентство не сподівалося иньшої відповіді від ректора; воно знало, що ті, які стояли стільки літ в обороні темноти народних мас, не могли задовольнити тих домагань, що мали на самперед допомогти розвитку і освіті мас. Все те знало українське студентство і воно не могло спинити з відповіді ректора своєї боротьби за українські катедри. Після відповіди ректора йому оставив ся один шлях: звернутись до широких мас київського студентства, шукати у них допомоги і піддержки. Студенти України були певні, що демократичні традиції студентства примусять його цілком приєднатись до його вимог. З метою винести се питання на обговорення широких студентських мас, од імені студентів-Українців була подана заява у раду студентських представників; в ній вложено всі пертурбації, які переходила та справа і пропонувалося раді внести сей пункт на порядок дня ближньої загальної студентської збірки. Рада студентських представників одноголосно приєдналась до пропозиції студентів-Українців. Ближня загальна збірка була призначена на 15. лютого і в порядок її був внесений сей пункт. Для підговарення загальної збірки радою студентських представників був призначений ряд факультетських збірок; на них студентство знайомилось з тими питаннями, які мали бути обговорені на загальній збірці. Українське студентство використало ті збірки з метою познакомити всіх студентів з тими причинами, які примусили їх виставити своє домаганя. Оратори вказували на тісний звязок між сьім домаганям і потребами робочого люду; на потребу заведення сих катедр в інтересах самої науки, на право України на сї катедри, що випливає з природного права кожної нації на самовизначення.

Студенти на сих збірках дуже прихильно стрічали ораторів-Українців і висловлювали їм повне спочуття. Такі збірки відбулись на всіх факультетах, і таким чином, що до загальної збірки студентство в його цілому було ознайомлене з сьєю справою. На збірці 15. лютого пункт про українські катедри був четвертим. Таким чином його почали обговорювати тільки через три години після початку збірки, коли аудиторія була втомлена. З огляду на се, а також і на те, що підчас факультетських збірок студентство

довладно було ознайомлено з тією справою, предсидатель запропонував обмежити вислуханням надісланих привітань і прийняти резолюцію. Цю резолюцію читав довгого ряду телеграм від українців-студентів цілої Росії. Були надіслані телеграми від студентів петербурзької духовної академії, від московського межевого інституту, від українського земства при московському університеті, від наукового студентського товариства при петербурзькому університеті, від студентів України з Ярославля, від студентів України дерптського університету. В цих привітаннях витали квітки студентства в боротьбі за кращу долю України і висловлювали бажання успішного поспіху в його боротьбі. Всі ті привітання збірники стрічали гучними оплесками; особливо довгі оплески будили привітання на українській мові. Після цього прочитано привітання від студентів київської духовної академії. Від студентів України київської політехніки виступив депутат, який звернувся до збірників з привітанням і запросив піддержати домагання українців. Від курсисток — українки вищих жіночих курсів теж була прислана депутата, але вона не могла увійти в університет, бо її не пустила адміністрація і через те мусіла обмежитись передачею свого привітання. Після відчитання усіх тих привітань виступив оратор Українець і запропонував збірці резолюцію. В коротенькій, горючій промові він висловив відношення українського студентства до політики професорів. „Будучий історик українського відродження з цікавістю археолога спинить ся над сими муміями поліцейсько-урядової науки, які ставали на перешкоді змаганням українського народу в його шляху до сьвітлої будучини“, говорив оратор. „Я певен, що ціле студентство підтримуватиме наші домагання і навіть на одну хвилину не можемо допустити, щоб студентство, яке в цілому завше повставало в оборону прав усіх покривджених, не прилучило свого голосу в обороні прав покривдженого народу. Студентство мусить се зробити, воно самим життям створене, його породили нові потреби воскреслої нації. Наше домагання має глибокі коріння в тому соціальному рухові, який великими хвилями залує нашу країну і являють ся найкращим доказом отій правди, висловленої Каутским, яка каже, що без соціального не може бути й національного. Демократичне студентство не може не стати на наш бік, бо ми хочемо розвитку для нашого народу, для наших робочих і трудящих має народних, інтереси яких завше лежали в серці студентства; студентство повинно прилучити свій голос до наших, бо ми хочемо створити мир між національностями і визнаючи за кожною право на власне самовизначення, на власну культуру, вимагаємо, щоб її права визнано за нами, бо тільки таким шляхом ми зможемо паралізувати шовіністичні тенденції, які в тихих хризах експлозують ся там (напр. у Львові), де беруть гору позбавлені елементарних прав національних певного народу. Коли тої реакції, на послугу котрим охоче йдуть київські професори, хотять і в нас завести націоналістичну настанову, ми — будемо змагатись, щоб із „многочисних“ зробити одну гармонійну „розвучену“ і створити необхідні умови для єдиної праці на користь народну“. Після цих кількох слів оратор, запропонував при загальних бурхливих оплесках резолюцію. Зміст її такий:

„Домагання українських катедр і взагалі рідної школи випливає з певних потреб українського народу, через те, що веде до розвитку продуктивних сил країни; заведення цих катедр поведе до підвищення культурного рівня трудящих мас; право на це домагання випливає з права кожної нації на самовизначення; через це загальна збірка приєднується до домагань студентів України і протестує проти політики професорів.“

Предсидатель поставив сю резолюцію під голосування; „по настрою збірки“, сказав він, „якщо, що голосувати сю резолюцію треба так: прошу підняти руки тих, хто проти тої резолюції“. Ні одна рука не піднялась у гору. Резолюція була одногласно прийнята збіркою, на якій було більш двох тисяч студентів. Дуже довгими, гучними оплесками витала збірка прийнята тої резолюції.

Українське студентство переконалось, що його домагання підтримуватиме вся демократична частина студентства, що в його боротьбі з ним підуть поруч усі ті, кому дорогі інтереси робочого люду без різниці національностей.

„Радя“.

НОВИНКИ.

Чернівці, 4. марта 1907.

Черновецьке віче учителів, гром. лікарів і писарів. В неділю 3. с. м. відбуло ся в „Стрілецькій залі“ віче учителів, громадських лікарів і секретарів. На вічу були присутні послы на сейм Ник. Василько, др. Дупу, барон Гормузакі і Відман. Посол Василько виступив при тій нагоді довшою промовою. Поміщене сеї промови відкладаємо до другого числа — раз із технічних причин (недостача місця), а по друге й тому, — щоб була сиромога помістити її в цілості. Віче прийняло резолюцію, в котрій жадає ся скликати краєвого сейму і зобов'язує ся послы постаратися о покрите для підвищення платні учителів, громадських лікарів і секретарів.

Товариство „Hriegerkorps Kaisertreu“ іменувало послы на сейм Ник. Василько і др. Штрахера за їх заслуги около держави, краю, міста і т. п. як також за їх заслуги около ветеранства — одногласно своїми почесними членами.

Невже кінець сьвіта? Проф. Матеучі із сейсмографічної обсерваторії на Везувію, що придбав собі сьвітлову славу віднагою, яку пролив в часі торічного вибуху Везувія, а в науковім сьвітлі своїми студіями над вулканічними вибухами і сейсмічними рухами, забавив ся тепер в пророка і оповістив, що від кінця марта с. р. комета підкрита італійським астрономом Маршетті, зійде ся із земською атмосферою. Наслідки тої стрічі можуть бути для землі дуже страшні, коли земля наїде ся на дорозі ядра комети Маршетті, бо тоді оба тіла розіб'ються ся на порохи. Колиб атмосфера землі стріла ся не з ядром, але хвостом комети, то наслідки будуть не менше фатальні, бо тоді наступить моментальний вибух і пожежа атмосфери, а в слід за тим цезнуть всілякі сліди життя з поверхні землі. Поживем, побачим..

Обичаї сербського принца. Експлозії пороху в сьвітлиці сербського принца дочекалась тепер свого висноження. Принц вистрілив з незваної причини на жандарма, що був занятий в його кімнаті. Кількома стрілами так зранив він жандарма, що сей небагом потім помер наслідком ран. Принц продовжуючи свої вправи, трапив також в скринючку з динамітом, який експлодував. Динаміту унотребляв принц звичайно до робовства; але ся воно в такий спосіб, що доводить ся динаміт до експлозії в воді, наслідком чого гинуть риби в певнім окрузі і впливають на верх. — Причина наглого від'їзду сестри принца в жовтні минулого року викликана знова отсею причиною: принц докучав сестрі в нечуваний спосіб. На крик привісся вбіг прабічний лікар короля Даниїл і увільнив принцесу з рук негодючої, за те побив його принц. Від тоді живо принцеса у королевої Олені і не хоче повертати до Білгорода.

Адюти і стипендії для авскултантів і практикантів прав. Міністерство судівництва видало два розпорядження дотично уділення адютів авскултантам і стипендій практикантам прав. В тих розпорядженнях каже ся: авскултантам, що від дня присяги пробули що найменше рік в судовій службі, одержують від вишого суду адютом в сумі 1000 корон. Для практикантів прав, що перебули в судовій службі на практиці що найменше рік, а не зістали іменовані авскултантами, будуть призначені стипендії, річно 840 корон. Яке число таких стипендій принаде на кожний судовий округ, се порішить міністерство справедливости в porozumіnni з міністерством скарбу. Уділюване стипендій наступає з днем 1. марта 1907. р. Вишачувати ме ся наперед місячними ратами по 70 кор.

Старі п'ятки і п'ядесятки. Міністерство скарбу пригадує, що давні державні ноти по 5 зр і 50 зр. можна виміняти в австро-угорскім банку та його філіялі лише до 31. серпня с. р. Після того речниця устаеть викупи тих банкнотів і гасне також всякий обов'язок держави до викупу тих нот.

Оповістки, іменованія і т. п.

Виборці заставнецького округу! Дня 10. с. м. відбуде ся о 11-й годині перед полуднем передвиборче віче у Звінячу, на котре запрошує ся всіх виборців окружних сіл. — Тої самої днини відбуде ся о 3-й годині по полудні передвиборче віче у Репужинцях. — Антін Лукашевич, кандидат на посла.

До Вп. учительства. Хто має у себе або в шкільній бібліотеці перше (етимологічне) видане „Першого німецького учебника“ Рота Гілловичкого і „Першої рахункової книжки“ Мочніка, звольте повідомити мене картою кореспонденційною. — Омелян Попович.

Тов. Жіноча Громада в Чернівцях просить Русняк і Русняків у краю, щоби прислали як найскорше на руки голову тов. пані Євії Кумановської в Чернівцях (ул. Камінна ч. 16) адреси жінок і мужчин, що виробляють гарні килими (скорці, налавники) і т. п., вишивки, дордани, ручники і інші ткавини, бо краєвий виділ отворює в Чернівцях базар (селеп), що буде скуповувати такі роботи по лінійній ціні, як на торзі.

Заходом Товариства українських студентів „Січ“ в Чернівцях відбудуть ся, як вже було згадано, дня 9. го марта 1907 в сали „Народного Дому“ великі товариські сходження з танцями. Стрій візитовий або народний. Музика п. Алена Паранука з Галицької. Початок о год. пів 9-ої вечером. Вступ від особи 2 К. — Запрошені вже розіслані. Хто через помилку не одержав ще запрошення, звольте ласкаво звернутись писемно до Товариства при ул. Рускій ч. 15, або устат до котрого небудь з членів Товариства. — Комітет.

Ювілейний комерс укр. акад. тов. „Союз“. В понеділок 11. марта с. р. відбуде ся в сали готелю „Централь“ комерс укр. акад. тов. „Союз“ з нагоди ювілею 30-літнього істнованія. Товариство задумувало ще перед двома роками обходити 30-літній ювілей, однак відстучило від сеї думки зі згляду на загально-національну жалобу. В минулому році видало товариство з тої самої на-

годи альманах „На шляху“, в котрім взяли участь буковинські і галицькі письменники наймолодшої генерації, а в сій році має відбути ся ювілейний комерс. Маємо надію, що всі члени товариства, яке глядить на таку довгу минувшість, яких назбарало ся, за 30 літ чимале число, візьмуть в ній як найцілесловитішу участь. Всі Вп. панства, що були запрошені на вечірницю товариства „Союз“, хай уважають ся запрошеними також і на наш ювілейний комерс. Початок о год. пів до 9-ої вечером. — За виділ акад. тов. „Союз“: Сидір Цурканович, голова, Демис Маєр, пров. секретар.

З Бук. Бояна. Наш шевченківський копнерт відбуде ся вже 16-го марта. З огляду на се відбувають ся тепер проби хору 3 рази на тиждень, т. е. що в понеділок, середі і п'ятницю і то вже від годин 7-ої вечером. Завтра в середі 6-го пічне ся проба ще скорше, а то вже від години пів до 7-ої. Подаємо речницю всіх проб вже тепер до відома щоби кождий член міг відповідно урядати ся і міг явити ся точно на кожній пробі. — Від виділу Бук. Бояна.

На шкільну оплату для убогого ученика Підписаний звертаєт ся з просьбою до щирих патріотів о ласкаву поміч для убогого ученика Івана Матаса VI. класи II. гімназії, на руку підписаного. — Ля Ілюк, надучитель в Кичері.

Вінчане. Омелія з Дроздовських і Семеня Савудаяк мають честу повідомити про своє вінчане, котре відбуде ся в гр. прав. церкві в Бергометі в. С. дня 9. марта с. р. о год. 6-йй вечером. Почта і уряд телегр. в місяці.

Дальші датки на львівських українських академиків: Роман Цегельський 2 К.; учительство кімнатного повіту зложило 69 К 50 сот., а іменно: І. Стратичук 5 К.; по 2 К.: І. Томоруг, Ір. Лисенка, Остап Попович, Д. Маринчук, Ф. Холоднюк, Т. Лікперда, Т. Гідий, М. Луиза, Г. Войценко, Н. Гелінін, Д. Потапевич, І. Прокопович, Д. Естасієвич, Н. Тевтул, Е. Тотоєвскі, М. Поповецька, Д. Павел, А. Перецька, Е. Павел, С. Томоруг і Д. Сімович; Ю. Лулуєв 1 К 50 сот.; по 1 К.: С. Сінгалевич, Н. Сякун, В. Лікперда, І. Никоря, А. Продан, Е. Янош, Т. Цурканович, Е. Бойчук, Т. Чернецкий, І. Андрищук, А. Михальська, О. Аврам, Е. Янищак, В. Григорович, І. Токарюк, П. Войновський, І. Шевчук, Ю. Григорієч і Н. Ковдун.

Добр. М. Грабчук звертаєт ся до всіх, в кого є незаплачені досі примірники виданих ним і розісланих книжок („За красою“, — „Пестрі звуки“) і просить їх, щоб звелили не лиш в його але і у своїх інтересах, надіслати йому відповідну належність, або незначні книжки на адресу: М. Грабчука, Чернівці, друк. „Австрія“.

Із штуки і літератури.

Аматорське представлєнє нашої старої народної драми: „Ой не ходи Гринцю“, яке відбуло ся дня 3-го с. м. заходом черновецького „Міщанського хору“ вдовольно цілковито всіх незвичайно численно зібраних видців. Народу зішло ся так багато, що деякі мусіли відійти доміа, бо нестало білетів. Се найкращий доказ життя і розбудженого інтересу до руского слова та нашої пісні між тутешнім міщанством. Грали „Гринця“ цілком гладко. Передовсім сьпів та танці виходили дуже плавно. Аматори знали добре свої ролі і не впадали з тону. Розуміють ся, що годі вимагати від приватних аматорів тої вправи, щоб поза сьпівом та плавним деклямованєм ролі як слід опанувати матеріал драми також під естетичним зглядом. Та все таки і в тім напрямі деякі аматори ведені щирістю і сердечним інстинктом понисували ся незвичайно добре. Так п. Кордасевичева, як і п. Бежаньська (Галина), п. Луцка (Дарина) та п. Островська (Маруся) — прикрасили свої креациі теплом щирого відчуття. На особливу увагу заслуговує дотепний і меткий Дмитро (п. Бандида) та добре заобсервований і різно поведений тин Хоми (п. Созанський). Всі однак панове (п. Робачик пр., п. Каміньський) грали добре і не розбивали вдатної цілості. Представлене „Міщанського хору“ виймає дуже радо, бо скрізь видно в ній велику працю аматорів і їх режисерів. Гарно й те, що побіч міщан найшли ся як аматори і деякі тав. інтелігенти. Одна увага: наймлема музика була рішучо зла. Сподіємо ся, що при другій виставі „Гринця“ (яку треба заридати, бо в неділю годі було всім пайти місце в сали) — будуть грати инші може музиканти. — (О.).

„Буковинський народний театр“ під дирекцією Івана Захарка, як зачуваємо, дасть ряд народних представлєнє в Чернівцях, а то 7-го, 14-го і 21-го цыгіння с. р. Проби вже відбувають ся. Репертоар подамо пізнійше. По представлєнє в Чернівцях театр переїде на два представлєнє до Кічманів.

„Грім“, просьвітно-популярний місячник, ч. 2. Зміст: Олекса К-а: Смерть гетьмана Павлюка (вірш); В. Шарце: Невдала утеча з Штатсельбурга. Які є наші обов'язки з огляду на нові вибори до держ. ради?; В. К-а: Дещо про звичай і війскові ради запорожених козаків. Передилата: 1 кор. 20 сот., на цілий рік. Адреса: ул. Паньська, ч. 13.

Русини! Не забувайте на будову дівочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{6}$ сторони 5 К., $\frac{1}{12}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після об'єму місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошені на редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний окуп.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Шість і пів мільйонів корон відшкодовано!

Будинки, движимости, збіжжя і нашу обезпечує від огневих шкід.

одинокое руске асекураційне товариство

„ДНІСТЕР“

Тов. взаїмних обезпечень
... у Львові, Ринок число 10, ...

Шкоди оцінює „Дністер“ з місцевими членами і виплачує зараз признані відшкодованя.

За 13 літ виплачено 6,474.534 корон відшкодовань.

Обезпеченя приймають агенції по всіх містах і більших селах. „Дністер“ дає агенції письмовим господарам, де еще не роблять инші агенти „Дністра“. Агенти „Дністра“ заробили провізії 807.742 корон. „Дністер“ уділяє громадам позички на 4% на закупню сикавок.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках Банки краєві у Львові і в Чернівцях, Галицька Каса ощадности, повітові Каси ощадности і сиротинські Каси при судах.

Чистий зиск річний звертає ся обезпеченням членам; за р. 1905 припадає кождому членови 5% премії до звороту.

На житє обезпечайте ся в Краківському Товаристві тільки через „Дністер“ провізю від таких обезпечень дає „Дністер“ на рускі добродійні ціли.

Фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1905 року; суму 1,372.538 корон.

Стережіть ся огню!

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинокое справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфарті до

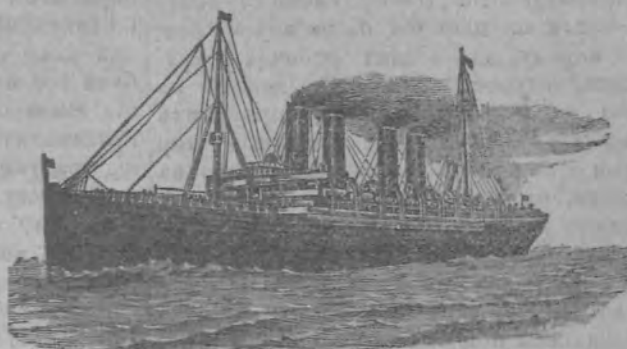
M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

25 5—20

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Аргентини

109 (31—104) н. с.

жадайте пояснень

Напишіть лшкартку кореспонденційну до

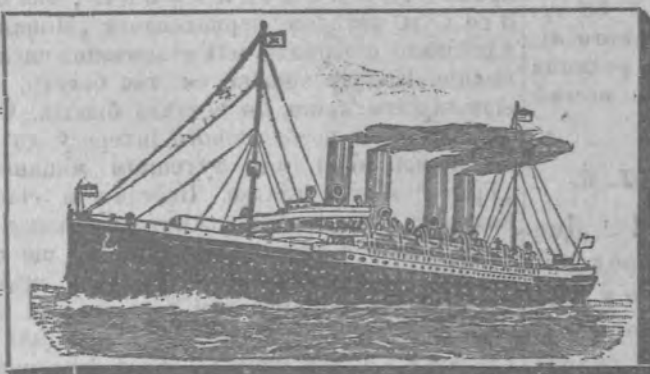
Falck & Comp.

Гамбург, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденція у всіх мовах.

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шіфарті, доки не запишете ся в

Уважайте на номер 14 ул. Ратушева бо лиш там

Міжнародним Бюро подорожж Гльобус о ціну!

знаходить ся Бюро Подорожж Гльобус 28 4—20 н. с.

прямо без пересідання

переправляє
найскорше і найдешевше

Вис. ц. к. Правительством концесіон. міжнародне

БЮРО ПОДОРОЖИ

Гльобус

Чернівці,

ул. Ратушева ч. 14.

(Буковина).

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагнітон

Чернівці, улица Руска ч. 8.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Отсим подає Вп. П. Т. Клієнтам до ласнавої відомости що надходять найновіші артикули весняні:

Склад

Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відні, Осип Піхлер і Сяни в Грацу.

Черевики з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відні, Ф. Л. Попера в Хрудімі коло Праги.

(—)
Дамські і диточі обув.
Дамські і диточі капелюхи.
Дамські і диточі рукавички.
Дамські і диточі парасолі від сонця і дощу.
Дамські і диточі рукавички і парасольки.
Дамські і диточі панчохи.
Дамські і диточі гребінні і штітки.
Дамські і диточі підв'язки.
Дамські і диточі пояски.
Дамські і диточі шапочки.
Диточі убрания і жакети.
Парфуми мила і т. н.

Артикули до подорожж. спортові і Tennis.

Найліпші тукраєві і за-
граничні фабрики

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і плаїдри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камізецьки.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолі і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпетки.
Мужескі ташки на листи і візитки.

Револьвери, стрільби до польованя і амуніція.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарна.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламації неопечатані вільні від порта.
Рукописи звертає редакція лише за попе-
реднім застереженням і зазученням належ-
ності поштової.

В справах редакційних можна устатко-
розуміти ся що дня від 9—10 рано і з—3
по пол. крім неділі і свят.

Отворене Думи.

Знова зібрали ся вибрані представителі
всіх народів російської держави. Столиця Ро-
сії витеа послів, які зіхали ся зі всіх сторін
і від всіх націй; — дня 6. с. м. отворено
другу російську Думу. Напевно ніякий евро-
пейський парламент не звертає на себе уваги
всього культурного світа в тій мірі, що петер-
бурска Дума. Вей тямлять так близькі ще
часи, коли годі було навіть сподівати ся, що
абсолютизм російський буде мусів покорити ся
перед напором громадянської сили, буде мусів
згодити ся на покликане до життя парламен-
тарної інституції. Самодержавіє російське спи-
нило поступ і культуру не лиш своїх народів,
але впливало грізно на відносини всієї Європи.
Під гнетом російським замиралі цілі нації
і годі було надіятися ся скорої переміни у тій
ситуації. Народом європейським представляла
ся Росія як неприступна фортеця, в якій за-
володіла непоборима покищо брутальна сила.
Тим більше тепер займаєть ся Росією весь
світ, коли завдяки незвичайному героїзмови
революційному — при відповідній ситуації
внутрішніх і зовнішніх російських відносин
— предсеї вдало ся захитати насильство росій-
ське та обмежити деспотичну, царсько-чино-
вичу самоволі. Весь світ радіє, як збирала ся
перша російська Дума, — весь світ сумував,
коли її розв'язано і розписано нові вибори.
Віджила сейчас вся реакція чиновника, по
всій Росії оголошено воєнний стан, — суди
полеві, арештованія поплили широкою филою,
великій масі люду відобрано право голо-
сованія, уряд і чорні сотні звернули ся
до народу із лютим терором. В такім часі
відбували ся вибори до другої Думи. Уряд був
певний, що при таких обставинах побідять

— реакція. Тепер, або ніколи! Нині, знає-
мо вже, що і тепер побідила опозиція.
Вороги лайдацтва чиновничих, вороги гнету і те-
рору, вороги самоволі царської — а оборонці
свободи і поступу здобули більшість мандатів.
Пригнетений насильством судів полевих і воєн-
них станів нарід російський не піддав ся і не
злякав ся, — а ясно і рішучо вказав самодер-
жавію і всему світові, що не дасть ся з кай-
данами скувати сильна, горяча воля люду. От
ся побіда волі люду зглядом брутального на-
сильства, побіда сердечного запалу зглядом чи-
новничої самоволі, побіда правди зглядом сили —
се найкрасший момент, який насуваєть ся на
думку кождої людини в день отворенія другої
російської Думи.

Побіда опозиції заперекіла вельми чинов-
ництво російське. І як-раз вся Європа глядить
тепер трівожно на дві квестії, що в'яжуть ся
із всею долею другої Думи, а іменню на те,
як поступати ме тепер уряд зглядом Думи
і опозиція послів зглядом чиновництва. Всім
залежить дуже на тім, щоб ся друга Дума
була вже тривалою основою правдиво консти-
туційного ладу в російській державі. Треба
тепер отже, щоб послі попри всю свою засад-
ничу і рішучу опозицію зглядом шаленого чи-
новництва нічим не дали почину до розв'язанія
Думи. Ситуація, — признати треба — незви-
чайно важка і одвічальна. З другої сторони
в руках уряду російського лежить спокій і лад
в державі, або нова, грізна пожежа. Коли уряд
без причини розжене конституційне, легальне
заступництво-народів, тоді мусить прийти до
нової революційної бурі. Перші поступки пра-
вительства зглядом Думи настроїли всіх недо-
вірливо і песимістично. Досить вказати на те,
що отвірає сю другу Думу не сам цар своєю
престольною промовою, але правительственный
достойник, який в промові своїй має лише

ограничити ся до етикетального привітання, не
вдаючи ся у ніякі програмово-політичні справи.
Найближша будучність роз'яснить ситуацію. На
разі треба лише на се звернути увагу, що як-
раз тепер стоїмо знов перед незвичайно важ-
ною хвилею в історії російських відносин.

Між послами, що входять в склад росій-
ської Думи є і представителі нашого народу,
посли із віками гнобленої та тим більш дорогої
і рідної нашої України. Не знаємо поки-що до-
кладного числа наших українських послів, та
все таки ми певні, що вони як за першої Думи,
так і тепер згуртують ся в самостійнім укра-
їнським клубі, рішучо і поважно унімнуть ся
о автономію України і вже в перших днях
нарад зголосять ту свою декларацію націо-
нальну, яку виготовив вже попередній клуб
українських послів. Кождий голос український
в теперішній російській Думі кріпити нас буде
в лютіх днях нашої борби.

Передвиборчі вісти.

Округ кіцмансько-садагурський.

З Кіцманя доносять нам телеграфічно: Зібрані
на зборах в Кіцмані дня 6. с. м. всі начальники гро-
мадські, представителі учительства та секретарі гро-
мадські кіцманського повіту заявили ся однодушно за
кандидатуру радника І. Семаки Радник І. Се-
мака приняв пропозицію віта. На зборах всіх оgoro-
нуло велике одушевлення. Вибір заперевний. — Ви-
борчий комітет.

Округ черновецько-серетсько-сторожинецький.

В неділю дня 3. с. м. відбула ся в „Народнім
Домі“ в Чернівцях нарада учителів із сего виборчого
округа. Справа ся тим близьша учителям, що кандидат
в тім окрузі інсп. Спінуд. Інспектор Спінуд виголо-
сив на нараді свою кандидатську промову, яку зібрали
з одушевленням прийняли до відомости. Сейчас вибрано

О. Кобилянської „Ніоба“.

(„Ніоба“, — повість. Львів 1907. Ст. 170. 8°. Ціна
1 кор. 20 сот.).

(Конець).

Справді — вельми сумна остання повість
д. Кобилянської. Глибоким смутком витають
нас всі лиця і події, про які розказує нам
авторка в своїм останнім творі. Найщасливіша
дочка Яновичів вмирає по кількох літах по-
життя із своїм добрим мужем, полишаючи по
собі бідні сироти на опіку злої мачухи. Пре-
гарна Зоня, тота, що ніяк не могла погодити
ся із „кінським копитом прози“ свого наре-
ченого, не находитъ земного щастя. Одинок
розрада в тім, що для Зоні таке земне щасте
не конче потрібне. Його бажала собі і потре-
бувала лише Зонина мати. Вітиною Зоні —
не земля і не її буденна вітха. Зоня виростає,
як прегарний, ніжний цвіт, в світлі ясного
сонця. — Вітиною її — погідне хоч і сумо-
вите небо. Трагедія Зоні лежить в тім, що
„земля за мало небесна“, але Зоня артистка,
в її думі живе чудесне жерело поезії на кри-
лах вічної туги вона підійметь ся понад всі
турботи, там, де находитъ ся її останній прайот,
— її „меланхолічне щасте“, щасте всіх добрих,
гарних, чистих, — хоч і покривджених на роз-
долі земного світа. Несчастливійші від Зоні всі
брати її і сестри, діти сірих скиб. Їм — і то
не всім — лиш деколи привидить ся їх щастя.
І тоді однак заговорить їх до краю наболіле
серце: „Все, що дає нам життя в своїм

бігу, все воно не те, що нам дійсно
потрібне; звичайно — що иньше.
Лише коли наша житєва енергія
вже зломана — і ми не годні вже
перестроїти свою долю наново,
тоді — кидає воно нам цвіт на
груди, мов на розраду за наші
гіркі розчарованія.“ (Ст. 21). Впрочім
вся доля людська, се іграшка якоїсь ворожої,
могучої сили, яка всім радить і „проти якої
чоловік в своїй немірній вдачі — нічо“.
(Ст. 20).

Понад глибоким, всю душу проймаючим
смутком, яким навіяна „Ніоба“, — стелить
ся однак не менше глибока любов. Постій-
ною прикметою всієї творчости Кобилянської
є се, що в кождий твір свій вкладає она всю
свою душу. Кождє слово Кобилянської ожи-
влене безпосереднім подихом щирости й лю-
бови. Її нариси її оповідання — се не „літера-
тура“ обчислена на ефект, — се найщиріші
записки, сердечна потреба вразливої душі, така,
як наші листи до близьких нам і рідних, дру-
гів та знайомих, як дитинні наші молитви. Той
безпосередній віддих серця, в яким криється
тільки туга і любови, огортає і останню по-
вість Кобилянської. Ся велика любов звертаєть
ся передовсім до нещасливої старенької матери.
Кобилянська вміла змалювати її так прегарно,
що в ній бачимо не лиш те, що вона безмежно
несчастлива, ми бачимо, що вона велика, не
лише в терпінню, але і в любови. Ста-
ренька наша мати, тота, що любить не лиш
добрі і гарні, але передовсім свої не-

щасливі діти, — ся мати зворушує люб-
вою своєю всю нашу душу. Справді сьвятою
треба звати маму, яка всім серцем, всею своєю
любовою горне ся до свого бідного сина пи-
ниці, навіть тоді, коли сей син серед страшних
проклонів грозить її смертю. В тій хвилі росте
велич „Ніоби“, — а читач не лиш співчує,
але й подив мусить мати для неї. В рисунку
сеї креациї — з'являєть ся змієл авторки до
малювання психічних станів не лиш субтельних,
але і великих. — Ще одну прикмету любови
старенької матери годить ся підчеркнути. Любов
ся: ясно видюча, — щира а при тім над-
земна, містична. Всю трагедію родини Яно-
вичів огорнула авторка прозорим хоч таємним
серпанком містицизму — і се авторці дуже
добре повело ся. Поезія твору набрала ще біль-
шої поваги і сили.

В більшій мірі, як „Земля“ є „Ніоба“ ве-
ликою нотаткою авторки, а не викінченою по-
вістею. Маю вражінє, що авторка горячково
списувала свої спостереження, — тут і там за-
значувала легко свої думки а де-неде лиш ви-
кінчувала поодинокі ецени своєї величавої кон-
цепції, роблячи се скоро й живо, немов із стра-
хом, що відповідна друга нагода до ви-
сказанія сих почувань може не так скоро
найдеть ся. Коли глядіти на „Ніобу“
із точки технічних вимогів, то зазна-
чити треба, що ся повість Кобилянської
збудована гірше від її попередних повістей.
„Ніоба“ викликає в мені під тим зглядом таке
вражіння, що авторка писала її фрагмента-

учительський виборчий комітет, який кандидатуру інсп. Спинула має поирати так морально, як і матеріально. Від сего комітету одержали ми в тій справі таку відозву до всего учительства черновецького виборчого вкруга:

Панове Товариші!

Насіли для нашого стану неабиякі часи — вже й учителя кандидатом маємо. Хто би сему дав віри, хоть би ще перед десяти літами? Наш стан підняо ся в гору. Товариші! Не е се ще штука і дійсний реальний здобуток, мати учительського кандидата; але блжсуча побіда і переважний здобуток буде тоді, коли нам удасть ся своїм трудом і за помічю наших прихильників таки вибрати його в послі. Так станова, як і народна честь велить нам се під кожним зглядом переперти. Чому мусимо се зробити? Наколи-б провалив ся наш кандидат, тоді в ту мить гасне опінія нашої сили і слави серед всіх суспільних верств так своїх, як і чужих. Та не конець на тім! Ми мусіли би почасти відповідати за запропачене одного руского мандату може й на довгі, довгі часи; на нас ізза сего дивилась би наша суспільність немов на ворогів України. Щоби запобігти такому, ізза своїх конвенцій непредвидимому лиху, мусимо поставитись гаразд на ноги, мусить розвинути ся шалена робота. Використаймо сю так сприяючу нагоду, бо наколи-б тепер прийшло провалитись, то мабуть ніколи вже нам не доведеть ся висунути учителя кандидатом. До того кінце треба матеріальної помочи. Час не довгий, а хвиля важна. Виборчий комітет черновецького виборчого округу рішив ся про те завізвати всіх товаришів (-ок) черновецького округу, а умильно просить о се і всіх прочих товаришів (-ок) і приятелів учительства, щоби як найскорше слали данки на агітаційний фонд, значить ся на ціли вибору учительського кандидата на руки касєра комітетового т. Юрія Мартинюка, надучителя в Ленківцях. Спішіть з підмогою, котру ви винні самим собі і нашому народови.

За комітет: О. Іванецький, голова.

Приватно доносять нам, що виборці із Камени на нараді дня 3. с. м. постановили підирати кандидатуру інсп. Спинула.

Того самого дня відбували ся в черновецькій „Рускій Школі“ збори черновецької філії товариства „Руска Школа“. На внесенє уч. Івановича постановлено вислати депутатию до Вп. послів: Николая Василька і віце-маршала дра Смал-Стоцького, щоб подякувати їм за енергічне та щире попере учительської кандидатури. І справді дня 4. с. м. удав ся весь виділ черновецької філії товариства „Руска Школа“ до п. Смал-Стоцького і передав йому подяку від всего товариства. Позаяк п. Н. Василька не було тоді в Чернівцях, делегати просили п. Стоцького, щоб той сам вже передав ласкаво їх подяку послови Василькови.

Редакция „Буковина“ одержала про близькі передвиборчі збори слідуючі оголошення:

рично, — творила поодинокі епізоди, а відтак ційно вязала їх в одну цілість, не відкидаючи при тім і тих частин, які (в моїм розумі) зі згляду на артистичну цілість твору треба було поминути (пр. інтересну впрочім сльветку помершої в дитинних літах дочки Яновичів — стор. 70—75). Та се можна лиш сконстатувати, при чім тямити треба, що недостачею будови (коли її вже хто кінче вимагає) грішать твори так визначних повістярів, як Якобзен або Жеромскі. Більш неясними видають ся мені надмірно докладні спомини старенької матусі. Своїм синови розказує вона пр. про давні події з найдокладнішим задержанєм діяльогу в розмові людей, про яких згадує ся в споминах (ст. 61—53). Ся сама матуся при тій самій нагоді відтворює перед сином в своїй памяті давний лист від нещасної дочки так докладно, що мені видасть ся се навіть неймовірним. (ст. 53—57). Маю при тім таке вражєне, якби авторка забула, що се все лиш спомини, а не плывуча акція твору. — Коли вже мова йде про ті спомини, то завважу ще, що по моїй думці булоб ліпше, як би авторка представила нам трагедию Яновичів якраз не у формі споминів мамі та нещасного сина (Осипа), а в формі живої акції, на яку безпосередно міг би читач глядіти. Тоді не булоб, здасть ся, наведених висше непорозумінь, а сам поважний зміст набрав би ще більш живучої, драматичної сили. Ті мої уваги висказую ясно і щиро, — раз тому, бо знаю, що тої міри артистка, як авторка „Нюби“, не потребує солодких слів, — а по друге ще й тому, що й поза тими всіма недостачами бачу справді велику красу „Нюби“, її напричуд гарну та щирую поезию, бачу велич її і глибіню. Поодинокі креації (завважу ори-

із руского округу черновецького. На вічу в Жадові, яке відбуде ся в неділю дня 10. с. м., промовляти буде не лише сам кандидат, інсп. Спинула, але також посол Николай Василько. Просимо про те, щоб громадно зійшлись на ті збори також виборці із всіх сусідних місцевостей.

Із вижницького виборчого округу. Дня 16. марта по зборах „Рускої Школи“ відбуде ся в Путилові передвиборча нарада і вибір виборчого комітету із лона учителів. Товариші! дуже важні справи наложують на кожного святий обовязок явити ся на зборах.

З кіцманецького округу. Підписаний комітет скликає на неділю 10. с. м. о годині 1-ій в сали громадського уряду в Кіцмани передвиборче віче. — Комітет: др. Вовсідка, Жуковский, Вурачійський, Васан, Ростоцкий, Остап Попович.

Велике народне віче в Лужанах в справі нових виборів до парламенту скликає в неділю 17. марта 1907 на 1. годину підписаний комітет до власного „Народного Дому“ з слідуючим дневним порядком: 1.) Наше політичне положєне, 2.) поясненє нової виборчої ординації, 3.) кандидат, 4.) вільні внесенє. Гостям дуже раді. — За комітет: Стефан Орелєцький.

Із вашківсько-становецького округу. Народне віче в виборчій справі скликає комітет в Вашківцях н. Ч. дня 9. марта 1907 о год. 1. по полудни на Гнатийшиній толоці, під голім небом. На порядку дневнім передовсім справа кандидатури, то-ж просимо о найчисленішу участь. — Комітет.

Буковинські справи.

Зміст бесіди п. Василька на зборах учителів, громадських лікарів і секретарів.

Через нещасливе юнкітм між урегульованєм платні, а законом проінаційним, дано спроможність правительству, яке не хоче прийняти і форми і змісту послідного закону, зволікати урегульованє платні сих трох категорій краєвих урядників. Але також і консервативна фракція соймової доказала при нараді заступників всіх соймових сторонників дня 9. лютого с. р., що вона лише услівно буде заступатись за остаточне здійсненє правних жадань учителів, громадських лікарів і секретарів. Значить лиш тоді, коли проінаційний закон дасть краєви відповідне покритє для більших видатків. Але панове консерватисти добре знали, що урегульованє проінаційного питання не наступить так скоро, то се ними поставленє услівє дотично скликаня сойму виходило на те саме, неначе би ті панове хотіли перешкодити скликаню сойму а заравом і жаданям урегульованя платні. І дійсно їм се вдало ся. Бесідині в імя своїх руских товаришів соймових як також в імя всіх заступників партій належачих до колишнього вільнодумного клубу

висловив ся так як, і присутний барон Гормузакі, в тім зміслі, щоб сойм краєвий конечно скликаю, без огляду на те, як правительство застосовує ся проти проінаційного питання, і щоб першою точкою нарад було зятягненє пожитки на покритє урегульованя платні учителям і инших повинностей сойму. Тому нема сумніву, що всі партії, які при нараді 9. лют. через своїх бесідинів др. Луцу, др. Штраухера, Лянґенгана і барона Гормузакского поділяли становиско бесідинка, будуть і в соймових засіданнях боронити свого погляду. Нема сумніву, бо сойм незабавом мусить зійти ся, і тоді для остаточного усунєня біди серед учительством і серед обох инших на початку згаданих категорій ухвалять ся в повні средства і найде ся покритє незалежно від проінаційного фонду. Однак щоб дійсно сойм скоро зійшов ся і щоб правительство не ставало перенон своєю рішеням сойму, потрібно згідного спільного діланя всіх будучих послів до парламенту в зміслі жадань учителів, громадських лікарів і секретарів. В руці сих трох факторів лежить тепер також можливість вислати до парламенту лише таких послів, котрі присягнуть на їх бажаня а також додержуть сеї присяги. Тому не суміє бути вибраний такий кандидат, що стоїть на становиску вже на початку моєї бесіди названих консервативних поглядів. Що до бесідинка, то він зобовязує ся словом, що він доложити всіх своїх сил, щоб в році 1907 положити кінець скандалови неузгладненя сих так оправданих жадань учителів, громадських лікарів і секретарів. (Зібрані прийняли сї виводи до відомости бурливими оплесками). — По промовах инших присутних послів і деякого із непослів ухвалено подану нами в попереднім числі резолюцію.

Урегульованє платні гр. прав. свєщенників.

Цсар затвердив урегульованє дотації і емеритури гр. прав. духовенства Буковини на кошт буковинського гр. прав. релігійного фонду. Сей закон входить в жите з днем 1. січня 1907 р. в слідуючий спосіб:

§ 1. Конґруга пароха має вносити річно 2600 корон. — Що б літ аж до 25 літ в сій службі проведених, збільшає ся конґруга о 300 кор., при чім зараховує ся доси перебутий час на становиску пароха.

§ 2. Конґруга свєщенника-помічника (кооператора, експонованого кооператора або завідателя парохії) буде вносити 2300 кор. Що б літ аж до 10. року проведеного в сій службі, збільшає ся конґруга о 250 кор., при чім зараховує ся доси перебутий час на становиску свєщенника-помічника.

§ 3. Покищо одержують місцеві додатки:

а) в Чернівцях разом з передмістями Рогин і Горєча парохі річно 600 кор., а свєщенники-помічники річно 500 кор.;

б) в прочих містах і в лічєбних місцях Дорнаватра і Солка одержують парохі місцевий додаток річно 400 кор.;

в) в місцевостях путилівського деканату, дальше в місцях з осідком повітового староства або суду повітового, оскільки сї місця ще не названі під а) і б),

„Нюби“ треба вважати прегарним моментом у всій творчості Кобилянської.

Поза всіма евентуальними технічними недостачами „Нюби“ скрізь бачимо, що авторка поважно і глибоко вглянула в психологію зібраного до сеї повісти матеріалу. Будова „Нюби“ може бути навіть зла, але матеріал її дуже шляхотний. „Нюба“ може й гірше написана, як не оден наш инший літературний твір, але глибиною думки і в самій своїй концепції остане „Нюба“ на все поважною прикрасою нашого письменства. „Нюба“ — се може навіть невдатно викінченє картина грізної психічної дійсности, але хто застановить ся над нею глибше, той побачить, що є в ній великі місця, у яких сіра правда, немов в казочнім зеркалі, заломлює ся в чудесний образ, глибину відкриває і нове значінє надає подіям, особам, словам...

Тими загальними увагами кінчу свої замітки про нову повість Кобилянської. Не вдаю ся в докладний розбір змісту, бо се оставляю тим численним, думаю, читачам, які самі возьмуть ся повість в руки і докладно її приглянуть ся. Я певний, що найдуть там скарбів правдивих немало. — Ціна книжки незвичайно приступна. За те видали „Нюбу“ дуже недолжно. Правдива, велика штука приневолює читача до глибшої застанови — а пригін, не вдаючи ся в ніякі тенденції, убагороджує. — Вірю, що колиб наші люди частійше вчитували ся в такі твори, як „Нюба“, то ставали би нераз може і ліпшими і гарнішими.

Остап Луцький.

напоиць в парохіях Садагура, Шипіт н. С., Путня, Виженка і Звнннчє одержують парохі річно 400 кор., а святищенники-помічники 300 кор. місцевого додатку.

§ 4. Без власної вини не здібні до служби святищенники без згляду на їх приватний дохід і при заробованню роївн перебутих в службі перед дефіценцією одержують супочинкову платню, що вимірює ся після слідуючої схеми.

Надто належить ся изпідставі §§ 1 і 2 означене піднесенне конігун яко підвиснене супочинкового побору означене в сій схемі:

Супочинкова платня виключно після § 4 al 2., належитого підвиснення до 10 роївн вносить:	
для пароха	K 1.400
для святищенника-помічника	" 1.200
до 20 роївн служби:	
для пароха	K 1.700
для святищенника-помічника	" 1.500
до 30 роївн служби:	
для пароха	K 2.000
для святищенника-помічника	" 1.800
до 40 роївн служби:	
для пароха	K 2.300
для святищенника-помічника	K 2.100
По 40 роках служби:	
для пароха	K 2.600
для святищенника-помічника	" 2.300

однак в нійкім разі більше як послідна конігун.

§ 5. Теперішні персональні додатки як також в році 1904. святищенникам-помічникам признані персональні додатки застановляє ся з 31. груднем 1906.

Звертаємо увагу інтересованих на оголошені в тім числі „Буковини“ рускі передвиборчі збори!

Пошираймо промисл домашній!

Богато у нас говорить ся і пише ся про домашній промисл: балакаємо велику силу гарних фраз про виробу краєві. Але „слово без діла єсть мертве“ і ми, любуючись виробами краєвого промислу, самі ані дрібки не причиняємось до піднесення сего промислу домашнього, бо що більше, нехтуєм його цілковито, спроваджуємо такі виробу з за границі.

Подивляємо прегарні мужицькі рушники, мережані, перетикані повком, а рівночасно замовляємо їх для себе в Чех, очевидно не так гарної роботи; чарує нас гармонійний добір красок і артистичні узори на килимах, а рівночасно купуємо драгнтиві дивани у всьляких більше і менше відомих фірм. Чужинці пізнали ся на артистичних виробках гудульських з дерева, викладаних дротками і пацьорками, а ми прикрашаємо наші помешканя дешевенькими мисками з тирракоти з середньовічними баштами і замками. Вибороги для снх прегарних виробів так багатого домашнього промислу буковинського належне місце в світлої торгівлі і дати нашим мужикам певний заробок в руви, вказуючи їм дорогу збуття своїх виробів, отсе задача саме тепер основуючого ся „Базару краєвого“.

Най світ побачить що за чуда артизму криють ся по наших мужицьких хатах, най світ пізнає, що той бідний прибитий руский мужик се артист і то не аби якої міри.

Нашому товариству припада задача заняти ся з'організованем складів по селах, з котрих би можна відслати товари до базару краєвого; однак щоби ми могли мати товари з цілого краю до своєї розпорядимости, щоби із найдалших закутків Буковини прислали нам свої виробу, потреба нам помочі цілої сусільности. А сусільність та підпрє наша змагає, бо розходить ся тут о піддвигнення економічне цілого краю, розходить ся тут о ті мільйони котрі, нарід наш при своїх незвичайних способностях до твацного промислу міг би легко заробити; треба йому лиш показати дорогу збуття своїх товарів, треба його научити, де він має шукати ратунку на свої злидні.

До Вас, ласкаві пані, котрі живучи на селі знаєте добре свої виробу, уклінна просьба: коли Ваша ласка, просимо відповісти нам на отенх кілька питань: 1. Котра з жінок в вашім селі тче коверці і які (просимо подати імена снх, у котрих ті річи справді артистичні)? 2. Котра тче рушники? 3. Котра з нх хотіла би продавати свої виробу? 4. Хто уміє гарно вишивати? і як чи хрестиками, чи на обі сторони однаково? 5. Хто доходить в тім до артизму? 6. Які готувать у вас артистичні виробу дерев'яні? 7. Які дьордани? 8. Забавки і 9. Виробу з солами?

Не жадаємо від Вас Ви. пані, щоби Ви ходили від хати до хати і записували собі відповіди; вистарчить знати імена кільканайцят жінок, котрі уміють найкраще чи то ткати чи вишивати. Імена снх легко мож дізнатись, бо знає оми е в селі. Впрочім лежить се у їх власнім інтересі і они скоро дізнають ся про що річ іде, будуть самі зголошуватись. Іде лиш о се, щоб Ви снм занялись і прислали відповідь як най-скорше. За всякими інформаціями в тій справі і зго-

лошенням з поданем відповідей на висше поставлені запити просимо звертатись до Ви. пані Е. Смаль-Стоцкоу (Чернівці, Новий Світ).

Поручаємо всім горячо справу „Базару краєвого“ і тим самим економічного піднесення цілого народу. Очікуємо соток відповідей. Се справа цілого народу, тож ніхто не сміє і не повинен її легковажити! Від головного Виділу „Жіночої Громади“:

М. Трусевичіна,
секретарка.

Е. Кумановська,
голова.

Телеграми „Буковини“.

Дня 6. марта 1907.

В університетській справі.

Львів, (прив.). Оskarжені студенти України внесли петицію, щоб розправу проти них переводив віденський суд. Вшехпольскі хулігани нападають ночами на Українців. Позаяк виклади засистовано, студенти України від нині звернуть всю свою акцію в напрямі передвиборчої агітації на провінції.

Президент Думи.

Петербург. (К. Б.) Дума вибрала своїм президентом кадета Головіна 356 голосами супроти 102.

Відхід Мартенса.

Віден. (К. Б.) Російський державний радник Мартенс відіхав до Берліну.

Менінгітіс.

Париж. (К. Б.) В Реннес заслабło 30 мужа 41. полку на менінгітіс. Доси ще ніхто не вмер.

Смерть міністра справедливости Галлого.

Рим. (К. Б.) Сьогодні рано найшов слуга міністра справедливости Галлого умерлий в помешканю. Смерть наступила, здаєсь, наслідком поражєня.

НОВИНКИ.

Чернівці, 6. марта 1907.

Вшехпольський напад на українських академиків у Львові. Банда узброєних вшехпольських академиків-хуліганів, підперта своїми професорами-чорносотенцями, викинула, як відомо, насильно студентів-Українців з університету, при чім прийшло до завзятої бійки між обома сторонами. Агітація вшехпольських шовіністів приносить отже гарні наслідки. Преса німецька строго осуджує поступок польських студентів і професорів. Признати треба, що славна „культура“ польська тепер явно вже виказала свій хуліганський характер. Хіба піде ще не бачив світ того, щоб професори університетські публично звивали своїх студентів до розбишацтва. Посли рускі внесли в галицькій соймї аж дві інтерпеляції в тій справі. Цікаво чи прокуратура, суд і сенат займуть ся польськими студентами так, як колись українськими? — Дня 6. с. м. відбуло ся у Львові на техніці віче всієї поступової молодіжи, на яким строго осуджено „вшехпольську культуру“. Взяло участь в вічу понад 1000 студентів. Проводив зборам студ. Съєнтоховський, промовляли: Скорський, Райх, Закшевський, Кукель, Довнарів і другі. Ухвалено резолюції з домаганням основана самостійного українського університету у Львові і з зазивом до польських послів, щоби в інтересі піднесення обопільного шовінізму, поперли сю справу в парламенті. Дальша частина резолюції патує рішучо послідне поступованє вшехпольських хуліганів на львівськїм університеті. Рішено зазивати всі студентські товариства, щоби виключили з поміж себе вшехпольських студентів, учасників поведілкового нападу, і віднести ся до збору професорів техніки, щоби тих техніків, котрі побили на всепольскім вічу, студ. Помяновського і Михаловського виключено з техніки. Студентів тих побили вшехпольськи за те, що вони застерегли ся проти їх хуліганства. Студенти України вислали обширну телеграму до міністра, у якій представили докладно грозу ситуації і лайдацьке поступованє польських професорів.

Менінгітіс. В Чернівцях появил ся небезпечна хвороба менінгітіс. На сю хворобу помер ученик VI. гімназії Теодор Горовіц, а вже й инший ученик заслаб здає ся на ту саму недугу.

Проти шлепи. Будапештєнська саяітарна комісія заняла ся тепер справою ношеня шлеп жіницями. Директор Цезар Гайніх поставив внесеня, щоб в окрузі Будапешту було заборонєне ношенє шлеп. Пані, які прогрішать ся проти сєй постанови, мають бути строго покарані.

Вогонь вибух з вістірна на середу (з 26. на 27. м. м.) в Юрківцях на обшарі двірськїм коло пів до 2 ої год. по півночі з незвісної до тепер ще причини. Як звикло, так і тут показало ся знов велике значіне пожарного товариства „Січ“. В мить на голос дзвінка шкільного і трубки січової було споре число Січовиків вже при-

ратунку; „Січ“ з Погорилівки прибула також, і так удало ся крім трох оборотів з шеницею, двох стирт шениць і одної стирти бобку, що згоріли чисто, уратувати стайню і стодолу, що дуже близько при огни стояли. Здаєть ся, що вся шкода була обезпечена. Можна би ще і те згадати, що хотай навіщені огнем не були прихильні „Січ“, то „Січовики“ не жалували щирої й справної праці. Не оден з ратуючих поніє яко нагороду ще й тяжкі рани. — *Присутний.*

Рекформа правничих студий. У Відні відбула ся недавню нарада тамошного правничого факультету над предложєнями комітету, вибраного в справі переведєня реформи юридичних студий в австрійських університетах. На тій нараді правничий факультет прийняв, з малыми тільки змінами, предложєня комітету і рішив предложити правительству такі пропозиції: щоб історично-правничий ієніт відбував ся в послідних чотирох тижнях третього курсу; щоб виклади церковного права були зредуковані до чотирох годин, а виклади австрійської державної історії до трьох годин. Принято також предложєне, щоби кождому студентови було вільно зложити оден з послідних державних ієнітів в часі другого, пиять курсів обнимаючого періоду студий, коли викаже ся, що слухав обовязкових викладів даної групи. Вкінці прийнято рішеня щодо скорочєного числа обовязкових викладів, щоби студенти мали досить вільного часу на самостійні студії.

Оповістки, іменованя і т. п.

3 „Товариства бук. прав. святищенників“. В понеділок 11. с. м. о 5 годині по полудни відбуде ся в „Народнім Домі“ виділове засіданє сєго товариства, на котре просимо всіх виділових і їх заступників. — Засуишик голови: Д. Єремійчук.

Звичайні загальні збори кімпольонгської філії тов. „Руска Школа“ відбудуть ся дня 16. марта 1907. о 4-ій годині по полудни в шкільнім будинку в Рускій Молдавиці з таким дньовим порядком: 1. Прочитанє протоколу з послідних загальних зборів. 2. Справозданє касове. 3. Вибір Виділу і 4. Вільні внески. По зборах того самого дня устроєє товариство в Рускій Молдавиці Вечєрницю з такою програмою: 1. Передмова. 2. Відчит: „Розвій руского шкільництва в кімпольонгскім повіті“. 3. Аматорське представлєне: „Сатана в бочці“ і 4. Вечєрок з танцями. Ціни місць на представлєне: Першорядне крісло 1 кор. 20 сот., другорядне 1 кор., треторядне 80 сот., вступ на салю 40 сот. Вступ на вечєрок 3 кор. від особи. Початок представлєня точно о 6 ій, а вечєрок з танцями о 8 ій годині вечєром. Запрошеня розсилають ся. — Чистий зиск призначений на „Руску буреу в Кімпольонгу“. Тому що представлєне і вечєрок устроєє руске товариство перший раз в кімпольонгскім повіті, то кождоє Русина є свята повинність явити ся на них, а особливо члєни товариства. Ми мусимо тим показати, що кімпольонгський повіт не є чисто волоскїй, але що в нїм живуть і Русини. — Руска небалість вже мусить раз утечи з нашого повіту, бо як раз сей повіт потребує найбільшої національної праці. — Тож до милого побачєня на 16. марта 1907. в Рускій Молдавиці. — За комітет: Юрій Якубович, голова.

Загальні збори філії тов. „Руска Школа“ в Путилові відбудуть ся дня 16. марта н. ст. с. р. о 6-ій годині вечєром в касиновій салі з слідуючим порядком: 1. Відкритє зборів і прочитанє протоколу з надив. зборів. 2. Справозданє з діловодства виділу за рік 1906. 3. Справозданє касове. 4. Вибір нового виділу. 4. Відчити п. Роговського і 6. Вільні внесенєя. Виділ запрошує товаришів сєлетинського округа до вступлєня в члєни. Не лишайте ся, брати, остеронь від всего, що руске, а вступайте громадно до нашого товариства, чим задокументуєте ся яко члєни великої рускої сімї. — Михайло Дашикевич, голова, А. Мандрик, секретар.

Із штуки і літератури.

Осип Назарук. Що то є: сусільні класи, боротьба клас, буржуазія, пролетаріят, капіталізм і організація? (Бібл. „Громадського Голоєу“, ч. 1.) Львів, 1907. Ст. 29.

Мстислав Рус подав в останнім числі „Зеркала“ одну стріфку милого вірша і аваліотичну стріфку із якоїсь поеми Каспровича. В мій стріфці йде мова про те, як в сумерку вечєрнім привиджують ся очі коханої людини. Завважу, що до такого звичайного відчуття чи помыслу може прийти і без помочи Каспровича навіть д. М. Рус. В поезії всіх часів і народів можна найти такі еротичні місця. Вірша Каспровича до нині не знаю. Тішити мене однак і радує, що навіть д. М. Рус інтерєсуєть ся чужою поезією. Се справді гарно й добре. — *Осип Луцький.*

Репертоар міського театру. Четвер: „Die Landstreicher“ (на дохід Гешвіра), п'ятниця: „Der Hüttenbesitzer“ (при зниженях цінах), субота: „Donna Ivanitta“ (на дохід п-ні Штрассмаєр), неділя (по обіді): „Die Welt ohne Männer“ (на дохід тов. „Kaisertreu“); вечєром: „Die lustige Witwe“ двадцятий раз.

Русини! Не забувайте на будову дівочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/5 сторони 10 К., 1/6 сторони 5 К., 1/8 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

Зарубрики: Надіслані і Оголошені на редакцію не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний окуп.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Звичайні загальні весняні збори каси пож. і шад. для громади Нова Жучка відбудуть ся дня 24. марта 1907 р. в шкільнім будинку. Порядок денний: 1. Справоздане касове. 2. Вибір одного члена старшини. 3. Принагідні внесення. **Мафгей Краснийчук**, нач. каси.

Загальні збори каси пож. і шад. для громади Кисилівці і Тораків відбудуть ся 17. марта н. ст. с. р. о 1. годині по обіді в громадській канцелярії з таким денним порядком: 2. Справоздане касове за рік 1906. 3. Вибір статуту приписаних членів. 4. Постановлене висоти позик. 5. Платня касієра і 5. Вільні внесення. **Василь Гасюк**, нач.

Звичайні загальні збори каси пож. і шад. для громади Калінівці н. ч. відбудуть ся в неділю дня 24. марта 1907 р. о 3 год. по пол. в читальні з отрим денним порядком: 1. Справоздане старшини про стан каси і про діяльність старшини в році 1906. 2. Предложено білансу за рік 1906. 3. Вибір начальнича і одного члена старшини. 4. Вибір председателя і 6-ох членів надзорчої ради. 5. Народа над внесенем старшини або осінні заг. збори не відбули ся. 6. Установлене найбільшої позички, яку би можна одному членови уділити. 6. Вибір касієра і назначене платні для него. 8. Народа про вступлене в члени тов. "Спілка для продажи і закупки". **Василь Гішка**, нач.

ВАННЕ ДЛЯ КОЖДОГО

(6) 15-16

1. Німецький гарантований ремонтар системи Roskopf, добре знає, 3 літа гаранція.
2. Франц. німц. авіаційник.
3. Красний писок до годинника.
4. Гарна шпилька до краватки.
5. Елегантні перстень і годинник.
6. (1 пара) спідок до мажесті "Garantie".
7. Пончик, спідок до краватки.
8. Пончик, спідок до сорочки.
9. (1 пара) правд. срібні коники урядово купів.
1. Олів. коштовне зерцало.
Осних 16 штук шкільних предметів разом з годинником віддають живий самий представляє туго шкільну, яка була поспішатию за 8 зр. 20 кр. або за попереднім надісланим платежністю.

Мих. Горюхін

Дім експортний Краків, Молоток 4.

КАНЦЕЛЯРИЯ

друкарні товариства "Рускі Ради" поручає

КНИГИ ДЛЯ ТОВ. ВИПАСУ ХУДОБИ

Всі книги до ведення товариства коштують 50 нор. враз з степлем, а з пересилкою 51 нор.

Бергмана і С-ки в Дрезні і Тешні над Ельбою

Молочне мило з лелії, (Steckenpferd-Lilienmilchseife)

після одержування щоденно миемо з призначенням, є і остане ся із всіх медичних миль найуспішнішим, проти сонячних вирисків на шкірі, як також служать до одержання і плекання свіжої м'якої і рожевої пери. — Штука 80 сот. у всіх дрогериях, складах перфум і торговлях мила. 44 (2-50) п.

Головний склад у Шміда і Фонтіна ул. Головна. (Enzenberg-Hauptstrasse)

КУПУЙТЕ ЛИШ

PFAFF-A

МАШИНИ ДО ШИТТЯ

бо они є найліпші, найтриваліші а також найдешевші! Крім тих є у мене також на складі

97 20-26

СИКАВКИ І КАСИ

при яких купів с'ять дуже легкі і вигідні умови. Ніде не дістанете дешевого, нікого не обслужать. Вас так ретельно і нікого не годен дати Ваш таких полеский у сплаті.

З поважаннем

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,

машинист у броварі Штайнера

улиця Желізнича, Чернівці.

Розповсюджуйте "БУКОВИНУ" і "РУСКУ РАДУ".

СКЛАД ТОВАРІВ В. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Отсим подає Вп. П. Т. Нісентелі до ласкавої відомости що надходять найновіші артикули весняні:

Склад

Капелюхи з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відні, Осип Піхлер і Сини в Граці.

Черевки з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відні, Ф. Л. Попера в Хрудімі коло Праги.

Дамські і диточі обув.
Дамські і диточі капелюхи.
Дамські і диточі рукавички.
Дамські і диточі парасолі від сонця і дощу.
Дамські і диточі рукавички і парасольки.
Дамські і диточі панчохи.
Дамські і диточі гребінці і шпінки.
Дамські і диточі підв'язки.
Дамські і диточі пояски.
Дамські і диточі шавочки.
Диточі убрания і жакети.
Парасоли мила і т. н.

Артикули до подорожи, спортивні і Тенніс.

Найліпші тукарів і заграничні фабрики

Мужеске біла.
Мужескі капелюхи фільцові і циліндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камізецьки.
Мужескі дошові черевки.
Мужескі парасолі і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпетки.
Мужескі танки на діти і візники.

Револьвери, стрільби до польовани і амуніція.

Видає товариство "Руска Рада" в Чернівцях.

З друкарні товариства "Рускої Ради" в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

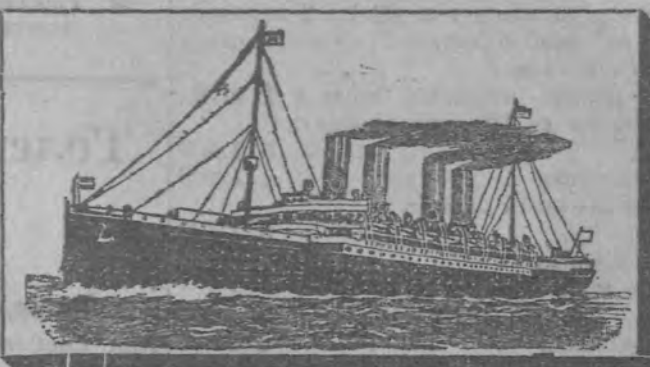
За редакцію відповідає: Віктор Стріж.

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шкарпетки, доки не запитаете ся в

Міжнароднім Бюро подорожи Глобус о ціну!

Уважайте на номер 14 ул. Ратушева бо з них там

знаходиться Бюро Подорожи Глобус 28 5-20 н. с.

прямо без пересідання

переправляе найскорше і найдешевше

Вис. ц. к. Правительством концесіон. міжнародне

БЮРО ПОДОРОЖИ

Глобус

Чернівці,

ул. Ратушева ч. 14.

(Буковина).

До Америки і Канади

найвигідніша, найдешевша і найпевніша їзда через

ЛІНІЮ КУНАРДА

Головне заступництво для

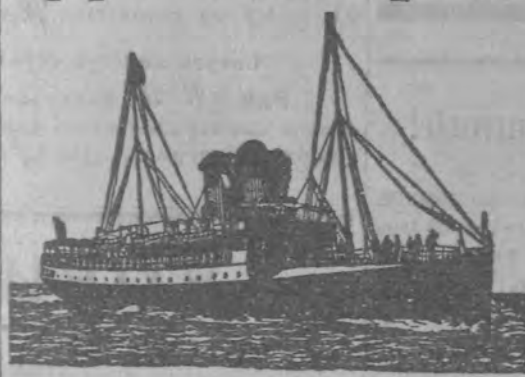
Галичини і Буковини

Львів, ул. Браерівська ч. 6.

Заступництво для Буковини: Чернів.

цї ул. Головна (Енценберг) ч. 32.

104 28-52 п

Важне для управителів шкіль.

Немість друкоурти

"Jahresausweis"

краєва Рада шкільна припоручила виготовити нову друкоурту

"FRAGEBOGEN"

яку можна вже тепер набувати в друкарні "Рускої Ради" (Чернівці ул. Петровича ч. 2) по ціні

6 сотинків за аркуш.

До Америки Канади, Полудневої Америки і Африки

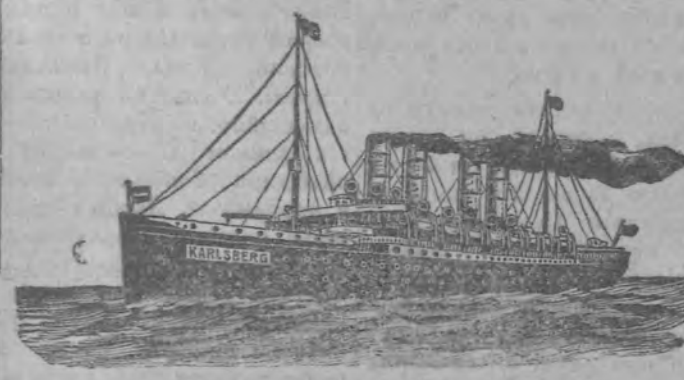
перевозять лиш

перворядними поспішними і поштовими парівцями

скоро і дешево

V. Karlsberg, Hamburg

Генеральна корабельна експедиція. 26 6-10

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вгл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., вгл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотинків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция „Буковини“

в Чернівцях ул. Петровська ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламний неопечатаний відлі від порта. Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся по днях від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

По отвореню Думи.

Зійшли ся вже в друге послі Росії, щоб публичною, легальною діяльністю вивести народи російської держави із вічної темряви підземної, щоб в місце терору правительственного і революційного завести справді конституційний, правний лад. Зійшли ся послі в часі, коли з голоду примірають сотки тисячів мешканців Росії, а російські папери державні спадають чимраз нижше. Правительство доконче мусить оперти ся на Думі, але чиновництво так ворожо настроєне до всієї опозиції, що скорше готово заявити ся за розігнанем Думи, як за призначенем Думі тих прав, якими користують ся парламенти других європейських держав. Треба признати, що може піде народна репрезентация не є така революційна, як в російській Думі, але так мусить бути. Де віками панували розбій і деспотична самоволя, там в перших днях легшого життя мусять стати на чолі всіх життєвих змагань революційні елементи. Перша Дума — була криком наболілої душі всіх народів, заселяючих російську державу, — друге буде напевно більш розважною, більш тверезою думкою сих народів. Навіть революційні послі заповіли, що мудреть вважати другу Думу не лиш як місце агітаційного поєву, але і як кузню, де викувати треба перші, як криця сильні і тривкі права для збудованого, працюючого люду.

Перше церемоніальне засідане Думи пройшло поважно і спокійно. Опозиция не дала себе спровокувати, а цар прийняв вельми чемно нововибраного президента Думи. Та тепер всім насуває ся питання: як буде далі? Упокорить ся зблямоване вислідом виборів правительство, чи може послі згодять ся на компроміс? Чи правительство хоче щиро працювати з Думою, чи ще раз відкличе ся до народу і зарядить нові вибори? Чи правительство остаточно зго-

дить ся на се, що воно є лише виконавчим елементом в державі, а нея легіслатура належить до Думи? Покищо ріжко відповідають на ці питання, а перші кроки правительства, про які скажемо кілька слів далі, дадуть ся теж всяко коментувати. „Рада“ пише в сій справі: Тяжкі, невимовно тяжкі ті обставини, в яких доводиться збирати ся і працювати нашому другому народному представництву. З усіх боків, навіть з боку прихильників, чути слова обережності, страху і небезпеки. Вей радять „берегти Думу“, якими-б то не було засобами. Газета „Річ“ навіть висловлює в своїй передовій статі з приводу відкриття Думи таку думку, що „народови нема ніякого діла до того, як народні заступники виконають свої обовязки, аби тільки їх виконано“. На нашу гадку в сих словах чують ся певні ознаки опортунізму і компромісів. Те діло, яке зібрались робити народні послі, велике, чисте. А чисте діло вимагає, щоб його робили і чистими засобами. Ся головна вимога демократичної політики, так гарно сформульованої покійним Драгомановом, мусить стати за критерій для поведіння Державної Думи. Характер діяльності народного представництва і напрям його мусять стояти в повній гармонії з тими високими завданнями, які має народне представництво і з тими чистими надіями, які покладає на нього нарід. Через се і ті засоби, до яких буде звертати ся Державна Дума в виконаню своїх обовязків, мусять бути такими-ж чистими, щоб проти їх не було ні одного слова догани і дорікання. Допомогти політичній освіті народа, органічно звязати його з народним представництвом в процесі своєї творчої праці, організувати народні маси, злитись з ними — ось головні вимоги, що їх мусять виконати наші послі до державної Думи. Всі спостерігають, що народна свідомість значно збільшилась за часи „конституційної діяльності“ д. Столипіна. Державна Дума повинна ще

більш допомогти сій справі. Витяючи відкрити народного представництва, ми певні, що члени зуміють не випустити з своїх рук той прапор, який їм доручив сам народ, зроблять все, щоб паралізувати антидержавні та антинародні заходи бюрократії і таким чином провести в життя основний принцип народновласти: „виконавча власть най корить ся законодавчій“.

В тім зміслі заговорив про Думу і відомий діяч та письменник український М. Чернявський, який між иньшим так говорить в сій справі („Рада, ч. 44“): „Державна Дума зібралась. Що ж тепер робити їй? Чи, вважаючи на обуха, що повишено над нею, сидіти собі смирененько, зарившись у куші міністерських прокатів і обмірковувати питання про те, яким способом ловити рибу, не роблячи їй рап гаками й не здираючи луски неводами? Чи забути про обуха, і відкинувши до часу питання рибальські, прийняти ся за питання просто людські: яким робом забезпечити не осетрам і оселедцям, а людям, що не мають великих, а то й просто ніяких чинів, незайманість особи, свободу слова й совісти і всяких иньших свобод, без яких чоловік не може почувати себе справжньою людиною? Словом, питання в тім: чи піде нова Дума на поведі у бюрократії, чи піде слідом за першою Думою? І можна, не вагаючись, сказати: друга Дума піде слідом першої. Бо вона повинна се зробити, коли образ її народ, а не бюрократія. Бо хіба за час „бездумного“ життя хоч де-небудь, хоч що-небудь покращало? Ні. Все те саме, що було й перед першою Думою. Прибавились тільки нові воєнно-польові суди, нові утиски, розцвіло пишним цвітотом під захистом бюрократії „істинно русское“ хуліганство. Як же Дума може бути иньшою? Як же можна сподіватись, що огонь не буде пекти, що голодний, не ївний, почує себе ситим, що законаний в кайдани не захоче їх скинути? Сего не може бути, бо се противно природі. І друга

Володимир Бирчан.

На третім поверсі.

Було вже коло десятої, як Татарський і я ввійшли до одної камениці при вірменській улиці на третій поверх і застукали до дверей у самім куті. Початок курсу, ми що йно позідали ся до столику, щоб записати ся в університет, а тепер шукали, щоб хто переночував нас. Татарський, більше ошатний в тих справах, вів мене до Стрийського і Рибчука, які мали простору хату і кожного приймали.

— Не хочу, не пускай! Я маю ще переписувати оперу, а то не дадуть! — почули ми зі середини тонкий голос, коли Татарський застукав.

— Про мене! Але небаром пустить їх сам! — відказав бас.

— Се Рибчук пускає, а Стрийський не дає, — промовив Татарський. — Пугу, пугу, то а, козак з луку!

— Того мож! — промовив знов тоненький і двері відчинили ся.

— Вас тільки двох? — спитав бас, що отворив — Шкода! Таж Стрийський так дуже любить гостей!

Ми увійшли. Перед нашими очима була досить велика кімната. В куті по лівім боці стояло ліжко, близьше дверей великий куфер, — по правім фортеп'яна, а при ньому сидів Стрийський-композитор і грав; що хвилю ходив від фортеп'яну до поближнього стола. Поправляв ноти, то знов вертав до фортеп'яна і знов пробував. І так був зайнятий, що мов би й не спостеріг, як ми увійшли.

Татарський представив мене.

— Ага! Ви що йно по матурі? — запитав Рибчук — Мило мені пізнати.

— Так е! По матурі! — відповів я з певною гордістю — і ось тепер приїхав я вписати ся в університет. Я думав, що той вине піде дуже скоро, от

як би й до гімназії, а то ні діждати ся, ні дочекати ся. До того я взяв за мало грошей — казав я наївно.

— А було багато? — запитав Рибчук.

— Та!... — докинув я. — Приїхав і ще вчора, спав я в готелю, а нині то вже ходжу та журю ся, та журю ся... Аж ось і стрів мене Татарський тай завів сюди. Як ласка, може й переночуєте?

— Татарський свиня! — обізвав ся аж тепер шинелью Композитор. — Десь то все приведе на ніч... до чужої хати...

— Бо своєї покищо не маю; як би мав, не жалувалби як Ти!

Та Композитор вже похитуював головою над нотами і грав.

* * *

Татарський сів на софі, закутив тай став говорити.

— Алеж бо й налазив ся я нині, находив ся! Як вийшов від вас рано — ніби й не рано, бо вже одинадцять — тай пішов в університет. Перед брамою стрічаю Зацерковного, а той питає, чи не взяв би я лекції на улиці Саніги у якогось енерала — вчитав в часописі. Вже й кинув я той вино — не втече, і біжу. Кого вчити і кілька платилиб? — питаю ще. Каже: ученика з п'ятої і п'ятдесять корон в місяць. Мамунцю! — біжу, що дух мало не запре!

Аж глип на себе: ні вперед ще приодіти б ся! І біжу до Вітинського пожити чорний сурдут. Та він поживив тільки споді, полетів я далі аж на стрийську до Яблоньського, там ховив сурдут: конярець, у голяря виголив ся мов би на празник, черовики перебрал таки на університеті від Скварка і далі леду. Пан, такий — що аж годі! Вже перша. Приїшов, жовнір вдарив в чак. (Чи перелімаю, чи перед тою одією? — думаю.) Вхожу і дух аж в мені занерло: так всяко гладко і лощить ся. (А чоловік усе жите виріс в рускій бурі!) Виходить енерал і каже... саме

перед пів години вже хто иньший зголосив ся о ту лекцію...

Іду на обід, але вже поволи з похнюпленою головою, бо від тоді, як приїхав, тільки й бігаю за лекціями! Уже п'ятий день! При обіді питають мене, чи я не заручив ся з якою богатою панною, що таке прибрав ся. А що! — кажу — заручив ся! А Бізю й повірив і просить, щоб я поживив йому п'янку, до першого... „Не маю — кажу — нині. Вчора поживив дві сотки одному правникови...“ — „Котрому!“ — мало не скрикнув, а веї переєтали їсти. „Просив, щоб йому не казати його імені...“ — докинув я. Веї засміялись, а Бізю не бив мене мало!

А решта дня зійшла на те, що мусів віддавати, що поживив.

— І знов не вписав ся? — запитав Рибчук.

— Та де! А завтра вже натовп і глота! Тай хати ще не маю! Коби я тільки записав ся, то й стану вже шукати хату й мушу найти пару лекцій! Шож буду робити з тою десяткою, що маю від стрія? А з дому не дадуть, чотири моріа!...

— Не жура ся, поволи пайдеш! — потішив Рибчук.

— Не найдеш, а мусиш знайти! Инакше нема з чого жити! Давай тютюну!

Композитор зложив ноти і зівнув.

— Може би йти вже спати? Вже одинадцять доходить...

— Про мене. Як йти, то йти — і Татарський також зівнув.

І ми стали містити ся. Оба господарі положили ся на широкім і вигіднім ліжку. А я з Татарським на софчині, що за вузка і за коротка; я з краю, держав ся Татарського руками, щоб не впасти далеко — далеко поза софу. І нік їх зігнути, бо софа вузка і злетіти!...

— Гей зажені там свої ноги, що ходиш по енєралах! — казав ся Рибчук.

Дума через самі обставини політичні мусить піти слідом першої. Буде добиватись того, чого добивалась перша Дума. Можна сподіватись, вважаючи на склад Думи, що й тактика її мало чим буде відрізнятись від тактики першої Думи. Тут теж є щось фатальне. — Але чи жде другу Думу доля першої? Се питання тепер стріне на устах кожного. Та воно, здається, зовсім зайве. Принаймні для самої Думи. Яке їй діло, чи розженуть її чи ні, коли вона послана народом заявити його бажання й волю, щоб нарешті розковано його й нагородовано? Державна Дума — се уста народа.

Як бачимо оба голоси українські ставлять справу принципіально і до компромісу не нагинають ся. — Правительство задумує тимчасом предложити Думі ряд ліберальних законопроектів, між иншими — проект о личній свободі, який каже, що в засяді нікого не можна буде позбавити личної свободи без відповідного рішення правильно установлених судів. Крім недоторканости особи проект обіймає і недоторканість дому. Поліція може увійти в хату тільки на бажане замешкуючих даний локал, або на приказ суду. Проект санкціонує тайну листів та телеграмів. — Проект, як бачимо, дуже ліберальний. Та і його не стрічають в Росії так радо, як би сего треба сподівати ся, бо всі знають, що в Росії право не має ніякого значіння. Відтак кабінетови Столипіна ніхто вже не довіряє. Останні вісти про Думу говорять, що верифікація виборів пройде за порозумінням „правих“ і „лівих“ цілком спокійно. Столипін і Головін удали ся в Царське Село, щоб взяти участь в нарадах над програмою правительства, над справою амністії та над аграрними жаданнями. Покищо обі сторони: правительство і послы поступають так обережно (поминувши загадочне отворене Думи без особистої престольної промови царя), що всякі думки про будучність Думи можуть бути на разі лише здогадами.

По погромі вшехпольських хуліганів.

„Стоїмо перед вибухом революції на галицкім сході. Хвиля нинішня має історичну вагу. Борба польсько-українська дійшла до точки переселення. Щось мусить стати ся! Щоби лиш не нещасте...“ Так заговорив муж великої міри, В. Фельдман, редактор крайової „Krytyk-a“. Те що стало ся, стверджує здогади ш. редактора. Справді, тепер свідомість віковичної кривди, яку терпів Русин від Поляків зросла у нас до тої міри, що, при всій знаній шаленої агресивности польської політики у східній Галичині, дуже легко може прийти до великої пожежі на галицкіх землях руських. Від 1848 р. (як слушно каже д. В. Фельдман) на кожду заяву Русинів: „Ми є народом!“ — відповідають Поляки: „винайшов вас Єгидіон!“ жадана руські в справі шкіл, народних, гімназій, семінарій і т. д. проходять без відгомону; від ніяких каденцій нема в Галичині виборів, які пройшли би без проливу руської крові, часті виборців відходять з місця вибору на цвинтар або до вязниць, а десятки тисячів із них вертають домі, стиснувши жмені і думаючи про німету. Три мільйони Русинів мали досі 8 послів до парламенту, а тепер при новій виборчій реформі подвійно обрабовано нас. Русини дістали відповідно найменше мандатів і тепер дістануть ще виборговані наперед Поляками всякі постанови про раду шкільну, язык урядовий і т. д., які на віки мають не допустити Русинів до сади, до життя. Скірзь розвивають збори руські, за руські гроші процвітає польська культура на Русь, зглядом всього, що руське горіжить ся політичний терор; польська господарка сплює просвіту на Русь, нищить і деморалізує нарід. До неба о німету кличе те некло, в якеж втрутили Поляки нарід руський в Галичині; — хто числить ся з природним жалем і розпущею поневоленних людей, той мусить, видавши нинішню галицьку ситуацію, прийти до переконання, що надходить час останнього польсько-русского обрахунку. Відживаючий нарід руський мусить проломити некучі кайдани, бо весь він рве ся вже нині до життя рве ся до сонічної будучности мимо всіх знущань польських і переслідувань. В борбі зросла сила руського люду і тепер вона мусить побідити все, що стає їй на перешкоді. „Щось мусить стати ся! Щоби лиш не нещасте...“ Стане ся оно, коли Поляки дадуть йти дорогою вшехпольського розбишництва, коли студенти польські будуть в такий варварський спосіб поступати з нашими студентами, коли суєнільність стане не по стороні львівських техніків, а по стороні шалених і божевільних Глобінських, коли Поляки не стямлять ся і не плюють в очі тим, студентам і професорам своїм, що безлічно і цинічно хоч публично звивали молодіж до погрому, коли не устане вся рабівницка агресивність польська на поли публичного галицького життя. Покищо ми констатуємо лише, що східно-галицька Поліція страждала не лиш розум, але в великій мірі і честь. Ті професори польські, ті „Slow-a“ і „Dziennik-a“, сеж атрофія етична і моральна гниль. І ми горді, що проти такої моральної немочи ставимо молоду здорову та завзяту силу.

Університет доси зачинений і по всякій правдоподібности в сім семестрі викладів вже не буде, тим більше, що за тиждень і так кінчить ся зимовий семестер. — Віденські адвокати: др. Роде і др. Гарнер заявили, що возьмуть на себе безплатну оборону наших студентів, накові ті справа прийде перед віденський суд. — Вшехпольські хулігани зачинають гуляти по вулицях Львова. Невдовзі двох вшехпольських хуліганів (один академик а другий гімназіяст) напали коло електричної ремізи студ. філ. Бекевича і стали його бити, але він завдяки своїй силі і добрій палиці відогнав від себе напасників. Підчас проходження учениць з інституту Василянок напад на них гурток вшехпольських студентів і одну з них побив за те тільки, що вона Русинка і мешкає в руській інституті. — З усіх сторін з Галичини, Буко-

вини, України і від чужинців напливає много телеграм і привітних писем на адресу нашої молодіж; увійдуть вони всі до особної брошури, якої видавцем займає ся комітет (адреса: Василь Пачовський, Львів Академічний Дім, ул. Сунієвського ч. 17.)

В четвер д. 7. с. м. відбули ся строго довірочні збори українських студентів львівського університету, на котрих по оживленій дискусії ухвалено слідуєчі резолюції:

I. З огляду на те, що вшехпольська університетська молодіж брутальним нападом на супокійних українських університетських слухачів дня 4. с. м. і насильним викидуванням їх з університету допустила ся на них насильства і що продовжуючи своє хуліганство з 4. с. м. даліше нападає по вулицях Львова на українських студентів, з огляду на се, що вшехпольська молодіж дійшла вже до того степеня одичіння, що нападає і чинно аневажає навіть українські дівчата, цілим тим чорвосотенським поступованем вшехпольського студентства українська академічна молодіж є змушена хопити ся кончеючої самооборони;

II. Рішає віднести ся до міністерства просвіти у Відні з домаганем, щоби воно само займало ся ефентуальним дисциплінарним слідством проти учасників демонстрації з дня 23. січня с. р. і в тій справі видлучило компетенцію львівського академічного сенату. До львівських властей українська академічна молодіж не має ніякого довіря, бо польські університетські професори самі інтелектуально причинили ся до нападу вшехпольської молодіж на українських слухачів в дні 4. с. м., а деякі з них брали навіть активну участь; III. Рішає домагати ся від міністерства просвіти виточени дисциплінарного слідства проти тих польських професорів університету, котрі брали яку небудь участь в нападі вшехпольської молодіж на українських студентів на університеті дня 4. с. м.

З Відні телеграфують до польських газет, що вчора прийшли до Відня депутация польських професорів львівського університету. Ся депутация мала бути у президента кабінету, бар. Бека, міністра просвіти, д-ра Мархета, у міністра для Галичини, гр. Дзедушицького, щоби зложити їм не лише автентичні (! Ред.) звіти з послідних подій, але також проаложити цілий ряд kwestій, дотикаючих справи львівського університету і його польського (! Ред.) характеру.

Яку силу має велика народна акція, най свідчить таке письмо від угорських богословів до львівських товаришів: „Любія Братя! Із поводу того, що Ви на львовской універсі против деспотизма є героїзмом ревною та славною боротьбою захищали народні наші права, дозвольте нам, чтобы ми, за великими горами живущі породники Ваші, с почтенієм соединенной любви і теплою нашою симпатією виразили дади. Ми розуміємо і чувствуємо ціну той боротьби, котру Ви провадите, послідна ціля которой єсть: чтобы был руський народ знов волюний і могучий. Повторяєть ся пред очима нашими славлений період Богдана Хмельницького, коли народ руський так само за волюність свою воевал кровавію боротьби. Сия преевходным случаем лише то жєлаємо, щоб обвиняем всемогий Бог лаврою побіди чєла ваші. І в той великий день подобно радовати ся будем і ми, закарпатська Русь, бо в сей побіди і наш угро руський народ видит зорю лучшой своей доли! С нами Бог! Ужгород 1907. 6. III.“ (14 підписів).

Діяльність руських товариств у Виженці.

(Допись).

Дня 18. лютого відбули ся у нашій громаді загальні збори читальні „Руської Бесіди“. З цілого справоздання виділю виходить, що у нас праця окоже добра народного в перед постунає, без огляду на немалі перепони, які ставляють нам люди більше маючі.

Відні гуртують ся, приходять що неділі у читальню, належать до товариства „Січ“ та до „Каси“, а богачикам се не по серди. Они звикли від діда біднішими правити, а тепер явсь воно не йде, тому настали у нас у громаді два табори ворожо зглядом себе настроєні. Певно що справедливість, просвіта та єдність побідять, бо до них горнєсь більше число наших, хоч бідних людей.

Заходом читальні уряджено два віча, одно в справі загального голосовання, а друге в справі лісів сервітутових і справ церковних. Оба они величаво відбулись, а наслідки ухвали дамагани уже видні. — Даліше переведено з всякою докладністю забіги окоже позводу отворення слатини (жерела соленої води) для громади тутешної а то: в соїмі краєвім і міністерстві фінансовій.

Закуплено відтак в епілці з „Січєю“ ліс вартости 1500 К в ціли збудованя „Народного Дому“. Домагано ся в соїмі і правительстві перенесення рогатки за село під Німчич. Спроваджено з Ради для культури краєвої 160 штук цєн і розпродано їх між членів. Замовлено чотири кози породи расової, молочної. Винаймано і заплачено локаль на два роки наперед. Переведено в двох сторонах села пробу з штучним навозом. Вислід ознавав ся зовсім вдоволяючий. Кайіт знаменито ділає на поправу лук і сіножатий тутешних.

В члени вписалось 120 осіб, з котрих лиш 44 видатило членську вкладку. Став каси слідуєчий: загальний прихід 31 К 28 сот., розхід 15 К 86 сот. Сальдо 15 К 42 сот. Бібліотека числить 150 книжо-

— Вони були нині в нових черевиках — відповів Матерський — і не хотять спати на такій драпці як твоя софчина. Добра ніч!

* * *

Не знаю, довго ми спали чи ні, як хтось застукав до дверей. Він пробував їх отворити, та що були за чинені, застукав знов обома кулаками.

— Ой! простогнав крізь сон Композитор.

— Ха-ха-ха! — реготав ся бас. — Чого ж тобі так тяжко?

А той під дверми застукав знов — мабуть вже й ногами.

— Ой! Спати не дадуть! — зітхнув в друге Музик.

— Треба отворити! Годі!

А той під дверми знов і знов і знов — аж уха болять!

— Вже, вже — просить ся Музик і Рябчук встав і підійшов до дверей. Ще тільки поспитав:

— А хто там?

— Я! — була відповідь немов би із гробу.

— Хто я?

— Та не знаєш? Соханський!

— А сам? — питає недовірливо Рябчук.

— Пускай, бо бю в пику! Та сам! Рідні же не маю! Якого чорта хочеш!

Рябчук отворив, а увійшов Соханський і другий і третій. Рябчук тільки й руки заломив.

— І деж я вас подію? Давіть ту спить уже двоє!

— Най спять! Ми самі... самі найдем собі місце

— промовило тих двоє, а Соханський каже:

— Спить вже двоє? Яких двоє? Я вчора спав

ту з Татарським! Хто зміг зайняти мое місце? — По сім його слові утік Рябчук на своє ліжко, щоби йому не забрали місце. Та де! Соханський підійшов до софи, витас ся з Татарським і як кіт підліз на поруче і вив між Татарського а стіну; нагло зігнув ся і з Татарським як лежали держачись за руки злетіли разом держачись — до землі. Тепер сам Соханський ймив ся руками й ногами за поруче софи.

— Коли о те тобі ходило — каже Татарський — я був би добровільно уступив. Я все безрогам уступаю.

— А я ніколи!

Татарський сіпнув мене під ту хвилю за руку і я зрозумів, о що йому йде. Він за голову, я за ноги і стали стягати. Соханський сінав ся, боронив ся, відтругував ногами, кусав зубами — та не помогло! Ми стягнули його і ще пручали ся із ним на земаї — як місце на софі заняло вже тих двоє, що, прийшли зі Соханським! Вперед розділяли ся вони мовчки, складаючи до ладу свою одіж, — тепер лежали вже на софі, як пани і кріпки держали ся. Ще трібував Соханський їх розділити, та нагло сіли вони оба на софі і кажуть, вимахуючи ногами й руками: Ну, ходи, ходи, як шкіра тебе свербить!..

— Мудрий усе дурному уступить — промовив і дав їм сучок.

— Так пайліште! — докинув Татарський.

Ми оба з Татарським розложили ся на землі. На середній кімнати розпростерли ми простирало, яке зискали в тій борбі — розпростерли мимо, що Композитор стогнав, охав та проливав нас за нього. На те простирало кинули якийсь мягкий клунок що стояв біля шафи, докинули ще й свої загортки і так розложили ся. Наші голови були разом, а ноги розбігали ся у протинні сторони світла. До нас прийшов і Соханський. Він обіймив Татарського і каже:

— Не гнівай ся на мене! На, закури собі: то ще вісімліні, добрі, один питомиць жонив ся — і по-частував нас по папіросці і подожив ся коло нас. Його ноги пішли на шідень. А мої й Татарського ішли на схід та на захід.

Соханський закури.

— Гай, гай! Сявітова запаата! Ті два привітали до вшєу, не мали де ночувати, я взяв їх сюди і от як тепер платять — заняли мое місце!

(Даліше буде).

чок ріжного змісту. Часописий у нас чотири, а то: „Буковина“, „Руска Рада“, „Хлібороб“ і „Свобода американська“. В кінці завязано для членів підручну касу самопомочи.

Небавом по загальних зборах „Рускої Бесіди“, а іменне дня 3. марта 1907 відбули ся загальні збори „Жіночої Громади“ у Виженці. Крім місцевих членів і гостей прибули з Виженці п. судня Івашко і п. інспектор Никорович.

Збори отворила голова товариства пані Гордійчунова. На просьбу присутніх обняв провід в зборах п. Никорович. Він дякуючи за вибір, пояснив значіне, вагу праці жінщин в господарстві хатнім та у вихованню дітей. Ядеркою і палкою бесідою заінтересував бесідник незвичайно господарів гостей, котрі в величчю чледи на збори прибули, а котрі ще недавно зовсім противили ся завязанню сего товариства, кажучи: „Як вамі жінки стануть в товариство ходити, то готові ще нас розуму учини та над нами вередувати“.

Днесь якось се упереджене переминає, бо гаади вамі пореконують ся, що мудра жінка се првитель і номіч неопієна для цілого господарства хатнього і для виховання дітей. Тому поважного гостя надгородили зібрані за его бесіду грімким „славно“.

З черги слідувало відчитане протоколу з послідних зборів, котрий збори без зміни привали до відомости. З діяльности виділу годить ся запримити, що відчитувано кождої неділі членам книжки і газети, та винощичувано їх також до дому. Закуплено пологна і матерії шовкові на убори народні, українські. Роботу вишивок викинуто дуже красно так для жінок як і мушин. Вей покінчені роботи відомше виділа до базару правого в цілі розпродажи. Таким чином отворилась нечаяно робітня, котра привнесе для членів не зай заробок. Дальше завязано кружок театральний та відбуто не одну пробу під проводом тутешних учителів, а перше представлене під заголовком „Капраз Тимко“ відбуде ся 10. марта 1907. Запримити ще і се, що по представленю відбуде ся забава з танцями в читальни без всяких напиків, чого до тепер еще у нас не було. Доживем — то побачим, як оно піде. Опислі вибрано новий виділ, котрий уложив ся ось як: 1.) Іванна Гордійчук, голова, 2.) Єлисавета Павлюк, заступниця голови, 3.) Марія Клим, господиня, 4.) Одокія Клим, писарка, 5.) Елена Клим, контролорка, 6.) Параска Семака, каснерка, 7.) Анна Романек, бібліотечарка, а Марія Гулей і Анна Семака яко заступниці віділових. На внесенє Марії Клим одобрили збори справозданє виділу і зложили сердечну подяку уступающим. Стап каси представляє ся ось як: прихода винощи 53 К, розходи 48 К 60 сот., остає в касі 4 К 40 сот.

При віділових внесенях ухвалено для виділу центральну річну членську вкладку 4 К. Також постановлено, щоб придбати більше членів. Ю. Г.

Політичний перегляд.

Німеччина. В великій політичній дебаті, яка вела ся минулого тижня в німецьким парламенті, 13. лютого виголошена була промова голови німецької соціал-демократії Бебеля і відповідь на неї державного канцлера Біллова. Сам разом Бебель мав труднішу задачу, як в 1903 р., бо тепер соціал-демократія розгромажена, а в політиці бере верх все той, хто має в даний момент перевагу. Бебель у своїй промові зазначив, серед яких обставин відбували ся вибори, як усі сили змовили ся против соціал-демократії, як після виборів заграничні імператори витали германського імператора з побідою над соціал-демократією... Але все те не значить, що соціал-демократія побита. Ні, соціална демократія йде все наперед, вона і в снх виборах здобула нову четвертину мільона голосів, а ті мандати, які у неї видерто тепер, вона відібе собі на других виборах... Що-ж до ліберальних обіт канцлера, то заявив Бебель — ми хочемо не обіцянок, а відповідних законів. Хочемо забезпечення права союзів проти нападів поліції, домагаємо ся рівности робітників і підприємців, домагаємо ся охорони страйкуючих робітників проти безробітних, які тепер безкарно виступають против страйкуючих з насильством та вбивствами, домагаємо ся політичної рівности для обох полів, рівного права без огляду на особу і стан, охорони для всякого релігійного переслідчєня, а кари для того, хто переслідує других за політичні, чи релігійні пересвідчення. Свою промову Бебель закінчив: Пруські юнри, се найреакційніша класа в світі і дони вона править Германією, доти ніякий серйозний політичний поступ неможливий. Але ми знаємо, що в кінці й се переможемо. Не вважаючи на все те, будучність та наша! — Відповідь Біллова була держана ціла в тоні переможця. Означили виборчою побідою, він все час сплкував ся дошукати як найбільше соціал-демократії, зачіплюючи часто особу Бебеля, при чому кілька разів знижав ся до неможливих грубостей. Маючи за собою більшість, яка проводила голосним сміхом признання всі його виводи, мав він легку задачу триумфатора.

Англія. В Англії, як і в иньших країнах західної Європи, останніми часами що раз більше ширшає рух, звисний від назвою „етичного“. Прихильники сього руху вказують на велике значіня морального впливу в вихованню громадян і домагають ся, щоб сим ділом завяла ся публично школа. Для того повинна бути заведена в школі обовязкова наука мо-

ралі, бо держава, кажуть вони, повинна дбати не тільки про вихованя ума, але також про вироблення характеру. Ся наука моралі повинна мати часто світський характер і бути відділена від релігійної науки, бо держава не повинна мішати ся до релігійних вірувань своїх громадян. Се домаганя сповнює до певної міри законопроект про реформу народної школи, прийнятий англійською палатою послав і відкинений палатою лордів, що й причинило ся в великій мірі до теперішнього руху за реформу палати лордів. Сей проект усував зовсім науку релігії із обовязкових предметів і знімав з учителів обовязок учини релігії, а допускав науку релігії тільки надобовязково, роблячи тут ріжницю між навчанням, спільним для всіх релігій і сект, і навчанням „спеціального рола“, при яким відзначають ся ріжні сект. Ся постанова й буда причиною, що палата лордів, якої більшість належить до англійської церкви й хотіла би вдержати панованя тої церкви в школі, — той проект відкинула. Але етичний рух ширить ся що раз далі, починає вже навіть організувати ся інтернаціонально, — і тому є певна надія, що він таки дібеть ся сповнення своїх домагань, на скільки вони покажуть ся справді раціональними.

Норвегія. З часу, як Норвегія зовсім відділила ся від Швеції і стала самостійною державою, і правительство і політичні круги займають ся питанням, чи не було б добре, колиб держави признали Норвегію неутральною державою, себ-то такою, з якою не можна воювати. Правительство стараєт ся через своїх послів на заграничних дворах вивідати ся, як на се дивлять ся чужі держави. Одначе не всі в Норвегії стоять за неутральність. Ще 1902. р. склипано в сій справі окремий комітет, який мав висловити свою думку про неутральність. Тоді сей комітет заявив ся проти неутральности. А тепер та група в парламенті, яка стоїть проти неутральности, боїть ся, щоб правительство не умовило ся що до сього з заграничними дворами без відома парламенту і не стало опієла перед парламентом з готовим фактом, бо тоді парламентови, з огляду на міждержавні відносина, годі було-б опирати ся союзу. Ся група думала показати в парламенті інтерпелляцію до міністра заграничних справ в сій справі, але міністер довірочно дав їй такі поясненя, що вона зовсім заспокоїла ся.

Вістки із російської України.

Київський університет.

Як звісно майже рівночасно із львівським зачнено і київський університет. Тепер в тій справі 19. лютого рада студентських представників подала ректорови таку заяву: „Рада студентських представників прохає вас повідомити раду професорів, що згідно з постановою загальностудентської збірки, прийнятою одноголосно, рада студ. предст. вважає потрібним для правильного ходу академічного життя задовольнити такі умови: 1. урегульованє зносни професорської колегії з студентством; 2. скасування дисциплінарних судів; 3. прийняти до університету товаришів В. і Л.; 4. свободне користуванє вільними аудиторіями для студентських збірок; 5. перегляд справ українських і польських кафедр і мотивовану відповідь професорської ради в сій справі“. Після останних вістий київський університет вже знова отворено. Вибрана комісія з 4 професорів і 4 студентів має управляти університетські справи.

Холмщина.

Помічника понечителя київського шкільного округу П. Адріанова й директора народних шкіл Т. Лубенця приділено до варшавського шкільного округу для ознайомлення з постановою шкільної справи на Холмщині і для виясненя питання, в якій мірі шкільні заклади холмської Русі можна прилучити до київського шкільного округу.

Харківські вісти.

На зібраню городських виборців виславо телеграму Столипнінові: „Довідавшись, що на насадийну скаргу засуджених в александровській справі головний военний суд не звернув уваги, і жахаючись нового пролиття крові невинних, виборці просять передати цареві своє одногослосне проханє про скасування кари на смерть для всіх засуджених“. В голосованю з приводу телеграми брало участь 15 членів союзу рус. народа. Зібраня висловило також протест против воєнно-полевих судів, віймкового стану, кари на смерть і постановило домагатись визволення арештованих. Другого зібраня виборців губернатор нагло не дозволив.

Українські концерти і вистави в Києві.

Для 30. лютого в народній аудиторії „Общество содїяствія начальному образованию“ влаштувало вечір, присвячений пам'яті Шевченка. Як і треба було сподіватись, публіки на вечір прибула сила. На великий жаль ініціатори вечора не подбали про те, щоб він з артистичного боку випав так, як би треба було, і відповідно до своєї мети. Артистичні сили, запрошені на вечір, були здебільшого слабкі, а виконання ними відповідних точок програми відзначалося всіма рисами прамітивности. Найкращою точкою програми була деклямація д. Старинної. В її читаню було видно правдиве відчутє і розуміне думки поета. — В Луцьківськй театрі виставлено драму М. Кропивницького:

„Дві сім'ї“. Звичайно вважають сю штуку одною із красивих в творчості нашого драматурга і такою вона справді є. Виставлено „Дві сім'ї“ добре.

НОВИНКИ.

Чернівці, 9. марта 1907.

Посол Николай Василько доносить нам телеграфічно, що відложив поворот до Черновців зі згляду на депутацію польських унів. професорів у Відні. В однім інтерв'ю заявив п. Василько, що становиско польських університетських сил львівського університету йде Русинам на руку в справі заснованя власного університету.

Улиця Францоса. Рада громадска, зложена з заступників чотирох народностей, заняла ся в посліднім часі назвами улиць в Чернівцях. Зараз дала ся чути голова, щоб одну із красивих вулиць назвати улицею Францоса, щоб звеличити його як письменника і патріота. Та поодинокі члени ради громадської не хотіли ніяк на се дозволити, бо мовляв, він назвав наші околиці „Halbasien“. Головно унів. проф. Кайнда, дебютуючи з більшою промовою, супротивив ся сему предложєню, через що цілий проект упав. Сей гарний зразок буковинської культури обурив до краю всіх тих, що знають який був Францос. З ріжних сторін наспіли писма, в яких вказуєт ся на негідний крок ради громадської супроти Францоса; проф.-германіст львівського університету др. Вернер звернув ся теж з писмом до ради громадської, висказуючи своє здивованє ізз такого поступку. Се привело до нашої ради громадска справу ще раз взяти під обрану і рада громадска подумалась ліпше, ухвалюючи назвати одну із вулиць іменем Францоса. Ми хотіли би лише запримити, що не так то Францос не має рації, називаючи сю охідну Європу, де й Чернівці лежать, „Halbasien“, бо в нас ще Азії багато.

Менингітис. На улиці поштової в Чернівцях зашла дівчина на менингітис. Є се вже третя жертва сєї небезпечної хвороби. Всі симптоми вказують на сю небезпечну слабість, однак лікарі ще не дійшли до остаточного результату. Лікарі міського фізикату і із правительства оглянули хору, але не вдало ся налепно сконстатувати менингітис cerebrosinalis epidemicus, бо родина робить труднощі при обсервації дівчини.

Оповістки, іменованя і т. п.

Збори „Национальної Ради Русинів на Буковині“ відбудуть ся в середу, дня 13. с. м. в „Народнім Домі“ в Чернівцях о год. 7-ій вечером. На порядку деннім важні справи, про те просимо о численну участь членів. — *Виділ.*

Товариство „Буковинський Боян“ уряджує в сали „Музичного Товариства“ в суботу 16. с. м. „Святочний концерт“ в пам'ят 46 роковин смерті Тараса Шевченка. Програму подамо в слідуємій числі.

Укр. акад. тов. „Союз“ обходить святочно 30-літній ювілей свого істнованя комерсом, який відбуде ся в понеділок 11. с. м. в готелю „Централь“. Початок о пів до 9. год. вечером. Маємо певну надію, що всі прихильники товариства візьмуть в нашім комерсі як найчисленнішу участь. — *Заряд.*

Товариство „Руский Міщанський Хор“ в Чернівцях устроє в педілю дня 10.го марта в. ст. 1907 року в сали „Руского Народного Дому“ в Чернівцях уд. Петровича ч. 2 велику забаву з танцями. Буфет у власнім заряді. Вступ на салю від особи 1 корона. Білет фамілійний на 3 особи 2 корони 40 сотиків. Початок точно о год. 8 вечером. — За виділ тов. „Руский Міщанський Хор“ : о. Гнат Вовчук, голова. Володимир Гундич, секретар. Йосифа Луцька, Іван Солянський.

Із штуки і літератури.

„Ой не ходи Грицю“ відіграють аматори „Міщанського хору“ в Чернівцях в друге дня 17. с. м. в сали „Bierpalast“ (Blumengasse). Ближні відомости подамо в слідуємій числі.

Ювілей Гекля. Славний німецький природознавець і філософ Ернест Гекель празнував на днях 50-літній ювілей свого докторату. З сєї нагоди відзначив його пісар Вільгельм титулом: ексцелленці.

„Земля і Воля“, соціал-демократична часопись руска яка виходила досі в Чернівцях, перенесла ся тепер до Львова.

Переписка адміністрації:

Вп. Отільо Ел...льц Селетин: „Р. Раду“ від 1. січня 1907 виславлямо рівночасно. За „Буковину“ по коноць 1906 р. 11 кор.

Русини! Не забувайте на будову дівочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний огуєт.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від сабога.
Назешитостий за анонса марками поштовими не приймає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Слоб.-Комарівці відбудуть ся в неділю дня 17. с. р. о 2. год. пополудне в „Народнім Домі“ з таким дневним порядком: 1. Справоздаче рахункової і біланса за рік 1906. 2. Вибір двої третини уступаючої ради надзорної. 3. Вільні внесення. — *Старшина.*

Перші загальні збори каси пож. і щадн. для громади Мітків стовар. ар. з необм. порукою мають ся відбутися 17. с. м. в тамошній народній школі о 2. год. пополудни. 1. Установа паїв, вкладок і позик; а то, яку найбільшу яку найменшу суму дозволяє ся одному чоловікові зложити до щадн. каси; 2. Установа виповідження для вкладок щадн. і речинці виповідження для вкладок процентовой для вкладок щадн. і для пож. 3. Мзе ся ухвалити що робити лишніми в касі грішми і як роздобути потрібних для каси грошей. 4. Ухвала в справі допомоги краєвої. 5. Вибір каспера і назначене платні для него. 6. Ухвала кілько має бути членів в раді надзорній і вибір ради надзорної. 7. Ухвала о приєднанні в члені до „Селянської Каси“ 7. Вільні внесення. *Центелей Ванам, нач.*

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва правдо забезпечена“
аптекара др. Ю. Францога
в Тернополі.

Се є знамените усмиряюче средство до натирания против всяких ревматичних болів, простудження, ломаня костий, плечий гістид і нервових недуг. Прошу уважати на напис „Nervol“ і не приймаати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшчок) 8 кор. з оплатою і опакованем. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всіх країв.
В Чернівцях на складі у Шміда і Фонтіна.

КАНЦЕЛЯРИЯ
друкарні товариства „Рускі Ради“
поруває
КНИГИ для тов. ВИПАСУ ХУДОБИ
Всі книги до ведення товариства коштують **50 нор.** враз з стемплем, а з пересилкою **51 нор.**

Штучні навози

на весну, як томасину з зівіздою на мішках і без зівізди, суперфосфати, калійні налуский салітру хілійську і всякі насіння господарські, найкращіше купувати в „Спілці для господарства і торгівлі в Перемишлі“.

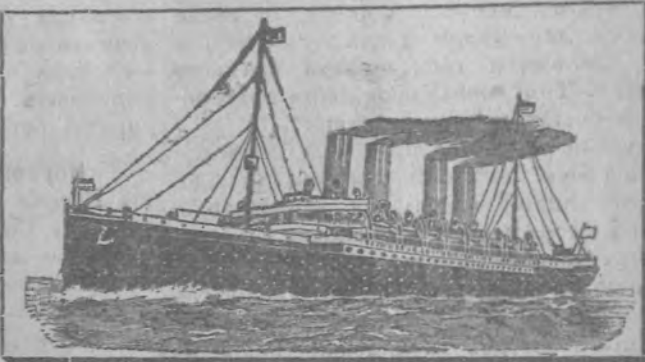
50 (1—12)

Цінники висилаєсь вилатно і даром.

Диренция.

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шіфкарти, доки не запитаете ся в

Уважайте на номер 14 ул. Ратушева 60 ліп там

знаходиться в Бюро Подорож Гльобус 28 6—20 н. с.

прямо без пересідання

переправляє
найскорше і найдешевше

Вис. п. к. Правительством концессии. міжнародне.

БЮРО ПОДОРОЖИ

Гльобус

Чернівці,

ул. Ратушева ч. 14.

(Буковина).

Hamburg Amerika Linie

Проста переправа без пересідання. Знанням із своєї скорости почтовим і поспішним кораблем так зв. Doppel-schrauben Schnell-dampfer.

З Гамбургу до Нью-Йорку, Канади, Бразилії, країв Ла-Плати, Пол. Африки і Схід. Азії. Парівці „Гамбург-Америка“ ліній відзначають ся тим, що суть заосмотрені в знаменитий харч, чисті каюти, і пасажирів їдуть ними скоро і безпечно.

Пасажирам ізраїльського віроповідання їдучи по всіх наших кораблях межи покладом подають сат реальні страви.

Видача карт до всіх стаций Сполучених держав і до Канади. Влизнні услівя уділяє охотно

Генеральна агенция для Буковини,
Чернівці, ул. Паньска ч. 16.

113 (3—6) 2 н.

В 6 днях до Америки,

Перейзд подорожних до

Канади і Аргентини

103 (32—104) н. с.

жадайте поясненъ

Напишіть лиш картку кореспонденційну до

Falck & Comp.

Гамбург, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденция у всіх мовах.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагніток

Чернівці, улица Руска ч. 8.

КУПУЙТЕ ЛИШ

РФАФ-А

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

бо они є найліпші, найтриваліші а також найдешевші! Кромі тих, є у мене також на складі

97 21—26

СИКАВКИ і КАСИ

при яких зупин єуть дуже легкі і вигідні условия. Нігде не дістанете дешевше, ніхто не обслуужить. Іає так ретельно і ніхто не годен дати Вам таких позешений у снігатах.

З поважаннем

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машинист у Бюро Подорож
улица Желізнича, Чернівці.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 гр., на пів року 16 гр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (зг. 9 рублів або 84 гр.)
а на пів року 9 кор., зг. 4-50 р., або 17 гр.
Поодинокі число 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція
„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламний неопечатаний вільні від порта. Рукописи звертає редакція лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової.

В справах редакційних можна устно порозуміватись ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по поз. крім неділі і свят.

Чернівці, 11. марта 1907.

11. марта — (25. лютого ст. ст.)! Годі написати сю дату без глибокого та сердечного зворушення. В сім дни, 1861. р., помер Тарас Шевченко, — в сім дни перестало жити його горяче серце, а Україна стратила свого найбільшого сина-поета. З народу вишшов і в часах великого пригноблення й упадку народного духа будив всіх до нового красшого життя, всім серцем звертав ся до поневолених, гіркою недолею похилених братів, ніс їм сонячну розраду і надію, чудесними піснями промовляв до душі люду, жив для нас і в неволі серед далеких і чужих йому степів терпів і гнів за Україну. Як дивно на лиці його виразились в одну гармонійну цілість: спокійна лагідність і глибока повага, так і в поезії його найніжніший, сердечний ліризм й меланхолійний сентимент вижеть ся в одно із голосним і глибоким словом борця і пророка. Син ясного неба України, син степової української природи із всею її широкою, меланхолійною красою — виріс згодом на голову народу і як пророк біблійний чаром свого дужого слова вивів нас знов на широкі шляхи, які вести нас мають до правди і волі і слави. Возвеличив рабів німих і на сторожі коло їх поставив прегарне, цвітом етепів українських пахуче, а zarazом глибоке й поважне, своє огненне слово. За словом його йдуть до нині діти України, а поезія самого Шевченка збогатила всесвітню святиню краси величавим даром. І буде йти наш нарід за віщим словом Шевченка, аж сповняться надії Тарасові, аж розвалить ся домовина України і до волі дійдуть її окрадені діти. В день смерти поета-пророка най увага всіх нас зверне ся до думок його і почувань до того вічно свіжого жерела, із якого плинуть до нас великі, та святі заповіді. Від сїрих клопотів і злиднів звер-

таймо ся серцем до краси й любови, шануймо пам'ять гетья народу і сповниймо волю його єввятої, великої правди і надії!

В справі львівського університету.

Як небудь вшехпольські часописи старають ся вмовити в суспільність польську, що молоді чорносотенці польські вложили знаменитий іспит з лицарсько-польського героїзму (кратулюємо!), тим, що силоміце витрутили наших студентів із викладових саль а відтак нападвали на поодиноких представителів нашої академічної молодіж, а навіть на наших дівчат, — то все таки не дасть ся заперечити, що хитрийші і проворнийші політики польські прямо лютять ся на сам злочин отсих хоч лицарсько-польських, а все таки хуліганських подвигів. Очевидно жерелом сеї лютости не є пізнання і осуд чорносотенного характеру в нападі польським, — на се Czas, Nowa Reforma, Przegląd і т. д. не вразили (коли вже о Русинів), — лютять ся Поляки, бо бачать, що такий як раз спосіб борби Поляків з Русинами веде до здійснення руських домагань. Коли Поляки не дозволяють вчити ся нашій молодіж на теперішнім львівському університеті, то, очевидно, тим більш наглою стає потреба оснувати окремий університет для Русинів. Сего Поляки не бажають собі — і тому з диким поступком польських академіків не годять ся. Поляки бачуть, що самі зайшли у такий кут, із якого як найкорше, щоб хотіли так „попозити“, — треба їм втіти. Та се вже виключно польська справа і она нас повинна обходити. Важливішою чертою того польського відвороту є подвійна мірка, якою послувають „вільні“ Поляки і застосовують до львівського університету, поліція та суд. Нелегальна демонстрація українська увінчала ся арештуванням, кількатижневою саідчою в'язницею, голодівкою, будучою розпратою і дисциплінарним дохолодженням із сторони університетських властей, — а молодіж польська до нині безкарно побиває людей і нападає на Русинів в білий день, мимо того, що імена вшехпольських хуліганів звісні дуже добре всім людам, отже і відповідним чинникам. Нам, розумієть ся, не йде о арештоване і голодоване Поляків, ми не будемо накликувати поліцію навіть на вшехпольських чорносотенців, бо ми не стали

ще руським „Slowom Polsk-им“, але рішучо заперечуєм мусимо проти тої огидної шляхонко-польської перфидії, яку бачимо так добре в отій подвійній мірці. Що аж до безличних границь дійшла дволичність повійністичних часописів польських в осуді останніх подій на львівському університеті, — се нас цілком не дивує, бо від безумних, шалених і перфідних шмат годі вимагати логіки. Свідомо брехня сих часописів польських витворила вже таке багно, що над ним не треба нам навіть застановляти ся. Більш прикрою стає справа, коли такою самою перфідною підштані слова хоч би львівсько-польського, а все таки університетського професора. Прикрість ся минає однак без вражіння, коли тим професором, автором статі в 1602 ч. Zeit-u п. з. Was soll nun geschehen? — є звисний сьхідногалицький польський вчений, організатор хулігансько-вшехпольських погромів, проф. Гломбінський, якого димісії домагаєть ся як-раз тепер укр. акад. молодіж. Знаючи всю провокаторську, нікчемну діяльність сего папа, перестаємо дивуватись його запереченням у наведеній статі, що Русини рішучо не хочуть свого університету, хоч цілком що ниньшого в тій справі говорив у своїй н. Олександрович, а за ним вся наша суспільність і наша молодіж академічна, — перестаємо дивуватись, що ш. професор-агітатор ні словечком не згадає про брутальний напад своїх однодумців, а плете за те свідомі хибі брехні о роспійським провіді в акції української молодіж і т. д. Не дивує нас також те, на чужу наївність обчислене, солодке слово шановного папа провокатора, що Поляки нічого не мають проти основаня руського університету; надіємо ся, що кожний не анальабет політичний, якому знала насильно здобута власть „Польського кола“ в австр. парламенті і фактичні дотеперішні енуціяції сеї польської власті в справі руського університету, сейчас порозуміє всю брехню н. Гломбінського і його спільників. Всі знають, як відіслав ся „Коло польське“ до сего нашого постулату. Як поступити „Коло“ в будучности, що-йно будемо знати. Коли д. Гломбінський думав тут о будучности, то ми звертаємо його увагу на те, що було і що є, бо лиш в тих межах можна вже нині говорити ясно, позитивно. Що і будуче постановлене в справах панів Гломбінських не буде зглядом нас коректне і логічне, бачим вже в наведеній статі проф. Гломбінського, у якій говорить ся о основаню руського університету не у Львові, а у яким-небудь провінціоноальнім руським місті в Галичині. Сей помисл, цїкавий, бо zarazом смішний

Володимир Бирчай.

На третім поверсі.

(Дальше).

— Ти сам казав — обізвав ся Мельник зі софи — сам ти казав, що ту, хто здобуде собі місце, то його! А щож ми ниньшого зробили?

Хвилю було тихо, аж ось знов промовив Соханський:

— Гей! Та чули ви про найновіший подвиг Мельника? Він роздер мені кишеню у борбі, то й я розкажу вам ту історію!

— Бреши, бреши, ти лютий, що я заняв твоє місце і меш тепер щиренько прибрехувати. Та бреши; вони однаково тобі не повірять!

— Прощу, я прошу вас щиро — обізвав ся Композитор — спить вже раз, я мушу раненько бути на ногах.

— Як ніжно він говорить, пізнати, що артист! Або ми боронимо тобі? Як ласка, серденько, вставай і о п'ятій! Ми навіть збудимо тебе як вчора — відповів Соханський.

— То... то... безличність — скаржив ся Композитор сам перед собою — цілий день сидить у каварні, нічого не робить, а ночью влізе до тебе тай ще не дасть тобі спати! А я маю працю!

— Без неї світ не завалив би ся! Хто слухає, а вже починаю...

* * *

І зачав:

— Було то сїх вакацій. У Мельника мав бути празник — а має він три сестри, яким обіцав, що на празник буде хлопців, як макового цвітуту! Та просить він одного, другого, а кожний відмовляєть ся — далеко! Отже Мельник їде до Львова, а відси шле до тих самих товаришів телеграми: „Приїжджайте! Важна справа!“ — і підписує організацію академічної молодіж. А то були комітетові, нині дістали, а завтра вже у Львові! Один із Вучача, другий із

Коломиї, третій з Перемишля. Приїзять, біжуть до голови, Самбірського, а той нічого не знає. Аж ось надкочуть ся ніби припадковом Мельник і бере на празник.

Минув тиждень, а Мельник радий, такий дуже радий, що його не били! Аж ось минув й другий — будять Мельника о п'ятій рано. Телеграма! Зірвав ся цілий дїм, маму розбоділа ся голова, батько мусить зацїлати корону післанцями і кавне... Читають: „Галізна має дитину, щасливо прийшло на світ. Аліментати!“ — Ідіоти! — думає Мельник, та вже по хвилі тішиться ся! — Ова — думає — хотіли пімстити ся і то здобулись на концерт!

А рано в ранці одягаєть ся у найновіший одяг, вибіє вуся і бігцем на почту! Там гарна почтарівна, а він до неї залізаєть ся! Та приходить а почтар якось так змивно витаєть ся з ним... він до доньки а мати каже, що донька хора і нині не виходить. „Хоч на хвилиночку“... „Не мож і на хвилиночку, лікарь зборонив“ — відказує мати...

У тім місці оповідання став Мельник дуже хропити і сопіти...

— Добре, що Мельник уже спить — продовжує Соханський — тим свободнійше можу говорити. — Вернув він отже домів і думає, що таке стало ся, що ціла рідня таке похолола? Та що бідна його голова, то він аж по тижневі усього догадав ся! І знов біжить на почту.

— Таже то тільки жарт — каже до почтара еще від порога.

— Красенький мені жарт! Алі...

— То не я, а товариші мої...!

— Товариші? — і почтарь заложив перо за ухо, отворив губу і дивить ся.

— Так товариші, що були у мене на празнику, хотіли пімстити ся і — почтарь ще більше отворив уста.

— Мельникове оправданне не много помогло. „Де курить ся, там мусить і горіти!“ — відказав почтарь і додав: „...вона й не для вас... Ви скінчите університет і будете адвокатом, або суддею, а де їй до

того?! Поза тим, нічого й не маю проти вас, як чоловіка. Так, так, то кождому може таке притратити ся. Мое поважанне, найвищий слуга папа медоває! Поважанне!“

І що вже Мельник не просив ся, що не вияснював, а таки дівчини не дістає! Тоді бере він свою грубу палицю і їде до Львова бити Березницького, бо то він, скот, вислав телеграму. Приїхав, аж ось і лице в лице стріву Березницького в університеті! Та тут годі бити! Отже в останній хвилі змінює плани своєї пімсти. Попереднього року почував Мельник, коли тільки приїхав до Львова, усе в Березницького, на однім ліжку. А що Мельник грубий і дуже хропе та сопе, тому Березницький дуже приймає його нерадиво. Нераз заходив Мельник до Березницького і без його відома: знав паню, що у неї Березницький віднаймав кімнату. Тепер довідав ся він еще, що Березницький мешкає там само, де тамтого року, той готова пімста: він піде, перед Березницьким розложить ся на ліжку і стане хропити, так як уміє: раз хропне, то знов сопе, що чути, аж в третій кімнаті. І Березницький хоч піде до готелю зі своєї власної хати, хоч буде каати ся до судного дня за телеграму. А він, Мельник, буде все приказувати: то маєш за дівчину... і хропне..., що втерив через тебе... і сопе...! Тим миліша й благородніша така пімста, що за дурно переночуєть ся! Отже попросив він Березницького на десяту вечерю до каварні, бо має важну справу, а сам піде до десятої бігцем в його ліжку!

А тимчасом стало ся, що день вперед випровадив ся Березницький від тої пані, а на його місце прийшов якийсь Поляк. (В тім місці оповідання підіє Мельник голову і сам зачав пильно слухати...) Мельник так дуже переймає ся бажанням пімсти, що й не видить, що обстанога кімнати змінена — він роздягаєть ся, кладєть ся й сопе! Коло першої приходить господарь, а Мельник, як тільки почув його кроки, ще більше хропе і сопе і стогне! Господарь став, не світаєть: злодій сховав ся у його кімнаті і певно задрімав! — і вертає, кличе сторожа, бу-

дотепний. Ті самі люди, що за ніяку ціну не хочуть допустити до розділу Галичини, не хочуть згодити ся на окреме жите руского народу зглядом польского, — ті самі шпехноляни, що все мріють про „wspólna nam ojezuza“ і обдаровують нас „історичною Польщею від моря до моря“, які все бажають бачити Русинів і Полянів „rod jednym dachem“ і т. д. — і т. д., ті самі люди устами так само вченого, як і шляхетного провідника свого заявляють нагло, що не дозволять на основані українського університету в тім місті (будь се і город на Льва), в яким є вже університет „польський“. Добродушні, езукско-перфідні панове, а щож скаже на те наша „wspólna ojezuza“, о якій все нам балакаєте, а до якої ми ніяк (о горе!) не хочемо признатись? Добр. Глобінський дарує, що для діл і думок його поза погордою хіба сьміх ще маємо, але коли він часом хоч трошка тверезо ще думати вміє, то хіба сам приїде до переконання, що не лиш для него, але для всіх безумних і перфідних, нічого иншого не можемо мати.

У президента міністрів бар. Бена явила ся на днях депутація львівського університету, зложена з професорів д-ра Хлямтача, д-ра Глозінського, д-ра Стажницького, д-ра Тілля і д-ра Твадовського, щоби його поінформувати про найновіші події на сім університеті і вручити йому пронамятне письмо про львівський університет. Президент міністрів звернувся до професорів з наглим зазивом, щоби вони зі свого боку впливали на студентів обох народностей. Він не похвалює збувних ся недержавних вчинків (Ausschreitungen), і просить колегию професорів дати студентству до пізнання, що недержавні вчинки як найменше причиняють ся до сего, щоби переперти у властий узгляднені яких небудь домагань. Правительство має перед очима характер університету, не має наміру його нарушувати, а то тим менше, що культурні потреби руского студентства можна полагодити цілковито в границях існуючих законів. — Польські відпоручники їхали до Відня з тим передсьвідченням, що привезуть на руский нарід засуд смерті. І перенесли ся. Правительство дало ясний натяк на се, що задумує вимоги і потреби Русинів сповнити.

Зісний письменник і політик Бернстерне Бернзон переслав на руки редактора часопису „Ukrainische Rundschau“ таке письмо:

„Високоповажаний Пане Редактор! Українські студенти, запроторені нещадним польським урядом в тюрму і держані в ній так довго, аж поки не рішили ся згинуть голодовою смертю, прислали мені в тюрми картку з підписами. Я не можу їм подякувати за сю честь краще, як заявляючи, що я як раз збираю ся піднести справу Українців, мірячи тим разом против одних тільки Полянів. Українські студенти звернули самі своїм зазивом увагу всего цивілізованого світа на свою слушну справу і на їх покровителів. Я здоровлю їх через Вас з висказом подяку.

Бернстерне Бернзон“.

В Празі відбуло ся віче в справі українського університету. Скликали його члени союзу чесько-сла-

вянських студентів. Прийшли на збори також студенти Русини і Поляни. Ухвалено виразити симпатію жаданям Русинів в справі українського університету в Львові і візвати будучих послів, щоби старали ся о основанні з нових славянських університетів: чеського в Берні, руского у Львові і словінського в Люблянці.

Передвиборчі вісти.

Округ кіцмансько-садагуроний.

(1. телеграма.) Представителі всіх громад зібрані на вічу в числі зверх три тисячі народу в Кіцмані дня 10. с. м. приняли з одушевленням і одноголосно кандидатуру пана радника суду Ілґі Семаяки, на посла до ради державної. — Др. Воевідка, голова комітету виборчого.

(2. телеграма.) Довірочний абір всіх учителів кіцманського повіта на дня 10. с. м. рішив в Кіцмані одноголосно і солідарно підпирати всіма силами кандидатуру пана радника суду Ілґі Семаяки на посла до ради державної. — Віктор Івасюк, голова комітету учителів.

(3. телеграма.) Садагура. Сьогоднішні довірочні збори учителів садагуронського повіту виатають як найсердечніше кандидатуру совітника Ілґі Семаяки на посла до ради державної із кіцманського округу.

(4. телеграма.) Нова Жучка. Зібране в Новій Жучці в неділю 10. с. м. учительство садагуронського округу виатає запановою резолюцією кандидатуру рад. суд. п. Ілґі Семаяки.

Із вашківського округу.

В неділю, дня 10. с. м. відбули ся передвиборчі збори в Лукавці, на які прибув із Черновців б. посол а теперішній кандидат п. Єротеї Пігуляк і редактор „Буковини“ п. Луцкій. Збори сі тим важливіші, що було се перше віче в тій місцевості від непамятних часів. Присутних було на вічу до 300 місцевих виборців, в тім більше чясло Липованів, які громадно явили ся на зборах і гурток виборців-Жидів. Перший промовляв п. Пігуляк. В довгий а прекрасній бесіді висловив бесідник причини всіх кривд, які терпить працюючий наш нарід від часу знесення панщини, вказав на ті страшні труднощі, серед яких приходило ся бесідникові працювати в соймі і парламенті, де все більшість мали заступники панів, а не мужиків; відтак перейшов п. Пігуляк до тих здобутків, які віддав він вже нашому народови своїм невтомним трудом серед нашого народу (читальні, каси, „Січа“ і т. д.), вказуючи звінці на переважну реформу виборчу, яку вдало ся здобути в парламенті. Промова п. Пігуляка не була дешовою агітацією, — вона втварала народови очи на його жите давніше і будуче — а такі промови дуже важні, бо користі із такого освідомлюваня остануть ва довгі часи. Зібраних тронув п. Пігуляк своєю промовою до глибини душі. — На внесення о. Маланчука і надуч-

Годованського збори висказали п. Пігуляков востум довіри і одноголосно заявили ся за його кандидатуру. На вічу промовляв ще його кандидат о. Маланчук, надуч. Годованський і ред. Луцкій. Виборці звертали ся до свого кандидата із великими просьбами, інтерполяціями та домаганнями. Одним словом прийняв нашого кандидата з великим одушевленням і Русини і Липовани і Жиди. Вигляди в тих сторонах як найкрасні. Постановлено сейчас давизати місцевий виборчий комітет, який працює далі поведе. — Учасник.

Із черновецького руского округу.

В неділю, д. 10. с. м. відбули ся величаві збори в Жадіві, на які зійшло ся поверх 1500 люда, бо явили ся також виборці із громад: Панька, Слобода-Кохарівці, Вол Банилів і др. На вічу прибув п. віцемаршалок, професор Стоцкий і кандидат на посла, інсп. Спинуд. На двірця почитав їх хлібом та солю сьвітлий начальник громади, п. Голян. Перший промовив на вічу п. віцемаршалок др. Стоцкий, який подякував зібраним за так величавий прийом та передав їм привіт від посла Н. Васильєва, який ізза важних причин не міг на віче прибути. Відтак представив бесідник, яка велика шкода для народу вийшла в конституційній ері ізза недостатку організації і які користи здобув нарід від тоді, коли почала ся його організація. Організація втварила якби голову в народній роботі. Бесідник пояснив зібраним цілі і значіння рускої Національної Ради, а коли дістав від зібраних відповідь, що вони і на далі хочуть йти за проводом своєї організації, представив їм затвердженого Національною Радою кандидата на черновецький округ, інсп. Спинуду. Проє. Стоцкий звертав ся в своїй промові також до присутних Жидів та Німців. Відтак промовляв сам кандидат, п. Спинуд, який у довший бесіді представив і пояснив всю програму політичну Русинів і заявив, що в її дусі, як посол працювати буде. На внесення начальника каси Ярового одноголосно заявили ся зібрані за кандидатуру п. Спинуду проти всіх инших кандидатів. Ухвалено відтак на вічу повне довіре послам руским: п. п. Васильєву і Стоцкому. Вув на вічу одинокий емісар із гуртка кацакських киринників, Сиротюк, коли він лише почав говорити проти наших провідників народних, зібрані закричали його і витрутили із зборів. В часі віча і по нм огорнуло всіх виборців велике одушевлення. — Присутний.

Західно черновецький округ.

Найбільшим числом кандидатів може поведизатись лише західно-черновецький німецький округ. Жиди, і то сторонництво д-ра Штраухера, як також партія „незалежних Жидів“, дальше Німці, Поляни, Волохи і социал-демократи ставляють в нм своїх кандидатів. Сторонництво Штраухера ухвалило кандидатуру д-ра Вендера; „незалежні Жиди“ назначили кандидатом д-ра Біліґа, письменник К. Пекельман заявляє, що він таки поважно думає про свою кандидатуру, та-

дять пів каменниці, сьвітять — а то Мельник! Що йно тепер бачить, в яку понав данку, вотає, толкуєть ся, що то „тільки жарт“, що то прийшов він до товариша — не вірять! Во й хтож повірить злодійови, що сам війшов, хотів обікрасти, та видно був ниний і задрімав! Мельник перечить; нюхають — чуті горівку! Він клянеть ся, що пив і ще на празняну — та де-де! Се як раз доказ, що він пиний, поки тепер говорять про празники! І вже йде сторож кликати поліцію, аж ось встала й пані і на його чясте посьвідчила, що він говорить правду. І що йно тепер пустили його і — нині він у нас!“

Соханський скінчив. Воім подобала ся та історія. — Мельнику, ти омиш? — Запитав Татарський — Мученику за ідею ти омиш?

Та Мельник не обзивав ся. Що йно по хвилі як його ударив під бік його сусід, він підійс ще висше голову і відповів:

— Ой не сплю! Я все чув, я лиш хотів, щоби він до краю вибрівав ся! Він як нині пробрешеть ся, на завтра вже йому не стане!

— Врешет! І завтра можемо змірити ся, хто кого перебреше!

— От і маєте його правду! — підхопив Мельник. Наш поштар і не має жадної донки, бо ще й не жонатий! Ой ти брехуне, брехуне! Правда, що пішов я до Березницького почувати — та таки брехня, що на його місце спровадив ся хто инший! І ту Соханський ще грубіше пробрехав ся! Але пождіть, як завтра віддемось, я не таку історію вам оповім про Соханського! Він медик — як він лічив одну корову! І казав, що корова має гарбукуд, а власник, боячись зарази, продав її за 30 корон! А корова була здоровісенька і жид по трох тижнях продав її за 240 корон!

— Нині говори, нині! — просив Татарський.

— Я тамтої ночі не спав і ще попередньої, то й завтра йнше оповім!

Та Соханський іґнорувал його бесіду й ні пари з уст. Тому й зітхнув Композитор.

— Вже конець? Слава Богу, аж тепер чей будете вже спати!

— О ще ні! — відказав Соханський. — Говорив я довго, то й треба тепер закурити.

— Ой справді закурим собі — промовив і Рибчук — в губі чогось гірко.

— Закурім! Закурім! — Повторили всі, та ніхто не виїмав тютюну, боячись, щоб другі не розхопили! Во тютюн се найбільший скарб! Хочеш щоб переночував я тебе, бо ти є бездомний, лягай біля мене! Важаеш сорочки, бери хоч би й чисту — та хочеш тютюну, не маю — се найбільший скарб! Порада у згизоті, товариш в самоті, вода на безвіддію, а хліб на безхлібію! Товариш вірніший від жінки, хоч чужий ще йнше смакує!

— Ну, закурим собі вже раз! — Повторив знову Соханський. Та всі мовчали, що йно по хвилі промовив сусід Мельника, що спав з ним на софі.

— Там в моім сурдуті на крісаті є ціла пачка. Куріть, коли ваша ласка.

Всі вергли ся до того благородного крісла, а Рибчук спитав:

— Товаришу, то ви що йно по матурі?

— Де, де! То вже укінчений питомець — промовив за нього Мельник — тепер йде на філософію.

Хвильку тихо; всі заняті крученням цигар. Композитор пчихає, хоч ще дим не дійшов до нього, аж питомець, Вільшанський, закашляв і каже:

— Закурили ви з мого тютюну, а й не дивив ся, як ви брали з пачки. — Та за те скажіть мені, хто знає яку панну, що з нею міг би я оженити ся? Ви сьвітські, більше бачили, більше чули, більше як ми в мурах!

— Го-го-го! Сотгу маю! А якої вам треба? — запитав Рибчук і взяв на добрих пать цигар.

— Щоб була можлива, інтелігентна!

— Пожди! — Перебив Соханський — і також цілий кулак втормив у пачку тютюну. Я маю одну, та таку, що саме для вас! Доброміську знаєте — і також цілий кулак втормив у пачку тютюну.

— Е то за груба! То кавалок мяса! Не має душі, а я хочу серця — хоч трохи тепла!

— А знаєте її?

— Чому ні? Ще тому два роки був я там. Старий наже: добре, тільки зеднайте собі ще доньку. — Та де-де, як то зеднати? — Саме мясо, а й пачкув та відікав.

— А Пристасівна? Знаєте?

— Е то хрущ! Подуй, а то перевернеть ся;

тай як то буде родити дітний?! До того така повільна і тиха — я хочу життя!

— То аж я вас висватаю — каже Татарський — Соханський не вміє, за мало знає дівчат, а я зідзвю, бідуючи, по лекціях, майже всю Галичину, і не розставав ся з карми очима. Ог приміром тана: купя гроший, сама ні груба, ні тонка?

Як називаєть ся? — скоро запитав Вільшанський.

— Косаківна зі Стрийщини.

— Е, знаю! Їх дві, правда обі ні грубі, ні тонкі і мають гроші — глибоко зітхнув і далі казав: О молодшу я старав ся, а батько каже, що віддасть молодшу аж по старшій. А старша не хоче за мене!

— А Ільницьку? — питав Татарський далі.

— Знаю, я був вже там. Я хочу музикальної, а то що?! Грає одного Завадського, а ні Шопена, ні Моцарта вже не втне! І що з такою жінкою робити на селі? Заграє Завадського нині, завтра, за тиждень і зинудилась уже! Їнше не женити ся нїж з нею.

— Та що говорите?! — обурив ся Татарський — зате се дуже інтелігентна людина! Здібна голова і щира душа, що буда-б не тільки жінкою, але й щирою товаришкою! Тай гарна і весела!

Тай одиначка — підхопив сам Вільшанський. — А може справді вернути-б ще до неї? Мельник, їдмо туди завтра, о десятій рано їде залізниця. — А знов по хвилі додав: — Говоріть далі, може ще яку знаєте?

— Як їдете до сеї, тощо вам іще? — запитав Рибчук.

— Ануж знов не скоче? — щоб звати в котру сторону їхати.

— Товаришу! — обзивав ся Композитор — я мовчав, аж тепер... Як може в таких справах як любов, вічне привязане... як мож так поступати! Ціле жите... товариш... майблизша людина, а нї так... так по свинськи! Як інаше назвати ваше поступоване?!

— То ви оженіть мене скорше — відповів Вільшанський. — Інаше хліба не дадуть...

— Прошу послухайте й мене — продовжав Композитор.

— Віват! Вже й Стрийський отає говорити — перервав Рибчук.

(Копець буде.)

жак Поляки хочуть спробувати свою силу і ухвалили із своєї сторони кандидатуру адвоката Тромпетера, — унів. секр. др. Норст не відступає також від своєї кандидатури в західних Чернівцях, радник громадянський Юрій Воїтко (Водох) склав віче на Клоничі, на якому ухвалено його кандидатуру на округ західних Чернівців, соціал-демократи призначили свого кандидата в особі секретаря партії Грігорівіча, а й Відманови, здає ся, прийде ся кандидувати в західних Чернівцях, бо в німецькій сілській окрузі виступити небавом як кандидат унів. проф. др. Рошман, підпираний членами парламентарного стороництва „Volkspartei“, якого кілька членів прийде до Буковини, щоб поактивувати за дром Рошманом. На коней новіша вістка називає п. Луціана Брунера, колишнього радника міста Відня кандидатом на західні Чернівці. Віда лиш, що західні Чернівці не можуть вибрати тільки послів, кілька мають кандидатів і мусять параді вдоволити ся тим виборчим безголовим, яке настало тепер на їх терені.

3 волосного обору.

Між членами „Dirigent-ів“ прийшло до непорозуміння, яке мабуть виклике розлад сеї організації. Причиною безладдя має бути непорозуміння з дром Фьондором, який задумує в черновецько-сторониченім волоснім окрузі кандидувати на власну руку; дальшою причиною неважко має бути писемне тутешнього польського кола, введене до „Dirigent-ів“, в котрім коло запитує, як „Dirigenti“ задивляє ся на кандидатуру Поляки в західних Чернівцях? Се писемно стрінуло ся в таборі „Dirigent-ів“ з поважною нехитою із сторони більшої частини членів, так що ще досі не дано відповіди Полякам. Се спричинило демісію д-ра Волчинського яко президента „Dirigent-ів“. — Не щастить ся однак напови Кісановичови. Він гадав, що вже певний в гурагуморській окрузі, аж тут відбуває ся в Гурагумори віче (б. с. м.) під проводом посла на сойм Букурдзана, на яким зібрані двірники і мужі довіря гурагуморського повіта спротивили ся кандидатурі д. Кісановича, завзиваючи його в резолюції відступити від кандидатури. Більшість виборців визнає Сарона Гормузаного кандидатом в гурагуморській окрузі. Здає ся, що барон Гормузані повинує ся волі виборців, залишить Сучаву і поставити свою кандидатуру в гурагуморській повіті. В сучасній окрузі кандидат „апарарист“ Дор. Понович, проти якого виступає кандидат нотар др. Бланду. — В кімполівській окрузі прийняв кандидатуру тамошний староста граф Белегарде, який тішить ся загальними симпатіями в повіті. Граф Белегарде взяв собі відпустку аж до мая і відїхав на захід, щоб не думали, що він агітує за свою кандидатуру. Аврел Оичул хоче відтягнути свою кандидатуру з кімпольського округу, полишаючи її суд. ради. Стефанієв, „апараристова“.

Редакція „Буковина“ одержала про баньські передвиборчі збори слідуєчі оголошення:

Із заставнецького округу.

В неділю 17. с. м. відбудуть ся великі віча, а то о 11. год. у Веренчанці в шкільнім будинку, а о 2. год. в Заставній в казинової саді, на які запрошують ся виборців всіх окрених місцевостей, тим більше, що на вічах буде присутній пос. Ник. Василько.

Із вижницького виборчого округу.

Дня 16. марта по зборах „Рускої Школи“ відбуде ся в Путилові передвиборча нарада і вибір виборчого комітету із лона учителів. Товариші! дуже важні справи наложують на кожного святий обовязок явити ся на зборах.

Передвиборче віче Гудулів з над Білого Череша відбуде ся дня 24. марта с. р. під голім небом на подвір'ю Івана Яблнчика (ч. 72) в Довгополі на Буковині о годині 12. в полудне. Брати Гудулі! прибувайте хмарами на віче! Хай ні одного не забракне з нас на віч. Пора насіла а справа дуже важна! — За комітет виборчий: Антін Мандрич, Онисій Плетуца, Іван Яблнчик з Довгополя, Іларій Завадюк, Іван Дутчик з Конятина, Теоф. Головинський і Гаврило Кочеряк з Стебнів, Стремковський і Іван Рамчук з Яблнчів.

3 кічманецького округу.

В справі нових виборів до парламенту скликає в неділю, дня 17. марта с. р. на 1. годину підписаний комітет до власного „Народного Дому“ в Лужанках віче з слідуєчим дневним порядком: 1.) Наше політичне положення, 2.) пояснене нової виборчої організації, 3.) кандидат, 4.) вільні внесення. Гостям дуже раді. — За комітет: Стефан Орелюкський.

Події в Росії.

Дума.

Коли Голубов скінчив свою промову, у якій іменем царя витав послів, „правдич“ встала і голосно заїгнорувала одкини в честь царя. Всі ліві послів мовчачи сиділи тоді. По першій засіданню Думи робітники устроїли велику маніфестацію в честь опозн.

цайних послів Славний Гурно збирає всіх „правдич“, щоб згуртувати їх в сильну монархічну партію. По виборі президента Думи, яким став кадет Головін, перше засіданне сейчас замінено а президент поїхав до царя, який пробуває в Царевім Селі. Цар прийняв президента дуже чемно. Авдєєвський тривала чверть години. Президент вивів царя, що Дума буде працювати для добра держави. По авдєєвській у царя представлено Головіна царий Александрі. Предложено правительственні привідуть на порядок дневний аж в слідуєчим тижні. Тепер займеть ся Дума веріфікацією виборів. Годі знати, чи Дума зможе виконати свою правдиву конституційну задачу. Деякі політики задивлюють ся на се дуже песимістично. На слідуєчим засіданню Думи, у п'ятницю, приступлено до вибору двох заступників президента Думи. Першим заступником виїшов Березін, а другим адвокат Познанський, оба ліві. В суботу вибрано 5 підсекретарів Думи, при чім перейшли кандидати лівих партій, а то 2 кадети і 3 соціалісти.

Атентат на есмерала Неплуєва.

Дня 6. с. м. кинено в Севастополі бомбу під віз команданта твердні, Неплуєва. Есмерал ранений. Потерпіли також еірман та коні есмерала. Заговорник втік.

Амністія.

Сторонництво „правдич“ послів постановили головувати в Думі за амністією з видачею тих „злочинів“ терористичних, у яких були жертви людські, або при яких рабовано. Надіти ся отже можна, що остаточно прийде до амністії в досить широким розмірах.

НОВИНКИ.

Чернівці, 12. марта 1907.

Дальші справоздання із передвиборчих зборів з округу вашковецького, заставнецького та кічманецького відкладаємо ізза недостаті місця до найближшого числа.

Вільний день від науки. Міністер віроісповідання розпорядив, що день 26. марта б. р. має віднасти наука на всіх середніх школах як також на всіх інших державних заведеннях шкільних, на котрих починають ся великопні фери 27. марта б. р.

Міжнародна вистава фахових листів і часописів в Копенгазі 1907. В часі від мая до червня устроє „Товариство данських фахових листів і часописів“ міжнародну виставу фахових листів і часописів як також графічних виробів і продуктів шитиї рекламовани. Президентом вистави є міністер внутрішніх справ Сігмунд Берг.

Дивне нещасте. В театрі в Глісго побачили глядачі з неспокоєм, що якийсь учасник галерей на гинув ся дуже далеко, щоб ліпше приглянути ся подіям на сцені. Нараз на переїждою всіх впав він з гори в ложу. Коли надбігла публіка, щоб його раненого здіймати, підняв ся він зовсім неушкоджений, але в ложі лежав із зломленим нарком гість ложі, якому падаючий гримнув на голову.

Послідний бандит. Беллакошія, славний бандит, гордість Корсики, „король гір“ помер, і то по перше дійсно і дійствитивно помер. Про смерть його вже нераз сновіщали, а все чути було пізвійше, що він в останній хвилі знов воскрес. Став ся він бандитом через таке: Антоній Бонеллі — се було його правдиве назвико — присвоїв собі неправно капазок ґрунту, за що його потягнуто до одвічальности. При тім застрілив він жандарма, а сам сховав ся в гушавину, де перебував десятки літ. Нетри ті його були везному доступні, лише не жандармам, а часто мав він нагоду приймати в гостині славних осіб; княгиня Саксен-Майнінген подарувала йому на пам'ять цінний годинник, який він побожно зберігав. Його слава як бандита є впрочім трохи пересаджена, бо він лише цюповнив три злочинства, за що був засуджений на смерть в роках 1853, 1855 і наконей 1877. Для Корсики є смерть послідного бандита тяжким ударом, — послідний акт романтики скінчив ся. В Корсиці мали бандити велику пошану. Вони творили рід правительства, що стояло поза суспільством, щоб й ліпше приглядатись. Часом були вони досить освіченими людьми та володіли кількома язиками.

Оповістки, іменованя і т. п.

Збори „Национальної Ради“ відбудуть ся, як відомо в середу, дня 13. с. м. о год. 7. вечером! — Виділа.

Товариство „Бук. Боян“ уряджує в суботу дня 16-го марта в сали Музичного Товариства „Святочний концерт“ в пам'ять 46-ї роковини смерті Тараса Шевченка з низше поданою програмою. Концерт сей, який вже увійшов у нас в традицію, має сям разом глибоке значіння. Тепер, коли на нас звернені вістря ворожих мечів, приходить ся за наші ідеї посвятити, в дословнім того слова значінню, здоров'я а навіть і жите, коли виповні нам

бій на смерть і жите і то по тім і по єім бої кордону, коли також через славний виступ наших львівських академиків звернені на нас очі цілого світа, — тепер нам час ободрити ся і загріти ся до надходячого бою, невмирующим словом нашого генія, поета Шевченка і сею любово українською пісню, що нас звеселяє і розважає від коляски до гробу. Сям разом є надія, що пісня, яку почуємо на сїм концерті зворушать слухачів до глибини серця, бо в наших хорі зібрана ся іщасливо п'ятдесятка як найкращих голосів, які не жадують труда, щоб зіллати ся в гармонійну цілість. Крім сего запросив виділа товариства до співучасті молоді, а вже знану сьїзівачку, Ольгу Вахняніну зі Львова. Поступаючи в своїм розвою, вважає ся наше Товариство виступити перед нашим загальом із класичною, свѣтовою музикою, а то смичковим квартетом Ф. В. Мендельсона, виконанням власними силами. Задля сего надіє ся виділа, що наша суспільність сям разом поважно зареєзентує ся перед своїми і чужими громадяним прибутем на отсей наш, народний празник. Чернівський Шевченківський концерт є репрезентаційним концертом цілої Буковини, тож не повинно на нїм бракнути нашої інтелектуальної духовної і свѣтської та міщан і селян, старших і молодших. Тепер коли виповіджено нам бій на всіх точках, ми мусимо показати, що ми всі, цілий нарід, стоїмо при ідеях і клечах, які голосні і за які терпів наш незабутний Шевченко. Програма концерту така: 1. Святочна бесіда: вголосить п. Б. Кмицикевич. 2. Шевченко-Вербицький: „Завіщане“ баритонове солю в супроводі двох хорів і фортеп'яна. Виконає хор Буковинського Бояна. Баритонове солю п. Бриндзан. 3. а) М. Лисенко Шевченко: „На що мені чорні брови“, б) Д. Сичинський: „У мене був роханний край“ відспівує п-на Ольга Вахняніна. 4. Шевченко: „Лічу в неволі“, „Минають дні“ віддеклямує пан Остап Луцький. 5. М. Лисенко: „Народні пісні“ в супроводі фортеп'яну; а) „Ой знати знати“, б) „Ой під горою“ з губ. Харківської, в) „Гарбуз білий качаєть ся“, з Полтавщини, відспівує міщанський хор Буковинського Бояна. 6. Ф. В. Мендельзон: I. Quatuor Es Dur Op. 12. а) Adagio non troppo, б) Canzonetta, в) Molto allegro e vivace квартет смичковий (скрипка I, скрипка II, віола і віолончель), відіграють: п-на Н. Пігуляк, п. Д. Николишин, п. М. К. і др. В. Кобилянський. 7. Шевченко-Лисенко: „Гамалія“ деклямація з мужеским хором в супроводі фортеп'яна, віддеклямує п. О. Луцький. Солю тенорове п. М. Левицький, басове о. І. Вовчук. 8. а) Д. Сичинський-Кравченко: „Кілько дум ту переснилось“, б) Н. Вахнянін: „Нема мені порадоньки“ арія з опери „Купало“ відспівує п-на Ольга Вахняніна. 9. М. Лисенко: „Жалібний марш на смерть Т. Шевченка“ міш. хор. в супроводі фортеп'яна з соловим терпетом п-ни В. Прокопівич, п-ни Р. Прокопівич і п. Луцького. Супроводить на фортеп'яні п-на Гедда Бухер. Управляють хором: пан Модест Левицький і пан Дмитро Николишин. Ций місьць враз з податком: Льожа на 4 особи 13-20 К, крісло і-рядне 3-30 К, II-рядне 2-20 К, III-рядне 1-90 К, партер для студентів 66 сотників. Билетів можна дістати скорше в „Рускій Касі“ ул. Петровича ч. 2. — Додаємо, що ми зірвали з „пізним Іваном“ і від якогось часу починаємо наші концерти точно о означеній годині, сям разом точно о 8-ій год. вечером. — Від виділу „Бук. Боян“.

Звичайні загальні збори товариства українських студентів „Січ“ в Чернівцях відбудуть ся дня 18. марта 1907 в локоті товариства при улиці Рускій ч. 15 о годині пів 8-ої, три чверти на 8-у і 8-ій з слідуєчим порядком дневним: 1. Прочитане і зверніковане протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Звіт уступаючого виділу і кружків. 3. Вибір нового виділу і кружків. 4. Вільні внесення і запитаня. — За виділа товариства: Володимир Федорович, голова, Микола Павлусявич, писар.

Для бурси ім. О. Федьковича. Сею дорогою звертаємось до Ви. патріотів, щоб були ласкаві при кожній нагоді збирати доброзівні дати на „Бурсу ім. Осипа Федьковича“, згідно підпирати її вітудіями. Уважаємо за злишне пригадувати Ви. добродіям обовязки їх національного почуття, бо кожний знає, що ще не пора тільки одушевляти ся сям гуманним заведенням, але й треба ще прилучити ся лептою до удержаня сеї інституції. — Заряд бурси.

Виказ дальших жертв на львівських академії. Микола Грабчук з Чернівців 2 К; по 1 К: Дмитро Падура, надучитель, М. Дудинська, Т. Дудинський Ів. Булоша, всі з Буковини; учительство кічманецького повіта на руки Остапа Поповича 26 К, а іменно учительство з Южнців 6 К, з Шиньців 11 К, з Гаврилівців 5 К і з Ошчхлівців 4 К.

Звертаємо увагу інтересованих на оголошені в тім числі „Буковини“ рускі передвиборчі збори!

Русини! Не забувайте на будову дівочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ сторони 40 К., $\frac{1}{8}$ сторони 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К., 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний ошук.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.
Належитості за анонси марками поштовими не приймає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і шад. для громади Жучка-Нова мають відбутися дня 24. с. р. о годині 1-шій по пол. в шкільнім будинку з таким денним порядком: 1. Справоздаче касово за діловий рік 1906. 2. Вибір нової старшини. 3. Вибір ради надзорчої. 4. Вибір каспера і назначене ему платні. 5. Вільні внески. *Старшина.*

Звичайні загальні збори каси пож. і шад. для громади Рогізна відбудуть ся дня 21. марта с. р. о 6 годині вечером в Читальні з сльдючим денним порядком: 1. Справоздаче діловодства старшини за рік 1906. 2. Вибір нової старшини. 3. Вибір ради надзорчої. 4. Вибір каспера і назначене ему річну платню. 5. Вільні внески. — За старшину *Іля Мелекна.*

Звичайні загальні збори каси пож. і шад. для громади Шипинці стов. зар. з необ. пор. відбудуть ся дня 24. марта 1907 р. о 1 год. по пол. в домі Івана Михальчука з отсим денним порядком: 1. Справоздаче касово за рік 1906. 2. Вибір ради надзорчої. 3. Народа, чи вступити в члени тов. „Спілка для продажі і закупки“ в Чернівцях. 4. Дуже важні наряди в справі „Народного Дому“. 5. Народа над отворенем „Взаимної вигоди“ яку зареєстрував суд торговельний. 6. Вільні внески. *Іван Михальчук, нач.*

Загальні збори стов. руска каси пож. і шад. для громади Давиденів-Зруб відбудуть ся дня 24. марта стов. зар. з необ. порукою в домі Гринця Сумарюка з звичайним денним порядком. *Софрон Даскалюк, нач.*

Звичайні загальні збори каси пож. і шад. в Лукавці відбудуть ся дня 24. марта с. р. в 4-тій год. по пол. в льокалі товариства із сльдючим порядком денним: 1. Справоздаче Виділу. 2. Справоздаче касово. 3. Вільні внески. *Старшина.*

Звичайні загальні збори каси пож. і шад. для громади Мала тиньця відбудуть дня 17. марта с. р. о годині по полудню в громадській канцелярії з звичайним денним порядком. За старшину *Партемії Власійчук.*

Случайна нагода

Воан, санки, шори, сідла і взагалі всьляка упряж задля виїзду дешево до юбти. Також до продажі фотепан.

Визнаше можна винидати в Чернівцях Hohegasse 5a у Нинолая Ураїнца. 53 (1—10)

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL

„Назва правдо забезпечена“
антикара др. Ю. Францоа
в Тернополі.

Се є знамените усмиряюще средство до натирання против всяких ревматичних болюв, простуджених, ломаних кистей, плечий, гістия і нервових недуг. Просту уважати на напис „Nervol“ і не приимати ніяких „Nervotonin“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшчок) 8 кор. з оплатою і омакованем. Тисяч листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всіх країв. В Чернівцях на складі у Шміда і Фонтіна.

КАНЦЕЛЯРИЯ
друкарні товариства „Рускі Ради“
порукає

КНИГИ для тов. ВИПАСУ ХУДОБИ

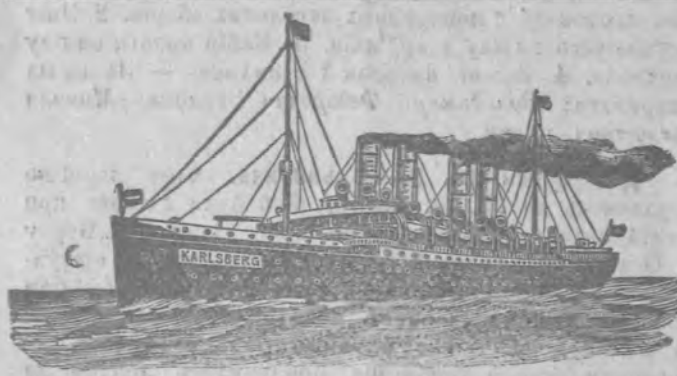
Всі книги до ведення товариства коштують **50 коп.** враз з стемплем, а з пересилкою **51 коп.**

Штучні навози

на весну, як томасину з зьвіздою на мішках і без зьвізди, суперфосфати, кайніт калуский салітру хіміську і всякі насіння господарські, найкращіше купувати в „Спілці для господарства і торгівлі в Перемишлі“.

50 (2—12) Ціники висилаєсь оплатно і даром.

Дирекция.

До Америки
Канади, Полудневої
Америки і Африки

перевозить лиш

перворядними поспішними і
почтовими парівцями

скоро і дешево

B. Karlsberg, Hamburg

Генеральна корабельна експедиция. 26 7—10

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

25 7—20

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзенських.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 8.

Отсим подає Вп. П. Т. Наїтенті до ласкавої відомости що надходять найновіші артикули весняні:

Склад

Капелюхів з п. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відні, Осип Піхлер і Сини в Грацу.

Черевики з п. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відні, Ф. Л. Попера в Хрудімі коло Праги.

Дамска і діточа обув.
Дамскі і діточі капелюхи.
Дамскі і діточі рукавички.
Дамскі і діточі парасолі від сонця і дощу.
Дамскі і діточі рукавички і парасольки.
Дамскі і діточі паньчохи.
Дамскі і діточі гребіні і штітки.
Дамскі і діточі підвизки.
Дамскі і діточі поєски.
Дамскі і діточі шапочки.
Діточі убрания і жакети.
Парфуми мила і т. н.

Артикули до подорожи. спортові і Tennis.

Найліпші тукраєві і заграничні фабрики

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і циліндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі кампезельки.
Мужескі домові черевки.
Мужескі парасолі і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарятки.
Мужескі тапки на листи і візтки.
Револьвери, стрільби до польованя і амуниция.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із

тижневником „Руска Рада“
на цілий рік 18 кор. (згд. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., згд. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі число 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При чистійших замовленнях відповідний рабат. Рекламний неопечатаний вільний від порта. Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженням і залученем належності поштової.

В справах редакційних можна устно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

До руского народу на Буковині.

Панове громада!

По тяжкій і завзятій боротьбі зі всякими ворогами волі і рівності людскої щирі заступники-приятелі народу, а між ними й наші послы-народолюбці вибороли загальне, рівне, безпосереднє і тайне право вибору, новий виборчий закон, що зрівняв усіх людей-горожан, панів і мужиків, богатих і бідних.

Панове виборці!

Заходом наших послів удало ся ввєднати для Русинів на Буковині п'ять руских виборчих округів. Можемо без нічийї помочи а навіть проти чужої волі вибрати собі п'ять своїх заступників. Можемо мати замість дотеперішних двох послів аж п'ятьох, п'ять речників нашої кривди, п'ять борців за наші права, п'ять щирих приятелів у великій радї австрійських народів.

Треба доложити всіх наших сил, щоби ні оден із признаних нам п'ять мандатів не понав ся в чужі, ворожі або хочби не певні руки.

Мусимо подбати, кілько мога, аби всі п'ять послів були одної думки, щоби між ними не було й одного не певного чоловіка, ні одного кирильника, ні одного зрадника, бо свій ворог найгірший ворог.

Панове газди!

Наші послы мусять бути щирі Русини, а не перевертні-перекиначики, бо хто зрік ся своєї рідної мови, хто продав свою рідну маму, такий зрадник свого народу проміняє й справу своїх виборців за свою особисту користь.

Наші послы мусять іти спільно, едно і згідно, бо тільки тоді буде їх голос мати значінє.

Наші послы мусять мати все і всюди на оці добро загалу, а перед усім добро руских хліборобів і всіх, що в потї чола годують своїми мозілями край і державу.

Наші послы мусять домагати ся, щоби знесено усі посередні і безпосередні податки а замість того аби заведено один податок від доходу кожного податника, а хто не має річного доходу хочби 1200 корон, щоби був вільний від всяких подаків.

Наші послы мусять дбати за наших хліборобів, щоби вони могли придбати собі землі, могли позбути ся довгів, мали дешевий кредит і більший дохід із своєї мозольної праці, щоби мали обезпеку на старість, на випадок хвороби і каліцтва та щоби часть мастку, конечну до житя, не вільно було ліцатувати.

Наші послы мусять дбати за робітників, щоби їх не визискувано, щоби робітники мали подостатком праці і зарібку та обезпеку на старість, на випадок хвороби і каліцтва; щоби піднести промисл і торговлю в краю і тим отворити рускому народови нові доходи — зарібки.

Наші послы мусять домагати ся скороченя часу військової служби і зменшеня видатків на військо.

Наші послы мусять дбати о як найширшу освіту народу, за яку всі тягарі повинна перебрати на себе держава.

Наші послы мусять домагати ся, щоби держава винагороджувала громадську управу за її працю в порученім крузі ділань так, аби громади могли легше покривати свої великі видатки.

Наші послы мусять жадати від держави помочи для нашого бідного краю.

Наші послы мусять жадати, щоби у всіх школах, урядах і в церквах, призначених для руского народу, панувала руска мова, були рускі учителі, рускі урядники і рускі панотці щирі до народу.

Наші послы мусять дбати о розвій усіх просвітних, господарських, промислових, торговельних і т. н. товариств руских на Буковині.

Наші послы мусять на остаток хоронити всіх і кожного з нас проти всяких ворогів рускої мови і руского народу, проти всяких драч і здирств, проти кожного визиску і шахрайства, проти всякої самоволі і ворожої затії, проти безправства і не людского поступованя, але й старати ся о мирне пожитє всіх народностей і віроісповідань на Буковині.

Братя Русини!

Ось чого домагаємо ся від наших будучих послів!

Національна Рада Русинів на Буковині, котру вибрали що найширшії приятелі руского народу з цілої Буковини, розглядала ся вильно по усім нашим краю і, розібравши справу докладно, совістно і щиро, найшла ось яких кандидатів, що дали доси докази на те, що хотять і зможуть взяти ся за виконанє отсих тижких, але конечних для добра руского народу задач, які ми списали в горі.

Національна Рада Русинів на Буковині поручає Тобі, руский народе на Буковині, щиро, совістно і як найгорячіше вибрати послами до ради державної у Відни отсих щирих, совістних, чесних і певних Твоїх приятелів, що будуть згідно, едно і завзято боронити Твоїх людських і горожанських прав.

Кандидатами „Національної Ради“ є:

1. на виборчий округ Вижницький, Путилівський і Селетинський:

славний на всю Русь-Україну і загально поважаний в цілім краю посол

Николай Василько,

власитель дібр в Чернівцях;

2. на виборчий округ Вашківський і Станівський:

найстарший і добре заслужений руский посол

Єротей Пігуляк,

професор в Чернівцях;

3. на виборчий округ Кіцманський і Садагурський:

щирий приятель народу і опікун шкільної молодіжи

Іля Семака,

радник і начальник суду в Кіцмані;

4. на виборчий округ Заставнецький:

знаний порадник руских громад

Антін Лукашевич,

секретар краєвого відділу в Чернівцях;

5. на виборчий округ Черновецький, Серетський і Сторожинецький:

невтомимий робітник на поли народної освіти

Николай Спинул,

шкільний інсп. в Чернівцях.

Виборці-Русини!

Спитайте про сих кандидатів у знаних Вам приятелів народу, а переконаєте ся, що поручаємо Вам як найкрасших людей, за якими стоять всі чесні, щирі й випробовані приятелі народу, через що наші кандидати й мають найбільші шанси бути вибраними.

Приятелі народу!

Приєднуйте сим кандидатам „Національної Ради“ маси виборців!

Розтолкуйте людям добре, хто є противні кандидати, що вони зробили доси для народу, і хто стоїть за ними, чи не ті то панки, що ще й тепер — коли виборча реформа зрівнала їх з усіма людьми —

Чернівці, в марті 1907.

Від „Національної Ради Русинів на Буковині“:

Др. Вол. Филипович, прав. ради.
Др. Ст. Смал-Стоцький, проф. унів.
Николай Василько, власн. дбр.
Єротеї Пігуляк, професор.
Ф. Камитовський, надсов. суду
Артур Малик, посол
Тодор Левичук, посол
о. М. Галін, радник кове.
Вол. Ясеницький, надрадник суду
Др. К. Клим, лікар
о. Евг. Семака, проф. гімна.
Антін Клим, проф. гімна.
Ник. Дрогомирський, нотар
Оп. Руснак, учитель
Ник. Ісупенко, проф.
Ів. Воробкевич, управ. уряду рент.
Дарій Пігуляк, надучитель

Юрій Мартинюк, надучитель
Іларій Карбулицький, надучитель
о. Д. Єремійчук, проф. універз.
Мих. Коралевич, секр. суду
Т. Бриндзан, проф.
Йосиф Митцак, міщанин
Юрій Кавуля, учитель
Іля Семака, радник суду
Маринчук Н., надучитель
П. Андриук, надучитель
о. Т. Драчинський, парох
о. Юрій Калитюк, парох
Щербанович, надучитель
Н. Топушак, учитель
Іванович, учитель
Омелян Іваніцький, надучитель
Г. Лисинецький, нач. суду

П. Данчул, надучитель
Д. Руснак, надучитель
Гр. Никорович, інсп. шкіл.
К. Альбота, надучитель
К. Данилюк, надучитель
Т. Іваніцький, директор
Казивич, надучитель
Т. Козак, надучитель
С. Камюк, надучитель
Н. Гавришук, надучитель
Стришка, надучитель
Найда, надучитель
Ельсгольц, надучитель
Микитюк, учитель
Якубович, учитель
Проданюк Ар., учитель
о. Порубальський.

бажали-б таки держати нарід в своїх руках, панувати і далі коштом крові і поту народу, і для того раді-б накинути народови на послів — своїх попишачів-послушників?

Руский народе!

День 14. мая с. р. то передодень памятки знесеня панщини. Скинь же останні пута панщини, які ще носиш на собі!

Вибери кандидатів „Національної Ради“, а будеш воляний на своїй землі і рівний з другими людьми!

Тепер Твоя воля а тим то й сила ще в Твоїх руках! Вибравши послів, віддай свою долю в руки своїх заступників. Твої послі, то Твоя сила! Що вибереш, те й мати меш.

Передвиборчі вісти.

На всякі запити із провінції в справі кандидатури д-ра Т. Галіна відповідаємо на підставі певних реляцій, що др. Галін навіть не думає кандидувати тепер до Ради державної.

„Czernowitzer Allg. Ztg.“ каже в останнім числі (952), що на зборах „Національної Ради“ дня 13. с. м. обговорювано шанси нашої кандидатури в вашківській окрузі. „Czern. Allg. Ztg.“ протегуючи зацапських трупів, висада очевидно і сю вість з палца. З правдою відомість ся не має нічого спільного.

Із черновецько-серетського виборчого округу.

В неділю, 10. марта с. р. відбуло ся в Глібоці велике передвиборче віче. Віче заслуго на увагу, бо зібрало ся на ньому поверх 300 виборців не лиш з Глібокої але й з усіх сусідніх сіл. Крім того взяли участь на вічу майже все руске учительство серетського виборчого округу але і багато вишньої інтелігенції. Збори отворив п. надуч. Сергій Камюк. По привіті розяснив бесідник докладно вагу сих зборів а потім вагу наближаючих ся виборів. Бесідник препоручив зібраним вибрати на предсідателя зборів п. Домбровського, ц. в. професора в Сереті. П. Домбровський в довгій промові обговорював давнє юридичне право виборче з „дворянами“ а потім теперішнє, та виказав користі, які приносять для мужиків се нове право виборче, назвавши его мужицким правом. Опісля говорив бесідник про те, кілько то борби і праці мали наші дотеперішні рускі заступники в парламенті, нїм добижи ся до того, що наші буковинські Русини будуть могли післати до Відня вже 5 а не як до тепер лиш 2 послів. Бесіду п. Домбровського збори нагородили оплесками і грімив „славно“. По тім промовляв м. в. ще п. надуч. Камюк, обговорюючи докладно бажання, які виборці ставити муть до свого кандидата. По его бесіді прийняли збори одностушно кандидатуру п. інсп. Николая Спінгула і ухвалили, підпирати еї всіма силами проти всіх наших кандидатів, які-б ї не появили ся.

Депутация із серетського повіту. Дня 14. с. м. явила ся депутация із 30 представителів 11 сіл серетського повіту у посла Н. Василька, віцемаршалка д-ра Стоцького, та секр. вид. кр. А. Лукашевича, і просила їх, щоб попирали кандидатуру п. Спінгула на посла з їх виборч. округу. Депутация вручила посл. Василькови на руки д-ра Стоцького особне писмо в тій справі з підписами всіх начальників, їх заступників і секретарів.

Із кіцманецького виборчого округу.

В неділю, 10. марта с. р. відбули ся в Кіцмані в сали громадській збори учительства кіцманецького повіту, на яких ухвалено одностушно підпирати кандидатуру п. сов. суд. Ілії Семаки. Зборами проводив надуч. В. Івасюк. Кандидат п. І. Семака виголосив свою кандидатуру

бесіду зазначаючи своє становище згідом учительства і народної школи. В кінци приобідав бесідник, що ужиє всіх сил, щоби своєю особою яко посол вплинути на як найкорше поладжене слухних домагань учительства. З слова учительства промовляли: надуч. Івасюк, щоби зарахувати учителям приобіцане 50 пред. підвищення від 1. січня 1907; надуч. Маринчук в справі дефінітивного поладження платні; надуч. Семенюк про народні постулати; уч. Івасюк поставив резолюцію, щоби нахоловати нарід до бойкотування проінацій, если в сих днях не наступить поліпшене учительської платні; уч. Попович ставив внесене, щоби перейти надтім до дневного порядку, покликуючись на слова посла Василька з послідних зборів учительів, гром. лікарів та секретарів; уч. Накорак в справі знесеня тайної кваліфікації. Засідурського округ був надуч. Влад. — Остап Попович.

Із вашківського округу.

Дня 25. лютого відбуло ся в Існаї посольське справозданє бувшого посла до парламенту п. Єротеї Пігуляка. Народ вперед повідомлений про его приїзд явив ся так численно, що як сам присутній на зборах сьвященник о. Волошенко вимовив, тільки народу буває хіба в великій урочистості. І не дивно, сеж прийшов много заслужений і щирий діяч і заступник народний п. Є. Пігуляк, щоби здати перед своїми виборцями рахунок зі своєї діяльности в Раді державній. В числі до півтора тисячи устави ся нарід по сьв. Богосауженю на площі коло церкви, де мало відбутись справозданє. На справозданє явилась вся старшина громадська, все учительство і Жиди. Появу п. Є. Пігуляка привитано окликами „слава“. В своїй майже двогодинній бесіді обяснив п. Пігуляк своє становище в палаті послів і особливо утрудненою була его праця. Промову его переривано з часта окликами „славно“. По промові п. Пігуляка забрав голос господар Іван Шнитко: в своїй з молодечим запалом виголошеній промові підніс він заслуги п. Пігуляка для нашого народа а заразом поставив внесене на уділене вотум довіри і на проголошенє д. Є. Пігуляка кандидатом при надходячих виборах до парламенту на округ вашківський. Внесення прийняв народ з одушевленням одностушно, бо на заряджене голосованє всі заявлялись за кандидатуру п. Пігуляка і ані одна рука не піднеслась „проти“. Тепер забрав слово місцевий сьвященник о. Волошенко; підносячи заслугу п. Пігуляка окол руського народу на кождім поли, звивав панотець нарід до солідарности при надходячих виборах, щоби всі як один стали до урни виборчої і віддали свої голоси на п. Пігуляка, котрого кандидатуру що лише ухвалили; заразом звивав панотець нарід, щоби не дав ся збаламутити жадним кириничкам народним, котрі риють мов та киртиця і хотіли би і десять кандидатів зголосилось, то нехай всі виборці голосують лиш на пана Єротеї Пігуляка. Сам о. Волошенко прирік зібраному народови, що кандидатуру п. Пігуляка як найгорячіше буде попирати. П. Пігуляк в своїй відповіді насамперед зложив по-

дяку о. Волошенкови за тенлі слова, а всім зібраним за довіри, і прирік, що положать всі свої сили в спілці з иншими вибраними заступниками народними для вибореня лівшої долі для нашого народа, почім сердечно прищаний опустив збори сьлішучись в дальшу дорогу. — Існаський православний.

В неділю 10. с. м. відбуло ся віче в Караїчеві п. Ч., в котрім взяли участь поверх 700 виборців. Промовляли на вічу уч. Лазар і Гарасимович, а на внесенє уч. Лазара ухвалено одностушно кандидатуру п. Єротеї Пігуляка до ради державної.

Із заставнецького округу.

В неділю 10. с. м. відбуло ся о 10. год. віче в Звинячу, в котрім взяли численну участь всі стани так сеї як також озружних громад. Кандидата п. Антона Лукашевича повитали на двірні в Стефанівці підпоручники громади і Жидів з Звиняча. Коли п. Лукашевич появив ся в Звинячу, тамешні виборці, уставившись в шпалір, прийняли його окликами „славно“, при чім стріляли з моздрів на знак особлившої пошани сьуроти кандидата. Громадські репрезєнтанти передали п. Лукашевичеві хліб і сіль, з просьбою заступатись за інтереси сеї громади. По уконституованю зборів, котрим проводив п. Тодор Лесюк, забрав слово кандидат п. Лукашевич і при загальних оплесках розвинув свою програму. По тім говорили ще пп. Іван Циганюк, Николай Демко, Іван Решітник і начальник громадський Мелниченко, зазначаючи заслуги п. Лукашевича окол громади і мешканців Звиняча. На внесенє надучителя п. Івана Стенґача порішено одностушно ось що: Зібрані виборці в Звинячу висказують повно довіре добре заслуженому окол громади п. Анг. Лукашевичеві, витають його кандидатуру в Заставнецькій повіті і заявляють одностушно, що будуть її як найгорячіше попирати. — Зібрані застерігають ся супроти всякої иньшої контркандидатури, добачуючи в противній кандидатурі акцію шкідливу інтересам заставнецького повіта взагалі, а наших виборців зокреба. Рівночасно висказують збори подяку і признанє п. Николаєви Василькови за його працю в парламенті і просять його як також і Національну Радю о дальше поперте кандидатури п. Лукашевича. По вічу урочист зібраних звісний руский патриот п. Іля Смеречальський. — Відтак удав ся п. Лукашевич при загальних оваціях на друге віче в Кришатику. І тут пана Лукашевича привитано дуже сердечно, вручивши йому хліб та сіль. По промові кандидата одностушно ухвалено на внесенє п. Петра Мороза його кандидатуру до Ради державної, а на внесенє п. Юрія Граматовича прийнято такі самі ухвали як на вічу в Звинячу. Ще того самого дня удав ся сеї рухливий кандидат на віче до Ренушинець, де його також сердечно повитано, віддаючи вистріли з моздрів. Перебіг зборів був також знаменитий. З видимою радістю слухали учасники в числі окол 2000 програмової бесіди п. Лукаше-

вча, по чім йому по бесіді надучителя Нидзельського і парха Гавриша висказано довіре і приято односторонно його кандидатуру.

*

Передвиборчі збори відбудуться: 1.) *округ заставницький*: дня 17. с. м. о год 11. в Веречанці, а о 2. год. в Заставні. О год. 1. відбудуться в Заставні довірочні збори учителів, які складаються пп. А. Зугаєвич і О. Купчанко. 2.) *округ вижницький*: дня 16. с. м. віче в Путилові. 3.) *округ кичманський*: дня 17. с. м. о год. 1. віче в Топорівцях. 4.) *округ черновецький*: д. 24. вел. віче в Глібоні.

Університетські події у Львові.

Університет львівський замкнений і нема надії, що так скоро отворять його. Нема відтак найменшої надії, чи і в разі отворення львівського університету, настане у нім який-такий спокій. Розгорячене між польською і українською молодіжкою зайшло так далеко, що про постійний спокій годі й думати тепер. Перед тим мусить правительство освітити від себе справу самостійного руського університету. Що-йно тоді могло би прийти до пасивно-дезензивної нашої молодіжки зглядом тих професорів польських, що слідом Крушеванив агітували свою чернь до погрому і зглядом студентів польських, які нападали й нападають на негідних дівчат, за те, що брати їх борються за о свій університет. Наразі йде ще борба, — хоч не сенсацияна, та за те дуже важна. По нашій думці найкраще було би, як би так всі акад. молодіж наша громадно звернула ся тепер до виборчої агітації. Здобудемо свій університет тим скорше, чим скорше витворимо відповідну нашу політичну силу. Агітація виборча, се теж борба о університет! — Як широко відбила ся борба наших студентів серед найширших мас нашого народу, свідчать найкраще привіти селянські, які оголошують тепер наші часописи. В 45. ч. „Діла“ описує о. Галуциньський, із яким співчутем стрінула ся борба о університет в галицїм, руськім селі Звизначі коло Черткова.

О. Н. Галуциньський із Звизначі коло Черткова пише між иньшим так:

В пам'ятку неділю, в часі богослуження в церкві, — в закритті — приступила до мене, оповідає о. Галуциньський, депутати зложена з трьох газдинь і двох дівчат, а вручаючи мені жертву, старенька сестриця так промовила: „Жінки і дівчата зложили ся на Службу Божу, аби єгомось відправили за наших бідних дітей“. Сердечна розплакала ся, — не була в стані говорити далше, — сказати мені яснійше. — Друга жінка — додала: „бідні, узвинені, мучать ся в арештах — за правду, — помруть голодом, те вже четверта доба!“. Я догадав ся — про що йде річ, — однаковож запитав ся я: та бо скажіть мені докладно, — чого ви хочете! — „Аби єгомось відправили набоженство — за наших — тих вагадеників, що їх в Львові вороги мордують, — а вони бідні терплять“. Старенька бабуса сестриця, покивнувши головою — додала: „А, — за наших бідних євначків!“. Того самого дня вечером, — в багато місцях по селі відбували ся довірочні наради. Всюди ухвалювано для наших узвинених академиків заяви найбільшої симпатії, також призирано значнийшу частку на фонд заломовий. Ніч з неділі на понеділок, — була для нас страшна. В понеділок — під час Служби Божої — привіс цілонець до церкви — денешу зі Львова. Я при олтарі, не міг знати нічого. — Але по відправі, всі люди що були в церкві, — втиснувши ся за ціланицем — до закритті. — Дрожачи, отворивем телеграму. — По хвилі відчитав я голосно: „Увільнено всіх Михайло, Іван“. На ту вість, мої любі люди стали мене цілувати.

І не в однім Звизначі так було. Не лиш наш сільський нарід, але, як бачили ми, навіть заграничючі вже Русини з Угорської Русії (гл. Бук. ч. 24.) відозвали ся привітом. Так то всіх рве за собою велика епія широкого, бадьорого життя. Коли провідники галицько-руської політики з'являють лише використати єю стріку заворушеного народу, то при громадній агітації студентів при теперішніх виборах зможуть они відразу поставити всю справу руску на значно кріпшу і ширшу підставу, ніж доі!

*

Світловий льондонський тижневик „Times“ в числі з 1. марта пише в справі голодового страйку наших студентів ось як: „Наш кореспондент віденьський телеграфував в суботу: Після телеграм зі Львова закінчив ся сего вечера голодовий страйк узвинених студентів-Русинів, який тривав майже 90 годин. Під пресною міністра справедливости, польські льондонські власті судові зривали свою стріку інтерпретацію закону і приказали випустити всіх, винявши двох чи трьох провідників. Несчастливих студентів, котрі збиті до кули в воюючих газематах, перебули разом цілий місяць, випущено з їх келій більше мертвих, як живих, страждаючи тяжко від наслідків свого добровільного посту. Велика більшість невинна, здаєсь, в активній участі в розрухах львівського університету, які впрочім, як показує ся, справді не були поважнішими, як иньші університетські розрухи такого самого робу. Ми не можемо іррадувати властям галиц-

ким їх способу трактування сей справи. Все ж таки може се мати корисні наслідки, коли пригадає Полякам взагалі надзвичайно тугий характер руської, чи там малоруської раси, яка числить до 30 мільонів в західно-південній Росії, в Галичині, Буковині і північно-східній Угорщині. Віками гнетений Росією і позбавлений своїх ему заборочених вольностей і своїх національних провідників, сей нарід приляг до своїх расових традицій з понурою тугостою. Його незломність така, що в Росії горстка безоружних мужиків, як відомо, ставила опір провадим нападам козаків.

Покоління, а може й віки минули, доки Русини скинуть з себе наслідки своєї догодної неволі, та вони представляють нарід тугий і незломний; ненависти до них в Галичині і деінде не зможуть Поляки плекати далше безкарно“.

Карне слідство студентів — демонстрантів веде ся далше. Слідчий судия розширив карне слідство против нових обжалованих. Вчора арештовано в Дрогобичі і відставлено до тутешнього кримінального суду студента Миколу Строньського; далше розписав суд стежні листи за 11 студентами. Крім того дістало 15 студентів візване до слідчого суду як обжаловані.

Довірочна нарада львівських Русинів в справі університетських подій відбула ся минулого четверга в помнаті „Руської Бесіди“ у Львові в присутності звиш 200 горожан міста Львова. Предметом наради була справа скликання віча горожан міста Львова і резолюції, які мають бути вічеви предложені. По обширнім обговоренню поодиноких точок, поручено організації львівських горожан виступити з тими точками і скликати віча на неділю дня 17. с. м.

В понеділок вечером відбуло ся засідане академічного сенату, на котрім делегати польських професорів, вислані із звісним меморіалом до Відня, здали справу із своєї подорожі і предлегли сенатові аутентичний текст відповідей міністра. Сенат прийняв той звіт до відома і рішив не розпочинати викладів в сім зимовім курсі.

НОВИНКИ.

Чернівці, 14. марта 1907.

„Дума“ в числах. Часопис російський подають, що в теперішній Думі є 295 послів-Великоросів, 43 послів-Полів, 16 послів-Татарів, а лиш 15 послів-Українців. В першій Думі було 72 наших послів.

Галицький сойм про український університет. В останній хвилі доносять нам, що соймова комісія шкільна, якої речником в соймі буде проф. Божинський, ухвалила, що нема ніякої причини отворити у Львові руський університет або змінювати характер теперішнього університету у Львові. Ясна річ, що така ухвала може викликати небезпечну бурю! Така польська провокація тим весь руський нарід.

Будова університету. Міністерство просвіти в порозумінню з міністерством скарбу задумує пострити для черновецького університету модерний будинок для бібліотеки а також новий репрезентативний головний будинок на ґрунті гр. прав. реалічного фонду проти резиденції. В головнім будинку мала би знаходитись авля, ректорат і вкестура. В теперішнім головнім будинку через відповідні адантовані постановлено поробити комнати для викладів, іспитів, семінарів, інститутів і для деканів. В ново адоптований теперішній авлі етати має Collegium maximum.

Гуцульські опікуни. — Найбільший герой з поміж гуцульських опікунів се званий цілий Гуцульщині опікун-торговельник Файвел Пухман із Диктинця. Сей „регельний“ торговельник торгує ґрунтами і зичить Гуцулам гроші на лихву. Та сї операції ідуть ему дуже на руку. От зичив у него гроші також Марін Олексюк, господар із Розтін тай его жінка. Назначили они у сего торговельника 2300 корон. За якийсь час прибіг сей гуцульський кунець-торговельник до них тай приволов їх, щоби они дали ему вкестель на 3400 кор., бо як ні, то вижене він їх зараз із хати і ґрунту. Они перестрашили ся тай підписали на грозьбі лихваря вкестель. Сей господар Марін Олексюк навіть аж засада був із того страху переказу. Тепер ходить він без ратунку і нуждує ся, що лихвар зарахував его на 1100 кор. От, які гаразди на нашій Гуцульщині. Народ обматано, „оковано і одурено“. — Гуцульський.

Переслідуване Славян на Угорщині. Угорський міністер справедливости розіслав до всіх державних прокураторів обіжик з порученням, щоби за кривату нового шкільного закону переслідували славянські газети з безпощадною строгостю. Зазначити треба, що новий шкільний закон, рішений угорським правительством, визначаєть ся крайнім славнофобством і має на цілі цілковите змаршувати славянської шкільної молодіжи.

Оповідки, іменованя і т. п.

Концерт в пам'яті смерті Т. Шевченка відбуло ся, як відомо, в суботу, дня 16. с. м. в саді Музичного Товариства точно о год. 8-йй вечером.

Друге представлене драми „Ой не ходи Грицю“ відбуло ся в неділю, дня 17. марта о год. 8-йй вечером в сали „Okosimer Bierpalast“ д-ра Шнаєра, при ул. Цвітній. Ціни місць (з додатком): Льожа 10 К, місце в льожі орх. 2 К, 1-й крісла 1 К 60 сот., 2-й 1 К 20 сот., 3-й 80 сот., партер 60 сот.

Звичайні загальні збори кімполонгської філії тов. „Руська Школа“ відбудуть ся дня 16. марта с. р. о 4-йй год. по полудня в шкільнім будинку в Руській Молдавічці з таким порядком денним: 1. прочитане протоколу з послідніх загальних зборів; 2. справоздає касове; 3. вибір виділу і 4. вільні внесення. — За товариство: Юрій Якубович, голова.

Головні збори заставницького „Бояна“ відбудуть ся в неділю, 17. марта с. р. в сали касинової о год. 2-йй по полудня з слідуємим денним порядком: 1. відчитане протоколу; 2. справоздає з діяльности виділу; 3. справоздає касове; 4. вибір нового виділу; 5. вільні внесення. — За виділ: Олександр Кобиланський, голова.

Загальні збори Читальні „Руської Бесіди“ в Малайтинцях відбудуть ся 17. марта 1907 о 3 годині по полудню в громадській канцелярії з звичайним денним порядком. — Циріак Павлюк, голова.

Буковинсько-гірський драматичний кружок із над білого Черемоша у Сторонці Путилові відіграє в неділю, дня 17. марта народну оперу Квітки-Оснотеня „Сватане на Гончарівці“. Частий дохід призначений для Ст. Путилівської бідної шкільної молодіжи. Музика вижницька. — Василь Товстюк, управитель.

Загальні збори Читальні „Руської Бесіди“ в Кучурові малім відбудуть ся у неділю дня 24. марта 1907. о год. 2. по под. в домі Николая Семенки з слідуємим денним порядком: 1. Обрахунок читальні за минувший рік 1906. 2. Вибір старшини. 3. Вільні внесення. — За старшину: Дмитро Бакора, голова, Іван Петрюк, писар.

Загальні збори товариства „Січ“ в Кучурові малім відбудуть ся у неділю 31. марта 1907. в домі Николая Семенки з слідуємим денним порядком: 1. Обрахунок за минувший рік 1906. 2. Вибір старшини. 3. Приміщене хати для „Січ“. 4. Вільні внесення. — За старшину: Николай Семенка, голова.

Подяка. На почні нашого громадського радного (тутешнього посесора) Фридриха Фішера, як також его товаришів прочих радних, зібрано в сїчні сего року добровільними датками на теплу одіж і обуви для шкільної місцевої молодіжи значну суму. На єю добру цілж жертвувала вільні датки, як слідує: Пан Фридрих Фішер 50 кор., Юхим Ритер 20 кор., Елізе Бретингайдер, священник Василь Козаринчук по 10 кор., Ізраїль Гіндіс і Іля Меленка по 4 кор., Василь Гавралець, Петро Шемчук, Ілья Лайб Гранієр, старший Юда Райш, Давід Гетаб, Мендель Енглер, Франц Дутковський, Ігнат Фісаль, Олександр Дутка, Ілья Енглер і Ківа Вандерман по 2 кор., а Іля Костинюк 1 кор. Сума тут зібраних жертв вносить 121 кор. Далше на внесок пана Фридриха Фішера ухвалила рада громадська крім відсотків фонду убогих з Вадлу Краєвого, котрих назбиралось 147 кор. 90 сот., видати на єю добродушну цілж з громадської каси 200 корон, так що всего на всего вносило 468 кор. 90 сот. В той спосіб закулено багато теплої одіжі і обуви для шкільної бідної дітвори, котра мусіла знести в підраній одіжі такі морози як сего року. За се складаю в ім'я цілої громади насамперед панови Фридрихови Фішерови, котрий внав на таку добру гадку і дав до сего почин, як також прочим панам добродіям за їх добру волю сердечну подяку. — Іля Меленка, начальник з Рогівної.

Із штуки і літератури.

„Іскра“, літературно-наукова, народна часопись, ч. 1. Зміст: Д. Макогон: Мужичі Думи (вірш); І. Діброва: За землю (опов.); Д. Макогон: За що терпим? (вірш); М. Ешенбах: Два нарис; Ю. Павлюк: Французська революція; М. Чумак: Кілька слів про альгоголь. Весь зомат обіймає 16 сторів (вісімка). Може бути, що д. видавць А. Кракція має найкращу волю, — але до воли треба ще й зрозуміння, що література для селян мусить бути якраз найкраща, найдобриша і так артистична, як незрівняні наші народні пісні та казки. Недолатком або навіть менше добром добром змісту вбиваєть ся артистичний зміст в народі. — Іскра виходить в Чернівцях, 10. і 15. кожного місяця і коштує на рік 3 корони (2 рублі, або 1 долар).

Переписні листки з борби о український університет? Д. Е. Турбачинський зладив пять переписних листків, у яких (щиро казучи — лише може, як данийше, та все таки досить недолатно) зобразив пиль хвилі із подій на львівсьім університеті дня 23. с. р. Весь дохід із продажі призначений для жертв згаданих подій. Хто не вибавлявий, а при тім в справах штуки придержує садумки, що (нагріотична) цілж осявляє всякі (менше артистичні) средства, той на буде єї сарти в „Савальскім Базарі“ у Львові.

Переписка адміністрації:

А. Рус..к. Бергомет-Підкрай. 20 К одержали — дикую. Рік 1906 вириваний, на рік 1907 затягнуто 4 К. Бракуючі числа василаємо.

Ціна оголошень за односторонню їх розміщення: Ціна сторона 80 К., 1/2 сторони 60 К., 1/3 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/5 сторони 10 К., 1/6 сторони 5 К., 1/8 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.
За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний окуп. **Дрібні Оголошення** малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова. Належностей за анонсом марками поштовими не приймає ся.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громад Гоголівна і Легучені-Тевтул, стоваришена зареєстрованого з необмеженою порукою, що відбудуть ся 31. марта с. р. о 1 годні в шкільнім будинку. Порядок нарад: 1. Справоздане старшини про стан товариства і діяльність старшини. 2. Внесок догично справозданя замкнення рахунків і білансу за рік 1906. 3. Вибір нового члена старшини на місце помершого, як також вибір касиєра і призначення платні для него. 4. Відшкодоване за хату, в котрій буде знаходити ся каса. 5. Вільні внесени **Теодор Цоклітар**, нач.

Г. ФАЙЛЕС
усувач нагнітон
Чернівці,
ул. Руска ч. 8.

Случайна нагода

Вози, санки, шори, сідла і взагалі всіляка упряж задля виїзду дешево до збуту. Також до про-дажи фотеплян.
Влизше можна вивідати в Чернівцях Hohegasse 5a у **Николая Українця**. 53 (2—10)

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва правдо забезпечена“
антикара д-р Ю. Францо
в Тернополи.

Се є знамените усмиряюче средство до ватараня против всяких ревматичних болів, простудження, ломаня костей, плечий гістия і нервових недуг. Прошу уважати на напис „Nervol“ і не прийма-ти ніяких „Нервогонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фла-шопок) 8 кор. з оплатою і опакowaniem. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всіх країв.
В Чернівцях на складі у Шміда і Фонтіна.

Штучні навози

на весну, як томасину з зьвіздою на мішках і без зьвізди, суперфосфати, кайніт калуский, салітру хілійську і всякі настія господарські, найпевнійше купувати в „Спілці для господарства і торгівлі в Перемишлі“.
Ціники висилаєсь оплатно і даром.
Дирекция.

КУПУЙТЕ ЛИШ
PFAFF-A МАШИНИ ДОШИТЯ
бо они є найліпші, найтриваліші а також найдешевші!
Крім тих, є у мене також на складі

97 22—26

СИКАВКИ І КАСИ
при яких купити суть дуже легкі і вигідні умов-ини. Ніхто не дотримує дешево, ніхто не об-слуають. Вас так ретельно і швидко не годен дати Вам таких полекний у сплату.
З поважаннем
ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машиніст у броварі Штайнера
улиця Желізна, Чернівці.

Шість і пів мільонів корон відшкодовані!

Будинки, движимости, збіжжє і нашу обезпечує від огневих шкід.
одинокє руске асекураційне товариство

„ДНІСТЕР“

Тов. взаїмних обезпечень
... у Львові, Ринок число 10, ...

Шкоди одінує „Дністер“ з місцевими членами і виплачує зараз признані відшкодовані.

За 13 літ виплачено **6,474.534 корон** відшкодовань.

Обезпечення приймають агенції по всіх містах і більших селах. „Дністер“ дає агенції письменним гос-подарам, де еще не роблять інші агенти „Дністра“. Агенти „Дністра“ заробили провізії **807.742 корон**. „Дністер“ уділяє громадам позички на 4% на за-купо сикавок.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках Банки краєві у Львові і в Чернівцях, Галицька Каса ощад-ности, повітові Каси ощадности і сиротинські Каси при судах.

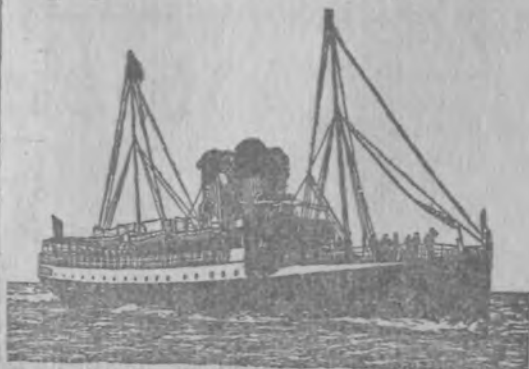
Чистий зиск річний звертає ся обезпеченням членам; за р. 1905 припадає кождому членови 5% премії до звороту.

На житє обезпечайте ся в Краківекім Товаристві тільки через „Дністер“ провізію від таких обезпечень дає „Дністер“ на рускі добродійні ціли.

Фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1905 року; суму **1,372.538 корон**.

Стережіть ся огню!

До Америки і Канади

найвигіднійша, найдешевша і найпє-нійша їзда через

ЛІНІЮ КУНАРДА

Головне заступництво для

Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівска ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернів.**
цї ул. Головна (Енденберг) ч. 32.
104 29—52

Важне для управителів шкіл.

Намісто друксорти

„Jahresausweis“

краєва Рада шкільна припоручила виготовити нову друксорту

„FRAGEBOGEN“

яку можна вже тепер набувати в друкарні „Рускої Ради“ (Чернівці)
ул. Петровича ч. 2) по ціні

6 сотиків за аркуш.

Виданя „Рускої Бєсїди“ і „Рускої Школи“

можна купити у всіх

філіях „Рускої Бєсїди“ і „Рускої Школи“,

в друкарні „Рускої Ради“ і в книгарні І. Рехенберга.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Енденберга ч. 3.

Отсим подає Вп П. Т. Клієнтелі до ласкової відомости що надходять найновіші артикули весняні:

Склад

Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відни, Осип Шіаєр і Сини в Грацу. Черевики з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відни, Ф. Л. Поцера в Хрудимі коло Праги.

Дамска і діточа обув.
Дамска і діточі капелюхи.
Дамскі і діточі рукавички.
Дамскі і діточі парасолі від сонця і дощу.
Дамскі і діточі рукавички і парасольки.
Дамскі і діточі паньчохи.
Дамскі і діточі гребіні і шпінки.
Дамскі і діточі підв'язки.
Дамскі і діточі носки.
Дамскі і діточі шалочки.
Діточі убраня і жакети.
Парфуми мила і т. н.

Артикули до подорожи. спортові і Tennis.

Найліпші туфласві і за-
граничні фабрики

Мужеске біла.
Мужескі капелюхи фільцові і циліндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камизельки.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолі і пальчики.
Мужескі хусточки.
Мужескі шалочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпетки.
Мужескі тапки на листя і візятки.

Револьвери, стрільби до польованя і амуніція.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захаря.

За редакцію відповідає: Віктор Угрюм.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вгл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., вгл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошена приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслано“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламний неопечатаний вільні від порта.
Рукописи звертає редакція лише за попере-
днім застереженням і залученням належи-
тості поштової.
В справах редакційних можна устно по-
розуміти ся щодня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Рускі виборці в неруских округах.

Поза п'ятьма рускими округами виборчими маємо цілі рускі громади, які, як меншість, входять в склад округів виборчих румунських або німецьких. В округах тих стануть і перед нашими людьми кандидати чужі нам, — тоті, яких поставлять єї народи, що на данім виборчій терені мають значну більшість виборців. Стоїть отже тепер перед нами нове питання: як мають поступати наші люди при виборах в тих неруских округах? В тій справі звертали ся вже до нас поодинокі виборці, отже тепер відповідаємо всім інтересованим, що очевидно і в тих округах треба, щоб виборці рускі поступили собі так, як в тій справі постановить наша найвища організація політична: „Національна Рада Русинів на Буковині“. Справа руских виборців в неруских виборчих округах буде точкою напад „Національної Ради“ і тоді квестія ся порішить ся. Очевидно стане ся се аж тоді, коли в згаданих округах з'являть ся остаточні, міродайні кандидатури, яких покищо не бачимо ще. Коли будуть вже такі усталені компетентними організаціями кандидатури, тоді „Національна Рада“ зверне ся до виборців руских з відповідною директивою і ми певні, що виборці рускі солідарно підуть за голосом своєї „Національної Ради“, яка опираючи ся на вибраних делегатах із всіх кругів руских, тим самим є і представительною політичним змаганням всієї буковинської Руси. Із справою сею нерозривно вижить ся однак і друга квестія: а іменно треба, щоб впливові і міродайні люди наші сейчас перевели або екріпили нашу народну організацію в тих громадах руских, що

входять на разі при виборах до неруских виборчих округів! Треба се виконати як найскорше, раз — тому, що скрізь лиш організації веде до сили і гаразду, а по друге ще й тому, що як раз в тих місцевостях наших, коли они будуть добре з'організовані, можна буде за нашу поміч чужим кандидатам, видобути із сторони відповідних чужих організацій певні взаїмні зобов'язання пр. на терені руских округів із сторони неруских виборців. Ситуація наша така тут ясна, що нам не остає нічого іншого, як лиш звернути ся десь до відповідних людей наших із горячим зазивом, щоб в руских громадах неруских округів сейчас взяли ся они до такої організаційної праці, яка рівночасно веде ся і тепер ще в руских округах виборчих. Програма „Нац. Ради“ рускої, зібрана теж коротко в останній відозві виборчій „Н. Ради“ (гл. 26. ч. „Буковини“), най буде субстратом в тій дуже важкій для нас роботі. В той лиш спосіб у всіх руских сторонах скріпимо нашу ситуацію і прискоримо прихід красної будучности для всего руского народу!

Передвиборчі вісти.

Із вашківського округу.

Віче в Вашківцях п. Ч. відбуло ся минулої суботи під голим небом, при значнім здиві на рола. Хоч Вашківчани свідоміші люди і не дадуть ся звести вовкови, що тепер, на час виборів, надів овечу кожу і робить баранячо-невинні очі та голосить релігійну війну против нашого кандидата, то все таки треба нам було заняти ся питаннями дня і пояснити вагу хвилі з соціально поступового становища. Головним референтом був п. Сграйський, що обговорював виборче право, а за ним говорив п. Гераси

мович про права, до яких стремить поступова партія народна. На вічу ухвалили, розумієсь, одногласно вибрати послом Л. Пігуляка. — *Вісник.*

Два „віча“ о. Богатирда. В неділю, дня 10. марта с. р. о. Богатирец мав мати виборчі збори в Вилавчу і в Замістю. В Вилавчу зібрав ся округ него 60 осіб. Лиш зачав до людей говорити, надійшов на то залучитель Чаховський і Шлемко і в тій хвилі о. Богатирец закінчив свою бесіду і забрав ся. На жаль унеможливив о. Богатирец своїм бігством панам Чаховському і Шлемкові з паном кандидатом привитати ся та розмовити ся. Так само повело ся канд. о. Богатирцеві в Замістю. Боже помагай так даліше в усіх громадах! Вилавче і Замісте уважав о. Богатирец за свої найневишні фортеці. А що-ж то з тими слабшими буде?

З черновецького виб. округу.

Екзекутивний комітет руск. учительства просить нас о поміщені такої відозви в справі учительської кандидатури в черновецькім окрузі:

Товариші! Завдяки щирій невтомимій праці около піднесення добробиту нашого покривдженого народу, дійшло руске учительство на Буковині до того, що суспільність руска, одніючи ту щирі працю учителів, призначила на знак подяки і довіри до учителів, один посольський мандат для нашого Товариша. Наколи-б наш парід не мав ворогів — а найгірші вороги є перекинчик-кацапи, що вийшли таки з лона народу — то праці около здобуття сего мандату була-б не трудна а тим то і успішна. Та на жаль, як відомо, має ся річ не так. В майже кождім рускім виб. окрузі ставлять кацапи свого контр-кандидата, через що наша праця стала о много трудніша. Найтяжша праця припаде на той повіт, де кандидує наш Товариш, п. інсп. Спін у л. Тут треба вести як найзавзятішу борбу; а побідимо ми тоді, коли спільно, всі як один будемо всіма силами старати ся о переперте сего кандидатури. Товариші! Не забудьмо, що час до виборів короткий, що кожда хвиля тепер дорога! Залишім на сей час инші які особисті справи, а киньмо ся на поле борби о здобуте мандату для нашого Товариша! Вихиснуймо хвилю, бо не вихиснувавши єї в добрий час, грозиць нам криза — ми втратили-б мандат, наш парід втратив би щирого заступника! О, щоб не до-

Володимир Бирчан.

На третім поверсі.

(Конець).

— Послухайте... Я коротко: я тільки раз любив в житю... І вона мабуть любила. Маю я золотий годинник від неї... та я, дурний, дурний — не мав смілости їй то сказати... І вийшла за иньшого. Дурний, дурний!

— Не дурний, а дуже дурний — повторив Рибчук.

— Тому й не можу, ну таки не можу зрозуміти, як мож так від одної до другої скакати — продовжав Композитор, — коли я тамтої не можу ще забути! Товаришу, а через вас хоч тиждень не буду мочи спати!

— Він — перебив Мельник — шукає: багатой, гарної, ні тонкої, ні грубої, ні середної, з доброго дому, мудрої та не за мудрої, щоби уміла грати на фортеп'яні Шопена і Бетовена, вміла варити каву і т. д. і т. д. А я йду о заклад, що не буде багата — а бідна, не гарна — а паскудна і дурна і крива і сліпа, що не буде вміти й на катеринці грати, ні же буде вміти й води заварити на кюски! А за те буде знати взяти його під ноги! Бо він дурний ідіот! Какаунь!

Я був же змучений і мої очі стали кліти ся до сну... Я зателеграфував нинішні домів по гроші, бо ті, що приїзді, уже розкотили ся. І так привіз мало! Зателеграфував, як радий мені Татарський, по 77 корон і 47 сотиків. Він каже: коли зателеграфуєш рівно, от приміром по 80 або 70 — не пришлють, бо то підозріло. А так напевно подумують, що кинче тобі треба, як ти так рівно розчислив. До того не пишеш в листі, а телеграфуєш, на селі ефект!

І ось мені сниться ся: мій батько саме заглядає крізь вікно, як на тоді складають сноси, аж ту жидок приносить телеграму... В першій хвилі уєї затрі-

вожені, через батькову голову пересувають ся Бог вість які гадки... Аж в кінці звачив ся, роздер і — кинув.

— Від Мілька? Може хорий? — питає мати, що вже кілька хвиль стоїть біля і слідає за батьковим виразом лиця.

— Ага хорий! Читай! — і мати читає і мовчки віддає...

— Держи собі. Нащо мені того? То твій син! — і батько стає ходити по кімнаті. — Завтра дістанеш!

А мати тихо. Мати дала підвечірок. В хаті тихо мов по сварці, а на середині стола лежить телеграма хребтом до гори. Аж мати перша перериває мовчанку:

— Я так думаю собі... тобі нічого я не раджу... а так тільки собі думаю: а може йому таки кинче треба, коли вичислив так рівно?! Чому ту не є 80 або 70, а рівно 77 і 47?!

— Ег дурне тобі в голові! — відкаже батько — Для нього й лишме, навчить ся грошей шанувати!... Не знати, чи на полі беруть уже бульбу? — і батько встає, бере палицю й виходить.

А мати мовчить. Аж ось вже й вечір, батько вертає з поля і ходить по городці і думає. Мати не зближуєть ся до нього, лиш часом загляне крізь вікно. Вечера — знов тихо. Аж по вечері батко вже в ліжку, читає часопис і знов думає...

— Геню, Геню — каже по хвилі. — А може справді йому треба? Тільки міг би се робити в делікатний спосіб і все таки, хоч на телеграмі, щоби на писав, пощо йому так нагло? Чь тамі загубив, чи украли, чи що? І не коштувало би много... Пріміром: „украли“ — тільки 3 крейцарі більше! „Загубив“ — ну так само 3 крейцарі більше.

— А може йому вже не стало й тих трьох крейцарів?! — Каже мати, що м'якше має серце.

— Знаєш як то у Львові, повно злодіїв, а я казала йому: Ти ще не був у Львові, не знаєш людей, то все держи панерові у скарпетці!

— Е ти вже аж туди! А приміром прийшов на

університет, йому треба заплатити за впис і що? — буде здійсмати черевикі? А там прецінь ходять і панни...

— А треба ж їх там? Еманципація, еманципація! Не пішла варити б, а на університеті! пощо там її?

Байка, тільки напиши йому, най на другий раз усе допише, по що йому гроший Іванкине не дістане! Та ту я й прокинувся ся; хтось знов застукав до дверей і перервав мій милий сон.

— Товаришу! Як мож так поступати?! Я... говорив еще Композитор до Вільшанського.

Під ту хвилю той сам знову застукав. Вої ми поділили ся на двоє: ті, що було їм хоч трохи вигідно, противили ся; що спали на підлозі і в рай пустились би!

Пропасниця на них! — грозив Композитор.

— Вони ще й нас скинули-б з ліжка — продовжав Рибчук.

— А ти сам тому винен! — докоряв Композитор Рибчука — бо твою адресу всі знають в товаристві!

— Не мали коли, та тепер — і Мельник світить сірку — ого, вже пів до третьої! Ну, ні, їх нема вже що впускати! Най йдуть далі і так небаром ранок.

— Та пустіть! — промовив Татарський зі землі. — Я й не знав, що ви такі єгоїсти!

— То якісь бідні, як і ми! — докинув і я зі землі, а Соханський тільки й встав та раз-два відчинив їм двері...

Увійшло двоє: Ясеницький і Безпалко.

— І нас примістять дебудь, людинки добрі — промовив Безпалко, що перший увійшов. — Ми ще не маємо хати, як і ви...

— В готель, в готель! — командірував Композитор.

— А бо я граю? — спитав другий.

— Але ж просимо, просимо, коло нас усе знайде місце! — промовили ми зі землі.

вело ся, діджати такого погрому! Та при всій ширій праці треба і матеріальної помочи. Президія уч. екз. ком. звертає ся до вас, дорогі Товариші і Товаришки, просить вас, що-б кождий з Товаришів подав і матеріальну поміч. І хоч матеріальне положення наше сумне, не пожалуймо і свої жертви, бо кождий сотик має тепер причинити ся до здобуття нашого морального „фонду резервового“, до здобуття мандату для руского народу і учительства. Тому ще раз кличемо: Товариші і Товаришки! Нехай кождий з Вас приїде (як хто може по 5 по 10 а хто може по більше корон) на організаційний фонд руских учителів на Буковині. — Вені! вкладки будуть оголошені, не лиш задля контролі, а й за для підохочення прочих, в „Буковині“. В кождім окрузі може збирати датки один Товариш, надсилаючи їх потім секретареві екз. ком. Сергієви Канюкові, над'учителеви в Глібоці. — За президію екз. ком. руск. уч. на Буковині: *Омелья Іванічків, Сергій Канюк.*

В 9. ч. „Рускої Ради“ находить ся ширше письмо від виборців із Камени, із якого виймаємо ось які важливі уступи: „... нікому не знава „Народна Рада“, з котрою ми ніколи нічого спільного не мали і не хочемо мати, накидає нам, як зачуваємо, на наш черновецько-сторожинецько-серетський виборчий округ свого кандидата. Панове з „Народної Ради“! Чи Вас там є три, чи чотири разом всіх до купи, просимо Вас, дайте нам спокій. Ми знаємо ся на фарбованих лисах. Ми слухаємо голосу наших довголітніх ширих провідників з всеародної „Народної Ради“ як павів Пігуляка, Василька, Стоцького і н. наших, знамих нам і ширих панів і певне підємо лиш за їх голосом! Вони вперед з нами порадили ся, а ми собі на наш виборчий округ вибрали кандидата в особі нам знаного, для мужика дуже широго, з білого хлібороба походлячого п. Николая Сивини. Сей пан, яко сив білого хлібороба, знає нашу нужду і певне, ми за то ручимо, що за наші нам належачі права він бодро постоїть. Ми кандидата собі вибрали, на жадного другого не дамо голосу, а якійсь „Народній Раді“ рішучо забороняємо, нам інших кандидатів накидати, а до того еще з партії ворожої народова. Панове господарі з янших громад! Просимо і молимо Вас! Майте поір! Будьте острожні! Слухайте лиш наших ширих провідників як: п. Пігуляка, п. Василька і п. Стоцького. Се є наші справедливі приятелі. Не дайте ся від якоїсь „Народної Ради“ зловити на вутку. Вже час, абисте пізнали воєків в очей ширі! Не робіть Вас і Ваших дітей разом з нами і нашими дітьми нещасливими, бо будуть Вас колпез Ваші діти в гробі проклинати, а певне що їм Всевишній над звільдами сей гріх до реєстру не занешиє. — Камена, дня 10. марта 1907. *Василь Цуркан*, громадський начальник, за всю громаду; *Іван Цуркан*, предсідатель місцевої ради шкільної; *Василь Токар*, за всі єїтропи церкви; *Тодер Токар*, за читальню; *Іван Шлемко*, за касу; *Денис Мінчик*, громадський секретар; *Едмунд Стелігоский*, дїєний; *Юрій Шербаковский*, надучитель.“

З ніцманьско-садагурского округу.

Передвиборчі довірочні збори українського учительства садагурского

— Ви спите всі, благоденствуете, — промовив знов Ясеницький. — А ми були на нараді.

— На якій? — спитало кількох — таж в товаристві нічого не було!

— Припадково, у каварні. Безпалко, я, Самбірський та інші. Сіли тай раду радимо, тай урадили, як тільки розмістять ся хлопці, щоб зробити віче в справі університету! Що буде, най буде! А ви що на то?

— Ми всі так само! — відповів Рибчук. — Була сецесія, були барикади, а що тепер буде, най буде! А ми свого не попустимось! Тай що ту много говорити! Ми всі за тим!

— Як битись, то й будемо битись! — докинув Соханський. — А таки свого не дамо!

— А як проженуть, — каже Композитор — то підємо в Краків, Відень. „Світ широкий, шлях далекий, є де дітись, де минутись!“ — як каже поет.

— А замкнуть до арешту? — докинув Татарський — то однаково чоловік на божему світотонку бідує! Тай замкнуть не одного, але хіба всіх! А тоді будемо як ту — немов в себе дома.

— Ще й може осібно ліжко буде мати кождий! — зітхнув знов Мельник, що дуже притиснувся його Вільшанський до стіни.

Мабуть було вже коло одинадцяті, як ми побудили ся. Ще лежали та говорили. Одні журли ся, де найти-б їм якебудь заняття, щобі провормити ся весь божий рік, то знов гразли ся інші іспитами та обов'язками, що ждали їх і сього року. Або й знов обговорювали питання університету. У тій розмові усе мож було почути: і молодечі надії і гразоту о хліб і жалз за минулими днями і знов надії і жалз — що всього ні то не сплещи, ані не розкажеш, хіба тільки в пісні!

Одн Композитор був вже одягнений, бо дуже сипив ся в університет. В тім знов застувал хтось об двері. Наша перша думка: се певно дїстать із грішми! І ми в оден голос: Просимо, просимо! А ту отворили ся двері і — дві якісь поважні пані! На їх

новітні відбулись дня 10. с. м. за ініціативою уч. С. Івановича. Перед отворенем зборів представив надучитель Дарій Пігуляк коротко а ядерно теперішню політичну ситуацію і її вагу. По виборі президія — в склад якої вибрано п. директора Івана Ярошинського предсідателем — забрав слово уч. Іванович. Яко член „Національної Ради“ уважав він за вілювидне, ба навіть за конечне представити присутним в головних начерках діяльність свої репрезентації. Навязуючи до сказаного почав бесідник річ далше від сего, щоб на снх довірочних зборах розібрати сїлдуочі точки: 1. Наше становище супроти кандидатури совітника Ілі Семани. 2. Застановитись над снм, в який то спосіб підпертаб найуспішнійший вислїд вибору посла до Ради державної? 3. Вибрати комітет, котрий мав би зайнятись переведенем сєї акції. Над поодинокими точками велась жива і обширна дискусія, при чім яказалась небувала солідарність, висока одностунність і вірнева партійна карність, якої позавидувати мусять другі нації. — Прнято одностунно сїлдуочі резолюції: 1. Українське учительство садагурского повіту зібране дня 10. марта с. р. витає як найсердечнійше кандидатуру совітника суду п. Ілі Семани на посла до Ради державної і зобов'язуєь горячо підперти сїю кандидатуру. 2. Всяку иншу кандидатуру уважає українське учительство в сїм повіті за неможливу. Збір зав зиває всіх товаришів учителів і прочу інтелігенцію, як також і наших сьвідомих селян патріотів, щобі ні в найкоротшнм часі у всіх громадах сего повіту послаликали збори і повибирали виборчі комітети місцеві. 4. Збори завзивають всіх товаришів до як найчисленнійшої участі у передвиборчнм великім першнм вічу сего повіту, котре відбуде ся дня 24. марта о 1. годині по полудні в Топорівцях. 3. Нагоди, що тої самої днини відбувало ся передвиборче віче в Кічмани, вислав збір привітну телеграму тому-ж вічу, в котрій витає радісно кандидатуру совітника суду п. Ілі Семани. Щоб би затягнути близьких інформаций, що до переведення загальної організації, вибрано тимчасовий комітет в склад якого увійшли сїлдуочі панове: директор І. Ярошинський, уч. С. Іванович, П. Лагачин, Г. Влад, В. Продан, Д. Пігуляк, Ю. Мартинюк і І. Свинюк.

З Старої Жучки пишуть нам: У нашу громаду загостив селянин з Київщини Іван Савчук у минувшу неділю 10. марта с. р. Даскал представив людям того селянина Савчука і казав, що він є кандидат на посла до ради державної і щобі люди сходили ся до Тодора Величука на раду. Та Савчук сам відтримав раду у Величука, бо люди не зійшлись, а зійшлись всі у читальні. Савчук загостив до нашого даскала і вуж перемовляти людей, що йшли до читальні, щобі до даскала сходились. Та люди прийшли до читальні і оповіли сє учителям. Учителі послали чоловіка, щобі запросив Савчука до читальні і щобі тут свою програму висказав. Однак п. Савчук якось не хотів прийти а як найскорше, нїм звечеріло, вніс ся з Жучки. Якось не веде ся паньско-кацапській кнрній, якої речником є той знаний Савчук. — Громадянин.

Із польского табору.

В кількох останних числах „Gazet-i Polsk-oi“ находимо уваги про політику руску на Буковині, про теперішній виборчий рух руский і т. д. — І в 21. ч.

лицях виступило в одній хвилі здивуване й перестрахи і щезли ще скорше ніж з'явили ся, побачивши нас — військовий табір.

— Ремцю! — кажемо до Композитора, — ви ще найбільше одягнені, вийдіть і сиптайте. А може то тани до нас?

І Стрийський нанинув скоро сурдута, вибіг; не ждали ми й двох хвиль, як вернув — ні блідий, ні червоний, кленучи:

— А траив би вас всіх! Я вже давно збираю ся продати свій фортеп'ян, щобі новий купити і ось висівсь на брамі картку і саме тепер прийшли по нього якісь дві пані... нізнійше їдуть... з провінції!... І через вас пропало все! Чорті пібрала би вас! Більше не пишу вже більше ні ноги одної!

— Одної не пускай! — сьмієть ся Соханський — Ідіте, ідіте! Та біжи ще за ними і за дві мінути приводи. А ми поховаємось за той час, що й сїду не буде!

І Композитор вибіг знов.

А ми стали під той час щезати — перемінати ся в нічо! Щось двох сховало ся під ліжко і нічо не було їх видно, тільки виставали їх довгі, безформні ноги. Двох других лежало на ліжку. Соханський прителів їх кодрами й подушками а з верха розкинув капю. Як слонь, що обжер ся трави, виглядало сє ліжко, — сьміяв ся описи Соханський. Купий Вільшанський мов кіт кинув ся під софу, хвостик виставляючи — не хвостик, а ліву руку, що не змістила ся. Я — от як на поінство прїдуть нечаяно гості, а домашні панни, своєю передигаючись, видають всі суки, куди лише попало, за ліжко, за кувер — зверха лиш трошки пригаджуючи, так і мене вкинено за кувер, що біла стїна. А на мене сурдуть та ослонь, а з вершу книжок та книжок та еще паперів... Соханський новигладжував те все і з Ясеницьким мов в койці замкнули ся в шафі.

Як по хвилі увійшла пані з дочкою, стала пробувати фортеп'ян.

Дрэг. 1906.

„Gazet-i Polsk-oi“ находимо статю: Русини і Німці на Буковині. Сказано там, (за славним „Slow-om Polsk-ym“), що галицька Польща мусить підперти Поляків на Буковині, бо тут не Русини, а лиш Поляки годні ставити проти германізаційної еліт. Русини помагають лиш Німцям. Русини не спосібні вести свою жизнь проти „Німців“ — такі і подібні їм теревені плете „Gazeta-Polska“. Кажемо „теревені“, бо кождий, хто знає хоч трохи вигляд буковинського життя перед виступом рускої організації політичної, той хіба мусить признати, що власне завдяки роботі Русинів германізація Буковини снншла ся і завернула ся із сєї дороги. Вистає придивитись лиш нині буковинського шкільництва, щоб прийти до сего погляду. Скажемо тут „Gazet-i Polsk-oi“ ще щось більше. Не лиш своїми придбаннями, але також польськими, сннчили Русини германізацію на Буковині. Коли „Gazeta Polska“ сннтає своїх послів, то певно довідаєть ся, що в великій мірі лиш завдяки полертю руских послів дістали Поляки свої польські школи на Буковині, своїх інспекторів і т. д. Пригадуємо „Gazet-i Polsk-oi“, як щиро старав ся п. Н. Василько о польський мандат із Буковини до парламенту при теперішній реформі виборчій. В загально національних справах (пр. справа укр. університету) виступаємо рішучо і з всею силою проти заплости вшепольської в Галичині. Там ми покищо в меншості і мусимо боронити ся проти страшних кравд із польської сторони. Все-ж таки, тут, ми все думали о згіднім позиктї із польского меншостію і, хоч всеке бувало, ніколи хіба не дали ми відчуті Полякам, що тут наша перевага, що ми тут панамі ситуації. За те Поляки юдять тепер при виборах проти нас, — в кождім числі „Gaz. Polsk-oi“, як лиш можуть, вихваляють кацапських кнрників, інтригують і перед часом роблять при тім добру міну. Не знаємо, чи таке, на лад вшепольських Галичан скопюване поступованє прїнесе Полякам в будучности яку небудь користь. Подлишаючи сє їх розвазі, зазначаємо, що, поминаючи часті вже денунціяції (гл. ч. 21. „Gaz. Polsk.“ новника: *Udział buk. studentów w napadzie na unię. lwowski*), „Gazeta Polska“ хіба осмшати себе хоче, коли так відважно впеваю, що „хто говорить о гноті Русинів в Галичині, той або сьвідомо дожиє грїшнїсть, або не знає тамошних відносн“. — Сей дотеп удав ся впрочім *Gazet-i Polsk-oi* — знаменито!

Передвиборчі збори відбудуть ся: 1.) округ заставницький: дня 17. с. м. о год. 11. в Веречанці, а о 2. год. в Заставні. О год. 1. відбудуть ся в Заставні довірочні збори учителів, які сннкують пп. А. Зугаєвич і О. Купчанко. 2.) округ вижницький: дня 24. с. м. о 12. год. велике віче в Довгополі. 3.) округ кічманський: дня 24. с. м. о год. 1. віче в Топорівцях. 4.) округ черновецький: дня 24. вел. віче в Глібоці.

Ювілейний комерс українського акад. тов. „Союз“.

Вже 32 літ проминуло, як в Чернівцях засновано перше українське академічне товариство „Союз“, що й має на цілі горнути до себе українську академічну молодіж, витворити в ній крінке національне почуте і насталити духа єї до борби за народні ідеали. 32 роки такої роботи, — сє не дрібниця. В протягу снх довгих літ мало товариство між своїми членами чимало людей, що займають зараз поважні місця, що стали сьвіточами буковинської України. Глядячи на таку довгу та славу минувшість, чудось товариство спонуканам, обїїти тридцятилітній ювілей сьвого істнованя сьвятотчно. Перед двома роками покинуло товариство думку про сє, із згляду на загально національну жалобу, а в минувшому році видало товариство літературну збірку „На шляху“, що була немов сьвятотчним прольотом до сьвяткованя 30-літнього ювілею...

День 11. марта сего року записаний буде гарно в аналіх товариства. На сьвятотчний комерс, який в тім дни урядив „Союз“, зїбрала ся в готелю „Централ“ численна публіка прихильників „Союза“; в урочистім обході взали участь почесні члени товариства д. віцемаршадок др. Смаль-Стоцький з женою, д. посол Пігуляк, д. інспектор Попович, далше надпрок. п. Міхальський, надрад. Ясеницький, кандидати на посла дд. Семана, Спинюк і Лукашевич, професори Кобилянський, о. Семана і Кумановський, заступники українського духовенства, репрезентанти жил. нац. товариств „Зефіра“ і „Емуна“, а поза тим (що найкрасше) багато пань — не згадуючи вже про вишших прихильників товариства. По повитаню зібраних виголосив голова тов. „Союз“ Сидір Цуркан о вич, програмову бесїду, зазначаючи діяльність товариства за 30 літ і прошучи прихильників, в на далше зберігати свою прихильність супроти „Союза“. Член товариства Платон Мігуля звернув ся в своїй бесїді до старих членів товариства, зазвляючи, що товариство готове й на далі йти за старіцями, бо они мають досьвід і визначають ся позитивною роботою. Д. Артем Галін зазначивши ролю студентства в визвольних рухах всіх народів, а тим паче українського люду, звернув ся до заступників „Зефіра“ і „Емуни“ і дякуючи їм за давні братерські

зносина з тов. „Союз“, підніс їх заслуги около побудови національного почуття серед народу жидівського. По цих промовах забрав слово голова жидівського тов. „Зефіра“ п. Штегер, і подякувавши перездвипков за гарні слова, звернені на адресу жидівських національних товариств „Зефіра“ і „Емуні“, обговорив приязні відносини „Союза“ до „Зефіри“, які стали вже традиційними. В дальшій бесіді підніс бесідник героїську борбу львівських академіків та взагалі українського студентства, яке так само як жидівське мусить вести завзяту борбу за свої права у найвищих сферах науки. По сій промові говорив репрезентант жид. акад. тов. „Емуні“, з прихильним товариства забрав перший слово почесний член „Союза“ п. віце-маршалок др. Стоцький. Бесідник зазначив поважний настрій сьвята, бо все що було сказано на комерсі, відзначалося повагою, все було якесь немолодечє. Завісавши товариство „Союз“ до праці словами: „Гей сміло враз, хотий на нас домі, громи і бурі тяжкі в очі бий“, підніс чашу на прощвіт „Союза“, що через тринадцять літ держався своїх принципів і з котрого вийшло так много великих людей. По бесіді п. віце-маршалка др. Стоцького знала ся буря оплесків між зібраними.

Дальше говорили ще др. цесол Пігуляк о. Драчницький і радн. суду Іля Семака. Прийнявши забрав ще слово член товариства „Союз“ Іван Домішівик, виступивши в довгий бесіді численно до особливості батькувості сьвята. Останній говорив ред. О. Луцький. Між поодинокими промовами співав хор зложений з членів товариства пісню, як „Живем, живем“, „Ще не вмерла“, „Де Дітиро наш“, „Чом красна Буковина“ і др. Закінчилося сьвято відспіванем національних гімнів „Не пора“ і „Ще не вмерла“, по чім гості о 2. год. по опівночі почали розходити ся.

Політичний перегляд.

З російської Думи. В останніх днях розійшла ся чутка, що уряд задумує розігнати Думу вже небавом. В тій справі видав уряд комунікат до губернаторів з приказом, щоб они в разі розвизання Думи не допустили до зелізного страйку. В наслідок тих вісток папери російські нагдо спали на всіх біржах. Що уряд не дуже церемоніяльно поводить ся з новими посланцями, свідчить хотий би сей дикий прямо факт, що оводі начальник „охрона“ в думській палаті одержав розказ від поліції, щоб назив, що дієть ся в Думі. На коритарях Думи крутять ся все немамо тайних шпівнів. Недавно зривував відділ „охрани“ ті локалі в Думі, які займають соц. революційні посели. Все се ворожить дуже неспину, а дуже поважну будучність, мимо того, що офіційна декларация уряду має бути досить ліберальна. Посла, навіть соціялісти, постановили поводити ся в Думі гідно, але і строго формально; хочуть они доказати тим, що вся есентуальна одвічальність спаде на уряд, а не на Думу.

Зміни в румунському кабінеті. Смерть міністра заграничних справ генерала Лаговаріо спричинила зміни в румунському кабінеті. Доповнене кабінету наступити в той спосіб, що Іван Лаговарі переберє міністерство заграничних справ, а др. Істраті стане міністром домен. Іменоване др. Істраті міністром торгівлі і домен повинно зробити добре вражінє на Австрію, бо др. Істраті як головний комісар виставної вистави в Букарешті здобув собі своєю вичайністю супроти австрійських виставців широкі симпатії в Австрії.

Виборче право женщин в Англії. В англійським парламенті вніс ліберальний посол Дікінзон закон, що має на цілі признає виборчого права женщинам. Велика більшість парламенту є за сим законом, хоч противники сего проекту мають сильні противні аргументи, як от адвокат Еванс, котрому передала депутация женщин петицію з 20 тисяч підписами, в якій противлять ся внесенню законопроекта. Передминутою петицією поставив Дікінзон внесенє на друге читанє закону в справі признає женщинам виборчого права в усіх тих случаях, де би они були управнені вибирати, будучи муцїнами. Премієр Кампбел-Банерман заявив, що правительство полишає палату в цілості рішенє над сим питанням, однак він особисто є за законом. Виключене женщин від права виборчого є неоправдане і несправедливе. Ліберальний посол Вітегод поставив внесок на відкиненє закону. В протягу дебати наведено всі аргументи за і проти виборчого права женщин; наступили найбільші ріжніці в гадках і показалося, що між сторонами нема одностайного ставовиска супроти сєй справи. Дебата тревала до 5-ої години по обіді, а тому, що бесідник незгодив ся з поставленим внеском на замкненє дебати над сєю справою, відложено цілу справу на неозначений час. Ясна річ, що таким робом законопроект упав, бо правительство певно не дасть дальшої нагоди для обговорєня справи.

Замордоване болгарского президента міністрів Петнова. В понеділок о 5-ій год. по обіді замордовано в Софії президента міністрів Петнова. Коли Петнов проходжував ся з міністром торгівлі Геннадієвом, напав на них якийсь молодий муцїна, стріляючи з револьвера. Петнов поцілений на плечі, упав і вже підчас перевезення домів помер наслідком

тяжкого поранєня. Генадієв поніс легку рану на руці. Убийцю схоплено. Є ним муцїна яких 20 до 28 літ іменем Олександр Петков прогнаний урядник. На переслуханю зізнав, що він вже двадцять днів носив ся з гадкою убити президента міністрів, він вправді не є ані соціялістом, ані терористом, але також і не простим злочинцем, що більше він застрелив Петнова в імя добра болгарского народу. По атентаті зібрали ся прочі міністри на нараду і маючи підозріне немов би тут розходило ся о якийсь заговор, поробили як найострійші зарядженя в Софії і на провінції. В парламентарнім житю був Петков завзятим противником Росії, дбаючи про те, щоб Болгария жила в добрих зносинах з всіма державами, особливо з Австрією, Угорщиною і Туреччиною. Рок 1903. перебрав він міністерство внутрішніх справ в кабінеті Петрова, а року 1906. став премієром кабінету. В посліднім часі наразив ся він на ворожнєчу зі сторони опозиції, так, що на вічах виступали проти него дуже завзято. Особливо із рядів жидівських робітників, що недавно страйкували з яким страйком не приніс ніякої полєкції, як також з поміж профєсорів університетських і студентів через замкненє університету, вийшли його найгірші вороги.

НОВИНКИ.

Чернівці, 16. марта 1907.

В справі укр. університету у Львові. Ві второк виїжджає до Відня депутация руских профєсорів львівского університету, щоб вручити міністрам меморіал в справі осібног руского університету.

Часопись арабска „Міср“. що виходить в Каїрі, помістила в 3318. ч. з дня 1-го марта дуже прихильну нотатку про борбу о український університет.

Семейна трагедия. Сими днями відігралося в Дрезні грізна семейна трагедия. Тамошний над лієничий на пенсії Вільсдорф не міг дальше удержувати свою родину з своєї платні. Тому задумав він свою жену і шестеро дітей замордувати. Від минулої п'ятниці не чути було ніякого голосу в комнатах Вільсдорфів. В кінці поліція розбила двері і побачила перед собою окровавлену доньку дому. В поближкій комнаті лежав в ліжку труп матери. Доньку застрівив отьох по довгій борбі з нею, що можна заключити з ушкоджених меблів. По тім застрівив прочих пятеро дітей, між ними дві доньки і трєх синів. Сконстатовано, що всі члени сімї дали себе застрівити у обопільнім порозуміню, про що однак найстарша донька Дора нічого не знала. Дальші вісти кажуть, що Вільсдорф допустив ся такого вчинку по сиренівреню гроша в своїм уряді, за що мали його арештувати.

Інститут для сліпих в Чернівцях. В Чернівцях має ся засновати інститут для сліпих. Президент краю заступає горячо змагання кількох черновецьких педагогів, що хочуть ввести сей заклад в жите. В суботу відбуло ся в ратушевій салі нарада в сій справі.

Буковинська преса. Уже давнійше писали ми, що „Bukowiner Rundschau“ має з початком місяця марта перестати виходити, що й дійсно сталося. На її місце стала тепер „Volkszeitung“, переіменивши традицій колішньої „Rundschau“, яко орган сторонництва „незалежних Жидів“. 31. марта поивить ся нова часопись під назвою „Bukowiner Genossenschafts- und Vereinszeitung“. Вдавцями єє є д. Ісаак Фурман і д. Ісаак Ландесберг. Під таким самим іменем виходила перед десятима роками часопись, яка однак через малє число предплатників упала.

Голодні діти в Росії. В головний уряд Червоного Хреста надійшли відомости з казанської губ., що 183.000 дітей не мають що їсти. З усіх тих голодних дітей товариство „Червоного Хреста“ має спроможність годувати тільки 81.525.

З галицького союму. В соймі галицьким ухвалюють Поляки всія уставу вимірені нарочно проти Русинів, а зміряючи до відокремленя Галичини від Австрії. Посли рускі вийшли з сойму при ухваленю уставу про гал. Раду шкільну краєву, а тепер опустили сойм при ухваленю уставу про мову в автономічних урядах. Промови послів руских не находять послуху. Поляки єють вітер. Кого однак змете буря, яка мусить при тім всім залучати в рускій частині Галичини?

Стеля палати Думи завалилась. В п'ятницю завалилась стеля палати Думи. Завалене наступило з причини великої ваги вентиляційних апаратів. Сала засіданя обернула ся в руїну; всякий злий намір включений. Засіданє мало відбутися в прибічній салі таврійської палати. Один з бесідників, соц.-дем. Алексінєвскі, обинив правцюю о заговор, за що проклянуто його до порадку. Веі ліві партії зажадали суспендованя засіданя, що й наступило.

Оповідки, іменованя і т. п.

Особисті вісти. Віце-маршалок краєвий проф. унів. др. Стефан Смак-Стоцький, краєвий інспектор Омелян Попович і проф. Антін Клим, виїхали до Відня на конгрєс для охорони дітей і доперва з кінцем тижня повернуть до Чернівців.

Подяка. Складаємо найсердечнішу подяку о. Стефанови Маланчуков, гр. пр. парохови в Лукавці н. С., за те, що зволив обларити бурею імени Осипа Фельковича віктуалїями. Честь і слава сему добродієви, котрий при кожній нагоді будьо збирає добровільні датки, будьо присилає поживні єредства. Він хай буде взірцем для прочих отців-патріотів, про котрих в сїм згляді й чутки нема. — За заряд бурси: Денис Фрунда.

Пошукує ся самостійної женщины з відповідним образованием для ведєня (надзору) вихованців в бурї „Православної Шляхти“. Визніш услїва удїлє комітет бурси, ул. сьв. Тройци ч. 16.

Із штуки і літератури.

„Воскрєсла Україна“. Збірка. Накл. тов. „Прогрєсїта“. Львів 1907. Ст. 48. Цїна 40 сот. Зміст: О. Маковей: Воскрєсла Україна! (вірш); Богдан Лєпкий: За що? (оповіданє); Е. О.: Сільські знахорі та баби шєнтухи; А. Бобєнко: Отаман (вірш); Як наші ратують (за Раєвским). — Вже самі імена авторів, яких твори входять в збірку, свідчать гарно про вартість сєй книжочки. Справді, такі видання як раз потрібні й корисні для народу. Але... як можна, (попри гарні ілюстрації на 9-тій стор. і на 20-тій, дати в книжці народній такі страшні, до неба о німєту взиваючі рисунки, як на сторони 6-тій і на окладині? Таж наш нарід — так відчуває, що добре й гарне! По-щож деморалїзувати його ще в тім напрямі? До народу — най йде від нас лїт найкрасше в нашій штуці і літературі. Наш мужик має дуже часто вразливіше розумінє краси, ніж наш патентований інтелїгент! Не вбиваймо душі в наших гарних нарід!

„Swiat Słowiański“ за марєць привоєсьть на вєстуги до огляду славянської прєси таку нотатку: „Nie otrzymaliśmy tym razem od naszego ruskiego współpracownika miesięcznego przeglądu prasy ruskiej. Odmówił artykułu, motywując odmowę naprężeniem stosunków z powodu zajęć w uniwers. lwowskiem“. Можемо вєзвєнєти редакцію „Swiata Słow.“, що не „напружені відносини“ були причиною відмови, бо навіть серед найгорячішої борби можна задержати тверезий суд і висказувати свою власну гадку, але як раз нетактовне, крайню визнає, бруковє ставовисє, яке в справі львівських подій заняв редактор „Swiata“ привєводио реферєнта справ українських виступити з місячника, котрого він був щирим прихильником і в котрого добрі наміри так кріпко віров. Можна осуджувати насильнє добуванє прав до висшої осьвітї в своїй рідній мові, але не треба зараз накидати ся на цілу націю, обиджати єї „злим духом“ та кликати екзорцистів суду й поліції. В органі, котрий так привєро „забув ся“ і так дуже зневірив ся своїм власним принципам, годі було нашому кореспондєнтови оставати ся довго.

„Сьвіт“. ілюстров. письмо для родин, ч. 5. містить: Старпцкі (отєць і донька): Богдан Хмельницький (історична повість). В. Будзяновський: О руский університет. В. Щурат: Пієня про поход Ігоря Сьвятославича (перєсьєнів). Гадяцкі постулати і Гєтман Виговський (анкетя). Вілліам де Кей: Тайна павня Глядіс. Др. В. Щурат: Церква гр.-прав. парохїї в Бродях. Олег Віщій: Прометей (поезия). Ілюстрації: Катєдра сьв. Софії в Київї: одна мозаїка, 15 фрескових образів, грїб вел. кн. Ярослава. Іван Виговський (портрет). Церква Р. П. Богородиці в Бродях. Передплата: на цілий рік 10 корон. Адреса: Адміністрация час. „Сьвіт“ у Львові.

„Ластівочка“ ч. 7. Виданє черновецької олії тов. „Руска Школа“. Зміст: Рускі послы (ілюстр.). — Ів. Сянюк: Любі діточки! (Про руских послів). — Ів. Бажанський: Милі діти. (Штишок). — Ів. Бажанський: Як лїпше? — Ів. Сянюк: Діточі сльози. — Ів. Бажанський: Відний зайць. (Стих). — Дарій Пігуляк: Кіт з'їв штири воли. — Ів. Франко: Зайць і Ужак. — Д. Млака: Вечер. — Із поезий Т. Шевченка: Слова правди і науки. — Із „Добрих Рад“: Привязки. — З хлопської філософії. Стишок Ів. Захарака. — Цїна 6 сот. Чернівці 1907. Накладом товариства. — Ми бажали би, щоб „Ластівка“ звертала більшу увагу на мову у своїх книжочках.

Репєртоар міського театру. В недїлю (по обіді): „Der Hüttenbesitzer“; вєчєром: „Die lustige Witwe“; понедїлок (на дохід католицкого тов. „Freundschaft“): „Die berühmte Frau“.

Посмертні вісти.

Горєцький Вікєнтій, учєниця IV. класи ц. к. П. гімназії в Чернівцях, умер 4. с. м. в Кїдмани. Був сином убогої вдови і вчив ся примірно, хоч терпів нужду і тяжку слабість, у яку понав за для невзгод материяльних. Мав талант до малювання, умів природу вірно представити кількома почерками олівця. Єго товариші взяли громадно участь в похоронах, які звеличили хоральними співками і надгробними промовами. — В. е. п.

Русини! Не забувайте на будову дївочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{10}$ сторони 5 К., $\frac{1}{20}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після об'єму місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний огул.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Навезитостий за анонси марками поштовими не приймає ся.

Загальні збори каси пож. і щадн. „Народний Дім“ для громади Карапчів н. Ч. відбудуть ся в неділю дня 24. марта в 1. год. по полудни в касовім льокалі з таким дневним порядком: 1. Справоздане касове за діловий рік 1906. 2. Вибір начальника і одного члена старшини. 3. Вибір двох третин ради надзорчої. 4. Вибір касвера. 5. Народи в справі вступу в члени товариства „Спілки для продажі і закупів“. 6. Вільні внесення. — **Еліазар Лазар.**

Старшина каси пож. і щадн. для громади Кіцмань повідомляє всіх членів що весняні загальні збори відбудуть ся в неділю дня 24. марта 1907 о год. 3. по полудни в комнатах, Рускої Бесіди з таким порядком нарад: 1. Прочитане і повірене протоколів. 2. Справоздане касове за рік 1906. 3. Приняте обрахунку і білансу за рік 1906. 4. Вибір старшини. 5. Вільні внесення. — **Є. Жуковский** голова. **І. Стратичук**, заст. голови.

Случайна нагода

Вози, санки, шори, сідла і взагалі всіляка упряж задля виїзду дешево до збуту. Також до про. дами фотепля. Ближше можна вивідати в Чернівцях Hohegasse 53 у Николая Українця. 53 (3—10)

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагнітон

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

Союз русских хлебороб. спілок на Буковині „Веляжська Каса“

ст. 3. 3. 0. п. в Чернівцях, ул. Петровича число 2.

платить від вкладок щадничих

5½ %

Товариство виплачує:

суми до 1.000 К зараз	
„ вище 1.000 К	до 4.000 К по 5 дневній виповіді.
„ „ 4.000 К	до 10.000 К по 10 „ „
„ „ 10.000 К	по 30 „ „

Урядові години: від 9-ої до пів до 1-ої год. перед полуднем і від 3-ої до 5-ої години по пол. (—)

Штучні навози

на весну, як томасину з зв'язкою на мішках і без зв'язки, суперфосфати, каліт калуский салітру хлібську і всякі насіння господарські, найпевнійше купувати в „Спілці для господарства і торгівлі в Перемишлі“. 50 (4—12) Цінники висилаєсь оплатно і даром.

Дирекция.

Liniment. Capsici comp. Pain-Expeller

Загально признаний знаменитий усмиряющий лік на втиранє по ціні 80 сот. 1-40 кор. і 2 кор. можна купити у всіх антиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лік все лише в оригінальних флашках з нашим охоронним знаком „котвиця“ з антика Ріхтера і для осто-рожности приймати лише флашки тим охоронним знаком яко правдиві. 112 22—40

Антика Ріхтера „під золотим львом“ у Празі, улица Елисавети число 5.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

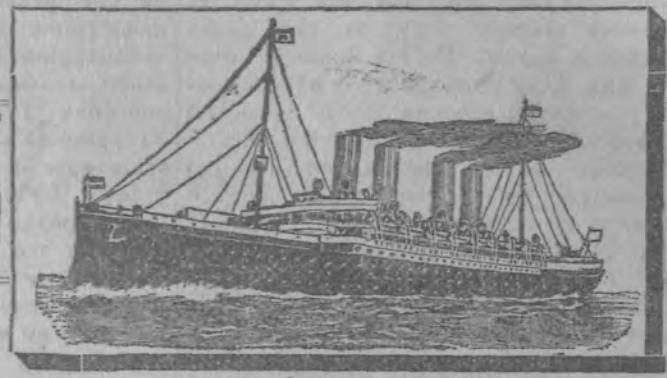
25 8—20

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шіскарти, доки не запитаете ся в

Міжнароднім Бюро подорожж Гльобус о ціну!

Уважайте на номер 14 ул. Ратушева бо ли н т я м

знаходить ся Бюро Подорожж Гльобус 28 8—20 н. 6.

прямо без пересідання

переправляє

найскорше і найдешевше

Вис. п. к. Правительством концесіон. міжнародне

БЮРО ПОДОРОЖИ

Гльобус

Чернівці,

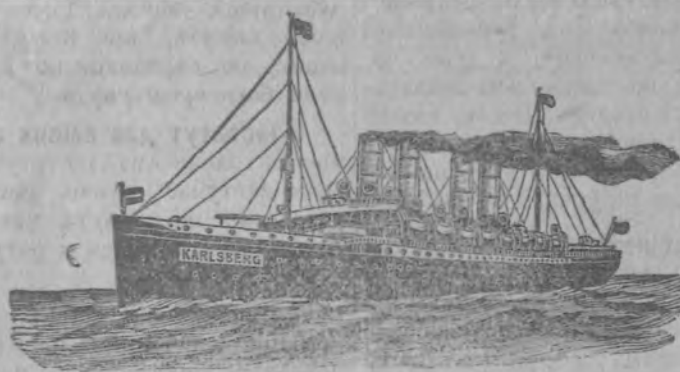
ул. Ратушева ч. 14. (Буковина).

Бергмана і С-ки в Дрезні і Тешині над Ельбою

Молочне мило з лелії, (Steckenpferd-Lilienmilchseife)

після одержування шоденно писем з признанем, є і остане ся із всіх медичних мид найуспішнійшим, проти соняшних випресків на шкірі, як також служить до одержання і плекання сьвіжої мягкой і рожевої цери. — Штука 80 сот. у всіх дрогериях, складах перфум і торговлях мила. 44 (4—50) п.

Головний склад у Шміда і Фонтіна ул. Головна. (Enzenberg-Hauptstrasse)

До Америки Канади, Полудневої Америки і Африки

перевозить лини

перворядними поспішними і почтовими парівцями

скоро і дешево

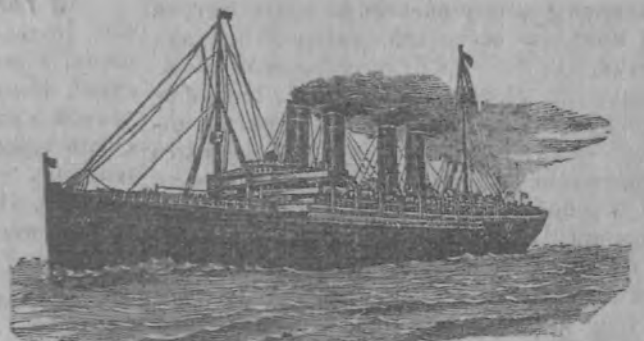
B. Karlsberg, Hamburg

Генеральна корабельна експедиция. 26 8—10

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Аргентини

109 (33—104) н. 6.

жадайте поясненя

Напишіть лиш картку кореспонденційну до

Falck & Comp.

Гамбург, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденция у всіх мовах.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі числа 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахує.
Рекламний неопечатаний відліт від порта.
Рукописи звертає редакція лише за попо-
реднім застереженням і залученням належ-
ности почтової.
В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Руский центральний комітет виборчий.

Горічі накликування „Буковини“ і нашої народної
уяви справді викликали широку, живу, консек-
вентну і програмову акцію виборчу в наших ви-
борчих округах. В кожнім тижні, у всіх закутках
рускої землі на Буковині відбувають ся віча, а кан-
дидати самі об'їздять свої округи і скрізь предла-
дають народови нашу програму, чим не лиш з'єднують
себе виборців, але і осявідомлюють та організують
наш нарід. „Національна Рада Русинів“, бажаючи як
найліпше підперти сю живу і так дуже корисну ро-
боту, звернула ся до народу із відозвою, у якій ще
раз зібрано найважливіші точки наших народних до-
магань. Сю відозву розішле „Національна Рада“
в тисячах примірників до всіх громад руских — вже
в найблизших днях. Крім того появлять ся особа
ще книжочка, у якій обширніше розбере ся всі
точки нашої політичної програми. В найблизшій часі
появлять ся також наше, руске видане нової устави
виборчої із потрібним коментарем до поодиноких
установ сего закону. Все се свідчить як найкраще
о нашій дотепершній виборчій роботі. Позаяк однак
незвичайно важна хвиля сучасна вимагає від нас
праці ще ширшої, ще живішої, — тому вже тепер
можна бути певним, що, чим ближше до самих ви-
борів, тим більше росте буде організаційна і агі-
таційна робота наша. Щоб в тій великій роботі
удержати потрібний плановий лад — і щоб вести її
без зайвих утруднень, — „Національна Рада“ поста-
новила на своїх останніх зборах, дня 13. с. м. ви-
брати з поміж своїх членів особин, який
центральный комітет виборчий, який
полагоджувати має всі технічні справи, що вяжуть
ся із надходячими виборами. В склад сего комітету
входять вибрані односторонно панове: віце-маршалок
проф. др. Стефан Смаль-Стоцький, проф. А. Клим,
проф. Теофіл Бридзан і редактор Остап Луць-
кий. Крім того входять в склад комітету всі кан-
дидати на послів до державної Ради. Центральний
сей комітет уділяє всяких інформацій в справах ви-
борів і веде всю виборчу акцію. До комітету сего
повинні відносити ся всі провінційальні комітети

місцеві і окружні, як до свого центрального жерела.
З особна центральний наш комітет виборчий звертаєть
ся до всіх наших організаторів із горячою просьбою,
щоб они сейчас повідомляли його о своїй
своїй роботі, як найскорше і як найдо-
кладнійше. Всі оголошення про віча передвиборчі
і всі справозданія із відбутих зборів треба сей-
час вислати до центрального вибор-
чого комітету, на адресу п. Остапа Луць-
кого (ред. „Буковини“, ул. Петровича ч. 2), бо лиш
в сей спосіб зможе наш центральний комітет вибор-
чий удержати добру евіденцію роботи в поодиноких
округах. В справах важливіших відносити ся було
центральный комітет до повної „Національної Ради“.
— Всі напевно як слід зрозуміють конечну потребу
основанія центрального руского комітету виборчого
на Буковині і ми наїємо ся, що наші люди, яким на
серця лежить справа успіху при надходячих виборах,
звернуть ся до сего комітету із всіма своїми потре-
бами і справозданнями, чим скріплять лиш нашу ве-
лику, народну справу. У всіх виборчих справах про-
симо отже відносити ся лиш до нашого центрального
виборчого комітету!

Передвиборчі вісти.

із заставницького округу.

Велике віче у Верещанці відбуло ся 16. с. м.
Було се може одно із найзначиміших віч, які відбули
ся досі. Почи перейдемо до самого віча, варто зга-
дати ованці, які роблено на поодиноких жезельнич-
станцях бувшому послови Н. Василькові, який
їх в теж на се віче з кандидатом п. Лукашеви-
чем і редактором Луцьким. Уже в Жучці по-
витали посла Н. Василька представителі Русинів
і Жидів. Відтак в Лужанах витав його іменем
Русинів двірник п. Орелецький а від Жидів др.
Гутшнейкер. І тут і там було на двірці багато
людей. В такий сам спосіб, гримками вистрілами
з мездів привитав в Кіпмані посла Василька хлі-
бом та солом бурмістр міста п. Бажан, п. др. Воє-
відка і представителі „Січії“ із Ківодина, Су-
ховерхова, Лашківки і др. В самій Верещанці
витали п. Василька нач. гром. п. Дзяконович,

іменем Жидів п. Горюв, а від учителів п. надуч
Малик. Бандерия „Січії“ із 70 людей на конях
і тисячка зібраного люду провадила гостей до школи,
де відбуло ся віче. Збори отворив господар Василь
Антимійчук. Вибрано на провідників зборів нача-
л. Дзяконовича, а на заступника п. Гірша Го-
ровіца. Председатель покликав як секретаря зборів
уч. п. В. Васкана. — Перший промовляв п. О.
Луцький, який повитав збори в імени рускої „На-
ціональної Ради“ подаючи нарис її діяльності. Дуже
ясно і зрозуміло пояснив бесідник, що послом треба
вибрати такого, щоби не жалуючи нічого, уступав
ся завжди і скрізь за мужицькі права. По тім
представив бесідник п. Лукашевича і додав, що
сей чоловік буде у парламенті завжди працювати
лиш для мужицької справи. — По сім забрав слово сам
кандидат п. Лукашевич і в короткій промові ви-
голосив свою програму. Головні точки її були-б:
зменшене податку так, щоби той хто не має 600 зл.
річного чистого доходу, був вільний від податку, змен-
шити військову службу з 3 літ на 2 бодай, потім, щоб
дбати о піднесення просвіти, щоб руску мову завести
по урядах і т. д. — По нім забрав слово п. др. Га-
кман, що явив ся також на зборах. Бесідник заявив,
що не думає виступати проти славного і так дуже
заслуженого посла, яким є світоч всієї Руски п. Ва-
силько. Жалував ся, що в дві партії, однак від себе
зазначив, що дбаючи о долю мужицьку, піде лиш з п.
Васильком і вступить до руского клубу, хоч партія
його чого иншого хоче. В часі сей промови звернено
публично увагу п. Гакмана, що в соймі вже раз від-
ступив він від п. Василька і то в дуже важній для
мужицької справи. Се дуже збило з тону п. Гакмана.
По нім забрав слово п. Н. Василько, який виле-
нявши кирило п. Гакмана в соймі і тепер при ви-
борах, радив п. Гакманови, щоб сей для сьвятого спо-
кою відтагнув ся від кандидатури. — Далеко забрав
слово знова п. О. Луцький. Фактами і доводами бес-
сідник доказав в довгій промові, що годі вірити пану
Гакманови, (який ині виражає ся своїх партійних при-
ятелів, котрим також може дав слово честі), щоб він
відрік ся себе і не виступав проти рускої справи, так, як
від неї вже раз в соймі відступив. Описав забрав
слово п. надучитель Малик котрий сказав, що всі
повинні підирати кандидатуру п. Лукашевича (гримкі
оклики вдоволення). Начальник з Кадубинців п. Мель-
ниченко висказав, чому повинні всі селяне попи-
рати кандидатуру п. Антона Лукашевича і радив
п. др. Гакманови, щоби тепер не робив роздору між
людьми і відтагнув ся, як не цілком, то із сего по-
віту. В конець забрав ще раз пос. Н. Василько слово
і сивтав присутних котрого хотять кандидата? Коли

Богдан Лепкий.

За що?

Йшов, якби за ним погоня гнала, якби перед
Татарами втікав. Що ступить крок, що вийме ногу
з глибокого снігу, то вітер надбійжить, закрутить ся,
завиє і сніг до чиста занесе, щоби довкола було рівно
і пусто, як серед моря в тишу. Білий безмежний
океан, а на нім він оден, як дряхлий човен в борбі
з бовванами.

Чорні хмары, що дини, як чорні стада диких
птиць уганяли по небі, збили ся тепер до купи та
застелюють небосклін великою, мутною, як око сльози
безмовною веретюю. Уже затили останній клань
ясний, вже не видно нічого.

Часом зівалий боляк, що сторчить з під снігу,
заскрипить розлучливо, якби нарікав на долю, часом
листок відірветь ся від галуззя та пічне втікати
в тепліші, красні краї, часом пеньок виляе з під
засні, як звір зі своєї ями і знова бідає, і знова
пусто, лиш вітер вие мороз владца зубами.

Йде. Не потребує видіти дороги, бо серцем чує,
де його село. Нехай ніч до решти обезвичить небо,
най світ цілий перемінить ся в одну яснину, він
трапить до своєї хати, до жінки, до дітей, він з ними
відсвяткує вечір.

Сон має досить. Там, в тій поганій, тісній, темній,
безвоздушній норі лежав цілими днями, і цілими без
сонними ночами думав о праці. Відпочав собі.

Звіра теж не боїть ся. Чує, що поборовба
медведа. Але людий видіти не хоче. Віткає перед
ними по полях, як той пес, що збив ся з дороги та
боїть ся чужих собак. Коби хоть через завтра не ви-

дти живої душі, коби з жінкою, з малими дітьми не-
ребути у власній хаті тих кілька, кількарічних годин,
як чоловік і як господар!... А там?... Границя не да-
леко. Перейде на другий бік і помийай як звали!
Вже він дасть собі раду. Коби тільки до річки, до
чистого леду, полетить по нім як птах... Ховає руки
в рукави, голову зсуває в тулі і місить, місить білий
сніг завзято, люто з розпучкою.

Вітер тручає його, кидає в глибокі, білі ями, на
віває перед ним високо кучогори, він не зважає, йде
— мусить зайти.

Сесь і могла. Звичайно видно з неї цілі сотні
верст, засіяні селами й хуторами, застелені травами,
сильовані ланами, ріками перепоясані, квітами за-
квітчані. Ступиш крок і вже по тобі. Бебевхнеш в без-
вісти нестатенні.

Припав до верхка, з котрого вітер звів білу
кучму і слухає, прислухуєть ся... Вітер... Лиш десь
далеко, дуже далеко якісь живі звуки. То собаки бре-
суть. Значить ся село... Але де?... За річкою, на
право — буде ще з десять верстов...

І нові сили вступають в його тіло, нова охота
розгріває груди. Смертельним потом обливається ся,
але йде, все йде. А як побачив перше світло —
гень далеко в селі, то летів до нього і рвав ся як
дитина.

Роз'яснило ся від того світла в душі. Сеж його
рідне село, за котрим тільки місяців визирав нада-
ремно крізь жезлані крати тюрми, село з котрого вир-
вали його насильно, осирочуючи жінку й діти. За
хвилию буде між ними. Засяде в теплій, чистій хаті
до сьвятої вечері, як чоловік і як господар. А завтра?
Най буде що хоче. Довше всидіти не міг в тім бруді,
в тій неволі, в пеклі...

Але селом не піде. Зайде від поля, як той при-
блуда-пес, що боїть ся собак. Не хоче стрічати ся
з людьми хоть тую днину, хоть дві... Іде...

* * *

Вже на подвір'ю, вже в снігах, вже в хаті.
Жінка, як побачила його, остовніла.

— А ти як?

— Так, як видиш.

— Відпустили?

— А я відпустили. Най їм так Бог грів на
страшнім суді відпустить.

— Ти втік?

— Втік...

І лице її, на хвилю втіхою розяснене, затягає
нова хмара смутку.

— А якже тепер?

— Або я знаю як... Як маєш що їсти, то давай,
бо з голоду гину.

Жінка метнула ся до печі відіткала затулу й по
хаті повіяло запахом борщу та голубців.

— То ви ще без вечері?

— Таж видиш, що без. Не хотіло ся самій до
вечері сидіти.

— А діти?

— Виглядали першої зорі, а потім щось їм до
голови прийшло, що тато йде. Чекали, чекали, аж
поснули.

Підійшов до постелі й усміхнувся ся.

— Алеж бо вирости, небоги. Марійка до тебе
подібна, а Павлуно такій козарлюга, що ну!

— В батька вдав ся, — доповіла жінка.

Погладив діти по круглих головках, зітхнув і за-
думав ся.

всі завилися однодушно за п. Лукашевичем, ситав п. Василько чи є хто за п. Гакманом, але від одного такого на всім вічу не було. Так отже у Веренчанці надали страшно поспрали ся. Збори йшли дуже поважно і дуже чемно. Видно було, що люди тут розуміють свою долю і підійти ніяк і нічим не дадуть ся. Честь їм за се! — *Присутний.*

Віче в Заставній. З Веренчанки удав ся п. Василько з кандидатом п. Лукашевичем і з редактором п. Луцьким на віче до Заставної. Супроводжала їх веренчанська „Січ“ на конях, а на границі Заставної вийшла їм на зустріч нова велика банда сичова на конях. В самім місті вжидали п. Н. Василька тисячі народу. Всіх могло бути до 6000 люд. Грімим: „славно!“ витали всі свого найкрасшого друга, п. Василька. Справді ніякий князь не міг би мати тут красшого прийняття. Повитав п. Василька і п. Лукашевича громадський начальник, передаючи їм хліб і сіль, а громадський секретар п. Циганюк звернувся до п. Василька з довгою бесідою, в котрій обговорив великі заслуги п. Василька около заставницького округу. Тому сей округ бажає мати своїм заступником лише п. Лукашевича, який здобув собі великі заслуги около Заставної, а також має повне довіре п. Василька. Вім Жидів п. Зігмунд Вайогляс повитав п. Василька яко вірного прихильника Жидів і модерного політика. Тронутий до глибоких серця горячими привітаннями, подякував посол Василько обом бесідникам за їх щирі слова, запевнюючи їх і про дальшу свою підмогу на користь повіта. Перед самим вічем відбули ся ще під проводом п. інсп. Кунчанка збори учителів, на яких висказано п. Василькові подяку за поперте учительської кандидатури, по чім одностайно прийнято кандидатуру п. Лукашевича. Посол Василько подякував за довіра, кажучи: учителі є основою нашої організації, вони були моїми вірними привітателями і співробітниками, тому знаю і лиш оден ілич: з учительством для учительства на добро руского селянства. По сім отворено загальне віче під проводом судні Центи, із заступниками інсп. Кунчанком і о. Драчинським. Бесідники говорили в тім самим порядку, що в Веренчанці, при чім др. Гакман ще раз висказав свою прихильність до п. Василька. Проти кандидатури п. Гакмана виступив п. редактор Луцький і ще раз вяснив докази, що партію п. Гакмана підпирають пани і їх газети, що припадє п. Гакмана, які хочуть, щоб він став послом, виступають проти мужицких шкіл, мужицкої мови і всього мужицкого гаразду, а сам п. Гакман вже раз в своїй відступив від п. Василька, тоді коли йшло о долю мужиків. Бесідник зазначив, що п. Гакман не виступав з особною програмою, а лиш хоче того самого, що поспирає п. Васильком кандидат А. Лукашевич. Се свідчать, що п. Гакман, хоч нічого від себе сказати нового не має, то все таки розбиває силу мужицку, бо хоче наріз розділити при виборах. По тім говорив ще раз п. Гакман і в часі тої промови (хоч тим обравив председателя зборів) безправно ситав вібраних, хто з них хоче, щоб він став послом? В селі, де було віче, находило ся що найменше яких 400 виборців, — а за п. Гакманом завили ся на його запит може 20 до 30. Так отже і така штучка п. Гакманови не повела ся. Показало ся однак, що ті привітальники п. Гакмана, які від початку віча все щось не до ладу викрикували, були нетверезі, бо переривали навіть мову сторонника п. Гакмана, який плів очевидні дурниці про фонетику і т. п., так, що сей Гакманівець

не міг своєї бесіди покінчити. Темна горетка непри- томних верещала без вини. З огляду, що сам из Гакман переконав ся в часі своєї промови, що за ним стоять хіба сі темні дві десятки, що все кричали і за ним голосували, президи віча розвизала збори. Сторонники п. Лукашевича, хоч їх було на вічу десять раз більше, заховували ся дуже поважно і розумно, що нас дуже радує. Ми стоїмо на тверезості, чесноті і вічній поступі вперед. Не треба нам отже заходити собі в що-небудь із горсточно затуменених, які широкі, як виходить, відсвятковували пущене в мизувищу веділю. До праці для мужицкої долі треба нам чесних і певних і розумних людей. Маємо їх — і тому лиш наша будучність.

Із вашківського округу.

В неділю відбуло ся віче в Банилові Слоб. скликане вашківським комітетом. На віче прибули майже всі мешканці Банилова, не лише хлібороби, але і купці Жиди. Реферувал п. Стрийський, що вяснив в дов- шій бесіді основні потреби руского населення Буковини, пояснив важкіші рчі з виборчого закону, та пред- ставив заслуги наших послів около піднесення народа і его прав. По бесіді референта було сілано на вібраних незвичайне одушевлене, а купець жид п. Горовіц виступив з зазивом, щоб всі виборці Бани- лова слоб. віддавали свої голоси п. Пігулякові, причім запевнив, що з Жидів і оден голос не піде на иншого кандидата, як на Пігуляка. По вічу говорив п. Стрийський про потря- сачі події на львівськй університеті! Бесідник так промовив до серця вібраним, що кількох людей залилось слезами! І се були слози, що їх витискав біл з давлених мужицких грудий, слози не то кривих героїв сердець, а слози се народа! Крас- шого признани — і виразу солідарности, та розуміння їх учинку певно не дістали наші герої від нікого. — *П. Я.*

Віче в Банилові рускй скликав на день 17. с. м. (неділя) о. Богатирець. Банилів се оден з найтемніших сіл, як се показалося, бо хоч значна часть людей з погордою відійшла з місця вібрани, почувши, що віче скликає Богатирець, то все таки около 300 голов (з жінками) взяли в нй участь. Богатирець говорив свої сьмішні вже рчі про релігію та митрополіта, та просив кілька разів, чтобы такі ему дати ласкаво голос, причім підніс, що нічого не обіцяє людям! Тупі висиди бесідника недуже поді- лали на вібраних, аж на даний знак одного з его поплечників посиналось прядушеним голосом „славно“. Піднести належить, що Богатирець говорив по укра- їнськи, не своєю спеціальною тарабанцяною! По нй говорив п. Стрийський, але поплечники Богатирця стали за примір свога настира поводитись нечестно, пере- ривати і кричати, так, що бесідник звернувся до кількох чемніших — і вищо розумніших — і сві- чив бесіду зазивом пам'ятати на свою хлопську справу, та не даватись водяти за ніс! Ціле віче дало доказ, що Богатирець дійсно має там прихильників, де народ темний, і що там задля браку критичизму его слу- хають! — *П. Я.*

Із черновецького округу.

В понеділок 18. с. м. рано явило ся у посла Ни- колая Василька депутація з черновець- кого повіта, зложена з начальників громадських, їх заступників і секретарів, і просила п. Василька о горяче поперте кандидатури п. інсп. Спинула. Речник депутації п. Мотрович, начальник громад- ский з Мамаївців нов., висказав ся проти всякої иншої

кандидатури. По тім удала ся депутація до п. інсп. Спинула, просячи його, привити кандидатуру на черновецько-серетско-сторонницький округ, що інсп. Спинула і прарік.

Заява виборців з Михальча. Прочитавши допис із Камені в 9. ч. „Рускої Ради“, за- гостили найчильніші господарі з Михальча из 17. с. м. до читальні в Камені і по довгій нараді з тутешніми членами, ухвалили одностайно підпирати кан- дидатуру лиш п. інсп. Спинула. Проти кожної иншої кандидатури рішучо застерігають ся. Они за- певняли, що і всі инші чесні хазди, як і чесні п. ро- зепі тої самої гадки. Всі одностайно прилучують ся до допису із Камені в 9. ч. „Рускої Ради“. Честь і слава чесним, прозорілим людям. В єдності наша сила і певна перемога. По Божій волі засьвітять сонце і в наше вікно! — Камені, 17. марта 1907. Іван Пурман, за читальню; Георгій Левіцький, за васу.

Із кіцманського виборчого округу.

Віче в Лужанах. Дня 17. с. м. відбули ся в нас великі передвиборчі збори, на яких явило ся до 800 виборців, так Русинів, як і Жидів. Підчеркнуті годить ся, що було на вічу досить інтелігенції, був і панотень Каутиш, було досить робітників із цукро- варні. Явив ся теж на зборах кандидат на посла наш Іля Семака, радник суду в Кіцмані. Председателем зборів вибрано п. начальника Орелецького. Пер- ший промовляв про теперішні політичні положен- нє учит. Пілат, а другий п. учит. Орелецький, ставлячи всякі домагання до нового посла. По тих двох промовах забрав слово сам кандидат п. Іля Семака. В довгій бесіді виновив він, чого буде домагати ся для нашого народа, як буде старати ся, щоб помочи бідним нашим людям і всім виборцям свого округу. Бесіда п. Семаки всім вібраним дуже подобала ся. Не диво, що відтак всі вібрані одностайно за- явили ся за кандидатурою п. Іля Семаки і постановили із всіх сил поспирати его при виборах. Від виборців Жидів промовляв п. лікар Гутшнейер, який іменем всіх Жидів заявив ся за кан- дидатурою п. Семаки. Віче пройшло дуже гарно. Всі розходили ся з одушевленем, що пізнали свого так щирого і розумного п. кандидата. — *Свідок.*

Передвиборчі збори відбудуть ся: 1) округ вищотичський: дня 24. с. м. велике віче в Довгопо- ли о год. 12. в полудня, 2) округ черновецький: в су- боту дня 23 (а не в неділю 24., як се оголошено по- передно) віче в Глубоці, на яким буде говорити кандидат наш п. Спинула і посол Н. Василько. 3) округ кіцманський: дня 24. с. м. віче в Топорів- цях, на яким зявиться теж п. посол Н. Василько і канд. п. Іля Семака.

Наша університетська справа.

До акції, яку ведуть в справі укр. універзи- тету студенти наші, прилучила ся д. 7. марта с. р. маніфестація всіх Русинів міста Львова, які на своїх зборах ухвалили одностайно слідуєчі резолюції:

1. Русини міста Львова підіймають рішучий про- тест проти крайно односторонних і шовіністичних ухвал Ради міста Львова з дня 26. лютого с. р. в справі подій на університеті і констатують, що згадані ухвали суть ярким знехтованем і діймаючою обидою руских горожан міста Львова. 2. Русини міста Львова протестують против того, чтобы місто Львів, стару столицю руских князів, уважано і називано польським містом. 3. Русини міста Львова висказують свою повну симпатію і подив для руских академиків арештованих з номиненем правних постанов та по- потерпілих через голодовий страйк і осуджують з цілою рішучістю ту часть польської сусільности, котра називає їх згірними назвисями, бо поступо- ванне молодіжи є спричинене лиш найшляхотнішими, патріотичними зматаннями; а натомість витяють з ра- достію обиви симпатії висказані нашім справі посту- повою польською молодіжню і партією робітничою. 4. Русини міста Львова висказують світовий а спе- ціально віденьскй прасі свою подяку за те, що ста- нула на становищу справедливости і гуманности і за- няла в справі сих подій цілком згідне з правдою ста- новище. 5. Русини міста Львова заявляють, що при- крі відношення на тутешнім університеті не можуть устати і не устануть, поки справедливе культурне жагдане руского народа не буде сповнене і руский універзитет у Львові не буде оснований.

До сей зноса маніфестації прилучуєть ся тепер ще і новажне слово наших професорів на львівськй університеті, які у відповідь на письме професорів-Польків, заявляють публично між иншим і таке:

Поновлювані часто петиції і инші заходи ру- ских студентів і рускої сусільности не довели до сновення навіть мінімальних жагань. Мимо постій- ного вкорочування прав рускої мови у львівськй уні- верситеті полишили ся все таки рускі катедри — та їх істноване, а крім сего близько тисячка (з останнім піварці 956) рускої молодіжи на львівськй універзи- теті, положені в рускій частині краю, є постійним доказом, що універзитет у Львові в своїх теперішних

— Дай мені яку людську одіж, най мене діти в тім „мундїрі“ не видять.

— А я й забула, що там тебе так по паньски прибрали.

Вітворила скриню і подала біле. Обив ся, роз- чесав ся, вбрав ся і як не той став. А тогди ареш- тантський одяг скрутив в скрутель і жбурував в піч. Докинув сухого прута, підпалив, най горить.

— О, видиш, який дим і сопух. Тьфу. А як тріщить.

З челюстий справді видїгала тама хмара густого їдного диму, який хата горіла, а так сильно гуділо, що діти збудили ся.

Білими, пухлими пастучками протирали заспані очі та здивовано дивили ся на батька.

— Тато? — питав ся старший.

— Тато, діти, тато — і поздїймав з постелі.

Хлопчик сїв коло батька на ослоні, дівчинка на колїнах. Зачали їсти.

— А ти, тату, де бував так довго? — питає хлопчик.

— Далеко, сину, бодай там твої ноги ніколи не поступили!

А дівчинка собі.

— Хто тобі варив їсти, тату?

А потім одне на перед другого.

— Мама що дини плакала за тобою.

— І я також.

— У нас є маленькі поросята.

— Такі білі, біленькі.

— А староста? казав, що ти вже ніколи до нас

не вернеш — лепетіли, веселими, владуваними го- лосами.

— Староста, діти, дурний. Ви його не слу- хайте. Тато як піде кудя, то все до вас верне. Ідьте діти, борі, бо хто борщу не з'їст, той не діста- не куті.

— Ми не хочемо куті.

— Ов! А то чому?

— Бо кутя гірка.

— Та де гірка? Кутя з медом солодка.

— А мама казала, що гірка буде кутя сього року.

— Мама так вас страшила, діти, ідьте. Кутя

солодка.

На хвилю замовкли і їли. Жінка як в образ ди- вилася на мужа... Не змарнів, тільки постарів ся тай ніби запух. Може так з вітру. Але тої свіжости, що перше, вже в нй нема. Тільки очі світять ся, як давнійше. Як подивить ся ними, то так, який жаром обшивав. Перед роком, на сході, як зачав говорити про волю, то з тих очей такі іскри летіли як блиска- виці, брови нависли як хмари а голос гремів як грім. Гарний був і страшний; такий страшний, що забрали його і замкнули як звіра.

— Ти чого так дивеш ся на мене? — спитав, почувши на собі єї теплий погляд.

— Бо дивно мені, що ти поміж нами. Так ніби сон який присняв ся. Дивний святый вечір.

— Дивний... Дивні тепер рчі діють ся на світлі і не конець тим дивам. Далеко не конець. Якби ти виділа тих людей, що по тюрмах живцем гинуть, якби ти вчула, які муки вони перебули, ти молилаб ся до них як до мучеників прелюбних.

(Конець буде.)

* Старостою зветь ся на Україні сільський начальник себго війт.

НОВИНКИ.

Чернівці, 19. марта 1907.

основах не чисто-польський, а утравістичний. Підчер-
туючи з цілим натиском, що утравістичний львівський
університет не треба що йно витворювати, бо вона
була вже довершеною фактом 1871. р., що ствердив
виразно в парламентарній промові навіть так при-
хильний для Польки міністер, як др. Гартель; ствер-
джуючи наші права на теперішній львівський універ-
ситеті. — заявляємо, що не зрікаємося ніх прав і не
зречемося їх так довго, доки не буде переведено
основане окремого руського університету у Львові, де
була вже традиція вищої руської школи від 16 віку.
Ми признаємо невіддільну потребу основана в най-
коротшім часі окремого руського університету у Львові,
якого завязок повинен повстати вже тепер через ви-
ділені істину руських катедр в окреме автономне
тіло і безпосереднє доповнені їх системізованими
новими катедрами. Стремління добити ся свого влас-
ного університету, яке єсть впливом розвою руського
народу в усіх областях культурного життя, проявило
ся в останніх роках з такою могутньою, елементар-
ною силою, що лише сповнене сего нескучного посту-
питу може успокоїти ум, затревожені подіями остан-
ніх днів, та допровадити до таких нормальних від-
носин, які сприятимуть спокійному ходови науки і далі-
шому культурному розвою нашого народу. — Руські
професори львівського університету: Іван Бартошев-
ський в. р., Михайло Грушевський в. р., Станіслав
Дісторський в. р., Іван Добринський в. р., Іосиф
Комарницький в. р., Олександр Колесса в. р., Тит
Мишковський в. р., Петро Стебельський в. р., Кирило
Студинський в. р.

Проти деяких академиків Руський сенат почав
вести слідство в справі славної демонстрації з дня
23. січня. Візвані до пересуду студенти — не
милі є, а вислали лише писемно, в яким заявляють,
що не мають довіри до львівського сенату і жадають,
щоб слідство переводив делегат із міністерства
просвіти.

Наші румунізатори.

Даранул у Брошківцах нових. У на-
ших заходах около того, щоби позбутися волосского
духовенства а виховати собі рідне і щире духовен-
ство руське, чуємо завше зі сторони румунізаторів, що
волоські панотці Русинам прихильні і що ми їм по-
винні ще й віддячити бути за їх прислугу, яку они
роблять руським громадам, які би инакше почили
ся без всякої душевної розради. Щоби отже освіт-
лити прихильність до нас волосского духовенства,
наводимо тут після „Войниці Попорудуй“ децю з діяль-
ности товариства Даранул в руській громаді Брошків-
цах, яке залягло і яким як голова рядити тамошній
свещенник Димітрі Поповіч. Насамперед оповідає нам
якнайш Драгануш, що й сего року дістало товариство
від черновецької „Соціетаті“ пентру култура рмана“
значну заповню на утримане курсу волоскої мови,
сільского хору і на закупку 8 інструментів оркестру
„Ліра романа“. Управитель курсу Ліла подає до ві-
домости, що з записаних 100 дітей відвідувало науку
точно 80, і результат потішачий, бо сі діти, що хоч
походять від „волоських“ родичів, не знали й одного
волоского слова, сьогодні в переважній частині годні
говорити „прадіною“ мовою. Курс відтримувано
дуже точно, видатки зроблено з великою розвагою,
однак мимо того они перевиснають сили товариства.
Через сей курс ширено сего року різдвяні і новорічні
волади в громаді і ремуверовано волосских колядників.
Весною і осеню робили курзисти екскурсії по лева-
дах і оборах господарських, щоби розновсюдити і пра-
ктично приминити вичені. Однак до цілковитого роз-
ширення мови в народі в коначний утримати курс
в слідуючих роках. Драгануш оповідає, що хор співав
по-раз в церкві і поза нею, на святах патрістичних
і національних, а 28. серпня дав „концерт“ у Волоці
н. Ч. (також чисто руська громада). Оркестра грає
знаменно, активних хористів є 30. Ліла додає за
бібліотеку, що она збільшилася в протягу року о 170
книжок і має всего 840 книжок у вартости 500 кор.

Ми тут наведе цікавіші для нас уступки з дов-
жезної дописи до „Войниці“, аби показати, чим руму-
нізатори-попи безкарно займають ся в руських гро-
мадах, намість робити свою церковну службу, за яку
они заплачені. Дивно нам лиш, що наша інтелігенція
і нарід терплять в своїм осередку такі циганські ви-
требенки і не покаже румунізаторам, по чому доквіт
звасні. Цілу ту роботу робить один-одним піи заїда,
бо як видно з дописи, там побіч него фігурують як
виділові Драгануш та Ліла, очевидно спроваджені
примом паламар і фірма, аби було можливо виказати
і корінних Волохів у чисто-руській громаді. Хоч ми
не приписуємо „Даранулові“ великої ваги і будучи-
мості, мусимо дивувати ся над безмірним фанатизмом
і ароганцією попа-заїди і его подличників з поза гро-
мади, які дозволяють собі на посміховisko ставати
найсвятіші почуття руських прихожан. Що-ж до нас
самих, то не личить бездільно придивляти ся сім ки-
рми, а нахилити людин, щоби пона збавотували,
аби чимскорше виніс ся туд, вуда душа его прагне.

Українські послы в Думі. Про послів наших
і про укр. клуб в Думі пише „Рідний Край“ : Скільки
саме членів пристає до укр. спілки — вгадати
трудно; однак думаємо, що ся спілка буде не менша,
коли не більша, ніж в першій Думі. Нам переказують,
що в ту українську спілку, входить скільки послів-
інтелігентів, а найбільш селян з України; пашут нам
теж, що ся українська спілка буде одноманітніша
і міцніша, з погляду політичної програми, ніж та,
що складала ся першій Думі. — Українські послы
до Думи в Петербурзі нараджували ся над видава-
нем свого органу в укр. мові і постановили в най-
ближшій часі приступити до того видавництва. Орган
сей буде зватися ся „Думські Вісти“. Заложенем его
і з'організованим українського клубу послів займає
ся о. А. Гриневич, сьвідомий Українець з Поділля.

Др. І. Франко і російська Академія Наук. „Рід-
ний Край“ доносить : По смерті академіка А. Весо-
ловского опорожнило ся місце в „Отдѣленіі русскаго
языка и словесности Импер. Академія Наук“. Ча-
стина членів „Отдѣлення“ разом з головою А. Шехма-
товим зробила внесок, щоби запросити на те місце
д-ба Ів. Франка. Про научні заслуги Франка виладав
академик Хв. Корш реферат. При голосуванні поді-
лили ся члени „Отдѣлення“ на дві рівні половини;
протів Франка голосували реакціонери, а найбільш
опирав ся відомий ворог українства А. Соболевский.
Постановлено відложити справу до найближшого засі-
даня, що має відбутися в марті.

Завалене Думи. З правду завалення повали
в сали нарад Думи деякі послы до Думи голосно за-
являють, що подію сю спричинили реакціонери. Ро-
сійські газети доносять, що правительство є у всякім
разі сильно скомпромітоване. Послы було обурені, що
Столиппін мовчав і не висказав радости, що послы
вийшли ціло. Колиби ся подія склала ся в часі засі-
даня Думи, то як кажуть, згинули би майже всі
послы, а спасли би ся лише доєвникари, міністри
і президент Думи, а даліше соціал-демократи, часть
Поланкі, крайня правниця і кадети. Тепер веде ся
слідство в тій справі а крім того і ріжні комісії
розсліджують причини катастрофи. Показало ся, що
белзька крихі і зовсім добрі, а вентиляційне ула-
джене нал салею не могло бути причиною завалення.
О скільки знати, то головною причиною катастрофи
була лиха конструкція самої повали. Остаточною
причиною катастрофи було се, що в ночи з четверга
на п'ятницю по повалі заливало чогось агента тайної
поліції. Вони то своїм тигарем до крихти ослабили
белзьковане. Не дивниці, що петербурські газети є пе-
реповнені статтями про катастрофу, називаючи її все-
світнім скандалом. На відбудову таврійської палати
видано поверх мільон рублів, а ще торік проф. Лом-
пачов звертав увагу парламентарної комісії на не-
тривалість повали в сали засідань, де досить було
кілька ударів в середині тажкоети, щоби викликати
катастрофу. Публична оцінка обжадовує тепер прави-
тельство, що воно навмишено наведло реконструк-
цію повали, щоби по її упадку пояснити темним
масам, що сам Бог не хоче Думи і тому її знищив.

Страшна катастрофа при будові нового же-
лізничого двірця в Чернівцях. В суботу о 3ій го-
дині лучило ся страшне нещасте при роботі на перед-
місті Калічанка. На робітників, що на підніжжю „ви-
ної гори“ накидали розкопану глину на вози, зсуна-
лась велика маса глини, і засипали собою цілий ряд
робітників. Трох робітників серед крайних мук залу-
силось, а два тяжко поранені. Богато возів розторо-
щила глина, загинули при тім також три коні. При-
чина нещастя лежить в тім, що один з робітників
почав вперед копати в долині, а не як приписано
постепенно з гори на долину.

Страйк пекарів у Відні. В минулу п'ятницю
розпочали віденські пекарі у всіх повітах Відня
страйк. Населенне не було на таке приготуване, страйк
отже відбив ся дуже неприємно в цілій столиці. Ніде
не можна було дістати сьвіжого печива або хліба,
а що було, те скоро розхалали. В деяких пекарнях
робили жінчини, але той хліб не позваляли страй-
кари продавати в отворених склепах або нести через
дорогу. В каварнях ранішні гості не одержали будок.
Помагають собі там колачами та солодкими тістами,
бо печиво зладжене помічним персоналом недопечене
і нездаде. Комітет страйкуючих держав строгу кон-
тролю і не позваляє виносити хліб вже перед двома
днями спечений. Здає ся однак, що страйк не буде
мати бажаного успіху, бо 99 проц. майстрів з'обов'я-
зались словом честі, що не згодять ся на жагана
страйкуючих. В деяких заводах згодили ся вже де-
які пекарі до роботи. Виношники печива заявили свою
солідарність з чедидниками пекарськими. Число страй-
куючих виносить до 6000.

Страшна катастрофа на морі. В останній часі
надходять вісти про страшні катастрофи на морю.
Такі нещастя сучили ся недавно на німецьким морі,
вскорі потім на адриатичнім морі, а вже ливушого
тижня у французьким воєнним порті Тулон. На однім
з найбільших французьких панцирників, „Сен“, відбу-

вав ся відбит для моряків. Нагло дав ся чути страш-
ний гук і задня часть корабля з запасами пороку
розприсла ся в каваляки, спричиняючи смерть кілько-
десять особам. По першій експлозії пороку насту-
пило кілька дальших. О силі вибуху сьвідчить факт,
що частина корабля разом з куснями людского тіла
падала на 500 метрів від місця катастрофи. Гранати,
що находили ся в складі пороку на кораблі, вибух-
тали з страшною силою, нивучи все доколада. Один
гранат вибух до коліски з дитиною і забив дитя.
Иный вибух вив на подвіря арсеналу, де працю-
вали робітники. Кілька з них згинуло на місці. Ча-
сло жертв має виносити до 80 осіб, даліше є до 140
осіб ранених. Між убитими находять ся капітан ко-
рабля Авігарт, капітан фрегати Бертіє і значна часть
офіцерів. На кораблі було до 700 осіб. Причина ви-
буху ще не звісна. Може слідство викрие її.

Воски у Іпотештах. Волоскі лайдаки каринять
у чисто руській селі Іпотештах від кількох років, але
розуміє ся безуспішно. Правда, крutarством они здо-
були для себе волоску школу, та она задля браку во-
лоскої молодіжи все більше пустіє і небавом цілком
згине. Се страх неспокоїт каринників, і они шлють
що тижня брехливі дописи на руських громадах до
Войниці, що то ніби Русини задля своєї темноти ма-
ловажають волоскою „культурою“. Они вишають пси
на чесного господаря Йордакія Думенка, що ними за-
морочений був підписав просьбу о засноване волоскої
школи, а тепер заявив, що він Русин і не підє вже
на їх вудку. Пишуть також, що руська каса має вже
лиш 3 членів, що небавом зникне а рівночасно з нею
зникнуть послідні сліди Русинів в Іпотештах, що тут
крім Йордакія, причисляють ся до Русинів ще лиш
Тодер Гулей і Николай Реруш. Однак мимо такої ціл-
ковитої побіди Волохів в Іпотештах, закидують они
Йордакієви, що він став Русиним, аби дізнав ся до
— двірництва. Оттут вилазить дивне диво! Як стати
через руськість двірником, коли все по стороні воло-
ської? Чи ви, волоскі панове лайдаки, часом не про-
брехали ся що до зрумунізованя Іпотешт?

Ювілейний номер укр. акад. тов. „Союз“. В тій справі дістали ми таке писемно : В статі про
ювілейний номер укр. акад. тов. „Союз“ пропу-
щено через недогляд, що на номері який ся також
член основатель товариства п. нотар Николай Дро-
гомирецкий, а між бесідниками пропущено над-
чителя з Старої Жучки п. Дарія Пігуляка,
який в довшій бесіді висказав свої симпатії до то-
варства. — Долучаємо се до попередньої статі.

Із штуки і літератури.

Справозданє із концерту Шевченка відкладаємо
ізза недостатчі місця до слідуючого числа.

„Літературно-науковий Вістник“. Книжка II. за
лютий 1907. Зміст : М. Чернявський : Огай небес (поє-
зия). — Д. Лукіянович : Білі нарциси вали (опові-
дане). — Маруся Воловачівна : Спомини української
селянки. Моє дитяче життя. — Чернявський : Мрії (поє-
зия). — Мих. Грушевський : Справа українських ка-
тедр і наші наукові потреби (даліше). — О. Крижа-
новський : Я бачив, як сонце червоне вставало (поє-
зия). — Надія Кибальчич : Хмари (оповідане). —
Хрестя Алчевська : Душа — се конвалія ніжна (поє-
зия). — Ів. Франко : Літературна мова і діалекти,
— з додатком : Полагна, оповідане Давида Харовьона.
— Олександр Грушевський : Сучасне українське пись-
менство в його типових представниках (даліше). —
Ів. Манджур : З недрукованих поезій. — Ір. Ф. де
ля Барт : Література і дійсність за часів великої
французької революції. — Невідомий : Пісні з казе-
мата. — Міріам Гаррі : Здобутте Єрусалима (роман).
— Ів. Франко : Свобода і автономія. — Бернштейн
Веразон : Марі (роман даліше). — Ол. Вілоусенко :
Аграрне законодавство в Росії минулого року. — Га-
рраля Гардраді : Пісня про дівчину з руської країни
(переклав Ів. Франко). — Мих. Грушевський : На
українські темн. — З Манюєди (поезия в перекладі
Павла Граба). Мих. Лозинський : З російської Украї-
ни. — Ф. Матушевський : З російського життя. —
Закордонний : За границею. — Бібліографія. — Си
книжка спізнала ся наслідком турсу, зробленого в ре-
дакції, при чім забрано й рукописи. Книжка III. вий-
де не пізнійше як 15. ст. ст. марца.

Упрашає ся всі каси помичкові і щадничі, що
оголошують в „Буковині“ свої загальні збори, аби
рівночасно з рукописом вислали на адресу дру-
карні і належитість (1 кор.) за випечатане ого-
лошення!

Адміністрація.

Звертаємо увагу інтересованих на оголо-
шені в тім числі „Буковини“ руські перед-
виборчі збори!

Русини! Не забувайте на будову
дівочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

Зарубрика: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний олуєт.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

ВІЗЬМУ ЗА ЖЕНУ

щеницну інтелігентну. — Шлюб цивільний. — Річ трактує серйозно. Оголошення під „Парісон“ до Адміністрації Буковини. 61 (1—2)

Случайна нагода

Боти, санки, шорк, сідла і взагалі всіляка упряж задля виїзду дешево до абути. Також до продажки фотепан.

Важше можна вивідати в Чернівцях Hohengasse 5a у Николая Українця. 53 (4—10)

КАНЦЕЛЯРИЯ

друкарні товариства „Рускі Ради“ поручає

КНИГИ для ТОВ. ВИПАСУ ХУДОБИ

Всі книги до ведення товариства коштують 50 коп. враз з стемплом, а з пересилкою 51 коп.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва правно забезпечена“

антикара др. Ю. Францоца

в Тернополі.

Се є знамените усмиряюче средство до натирания против всяких ревматичних болів, простудження, ломаня костей, плечий гістия і нервових недуг. Прошу уважати на напис „Nervol“ і не приймаати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшочок) 8 кор. з оплатою і опакowaniem. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всіх країв.

В Чернівцях на складі у Шміда і Фонтіна.

Дорогі Сестрички!

Будете мати з чого прости полотно на сорочки!

ЛЕН російський з Полтави, виростає на 1 м. 40 см. високо та удає ся на кождім ґрунті: по конюшині, по коноплих та важитних етернях. Можна его мочити або стелити, він видає біле як бавовна прядиво. Менше як 5 кіл не висилася. Вільшу скількість від 5—30 кіл висилася ся почую, а хто потребує 100—200 кіл вишле ся ему желанієм.

ПРОСО Манджурске, Gaolap (Азия) виростає 3 метри високо. Одна молотка видає два до півтретя літри зерна, а стебло грубе як тростина. Удає ся оно на кождійсх хочбі і на цілком пістнім ґрунті. Насінє жовтаво чорне а величина зерна як конопляне сімє. Соломою покриває ся дахи. Літра того проса „Gaolap“ коштує 2 корон. Менше як 5 літрів не висилася ся.

КАПУСТА бруншвіцка, біла, низький качан, голова велика, тверда. 20 ґрамів коштує 30 сотиків. — **БРУКОВ** біла і жовта велика. 20 ґрамів коштує 25 сотиків. — **БУРАКИ** мамоти, червоні і білі, 500 ґрамів коштує 60 сотиків.

КОНЮШИНА червона, грубозерниста, чиста без перстеню. Літра 1 К., менше як 5 кіл не висилася ся.

На кожде замовленє потрібно 5 кор. задатку прислати.

Замовляти належиль переказом поштовим, аби не тратити грошей на карти і листи. — Кошта висилки поносьть замовляючий. — Сі всі насінє на жадає висилася 55 (1—3)

Александр Копач

Струтин вижний, послідна почта Долна ад Стрий Галичина.

Союз руских хлібороб. спілов на Буковині

„Веляжська Каса“

ст. з. з. о. п. в Чернівцях, ул. Петровича число 2.

платить від вкладов щадничих

5½ %

Товариство виплачує:

суми до 1.000 К зараз
„ више 1.000 К до 4.000 К по 5 дневній виповіди.
„ „ 4.000 К до 10.000 К по 10 „ „
„ „ 10.000 К по 30 „ „

Урядові години: від 9-ої до пів до 1-ої год. перед полуднем і від 3-ої до 5-ої години по пол. (—)

КУПУЙТЕ ЛИШ

PFAFF-A МАШИНИ ДОШИТА

бо они є найліпші, найтриваліші а також найдешевші! Кромі тих, є у мене також на складі

97 23—26

СИКАВКИ І КАСИ

при яких купів сьуть дуже легкі і вигідні угодини. Нігде не дістанете дешеже, ніхто не обслужить Вас так ретельно і ніхто не годеє дати Вам таких полєзних у сплатях.

З поважанєм

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машиніст у бродарі Штайнера
улиця Желізнична, Чернівці.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕР“

Стоваришенє зареєстрованє з обмеженою порукою

Львів Ринок, ч. 10 (дім „Просвіти“)

платить 4% від вкладов; приймає і виплачує вкладки кождого дня, крім неділі і свьят; уділяє позички на 6 проц. на гіпотєку або за порукою; дає більші позички парцелянтам на купно землі; сплату гіпотєчних позичок розкладає до 15 літ; при 30 ратах піврічних виносьть рата на капітал і процент разом 5 корон від 100 корон.

На покритє дахів бляхою або черепом уділяє „Дністер“ позички на 5 проц.

Позички можуть дістати тільки члєни. Яко члєн може приступити тільки члєн Товариства обезпечєнь „Дністер“.

Давідєнда від уділів члєнських виносьть все 6 проц.

Вкладки можуть вкладати також не члєни.

Вкладки виносьть 31. грудня	К 2,072.928
Позички уділені	„ „ „ 2,042.615
Удїли члєнські	„ „ „ 162.127
Фонд резервовий	„ „ „ 30.288
Цінні папері і льок.	„ „ „ 257.963

З чистих зисків уділив „Дністер“ на церкви, бурси і инші добродійні цілі вже над 40.000 корон. (—)

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Бенценберга ч. 3.

Отсим подає Вп. П. Т. Клієнтєлі до ласкавої відомости що надходять найновіші артикули весняні:

Склад

Капелюхів а п. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відні, Осип Піхлер і Сими в Грацу.

Черевиків а п. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відні, Ф. Л. Пошєра в Хрудимі коло Праги.

Дамскє і дїточє обув.
Дамскє і дїточє капелюхи.
Дамскє і дїточє рукавички.
Дамскє і дїточє парасолї від сонця і дощу.
Дамскє і дїточє рукавички і парасольки.
Дамскє і дїточє панчохи.
Дамскє і дїточє гребєні і шїтки.
Дамскє і дїточє підв'язки.
Дамскє і дїточє носєки.
Дамскє і дїточє шапочки.
Дїточє убраня і жакєти.
Парфуми мила і т. п.

Артикули до подорожи. спортові і Tennis.

Найліпші тукравє і заграничні фабрики

Мужєскє білє.
Мужєскє капелюхи фїльцові і цилїндри.
Мужєскє краватки.
Мужєскє рукавички.
Мужєскє каміньєлки.
Мужєскє домові черевики.
Мужєскє парасолї і палички.
Мужєскє хусточки.
Мужєскє шапочки.
Мужєскє шлейки.
Мужєскє шкарпетки.
Мужєскє тапки на листи і візитки.

Рєвольєри, стрільби до польованя і амуниция.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Стрєйч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

■ Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
 ■ Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
 ■ інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 34 фр.)
 а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 фр.
 Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламний неопечатаний візні від порта. Рукописи ввертає редакция лише за попереднім застереженням і залученням надійності поштової.

В справах редакційних можна усно порозуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Заява селян з Чорторії.

Дістаємо від селян з Чорторії отсе знаменне і гарне письмо:

„Як в других селах рускі провідники так і в нашій селі, Чорторії, заснували товариство читальню, „Січ“ і касу. Люди гуртували ся коло тих своїх товариств, а в насі своїй діставали поміч і ратунок, якого досі у нас не було. Все йшло мирно і добре, але не довго. Через час загостив до нас панотець з Станівців горішних і завязав другу касу „православну“, назвав наші дотеперішні товариства і дотеперішню касу уніятськими видумками, а наших людей, що до них належали, уніятами. Таким чваном поділив нашу православну громаду на два табори: на православних і на „уніятів“, хоть в нас і досі нема ані одного уніята. В газеті, котра головними заходами панотця з Станівців горішних виходить, йшло нечуване троюденне між народом і то головню на нашого посла Пігуляка. І ми повірили тій газеті і о. Богатирцеві. Розарена між народом допровадила до кровопролиття. Перед кількома тижнями загостив до нас і наш посол Пігуляк, щоби здати справу з свого посольства. Нарід витав его хлібом і солюю, як свого приятеля і ми пішли туди. Посол Пігуляк склав свій рахунок, нарід удобрив той рахунок з вдячністю. Дивувало нас, що нічо про унію не говорив п. Пігуляк, а звернувши увагу на погубну роботу панотця з Станівців горішних, котрий ходить по селах, ділить православний нарід на два ворожі табори, на так званих уніятів і на православних та троюдять в своїй газеті „Народній Раді“ так, що по селах стало до не витримання. Він перестерігав нарід від отої погубної крини, взивав не дати ся ворогові ділати в громаді, та напостигає до миру і згоди в селі.“

Зараз по тім читаєм ми в „Народній Раді“ панотця з Станівців горішних нечувані речі про справозадане посла Пігуляка в Чорторії. Писано, що він закрив ся до села і втік із села, що він відає на православну церкву і на православне священство, що він троюдить нарід на віру і церкву, коротко не емохати речі. Прочитавши таке про справозадане посла Пігуляка в Чорторії, де ми свідками того справозданя були, стало нам дивно і як би нечуду спали нам з очей. Ми пізнали і зрозуміли страшний, погубну і братоубійну роботу панотця із Станівців горішних і его газетки. Стало нам жалко нас самих і цілої невинної нашої громади. Пізнавши наш блуд і пронасть, в яку нас завів той панотець, постановили ми собі направити хибу і повернутися знов мир і супокій у нашій громаді. Вийшло отже на

таке, що гостина панотця з Станівців горішних в Чорторії розєднала нас а гостина Пігуляка зєднала нас. А щоби і другим забламученим людям по інших селах втворити очі і прислужити ся добрій справі, просимо отсі наші заяви в газеті оповістити:

Перша заява. Позаяк ми підписані виступили були з товариства нашого мужицького і посаухавши тих, котрі лиш роздора межі мужиками сіють, дали ся затуманити, тепер, переконавши ся, що як раз лиш тов. „Січ“ є для нас мужиків спасенним, переконавшись ся, що слова „Народної (з)Ради“ лиш підлі брехня, каєм ся тепер і просимо хвальну старшину о прощенье і о прийняте нас назад до товариства „Січ“.

Дальше я Василь Левицький Тод. заявляю явно і публично, що зрікаю ся діловодства (касиерства) в так званій православній касі і зобовязую ся словом чести ніколи там більше не належати.

Чорторія, дня 24. лютого 1907.

Василь Левицький Тод., в. р., Петро Левицький Ол., в. р., Іван Левицький Вас., в. р., Іван Іванюк Ст., в. р., Кость Іванюк Іс., вл. р.

2. Заява. Я Николай Николайчук зрікаю ся начальства в так званій православній касі і зобовязую ся словом чести більше там ніколи не належати.

Николай Николайчук, в. р.

3. Заява. Я Кость Мельничук Міх. заявляю явно і публично, що давам ся затуманити підлим брехням „Народної (з)Ради“ і єї прихильникам, котрі масними словами довають людині як пташку на силце. Тепер я, яко заступник начальника так званої православної каси, пізнавши ся вже дуже добре на їх фарисействах, зрікаю ся раз на завжди того плутовства і прошу всіх братів, щоби не піддавали ся на їхні козачі пізнали ся на таких Богатирцях і інших ему подібних, щоби полу рубали і від них втікали.

Зрікаю ся на віки вічні того ошуканьства і прошу старшину, аби мене назад приймила до „Січ“.

На се мій власноручний підпис:

Кость Мельничук Міх.

Передвиборчі вісти.

Із вижницького виборчого округу.

Передвиборчі наради народних учителів путилівського і селетинського су-

дового округу впили дуже гарно. Явили ся майже всі упр. народних шкіл з над Черемоша, Путилівки і Сучави. Збори отворив п. Михайло Дашкевич тим, що обговорив теперішню ситуацію політичну австрійських народів взагалі а з особна становисько Русинів і вийшов на прокламацію „Национальної Ради“ в Чернівцях, після котрої буковинська Русь має вислати до нового парламенту 5 послів, а іменно: Вп. пп. Н. Василька, Е. Пігуляка, Іл. Семаку, Ант. Лукашевича і Н. Спинула. „Світлі збори! Ся прокламація — говорив бесідник — є для нас святим законом, бо се від нашого народного для нас законодавчого тіла. Не жалуймо нічого, що конечно до переведення тих постанов. На наш повіт кандидає поновно наш бувший посол Ник. Василько (оплески і слава). Захувати, що находять ся вороги агітатори і трібують знеохотити і побаламутити Гупулів. Стіймо, брата, на сторожі і працюймо а будемо із себе задоволені!“ (Оплески і слава). — Добр. Глібка поставив єдиною резолюцію: „Гірські учителі вижницького повіту зібрані на передвиборчих нарадах дня 16. марта с. р. в Путиліві визнають прокламацію „Национальної Ради“, після котрої Вп. п. Ник. Василько поставлений кандидатом до Ради державної в нашому повіті як і ті чотири інші кандидатури, народним обовязуючим законом для Русинів.“ (Приміто одголоско.)

— Вп. п. М. Брага поставив таку резолюцію: „Передвиборчі збори народних учителів в вижницьких горах висказують Вп. добр. д-рови Стеф. Смаля-Стоцькому за відступлене виборчого округу Чернівці-Сторожинець-Серет в користь учителя а Вп. п. Ник. Васильковия за його ласкаве поперте сеї кандидатури на отсім місці найсердечнішу подяку.“ (Оплески і слава). — По сім вибрано виборчий комітет з лона учителів, котрий складає ся з всіх упр. шкіл народних в сім окрузі а надто ще комітет виконавчий, в склад якого ввійшли пп. Мих. Дашкевич, Ник. Глібка і М. де Брага. Веї запитання, вісти як і бажання „Национальної Ради“, Вп. п. кандидата, комітетових, виборців і интересуючих ся просимо заслати на руки п. Михайла Дашкевича, надчителя в Киселицях п. п. Путилів. — Від комітету.

Признання для провідників руских.

На передвиборчій вічу в Веренчанці, дня 17. с. м. ухвалено одголоско подяку і щире довіре для Вп. п. віце-маршала дра Стеф. Смаля-Стоцького і посла Ник. Василька.

На передвиборчих зборах в Лужанах ухвалено висказати подяку дотеперішнім послам руским Вп. пп. Ник. Василькови і Ер. Пігулякови за їх діяльність в Раді державній.

Богдан Лепкий.

За що?

(Конець).

І почав оповідати з жаром про те, що чув і видів. Мала хатина наповнилась людьми збитими, скатованими, що конали, маючи одно бажане: волю. Зойки і стони добували ся з тихих углів, а могучий подув гвізду і мести хитав хатою як буря деревом у лісі. Груди підносил ся що раз вище, серця жвавіше били. Зітніці дити більшали, більшали як би хотіли відбити в собі цілий світ з тим всім, чого не виділи й не могли видіти.

Нараз: „Мамо хтось іде“ — відозвав ся хлопчина і припав до рамена батька.

Тихо...

— Тобі причуло ся, дитино — сказала мати. — То хтось вулицею йшов.

— Заслоні вікно, най не дивлять ся погані очі.

— Красне сядь собі в кут, там тебе не побачать.

Послухав, посунув ся, але спокою не мав. Щось тривожного, незвісного ходило по під хату. Не кидали куті на стелю, діти не вконали в сніг, згасили скоро лампу і сиділи на потемках. Оповідав їй про свою неволю, як терпів і як нудьгував, поки дійшов до того, що або вирвеш ся з того живого гробу, або зробиш собі конець. Нині при святім вечері менше на них вважали, сторожі впили більше як звичайно і тепер він ту, коло неї.

— Змарнулась мені, небого, зжуриває ся — говорив, гласаючи єї рукою по лицю а голосом по серці. „Не жури ся, якось воно буде“.

А вона замість слів, добула з очей сльози.

— Відсвяткую тай за кордон. А там — шукай вітра в полю. Чи на фільварку якім найму ся, чи при фабриці, вже я дам собі раду. З весною піди до на-

шого Михайла, най кому поле найме. Нині землі кождий потребує, то заплатиш, а Михайло нашої кривди не счоче. Скажеш най на Ставищу пшеницю посіє, а жито на Середній; буде мати як шувар. Товару не продавай. Може Бог дасть, що прийде нове право і я верну, а тоді знаєш, як трудно без худібки.

Говорили, а час ішов. Вже й північ манула. На дворі втихло, зьвізди висипали ся на небо, як вівці з кошар. Крізь вікно видно дерева інеєм оберіблені і дорогу, добре виїжджену, вздовж села як виправний рушник простерту. При дорозі стоять хати з снігом на стріхах і освітленими вікнами дивлять ся на церкву на горбку між липами. З деяких курять ся дим. Так подобають на гадів в білих шапках з зольками в роті, що йдуть до церкви на всеношню. Чути, як з подвіря на подвіре хтось перебіжить, скриннуть ворота, забрешуть неч. То від сусідів несли до панотця вечеру, то Іван вертає від Софії, а то знов Михайла Грім, перший в селі пікач, вертає з монополії і трафити до хати не може. Став перед кузнею — колядує.

На другім кінці села співвають...

— Хтось йде! Чуєш?

— Чую. Подиви ся в вікно, може пізнаєш, хто. Ветромилу голову у віконце.

— Соцький і кількох чоловіків. Христе, Боже!

— Не кричи. Двері замкнула?

— Замкнула. Матінко святая, многотерпелива, зглянь ся на нас та наші діти.

— Не заводь. Як прийдуть, то кажи, що в ночі хлопів до хати не пускаєш. Зрозуміла?

— Розумію. Ох доле моя нещасная. За що-ж ти мене так тяжко караєш. Ох доле!

— Не кричи, кажу, бо дітий збудить. Чуєш, гримать, йди до дверей.

До дверей хтось справді зачукав палицею тричі, як свати.

Жінка на силу промовила: „Хто там?“

— То я соцький відчинить!

— Я сама в хаті і хлопів по ночі не пускаю — відповіла, набираючи відваги.

Під дверми залунав регіт.

— А дивіть, яка свята! А той, що з вами цілий вечір сидить не хлоп? Ха, ха, ха!

Мовчала.

— Не відчиняй — приказував чоловік. — Най розбивають. — Сотки гадюк перебігали йому по голові.

— Приказую вам відчинити іменем закону! — повторив з урядовою повагою соцький.

— А я вам, люди добрі, кажу, що по ночі хлопів не пускаю, прийдіть по днесь, а тепер мені дітий не страхайте.

То не є жадні хлопці, то є урядові особи, розумієш, дурих бабо? А як ти нас по доброму не пустим, то ми силою увійдемо, бо громада не може укривати остражника.

Іх як би хто довбнею вдарив.

— Острожники.

— Стрибайте — відповів обиджений. — Я вас привитаю як злодів, що в ночі лізуть до чужої хати.

— А, здоровимо вас, Сидоре зі святами. Видите, ми кажемо, що хочемо з вами бачити ся, а ваша жінка не хоче нас пустити. В урядовім ділі приходимо, пустіть!

— Не пускай, не пускай! — благала припадаючи до нього.

— А що-ж? Коминном вилізу, чи як? Видиш, що оботуняла хату. Мусу вийти.

— Ну? наставав соцький — пустите нас, чи ні?

— Відпустіть перше своїх людей.

Кандидатури жид. сторонництва д-ра Штраухера.

Сторонництво д-ра Штраухера затвердило слідуючі кандидатури: на східні Чернівці д-ра Штраухера, званого жидівського діяча, бувшого посла до парламенту та посла на сойм; на західні Чернівці д-ра Бендера, приятеля д-ра Штраухера і горячого заступника жидівських справ. Здається, що всі жидівські виборці по відозві, виданій д-ром Штраухером з нагоди антисемітських розрухів в Румунії, поинуть всякі спори і виберуть тих кандидатів, бо они причиняють ся справді до добра і культурного розвитку жидівського народу.

*

Передвиборчі збори відбудуть ся: 1) округ ілюмницький: дня 24. с. м. велике віче в Довгополі о год. 12. в полудни, 2) округ червоноцвський: в суботу дня 23 (а не в неділю 24., як се оголошено попередно) віче в Глібоці, на яким буде говорити кандидат наш. Спинуді посол Н. Василько. 3) округ кіцманський: дня 24. с. м. віче в Топорівцях, на яким зявиться канд. п. Іля Семака.

Галицькі вісти.

Вибори.

Давніше вже подали ми частину затверджених „Народним комітетом“ кандидатів. Наразі роз'яснила ся вже ситуація у деяких других округах. Прийшло іменню до згоди між Українцями і Московітами в окрузі Сянов-Ліско (кандидат московії Курілович), — Самбір-Рудки (кандидат нац. дем. о. Онішкевич), — Стрий-Бірка (кандидат о 2 мандати нац. дем. др. Євген Олесьницький і московії о. Скобельський), — Жовква-Рава-Руська (кандидат о 2 мандати: нац. дем. проф. др. С. Дністрянський і москв. др. Король). — Компроміс між національними демократами, радикалами і московітами в окрузі Городенка-Заліщики, де кандидують о 2 мандати: нац. дем. др. Окуневський і нац. дем. Охримович, а на заступників: москвоф. о. Смільний і радикал В. Стефанік. — Між національними демократами і радикалами дійшло до порозуміння в округах: Сокаль-Броди (канд. нац. дем. др. Петрушевич, а на заступника рад. Олійник), — Тернопіль-Збараж (канд. нац. дем. др. Голубович, на заступника рад. др. Данилович), і в окрузі Коломия-Косів (канд. нац. дем. о. Войнаровський і рад. др. Трильовський).

Постановлено не ставити другого кандидата нац. демократичного в окрузі: Долина-Калущ-Надвірна, як також в окрузі Сокаль-Броди.

Розширено натовість акцію в окрузі Чортків-Теребовля, де давніше Русини мали старати ся о оден лиш мандат, бо наразі постановлено поставити там двох руских кандидатів. Кандидатом більшості в тім окрузі є нац. дем. др. Горбачевський (заст. о. Гордієвський) а кандидатом із меньшости нац. дем. проф. др. О. Колесса (заст. др. Євн). В тій справі застеріг собі „Народний комітет“ ще остаточне рішення, наколи-б прийшло ставити тут лиш одного кандидата. — Усталено також кандидатуру з округа Золочів-Камінка. Мав там кандидувати др. Коств Лєвницький, який однак рішив ся вже на округ Рогатин-Бережани; тому поставлено в окрузі Золочів-Камінка кандидатуру о. Зельського. — В

окрузі Скалат-Гусятин на заступника Мих. Петрицького ставлять о. Гачковського, а з меньшости кандидувати ме судня Кивеляк.

Справа університетська.

Як писали ми в „Буковині“ ві второк, дня 19. с. м. мала виїхати до Відня депутація руских професорів Львівського університету разом з послами, щоб там предложити міністрам свій резерв в справі основання особного українського університету. З огляду однак, що в сім тяжка міністри заняті угодовими переговорами з Угорщиною, депутація відложила свій виїзд на слідуючий понеділок.

Політичний перегляд.

Мужичкі розрухи в Румунії. В Молдові в околицях Ботушани, Яси і Дорогой вибухли поважні мужичкі розрухи. Мужики зажадали від дідачів, щоб ціну за винайм поля обнижено і то в такий мірі, на яку дідачі ніяк не хотять згодитись. Дося при винаймі плачено за одні морі що найменше 16 франків, а що найбільше 20 франків; тепер же селяни жадають зниження до 10 франків за морі. Число бунтуючих ся зросло до 50 тисяч. До спустошення прийшло в Герлаві, Подул-Ілої, Владенах, Ербіценах і Фрумос. Мужики узброєні в ціпи і вила вдирали ся в помешкання дідачів або посесорів, нищили все, що їм в руки попало, а домашніх били. В Подул-Ілої вдерло ся около 800 селян в місто і зачали вибивати шибви в домах, замешкалих жидами. Правительство післало до згаданих місцевостей військо, яке однак не могло встояти ся сильному напорови селян. До короля, президента міністрів і президента камери вислано телеграми з просьбою о поміч. Населене жидівське втікає до Яс, до Букарешту, а по більшій часті за австрійську границу. В Сучаві аж кишать від утікачів, що малюють в яскравих фарбах спустошення, наслідком яких вони позбули ся всього свого майна. В селі Ізбіжанах злиїднували селяни помешкання тамошнього дідача, помімо того, що він обнизив їм плату за морі до 5 франків. Агітаторами між народом фунгують урядники і учителі, а здає ся, що й ліберальна парламентарна фракція бере участь в сій справі, завидуючи консерватистам їх панованню. — Послідні вісти дають причину до найбільшого побоювання. Як виказуєсь, ціле незадоволене звертаєсь головню супроти Жидів. Лише їх дома піндрують, лиш їх бежниця нищать і обрабовують, лиш їх позбавляють всякого майна. Християнським мешканцям не стаєсь нічого, а знаком християнського осідку є хрест або який образ встановлений у вікні. Румунія взала собі за примір російські погроми; заворушена, що зачали ся лише в висшій Молдові, розширилась і до низшої Молдови і обхопила тепер цілу Волощину. Організатаром тих погромів має бути звійний антисеміт Вазеску, префект в Ботушанах. Утікачі вповідають, що він прямо намовляє розюшених селян. Лучало ся, що реквізоване військо відмовило послугу, не хотючи виступити проти своїх „братів“. Між тим, коли в перших днях розрухів пороблено лише матеріальну шкоду, то в Ботушанах прийшло у вівторок до бійки між війском, а мужиками, наслідком чого згинило 20 мужиків. Вперед понищено дідачівські хутори по селах, а потім перенеслась рухавка до міст і тут йде все проти жидівського населення. Рабованія і піндрованія шаліють в Флемунизе, Делгенах, Котні,

Годері, Подул-Ілої, Калінештах і Катамарештах. В містечку Бучепа вдерли ся мужики в хату посесора, хапали малих дітей і кидали ними на материй. Палицями і ножами бито кожного, хто лише в руни попав ся; багато вмерло наслідком тяжких ран. Подібні, а й ще гірші речі поповнено в Ботушанах. Там вдерлось около 2000 мужиків і збільшені силою міської голоти, почали страшенні девастачії. Коли поліція появилась, то на неї посипалась хмара каменів. Шефа поліцейського ранено палицею по голові, — майор Георгеску дістав від мужика по лицю, а командуючого сотнику пострілено ногу. Військо дадо салву, і 19 мужиків впало на місці неживши. В Ясах і Бордуженах прийшло теж до великих ексесів. До Іссаї наспіло вже до 1000 родин, які ратують ся через границу перед розхвилюваним народом. Оповідання утікачів страшенні. В справі сих страшенні пожалованих гідних подій видав провідник бук, жидів, презес жидівського конфесійного збору в Чернівцях, др. Штраухер таку відозву: Знова напосілась судьба на наших братів! У сусідній Волощині шаліють роздражені маси супроти наших родимців. Не пошановано ані стариків, ані жіенців, ані дітей — їх добро піндрує ся, їх жити нищать ся. Страшні переслідуванія жидів діють ся в румунських пограничних місцевостях. Побіч обовязку їти на поміч нашим родимцям і улекшити страшенну недолю тисячам, приступає до нас Жидів поважна і сьвіта задача, полишити всякі домашні спори. Повсячасна жидівська біда хай буде поважним наміненем до згоди. Жиди! Брати! Виженіть незгоду з ваших радій! Безправність і страшна доля наших братів і родимців в Росії і Волощині нагадують нам вічну небезпеку, яка нам завжди і всюди грозить. Лише повне і самовідречне посвячене себе інтересам нашого народу, лише спільне нерозлучне діланє, лише громадне дійсно жидівським духом натінене поступованє зможе охоронити нас перед небезпечностями. Брати! Відкиньте всі проби роздору і незгоди з рішучістю і обуренєм! Згуртуйте ся тісно в наших законних історичних кружї, громадї обрядовій, щоб всі Жиди міста, заневавши всі особисті справи, спільно в сім поважнім небезпечнім часі хоронили і боронили висої інтереси і права жидівського народу в мирнім порозуміню зі собою і з заприязненими з нами народностями. Жиди! Тамте на вашу народність! Подумайте, о які великі добра тут ходять і будьте згідні!

По замордованю Петкова. Князь Фердинанд затвердив нове міністерство. Президентом міністрів став Гудев, перебираючи внутрішні справи; міністром заграничних справ і будівництва Станцьов; міні. просвіти Апостолов; міні. торгівлі Єнадієв; міні. війни Савов; міні. скарбу Паяков; міні. справедливости Панаялов. Станцьові дуже задоволені покликанєм Гудева, що має між ними велику пошану. Однак міродайні круги не віщують новому правительству довгого життя; має оно бути лише переходове, тим більше, що сам Гудев є хорим і не зможе довго остатись при вермі. Опозиційні партії уважають сей кабінет таким самим як кабінет Петкова, отже неконституційним і непарламентарним. Борба проти сего правительства буде вести ся з тою самою енергією, як проти кабінету Петкова. Слідство ізза замордованя Петкова провадить ся далше. Поліція арештує студентів і всіх підозрілих осіб, з котрих деякі дають неможливі зізнання, компромітуючі високо поставлених урядників. В посліднім часі арештовано дві нігілістки в Росії, які перебувають в Софії, а також звісного провідника

Чути було, як кількох хлопів перейшло подвірє, як відчинили і замкнули ворота...

Сидір підперезав ся і заложив шпанку.

— Не йди. Послухай мене, не йди! — благала жінка, чіпаючи ся його ніг. — Не йди!

Відсунув єт легко і відчинив двері...

Хвилию стояли мовчки. Оден в дверех, другий на стежці перед хатою. Сидір широкоплечий, гордий, з очами, з котрих сипались ся іскри, Соцький окулений, несмілий, як винуватець, палицею по сідгу пише.

В хаті хлипає жінка.

— То ви по мене, як по якого душегуба прийшли? — сказав гордо і чекав відповіди.

Соцький мовчить.

— Як Юда Христа хоче мене урядови віддати, мене, щоб був вашим голосом і вашими устами, щом волі і земаї хотів для вас і для дітей ваших. За тое з облавою на мене йдете? — Гнів розпирив йому груди.

— Чи я скривдив кого хоть на волос в громадї, кажіть! — Жаль підступив до горла і давив, так що говорити не міг. Соцький відповів покірно.

— Ніхто того не каже. Кожда дитина посьвідчить, що ви були чесний господар і добрий сусід. —

— То чогож хочете від мене? Чому по ночі нападаєте на мене? —

— Бо таке право, Сидоре, таке право. Виж самі знаєте, що втікача вкривати не вільно, бо за то тяжко карають. —

— А через що втікач, того ви не хочете знати? —

— То друга річ. Ми тому не винні. —

— А хто-ж, а? —

— І не ви. Бог святий знає. —

— Бог?... Ваш дурний розум. Замість помочи

мені, замість всі стати за одного, як я стояв за всіх, як гончі собаки тровите мене — подлі! —

— Не сердьте ся, Сидоре. Так ви знаєте, що робимо не з доброї волі. Власть каже. —

— Най собі каже, а я вам скажу ось що. Ідуть до дому та спить спокійно, а завтра мене в селі не буде. Добре? —

Соцький мовчав. Бояв ся відповісти.

— Ну, якже? Кажіть. —

— Так не можна. —

— Не можна? —

— Ні. Люди знають, донесеть ся до уряду і буде біда. Збирайте ся і ходіть з нами до волости. Як вам Бог милосерний раз поміг утечи, то може і другий раз поможе. Збирайте ся! —

— Так. Бог святий має помагати, а ви ні, хоть я за вас тільки муш витерпів, подлі, нужденні раби. Проч мені з подвіря. Зроблю, як кажу. Проч, а то мені тепер все одно — проч! —

І підніс свої здоровенні кулаки, як на образі Мойсей скрижаль.

Соцький глинував хатрами, косими очима, зрозумів хвилю і не надумуючись богато головою, як тараном вдарив Сидора в груди, хотів рівночасно руками обняти його по під сили. Сидір йойкнув, захитав ся, але скоро знайшов рівновагу і свої могучі кулаки як добуш палки на бубон з розмахом спустив на печі соцького. І як з бубна голосний гук, так із грудий соцького добуло ся глибоке — гу! Він перехилив ся, як той, що з берега коміть головою у воду скаче і носом запоров у сніг.

— Крижі! Ой, крижі, переломив крижі, — верещав, качаючи ся по землі.

— Бийте його, бийте, ой крижі, ой-ой-ой!... —

Кількоро хлопих тїл очіпало ся в одну потвору, що крутила ся, ревіла і стогнала по подвірю, вимахуючи диго кільканадцятьми руками, приєдаючи

й прикладаючи на кільканадцятьох ногах, вириваючи з розчіраних голів волосє, харкаючи проклинами і кровю.

Соцький намагав ся встати і докинути свою пайку, але за кожним разом падав ще низше і кричав ще жалібнійше: Крижі, ой крижі, бийте, поки дише — крижі!

А потвора заедно крутила ся по подвірю, як встекла, як навіжена, лишаючи за собою стони, кров, клатї і кусї одежі.

До неї, як чайка до фиді, припадала розкрістана жінка і білими устами просила несамовито:

— Лийте, бо вбете, лийте. Що робите, люди лийте! —

В хаті збудили ся діти і кричали.

Потвора котила ся від порога до воріт; тут розпала ся, як поєкана гадюка.

Кількох хлопів обкрівавлених, задиханих, стояло коло купи людського мяса.

— Алеж моцний як звір. —

— В криминалі набрав такої сили. —

— Обпорядив нас, як треба. —

— Давіть, де мої зуби, о! —

— А мені палець відкусив до чиста. —

— О-о-о! —

— Ой не видержу, крижі! — стогнав, кончаючи соцький.

*

*

*

На небі горіли зорі. На церкві відозвав ся дзвінок. Зразу легко, якби хто пальцем до райської брами стукав, потім сильнійше, якби срібні кулі по цорковній бани летіли, частійше і сильнійше, аж роздолї ся чисті звуки по селі, по полях, по дібровах звичаючи ділому світові щасляву, добру вість, що родив ся Христос.

македонських банд Герцінова, що від якогось часу видає в Софії анархістичну часопис в купі з своїм приятелем Аргіровом. Положене в Болгарії дуже гірше, бо серед суспільності затратилась майже геть пошана до князя Фердинанда, який через двадцять літ панував в Болгарії не міг собі здобути любови в болгарського народу. Теперішнє його пановане опирає ся більше на кермуючих сферах, на Стамбулчан, а як они уступають, що й скоро наступить, тоді майже не має будучности в Болгарії князь Фердинанд. Звісно балканський півострів — вулканічна земля, яка в певних періодах вибухає, що бачимо на Румунії, Сербії, Албанії і Болгарії.

НОВИНКИ.

Чернівці, 19. марта 1907.

Віденські страйки. Віден є тепер полем різних страйків. Ще не перестав страйк пекарів, який зробив міському населенню, головно виснах верств, таку наглу неприємність, як вже в два дні пізніше, а то в неділю, рішали жіночі кравці і кравчені урядити свій страйк. В неділю уряджено на трох місцях Відня імпозитні збори помічників і помічниць жіночих кравців, на яких ухвалено одностайно розпочати загальний страйк. Страйкуючі домагають ся підвищення платні о 20 процентів, містим коли майстри годять ся лише підвищити платню о 10 процентів, на що страйкуючі ніяк не хотять пристати. Віденське населення терпить тепер задля нестачі печива, а надто прилучилась друга небезпека, що не буде в що вбратись, головно багатшим наним. Предвиджують однак і страйк мужеских кравців.

В справі асек. тов. „Дністер“. Припадком попала ся в наші руки німецька часопись: „Organ der Versicherungsbeamten“. В 3. ч. за сей рік знаходимо на жаль велику статтю п. з. Die Zustände beim „Dnister“. Це початок, — бо орган сей зановідає цілий цвіль таких статей, в яких змальовує ся страшний відносини в нашій товаристві. Сама справа „Дністра“ товче ся вже у нас від довшого часу. Чи треба сего? Чи се помагає нашій інституції? Чи управа товариства така неуступчива, що ніяк не може щиро і сердечно, по людски а розумно поладнати отсю привру для всіх нас справу? Тут же-ж лиш троха гуманності і такту і серця потріба. Радити будемо, як найближші статі „Versicherungsorgan“ у стануть безпредметові.

„Gazeta Polska“ про Русинів. В 22. ч. органу буковинських Поляків знаходимо провокуючу статтю про Русинів. Є там такі нісенітниці, як си, що перед кідь наші ація тма роками витворили самі Поляки український націоналізм, думаючи, що з Галичини перейде він до Росії, що не стало ся і т. д. Ми не будемо полемізувати з „Gazeta-ou Polsk-ou“, бо кождий знає, що наше національне життя почало ся вже в XI столітї, витворюючи чергою віків такі свої монументи, як „Правда Руска“, „Слово о полку“, літописи і повісті старорускі, із нашого націоналізму вийшла „Могильницька Академія“, літописи козацькі, Скворода, а під Корсунем і Пилівцями лунало теж наше національне діло і слово. Кождий знає, що як раз на Україні почав ся новий наш народний рух і що він по Котляревським, Квітці, Вовчку і Шевченку прийшов Шашкевич та Федькович в літературі і всі наші національні здобутки політичні. — Не полемізуємо із різницею некультурності і провокацією польською, — хотімо й тільки, щоб знали, до чого доводить людей безиритичний шовінізм.

Оповістки, іменовані і т. п.

З музичної школи ім. Миколи Лисенка. В неділю, дня 24. с. м. відбуде ся в великій залі „Народного Дому“ точно о год. пів до 3 ої по пол. попис учеників нашої школи, на який запрошаємо родичів, опікунів і прихильників. Вступ вільний. — *Заряд.*

Конкурс. Головний Ваділ Товариства „Просвіта“ у Львові оголошує на основі статута фонду імені Івана Череватенка на видане премій за науково-популярні книжки конкурс на дві премії по 250 корон за написане двох науково-популярних розвідок в українській мові. Конкурсні твори мають відповідати отсим вимогам: 1. Твори мусять бути оригінальні, нігде ще не друковані та популяризувати здобутки сьвітлової науки, 2. Не можуть захвалювати неводі, панованя одного народу над другим, ні також не можуть бути змісту конфесійного; 3. Українська мова творів мусить бути проста, зрозуміла кождому письменному Українцеві на сьому просторі, де живуть наші люди; 4. Твори не можуть бути обємом менше від двох аркушів друку рахуючи в аркуші 40 тисяч літер. Праці належить надсилати до головного Ваділу Товариства „Просвіта“ у Львові до 31. грудня 1907 року. Власноручний підпис автора має бути поміщений в особній запечатаній куверті. Преміювання творів остає власністю автора, але друкування його, автор не має права робити відмін противних новимим умовам. Вислід конкурсу оголосить Товариство в своїм часі. — За головний Ваділ Товариства „Просвіта“ у Львові: *Петро Огоновський, голова; Др. Брик.*

З „Союза Січ“ на Буковині. На загальних зборах, відбутих дня 3. с. м., вибрано нову старшину, в склад якої увійшли: Др Теодот Галін, отаман; Осип Безпалко, заступник; Гаврило Гордий, писар; Володимир Ганкевич, касер; Іван Березжан, хорунжий; Нестор Данчук і Ксенофонт Якубовський, осавули. — Засідане нового виділу відбуло ся дня 18. с. м. Слідуючі засідання будуть відбувати ся кождої суботи в „Народнім Домі“ точно о год. 6-тій вечером, на які запрошує ся отсим тяжко коштових „Січ“ — *Др Теодот Галін, отаман. Гаср. Гордий, писар.*

Загальні збори вашківського „Бояна“ відбудуть ся в неділю д. 24. с. м. о год. 2. по пол. Наполн би в висше згаданім часі не явилось достаточне число членів, то збори відбудуть ся того-ж самого дня о год. 3. по пол., при яким небуло членів присутних членів. Всі членів з провінції просять ся о як найчисленнішу участь. Позаяк на зборах мають поладити ся важкі справи дотикаючі розвою товариства, тому підписаний висказує надїю, що так місцеві як і замісцеві члени в компанії на зборах являть ся. — *Антін Гринцишин, голова.*

Із тов. укр. студ. „Січ“ в Чернівцях. На загальних зборах дня 18. марта 1907 вибрано ось який виділ: Іван Рожжа, голова, Іван Стрибський, заст. гол., Корнелій Кирстюк, писар, Євген Вацник, скарбник, Микола Павлусевич, бібліотекар, Омелян Цісик, господар, Сьвятослав Лакуста, архівар, Антін Гренік, контролор. — Товариство буде й на далі урляжувати по селах людські концерти з відчитами, а інтересованих просять ся, щоб звертали ся в тій справі прямо до тов. голови Івана Рожжи, Чернівці, ул. Ратушева 17, II. поверх. — За виділ тов. укр. студ. „Січ“ *Іван Рожжа, голова, Корнелій Кирстюк, писар.*

Драматичний конкурс. Головний Ваділ Товариства „Просвіта“ у Львові оголошує отсим конкурс „Михайлової премії“ на драматичний твір з історичної бувальщини України-Руси і в тій цілі подає такі умовини: § 1. Премія 1100 K зложена на руки Товариства „Просвіта“ у Львові — призначена за оригінальну драму або трагедію з історичного життя України; § 2. Конкурсом править Товариство „Просвіта“ у Львові; § 3. Речинець конкурсний до дня 31. грудня 1907. Колиб у тім часі не прислано відповідей творів, тоді оголосить ся новий конкурс на дальший оден рік і т. д., доки не наспіють твори достойні премії; § 4. Задля оуду над присланими на конкурс творами і присуду премії Тов. „Просвіта“ зложити раду, до якої покличе голову Тов. „Просвіта“ зглядно його заступника, фондатора премії, двох професорів української мови й письменства і професора всесвітної історії на львівським університеті, професора української мови й письменства на Черновецькому університеті та двох членів Тов. „Просвіта“. В разі колиб хто небув з членів, запрошених до оуду не приймав або зрік ся вибору, — Товариству „Просвіта“ прислугоє право покликати на його місце кого иньшого. Суд обовязаний оголосити вислід конкурсу найпізніше в пів року по речинці призначеному для присланих творів. § 5. До конкурсу належить приймати оригінальні, недруковані еще і не давані на сцені твори Українців із цілого обшару українських земель. § 6. Автор не підписує на творі свого імени й призвища, лише подає девізу. Своє імя й призвище присилає автор у замкненій коверті, яку конкурсний суд отворить лише тоді як твори будо присуджена премія. § 7. Зміст драми, чи трагедії повинен бути історичний, взятий з епохи дружинно-вічевої, русько-литовської, або козацької; події мусять бути дійсно історичною. Характер чи колорит драми чи трагедії повинен відповідати історичним умовам свого часу. Тенденція має переходити через увесь твір виразно, мусить бути патріотичною, але не образливою для сусідних народів. § 8. Мова діячів драми, чи трагедії повинна бути чисто українською, вона мусить відповідати часови, змістови, обставинам дії і вдачі діячів. У творі не вільно вживати жадного тривіалізму. Треба вважати, щоб мова відповідала формам народного сьвітасію. За візрі мови треба буде взяти: а) Історичні пісні, надані в Київі Антоновичем і Драгомановим; б) Українські приказки видані Номисом; в) судові й иньші історичні документи і г) Шевченкові твори. § 9. Письмо творів, присланих на конкурс мусить бути виразне і чітке, писане по змозі не власною рукою автора. Зміст і оцінка творів можуть бути оголошені друком до перва по рішеню конкурсу. § 10. Твори членів конкурсного суду не будуть преміювані. § 11. Преміювана драма чи трагедія хоч і буде авторовою власністю, одначе автор не має права заборонити давати її на сцені українського театру. § 12. Автор обовязаний преміювану драму чи трагедію видрукувати в протягу року після присудження премії. В противному разі право першого накладу прислугоє товариству „Просвіта“. В друку не вільно авторови робити ніяких змін так під зглядом змісту як і тендеції. Усякі твори належать присилати під адресу: Товариство „Просвіта“ у Львові, Ринок ч. 10. — За головний Ваділ Товариства „Просвіта“ у Львові: *Петро Огоновський, голова; Др. Брик.*

Із штуки і літератури.

Черновецькі вечерниці в пам'яті XLVI. роковин смерті Т. Шевченка. Кождого року збираєть ся кожда

свідомо українська громада, щоб відсвяткувати пам'ять найбільшого поета України, щоб серед праці сучасного дня помянути щирим словом того великого генія України, який в важкі дні сьвітлового вогню божественного слова і заворушення ням весь наріз так сьильно, що і ині ще йде він і во він і не слідом — його злізми та кровю сердечною мережаних глаголів. І черновецька громада, користаючи із відповідних приготувань свого „Бояна“, сьвяткувала дня 18. с. м. Тарасове сьвято. Почав ся наш вечір промовою д. М. Кимцякевича. Приданими і як би глухими, а щирими і поважними словами зазначив ш. бесідник ту черту духа Тарасового, яка не знаючи ніяких компромісів, відважно і безоглядно вела вічного мученика-поета шляхом всеього його життя. Пригадував бесідник землякам великі і сьвяті заповіді Тарасові і вказав їх із нинішнім днем. По промові виступив хор „Бояна“ і відсьпівав дуже гарно і річезво інтерпретовану кантату Вербичного до слів Тарасових: „Як умру, то поховайте мене на могилі...“ Брудна і вимагаюча великого підготування композиція вийшла цілком добре, тим більше, що баритонове, ефектне сольо відсьпівав д. Бриндзян технічно дуже гарно і з видним відчутем настрою і думки музика й поета. Третьою точкою програми був сьвіт п. Ольги Вахнянини і в ній, концертної сьвітачки зі Львова. Серед черновецької музикальної суспільности найшла наша сьвітачка щирий і гарний привіт. Всіх вдовольня відсьпівана нею пісня Лисенка: „На що мені чорні брови?“ і Січинського: „У мене був коханий край“. Загально подобала ся гарна, мелодійна пісня Вахнянина із опери: Купало, — хоч може найкраще вийшла скомпільована технічними ефектами пісня італійська, яку відсьпівала солістка з великою виравністю, рівно та певно. Не надмірно бравурний, але чистий і симпатичний сопрап п. Вахнянининої з'єднав собі у нас загальне признає і по кождій продукції ватали сьвітачку неовмовачі одлени. — Як на кождім нашім концерті, так і тепер — спеціально припали зібранням до вшодоби народні пісні Лисенка (Ой знати, знати; Ой під горою; Гарбуз білий качаєть ся). Раз сумовиті і меланхолійні, то знов веселі жваві відгуки щирого, мужицького серця, — прості здаєть ся, а препі так багаті музично і психологічно пісні народні найкраще дійшли до сердець зібраних і відбили ся там живим відгомном. По них слідувала сольова продукція на віолінчелі, із якою виступив звисний в Чернівцях музик п. А. Франк. Поперша „Adagio“ і Єралса „Циганська мелодія“ вийшли у него дуже добре. Спеціально ся друга точка і то знов спеціально із технічної сторони виначала ся всею досконалістю. На тій потрібній висоті стояли і дві останні продукції хорів: Лисенка „Гамалія“ (4. мужескі хори) і „Жалібний марш“. Піднести годить ся, що програму концерту зложено дуже влучно, бо на всій цілості повис оден злогичний тон, який не все буває на Тарасових навіть наших вечеринцях. Заслуга се п. Модеста Левидького, голови і диригента „Бояна“, який із д. Николішином вів всі хори сего вечера. Та не можна помянути і той, в якій руках спочивав весь фортепьяновий супровід, себто п. Гедди Бухер. Невтомно а уміло і дискретно вела п. Бухер, учителька в нашім „Музичнім інституті ім. Лисенка“, акомпанімент до всіх продукцій, а вела його так гарно, що добрий ефект вечерини в великій мірі і від неї залежав. Два ліричні вірші Шевченка „Лічу в неводі“ та „Минають дні“ віддекламує д. О. Лудький, який і живим словом Шевченка звязав згадані висше чотири хори „Гамалії“. Концерт відбув ся в великій залі „Музичного Товариства“, яку гості заповнили надсподівано гарно. Було немало гостей з околиці а з достойників місцевих був президент краю п. О. Бляйдебен з женою, віцебурмістр. п. бар. Фірт і другі. Місцеві часописи німецькі подали із вечера нашого докладні а вельми прихильні реляції.

Репертоар міського театру. В п'ятницю: „Die Welt ohne Männer“; в суботу: „Die lustige Witwe“ (на дохід Карла); в неділю по обіді: „Der G'wissenswurm“, вечером: „Die lustige Witwe“ 23 тий раз.

Посмертні вісти.

Довідуємо ся, що на днях помер в Сонові, по довгий недугі М. Харжевський, колишній голова акад. тов. чернов. „Молода Україна“, кол. місто голова акад. тор. чернов. „Січ“ і бувший суудент при учит. семінарії в Чернівцях. Покійний визначав ся великими спосібностями і незвичайною правістю. В. е. п.

Переписка Редакції.

Вп. проф. Прийма, Ніцмань. Зложено Вами на днях на руки редактора передплату (10 K) відданю адміністрації.

Звертаємо увагу інтересованих на оголошені в тім числі „Буковини“ рускі перед-виборчі збори!

Русини! Не забувайте на будову дівочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{8}$ сторони 10 К., $\frac{1}{16}$ сторони 5 К., $\frac{1}{32}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

Зарубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний окуп.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Надежності за анонси марками поштовими не приймає ся.

Свій до свого!!

Виназ діловодства „Рускої Каси“ в Чернівцях.

За місяць лютий 1907.

	Стан з поч. місяця		Збільшилось		Разом		Зменшилось		Стан з кінц. місяця	
	кор.	с.	кор.	с.	кор.	с.	кор.	с.	кор.	с.
Число членів	1221	—	13	—	1234	—	8	—	1226	—
Контю паїв	111641	10	851	82	112492	92	430	72	112062	20
Контю резервного фонду	14462	55	26	—	14488	55	—	—	14488	55
Контю щадних вкладок	190936	14	9971	03	200907	17	4348	73	196558	44
Контю реєсменту кр. бан.	152030	—	26663	—	178693	—	18960	—	159733	—
Контю вивш. чуж. капіталу	296008	—	28595	—	324603	—	36130	—	288473	—
Контю векселів	628149	—	71915	—	700064	—	66137	—	633927	—
Контю довжних записів	156009	50	—	—	156009	50	2504	—	153505	50
Контю відсотків	1241	54	3835	02	5076	56	1651	15	3425	41
Контю відсот. від вив. щад.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Контю провізій	319	69	292	50	612	19	—	—	612	19
Контю адміністр. видатків	249	82	374	15	623	97	—	—	623	97
Контю платні	343	—	377	—	720	—	—	—	720	—
Контю чиншу	118	75	67	—	185	75	—	—	185	75
Контю інвентара	1000	—	—	—	1000	—	—	—	1000	—
Контю рго diversi	269	70	—	—	269	70	—	—	269	70
Контю дивіденд	2206	20	—	—	2206	20	43	80	2162	40
Контю страт і зисків	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Контю каси	1020	67	138875	37	139896	04	134406	63	5489	08
Контю податків	—	—	109	08	109	08	—	—	109	08
Контю ріжних паїв.	5632	50	—	—	5632	50	—	—	5632	50

Чернівці, 1. марта 1906.

Др. Стефан Смаль-Стоцкий.

Від позичок беремо $6\frac{1}{2}\%$.

Упрашаю всіх тих панів що побрали Календар Рускої Бесіди (на 1907) в розпродаж, аби зволили прислати гроші найдалше до 1. цвітня с. р. — Те саме відноситься і до тих які винні ще за Календарі з літ 1906, 1905 і 1904.
Ів. Захарко.

Загальні збори Рускої каси пожит. і щадн. для громади Вовчевці, відбудуть ся в неділю дня 31. марта 1907 о год. 1. попол. в рускій школі в Вовчаницях з таким денним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1906. 2. Вибір старшини. 3. Вибір касієра і назначене ему річної платні. 4. Назначене надзвичайної нагороди членам старшини і касієрови за якусь подорож, труд, втрата часу і т. п. 5. Ухвала, чи тов. пристає до „Спілки для за кушні і продажи“. 6. Опроцентоване паїв за рік 1906. 7. Вільні внесення. — *Старшина.*

Случайна нагода

Возв, санки, шорн, сідла і взагалі всяляк упряж задля виїзду дешево до збути. Також до продажі фотеплан.

Вільше можна вивідати в Чернівцях Hohengasse 5а у Николая Украйця. 53 (5—10)

ВІЗЬМУ ЗА ЖЕНУ

женину інтелігентну. — Шлюб цивільний. — Річ трактує серйоз. Зголошення під „Парізон“ до Адміністрації Буковини. 61 (2—2)

Штучні навози

на весну, як томасину з зівізду на мішках і без зівізду, суперфосфати, каїніт калуский, салітру хімічну і всякі насіння господарські, найпевніше купувати в „Спілці для господарства і торгівлі в Перемишлі“.

50 (6—12)

Цінники висилаєсь оплатно і даром.

Дирекция.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen

10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

25 9—20

Дорогі Сестрички!

Будете мати з чого прастя полотно на сорочки!

ЛЕН російський з Полтави, виростає на 1 м. 40 см. високо та удає ся на кождім ґрунті: по коношині, по коноплих та нажитних етерних. Можна его мочити або етелити, він видає біле як бавовна прядиво. Менше як 5 кіл не висилаєсь. Вільну скількість від 5—30 кіл висилає ся поштою, а хто потребує 100—200 кіл вишле ся ему желізницею.

ПРОСО Манджурське, Гаолян (Азия) виростає 3 метри високо. Одна молотка видає два до півтретя літри зерна, а стебло грубе як тростина. Удає ся оно на кождьм ґрунті і на щадном піснім ґрунті. Насіння жовтаво чорне а величина зерна як конопляне сім'я. Соломою покриває ся дахи. Літра того проса „Гаоляну“ коштує 2 корон. Менше як 5 літрів не висилає ся.

КАПУСТА бругівська, біла, низький качан, голова велика, тверда. 20 грамів коштує 30 сотиків. — **БРУКОВ** біла і жовта велика. 20 грамів коштує 25 сотиків. — **БУРАКИ** мамоти, червоні і білі, 500 грамів коштує 60 сотиків.

КОНЮШИНА червона, грубозерниста, чиста без перстеню. Літра 1 К., менше як 5 кіл не висилає ся.

На кожде замовлене потрібно 5 кор. задатку прислати.

Замовляти належить переказом поштовим, аби не тратити грошей на карти і листи. — Контю висилає поносив замовляючий. — Оу всі насіння на жадає висилає 55 (2—3)

Александр Копач

Струтин вижний, послідна почта Долина ад Стрий Галичина.

|| Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТИНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Нинценберга ч. 3.

Отсим подає Вп. П. Т. Клієнтелі до ласкавої відомости що надходять найновіші артикули весняні:

Склад

Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик Г. Генрик Іта у Відні, Осип Піхлер і Сани в Грацу.

Черевки з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відні, Ф. Л. Понера в Хрудімі коло Праги.

Дамська і диточа обув.
Дамські і диточі капелюхи.
Дамські і диточі рукавички.
Дамські і диточі парасолі від сонця і дощу.
Дамські і диточі рукавички і парасольки.
Дамські і диточі панчохи.
Дамські і диточі гребінні і щітки.
Дамські і диточі підв'язки.
Дамські і диточі носочки.
Дамські і диточі шапочки.
Диточі убрания і жакети.
Парфуми мила і т. п.

Артикули до подорожж. спортові і Tennis.

Найліпші тукраві і заграничні фабрики

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і циліндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камізелки.
Мужескі дошові черевки.
Мужескі парасолі і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпетки.
Мужескі тапки на зисти і візитки.
Револьвери, стрільби до польовани і амуніція.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відіовідає: Віктор Стриг.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 ор., на пів року 16 ор.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (аг. 9 рублів або 34 ор.)
а на пів року 9 кор., аг. 4-50 р., або 17 ор.

Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция „Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламні неопечатані вілні від порта. Рукописи звертає редакція лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової.

В справах редакційних можна усно порозумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

ЗАВОРУШЕННЯ В РУМУНІЇ.

Від якогось часу всі часописи, а особливо буковинські, подають страшні вісті про визначайні і шалені заворушення в Румунії. В більшій частині глядять на ці події, як на протижидівські погроми. Коли однак ближше приглянути ся ситуації, то треба сей погляд значно змінити. Заворушення румунські — се розпучлива — експансія мужицької енергії проти власників більшої посілости, — се аграрна революція, яка на землях румунських має аж надто багато причин. Велика нужда мужика румунського, страшна ціна вищайму землі і нелюдське поступоване із мужиком, — все се мусіло довести до того, що остаточно маса мужицка звернула ся проти ворогів своїх і виступала проти них так, як могла і уміла. Найстрашнішою є на світі дика сила безумної розпучки темної маси. Вона не знає добору средств, не знає міри, ні границі. Так мусить бути. Тому і ці нелюдські події румунські не повинні заслонювати нам очей на саму справу. Месть люду мусить бути брутальна, йде о те, чому розгоріла ся така пожежа серед рільничого, отже з природи консервативного, спокійного люду?

Не від нині бурив ся нарід Молдавії проти своїх панів. В кількох останніх роках бачили ми вже приміри, як мужики вбивали боярів, а поступові часописи румунські подавали при тих нагодах страшні, до неба о шмиту визиваючі образки боярського поведіння зглядом мужиків. В Молдавії існують цілі трусти земельні. Бояри виїжджають до міст, або за границю, а землю свою віднаймають всяким земельним спекулянтам, які згуртовують маєтки в своїх руках а відтак в страшний спосіб висисують мужиків. Панове Фішері і Юстери мають там пр. в аренді 267 гектарів і платять перецічно по 21 ор. за гектар, а від мужиків беруть за гектар 40—60 франків. Без ніякого клопоту остаєть ся їм річно півтора мільона доходу в кишени. Сотні тисячів родин мужицких мусять сей дохід придбати коштом своєї сили і свого горя. Таких трустів земельних є в Румунії більше. Недаром мужики домагали ся зміни закону о аренді землі. Та жадань їх не слухано. Мужики скликували збори і остаточно звалили ся на крок страшний вправді, але при темній і нужді — колючий. Розури румунські се аграрна отже революція, а не погроми Жидів. Приклад хотів, що між посесорами більшої посілости в Молдавії є значне число жидів і що проти них головню звернула ся месть мужицка. Не обійшло ся очевидно і без того, що хитрі приятелі боярів могли до того всього ще й визискати темноту люду

і звернути месть його спеціально проти Жидів. але головним підкадом є тут суспільна кривда мужицка, а рішучо не конфесійна нетерпимість. Жиди брали маєтки в аренду і, щоб вийти на своє, мусіли гнесті мужиків. За ними остали ся головні винуватники: земельні потентати. На жалі тих потентатів не видить мужицтво. Оно бачить найближшого собі жидівського арендаря і лиш проти него виступає. Та хто знає, може як раз похід ватаг мужицких до міст має на цілі вишукати тих потентатів?

Дуже часто при нагних нападках невинно терплять менше вини, а головні кривдники виходять ціло. Та се таке лихо, за яке не треба винуватити ні потерпілих, ні тих, що темною зайзлостю проняті не знають може навіть, що кара постигла невинних. Заворушення румунські, се грізне „memento“ для всіх держав. Аграрне питання треба скрізь полагодити так, щоб не було кривди тих, що на полях працюють, кривди мужицької. В противнім разі боляк мусить пукнути і тоді мусить прийти на порядок денний брутальна сила, яку ще й визискують всякі несовісні посіпаки проти Жидів пр., або проти всіх поступових організацій. Винні тут бояри і уряди румунські. Розумієть ся само собою, що лише найщиріше співчути можемо мати зглядом всіх тих, що при теперішніх заворушеннях румунських невинно потерпіли.

Тим могли би ми покінчити вияснене нашого погляду на сю прикру справу. Та ще одно остаєть ся. Кореспондент „Słowa Polskiego“ — (розумієть ся, — хто-ж би другий?) — впевнює, що заворушення молдавські викликали українські студенти з російських університетів. Се заворушення виже, розумієть ся, шановний п. кореспондент в одно із російськими погроми Жидів. Аграрної струни п. кореспондент не добачує, або не хоче видіти. Хто вміє глядіти на справу, той добачить, що при такій ситуації земельних відносин, як в Молдавії, не треба ніякої спеціальної агітації. Тут вистарчає сама неволя. Та коли п. кореспондент конче хоче агітації і бачить її в українських студентів (Крушеван й Пуришкевич, мовить п. кореспондент, теж Малороси!) — то ми мусимо йому на сю надто вже нікчемну подлість, обчислену на передвиборчий ефект, відповісти, що як-раз стовп „союзу истинно русских людей“ п. Пуришкевич є Поляком — і що всею своєю нікчемною тактикою дуже підходить він під подобіє п. кореспондента „Słowa Polskiego“ і його чесної компанії.

Передвиборчі вісти.

Із вашківського округу.

Минувшого тижня загостив о. Богатирець до о. Малика і питає ся, як стоїть справа його у Лукавці? Коли почув, що для него шанси в Лукавці стоять дуже некорисно, став випитувати ся, які є впливові особи в Лукавці, щоби він звернув ся до них. Скоро ему о. Малик відповів, що найбільший вплив в громаді має о. Маланчук і вадуч. Годованський, то о. кандидат спустивши ніс зазначив, що він в Лукавці не має жадних впливів. Однак хотівши ще спробувати, чи не удалось би щось зробити з польським нанком Соколовским, поїхав з о. Маликом до сего пана. Сей однак заявив, що він не буде мішати ся до виборів, бо переконаний, що він нічого не вдіє, доказом чого факт, що против его волі зібрали всі голоси за новим панотцем для громади о. Бойчуком. І так відїхав наш кацапско-панський кандидат rebus infectis.

Посол Н. Василько на поїздці у вашківським окрузі. В четвер удав ся посол Николай Василько в супроводі п. Пігуляка в ставінський повіт в цілі обїхати кількох громад сего виборчого округу. На двірці в Барбівцях справлено п. Василькови і п. Пігулякови сердечний привіт. На позитане сих заслужених народних діячів явили ся: начальник громадський в Барбівцях Захарій Даскалюк з начальниками і радними сусідних громад; — учителі Штробель, Руснак і Герасимович з „Січюю“, як також і представителі Жидів сих громад. — Пін Богатирець розвинув в окрузі вашківським живу агітацію; однак завдяки заходам п. Василька, заявили ся всі більші громади як також і ціле жидівство за кандидатурою п. Пігуляка так, що його вибір запевнений.

3 волоського табору.

У волоським таборі така замотана і скомплікована ситуація, що годі знати, хто буде кандидувати, коли остаточно порішиться ся його кандидатура і хто має найліпші вигляди в одному або другім окрузі. „Dziennik“, яка від часу до часу рішала важніші справи, тепер десь геть притихла, а „Арагага“, що в посліднім часі проявляла тільки життя, також і собі замовкла. Кандидати переступають з одного округу в другий, над одними кандидатами розбивають ся по два округи, як от над бароном Гормузанім; знов кандидатури деякі затихли цілком, як от кандидатура учительська п. Кісановича. В посліднім часі розяснює ся по

Промова

проф. В. Кмицикевича на вечеринях Тараса Шевченка в Чернівцях дня 16. марта с. р.

Славна Громадо — Достойні Гості!

Вже в те время люте, як по всій Росії на всіх язиках все мовчало, став на Україні один кренацький син, що йво вирвавшись з кайдан рабства, став правуватись з всемогутнім царем; в тій країні найбільшого цареного беззаконня — посмів говорити що-то про закони! Се найперший вибранець — заступник України посмів кликати на суд найсильнішого між сильними мря сего!

А за кого? За свій поневолений та окрадений народ, а найбільше за тих рабів німих нуждених.

А ще й як правував ся? Бувало тут і там на сході і на заході високовчені письменники, великі те нії заступаючись за свій народ, боролись із сильними сего мря. Але та борба, хоч і як з першу люта, кінчилась не так страшно; кінчилась бувало на злагоді-еднанню, на компромісах.

А кренацький син, хоч і не по науковому розумінню суспільного руху а більше силою інтуїції, силою свого віщого слова прозрів і назвав увесь тодішний політичний і суспільний лад великою імперією — одною великою брехнею. Ось і заголосив у своїй думі: „Ні, нема, не буде, бо й не може бути еднанія з таким ладом беззаконем.“

Як жив так і умер без еднанія з неправдою, заповідаючи грядущим поколінням: Саме так, як я, боріте ся без еднанія з неправдою — поборіте!

Не минула і 50-тка років, правда, тяжких-кривих років, аж ось царат став хитатись-занемагати.

А шукаючи собі в тій недурі ліку розради пішов з нудьги небога аж там на „жовтій воді“; але-ж по тих горячих купілах в жовтому морю аж пожив — аж змілів. — Нудж і заворушилось і закипіло по всій Росії; на всіх язиках все проговорило. Нарешті проговорило і наше рідне слово пішло дуною від Кубані аж по Сян і відбилось сильним відгуком аж о наші Карпати — на глум і сором царским указам.

І се у перве той дикий крак царату, що повних 30 літ гукав гримав на Україну: „Мовча стара!“ — у перве затиш, занімів!

А тії укази, по нині нескасовані славетнії укази, силою фактів пішли в архів, живцем пішли на вічний упокой!

І се згадали, батьку Тарасе, Твої діти Твою віщу думу:

„Кайдани порвіте
і вражою злою кровю
волю окропите!“

А ось вже на наших очах виступають грізнії ряди великим походом; з тюрем і казарм в ідуть завзяті просто в Петербург. Се вже не заковані, а розковані; се вибранці — заступники народу ідуть лавою в Таврійську палату на великую Думу. Ідуть наші славні працівники із самих низів громадянства зі своїми мозіями; ідуть трудовики, суспільники чи як там они звуть ся, — сама сіль народу — ідуть та вже не клоняться перед царем а судитись з царем і его прислужниками.

А в тім величній, до сї небувалім поході звучить голосно Твоя, віщій наш Кобзарю, дума: Боріте ся без еднанія із беззаконем, ви — законодавці!

І буде суд і тут розкажуть хоч не Твоїми словами, так Твоїми думками: чия правда, чия кривда і чий ми діти?!

Тарас Григорович Шевченко починав сей великий

похід народних борців-законодавців. Він прискорював его; ось чому Его дума, Его слава не вмере, не загине!

І по сїм боці Збруча заблагословилось на який день; витаєм Тебе, Великий Тарасе, з новою ерою! Порвались кайдани привілеїв, тої новітньої, личком прикритої форми колишнього мерзеного рабства. Се широкі маси народні по тернистім шляху вибороли собі рівновартність політичну. Та вибороли они собі єї на теє, щоб не спочивати а далі змагатись, щоб той новий закон, той факт політичної рівновартності на папері — вчинити фактом життя, перевести в життя. Ось і піде завзятуша боротьба широких мас народних, тих із самих низів громадянства під проводом своїх борців-депутатів за свої нові права; піде боротьба о теє, щоб всякі темні сили, всякі „чорні сотні“ і по сїм боці Збруча не услили на нашії ший; щоб той новий закон: „той хліб, гірко запрацьований хліб, не показав ся відтак каменем!“

Правда, і сей новий закон, хоч і переведений в життя, не в силі ще стати загальним, універсальним діком на всякі рани страждущих і обременених. Се рч певна, однак і теє певне, що тими полешками вже на наших очах промовляють ся боляй шляхи, широкії громадські шляхи, якими вже незабаром всі люди доброї волі і праці великанським, завойовничим походом дійдуть до суспільної гармонії, зайдуть туди, де вже не буде місця ні панам, ні хлопам, а будуть люди, вольні люди на вольній громадській землі.

За се великеє, святеє діло боров ся, страдав і умер наш Великий, безсмертний Тарас!

Ось чому і клонять ся уся Україна перед Его віщою Думою саме нині ще низше, ще глибоше, чим коли не будь досі; ось чому пишась она вже нині своїм Кобзарем-борцем перед усім — не лукаво — культурним світом!

трохи скомплікована ситуація і виступають кандидатами люди, які мають і найліпші шанси увійти до нового парламенту. На округ радоченський кандидатом п. Сімйонович, якому й „апараристи“ не ставлять ніякої контркандидатури. В окрузі сучавському буде кандидатом барон Гормузакі без ніякого противника. Найбільший хаос панує в округах кімпольонгському і ґурагуморському. Кімпольонгський повіт покинув геть д-ра Овчула, який тепер переносить ся на повіт ґурагуморський, де прогнаний виступити кандидат „Араґаґе-и“ Дорі Попович. В кімпольонгському окрузі має найкращі шанси виступити кандидат Стефанелі, хоч і граф Белеґардо числить в загаданих округах ще багато прихильників. На черновецько-сторонницькому окрузі кандидатом мієн. упр. Купаренко, який досі на вічах стрінув на загальне одобрення своєї кандидатури, хоча зачувати, що він в даній хвилі уступає місце д-рови Овчулові, коли сей не має успіху в ґурагуморі. Флордор покинув всяку думку про кандидатуру до Ради державної.

З Кімпольонґа пишуть нам: На днях відбули ся у нас збори румунських „апараристів“ в селі уряду громадського. На збори прибув третій з ряду „кандидат“ п. Т. Стефанелі, радник судовий в товаристві проф. Галіпа, Дорія Поповича і цілого головного заряду сей партії. Збори відбули ся при дуже численній збірці народу волосного. Бесідників було багато, але лиш з інтелігенції. Всі намагали ся вказати корисну працю Стефанелі яко бувшого начальника суду в Кімпольонґі. Підчас млявої бесіди кандидата безперестанно давали ся чути оклики мужиків в честь графа Белеґардо, котрий є ту сильнішим кандидатом. Всіх противних кандидатурі Стефанелі бесідників не допущено до голосу. За Овчула вже ніхто ту не згадував; его шанси сильно упали. Прокльмовану кандидатуру Стефанелі прийнято. Інтелігенція румунська тутешня не брала участі в дискусії. Сторонники Овчула поспускали нос. Вмісті порозішлювано афіші в честь Овчула. Румунська інтелігенція виступає енергично проти кандидатури графа Белеґардо. Мужики сильно стоять при кандидатурі графа.

Другі загальні збори

„Союза-Січий на Буковині“.

Загальні збори „Союза-Січий“, що відбули ся в неділю, 3. с. м. о годні пів до 11-ої перед полуднем, не відповідали зовсім надіям, які на них ставлено. Вже саме число відпоручників поодиноких „Січий“ а з другого боку й то, що між збірниками не було того числа селян, якого сподівались ся, могло би нас переконувати, що наша січова справа на Буковині починає упадати. Однак ми не можемо вірити в те, щоби ті люди, котрі свого часу так гарячо і завзято обстоювали і боролися січової справи, щоби ті люди по так короткій часі відвернули ся від неї, знаючи дуже добре, як дорогою є для нас січова організація по селах, а головне тепер, коли стоїмо перед виборами до Ради державної.

Принада тої, так сказати б, байдужности лежить в чім іншому в тім, що не було в тій дотепершній старшині „Союза-Січий“ тої сили, яка би могла провадити ті „Січі“ так, як оно повинно бути. Не мож знов обвинювати й старшину, що она не завдавала собі праці около „Січий“ так, як приписано статутом, бо з другого боку не можна забувати й на те, що в дотепершній старшині „Союза-Січий“ засідали мужі, які всеж таки около заведення

і заснованя „Січий“ на Буковині поклали великі заслуги.

Коли велика зала „Народного Дому“ наповнилася вже селянами і інтелігенцією, тоді увійшов на сцену п. посол Пігуляк, і як атаман отворив збори. В довгий промові навів причини, ізза яких не йшла робота в „Союзі Січий“ так, як повинна була йти, вказуючи на те, що довгий час хорували з ріжних інших причин політичних і домашніх не міг був прикласти рук до діла так, як то він при заснованні товариства діяв. Вказував далше бесідник й на те, з яких причин курс пожарний не міг відбутися і кінчучи звивав всі „Січі“, щоби організували ся між собою, щоби станули як те військо в обороні прав народних й щоби постарали ся о те, аби в жадній громаді ніхто не зашкодив їх дальшому розвиткові. По промові атамана посла Пігуляка відчитав ген. секретар П. Мігуля протокол із першого загального збору, який зверіфіковано. При тій нагоді ген. секр. П. Мігуля здав справоздане касове, вказуючи, що в касі є окрім вкладок, які вносять 162 К, субвенції 400 К від краєвого виділу, а 100 К від правительства. Ті гроші призначені були на отворені і ведені курсу пожарного, який на жаль до тепер не міг відбутися. В дальшій промові бесідник звернувся до зборів, щоби вже раз рішити, коли має відбутися той курс і щоби тої справи не заволяти.

На внесені д-ра Когута п. ген. секретареві дано абсолютну. Яко дальший бесідник виступив п. Ярослав Весоловський, що прибув на збори зі Львова. Серед гримих оплесків, якими его привітали, звернувся п. Весоловський кількома сердечними словами головне до сільських заступників „Січий“, вказуючи, що організація повинна бути в самих „Січах“ й що она не зависима від вибору старшини. Загріває передовсім до витривалости в борбі, наводивши людям перед очі як то наші студенти Львівські — між котрими як звісно находив ся і п. Весоловський — своєю витривалістю і солідарністю, побідно боролися проти такої сили, якою вияв є польська шовіністична шпакта. Завзивав проте бесідник до єдності між народом, бо тоді аж, коли буде у нас єдність і карність, тоді можемо ми дійти до того, до чого стремемо. Ми всі мусимо сповняти свої обовязки, а в першій дній мусимо боронити все те, що нам правдо належить ся. Отсим засінчав п. Весоловський свою промову, а гримкі оклики признали розносили ся по цілій залі.

Потім забрав голос посол Пігуляк і вишисивши в короткій події на львівській університеті, візав ся прасидію збори, щоби віддати честь тим молодцям, що боролися так героїчно за право і правду народу. Всі присутні встали а січовий батько іменем цілого збору висказав ядирисности п. Весоловського пошану і подив потерпілим шолодцям академікам у Львові. Нарешті приступлено до вибору нової старшини.

Тут забирали голос межі іншими і госп. Майданський, госп. Гунка, госп. Павлюк (січовик з Мамайнів), уч. Попович, надуч. Лучинський, госп. Гірчук, уч. Топущак, кошовий І. Цурканович, уч. Іванович, проф. Гімназіяльній Прийма, уч. Мелеяка, п. Магаренко, уч. Безпалко, уч. Данчуд, ред. „Буковини“ Луцький і н. Розпочалась гаряча дискусія, яку від часу посол Пігуляк яко предсідатель мусів переривати, звизаючи присутніх до суноюю. Ставлено двох кандидатів на атамана, а іменню п. д-ра Галіпа і п. д-ра Когута. Війни приступлено до вибору і вибрано тайним голосуванням на атамана д-ра Галіпа 31. голосами. Пан д-р Когут отримав 20 гол. Дальше приступлено до вибору заступника атамана і вибрано односталою п. уч. Безпалка. Наконіць поставлено цілу лісту на прічих функціонерів старшини, а іменню п. добр. Гордого

на ген. секр. п. В. Ганкевича на касієра, на годовного хорунжого п. уч. Бережана, на І. осавулу уч. Якубовського а на ІІ. осавулу уч. Нестора Данчула. Лісту дано під голосування і прийнято.

Так отже в склад нового виділу Союза Січий входять: як атаман д-р Галіп, як заступник уч. Безпалко, ген. секр. п. Гордій, касієр В. Ганкевич, хорунжий учитель Бережан, І. осавула уч. Якубовський, ІІ. осавула уч. Нестор Данчуд.

По виборі старшини приступлено до 3-ої точки порядку денного: вільні внесення. Тут забрали голос уч. Нестор Данчуд, госп. Сафранек з Луканца, госп. Павлюк, госп. Дм. Райло і п. надучитель Лучинський. Майже всі речники зазивали до згоди і солідарности, до витривалости в борбі, яку мусимо тепер пережити. Стоїмо в хвилі передвиборній а наш народ має рішити, кого хоче вибрати своїми заступниками до ради державної у Відні. Позамі ніхто більше не зголошував ся до слова, січовий батько замкнув збори.

Вістки із російської України.

Український рух в Харкові.

Гурток Українців подав у Харкові прохання на дозвіл заснувати українське товариство „Просвіта“. Теж звернули ся до ґубернатора за дозволом видавати український часопис — тижневик „Українське життя“. Часопис ся має бути в загальній популяризаційно-демократичного напрямку; має писати ся популяриною мовою, гаразд зрозумілою широким масам робітничим і переважно селянським.

Українці в Думі.

В державній Думі відбуло ся організаційне зібрання Українців-депутатів, що мало на меті заснувати парламентарську українську фракцію і видавати популярну газету українською мовою, де розбирало ся переважно питання парламентарського життя. Соціял-демократи казали, що засновувати в Думі окрему українську фракцію не треба. Після довгох суверечок питання не порішили. Вибрано тимчасове бюро, щоб наготовити доклад для другого зібрання.

З'їзд укр. соціал-демократичної партії.

Центральний комітет укр. соціал-демократичної партії ухвалив скликати другий з'їзд в полонині марта. На з'їзді обговорювати муть слідуєчі питання: 1. з'єднання з рос. соц.-дем. робітничою партією, 2. оцінка сучасного становища, 3. Дума і сучасна політика, 4. партізанські виступи, 5. участь в міжнароднім конгресі, 6. вибір нового центрального комітету.

Українські просвітні товариства.

Вже подано на затвердження ґубернському присутствію статут українського просвітнього товариства в Житомирі. Статут підписали генерал-майор В. Квітка, Ів. Порженко, Софія Вілоцерковська, О. Олександровська, Л. Пастушова, О. Кравченко і другі. До сей пори Волинь не дуже то визначалась українськими заходами, тому засновані в Житомирі укр. товариства — з'являть дуже впливові.

В невеличкій селі, що зветь ся Амур (Катеринославщина), засновується українське товариство, яке має звати ся „Запорозьке Просвітне Товариство“. Мета його й статут будуть такі, які по інших „Просвітах“. Поки що приступило до товариства до 100 членів.

Адам Миколаєвич.

Для родини!...

(Нарис.)

В маленькій кімнатці сидить при відхиленім вікні молоденька, білава дівчина. Сумно вдивалась голубими очима в море різнобарвних хрестиків, що виривали ся під її дрібних рук на тоненькім полотенці, підперла голову і дві сльози, мов жемчуги скотились на її роботу. Ще недавно мерезала вона такими самими хрестиками вишиванку для свого милого. Але як радо бігала тоді її рука, як весело сяли очі і як любо було на серденьку!... Нині взялась она за се лишень тому, щоб заглушити на хвилю свою тугу, щоб поеститись тими гарними споминами, що не вернуть вже ніколи... З цілою свідомістю виринає їй в уяві образ хлопця, який був для неї всім, що лиш могла собі вимріяти... Білявий, молоденький, з тужливими, синими очима, що так сильно приковували до себе... Скільки було в його доброти, ширости та пожертвованія для неї!... В його ніжнім серцю знайшлася тільки тепла, в його чистій душі тільки розуміння для себе, що почудась відразу безмежно щасливою... Його любов була таха, безінтересна і лиш діла свідчили про її величя... Він був її потішшителем, хоронителем, а в петроби мистиком її кривд. При ньому вона не знала, що се горе, тому й привязалась до нього цілим еством і кожний крок свій йому присвячувала... На їх любов стали однак глядіти зависним оком старші сестри та уважати її перепоною до свого щастя. Се перешкодило всьому поводити у всю родину і від неї зажадали, щоб для добра цілого дому зреклась добровільно свого скарбу. Се переходило однак її сили. Вона занадто вже привязалась до свого любого...

Тоді довершили на їх любови страшного насильства. На її милого звалили причину всякого домашнього лиха і роздору, нарушили відвічне право гостинности і тижко зневажили в своїй хаті невинного гостя. Мовчки опустив він пороги жорстоких хазяїв, щоб не переступати їх більше ніколи... І лишилась нещасна дівчина сама з своїм невинним горем, без потіхи, без розради... Пізнала тепер в повні, що втерила та через кого. Всі золоті сні, всі найкращі свої мрії мусіла посвятити для спокою родини, для щастя старших сестер. А спокій сей чомусь не вертає, щасте не спішить ся... Байдуже однак усім недолюдам, що на марно сконали нерозуму ще цвітку, що не буде їм хісна з свої жертви...

Чи не краще було видерти їй жите, чим відняти в неї щасте і надію?... Сего, що вона втерала, ніхто не заступає. Час серце було в чистій свідлості, не схоче вже любитись брудуною кучею... — „Працай моя любове“, сказала собі з жалем, — „працайте солюди бажаня мої, не здійснитись вам ніколи!...“ Важке ридане вирвалось з грудий дівчини, сльози мов горох покотились по змарнінім личку. — Відхилене вікно захиталося від лагідного подуву і любий весняний легіт обвіяв дівочу статі. Підвела голову і глянула на двір. Сонце пригріло так тепло, де, недалеко щебетали пташки, ціла природа пробуджувалась до нового життя. Але се завдало їй ще більшого жалю, що сильніше стиснуло за серце... Їй пригадалась пісенька:

Ой знаю я се знаю,
Що цвіти зацвітуть
Лісами та луками
Ще не скрізь загудуть.

Ой знаю я се знаю,
Що вернеть ся весна
Лиш в моєму серці холод
І люта зима...

Нераз в такий гарний день йшла вона з милим крізь пахучі сіножати... Обняла рукою його гнучку статі, прислухувалась до ударів його серця, впливалась присутністю сего ніжного, мов хрусталь чистого ества...

А він слів тихими очима за кожним її рухом та поглядом, немов би хотів висвітлити, чи се не сон... Незабудками, що росли по дорозі, квітчав її косу, пригортав ся до неї мов дитина і так серед нестощів йшли обняті все дальше і дальше... Зелена трава стелилась їм під ноги, збіже кланялось низенько, пльвіти сіножатий хилили на привіт свої різнобарвні головки, пташки супроводжали їх своїм радісним щебетанем і навіть поважний гай шумів весело, коли входили в його тінь... Все притакувало їх любови, раділо разом з ними...

І сего літа піде она до тих мильх, повних споминам місць, до тих свідків своєї любови. Але що скажуть їй тепер зелені трави, хвилюючі збіжа, пестрі цвіти, співучі пташки і поважні ялиці в гаю, коли вона прийде сама... без свого вірного друга?... Чи заплачуть разом з нею над її долею та над щастем, яке виврало їй, щоб привести в жертву для... родини?!

Українські спектаклі в школах.

Як звісно на Україні маємо багато українських театральних гуртків. Крім того однак в останніх часах виставляють українські спектаклі і аматори. Дня 16. с. м. виставляли пр. самі учні феєчерської школи в Києві „Сто тисяч“ К. Карого, а в першій муж. гімназії комедію К. Карого „Хазині“.

Доля Думи.

По страшній пригоді, яка навістила Думу із обласом стелі в таврійській палаті, парламентські посланики не можуть знайти місця для того, щоб зібратись і справити ту велику роботу, якої від них так нетерпляче жде ціла Росія. Виявляється, що державній Думі не хотить дати відповідного місця для цього. Адміністрація „Народного Дома им. Имп. Николая“ і „Михайлівського театру“ на заяву парламентської комісії, щоб в цих будинках дозволено тимчасово заїждати державній Думі, оскільки вона не задовольняє бажання народних послав і відмовляє їм. Така одмова видається чимось справді дурним і дивовижно смішним. Можна б було сміятись з такої одмови, коли б вона не викликала глибокого обурення своєю немотивованістю, своїм безглуздом і образою. Як в крайній воді відбивається вся та паруга і зневага, з якою ставиться бюрократія до ідеї народного представництва і до тієї великої ролі, яку вона мусить відіграти в житті держави. Народ після своїх заступників в Петербурзі, щоб вони своїми силами внесли лад і добро в життя держави, — а бюрократія не подбала навіть про те, щоб дати народним заступникам відповідні умовини для їхньої роботи. — На те, щоб поправити таврійську палату, витратили ніякий мільон з народних копійок, аж виявляється, що ці гроші пішли кудись инше, бо в народному парламенті вальць ся стелі... „Товарищі“ так лише о тій справі: „Ми не поділяємо цієї гадки, яка виникає в багатьох при першій звістці, ніби катастрофу зроблено кимсь умисне, бо знаємо, що вона невинна і шери за все для уряду. Але надзвичайно дивна ніччю, біє у самих дрібницях у тих, хто заправляв всім, бо у віці іскриво в катастрофі з таврійським парламентом. І цього не зуміли зробити. І туг навіть продемонстрували гнилизну своїх основ, свою легковажну недбалість, свою нездатність! Такий висновок із події в думській салі у всіх на устах. Провал стелі в салі засідань державної Думи — один з нечисленних фактів на вибагливому й кошмарно-неможливому взорі, який неуступно вимережує дивовижне російське життя.“

Події в Росії.

Декларація правительств.

Подаємо в скороченні зміст правительственої заяви, яку в середу зложив в російській думі президент міністрів, Столипін. Декларація згадує наперед • конкретності законного управління селянської справи. З тої причини оголошено законна о призначенні мужикам державних і царських земель, рівнож з тої причини затверджено правительством зарядження, на основі котрих відомо буде селянам виступати з громадської общини. Крім того призначено правительством цілий ряд проектів законів, щоби перевести в життя основні маніфести з дня 30. жовтня 1905 р. В цілі забезпечення релігійної толерації мусить правительством рішучо зазначити, що засада християнської держави, в котрій православна релігія має першенство, мусить творити підставу до всяких законодавчих змін в тім напрямі. Однак права православної церкви не повинні шкодити правам інших релігій, тому правительством пропонує ряд проектів о переході з одної релігії на другу, о богослуженні і т. п. — Проект закона в особливий ненарушимости опирає ся на основах естувуючих у всіх конституційних державах. Всякі порушення цього права підлягати муть судам. Адміністраційну звязку рішило правительством знести. — Самоуправа земств, міст і місцевих адміністраційних тіл буде відокремлено зреорганізовано. Судова реформа буде опиратися на виборі мирових судів мійською людиною. Реформа цивільного і кримінального процесу буде переведена на основах, прийнятих в інших європейських державах. — Правительством пропонує думі дуже важні проекти законів в справі поділення долі селян. Воно бажає побилизити селянську земельну політику. — Сторонництвом і робітникам забезпечить правительством свободу руху та свободу господарських страйків. Даліше намірає правительством завести обов'язкове розподілення на старість і на випадок нездібності до праці або хвороби, обнизити час праці і заборонити уживати жінок і дітей до роботи в копальнях. — Щоби створити безперервне получення між європейською Росією а найдалішим сходом, правительством намірає будувати амурської желізничні до Харківська. Даліше має правительством на оці поправу стану желізниць в європейській Росії, поправу водних доріг, реформу закона про вивласнення приватних ґрунтів, радикальну реформу шкільництва і т. п. — Вкінці правительством визнає Думу, щоби безпримовочно приступила до наряд над бюджетом. „Усновоєне і відроджене великої Росії є можливе лише через здійснене нових засад. В тій цілі правительством готово зробити все, що є лише в його силі. Всі його змагання, вся його добра воля, весь його досвід, стоять за ним, паче нове, до розпорядимости. Правительством є свідомим,

чиство російським правительством, яким повинно бути правительством його царського величства і яким буде“.

— По довгій дискусії о год. 6. мін 15. замкнено засідання, по ухваленню внесення центра, котрим програму правительств прийнято до відомости і висказано готовість взяти участь в працях до здійсненя планів правительств.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Вечірня година.

Днина кінчається, ніч наближається,
В такий, вечірній добі —
Срібна роса паде, ширіє до душ іде, —
Сядь, — потоворим собі.

Мрій незримий, снів невольний,
Тихо між нами стають.
Серця знесилені, в вік недоволені
Квітом нехай зацвітуть.

Руки споганені, звалині, зрянені,
Не доторкайте ся їх!
На майдані життя, повні грізів сміття
Підійть і шукайте утіх.

Богдан Левикий.

НОВИНКИ.

Чернівці, 23. марта 1907.

Польський сенат урядую. „Діло“ доносить: В справі університетських подій з дня 23. січня с. р. зібрав ся вчора сенат львівського університету на засідання, спонуканий головню недавно відновленою десятих руських студентів, яку одержав від них на візване, аби ставили ся до дисциплінарного слідства. Автентичний вислід вчорашньої „чорної ради“ гактивістичного сенату поки-що не звісний, бо ні одному академікови Українцеві не доручено доси точного рішення. Зате орган шехнопольської гакати, „Słowo Polskie“ котрого головню співробітниками є професори Гломбінський і Душківський, похвалив ся вже вчора в Чолудні, що сенат ухвалив релігувати з університету: 11 слухачів раз на все, 2 на 4 курси, 2 на 2 курси, а одному улічено нагану. 3.11 релігованих студентів 10 є релігованих на все-дальнішого університету, а що до одного (Крата) відісе ся сенат до міністерства з висенесю о розтягнене виділення на всі австрійські університети. „Що до інших учасників нападу веде ся ще слідство“ — доносить побідовосно орган шехнопольської чорної сотні. Коли сенат релігував всіх тих студентів, що підписали згадану відновіть, то зовсім несправедливо, бо деякі з них зовсім не брали участі в університетській демонстрації, як се вони (котрий впрочи о львівський університет в теперішнім виді зовсім не ходить) викажуть в своїм часі для тим більшої компромітанти тогож сенату. — Відкриті львівського університету має наступити д. 10 мая с. р. До того часу сенат має надію успокоїти розрушені умови польської і української молодіжи. Ми дуже сумніваємо ся, чи се йому удасть ся, бо ціле його дотеперішнє поведєне з рускою молодіжню а головню про-вокаційні виступи Гломбінського й подібних йому шехнопольських професорів лише розарюють українську молодіж.

Желізна дорога Веренчанка—Вінно. „Wiener Zeitung“ опублікує закон про будову желізничної дороги з Веренчанки до Вінна. Будова має бути виконана в протязі двох років, почавши від дня уділення концесії.

Утворене поштового уряду в Валяві. З днем 1. цвітня уходить поштовий уряд в житє у Валяві (пол. і суд. повіт Кіцмань). Місце поштового експедиента нададо п-ні Євгенії Реус.

Тестамент Рокфелера. Рокфелера приятьє, який мав спримогу заглянути в тестамент сего багача, оповідає, що Рокфелер своїм тестаментом викличе зди-воване по цілому світу. Сам заповітом записує Рокфелер 800 мільонів доларів на публічні добродійні цілі. З тої суми припадає 200 міль. на Нью-Йорк на цілі виховання і добродійства. Прочі 600 міль. дістануть ся іншим частям Сполучених Доржав. Оголошене сеї вістки має на цілі, показати світові, що мільярдери не є так шкідливі для суспільности, як то звичайно говорять ся.

Вмер на зборах. Підчас зборів московської партії в Коломиї умер нагло предсідатель Тамняк, парох з Березова.

Кровава бійка з політичних причин. В однім з петербурзьких готелів прийшло до кровавої сцени. Кілька офіцерів і предводитель дворянства з Кутаї, князь Нішерадзе, піли через цілу ніч шампана в одній з комнат готелю і в тяжко підпилім стані зійшли в своїй бесіді на політичні питання, при чім князь Нішерадзе заступав ся за конечністю автономії Кавказу. Сотник стрілецького полку Козлов, зі злости на сей політичний погляд витяг шаблю і від-

рубав князеві вухо, по чім ранений князь дав кілька вистрілів з револьвера і ранив Козлова на ший і на череві. Даліше понесли небезпечні рани сотник Молас і полковник граф Комаровський. Князь Нішерадзе заховав потім відрубане ухо в кишеню, обвинув рапу серветкою і пив даї шампана.

Вшехполяк убив руску дитину. Читаємо в „Ділі“: Страшний факт став ся в Прусинові коло Велза. В тім часі руским селі є учителем вшехполяк, Ст. Собєдкі. Послідня русиноїдна акція Гломбінського довела Собєдкого до такого патротичного подразненя, що дня 12. марта с. р. змасакував пальцею ученицю І. класи, Касю Попаєвичівну. Вшехполякський варат побив руску дитину так страшно, що вона дая 16. с. м. померла. Дня 19. с. м. мала приїхати на місце судово-лікарська комісія, щоби очивидно справу затушувати. Отже Собєдкий зробив лише то, до чого накликують в послідних часах Гломбінський і Душківський, що роблять в послідних тижнях на улицах Львова шехнопольські студенти і, що день-в-день похваляють „Słowo polskie“, „Dziennik polski“, „Goniec polski“, „Wiek nowy“ і інші русиноїдні шматки. Здало-б ся, щоби тою справою заняли ся компетентні рускі чинники, вивела її перед форум цілої Австрії, а навіть Європи, бо се щось більше варварського, як звісна афера у Вжесні.

Граф Ламсдорф — помер. В середу помер колишній російський міністер заграничних справ Граф Ламсдорф. Він родив ся р. 1845, виховив ся в ліцею Олександра, російській дипломатській школі. В році 1901 обняв він міністерство заграничних справ. Головню його успіхом була угода задля поладнання балканської справи, заключена р. 1902 з Австро-Угорщиною. Він був противником війни Росії з Японією, що й спричинило його упадок.

Любовний роман на царсьім дворі. В російських надворних кругах говорять ся багато про любов великого князя Михайла, брата царового, до панни Ферстер, доньки офіцера з окруженя великого князя. Ся прихильність до молоді, гарної дівчини має бути такою великою, що цар і мати його дуже зажурились будучиністю великого князя Михайла. Він визнає ся великою поставою, яку одідиць мають від свого батька, царя Олександра, а також посідає такі прамети, як надмірна скромність і поєдинність. Поінформовані круги говорять, що мати-цариця лиш з тої причини виїхала до Англії, щоб там оглянутись за відповідною принцесою для свого любимця.

Із укр. акад. тов. „Союз“. Загальні збори товариства відбудуть ся в четвер, дня 28. с. м. о год. 3-ій по обіді з слідуєчим дневним порядком: 1. Прочитане протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Справоздаче уступаючого відділу і кружків. 3. Вибір нового відділу і кружків. 4. Евентуалія. — За заряд товариства „Союз“ : Ізідор Цурканович, голова; Маєр Демис, пров. секретар.

Із штуки і літератури.

Письмо з „Просвіти“ ч. 2. і 3. містить: Осян Маковей: Українським мученикам (вірш); Т. Бордуляк: Дай Боже здоровля королі (опов.); І. К.: Про віру старинних Греків; Іван Тихий: Не хилийте в низ прапора (вірш); За Русовою і Х. Вовком: Серед виноградів полудневої Франції; Гуако (опов.); Циганові ласощі (сербське опов.); Марко Мурава: Вірші; Волод. Б. Антонович (біогр. нарис); В. К.-ий: Просвітний рух на Україні; В. Грінченко: Біла бранка (вірш); Яр. В.-ий: Бійни між звірми; Як козаки будували церкву? (опов.); Я. Конрад: Молочарство давнєше в давнині; М. Горький: Пісня про сокола; Веселля; Наш порадник; Вісти з „Просвіти“; Оголошеня. — Як бачимо часопис ся незвичайно інтересна. Добр. Я. Веселовський веде її дуже гарно, так, що „Вісти із Просвіти“ повинні найти читачів по всій Україні. Часопис виходить між 10. а 20. кожного місяця. Редакція і адміністрація Львів, ринок ч. 10.

„Ніобу“, нову повість визначної письменниці О. Кобилянської можна набути в редакції „Буковини“ по ціні 1 К 20 сот.

Послідні вісти.

З Глібоки 23. с. м. телеграфують нам: Ранішнім посишним потягом приїхав сюди п. Василько з кандидатом п. інсп. Спіннулом. На двірці уряджено величаву овачню прибувшим. Мимо дихот погоди явила ся величазна маса народу; п. Василько і Спіннула привитали під проводом п. Малика: п. секр. громад. Старчевський, начальник Рибчун, надуч. Канюк, гр. пр. парох Вербівецький, гр. кат. парох Кордовський, протест. пастор Фавст, голова німецьких єпілєк Гартман, гр. лікар др. Друкер, антикар Окуновський, депутати громад Кучурова вел., Мігучен, Тарашан, Камєнкі, Черенківці, Слоб. Стігирі, громадський секретар Аллерн, надучитель Носевич, Стришкз, Бачинський і Евстафєвич. Бандеря проводила прибувших до локалю зборів, де зібрало ся вже кілька тисяч вітєвників. Проводив зборам секр. Старчевський, а заступниками були п. Гартман і госп. Максимюк. Кандидат Спіннуа виголосив серед гучних оплесків свою кандидатську бесіду. Даліше говорили пп. Малик, Канюк і Безпалко. На завізване посла Василька, ухвалено одностайно піднесенем рук кандидатуру п. Спіннула. П. Васильковн справляно всюди великі овачі.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{8}$ сторони 10 К., $\frac{1}{16}$ сторони 5 К., $\frac{1}{32}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислює ся після обсягу місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.
Належностий за анонси марками поштовими не приймає ся.

Перші загальні збори наші пожит. і шадн. для громади Слободзія Бер-жінці середнього повіту відбудуть ся в неділю дня 31. марта 1907 о 2. год. попол. в шкільнім будинку з отрим порядком нарад: 1. Має ся установити стян шадн, вкладок і позик і має ся установити яку найбільшу і яку найменшу суму дозволяє ся одному чоловікові зложити до шадничої каси і має ся установити речинці виповідження для вкладок шадн. і реченці платности відсотків від вкладок шадничих і має ся установити, яку найбільшу пожитку можна одному членови дати і має ся установити стопу процентову для вкладок шадничих і для пожиток. 2. Має ся ухвалити, що робити лишними в касі гроші і як роздобути потрібних для каси грошей. 3. Ухвала в справі заповоги краєвої. 4. Вибір каспера і назначине платні для него. 5. Ухвала кілько має бути членів в раді надзорчій і вибір ради надзорчої — *Николай Гнида, начальник.*

Звичайні загальні збори товариства „Руска Каса“ пожит. і шадн. для громади Клівови відбудуть ся в неділю 31. марта 1907. р. о 2. год. попол. в шкільнім будинку з таким дневним порядком: 1. Вступне слово начальника каси. 2. Приняте обрахунку і білансу за рік 1906., як має ся ужити зиск і уділене абсолютарії старшині і касперови. 3. Вильосоване і вибір трьох членів старшини. 4. Вильосоване і вибір трьох членів ради надзорчої. 5. Вільні внесення. — *Володимир Григорович, нач. каси.*

Загальні збори каси пожит. і шадн. „Народний Дім“ для громади Карапчів н. Ч. відбудуть ся в неділю дня 31. марта в 2. год. пополудни в касовім льокалі з таким дневним порядком: 1. Спраздане касове за діловий рік 1906. 2. Вибір начальника і одного члена старшини. 3. Вибір двох третин ради надзорчої. 4. Вибір каспера. 5. Народи в справі вступу в члени товариства „Спілки для продажі і закупна“. 6. Вільні внесення. — *Віктор Лазар, заст. началн. Товстук Дж., каспер.*

Упрашаю всіх тих панів що побрали Календар Рускої Весіди (на 1907) в розпродаж, аби зволили прислати гроші найдалше до 1. цвітня с. р. — Те саме відносьть ся і до тих які винні ще за Календарі з літ 1906, 1905 і 1904.
Ів. Захарко.

Случайна нагода

Вози, санки, шори, сідла і взагалі всяка упряж задки вайду дешево до збуту. Також до продажі фортепьян.
Ближше можна вивідати в Чернівцях Нонегассе 5а у Николая Українця. 53 (6—10)

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва правдо забезпечена“ антикара др. Ю. Францога в Тернополі.

Се є знамените усмиряюче средство до натирання против всяких ревматичних болей, простудження, ломани костей, плечий гістия і нервових недуг. Прошу уважати на напис „Nervol“ і не приймати ніяких „Нервотинів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшчок) 8 кор. з оплатою і опакowaniem. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всіх країв.

В Чернівцях на складі у Шміда і Фонтіна. (—)

КАНЦЕЛЯРИЯ друкарні товариства „Рускої Ради“ поручає

КНИГИ для ТОВ. ВИПАСУ ХУДОБИ

Всі книги до ведення товариства коштують 50 кор. враз з стемплом, а з пересилкою 51 кор.

Штучні навози

на весну, як томасину з зівізною на мішках і без зівізи, суперфосфати, кайніт калуский салітру хілійску і всякі насіння господарські, найповніше купувати в „Спілці для господарства і торгівлі в Черемисли“.

Ціновик висилаєсь оплатно і даром.

Дирекция.

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Аргентини

жадайте поясненнь

Напишіть лиш картку кореспонденційну до

Falek & Comp.

Гамбург, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденция у всіх мовах.

109 (34—104) н. с.

КУПУЙТЕ ЛИШ

PFAFF-A МАШИНИ ДОШИТА

бо они є найліпші, найтриваліші а також найдешевші! Крім тих, є у мене також на складі

97 24—26

СИКАВКИ І КАСИ

при яких купити єсть дуже легкі і вигідні угоди. Ніде не дістанете дешевше, ніхто не обслужить Вас так ретельно і ніхто не годеє дати Вам таких пожежних у сплатах.
З поланським

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,

машинист у бровари Штайнера

улиця Желізна, Чернівці.

До Америки Канади, Полудневої Америки і Африки

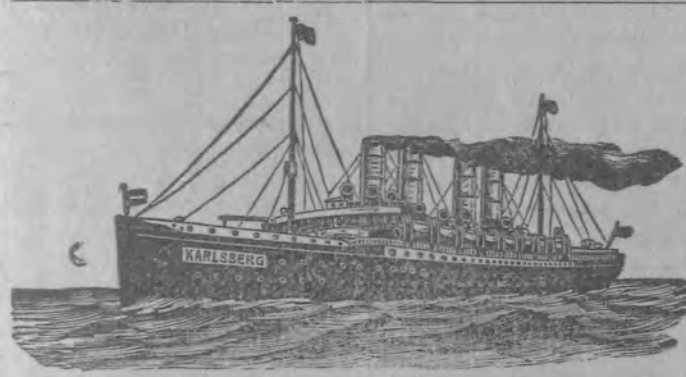
перевозить лиш

перворядними поспішними і поштовими парівцями

скоро і дешево

V. Karlsberg, Hamburg

Генеральна корабельна експедиция. 26 9—10

Дорогі Сестрички!

Будете мати з чого прясти полотно на сорочки!

ЛЕН російський з Полтави, виростає на 1 м. 40 см. високо та удає ся на кождім ґрунті: по конюшині, по коноплях та нажитних стернях. Можна его мочити або стелити, він видає біле як бавовна прядиво. Менше як 5 кіл не висилась. Вільшу скількість від 5—30 кіл висилає ся поштою, а хто потребує 100—200 кіл вишле ся ему желізницею.

ПРОСО Манджуроне, Gaolian (Азия) виростає 3 метри високо. Одна молотка видає два до шестерти літри зерна, а стебло грубе як тростина. Удає ся оно на кождькій кочбі і на цілком ністнім ґрунті. Насінє жовтаво чорне а величина зерна як конопляне сімя. Соломою покриває ся дахи. Літра того проса „Гаолян“ коштує 2 корей. Менше як 5 літрів не висилає ся.

КАПУСТА бунівська, біла, низький качан, голова велика, тверда, 20 грамів коштує 30 сотиків. — **БРУКОВ** біла і жовта велика, 20 грамів коштує 25 сотиків. — **БУРАКИ** мамоти, червоні і білі, 500 грамів коштує 60 сотиків.

КОНЮШИНА червона, грубозерниста, чиста без перстенцю. Літра 1 К., менше як 5 кіл не висилає ся.

На кожде замовлене потрібно 5 кор. задатку прислати.

Замовляти належить переказом поштовим, аби не тратити грошей на карті і листи. — Кошта висилки поносьть замовляючий. — Сіу всі насіння на жадане висилає 55 (3—3)

Александр Копач

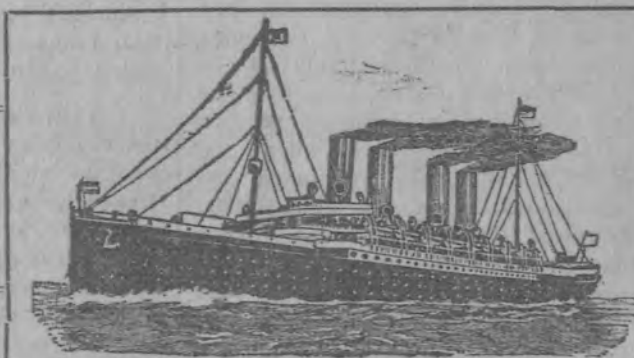
Струтин вижний, послидн почта Долина ад Стрий Галичина.

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шифарти, доки не занятає ся в

Міжнароднім Бюрі подорожж Гьобус о ціну!

Уважайте на номер 14 ул. Ратушева бо лиш там

знаходить ся Бюро Подорожж Гьобус 28 9—20 н. с.

прямо без пересідання

переправляє найскорше і найдешевше

Вис. а. к. Правительством концеснон. міжнародне

БЮРО ПОДОРОЖИ

Гьобус

Чернівці,

ул. Ратушева ч. 14.

(Буковина).

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

- Австро-Угорщині: на цілий рік 18 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
- Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
- інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із**тижневником „Руска Рада“**

- на цілий рік 18 кор. (вга. 9 рубль або 34 фр.)
- а на пів року 9 кор., вга. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, админістр. і експедиция „Буковини“

в Чернівцях ул. Петровська ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламні неопечатані вілні від порта. Рукописи звертає редакция лише за попереднім застереженням і залученем наземності поштової.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Передвиборчі вісти.

Силою обставин найголовнішою справою є тепер акція передвиборча. У всіх руских округах виборчих йде жвава і широка праця, яка перно принесе народови великі користи при самих виборах і у всім дальшій громадянській життю. Розуміючи вагу сеї праці, відступаємо справозданням із зборів передвиборчих на початок місце в нинішній числі нашої часописи.

Із васьківського округу.

В неділю дня 24. с. м. відбуло ся величаве друге віче в Карачеві. Як раз в той день заповів свій приїзд до Карачева сівац роздор між нашим народом, кацап Богатирець, — тому люди наші заповідали величаві збори під голім небом, щоб наочно доказати Богатирцеві, що нема місця для карачів там, де народ вже розумний, свідомий, чесний. Богатирець справді приїхав до Карачева, але страшно поспішав ся. На збори скликані народним виборчим комітетом прийшло понад 600 карачівських п. виборців. Проводив зборам п. уч. Лазар. Перший промовляв редактор „Буковини“ д. О. Луцький, який нарочно приїхав на ці збори із Чернівців. Бесідник привітав зібраних від „Національної Ради“, представив вагу сучасної хвилі і просив зібраних, щоб у власнім інтересі одностайно станули по стороні народного кандидата п. Єротея Пігуляка. В часі сеї промови, як і всієї слідуючої, лунало грімке „славно“ від зібраних. Маленька горсточка бідних, бо затуманених сторонників Богатирця пробувала сразу перебити промови своїм смішним криком, та коли побачила, що се їй на ніщо не злаеть ся, відійшла собі троха далі, де на подвір'ю диньки говорив відтак до неї нещасливий Богатирець. Тимчасом на величавих народних зборах виступив другий бесідник, студент Ізидор Цурканович і в гарній довшій бесіді розказав вперед, як дбати муть наші послі, про те, щоб податок зменшити, щоб нужді люду зарадити, а відтак розповів бесідник народови, хто то є Пігуляк і яка його робота — а знов кілька то шкоди і ганьби приніс нашому народови кацап Богатирець. Добр. Цурканович відмігав між іншим славну заяву селен з Чортормі, які виверили ся Богатирця, (хоч йшли за ним досі), бо переконали ся, що Богатирець лиш отуманив їх і в болото завів. Вкінці промовив бесідник коротко до Жидів по німецьки. Третім бесідником зборів був п. нотар із Васьківців н. Ч. — д. Е. Стрийський який ширшою згадкою про бурю, про

знижене належитості при перенесенні майна між селянами і згадкою про вагу заснованих нас ще докладніше розяснив діяльність п. Пігуляка і його заслуги для працюючого люду. — Про обман, яким дурить нарід Богатирець, себто про т. зв. унію і Богатирцеве православ'я говорив дуже гарно уч. Герасимович із Васьківців. Відтак промовляв в друге ред. Луцький і при кінці спитав зібраних, кого бажать собі на посла? Всі одностайно із великим одушевленням заявили ся за Пігуляком а рішучо проти кацапа Богатирця. По сеї промові ще крім п. уч. Герасимовича говорили самі місцеві п. виборці, або селянські гості із недалеких Васьківців н. Ч. І так дуже гарно говорили: Давимак, н. О. Лазар — шляхтич з Карачева і Н. Лютий Олексів. Всі виступали проти карачів Богатирця а за п. Пігуляком. Віче закінчує голова зборів п. уч. Лазар, прийнявши вперед поручення від зібраних, щоб вислати телеграфічно подяку п. Василькови, дрови Стефанови Стоцькому і п. Єротеєви Пігулякови за їх корисну дотеперішню діяльність. Народи ведено дуже поважно; народ витав промови і ухвали великим одушевленням. — Рівночасно, як сказано вище, говорив Богатирець до своєї горсточки на диківській подвір'ю. Мав перед собою два сги дров а коло них рахованих 33 бідних затуманених людей. Аж смішно, що не встидав ся до них говорити, коли оподалік відбувало ся таке величаве, таке гарне народне віче. Та Богатирець загалом не встидає ся... Другий вітк би поїхав „посрамлений“ — а він.. Та про него не варто й говорити! — *Свідок.*

Того самого дня, що віче в Карачеві, себто в неділю, д. 24. с. м. відбуло ся також передвиборче віче в Острій. На зборі явив ся особисто сам кандидат п. Пігуляк — і вголосив про тій нагоді промову, в якій розказав чого і як буде домагати ся для народу, коли виберуть його послом. Зібрані на вічу всі мешканці Острої одностайно освідчили ся за кандидатом п. Пігуляком, а проти всієї иншої кандидатури. — *Присутний.*

В неділю, дня 17. с. м. відбуло ся в Черногозах вижницького повіту передвиборче віче, на котре прибув із Черновце бубний посол до Ради державної і крайового союму п. Є. Пігуляк. Позаяк віче було заповіджене місцевим комітетом, то зібрало ся було досить велике число вічевиців (около 500). Явили ся також і місцеві купці (Жиди). П. Є. Пігуляк зложив рахунок з своєї діяльності, вказав на тяжку працю наших руских послів, щирих заступників на

роду, котрі з всієї душі бажать своєму народови ліпшої долі, та їх праця не може увінчатися великими успіхами, бо щирих заступників народу є менше як протівників, дідичівських заступників. Великою заслугою наших послів є виборене загального, безпосереднього і тайного голосування. Сим законом зломано ту велику силу дідичівську, бо ним дано народови можливість вибрати собі більше число своїх заступників як до тепер. Для того є найсвятішим обовязком кожного селянина вибрати щирих народних заступників, котрі би ті дідичами на нарід наложисі тяжкі кайдани домали та зломали зі знеможених плечей бідного народу надмірні тягари. Си щира промова припала всім присутним так дуже до серця, що з соток грудий дали ся почути голоси вдячності і найбільшого довіря: „Дай Боже Вам, пане, много літ прожити за Ваше шире заступництво! Ми Вам не є в силі заплатити за Ваші труди, хйба Бог милосердний надгородить Вас“. Потім забрав голову місцевий секретар Гіршгорн, висказав в імені всіх місцевих купців (Жидів) найбільше довіре до кандидата і заявив, що всі купці будуть і тепер кандидатуру пана Є. Пігуляка підирати. Коли запитав п. Є. Пігуляк зібраних, кого они будуть вибирати до Ради державної, заявили всі одностайно: „Ми знаємо Вас яко щирого нашого заступника, тож хочемо, щоб Ви нас і на будуче заступали“. Коли спитав ся п. Пігуляк, хто є проти его кандидатури, показало ся, що в Черногозах такого нема. В кінці подякував надучитель п. О. Лучинський щирими словами п. Є. Пігулякови за его довголітню щирю працю і запевнив, що в Черногозах не найде ся і оден, котрий би дав ся якому дурьєвітові підмовити. — *Вісвик.*

З черновецького виборчого округу.**Народне віче в Глібоці.**

Вже рано о 7-й годині 23. березня була піла Глібока у великій зворушенню. Нараз почув ся сильний голос труб, се їхала величезна бандерія на зелізнячий дворець, а за нею маширувала з налучителем Каяюком і прочими учителями „Січ“, щоб привітати дорогих гостей. Надіхав поспішний потяг, на перові залунало грімке „славно“, а там і загуділи вистріли з моздрів: се появил ся наш дорогий і улюблений посол п. Николай Василько і наш кандидат п. інсп. Николай Синиул. Зараз, як лиш вислім гості з потягу, привітав їх п. надучитель Сергій Канюк, а на перові передав Кошовий „Січ“ Софрон Луцук п. Василькови хліб і сіль.

Посеред незгаваючих окликів „слава“ провадила „Січ“ гостей аж до місця збору, а по обох боках дороги їхала величезна бандерія. Коло громадскої

ПЕДАГОГІЧНИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Про охоту до науки у школярів.

В віденьській газеті „Die Zeit“ читаємо цікаву статтю учителя Йосифа Рорбаха. Витяг з неї даємо в перекладі.

Засадою при ученю повинно буте се, щоб школярі з замилованем і охотою забирали ся до праці. Лишень в таким случаю можна числити на повний успіх шкільної праці. На чім полягає отже охота до науки, від чого залежить се, щоб в школі панував дух порядку і пильності?

Передовсім на особі самого учителя. Коли лущить він у собі спосібність із замилованем наукувати, то нема страху о охоту для науки у дітей. Охота до наукування викликає охоту до науки і чим спосібніший є в своїм фаху сей, що учить, тим більша буде охота до науки у тих, що вчать ся. Хоче проте учитель мати в своїй класі до науки школярів, то він самий мусить в своїм фаху бути певний, мусить бути шоступовий, а не заскорузлий. Постепенне даліше образоване не є для жадного стану таким важним, як власне для стану учительського, бо як хто перестав сам даліше образовуватись, перестав також образовувати других.

Учитель має даліше служити своїм школярам за примір точности і порядку. В его особі повинні школярі бачити скуплене порядку і точности. Даліше важною річю є, щоб учитель позивкав довіре своїх школярів. При всякій конвенції і строгости повинно у всіх ередствах учителя пробиватись сприяє і се сприяє повинен учитель переносити в однаковій

степені на усіх школярів. Учитель не може бути партійним і не сміє позбавляти своїх школярів свйого, ба доброго настрою.

Прощу представити собі, — чи можна уявити собі охоту до науки в класі, як учитель ходить перед школярами сквашений, як він уважає кождий безкарний вираз молодечого ума за злочин, як цілий день не загостить до класу ані один соняшний луч любови? А діти? Та-ж они суть жадні любови! Прецінь не кождий з них має загишний, приемний, родимий куток. Богато з них в своїм домі не чує доброго слова. Богато з них не з нас навіть матерної любови. Учитель є часто одинокою людиною, що заховає їх духа від цілковитого замирання. Такі діти суть потім найбільше привязаними і найпильнішими школярами і учитель може зазнати не одної великої утіхи. Має розумітись, що учитель мусить дати ся і нагоду, щоб він завсїгда в лагіднім настрою приходив до класу, щоб він не забирив ся до праці з огірченням. Его охоти та ревности в званню не треба пригнітати. Тому повинен учитель знаходитись в таким матеріальнім положенню, щоб він не потребував терпіти нужди і не був наражений на зайві переслідування.

Сими засадами повинні руководити ся всі, котрим лежить добро школи на серці. Они повинні мати бачне око на се, щоб учителям робилась завсїгда справедливості, бо лишень охоче до учня учительство може дати заповуку, що школа буде процвітати.

А тепер ще кілька слів про науку саму і які домагання треба ставити до неї, щоб в класі була охота до науки? Поминувши се, що поодинокій вибір і розклад науки лишає багато до бажани, дивлять ся з горділицею на се, щоб переробити назначений матеріал, щоб „в акінчити“, через що формальну сторону

науки часто занедбуєсь. Ми повинні в першій дній дивитись на се, щоб дитину спонукати до думання, щоб спонукати доростаюче покоління до самостійного думання. Школяр мусить сам, де се лиш можливе, сам нове знайти. Учитель має тільки захотити, має тільки вести і поправляти ученика в шукання. Як инакше буде захоуватись школяр, скільки більше охоти набире він, наколи він — при допомозі учителя — сам щось нового знайшов, як тоді, як ему се учитель готове подасть? В стремління, „тільки викінчити“ попадаєсь часто в механізм, без ніякого заглиблення в суть річі, через що чи мало шкоди терпить нарід і держава. В таким спосіб виховані люди помножать пізнійше ряди лінивих до думання, та прилучать ся до тих мас, що не спосібні самі думати. Що за хосен для народу, що дістає що раз більше прав, коли він не розуміє добре використати їх, та не має людей, які самостійно думають? Такий нарід остане по заді в вічній поспуні народів, его витиснуть, на бік усунуть, наколи тільки мало число свідомих горожан буде трудитись коло поступу плості, а ціла маса буде посуватись безладно і туго. Загал проте має великий інтерес в тім, щоб звертати більшу вагу на формальну сторону науки. Ми через се будемо мати у школі духово рухливих, охочих до науки школярів, а для держави виховаєсь через се „думаючий нарід“, що сам буде працювати коло добра загалу.

Дуже шкідливо ділають на охоту до науки домові задачі і вправи, як їх багато даєсь і як їх добре не приготовить ся. В обох случаях наступає неохота, байдужність а за сам і занедбуване обовязків.

Даліше повинен учитель при науці уважати на засіб слів школярів. Чим менший світогляд і засіб

канцелярії чекало вже гостий величезне число народу, а начальник громадський Стефан Радчук повитавши панів в імені громади Глібоки, вручив п. Василькові на привіт хліб і сіль, а вистріляв з моздрів зведчили ще більше сей привіт.

Учасників на вічу було до 2000. А були на вічу представителі громад Тарашани, Мігучени, Каменка, Стирче, Берлиниця, Вовчинці, Черепківці, Кучурів-Великий і Корчешти. З місцевої інтелігенції були: надуч. Сергій Канюк, учитель Безпалко, Гупайло і Кон, гр. пр. парох Вербовський, гр. кат. парох Кордовський, еван. пастор Фавст, місцевий лікар др. Дручер аптекар п. Окуневський, секретар громадський Старчевський і мн. н. Із замісцевої інтелігенції явилися радник суду і посол на сойм граєвий п. Артур Малик, надуч. Гавришук із Каменки, п. Стрижка надуч. з Негостина, Ксенофон Данчул надуч. з Вовчинців, п. Евстафівич надуч. в Стирчу, п. Бачинський, надуч. в Берлинцях, п. Вершигора уч. в Вашківцях і п. Носієвич надуч. в Черепківцях.

Віче отворив довгою промовою п. надуч. Сергій Канюк і пропонував зборам на предсідателя п. Старчевського, на его заступників п. Танасія Максимюка і Вільгельма Гартмана, на що збори однодушно згодилися. Секретарем збору вибрано п. Сергія Канюка. Перший забрав слово кандидат п. Николай Спинула. В своїй довгій промові подав він короткий огляд минувшини нашого мужика від часів Марії Терези аж до тепер, виклав кривди, які діють ся нашим людям, та вказав, хто і як ті кривди їм чинить. Описав обговорив теперішнє право виборче, при чім вказав на великі заслуги наших дотеперішніх послів до Ради державної п. Николая Василька і Єротея Пігуляка около здобуття п'ятих мандатів для буков. Русинів. Пояснюючи далі свою взгл. програму „Національної Ради“ на Буковині, завізав присутніх, щоб не дали ся нікому на обмову, а вибрали своїм послом лиш кандидата „Національної Ради“. Бесіду п. Спинула перебивали часто оклики „славно“, а при кінці його промови оклики сі не вгадали.

По сім забрав слово п. учитель Безпалко, обговорюючи докладно питане робітників, вказуючи, чого має домагатися будучий посол для сей верстви суспільности. І його бесіду витано гримними окликами „славно“.

По нему говорив п. радник Малик. В довгій промові підніс він заслуги послів Русинів около піднесення добробиту руского народу, обговорив докладно, хто поручає нам сего кандидата і, вказавши, що сей кандидат, позаяк він сам з мужицького роду, між народами до тепер працював і працює і кривди того народу найбільше знає, має найбільші вигляди бути вибраним. І коли не лиш він, що так щиро працює для нашого народу, але і інші щирі люди, як пан Василько, котрий тільки добра зробив для Русинів, радять Русинам, щоб дали свій голос на кандидата п. інсп. Николая Спинула, то се обов'язком кожного Русина сю кандидатуру підпирати всіма силами. До Німців і Жидів говорив бесідині по німечці, вказуючи на те, що так Німці, як і Жиди мусять жити з прочими народностями в краю в згоді, а вже не казати про жите в одній громаді. Де сварка, де незгода, там нема щастя, нема добробиту. То ж в інтересі самих Німців і Жидів є, щоб вони дали і свої голоси на нікого иншого, як лиш на нашого кандидата. Бесідинка нагородила збори оплесками і гримним „славно“.

По сім забрав слово п. надуч. Сергій Канюк. В своїм витомім щирім тоні говорив він про давних завдань та про теперішнє право виборче, про поодинокі точки з програмової бесіди кандидата, а потім вказав також на заслуги наших заступників. Бесіду у школярів, тим осторожнішим повинен бути учитель в своїх висловах, так, щоб его убі зрозуміли. Учитель має вчити простоту з ясностію і посправностію в говоренні. Рівнож має і від школярів жадати, щоб они говорили по-ректно і розумно. Педантерії треба оминати.

На пошторене повинно більше звертати ся уваги. Повинно присвячуватися йому відповідний час і повинно робитися його інтересним і розманітним. Лишень в такий спосіб osiąгає оно свою ціль і підтримує охоту до науки.

Далше повинен учитель пізнати індивідуальність своїх школярів. Як учитель сего через переповерхнене в шлях не може зробити, то не можна ему брати сего за зле, як школяр спосібний стане літником і дурнем і стане погорджувати школою і людьми. Для того класи не повинні бути переповнені; бо они не лишень не причиняють ся до тілесного розвитку школярів, але роблять науку психологічно неможливою і припроваджують учителя передчасно до гробу.

Для того не шукаймо неохоти до науки у учеників самих; треба завісіди і о тім пам'ятати, що особа смішить учителя, а далше вибір, розложене і трактоване предмету научного є головними факторами, щоб osiąгнути охоту до науки. Нехай проте кождий учитель уважає своїм ідеалом по можності у всіх школярів збудити охоту до науки і нехай гадає, що він сам приготує суспільности людській рухливих, думачих і охочих до праці членів, буде для него найкращою заплатою.

Мик. І.-ко.

сідник говорив, що ходить чутка, наче-б тут і инший кандидат хотів кандидувати. Тому вказав він на велике нещасте, яке б упало на Русинів, наколи-б аякшов послом чоловік, що не йшов би рука в руку з прочими послами. Програма діяльности нашого кандидата етак гарна і многопідійна, що літньої діяльности годі й вимагати. А хто більше обіцює як зробити може, той каже свідому брехню. Тому вже час, щоб ми пізнали вояків у овечій шкурі і не дали ся підмовити нікому дурисвітю. І сьогодні — казав бесідині — явить ся тут чоловік, що хоче розбити змаганя свідомих і щирях Русинів. (Сильні оклики „ганьба ему“). І він буде казати, щоб його вибрати на посла, але коли пригильнемо ся його особи близьше, то побачимо, що се той чоловік, котрий покинув свою народність і став ся Москалем, (серед зборів медодовале, оклики „ганьба“) призвав рід московський, а в нас тримає з дідами й Поляками і кандидує лиш на те, щоб зробити між Русинами заколот. Нашим одиноким кандидатом є лиш п. Николай Спинула. (Гримні оклики „славно“).

Тепер забрав слово п. пос. Николай Василько. Вже сама поява його особи викликала одушевлені оклики „слава“, а бесіду його перебивали ще хвилі неугасяючі оклики „славно“. Бесідині вказав на свою минушість, на свою дотеперішню діяльність в соймі і в Раді Державній і сказав, коли йому і його товаришам вдало ся до тепер зробити для Русинів тільки добра, то він є того певний, що їх п'ятьох здолає зробити ще більше. При кінці бесіди снітав віче, чи годять ся на те, щоб кандидатом на серетський виб. округ був п. Николай Спинула і хто є за сего кандидатурою? — І не остало ся між зібраними двома тисячами народу ні одної невідданої руки і всі зібрані однодушно ухвалили, що бажають мати послом лише п. інсп. Николая Спинула. Оплески і оклики „славно“ не вгадали, а гук з моздрів лунав далено аж поза село.

По вічу сапросив гостий п. надучитель Сергій Канюк на обід (котрий мав відбутися там в школі, але задля того, щоб гостий не трудити ходом, урядив сей обід в громадській канцелярії, де п. секретар був так ласкав і відступив на сей день громадську салю і кухню, та і сам помагав при угоджуванню гостий). На обіді взяла участь вся місцева і замісцева інтелігенція, а крім того і начальник громадський. Вечером о 6-ій годній відпроваджено урочиство гостий до потягу. І тепер відпроваждала гостий повна „Січ“, а оклики „слава“ лунали через цілу дорогу.

Оттак то шанує наш нарід своїх щирях заступників. Най світ побачить і пізнає, що наш руский мужик вміє вже оцінити щирі для своїх послів, що він вміє вже віддячити ся їм за їх щирю працю. А вдяка ся, се є та пошана, та любов і те довіре, яким нагороджує наш нарід своїх щирях і щирях синів-патріотів, своїх заступників-послів. — Учасник.

Нацапске віче в Глібоці.

„Купиш не купиш, а торгувати можна“, так говорять др. Гакман по кождім вічу, де одноголосно противлять ся виборці його кандидованню. Так також думав він собі, ідучи на віче до Глібокої. Як відомо, дня 23. с. м. відбуло ся равн віче скликане п. Спинулом перед громадською канцелярією, де кандидата витано з ентузіазмом і прийнято його кандидатуру одноголосно. О 4-ій годній по обіді явив ся др. Гакман в німецькій читальні на своє віче, яке скликавав через своїх „Vertrauens-männer-ів“ у виді сільських павок і найтемініших мужиків. Гробою мовчанкою привітав його зібраний нарід; навіть ніхто з його „довіренців“ не посмів отворити рота для новитаня. Лише чудним дивом відозвав ся місцевий німецький учитель Шнайперс своїми словами до вічного кандидата: „Im Namen der deutschen Gemeinde begrüße ich den Herrn Dr. Hakman als den Vertreter dieser ruthenischen Politik, die den Deutschen sympathisch ist“. Чи се він з горячих говорив, чи з глибокого переконаня німецького просвітителя, про се варт би довідати ся. На предсідателя віча вибрано п. Вільгельма Кеніга, заступником п. Мора (також характеристичне для істинно руского віча др. Гакмана) на писаря за домашнем народом надуч. п. Канюка. По сім почав розвивати др. Гакман свою „програму“. До сей точки не міг ніщо инакше сказати лиш те, що його програма містить ся в однім слові „мужик“. Та навіть на таку „важну і смпатичну програму“ не згодив ся зібраний нарід і криком „ганьба, кацап, кириния, зрадник“ не дав йому докінчити бесіди. Словами „ich verzichte ruthenisch zu sprechen“ звернувшись до Німців і Жидів кажучи, що він вже свою „програму“ розяснив по руски, а їм привікає „für das Wohl und Frieden des Landes und Reiches zu wirken“. Широка програма неправда? Але й тут не дали йому говорити і він не докінчив своєї бесіди. Другий бесідині по ній п. уч. Безпалко вяснив замість др. Гакмана його кандидатуру програму. По сім бесідині говорив іще п. надуч. Канюк. Оба бесідинки оплескувані народом дали належну відправу нацапскому кандидату. Коли по сих бесідах запитав предсідателя, хто за др. Гакманом, не підняла ся з поміж народу ні одна рука, за те як прийшло до голосованя хто за п. Спинулом, прокламывав зібраний нарід ерестичними оплесками кандидатуру п. Спинула. Оттак др. Гакман причинив ся і своїм вічем до спопуляризована імена і кандидатури п. Спинула і поїхав

разом із своїм прибічним адютантом, п. адютантом Могильницьким, як неспіваний із Глібокої.

3 виборчого округу Ніцмань-Садагура.

Перед тижнем відбули ся передвиборчі збори в громаді Малихниці, на котрих по вислуханню програмової бесіди п. Ілі Семакі всі присутні так селяне, як місцева інтелігенція як один муж постановили всіма силами поспирати кандидатуру радника Семакі на посла до Ради державної. — Виборець.

В п'ятницю дня 22. марта с. р. відбули ся передвиборчі збори в громаді Шубравенці при зданні народу. При візді в село витали кандидата радника Ілі Семакі бандері з хоругвами і супроводжали его аж до громадської канцелярії, де майже ждали цілий Шубравень. Тут повитано кандидата по русім звичаю хлібом і солю. Промова кандидата, в котрій розвинув він свою програму і приобіцяв щиро трудитися для добра селян, загально всім сподобалась і викликала гучні оплески. По промовах уряд. школи Северина Івановича і купця Грещука закінчено збори, котрі одиодушно, не зважаючи на дрібні локальні справи, рішили підпирати кандидатуру п. радника суду з Кіцманя Ілі Семакі. Годить ся зазначити, що на зборі прибули між иншими і місцевий дідич Корн та парох Завадовський. — Громадянин.

*

Дня 24. с. м. з'явив ся в Старій Жучці госп. Савчук, якого наші кацапи поставили кандидатом на посла. Розуміють ся, що виборці в Старій Жучці висміяли такого „кандидата“ і відослали його до його-ж таки села. Так то наші кацапки наражають господарів на те, що відтан з него всякий сміє ся. Вей-ж знають, що Савчук нічого ніколи і нікому зробити у Відні не зможе!

Політичний перегляд.

Росія. В суботу, дня 23. с. м., номер в Петербурзі бувший оберпрокуратор Синоду Константин Петрович Победоносцев в 80. р. жити. Покійний був головним стовпом тої страшної будівлі царської чиновничої, яка тепер щойно почала хитатися під напором народної сили російської. Знаменитий знаток церковних справ і загально велим спосібний Константин Петрович, відіграв в історії російських відносин останніх часів дуже визначну роль. Як колишній учитель царя Александра III, мав на него а потім на его наслідників великий вплив, а яко крайній реакціонер, виступав все проти всякого поступу в державнім устрою Росії. Офіційна, реакційна Росія стратила з його смертю одну із своїх головних підпор. Не одну спеціально українську кривду треба приписати також ном. оберпрокуратору Синода.

Угода з Угорщиною. Довгі переговори між австрійськими а угорськими міністрами, ведені на череміну то у Відні то в Будапешті, закінчили ся без успіху. Австрійські міністри виїхали з Будапешту, коли їх угорські товариші на раді міністрів торжественно відкинули основу угоди з 1867 року, яка до тепер служила підкладом тих взаємних переговорів. Віденські часописи пишуть, що переговори в Будапешті перервано на довгий час, що угода рішучо не буде заключена. „N. fr. Presse“ потверджує вправді ту вість, але додає, що є виключена можливість, що поки що прийде до заключення провізорії на два місяці. В часі тої провізорії будуть виготовлені нові угодові проекти і рівночасно будуть сотворені проекти запоруки, що по тих 2 місяцях угодові переговори розпочнуть ся на ново. В зв'язі з тою вістю стоїть донесення урядового органу стороництва незалежності, котрий каже, що переговори будуть на разі перервані, але по двох місяцях розпочнуть ся на ново. — „Budapesti Hirlap“ доносить, що сильна рада угорських міністрів ухвалила остаточно, що міністер війни з початком осені нависе переговори з угорським правительством в справі ревізії закона о військовій службі на підставі дволітнього обов'язку, як також в справі підвищення контингенту, а в зв'язку за те має Угорщина одержати значні національні уступки на військовім полі. В часі коштуватого торжества заявив пос. гр. Батіані, що партія незалежності жадає загального права виборчого після намірів Комшута, строгого розділу консумційних податків, окремого незалежного банку народного і окремої митової території. — Вправді Мадяри завісіди еще виступають в ролі обжаловуючої, розводової сторони, але нема сумніву, що за добру заплату, як до тепер так і на далше они згодили би ся еще на якийсь час спільного подружжя пожити. Однак їм урвало ся. Згідливий австрійський подруг прозрів, що в тих вічних розводових процесах він оставав завісіди перехитреною і ошуканою стороною і зважив ся на далше обстоювати твердо і неохотно свої економічні інтереси. Барон Бек зробив посідну пробу поновлення угоди, однак під умовами, які не наражували би інтересів Австрії. Проба не удала ся, а внаслідом всіх переговорів є похоронене угода. Ані довго, ані короткотермінової угоди не буде — се вже є певно,

мию тайни, якою все ще окуляють стан взаїмних переговорів.

Аграрна революція в Румунії. Все ще панує страшна революція мужицка в Румунії на аграрній підкладі, якої жертвою в першій мірі впали жидівські посесори. Правительство не може опанувати заворушення, бо відкинувши війська з одної околиці в другу, веде за собою небезпеку подібної революції в першій. Депутати ділилися під проводом князя Гіка відповіли королю, що буде старатися, запровадити спокій і лад в Молдавію. Всему нещастю — по думці короля — завинила політика. Перед 30 роками була управа аїмша, тепер не стоїть вона на висоті часу. Політики повинні тепер занятися насамперед аграрним і єврейським питанням. Сиєнування короля зробила в правительстві круги неприємне враження, що й мабуть потягне за собою уступлене цілого теперішнього кабінету. Взагалі ситуація крайню заматану. Депутат Карп говорив в намері, що не так трішки спричинили мужицку революцію, але безперестанні агітації ліберального сторониства. В міщовостях, де вперше вибухла революція мужицка, ще й досі зберігається та сама ситуація, а також не устали неспокої на границі. На горах бурдуженьських умістилися малі відділи мужиків, які нападають на утікаючих за границю, в чім їх підпомагають навіть самі жандарми. Нещасте заповняє цілою ворохобнею — не малою мірою. Напад селян на хутір посесора в Ботушанах став причиною такого трагічного епізоду: Наймолодшого сина посесора Поповича облятали мужики три дні на фішварку. По трох днях удалося йому утіти і дістатися до дому родичів. Тут заснував він як убитий наслідком надмірного стомлення. Коли старший брат з утіти ізза уратовання збудив молодшого брата, то сей думаючи, що то мужики його переслідують, витяг револьвер і застріляв старшого брата. На вість про це, загинув батько їх, наслідком поразення. — Після дві вісті не ділають утихомирюючо, а доносять про чим раз то все даліше шарпани бунту. Правительство старає ся запобігти революції, однак досі ще мала з сего признака. Найскорше усунуло би правительство недовдоволене та біду, коли-б справді сейчас взяло під обради земельне та єврейське питання.

Викрите анархістичної пропаганди в Болгарії. Забордоване Петкова потрало небезпечно цілою Болгарією. Досліді свідчать, що за режиму Петкова приготувалася всі ворожі сили, щоб в даній порі вийти на світ з страшним вибухом. Найтяжшим ударом для теперішнього правительства є свідомість, що серед суспільності болгарської, головню серед її інтелігентної частини, розширив ся анархістичний дух. Викрито, що анархістичні звязки ведуть пропанду. Технік Власов, що завідував складом зброї, належить до анархістичної спілки. В листі до свого одногомішнина учителя Стойкова в Шуші, пише Власов, що він готов був Петрову, убивцви Петкова, дати бомби, коли-б сей був звернувся до него в сій справі. — Між найвищими урядниками подібується ся особи, яких убивство Петкова спокроїмувало на добре. Заступник прокуратора Керемечев подав ся до димісії, бо йому доказано, що він є автором інкримінованої статі в часописі „Валіанська трибуна“ під заголовком „Знищене вищої гідності“. Даліше викинуло слідство, що анархісти шпирять свої часописи і брошури між гімназистами висших клас. В виду сих несподіваних результатів бачилося правительство приневолено ввести в Собранію законопроект, в яким жадає 300 тисяч франків на побільшене поліції.

Македонія чи Обренович? Перед кількома днями звернувся у угорський барон Михайл Ніколич через кабінетську канцелярію до цесаря з проханням о потвердження адонції свого незаконного сина. Він просив для сего сина о позвіл носити предікат де Македонія, покликаючися на добро тогож імені в торонтальським комітаті. У відповіді цесарській на се зазначено, що цесар дозволяє на адонцію, однак не дозволяє на ношене імені де Македонія, бо се може статися підкладом до політичних комплікацій і молодий барон може колись виступити яко претендент на престіл македонський. Зі згаду однак на те, що бабка барона Михайла була довгою основателем сербської династії Обреновичів, без віякого дотичного подання, дав цесар свій позвіл на те, що син може до свого імені додати предікат де Обренович. Ся вістка викликала недоволене в сербським заграничним міністерстві і се розпоряджене уважають прямиим індультом Сербії, бож молодий барон під титулом накорінка династії Обреновичів може мати претенсії до сербського престоло. Сербський міністер заграничних справ звернувся до барона Еренталя о пояснене в сій справі.

Звертаємо увагу інтересованих на оголошені в тім числі „Буковини“ справоздана з передвиборчих віч!

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

В сирій тишині вечірній.

Розійшли ся пісні звуки
В сирій темноті вечірній
І опали в мене руки
Втихали думоньки гамірні.

Розійшли ся тихі звуки
І в убогу душу мою
Розшамлали від розиуки
Вили кристочку спокою.

Розійшли ся тихі звуки
Даліше й даліше — аж пропали.
А я з жалю домлю руки —
Ах! Чому ви не остали?

Евгенія С.

НОВИНКИ.

Чернівці, 26. марта 1907.

Особисті вісти. Заступник краєвого маршалка, проф. др. Ст. Смал-Стоцький виїхав в публічних справах на довший час до Відня.

Русини в Кімполонзі. З Кімполонга пишуть нам: Дня 16. с. м. відбув ся у нас вечорюк з представленням „Сатона в бочці“ і з танцями. На представленню було дуже мало людей, лиш троха інтелігентній. Дивне диво що у нас так радо представляють аматора таку перестарілу нисенітвину як згадана штука тай ще перед чужими людьми мов би на глум що найліпше, яке ми маємо між нашими штуками. Сама гра аматорів була добра, — особливо відзначав ся В. М. в титуловій ролі; его гра поривала всіх присутних; не менше й інші аматори віддали свої ролі удачно. Одно лиш здивувало всіх, що прочі точки як заповіданій відчит своїм заголовком: „Розвій шпільництва руского в повіті кімпольоніскім“ та співи й декламації чомусь зовсім віддали. Таке легковажене публіки й то на перший раз (у нашім повіті передше щось подібного ще не бувало), дуже некористне свѣтло кидає на аранжерів, то є на товариство „Руска Школа“. Публіка не була вдоволенна вечорком та за те танці удали ся знаменито.

Депутацию руских професорів львівського університету запросив президент міністрів бар. Век телеграфічно на звіднення на найближший тиждень по латинських свѣтах. В виду сего відложила депутация свій виїзд з нинішнього дня і відкладала заповіджені у вишних міністрів звіднення, визначені на вівторок і середу, до слідуячого тижня.

Українські послы в Думі. Гурт українських послів далеко не такий малий як представляли польські і російські газети. „Illustrierte Zeitung“ подає ось таку рубрику послів по народности: Росия 274; Украинці 51; Козаків 21; Поляків 47; Татарів 19; Білоросів 13; Литовців 13; Вірменців 7; Єстів, Лотішів і Жадів по 5; Грузинів 4; Чувашів 2; Чеченців, Фінів, Башкірів, Мордвінів по 1. — Отже Украинців з самої України придніпрової є 51, а козаків з України донської і кубанської є 21. Так отже клуб укр. мавби 72 послів.

Українці а російська бюрократія. „Вільгельм Тель“ для української спени „признав неудолим“ („Рада“ ч. 50), як раніше так само „неудобним“ признав виставляти в Київ Молерів „Шлюб з примуус“. Недавнє київський губернатор заборонив д. Стешенкови його відчити єдино за те, що вона мала бути українською мовою видожені („Рада“ ч. 51). Про пригоди київської „Просвіти“ в „Рідному Краю“ (ч. 10) знаходимо повний мартиролог її заходів: заборона бібліотек по селах, заборона віллі, заборона трох концертів і тигани мало не всіх членів бідолашного товариства на допити в „жандармское управление...“ Не враще стоїть справа з „Просвітою“ і в Одесі. Адміністрація, напр., посилля на зібраня „Просвіти“ чиновника, що української мови не розуміє й через те чіпляєть ся до кожної дрібнани. Й мало не через кожне слово перепиняє читання. Дійшло до того, що „Просвіта“ мусіла спиняти читання рефератів, поки призначено буде иншого чиновника хоч нема, певна річ, ніякої гарантії, що новий дозорця по новому й поводитиме себе. Деяким „Просвітам“ і зовсім таки не можна легалізувати ся, — так напр., податська адміністрація не затвердила статута „Просвіти“ імені Драгоманова в Лубнях, бо „товариство має на меті розбуджувати поміж народом національну й політичну самосвідомість“ („Р. Край“ ч. 1). Святкування Шевченкових роковин привнесло знов цілу низку таких самих фактів, що вразно окреслюють тенденцію урядових сфер що до українства навіть в чисто легальних справах. В Лубнях пр. на концерт в честь Шевченка д. Шемет мав еказати промову, але справник заборонив („Рада“ ч. 51). В Проскуріві теж, реферату слухати не довелось, „по незалежним обстановкам“. За адміністрацією йдуть і инші офіційні й нівофіційні

товариства. Відома всім відповідь ректора київського університету на домагання студентів, щоб завести українські катедри в університеті, відома нам відповідь моск. археол. товариства в справі укр. рефератів на ар. з'їзд. Ще далі йдуть усія чорносотенні організації. „Историко-русские“ члени купецького клубу в Київі не хотіли дати, як звичайно досі було, салі на свѣтловане роковин Шевченка, бо тільки тепер спали їм полуда з очей на те, що поет український — „революціонер“! Не без інциденту було й на роковинах у Проскуріві: коли співали там в друге „як умру, то похороните“, один з присутних полковників схопив ся й вибігши у сніг, покликав до себе поліц. чина, став кричати, що він мусів стояти, коли співали революційну пісню, Шевченків „Заповіт“. До сего „патріота“ прилучилось ще два офіцери-драгуни. („Рада“ ч. 51). Та мабуть найпростішу собі раду знайшла адміністрація в Податі: 24-го лютого мав відбутися „український вечір“ податського товариства принашників, і адміністрація попросту закреслила слово „український“ заставивши одним-одно — „вечір“ (Рідний Край, ч. 10). Се вже вертає нас просто до тих лютой паматі часів, коли цензура вимазувала з усіх книжок слово „Україна“, „український“ і т. н., щоб навіть і згадки не було про ту країну, що ніяк не хотіла вкладати ся в рамці русификаторської політики. Та все даремне, бо непобідима є сила ідей.

Страшна катастрофа в Одесі. З Одеси доносять про страшну катастрофу. Підчас представлення на добродійні цілі, в яким взяли участь діти до десяти років, занялася нагло вата, якою була огорнена одна дитина. В кілька хвиль перемінвалася ціла сцена в огненне море. Між глядачами вибухла страшна павіка. Діти кричали о поміч, все погубило голови, девять дітей згоріло, десять понесло тяжкі рани. Кілька матерій з великого страху збожеволіло.

Приповідки про жінчину. Про жінчину в приповідках народів, опублікував письменник Ф. Лобер в час. „Голоз“ цікаву статейку. Іспанці — каже ся в згаданій статі — зазначують своє понятє про жінчину в приповідках такого роду: Жінчина і осел слухають більше як їх гладити, а ніж як їх сидувати. Богато здобуває той, хто утратив свою жінку. — Сльози жінчини варта богато а коштують мало. — Араби відносять ся дуже згрідливо супроти жінчини: Краса муштини опирає ся на його умі, ум жінчини на її красі. — Питай завжди свою жінку о пораду, а роби що сам захочеш. — Достіть малий репект мають перед жінчинами Китайці: Язик жінчини є її мечем, який ніколи не ржавіє. — Ум жінчини є з срібла, а її серце з вогню, — кажуть они. Перзи мають приповідку: Вибираючися на війну, скажи одну молитву; ідучи на ножі, скажи дві молитви; коли хочеш женитися, скажи три молитви. — На жаль навіть Французи, знані яко великі поклонники жінчини, звязалися на такі приповідки: Де є нем, там є блохи; де є хліб, там є миши; де є жінчина, там є — чорт. — Жінчини і дуреньки (блязні) не прощають ніколи. — Жінчина сьмієть ся, коли може, а плаче коли хоче. — Хто бє свою жінку, є таким, що бє мішок з мукою: добре відітає геть, нусте лишаєсь. — Добрі жінчини всі на кладовищі. — Таку то славу має скрізь жіночий свѣт. А все таки...

Оповідки, іменованя і т. п.

Загальні збори товариства „Січ“ в Малайтинцях відбудуть ся дня 31. марта 1907 з звичайним днівним порядком в громадській канцелярії. — За старшину: *Георгій Власійчук*.

З почти. Місце почтмайстерки поштової П. класи при почтовім уряді в Красна-Ільскі надано офіційнати п-ї Валбурга Маєр в Ілїшештах. Рівночасно дозволено на прозвіби почтмайстерок Валбурги Маєр в Красна-Ільскі і Ольги Келер в Драгоештах номінатися службовими місцями. З 1. цвітнем входить в жите почтовий уряд в громаді Лашківка (пол. і суд. пов. Кіцмань). Місце поштової експедієнтки в Лашківці надано жені надучителя п-ї Анні Івасюк.

Хто знає щонебудь про Антона Коломийчука Продана із села Рогізни, черновецького повіту, по яким загинув слід вже від кільканадцять літ, най донесе ласкаво Іванови Борднюкови Нак. з Рогізни.

Переписка Редакції.

Вп. С. Н. в Гл. Запиту до през. на жалє не можна містити.

Мар. Трусов. Дякуємо за „Божий суд“. Печатати будем його небавом.

Яр. Вес. у Льв. Для Гаутмана мусить бути місце.

Русини! Не забувайте на будову дівочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{8}$ сторони 10 К., $\frac{1}{16}$ сторони 5 К., $\frac{1}{32}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відновлює.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Належистості за анонси марками поштовими не приймає ся.

Случайна нагода

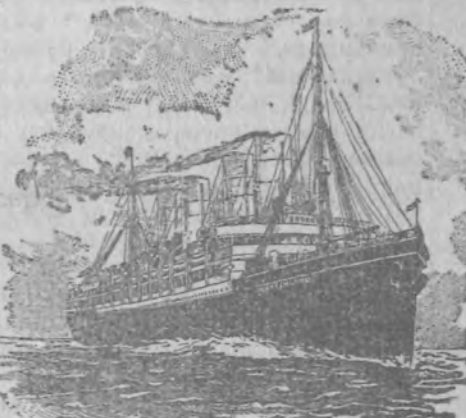
Вози, санки, шори, сідла і взагалі всяка упряж задля виїзду дешево до вбути. Також до продажі фортеп'яно.

Влизши можна вивідати в Чернівцях Ногегазе 5а у Николая Українця. 53 (7-10)

ПОКЛАДКИ
від курьї пп. мен
тв (надр. сн. герм.
мед.) по 25с. адм.
добрих рад стріля-
ки н кут (бука)

Hamburg Amerika Linie

Проста переправа
без пересідання.
Знанням із своєї
скорості почто-
вим і поспішним
кораблем так зв.
Doppelschrau-
ben Schnell-
dampfer.

З Гамбургу до
Нью-Йорку,
Канади,
Бразилії,
країв Ля-Плята
Пол. Африки
і
Схід. Азії.

Паралелі „Гамбург-Америка“ дійсно відзначають ся тим, що суть заосмотрені в знаменитий харч, чисті каюти, і пасажирів удіють ними скоро і безпечно.

Пасажирам ізраїльського віроїсповідання удіють по всіх наших кораблях межи покладом подасть сят реєльні страви.

Видача карт до всіх стаций Сполучених держав і до Канади.
Влизши услівя уділяє скотно

Генеральна агенция для Буковини,
Чернівці, ул. Паньська ч. 16.

113 (3-6) 2 н.

Штучні навози

на весну, як томасину з зв'язкою на мішках і без зв'язки, суперфосфати, наїніт калуский, салітру хілійску і всякі насіння господарські, найпевнійше купувати в „Спілці для господарства і торгівлі в Перемишлі“.

50 (8-12)

Ціновик висилаєсь оплатно і даром.

Дирекция.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen

10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

25 10—20

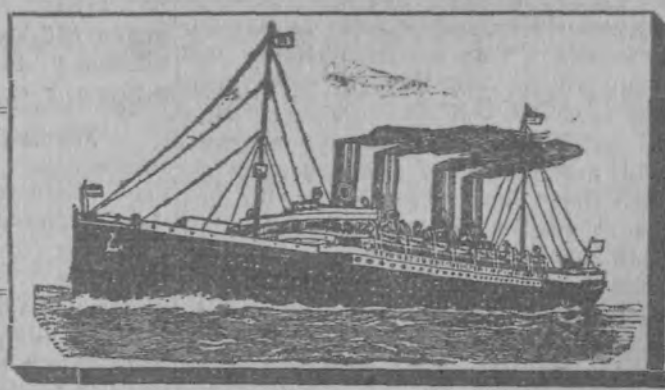
Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шікарти, доки не запитаєте ся в

Міжнароднім Бюро подорожж Ізлюбує о ціну!

Уважайте на номер 14 ул. Ратушева 60 л. ш. т. м.

прямо без пересідання

переправляє
найскорше і найдешевше

Вис. п. к. Правительством концесмон. міжнародне

БЮРО ПОДОРОЖИ

Гльобус

Чернівці,
ул. Ратушева ч. 14.
(Буковина).

СКЛАД ТОВАРІВ В. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, уліця Головна-Енценберга ч. 3.

Отсим подає Вп П. Т. Клієнтелі до ласкавої відомости що надходять найновіші артикули весняні:

Склад

Капелюхів з п. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відні, Осип Шілар і Сиви в Граці.

Черевки з п. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відні, Ф. Л. Пошера в Хрудімі коло Праги.

(—)

Дамська і діточа обув.
Дамські і діточі капелюхи.
Дамські і діточі рукавички.
Дамські і діточі парасолі від сонця і дощу.
Дамські і діточі рукавички і парасольки.
Дамські і діточі паньчоки.
Дамські і діточі гребіні і шітки.
Дамські і діточі підв'язки.
Дамські і діточі пояски.
Дамські і діточі шапочки.
Діточі убрання і жакети.
Парфюми мила і т. п.

Артикули до подорожж, спортові і Tennis.

Найліпші тукраві і за-
гранчні фабрики

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і циліндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камізецьки.
Мужескі домові черевки.
Мужескі парасолі і пальчики.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпетки.
Мужескі ташки на листи і візитки.

Револьвери, стрільби до польовани і амуніція.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарна.

За редакцію відіовідає: Віктор Строч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

■ Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
■ Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
■ інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вх. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., вх. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі число 10 сотинків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністрація і експедиція

„Буковина“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рабат. Рекламний неопечатаний візні від порта. Рукописи звертає редакція лише за попереднім застереженням і залученням належності поштової.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Румунська революція і рускі землі.

Не можна дивуватись, що рівночасно майже із першою вісткою про аграрну революцію в Румунії, часопис австрійський загворили про те, чи заворушення румунські не перейдуть до Австрії, головню до Буковини і східної Галичини. В однім із останніх чисел віденської „Zeit“ знаходимо навіть особливу статтю присвячену сій справі. Додаючи в заворушеннях румунських передовсім аграрний підклад, здаючи собі справу із всего лихого положення мужиків на землях руских, мусимо прийти до переконання, що і тут віл-масени аграрні є дуже прикри. І тут на Буковині дієт ся не одна кривда мужицка, і відси втікає наш нарід за море або в надто великій скількості йде на далекі зарібки, бо на своїй землі вижити не годен. На днях дістали ми допис із одного села з великою екаргою на заряд дїбр релігійного фонду, який від-барує її спекулянтам земельним. І у нас земля чим раз більше дробить ся, ціна землі йде несприродно в гору; а зарібкова плата тут і там дуже неточна, дуже мала. Розумієт ся, що далеко нам ще, на щасте, до румунських відносин, до румунських тру-тнів. Там справді повеленне мужиків дійшло до страшних границь. Як доносить „Viața românească“, в 3 округах північної Молдавії, де якраз почали ся заворушення, 80 проц. мужиків не має жадної скотини, діти і немічні мужицкі не бачать молока а смерт-ність дітей до 5 ого року життя виносить там 40—50 проц. За винаєм одної фальчі платять ся там 100 до 140 франків або, що гірше, треба сю заплату від-робити, що знов виходить, як подає „L'indépendance Roumaine“, на те, що за одну фальчу треба обробити посесорни аж 6 фалч. За пасовиско платять там 30 до 40 франків від штуки, навіть від поєня гусий беруть там від мужиків 5 центимів від штуки. Мужик ру-мунський — glebae adscriptus аж до 1916 р. — До такого загального визиску й гора у нас, на щасте, далеко. А все таки і на Буковині, а головню в поне-воленій штхтою, східній Галичині — треба як най-шкороше заопікувати ся аграрними відносинами, треба подбати про недозво мужицку завчасу і то широ-та енергійно. Краєве і державне законодавство мусить як найшкороше зайняти ся нашим питанням аграр-ним — а для всіх щирях прихильників народу отви-раєт ся тут широке поле праці. Поки що не грозить нам небезпека. Заворушення румунські, які впрочім посувають ся в глїб краю, чим раз далі від нас, — не відбили ся у нас трівожним гомоном. Мимо-ого однак заворушення румунські пригадують

нам всею своєю грозою ті обовязки, які мусить сповнити зглядом народу держава, і головні народні сторонництва. Держава в інтересі ладу і гаразду му-сить дбати про добробут мужиків, а проводирі народу мусять сповнити скоро всю, що веде нарід до еконо-мічного гаразду і до просвітї. Дешевий, легкий кре-дит, мудра парцеляція, урегульоване наємної і заріб-кової плати, посередництво в набуванню землі для му-жиків, обезпечення мужиків на старість, наука радио-нальної господарнї і зворот до господарского про-мислу (спілки молочарскі, овочеві і т. д.) — а відтак просвітчуване працюючого народу, отсе ті міні-мальні потреби, які в теперішній хвилі вису-вають ся на перший план. Зазначити тут треба, що як-раз праця нашого пр. народного сторонництва в на-прямі економічного подвигнення і політичного освідом-лення працюючого руского народу, відвертає від всіх грізну небезпечу трагічних катаклізмів. Се одно. А друге: в інтересі спокою мусить всі поступові елементи виступити проти всякої крив-ди мужицкої, проти всякого визиску мужиків, бо лиш в той спосіб ніколи не буде могла виявитись ніде наглад, нерозумна відпорна сила селянська із тою всею брутальною, з якою мусить лущити ся почуте кривди в заворушеній те-мній масі.

Тої відпорної сили настрашав ся тепер най-більше галицькі шляхтичі польскі. Псевдодемократичне „Słowo Polskie“, згадавши шлюгово про всеукраїнську ідею, загворило, що заворушення румунські готові перейти і до Русинів в Австрії. Розумієт ся, польска часопис бачить небезпечу сю лиш в тім, що і на Буковині і в Галичині є побія Русинів Жиди. Ви-ступаємо проти всяких кривдинів народу, отже і проти жидівських, але як раз в тій спекуляції „Słowo Pol-skie“ го“ видимо ясно, як тавало хотїла би Польска грою антижидівською відвернути увагу нашого на-рід від кривдинів наших: контушних. Ся спеку-ляція — дуже погана і дуже недотенна. Буковинські Жиди в політиці йдуть разом з Русинами а розу-міне суспільної справедливости у од-них і других певно стане на сторожі справедливого ладу й супокою. Донесене „Czerw. Allg. Ztg.“ о антижидівській довірочній нараді руских учителїв в Лужанах, як се ми на місці сконстатували, є очевидною брехнею, а позатім воно надто сьмішне і тендиційне. Одна-лиш думка насуваєт ся нам при згадї про румунську революцію: найбільше може трівожитись повинні якраз політичні верховоди польскі в Галичині! Їх акція проти всего руского народу справді веде до революції в Гали-чині! Шалева їх безоглядість веде до страшної бурі. Се певно! А коли так, то чи добре роблять тамошні

Жиди, що проти своїх інтересів йдуть все в політиці із галицькими потентатами, хоч живуть між покрий-дженням руским народом?

Передвиборчі вісти.

З кіцманського округа.

Віче в Топорівцях. В неділю, дня 24. с. м. відудло ся в Топорівцях величаве передвиборче віче. На нїм зібрало ся 4000 виборців, між тими багато із поблизьких громад: Раранче, Жучка, Рогізна та Чорнавка. Піднести годить ся також численї при-сутність учительства. Віче відбудло ся на тлоці коло громадської канцелярії під голім небом. По 1. годїні по пол. явили ся гості патріоти: віцемаршалок крає-вий п. др. С. Смалъ-Стоцкый, кандидат на посла до ради державної радник суду п. Іля Семака із Кіцмани і радник суду п. Цурковскый із Сада-гурі. Віче отворив короткою промовою голова місце-вого передвиборчого комітету п. Йосиф Фішер, якого збори вибрали на председателя а п. п. Петра Гел-ча та Кости Двїрничука на заступників; секре-тарем збору вибрано надучителя Ст. Неделка. Перший промовив на вічу п. Цурковскый, нача-льник суду повітового в Садагурі. В довгій промові ви-сказав він, що багато дотеперішних установ дотично хлїборобского стану конечно треба зреформувати, аби тойже стан міг осигнути ліпшу будучність. Задачею послів є, всею силою домагати ся того зреформування. Далі повитав бесїдник всіх присутних і висказав свою радість, що в так величавім числі явили ся ви-борці на вічу! Другий бесїдник п. др. Ст. Смалъ-Стоцкый подякував громадї за великий прийом та передав їй привіт від посла п. Николая Васи-ла, який іза важких причин мусїв відїхати до Відни, тому не міг на віче прийти. Бесїдник говорив далі про організацію руского народу і про користь, яку нарід з тої організації вже до тепер осигнув; при неутонимій праці всіх міродайних чинників а іменно послів, руский нарід мусить добити ся того поваж-ного становиска між иньшими народами, котре ему іза его великого числа належить ся. Один із тих не-утомимих діячів є також п. Іля Семака, якого „На-ціональна Рада“ припоручила вибрати на посла до ради державної. — Тепер промовляв сам кандидат п. Семака. Майже в одногодинній бесїді пояснив він свою програму і заявив, що буде яко посол широ-для свого народа працювати. Потім забрав п. др. С. Смалъ-Стоцкый еще раз слово, обговорював те-

Михайло Жун.

В осінню ніч.

(Фрагмент).

Там, де кінчаєт ся місто *, де під ногами пісок, як кучугури снїгу зимою; там, де червонїють в осени лози, — стоїть жовта глиняна скеля. Коли зайти туди у день і поглянути на скелю, то можна побачити цілий ряд землянок, що пригнали ся, як гнізда, до рудого боку. Ті гнізда кріті землею і тому на дахах відно ростуть буряни; маленькі вікна дивлять ся відскайпувано, але цілий вигляд землянок добродушний, залапанний і дрібненький-дрібненький. Перед землян-ками невеличка, витягнута в ліній, плочина, котра і є дворцем для кольонї. Щоб трапити до землянок, то треба зійти в яр, перейти кладкою через невеличкий струмочок, а тоді вже кожна стежечка покаже дорогу. У ярку (з боку кольонї) ростуть акації, а на шїм боці — буряни та лози. — Таку частину сьвіта неседали — старці, або найбільшї елементи город-ських робітників.

Дивний вигляд мала кольонія у теплі, погідні, літні вечори. Над городом блищав ся блідий не пов-ний місяць, а небо було спокійне, тепле і глибоко — синє...

Ярок дихав прохолодою, а лози, як закохані, ти-хосенько шептали ся між собою. Іводї промїня місяця, як оєнною рукою, трапляв на шибку в малім віконці і воно тоді прочунало ся, осьміхало ся і дивило ся на другий бік яру...

Багато спогадів, багато чогось минулого, казко-вого оповїдала ся пятачка! Лиш в осени було тут страшно і сумно. За скелью, де починають ся на багаті верст стени, йшла наче велика вода без унну, без кінця і краю... В ярку в такий час діялось щось

невимовне: Наче сюди збігали ся люди й худоба, наче їх замкнули в сїм місці і хочуть потопити, а вони виють, а вони клануть і, як грізні бурюни, кидають ся з кутка в кутки. Навіть коли в землянці тепло, та коли родина повечерала сьогодні і спить, а як за-дзвонить шибка у вікні, як застогне, завне яр, то неодмінно хтось прокинеть ся, перехрестить ся і за-криє голову тим, що лиш тріщить ся під руку.

В землянках, як було сказано, жили старці та бідніші робітники. Про старців казати не має чого, бо звісно з чого вони живуть, а про других також не багато оповідати. Чоловіки працюють а жінки літом на „мойках“, мють вовну. Деякі працюють на „пере-грузах“, перегружуючи на баржі хлїб, то за підда-вальників, то занозників. Зимою-ж йдуть у казенні плавні по комиш. Не легка то робота йти в комиш! Треба встати ще тавно, брати у руки саночки, різак, і переходити через річку у плавні; треба до сьвіту набити комишу, щоб ніхто не бачив (бо у плавнях є казенні об'їзники, що снімавши віддадуть під суд); треба постояти ще на базарі, поки продаш. А буває, що подує низовий вітер, нажене воду, поробить на берегах полії, вода та за ніч підмерзне і треба брести по коліно по подвійнім помості. В подертих чоботях повно холодної води і не раз кляне такий „робітник“ свою долю. Буває, що наскочє об'їзник і не тільки комах, а й саночки кидає сердешний та тікає; тікає він неохоче, бо в хаті чекає голод і холод.

Минають місяці і довгі літа, молоде покоління виростає на зміну старому, старі комиші змінюють нові, тільки біда могутна панує в давних давен і не видно їй кінця... Як повітре облягає вона більшину людей, як повітре дістаєт ся вона у груди, а там — повний простір її владї, її безглуздім бажанням.

Був останній місяць осні. Небо ще з рана про-кинулось хмурне і невеселе; хмари бігли низько над землею — вохкі, стурбовані, готові що хвилі розри-дуть ся. Коли на мійській ратуші, що була подібна на млинко до кави, пробіла третя, то тоді, як дрібна курава, засїв дощик. Коло четвертої добре стемніло ся; заблищало привидками по вулицях електричне, як молоко, і настове, як заплакані очі, сьвітло. Чи тому, що промїнь заходячого сонця добув ся споза пілої маси хмар, але повітре зробилось казаметне, жовти-стого колїру, як вода на весні і справді здавало ся, що місто все глибше і глибше сідало на дно невідомо-го озера. Ось уже погинули контури будинків, ось погубились вулиці і лиш сьвітла з колесом сьїви бо-роли ся з грізним ворогом. На головній вулиці, біля ресторану з великими вікнами, зупинилась старчиха Варка (з кольонї) і дивить ся в середину. Ніколи їй так боляче не було, коли вона дивила ся на панів; ніколи вона так в душі не нарікала, як сьогодні, її тіла не було; вона послала свій зір в середину, а тут на вулиці лишила щось невдоволене, щось нарікаюче. Рука, якою вона міцно держала кінці хвартуха, де було трошки картоплі, — руки і не було... Другою-ж як обтирала губи від дощу, так і лишила її на бороді. „Ач кляті, як їм там тепло та весело!..“ і голова сама похитнула ся кілька разів. Ось несе жвава фігура до-тих, що сидять біля вікна, а їх двоє, на підносі та-рілку, а там картоплі і печене мясо. З тарілки йде в гору легка пара і наче всьміхаєт ся, і наче про-мовляє: фу, фу!.. А вони і уваги не звертають: один колупає в роті, а другий, що з блискучою лисиною, читає газету. Фігура ставляє на столі тарілку, жваво віддаляєт ся, а за хвилю вертаєт ся з пляшкою і з вузькою високою шклянкою. Пан, не ханаючи, кладе газету, розгортає білу, як сніг, хустку і затирає її за

перішні виборче право, відніс ся в своїй бесіді також до присутніх Жидів і Поляків з желанєм, аби при виборах на посаду до ради державної ішли з Русинами рука в руку і були собі і на даві добримй суїдами. На его запитанє, чи збори кандидатури п. Літ Семзакі приймають, заявили одностайно всі, що будуть при виборі лише на п. Ілю Семзаку голосувати. Промовляло еще кілька місцевих і позамісцевих селян і аж коло 5. години по пол. закінчив председатель збори подякою за так численну участь і вірцєне захованє, котре безперечно було найважнішим доказом, що і селяни знали відтримати одну з своїх найважніших нарад чесно і поважно! По вічу запросив п. Фішер гості і весь місцевий передвиборчий комітет на обід. — Учасник.

Заставницький округ.

В неділю 24. с. м. відбули ся в Кулівцях передвиборчі збори під проводом п. Івана Бойчука, на котрих кандидат п. Лукашевич виголосив свою програмову бесіду. На внесенє селянина Василя Унгуряна і пароха Боканча, прийнято одностайно кандидатуру п. Лукашевича, а також ухвалено одностайно ось таку резолюцію: „Зібрані на передвиборчі збори виборці з Кулівців і окрених громад висказують своє повне довіре кандидатури п. Лукашевича і зобов'язують ся словом честі пошрати сю кандидатуру всіма силами. — Збори виджуть в контркандидатурі др. Гакмана акцію звернену проти інтересів виборців заставницького повіта і закликають др. Гакмана відступити від своєї кандидатури, щоб не шкодити згоді населення. — Збори висказують подяку п. Н. Васильови і др. Стоцькому за їх теперішню діяльність на користь руского народу“. Серед живих овацій зібраних опустив п. Лукашевич Кулівці, щоб удати ся на друге віче до громади Василів. На границі села повила його вінна банда і відпровадила до злочасних зборів, де п. Лукашевич на знак особливий пошани передано хліб і сіль заступниками ради громадської і руских товариств. Зборами проводив п. Баласанович. По кандидатській промові п. Лукашевича говорили ще пп. Іван Греул, Іван Циганюк, Николай Соболю і Іля Панків, які гарячими словами обстоювали за кандидатуру п. Лукашевича, яку й ухвалено і прийнято такі самі резолюції, як на зборах в Кулівцях. Того самого дня відержав сей рухливий кандидат віче в Чуиківі, де по виводах надучителя п. Кейвана, Филічука і Бабіюка ухвалено кандидатуру п. Лукашевича, як також і висне згадані резолюції.

В понеділок 25. с. м. відбуло ся передвиборче віче в Доршівцях, в котрих взяли участь всі виборці громади. По привітанню п. Лукашевича хлібом і солю через начальника громадского, вибрано председателем зборів п. Онуерію Малика, який уdlив слово самому кандидату. Виводи бесідника прийнято з задоволенєм і на внесок надучителя Радия ухвалено одностайно кандидатуру п. Лукашевича до Ради державної. Послови Васильови і др. Стоцькому висказано подяку за їх теперішню діяльність. Того самого дня відбуло ся передвиборче віче в Товтрах, де по бесідах самого кандидата, дальше селян Юрия Пухляя, Тодора Бойчука Іванового і Дмитрия Бабіюка прийнято кандидатуру п. Лукашевича. Судивши по перебігу всіх віч відбулих в заставницькій окрузі, приходиться ся до переконання, що кандидатура п. Лукашевича запевнена. Др. Гакман не має тут ніяких виглядів, — Ціла його „праця“ здалась на пожедо.

Із черновецького округу.

Гакман в Кічерці-Глібоці. Вічний кандидат Гакман, видаючи, що у власній шубі не ведець

комір. Фігура наливзе у шклянку пиво, а воно гордовито дметь ся у гору своєю піною. Пан починає різати месо, а на малім палці лівої руки так і грає зодовий перстень, як би хто кресав з його вогонь. Та ось та сама фігура, що називала пиво, підійшла до вігна і заслонила його фіранкою. Тоді увагу Варки звернули два панки, що сами вишли з ресторану і голосно розмовляли: „Погадайте“ — казав один — „як дотепно висловив ся граф М.: від біди може оборонити нас власна сила, від достатків же тільки Божья ласка.“ „Ну, се не новина!“ — казав другий — „тану гадку висловив раніше граф німецький публіцист Бернс.“ „Ви зараз все лічите не оригінальним“ — незадоволено промовив перший. — Тут вони розпрощали ся, підняли коміри і розійшли ся,

Варці ставало все сумнійше і сумнійше. Чи то холодний вітер, чи то дрібний дощ, чи все до купи, але вона почувала себе душею одинокою. В її увазі стояло: картопля, месо, пан, блискучий перстень; в її вухах чулась розмова тих двох, але все се було, наче не на землі, а десь там, де вона ніколи не була. Було се їй незрозуміле і було се їй навіть вороже, дуже вороже, але незрозуміле. Варка пішла і думала все про свої справи. „Два місяці як поховала чоловіка і в хаті тепер стало пусто. То хоч сварила ся, бо пив старий, ой, як пив! — а тепер пусто... Ні слова. Хіба цвиркун ціду ніч співає, але й він обрид.“

(Конець буде.)

як слід туманити виборців, втяв минушої неділі на скликаних капанско-волоских зборах в Кічерці-Глібоці шийної штучки. Неудача кирилі в Глібоці донекла Гакманови до крайности. Бо як він витерпіти такі завади шваб-селянина: „Пане доктор! Як вам поведеть ся в кождім світ так, як в нас, то мупу подивити Вашу витревалість!“ Щоби призабути такі моральні політики, приймав Гакман в неділю фіанком через Кічеру до Кічерки-Глібоки. Із Кічери взяв ся за фіанком Георгій Мудрак, Іван Герела та кілька подібних їм задурених людей. Із Глібоки прийшли 2 члени волоскої каси з якимось там підличим. Ся збирання зішлася ся коло Зелманя, а почастували ся сивухов доволі, приступили до отвореня зборів. Насамперед розпочав яничар Колуца — своєю звичайною крутанною туманити своїх ланолізів тим, що треба замовити більше грошей для членів его волоскої каси, котру ані видлі краєвий, ані контролори центральні волоскої по нині не мали шаста сконструювати, бо при кождім їх прибуттю зникали волоскі каснери, куди могли. Ад'юнкт із Виділу краєвого п. Цента приходив три рази і за кождим разом не заставав старшини, ба навіть і каснера при касі. Йдуть до сеї каси майже самі лизуни, що за порцію люра дали би й рідну маму. Далі заревіли всі: грошей нам треба, грошей!

По сім промовив Гакман масенськими словами, а всі его поплечники ренетували до занятої юрби. „Слухайте, то п. Василько говорить. Ся всеюди дуже поважають, а ви не маєте липи поважно слухати?!“ Один до других почали в голос накликувати. Повстав гамір. Пляки почали ні з свого ні з того сваритись і розходитись. Колуца пінив ся як бісноватий. Гакман плонув, сів на фіру і без ніяких здобутків, як звичайно поїхав, що аж боато розскажувало ся.

Жидівські збори.

В минушу неділю, 24. с. м. відбули ся в магістраційній салі жидівські збори, скликані національним жидівським товариством. На вічу явила ся сила виборців, так що навіть в передовій комнаті годі було найти місця. Проводив зборами будівничий Бохнер. В одностайний промові пояснив др. Штраухер задачі нового парламенту, що може мати клерикальну і християнсько соціальну більшість. Тому є обов'язком всіх вільнодумних виборців спільно поступати, щоб вибрати в Чернівцях випробованих вільнодумних людей, які би завжди гарячо обстоювали інтереси виборців. В дальшій бесіді надав острій критиці поступованє малої групи незалежних Жидів, що зібрані прийняли окликами вдоволення. „Жидівство краю — говорив др. Штраухер — має без сумніву право, вислати двох заступників до парламенту.“ По бесіді др. Штраухера звернув ся до виборців другий кандидат на західні Чернівці. В близькій бесіді дав др. Вендер перетяг про колишнє і теперішнє право виборче і роз'яснив теперішню ситуацію в місті і в краю. Промовець зазначив в своїй бесіді, що Жиди аж тоді рішили ся поставити свою кандидатуру в західних Чернівцях, як невдало ся здобути міську групу для жидівського кандидата. Однак бесідник ніяк не може погодитись з поступованєм одної частини Жидів, яке може спричинити утрату одного мандату. Бесідник готов зречи ся своєї кандидатури, коли сего вимагає народний інтерес, щоб його не тринив закид, немов то він вище розділене в суспільність жидівську. На вічу говорили ще урядник Фінгер, радн. гром. Тріхтер, купець Зайденштайн і редактор Таббес.

Політичний перегляд.

Уступленє консервативного міністерства в Румунії. Консервативний кабінет Кантанузенє з причини аграрної революції подав ся до демісії. Утворенєм нового кабінету заявив ся провідник ліберальної фракції Дмитро Стурдза. Новий кабінет зложив ся ось так: Дмитро Стурдза, президія і заграничні справи; Іван Братяну, внутрішні справи; Еміль Контінєску, скарб; Спіру Горот, публична наука; Антон Карп, рільництво, торгівля, промисел і домен; Тома Стеліян, справедливість; В. Г. Морцун, публичні роботи, і генерал Авереско, війна.

Ситуація в Болгарії. По поводу строгих правительствених заряджень побільшає ся невдоволенє опозицій. Законопроект дотично зміни правового закону викликає в „собранію“ на понеділковім засіданні завзяту бучу. Коли Занковіст Хрістов почав критикувати предложєне, прийшло до формальної війни між послами більшости і опозиціоністами. Правительствений депутат Йонов, що є заразєм впорядником в Собранію, кинув ся на бесідника і потракував його помічником. Се спричинило страшенну бучу, так, що треба було перервати засіданє. На пополудневім засіданні в понеділок ухвалило Собраніє новий правовий закон серед протестів зі сторони опозиції. В неділю відбули ся збори радикальних демократів, що мали на цілі заперестувати проти правительством внесеного правового закону. Скаликували віче колишній ректор університету Кієвоу і посол Влашков. Збори осуджували в найостріший спосіб поступованє правительства. Бесідники виводили, що правительством боре ся вже зі смертю і пробує, драконськими зарядженнями ще на якийсь час задержатись при кермі. Промови закликали зібраних продовжати борбу су-

проти правительства в найенергічніший спосіб і зааржати дальші порушеня державного устрою правительством, яке компромітує край перед чужими державами. — Не зважаючи на крипи опозиції поступилє правительством назначеною дорогою дальше. Такж ще на понеділковім засіданні внесло правительством ще другий законопроект, який звертає ся проти анархістичних злочинів. Членам анархістичних товариств, яких ділає звертає ся проти безпечности жити і маєтку, загрожуєть ся строгими карами. їх засудженє переданє ся воєнним судам. Дальше має судити воєнний суд осіб, що пробували робити атентати на князя, престолонаслідника, міністрів, державних прокураторів і судовиків, як також і комендантів тих військових відділів, що підчас заворушень піклують ся порядком. Законопроект прийнято на вісторковім засіданні.

Війна в полудневій Америці. Майже раз-у-раз приходять з полудневої і середньої Америки вісти про кроваві домашні борби, революції, нападв і т. м. Ті домашні сварки, та взаїмна, нерас і провава драча, то насупний хліб тих дрібних держав, котрі не в силі між собою порозуміти ся і витворити нормальні, суспільно-політичні взаємини. Краї ті визволені з початком XIX. століття з під нерозумної політики Іспанії, опинили ся ненадійно сами без власної традиції, а що гірше, без вплив на будуче. Виправді віддали ся они загальному ліберальному настроєви Європи але не уміли ані над собою працювати, ані в важких хвилях над собою панувати. Ті краї давно вже стали би ся добічею європейських держав, коли би — не Сполучені Держави північної Америки. І нині Німеччина жалібною окоп глядять то на Бразилію, то на Аргентину, то вгінця на Венесуелу, та знає она добре, що північна Америка не дозволить на заборчу політику німецького колонізму. Та навіть могутійша від Німеччини Англія не думає о політичній підбоду країв полудневої і середньої Америки і вдоволяє ся економічними здобутками. Завдяки північній Америці ті дрібні краї не боять ся політичної інтервенції європейських держав. За те тим завзятійше воюють самі між собою. Раз іде їм о границі, другий раз о копіальні, то знов о порушену „честь“, і т. м. Конфлікти вибухають несподівано, без приготування. Такий самий характер має і теперішня війна в Америці між Нікарагуєю а республікою Гондурас. Цілою причиною війни єсть суперечка о кількості кілометрів лісної пограничної землі. Сей спір тягне ся від року 1863 і не йде тут о якісь великі багатства, лише о почутє справедливости. Республіка Гондурас є тепер цілковито побила, її заняли війська Нікарагуї. Та в те вдають ся сусідні держави. І так держави Сальвадор, Гватемала і Порто-Ріко стають по сторони республіки Гондурас і організують ся в цілі побороєня Нікарагуї. З того може ся випязати довга і завзата війна, бо обі воюючі сторони і чужі не хотять про застановленє воєни. З другого ж боку може бути, що страх перед змішанєм Сполучених Держав нахлонить воюючі сторони до заключєня мира. Поки-що але ся кров по обох стонах, бо погибло вже кілька тисяч жовніврів.

Вістки із російської України.

Земельне питанє на Україні.

Україна, обіймаючи 8—10 південних губерній Росії, через особливі територіальні і історичні умови виробила і тепер має своєрідну економіку і культуру. Се дуже відріжніє її від сусідних губерній навіть чорноземного великоросійського району, з тувальними і мальцевськими заводами і з більш культурною великоросійською людністю. Через се і в питанні аграрнім, робітничім і фабрично-заводським Україна мусить шукати своєї стежки. — Перше питанє аграрної справи — се звідки взяти землі? В великоросій питанні про те, у кого і на яких основах відбирати землю, не таке пекуче. Селянство там, здавна примушенє шукати иншого заробітку, поруч з заходами російського уряду, допомогло фабрично-заводським промисловості стати твердо на ноги. В тих місцях, де народ з землі мало получає, через те одно вже, що там земля не така родюча, фабрик поблизу немає, широко розвинувсь відхожі промисли, фабрики і заводи. — У нас же дякуючи чудовому чорнозему і централізації капіталів в инших країнах, селяни майже всі — хлібороби. Далі них земля — все. Коли Українець кидає землю, то тільки в крайній нужді і при першій змозі вертає ся до неї, бо заробити йому, окрім тої-ж хоч і панської землі, було нігде. При першій же змозі він навіть прикупував новий класоть землі. В Полтавщині, на примір через крестанський банк багате селян скупило по 10—15 і навіть 20 ділів землі. — З другого боку у великоросійських губерніях земля урядом і панам була захвачена Бог знає коли. При скасованні кріпацтва особливо в малородючих губерніях, народ надіявся нею досить щиро. У нас же навпаки. Ще двіста з верхом літ перед сим народ здебільшого дививсь на землю, як на „спільну“ власність всіх „трудящих ся“ мас на Україні. Землю розхланали ще не так давно або козацькі старшини або польський та російський уряд. Польські королі ще 116 літ перед сим роздавали графам Браницьким, Понатовським, Потоцьким та иншим цілі повіти західної України „всь потомственою властью“. Сі пани при заповомі російського уряду захопили в свої руки і чиншові землі вже піддан кріпацтва, обезземеливши на однім Поллі до пів мільона хліборобів. Грабівка народних земель в східній

Україні коїлась серед білого дня на протязі XVIII і XIX віку, від царя Катерини аж до Миколая II-го. На Україні є можливість вказати не тільки виуків і правників тих панів, що таким чином перші знали землю, а навіть батьків їх, а часом і вони самі ще живуть. І як в Великоросії може прийти ся платити кози не за землю, то за бумажу, під які її виставлено в чужих банках, — то в нас питає про відібране землі при донданим розсуджуваню може розв'язатись зовсім простіше ніж там. Не менш важливі і інші подробиці земельного питання — боми і на яких основах віддати землю. В Великоросії та Польщі на пр. де більше-менше розвинута фабрика промисловість, багато робітників може й не захоче проміняти свій заробіток на гіркий хліборобський кусень. У нас же при значно більшому числі робочого люду (6—7 міль. по останній земській статистиці проти 3¼—4 міль. Великорос.), в 99 проц. сільського пролетаріату не тільки з північної України, а й з великоросійських губерній, претендантами на землю являть ся майже всі сї робітники. Кому ж скорше дати землю, чи тим, хто не має її, а бачує до заробітку, чи тим у кого єсть якийсь постійний заробіток і хто давно вже відстав від землі? Хто має більше права на маєтність в Катеринославщині, чи безземельний український пролетаріат з Полтавщини, чи заробітчани з Курщини та Орловщини, що обробляють сей та інші маєтності вже десятки років за нужденню платню? — Поставити як слід ті питання перед народом українським зможе тільки українська фракція. Докладно обмірковуючи їх на своїх зібраннях і приходячи до інших фракцій вже зі сталими поглядами, українські посли і в Думі при обговорюванню аграрної справи зможуть з спокійною совістю захищати інтереси своїх виборців. З численних інших деталей, що відносять нашу від північних країн, вказувати треба ще хоч би на дрібну земельну власність. У Великоросії се питає навіть не повстає через те, що там такої власності майже немає. Там часом у нас під впливом інших історичних умов вона вкорінилась досить глибоко, особливо в північній Україні. І хоч на думку послів і буде вона найвищою несправедливістю і дуже навіть некорисною, бо може знов зібрати землю в руках багатіших, але знищити її зразу на Україні без широкої агітації в масах не можна ніяк.

(За „Радом“).

Київський університет.

Рада професорів видала відозву до студентів з візванем, щоб студенти стерегли порядку і вчащали на лекції. Накопи-б до 1-го квітня не вдалось довести до сего, то університет замкнеть до слідуючого року.

Українська мова в російських гімназіях.

Петербуркські „Бержеві Ведомості“ доносять, що міністерство просвіти розіслало до окружних кураторів наукових об'їзків, яким дозволяє на жадане родичів учеників заводити в державних гімназіях науку української мови. Хоч як сей розпорядок російського міністерства видаєть уступкою дрібного значіння супроти 30 мільонового українського населення в межах Росії, однак его вартість є неопінена. Ходить лише о те, аби Україні покористували ся ним повнісінько і у всіх гімназіях, а їх є безліч на Україні, домагало ся заведення науки української мови. Російське правительство признало тим розпорядком відрубність української мови від великорускої і відерло галицким капіалом аргумент, яким они воювали між неспівідомим езівізмом і запомороченою частию інтелігенції, що немов то українська мова є „наріччєм“, щось в роді земківського або гуцульського говору.

Події в Росії.

Дума.

Остаточно радить Дума далі в салі „Дворянських Зборів“. На останнім засіданню вела ся горяча дискусія о знесенню полевих судів. Промовляли головне кадети. Сьвященник Тинявський заступив правительству, що забуває о Христовій науці. Епископ Ефремов серед горячих оплесків палати спротивив ся наріє смерті і осудив всякі морди і убийства. Проти судів виступили дуже остро соц.демократи і трудовики. Останні вісти говорять, що Столипін і його кабінет остаточно годить ся на знесення полевих судів. — Рівночасно однак піварядовий орган Столипіна „Россія“, стіснене компетенцією Думи до границь, на які не може зводити ся не то лівиця, але ціла Дума. В kwestії аграрній пр. дозволяє правительству робити Думі тільки поправки в правительствених законах, виданих по розв'язанню першої Думи. Ся піварядова декларація викликала велике обурення в цілій російській пресі, а спеціально між кадетами. „Треба лиш тішити ся з такого поставлення справи, — пишуть „Русскія Ведомості“, — бо показує ся ясно, де треба шукати причин можливого розв'язання Думи? Є вони не в радикалізмі нової репрезентації посольської, а в неконституційнім змаганню Столипіна і його товаришів до задержання влади. Ясно право стоїть тут по стороні Думи. Навіть засадничі закони не полишають ніяких сумнівів що до властивості компетенції Думи, яка може цілковито знести тимчасові укази. Столипін самовільно коментує компетенцію Думи“. Ясна річ, що вся справедливість є по стороні Думи, але ясно теж, що в тім безправнім напорі „Россії“ на Думу

треба бачити початок непорозуміння між урядом, а Думою, і зза яких може небавом вийти велика прикра ситуація для всієї Росії.

Порозуміння Столипіна з кадетами?

Де-які часописи містять відомості, що між кадетами а Столипіном прийшло до порозуміння — і то на слідуючих точках угоди: кадети зрікають ся реформи аграрної, зрікають ся на якийсь раз жадання рівноправності народів і мають пошпирати заграничну державну позичку. Натомість мають кадети дістати чотири теки міністерств: рільництва, освіти, торгівлі і справедливости.

НОВИНКИ.

Чернівці, 28. марта 1907.

Особисті вісти. Посол Николай Василько вїїхав вчора до Відня.

Польско-єзуїтське фарисейство в справі укр. університету. Сейчас до недавній величавій демонстрації нашої молодіжї і її голодівці заговорили польські часописи, що Поляки нічого не мають проти основи особіного українського університету, а виступають лиш проти утравкізації теперішнього університету львівського. Коли Українці заявили, що они якраз не утравкістичного а українського університету жадають у Львові, здавало ся, що справа eo ipso вже поладнана в галицькій опінії. Та так воно не є. Марою утравкізму Поляки лише страшили свою суспільність, щоб її зворохотити проти властивого нашого поступату, — а відтак такими своїми солодкими заявами хотіли они зацїтити опінію європейську, яка нараз звернула ся проти Поляків. Тепер вже, коли справа університетська хоч трошечка, як здаєть ся їм, притихла, Поляки явно і ясно кажуть, що они і на основані самої стійного українського університету не пристануть. Пише се краківський „Czas“, орган польських панів, а радуєть тим „демократичне“ „Słowo Polskie“. Гарна компанія і гарна логіка та мораль їх поступованя! Не знати лиш, чого вони тим довожують ся?

Рускі кандидатури в Галичині. „Народний Комітет“ затвердив слідуючі дальші кандидатури: 1. на округ Дрогобич, Старий Самбір, Турка на посла о. І. Яворського, сойм. посла, а на заступника А. Старуха; 2. на округ Золочів і пр. о. І. Зельовського; 3. на округ Ярослав і пр. на посла адв. д-ра Д. Стахуру, а на заступника проф. Янева; 4. на округ Скалат, Гусятин і пр. першим кандидатом на посла ред. М. Петрицького а другим судію І. Кивельюка. Заступником першого має бути о. Чачковський; 5. на округ Доліна, Казуш і пр. поставлено і другого кандидата, о. Богачевського (першим є проф. Ю. Романчук).

Американсько-русский епископ. Наспіла з Риму нагла вість, що о. Сотер Өртинський ЧСВВ., бувавший ігумен василіанського монастиря в Михайлівці, зїїхав іменованний епископом в Сполученых Державах північної Америки. Новоіменованний епископ є чоловіком в силі віку, незвичайно інтелігентний і взагалі відзначає ся гарними прикметами ума, серця та характеру, а при тім є він щирий та свідомий Русин-Українець і горячий патріот, одним словом наш чоловік. Тем чином здїйснили ся від давня підпопного домагання Русинів що до американсько-рускої Церкви, а сповнили ся в спосіб як найкрасший — мимо того, що угорське правительство старало ся обсадити се місце яким мадяроном.

Регуляція платні черновецьких учителів. Після поголосок в часописях задумує черновецька рада громадська в такий спосіб усунути біду міських учителів, що їм признаєть ся підвешене дорожнього додатку о 100 К річно. Се однак не було би ніяким поліпшенням долі міського учительства, коли зважимо на його малу платню, що стоїть навіть позаду платні сільського учительства а також зі згляду на дорожнечу, що відбиваєть ся некорисно серед всіх верств суспільства. В неділю, 24. с. м. відбули ся збори черновецьких учителів, де обговорюване наново регуляцію платні міських учителів при угляді на згадану поголоску. На зборах явило ся майже все учительство міске і всі бесідники зазначили, що таке поладнанє справи було би простою наругою, провокацією учительства. Принято резолюцію, в котрій постановлено бажани і жалі міського учительства вказати на зборах і апелювати до населення. Переведенем сеї постанови має занятись езекутивний комітет черновецького міського учительства, який має незабаром аїшами скликати збори. В сій цілі відбуде комітет засіданє в п'ятницю, 29. с. м. о 6-ій год. вечером.

Понараний чернець. В Неаполі відправив сими днями патер Дего модельєнь за упокій душі недавнього помершого поета Позуа Кардуччо. При тім виголосив він з мовниці виривді не гимн до сатани, але кілька не конче побожних уступів з „Odi Barbaghe“ і старав ся своє літературно необразованє стадо познакомити з красою кардуччої творчости. Наслідком сего поступку було, що ілерикальна преса підняла великий крик і пана мусів мудрого пароха усунути.

Кілько є всіх академиків в Австрії? Найновіший урядові справозданя із статистики поодиноких університетів подають такі числа студентів у зимовім пірропі 1906/7. р. У віденьскім університеті було 8505 студентів, в інсбрунскім 1092, а в граці 2030, в німецькім університеті в Празі 1610, в чеськім університеті в Празі 3961, у львівскім університеті 3672, в краківскім 2909, а в черновецькім лише 799. Всіх отже студентів, записаних в зимовім пірропі м. р. було 24.578.

З суду. Містопрезидент краєвого суду п. Артемівич удав ся до Станівців в цілі інспекціонувати тамешнього суду повітового. — Судовий авскултант Павло Устиянович в Чернівцях, який в висшій суді у Львові зложив судейський іспит, зїїхав приділений до повітового суду в Боннах.

Студентські збори. 27. цвітня відбудуть ся на всіх університетах Австрії студентські збори в справі признаїи жидівської народности. На дивний порядак буде стояти енуціяція, яку має ся підлати до міністерства просвіти. Тому що ходить тут о одноступне поступованє по всіх університетах, то відбудуть ся також і на тутешнім університеті студентські збори в сій справі.

Адвокат, що визбирує згарки. У Відні вичеркено адвоката д-ра Немечка з дісти адвокатської. Головна причина має лежати в тім, що др. Немечек прогрішив ся через збирання цигаретових згарків. Віденьська камера адвоката узнала збиранє згарків за порушенє станової чести цілого адвокатського стану і найвищий трибунал мусів усунути адвоката. Богато свідків доказало, що др. Немечек збирав згарки по дорогах, коридорах і т. д.

Індіяни на поєдинку. Американські часописи оповідають про поєдинок, що відбув ся між провідниками Індіянів з племені Утаг. Поєдинок звисний в них під іменем „Муг-Вова“ і обходить ся з великою святичістю. Приналежні до племена приїждяють ся сдені в воєнній збірї. Оба противники тягнуть жереб; хто програв, того правязують за праву руку, а хто виграв, за ліву до того самого дерева. По тім дістає кождий з них наострений ніж. І тепер оба противники кодоли ся ножами. Борба тривала лиш хвилину, бо вже по кількох хвилах втратили оба противники притомність наслідком многократного поранення. Один з противників умер слідуючої днини.

Із штуки і літератури.

Другий кварталний попис в муз. школі ім. М. Лисенка. В неділю, дня 24. с. м. о год. 3-ій попол. відбув ся в великій салі „Народного Дому“ другий кварталний попис учеників „Музичної Школи ім. Миколи Лисенка. Одн з присутних гостей не-Русин переслав нам рецензію на сей попис, яку отсе в перекладі подаємо: „В неділю 24. марта відбув ся попис учеників музичної школи ім. Миколи Лисенка. Сим разом виступила школа лиш з учениками відділу фортеп'янового, перед публікою яка складала ся з круга родичів і прихильників. Ученики відділу скрипкового і сольового співу вже розїхали ся на сьвята, тож їх продукції відпали. Попис сей дав нагоду пізнати із знаменитих продукцій деяких учеників відділу фортеп'янового (якого провід лежить в досвідчених руках пави Г. Бухер, що і власною грою здобула собі заслужену славу і узнанє в Чернівцях), що ся учителька уміє попровадити учеників через початкові понятя в той спосіб, що продукції навіть учеників найнижшого відділу викликають відтак заїнтересованє слухачів. Відділ фортеп'яновий, має 8 клас з котрих 1-ша розпадає ся ще на два півідділи іменно висшій і низшій, що уважає ся клясою приготувальною. Ізза того, що школа доперва 3 роки існує, то найстарші ученики належать до III. класу. Дуже корисно було для загального вражіння, що кожда учениця продукувала ся лиш коротким твором, через що слухачі не умучили ся і заїнтересованє тривало аж до кінца, де як раз найкрасші продукції настунали. Розводити ся зад поодинокими продукціями займало би за багато місця, бо загалом кожда з них заслуговала на похвалу; особливо продукції учениць III. ої класи, межи якими визначала ся найбільше Г. Ерле, могли збудити гадку, що в отсій розвиваючій ся Музичній школі ім. Миколи Лисенка виростає дуже небезпечний конкурент для школи „Musikverein-y“. — Ф.

Центральний ком. виборчий просить, щоб сейчас надіслати із всіх округів точні дати із виборчих ліст, кілько де є певних, непевних і противних для нас виборців, на адресу добр. О. Луцького. ред. „Буковини“.

Вийшла вже книжочка: „Приписи про вибори до Ради державної“; ціна 50 сс. Замавати можна в друкарні „Рускої Ради“.

Упрашає ся всі каси пожичкові і щадничі, що оголошують в „Буковині“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом вислали на адресу друкарні і належитість (1 кор.) за випечатанє оголошеня!

Адміністрація.

Ця оголошення за односторонню їх розміром: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ сторони 40 К., $\frac{1}{4}$ сторони 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{6}$ сторони 5 К., $\frac{1}{8}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст. **Дрібні Оголошення** малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова. Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Вербівці відбулись в неділю дня 7. цвітня 1907 о 1. год. попол. в шкільнім будинку з таким денним порядком: 1. Прочитане протоколу загальних зборів з попереднього року. 2. Справоздане старшини за діловий рік 1906. 3. Вільні внесення. — Матей Шимеюк, нач. Кость Тимон, каснер.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Калинівці. Ч. відбулись в неділю дня 7. цвітня 1907 о 3. год. попол. в читальні з отрим денним порядком: 1. Справоздане старшини про стан каси і про діяльність старшини в 1906. р. 2. Предложено біляну за рік 1906. 3. Вибір начальника і одного члена старшини. 4. Вибір председателя і 6. членів надзорчої ради. 5. Нарада над внесеном старшини аби осінні збори не відбули ся. 6. Установлене найбільшої пожички яку би можна одному членови ухвалити. 7. Вибір каснера і насначене платні для него. 8. Нарада про вступлене в члени тов. „Спілка“ для продажі і закупки. — В. Гушка, нач. каси.

Веснянні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Юрківці відбулись в неділю 7. цвітня 1907. о год. 2. попол. в шкільнім будинку з наступним денним порядком: 1. Обрахунок за рік 1906. 2. Вибір старшини. 3. Вільні внесення. За старшину. — Дор. Вішук, Іва Костюк Ів.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Топорівці відбулись на 7. цвітня с. р. о 1. год. в домі Петра Геліяча з таким порядком: 1. Справоздане касове за рік 1906. 2. Усунене з тої часті ради надзорчої і вибір нових членів. 3. Назначене річної платні каснереві. 4. Вільні внески. За старшину — Петро Геліч.

Упрашаю всіх тих панів що побрали Календар Рускої Бесіди (на 1907) в розпродаж, аби зволіли прислати гроші найдалше до 1. цвітня с. р. — Те саме відноситься і до тих які винні ще за Календарі з літ 1906, 1905 і 1904.

Ів. Захарко.

ПОКЛАДКИ
ВІС КУРАМ ПЛІМЕН
ТІВНАДСІР. ДЕРЖА
МЕД. ПОЗБЕДІМ
ДОБРИХ РАЙСТРИКІ
КНИ КУТІВКУ

Случайна нагода

Вози, санки, шори, сідла і взагалі всяка упряж валя вийде дешево до збуту. Також до продажі фортепья.

Ближше можна вивідати в Чернівцях Ногегассе 5а у Николая Українця. 53 (8—10)

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

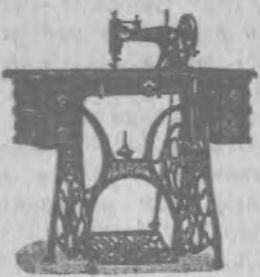
Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

КУПУЙТЕ ЛИШ

PFAFF-A МАШИНИ ДО ШИТЯ

бо они є найліпші, найтриваліші а також найдешевші!
Крім тих, є у мене також на складі

97 25—26

СИКАВКИ І КАСИ

при яких купити є дуже легкі і якісні усячини. Нігде не дістане дешево, ніхто не обслужить Вас так ретельно і ніхто не годеді для Вас таких полекших і силатах.

З поважанем

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,
машиніст у броварі Штайнера
улиця Желізнича, Чернівці.

Штучні навози

на весну, як томасину з зівізду на мішках і без зівізд, суперфосфати, каліт калуский, салітру хіліську і всякі насіння господарські, найпевнійше купувати в „Спілці для господарства і торгівлі в Перемишлі“.

50 (9—12)

Ціни виписуєсь платно і даром.

Дирекция.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТИНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Отсим подає Вп. П. Т. Нісентей до ласкавої відомости що надходять найновіші артикули весняні:

Склад

Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відні, Осип Піхлер і Сими в Грацу.

Черевки з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відні, Ф. Л. Попера в Хрудлі коло Праги.

Дамські і діточі обув.
Дамські і діточі капелюхи.
Дамські і діточі рукавички.
Дамські і діточі парасолі від сонця і дощу.
Дамські і діточі рукавички і парасольки.
Дамські і діточі панчохи.
Дамські і діточі гребіні і шпінки.
Дамські і діточі підв'язки.
Дамські і діточі пояски.
Дамські і діточі шпачки.
Діточі убрания і жанетки.
Парфуми мила і т. п.

Артикули до подорожж. спортові і Tennis.

Найліпші тукраєві і заграниці фабрики

Мужеско біз.
Мужескі капелюхи фільцові і циліндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камізельки.
Мужескі домові черевки.
Мужескі парасолі і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі джарпетки.
Мужескі тапки на листі і візтки.
Револьвери, стрільби до польовани і амуніція.

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Аргентини

109 (35—104) л. с.

жадайте поясненя

Напишіть лиш картку кореспонденційну до

Falck & Comp.

Гамбург, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденція у всіх мовах.

(Steckenpferd-Lilienmilchseife)

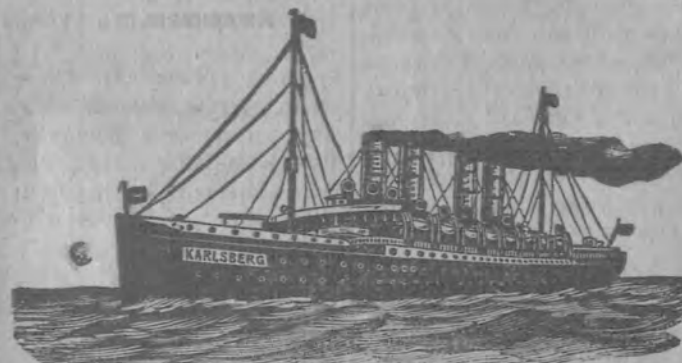
МОЛОЧНЕ МИЛО З ЛЕЛІЇ,

Бергмана і С-ки в Дрезні і Тешині над Ельбою

після одержування щоденно пишем з признанем, єі остане ся із всіх медичних мил найуспішнішим, проти соняшних виприсків на шкірі, як також служить до одержання і плекання свіжої м'якої і рожевої дерми. — Штуки 80 сот. у всіх дрогериях, складах перфум і торговлях мила. 44 (5—50) л.

Голов. склад у Шміда і Фонтіна Чернівці, ул. Головна.
(Enzenberg-Hauptstrasse)

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

До Америки
Канади, Полудневої
Америки і Африки

перевозить лиш

перворядними поспішними і
почтовими парівцями

— скоро і дешево —

B. Karlsberg, Hamburg

Генеральна корабельна експедиція. 26 10—10

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друк для Каси райфайзенських.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованих, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

**Передплата на „Буковину“ разом із
тижневиком „Руска Рада“**

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 84 фр.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі числа 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция
„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровяча ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахунок.
Редакційні неопечатані вілні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попереднім
застереженням і залученням належності
почтової.

В справах редакційних можна усно по-
розуміватись з дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Чернівці, 30. марта.

Є такі загально-народні, публичні потреби, що говорити про них треба дуже поважно і щиро. Хто відбудує тепер хоч кілька передвборчих прогульок на села, — в того при безпосередніх стрічках із нашими мужиками зродилося певно немало таких загальних думок. — Дивлячись там на справді велику роботу, яку вложили в села і для сел наші давніші і теперішні друзі і батьки народу, — бачучи в горем битих селянських масах сю підйому духа, сю велику надію, якою наповнені тепер всі наші мужики, щирі, свідомі душі, — годі не відчувати у власній груді нестримного голосу: праці, невсипучої, горячої, сердечної дальшої праці треба нам тепер для нашого люду! Всюди народ горить до тих, в кого віщим інстинктом, або розумним поглядом, чує щирість і любов для себе. Всюди витає їх ширістю, надією і довірою, — тут і там паде із наболілого від горя мужицького серця таке розумне, таке тепле слово... Очевидно, — немало найкрасшого труду пішло на те, щоб мати нині ті маси за собою, — але ще більше роботи треба може тепер в найблизших літах, щоб тим масам і всему впрочім рускому людові на Буковині, дати дальший відповідний зміст, такий, що держав би їх врізно на шляху все вперед поступуючих змагань. Маємо вже читальні, каси і „Січа“, маємо добрі народні школи, але у всіх тих кузнях народної долі треба невсипучої, громадної, великої праці. Маємо вже шляхотний матеріал, тесовий камінь і підпори з криці, — будуймо храм! Тепер є у нас хвиля, із якою виждеть ся велика одвічальність. Народ рве ся до пильної праці, треба йому дати конкретну справу, треба його підтично виховувати й вести і робити для нього все можливе. Не говорити, але робити! Робити в читальнях і „Січах“, в касах і на зборах, в школі і поза школою, у всіх напрямках жити. Кождий, чи в гуртку, чи на самоті живе він, учитель і урядник, політик і адвокат, економіст і письменник, най кождий працює на своїм життєвм місці для народу. Збитою лавою берім ся до праці, виховуймо між собою розумні і характерні одиниці, здобуваймо для праці народної потрібне конкретне знання,

піддержуймо готове вже діло і вводім в життя нові помисли, знані чужим і сусідам, сотворім строгі, але толерантну публичну мораль і все від себе і від всіх жадаймо щирої, розумної, характерної праці! Ніхто не можна подати якоїсь адхемічної, детальної рецепти для такої роботи, але втворім в себе таку атмосферу, щоб добре почував себе в ній лиш той, хто для загального добра працює, щоб не мав душевного спокою у нас ніякий вигідний симулянт і щоб паленів між нами із встиду кожний байдужий, кожний ігнорант, кожний що хоч годеч, а нічим не причинюєсь до скріплення вічно вперед поступаючої народної волі. Най лиш ідейна, характерна, позитивна, в широкім розумінні народна праця становить нашу вартість і змієсь всею нашою життя! Маса люду, їх щастє і їх душевна вірада вимагають сего від нашої інтелігентної громади і якраз тепер ми під грозою незмірної одвічальности мусимо сю свою задачу сповнити. Зв'язані як найтісніше з людом, станьмо як поодинокі лєні особистості або в гурті як передові робітники на чолі народу!

Таких кличів не треба розволікати довгими словами. Такі домагання має ставити душі своїй кожда жава людини, — кождий сам має тут бути судкою совісті своєї!... Людом доброї волі, людом, що виросли понад дрібні амбіції, людом, що не хочуть кождою ваятися по світі, людом щирих бажань і думок подаємо отсі слова і натерпеливо вижидаємо відгуку, що лише в ідейній роботі проявиться має...

Передвборчі вісти.

Вже вийшла книжочка: „Приписи про заступництво держави і про вибори до Ради державної“ (з поясненнями) видав др. Лєв Когут, Чернівці 1907. Ст. 128. Ціна 50 сот. — Підручник сей дуже потрібний для всіх, що ведуть виборчу агітацію. Просимо замовляти се виданє в друкарні „Рускої Ради“.

мала вона, — а мати також не багато протягнула і лишалась сама... Ні, не продам... свій куток... не продам! А думи трошки притихли, а радше покинули на хвилю голову.

„Хіба ж я стара? — раптом прокинулось в голові. — Сорон і п'ять літ, а слабости і на шістьдесятків набереть ся... А яка я здорова була... всі мене звали: пиката Варка. І де поділось, де поділось?.. Як з водою пішло!...“

Гадки знову пролетіли і зникли. Ось уже остання городська ліхтарня наближає ся до Варки, ось і останній поліцейський стоїть біля двору, а там темно і лиш вітер гуде, як навісний. Минула Варка останній двір і опинилась серед темноти та вітру.

Що вже натішив ся з неї той вітер! То він припадав біля самих її ніг на земаю і кусав за ноги, і добував ся аж до спини; то знову, закрутившись, хапав спідницю і залуцтовував ноги, і зупиняв її на хвилю. Не раз вона здригала ся цілою істотою і не раз, коли зупиняв її вітер, хрестила ся: так страшно і так порожньо було навкруги. Раз так подув вітер, що Варка обернула ся спиною до його, обернула ся і побачила той світ, що лишив ся за нею. Відблиск світла висів над тим світом, як фантастична смуга туману, і більше нічого. Лиш почувла Варка, що шумлять дози, що до дому не далеко і наче сили набрало її тіло — пішла. Та ось довів ся брик з вітром... не далеко... зовсім близько...

„Ратуйте, рятуйте!... Ой!...“ Мимо Варки пробігла темна постать і зникла миттю в пітмі. Йде Варка, аж чує знову хтось біжить; зрєбила ще кілька кроків, аж хтось упав майже коло неї. „Хто се?“ — питає Варка. Щось заворушило ся, а нічого не відповідає. „Хто“ — дошкитєть ся вона, схилявшись — мовчить. Поторкала рукою — нічого. „Мабуть здорово підірвав“, — погадала і рушила до дому. Ось і ярки. Варці аж тепер стало трошки страшно; але сей світ вона розуміла і знала. Пригадала вона, як її небіжчик

3 кіцманського округу.

В суботу, дня 28. марта відбули ся о 1-ій год. по обіді передвборчі збори в громаді Южниці в будинку шкільнім. Тут зібрало ся велике число селян і вся місцева інтелігенція, між нею гр. прав. парох о. Бойчук, надуч. Гошовський і місцевий почтмістр. Прибувшого з Кіцманя кандидата п. Ілю Семаку привітав в імені громади двірник Петро Гнатчук хлібом і солюю. По виголошенню кандидатурної промови, яку вислухали присутні з найбільшою увагою та натородили її кілька разів гримками оплесками, освідчили ся збори одноголосно за кандидатурою п. Ілю Семаки.

Того самого дня відбули ся збори в сусіднім селі Шинківцях о 4-ій годині по обіді також в школі. Тут привітав кандидата начальник громадський Николай Сенка, передаючи ему хліб і сіль. Збори вибрали на предсідателя п. директора Мандичевського. По вступній промові п. упр. школи П. Андрюка, розвинув кандидат в довшій бесіді свою програму, котра всім присутнім дуже сподобала ся, бо з кожного речення слідна була щира любов до свого народу. По сій промові запала одна душа на ухвалу поспирати енергічно кандидатуру п. радника Ілю Семаки на посаду до Ради державної.

Із зборів в кіцманськім окрузі мусів кождий набрати передсвідчення, що вибір п. Ілю Семаки (за котрим повіт кіцманський стоїть як один муж а в Садагурщині его кандидатура знайшла горячі симпатії) єсть запевнений. — Очевидець.

В четвер день 28. с. м. відбули ся передвборчі збори в громаді Давидівцях, на котрі приїхав з Кіцманя кандидат радник суду п. Іля Семака. При вході до школи, в котрій відбулись збори, привітав кандидата начальник громади Дмитро Андрючук хлібом і солюю по старім звичаю і зазначив, що радник Іля Семака єсть між народом кандидатом популярним, позаяк, кождому з селян, хто тільки до него з якою справою звернувся, старав ся щиро помагати. По вислуханню кандидатурної бесіди, котра задля її ядреного змісту всім дуже сподобала ся, рішили збори одноголосно підпирати кандидатуру радника Ілю Семаки на посаду до Ради державної. З поміж зібраних селян чути було голоси, що радник Іля Семака заслугоує бути вибраним на посаду тому, що в громаді Давидівцях і в багатьох інших громадах кіцманського повіта поратувал багато селянських господарств від ліпцатий і старав ся з усіх сил помочі селянам словом і ділом. Се люди добре пам'ятають

Михайло Жу.

В осінню ніч.

(Фрагмент).

(Конець).

Варка повертала з вулиці на вулицю і де далі ставало темніше і брудніше. „То хоч служив вартовим на ліснім складі і хоч яку копійчину до дому приносив, а то й трісочок у ніч, а тепер що?..“ В її уяві з'явилось знову лице пана, що колунав у роті. „А клятий!“ — вилаялась вона. „Не довго й пожила я з старим, лиш два роки... А з малку все по чужих людях стинала ся... Була й копійчина своя та раз до стову хазяям дала і не побачила більше. А до старого чого пішла? — бо куток свій, бо хата своя... Радши сусіди хату продати, а де я віку добуду? Ні, не продам!...“

Чого тільки не трапляєть ся в світі людині? Ось вона мала, літ 10 або 12, і йде з батьком у плавні по дозу. А від на ріці такий слизкий та рівний, як шкло; але нічого; у них з батьком у обцях та у піддошви цвяшки набиті і їм не слизко. Не зручно їм: мамнина кохта довга і рукави довгі, але вона добре підперезана і їй тепло. Ось вони у плавнях. Батько рубає дозу, а мати десь чекає на ту дозу; принесуть дози, а мати і їсти зварить і в хаті буде тепло. Далеченько вони зайшли з батьком а навкруги світ та червоніє густо лоза. Батько вже зв'язав одну вязку і на другу рубає, аж чуєть щось тріщить... хтось йде... Обіцяє!... Батько — еокиру за пояс, вязку в руку і каже: тікай дочко! Вона біжить, але зараз же падає; батько хапає її за пояс, як свін, та вже тікає з нею і з вязкою, а лози дрипають їй лице; вона затуляєть ся руками, а їй страшно, страшно... Варка ще повернула в вулицю і тут мусіла вхопити ся рукою за паркан, щоб не загрузнути в болоті. На розі стояла, ледви дишаючи, настова ліхтарня, а далеко — блимала друга. „У той же рік батько помер — ду-

хотів обікрати багатого лісо-торговця, у якого він служив вартовим. „Знаєш, така біда скрутила, така скрутила, що я і дом у руки взяв і ніж припас...“ оповідав він раз пивний пияному товаришу. „А я, знаєш, молодий був, здоровий...“ Пригадала вона, як він сусуєть ся тоді на канаті з горіща, талом, за який був прив'язаний канат, упав до долу і наробиє галаєу.

„Піймали, знаєш, тоді і в острог посадили.“ „Знаю, знаю... Ой, знаю!...“ казав пивний товариш. І Варка се знала. „От і дома!“ — закінчила вона свою гадку, видралавши з яру на гору. Ще трохи і вона вже була в хаті. Висипала в куток з хартула картоплю, знайшла поміж сірників, знайшла гасничку і в хаті стало ясно. Побачила Варка все рідне, знайоми. Мазана домівка, ослін, горшки на полиці; піл і де-яке шмате там же у куці, — все осміхнуло ся до Варки. Вона швидко роздягла ся, витягла з під печі трісок, окух гилляк, начистила картоплі, принесла з сніжної води. Потім пішла знову на двір, полізла на дах, відоткати комин. Вернулась, розпала в печі і почала варити. Гасничку згасила: „По що, коли з печі ясно. Горячого поїм і тепло стане“, — міркувала вона.

Варка повечеряла, уже й комин заткала і лежить. Тепло їй. Коли застогне вітер, то пригадає Варка зиму холодну й голодну.

Ріжуть!... Ой!... і вона, вжахнувшись, розплющує очі, але нікого й нічого навкруги. То знову бачить вона вікно, пана з лисиною і перстень, що так і грає; у пана в руці здоровий виделець, він хоче тим видельцем наштритнути картоплю, а картоплю розбігаєть ся по хаті і смієть ся, така рум'яна та весела. Пиво все гніваєть ся і дмеєть ся в гору; пан бере знову газету і... Варка засипляє.

Чернівці, 18./XI. 1906 р.

і тому голос народу в окрузі Кіцмань Садагура знає тільки одного кандидата на посаду до Ради державної, імені п. Ілю Семау, Присутній.

3 вишницького округу.

Дня 24. марта с. р. відбуло ся в Довгополі величаве віче Гупулів з над білого Черемоша. На віче явило ся понад 1000 людей, а то з обох боків пограничної ріки. Збори отворив місцевий управ. школи д. Антін Мандрик, вітаючи присутніх щирими словами і закликаючи їх до живої участі в біжучих нарадах. Зборами проводив Іван Яблінчик, господар з Довгополя, а заступали его Іван Дрожек, госп. з Гогов і Дмитро Шияряк, госп. з Перехрестної, а секретарювали Іван Дутчак, госп. з Коятина і Юрій Куряндаш з Довгополя. Про нове право голосування і его значіння реферувал д. А. Мандрик. Бесідник звернув увагу присутніх передовсім на те, що доля їх лежить тепер в їх власних руках. Референт поучав зібраних про карти голосування і карти легітимізації. На сї дві речі звернув бесідник увагу передовсім Гупулів галицьких, котрим право голосування дуже утруднено і котрі можуть мати вибори 3 або 4 разів. Загрівав він також зібраних, щоб закладали між собою десятичники, т. є. що кожний мусить привести з собою десятичок до голосування; щоб завязували тісніші комітети, котріб пильнували дїст та щоб всі як один явили ся в день виборів до урни. Далше звернув він увагу на значіння мужів довіря, котрі при хрунівських комісіях відіграють велику ролю. День 14. мая с. р. говорив бесідник, має для нас майже таку саму вагу як день 3. мая 1848. р., коли то знесено панщину. Описав виказав він заслуги нашого невтомного посла д. Ник. Василька, котрий найбільше з Русинів побивав ся у Відні за сим правом, та підніс з нагиском его заступлене ся за наших академиків в Львові; бож его то переважно заслуга, що віденська та загранична преса так рішучо станула по стороні нашої кривди. Офіруючи ців міліона корон яко кавію за наших львівських героїв, відкрив він ворогам очі, що і між нами найдуть ся високоцінні і жертволюбиві люди. Бесідник витолкував безосновність преріжних теревень і сиплетів, які починають пускати між Гупулів вороги нашого великого заслуженого посла. На вістку, що д. Николай Василько знов кандидує на вишницький повіт, зібрані прийняли его кандидатуру з одушевленням. На внесенне бесідника повитали збори з признанем „Національною Радою“ затверджені українські кандидатури та визвали всіх тамущих і незрадників свого народу, щоб сї кандидатури зі всіх сил похвратили.

Про вагу і значіння теперішніх виборів говорив також Гупул з Фересула Ілак Коздан. Він в гарній промові загрівав своїх братів, щоб ратували ся тепер з тої безодні, в яку загнали їх сотки прощених і нещасливих опікунів. Нема відій нещасливого народу як ми Гупули, говорив бесідник, тож теперішня хвиля покаже, чи нам бути чи не бути. Хто не з нами, той проти нас, звеніли гримкі гупульські слова. Гарний примір єдності і витривалості в борбі з ворогами показав він на львівських академиків в їх голодовім страйку. Склонім наші години перед ними та йдм їх слідом, говорив він далше. Бесідник, яко галичанин, звернув ся відтак спеціально до своїх братів галицьких і закликав їх, щоб не вірили всіляким вовкам в овечій шкурі, які тепер перед виборами мов ті гвени повилзали з своїх нор. Нам треба, говорив бесідник далше, заступників мужицьких а не панського шляхоцьких, нам доста їх славетної опіки. Він зазиває свободу своїм братам буковинським і звизає своїх братів галицьких, щоб ті голосували тільки на таких послів, котріб постарали ся для них о такі свободи, які посідають буковинці. На внесенне одного з Гупулів ухвалили візачки на повіт косівський і т. д. кандидатуру дра К. Трильовського, а на его заступника Юру Соломіячука.

Відтак забрав голос д. Т. Роговський, упр. школи в Стебнях. Він загрівав присутніх, щоб найбільшу увагу звертали на уложене ліст голосуючих. Поучав він також про рекламаци і їх значіння. Бесідник говорив далше, що нам не потреба послів виринників, а таких, котріб утворили в Відні оден руский клуб, котрий, наколиб вибрано всіх нам признаних 33 послів, мавби для нас Русинів велике значіння. На внесенне д. А. Мандрика ухвалило віче в честь наших академиків львівських отсю резолюцію: Честь і слава нашим борцям за волю і наші зрабовані нам права рускі, нашим орлам академикам в Львові, а гавьба гнобителям ляхам за їх віковічне знущання над нами. Ми Гупули без ріжниць кордону вої з вами. Ви ідте далше вибраною дорогою, а ми вас споможемо. Сміло вперед, а перемога наша. Описав забрали еще голос д. Завадюк, уч. з Коятина, о. Попель з Довгополя галицького і інші.

Відтак проголосив д. А. Мандрик, що великого поведінка, відбуде ся в Довгополі еще раз загальне гупульське віче. Оплігали славно прийняли зібрані се оголошене. — По відспіваню „Ще не вмерла України“ та „Не пора“ розійшли ся присутні вдоволені домі. Оттак закінчило ся перше гупульське віче. — Гієт.

3 „Дністра“

Рада Надзираюча Товариства Взаємних Обезпечень „Дністер“ відбула дня 14. марта с. р. звичайне квартальне засідане при участі 15. членів ради під проводом президента, радника двору Григорія Кузьми і в присутності правителівського комісара, радника двору Гута.

Дирекція Товариства пропонує Раді справоздане і біланс товариства за XIV адм рік (1906). В тім році видано 205486 поліс на 204.241.280 кор. обезпеченої вартості і на 2.017.277 кор. 54 с. премій (було більше як в переднім році о 14.854 поліс і 189.288 кор. премій). Обезпечених єсть всіх будинків 482.779 в 3.742 громадах з тих 176.532 будинків мешкальних, 2678 церков, 1614 приходств; з того видає 8% пр. під твердим покриттям, 14 пр. під деревляним, а решта 77% пр. під солом'яним. Для зменшеня власного ризика віддало товариство в реаскурацію 46 пр. обезпеченої суми і заплатило 917.058 корон реаскураційної премії.

Шкід зголошено 1883 по 876 пожарах з 661 громад в 58 повітах. Причини пожарів були: від грому 66 шкід, доказаного підпалу 18, мнимого підпалу 203, несправильної будови 78, неосторожності дїтей 209, з недбалства 45, від сусідів 606, наслідком експлозії нафти 5, а з інших причин 37. Сума всіх відшкодовань в році 1906 враз з коштами ліквідації і ратушковими вносила разом 1.069.943 кор. і 90 с., в тім признано 25 відшкодовань в дорожї ласки в квоті 7.792 корон. Загально виплатив „Дністер“ за 14 літ 13.747 відшкодовань в сумі 7.544.478 кор.; в тім 257 відшкодовань в сумі 103.726 корон в дорожї ласки.

Фонд товариства значно побільшив ся; фонд резервний вносить 846.189 K 20 с., резерву премій піднесено на 550.110 кор. (до 50 пр. власної премії). Резерва спеціальна вносить 31.040 кор. 73 с. Фонд спеціальний на звороти вносить 16.159 кор. 89 сот. Фонд емеритальний урядників вносить 185.810 кор. (на то зложило товариство 130.706 корон, урядники 28.400 кор.) а крім того відложило товариство спеціальний фонд 25.000 корон для заосмотреня несталих помічників і агентів товариства.

Стан цінних паперів вносить 1.050.500 корон ном. вартості. Власні реальності Товариства представляють вартість 715.000 корон.

Рівнож пропонує Дирекція справоздане і біланс Товариства взаємного кредиту „Дністер“, з котрого видно дальший розвій. Товариство числять 4.331 членів з 4803 декларованими удїлами на суму 244.650 корон. Сума вкладов вносить на 2181 книжочках 2.561.541 кор. 81 с., в протягу 1906 р. вложило 2575 сторін 1.427.083 кор., вишло 1750 сторін 938.469 кор. Позичок на скрити є 3424 на суму 2.278.993 K з того 4289 скритів в сумі 2.235.322 кор. інтабульованих. Позичок на векселі єсть 317 на суму 233.641 кор. В протягу 11 літ удїлено вже 7843 позичок на 5.847.046 кор. Силата позичок відбувала ся дуже правильно, залагало 226 довжників з квотою 17.025 корон (менше як 1 пр. суми позичок), з того було 11 рат залеглих з року 1905, проті з остатнього року 1906, — давніших залеглостей нема.

Комісія ревізійна перевірила біланс обох Товариств і пропонує Раді своє справоздане.

Рада надзираюча прийняла оба справоздани Дирекції і Комісії ревізійної і ухвалила: а) щоби із надійки в Товаристві обезпечені в сумі 238.134 K призначити по мысли статуту 59.627 K. до фонду резервового, 201.727 кор. 75 с. на звороти для членів (по 10 пр. від їх премій); 2.000 корон на добродійні цілі, решту 34.779 кор. 25 с. до фонду спеціального на звороти; б) щоби з зиску Товариства кредитового в сумі 18.847 корон 10 с. по мысли статуту призначити: 3.500 корон до фонду резервового, — 9.968 K 14 с. на дивіденди від удїлів членських по 6 пр. 4.000 корон на публичні добродійні цілі, а решту 1378 корон 96 с. перенести на рахунок сїдуючого року.

Дальше розділила рада 3.000 кор. з Товариства кредитового на добродійні цілі, а то: для шкільної помочи у Львові і Сокалі 100 кор., в Станиславові і Коломиї по 75 кор., в Самборі, Сятині і Чернівцях по 50 K.; для селянських бур: в Бережанах 200 K., в Перемишлі і в Яворові по 100 кор., в Турці, Стрию і Станиславові по 50 кор.; Бурсам Товариства педагогічного у Львові 300 кор., в Станиславові і Заліццях по 100 кор., в Коломиї 50 кор., Руско-українській Бурі в Бродях 100 кор., обом бурсам в Новім Сячці по 75 кор., Бурі в Ярославі 100 кор., Бурі ремісничій в Станиславові 50 кор., Бурі „Просвіти“ в Золочеві 100 корон, Бурі Тов. „Труд“ у Львові 100 кор., Бурі Тов. „Жизнь“ у Львові 100 кор., Товариству „Руслан“ у Львові 100 кор., Товариству св. Кирила в Перемишлі 50 K., Руским Захоронкам у Львові 200 кор., в Станиславові 100 кор. і на приватний женський Семинар СС. Васильяков в Яворові 250 корон.

Описав порішила Рада скликати звичайні Загальні Збори на день 9. мая 1907.

Наконець внесла Дирекція, щоби від 1 цьвітня 1907 р. піднести платні урядників всіх ранг, а також ад'юта кваліфікованих практикантів і діюря. Від року 1900 Товариство що року поправляло положене своїх урядників, в році 1901 був признаний на 1 рік додаток дорожнього, в р. 1903 піднесений додаток квартировий на 1/4%, в р. 1906 на 1/2% сталої платні, в роках 1904, 1905, і 1906 роздано одноразові більші за-

помогі персоналові. Коли тепер дорожні загально збільшили ся, а сили обох товариств позвляють знов поправити сталі побори урядників, ухвалила Рада Надзираюча одностайно на внесок Дирекції піднести знов платні і квартирові всіх урядників. Заразом заіменувала Рада надзираюча урядниками Товариства в X. ранзі (асистентами III. кл.) практикантів: Микола Бучацького, Сидора Винникова і Андрія Федора, — і посунула п. Кліма Волянського, референта Товариства кредитового, до IV. рангі урядників.

В наслідок тої ухвали вносять тепер побори урядників: 1 секретаря 4866 кор., 2 урядників по 4033 кор., 1 урядника 3733 кор., 2 урядників по 3466 кор., 1 урядника 3200 кор., 1 уряд. 3233 K, 1 — 2933 K, 1 — 2846 кор., двоє по 2666 кор., 4 по 2520 корон, 3 по 2400 кор., 5 по 2300 кор., 7 по 2180 корон — і три сталі помічники канцелярійні по 1733 кор.

Українські послы в Думі.

Дня 24. с. м. відбули ся другі збори українських послів в Думі. Тепер вже можна сказати — пише д. Пісичевський, коресп. „Ради“ — що українська група в Думі буде, і буде далеко міцніша і більш численна, ніж „форі“. Більшість членів — 1/10 — се селяни і робітники. По своїм симпатіям вони трудники, або соц. революціонери. Із соц. демократів не пристає до силки тільки київський посол Кірієнко. Проті дуже швидко беруть ся до організації укр. клубу і навіть ведуть відповідну агітацію між тими селянськими укр. послами (із Волині), які покищо йдуть із чорносотенною правцею. На других зборах українських послів дебатовано над декларацією, яку випрацював комітет сімох послів: Довгополий (Новгород), Нечитайло (Київ), Наумчак (Под.), Гриневич (Под.), Сайко (Полт.), Рубіс (Чернігів) і Хвіст (Чернігів). Декларацію сю офіційно проголосять українські послы в Думі. Суть її така:

Українська фракція не одрізняє своїх інтересів від загальної мети перебудування Росії на правову і демократичну — впорядковану державу. Вона признає, що кожна людина має право на задоволення своїх економічних і духовних потреб. Фракція буде боротись за те, щоб не було ніяких утисків ні для окремих людей, ні для цілих народів, що живуть в російській державі. — Одною з найбільших перешкод в державі російській є центральїзм. В Росії ж кожда країна має свої потреби і звичаї. — Далі декларация розповідає, як московські центральїсти за проті 250 років знищили волюність українського народу, позбавили його виборчих прав в урядових інституціях, як роздали вони землю народно своїм чиновникам і козацькі старшини, як за допомогою уряду російського українське панство прибрало народ до рук, зробило його кріпаком, як намагались ся російський уряд обмовити Україну, забороняючи рідне слово. Далі в декларациі говорять ся про економічне визискування державним урядом українського народу і між иншим про те, що майже що року до 50 проц. податків, які збирають ся з України, щезають в безодні центрального скарбу. От через се то і треба, щоб кожний край і народ, що має свої економічні, культурні відмінні, свою мову і свої звичаї мав право видавати для себе закони, відповідні до своєї місцевості, до своїх звичаїв. Декларация пояснює, що автономія не тільки не руйнує державної єдності, а навпаки. Через те фракція буде домагатись, щоб основними законами державними забезпечено було кождому народові, а заразом і нашому українському народові право на автономію. Для задоволення економічних потреб трудящих мас на Україні фракція буде невідступно боротись за перехід всіх земель на Україні в руки трудящих ся, за те, щоб вони стали власністю усього українського народу, щоб землею міг користуватись всякий, хто захоче обробляти її власноручно. Так само фракція домагати меть ся, щоб забезпечено права і інтереси робітників промислових, щоб прибуток, який здобувати ме робітник своєю працею, йшов на користь йому, а не кому иншому. За такий лад на Україні фракція і буде боротись. „Маючи все се на меті — сказано в декларації — і вважаючи на найбільше користау роботу Українців в Думі і поза Думою, присутні депутати організують окрему фракцію, котра в Думі проводитиме такі ечасні завдання: 1. Скасування смертної кари; 2. скасування всяких виключних законів і судів; амнеція за так звані політичні і аграрні злочинства; 3. встановлення одвічального перед Думою міністерства; 4. забезпечення незайманності людини і помешкання, а також свобода слова, друку, зборів, спілок і віри; 5. встановлення рівноправия, як поодиноких людей, так і націй; 6. одвічальність перед судом чиновників урядових так само, як і всіх людей; 7. заведення всеюдної початкової освіти і націоналізація школи. В середніх і вищих школах мають бути виклади української мови, літератури і історії; 8. реформа земельного і горедового самоуправування, в якому братиме рівну участь уся місцева людність. Рівноправність української мови в установах громадських і державних на Україні; 9. Розв'язання земельної справи на підставі примусового відібрання земель від поодиноких власників в руки трудящих ся. Особливі виборні комітети розв'язувати муть такі деталі аграрного питання на місцях, як от, кілько десятин може зістатись в одних руках і т. п. 10. Забезпечення інтересів робітників законодавчим порядком: свобода страй-

ків і т. д. 11. Знищення марних державних видатків і перетворення податкової справи; поширення бюджетного права Дума. Встановлення вселюдного, безпосереднього, рівного і тайного виборчого права без ріжниць віри, раси і полу для виборів до державної Думи і т. п. 12. При перегляді державних законів треба забезпечити нинішнє право України на автономію. 13. Щоб ширити між укр. людністю свідомість про працю і змагання державної Думи, міцно зв'язати з нею народ, група послав видає часопис для українських трудових мас; 14. група бере участь в спільці автономістів.

Декларація дуже сподобалась селянству. Небавом подамо сю декларацію із цілим її автентичним змістом.

Політичний перегляд.

Російські злидні. В державній Думі вийшло від „правих“ внесення на засуд політичних мовців революційних. Один із послів звернувся до Столипіна в запитом, чи Дума має право ухвалити таке внесення. Столипін хотів зараз відповісти, однак президент Думи, Головін, не дав йому говорити заявляючи, що річчю самого президента Думи є рішення, що Думі вільно ухвалювати. Сей поступок Головіна вельми розлютив Столипіна. Він і написав вже лист до Головіна, у якому заявляв, що президент мусить все допустити міністра до слова і то перед всіма бесідниками. — Поза тим всі „ліві“, хоч становлять більшість, поступали можуть аж надто обережно. Навіть декларація правительств не вивела їх з рівноваги. Соціалісти виступили тоді з острого критикою правительства, але побідили кадети, хоч при тім прийшло, на жаль, до першого розбиття опозиції і хоч побіда ся вижеть ся із так прикритим моментом, як той, коли при нагоді дискусії в тій справі Столипін заявив офіційно, що правительство „всесильно и всемерно“ прихильєть ся до думки кадетского провідника, Родічева. — З'організував ся в Думі клуб із сотки послів селянських під окликом „земля і воля“. — а також кілька монархістів із 50 послів. — „Чорна сотня“ замордувала на улиці Польюса редактора поступового органу: „Руссия вѣдомости“. Польюс був послом першої Думи, провідником кадетів і другом неб. Герценштайна. Посол Родічев одержав від „чорної“ сотні писмо із загрозою замордування. — Голова „чорної сотні“ Пуришкевич мав вислати до царя писмо з проханням, щоб розігнати другу Думу.

Дипломатичний протест проти членів пануючої австрійської родини. Дня 21. с. м. відбули ся у Відні збори клерикального товариства ім. св. Михайла, на яких ухвалено протест проти церковної політики французької. На зборах сив був присутній архієпископ Леопольд. Сальватор і архієпископ Блянка. Радикальні посли французької палати послів заявили президентови Клемансо, що в тій справі внесуть інтерпеляцію. Клемансо відвіз їх від того наміру, однак дипломатичним шляхом відніс ся в тій справі до австрійського міністра закордонних справ. Міністер австрійський відповів, що сама подія незвичайно дивна його і він старати ме ся, щоб далі подібне діло не трапило ся.

Маніфест румунського короля. Урядова часопись оголошує слідуєчий маніфест королівський підписаний новими румунськими міністрами: В ім'я Його Величества Короля! Серед найтрудовіших обставин покликани до ведення правительства, звертаємо ся до всіх о патріотичну підмогу в цілі заведення спокою, безпечности і миру, щоб вдоволити оправданим бажанням народу. Король дозволив, щоб як стій пороблено ось такі зарадження: Знесена також 5 франків назначеної законом в цілі забезпечення від убожества, знесене також на декалітер вина. Вимірене ґрунтового податку від дрібної мужицької посілости має відбуватись на тій самій основі, як вимірене податку за велику посілость. Державні ґрунта і підприємства мають бути управлявані державним коштом, евентуально віднайме ся їх селянами. Поробити ся зарадження в цілі сконсолідованя народних банків, щоб сі приходили на поміч мужикови і зміцнили його господарське положення. Правительство буде наглядати за точним відгравиченем полішених мужикам ґрунтів і над краєвими трусами з порушеня законів в тім напрямі, буде остро карати. Щоб угоди при викупі улекшити, буде в тій справі особний законопроект. За викупом ґрунту, який заключено за грошову плату, треба буде заплатити готовими грошми. Угоди викупові будуть містити умови дотично розміру і роду роботи, яку мають чинити мужики. Заплата за працю буде вимірена після ціни в поодиноких періодах роботи. Сума роботи, до якої зобов'язує ся яка голова родини, не сміє переступати його фізичних сил. За задатки уділені селянинові не сміє ся більше як 10 пр. річно рахувати. Тигарі мусять завжди стояти в певній відношенню до числа гектарів ґрунту полішеного поодиновому селянинові. Що до чиншу винаймленого ґрунту то селяни будуть платити що найбільше третину угодою означеної ціни. В дальшій законі буде находити ся постанови, що жаден посесор або корпорація посесорів не сміє більше посідати як 4000 гектарів, все одно, чи викуп відбуд ся посередом чи безпосередом через кривих або за посередництвом інших осіб. Закон покличе в жите особи

управи, що муть наглядати за совісним переведенем законів дотично урегулюваня винаймових угод. Дальше приготує ся закон задля основаня господарської каси, що має селянам улекшити закупню землі і заплачене чиншу. С поважним наміром короля і правительства перевести сі зарядження. В сих днях загальної недолі звертаємо ся до всіх Румунів без ріжниць їх стану і соціального положення — з проханням, щоб допомогли нам своїм співдланем до прирешення спокою і справедливого ладу. Треба нам приступити до такої господарської праці з вірою в будучність. Неспокої мають за собою лише голод і збіднене. Правительство доложити всіх сил, щоб закони виконували як найточнійше і щоб усунути несправедливість і утиск. Але оно рівночасно готово енергійно здавити ворохобні і покарати тих, що шукують хісна особистого в таких спустошенях. (Слідуєть відписи міністрів).

Аграрні відносини в Румунії. В р. 1864. введено в Румунії аграрний закон князя Кузи. Тоді знесено проти волі боярів панщину і мужиків наділено землею, яку они мусіли в протязі найближчих 15 літ сплатити. Наділено мужиків землею вельми недостатньо; передовсім скривджено Волощину. На сплати за землю і на податки мусіли при тім мужики віддавати державі через згаданих 15 літ 32 пр. всего свого доходу, що викликало величезне з'убожінє мужицтва. При наділенню людей землею припадало на родину 4—6 гектарів. Вже тоді годі було вижити а до того прийшли ще дальші поділи тих наділів між дітьми в родині. Лиш законна постанова, що до часу цілковитого вищелачення за наділи, (себто до р. 1916) не вільно збуватись одержаних наділів, спричинила, що досі земля ся є в мужицьких руках. Щоб вижити однак, мужики мусіли пахувати ще землю від навів. Родючої землі є в Румунії 7,826,796 гект. З того лиш 40 пр. є в руках 50х мільонів мужиків. Парцелі поодиноких родин вивосать тут 1/2—10 гектарів. Парцелі від 10—100 гект. займають 11-02 пр., із цілости себто 862 800 гект. Решта, 48-69 пр. себто 3,810,361 гект. належить до ділчів. З сїї останньої частини 2,293,961 гект. є в аренді. Між посесорами є 63 пр. Румунів, а решта (37 пр.) чужинців. Отсе вимовний образ мужицького горя в Румунії. Нема тут иншої ради, тільки треба законно ограничити більшу власність а надвизку викупити і наділити нею мужиків.

НОВИНКИ.

Чернівці, 30. марта 1907.

Останнє число „Р. Ради“, значно побільшене, вислали ми до всіх місцевостей на адресу деяких наших передплатників. Просимо ширити сі вислані числа між селянами-виборцями! — Редакция.

Вісти з України. Українська міжпарт. студ. громада київської політехніки скликала на 28. марта збори, в яких програму входило обговорення справи укр. наукової термінології в зв'язку з новим циркуляром міністерства народної освіти про українську мову в середніх школах України і справа інформаційної комісії українських громад всіх вищих шкіл Києва — Адміністрація київська розгромаила по селах всі читальні „общества грамотности“ а завідувач бібліотеками обвинувачують скрізь за ширене нелегальної літератури. — В. м. Меджибожі (Поділля) у „второкласній школі“ відбули ся українсько-патріотичні вечери. — Харківська міська рада визначила щорічну субвенцію в сумі п'ять тисяч на організацію людського університету. — „Суетою“, К. Карого почала вистави в Києві театральна дружина славнозвісного д. М. Садовського.

Неправдива поголоска. В останніх днях розійшлись вісти, що небавом має покинути Кіцмань тамошний староста п. Краль. Опираючись на поважних інформаціях можемо повістити, що се безпідставна поголоска, яку видумали хіба ті, що не хотіли бачити біля себе такого справедливого і поважного урядника-громадянина.

Запитане до заряду школи виробів різьбарських у Вишніці. Тоді посвячено тут торжественно нову школу для різьбарських виробів, щоби передовсім підкати домашній гуцульський промисл. Управителем тої школи поставив виділ краєвий тутешнього директора п. Туркевича. Сей пан каже однак школярам робити попри вишні виробі і червоно-білі рами до образів і то в досить численній кількості. Русини вишніці, бо для них в першій мірі ся школа основана, цікаві про те знати, чи і червоно-білі (значить польські) рами належать до гуцульських виробів краєвих? — Один з цікавих.

Із сенату львівського університету. Як доносить „Kurier Lwowski“, слідство против української молодіжї в справі університетських подій триває дальше. По громаднім випущенню ув'язнених студентів зголошало ся у слідчого судді чимало студентів, за котрими розписано стежні листи. Тоті листи зараз відкликано, хоч все це за деякими студентами глядають. На диво якось нічо не чувають про яке-небудь слідство против вшехпольських хуліганів, та професорів Гломбінського та Дунайковського, що особистим приміром загірвали вшехпольських студентів до боротьби з Русинами.

Нечуване лайдацтво. Руске товариство педагогічне у Львові перемовувало в пивниці свого льокалю при ул. Сметускій ч. 47 великий бронзовий бюст Тараса Шевченка, виконаний зв'язним артистом різьбарем Голубєвим, вартости 25,000 корон. Гроші на сей бюст зложив український патріот ізаа кордону п. Володкович. Бюст спочивав у пивниці тому, що камінний підстава ще не готова, а так само не означене ще місце, де має стати пам'ятник найбільшого нашого поета, бо як зв'язно, міська рада у Львові не хоче дати під него площі. Був лише план умістити сей пам'ятник на власній площі перед руским театром, який задумано поставити в найближшій будучині. Отже той бюст вночі з вітвірка на середу нагало з пивниці щез. Сейчас рано дало педагогічне товариство знати про се на поліцію, на місце крадежі прибула поліційна комісія і брєкла, що крадіж довершено лише з поліційних мотивів. Заня поліція всіла розвинута в тім напрямі яке-небудь слідство, припадок допоміг ще того самого дня розв'язати загадочність крадежі а навіть викрити украдений предмет. Іменно з середу переходив емерит. майор Малиновський уапцею Вулицького попри став Собаки і замітив, як двоє людей ввійшло в густьй шувар над ставом. Малиновський мав там зложено якесь дерево, отже підозріваючи, що ті люди хотять йому се дерево забрати, закликав наймита і звелів йому розслідити справу. Се сполучило підозрілих людей, котрі сейчас відійшли. Наймит все таки пішов між шувар і найшов там в мішку великий, бо поверх 1 м. високий та тяжкий предмет, котрим як показало ся, був бронзовий бюст. При помочи кількох людей віднесено знайдений предмет до дому п. Малиновського, а звідси за посередництва поліції відобрало його собі Руске товариство педагогічне. Люди, що хотіли затопити украдений бюст, були молоді та порядно одіті, отже наймовірніше академіки. Чи поліція заведе собі трudu, щоб винуватців крадежі і задуманого утоплення дорогого бюсту викрити й віддати в руки справедливости, побачимо. Та за те сам факт сїї поліційної крадежі демаскує русифікації, як ніяке може вийше варварство, заподієне доси на Русинах. Останній їх „патріотичний“ вчинок виставляє їх перед цілим світом розлайдаченими вандалами, недостойними назва людей. В яких кругах треба шукати вшехлайдацьких злодіїв — всім відомо.

Урядова мова в галицьких, руских громадах. Ухвалений недавно в галицькій соймї крайно ворожий нам законопроект Абрагамовича, що до постійного затвердження теперішньої, в більшій часті польської урядової мови в громадах, викликав ту реакцію, що громади рускі скрізь ухвалюють перед цісарською санкцією сего проекту завести у себе руску мову в урядовій перепиці. Досі перевело таку ухвалу 223 громаді. Чи не крайна пора подбати і на Буковині, щоб урядовою мовою в діловодстві наших руских громад стала лише наша рідна мова? Чи не треба нам подбати, щоб при Видлі краєвїм завести відповідний курс для громадських писарів? Годі-ж зрікатись нам свого права!

Поступові польські демократи в Галичині. В останнім часі вступили в публичне жите східно-галицьке т. зв. поступові польські демократи, яких органом є демократ. дневник краківський: „Nowa Reforma“. Нова фракція політична виступає проти вшехпольців і висказуєсь проти польської гакати зглядом Русинів. Досі відбули ся два програмово-агітаційні віча сего стороництва: в Самборі і в Бережанах. На вічах були: Русини. На самбірське віче приїхав також славний вшехпольський герц Ідломбінський, але вті із зборів, хоч зголосив вперед свою бесіду. Нове се стороництво ставать своїх кандидатів у східно-галицьких містах.

Татяна Леонтьєв. Сего тижня відбув ся в Тун в Швайцарії процес проти Татяни Леонтьєв, яка 1. червня 1906 р. застрілила французького банкира Мілера в душці, що се бувший російський міністер Дурново. Леонтьєв походить з високоаристократичних кругів, її батько є енералом. Родила ся вона 1883 р. студіювала в Льозанні, де була одною з найкрасших учениць. Загоді пристала до боевої організації соціалістів-революціонерів. Арештовано її в Петербурзі під підозрієм замаху на енерала Трепова. Але заходами впливових родичів удало ся їй поїхати за границю. Тут доконала вона вбійства на банкірі Мілері. Перед суддями, зізнала що не мала на думі вбити Мілера, але Дурнова, якому присягла вічну месть за організоване чорної сотні. Однак вона не жадує, щоб трапила на чоловіка невинного, бо Мілер належить до капіталістичної еліти, яку й чоборювати має організація. По переведенню розправи Татяну Леонтьєвну засуджено на 4 роки в'язниці, з зарахованєм часу в слідчій в'язниці, дальше на віддаленє з бернського кантона на 20 літ, на заплаченє 800 франків коштів процесу та 1 франка для полішеної рідні убитого банкира.

Збори учителів сторожинецького повіта! В цілі порозуміння в справі дальшого прагтованя і переведеня акції виборчої відбудуть ся збори учителів Сторожинецького повіту в Сторожинці в понеділок дн. 1. цвітня в готелю „Молдавія“ (У. Фредіх) о 4. годину по полудни. — Теодор Іваніцький.

В захоронці, або в якій ліпшій домі пошукує заняття молода, п'ятинадцятилітня, бідна дівчина Русинка (православна). Помагати ме в господарстві, може також вчити молодші діти. Горячо поручаємо її інтересованим патям родинам. Близших відомостей уділять рада ваша редакція.

Ціна оголошень за однократове їх поміщення: Ціна сторони 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 40 К., $\frac{1}{4}$ сторони 20 К., $\frac{1}{8}$ сторони 10 К., $\frac{1}{16}$ сторони 5 К., $\frac{1}{32}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відновлює.

При кількостях або при річних замовленнях, значний опуст. **Дрібні Оголошення** малим друком (point), числять ся по 4 с. від слова. Належностей за анонсами марками поштовими не приймає ся.

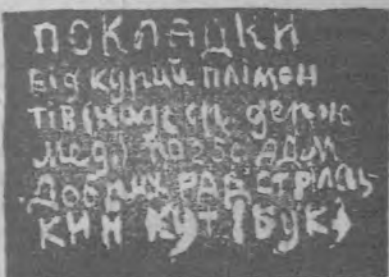
Надзвичайні загальні весняні збори Каси пожежкової і шадничої для громади Нова Жучка відбудуть ся для 7. цвітня с. р. о 1. годині по полудні в шкільній будівлі. Порядок денний: 1. Справоздане касове. 2. Вибір нової старшини. 3. Вибір нової ради надзорчої. 4. Вибір каспера і призначення платні. 5. Вільні внесення. — *Мафтей Івасквичук*, начальник каси.

Загальні збори народної каси пожежкової і шадничої для громади Зелених-Клокучка відбудуть ся в неділю дня 7. цвітня с. р. о 1. годині по полудні в домі господаря Василя Гринюка з таким денним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1906. 2. Вибір і вибір двох членів із старшини. 3. Виключення третини членів із надзорчої ради. 4. Вибір каспера і призначення йому річної платні. 5. Назначення надзвичайної нагороди членам старшини касперови за якусь подорож, труд, втрати часу і т. п. 6. Опроцентування за рік 1906. 7. Вільні внесення. — За старшину: *Георгій Харина*, начальник. *Евген Тотоскула*, каспер.

Всілякі насіння цвітіння і огородинні продає en gross

ЯКІВ КОФЛЕР

в Заїшчичках. Ціни, на жадане висилася даром. Цибуля близько 1600 штук і кг. в пакетах 5 кілограмів по 1 ар. 80 кр. оплатно. 70 (1—4)

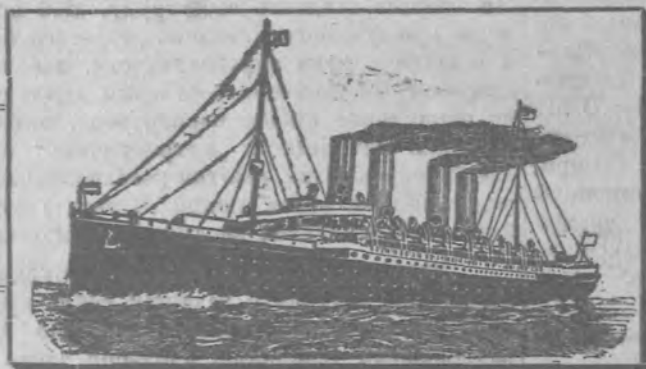

Упрашаю всіх тих панів що побрали Календар Рускої Бесіди (на 1907) в розпродаж, аби зволити прислати гроші найдалше до 1. цвітня с. р. — Те саме відноситься і до тих які винні ще за Календарі з літ 1906, 1905 і 1904.

Ів. Захарко.

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шифарти, доки не запитаєте ся в

Уважаєте на номер 14 ул. Ратушева 60 ліній там

Міжнародним Бюро подорожж Гльобус о ціну!

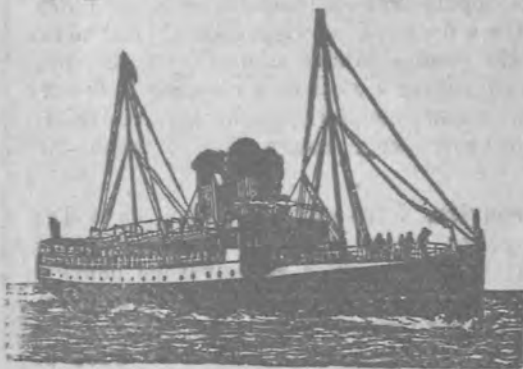
знаходиться ся Бюро Подорожж Гльобус 28 11—20н. с.

прямо без пересідання

переправляє
найшвидше і найдешевше
Вис. ц. к. Правительством концесіон. міжнародне
БЮРО ПОДОРОЖИ

Гльобус
Чернівці,
ул. Ратушева ч. 14.
(Буковина).

До Америки і Канади

найвигідніша, найдешевша і найпевніша їзда через

ЛІНІЮ КУРНАДА

Головне заступництво для Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівська ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернів.** цї ул. Головна (Енценберг) ч. 32. 104 80—52 н

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

Канади або Америки

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посидайте задатки на шіфарт до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.) 25 11—20

(Steckenpferd-Lilienmilchseife)

МОЛОЧНЕ МИЛО З ЛЕЛІЙ,

Бергмана і С-ки в Дрезні і Тешині над Ельбою

після одержування щоденно писем з признанням, є і остане ся із всіх медичних миль найуспішнішим, проти соняшних виприсків на шкірі, як також служить до одержання і плекання свіжої м'якої і рожевої пери. — Штука 80 сот. у всіх дрогеріях, складах парфум і торговлях мила. 44 (6—50) п.

Голов. склад у Шміда і Фонтіна Чернівці, ул. Головна. (Enzenberg-Hauptstrasse)

Liniment. Capsici comp. Pain-Expeller

Загально признаний знаменитий умиряючий лік на втирання по ціні 80 сот. 1-40 кор. і 2 кор. можна купити у всіх антиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лік все лише в оригінальних флашках з нашим охоронним знаком „котвиця“ з антики Ріхтера і для осторожности приймати лише флашки тим охоронним знаком яко правдиві. 112 23—40

Антика Ріхтера „під золотим львом“
у Празі, улица Елисавети число 5.

Штучні навози

на весну, як томасину з зьвіздою на мішках і без зьвізди, суперфосфати, кайніт калуский, салітру хімічну і всякі насіння господарські, найпевнішше купувати в „Спілці для господарства і торгівлі в Перемишлі“.

50 (10—12)

Ціни висилаєсь оплатно і даром.

Дирекция.

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друк для Каси райфайзенських.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Отсим подає Вп. П. Т. Клієнтелі до ласнавої відомости що надходять найновіші артикули весняні:

СКЛАД

Капелюхів з ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відні, Осин Шіллер і Сини в Грацу. Черевки з ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відні, Ф. Л. Попера в Хрудімі коло Праги.

Дамські і диточі обув.
Дамські і диточі капелюхи.
Дамські і диточі рукавички.
Дамські і диточі парасолі від сонця і дощу.
Дамські і диточі рукавички і парасольки.
Дамські і диточі паньчохи.
Дамські і диточі гребінні і шітки.
Дамські і диточі підв'язки.
Дамські і диточі носки.
Дамські і диточі шапочки.
Диточі убрания і жакети.
Парфуми мила і т. п.

Артикули до подорожж. спортові і Тенніс.

Найліпші тукраєві і загальні фабрики

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і циліндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камізецьки.
Мужескі домові черевки.
Мужескі парасолі і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпетки.
Мужескі танки на ясти і візитки.

Револьвери, стрільби до польовани і амуніція.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вгл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., вгл. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция
„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровська ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламний неопечатаний вільний від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попе-
редним застереженням і залученням належ-
ности поштової.

В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Кацапська чорна сотня.

Коли говоримо на тім місці про наших
кацапів, відступників народу, то тим не гово-
римо ще, що є в них політична сила,
з якою числитись нам треба. Кацапи все оста-
нуть ся у нас лиш гореткою загорілих і без-
пардонних амбітників, які на темноті і горю
мужицкім схочуть робити добрі інтереси. Та
добре є глянути на сю бранжу, щоб пізнати її
моральну сторону. Щоб не розводитись довго,
скажемо відразу, що поза „істинно рускою“
голою хуліганською чорною сотні — нема
хаба віде такого морального багна, яке ба-
чимо тут в киричній москвофілії і їх приклон-
ників. Сьмішні кацапи-аристократи, які все
йдуть проти мужицких інтересів, сягають те-
пер у нас захланною рукою по посольські ма-
дати із сільських округів. Се найменше лихо.
Страшним є за те спосіб цинічної їх агітації
виборчої. Брехнями про увію і про релігію,
блazenствами про фонетку і про Україну —
туманять кацапи неповинний, тут і там темний
нарід — а відтак відводять його від рускої на-
родности, ведуть його під покров румунських
боярів. Те, що кацапи зрунували сотки
нашої прав. шляхти — сеж всім відомий факт.
На велику шкоду розвивають кацапи мужицку
єдність і витворюють темну силу. Така робота
йде на їх вічах. По вічах слідуєть сьвідомі
брехні у формі справоздань із зборів в кацап-
ській „Народній Раді“. Останнє число нашої
„Рускої Ради“ наводить докази сеї дикої
блуги. Фарисейство і облуда, цинізм і сьвідома
брехня — отсе головна нута тих справоздань,
з якими кацапи йдуть знов між народ. Та
і на тім не конець. Бракує ще інтригантских
доносів. І ті однак звийшли ся. На днях прий-
шло до провідника буковинських Жидів, дра-
Штрахера, письмо від жидівської громади
в Вашківцях п. Ч. з доносом, що українські
часописи виступають отверто проти Жидів —
і тому останнім годі йти при виборах з Ру-

синами. Показало ся, що підписана на листі жи-
дівська конф. громада вашківська такого письма
ніколи не висилала, бо она знає, що
часописи українські проти Жидів, як таких,
ніколи ворожо не висказувались. Хто-ж се
письмо вислав? Очевидно не ми. Та ще яс-
нішим жерелом справді крайнього лайдацтва
являють ся засуди смерті, які в останніх
днях розсилають хіба кацапські
приклонники виборцям-прихиль-
никам наших народних кандида-
тур. Маємо в руках кілька таких вироків ви-
сланих п. учителям із Видавця. Грозять сі
писані засуди, що хулігани стріляти
муть наших народних організо-
торів! Се вже справді крайнє лайдацтво,
крайне здичіне, а разом і очевидна капіту-
ляція. Хто не має сили, а має безличну, хо-
робливу амбіцію, щоб стати послом, — той ка-
зить ся і шаліє. До того дійшли кацапи, наша
„істинно руска“ чорна сотня!

Допись з Харкова.

(Відаповідь на три дописи „Харкова помічників є по-
передних числах газети „Раді“.)

З прислуду устроєного зібрання харківської
студентської Громади у газеті „Раді“ в протязі мі-
сяця з'явивсь третій допис та може ще й цим не за-
довольняють ся панове із укр. соц. дем. і члени
ново сформованої Громади, щоб показувать хоч цим
своє існуванє перед суспільством, освітлюючи факти
не як вони суть а перекручуючи і прилагоджуючи їх
як вигідніше, щоб бути в кращім світлі. Правда,
були вже замітки в „Раді“ про індеферентність хар-
ківського студентства до проявів громадського житя,
але я не буду закидати їм в індеферентизмі а по-
зможу освіту ті причини, що викликають реакцію по-
між студентством до справ національних і зазначу
помилки, може і бажані перших дописувачів.

В пернім дописі зазначено, що були дві течії
У. С. Д. і У. Н. П. Правда, напярм думок поодино-

*) Одвічальність за сю допис берє, очевидно, на себе
наш кореспондент.

ких осіб хилились до програми Української Народньої
Партії і тільки, не більше; рішучо заявляю, що
активної участі студенти партії У. Н. П. не брали
в заснованні сеї громади, так, як личить, що мета її бу-
ла-б дуже слаба, бо конгломерат із студ. У. Н. П.
і У. С. Д. руйнуєть впливав би на присутніх, але не
виховував борців партіям, як то сказано у статуті
Громади. Вона стала би містом распрі партійних, де
несвідомим укр. студентам прийшло ся б слухать марні
змаганя і виносити гідке враженє о Українцях і їх
партіях. Всеж не можна було не надати ваги цій
Громаді, коли-б вона стала цілком на просвітній ґрунт
без жадної політичної краски і взяла на себе обовязки
не поставлять в партії новобранців, (бо шлях до партії
і без посередників найдуть) а виховувать акаде-
мічну молодь Українців по походженню, щоб дати їм
певне освітленє українського питання в загалі, дати
змогу познайомитись як ширше з рідною літературою
і удосконалити розумінє мови, — або колиб прийняла
якійсь певний колір. Тут ініціатори Громади
зробили вихилас і збудили до себе несимпатії навіть
у прихильників. Вони боялись, щоб не ввійшли „чорно-
сотенці“, але певне віде біля ораторів просвіти не ста-
вали темні сили, (крім державних інституцій) і в тім
їх жах був марний. Звичайно не можна не давати
тись, що загальнє укр. студентства і після таких вели-
ких переговорів лишивсь в таким стані розуміння укр.
справ, як і до їх, надаючи укр. справам другорядну
вагу як розвазі в часи досуга, але цьому є причина
очевидно та, що треба поставити на перший план
укр. питанє і вчитись укр. мови більш менш основно.
В цю громаду бажали ввійти не партійні діячі, сві-
доме студентство з ясными переконаннями, а пере-
важно такі студенти, що трохи розуміють мову і такі,
що ще менш розуміють її. Виходячи з цих виснов-
ків студентство У. Н. П. не хотіло знищувать їх малі
бажаня не рішучі і не ясні; допомагало їм оформи-
тись, щоб мали більш менш укр. обличчє і тому
студенти із У. Н. П. стали в опозицію против захо-
дів У. С. Д., які старались замазати брудом це зав-
даня, не соромлячись ніяких аргументів.

Студенти У. Н. П. мислили, коли статут цієї громади
буде за малим з боку політичного чи соціального,
то вони завше зуміють розширити його, а коли би
він був широким а в них не вистачало житєвої енергії
і на малий, то все одно марна праця; але в У. С. Д.
не так; — краще їм мати розкішні декорації і поча-
вати на святім пероботі, ганблячи всіх і вся на всі
боки, добачаючи в цім своє призначенє виконувать
місію істинних представників укр. нації. Може і ба-
жано їм дискредитувать укр. питанє, але ход житя,
розвій нації, поступованє її стануть цьому на пере-
шкоді.

Григор Мачет.

Божий суд.

З російського переклада М. Трусевичівна.

I.

— Не знаю, як там живуть люди на долинах,
але у нас, паночку, діють ся часом несотворені річі,
лиш ми не радо о них говоримо і не розповідаємо
першому лишньому... То стара правда, паночку, непо-
трібні слова не ведуть до нічого доброго... Пан про-
куратор і пан адюнкт сходять відтак на долину, за-
вертають порядним людям голови і все хотіли би до-
слідити. Ми не можемо сего стерпіти, ми мешканці
Карпат, не радо заходимо в діло з австрійськими
урядниками... Правда, цісар платить їм гроші за їх
роботу, за се мусять робити що скаже, за то бо їдять
его хліб — але їх урядованє більше прихоче до до-
лин і мешканців міст і до тих, що на долинах мешка-
ють; на тож побудували там кримінали, і суди там
є із знатними судиями в гарних одежах з золотими
окрасами, і нарід там скорійший до процесованя... Ми
люди з гір не любимо сих річей.

— У нас, в нашій Сколі від непамятних часів
не було чогось подібного як в'язниці і ми не маємо
місця її будувати... Наша Скола причіплялась як гніздо
орла до убогої високої скали, і не видно її цілком
з долини... Мрака її окриває і сиві хмари; на долинах
паде дощ, а у нас освітять сонціко і блищать місяці...
Від нас плывуть ясні, бистрі потічки з білою піною,
а в долині є з них брудні, погані ріки... Знаємо ми,
паночку, люди на долинах все роблять гідким... На-
віть до чистого, густого молока, що носимо їм на
продаж, мішають купці всяку погань, і пан Біг сьвя-
тий знає, що они з тим маслом і сиром роблять...
Наші люди не люблять тих з долин і не мають для

них доброго слова. Носимо їм на продаж вовну, сир,
молоко медвежу шкіру і дістаємо кілька паперових гро-
шей. Два рази до року носимо податки, а раз на рік
даємо жовнів, то найліпші стрільці в Австрії... Бе-
руть наших хлопців радо і уміють їх цінити. Оби-
нають їм довгі кучері і убарають в сьмішний сивий
шпендерок; місто широкої кресані з павиным пера-
ми, дістають круглу малу шапчину з номером, і наші
хлопці виглядають як новомодні Німчики. Нашим ле-
гіям серце крає ся як їдуть льос тягнута, а жінки
і дівчата ревуть як голодні вовчиці, коли хлопці по-
кидають село... Але щож маємо робити?... По другім
боці же гірше. Там беруть наших хлопців до гузарів,
а кождий знає, що Угор для нас десять разів гірший
як Австрия... Угор хоче наших хлопців переніцувати
і поробити з них правдивих Угрів.

— Ти є Мадяр! — кажуть до бідного хлопця,
— ти не є ніч иншого як Мадяр, вибий собі з го-
лови славянський нісенітниця.

— Ні! — відповідає сьмілий легінь, коли він
чесного роду. — Я не є Мадяр і ніколи ним не буду...
Я уродив ся в Карпатах і там умру. Тепер я слуга
цісарський і сам цісар є моїм опікуном.

— І більше не маємо до діла з людьми на долах.

II.

— Але і у нас лучають ся пригоди, лиш ми не
скорі нести їх дальше... Се наші домашні справи, а
сусідів є доволі і у нас самих... Але добром чолові-
кові чому не розказати, еще коли він нашої грецької
ври, а ні тої німецької або римської... Питаєть паночку,
про „пропасть Любки“, що на ліву від дороги до
Сколі, хочете знати чому її люди так прозвали... Ге,
ге! Тому добрий паночку, бо красна любка в своїм
горю скочила відсі в пропасть, прости їй Боже грі-
х! І кісточки лежать вже там довго і певно вже

побігли, і не зобачить їх людське око... Хтож там
зійде, коли лиш поглянути, а мороз поза шкіру іде...
Кожний бо знає, що нечистий — не при нас згаду-
ючи — має там своє прокляте жатло...

— І то все прийшло через Богдана, і то
було... але пождіть, зачну з початку, як пристало...
Бачите, богач Крачек не був довго вдівцем... по-
сумував рік, витримає еще другий і відтак очі его
почали шукати за сьвіжими личками дівочими... Се
не йде інакше паночку, се самі скажете, сильний хло-
п, сочистий як дуб, а потім газдівство, двір, склеп, сам
не може всего доглянути, а донечка любя всего чотир-
нацять років, се ж дитина, де єї газдувати... Огля-
нув ся кругом... і на своє нещастє доглядав Анку
з Кальвар, що нинше лежить чим наша Скола, майже
в самій долині... Наші дівчата зі Сколі не подобались
ему, що иншого така краля з Кальвар, а друга річ,
у нас нема богатирів, а Крачек шукав жінки з вином.
Но і взяв его собі... Батько єї мав склеп в Каль-
варах, а Анка була гарна дівчина. Біла, очі і брови
чорні як вуголь, а сама кругла як попадя — звісно,
купецкий хліб білий і м'який... Але у всім иншій,
то чиста вільма... Крачка так опутала, що була би
собі его коло пальця обвинувала. На перший раз не мож
було ніч пізнати, кричав часом і сварив, так як би
він був справді головою; але ближе придивитись,
танцював він як она заграла, як виучений медвідь...
Хитра була жінка і з доброго чоловіка зробила, що
лиш сама захотіла... Кажуть люди, що все так десь,
коли старий бере молоду... Розум утратить і волю...
То ще не найгірше — коли осел сам дізе в шляху,
пощо ему зборонять... Але правдиве лихо було, що
відьма неважидла Любки, і коли вродила сина, почала
старого юдити на власну дитину... Такої мачухи, ми
еще в Сколі не бачили...

Все, що Любка зробила, було зле, а Крачек сам

Буде не зайвим зазначити консеквентність У. С. Д., котру вони завше при потребі і без потреби підносять всім як ознаку своєї вченості. Може воно й добре, що вони знають таке слово, але вернувшись до дописів. В першій дописі вони кажуть, що було дві течії У. Н. П. і У. С. Д. і взяли гору У. Н. П. В другій кажуть вже, що то були буржуази, еруїсти, шовіністи, з котрими неможливо порушати свою класову чистоту і через те вони (У. С. Д.) ухвалили не бути членами Громади, засвідчивши своє незадоволене задоволення їх прогресивних пропозицій лайкою на адресу буржуазних студентів еруїстів, шовіністів. І третій допис очевидно йде від ініціаторів Громади. В ній вони засвідчують, що в першій дописі У. С. Д. правдиво описали свого промовця хоч і наклепали на других промовців і в решті виявляють жалі, що вони не хотіли бути користними діями їх Громади.

Вий і карай, тільки некадай, звивають тепер названі „безпросвітними“ ініціатори Громади в особі свого представника до У. С. Д.; втішені еседеки обіцали пообітати їх своєю милостію, коли читати муть реферати. Як не дивні слова ініціаторів громади, але це все не так вражає своїм дитинством, як безпринципність У. С. Д. Перш над усе, ніхто з присутніх на уст. зібранні не сподівався, що у фракції з У. С. Д. стане на стільки сьмідливості вихвалити репрезентанта своєї партії, за котрого поведжене, тактику і зміст промов серйозна партія мусіла-б дуже зачервонітись і встигати і ханала ся затерти всім своїм, та видно вони не з таких. Їх назва славою вічна і нерозум і от всі присутні зборів тих мали приємність чути блискучі промови їх представника, котрі личили швидше кому небудь із гуртка крушеваних а не представнику У. С. Д. Ті панове також з ціною у рота накидають ся на прояви культурного відродження України і національного самознання, але промовець від У. С. Д. прогресист і має кічку дуже гучну і тому має право всіх других ганьбити. Його гадки власні слова ляскають свідчать за їх властителя. Може де-хто здивується, чому не було в перших дописах зазначено про се, але то не моя вина і я примушений тільки тепер освітити факт як він є, щоб не вважало укр. суспільство за яких обкуртантів другу частину студентства, не У. С. Д.

Промову свою, почав бесідник У. С. Д. з того, що він є член київського товариства „Просвіта“; із злим усьміхом зазначає, що у Києві на уст. зібранні товариства „Просвіта“ йому прийшлося чути таку-ж шаксиву промову д. Грінченка, як і д. докладника харк. студентського „безпросвітнього“ товариства, котрий в своїй промові як і згаданий докладчик говорив, що український народ в гадкому становищі а інтелігенції євдиомі мало і т. д. „Що є народ?“ — питає промовець з У. С. Д. „Народ українського не має!“ Є український пролетаріат і українська буржуазія на зразок Грінченка. До буржуазії їм звичайно байдуже, а пролетаріат український жає добре, коли існують У. С. Д. Хоч у їх і досі не має робітничкої організації, але їх се не журить. Зарад У. С. Д. в квадраті, хіба-ж це не пролетаріат? Це справжній пролетаріат і хоч не має робітників, за те інтелігентний пролетаріат ще більше вартний. З висоти Парнаса обсервують студ. У. С. Д. всі з'являючі і чинять безапеляційні присуди на життя або смерті. Зазначають, що хто знає не згодить ся, той не є прогресист, а сейчас побратим „Московським Вѣдомостям“. Всі мають виходити з „положительного положення“ і внімати гласу У. С. Д. а не підписувати паксивим буржуам з київської „Просвіти“. Дивлячись, що й такі високі промови не

журив ся, але вдяти не міг нічого, бо відьмат так его обрихувала, що не сьмів і мрукнути. Вірте мені паночку, бідне дівча ледво дихало, бо мачоха бида і не давала їсти. Віднято мусило ходити в лахах і Пан Біг знає, що теріло... Піп Федір хотів поправити її долю, і говорив раз з жінкою Крачека, але лиш руками сплеснув... Піп милі гнала за ним Анка, аж загнала до дому. „Добродію, говорила, не дівз межи чоловіка і жінку, прав свою службу, і пильнуй понаді... Се твоя робота... З Любоку буду робити, що сама хочеш! Твому Крачекови видзьобай очі, як лиш слово скаже, йолу! І веліла Любці гуси пасти, хотай була богатка дочка, а Любка дякувала Богу і за се, бо бодай не діставала штовханців...

Тоді прийшов Богданко.

III.

Про Богданка з Дубик не чули ви, паночку?... Перший пачкар в краю; перепачковував товари аж геть, під московську границю і зібрав великі маєтки... Не чули ви за него, перший жених в цілій околиці. Кожда дівчина була би его взяла, потребував лиш очима моргнути, навіть попа дочка не дала би ся довго просити, такий він був... Але найбільше вполював собі Любку, як вона гуси пасла і в лахах ходила... І так собі її вполював, що нічо его не могло стримати, хотий би мав шю класти під ніж і запастися в пекло... Ходив як причарований... Крачек аж землі не чув під ногами з великої втіхи, бо котрий батько не радий такому зятеві, і навіть его жінка радувалась, бо Богданко хотів брати дівчину в одній оорочині, без ніякого віна... Здавало би ся, що все в порядку, не стає лиш дружбів і похастунку для добрих еубідів... Але до того не прийшло паночку... Ось що склалося...

(Кожець буде.)

впливають на буржуазних студентів, котрі після виступу двох промовців не У. С. Д. не згоджувались далі слухати про фанатич еседека і висловились, що питане вже все вичерпано, бесідник У. С. Д. кинувсь в другу протизуєжність, перечучи своїм попереднім думкам, позаяк треба повернути заблудших овець на правдивий шлях в доно єдино вірних сьнов України-єседеків. Він з паторсом промовив: „Панове! отже я Українець і люблю Україну!“ В доказ цього бесідник запевнив всіх присутніх в аудиторії, що він в богатым навіть згоден з професором Грушевським — з його етатею в першій книжці „Літ. Наук. Вістника“. В де чім в тій статі то вже і пан професор починає хибувати і він з ним не згоден. Але і таке велике свідомство розуміння справ певнішо, ніж поважаний професор Грушевський, не помогло. Марно пішло все його красномовство, студентство вже його не слухало і вороже приймало його уваги і поради. Після двох невдач прийшла пропозиція: щоб вставити в статут пункт, що має ся відомий процент давати на партії, чим напевне привабить ся до себе в членів багато студентів партійних, (звичайно рахуючи на своїх). І тут однак протизуєжність більшість.

На цьому і закінчив свою авантуру член партії У. С. Д., але почувачи образу непризнаного героя, він в кінці, коли дебаты скінчились і почали змовлятись за друге зібрання, во всеуслышаніе прочитав заяву презесу, що не вміє вести збори і ставши на чолі своїх тридцяти вийшов з аудиторії. Звичайно кожному члену серйозної української чи інш. якої партії здасть ся різко пропонувати товариству з меншого майже цілком просвітному, і котре крім цього протизуєжності, щоб асигнувало процент на партію, бо тим привабить членів, але це було пропонувано У. С. Д. і певне знехтування цього пропонувача було одним із важних мотивів, чого вони не хотіли вписуватись в членів Громади. І з цього виходить, хоч би яке там не було товариство, буржуазне, ліберальне чи і істинно русское — їм все одно коби лиш виділити процент на партію. Тоді вони вступали — їх привабить процент. Очевидно, другі партії їх не уповажнювали так говорити, і вони говорили од себе, ставлячи себе в першу ліній. Певне не одна серйозна партія не може виправити ті за собою, котрі ідуть в розріз з її програмом. Може їм все можна, бо вони одягались в пишні шати славних борців заходу. Може вони собі вибачають такі хуліганські дотепи з пропозиціями надати назву цій студентській громаді: — „Конституційно монархічна“, як то пропонував один із їх. Але сьому має спротивитись кожен прихильник соціалізму і з огидою одвернути ся від таких носителів ідей соціал-демократизма.

На сором нам У. С. Д. першими своїми виступами в житті покриває заньбо соціал-демократію всього культурного світа, яка дійсно ставить своїми завданнями стояти на сторожі інтересів свого народу і обороняти інтереси свого народу від експлуатації, забезпечуючи йому певне становище в своїм краю і між культурними націями як людей, як нації.

М. Гавеський.

Передвиборчі вісти.

З кіцманського округу.

В Валаві відбули ся в суботу, дня 30. марта передвиборчі збори о год. 2-ій по пол. в старій школі, на котрі прибув також кандидат радник суду п. Іля Семака з Кіцманя. На готари валавським очікували кандидата бандерії і відпровадили его на місце зборів, де величезна товпа народу і місцева інтелігенція ожидали гостя. Січовики вислали ему на зустріч свою музику, котра недалеко школи очікувала приїзду і града січовий марш. В битком набитій сали шкільній проголосив п. кандидат Іля Семака свою програмову бесіду, котру нарід прийняв з повним зрозумінням і з одушевленням. По промові п. д-ра Воевідки про виборчу реформу та п. господаря Ростюцького із Кіцманя, ухвалили збори одностайно, що узнають і будуть всіма силами піднімати кандидатуру п. радника Іллі Семака на посаду до Ради державної. Двірник Іля Кіцул, власитель більшої посілости Габрієл Грайф і другі, котрі до нашої справи до тепер відносили ся досить холодно, всі згодили ся на кандидатуру п. Іллі Семака. На зборах скаржили ся члени валавської „Січі“, що священник Василь Велигорський їх ображає та їм не дозволяє в дентах січових вступити до церкви. З того повстали роздори в селі і на тім терпить головна повага нашої православної церкви. В інших громадах, от як в Дубівці священник вирозумілий і там нема такої борби, а нещаслива Валава мусить тяжко терпіти. Після моєї думки єсть обовязком митрополита Репти, о. Велигорського вже раз привести до розуму, инаше наші селяни возьмуть ся до хлопських параграфів! — *Православний.*

З заставницького округу.

В суботу, дня 30. марта відбуло ся передвиборче віче в Брідкю. Тут зібрани ся всі виборчі громади, учительство і мала горстка Жидів. Начальник громади п. Василь Пітик привтав прибувшого кандидата п. Лукашевича, передаючи ему хліб і сіль. Збори отворив панотець Аріїчук. Присутні

вибрали старшину, в яку увійшли: Василь Пітик председателем, надуч. Іван Бокачук заступником, а Іля Гудима писарем. В своїй горячій програмі не обіцявав п. Лукашевич золоті гори й мости, лише висловив докладно задачу свою і свої цілі і зобов'язав ся свято, як повний муж честі, боронити кожодчасно наш руский загаль у всіх его потребах. Всі зібрані, пізнавши щирого свого заступника, висказали горячу прихильність кандидату п. Лукашевичеві і дали слово честі поперти всіма силами лиш его кандидатуру в заставницькій повіті. Про кандидатуру п. д-ра Гакмана навіть не снить ся тут нікому. Також дякували всі зібрані п. Іванови Циганюкові, громадському секретареві з Заставни і Ілі Панкові з Дорошівця за їх труд і горячу підпору кандидатури п. Лукашевича. Серед великої радості всіх присутніх попрощав ся наш кандидат словами „працюю вас всіх на короткий час“ і опустив шкільний будинок. — *І. Г.*

З черновецького округу.

Вічний, а все на щасте нещасливий кацапський кандидат на посаду д-ра Гакман, спросив до себе на мин. вівторок двірників із громад: Мамайівці нові і старі, Ревна і Стрілейків Кут; хотів в той спосіб приготувати собі ті села на мин. четвер, у який мав сам заїхати до сих громад. Позаяк однак о кацапах і о Гакмані нарід не хоче тут нічого знати, — тому ніхто із запрошених у Гакмана не явив ся. Гарно й славно! Для кацапів нема місця, де їде праця для народу! Послом із черновецького округу вийде лишень п. Н. Сичинул.

Вістки із російської України.

Українська фракція в Думі.

Народ виріс. Так казали і писали всі підчас першої Думи. Він перестав молитись старим богам. Так мовить тепер і д. Пінявський в „Раді“, згадуючи про укр. послів. Перша Дума відкрила народови очі. Народ прозрів і виріс. І ніде так гарно не видно глибокої правди сих слів, як тут в Думі. Замість торішніх Шгефанюків з вульгарними фігурами і такою похілою, перед вами справжній сіль землі народної. Вона ще не зовсім чиста, вимята, але далеко краш ніж торішня. Замість остроумного, але мало свідомого в питаннях програмних Грабовецького перед вами вже гарно освічений, теж дуже розумний і остроумний кляний Малиренко. Він на всі теми сміло прирідним українським гумором, але в серйозних справах двигне і тяжку артилерію — статю закону про шугу, нагадає вам сенатську постанову по такому то ділу. Дивись на його мозолисті руки, загоріле, потріскане від стужи дітної спеки лице і не можеш надивуватись, коли сей хлібороб виступ так добре розібратись в сенатських постановках або в пущах і нетрах російського законодавства. Замість старого народовця Зубченка, що часто вимовляючись проти дрібної власності на землю посилав ся на людську совість, перед вами теж старий; пристадкуватий дідок Сахно. Зачепить його про аграрну справу. Так він в самих головоломних муніципалізаціях, націоналізаціях і соціалізаціях лютого інтелігента за поле заткне. Замість бувшого жандарма Крука перед вами ціла низка молодих і підстаркуватих, зубатих і смілих подолож. Тут і Семенов з Дідирюком, що ніколи спокую Крушевани не дають. Шпінять вони його всюди, де тільки здобавляють. Тут і молодий, бадьорий, але вічно замислений Рогожа. Спочатку він клопотав ся і ламав голову, як би його земляки не розбіглись по правам фракціям. Тепер земляків він „оприютив“ під трудовицку стріху і журить ся вже волиняками. — „Люди по чотири десятини мають, а до правих пристади. Скільки ми їх не умовляли, скільки не докоряли, нічого не бере. Схевались під попівські поли і визирають звідти, як вовкулаки з ліса. Сьогодні ходили з Волині прийшли до них. Натравив ще й їх. Може хоч се допоможе. Казав, вилайте їх добре за те, що до панів пристали!...“ І знов глибоко задумавсь. Сьогодні з киянами він вніс в фракцію пропозицію — устроїть на волинську і нившу дичину в Україні формальну облаву. Помагай Біг! Тут і старий, сивий як голуб, кремязний, як явір подільський, Наумчак. Він донедавна вів в мирового посередника, як в Бога. Бувало питає Гріневіча: А скажіть на милість, отець батюшко, що то таке за автономія? Казав посередник, що се панська вигадка, щоб людям бачи забивати! Вчора і сьогодні він сидів, слухав — слухав декларацію, де так гарно і докладно говорилось про ту-ж саму „автономію“, племунів і згадав посередника і його рішю, заставивши їх не раз солодко гинуть. Таких людей переважно пісало те пер селянство наше. Такі люди взяли на себе справу організації української трудової громади. Коли не считати Чербини, Довгоголова, Гріневіча, Рубіса і Вовка-Карачевського, то можна сміливо назвати громаду хліборобською. Від торішньої, де тон головним чином задавала інтелігенція, вона ще й там відрізняється, що тут верховодить Нечитайло, Чигирики, Сайки, Хвосты, та їх братія. Інтелігенція занадто занята законодавчою роботою. Селянство-ж, розуміючи, що Дума міцна буде тільки звязками з народом, взяло на себе організацію агітаційних центрів. Одним з них і буде „Українська Громада“.

На другім засіданні фракції радили посилити голосно про автономію України та про викуп землі.

Се питання викликало палкі дебати, говорив Сайно, Довгонолий, Хвист, Рубіс, Наушак, Нечитайло, Грінович і другі. Втім старий поважний Чигирин оти́зав засідаючу громаду — стару народну пісню. „Сударини Катерина напасть напустила; що стей добрий край веселій панам розділяла! Сударини Катерина зми́луй ся над нами! Віддай землю, край веселий з темними гаями!“ Під тихий старочий спів по лицям послив немов ток електричний пройшов. Всі погоджувались на тому, щоб в програму зараз завести пункт про примусовий перехід земель в руки трудящих, але поки що не зазначувати на яких умовах, бо на далішніх зборах поговорити ся про се більш докладно.

Програма фракції відрізняється від програми трудовиків тим, що вона потребує широкій самоуправи і заведення окремого українського фонду, що повинен бути в руках органів місцевої самоуправи. На черзі стоять також питання про те, як відділяти Українців членів фракції, від правих і взяти для фракції 40 місць серед трудовиків і т. д. Фракція Українців думає вносити поправки в законопроекти других фракцій, що до питань про місцеву і областну самоуправу, аграрний закон, а також внести на розгляд Д. Думи свої власні законопроекти по робітничому і національному питанню.

Вже в сім тижні стане виходити в Петербурзі заходом фракції укр. послів нова укр. часопись під назвою: „Наша Дума“. З'являється ме она два рази на тиждень. Предплата на рік 3 карб.

Про українську мову в гімназіях.

Проф. Н. Сумцов присвятив в 9037 ч. „Южнано Край“ надзвичайно цікаву статтю справі української мови в гімназіях — на підставі недавнього обіжника міністра народної просвіти. „Сей міністерський циркуляр — каже д. Сумцов — акт високої ваги, і коли б в даний момент його практично використали було б і незначним, все ж таки його моральне значення величезне“. — Торкаючись практичного здійснення міністерського циркуляра, пр. Сумцов гадає, що науку української мови було б можна розпочати з нового академічного року у всіх чотирох харківських мужських гімназіях в старших класах. Проф. Сумцов на підставі власного досвіду і загальних добре відомих з'являх доводить, що наука української мови в середніх школах необхідно мусить бути зв'язана з українською історією, етнографією, українською літературою або такими елементами, на яких опирається українська мова і якими вона пояснюється. Із заведенням української мови, як предмету науки, разом із тим неминуно заводяться ся цілий комплекс нових наук, які всі разом поширюють значно загальний світогляд середньої освіти. Накресливши історичний розвиток української мови, проф. Сумцов радить викидати науку літературної української мови з народним нареччям, згадуючи з одного боку із зразками народної творчості: казками, думами, а з другого — з творами Котляревського, Квітки, Шевченка.

Українські лекції в одескому університеті.

З днем 27. марта почав приват-доцент Олександр Сергійович Грушевський в одескому університеті викладати лекції із історії України українською мовою. Не вважаючи на те, що курс сей офіційно об'явлено необов'язковим, на перших лекціях було сила народу.

Політичний перегляд.

„Neue fr. Presse“ про послів Русинів в будучім парламенті. „Neue fr. Presse“ (з неділі), обговорюючи будучий парламент, його утворення по фракціям, пише й про Русинів як про четверте стороництво, з яким треба буде числити ся. „Певно — говорять „Neue fr. Presse“ — появиться ся знова великий польоний клуб, але часи, де за проводирем Поляків стояли всі Поляки як один м'яз — вже минули. До того в нову палату вишле Галичина і Буковина нову велику партію на місце малої рускої групи, яка при злібнім і політично свідомім моті проводом може багато сказати. 30 Русинів — се в сій розірваній палаті фактор, з яким правительством і великі стороництва деколи будуть мусіти поважно числити ся. Роля язичка на разі в дуже адячна. Сам і там буде ся казати: Можна тепер мати два заїзди в огні, польське і руске.

Російська чорна сотня. Нестримно шаліє у всій Росії дика „чорна сотня“. З її відомостю виконано атентат на б. посла Йоллеса і вислано вже засуди смерті всім важнішим послам із „лівиці“. Про смерті Йоллеса пише орган чорної сотні „Въче“: „убить жидів, закармичний друг і єдиномишленник жидів Герценштайна“ і т. д. Другий орган хуліганів „Русское Знамя“ помістив чорний хрест на ціль своїй першій стороні, а се є новим покликом до погромів. Єрмоном Ілфодор публично закликавав народ, щоб вишати і вбивати жидів, а волинський архієрей Антоній, якому Синод поручив розглянути сю справу, пише про Ілфодора, що се лаш „вилкий юноша 26 лтй совершенно безхитростный, но аффектированный патриот“. Так вішались монахи із чорною сотнею. Щоб в так гарнім товаристві нікого не недоставало, міністр Стоданин розіслав „еще 11“ (як пишуть російські часописи) телеграм відділам чорної сотні в подякою за їх діяльність. Товариство — чесне! А що ж

на се Жиди? В м. Прилуках радять про свої комерційні справи під проводом Милорадовича, голови місцевого відділу „чорної сотні“, в тій самій салі, де ще недавно збиралась чорносотенські мітинги! Tableau. Страшна аварія — і то не без гіркого комізму.

Франція а Німеччина. Французи ще й доси не можуть переболіти тих невдач, на які наразили ся перед 35 роками. В серці кожного національного Француза не згасла ще й доси іскорка мести, яка в сприятливій злиді, може набрати більшої сили. Цікаве й се, що з тими думками в останнім часі не товають ся, а висказують їх зовсім явнo; такі голоси дали ся чути навіть в кермуючих кругах, почавши від полковника і генерала, аж до воєнного міністра і шефа кабінету. Єнерал Баю працюючи уступаючого полковника одного з пограничних полків, сказав, що на жалі не судилося полковника взяти участі у відплатній борбі супроти Німеччини. За се постигла єнерала заслужена кара: його перенесли з пограничної місцевости в глубину Франції. Се обурало націоналістів і вони рішили внести в парламенті інтерпеляцію в сій справі. Знова соціалісти обуривались на такі явні заяви військових достойників і мали внести з своєї сторони інтерпеляцію. Міністерство Клемансо найшло ся таким чином в небезпечнім положенні; треба було самим міністрам сю справу в камері порушити. В своїх бесідах сказали вони то саме, що єнерал Баю, лише иншими словами. Міністер війни Пікар сказав: „Баю є один з найближчих офіцерів армії. Ніколи він не скаже щось двозначного і він буде все таки, що в прочім є його обов'язком, приготувати військо на день небезпечности“. При кінці вправді додав ще міністер, що військові авторитети, на яким становища вони би й не були, мають повздержуватись всяких енуціпаций, які можуть дати субстрат до пересаджених інтерпретаций. Таким чином задовольнив Пікар і націоналістів і соціалістів.

Телеграми „Буковини“.

Дня 2. цвітня 1907.

Ситуація в Румунії.

Букарешт. (К. Б.) В останніх днях не проявив ся ніякий новий бунт. Всюди і також в Букарешті панує спокій.

Італійський міністер заграничних справ.

Ріпалло. (К. Б.) Міністер заграничних справ Тітоні відіхав зніс до Риму.

Смерть Едварда Грегга.

Прага. (К. Б.) Помер тут Едвард Грегг в 80. році жити.

Ситуація в Росії.

Петербург. (К. Б.) В Москві відбуло ся студентське віче, на яким протестовано проти заборони віддержувати збори на університеті. На зборах студентських в Києві видано погрози на професорів. Оба університети будуть, здає ся, зачинені. В Петербурзі одержали екзамінатори, що непереналиювані студентів, вирок смерті. Дума взяла під обрану аграрне питання. Зголосило ся 115 бесідників. Доси говорило 18. Завтра буде Дума радити над бюджетом, при чім мін. скарбу дасть пояснення.

НОВИНКИ.

Чернівці, 2. цвітня 1907.

Відвідини цісаря і столарі в Празі. Празькі столарі поставили застрайкувати; вони жадають подішення платні і скорочення часу праці. Зі згляду на недалекий страйк загрожені роботи декоративні для близких відвідин цісарських. Комітет, що займає ся приготуваннями на приїзд цісаря, відбув засідане, на котрім рішено відступити від поставлених тріумфальної брами, коли-б столарі застрайкували.

Зміна в управі дирекції пошти. „Wiener Zeitung“ оголошує: Начальника поштової і телеграфічної дирекції в Чернівцях, надворного радника Поша, покланено в міністерство торгівлі. Цісар затвердив ради. почт. Карл Костровиха управителем поштової дирекції в Чернівцях і надав йому титул і характер поштового наддиректора, далше надав цісар ради. поштовою в Чернівцях Норбертові Ліхтендорфови титул і характер почт. надрадника. — Новий управитель пошти був доси приділений до міністерства торгівлі.

Румунська кандидатура учительська. Румунський езекутивний комітет учительський рішив на своїм повнім засіданні дня 29 м. м. відкликати кандидатуру д. Кісановича в гурагуморекім окрузі в користь Авреля Ончула, а також і есентуальну кандидатуру пана Кісановича в черновецько-стороничнецьким окрузі в користь д. Купаренка, заявляючи заравом готовість горячо заступатись за кандидатуру снх прихильників учительства. — Комедія пана Кісановича дійшла до краю. Довгі часи воював він і його „N. fr. Lehrertztg.“ проти „ворогів учитель-

ства“, — провідників руских. Ті вороги поставили руского учительського кандидата і він певно стане послом. А Румуні, у яких, — як писав д. Кісанович — учителі мають велике пошановане, — так гарно відтрутили від себе учителя кандидата (на жалі самого п. Кісановича), що екс. ком. рум. учителів мусить гірко капітулювати. Так, п. Кісанович, — зле є воювати пустимм фразами.

Цікавий процес. В Лівлянці відбув ся неред кількома днями ось такий процес: Паві подарувала служниці на різдвяні свята гарну сукню. Служниця подикувала і поцілувала паню в руку. По різдвяних святах покинула одна службу, бо власне минув їй місяць. Паві зажадала зверненн дарованої сукні, кажучи, що вона лиш під таким усілем зробила служниці дарунок, коли вона й на далі останесь. Дівчина однак не хотіла віддати назад одежі і пані передала справу судови. В суді дівчина заявила, що вона готова звернути сукню, коли паві їй подикне і поцілує її в руку. Се так обурало господарю, що вона зі злости опустила салю розправи — і справа на тім скінчилась.

Православне духовенство на Україні. Російська часопись „Подолія“ помістила недавно статтю прав. св'ящ. А. Антоновича про потребу введення української мови до народних шкіл. Православні подільські св'ященники вступують в члени под. „Просвіти“ а тогді на своїм з'їзді виявили они велику прихильність до українства. Все се — в Росії. У нас дуже мало прав. св'ященників, Русинів. Загал їх — се ромуни-заторми яничари, вороги вашого народу...

Росія а Буковина. В деяких російських гімназіях на Україні відбули ся в тім році (як писали ми вже) вечери в честь Шевченка або українські драматичні представлення. Так дієть ся тепер в Росії. А у нас, на Буковині, — в тзв. українських гімназіях нічого подібного не бачимо. Чи не час би постаратись, щоб сей гіркої аномалії не було? Самі ученики починають вже порівнювати „лібералізм“ російський із нашими відносинами і приходять очевидно до велими песимістичних висновків.

Голод в Росії. Часопись „Русь“ доносить, що в зантезурскім повіті тмолської губернії, за два останні місяці вмерло з голодової горячки 197 людей! Українські селяне із села Дашковець, поділ. губ. зібрали на голодних вагон жита і вислали його у Самару.

Звичайні загальні збори вашківської філії „Рускої Школи“ відбудуть ся в неділю дня 7. цвітня с. р. о год. 11. перед полуднем в кімнатах „Рускої Бесіди“ в Вашківцях н. Ч. з слідуочим дневним порядком: 1. Огворене зборів, 2. звіт з діяльности віділу за рік 1906, 3. звіт членів філії з поодиноких громад про стан курсів для аналіфбетів, 4. справа регуляції платні народного учительства, 5. вибір нового віділу, 6. візні внесення. Всіх чл. членів особливо замісцевих, просямо на зборах безусловно явитись, бо справи важні і нетерпачі проволони. Пригадуємо також, що право голосованн мають лиш ті члени, котрі з кладками за рік 1906 не залягають. — За ввіді: Алекс. Веремка, голова, Антін Гринцишин, писар.

Із штуки і літератури.

Буковинський русий народний театр під дирекцією Івана Захарка починає в салі „Народного Дому“ ряд вистав театральних і на перше представлене дає дня 7. н. ст. цвітня с. р. „Без таланду“ народну драму в 5 діях Тобилевича. Ціли місяць враз з податком від карт слідуочі: Крісла перворядні по 2 К 50 с., II-рядні по 1 К. 80 с., III-рядні 1 К 40 с., партер по 70 с. Карти вчаснійше можна дістати в „Селянській Касі“ ул. Петровича ч. 4. у п. Івана Созанського, а в день представлення від год. 6.01 при касі. Початок о год пів до 8.01 вечером. — В слідуочу неділю, дня 14. н. ст. цвітня с. р. в „Народнім Домі“ друге представлене: „Наталка Полтавка“, народна оперета в трох діях, Котляревського, музика Лисенка.

Іван Данилів Осадчук. „Весняні цвіти“. По-смертна збірка поезій з біографією автора. Видав Тарас Вірний. Перемишль, 1907. р. Перший випуск 48 ст. Ціна 60 сот. — Пом. автор — являєть ся справді талановитим. В найкрасших віршах видно великий вплив поезій Б. Лейко, якого творами небиічик справляв любовав ся. Чи не красше було б видати лиш се самі найліпші етихи нещаєливого поета? — О. Л.

Переписка Редакції.

Тов. Руск. Шк. в Пут. Бажаного протоколу не можна вже у нас відшукати. — Н. Н. в Чер. Прошу подати свою адресу, — інакше годі.

Упрашає ся всі каси пожичкові і щадничі, що оголошують в „Буковині“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом вислали на адресу друкарні і належитість (1 кор.) за випечатане оголошення!

Адміністрація.

Русини! Не забувайте на будову дівочої бурси!

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{3}$ стор. 40 К., $\frac{1}{4}$ стор. 20 К., $\frac{1}{5}$ сторони 10 К., $\frac{1}{10}$ сторони 5 К., $\frac{1}{20}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний окуп. **Дрібні Оголошення** малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова. Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Загальні збори каси пож. і шадн. для громади Глинниця відбудуть ся в неділю дня 7. цвітня 1907 в домі п. Івона Вівчарюка ч. д. 199. з наступним денним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1906. 2. Приватне обрахунку і біляносу за рік 1906. 3. Вибір ради надзорчої. 4. Вільні внесення. — *Старшина*

Загальні збори веснянні каси пож. і шадн. для громади Волока в. Ч. відбудуть ся в неділю дня 14. цвітня 1907 о 1. год. посполудни в шкільнім будинку з таким денним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1906. 2. Вибір старшини. 3. Вибір вильсованих 4 членів ради надзорчої. 4. Опроцентоване пайв за рік 1906. 5. Вільні внесення. За старшину *Данчул* начальник.

Случайна нагода

Воай, санки, шори, сідла і взагалі всіляка упряж вадля виїзду дешево до вбути. Також до про- дажки фортеп'яні.

Ближше можна вивідати в Чернівцях Пошегавсе 5а у Николая Українця. 53 (9—10)

Всілякі насіння цвітів і огородини продає en gross

ЯКІВ КОФЛЕР

в Залізничках. Ціни, на жадане висилає даром. Цибули близько 1600 штук і кг. в пакетах 5 кілових по 1 вр. 80 кр. оплатно. 70 (1—4)

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть NERVOL

„Назва правдо забезпечена“ антикара др. Ю. Францоу в Тернополі.

Се є знамените умиряющее средство до натирання против всяких ревматичних болів, простудження, ломаня костей, плечий гістця і нервових недуг. Прошу ува- жати на напис „Nervol“ і не при- мати ціяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фла- шок) 8 кор. з оплатою і опакованям. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всіх країв. В Чернівцях на складі у Шміда і Фонтіна. (—)

КУПУЙТЕ ЛИШ

PFAFF-A

МАШИНИ
ДО ШИТЯ

бо они є найліпші, найтриваліші а також найдешевші! Крім тих є у мене також на складі

97 2—26

СИКАВКИ І КАСИ

при яких купити єуть думоземкі і вигідні угод- вини, Шіде не дістанете дешево, ліхто не об- служить нас так ретельно і ніхто не годеє дати нам таких полекний у сплатах. З поважанем

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,

машиніст у брочарі Штайнера
улиця Желізнична, Чернівці.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнає народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шіфкарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen

10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

25 12—20

Штучні навози

на весну, як томасину а звільною на мішках і без звільди. суперфосфати, кайніт калуский салітру хілійську і всякі насіння господарські, найпевніше купувати в „Спілці для господарства і торгівлі в Перемишлі“.

50 (11—12)

Ціни висилаєсь оплатно і даром.

Дирекция.

Г. ФАЙЛЕР

усувач нагнітон

Чернівці, улица Руска ч. 8.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Отсим подає Вп П. Т. Кіентелі до ласкавої відомости що надходять найновіші артикули весняні:

Склад

Капелюхів в ц. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відні, Осип Ніхлер і Сини в Грацу.

Черевики в ц. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відні, Ф. Л. Поцера в Хрудім коло Праги.

Дамська і диточа обув.
Дамські і диточі капелюхи.
Дамські і диточі рукавички.
Дамські і диточі парасолі від сонця і дощу.
Дамські і диточі рукавички і парасольки.
Дамські і диточі паньчохи.
Дамські і диточі гребіні і штітки.
Дамські і диточі підв'язки.
Дамські і диточі пояски.
Дамські і диточі шапочки.
Диточі убрання і жакети.
Парфуми мила і т. н.

Артикули до подорожи. спортові і Tennis.

Найліпші тукраві і за-
граничні фабрики

Мужеске бізє.
Мужескі капелюхи фільцові і циліндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камізелки.
Мужескі домашні черевики.
Мужескі парасолі і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпетки.
Мужескі танки на ласта і візники.
Револьвери, стрільби до польовани і амуниция.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захаря.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 18 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.,
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 естиков.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При чистійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламації неопечатані вільні від порга.
Рукописи звертає редакция лише за попе-
редним встереженням і залученням належ-
ности поштової.

В справах редакційних можна усно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Буковинська Польща.

Блаженними сльдами галицького „Słowa
Polsk-ogo“ йде тепер буковинська Польща.
У тій справі нині між нинішнім наш учитель-
ський орган „Промінь“:

„Українська преса переповнена донесеннями,
як то вшехполяки в Галичині ведуть екстер-
мінаційну політику супроти Русинів, а від
часу до часу продерують ся ті вісті і до за-
падної Європи і обурюють благородні серця,
обурюють тих, у котрих є почуте права і спра-
ведливості, котрі не можуть рівнодушно ди-
вити ся на насильства, на гнет, на терор лю-
дей, у яких на устах „wolność, równość i bra-
terstwo“, людей, що під двома заборами самі
терплять утиски. Та се мабуть історична хо-
роба більшої частини польської суспільности.
Она завжди меншу вагу клала до оборони
загрожених власних позицій на західних окра-
їнах а більше дбала про агресивну політику
на сході. Се тяжко відбило ся на їх власнім
організмі, бо західні окраїни словянські, ба
й чисто польські перемінли ся з часом на
чисто німецькі краї, або стрімголов летять до
того, н. пр.: Хто сьогодні пізнав би, що Берлін,
столиця Німеччини — се колишня чисто сло-
вянська оселя, що в цілім тім шматі землі
не було перед пару сот літами ані одного
Німця? Ба навіть само серце колишньої Польщі
Познаньщина стоїть сьогодні так, що 1,593.600 на-
ходить ся в руках німецьких а лиш 1,100.000 на-
є еще в руках польських. І, чи є цифри, страшні
цифри не говорять вимовно, що час би лишити
Русинів в спокою, не з'уживати би сил в не-
потрібній борбі із своїм братним народом,
а сконцентрувати їх для оборони свого рідного
краю на западі? Та ні! Якесь дивна, глуха
ненависть, нетерпимість, шовінізм заглушують
голоси здорового розсудку і заставляють поли-
шати своє рідне на поталу ворогови а витягати
руки за чужим...

На Буковині Поляків поверх 3 проц. за-
гального числа населення. Найбільше чисельний
ту нарід — се Русини, бо майже половина
усіх мешканців. Українські посли допомогли
польським заступникам, що тих 3 проц. Поляків
мають свої власні школи, власних учителів,
інспекторів, допомогли до осягнення запомоги на
„Polski Dom“ в Чернівцях і т. д. і т. д., а те-
пер бук. Поляки, ідучи за слідом психопатич-
ного „Słowa Polsk-ogo“, лучать ся із найбіль-
шими ворогами укр. народа, перевертнями-ка-
цапами, тими самими чорносотенними „істинно
русскими“ хуліганам, які в Росії проти нас
воюють лише тим оружьем, немов би ми мали
запродати ся Полякам і т. д. „Schöne Seelen
finden sich“.

Черновецька „Gazeta Polska“ пішла навіть
так далеко, що взагалі виключила існування
Українців, назвала, що се штучний витвір ав-
стрійського правительства перед кільканацятьма
роками і т. д.

На конець, як довідуємо ся, буковинське
„Коло Польське“ постановило піддирати
при виборах наших кацапських кан-
дидатів. Радуй ся п. Гломбінський і вся
вшехпольська гакаго, — буковинська Польща
йде твоїми сльдами! Ми того їх ходу не боїмо
ся. Спокійно ждемо, щоб побачити, де заведе
наших сусідів той шлях... Видно лиш, що хо-
тай би Русини як найтолерантійше, як най-

об'єктивнійше поводити ся супроти своїх братів
Поляків, то вшехполякам сего завсідги за мало!
Они хотіли би держати нас у кулаці як то
бувало за панщизняних часів, або за часів
небіжки шляхоцкої Польщі.

„Ruthenische Korrespondenz“.

(Лист з Відня).

Ділимо ся з нашим загальним відрядною вісткою.
На днях стане у Відні виходити друга руска часо-
пис на німецькій мові, нова трибуна для українського
народа в Європі н. н. „Ruthenische Korrespondenz“.
Покликаючи її після попередніх великих труднощостей до
життя, йшли ми за голосом нашої суспільности, який
проявив ся на сторінках нашої преси в бажанню, скри-
пити нашу позицію в Європі доставлянням частій-
ших інформацій про наше національне, політичне
і культурне життя, як се було можливо для двотижнев-
ника „Ruthenische Revue“, а ще менше можливе те-
пер для місячника „Ukrainische Rundschau“.

Щоби ухилити відразу всяке непорозуміння, зараз
зазначаємо, що тижневник „Ruthenische Korrespon-
denz“ не то, що не має на меті перебирати на себе
ролю місячника „Ukrainische Rundschau“, але і само
існування „Ruthenische Korrespondenz“ можливе і ми
слимо тільки при існуванні і процвітанні „Ukr-
ainische Rundschau“. — „Ukrainische Rundschau“ се
наш орган репрезентативний а „Ruthenische Korres-
pondenz“ буде органом чисто інформаційним.
Скриплене позитивне „Ukrainische Rundschau“ буде одно-
часно зміцненням екзистенції „Ruthenische Korrespon-
denz“ — передовсім з боку ідейного. Грає тут однак
важну роль також згляд на технічні причини, тим
більше, що „Ruthenische Korrespondenz“ буде вида-
ване і редагуване людьми, які беруть активну участь
або стоять близько до редакції „Ukr. Rundschau“.
(Видавець н. Володимир Кунштр; відповідає за ре-
дакцію др Роман Тустановський.)

Що се таке „Ruthenische Korrespondenz“ і яка
її задача? Отже „Ruthenische Korrespondenz“ не буде
часописом нормального типу. Перш усього буде вона
появляти ся в правах рукописи і буде друкована
лиш на одній стороні великого листа. Завданням сеї
кореспонденції буде подавати найсвіжіші вісті
з нашого життя, передовсім змісту політичного, а далі
і найсвіжіші, цікаві для чужинців прояви національ-
ного життя українського народа. Окрема відділ буде
присвячений реєструванню фактів надужиття, які в
„Ukrainische Rundschau“ задля літературного характе-
ру сеї часописи не можуть бути піднесені систе-
матично у всій їх наготі. Статей нормального покрою
наша кореспонденція також не буде містити, а тільки
короткі поглядів статі в реферованім політичної си-
туації, політичних комбінацій, одним словом есе-
нцію того, що становить тему газетних статей. Круг
інтересів „Ruthenische Korrespondenz“ буде зовсім
відмінний, як „Ukr. Rundschau“, так що „Ruthenische
Korrespondenz“ буде доповненням і знаменитою ілю-
страцією статей „Ukr. Rundschau“. Коли „Ukr. Rund-
schau“ розсилає ся по редакціях європейських часо-
писів, по європейських учених, письменниках, публі-
цистах, дипломатах, політиках і т. д. то „Ruthenische
Korrespondenz“ буде призначена до виключного
ужитку часописів і се є також причина, що друкує
ся вона у найдогіднійшій задля сього формі — на
одній сторінці.

Ваги видавання нашої кореспонденції з окрема
підкреслювати не потребуємо. Попри десятки і сотки
вишніх зглядів вже сам згляд на вибори достаточний,
щоб таку часопис покликати до життя. Коли розумі-
ємо значіння оціні культурного світа (її силу пізнали
ми в цілім її маєстаті після увязнення і голодового
страйку українських студентів) то не сміємо пропу-
стити ніякої нагоди інформовання Європи про наші
справи, не сміємо пропустити ніякого надужиття,
щоби не дізнав ся про нього культурний світ. Нія-
кий проступок польського правління в Галичині не сміє
так, як досі бувало, пропадати в стосах старих га-
зетних чисел, а новини ми про се телефонувати скрізь
по Європі. Скільки то шуму в Європі наробило увяз-
нення українських студентів терез те тільки, що світ
в сам час дізнав ся про се. Але ж ми знаємо, що на-

сильство, якого доквано над українськими студентами,
повторяєть ся у нас систематично і в далеко прикрій-
шій формі над темними верствами нашого народа. Ми
мусимо показати світові, що голоділка українських
студентів, се не відірваний факт, а тільки звено в лан-
цюгу злочинної системи. Голоділка українських сту-
дентів звернула на себе увагу світа своєю оригіналь-
ністю; вона була незвичайно різким протестом, на
який могла здобути ся сотня енергічних, молодих, і н-
телігентних людей, — але ж друга голоділка не
скоро повторить ся, а кривда заподіяні нашому наро-
дови не зменшать ся, скорше хвиба зростуть (vide
ухвали галицького союзу). Резервувати їх для нас са-
мих, що відвикли добачати не раз в найпоганіших
проявах брутального гнету обид людського горожань-
ського і національного достоїнства, не вільно. Річи,
які в нас діють ся на денним порядку, які реферують
ся в нашій пресі в рубриці новинки, — се самі сен-
заційні вісті для преси культурного світа. Як-раз
галицькі надужиття засадуєть, щоби для їх реєстро-
вання створено окремий орган, окрему чорну книгу.
Для них сам заведемо в „Ruthenische Korrespondenz“
з konieczности окремий чорний відділ.

В противенстві до „Ukrainische Rundschau“,
яка в своїх статях подає річи інтересні змістом і дум-
ками не лиш для чужинців, але й для своїх читачів,
буде „Ruthenische Korrespondenz“ подавати тільки
матеріали аж надто добре знані кождому Русинови.

Доводечим усім існування кождої кореспон-
денції, е, щоби вона була точно і совісно інформо-
вана про всі біжучі справи. Тому звертаємо ся з дуже
серйозною проською до всіх наших політичних органі-
зацій без різниці партій і всіх кореспондентів на-
шої преси, подавати нам можливо скорі інформації
про всякого рода надужиття, про політичний рух і т. д.
Інформації повинні нам бути доставлявані в засаді
телеграфічно. Однак ми обмежимо телеграфічну пе-
реписку до справ дійсно актуальних. Надіючись, що
наші політичні організації зрозуміють вагу справи,
ми певні, що наша часопис дізнає з того боку прав-
дивої підтримки.

Завважаємо, що „Ruthenische Korrespondenz“ по-
рішено видавати що тижня. Коли б однак показала ся
потреба, коли б обам часописам не міг відповісти скіль-
кости актуального матеріалу, то ми готові видавати
нашу кореспонденцію і двічі в тиждень. Заявляємо
також, що наша кореспонденція не буде і не може
держати ся правильних днів появи, а тільки її поява-
буде залежати від степеня актуальности матеріалу.
При тім не виключена можливість, що в давній період
кореспонденція може виходити хоч би і що другий
день.

На чергу приходять матеріальна сторона ви-
дання. Перш усього завважаємо, що наша кореспон-
денція, як загальом всі кореспонденції, усталеної перед-
плати мати не буде вже хоч би задля того, що не
знають, чи появлять ся вона до кінця року 40, чи 60,
або й 80 разів і розсилає її будемо по світі, як се
виходить з натури нашого положення, все одно, за
гроші, чи даром і передовсім даром. На кождий спосіб
ми можемо предвидіти тільки кошти видання, а есен-
ціальних доходів ні. І нам, що видаємо „Ruthenische
Korrespondenz“, не рефлектуючи і не можучи рефлек-
тувати на заробок, приходять ся відкинути ся до
загалу, щоби взяв собі до серця долю сеї часописи.
Ми надіємо ся на успіх нашого зазиву тим більше,
що вже тоді, коли на сторінках „Діла“ появилось ся
бажане перемінити „Ukrainische Rundschau“ на тиж-
невник, деякі передплатники сеї часописи заявили го-
товість зложити на сю ціл пропозицію тоді автором
статі „Чи треба, щоби про нас люди знали“, квітну
20 кор. Ми самі не можемо ніяк поставити певної
сталої передплати, бо, як згадамо, кореспонденція, се
не нормальна часопис і появлять ся буде на зовсім
окремих усідках, задля чого і її ціна в ніяким випадку
не може стояти в пропорції до вартости паперу і кош-
тів друку. На кождий спосіб заявляємо, що грошеву
присилку від 15 корон будемо уважати одночасно і за
передплату, без огляду на те, як часто „Ruthenische
Korrespondenz“ буде появляти ся (в кождім випадку
найменшо раз на тиждень). Просимо тих добродіт,
що годять ся поперти наше діло, щоби зволнили поспі-
шити ся з присилкою грошей, бо справа появи нашої
кореспонденції не терпить з відомих причин прово-
лок. Перше число ми видаємо за кілька днів.

Повертаючи до сказаних на початку слів, мусимо
ще раз з цілим натиском підкреснути спільність інте-

precis „Ruthenische Korrespondenz“ з „Ukrainische Rundschau“. Для легшого зрозуміння наведемо хоч би прим. істнованя двох таких польських часописів: „Polnische Post“ і „Polnische Korrespondenz“. Намі редакційні відносини ще о стільки спеціальні, що добрий розвиток „Ruthenische Korrespondenz“ залежить від доброго розвитку „Ukrainische Rundschau“. В тім відношенні залежності стоять ці часописи без огляду на те, що „Ukr. Rund.“ коштує річно тільки 6 корон, а „Ruth. Korr.“ кілька разів більше. Апелюючи до суспільности, щоби підперла наш новий план, ми просимо всіх, кому не байдужа наша робота і її мета, приступити як найчисленніше в число передплатників обох наших чужомовних органів. Та здаючи собі добре з сього справу, що передплатників „Ruth. Korr.“ з'єднаємо собі тільки з круга тих добродіїв, що вже є передплатниками „Ukr. Rund.“, власне з натиском підносимо, що ся остатня не тішить ся належною підмогою загалу. А притім ціна „Ukr. Rund.“ така низька, що дозволяє на передплату і найнезаможнішому інтелігентові.

Ми мусимо доконечно поставити справу інформації заграниччю на ширшу скалю і, певні помочи нашого загалу, свідно роботу вже заіндіювали. Дякуючи видавцям і редакторам „Ukr. Rund.“ зорганізував ся при сій остатній гурток молодих людей, які поставили собі завданням, інформувати чужинців про наші справи так через сю часопис, як і просто доносима до чужих газет. Се буде мати однак і такий наслідок, що коли польський суд замкне принакливо ще раз до арешту одинокого досі редактора від „Ukr. Rund.“, то на його місце стане новий, і часопис не буде мусити на тім терпіти.

Нам дуже мило сконстатувати, що наша думка, оснута „Ruth. Korr.“ стала в стадії зреалізованя як раз в той час, коли польські часописи стали накликувати до енергійного інформованя Європи про польські справи, а навіть заснованя окремого польського правого бюро для збирання інформації руских інформаторів Європи, значить наших. От що пише про сю справу „Słowo Polskie“ з 23. м. м.

„Поміж резолюційні віча на Стрільницях, була ухвала оснута правове бюро для простованя фальшивих інформацій. Про потребу отвореня такого бюро, не може бути двох окремих думок. Досвідка остатніх днів переконали нас о тім рішучо. Хто знає журналістичну техніку, той знає, що таке інформоване чужої преси річ не легка і треба незвичайної зручності і знаменито вироблених відосин в публіцистичнім світі, щоби зробити на суспільність бажаний вплив. Сю справу треба би поручити польським денникам у Відні, які, маючи сталу оселю в столиці держави, відси розходять ся вісти на цілий світ через поставлених там кореспондентів від всіх європейських часописів, єдині і єдинокі можуть сейчас демаскувати тенденційні вісти віденської преси і простувати фальші. В той спосіб можна би заніти ширенню пераз просто страшних (potwornych) вістей про галицькі відосини, а спеціально тенденційним брехням, підсунувим німецькій пресі нестружженими (przez nieustraszone) в тих заходах Русинами“.

Так, дійсно. Признаємо шведсько-польському організації. Ми досі не жаліли труду в тім напрямку, а й далі вести мемо сю роботу щиро і з ще більшим завзяттям. Наші привітальні, що дістали важкого політика від культурного світа, старали ся всіма способами об'яснити себе і вже лавою сунуть брехливі доноси на український рух і перекривали про добродійства, яких будим дізнати Русини від Поляків. Що більше: підносимо, що накликуваня „Przeglądu“ і „Kurjera warszawskiego“, щоби хто з „zamożniejszych obywateli“ поїхав до сідлового норвежского письменника Бергсона, переконувати його про тенденційність наших жалоб, вже дійсно увінчали ся успіхом. Та шляхотскому аргументові не повила ся дорога. Ефект — тяжка моральна пощочина. На днях поговоримо про те більше.

Таку роботу, яку ми поставили своєю метою, яка має перебити дорогу польським інформаторам і де маскувати їх огидну роботу, розумієть ся, неможливо вести відорвано, неможливо слідувати і реагувати на кожний удар з окрема. Тут треба конче зорганізованої роботи. Таку роботу ми вели досі і хочемо її тепер вести на більшу скалю. Чи владуть ся наші заходи, про се нехай рішає сама наша суспільність. Від неї залежить рішене, чи сповнило наші наміри на добро і славу нашого народу, чи оставимо нашим ворогам чисте і рівне поле ділани — нехай герцюють по нм безкарно на нашу шкоду.

Відень, 26. марта 1907.

Видавничо редакційний комітет.

Передвиборчі вісти.

Із заставнецького округу.

Дня 29. марта с. р. відбуло ся о 2. годині по обіді величаве віче передвиборче в Юрківцях, одній з найбільш (і що головніше) політично зрілих громад. При вході до школи, де окрім інтелігентної очікувало велике число селян місцевих як також з близького села Вербиців і вивших сіл на дорогого кандидата на сей повіт, начальник громади п. Николай

Костюк привітав Ви. гостя п. А. Лукашевича, передаючи йому хліб і сіль. По програмовій промові кандидата, перебуваючій гримким „славно“, забирали слово п. надуч. А. Зибачинський, кошовий Ів. Сурман, господар Вас. Сурман і учитель Ник. Тарновецький. Зібрані заявили ся всі як оден муж за кандидатурою п. А. Лукашевича, а вічному контра-кандидатові п. Гакманови висказали ганьбу за его погубну роботу в виду накинени своєї кандидатури, прикрашеної содомими, привабливими словами. — Чи Ви тримаєте ся ще й тепер той приповідки, пане Гакман, що каже: „Іли на село дурити!“? — Забудьте на се! Раз удурились вже нас, але в друге ми не даємось! — Юрківський.

В суботу 30. с. м. відбуло ся віче в Брідку, про яке ми вже писали, а з Брідка відправили виборці свого кандидата п. Лукашевича до Міткова. По привітанню кандидата хлібом і солю п. Іваном Горіцієм, вибрали збори председателем нач. гром. Филичука, який уділив голосу п. Лукашевичеві. Кандидатську бесіду переривали зібрані виборці часто окликами „славно“. По виводах п. Івана Базового, Івана Горіці і Манолія Горіці прийнято з одушевленням кандидатуру п. Лукашевича; також ухвалено резолюцію, яка висказує довіре дотеперішнім провідникам руского народу на Буковині. Сердечний прийом справив гостям п. Манолій Базовий.

В неділю 31. с. м. відбули ся віча в Мосорівці, Онуті, Самушині і Чорнім Потоці. У всіх названих громадах сердечно витано п. Лукашевича і виборці ухвалили з одушевленням кандидатуру п. Лукашевича. В Мосорівці повитав кандидатуру п. Лукашевича п. Войнович і припоручив її виборцям. І тут висказано пп. Василькович і Стопком у подяку і признання за їх дотеперішню успішну працю. Зі згляду на блискучий успіх на всіх вічах в заставнецькім окрузі, як також зі згляду на пануюче задоволене з кандидатурою п. Лукашевича, є вибір пана Лукашевича запевнений, а всяка протівна кандидатура не буде мати успіху. Виборці заставнецького округу переконані, що ніхто в них не знайде, щоб виступити проти кандидатури п. Лукашевича.

В п'ятницю, 29. марта с. р. відбуло ся передвиборче віче в Боянчуку, на яке зійшлося не лиш ціла громада, але із сусідніх сіл вивла ся велика свідка виборців. Збори отворив п. надуч. Дм. Падура. Привітавши велике число зібраних гостей, навів ціл зборів, об'яснив докладно їх вагу і вагу надближаючих ся виборів. На зборах президував п. Зибачинський, а секретарував уч. І. Блошка. Перший промовив на зборах перебувши кандидат п. Лукашевич і заявив у своїй довгій бесіді, що буде завжди старати ся о добро мужиків хліборобів, буде старати ся, аби кожд реалітний притягнути до того, аби старав церкви і школи за свої гроші, буде старати ся зменшити податок і про те дбати, аби наші діти однаго з мужиком платили, буде дбати, щоб зменшити службу військову і щоб підчас роботи не покликували воликів-резервістів до військових вправ, але підчас зим. На сім місці зазначив соймові закони, які як-раз тепер знаходять ся у санкції. Також звернув увагу на кривди хліборобів та на їх жерела, сказав як їх мож буде усунути і підчас притім значення науки. По виволоженню кандидатської промови пана Лукашевича, бесідували ще пп. Сурман кошовий з Юрківців, Ів. Циганюк, Андр. Зибачинський і М. Тарновецький. Пан Ів. Блошка зазначив, що на сей повіт кандидує й пан др. Гакман, котрого парід вже добре знає з попередніх виборів до сойму, що хотів бути мужиким послом а для панів ділячи дбати. Бесідин обстоював за кандидатурою п. Лукашевича і сказав, що в нм предвиджує доброго заступника мужикого до парламенту. По сім відчитано слідуючі резолюції ухвалені одноголосно зборами: „Збори у Боянчуку висказують кандидатуру до парламенту п. Лукашевичеві вотум довіри і зобов'язують ся всіма силами підняти і его кандидатуру. — Збори висказують своє недовіре п. Гакманови і зазивають его від кандидатури із сего повіта відступити.“ — Збори висказують п. Ник. Василькович і др. Стопком у щиро подяку за їх дотеперішні труди для народу і на будуче просять їх, щоб всякі інтереса мужиків підпирали.

По замкненню зборів у Боянчуку удав ся п. Лукашевич до Горшківців. Тут перед локшем зборів привітали п. Лукашевича нач. гром. Гаврилиця і п. надуч. Коварчук, а на знак пошани передали хліб і сіль. Зборами проводив перебувши гість надуч. Дм. Падура а секретарували уч. Ів. Блошка і В. Іванович. По кандидатській промові п. Лукашевича, забрали слово господарі пан Сруштей і п. Братчук. По них промовляли пп. А. Зибачинський і Ів. Циганюк, госп. Панкєв, обговорюючи всякі кривди мужиків та обстоюючи за кандидатурою п. Лукашевича. На внесенє уч. Магаса зобов'язали ся збори одностайно всіма силами підняти кандидатуру п. Лукашевича, а кандидатуру протівного кандидата п. др. Гакмана поборювати. Господар Лазар Іванович вніс, щоби зложити щиро подяку п. Ник. Василькович за его дотеперішній труд на користь руского народу. Пізно вечером замкнули збори, а зібрані в найбільшій порядку, розійшлись домів. — Свідок.

З вашківського округу.

Дня 31 с. м. відбуло ся віче в Багні. Народу зійшлося до 600 душ. Присутний був теж на зборах о. екзарх Семанюк і надучитель п. Альбота. Промовляв сам кандидат п. Ерстей Пігуляк. Люди вислухали із зрозумінням справоздане із посольської діяльности п. Пігуляка і були ним так зворушені, що відтак з одушевленням і одноголосно ухвалили підняти кандидатуру лиш п. Пігуляка. На зборах ставив о. Семанюк всякі жаданя до будучого посла в справі гімнани в Вижицях, регуляції Черемоша і т. д. Посол Пігуляк обіцяв ті жаданя поперти. Проти Богатирця є тут велике обуренє. — Виборець.

В Вилавчу були збори, що становлять певно унікум на земській нуді, збори — в трупарні! Розумієть ся такий помисел може мати лише кацап, ну і не протівлячесь сему правду скликав проф. Тосан з Серету збори кацапачі дня 1. с. м. до трупарні, щоби агітувати за Богатирцем. — Та довідались люди, що в трупарню зайшли сі живі трупи, пішли та розігнали збори і Тосана прогнали, називаючи ірриником, бо занечистив трупарню! Ну, Богатирче, де то ще не були Ваші збори? А може Ви Вашу кандидатуру умістили в трупарні? — І. Я.

Польське віче виборче відбуло ся дня 2. с. м. в читальні польській в Вашківцях п. Ч. На віче прибув Богатирець і парох польський Марцель Завадовський; їхали оба на брачці; мов одна стиснена маса заповнили все сиджене; ворожнеча протів руского народу затерла ріжницю між вірою обох душпастирствів. На вічу говорив о. Марцель як патентовий русиноїд, прямо відмовляв нам права істнованя, а Богатирець ручив, що все буде додержувати, що обіцяє!! Рішили одноголосно піддержувати Богатирця, що грубів видимо на таку підмугу, заспівали ему „Сме Польска не згінеє“, і пішли зажити справу! Деякі Поляки довго стояли коло читальні — та суміявали ся, чи буде що доброго з їх вибору, — чи можеби нарозумілись! До сих скажемо отсе: Коли би Богатирець вийшов, то не буде за Вас більше дбати, як несе за пату ногу; коли Богатирець провалить ся, то най Вас заступає — всьобдз Марцель! Кожний спосіб радить Вам іти з нами, бо кривди Ви від Русинів не знали, але як будете зачіпати, то і ми поставимось! Считайте зрештою Жидів, їх інтереса подібні до Ваших і они Вам скажуть! Зрештою: „ліпше з мудрим згубити, як з дурним найти“. — І. Я.

Признає Богатирцеві. І сам Богатирець признає, що дурене людей має іноді прикрі сторони, хоч їх, що правда, не всі однако відчувають. Дня 2. с. м. був Богатирець в Вашківцях на польськ віч, де на жалоби Поляків протів нас (по більшій часті були се видумані і безличні домаганя) обіцяв їм рішучо іти протів Русинів в польських справах. По сім хитрий везикорос думав застріляти і другу птицю за одним „шусом“ — і хотів відбутти збори з своєю партією, званою у нас „хрунями“. Але зібало ся досить наших людей, щоби почути его вигадок і спам'ятати его жертви (хоч і так ні один не прийшов), та Богатирець крутив ся в громадській канцелярії, далше сів на візок і від'їхав! Та наші люди були обурені сьм, що Богатирець так боїть ся світла і правди, і що звів їх, тому крикнули ему гримко: „Проч киринику!“ „Ганьба!“ і т. в. — Богатирець знайшов ся оригінально, бо нібато не зрозумів сего, і клянячиєсь признавав слушність нашим переконанням, а надто усміхав ся! Ну, усміхнутись на так гіркий закид, як его робить народ називаючи „киринником“ — се удасть не кождий. — І. Я.

НОВИНКИ.

Чернівці, 4. цвітня 1907.

Депутация українських професорів у Відні. В четвер прибули до Відня дві депутатції, вислані українськими професорами львівського університету, як також „Науковим Товариством імені Шевченка“ в справі оснотаня українського університету. В склад депутатації входять львівські українські професори Комарницький, Дієтрянський, Колесса, Студинський, далше пражський професор привіторний радник Горбачевський і черновецький професор, краєвий віце-маршалок Смаль-Стоцький. Під проводом бувших парламентарних послів Василька і Романчука, являть ся депутатації завтра (в п'ятницю) на аудієнції у міністра просвіти Мархета, мін. скарбу Коритовського і президента міністрів барона Бека.

Вісти з російської України. Український клуб в Думі вибрав вже свій виділ, до якого входять Рубіс, Гриневич, Довгополов, Нечитайло, Хвист та Лосє. Польські послы постановили висловити привіт українському клубові. По тій причині відбув клуб українських послів засідане, на яким ухвалено коректно відповісти на привіт і висловити згоду підтримати Поляків в боротьбі їх за автономію Польщі, коли они будуть допоминати ся землі для всіх трудящих в Польщі. — Київське товариство

"Прогресс" збирає гроші на виставлене пам'ятника Т. Шевченка. Заходом сего товариства має відбутися в Києві величавий концерт в честь Шевченка, дня 20. с. м. Співучасть заповнили такі артисти, як Лисенко, Садловський, Мисюга, Заньковецька і другі. Библиотека київск. "Прогресс" складаєт ся із 5000 томів. — В Петербурзі повстало вже нове українське товариство: Громада. — В примірники виданого недавно (в 10.000 екз.) "Кобзаря" вже з Петербурга розійшли ся. — Укр. студентська громада в Києві запротестувала на останнім своїм засіданні проти поступованя інспекторських худіганів на Львівськ. університеті. Справу львівських подій ухвалено передати під розвагу загально студентського віча в Києві. — За "Радою".

В справі релігійованя студентів за університетську справу, нині "Діло": Релігійованям з львівського університету академікам доручують засуд в польській мові! Отже з одної сторони сенат видає відозви, визнаючи, щоби молодіж успокоїла ся, а з другої той сам сенат домість законні приписи і на писемну заяву в українській мові відповідає в польській мові. Знаючи, з ким має ся до діла (сенат готов "узяти" непридатний вирок за "доречний") чотирох прийняло доси вирок, щоби висести рекурсе до міністерства, решта не приймає вирок у польській мові. В дорученні вироків описує сенат докладно демонстрацію з 23. січня, але, хоч мав до розпорядимости судові акти (котрі повинні бути урядовою тайною аж до доручення акту обжалованя!) доказів вини не зібрав ніяких. Релігійовані отці студенти: Тиховський, Назарук, Дідуник, Крат, Рахінський на все, (що до Крата, сенат поставив внесенє на релігійованє його з усіх австр. унів.), Крисоватий на 2 роки, Цянка, Коковський, Смулка, Коритовський, Бекесевич, Ол. Левинський, Бабій, Гладкий і Гауцянський, з тих оден має дістати догану, а двоє прогнано за якийсь час.

Датки на львівських академіків. Визначну суму на потривання підчас послідних університетських подій у Львові студентів заохили американські Русини. Давиїше прислано на сю ціль 914 К., а 19. марта 1617 К., разом отже 2590 К. Так наші заточники інтересують ся справами в старім краю.

Вісти з Росії. Радою всіх опозиційних фракцій в Думі постановлено не гаяти много часу на дискусії про земельне питання а передати скорше в комісію всієї земельні законопроекти. Фракція народних соціалістів виробила вже основні тези тимчасового законопроекту, який каже: не давати силі законодавчої про набирання робітників на сільську роботу і скасувати закон проти страйків сільських робітників. Треба спинити купованя поміщицких земель крестянським банком і припинити продаж уже куплених ним маєтків. Всім ділами що до купна продажі, заставу і дарованя земель заправляють місцеві земельні комітети, вибрані всіма громадянами певного поалу, національності і віри потайним, прямим і рівним голосуванєм. Оі комітети мають підготовляти і заводити реформи, завідувати земельними справами в лихих роках. В завідуванє комітетів повинні бути передані всі казенні землі, які можна обробляти, удільні і придбані крестянським банком, так само і ті ділянки діса, які мають бути шарубані, коли комітети признають, що вони потрібні для налива, або як стротельний матеріал. Комітетам даєт ся право видавати обовязкові постанови про аренду земель, про найманє на сільську роботу і також заводити посередницькі камери для розбора непорозумінь серед сільсько-господарської людности. Міністр Коковцев пропонує Думі бюджет. Се незначайно важна подія, бо се перший знак конституційних змін. — "Zeit" каже, що недавно прийняв цар на аудієнції голову одеського відділу чорної сотні. Рівночасно доносять часописи, що правительство має відкликати удільний вже дозвіл на з'їзд "істинно руських" організацій із всієї Росії. — Синод розглядав в друге справу поєса, свящ. Петрова, якого засуджено на засланиє — і признав його невинним. Може бути, що Петрова увільнять і він з'являть ся ще із заслани в Думі.

Люд гине з голоду, а бюрократія рос. гуляє. Між тим коли в кількох губерніях гине люд з голоду, то уряд не має й гадки заохобити в який спосіб навоючий біді, ба що більше, він силє грішми, куди не треба. "Рідний Край" має відомости, що морське міністерство так само як і в попередні роки признавало 23.580 карб. на багі та вечерки морським офіцерам.

Повітові конференції учительські дізнають від с. р. почавши основної зміни в тих повітах, де є кілька інспекторів, а іменно кожда часть повіту, що числить хоч 20 учителів (-ок) відбувати ме особу конференцію під проводом свого інспектора. Де ж нема ще стільки членів, там вони мають взяти участь в конференції більшости, але їхній інспектор може мати з ними особну нараду в справах свого ресурсу. Тільки вибори членів повітової ради шкільної, делегатів до краєвої конференції і членів комісії, що завідує повітовою бібліотекою, відбувати ся муть на сільських зборах усіх учителів з повіту, що управлені до виборів, під проводом інспектора більшости учительства дотичного повіту. Так зроблено дальший крок до на-

ціоналізації нашого шкільництва і ми певні, що від тепер на руських конференціях панувати ме ще більш, як доси, руска мова.

Курс садівництва для учителів відбуде ся в маю і вересні с. р. під такими самими умовами, як попередніми роками. Письменні зголошеня неостемпльовані належить вносити найдальше до 12. с. м. у дотичної пов. ради шкільної.

Вступні іспити до семінарий учительських будуть від с. р. почавши відбувати ся так само, як і в середніх школах, не тільки по вакаціях, але і з кінцем року шкільного.

Курс для учителів рисунків в промислових курсах доповнюючих має відбутися в Чернівцях від с. м. до кінця шкільного року, на який будуть покликані учителі, що уділяють науку рисунків термінараторам.

Розпорядки краєвої ради шкільної про виконуванє постанов нового порядку шкільного і наукового зглядом місцевих конференцій учительських, що до прав і обовязків управителів шкіл, дотично побічного занятя учителів, зглядом участі учеників у зборах товариств будуть оголошені в слідуєчій випуску вістника розпорядків.

Заміну посад надучителів Николая Савицького в Товтрах і Альбіна Петрачича в Добричцях одобрила краєва рада шкільна.

Краєва рада шкільна збере ся на слідуєче заєдає аж в другій половині маю.

Краєва конференція учительська, шеста з ряду, відбуде ся на Буковині від 20. до 24. серпня с. р. під проводом референта для загальних справ шкільних, краєвого інспектора Омеляна Поповича. Кождий повіт вишле на конференцію по трох делегатів, яких мають вибрати сегорічні повітові конференції, котрі разом мають підготувати матеріал ось який: 1. Які хиби виказує бук. шкільництво зглядом вписуваня дітей, посещеня школи і примусу шкільного і як зарадити сим хибам? 2. Як застосувати приписи нового шкільного і наукового порядку зглядом охорони дітей до бук. обстанови? 3. Як уладити науку мови в школах народних, щоби легше й певніше досягнути практичну ціль сєї науки? 4. Внески зглядом перепровадженя приписів нового шкільного і наукового порядку дотично приборів наукових. 5. Внески в справах станових учительства, его відноси, прав і обовязків. — Як бачимо, самі справи важні і на часі, цівати й для ширшого загалу.

Кваліфікаційні іспити для учителів шкіл народних і виділових розпочнуть ся перед комісіями в Чернівцях с. р. дня 21. маю. Хто хоче здавати іспит з руської, німецької або волоської мови як викладачої чи як предмету, мусить за кождо мову вносити особне поданє й платити особну таксу, бо всі три комісії урядувати муть зовсім окремо і від себе незалежно. Поданя треба вносити сего разу найдальше до 20. с. м. враз із такою через заряд школи до приложеної повітової ради шкільної. Пізнійші поданя будуть без усильно відкликані так само й поданя не засмотрені всіма приписаними прилогами, на що звертаємо увагу учительства.

Школа при рускій вулиці. На посаду надучителя в народній школі при рускій вулиці був розписаний конкурс, а одною з умов було знанє польської мови. Міска рада шкільна надала сю посаду уч. Маєрови, який не уміє польської мови, мимо того, що були претензії з кваліфікацією з польської мови. Провідники польського народу в Чернівцях зложили протест проти сєї постанови шк. ради місцеї і сей протест зовсім оправданий.

Цікава постанова. Рада міста Ферт Добле (Америка) ухвалила такий закон, внесенний бурмістром: Всі добре розвинені особи від 25—45 років жити, яких духові і фізичні вахили є нормальні, а потрібні одван є ще безженні, мусить до 60 днів убігати ся о ліпшецю на женячку; в противнім разі будуть покарані гривнею від 10 до 100 доларів. Се місто буде мати небагато багатих молодих родин, бо кождий, що оженить ся, заощадить собі що найменше 10 доларів, які мусів би видати яко кару, коли не адоволять законови. — Ратусє світ бідні дівачата, як може!

Підступ мужицький при ворохобні в Румунії. В окоу Крайови поцляло багато крові. Збунтовані селяне кидались з зброєю, сокирами, пожами і косами на жовнірів, а сїмусілі стріляти. Селяне утїкли перед багнетами жовнірів, але зладили підступ. В годину по нападї просто в сторону, де стояло військо, вишов похоронний похід, з священиком на чолі. Селяни, йдучи за домовиною, ревно плакали і заводили. Командантові войска видалось се підозрілим і він завізав, щоб похід ставав, бо в противнім разі дасть наказ стріляти. Коли жовніри лише йшли за оруже, сейчас кинулась тисяча селян з похоронного походу і почала бити жовнірів. Війско дало салву; багато збунтованих впадо на місци неживими, а інші розбіглись полишаючи за собою труну. Жовніри отворили труну і тоді показалося, що она була — порожня.

Оповістки, іменованя і т. п.

Кружок "Жіночої Громади". Заходом кружка "Жіночої Громади" відбуде ся в неділю, дня 7. с. м. о 3 й год по обіді в "Народнім Домі" популярний відчит. Просить ся о як найчисленнійшу участь. Вступ 20 сот. — Заряд.

Заряд руського "Курсу шитя і крою" ул. Петровича ч. 2 просить публіку, щоб інтересувалась сям курсом а також, щоб приєднувала більше учениць на курс, який дає нагоду за невелику ціну навчитися сїм перектенто шитя і крою. З таких малих завязків, як наша школа, повстають в часом великі і важні промислові інституції. Треба лиш опікуватись, як слід, такими добрими і корисними починанми, як наша школа!

Виказ жертв на "Руску Бурсу" в Кіцмани. Пан Іля Семака 10 К., судова злагода, Кіцмань 10 К., п. Володимир Григорович, Кіцмань 1 К., п. Ерст Бурачинський, замість гратуляцій 10 К., о. Ерст Федорович із Ревної 20 К., п. Василь Лікперда із Валави, колада 14 К., складка в домі пп. Приймів 208 К., п. Вальнер 1 К., п. Федіке Пасакас із Витилівки 20 К., о. Семен Бойчук 4 К., п. Володислав Кукелка оплату за бурсака Івановича 5 К., п. Роман Івасюк віттуали і колада 750 К., о. Т. Драчинський оплата за Петра Дороша 10 К., п. Онуерій Ілюк 290 К., (п-на Міндора Евстафівич зібрала в Заставні 1358 К. від слідуєчих Добродіїв: п. інсп. Купчанко 1 К., о. Теодіє Драчинський 2 К., п. Остропольський 1 К., п. Аріїчук 1 К. о. Ракочи 2 К., п. Буйніцький 1 К., п. Кейван 1 К., п. Лавнер 2 К., Н. Н. 8 сот., п. Торушанко 1 К., п. Крупічка 1 К. і Н. Н. 50 с.); — п. Володислав Кукелка вкладку членську 2 К., а оплату за бурсака Івановича 5 К., п. Андрій Зугаєвич 6 К., п. Іля Семака 4 К., пані Параскева Прокопович 4 К., п. Сергій Шойнарівський 4 К., п. Омелян Оробко 3 К., п. Іларій Стратичук 4 К., п. Евген Жуковський 3 К., п. др Лев Воевідка 3 К., п. Прийма 7 К., п. Федорович Іларій 3 К., п. Попович Остап 4 К., п. Евстафівич Денис 4 К., п. Володислав Кукелка оплату за бурсака Івановича 5 К., о. Аполон Сімович 5 К., Хв. Тов. ветеранів в Кіцмани дохід із вечериці 24 К., п. Іполіт Омелянський, складка на бурсака Петра Дороша 4 К., п. Остап Попович, складка 10 К., о. Драчинський складка на оплату Петра Дороша 730 К., Хв. Тов. акад. "Союз" в Чернівцях із аматорського представлення 3604 К., п. Іля Семака 1 К., пані Параскева Прокопович 1 К., п. Сергій Шойнарівський 1 К., п. Іларій Стратичук 2 К., п. Омелян Оробко 1 К., п. Евгеній Жуковський 1 К., п. Федорович Іларій 1 К., п. Остап Попович 10 К., і п. Денис Евстафівич 2 К. Всім Жертводавцям складаємо в імені бурсаків прилюдно подяку і просимо всіх щирах Добродіїв і на дальше не забувати на нашу бурсу. — За виділ "Рускої Бурси" в Кіцмани: Іля Семака, голова; Денис Евстафівич, каспер.

Виказ жертв на "Народний Дім" в Кіцмани. Вперед просимо вибаченя у Високоповажних Жертводавців за спізненє уміщення сего виказу, бо через різні справи і за роботою годі було се сейчас зробити. Богато Добродіїв ба навіть і не Русинів заохотили наше так важне товариство щедрими жертвами, так що кождому з осіб належить ся подяка. Отже ми тут дякуємо прилюдно всім Високоповажним Жертводавцям за малі і за великі жертви, і просимо всіх жертволюбивих панів і панів, селян і міщан вступати в члени сего так важного товариства і збирати при кожній нагоді на "Народний Дім" і "Руску Бурсу" в Кіцмани. При посилці прошу виразно зазначити чи то на "Бурсу" чи на "Народний Дім" (член основатель чи дійсний). Сли б у слідуєчій виказі нашла ся яка помилка, то прошу каспера о тім сейчас повідомити. — Сנים уложеной в тім порядку, коли жертви надіслані. Члени основателі: п. Петро Войновський 4 К., п. Онуерій Ілюк 10 К., п. Николай Коча, учитель із Іногент, 20 К., п. Евгеній Мінтич 5 К., п. Юрий Анюк 10 К., п. Семен Барановський, нотар 10 К., громада Неполоківці 50 К., п. Михайло Колотлюк 5 К., п. Евгеній Мінтич 5 К., о. Ерст Федорович 30 К., п. Евгеній Мінтич 5 К., о. Стефан Іванович із Кіцмань 50 К. — Члени дійсні: п. Володислав Кукелка 4 К., п. Виктор Івасюк 2 К., о. Семен Бойчук 8 К., п. Теодор Циганюк 5 К., п. Володислав Кукелка 4 К., п-на Маруса Букчал 7 К., п. Іля Семака 4 К., п. Іларій Стратичук 4 К., п. др Лев Воевідка 5 К., п. Евгеній Жуковський 4 К., п. Станіслав Сінгалевич 1 К., о. Аполон Сімович 4 К., п. Кирило Окушевський 6 К., п. Сергій Шойнарівський 6 К., п. Іван Гошовський 4 К., п. Омелян Оробко 6 К., п. Остап Попович 4 К., п. Дмитро Бажан 4 К. і п. Денис Евстафівич 6 К. — Датки: п. Іван Левинський, конц. будівничий у Львові 10 К., п. Анцель Давбор, начальник із Неполоковець 10 К. і п. Варіш Зильбербуш із Неполоковець 10 К. Просимо і на дальше не забувати на руські товариства в Кіцмани. — За Виділ: Іля Семака, голова; Іларій Стратичук, господар; Денис Евстафівич, каспер.

Русини! Не забувайте на будову дівочої бурси!

Ціна оголошень за однократове їх розміщення: Ціна сторони 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюєся після об'єму місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошені редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.
Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Замісте відбулись ся в неділю дня 14. цвітня 1907. з таким денним порядком: 1. Справоздає старшини і касиєра за рік 1906. 2. Вибір старшини. 3. Вибір вильосованих членів ради надзорчої. 4. Призначення платні касиєрови. 5. Вільні внески і наради. За старшину. *Соб. Валюшескул.*

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Драчниці відбулись ся дня 14. цвітня 1907. 1. год. попол. в шкільнім будинку з слідуємим денним порядком: 1. Купно двора для каси. 2. Вибір старшини. 3. Платня касиєра. 4. Білєнс за рік 1906. 5. Вільні внесени. *Василь Прокопєць, начальник.*

Велікі насіння цвітів і огородини продає ен gross

ЯКІВ КОФЛЕР

в Заліщиках. Цінники, на жадане висилає даром. Цибуля близько 1600 штук 1 кгр. в пакетах 5 кильових по 1 вр. 80 кр. оплатно. 70 (2—4)

Случайна нагода

Вози, санки, шори, сідла і взагалі велікія упряж задан вийду дешево до вбути. Також до продажі фортеп'яни.

Більше можна вивідати в Чернівцях Pobegasse 5а у Николая Украйица. 53 (2—10)

Хлопця до практики склепової пошуку

„Читальня“ в Топорівцях.
Близькі условини тамже. 73 (1—5)

КАНЦЕЛЯРИЯ
друкарні товариства „Рускої Ради“
поручає

КНИГИ для ТОВ. ВИПАСУ ХУДОБИ
Всі книги до ведення товариства коштують **50 коп.** wraz з стемплем, а з пересилкою **51 коп.**

Упрашаю всіх тих панів що побрали Календар Рускої Бесіди (на 1907) в розпродаж, аби зводили прислати гроші найдалше до 1 цвітня с. р. — Те саме відноситься і до тих які винні ще за Календарі з лїт 1906, 1905 і 1904.
Ів. Захарко.

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм есть **NERVOL**

„Назва правно забезпечена“
антикара др. Ю. Францога
в Тернополі.

Се є знамените усмиряюче средство до натирани против всяких ревматичних болей, простуджєня, ломаня костей, плечий гієтєя і нервових недуг. Прошу уважати на напис „Nervol“ і не приймати ніяких „Первотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшчок) 8 кор. з оплатою і опакованєм. Тисячки листів з подякою. — Висилка 2 рази денно до всіх країв.

В Чернівцях на складі у Шміда і Фонтіна.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

Liniment. Capsici comp. Pain-Expeller

Загально признаний знаменитий усмиряючий лїк на втиранє по ціні **80 сот. 1-40 кор. і 2 кор.** можна купити у всіх антиках.

Просимо жадати сей загально улюблений лїк все лише в оригінальних флашках з нашим охоронним знаком „котвиця“ з антики Рїхтера і для осто-рожности приймати лише флашки тим охоронним знаком яко правдиві. 112 24—40

Антика Рїхтера „під золотим львом“
у Празї, улица Елисавети число 5.

Штучні навози

на весну, як томасину з звїздою на мішках і без звїзди, суперфосфати, найіт калусий салїтру хїлійску і всякі насїна господарскі, найневїйше купувати в „Спїлці для господарства і торговлі в Перемишлї“.

60 (1—12)

Цінники висилаєсь оплатно і даром.

Дирекция.

До Америки і Канади

найвигіднійша, найдешевша і найпев-
нійша їзда через

ЛІНІЮ КУНАРДА

Головне заступництво для
Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівська ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернів.**
ці ул. Головна (Енценберг) ч. 32.
104 32—52 н

Видання „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“

можна купити у всіх

філіях „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“,

в друкарні „Рускої Ради“ і в книгарни І Рехенберга.

|| Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“. ||

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Отсим подає Вп П. Т. Нієнтолі до ласнавої відомости що надходять найновїші артикули весняні:

Склад

Капелюхів з п. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відні,
Осип Піхлер і Сини в Грацу.

Черевники з п. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відні,
Ф. Л. Попера в Хрудімі коло Праги.

Дамська і дїточа обув.
Дамські і дїточі капелюхи.
Дамські і дїточі рукавички.
Дамські і дїточі парасолї від сонця і дощу.
Дамські і дїточі рукавички і парасольки.
Дамські і дїточі панчохи.
Дамські і дїточі гребінї і шїтки.
Дамські і дїточі підв'язки.
Дамські і дїточі полєски.
Дамські і дїточі шапочки.
Дїточі убрания і жакети.
Пароуни мила і т. и.

Артикули до подорожи. спортові і Tennis.

Найліпші тукарєві і за-
граничні фабрики

Мужеске біла.
Мужескі капелюхи фїльцові і цилїндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камізелки.
Мужескі домові черевики.
Мужескі парасолї і пальчики.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарятки.
Мужескі танки на листи і віантки.
Револьвери, стрільби до польованя і амуніція.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захаря.

За редакцію відповідає: Віктор Стрїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (ага. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., ага. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция
„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 178.
Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламацій неопечатані вілні від порта.
Рукописи звертає редакция лише за попе-
редним застереженням і залученем належи-
тості поштової.
В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—8
по пол. крім неділі і свят.

СУМНІ ЧИСЛА.

I.

Великі аграрні заворушення в сусідній Румунії — побіч них недалекі вибори до австрійської Ради державної на підставі нової виборчої реформи — знов видвинули на світло денне весь культурний і економічний занепад нашого народу. Маємо нові статисти-
стичні докази нашої нещастливості — нове, аж надто ви-
мовне свідчення всієї кривди, яку терпіти мусить наш нарід під охороною і опікою таких пр. добродіїв, як галицька польська шляхта. Подані лизше числа — се аж надто сумний біляне просвітнього й економічного жити нашого народу в Австрії а заразом най-
більш переконуючий кляч до великої, громадянської праці для нещасного нашого люду. Коли ті, що одві-
чають за господарку і просвіту краю таким неза-
видним шляхом ведуть нас, то крайна пора взяти нам народне діло у власні руки і у всіх направах
теперішньої нещастливості звернути свій нарід на кращі
стежки. На Буковині звільна приходять до офіційної
керми і наші ширі та трудящі люди, тому є на-
дія, що они поведуть се діло, як слід. В Галичині
однак же довгі здають ся роки шляхотско-панської
владі буде давати нас і гнобити, а при тім все
буде нам повторяти вшехольська гаката о надмірній
ласкавости своїй зглядом нас і доброті. Погляньмо,
що о тій солодкій дружбі шляхотської зглядом нашого
народу говорять числа, сї найбільш певні та безсто-
ронні свідки тої панської ласки.

Міністр Праде, виготовлюючи статистичні ви-
кази до своєї студії над новою реформою виборчою
в Австрії, зладив між иньшим такий поділ всіх ви-
борців австрійських при найближчих вже виборах:

Управнених до голо- совання є:	З того віде читати в писстві:
Німців	2 413.906
Чехів	1.388.576
Польків	912.118
Русинів	766.000
Словінців	283.584
Сербів і Хорватів	167.822
Італійців	172.560
Румунів	44.076
Угорів	2.085

При рубриці „Русини“ рішає очевидно г а л и ц к а
Русь. Коли згадаємо, що перед заведенем галицької
Ради шкільної краєвої було в краю більше руских
шкіл, ніж польських, то по тільки літах польської опіки
тим більш ясно виступає вся кривда Русинів. Га-

лицько польська опіка довела до сего, що тепер на 100
виборців в у Полаків 53 письменних, а у
на с л и ш 23! Як же ж краще стоїть справа про-
світні у Словінців (не говоримо вже про Німців, або
про Чехів) або у Італійців! Буковинські сусіди наші
Румуни ще гірше стоїть просвітно, бо у них на 100
виборців ледве 17 є письменних, для нас нема в тім
очевидно ніякої розради.

Дискусії в австр. парламенті над новою вибор-
чою реформою звернули однак увагу і на другу сто-
рону нашої нещастливості. І так, як відомо вимагали де які
посли, щоб другий голос признав виборцям, які пла-
тять 25 корон податку; сьомий сей пенз мали-б однак
право обвизити до 8 корон. Говорено, що се
постанова має на цілі скріплене селянського впливу
на вибір послів. Тимчасом після статистики показує
ся, що через заведенне такого роду голосованя ли-
шено-б права до 2-гого голосу майже 350 тисяч ав-
стрійських селян, які платять податки нижші 8 корон.
В тім часі виносило

в краю:	загальне чи- сло виборців сільських:	таких, що пла- тили 8 корон і більше:	таких, що платили мен- ше як 8 кор.
Австрія долішня	113.483	107.607	1.711
Крайна	38.918	38.023	65
Австрія горішня	60.872	59.537	44
Сольногород	10.754	10.215	209
Стирія	84.152	81.160	1.228
Каринтія	19.912	19.160	72
Горішня і Градиша	11.729	11.182	172
Істрия	17.806	16.109	1.426
Тироль	51.651	41.568	7.593
Форарльберг	11.220	10.504	211
Чехи	337.565	315.817	10.406
Моравія	126.111	122.160	—
Шлезія	27.922	26.089	884
Галичина	557.054	292.432	292.125
Буковина	52.750	21.570	30.130
Дальмація	53.652	12.647	39.554

Оже в цілій Долишній було на 1.585.456 виборців із
сільських виборців 1.197.591 таких, що платили 8 К
податку і більше, а 345.831 таких, що не мали від-
чого платити й 8 К податку. Се свідчить вимовно
про велике убожество селянства в Австрії а спеці-
ально в Галичині та Буковині. Розумієть ся, що в ви-
казі селян із Буковиною та Галичиною найшли-б ми ще
страшніші числа, коли-б розділено в ній селян на
Польків, Румунів та Русинів. Загально відома справа,
що в обох сих краях руске селянство — найбідніше.

Польки — гнобителями*).

(Бернштейн Бернзон).

Серед грізного панованя страху перед чортом,
в тім найтемнішій часі середніх віків, виробилась
думка про високоталановиті жінчини і мушії, що
завдячували своє знане і щасте союзом з чортом.
Весь, чого собі лише забажали, одержували вони, лише
мусіли при відході із земного світа віддати са-
тані свою безсмертну душу.

Сї уяви були для церкви готовою стравою. З них
виросла віра у відми, а жертв сего віруваня годі
почисляти. З них виробила ся загальна недовірчивість
і боязнь, що загнала в гістерію і божевіле тисячі
фантастичних людців. А се ділало заразливо і спри-
чинило найстрашніші нещастя. Однак на всім тім
зростала сила церкви, бо церква одинока могла при-
нести спасене. Краса і щасте були небезпечною, весе-
лість і талант детровановано; скрізь лише тяжке пони-
жене в молитві і жертвах; — ніколи не стогнав люд-
ський дух під негіднішим тиранством.

Розберім теологічні забобони і тумани монахів
та попів, а найдемо зерно, а якого виийшла всяка ре-
лігія: се боязнь перед незнанням. Тут ходили застра-
шені діти низших верств і бачили, як їх пани і над-
пани поповняли безварно найгірші злочини, бачили,
як вони таким чином богатілись і ушасливилювались,
між тим коли їх за незначну крадіж, за лежодушний
непослух замучувано на сорті. Грубий сатана був
однак над ними що дня, вони бачили, як він, як би
рибу, ловив душі для свого некла — і се було для
них вірадою і задоволенем, що тих онісла будуть
мучити у вічнім невольнім огні.

А той шайтан, що добра сего світа розділив
так безнадійно несправедливо, був же він зовсім не
дійсний? Говорять нам історики чисту і повну правду,
коли учать нас, що борби жити виростають з спорачих
інтересів, нерівної влади, ріжного розвитку, з відно-
син і обставин, що не годять ся взаїмно. Чи тут
немає чогось, що робить сї борби так злочинними, так
беззглядно погубними? Щось, що расові, класові і ре-
лігійні борби робило неким на землі? Чи се все геть
вимерло? Диміюче сїрчине болото пристрастий, яке
мав між собою кождий народ і яке сніжало нарід в його
зрості і вищило йому біліони зародків щастя — чи
стало воно нині тихим журчачим жерелом?

*) Статтю сю містить „Zeit“ в числі із четверга. Знаме-
нитий письменник норвегський не раз вже ставав в обороні на-
шого народу. — (Ред.).

Григор Мачет.

Божий суд.

З російського переклада М. Трусевичіна.

(Конец).

— Бачите, я мав похрестника, Петрик звав ся.
Славний був легінь, нема що казати, поставив і ви-
сокий, але тільки всего; хлопець не мав нічого, ціло-
ком нічого. Що на плачах, то цілий маєток. А знаєте
ви, паночку, як сьогодні бідний сироті... Не треба гар-
ного росту і чорних очей, коли є гроші в кишені.
А Петрик не мав ні зломаного крейцара... Батька за-
бив стражник на границі, як пакував товари, мати
умерла з жури, а дитина лишилась на світі сама.

Отже іду я з рушницею в гори, щоби вислідити
олені; люди нашли коло хреста, на право від Сколі
світлі саїди, але я найшов щось вільшого... Шукав
і випав по всіх усядах, вже й умучив ся, нічого не
видно... Вже думав вертати домі, бо совце заходило —
нараз що бачу: Петрика череда водочить ся поводи,
а за ним ні саїду... Оглянув ся в кругом і що ви-
скажете паночку? — За скалою Петрик цілує Любу...
Милый Боже, я не вірю очам! Як лиш дівчина мене
уарила, скочила в гушавину і зникла.

— Д-брий вечір! — кажу і кручу вус, але
Петрик як стій скинув шапку і схилив ся, щоб поці-
лувати в руку; чемний був легінь...

— Здорові були батьку! — каже.

— Здоров був і ти сину! — кажу, — чи то
вже час гнати худобу, що?

— Вже час батьку.

— Так час, але ти бачу пасеш гуси Любки,
так?..

Парубок став червоний, так червоний як мак,
і стояв як би води в рот набрав.

— Чого мовчиш! — питаю, — То була Любка?

— Любка — відповідає.

— Но так Любка, але чи то добре чужу дівчину

цілувати?

Хлопець почав нараз говорити:

— Ні нанашку, се моя дівчина і нічя більше...

Любимо ся вже давно і присягли ми собі... А що
Богданко й тепер сватає, з того не буде нічо і до
весіля не прийде. Богданко мій хрестний брат, і не
піднесе на мене руку; еще дітьми заміняли з собою
хрестини і наші батьки знають про се...

Я слухав і дивував ся, і жаль мені стало хлопця.

— Ей Петрику, Петрику! — кажу, — Ти ще

молодий і зелений, не знаєш що може зробити з чо-
ловіка любов, як его опанує. Не пошанує він тоді

рідного брата, не то хрестного... Всьо переверне ся

в голову...

— Ні нанашку, — відказує. — Богданко не та-
кий. Я еще сьогодні з ним поговорю, побачите батьку.

Але не говоріть сего Крачекови, ні его жінці...

Я покругив головою і покругуючи вуса кажу:

— Ей парубче, ти на тім добре не виждеш!

— Чому ні? — каже. — Она пасе гусь, я сте-
режу кози і вівці. Крачека гроші що нас обходять,

ми їх не потребуємо. Любка і я будемо пасти худобу,

або повандруємо аж гет, на московську границю; найму

ся у жидів... Нашого брата беруть радо в рачкарі і

платять добрі гроші...

Правда, думаю, ніхто не перепачковує стільки

що ми і ніхто не уміє так випровадити в поле сто-
рожів... Але я похатав сумно головою, серце перечу-
вало, що не буде з того добра... Але така то моло-
дість!

IV.

— Ну про що не говорили в нашій Сколі, як
лиш про переміну, яка зайшла з Богданом, і ніхто

би в ній не пізнав давнішого веселого хлопця. По-
жовтів як віск і ходив як зварений... Зробив ся мов-
чавий і очі сцускав в долину як вовк; кождий пе-
речував, що він задумав дехе діло і криє ся з чимсь.
Дивували ся люди, бо крім мене ніхто не знав, чому
се так, а я мовчав. Як всюди так і тут почали ви-
думувати байки, але що за тим всім криє ся Петрик
і Любка, нікому і на гадку не впадо. Одні казали,
що Богданко загубив гроші, иньші що Крачек посва-
рив ся з жінкою за віно Любки; весілячню видуму-
мували, а я лиш усміхав ся і підкручував вуса...
Най собі говорять що хочуть, думав я собі, ніхто
крім мене не знає правди... Одної днини стрітив я
Петрика в горах. Іду за ним і питаю:

— Здоров сину, як тобі веде ся?

— Гарзд, нанашку, — каже хлопець, а его зір

був ясний і чистий. — Богу дякувать все іде добре.

— Балакав ти з Богданом?

— Говорив з ним нанашку.

— Ну і що?

— Нанашку, — каже — щоби не збрехати, коли

я ему се повів, він побілів як світ. Щоби правду

сказати, витягнув руку і вдарив мене. Був лютий,
але я показав ему хрест, що маю від него.

— Диви! — кажу ему. — Ми дітьми заміняли

хрестини від наших батьків... Нічо мені не можеш

зробити. Він умови, лиш важко відітхнув. — Хрест-
ний брате — каже — лише би ти засадив мені ніж

в саме серце!..

— Ну, і що ти на се?

— Мене то заболіло, ой і як заболіло. — Про-

сти мені мій брате, прости дорогий! — кажу ему, —

Ти богатир і знатного роду, кожда дівчина радо піде

за тебе, навіть попова дочка, а може навіть і дівка

від неї... А я бездомний сирота, нікого не маю лиш

Що-ж то, що в нинішні дні затроєє наші борби? Що то таке є, що в нестерпних хвилях між найгустішою цивілізацією знова продираєть ся з сльним, середньовічним шалом нищія? Чи дійсно не годять ся тому „щось“ надати імя, яке народна уява давно употребляла: шайтан? Чи сказати отже: шайтан є ще між нами?

Розумієсь, не маю я на думці теологічних уяв- ших ангелів, взагалі жадного поодинокого ества. Маю на думці звіреку похиті з праглубини кожного народа, яка борбі робить варварськими, а борбу саму споганює. Жаден нарід не є від неї вільний, кождий її має. На одній або на другій точці, часом навіть на кількох, удалось тій похоті стати рішачою. Шайтан!

Однак в історії ніякого народа не діялось се так часто, як в історії нещасливої Польщі.

Сю історію я прочитав тепер наново. Се треба було довгого часу, бо кождої хвилі не міг я сего знести, щоб сю історію далі читати.

Мабуть більш благучого народу не маємо між собою. Сильний, красний, талановитий, вірцевий в кождім своїм ділі, лицарство героїв, колись безсумнівно найкраснійший цвіт рицарських турнірів — однак, колиб мав я назвати те, що спричинило такий страшний упадок сего народу, то не назвав би я насамперед небезпечного положення сего краю — (нинішні народи зробили власне таке положення причиною своєї величчя) —, також не сказав би я, що інституції сего народу, або радше недостача відповідних інституцій завинили тут, — ані, що була се лиш самота шляхти, вічна борба великих і дрібних панів, — не завинила тут найбільше навіть шахрайська власть магнатів, ані охота церкви до грабежів, ані публично-правне понижене горожан, ані випалюване і понижене мужицтва, ані шалені війни і т. д., бо все те було наслідком одної великої причини а іменно: дикого польського егоїзму, сего очайдушного пристрасти, порождної і нестримної охоти Поляків до спору, польської віроломности, їх безкрайної легководности, — словом сатана, сатана! Майже всюди і у всіх часах був він на тих дорогах. Нещастя, що було великого і благородного, що виростало й зацвіло в похоті соток літ, забирало немірні жертви нещасного народу, серед зневаги і сумних віщовань та пересторог зі сторони розумних.

(Конець буде.)

Передвиборчі вісти.

3 кіцманського округу.

В неділю, дни 31. марта відбули ся передвиборчі збори в громаді Дубівці, на котрі приїхав і кандидат п. Іллі Семани. Через тяжку дорогу прибув п. кандидат потягом з Кіцмана до Лужан о год. 9. перед полуднем, де очікував его начальник дубівський Николай Руснак, з котрим разом поїхав п. Семани в супроводі величавої бандери до Дубівців. Всюди по дорогі витав приїзнього народ одушевлено і в честь гостя стріляно з мотків. Передовсім поступив п. Іллі Семани до церкви, де місцевий парох о. Кадещук по скінченню служби божої представив народови кандидата і завізав присутних підпирати

горячо кандидатуру п. Іллі Семани, котрий — як говорив о. Кадещук — походить із старої і славної буковинсько-руської родини, котра все відносила ся з горячою любовію до руского народа. Батько кандидата бл. п. протоєрей з Руского Банилова Дим. Семани був чоловіком честним і розумним та ідеальним священиком, а сини его старають ся вступити в слід свого батька — говорив місц. панотець. О. Кадещук речив за то, що п. Іллі Семани, котрого він знає з молодих літ, буде щиро заступати інтереси руского народа. По церкві відбулись збори в будинку шкільнім при великій участі народа. По програвій промові постановили присутні одноголосно і одушевлено підпирати кандидатуру пана радника Іллі Семани. На зборах було багато пп. учителів із околиці і з подальших сторін. Надучитель Руснак з Чорторія промовляв про теперішню політичну ситуацію. В імені Жидів промовляв посесор п. Екелєс дуже горячо за кандидатуру п. Семани. Збори закінчено о год. пів до 12-ої перед обідом відспіванем наших гимнів „Не пора“ та „Ще не вмерла“.

— Православний.

До кандидатури п. Іллі Семани, за котрою стоїть ціле руске населення округу Кіцмань-Садагура, всюди відносять ся прихильно і Жиди. Се для наших кацаїв-каринників собою в оці і тому они старають ся всякими неможливими способами викинути на Жидів так, аби ті до нас не відносились як до тепер з новим довіром. І так каринники пустили в світ, начеб учителі провадили агітацію між селянами на против Жидів і бунтували нарід так, що повстав між Жидами переполох. Особливо несподівано уч. О. з Ш., мовби то він агітував против дідича Мордка Корна із Шипинців. Розуміє ся, що на тім ані слова правди. Нам і не єнить ся бунтувати народ, бо ми як раз хочемо зі всіми жити в згоді і мирі. То все тільки інтриги кацапські вираховані на наше ослаблене, але ми не маємо чого боятись, бо шанси нашого кандидата радника п. Іллі Семани, котрого в цілїм окрузі виборчим всі не виявши Жидів справді люблять і поважають, стоїть так добре, що жадна інтрига ему не пошкодить! Жиди самі переконані о тім, що з нашої сторони абсолютно не мають чого боятись! — *Світ.*

3 заставницького округу.

В п'ятницю, дни 5. с. м. зїхав Гакман до Вікна, щоб там відбути своє віче. Думав бідачиско, що там, як давно, є ще хруї. Та помилив ся. Чесні виборці не дали йому навіть говорити і заявили, що всі в Вікні, голодують будуть за п. Лукашевича м. Славно! Так треба вятати Гакмана у всіх громадах!

3 черновецького округу.

В неділю, дни 31. марта відбуло ся в Слободзі Берлянійській черетського повіту передвиборче віче, на котре прибув із Черновців наш кандидат п. ієн. Н. Спинула. Віче було заповіджене місцевим комітетом, тому явили ся всі виборці що до одного. Як представителі місцевих Жидів явили ся п. Кернер і п. Фаер. На вічу було також і жіноцтво численно заступлене. З інтелектуальні були: п. надуч. Е. Стришніа із Неогостини, п. надуч. А. Носевич із Черепківців, п. надуч. П. Попович із Опришен з женою і п. уч.

Т. Бачинський з женою. Віче отворив короткою промовою п. уч. Бачинський і пропонував зборам на предсідателя громадського начальника п. Тодера Романюка, на его заступника п. Дмитра Туряньського, на що збори одноструно згодили ся. Секретарем збору був п. А. Носевич. Перший забрав слово п. Н. Спинула і передав привіт від посла п. Н. Василька, котрий відїхавши із заважних справ до Відня, не міг на віче приїхати. В своїй довгій промові подав він короткий огляд минувшини нашого мужика від часів прилучення Буковини до Австрії аж до тепер, виказав приїди, які діють ся всюди нашим бідним людям, та вказав, хто і які ті приїди чинять. Далі говорив про організацію руского народу і про корість, яку нарід з тої організації вже до тепер осягнув при неутомимій праці наших щирих послів ип. Н. Василька, д-ра Стоцького і Є. Пігуляка. Потім обговорив теперішнє виборче право, при чім вказав на великі заслуги бувших послів до Ради державної ип. Н. Василька і Є. Пігуляка около здобуття иятьох мандатів для буковинських Русинів. Пояснивши докладно програму „Національної Ради“, завізав присутних, щоби не дали ся нікому на обмову, а вибрали своїм послом лиш кандидата „Національної Ради“. Бесіду п. Ник. Спинула перебивали часто оклики „савно“. Говорили ще п. Кернер та п. Тодер Романюк про недостатки місцеві, вказуючи на то, чого має ся домогати будучий посол для сєї громади. На вибсене п. Дмитра Туряньського і п. Тодера Романюка прийнято одноструно кандидатуру пана Н. Спинула і ухвалено також одноструно лиш сью кандидатуру всіма силами підпирати. На висесор. п. надуч. А. Носевича прийнято одноструно таку резолюцію: Збори дякують послам п. Н. Василькови, п. др. Стоцькому і п. Єр. Пігулякови за їх дотеперішню діяльність на користь руского народа і висказують їм своє довіре. Резолюцію вислано телеграфічно на руки п. Н. Василька. — *Участник.*

Події в Росії.

Дума і уряд.

Менув вже рівно місяць, як зїбрала ся Дума, а тим часом роботи її наче й не видно. Але хто стежить за тим, що в Думі робить ся і при яких умовах її доводить ся працювати, той знає, хто й що стоїть на перешкоді Думі. Останніми днями Дума нарешті, наблизилася до найважнійших справ, про які повинна сказати своє слово, — справи сї: земельна і бюджет. Дня 19. марта Дума почала обмірковувати земельне питанє. В першій засіданю Думи представники всіх партій, висловили свої думки про земельну реформу. Уряд з свого боку не забарив ся висловити устами міністра князя Васильчикова і свою думку про сью важну й некучу справу. Що до програм земельної реформи і думок, що висловлювали в Думі представники різних партій, то з ними можна згоджувати ся, чи навпаки, можна приставати до них чи навпаки — бо читаючи, чи слухаючи те, що говорили представники різних партій, бачиш принаймні і розумієш, чого люди хотять і що радять робити. Що-ж до промови міністрової, то з неї нічого не втя-

Люблю... Не відбирай мені тої, котру сам Бог мені віддав.

— І щож він на се? — питаю.

— Брате мій! — каже. — Я би віддав радо половину маєтку, щоб лиш Любка тебе перестала любити і щоби ти мені її схотів відступити... Але щож, чий серцю можна розказати? І на що мені его маєток?...

Ми балакали еще довго і розійшли ся. „Так буде як Бог схоче“ каже Богданко.

— Учувши ті слова, мое серце защемило. Оно прочувало лихо.

— Диви мій сину, — кажу ему, — щоби з того не було гріха.

— І що-ж може бути? — каже Петрик; — мій хрестний брат чесний легінь, а Любка мене любить. Лиш жінка Крачка зведе біду, але ми лишимо єї віно Любки, а самі підємо гет!

— А Богдан? — питаю.

— Богдан, каже, добрий хлопець, нічо не зробить хрестному братови... за ласкою Божою найде собі красу...

— Так, так сину — кажу... — уважай, щоб добре се скінчилось. Не гаразд, як двоє одну любять... Мое серце віщувало нещастє!

V.

— Незадовго закликав Богданко Петрика на лови... „Так і так“ повідає, „на горі межі скалами найшов я здорового медведя, чудо звір... Ходи — каже, — коли его забемо, будуть гроші на весіла, за таку шкіру і м'ясо — дістанем багато срібних левів!“ Петрик не прочував нещастя; тїшиться ся аж землі під собою не чує. „Правдивий хрестний брат, думє, дішній чим рідний! Нанашко не мав рації і віщував біду!“ Пішли. Богдан дав йому власну рушницю і набой. „Вери“ каже, „се добра фузья, і добрий набій“. Петрик взяв і весело повандрував в гору... Богданко йшов побіч него, але зір його був чорніший від найтемнішої ночі, не підїє очей і дивив ся в землю. А в Петрика див тільки журби, що лови і шкіра медвежа. Ішли так довго вузенькою доріжкою між скалами. Нагло Боган пристанув.

— Пожди брате — каже, — тут мусимо розлучитись.

— Чому? питає Петрик.

— Бо звір вже не далеко — каже Богдан, — видиш ту шпарку шпину над нами, в тій порі сидить звір... Двоє нема куди їти, а один за другим не гаразд, бо не мож кинути ся на медведя.

— Правда — каже Петрик, — але чи нема другої дороги до пори?

— Диви на ліво — каже Богдан — видиш ту чорну стежку між скалами; се друга дорога... Безпечна она, можна злетіти в пропасть, тягнїм же реби. той піде туди, що Бог схоче. Зайдемо з двох боків; кому Бог призначив звіра на того він кине ся.

— Добре — каже Петрик — тягнїм жереби.

Брати кинули жереби, Петрик дістав дорогу на право, гіршою мав їти Богдан... Хлопці ішли відважно по ховзкій стежці; не раз ранили собі ноги о острі каміне, не раз заглядала до них смерть з глибокої пропасти... Але ішли далше... Звісна річ, куди лиш олені і дикі кози свачуть, там не легко вандрувати... Хвилями затримували видих, щоб не скотити ся в долину, хвилями притискали ся так до скали, як би хотїли прирости до неї, але ішли далше... І двома противними дорогами почали приближатись до себе; вже вони цілком близько, лиш на два стріли віддалені — нагло бачать перед собою, шпарку шпину в скалі... Петрик радє; він видить: сам Пан Біг зскає ему медведя, бо його дорога веде прямо до норі, а Богданко далше поступитись не може... Петрик їде до краю, вже підносить свою рушницю, та нагло заричав медведь в своїй норі. Він би розторощив чоловіка, але наш легінь не знає страху... Плечима опирає ся сильно о скалу, відводять курок і цілїть! Тисячними голосами покотив ся вистріл по горах, медведь ричить, а легінь аж дух замирає з утїхи. Поцілений, думає, я трафив звіря... Але нагло побіг він як світ на горах.

— Брате ратуй! — кричить — я хибив!

А Богданко стоїть на другім боці пропасти, видить все, і поглядає на брата, а зір его чорніший від найтемнішої ночі. І відповідає, не підносячи рушницї:

Ти не хибив Петрику, але я не вложив ладунку ні до твоєї стрільби, ні до моєї, не мож тебе ратувати. Як Бог хоче, або твоя Любка, або моя.

— І на его очах відірвав медведь кучеряву голівку Петрика.

VI.

Ось таке паночку, лучаєсь в нашій Сколі... На долах о тім не знаєть, бо ми жителі гір не радо їдемо до сулу і не заходимо собі з урядниками... Щоби они не робили, і кілько людей за дурно би мучили... І не що? Се стара річ. — Божий суд за любов!... Що ниншого, як би так Богдан Петрика ошукав, але то не було ошукаєство, кидали жереб і розсудили чесно!... Що Богдан не вложив кулі до рушницї Петрика, то правда, але то не зміняє річі... Петрика вина, що не передвидів наслідків, а відтак Богдан і собі не вложив ладунку... Слї би він витягував инший жереб, то був би на Петрика місць... Руку підносити на хрестного брата, се гріх, але що инше Божий суд... Ми в Сколі всі так осудили, як Богдан в церкві все чисто розказав і себе обвинив. І наш пп Федір був при тім і сказав „так“ і „амін“ на наш суд... Правда, злобні язики казали, що би внакше осудили, як би так Богдан не був багачир а Петрик бідний сирота, але чи то розумний чоловік буде важати на дурне балакана...

— Тоді то трапило ся нещастє з Любою... Як бідна учула про се, побіліла і лиш руки заломала. Відтак почала бігати як не при розумі, хлопці пазили, перечували недобре, але лиш зобачили як перехрестилась над пропастью.

— Богданко не жив також довго; хлопець поживтів як листок і вянуп як би нанив ся червоної крові... До пайлішних знахорів возив его батько, ті варили зіле, бо казали, що Петрик умер без сповіді, що він тепер вовкулак і не в ночи кров Богданка; тому замовляли... Але се нічо не помогло... і хлопець згас як свічка.

миш. Биязь Васильчикова своєю промовою перед Думою про земельну справу побив рекорд всіх бюрократичних канцелярій до купи взятих. З мови д. Васильчикова ледве-ледве можна зрозуміти тільки одне: що урядові навряд чи припаде до вподоби те, що Дума намірила ся скласти спеціальну аграрну комісію для обмірковування земельних законопроектів, а потім, — що уряд і тепер, як і попередню той думки, що приватна власність свята. — До голосу в земельній справі залучало ся 115 послів, а чого промовляли вже 18. Посол Каравзев (трудовик) представив сумні відносини, серед яких живе російський селянин і порівняв їх з відносинами в Франції і Данії. Кутлер (кадет) заявив ся за примусовим вивласненням, але при рівночасній сираседаливим відшкодованню, і назвав погляди крайньої лівої утопією, яку тепер годі здійснити. Дмовський („чоло польське“) заявив, що перед порішенням земельного питання мусить бути найперше змінені політична система правління. Особливо в Польщі земельне питання міг би поладати тільки польський сейм.

Слідуюче зібрання Думи було присвячене бюджетовій дебаті, яка зачала ся промовою міністра фінансів Коковцева. Притупаючи до обговорення деталей бюджетових на 1907 р., міністер підніс, що при укладанню його міністерство постунало дуже умірковано. Виразді можуть завишту, що міністерство не звернуло як слід увагу на нещасне положення краю, але критикувати дуже легко. Деяких видатків, як приміром, силати позичок, ніяк не можна було зменшити; так само зменшене видатків на економічні цілі тягало би за собою зменшене доходів. Крім того деяких видатків не можна змінити без зміни закону. Бюджет на 1907 рік уложено з великим уміркованем. Міністерству вдало ся покрити звичайні видатки при допомозі існуючих уже жерел доходів. Звичайний бюджет замкнений без допичугу. Подобрі показуєт ся в бюджеті надзвичайним, але сего не треба лякати ся, бо звичайні доходи ніколи не можуть бути нормальним жерелом для покривання надзвичайних видатків. Міністер сподіваєт ся, що в Росії швидко настане спокій. А тоді всі побачать, як швидко зростуть російські фінанси. В кінці візав Коковцев Думу, що би працювала спільно з правительством над поправкою фінансів, і просить відіслати бюджет без проволони до бюджетової комісії. Промову міністра оплескували праві. В дискусії над промовою міністра першай забрав голос посол Кутлер (кадет), колишній міністер рільництва. Бесідник поборював головню розділ доходів і видатків. Видатки опирають ся на 518 ріжних законах, з яких деякі сягають ще 1843 р. Державні доходи залежні в головній мірі від доходів з горівчаного монополю. Переходячи до цивільних департаментів, бесідник звернув увагу на такі зовсім безкорисні уряду, як прасовий департамент. Росія терпить багато з приводу зросту процентів від позичок. Також за багато в ній урядників, з яких багато зовсім зайвних. Бесідник нічить, що Дума повинна в цілій повній виконати свої права і зробити для поправки фінансів усе, що в її силах. — Центр і ліви прийняли промову Кутлера оплесками. Промова Кутлера викликала велике вражіння. По перерві відповів Кутлерови Коковцев. Податкові тягарі падають головню на бідних — говорив міністер, — бо в Росії багатих мало, а бідних багато. Що до високих процентів від позичок, то ті позички затичено задля розрухів у державі. Бесідники з крайньої лівиці критикували остро бюджет. — Поляк Стецкий домагав ся самоуправи в Польщі. Міністер Коковцев сильно застеріг ся проти того, кажучи, що Польща не дає Росії ніяких доходів, а при тім в крам мордин і революцій. Посол Алексинський висказав, що коли-б правительство розважало Думу, то було-б се віроломство. По тих словах 5 послів з правіци вийшли з сяді, заявляючи, що Алексинський обидив царя. 30 послів аголосило протест проти виступу Алексинського. Алексинський вїс, щоб бюджет відкинути без відіслання його до бюджетової комісії.

Чорна сотня.

Міністер справедливости Столпін ждав на раді міністрів, щоб убийці Поллеса поставити перед воєнний суд. Показало ся однак, що „союз істинно руских“ має більші впливи від всего кабінету. Досить згадати, що презес петербурского відділу чорної сотні Дубровін бувало дуже часто на паркеті дворі і є одним з найбільш впливових дорадників царя. Не диво, що винні убійства Поллеса мабуть не будуть покарані.

Таємні листи з погрозами.

Недавно заворушила царську родину незвичайна подія. І так в вечер епостережено припиднений до суковки 10-літньої вел. княгині Татяни лист. В листі написана була погроза, що цар згине із жіночої руки, коли як найкорше не внесе полевих судів і не зарядить як найширшої амністії. Слідство, яке в сій справі заряджено, не дало ніяких результатів.

Дрібні вісті.

„Речь“ доносить, що знов з'явивсь вісті о не далейш розвизанню Думи — і о евентуальнім арештованню всіх визначніших неприхильників правительствених змагань. — „Russ. Kongress“ доносить, що з весною повторять ся в Росії аграрні заворушення. Правительство старає ся унеможливити се, але справедлива бажда селянська сильніша від всяких заряджень. — Пробуваючи на прогнать славний посол, свящ. Г. Петров оголошує, що він має документи, із яких виходить, що чорна сотня спонунала

прочан, які повернули недавно з Єрусалима, щоб они видали відозву визнаючи до жидівських погромів. — По думці кадетів Дума повинна затвердити бюджет а навіть нову позичку, щоб так відхилити від себе відвічальність за розвизанне Думи. — В Фінляндії покінчили ся вибори до сейму великого побілого соц. демократів. Вибори відбулись на підставі загального, рівного і тайного голосовання без ріжниць полів. Вибрано около 20 жінок. Цілий європейський світ же тепер нетерпеливо отвороня фінляндського парламенту, щоб почути промови перших жінок-послів.

Телеграми „Буковини“.

Депутация українських професорів у Відні.

Відень, 5. цвітня. Вчора прибула до Відня депутация укр. професорів. На північній двірці вїтав її п. Николай Василько, численний гурток земляків і укр. студенти у Відні. Повитано депутацию промовами і оваціями.

Відень, 5. цвітня. Сьогодні явила ся депутация у міністра просвіти і у президента міністрів. Оба міністри підкресливали, що експесі поповнених українськими студентами 23. сїчня на львівськй університеті не можна не осудити і що такі експесі ніяким робом не є добрим супроводом для теперішних певно оправданих жадань української нації. Сего погляду правительства не може змінити так само осуждення гідний поступок польського студентства з дня 4. марта с. р. Міністри стєять на становиску, що насильство і его ужите може лише синити всяке оправдане культурне бажанє, а пільк не може оно причинитись до здійсненя сего бажаня. Що тичить ся заснованя самостійного українського університету, то се входить в програму університетского питання Австрії взагалі і може бути поладнане в злучі з розвизаннем сего питання, при чім треба узглядити фінансовий стан, грошеві потреби на адоптації існуючих універзитетів і великі кошти на основанє нового університету. Президент міністрів як також і мін. просвіти підчеркнули, що не лише вони, але ціле теперішнє правительство вважає своїм перворядним обовязком, енергично поппрати культурні домаганя всіх націй а при тім поважно тямити, що українська нація має цілковите право, щоб держава старалась о наукове образованє української молодіжи. Депутация попрашала міністрів на підставі снх заяв і довшої розмови, що відбула ся між поодинокими членами депутации а міністрами — під вражінєм, що правительство задумє зовсім поважно устроїти перехідну етапню доповненням бракуючих українських катєдр, крєованєм доцентур і сулентур на львівськй університеті, однак жадє від присутних усмирення роздражненої української молодіжи, щоб запобічи дальшим подїям і то жадє сего з тої причини, щоб оминути всяке підозрінє, немов би то правительство ділало під натиском таких експесів.

Відень, 6. цвітня. В честь обох українських депутатів відбуло ся вчора дежєне в п. Николая Василька, в яком взяли участь всі члєни депутации а також укр. проф. на німецькій техніці в Празі др. Пуляк і редактор „Ukrainische Rundschau“ п. Кушайр. Вечером устроїла відєньська укр. колонія і укр. студентство комерс в честь члєнів депутации і гостей. Члєни депутации вислали до норвежского письменника Бернзона денешу з сердечною подякою за його прихильну Українцям публіцистичну діяльність. Сьогодні явить ся депутация на аудієнції у міністра скарбу Коритовского.

НОВИНКИ.

Чернівці, 6. цвітня 1907.

Вісті з російської України. В Петербурзі зладили земляки вечєрик в честь українських послів. „Трудова укр. громада“ послів відбулаз оводі третї збори. Вибрано комісію із послів Щербини, Карачевского-Вовка, Довгопола, Рубіса, Богуславского, Семенова і Чигирюка, яка із правом запрошувать знавців і з поза Думи має докладно розглянути бюджет при світлі інтересів укр. трудових мас і в той спосіб допомогти укр. групі виступити перед Думою з своєю пропозицією. До зносив із урядовими інституціями уповажєно від укр. групи посла сьязц. Гриневича. — Іменем укр. фракції промовляв в бюджетовій дискусії Вовк-Карачевський. Бесідник виступив різко проти бюджету і заявив, що фракция його є проти парламентарного поладнаня бюджету. — „Русь“, яка все інформувалась про польско-українські відносини у Поляків, помістала велим прихильну для нас статью п. з. Мажорускїй університетєть в Львові. На днях відчитєє в Київї др. В. Старосольский доклад про укр.-польські відносини в Галичині.

Поляки а укр. послы в Думі. На останнім засіданню укр. фракції в Думі раджєно, що відновісти на привіт від польських послів. Горачий посол Семенов замїтив, що з панамы Поляками нашим послам не треба заходити. „Вони віками їздили на наших шиях.

Знаємо ми їх солодкі речі та братський камінь за пазухою!“ — говорив Семенов. — Скрїзь знають вже панів Поляків!

Застановленє слідства. Львівський судия слідчий на вписєне державної прокуратури застановив зовсім карне слідство по причині звєсних подїй на університеті в дни 23. сїчня с. р. проти п. Володимира Кушайра, редактора „Ukr. Rundschau“ у Відні, проти п. Ярослава Весоловского, редактора „Письма з Просвіти“ і проти п. Степана Дольницького, студ. прав.

Руский урядовий язык в Галичині завело доси 634 громад. Коли зважимо, що руских громад в Галичині є около 3500, то число 634 ще невелике. На всякий спосіб свідчить і се дуже гарно о пробужденню нашого селянства в Галичині.

Кацапська читальня. „Czernowitzer Zeitung“ оголошує: „Православна читальня в Звинячі“ розважєлася наслідком постанови члєнів з 1. марта 1907. Звинячє, 3. цвітня 1907. Корнєль Томович, бувший голова. — Мусить падати все збудованє на кацапській кирилиці без підстав народної ідеї. Така доля мусить прийти до всіх кацапських інституцій!

„Нео-москвофілі“. Молодша генерація галицьких москвофілів, т. зв. москвофільські радикали або „нео-москвофілі“ постановили в послєдних днях відорвати ся від москвофілів старшої дати і звязати окрему політичну партию, та від червня с. р. стануть видавати окрему свою часопись.

Чи наш народ некультурний? Що его окричали некультурним наші вороги, особливо непоступові Поляки, се нам і не дивно, бо і у тих панів з культурностию не дїшє, а они нас віками „виховували“, але що нас дозволяють собі так називати всякі павки і галапаси, що народови завдячують своє удержанє, се може нас болїти! Та ось вам факт, як то з тою некультурностию буває. Повітовий лікар від худоби, Д. Г...., Німець, оповїдав з одушевленєм ось таку пригуду з нашими селянами: Менї допєсли, що в селі Ч.... скажений пєс покусав корову і кілька пєсів. Я удав ся на комісію, знайшов того пєса убитого і справдив, що він був скажений, а покусана корова показувала також всі симптоми скаженнї! На се зарядив я убиванє пєсів в селі без згладу на те, чи покусані они, чи нї, бо сего годї було менї довідатись і пізнавати на кожнім особняку. Але мое розпоряджєне оказалось неможливе до виконаня, бо люди не дались переконати і ставили опір неуважачи на те, що я виступав урядово і в асистенції громадской старшини! Сей опір був менї дуже немилий, і я надумав, що годї буде зробити що без асистенції жандармерї, а про се впєвнив мене і двірник і всі присутні! „Некультурний се нарід“, надумав я, що і сего небезпечєнства не всидї повати. Менї однак стало більше жалко як глївно, і я зробив так: Склавав бубном всіх людей з села на толічку, велїв привести скажену корову і пєса, став посерединї людей, вигоснив їм півгодинний виклад про скаженнїну! І прошу вірити, що ефект був величєзний! По викладї люди подивували менї, розїйшались, і до чверть години спроводили менї всіх пєсів з села, дєхто і з найбільшим жалом, але з переконанєм! Се менї справило таку утіху, що я ціню від тої хвилї в вашім народі інтелїгенцію! — Ми додамо від себе, що сей факт виставляє не лише народови, але і сєму урядникови найкрасше свїдоцтво! І так безперечно в душі народа тїлє пераз іскра подиву гідної інтелїгенції, але треба єї умїти вилобути, треба бути самому — інтелїгентним, бути урядником, а не посїпаком! — І. Я.

Оповістки, іменованя і т. п.

„Национальна Рада Русинів на Буковині“ поручила своїм прихильникам-виборцям голосувати в румуньскім окрузі: Чернівці-Сторожинець на кандидата п. Купаренка, а в окрузі: Серет-Сучава на канд. п. барона Гормузакого. Звертаємо на се увагу всіх наших пп. організаторів і виборців в тих округах!

Із тов. „Жіноча Громада“ в Чернівцях. В пєдїлю, 7. цвітня с. р. точно о год. 4-їй по полудни в сяді „Народного Дому“: відчит, декламация, гра на скрипці в супроводі фортепяна. Вступ вільний. Гостям велимї радї!

Подяка. Читальня „Рускої Бєсїди“ в Мамаївцях нових складає отсим Вп. п. уч. А. Зибачиньскїй найласкавішу подяку за гарні книжки, котрими то згадана добродїйка обдарувала наше товариство. — Іля Кудримський, заступник голови.

Із штуки і літератури.

Буковинський руский народний театр під дирекцією Івана Захарка на перше представленє дає дня 7. н. ст. цвітня с. р. в „Народнім Домі“ „Вєзгалаєну“ народну драму в 5 дїях Тобилєвича. Цїна місць враз з податком від карт слідуючі: Крісла перворядні по 2 К. 50 с., II-рядні по 1 К. 80 с., III-рядні 1 К. 40 с., партер по 70 с. Карты вчасїйше можна дістати в „Селянській Касі“ уліця Петровича ч. 2. у п. Івана Созаньского, а в день представленя від год. 6-їй при касі. Початок о год. пів до 8-їй вечером.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після об'єму місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

Зарубрики: Надіслані і Оголошення редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Стирче стоваришени зареєстрованого з необмеженою порукою відбудуть ся дня 14. п'ятниці 1907. о год. 4. попол. в шкільнім будинку з отрим дивним порядком: 1. Справоздаче касове за діловий рік 1906 і предложене білянсу. 2. Доповнене 2. членів старшини а то: а) на місце уступившого начальника б) на місце одного уступившого члена Старшини. 3. Вильосоване і вибір двох членів до ради надзорчої. 4. Підвищене найвищої суми для стану пайв вкладок і пожичок до якої має право старшина дійти. 5. Підвищене суми до якої старшина мала би право одному і тому самому членови уділити пожичку. 6. Вибір касиера і назначене для него річної платні. 7. Ухвалити, аби не плачено ніяких відсотків від пайв. 8. Ухвала, щоби осінні загальні збори не відбули ся. 9. Нарада про вступлене в члени товариства „Спільна“ для продажу і закупки в Чернівцях. 10. Вільні внесені. — *Іван Ісупискул*, начальник.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Нові Мамаївці відбудуть ся в неділю дня 14. п'ятниці 1907 о 1. год. попол. в шкільнім будинку з таким дивним порядком: 1. Верифіковане протоколу із посідних загальних зборів 2. Справоздаче касове за рік 1906. 3. Вибір старшини і ради надзорчої. 4. Установлене платні для служачого 5. Опроцентоване пайв. 6. Опроцентоване пожичок і вкладок щадничих. 7. Яку пожичку сьміє зятягнути старшина. 8. Підвищене пожички поодиноким членам. 9. Будова власного дому. 10. Вільні внесені. — *Якубовіч Іван*, начальник.

Всілякі насіння цвітів і огородини продає ен gross **ЯКІВ КОФЛЕР** в Зайдицях. Цінники, на жадане висилає даром. Цибулі близько 1600 штук 1 кг. в пакетах 5 кілових по 1 зр 80 кр. оплатно. 70 (3—4)

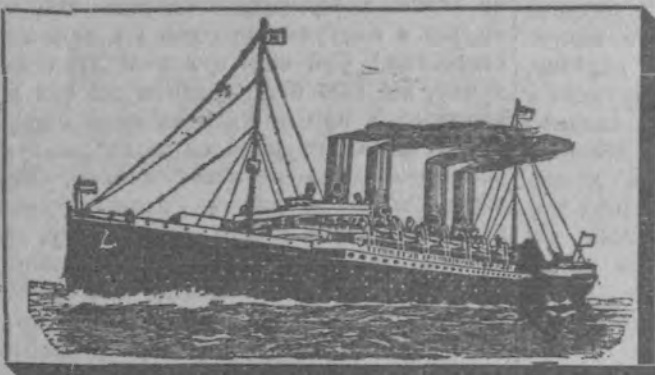
Хлопця до практики склепової пошукує „Читальня“ в Топорівцях. Близні умовини тамже. 73 (2—5)

КАНЦЕЛЯРИЯ друкарні товариства „Рускої Ради“ поручає **КНИГИ** для тов. випасу худоби. Всі книги до ведення товариства коштують **50 коп.** враз з стемплом, а з пересилкою **51 коп.**

Г. ФАЙЛЕС усувач нагнітон Чернівці, ул. Руска ч. 8.

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шіфкарти, доки не зачитаете ся в

Уважайте на номер 14 ул. Ратушева бо лиш там

Міжнароднім Бюро подорожж Гльобус о ціну!

знаходиться Бюро Подорожж Гльобус 28 13—20 н. с.

прямо без пересіданя

переправляє **найскорше і найдешевше** Вис. п. к. Правительством концесіон. міжнародне **БЮРО ПОДОРОЖЖИ**

Гльобус Чернівці, ул. Ратушева ч. 14. (Буковина).

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях має на складі **Книги і друк для Каси райфайзенських.**

Певною річею є, що до КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посидайте задатки на шіфкарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen 10. Van Leriusstraat. (BELGIA.) 25 13—20

Виданя „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“ можна купити у всіх філіях „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“, в друкарні „Рускої Ради“ і в книгарні І. Рехенберга.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Бенценберга ч. 3.

Отсим подає Вп П. Т. Клієнтелі до ласнавої відомости що надходять найновіші артикули весняні:

Склад

Капелюхів з п. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відні, Осип Шіхлер і Сини в Грацу. Черевиків з п. к. надвірних фабрик Антона Чапека у Відні, Ф. Л. Пошера в Хрудімі коло Праги.

Дамська і диточа обув. Дамські і диточі капелюхи. Дамські і диточі рукавички. Дамські і диточі парасолі від сонця і дощу. Дамські і диточі рукавички і парасольки. Дамські і диточі паньчохи. Дамські і диточі гребінці і шітки. Дамські і диточі підв'язки. Дамські і диточі поєски. Дамські і диточі шапочки. Диточі убрання і жакети. Парфуми мила і т. н.

Артикули до подорожж. спортові і Тенніс.

Найліпші тукраві і заграничні фабрики

Мужеске білє. Мужескі капелюхи фільцові і циліндри. Мужескі краватки. Мужескі рукавички. Мужескі камізелки. Мужескі домові черевикі. Мужескі парасолі і палички. Мужескі хусточки. Мужескі шапочки. Мужескі шлейки. Мужескі шкарпетки. Мужескі ташки на листи і візники.

Револьвери, стрільби до польованя і амуніції.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарадом Івана Захаря.

За редакцію відповідає: Віктор Строч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 ер.,
на пів року 16 ер.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 ер.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 ер.

Поодинокі число 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надслани“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахунок.
Рекламний неопечатаний тільки від порта.
Рукописи зберігає редакція лише за попе-
реднім застереженням і залученням належ-
ності поштової.

В справах редакційних можна усно по-
розумівати ся щодня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

По повороті українських депутатів з Відня.

Щиро і сердечно, із розумінням всієї важности
сего діла проводила львівська громада депутацію
українських професорів львівського університету, —
щиро і поважно витали депутацію віденські Українці,
бо всі розуміли, що сей приїзд українських професо-
рів і їх слово в справі наших університетських дома-
гань, се теж одна із важних фаз в борбі всього на-
шого народу о свою найвищу святиню знання
і науки. До борби, яку вели головні самі наші сту-
денти, приступили і українські професори, а і „Нау-
кове товариство ім. Шевченка“, отже правдива гор-
дість наша, вислала теж своїх відпоручників і свій
меморіал із новим ясним розсвітленим потреби осно-
вання українського університету у Львові. Універси-
тетські професори, відпоручники „Наукового Товари-
ства ім. Шевченка“, і був. послы пп. Ю. Романчук
і Ник. Василько, — отже найповажніші репрезен-
танти наші і треба було, щоб на всякий спосіб така
поважна репрезентация наша ще раз представила
домагань наше міродайним представителям прави-
тельства.

На днях повернули вже члени депутації із
Відня а відповіли всіх трьох міністрів теж вже зна-
ємо. Засадничо правительство а за основань само-
стійного університету. Лучить однак виконане сего
1. із сповненням аналогічних жадань інших народів
Австрії, 2. із фінансовим підкладом таких рішень
і 3. із кінечним підготовань українських доцентів.
Се є найважніше. Все проче, як пр. осуд обох де-
монтацій (українських і польських студентів), зазив
до спокійного поведень укр. молодіж і т. д. — все
се очевидно лиш другорядне, менше важне. Те,
що правительство мусить вже нині хотіть пляти
міцно покащо заявляти ся в засаді за основань
укр. університету, се є безперечно великим здо-
бутком нашим, який завдячити треба всім дотеп-
ним змаганням нашим в тім напрямі. Отсе
мусимо собі передовсім сказати, подумавши над оці-
нкою відповіді міністрів. Перше застере-
ження правительства (залученє нашого дома-
ганя із аналогічними домаганнями других народів,
Чехів, Словінців і Італійців) — не є для нас страшно
бо хоч замотує в дечім справу, комплікуючи її непо-
трібно, то все-ж хіба лиш відсуває можливість спов-
нення нашого домаганя, а не заперечує її. Таким є і
друге застереження правительства (фінанс держав-
ні). Засадничо глядячи на се застереження, можемо
сказати, що оно може бути журбою хіба лиш самого
правительства, але не нашою, — все-ж таки прак-
тично беручи справу треба тому застереженню при-
святити більшу увагу і брати його справді поважно, —
бо тим аргументом може воювати правительство довгі

літа. Та годить ся тут зазначити, що як-раз міністр
скарбу др. Коритовський відніс ся до депутації нашої
може найприхильніше. Просвідчує се і однозвучне
справозданє із аудієнції в українських часописах
галицьких і особиста замітка в тій справі провідника
депутації п. Н. Василька зглядом редактора „Бу-
ковини“. Міністр Коритовський виразно зазначив, що
коли лиш рада міністрів ухвалить оснувати україн-
ський університет, то він се з матеріальною стороною
певно виконає. Так представляє ся друге застереження
правительства. А третє? Доцентів — готових бо-
гато не маємо, але ніхто хіба не сумніваєсь, що
в данім разі можемо мати гарних професорських сил
досить, щоб обсадити ними свої катедри. Вирочім
треба вперед мати ясну і категоричну певність, що
до місця для доцентів, — а відтак прийдуть доценти.
До того веде як-раз поступення кресланє дальших
українських кафедр на львівськ університеті. В тій
справі — і се поки-що практично найважніше, —
міністр просвіти др. Маркет заявив, що він готує
оснувати кілька нових українських
кафедр, коли українські професори поставять в тім
згляді відповідні пропозиції. Се дуже важне і се прав-
дивий, найбільший наш реальний здобуток. — Так
перейшли ми всі найважніші точки відповіді міністрів.
Аудієнції тривали у кожного міністра около години;
промовляли тоді і неофіційно всі члени депутації, —
порушено немало важних сторін і епізодів універси-
тетської нашої справи (постави польської преси, посту-
пованє львівського сенату і т. д.) — і се має теж своє
значінє!

Депутати винесли із аудієнції дуже добре вра-
жінє. Свідчить о тім оголошенє в попереднім числі
„Буковини“ комунікат; та, також висказуєсь при-
ватно посол Н. Василько, який (не вадить додати се)
дуже гарно підготує у міністрів ситуацію для са-
мої депутації, так, як Бернсон знаменито підго-
товив для нас своєю статєю опінію віденську. Поляки
дивно заховають ся зглядом сего всього. З одної сто-
рони їх чоловік, Поляк Веніковський, виготовив
сильно накручений офіційний комунікат про хід
аудієнції для офіційного кореспонден-
ційного бюро, а з другої сторони „Polnische
Correspondenz“ теж оголосила в тій справі комунікат
від себе, у яким каже, що Поляки з заяви міні-
стрів в справі укр. університету задоволені, бо По-
ляки ніколи не противились основаню
укр. університету. — Се знамените! Чи „Pol-
nische Correspondenz“ не знає, як поводитись в тій
справі парламентарне авторитетне тут „K. & P. Polskie“,
або що вже тепер пише в тій справі і краківське
шляхотське „Czas“ і вшехольсько народове „Słowo
Polskie“? Очевидно „P. n. Corresp.“ знає о тім всім
дуже добре, але чому не пустити в світ нового,
гарного для Поляків тумана? Се лиш цікаве і треба
се замаркувати, що тепер Поляки зглядом Русинів

тоді лиш гарно змальовані в заграничній пресі, коли
сей малюнок опираєть ся на свідомій артистичній
неправді із сторони композиторів тих малюнків!

Отже добре, що були у Відні наші депутації!
Раді навіть можемо бути із вислідів всіх отсих ауді-
єнцій. О однім лише не вільно забувати: справа са-
мостійного українського університету у Львові — се
в більший може навіть мірі політична, ніж куль-
турна справа. Найдуть ся фінанси, правительство не
буде так багато говорити про аналогічні жаданя
других народів та про українських доцентів і т. д. —
коли ми будемо представляти силу по-
літичну. Хто працює над політичним освідомле-
нєм і політ. організацію нашого народу, той працює
і для нашої університетської справи. Очевидно
треба науково підготовлених людей на
будучі катедри, але справу основаня укра-
їнського університету рішати будуть послы в пар-
ламенті. Вислід найближчих наших виборів відпо-
вість нам і в університетській справі ще виразніше,
ніж могли нам відповісти перед виборами всі віден-
ські міністри! О тім не вільно забувати!

Поляки — гнобителями.

(Бернсттерне Бернзон).

(Дальше).

Як би хто хотів влучно і вірно змальовати рі-
шаючі, великі віча народні Поляків, то мусів би на-
малювати чорта, який уносив би ся над дахом в виді
величезного димка, або того самого чорта мусів би
поставити в куті в виді блазня, який нараз вибухає
проразливим сміхом, від котрого здригаєсь цілий збір.
Або треба-б поставити його в єпископській шапці так
в середині збору.

Як може хтось твердити, що его чорт вмер?
Направду, чорт ще не вмер в жаднім народі, отже
чи може він вмерти між тим народом, де він чув ся
найсвільнішим? Тимбільше, що Поляки самі є без-
смертні.

Як зібравсь були всі заступники російських на-
родів в першій великій Думі, отже й Поляки також —
не бракувало і там чорта.
Знаменем російської революції, тим, що досягнула
французка революція, і чого від тоді очікує цілий
світ а іменно справедливого поділу землі, се було
першим і останнім завданням Думи. В тім годились
заступники всіх народів в Росії.

Але не годились репрезентанти польского клубу.
Тут засідали дідачі, потомки тих, які поневолили
всіх мужиків у всіх провінціях Польщі. Ті пани могли
продавати мужиків, могли забивати, бо мужик не мав
приступу до судів. Навіть горівку, що була їх одно-

Василь Пачовський.

Українці, як народ.*)

Голос на анкеті в справі святкування 250-літних роковин та
діячих конституцій гетьмана Івана Виговського.

I.

Українці — перший модерний народ.

Великою радістю вітаю Вас, Шановні Панове,
що підняли велику гадку регабілітації і обнові на-
шої величної бувальщини, яка ясним сявом традиції
піднесе наш народ із низького животія! Давно в ду-
ші мій горіла та гадка і видним „пламенем взялась“
у творі „Сон української ночі“ — а сьогоднішня
анкета виникла першим пошном до великого діла.
Тому позвольте мені забрати голос із ширшого ста-
новища, а надіючись, що кину кілька гадок, що як раз
підходять під основу вашого наміру. Не маю наміру
вичерпати усієї теми — та як що голос мій викличе
який небудь відрух думки та дискусії, буду вельми
радий із за сповнення свого народнього обовязку; без
огляду на осуд пережитого табору.

Даруйте, що мшу затрунути болючі струни та
все-ж таки спізнає правди покаже нам шлях на бу-
дуче, який може вести до певного висліді. Пора оти-

митись із блудної дороги та вічного нарікання на
обставини і сусідів, щойно пізнає себе і перебудова
своєї вартости може двигнути нас і поперти наперед
наш розвиток.*)

Український народ залег компактною масою роз-
логий край від Сину по Кавказ, чисельно другий між
славянськими народами, що до свідомости свого на-
ціонального „я“ — останній між ними.

Яким робом сталося таке, що у народі обдарованім
такими високими загальнолюдськими почуттями заникла
свідомість своєї національної індивідуальности?

Вибудили індивідуалізм одиниць, що не призна-
ють ніякого авторитету, хіба під час порыву; нехто-
ване реального життя, вироблене нападами пустошні-
ків і плодотворістю землі, брак природної географічної
границі України, резігнаційна туга за справедливостю
і компенсація над особистими почуттями, замкненими
в крузі родини і власної душі по кождім безуспішнім
пориві — не дали українському народові займатись
і сотворити олігонційну державну організацію. Та все
у кождій одиниці, де вона-б не жила — є вроджене
почутванє своєї окремішности від сусідних народів сла-
вянських.

Українець приймає чужу мову, приносить ся
до свого окруженя, увійде в чужу організацію — та
все заховає свою душу до свого народу, яка дуже
ярко вибиває ся серед чужинців, як щось незрозуміле
чуже, неясне для них. Українцями все остане той

індивідуалізм та високий ідеалізм, та велика туга, той
сміх крізь слези і м'якість в почуттях, та поро-
вистість безглядна у чині, з якого не вміє витягнути
користи

Українці — се від самого почину своїх рухів —
наскрізь модерний народ. Независть до капіталізму і мі-
літаризма, жите у мглистих горизонтах думок — ві-
чний протест проти реальної конечности — все, чим
бренуть стремління новочасної культури, являють ся
в українській душі як щось рідне, щось вже пере-
співане у його піснях. Як колись зверне очі на них
Європа з подивом буде стояти перед ним і буде на-
бирати ся від него того багатства помысли, яке з при-
роди дано найменше знаному народові. Немає ніякого
приву в історії новочасної суспільности, на який Укра-
їнці не мали би приміру в своїм історичнім життю.

Немає ніякого класичнішого приміру в еволюції
найкращих ідеалів людства в поступеннім переходом
їх на щораз низші верстви — як в історії україн-
ського народу.

Немає ніякого конелікту душевних почутвань мо-
дерної одиниці, який би не перелив ся в людській ці-
лій українського народу.

Ми — наскрізь модерний народ! І на се ми по-
винні і можемо бути горді, хоч ми послідні заслугою
в історії культури, та безперечно перші в історії
так звані „люди“, в новочаснім значіню того слова.
Що ми не сотворили держави, побіч природного бо-
гатства краю і географічного положення, причина лежить
в противній нашій душі суспільній мілітарній ор-
ганізації сучасних держав, але в міру як з поступом

* Мійтим сей голос звісного поета і тим переконанню,
що читачі „Буковини“, коли і не всі і не все може згодити ся
з висказаним тут думками, то все таки будуть мати нагоду
застановитись поважно над сего важною справою. — Ред.

* Того не розуміє много людей, навіть та-их, що беруть
вести цілий народ. Не хочу тим робити закиду „Душам“ — бо-
ромж Боже! — В. П.

кою розрадою, і те забрали панів в свої руки, щоб могли їм падати — після чортом приписаної репенти. І потомки тих панів уважали за невідповідне віддати мужикові частку землі з тим і гідність людини, яка туди звязана з землею. Однак явно не казали они „ні“; се було би непорядним; они робили такі викрути і пропозиції, які мусіли допровадити до остаточного „ні“; се перше.

Другим питанням було се, щоб всім сим завоюваним і закріпощеним народам дати дрібку самостійності. Навіть самого царя повчив досвід, що лиш на сій підставі можлива діяльна адміністрація і коначна контрола величезної держави. Лиш се заневиляло би скорий і здоровий розвиток поодиноким народам.

Але польський клуб відповів: ні. Сего разу явно. Тоді, казали польські пані, дістала-б Україна, Литва і Білорусь свою самоуправу; всі-ж они однак мають колись знов творити частину Польщі.

Знов мають становити частку Польщі — Україна, Литва, Білорусь?

На Україні є близько 30,000,000 Українців (або Русинів) а лиш 390,000 Поляків. А у всіх трьох провінціях разом є лиш 900,000 Поляків — а все таки хотять они панувати над другими?

Здивована Росія не дає ся описати. Ресита Європи зразу не завважила сего. Але як Думу розвизано і як ліберальні зібрани ся були в Віборбу, щоб запропостувати, а Поляки, щоб протестувати проти протесту — тоді і ми прозріли. Ми відкрили, що польські свободолюбні герої перейшли на сторону ряду, бюрократії і реакції. Тоді побачили ми, що польські пані вислали телеграми і депутації до царя, щоб він змінив право виборче, бо теперішнє загрожувє культурі. Почулися, як зовсім явно говорив посол Грабокі: „Якряд наділяти Великопольщу (Польщу, Україну, Литву, Білорусь) автономією, то ми ручимо, що в протягу двох місяців буде вирізаний в Великопольщі всякий революціонер“.

Отже видимо, що все ту є давний польський чорт. Навіть той самий старий тон бесіди („вирізаний“).

Чи гадає хто, що польська шляхта в Галичині думає інакше? Обставини змінилися, отже й форма думки. Так як польський клуб в Думі став по стороні російського ряду, щоб лиш за його поміччю підчинити Польщі давні провінції, так само галицька шляхта злучалась в австрійським рядом, щоб лиш не дати виходу Русинам.

Після старої офіційної статистики з перед п'ятьдесятих л'т було в Галичині 2,441,770 Русинів а 1,994,800 Поляків. А після найновішої офіційної статистики зросли Русини лиш до числа 3,074,500 а Поляки аж до числа 3,988,700. Чим се мож пояснити? А лиш тим, що до Поляків дочислено 811,000 Жидів і 200,000 Русинів; послідних тому, що они римо католики. В дійсности є в Галичині 3,274,450 Русинів а лиш 2,977,334 Поляків. Як можна фальшувати виборче право, шкільні закони, судівництво, то чому би не фальшувати статистику? Прещінь гнобителям прийдуть право, так поступити. В тім Поляки не одинокі. Лише результат є одиноким в своїм роді: Рускі мужики в Галичині живуть з поміж всіх мужиків Європи серед найнужденіших житєвих обставин. Коли Поляки (як ось недавно переді мною) хвалять ся, що то они вже не зробили для руских мужиків, то висувують ся зі своїх нужденних глинянок сотки тисяч і ще раз сотки тисяч худих, обдіраних, замараних мушн, жінок і дітей, та кричать: „Не говоріть неправди, глянте лиш на нас!“

(Конець буде.)

культури опадати муть ланцюги терору — для нас отворити ся світла будучність.

II.

Українці — як одиниці.

Український народ складаєть ся з одиниць о високім почутті індивідуалізму, з широким горизонтом думок — але без почуття народної одиницності лінійних, непереривних, не виходячих поза круг своєї родини, нездібних поки-що до сотворення самостійної держави!

Українці — се матеріал для виновнення лон інших народам, бо дуже спосібні, плодовиті і здорові, але без власної гідності.

Українська жінка не має почуття національності, тільки почуте свого родинного „кутика“ з дітьми; вона старается ся там притягнути мушну, роблячи з него батька родині; з того приводу позбавляє його всякого розмаху до праці в хосен цілого народу, бо се виходить поза круг її „кутика“. Українська жінка навіть відводить свого чоловіка від суспільної роботи розважною порадою, що його „заговастіть“ може пошкодити їм, розумієть ся: матеріально, бо иньшої користи і вартости не знає, не розуміє і не узає, хіба що його праця „для народу“ така, що приносить матеріальну користь її і її родині. Українська жінка зі своєю слямаковою натурою не видержує конкуренції з жінцями націй сусідних, вона добра, лагідна, тиха, смирна — але не сильна, не перебігла, не пориваюча! Вона добра до виведення плоду, але нездібна до сотворення дітей народеви; як увіде в подрузе з мушаною чужої нації — ту ролю переймає на себе той мушан і виводить її діти на одиниці чужого народу!

(Далше буде.)

Передвиборчі вісти.

З черновецького округу.

Кінчить ся кацапська киярня. Відомо, як те наші кацапетуючі румунізаторські лиячари риють проти нашої широкі народної праці в своїх кацапско-волоських читальнях, касках, в своїй „Народній (з)Раді“ і на своїх передвиборчих зборах. Недавно писали ми про таке віче в Кичерці, на яким рили кацапи а головню славний Кулуцка проти кандидата, п. Спинула. Та поводи розпадаєть ся отса погана робота лиячарів. Якраз з Кичерки дістали ми відпис такої лаявни: Ми, члени волоскої каси, яку провадить Кулуцка Чоботар, синок Думітраша Чоботара, заявляємо оттут прилюдно перед всіма гасдами в сій рускій „Читальні“, що зрікаєм ся і виступаємо із тої волоскої закріпленої каси а то із сльдючих причин: 1. Тому, що Кулуцка Чоботар, яко провідник волоскої каси каже, що він не хоче відповідати за касові порядки — хіба лиш там споднями що на нїм. 2. Що він явно каже перед всіма членами волоскої каси, що й его татуца (тато) — в его хаті поміщена каска — також не мішаєть ся до каси й не буде за ню відповідати. 3. Що й теперішній начальник волоскої каси Онуфрей Чоботар носить ся з гадкою висунути ся із такої киярні, яку наробив Кулуцка. 4. Головно тому, що до тепер приходив контроль із Виділу краєвого вже три рази й на заповіджений час не заставав касиєра ані старшину волоскої каси — те саме смікало й контролю волоскої централі. 5. Що Кулуцка передає касоводство на таких лаячарів, котрі можуть лиш споднями відповісти як і Кулуцка а се мабуть лиш на те, щоб в его киярні ніхто не визнає ся. 6. А на конєць тому, що Кулуцка скликає задурих членів волоскої каси, каже їм вже тепер голосувати на ворогів руского народу, а як хто не схоче із членів касових тримати ся купи, то грозить їм великими коштами судовими. — Із сїх то повисших причин каєм ся, що ми дали ся від киярників лаядацьк намовити й просимо щиро нам простити наш темний блуд і приймати нас назад в Ваші чесні Товариства: „Читальні“, „Каси“ і „Сичи“. Кичера дня 4. цвітня 1907. Підписуємо ся повним іменем: *Олекса Гушула, Фока Буня, Іван Гамчарюк.*

К а м е н а. На Благовіщенє загоствив до нас коло полудня наш кандидат на посла до Ради державної інспектор п. Николай Спинула, щоб відтримати тут свою кандидатурю промову. Позаяк се віче було вже наперед заповіджене, то зібрана ся перед церквою ціла громада; всі виборці яких 500 голов явили ся як один муж і очікували свого кандидата. Коли сей надїхав, привітав его п. Іван Цурикан в імї цілої громади хлібом-солодє і попровадили его потім всі виборці лиш гримієм „славно“ до шкільного будинку. Явили ся тут також пп. надуч. Константинівч і Шербановський, богато панів учителів, пп. дієсничі Зягмунд і Марцель Стилинговський, канцеляр на пенсії пан Качковський, даскал пан Петрушескул, начальник пан Стефан Савчук, его заступники та цілий виділ громадський. На передсідателя зборів вибрано аклямацією пана надучителя Юрія Шербановського, на его заступника пана дієсничого Зягмунта Стилинговського а на писаря п. учителя Осипа Зарецького. Потім виголосив п. Спинула свою двогодинну промову, яку часто перебивано притакуючими словами. Далше говорили це селяни пп. Георгій Коржоланка, Іван Коржоланка, Петро Чорногуз, виділовий Василь Чорнявський та учитель п. Ковчуг. На конєць поставив внесенє начальника громадський п. Стефан Савчук, щоб підирати кандидатуру всіми силами лишень інспектора п. Николая Спинула. На запитанє, хто за тим внесеном, здобили всі виборці свої руки до гори а не сали роздав ся сильний гук „славно“, що тривав довгий час. Ще згадаємо, що при сїх зборах були також й заступники жидів і приобіцали також підирати лиш нашого кандидата — Всі громади, де до тепер явив ся п. Спинула, одностунно приймали его кандидатуру; видно, наш наряд вже пізнав, хто его приятель, чи наші рускі послы, чи кацапські кияринники-зрядники. Думаємо, що так, як громади Жабова, Габьока, Беранидні і Камена так і всі вышні підуть лише за тим кандидатом, за ким весь руский народ, за ким всі рускі послы.

З Каменки пишуть нам: Оноді прибули до Каменки кацапи др Гакман, серетський кацапик др Могильницький що називає наших селян „свинопасами“, і вшкільський кацапський послугач Мелничук. Тутешній кацапський льокай мудратель Евгений Карличук бігав цілий тяжіль по селу та скликав своїх другів на віче. Усіхні були не аби-які, бо на віче зійшло ся около 20 кацапських прихвостнів. Описля надійшли ще й люди, які належать до нашої каси й читальні. Не вибрано ніякої президії віча, бо не було й на що; др Гакман вискочив на врьєло нагло наче якийсь „паяц“ тай почав блєзати свої нісєвтичкі. Вся его промова до зібраних то була лаше злобні брїхї на руске учительство та на деяких провадирів нашого народу. Др Могильницький шибав ся в закутках поміж людьми та розмовляв-шентав тихонько з ними, бунтуючи їх проти школи й учителів. Один з поміж тутешних виборців полєсний люда, що всі Гакманові брїхї на учительство то тільки злобні видумки для отуманєня люду. На те ж Гакман заявив, що не має ніякої причини на те, щоб нападав на учительство заставнєц-

кого повіту за те, що оно агітувало проти его вибору на посла до сойму краєвого. Віче закінчено тим, що Гакманів льокай Мелничук предложив зібраним кандидатуру др-а Гакмана на посла до ради державної й тани сам зачав горлати панним голосом „славно“ — а за ним кацапський льокай Евгений Карличук з кількома своїми прихвостнями. Гакман, не досягнувши пожаданих успіхів, ханиув ся зараз за инше середство й прикотив зібраним бочку пива до громадського уряду. Др. Могильницький вертів ся наоколо бочки та посюдак проти учителів та школи й проти кандидата Спинула та проти всего, що руске. — *Виборець.*

З заставнєцького округу.

В неділю, 31. марта с. р. відбуло ся віче в Чорнім Поточі, скликанє місцевим комітетом. На віче, прибули майже всі мешкани Чорного Потока, не лиш хлібороби, але й купці Жиди. Згадати б, що було на вічу досить інтелігенції, між ними місцевий парох о. Тимкович, надучитель Понович, гром. сєкр. із Заставної п. Ціганюк і всі учителі з Горошінів. Був також начальник з Дорошінів п. Паньків і начальник з Онута п. Костинюк. Прибувшого з Онута кандидата п. А. Лукашевича повитав в імєні громади двірник Іван Запаранюк хлібом і солюю. По отворєню зборів надуч. Коверчуком вибрано председателем зборів панотця Тимковича, на его заступника п. І. Запаранюка, а на секретаря зборів учит. п. В. Івановича, на що збори одностунно згодили ся. — Промова кандидата, в котрій розвинув свою програму і приобіцав щиро трудитись для добра селян, загально всім сподобала ся і викликала гучні оплески і гримє „славно“. По бесіді кандидата було сльдно на зібраних незвичайне одушевленє. — По нїм говорив п. сєкр Ціганюк. В довшій промові підняв він заслуги послів Русинів, особливо п. посла Васильяка, около піднесєня добробиту руского народу і о дотеперішній, щирій праці п. кандидата около руских людей. На кінці сказав бесідник, що всі повинні підирати кандидатуру п. Лукашевича. (Гриміє оклики *адоволеня*). По нїм говорили селяни Георгій Ткачук, начальник з Дорошінів Панків, Василь і Пентелей Василенчук, Костинюк, котрі всі в своїх промовах висказували, що вони всі за кандидатуру п. Лукашевича і заразом заявляють ся проти всякої иньшої кандидатури. Потім посипав п. Лукашевич, приобіцуючи сповєненє всіх бажань руского народу, хто є за его кандидатуру? Не остало ся між зібраними ані одной неспідливої руки і всі зібрані одностунно ухвалили, що бажать послєм мати лиш п. Антона Лукашевича. Пізним вечером закінчили ся збори і наряд спокійно розійшов ся домів, дякуючи п. Лукашевичеві за его труд і всім прибувшим гостям за відвідини. — *Присутний.*

Політичний перегляд.

Як виглядає будучий парламент в голові графа Штернберга? Граф Штернберг, який перебуває тепер в Аєриці, оголосив „відозву до чєского народу“, в якій обстоєє за славянсько-християнсько-соціальною більшістю в будучім парламенті. Коли-б Славяни (Поляки, Чехи і Слав. полуднєві) злучили ся з христ. соціалами, тоді витворили би подавляючу більшість, що обнімала би 300 місць з 516-ох. В склад сей величїної коалїції увійшло би: 80 Поляків, 80 Чехів, 40 полуднєвих Словян і 100 христ. соціалів. Соціалні демократи, нїм. вільнодумці — наже граф Штернберг — далше Русини, Італійці і розсинаві радикали почнуть вести борбу на жите і смерть, однак се нам буде однаково. Хай вони кладуть своє veto, коли ми будемо мати в своїх руках всі теки міністерскі! Ся могутня фракція мала би захопити в свої руки цілий кабінет і то при такім поділї, що шефом кабінету мав би остатись барон Бєк, міністерство рільництва дістало-б ся чєскому аґрарийцеві, теку справедливості обняв би молодечєц, однак такий, на якого згодять ся всі чєскі стороництва; міністром краєнї остав би Пацан, а на місце нїмецького міністра-земляка мав би прийти полуднєво словянський. Теки міністерств просєвїти і жєлєзницяк припадуть христ. соціалами, а міністром торговлі мав би стати граф Авєрсєрг. Однак найважнїше приходить на кінєць: Поляки мали би обняти міністерство скарбу і внутрішних справ. — Так малюєть ся в голові графа Штернберга будучий парламент, шкода, що він не лишив для себе ніякої теки; перебував він тепер однак в Аєриці, то за те може виступити ще як претендент на царську корону в Сагарі...

Стріча Більова і Тітоного в Рапалло. Підчас латинських великодних євєт удав ся нїм. канцлер Більов з жєною до Рапалло в Італїї. Вже довго перед тим, як був оповіщений приїзд канцлера до Італїї, почали часопис розбирати причини сего приїзду. Деякі говорили, що Більов робить собі звичайну прогулюку, щоб відпочити від апсєрбуючої „парламентарної праці“. Знов вышні часопис були противної думки і говорили, що подорож Більова має політичний характер, тимбільше, що італійський міністер заграничних справ, Тітоні, має зійти ся з Більовом в Рапалло. Сї послідні голоси мали рацію. Більов їхав до Італїї, щоб з Тітонім поговорити в справі недалекої конєрєнції мирової в Газї. Звісно, що англійський премєр заповів на будучу конєрєнцію внесок на загальне розоружєнє. Поки ще до тої конєрєнції було

три, чотири місяці, то німецькі керуючі круги заповняли, що німецький цесар є патентований „Friedensfürst“. Тепер же, коли лише коротка пора ділить нас від мирових нарад, заняла ся Німеччина надто енергійно справою розоруження. Але не щоб справі потурати, а щоб її по змозі змести з дневного порядку. Німеччина, якої роль на світовім концерті в посідає роліх свиріпає, й гадки не має про розоруження, хочби частинне. А щоб на мирових нарадах не стояти одиноким як противник розоруження, то Вільсон поїхав до Італії на прощу, щоб і італійське правителство здобути для своєї думки. Вільсон порадив ся з Тітонієм про справу розоруження в тім напрямі, щоб цілу квестію віддати а пріорі до комісії, яка буде на се влаштована. Таким чином усуває ся з дневного порядку тає немилу для абсолютистичної Німеччини квестію de facto з дневного порядку. Се одна річ, задля якої виїхав Вільсон до Італії. Друга причина, то захитаний Італією тридержавний союз: Австрія, Німеччина, Італія. Кажуть декотрі політики, що сей союз живе лише в теорії, бо Італія щось дуже кокетує з Францією. Що Австрію не вижуть з Італією правдиві сердечні відносини, відомо всякому здорово думуючому. Італія, що в протигу посідає декілька літ диктувала чимало, хоче зовсім ослободитись від австрійського та німецького впливу. Між Італією з Австрією була сего року нераз вже крайню напружена ситуація; Італійці вказують в камері на взірцове устроєне австрійської маринарки, що нинішніми словами значить: готуймося до боротьби з Австрією, а деякі впливові люди, як от Марконі, говорять зовсім не двозначно про неминучу війну на адриатичнім морі, розумієть, не з ким вищим, як з Австрією. В виду сего нині, які держать тридержавний союз, дуже ослаблили. Канцлер Вільсон мав і сю справу залагодити, так що, як вірити голосам європейської преси, згода між Австрією, Німеччиною і Італією набрала нових сильних основ і мир в Європі на довго заповнений. Мимо того видачі на військову та новітні зброї не устають, а чим раз збільшують ся. Den Frieden hütet ein immer gewappneter Krieg.

НОВИНКИ.

Чернівці, 9. червня 1907.

Особисті відомості. Посол Ник. Василько і віце-маршалок краєвий проф. др. Ст. Смал-Стоцький повернули вже з Відня до Чернівців.

Свідство проти українських студентів з Львова. Найвищий трибунал заридив, щоб далше свідство проти українських студентів, оскаржених о співучасті в демонстрації з дня 23. січня лів карний суд у Відні. Всі акта судові тої справи відослав вже львівський суд до Відня. „Neues Wiener Tagblatt“ (ч. 94) доносить, що свідство вести муть адюнкти віденського суду др. Ветельгайм і др. Кадечна. Свідство звертаєть проти 126-ох студентів, з чого вже у Львові рішено внести акт оскарження зглядом 15-ох. Карне свідство потребує ізза великого об'єму актів що найменше кілька місяців, тим більше, що стає тепер ще на перешкоді скорого покінчення то, що всі акта складені є в рускій мові. Треба їх вперід перекласти на німецьку мову. Само свідство вести ме віденський суд очевидно при помочи урядового товмача. До розправа проти наших студентів покличе суд лаву присяжних судів на надзвичайну, чотиротажневу сесію, яка відбудеть правдоподібно аж в кінцем літа.

„Ruthenische Correspondenz“. Уже появилася в „Zeit-“ нотатка про перше число сего незвичайно важного нового нашого видавництва. В першій числі був, посол до парламенту Василь Яворський виступив із пропозицією навіязати близших зносин будучих послів руских в новій Раді державній із німецькою репрезентацією парламентарною. Точною порозуміння мало би бути спільне жадане національної (а не краєвої) автономії. — Навіязуючи до самого видавництва, думаємо, що і буковинські Русини піддержать його так, як сего вимагає від нас вся важність сучасної хвилі.

Вісті з України. Заборонено видавати в Петербурзі укр. часопис: „Думські Вісті“, за те зв'язувь ся там укр. газета: „Наша Дума“. — Лекції проф. А. Грушевського в Одесі мають дуже великий успіх. — Губернське „присутствіє“ в Харкові відмовило зареєструвати тамошню „Провсвіт“.

Вісті з Росії. В дальшій дискусії про земельне питання найцікавішим являєть ся голос сьвящ. Тихвинського, який заявив, що поступове духовенство йде назустріч народові і радо передасть в його руки свою землю. Церковні землі в европ. Росії становлять 1,671,948 десятин, які ще в р. 1889 опіняв Синод на 116,191,118 рублів. — Рівно-ж і депутат сьвящ. Колокольніков заявив ся за відобранням землі від приватних власників і то без викупу. — Столипін заявив одному кореспондентові заграницному, що він є за удержанням Думи. — В часописах є відомості, що французькі й німецькі банки дадуть Росії нову позичку, коли она буде забезпечена доходами з великих доріг. Таке успіхе упокорює Росію, але... Появились земельні розрухи

в полудневій Бесарабії, які мали перейти туди з Румунії. — Чорна сотня дає агітує за розігнанем Думи. — В західноєвропейській пресі з'явилася неперевірена досі чулка про недалеку абдицацію царя.

Клерикальні рускі кандидатури в Галичині. На зборах священників станиціславської дієцезії ухвалено ставити на округ Гусятин-Копичинці кандидатуру проф. умв. д-ра К. Студинського, а на округ Бучач-Монастирська канд. д-ра Р. Ковшевича, суд. адюнкта в Станиславові. — Поза тим в окрузі Бродів і пр. кандидуєть має на свою руку б. посол О. Барвінський.

Число громад в Галичині, які завели у себе руске урядоване, дійшло до 766.

Черновецькі лісти виборчі можна переглядати в ціли вношення рекламаций щоденно в читальні „Народного Дому“ від год. 5-ої поночю.

Сходини в черн. „Жіночій Громаді“. В неділю, дня 7. с. м. відбулись великі гарні сходини „Жіночої Громади“, присвячені пам'яті Т. Шевченка. Бусть пестя прибрано цвітами, н. Грушкевичівна відчитала гарно бо щиро зложений реферат про „жіноцтво в поезіях Шевченка“, відтак виголошено вірші Шевченка та відчитано поему Б. Ланського: „Над рікою“. Сходини без всяких формальностей — вступ безилатний. Щодо, що побіж жіноцтва із інтелігенції так мало міщанських жінок з'явилось на сьм-зібранню. Такі сходини позвичайно потрібні в нашій громаді і тому щиро вітаємо їх.

Вибори в Фінляндії. Уже звісні результати виборів до фінляндського союму. Після сих вибрано: 80 соц.-демократів, 58 старофінів, 25 молодозінів, 24 шведских пародовців, 11 аграрців, 2 члени християнської партії робітничої. Між вибранки є 19 жінок соц.-демократок.

Страйк пекарів у Відні. В неділю покінчив ся страйк пекарів у Відні, що тривав кілька тижнів. Майстри пекарські прийняли нову тарифу і тим прич. пились до заспокоєня домагань пекарських помічників.

Оповістки, іменованія і т. п.

Докторська промоція. Вівторок, дня 9. с. м. відбула ся на черновецькім університеті промоція пана Дмитра Коропатицького, практ. при краєвім правительстві, на доктора прав.

З музичної школи ім. Миколи Лисенка. З днем 1. цвітня розпочав ся в нашій школі новий квартал. Зі зглядом, що сльдоуючого року оплати для нових учеників будуть підвищені, праймає заряд „Школи“ сего року виписи учеників і серед року шкільного аж до 1. червня, щоб їм дати можливість узискати право на низші оплати, які будуть їм призначені аж до скінчення наук. Са постановою не є яніюсь примхою, а має своє оправдане в тім, що сї ученики, які сего року вписали ся, з малими виїмками позістануть і на сльдоуючий рік, так, що заряд є в можності вже тепер постарати ся о евентуально ще потрібні учительські сили, більший локаль і пр., через що заощадити може не в однім видатку. Знов само піднесене оваат є оправдане тим, що заряд вводить з сльдоуючим роком після постанов статуту для всіх учеників, як побічний предмет: науку гри на фортеп'яні. Наука гри на фортеп'яні є потрібна для всіх учеників хоч би їх головним предметом був сольовий спів, гра на скрипці або подібає, тому, бо до загального музичного обзорованя потрібне конче знане теорії музики і гармонізації, а наука сих предметів неможлива без знання, хоч побіжного, гри на фортеп'яні. Наша школа має широке зачеркнений план науки. Правда, що по більшій часті користати будуть з неї сї особи, які трактують знане музики, як побічний фак, не виключена однак можливість, що до школи понадуть і великі таланти музичні, які зможуть і схочуть шукати в музиці свого головного занятя і удержання. Статут нашої школи є власне так уложений, щоб она могла і тим виногом відповісти. Заряд бере ся отже відповісти сій провідній ідеї, вводячи з новим шкільним роком названий висше предмет а в додатку ще науку історії музики а може ще і естетичні вправи, знамі під іменем: „Callisthenes und Delsartekunst“. Ясно отже, що збільшені вимоги принесуть і більші видатки, які мусять бути покриті головню а властиво виключно з оплат учеників. Заряд сподіє ся, що отес відозва не промине безслідно і родимці поспішать з висами ще до кінця мая с. р. Тепер має школа 3 відділи а то: відділ сольового співу (місячна оплата 8 К), відділ фортеп'яну (місячна оплата 8 К), відділ скрипки (місячна оплата 6 К); до сего безплатно наука початкової теорії музики або гармонізації. Нововисуючі ся ученики платять одиразово висове в сумі 4 К. Висувати ся можна в локаль „Школи“ в „Народнім Домі“ що дня межи 3. і 5. г. по полудни. — Заряд.

Конкурс. В громаді Гатна з двірским обшаром Гатна і Калинесті Енакі (суч. повіт) розписує ся конкурс на посаду громадського писаря. З сего посадою сполучена річна пенсія в сумі 800 К, а треба зложити кавцію в сумі 600 К. Убігаючи ся о се становище мусять між вишим мати кваліфікацію з німецької і волюської мови в слові і письмі, а з рускої мови в слові. Подана треба передати в громадській канцелярії в Гатні найдалше до 10. мая 1907.

Із штуки і літератури.

„Безталанна“, драма І. Тобилевича. — Дня 7. с. м. відбулось перше в тім році представлене „Буковинського руского народного театру“. Дружина вивела драму Тобилевича „Безталанна“. Не знаю чому, але аматори наші не тішались досі надто великою популярністю в черновецькій громаді. На представлення їх інтелігенція не приходить. Було так на жалі і тепер. А шкода... „Безталанна“ відограла цілком добре. Актори вивчили добре свої ролі, режисерія штуки цілком добра, цілість вишла ліпше, як звичайно на наших аматорських представленнях а навіть не гірше від вистав офіційальних наших гаїччких акторів. Ніка роль не висувалась непотрібно на перший план, скрізь заховано добре відчуте цілості. Тут і там затиралась всяка ілюзія дійсності, та виная тут маленська сая і примітивні технічні средства. Що дотепні сцени надто підкреслювано, не дивно. Ми-ж бачимо сї дивний звичай на жалі і у наших „захочих“ акторів. Па Березовська відіграла роліу нещасної Софії так, як наша добра дійсна акторка. Все психологічне багатство сєї креції в останній дїї знає впрочім лиш Заньковецький. Добрий Гнат (п. Робачек) був би ще ліпший, як би катастрофу красше підготував, так що она справді вишла б неминучою. Впрочім грав добре. Барка (п. Остроїговська) дуже добре виголошувала роліу. Вона згодом і гдибше відчувати ме почування своєї креції. Старенький Іван (сам упр. театру п. Захарко) і вдовиця Ганна (п. Кордасевич) грали щиро, із розумінням; вони гарно обсервують жите і представляють його відтак цілком коректно, — без карикатурованя і без афектації. Старости (п. Созанський і п. Маринянский) були такі дотепні, що не потрібували би сего спеціально акцентувати у грі. А тепер до подобиць: не треба було в часі сватанья Барки співати в хаті „Над Прутом“, бо сї пісні свати на Вікраїні рішучо не знають, — а коли-б і знали, то тоді-б її певно не співали; не треба те-ж привоєсти сїта, коли хтось просить о решето; можна було малювати піч і не опускати такої гарної сценки. — Звичайно даєть ся на Русі гарні реліції із цілком негарних представлень. Я нарочно підчеркую і слабші сторони гри наших аматорів, бо они грали, (як на наші средства і відносини) так добре, що їм і вся правда не зашкодить. Такі представлення (грають годівно аматори-міщани!) засагують притім на щире поперте. Гарні успіхи їх доброї волі треба ціняти! На такі вистави треба нам всім йти! — (О. Л.).

Slovanski Prehled, ч. 6. Девятый отже рік виходить в Празі знаменитий журнал присвячений славянським справам. Веде його звісний поет чеський Адольт Черни, великий прямо феноменальний ідеаліст, для якого одинокою ідеєю є дорога до справедливости і пізнаня правди в житіу славянських народів. І в останнім числі находимо немало совісних нотаток і справоздань із нашого життя по вой Україні. Орган сей визначаєть великою безсторонністю і точними інформаціями. Недавно „Діло“ назвало „Slov. Prehled“ — „журналом „польовоїсним“. Се очевидна помилка а заразом сьвідомство, що у нас не читає дехто важних цікавих видавництв а відтак говорить легко великі пісенітніці. Щиро бажаємо „Prehledo-ви“ більш справедливого признаня від чужих і — від його земляків. Предплата на рік 10 корон. Адреса адміністрації: Praha, Jerizalemska ul. 11. — (О. Л.).

Буковинський Русиний Народний Театр під дирекцією Івана Захарка відіграє в неділю, д. 14. н. ст. цвітня с. р. в сая „Народного Дому“ оперету Котляревського „Наталя Полтавка“. Ціни місць враз з податком від карт: Крісла І-рядні 3 Корони; ІІ-рядні 2 Корони, ІІІ-рядні 1 Кор. 50 сот. Партер 70 сот. — Початок о годінні пів до 8-ої поночю.

Переписка Редакції.

Е—н Г—о в Гл. Хоч лиш в половині користаємо із Вашого перекладу, все-ж таки дякуємо щиро за пам'ять, думаючи, що небагом приплете нам який переклад із популярно наукових статей.

Автори „Контрастів“. Помістимо небагом.

М. Н. в Ст. Допись поміщено, числа сего предлаєть.

Послідні вісті.

З Вашківців телеграфують нам: Андрій Колотило з Видавча, сьвідок проти Богатирця обжалованого о протизаконне скликуване ніч під голим небом, убитий. Убийства доковано сїм ноци о годині першій по опівночі. Убийники викололи нещасливому очі і вирвали язик. Богатирця увільнено задля недостачі доказів. Істинні чорносотенці наші вже мордують!

Упрашає ся вої наші поміжкові і щадничі, що оголошують в „Буковині“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом вислали на адресу друкарні і належитість (і кор.) за випечатане оголошення!

Адміністрація.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ сторони 40 К., $\frac{1}{8}$ сторони 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрики: Надіслані і Оголошення редакції не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Належитості за анонсами марками поштовими не приймає ся.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Балківці відбудуть ся в неділю дня 21. цвітня 1907. о 3. год. попол. з звичайним дневним порядком: **Василь Никитин**, начальник. **Теодор Чесниковський**, каснер.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Вашківці н. Ч. відбудуть ся дня 21. цвітня 1907. з таким дневним порядком: 1. Справоздане за діловий рік 1906. 2. Доповняючий вибір старшини і ради надзорчої. 3. Опроцентоване пожичок і виладок шадничих. 4. Вільні внесення. — **Старшина**.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Костинці відбудуть ся в неділю дня 21. цвітня 1907. о год. 1. попол. в домі п. Евгена Івановича з таким дневним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1906. 2. Приняте обрахунку і білянеу за рік 1906. 3. Вибір вачальника і двох членів старшини. 4. Вибір каснера і призначене для него платні. 5. Вибір двох членів до ради надзорчої. 6. Вільні внесення. — **А. Дамчул**, вачальник.

Звичайні осінні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Ставчани відбудуть ся в неділю дня 21. цвітня 1907. о 3. год. попол. в Читальни „Рускої Бесіди“ з слідуячим дневним порядком: 1. Отворене зборів. 2. Приняте обрахунку і білянеу за рік 1906. 3. Вилюсоване двох членів старшини і вибір заступника начальника і одного члена старшини. 4. Усунене з тої части ради надзорчої і вибір нових членів. 5. Вибір председателя і 4. членів мирового суду. 6. Установлене найбільшої пожички яку би можна одному членови уділити. 7. Назначене надзвичайної нагороди членам старшини і касперови за якусь подорож, труд, втрата часу і т. д. 8. Призначене дни урядові і касові. 9. Призначене днів на звичайні засідання ради надзорчої. 10. Вільні внесення. — **Іван Ойстрик**, начал. **Юрій Русмак**, каснер.

Загальні збори каси пож. і щадн. для громади Ошихліба відбудуть ся дня 21. с. м. з звичайним дневним порядком. **М. Вабюн**, голова. **Стефан Лукул**, каснер.

Всілякі насіння цвітів і огородини продає ен gros

ЯКІВ КОФЛЕР

в Заїцниках. Ціни, на жадане висилає даром. Цибуля близько 1600 штук 1 кг. в пакетах 5 кілових по 1 ар. 80 кр. оплатно. 70 (3-4)

Хлопця до практики склепової пошуку

„Читальня“ в Топорівцях.

Влизші условини тамже.

73 (3-5)

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL

„Назва правно забезпечена“
антикара др. Ю. Францова
в Тернополі.

Се є знамените усмиряюче средство до натирання против всяких ревматичних болів, простудження, ломання костий, плевний гістия і нервових недуг. Прошу уважати на напис „Nervol“ і не приймати ніяких „Нервотонів“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (фляшочок) 8 кор. з оплатою і опакowaniem. Тисячки листів з подякою. — Вислака 2 рази денно до всіх країв.
В Чернівцях на складі у Шмідта і Фонтіна.

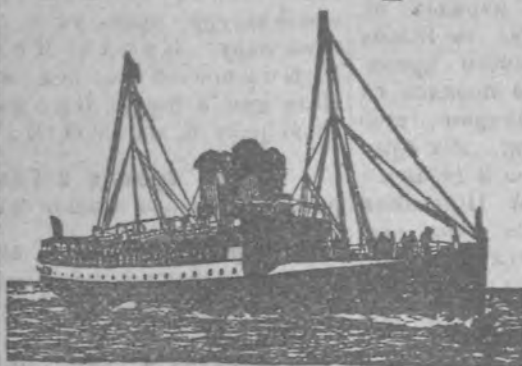
Г. ФАЙЛЕС

усувач нагнітон

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

До Америки і Канади

найвигіднійша, найдешевша і найпевнійша їзда через

ЛІНІЮ КУНАРДА

Головне заступництво для

Галичини і Буковини

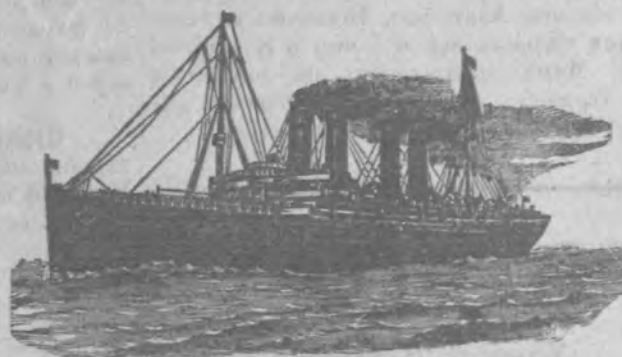
Львів, ул. Браєрівська ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернів.**
цї ул. Головна (Енденберг) ч. 32.
104 33-52

В 6 днях до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Аргентини

жадайте поясненя

Напишіть лиш карту кореспонденційну до

Falek & Comp.

Гамбург, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденція у всіх мовах.

Певною річею є, що до

КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинока справедлива, найкоротша і найдешевша дорога до заморських країв! — Є то перша переправа, котра узнана народом за найліпшу! — Завчасу удавайте ся писемно і посилайте задатки на шікарти до

M. G. Freudberg, Antwerpen

10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

25 14-20

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях
має на складі

Книги і друк для Каси райфайзенських.

Важне для управителів шкіл.

Намість дружесрти

„Jahresausweis“

краєва Рада шкільна припоручила виготовити нову друкарню

„FRAGEBOGEN“

яку можна вже тепер набувати в друкарні „Рускої Ради“ (Чернівці ул. Петровича ч. 2) по ціні

6 сотників за аркуш.

Видання „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“

можна купити у всіх

філіях „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“,

в друкарні „Рускої Ради“ і в книгарни І. Рехенберга.

XV Звичайний загальний збори

Товариства взаїмних обезпечень

„ДНѢСТЕРЪ“

відбудуть ся в четверть 9. н. ст. мая 1907 о год. 10 передь полуд. у власній сали Товариства у Львовѣ (при ул. Руской ч. 20).

Порядокъ дневный:

1. Відчитане протоколу XIV Загальних Зборівъ зъ 15 мая 1906.
2. Справоздане Дирекції в Радѣ надзирающей и замнене раз. за XIV р. адмін. (1906).
3. Справоздане К. миси ревизійной и ультъене абсол. Дирекції за XIV р. адмін. (1906).
4. Внесенє Радѣ надзирающей вѣ справѣ ужита надвыжки зъ р. 1906 вѣ сумѣ 298134 К.
5. Выборы:
 - а) 5 заступниковъ членовъ Радѣ надзирающей на 1 рѣкъ (§. 32 стат. К).
 - б) 3 членовъ Комісії ревизійной и 1 заступника на 1 р. (по мысли §. 45 ст.)
6. Интерпелляція членовъ.

*) Зъ надвыжки 298134 Кор. вносить Рада надзирающая назначити:

1. 20 пр. а до фонду резервного по мысли §. 9 б. статута 59.627 К — о.
2. авернути членам по мысли §. 52 стат. 10 проц. премій 201.727 „ 75 .
3. на публичній добродѣйній цѣли по мысли §. 29 л. стат. 2.000 „ — в
4. а решту придѣлти до фонду спеціального на звороты членам по мысли §. 52 и 17 статута 34.779 „ 25 .

Перед зборами о годинѣ 8-ой рано відбуде ся Богослуженє в церквѣ Успенія Пресв. Богородицѣ.

77 1-1

Президент:
Григорій Кузьма.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

3 друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Затарка.

За редакцію відповідає: **Виктор Стройч.**

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (всг. 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., всг. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рабат.
Рекламацій неопечатані візні від порта.
Рукописи звертає редакція лише за попе-
редним застереженням і залученням належ-
ності поштової.
В справах редакційних можна устно по-
розумівати ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Вже леть ся кров мужицка.

Страшну вість подали ми в останніх відомих останнього числа „Буковини“! Замордовано в страшний спосіб свідомого мужика із Видавча, який був головним свідком судової розправи проти Богатирця! Замордовано невинного чоловіка серед бестияжеских знущань, — сповнено до неба о німсту визнаючи злочин на бідній селянщині, який із святаю свідомістю народних обов'язків стояв по стороні передових друзів нашого народу, по стороні нашого народного кандидата, п. Ер. Пігуляка. Всі здогадують ся, що зв'язаний морд сей має політичний підклад! Вже від довшого часу, як писали ми о тім в наших часописах, — затуманені сторонники кацапско-панської кандидатури в вашківській округі розсилали анонімні листи до знатніших прихильників нашого народного кандидата із страшними погрозами, що останніх жде смерть, коли від народної справи як найскорше не відступлять. Якраз всі п. учителі з Видавча одержали такі листи. А тепер згинув мужик із Видавча і то якраз свідок проти кацапского кандидата е. Богатирця, — погіб в передодень судової розправи... На таку вість серце кровавить ся і вся ненависть звертає ся проти тих, на яких совісти по вік тяжіти ме отся невинна кров мужицка! Кацапи вноєли від давня роздор в наші народні маси замість праці для бідного люду — в наших селах сіяли они ненависть і деморалізацію, сіяли свідому лож основану на релігійнім фанатизмі, туманили і розривали люду і тим в душі їх вицілювали наклон до найстрашнішого звірства, найбільшої погани. Вічні свідомі брехні „Народної (з)Ради“ йшли між нарід, який відтак заливали кацапи алкогольом по своїх зборах, — вічне юджене проти всієї народної організації селянської йшло від кацапів у спокійні мужицкі оселі, — цювано брата на брата, не було ніяких средств, які б були за страшні в шаленій борбі кацапів проти народної ідеї. Кожний здобуток нашого працюючого народу, кожда читальня, кожда каса, кожда „Січ“ були предметом зайлого вороговання із сторони кацапских ренегатів ромунізаторів; — де лиш здвигав ся наш нарід і ставав краще жити, сейчас з'являлись кацапи і починали свою нужденну, погану кривню. Та нічо не помагало. Нарід ріс і приходив до чимраз красшої свідомости, читальні і каси кацапські почали масово розпадатись, збаламучені бідні люди почали явно відвертатись від своїх шалених провідників-кацапів. Свідомі брехні і юджена кацапські стали тепер так огидні, не дивно, коли їх власне наслідкам приписують люде загадані висше листи із страшними погрозами і отсей страшний злочин: замордоване невинного селянина. Там, де нема ідеї, а є лиш злоба і зависть, брехня і деморалізація, там очевидно при такій агітації навіть проти волі вождів „партиї“ мусить зродитись злочин!

Поганий, до краю негідний спосіб баламучення і юджена кацапского стає перед нами із п'ятном поважного заниду, що якраз в нім є почин такого страшного діла, як політичний морд в Видавчу! Дорогою мирної, ідейної праці для народу йшли ми все і се мусить нам признати навіть найбільший наш ворог. Що кацапи сіяли крайню деморалізацію, о тім они самі аж надто добре знають! Але деж діло ся почуте людске у тих сівачів роздору, де кривить ся їх совість, яка не кричить протестом проти того цинізму, із яким з'являють ся они між нашим бідним людом? Вже не як політичне стороництво, але як люди патнуємо деморалізаційну, шалену кривню кацапску, яка затроє душу нашого люду! Такі страшні і нечувані у нас досвіди, як сей морд, повинні останніх в більшій часті невинних прихильників кацапско-буковинської кривні відвернути від сеї погани і звернути їх на шлях, де нема місця для цинічних орій, де але лиш

щира праця для народу, де є любов для народної сили і віра в ясну будучність рускої народної ідеї. Найсей невинний морд стає гробом для кацапского шахрайства!

Відкримо перед нароом всю кацапску погань, вкажім на кровавий посів кацапской шаленої амбіції, вкажім народови отсі побілені гроби, повні крайного злоставства, щирим чим раз більшим трудом для бідного люду добиймо кацапску гниль і освятім тим страшну отсю подію, освятім невинно пролиту кров нашого світлого брата-мужицка!

Поляки — гнобителями.

(Бернштерне Бернзон).

(Ковець).

Не одно тут дало би ся оповісти. Але, як старий журналіст, знаю добре, яку пайку можу взяти нараз.

Возьмім лише малу пробу їх тактики з останніх днів.

Університет у Львові був початково призначеним й Русинам. Але его так спольонізовано, що в р. 1901 множество руских студентів вивандрувало до чужих університетів, щоб тим звернути увагу авторитетів на суть річі. Однак се не помогло нічого; а позаяк і вніші законні средства не помагали, прийшли они на думку устроїти в сім році буралу демонстрацію, підчас якої поломано певну кількість університетських меблів і чинно обиджен одного університетского урядника. Молодих людей заведено на поштову. Але таки того самого дня пущено їх на волю. Парламент тоді ще зібраний, отже могло прийти до інтерпеляції. Але делви що розвизано парламент, імено 30. січня, арештовано молодіж наново. Заперті в переповнених казематах, безнадійно сидачи довгий час, поставили студенти остаточно увільнити ся голодовою смертю. Дюперра аж тепер звернули на них увагу в Відні і тут не могли зважитись на нічо иншого, як лиш випустити їх на волю.

Але тепер отворили ся очі й прочій Европі. Чи то можливо, говорили ми між собою, щоб Польки, котрі так рознухливо боролись і борять ся з Росіянами і Німцями о свою власну мову, щоб ті Поляки скрито, тихцем знущали ся над иншими за те лиш, що ті инші держать ся своєї мови?

Коли б один або другий перечитав тепер знова історію Поляків, то знайде, що ще від давня „правдивий Поляк“ дуже тяжко неинякше розумів понятие свободи, як лиш свободу для себе самого: робити або залишити, що лише сатана захоче. Панська мораль!

Ми горячо співчували з польським народом в його нещастю. Ми подивляли його геройську борбу за Наполеона, як також його погорду смерті в повстанню за повстанем. Ми може ще більше подивляли його героїчну оборону в інтересі малого і великого в щоденім житю. Всі пригнетені народи мали Поляків по своїм боці, як лиш пробували скинути з себе ярмо неволі а польські великі цівці свободи до останніх хвиль здвигают промінясті дуки понад нашим житем

Але коли знаємо, що з сімох мільйонів мужиків у властивій Польщі ще нині п'ять мільйонів є без землі і що польський клуб в Думі казав і каже, що переміна земельних відносин не є потрібною, — ну, то просто не знаємо, що казати на се. Бо ми видимо, що се лиш доведе до відродження Польщі і свободи а они не видать сего. Те саме і в Галичині. Коли польська шляхта не годна поняти сего, що всі діси, і вся земля не може вже далше бути привієм для жмійки люду, лиш, що справедливе виборче право і справедливі вибори мають показати, як має поладнатись та справа і як всі инші хибі мають бути усунені, коли польська шляхта ще не добачує сего, то те, що она — а ми то знаємо — робить доброго, лиш приспівить ту хвилю, якої ніхто з нас не хоче дожити, лиш хіба сатана, що омане їх самотою.

Чесний руский (український) нарід буде незадовго постійним тематом всіх часописів цивілізованого світа. Бо тепер знаємо всі: Тей старий нарід вів в російську революцію жадаючи останнього порішення земельного питання і те питання вийшло в програму Думи. Те питання мож обминути можна перекутити, але годі його вже відкинути; оно перейде до всіх народів і знайде в кінці свою форму.

Чи-ж се не дивно? Нарід, що був засуджений на смерть, дає нам всім нових, законодавчих сил до справедливости і щастя народів. Зародок лежав в його власнім старім ладі громаднім. Така народна душа, що показує таке здоровле і спромогу життя, не може розумієсь вмерти!

Передвиборчі вісти.

3 кіцманського округу.

В неділю, дня 7. цвітня відбули ся о год. 2. по полудні передвиборчі збори в громаді Суховерхів. Перше слово забрав управитель школи п. Матей Григорович, витайючи горячо прибувшого на збори кандидата п. радника Ілю Семаку. Потім розвинув кандидат в довгий дуже популярний промові свою програму, котру скінчав заявою, що хоче і буде вірно і ревно служити для добра свого дорогого народу. По промовах пп. уч. Някоряка, начальника Бажака і Семеняка прийняли збори одностайно і з одушевленням кандидатуру п. радника Ілю Семаки на посла до Ради державної.

З Суховерхова поїхав кандидат около 4-ої год. по обіді на збори до Кліводина а разом з ним прибули сюди в гості о. Юр. Калінюк, начальник міста Бажака, голова кіцманської читальні Василь Ростоцький і другі. На границі села, коло стації Суховерхів очікував і привітав кандидата начальник кліводинський п. Ілш Поповецкий з радними. Разом з ними зайхав дорогий гість в супроводі величавої бандері в село, де коло старої школи ожидали приїзнього майже всі мешканці села Кліводина. При вході привітав начальник громадський п. кандидата Ілю Семаку поновно в імені громади і передав ему хліб і сіль по старім звичаю. Збори утворив гарною промовою п. уч. Токаряка, привітавши п. радника Семаку і прочих гостей. По тім розвинув п. кандидат в спосіб дуже популярний свою програму і приобіцяв ревно заступати інтереси руского народу. П. Ілш Семака заявив, що своєю кандидатурою нікому не натручує ся і завізав виразно присутніх, щоб кождий, хто може не годить ся з его виводами, висказав свої думки цілком ясно. По промовах о. Калінюка, начальника Бажака, п. Токаряка і господаря Василя Запотожного, збори, на котрих було дуже велике число прихильників Савчука, прийняли одностайно резолюцію, в котрій прийнято кандидатуру п. радника Ілю Семаки а заравом виразно і рішучо за протестовано против кандидатури Савчука, котрий, як сказав в своїй промові п. начальник Бажака, міг би може бути кандидатом до сойму краєвого, але на жаден спосіб депутатом в Раді державній, бо там треба люду учених, люду з високим образованием, там треба вміти „на минаю стріляти“. З сего виходить, що наicoli п. радник Ілш Семака навіть у так званім кацапскім гнізді як Кліводин, зумів собі здобути так великі симпатії, то мож сміло сказати, що за сий кандидатом стоїть голос руского народу і що вибір його запевнений. — Кліводинський.

3 заставнецького округу.

В суботу, дня 6. цвітня по полудні коло 5-ої год. відбуло ся передвиборче віче в Луках, на котрім взяли участь майже всі виборці нашої громади, ба навіть із сусідних сіл. Зібрані повитали приїзд п. А. Лукашевича гримкими окликами „славно“, при чім стріляно із моздрів на знак особливого і щирого поважання. Старший господар Федір Майструк привітав кандидата нашим руским звичаєм в імені цілої громади, передаючи йому хліб і сіль. Присутні, удавшись до шкільного будинку, вибрали старшину зборів а то начальника Ілша Калінюка председателем, начальника із Звинячки Н. Димку і Тедера Пилипюка, господаря із Лук, заступниками, а Ст. Циганюка писарем. Перший промовив на зборх при загальних оплесках прибувший кандидат п. А. Лукашевич. По гарній програмовій промові кандидата перебивавий гримкими „славно“ забирали слово пп. Смеричанський, Димка, Ф. Майструк, Калінюк, Стенігач, Циганюк і ще инші виборці. По сім відчитано і слідує внесена ухвалою і прийнято одностайно зборами: „Зібрані виборці в Луках висказують повне довіре знайому і добре заслуженому п. А. Лукашевичеві, витайють його кандидатуру в застав-

нецім повіті і зазвляють одногосно, що віддають свої голоси лиш на п. А. Лукашевича і будуть як найгорячіше его кандидатуру попірати. Зібрані застерігають ся супроти всякої иншої кандидатури, предвиджуючи в иншій противній кандидатурі акцію шкідливу інтересам заставнецького повіта в загальні наших виборців з особа. Рівночасно висказують збори подяку і признає п. Ник. Васильковича за його працю в Раді державній і просять його як також «Національну Радю» о дальше поперте кандидатури п. А. Лукашевича. Трудно замовчати і те, що зібрані, почувши в бесідах імя Гакман, гуділи як пчели про его сумні політичні діла, псували в погоню за тим іменем слова „ганьба ему“ та „сумно“, отже видно, що про кандидатуру д-ра Гакмана і тут, в колишній твердині его, нікому і не снить ся. Прочаючись сердечно із своїм кандидатом, ждали ему всі виборці сили і витривалости до трудної і широкі праці на добро і славу руского народу. — *Виборець.*

Дня 6. цвітня с. р. відбуло ся о годні 3. по обіді передвиборче віче в Приличу. При вході до уряду громадского, де окрім інтелігентів очікувало дорного кандидата на сей повіт п. Лукашевича велике число місцевих селян, привітав п. Лукашевича парох отець Ю. Калинюк гарною промовою, а начальних п. Т. Ткачук передав ему хліб і сил. По вході до уряду громадского, отворив збори о. Калинюк. Присутні вибрали старшину, в яку увійшли: О. Калинюк, председатель; надучитель І. де Брага і ині заступники, начальник Т. Ткачук і ині заступники а уч. Ю. Душинець писар. Отець Ю. Калинюк, представив коротко промовою кандидата. Потім за брав слово п. Лукашевич. В своїй горячій промові висловив докладно задачу свою і свої цілі і зобов'язав ся свято боронити наш руский загаль у всіх его потребках. Всі зібрані висказали горячу прихильність кандидатури п. Лукашевича і дали слово чести попірати всіма силами его кандидатуру. Вічному кандидатури п. Гакманови висказали одногосно своє обурення, за роздор, що его вносить між нарід. Збори висказали також найглубше довіру й найгорячішу подяку дотеп. посл. Васильковича і Пігуляковича за невтомну працю коло руского народу. Надучитель І. де Брага зробив присутних уважними, що наш кандидат називає ся Лукашевич, а не Лукавеч, як мильно дехто говорить; отже, щоб при голосованню не було відтак яких непорозумінь. Відтак пресив п. кандидата, щоб той старав ся, щоб консистория систематизувала більше місць для гр.-пр. півців церковних, бо багато з них покинули школу, чекають цілі десятки літ на яке місце. О. Ю. Калинюк додав до того, щоб кандидат старав ся, аби гр.-пр. церковним півцям підвищити платню з гр.-пр. релігійного фонду, бо їх платня рівняє ся хіба дірским формаліям. Пав Лукашевич обіцяв їм се зі всім сил попірати. Потім за брав слово окінчений гр.-пр. церк. півець п. Запаринюк і висказав, що більшість даскалів вже пізнала, що напани не є нічо иншого, лише гнида колода і більшість даскалів йде тепер рука в руку з народом, але багато є таких, що ще не віджають ся й сидять тихо, але вкортці здаєть ся їм пізнають, хто їм брат а хто собі рад. Тому, що більше ніхто не забрав слова, закінчив О. Ю. Калинюк збори. — *Ваш.*

З вашківського округу.

Величаве віче в Станівцях н. Ч. В середу, д. 10. с. м. відбуло ся величаве віче в нашій громад. На збори сї приїхав з Чернівців наш славний і так дуже заслужений, дорогий посол Николай Василько — а з ним і п. кандидат посол Єротея Пігуляк і редактор О. Луцький. Уже в дорозі до Станівців витали п. послів відпоручники з громад і „Січій“ а численні „Січові“ бандері провозили дорогих гостей наших аж до громадского уряду в Станівцях. Хлібом та солю витали послів наших люди на двірці в Барбівцях, — на границі громади Калинівці повитала гостий депутация від місцевої „Січі“, причім промовляв заступник двірника і хорувий „Січі“ Василь Гриндаї, а на готарі Станівців прилучились до калинівських Січовиків Січовики станівські і воліцькі. Коли в товаристві бандері приїхали панове гості до самих Станівців, то тут перед урядом громадским привітали їх господар І. Харина від станівської громади, п. Н. Фрунза від „Січі“, відтак же д. Василь Яцко, надуч. Д. Альбота, іменем „Січі“ на Вивозі Ів. Гоцуляк, і уч. Н. Данчуд з Барбівців. В імени жидів виказ послів п. С. Телер. На кожну промову серед салів мовілих і серед великого одушевлення народу. — Відтак всі, о скільки лиш місця було, пішли до уряду громадского, де отворив збори п. надуч. Володи, Данчуд. До отвору збори покликано: на голову п. радника сулу Войнарського, на першого заступника панотця Маланчука з Лукавця, на другого заступника голову п. д-ра Брауна а на писаря п. учт. Вітана.

Перший промовив п. посол Николай Василько. Він зложив справоздане із своєї діяльности в соїмі і парламенті і представив п. кандидата Є. Пігуляка. В часі промови п. Василька разираз відідались зібрані: „Хочемо мати послом лише п. Пігуляка“. — По промові п. Василька, яка всім дуже приваля до серця, промовляв п. Пігуляк, який в довшій промові розвинув свою програму, розказав як то він працювати буде, коли його виберуть послом, щоб облегчити недолю мужицку. Бесідині говорив

широко про податки, як би то їх справедливіше розділити можна, про потребу заведення дворичної лиш військової служби, про забезпечення наших людей від ліпатацій і на старість а вікни перейшов до місце вих потреб, за які треба упімаючи ся. Промову п. Пігуляка нагороджувало частими окликами: „славно! Не хочемо Богатирця, не хочемо кирині, ми є за Вами, хочемо Вас!“ — Потім промовляв п. ред. О. Луцький. В гарній бесіді розсвітлив він погубну роботу нацапів, розказав, як то нацапи шкодять лиш народови, туманять його і яка по роботі нацапській виходить незгода між бідним народом, як то воюють проти Пігуляка його вороги, як то вони грозять смертю нашим найкрасшим людям і як з того прийшло до такого страшного злочину, як замордоване Андрія Келотиза, господаря із Вилавча. Четвертий промовляв панотець Маланчук, який яко православний святищенник прекрасно розяснив зібраним, як то дурять нацапи наш нарід т. зв. „унією“, як то вони туманять лиш нарід і шкодять йому. Коли о. Маланчук закінчив зібраних, чи они є за п. Пігуляком, всі на знак признаня піднесли руку в гору. На запит, хто є проти п. Пігуляка, не піднеслась ані одна рука. Всі постановили голосувати лиш на п. Єротея Пігуляка. — Господар Манкиш з Галинці розказав ще дещо про те, як то Богатирець не тримає з мужиками, а лише з панамі. На його внесене ухвалили зібрані висказати подяку п. Н. Васильковича і Є. Пігуляковича за всю їх щирі і корисну працю для руского народу. Потім промовляв ще господар Гуляк з Чортотри, який зобразивши недолю нашого народу, перестеріг наших людей перед таким яке є тепер в Румунії, бо такий поступок як там, так і тут вийшов би нашим людям на лихо та горе. По промові п. надучителя Годованського з Лукавця і по подяці п. Пігуляка за довіру уклане йому зібраними, замкнуло збори відсьпіванем народних гимнів: „Ще не вмерла“ і „Не пора“. — Зійшлося на збори так много народу, що не всі могли бути на нїм. Тому, коли панове посла побачили понад чотирі тисячі наших людей, які стояли перед громадским урядом, постановили і тут промовити ще до тих людей. Говорив тут в останнє п. Пігуляк, почім п. гості серед музики і вистрівів з мовдів та в супроводі бандері із чотирох „Січій“ і місцевої сторожи пожарной відїхали до Чернівців. Всі наші люди дуже одушевлені, всі, як один підуть д. 14 мая голосувати на п. Єр. Пігуляка, всі як найкрасше згадують день, у яким завітало до нас наших панове посла та інші гості. — *Колісь нацапи, тепер просвічений наш виборець.*

Збори товариства „Руса Школа“ в Путилові.

(Депісь).

Звичайні загальні збори „Філії“ тов. Руска Школа в Путилові відбули ся дня 16. марта с. р. в будинку школи народної в Путилові з слїдуючим порядком денним: 1. Отворене зборів; 2. прочитане протоколу з послїднього засідання; 3. справоздане уступаючого видїлу за минулий рік; 4. вибір нового видїлу на рік 1907; 5. нарада над кандидатурою посла на гучульські повіті і вибір езекутивного комітету на тї-же повіті; 6. вибір тимчасового комітету маючого оснувати ся товариства ім. Осипа Федьковича в Путилові; 7. вілїні внесення; 8. замкнене зборів.

На збори прибули майже всі учителі і учительки з тірської області; прибули також товариші з селетинського повіту як також із над Сучави. Коли явилось відповідне число членів, отворив збори голова тов. Михайло Дашкевич теплою промовою, витачи всіх прибулих на наради товариства, а передовсім товаришів з поза путилівського повіту. Протоколу з послїдних зборів не відчитувало, а то тому, позаяк кождому з присутних зміст его був відомим. Справоздане з діяльности дотеперішнього видїлу товариства за минулий рік представляє ся ось як: Видїл товариства заходив ся переважно коло того, щоб згуртувати коло товариства як найбільшу скільність членів, бо де много членів, там і сила. Се змагане видїлу увінчало ся по части гарними успіхами, позаяк до товариства вступили майже всі товариші і товариші з над Черемоша, Путилівка, ба навіть і з округу селетинського і з над Сучави. Видїл товариства заходив ся також в порозумінню з Філією товариства „Руска Школа“ в Вишняці коло признаня учителям верховинним спеціального додатку дорожнього. Видїл скликає рівно ж надзвичайні збори товариства до Уста Путилова, котрі як відомо, відбули ся величаво.

Розписано також просьбу майже до всіх українських літературних видавництв, щоб тї спомогли своїми виданнями нашу убогу бібліотеку. З. марта 1906. року урядило товариство вечеринці з тавцями, котрі викали зовсім вдоволяючо. Приходу було 127 К 60 сот., а розходу 127 К 86 сот.; 16 сот. виносячий дефіцит покрито з каси товариства.

Теперішній стан каси виносять + 23 К. Опісля прочитав п. голова подяку, яку прислав на его руки для нашого товариства, наш великий заслужений добродій краєвий інспектор Ом. Попович, за вислану ему GRATULACIJO з нагоди його іменованя краєвим інспектором шкільним. Збори признали його щирі подяку а рівно ж щирим вдоволенням. — Уступаючому видїлу уклане абсолютнорно.

До нового видїлу увійши: Михайло Дашкевич яко голова, Отильє Ельсгольц заступник голови, Николай Глібка наснер, М. Брага контролор, Осип Брандєль бібліотекар, А. Мандрик писар, ин. Мінодора Глібка і Аня Брага заступники видїлових. Що до точнї б. денного порядку, то була вже згадка в 29. числі часописи „Буковина“.

З черги вибрано тимчасовий комітет маючого ся оснувати товариства ім. Федьковича в Путилові. В склад комітету увійшли: Мих. Дашкевич яко голова, Отильє Ельсгольц заступник голови, Н. Глібка наснер, М. Брага контролор, А. Мандрик писар, а Т. Роговський і П. Шлемко яко заступники видїлових.

Відтак виголосив тов. Т. Роговський удалий вітчик під заголовком: „Чи належить Українцям читати й пропагувати твори Максима Горького?“

Опісля на внесенє д. Мих. Дашкевича ухвалили збори резолюцію, котру переслано нашим академікам до Львова. Зміст ухваленної резолюції: „До 89 борців-героїв українських академіків в Львові. Найдорозїші нам Браті! Кругом неправда і неволя. Но нарід замучений „не спить!“ Народні учителі буковинської Гучульщини зібрані дня 16. марта 1907 на звичайних загальних зборах Філії товариства „Руска Школа“ в Путилові шлють Вам найсердечнішу подяку, за мученицку посв'яту в борбі за український університет в Львові. Висказуючи Вам необмежене довір'я а ворогам гнобителям необмежену погорду, заявляємо одногосно, що ми в повні годимо ся з Вами поступованем, хвалимо його і прирікаємо свято, що і ми готові положити наші голови в борбі з дияволю буюто. Слава Вам і честь!“ Слїдує 17 власноручних підписів.

Позаяк порядок денний як слїд вичерпано і пора була вже приїзнена, замкнув нововибраний голова товариства збори, дякуючи приєутним за заслану весїлу часті в так важних порадах. По відсьпіваню народних гимнів розійшли ся зібрані в своася. — *Михайло Дашкевич голова, Антїм Мандрик писар.*

Політичний перегляд.

Угода з Угорщиною. Недавно писали ми, що угодові переговори з Угорщиною не допровадили до ніякого порозуміння між обома половинами держави і що справу подишає ся на якийсь час in pendente. Однак переговори перервано лише на короткий час, щоб по упаві того часу взяти ся знова за цілу справу. В понедїлок прибули до Відня на дальші переговори президент міністрів др. Векерле, мін. скарбу Кошут і мін. рільництва Даранїй. Міністри знов обмінюють ся своїми домаганнями, але результати будуть такі як досі. По переговорах у Відні продовжать ся переговори в Будапешті, але австрійські міністри в Будапешті не виторгують більше, як угорські у Відні. Цілі сї переговори є нічим иншим як простою комедією (як висказуєть оден з впливовіших угорських державних мужів в „Zeit-ig“), яка однак може покінчитись дуже трагічно і фатально для обох державних половиць. Причини сїх неудач лежить в обопільнім браку довіри. Так річ має ся і сего вистарчає, щоб переговори не могли двигнути ся з місця. Недовірчивість є впрочім здоровою основою кождої угоди, також і в приватнім життю, бо при абсолютнім довірі не треба й угоди. Однак таке недовір'є мусить бути річево умотивоване, а не слїд ему бути особистим. Ся недовірчивість більша в угорських міністрів, як у наших. Мадяри не хотять довгорочинцевої угоди, а короткорочинцева також не стрічає в них на симпатії. Кждому ясно, чого вони собі бажать, і через те не думають вони серіозно при угодових переговорах. Досить того, справа страх запутана і не дасть ся розмотати скоро, аж як зїде ся у Відні сильний парламент, вибраний на підставі нового права виборчого, аж тоді подадає ся справу після інтересів австрійських народів; до того часу ще не раз удадуть ся угорські міністри до Відня, а австрійські до Будапешту, але все безуспішно, — бо між ними надто мало обопільного довіри.

Бурливе швехпольське віче у Відні. В недїлю відбуло ся у Відні віче тамошних швехпольців, на яким реферували ред. Смольські і звисний др. Гомеколь. Послїдній дав остаточну таку резолюцію зібраним під розвагу: Зібрані польські виборці Відня уважають відповідним солідарне поступоване Польків у всіх публичних справах, головнї ж при надходжих виборах до парламенту і в тїй цілі, щоб показати ту солідарність, поставити ся „Zählkandidat in“ у всіх відевських виборчих округах. Проти сєї резолюції виступили польські соц.-демократи і заступались за попертем соц.-демократичних кандидатур. Хоч резолюцію прийнято більшістю голосів, то збори розбили ся без ніяких результатів, бо прик і метушня перешкодили поставленю кандидатур.

Події в Росії.

Аума.

В дальшій дискусії про земельне питання згадати годить ся промову посла Шульгїна, який рішучо застав ся проти нарушеня приватної власности;

живица прийшла сю промову окликами обурення. По ній промовляв посол мужик. Він висміяв сьвітність приватної власності і перестерігав правительству, щоб воно не дразнило мужиків, бо мужики рушать ся і захоплять владу в свої руки. — В останніх днях з'явилися нові поважні вісті, що Думу напевно розв'яжуть. Посли стараються ся обмежити свободу міністерських промов. Часописи доносять, що посли позивають у зв'язі із провінціональними революційними комітетами і приготують загальне повстання. Такі вісті походять із правительствених кіл. Проти розв'язання Думи свідчило би те, що о новій позиції, як показує, і мови не може бути. Французькі банки під ніяким умовом не хочуть дати Росії дальших грошей без відповідної ухвали Думи.

Державна Рада.

В державній Раді ведеть ся тепер також дискусія над бюджетовим предложением мін. Коконцева. Бюджетова комісія державної Ради, в яку входить і Вітте, рішила счеренути 7 мільонів із видатків на військо, а також рішити має, скасувати всі сивекури в міністерстві і в Синоді. — В склад державної Ради показано на нового члена звісного реготрада, бувиш. професора київського університету і теперішнього редактора „Кієвлянина“ д. Піхна.

Дрібні вісті.

Партия „Мирного обновления“ рішила на останніх своїх зборах відсунути від всякої політичної акції і розв'язати всі свої партійні організації. — Київський університет опанував цілковито соціалісти-революціонери. — В наслідок протесту Столиніна проти лунності Думи із сестрами та поодинокими знатоками в справі, якими займає ся Дума, „кадетів“ вислали лист до президента Думи із протестом проти застережень Столиніна. — В Лодці тривають від довшого вже часу кроваві бійки між робітниками соціалістами і вшехпольцями та християнськими демократами. В останній бійці десять робітників вбито а десять тяжко зранено.

Вибори до ради громадської в Одесі.

Велике враження на населення робить вислід виборів до ради громадської. В наслідок абстиненції поступових людей виїшли виключно члени „союза русских людей“. 8 Жидів радних громадських, яких назначив губернатор, задумують зложити свої мандати.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Женщина.

(Легенда з інд. міфології).

Як час починав ся, то сотворив Бог сьвіт. А як він схотів потому сотворити жінчину, то переконав ся, що з'ужив вже весь матеріал при сотворенню мушнина. І Бог поміг собі по довгій розвазі ось так: Він взяв округленість місяця, филистий рух вушка, нахил до чіпливості пнучих рослин, дрозжане травя, стрункість роже, шовковий відділ цвітіння, легкість аристократичного серця, веселість дучів сонця та слези іраки, неостійність вітру та беззависність зазвон, гордість пави та м'якість піря ластівки, твердоту діаманту, солодкий запах меду та жестокість тигра, тепло вогня та студію льоду, нап'яне соки і воркотане голубки. З цих всіх елементів зложив Бог жінчину, та дав їй мушнину в дар.

— Вісім днів пізніше прийшов мушнина до Бога та сказав: „Господи, сотворіне, що ти мені дарував, огірчує мені життя! Она пацпає без перестанку, забирає весь мій час, жадує ся без всякої причини — тай до того вічно хора!“

— А Бог взяв собі жінчину назад. Але вісім днів пізніше прийшов мушнина знова та сказав: „Господи! Від коли я віддав те сотворіне, стало мені жите дуже самітве. Она мені часто співала, танцювала, і я все думав над тм, якто она кокетно на мене дивилась ся, як зі мною гралась та вишала ся на шню.“

— Тоді Бог дав йому жінчину. А ледво минули три дні, мушнина був вже знова у него. „Господи, назав він, я сам не знаю, що казати, але жінчина справляє мені більше прикрости, як утіхи! Прощу Тебе, спаси мене від неї!“

— Бог крикнув: „Іди собі вже раз від мене та роби, що сам знаєш!“ А мушнина відповів: „Та я не можу з нею жити!“

— Ва! та ти і без неї не можеш жити, — сказав Бог!

Тоді зітхнув тяжко мушнина, задумав ся і сказав пригноблено: „Ой горе мені нещасливому! Я не можу жити ані з нею, — ані без неї!“

З „Фрікс-Рундшау“.

Перекл. І. Стр.

НОВИНКИ.

Чернівці, 11. цвітня 1907.

Гостина цїсаря в Празі. Цїсар удає ся 15. с. м. до Праги. Разом з цїсарем виїхують також през.

мін. барон Бек і міністри др. Пацьяк і Праде. Вже передтим поїхав ся мін. скарбу др. Форшт в Празі, а пізніше прибудуть мін. різництва граф Аверсперг і мін. просвіти др. Мархет. Цїсар остане в Празі до неділі, 28. с. м.

Законопроект Абрагамовича о урядовім (польським) язиці галицьких автономічних властей одержав, як „Wiener Zeitung“ доносить, цїсарську санкцію. Є се новий полонізаційний закон звернений проти Русинів. Він постановляє, що урядовою мовою автономічних властей має бути на будуче та з краєвих мов, яка є уживана в хвалю оголошеня закона. Для зміни урядової мови треба скликати окреме засіданє, яке має право тільки тоді рішати, коли на ній будуть присутні три чверти членів. Доси завело руску урядову мову 900 громад.

„Bo to nie jest żaden wstyd, z polską szlachtą polski żyć“. Беззкий рабін-чудотворець Сухе Бер Роках звернув ся сими днями з посланієм до мнших рабінів, у яким закликає правовірних жити, щоб при надходженні виборів підірали лише вшехпольських кандидатів, бо так — мовляв — в торі написано.

Гонене українських учнів. Кореспондент „Южного Краю“ телеграфує до „Радя“, що з полатавської духовної семінарії виключено 20 учнів за видавання нелегальної часописи в українській мові.

Віче українських студентів і студенток у Львові. Ректор Грізевський оголосив на чорній таблиці перед університетом, що виїс на літній семестер на львівським університеті розпочинають ся в понеділок дня 15. цвітня с. р. На той день (понеділок 15. с. м.) скликає комітет української академічної молодіжї віче української молодіжї львівського університету на годину 7 вечером. На денній порядку: справа виписів в українській мові. З огляду на те, що від рішення того віча залежати ме даліше становище до університетських львівських властей, звизає ся всіх товаришів і товаришок, щоби всі прибули на се віче. Перед остаточним рішенням справи на вічу ніхто не сьміє виписати ся на університет.

Заборона куреня. Данський сойм ухвалив закон, котрим заборонено курити тютюн молодіжї до 16 літ. На тих, що переступають сю заборону, як також на тих, що доставляють молодіжї тютюну, сей закон накладе строгі кари. Коли так буде у нас?

Вирадено дах. З Сараєва доносять: В ночи з 3. на 4. цвітня здохли доси ще не винайдені злочинці дах з одної хати і унесли його. Так само ніким не перешкоджено, виважили везаємшканій частині дому вікна. Слудуючого ранку побачили ся домашні, що їх хата втратила кришу.

Поляки крадуть рускі мандати в Галичині. Вшехпольська „Rada Narodowa“ рішила поставити вшехпольських кандидатів на кільканадцять руских округів виборчих в східній Галичині. Тепер пізнати, як поважно думали Абрагамовичі і Гломбінські, коли в виборчій комісії в Відні заєвняли руских послів, що 28 мандатів оставуть Русинам ненарушеними. Солодкі в тих панків слова та погані руки. Рускі сторонники в Галичині без війми повинні супроти сего нечуваного лайдацтва вшехпольського відповідно застосуватись.

Нільки Росія має довгів подає час. „Наша Дума“. Російська казна була винна чужим державам на 1. січня 1905 р. 7 мільярдів рублів; через рік, себто на 1. січня 1906 р., довги її побільшили ся і дійшли до 7 і три чверти мільярдів. Далі в 1906 р. російське правительство позичило (без дозволу Думи) 843 і три чверти мільярдів рублів на 5 проц. та ще під короткочерочні векселі взяло від банкірів 353 і пів мільярдів (теж без дозволу Думи). Всього в минулому році міністрами позичено 1 мільярд 197 і пів мільярдів рублів. Дещо з цих позичок заплачено в тім же таки році; несплачених же позичок минулого року остало ся більш 927 і пів мільярдів рублів. Всього довг російський на 1. січня 1907 р. виносив около 8 і пів мільярдів рублів. Самих відсотків треба Росії платити що року 381 мільярдів рублів, або трохи чи не три карбованці від кожної душі, живучої в Росії; на кожній же „російській душі“ лежить догугу по 61 рубль, а на кожній сімї, що складаєть ся приблизно з 5 душ більш 300 рублів. А вони, ті бідні душі і не знають, що на них наложено такого камінця.

Самозванний депутат. Два 21. марта в м. Малині київск. губ. до крамниці зайшов парубок в чумарці і серед бесіди назвав себе депутатом Думи Кірієнком. До сего він додав, що разом з ним виїхало „в народ“ ще 180 депутатів. Чутка про виїзд депутатів митю розповсюдилась по містечку та округних селах і зібрала натовпи народу. Дехто навіть шукав депутата на близшому вокзалі, але скрізь даремне: самозванний депутат як кризь землю провалив ся.

Поляки — гнобителями. Статя Бернзона в „Zeit“ під свм поголовком викликала в польських кругах бурю невдоволення. В неділю відбуду ся у Львові річні збори польських журналістів, на яких ухвалено резолюцію, в якій висказуєть ся ізза того, що поет такого значіння як Бернзон займає таке „несправедливе“ становище проти Поляків „на підставі тенденційних інформаций“. За те запрошують вшехпольські журналісти Бернзона до Галичини, щоб він „наочно переконав ся про єсть польсько-руских відносин“. „Ми не сумніваємо

ся — говорить ся в резолюції — що його осуд буде тоді вільний від пересудів і односторонніх впливів і випадє инакше“. Ми-б дуже собі бажали, щоб старик Бернзон загостив до Галичини і особисто переконав ся про гниль вшехпольської господарки; тоді був би його осуд польсько-руских відносин безсумнівно ще менше корисний для вшехпольців.

Ображений ученик. В осени минушого року вирок суду в Егері викликав велику сензацію, головню в учительських кругах. Учитель Маєс Байлшмідт в Найбергу назвав ученика з народної школи за його некоректне поведене — „лайдацкою“. Батько ученика заскаржив учителя за образу честі до суду. Повітовий суд в Аш увільнив учителя, однак окружний суд узнав учителя винним і засудив його на 20 К карі або на два дні арешту. Суд касаційний уневажнив сей засуд і увільнив учителя, мотивуючи се тим, що треба учителя пошпити, які вирази догани супроти ученика має він вибирати.

Англійський премієр і репрезентантки жіночої еманципації при чаю. Англійський премієр відїхував перед кількома днями до полудневої Франції. Коли він у вигоні сидів при столі і чекав на чай, увійшли до воза призначеного лише для примієра, дві жінчини і непитаючи нікого сіли при столі. Премієр не мав понати, хто ті жінчини, що запустились з ним в го-вірку про буденні справи, аж поки по упіві десятих минут одна з пань, якій положене видалось надто комічним, — голосно не розсміялась. Обі пані представили ся йому як репрезентантки жіночого руху в Англії. В бесіді зішли вони на недавню акцію жєнщин в цілі осягнення права виборчого, однак премієр був осторожним і не сказав ані слова ні про ні contra, лише замітив: Мусите піти иншою дорогою, ели хочете дійти до цілі. На сїм скінчилась аудієнція жіночих репрезентантів, бо в тій хвилі прийєс кельнер чай і премієр взяв ся енергично до него, заневажши жіноче питання.

Страшна пожежа знищила Фудіаму, торгове передміє Харбіну. Тисячі людей осталоь без криші. Шкода виносить около 4 мільйони рублів.

Кандидатура графа Штенберга. Як доносять часописи, рішало чєске аграрне сторовацтво не попірати кандидатури графа Штерибєрга.

Оповідки, іменованя і т. п.

Із укр. анад. тов. „Союз“. На загальних зборах вибрано слудуючий виділ: Євсєвій Галєнзовський, канд. філ., голова; Як. Дрогомирецький, студ. прав, заст. голова; Ст. Маєр, студ. філ., Ілий секретар; Дєнєс Маєр, студ. прав, Ілий секретар; Євген Маєр, студ. прав, бібліотекар; Дєнєс Фрундза, студ. теолог., каснер; Кость Левандовський, канд. прав, контролєр; Дмитро Лагадин, студ. теолог., господар.

Засіданє головного Виділу „Жіночої Громади“ і „Иружнє“ черновецького, відбудє ся в неділю 14. с. м. о годині 4. по пол. в робітні товариства, („Народний Дім“). — За Виділ: Е. Кумановська, голова; М. Труссєвичєна, секретарка.

Конкурс на місця учителів з рускою мовою вкладавою розписаний до кінца с. м. при школі в Нових Мамаєвцях, Горіпних Ширівцях і Топорівцях черновецького повіту, в Гайбощі серетського повіту, в Горіпних Малишівцях радовецького повіту і в Панці сторожинецького повіту.

Із штуки і літератури.

„Ukrainische Rundschau“, річник V., ч. 4. за цвітєнь. Зміст: „Die Polen als Unterdrücker“, von Björnsterne Björnson; „Die ruthenische Universitätsfrage“, von Wolodymyr Kuschnir; „Die Erklärung der ruthenischen Universitätsprofessoren in Lemberg“, „Ein Schulbekenntnis“, vom gewesenen Reichsratsabgeordneten Basil Ritter v. Jaworskyj; „Ein Vorschlag zur Vernichtung des ukrainischen Volkes“, mitgeteilt von Iwan Krypiakewytsch; „Zur Geschichte der kulturellen Bestrebungen der galizischen Ukrainer“, von Dr. Roman Tustanowskyj; „Wofür?“ von Bohdan Lepkyj, aus dem Manuskripte übersetzt von Iryna K. M. Badz; „Allpolnischer Grössenwahn“, von Wolodymyr Hnatyschyn; nochmals „Un danger pour l'Europe“; „Rundschau“. Виходить у Відні що місяця і коштує на рік 6 К. Редакція і адміністрація: Відень, XVII/3 Frauenfelderstrasse Nr. 2.

Купуйте книжочку: „Приписи про вибори до Ради державної“, видану д-ром Когутом. Цїна примірника 50 сот. Набути можна в друкарни „Рускої Ради“, Чернівці, ул. Петровича ч. 2.

Упрашає ся всі каси пожичкові і щадничі, що оголошують в „Буковині“ свої загальні збори, аби рівночасно з рукописом вислали на адресу друкарні і належитість (і кор.) за випечатанє оголошеня!

Адміністрація.

Ціна оголошень за одноразове їх поміщення: Ціла сторона 80 К., $\frac{1}{2}$ сторони 60 К., $\frac{1}{4}$ стор. 40 К., $\frac{1}{8}$ стор. 20 К., $\frac{1}{16}$ сторони 10 К., $\frac{1}{32}$ сторони 5 К., $\frac{1}{64}$ сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються після обсягу місяця не після малого тексту.

ОГОЛОШЕННЯ.

Зарубрики: Надіслані і Оголошені на редакція не відповідає.

При кількохразових або при річних замовленнях, значний опуст.

Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Належностей за анонси марками поштовими не приймає ся.

Свій до свого !!

Виказ діловодства „Рускої Каси“ в Чернівцях.

За місяць марець 1907.

	Стан з поч. місяця		Збільшилось		Разом		Зменшилось		Стан в кінц. місяця	
	кор.	с.	кор.	с.	кор.	с.	кор.	с.	кор.	с.
Число членів	1226	—	19	—	1245	—	1	—	1244	—
Конто паїв	112062	20	772	50	112834	70	44	—	112790	70
Конто резервового фонду	14488	55	38	—	14526	55	—	—	14526	55
Конто щадних вкладок	196558	44	18394	91	214953	35	14906	23	200047	12
Конто реєскупту кр. бан.	159733	—	48577	—	208310	—	39635	—	168675	—
Конто шаш. чуж. капіталу	288473	—	36190	—	324663	—	35650	—	289013	—
Конто векселів	633927	—	118438	—	752365	—	105336	—	647029	—
Конто довжних записів	153505	50	—	—	153505	50	4643	09	148862	41
Конто відсотків	3425	41	4401	46	7826	87	1860	64	5966	23
Конто відсот. від вкл. щад.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Конто провізій	612	19	522	50	1134	69	—	—	1134	69
Конто адміністр. видатків	623	97	315	97	939	94	—	—	939	94
Конто платні	720	—	360	—	1080	—	—	—	1080	—
Конто чиншу	185	75	—	—	185	75	—	—	185	75
Конто інвентара	1000	—	—	—	1000	—	—	—	1000	—
Конто pro diversi	269	70	15	22	284	92	143	17	141	75
Конто дивіденд	2162	40	—	—	2162	40	32	40	2130	—
Конто страт і зисків	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Конто каси	5489	41	219018	58	224507	99	211257	46	13250	53
Конто податків	109	08	—	—	109	08	—	—	109	08
Конто ріжних паїв.	5632	50	—	—	5632	50	—	—	5632	50

Чернівці, 1. квітня 1907.

Др. Стефан Смаль-Стоцкий.

Від позичок беремо 6 $\frac{1}{2}$ %.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Снівці до л. відбудуть ся дня 21 квітня 1907 о 1 год. попол. в хаті всіх місцевих руских товариств з отрим дивним порядком; 1. Справоздане з діяльності товариства з р. 1906. 2. Справоздане дотичне рокового рахунку, біляну з р. 1906. 3. Доповняючий вибір 2 членів старшини. 4. Вилосоване і вибір членів ради надзорчої. 5. Вибір каснера і назначене річної платні ему. 6. Народа дотична зиску з р. 1906. Василь де Томоруг, начал.

Звичайні загальні збори каси пож. і щадн. для громади Жадони відбудуть ся в неділю дня 21. квітня 1907 в Народнім домі з таким дивним порядком: 1. Справоздане старшини і каснера за рік 1906. 2. Річний обрахунок біляну за рік 1906. 3. Вибір 2 членів старшини. 4. Призначене платні каснерови за рік 1907. 5. Вільні внески і наради Михайло Яровий, нач.

Українська політична економічна і літературна газета

„НАША ДУМА“

Часинсь присвячена потребам городського і сільського робочого люду.

В газеті писати муть члени Державної Думи. Газета має власних кореспондентів в Державній Думі і Державній Раді. — Виходить двічі на тиждень. — Передплата на рік 3 карб., на пів року 1 карб. 50 коп., на місяць 50 коп.

Редакція і Контора:

С.Петербург, Сергієвська 81 кв. 37.

Ред.-видавець: Я. С. Калениченко.

Видання „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“ можна купити у всіх Філіях „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“, в друкарні „Рускої Ради“ і в книгарні І. Рехенберга.

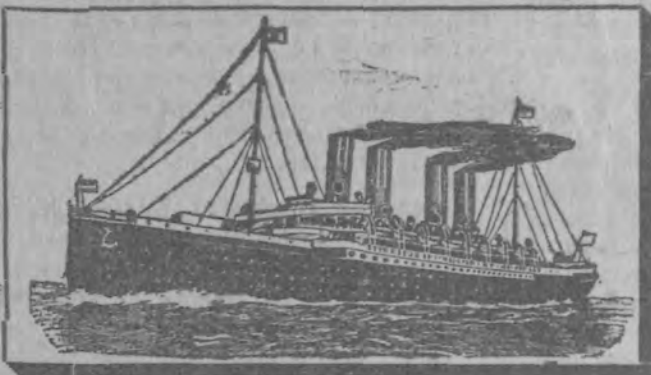
Родимці! Вступайте в члени „Рускої Каси“. Один паї вносить 40 К., від паї платимо 6 проц.

Складайте свої ошадности в „Рускій Касі“. Від вкладок платимо 5 процент.

В КАНАДУ і АМЕРИКУ

Не купуйте шекарті, доки не зацікавите ся в

Уважайте на номер 14 ул. Ратушева бо там

Міжнароднім Бюро подорожж Гльобус о ціну!

Внаходить ся Бюро Подорожж Гльобус 28 14—20 н. с.

прямо без пересідання

переправляє найскорше і найдешевше

Вис. п. к. Правительством концесіон. міжнародне

БЮРО ПОДОРОЖИ

Гльобус

Чернівці,
ул. Ратушева ч. 14.
(Буковина).

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друк для Каси райфайзенських.

(Steckenpferd-Lilienmilchseife)

МОЛОЧНЕ МИЛО З ЛЕЛІЇ,

Бергмана і С-ки в Дрезні і Тешині над Ельбою

після одержування щоденно писем з признанем, ві остане ся із всіх медичних мил найуспішнішим, проти соняшних випресків на шкірі, як також служить до одержання і плекання свіжої миткої і рожевої цери. — Штука 80 сот. у всіх дрогеріях, складах переум і торговлях мила. 44 (8—50) п.

Голов. склад у Шміда і Фонтіна Чернівці, ул. Головна.
(Enzenberg-Hauptstrasse)

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

До Америки і Канади

найвигідніша, найдешевша і найпевніша їзда через

ЛІНІЮ КУНАРДА

Головне заступництво для

Галичини і Буковини

Львів, ул. Браєрівська ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернів.**
ці ул. Головна (Енценберг) ч. 32.

104 34—52

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Енценберга ч. 3.

Отсим подає Вп П. Т. Клієнтелі до ласкавої віломости що надходять найновіші артикули весняні:

Склад

Капелюхи з п. к. надвірних фабрик І. Генрик Іта у Відні, Осип Шхлер і Сини в Грацу.

Черевки з п. к. надвірних фабрик Антона Чанека у Відні, Ф. Л. Понера в Хрудімі коло Праги.

Дамські і діточі обув.
Дамські і діточі капелюхи.
Дамські і діточі рукавички.
Дамські і діточі парасолі від сонця і дощу.
Дамські і діточі рукавички і парасольки.
Дамські і діточі паньбохи.
Дамські і діточі гребіні і шітки.
Дамські і діточі підваски.
Дамські і діточі пояски.
Дамські і діточі шапочки.
Діточі убрания і жакети.
Парфуми мила і т. к.

Артикули до подорожж, спортові і Tennis.

Найліпші тукраві і заграничні фабрики

Мужеске біле.
Мужескі капелюхи фільцові і циліндри.
Мужескі краватки.
Мужескі рукавички.
Мужескі камізельки.
Мужескі домові черевки.
Мужескі парасолі і палички.
Мужескі хусточки.
Мужескі шапочки.
Мужескі шлейки.
Мужескі шкарпетки.
Мужескі тапки на листі і візитки.

Револьвери, стрільби до поховання і амуніція.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захаря.

За редакцію відповідає: Віктор Строїч.